

מאיר האוצר על אוצרות חיים

	5	שער עגו"י	א
	10	שער טנת"א	ב
	16	שער עקודים	ג
	35	שער נקודות	ד
	98	שער הברודים	ה
	107	שער עתיק	ו
	122	שער אריך אנפין	ז
	125	שער אבא ואמא	ח
	132	שער ז"א	ט
	142	שער רפ"ח	י
	159	שער אנ"כ	יא
	171	שער לידת המוחין	יב
	173	שער המוחין	יג
	181	שער מוחין דצלם	יד
	190	שער העיבורים	טו
	200	שער המלכים	טז
	213	שער פרצופי זו"ן	יז
	222	שער תיקון נוקבא	יח
	225	שער יעקב ולאה	יט
	233	שער לאה ורחל	כ
	254	שער הארת הארת זו"ן	כא
	281	שער אונאה	כב
5	חלל צמצום עיגולים ויושר, וכלים באים מהצמצום	בע"ח:	עגו"י א'
10	בכל מקום יש טנת"א, והם עסמ"ב, אורות אוזן הם ס"ג	עגו"י ב'	טנת"א א'
13	אורות החוטם		טנת"א ב'
16	אורות הפה הם מטעמים התחתונים ובהם נתגלה כלי א'. האורות הפנימיים והמקיפים מבטשים זה בזה		עקודים א'
20	אור פנימי ואור מקיף באים יחד לזכך את הכלי		עקודים ב'
24	יציאת עקודים בבחי' נפש כדי לעשות כלים. כאשר יצא רוח, נתוסף בנפש ו"ק, וכאשר יצא נשמה נתוסף ברוח ו"ק ובנפש בינה וכו', ואחר שעלה הכתר כולם עלו עוד דרגה, וכן חכמה וכו'		עקודים ג'
27	בשעת עליית האורות היה חסר גילוי אורו למטה ממנו		עקודים ד'
28	על ידי חזרת האורות למעלה האור העב נשאר למטה וממנו נעשה כלים, ואיך יש רשימו לכל אור חוץ ממלכות, עניין ד' מיני אורות: אור התפשטות הראשון, אור הרשימו, אור אחוריים, וניצוצי אור היוצאים על ידי זיווג רשימו ואחוריים, וכאשר חזרו למקומם כולם חזרו חוץ מהכתר.		עקודים ה'
35	עולם הנקודות הוא אורות היוצאים מהעיניים, והם בחי' ס"ג דס"ג, ומקומו הוא מתחת לעקודים, וכלי הנקודות נעשו על ידי כתר וחכמה של הנקודות שהם קמץ ופתח		נקודות א'
41	צורך עליית נה"י דאדם קדמון שאין בידי הנקודות לקבל אור משם, וצורך הפרסא רק בשביל עולם		נקודות ב'

מאיר האוצר על אוצרות חיים

	הבריאה. ואו"ח הוא תולדה של מ"ן שהיה בצימצום הזה. שינוי כלי נקודות בקבלתם מאח"ף שהוא טעם החילוק שבין כלי הכתר וחו"ב לז' התחתונים		
49	סדר יציאת אור חדש, והנקודים, ועיקר מקומם בפנים של א"ק מהטיבור ולמטה, ויציאת או"ח דרך טבור ופי האמה, הם ג' ראשונות דנקודות, וזו"ת יצאו מי' צפרני רגליו		נקודות ג'
65	סדר יציאת אורות הנקודות הוא היפך העקודים, וביאור יציאת המלכים וסדרם בפרטות		נקודות ד'
71	סדר יציאת ושבירת ז' מלכים וטעם שבירת המלכות		נקודות ה'
73			נקודות ו'
80	ז' מלכים היו מ"ן לאו"א להיות פב"פ ובשבירתם ירדו אחורי או"א וישסו"ת, בפירוט כל מלך ומלך		נקודות ז'
85	המשך הנ"ל ושם מ"ב, ושינוי השבירה בין חג"ת לנה"י		נקודות ח'
91	ירידת כלים השבורים בבריאה, ומיקום האורות אז		נקודות ט'
96	המשך הנ"ל		נקודות י'
98	סדר עליית מ"ן וזיווג לצורך תיקון מ"ה החדש, וסדר הזמנים בעיבור זה	בע"ח: שער התיקון א	הברודים א'
100	ע"י המ"ן יוצא מ"ה החדש המתקן נקודות דב"ן	שער התיקון ב	הברודים ב'
103	מקום האצילות מטבירו דאדם קדמון עד קרוב לסוף רגליו, והמשך ענין תיקונו, וביאור מלך הדר ומהיטבאל	שער התיקון ג	הברודים ג'
107	איזה חלקים ממ"ה וב"ן יצרו את העתיק, וממילא הספיקות בנוק' דעתיק, וביאור הענין דג' רישין		עתיק א'
111	איך יש נוק' בא"א ועתיק, ובא"א מ"ה מימין, וב"ן משמאל, ובעתיק מ"ה בפנים וב"ן באחור		עתיק ב'
114	שורש הספקות שיש בנוק' דעתיק: ספק א' אם מקיף דב"ן צריך תיקון בכתר דכתר דעתיק או רק הפנימי, וממילא יש ספק גם במקיף דמ"ה ובחכמה ובינה דעתיק אבל בחכמה יש ספק גם בענין הכלים ובכתר זה רק בענין האורות, וכך הספיקות שבז"ת		עתיק ג'
116	כל כלי נעשה על ידי הכאה של אור פנימי ואור המקיף, וספיקות בג"ר דעתיק, אא"ג, בג"ד, בב"ו, בד"ד		עתיק ד'
119	ספיקות בז"ת		עתיק ה'
122	התלבשות של עתיק באריך אנפין		אריך אנפין א'
125	הלבשת או"א ישסו"ת את א"א, וטעם היותם נחלקים לד' פרוצופים מחמת סדר יציאתם מיסוד דעתיק, והבדל בין יציאת או"א לז"א		אבא ואמא א'
129	עוד בפרצופים או"א וישסו"ת ומעלת הבינה שהיא יותר גלוי מאשר חכמה		אבא ואמא ב'
131	חילוקים שיש בין א"א אל ז"א התלוי ביציאתם ממקורם		אבא ואמא ג'
132	סדר הלבשת ז"א את א"א	פרק א	ז"א
138	עיבור זו"ן	פרק ב	ז"א
142	רפ"ח ניצוצין מחיים הכלים אחרי שבירתם, שם הוי"ה פשוט, ומילוי וכו'	פרק א	רפ"ח
146	בחי' מילוי חשבון ופשוט בשמות הוי"ה, וניצוצין	פרק ב	רפ"ח

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שנפלו מעסמ"ב בשבירה			
149	עוד בענין הד' מילויים של ניצוצין שנפלו	פרק ג	רפ"ח
151	רפ"ח ניצוצין דנה"י	פרק ד	רפ"ח
153	ש"ך ושכ"ה ורפ"ח ניצוצין, וענין נער ונערה	פרק ה	רפ"ח
159	אורות ניצוצין וכלים הנתקנים בעיבור ז"א	פרק א	אנ"כ
162	האורות שנכנסים בג' חדשים ראשונים של עיבור אינם האורות עצמם רק ג' המילויים כשנסיר מהם הפשוט	פרק ב	אנ"כ
164	בחי' ק"ב בחי' אורות ניצוצות וכלים במוחין דז"א גם בעיבור וגם ביניקה וגם בגדלות	פרק ג פרק א	אנ"כ לידת המוחין
171	אנ"כ בג' חדשים ראשונים אמצעים ואחרונים של העיבור	פרק ב	
171	לידת מוחין דז"א דוגמת לידת ז"א עצמו	פרק ג	
173	הכפלת נה"י דאמא לצורך מוחין דז"א	פרק א	המוחין
175	השוני בין מוחין דז"א למוחין דנוק'	פרק ב	
179	למה הז"א לוקח הכתר שלו בת"ת דאמא שונה ממה שהנוקבא דז"א לוקחת את הכתר שלה בת"ת שבו	פרק ג	
181	בחי' צ' ל' מ' דצלם דז"א שיורד לו מאימא	פרק א	מוחין דצלם
184	מהיכן נעשה בחי' הכתר	פרק ב	
186	איך נעשה הכתר מנה"י דתבונה	פרק ג	
187	ירידת והשתלשלות הנה"י של תבונה החדשים מאחורי ז"א	פרק ד	
			העיבורים
190	ע"י עיבור במעי אימא ז"א הופך מבחי' רה"ר לרה"י ועי"מ בפנמיות (נשמות) וחיצוניות (עולמות)	פרק א'	
192	עיבור י"ב חדשים ויניקה וגדלות	פרק ב'	
195	עיבור פנימיות מוחין דז"א בז' חדשים למה נשתנה ז"א משאר פרצופי נקודות שיצא ו' בחי' ותיקונו בבחי' א' וכו'	פרק ג' פרק א	המלכים
200	למה יצאו זו"ן שונה מג"ר	פרק ב	
207	עיקר התיקון בכלים, ואיך זה נעשה לאו"א ולזו"ן	פרק ג	
210	שינויים של פב"פ פב"א אב"פ ואב"א בו' פרצופים עתיק א"א או"א וזו"ן	פרק ד	
213	פרצופים ישראל ורחל, ובחי' המוחין דגדלות	פרק א'	פרצופי זו"ן
215	התלבשות נה"י דאו"א תוך ז"א, וצפרניים ונטילת ידיים	פרק ב'	
218	קוים של זרועות ורגלים בז"א והתפשטות יסוד אבא לתוכו	פרק ג'	
221	ענין לב האדם	פרק ד'	
222	עמידת רחל אב"א עם ז"א, וסדר בנין פרצוף רחל מז"א ומאמא	פרק א'	תיקון נוקבא יעקב ולא
225	יעקב ולא האה הם אחוריים דאו"א	פרק א'	
226	ירידת אחוריים הנ"ל למטה	פרק ב'	
228	פרצוף יעקב	פרק ג'	
229	פרצוף לאה, וקישורה לבינה	פרק ד'	
231	פרצוף לאה וקישורה לז"א	פרק ה'	

מאיר האוצר על אוצרות חיים

233	רמזים של לאה ורחל בפסוק הודיעני ה' קצי ומדת ימי	פרק א'	לאה ורחל
234	ב' נשים שהיה לאדה"ר, ועור ונפש	פרק ב'	
238	הקשר בין לאה לרחל	פרק ג'	
243	קשר בין לאה ורחל לחטא של אדם הראשון	פרק ד'	
244	גם ואת לרביוי ואך רק למעט כהמשך הנ"ל	פרק ה'	
245	לאה ורחל בלוחות הברית ובמעשה העגל	פרק ו'	
248	הנ"ל בפרשת נגעים	פרק ז'	
252	מוחין של לאה הם ד' פעמים אהי"ה, בחי' מדת, וכנגד בקלי' בחי' מת.	פרק ח'	
253	שית אלפי שנין הוי עלמא וחד חרוב, וב' שמות מ"ה בז"א	פרק ט'	
254	פרצופי יעקב ודור המדבר	פרק א'	הארת הארת זו"ן
259	ב' מטות ערב רב ועשו	פרק ב'	
268	הבדל בין דור המדבר לדור נכנס לארץ	פרק ג'	
269	מרגלים	פרק ד'	
270	ביאור מאמר הזהר ג' נקודות, יהושע וכלב	פרק ה'	
274	באר מן וענני הכבוד	פרק ו'	
277	פירוש השירה עלי באר ענו לה	פרק ז'	
279	יציאת חסדים מיסוד אמא בלבושים דווקא, וענין ארון וכפורת וזר זהב	פרק ח'	
280	אפרים בן יוסף	פרק ט'	
281	ירידת ה"ח דאמא בז"א נחלקים לג' בחי' שבאיסור אונאת ממון	פרק א'	אונאה
284	סדר הנכון להתחלקות החסד שבת"ת	פרק ב'	
285	ג' זמנים אשר מתגלה גם שלישי העליון דת"ת: דורמיטא, תוספת שבת ומצות מילה	פרק ג'	
288	עוד בענין המילה	פרק ד'	
289	מכירת יוסף	פרק ה'	

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער העיגולים דרוש אדם קדמון

הקדמה אחת כוללת מן האין סוף עד הזעיר אנפין¹.

וא ע"א דע, כי תחלת הכל היה כל המציאות אור² פשוט³ ונקרא אור אין סוף ב"ה⁴, ולא היה שום חלל ושום אויר פנוי⁵, אלא הכל היה אור אין סוף⁶. וכשעלה [ברצונו] (במחשבה)⁷ להאציל הנאצלים ולברוא הנבראים לסיבה נודעת⁸ – והוא ליקרא רחום והנן וכיוצא⁹, ואם אין בעולם מי שיקבל רחמיו ממנו איך יקרא רחום, וכן עד"ז שאר הכנויים –

סמל מאיר האוצר

¹ למטה מזה הוא בעלייה וירידה, ולא בקביעות.

² עי' פרדס רמונים (שער יא פרק ב): נקרא אור, כי אין לנו דקות יותר בעולם הגשמי כדקות האור להמשיל בו הרוחניות.

³ בלי שום ציור כלים ותמונה כלל ח"ו (נוסף בשעה"ק), ועי' בהגר"א בתיקו"ז צט ע"ג ד"ה באלין, שזה אור חסדים ללא שום גבול או גבורה.

⁴ עי' ביאורים ח"א א ע"ב: אנו מבחינים בו ית"ש ג' הבחנות: אחד, הוא עצמות אמיתתו הנעלמה ית"ש וכו', וכמו קודם הבריאה וכו' הכל באחדות פשוט, ולכן משולל מלתאר עליו שום שבח ומעלה, וכמו שהעמיק בזה הרמב"ם ז"ל במורה (ח"א פ' נא נב נג) וכתב הגר"א ז"ל בליקוטיו (בספד"צ לח ע"ב) שגם ההרהור אסור בו וכו', ואין להסתכל בזה רק בדרך רצוא ושוב. בחי' השנית, הוא עליית רצונו ית"ש להתגלות, ומציאות אותו הרצון אנו מתארים אותו וקוראים אותו בשם גילוי, וכו' ועכ"ז הנה הוא אינו עדיין באמת הגילוי עצמו, כי הרי הוא רק הרצון להתגלות והרי הוא קודם הגילוי, ונקרא הוא בשם ותואר אין סוף וכו'. הבחינה השלישי, הוא גילוי ית"ש אשר נתגלה בשמו הגדול, שם בן ד', שם הוי"ה ב"ה, ובכל השמות והכינויים המסתעפים ממנו.

⁵ עי' הקדו"ש יח ע"א שהביא בשם הספה"ק גינת אגוז (לר"י גיטקילא) ואלימה (לרמ"ק) שאין ריקות והעדר בעולם ח"ו, ומה שמכנה אותו רבינו "מקום" הוא מכיוון שכאן הוא שורש לשפעת כחו ית' הנושאת את כל המציאות כולה (וכן הוא בנפש החיים שער ג' פרק ז'). ועי' שעה"ק י ע"ד וז"ל, ודע כי המקום בעצמו הוא יותר זך וגדול ומעולה מן העולם עצמו, ולכן נקרא הקב"ה מקומו של עולם [ועי' הקדו"ש סא ע"ד שכל צמצום האמור כאן הוא של גילוי דא"ס, ומה שנתר אחרי אותו הצמצום אינו אלא תמצית מהאור שהיה שם ה"ה הרשימו (עי' הערה 157 בענין הרשימו), ולכן מובן הלשון אויר ולא ריק].

⁶ עי' דע"ה (ח"ב עא ע"ד) שהא"ס הממלא את החלל הוא השורש הראשון לכל שפע וחסד (לאפוקי מהקו) באותה המידה שהצמצום הוא שורש לכל גבול וגבורה.

⁷ מקור לשון עלה ברצון הוא בזהר (ח"א פו ע"ב ועוד) כד סליק ברעותא דקב"ה למברי עלמא [תרגום: כאשר עלה ברצון הקב"ה לברא העולם]. והרצון הוא בחי' הכתר, ועי' בספד"צ ד ע"ב ביה סליקו וביה סלקין, וגר"א שם, שכל אורות עולים לתיקון בתוך הכתר, שכל אור יוצא דרך זיווג של העליונים, וכל זיווג של עליונים בא תמורת עליית מים נוקבין אל הכתר, אבל בתחילת העולם לא היה מי שיעלה מ"ן, ולכן סליק לבד.

⁸ שיהיה שלם בכל פעולותיו ובכל שמותיו וכינויו (נוסף בשעה"ק).

⁹ עי' ע"ח שער עגו"י א שהביא: זהר ח"ב מב ע"ב: קדם דברא קודשא בריך הוא דיוקנא בעלמא וצייר צורה הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון ומאן (נ"א ואית) דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא לא באות ה' ולא באות י' ואפילו בשמא קדישא ולא בשום אות ונקודה בעלמא והאי איהו כי לא ראייתם כל תמונה מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראייתם אבל בתר דעבד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא יהו"ה בגין דישתמודעון ליה במדות דיליה בכל מדה ומדה וקרא אל אלהים שדי צבאות אה"ה בגין דישתמודעון ליה בכל מדה ומדה איך יתנהג עלמא בחסד ובדינא כפום עובדיהון דבני נשא דאי לא יתפשט נהוריה על כל בריין איך ישתמודעון ליה ואיך יתקיים (ישעיה ו ג) מלא כל הארץ כבודו.

תרגום: קדם שברא הקדוש ברוך הוא דמות בעולם וצייר צורה היה הוא יחיד בלי צורה ודמיון ומי (ויש) שנודע לו קודם בריאה שהוא מחוץ לדמות אסור לעשות לו צורה ודמות בעולם לא באות ה' ולא באות י' ואפילו בשם הקדוש ולא בשום אות ונקודה בעולם וזהו כי לא ראייתם כל תמונה מכל דבר שיש בו תמונה ודמיון לא ראייתם. אבל אחר שעשה דמות זה של המרכבה של אדם עליון ירד לשם ונקרא באותו דמות יהו"ה כדי שידעו אותו במדות שלו בכל מדה ומדה וקרא אל אלהים שדי צבאות אה"ה כדי שידעו אותו בכל מדה ומדה איך יתנהג העולם בחסד ובדין כפי מעשי בני האדם שאם לא יתפשט אורו על כל הבריות איך ידעו אותו ואיך יתקיים מלא כל הארץ כבודו.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הנה צמצם עצמו באמצע¹⁰ האור שלו בנקודת המרכז האמצעי אל הסביבות והצדדים¹¹, ונשאר חלל בנתיים. וזה היה צמצום הראשון של המאציל העליון¹², וזה המקום חלל עגול בשוה מכל צדדין, עד שנמצא עולם האצילות וכל העולמות נתונים תוך עגול זה, ואור א"ם מקיפו בשוה¹³.

מאיר האוצר

עי' זהר ח"ג רנז ע"ב: אית למנדע דאיהו אתקרי חכם בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וחסיד בכל מיני חסדים וגבור בכל מיני גבורות ויועץ בכל מיני עצות וצדיק בכל מיני צדקות ומלך בכל מיני מלכות עד אין סוף עד (ס"א כתר) אין חקר ובכל אלן דרגין בחד אקרי רחמן ובחד אקרי דיין והכי בכמה דרגין עד אין סוף אי הכי שנוי אית בין רחמן לדיין אלא קודם דברא עלמא אתקרי הוא בכל אלן דרגין על שם בריין דהו עתידין להבראות דאי לאו בריין דעלמא אמאי אתקרי רחום דיין אלא על שם בריין דעתידין ובג"ד כל שמהן אינון כנויין דיליה על שם עובדין דיליה וכו' בג"ד כד מארי דרא אינון טבין איהו אתקרי לגבייהו יהו"ה במדת רחמים וכד מארי דרא אינון חיבין אתקרי אדנ"י במדת הדין לכל דרא ולכל ב"נ כפום מדה דיליה.

תרגום: יש לדעת שהוא נקרא חכם בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וחסיד בכל מיני חסדים וגבור בכל מיני גבורות ויועץ בכל מיני עצות וצדיק בכל מיני צדקות ומלך בכל מיני מלכות עד אין סוף עד (כתר) אין חקר, ובכל אלו הדרגות, באחת נקרא רחמן, ובאחת נקרא דיין, וכך בכמה דרגות עד אין סוף. אם כך, יש שינוי בין רחמן לדיין. אלא קודם שברא העולם נקרא הוא בכל אלו הדרגות על שם בריות שהיו עתידות להבראות, שאם לא בריות העולם, מדוע נקרא רחום דיין, אלא על שם הבריות העתידות. ומפני זה כל השמות הם כנויים שלו, על שם המעשים שלו וכו' ומפני זה כאשר בעלי הדור הם טובים, הוא נקרא אצלם יהו"ה במדת הרחמים, וכאשר בעלי הדור הם רשעים נקרא אדנ"י במדת הדין, לכל דור ולכל אדם כפי מדתו.

ועי' עוד תיקו"ז א ע"א: כד אתכנשו למעבד האי חבורא [הספר תיקו"ז] וכו' יהיב רשו לכל שמהן קדישין ולכל הויין ולכל כנויין לגלאה לון רזין טמירין כל שם בדרגא דיליה.

תרגום: כשנכנסו לעשות את החיבור הזה [הספר תיקו"ז] וכו' ניתן רשות לכל השמות הקדושים, ולכל ההיות, ולכל הכנויים, לגלות להם סודות נסתרים, כל שם בדרגתו.

עי' ליקוטים שבסוף ספר ביאורי אגדות לגר"א (מג ע"ב): עשרה שמות [א"ל אלה"ם הוי"ה] של הספירות שהם הגוף, עשרה הוי"ת המנוקדין בט' מיני נקודות [יהו"ה יהו"ה יהו"ה] הם הנפש, ועשרה מיני כינויין [גדול, נורא, אדיר] הם הלבוש, עשר ספירות פנימיות [במילוי אלפ"ן] שהם יו"ד ה"א וא"ו ה"א הם הרוח.

עי' ביאורים ח"א א ע"א: מ"ש (משלי טז ד) כל פעל ה' למענהו, וכן מה שייסדו (ברכת אירוסין) שהכל ברא לכבודו, הנה אין הכוונה שהוא לתועלתו ולטובתו ח"ו, אלא עומק הכוונה הוא כדי שיתגלה אורו וכבודו להראוים לזה. כי הנה גילוי אורו וגילוי כבודו ית"ש, הנה הוא עצמו, הנה הוא העונג והנועם והזיו והזוהר לכל הראוים להדבק בו ולהתייחד עמו.

¹⁰ בענין הקושי איך יש אמצע לגבי אין סופיות, עי' אריכות במאיר העץ הערה 1 והערה 23, ואכמ"ל.

¹¹ עי' מבר"ש א ע"ב וז"ל: הנקודה האמצעית של הא"ס שם היה כח שורש הדין שנתגלה אח"כ למטה, וממנה נעשה המקום שהוא דוגמת הכלי.

מאד חשוב לזכור האיסור להגשים שום דבר ברוחניות, והוא בגדר ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה מעשה ידי חרש ושם בסתר (גר"א ריש אד"ר). וכאשר הרב מזכיר לשון של עיגול יושר וכו', צריכים לזכור שזה משל לאמיתות הענין אשר שם, ורק משל, ומי שחושב ששם יש עיגול או יושר או אבא או אמא עובר על איסור הנ"ל.

¹² שתכליתו לגלות את אורות האדם קדמון (הקדו"ש כ ע"ג). כל עולם, חייב שיהא בו צמצום של אורו, לצורך יצירת עולם תחתון הימנו, עי' לקמן שער הנקודות פרק ב' שיש צמצום בא"ק לצורך עולם האצילות (ביאורים ח"א יא ע"ד).

¹³ ואור א"ס יתברך, הוא המקיף את כל מקום הפנוי הזה מכל צד בשוה. והוא ג"כ ענין עמוק כמו שכתב בכמה מקומות בזה"ק דא"ס הוא ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין (זהר ח"ג רכ"ה ע"א) ולית אתר פנוי מיניה (תיקו"ז ק"ה ע"ב) ואיהו מלגאו דכל ספירות ובין כל ספירה כו' (&). והכוונה בזה, שכל מה שאנו מדברים מענין הצמצום וסילוק אור א"ס ומציאות הספירות והעולמות וכל העניינים שאנו עסוקים בהם אינם אלא לפי ערכנו ומצדנו, שהוא ית' בעוצם גבורתו (ו)נתן לנו רשות להשיג ממנו בערכנו בבחינת גבול ושיעור ובחינת עולמות, ע"פ כמה מדרגות ועניינים שיהיה שייך לעבודה. אבל מצדו ית', הכל אחד ממלא כל עלמין ואין עוד מלבדו כתיב (דברים ד לה) כמו קודם הבריאה ממש. והבריאה לא עשתה שום שינוי ח"ו בא"ס הממציאם (פת"ש צמצום ו'). מצדו ית' אין פירוד ואין מקום פנוי, כמו שכתוב בזה"ק (תיקו"ז קמ"א ע"ב) לית אתר פנוי מניה. ועל ידי זה כל הנמצאים שהם בערכנו ומצדנו, כולם מקבלים את אור הא"ס בהשוואה גמורה מכל צד, בבחינת אור המקיף (שם פתח ח').

ז"ל התיקו"ז בשלימות: ולית מלאכא דלא אשתכח ביה שם יהו"ה דאשתכח בכל אתר כגוונא דנשמתא דאשתכח בכל אבר ואבר ובגין דא אית לבר נש לאמלא יהו"ה בכל ספירין ובכל

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה כאשר צמצם עצמו אז דרך צד א' מן החלל המשיך דרך קו א' ישר דק כעין צנור אור א' הנמשך מן הא"ס אל תוך החלל וממלא אותו¹⁴. אבל נשאר מקום פנוי בין האור שבתוך החלל ובין אור הא"ס המקיף את החלל, שאל"כ יחזור הדבר לכמות שהיה ותחזור ותתחבר האור הזה שבתוך החלל עם הא"ס כבראשונה יחד. וע"כ לא נתפשט ונמשך האור [הזה] (רחב, נ"א ברוחב) אל תוך החלל רק דרך קו א' דק לבד, ודרך קו הזה נמשך ויורד אור א"ס אל תוך החלל העגול שהוא הנאצל, וע"כ מתדבק המאציל בנאצל יחד.

ולא עוד אלא אע"פ שכל האצילות¹⁵ עגול והא"ס מקיפו מכל צדדיו בשוה, עכ"ז אותו המקום הנשאר דבוק בו ממש ונמשך ממנו ראש הקו הזה נק' ראש האצילות העליונה, וכל מה שנמשך ונתפשט למטה נקרא תחתית האצילות, וע"כ נמצא שיש בחי' מעלה ומטה באצילות, דאל"כ לא היה בחי' ראש ורגלים מעלה ומטה באצילות. והנה האור הזה המתפשט תוך החלל הזה הנה הוא נחלק לב' בחי'¹⁶, הא' הוא שכל האורות שבתוך החלל הזה מוכרח הוא שיהיה בבחי' עגולים אלו תוך אלו, והמשל בזה

מאיר האוצר

קורסיין ובכל מלאכין ובכל אבר ואבר דבר נש דלית אתר פנוי מניה לא בעלאין ולא בתתאין. תרגום: ואין מלאך שלא נמצא בו שם יהו"ה שנמצא בכל מקום כמו שהנשמה שנמצאת בכל איבר ואיבר ומשום זה יש לאדם להמליך את יהו"ה בכל הספירות ובכל הכסאות ובכל המלאכים ובכל איבר ואיבר של האדם שאין מקום פנוי ממנו לא בעליונים ולא בתחתונים.

ועי' שם ו ע"א: מסטרא דאורייתא דבריאא אתמר בישראל כי לי בני ישראל עבדים (ויקרא כה נה) ומסטרא דאצילות בנים אתם לה' וגו' (דברים יד א) ולעילא על כלא עלת על כלא דלית אלוה עליה ולא תחותיה ולא לארבע סטרי עלמא ואיהו ממלא כל עלמין. תרגום: מצד של תורה של בריאה, נאמר בישראל "כי לי בני ישראל עבדים", ומצד של אצילות "בנים אתם ליהו"ה וגו'", ומעל לכל, עילת על הכל, שאין אלוה עליו ולא תחתיו ולא לארבעת צדדי העולם, והוא ממלא כל העולמות.

¹⁴ א"ק בהעגולים ויושר שלו היה ממלא את כל מקום החלל והאור הפנוי שבתוך האור דא"ס (דע"ה ח"א מא ע"א). כמ"ש הרב הלוצאטו ז"ל (קל"ח לב), שכל החלל הזה אינו אלא מציאות א"ק שלם בכל ענייניו, פירוש בנשמתו וגופו וזוהר שלו, והוא כלל הנהגתו ית' הנכלל בשם הו"ה, ותחת זה לא יש עניינים אחרים (פת"ש אח"פ ה'). אותו האור שמתפשט בהקו, הנה מצד עצמו בכחו להתפשט בלי גבול ושיעור ומדה כלל, וכל צמצומו הוא רק ע"י הקו שהוא בחי' כלי אליו. אמנם כל הכח דהקו המצמצמו הנה הוא עומד לעולם רק בבחי' רצון על הצמצום שבו וכו' הקו הנה הוא ג"כ בבחי' אור וכלי, כי הקו עצמו הוא הכלי, ומימי אור העליון [כן הוא לשון בע"ה, אמנם יש למש"כ אצלנו "אור" אותו משמעות] המתפשט ונמשך דרך בו, הוא האור והנשמה שבו (ביאורים ח"א ט ע"א). ועי' כללים ח"א עט ע"ב שהיות ואור א"ס אינו יורד אלא בקו דק, הרי שהוא בבחי' "סירס את הזכר" (הנזכר בגמ' ב"ב עד ע"ב), ועי' עניינו בבהגר"א על ספד"צ יב ע"ב ד"ה והן ז"ן. ועי' בכללים שם פב ע"א, ופב ע"ג, שלעתיד לבא יתוקן סירוס זה, והוא הכתוב בהמשך.

¹⁵ מילה כאן אצילות היא פועל ולא עצם.

¹⁶ עי' ע"ה יא ע"ד: והנה בהיות אור הא"ס נמשך בבחי' קו ישר תוך החלל הנ"ל, לא נמשך ונתפשט תכף עד למטה, אמנם היה מתפשט (לאט לאט) [מעט מעט], ר"ל כי בתחלה התחיל קו האור להתפשט שם, ותכף בתחלת התפשטותו בסוד קו נתפשט ונמשך ונעשה כעין גלגל א' עגול מסביב, והעגול הזה היה בלתי דבוק עם אור הא"ס הסובב עליו מכל צדדיו, שאם יתדבק בו יחזור הדבר לכמות שהיה, ויהיה מתבטל באור א"ס ולא יתראה כחו כלל, ויהיה הכל אור א"ס לבד כבראשונה, לכן העיגול הזה סמוך אל עיגול הא"ס ובלתי מתדבק בו, וכל עיקר התקשרות ודביקות העגול הנאצל ההוא עם א"ס המאציל הוא ע"י הקו ההוא הנ"ל, אשר דרך בו יורד ונמשך אור מן א"ס ומשפיע בעיגול ההוא, והא"ס סובב ומקיף עליו מכל צדדיו, כי גם הוא בבחי' עגול סביב עליו ורחוק ממנו כנ"ל, כי הנה מוכרח שהארת א"ס בנאצלים תהיה דרך קו ההוא לבד, כי אם היה האור נמשך להם גם מכל סביבותיהם, היו הנאצלים בבחינת המאציל עצמו בלתי גבול וקצבה, ולא עוד אלא אפילו גם הקו ההוא דק מאד ולא בהתרחבות גדול, כדי שיהיה האור הנמשך אל הנאצלים במדה וקצבה אשר לסיבה זו נקרא הנאצלים "מדות וי' ספירות וכו'", והנה העגול הזה הראשון היותר דבוק עם הא"ס הוא הנקרא כתר, ואחר כך נתפשט עוד הקו הזה ונמשך מעט וחזר להתעגל ונעשה עגול ב' תוך עיגול הא' וזה נק' עיגול

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אור ספירת הכתר עיגול א' ובתוך עיגול זה עגול חכמה וכיוצא בזה עד תשלום י' עגולים שהם עשר ספירות דאדם קדמון, ואח"כ י' עגולים אחרים והם עשר ספירות דעתיק¹⁷, ואח"כ בתוכם י' עגולים אחרים והם עשר ספירות דארך אנפין¹⁸, ואח"כ בתוכן י' עגולים אחרים והם עשר ספירות דאבא אלו תוך אלו עד סיום כל פרטי אצילות¹⁹. וכל עגול מאלו יש אור מקיף אליו²⁰ כמוהו ג"כ עגול אחר כמוהו, נמצא שיש אור פנימי ואור מקיף וכולם בבחי' עגולים²¹.

והבחי' הב' הוא כי הנה באמצע כל האצילות העגול הזה מתפשט דרך קו ישר בחי' אור דוגמת העגול ממש רק שהוא ביושר, ויש בו בחי' אריך אנפין, ואבא ואמא, וז"א ונוק' וכולם ביושר²², ולבחי' זו קראו בתורה את האדם בעלמו בעלם אלהים כמ"ש (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בעלמו וגו', כי הוא קו ישר ומתפשט בדרך קוים²³ וכמעט כל ספר הזהר והתיקונים אינם מדברים אלא בזה היושר כמ"ש בע"ה²⁴.

ודע כי יש בזה האצילות מיני עולמות לאין קץ ואין עתה ביאורם, אבל נתחיל עתה לבאר (עוד) פרט אחד הכולל כל מציאות החלל הזה, וממנו מתפשטים כל העולמות כמ"ש בע"ה, והוא בחי' וא ע"ב} מציאות א"ק לכל הקדומים הנז' בס' הזהר ותיקונים (קל ע"א),

מאיר האוצר

החכמה, עוד מתפשט יותר למטה וחזר להתעגל ונעשה עיגול ג' תוך העיגול הב' ונק' עיגול בינה, ועד"ז היה הולך ומתפשט ומתעגל עד עגול י' הנק' עיגול מלכות, הרי נתבאר ענין הי"ס שנאצלו בסוד י' עיגולים זה תוך זה.

וכ"ז הוא בחי' עשר ספירות הכוללות דרך סתם כל בחי' העולמות כולם, אמנם מבואר ופשוט הוא שכמה מיני עולמות נאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו אלף אלפים ורבוא רבואות וכולם כא' הם תוך המקום החלל הנ"ל, ואין דבר חוצה לו, והנה כל עולם ועולם יש בו י"ס פרטית, וכל ספי' וספי' פרטית שבכל עולם ועולם כלול מי' ספי' פרטי פרטית, וכולם הם בצורת עיגולים זה תוך זה וזה לפניו מזה עד אין קץ ומספר, וכולם כגלדי בצלים זה תוך זה עד תמונת הגלגלים כנזכר בספרי תוכניים.

גם מכל סביבותיהם - מה שנמשך להם היא הארה בלבד ולא אור ממש (דהיינו לא גילוי דק וזך כהשורש עצמו, אלא הארה מצומצמת ומעובה של השורש). והוא מכיוון שאור א"ס המקיף הוא רק בבחי' הנהגתו הנעלמה, שמנהיג עתה את העולמות כולם להכוונה התכליתית להחזיר את הכל אליו (ביאורים ח"א י ע"א).

בבחי' המאציל - באומר "המאציל" כוונתו לאור א"ס המקיף.

¹⁷ היינו דאצילות. עניני הפרצופים בע"ה יתברר בשער אבא ואמא פרק א.

¹⁸ היינו דאצילות.

¹⁹ עולם האצילות.

²⁰ עי"ז הנה בוקע האור הפנימי של הא"ס מבפנים לעיגול הפרטי שלו כל עיגול ועיגול ויוצא לחוץ אל העיגול, והאור המקיף שמבחוץ בוקע ונכנס לפנים לתוך העיגול, כי חשק האורות השווין במציאותם הוא להדבק יחד, ועי"ז נמצאים כל העולמות, שמאיר בהם א"ס הן מבפנים הן מבחוץ וכו' וכן הוא בכל הפרצופין כולם בפרט, כי יש להם אור פנימי תוך הכלי, ואור המקיף סובב (ביאורים ח"א ה ע"א).

²¹ עי' זהר ח"א כד ע"ב: חמש רקיעין דיליה ה' אלין אתקריאו השמים ה' חמש רקיעין דכלילן בשמים חמש עלאין שמי השמים ואינון ה"ה חמש בחמש ו' רקיע שתיתאה לון י' שביעאה לון י' שבעה בשבעה וסלקין י"ד והכי אינון ארעין שבעה על גבי שבעה כגלדי בצלים.

תרגום: חמשה רקיעים שלו ה' אלה נקראו השמים, ה' חמשה רקיעים שכלולים בשמים, חמשה עליונים שמי השמים, והם ה"ה, חמש עם חמש. ו' רקיע ששי להם, י' שביעי להם, שבעה בשבעה ועולים י"ד. וכן הם הארצות, שבעה על גבי שבעה כמו גלדי בצלים.

²² על אף שבפשטות כוונתו לא"ק, אמנם נראה יותר לומר שכוונתו לאצילות, שכן הרב לעולם אינו מזכיר את פרטי הפרצופים שבא"ק (ביאורים ח"א יא ע"ד).

²³ צ"ע שמתחיל בקו ישר, וממשיך בדרך קוים בלשון רבים, עי' ביאורים (ח"א יא ע"א) ואכמ"ל.

²⁴ עי' לש"ו ביאורים ח"א ז ע"ב: העיגולים הם בבחי' הד' יסודות, ועל דרך הד' יסודות ארמ"ע שהם בבחי' עגולים. והי' ספי' דבחי' יושר הנה מהם הוא כל מציאות הפרטיים, על דרך מציאות הדצח"מ, והם כולם בבחי' יושר, ע"כ. וא"כ מובן הדבר, שאין מקום לתיקון ועילוי בד' יסודות, אלא רק בדצח"ם.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואחריו נמשך סדר כל המדרגות כולם. דע כי בזה החלל נאצל א"ק לכל הקדומים ויש בו מציאות עשר ספירות והם ממלאין כל החלל הזה²⁵, אמנם בתחלה יצאו עשר ספירות דרך עגול אלו תוך אלו, ואח"כ בתוך העיגולים נמשך דרך יושר כציור אדם א' באורך כל

העגולים הנ"ל בציור הזה, ובח"י עגולים רק בבחי' יושר לבד, ולקמן אבאר בע"ה עוד מציאות העגולים והיושר מה עניינם.

והנה ע"י הצמצום הזה הנ"ל [כ]אשר נעשה האדם הנ"ל היה בו בחי' עצמות וכלים²⁶, כי צמצום האור [ומיעוטו] גורם מציאות הויות הכלים²⁷ כמ"ש לקמן בע"ה. ואין לנו רשות לדבר יותר במקום גבוה כזה, והמשכיל יבין ראשית דבר מאחריתו כמ"ש בע"ה בדרושים אחרים הבאים לפנינו. ואמנם אינו כלי ממש, אלא שבערך האור שבתוכו נק' כלי, אמנם הוא זך ובהיר בתכלית הזכוכך והדקות והבהירות.

והנה הא"ק הזה מבריה מן הקצה אל הקצה, מן קצה העליון עד קצה התחתון²⁸ בכל חלל האצילות הנ"ל²⁹, ובוה האדם נכללין [ונתלין ונאחזין] כל העולמות כמ"ש בע"ה, אבל בבחי' פנימית ועצמותו של אדם זה אין אנו רשות [לדבר בו ולהתעסק] [להתבונן] כלל, אמנם נתעסק ונדבר במה שנאצל ממנו, והוא כי הנה להיות אור א"ס גדול מאד לכן לא היו יכולין לקבלו] אם לא באמצעות הא"ק הזה³⁰. ואפי' מזה הא"ק לא היו יכולין [לקבלו] [לקבל אורו] אם לא אחר יציאת האור חוצה לו דרך הנקבים והחלונות שבו, שהם אוזן חוטם פה עינים כמ"ש בע"ה.

מאיר האוצר

²⁵ עי' לעיל הערה 14.

²⁶ עי' ביאורים ח"א כט ע"ב וכן ח"ב מח ע"ד שכל האורות מהצמצום ולמטה המה כולם בעלי גבול, שכן יש בכל א' מהם כח המגביל אותו, וכח זה הוא בחי' כלי לגבי אותו האור דאל"כ היה מתפשט כל אור עד א"ס. כך, שכל תחתון ביחס לעליון שעליו הם כולם בבחי' כלים, ומאידך כל עליון חשוב בבחינת אין סוף ביחס אל התחתון ממנו, שכן אין התחתון משיג בחי' גבולי העליון שאין לו ערך עם העליון שעליו (והוא כעין יחס החומר אל הצורה - עי' הקדו"ש ז ע"ד) ועכ"ז אין נזכר שיש כלי כי אם מעקודים ואילך.

²⁷ מהעקודים ולמטה ממנו נעשו הכלי והאור לשני מציאויות חלוקים, משא"כ למעלה מהעקודים, שם הכלי והאור נמשכו כאחד (ביאורים ח"א יב ע"ד).

²⁸ עי' ע"ח עגו"י ד' שהא"ק נמשך רק עד עיגולי עתיק יומין ולא יותר למטה, ועי' ביאורים ח"א יד ע"ד ד' הבחנות בשיעור המשכת יושר דא"ק.

²⁹ כוונתו לחלל הצמצום (ביאורים ח"א יג ע"א), והמילה "אצילות" הוא פועל ולא תואר של עולם האצילות.

³⁰ כאן רואים לראשונה שמיעוט האור הוא בעצם תיקונו לצורך התחתונים [עי' ע"ח שער השבירה פרק ב - התעלמות האור וכיסויו הוא מציאות תיקונו, כי ע"כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלובש] (ביאורים ח"ב כג ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער טנת"א פרק א

ונבאר עתה ענינים.

דע כי אין מציאות ציור קומת אדם בעולם שלא היה בו כללות ד' בחי' אשר כוללים כל האצילות וכל העולמות כולם, ואלו הם: ע"ב, כזה, יו"ד ה"י ו"ו ה"י. ס"ג, יו"ד ה"י ו"א ה"י. מ"ה, יו"ד ה"א ו"א ה"א. ב"ן, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה³¹. והנה אלו הדי' הוי"ת הנחלקים לד' מלואין האלו הם ד' בחי' אלו, הטעמים שם ע"ב, וא ע"ג הנקודות שם ס"ג, התנין שם מ"ה, האותיות שם ב"ן³². וכל אחד מאלו הדי' הוי"ת כלול מכולם, ויש בכל הוי"ה מהם בחי' טנת"א.

והנה בחינת קרקפתא של זה הא"ק שהוא הראש עד בחי' מקום האזנים שלו נקרא בחי' שם ע"ב³³, והוא סוד הטעמים שבו כנ"ל. עם היות שגם בבחי' זו לבדה כלולה טנת"א אלא שאין לנו רשות לדבר בזה³⁴. והנה אע"פ שאנו מכנים וקוראים כאן כנויים אלו כגון אדם ראש אזנים וכיוצא, אינו רק לשכך האזן³⁵ לשיובנו הדברים, לכן אנו מכנים כנויים אלו במקום גבוה כזה, אמנם עיקר כנויים אלו הם מעולם האצילות ולמטה³⁶ שהוא מן א"א

סמל מאיר האוצר

³¹ עי' ע"ח שער פרקי הצלם פ"ב: אין דבר שאין בו נרנח"י, והם בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עכ"ל. למימרא שבאמת כל הבריאה כולה יש בה תכונת אדם ולכן יש בהם עסמ"ב (ביאורים ח"א מג ע"ד).

³² עי' תיקו"ז (כב ע"א): טעמי אינון מן כתרא ואינון ברישא דעמודא דאמצעייתא נקודין מן מוחא ואינון ברכאן על רישא דצדיק כמה דאת אמר (משלי י ו) ברכות לראש צדיק ואינון תלת טיפין דאתמשכו מן מוחא לגבי ברית מילה אתוון מסטרא דאימא עלאה³² וכלהו אתכלילן במלכותא ונקודי לאתוון כנשמתא לגופא דגופא איהו כסוס לרוכב ואתוון אינון פתיחין לנקודי לקבלא לון ועלייהו אתמר וכנפיהם פרודות מלמעלה (יחזקאל א יא) לקבלא עלייהו נקודי ונקודי בכל אתר בת קול. [תרגום: הטעמים הם מן הכתר, והם בראשו של העמוד האמצעי. הנקודות מן המח, והם ברכות על ראש הצדיק, כמו שנאמר "ברכות לראש צדיק", והם שלש הטפות שנמשכו מן המח אל ברית המילה. האותיות מצד האם העליונה, וכולן נכללו במלכות. והנקודות לאותיות כנשמה לגוף, שהגוף הוא כסוס לרוכב, והאותיות הם פתוחות לנקודות לקבל אותן, ועליהם נאמר "וכנפיהם פרודות מלמעלה" לקבל עליהם נקודות, ונקודות בכל מקום, בת קול.] אינו חושב את התנין מכיוון שהם בכלל האותיות, ועי' לקמן הערה 203@@ (ביאורים ח"א מג ע"ד).

³³ מוחא סתימאה הוא מוחא חדא דכליל תלת, והוא כולו למעלה מהאזניים, והוא שוכן בתוך הקרקפתא גופא. אם כן עיקר הע"ב דאדם קדמון הוא המוחא סתימאה (ביאורים ח"א מד ע"ב). באמת הע"ב ממלא כל א"ק מראשו ועד סופו ממש, אלא לפי שמאזניים ולמטה מלבישו הס"ג ולא נגלה אורו משם ולמטה, לכך אינו עולה בשם אלא רק למעלה מאזניים (לש"ו וכן הוא בביאורים ח"א מד ע"ג), ועי' לקמן הערה 38@@.

³⁴ עי' זהר (ח"א א ע"ב): בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה שאו מרום עיניכם לאן אתר לאתר דכל עיינין תליאן ליה ומאן איהו פתח עינים ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא דקיימא לשאלה ברא אלה ומאן איהו מ"י ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא דכלא קיימא ברשותיה ועל דקיימא לשאלה ואיהו בארח סתים ולא אתגליא אקרי מ"י דהא לעילא לית תמן שאלה והאי קצה השמים אקרי מ"י.

תרגום: "בראשית". רבי אלעזר פתח, "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". "שאו מרום עיניכם", לאיזה מקום, למקום שכל העינים תלויות אליו, ומי הוא, פתח עינים, ושם תדעו שאותו סתום העתיק שעומד לשאלה, ברא אלה. ומי הוא, "מ"י", אותו שנקרא מקצה השמים למעלה, שהכל עומד ברשותו. ולפי שעומד לשאלה והוא בדרך סתום ולא גלוי, לכן נקרא "מ"י", כי למעלה אין שם שאלה, וקצה השמים הזה נקרא "מ"י".

³⁵ הא"ק כולו הוא מעולמות דא"ס וכל הבחינות שבו נעלמים מאד. כל מה שאנו מדברים ממנו ומבחינים בו, הוא רק על שם שהם השרשים לכל אותן השמות והאורות והפרצופים שבאצילות, ומש"כ כאן שהוא "לשכך האזן", כוונתו מעולם העקודים ומעלה בלבד כמו שמפרש והולך (ביאורים ח"א מד ע"ג). שאפילו דרך דמיון אין משיגים כי אם עד האוזן ולא למעלה מכך.

³⁶ שכן עיקר הכינויים המה רק באצילות, כי שם הוא כל בחי' הכלים הנאצלים (ביאורים ח"ב ד ע"א). כמו כן אף הזהר אינו מדבר כמעט כי אם באצילות, ולא למעלה מזה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דאצילות ולמטה, כי משם ואילך יש בחי' פרצוף, אבל מא"א ולמעלה אין שם בחי' פרצוף כלל, רק לשכך האזן אנו מכנים כנויים אליו³⁷.

והנה מבחי' האזנים ולמטה נתחיל לבאר בקיצור נמרץ. דע כי מהאזנים ולמטה מתחיל שם ס"ג שב³⁸, וכבר נתבאר כי גם הוא כלול מטנת"א, ונודע כי לעולם הטעמים והנקודות נחלקים לג' חלקים, כי יש בחי' טעמים ונקודות למעלה ע"ג האותיות, וכן יש למטה מן האותיות, וכן יש באמצעית האות.

והנה אור פנימי שבזה הא"ק יצא לחוץ דרך (צינורות וחלונות ו)הנקבים הנ"ל³⁹, והנה ההבל היוצא מן הראש יוצאים דרך נקבי שערות⁴⁰, וכבר אמרנו לעיל שאין אנו רשאים לדבר ולהתעסק בו, ולכן נתחיל לדבר מן הבל היוצא מבחי' האזנים ולמטה, ההבל היוצא מהם, שהוא בחי' ס"ג⁴¹. ונאמר, כי הנה דרך נקבי אזנים שבו יוצא אור מפנימיות הא"ק הזה, ופשוט הוא שבצאתו לחוץ מתעבה קצת⁴², נמצא כי אור שנשאר בפנימיות א"ק גדול מזה האור היוצא לחוץ ממנו⁴³, אבל ודאי שזה האור היוצא הוא יותר גדול מבחי' כלים והגוף של א"ק הזה, וזה פשוט⁴⁴.

והנה כאשר יצא האור דרך נקבי האזנים ימנית ושמאלית, נתפשטו האורות האלו מבחוץ ממקום האזנים עד מקום שכולת הזקן, ונמשך בהתפשטותו [מנגד] (דרך) התפשטות שער הזקן הצומח בלחיים בצדדי הפנים, וכנגדו נתפשט (א ע"ד) ונמשך אור הזה⁴⁵ עד שמגיע למטה בשכולת הזקן, ושם מתחברים האורות היוצאים מב' נקבי האזנים, אמנם לא נתחברו בחבור גמור אבל נשאר ביניהם חלל מעט⁴⁶. ודע כי אור הזה אינו דבוק

סממני מאיר האוצר

³⁷ "וכמו שיתבאר לקמן בענין הכלים שבו שהם בחי' איברים הנזכרים שאינם כלים רק אורות אלא שבערך אור שבתוכם שהוא יותר זך בתכלית לכן נקרא כלי בערכו ואפילו שם זה אינו אלה בהשאלה לשכך את האזן" (נוסף בשעה"ק).

³⁸ עי' תיקו"ז קנב ע"ב: אמר ליה רבי אלעזר אבא מנא לך דאימא (נ"א דבינה) איהי לצפון ובה תליא שמיעה.

³⁹ ולמעלה מזה הכל הוא בתורת נעלם (ביאורים ח"א מה ע"ג). ועי' בבהגר"א על ספד"צ ח ע"ג ד"ה וז"ש: כל התיקונין יוצאין ע"י מ"ס כמ"ש בא"ז, רק שז' תיקונין יוצאין ע"י הגלגלת, והן סתימין, ודיקנא יוצא ע"י נקבים פתוחים, ולבחינת הכתר אין מקום כלל בגלגלת, כי הוא אין, ושירותא מחכמה.

⁴⁰ אין לבחי' ע"ב הכללי דמוחא סתימאה גילוי ממנו כלל, והוא בחי' השערות האלה (דע"ה ח"א י ע"ב).

⁴¹ שם ס"ג הוא תחילת הגילוי ולכן תחילת ביאור העניין הוא דווקא בו, שכן הס"ג הוא שורש הגבורות, בוצינא דקרדינותא, וע"י נצטמצמו האורות, ולכן יש אפשרות לתחתונים לקבל את אורם (ביאורים ח"א מה ע"ג), והוא כעין בינה דאצילות שהיא "קיימא לשאלה" (עי' זהר בראשית א ע"ב הובא לעיל הערה 34) העומדת להנהיג את ז"ל דאצילות ומתפשטת בהם (פת"ש אח"ף טו).

⁴² כל התפשטות היא בחי' של יציאה וירידה ממדרגה קודמת, והיא בחי' צמצום ועיבוי (ביאורים ח"א ח ע"ד, וכן מה ע"ג) והנה אין העביות ניכרת כל עוד שהיא מעורבת עם האור (ביאורים ח"ב יד ע"ב), טעם הדבר, שכן אור א"ס מתעלם קצת בהתפשטותה, ועי"ז נעשית בו איזו חשכה ועביות לצורך הכלי (ביאורים ח"ב מט ע"ב).

⁴³ כל אור היוצא לחוץ, נשאר עיקרו מבפנים, ורק הארתו מתפשטת ויוצאת לחוץ (דע"ה ח"א כה ע"ב) (עי' ע"ח עגו"י פרק ג' שיש אותו ענין בקו א"ס עצמו). מכאן רואים שבחינת אח"ף היא משמשת כממוצע בין א"ק לאצילות (פת"ש אח"ף י, ביאורים ח"א מה ע"ד).

⁴⁴ הבלי אח"ף אינם מבחי' הכלים החיצוניים דאדם קדמון (הרי הם כחות הרשימו שאחר הצמצום לפי בחינה עליונה שלמעלה מגדר האצילות), אלא מהבחי' הפנימיות שבו (ר"ל הרצון הפנימי של הא"ס הכלול בא"ק, ותכליתו להכין הכנות לגילוי עולם האצילות בבחי' רצונו הנעלם). ובחינות אלו מתלבשות בלבוש דק, הרי הם כחות כלי האצילות המושרשים בהם (פת"ש אח"ף טו). כלים דגוף דאדם קדמון הם בבחי' אר"א דאדם קדמון, והם מקבלים את שפעם מהדיקנא דאדם קדמון, הרי הוא האח"ף (ביאורים ח"א מה ע"ד).

⁴⁵ וב' צנורות אורות אלו יצאו משני הנקבי' של האזנים ימין ושמאל ונתפשטו (נוסף בשעה"ק).

⁴⁶ אם היו ב' הבחינות של אורות האזן מתחברים, לא היו התחתונים יכולים לקבל את אורם (פת"ש אח"ף יח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונוגע בפנים עצמם אבל חופף וסוכך עליהם⁴⁷, ולא נתפשט האור הזה לא לאחורי הפנים ולא [בכל] (כלפי) הפנים רק בצדדי הפנים [מקום צמיחת שערות הזקן] לבד⁴⁸ כנ"ל.

⁴⁹ ובזה תבין הקדמה א', והוא כי בבחי' הראש אין אנו מוכירין לעולם בחי' אחר ובחי' פנים⁵⁰, לפי שבמקום שאין שם נקבים וחלונות⁵¹ אז יוצא האור שזה מכל צדדיו ומאיר בשוה, אמנם כשמתחיל בחי' הנקבים כגון מהאזנים ולמטה אז יש בחי' פנים ואחור, כי המצח⁵² נקרא פנים והעורף נקרא אחור, לפי שכל הנקבים הם ממשיכים האור לחוץ דרך הפנים, ומה שאין בו נקבים יקרא אחור. אבל עכ"ז מן הארת האור הזה מתפשט ומאיר בכל סביבות א"ק הזה⁵³, אבל עיקר האור אינו רק מה שכנגד האזן (כנגד) דרך הפנים עד שבולת הזקן.

והנה בזה האור יש בחי' עשר ספירות שלימות באופן זה⁵⁴, כי מאזן ימין נמשכת עשר ספירות מבחי' אור מקיף⁵⁵, ומאזן שמאל עשר ספירות מבחי' אור פנימי, וב' בחינות אלו הם עשר ספירות שלימות.

והנה און גימטריא נ"ח שהוא שם ס"ג חסר ה' אחרונה⁵⁶, כי מכאן מתחיל השם ס"ג כנ"ל, וענין זה יתבאר בע"ה. והנה האורות אלו הם בחי' טעמים של שם ס"ג עליונים⁵⁷ אשר

מאיר האוצר

⁴⁷ אורות אח"ף הם בבחי' דיקנא דאדם קדמון דוגמת י"ג ת"ד שבא"א דאצילות (עי' ע"ח אח"ף ב' וע"ח טנת"א א' במ"ב וז"ל - הוציא שערות הזקן וכו'). וכעין הארת אח"ף היוצאת לחוץ כמו כן יש אורות אח"ף. פנים והוא עיקר אורם, ורק תמצית מהם יוצאת לחוץ דרך ג' נקבי אח"ף. ועכ"ז האור שנשאר. פנים מאיר אל האורות היוצאים מהאזניים דרך נקבי העור דרך צינורות השערות. אמנם עיקר אור האח"ף המאיר למטה יוצא דרך האוזן וחופף על הלחיים (ביאורים ח"א מה ע"ד).

⁴⁸ אורות האוזן נמצאים בצדדי הפנים שכן כאן הוא מקום הבחינה המבדילה בין הארת פנים להסתרת פנים, והאזניים עומדים לקבל את העבודה והמעשה מן התחתונים, והוא כל ענין הבחירה בין טוב ורע, לכן הם עומדים באמצע בין פנים ואחור, ע"מ להכריע ביניהם מתי יושפע באופן זה ומתי יושפע באופן זה. אם כי נוטים הם יותר לצד הפנים, שכן הם חסדים גדולים, שהרי עיקר כוונתו ית' הוא ההטבה (פת"ש אח"ף יט). אמנם הלש"ו (ביאורים ח"א מו ע"ב) לקח לו דרך אחרת, שכוונת הרב לבאר שאורות האוזן אינם מתפשטים ביושר (דהיינו בפנים ממש) ובאופן מכוון אלא בריחוק מקום (דהיינו בצדדי הפנים, הרי הוא בפנים לצד אחורי הראש) שם נתמעט ונצטמצם, והוא יצא באופן זה כדי שיהא אפשר לתחתונים לקבל את אורו.

⁴⁹ כל ד"ה זה הוא כעין מאמר המוסגר (ביאורים ח"א מו ע"א).

⁵⁰ דהיינו בגולגלתא, הרי הוא מקום צמיחת השערות, שכן כאן הוא לפי הרצון העליון שכל תכליתו היא לגלות את היחוד הגמור, משא"כ מהאוזן ולמטה שם הוא מקום הבחירה (פת"ש אח"ף יח), ועי' לעיל הערה 39.

⁵¹ ששם האור בוקע ויוצא דרך צנורות השערות מצד אחור ומצד פנים (נוסף בשעה"ק).

⁵² ולכאורה צ"ע, שכן אין נקב במצח, אמנם לפי מש"כ בשעה"ק בהערה הקודמת הדבר א"ש, שכן אכן יש הערה שיוצא דרך המצח, עי' לקמן שער התיקון פרק ב.

⁵³ כשהתחתונים זוכים, הם מקבלים את הארת אח"ף דאדם קדמון, וכן את הארת דיקנא דא"א דאצילות ביושר, שהוא מאורות הפנים עצמן, ואז מתבטלת הארת הצדדים באורות היושר דהפנים, והוא בחי' הארת פנים. אמנם כשאינם זוכים, אזי אינם מאירים למטה אלא רק באורות הצדדים לבד, וזהו ענין הסתר פנים (ביאורים ח"ב ד ע"ג).

עכ"ז שיש הארה לצדדים, אמנם עיקר הילוכו וראשיתו הוא ביושר (ביאורים ח"ב פד ע"ד, ועי' שינו"ס), וכל מה שמתפשט בכל סביבותיו הוא רק הארתם ולא אורם ממש (ביאורים ח"ב פה ע"ב). אין זה עיגולים, שכן אין לאח"ף עיגולים משל עצמו (דע"ה ח"א לד ע"ב).

⁵⁴ עי' & שבכל דבר ודבר יש עשר ספירות.

⁵⁵ על אף שאין כלים במקום גבוה זה, עכ"ז יש ב' מיני אורות שהמה שרשים למה שיהיה באצילות, ומשפיעים לאצילות ב' מיני השפעות: א' הפועל יותר מכפי ערך הכלי שיהיה באצילות, ועכ"ז האור שאינו מתגלה מביט ומאיר אליו ע"מ להשלימו בבחינת אור המקיף, וא' הפועל לפי ערך הכלי והוא האור"פ (פת"ש אח"ף יח). הנה על אף ששניהם יוצאים מאור"פ דאדם קדמון, אמנם כאשר מגיעים האורות לגבול החוטם מתלבש פנימיות אור און שמאל בתוך אור החוטם והוא ממשך בכך עד לשבולת הזקן, ואז אור און ימין הוא בבחי' אור המקיף אליו. אורות האון ימין ושמאל הם בינה ותבונה, ורק תבונה מתלבשת תוך ז"א (ובאח"פ הוא אור החוטם) (ביאורים ח"א מו ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הם למעלה על האותיות כנ"ל, והנה עדיין באלו האורות לא נתגלה בהם בחי' כלי כלל וכלל. גם דע כי עשר ספירות אלו יצאו מקושרים בתכלית התקשרות ולא ניכר מהן רק שכולן בחי' ה' אחת⁵⁸, כי אות ה' כשתחבר עם און⁵⁹ נימטריא ס"ג [להורות כי אלו ה' ספי' יצאו מן האון, וכולם אינם אלא הוי"ה א' דס"ג והבן זה]. ומציאות ה' זו היא בחי' הי"ם שנכללין בה', ושרשם המה ה' פרצופים אריך אנפין, אבא ואמא, וז"א ונוק', ועדיין לא ניכר בהם בחי' י' רק היותם בחי' ה' פרצופים האלו לבד, ואפילו אלו הה' לא היו ניכרות ונפרדות זו מזו אלא כולם היו קשורים באות שהיא ה', כי צורת ה' זו היא צורת ד"ו נימטריא י', להורות על היותם עשר ספירות כלולים בה' הנ"ל, ועדיין כולם נקרא אות ה' לבד. }ב ע"א} ואלו הי"ם באו מרוחקים אור פנימי מן אור המקיף שלו הרחק גדול⁶⁰ [כי אלו יצאו מאון ימנית ואלו מאון שמאלית], והטעם לפי שאם היו קרובים יותר לא היו יכולים [תחתונים] לקבל האור כלל⁶¹, ולהיות כי בא אור פנימי ואור המקיף מרוחק זה מזה לכן לא היה בהם מציאות כלי כלל^{62,63}, כמ"ש למטה בבחינת הפה.

שער טנת"א פרק ב

אח"כ באו הטעמים (האמצעיים) [שבאמצע האותיות], והם בחי' אור היוצא מחוטם דאדם קדמון, וחוטם נימטריא ס"ג. גם מכאן נמשך ויוצא אור דרך ב' נקבי החוטם ימין ושמאל⁶⁴, ימין מקיף ושמאל פנימי⁶⁵ על דרך הנזכר באון, ונמשכו ביושר⁶⁶ עד החזה של

סמל מאיר האוצר

⁵⁶ שכן האות ה' האחרונה מתפשטת בז"א, (עי' ע"ח שער אח"ף א') (ביאורים ח"א מו ע"ב).
⁵⁷ כוונתו לס"ג דמוחא סתימאה (דע"ה ח"א כב ע"ג), ופי' "טעמים", ע"ב דס"ג דמוחא סתימאה (דע"ה ח"א כב ע"ד). ו"טעמים העליונים" המה הס"ג הפרטיים שבע"ב דס"ג דמוחא סתימאה.

⁵⁸ דהיינו ה' ראשונה של שם הוי"ה ב"ה והוא על שם ה' הפרצופים הכלולים בבניה הכוללת ג' ראשונות [שכן כל הג"ר המה בחי' א'] ובאותה המידה כוללת זר"ן [שהוא שורש אליהם] (ביאורים ח"א מו ע"ב), ובאופן אחר, אפשר לומר שכוונתו לה' אחרונה דשם ס"ג והיא מלכות שבה (ביאורים ח"ב טו ע"ד), וכמבואר לעיל אח"ף ג' שכל הגילויים של אח"ף הינם בחי' של אור נפש (כללים ח"א יח ע"ב). ע"ב ס"ג ומ"ה לעולם כלולים בב"ן וב"ן כלול מכולם דוגמת נוק' דז"א שבכל עולם (כללים ח"ב כא ע"ג).

⁵⁹ הוי"ה הנזכרת שהיא גימ' און חסירה ה' (שעה"ק).

⁶⁰ דהיינו כל רוחב הפנים (ביאורים ח"א מו ע"ג).

⁶¹ כלומר שלא היו התחתונים יוצאים במדרגה בה רצה המאציל שיהיו לבסוף (ביאורים ח"א מו ע"ג), ועי' לעיל הערה 46.

⁶² ומזה נמשך ענין אחר והוא כי הנה עיקר היות הכלים הוא ע"י הכאת ובטישת שני אורות אלו שהם המקיף והפנימי יחד זה בזה ומבין שניהם נולד היות הכלים, ולפי שכאן באו מרחוקים זה מזה כנזכר, ולא עוד אלא שאפילו בסיום התפשטותם בשבולת הזקן לא נתחברו יחד לגמרי כנזכר לעיל, ולכן נשארו אורות אלו בלתי כלים כלל (נוסף בשעה"ק).

⁶³ כל כלי נעשה על ידי שהאור העליון שואב את האורות הדקים יותר מתוך האורות העבים, ובכך נעשה האור העב לכלי. והנה עי"כ שלא נתחברו אורות הפנימי והמקיף של האון, ממילא לא נעשתה בהם מציאות של כלי, שכן העביות לא נפרדה מהאור ע"מ לצאת להיות לבחי' בפני עצמה (ביאורים ח"א מו ע"ד) (וזאת על אף שמבואר שהיו באון ל' כלים).

⁶⁴ שכן בעולם העקודים שולט שם ס"ג כדרך ששולט אור מ"ה באצילות, כי למטה מעקודים שם ס"ג נעלם ונקרא "שם סתום" [עי' תיקו"ז כח ע"ב וגר"א שם], אבל בעקודים הוא נקרא "השם המפורש". ועכ"ז אין גילוי לשם ס"ג אלא ע"י שם מ"ה, שהרי הוא הנשמה הפנימית של עולם העקודים [כעין מ"ה דאצילות שהוא הנשמה הפנימית, ואינו מתגלה כי אם ע"י ב"ן], לכן רק בחוטם הוא שמתגלה שם מ"ה ולא באון עצמו (ביאורים ח"א נג ע"ב). עי' עוד בענין בכללים ח"א נו ע"ג.

⁶⁵ כל עליון מתפשט ומתלבש בתחתון הן בפנימות והן בחיצוניות והיינו או"פ ואור המקיף דכאן וכמו כן אור החוטם מאיר באור הפה (ביאורים ח"א נג ע"ב).

⁶⁶ כל אורות אח"ף הם יושר עי' ע"ח עגו"ד.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

זה הא"ק וזהו עיקר האור, אמנם הארתו ג"כ הוא מתפשט אל צד האחור ומסבב בכל סביבות א"ק⁶⁷.

והנה כאן נתקרבו האורות אלו הפנימיים במקיפים שלהם יותר מאורות האזנים, כי נקבי החוטם סמוכים הם, אבל עכ"ז נחלקו לבי' ואין מתחברים ביחד, ועל כן גם באורות אלו לא היה בחי' כלים⁶⁸. ומה שנתוספו באלו יותר מבאורות האזנים, הוא כי צורת אות ו' שבתוך אות ה' אשר באזן היתה כלולה עמה נתגלה עתה, ומה שהיתה אז בחי' ה' נעשה עתה בחי' ב' אותיות ד"ו, להורות יציאת אות ו' לחוץ וגילוייה, והוא סוד ז"א שבכאן נתגלה. ואמנם לא נעשית ו' לבדה, אמנם⁶⁹ היא נחלקת ג"כ לששה חלקים [שהיו כלולות באות ו'] והם ו' אלפיין*. וטעם הדבר כי הה' פרצופים הנכללין באות ה' שהם אריך אנפין, אבא ואמא, וז"א ונוק', והם נקרא יחידה חיה נשמה רוח נפש, נמצא כי ז"א הוא בחי' רוח כנודע. והנה הכתוב אומר (בראשית ז כב) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו, להורות כי בחי' רוח נתגלה באפו שהוא החוטם, לכן בזה החוטם נתגלה בחי' ז"א ונתחלק לו"ק שבו, אבל אות ד' נשארת אות אחת מחוברת.

ואות ו' נחלק לו' אלפיין, וכמו שנחלקה אות ו' שבנקב החוטם הימיני, כך נחלקה אות ו' שבנקב החוטם השמאלי, ובין כולם הם י"ב אלפיין, ועם חוטם הם י"ג כמנין וא"ו. וכן ב' ווי"ן אלו עם החוטם עצמה שצורתה א' כנודע, כי ב' נקבי החוטם הם ב' יודיין [עילאה ותתאה] והכותל המפסיק ביניהם הוא צורת ו' הרי צורתה א', ועם ב' ווי"ן הנ"ל הרי וא"ו. והוא להורות כי למעלה בבחי' ראש, ששם מקום מוחין, הוא שם ע"ב הוי"ה דיודיין, וכאן הוא שם ס"ג⁷⁰, כי אין הפרש בין הוי"ה דע"ב להוי"ה דס"ג רק במילוי דאות ו' כנודע. ואלו הב' ווי"ן הם בחי' טעמים אמצעים שבאמצע התיבה והם פסק ומקף כנודע. כי הוראת הפסק, הוראת ו' של הה', שנפסק ונעשה ו' אלפיין⁷¹ כנ"ל ולכן נקרא פסק. וכאשר תחבר זה הפסק עם המקף הוא ד' אחד, והוא הוראה על אות ד' של אות ה'.

והנה ד' זו כבר אמרנו לעיל שאינה נפסקת, אבל יש הוראה אחרת אליה, והוא כאשר תקח הה' שבאזן ימין שמספרה עשר ספירות כנ"ל [בסוד ד"ו] והרי היא בחי' י' אחת, ותצרפנה ותחברנה עם הה' שבנקב ימיני של חוטם שצורתה ד"ו כנ"ל, הרי הכל הם צורת יו"ד, והוא ציור כזה א' י' למעלה ו' באמצעיתא ד' למטה. גם אם תקח י' שבנקב און

מאיר האוצר

⁶⁷ עי' לעיל הערה 53.

⁶⁸ ואם תקשה שלעיל כתב שיש י' כלים באזן ובחוטם ובפה. בחי' כלים דאח"ף לא נעשתה אלא כאשר הגיעה הארת ההסתכלות למטה כנגד הפה, כלומר, בסוף אורות הפה והוא בטבור (ביאורים ח"א נד ע"א), והוא בחי' המלכות דמלכות דאח"ף הרי הוא מלכות דפה דאדם קדמון (ביאורים ח"ב מט ע"ג), והוא המקום בו מתחברים כל אורות אח"ף יחד (ביאורים ח"א מז ע"א). והנה אפילו בכלי א' זה יש בחינה של י' חלקים (ביאורים ח"ב נא ע"ג).

⁶⁹ "יותר מבאורות האזנים הוא כי צורת אות ו' שבתוך אות ה' אשר באזן היתה כלולה עמה נתגלה עתה ומה שהיתה אז בחי' ה' נעשה עתה בחי' ב' אותיות ד"ו להורות יציאת אות ו' לחוץ וגילוייה והוא סוד ז"א שבכאן נתגלה ואמנם לא נעשית ו' לבדה אמנם" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "הוא כי אורות האזניים נתחברו ב' אותיות ד"ו הכוללים כל י' אורות ההם ונעשו אות ה' א' וכאן נפרדו ונעשו ב' אותיות ד"ו כי אות הוא"ו שהיתה נעלמת תוך אות הה"א הנזכר אשר באורות האזן הנה נגלית עתה באורות החוטם ויצאה אות וא"ו לחוץ והוא סוד ז"א שנגלה ויצא ממעי אמו לחוץ כנודע בציור ד' אותיות ההוי"ה ואמנם לא נגלה בבחי' אות א' הנקראת ו' רק".

⁷⁰ צ"ע, שכן לעולם הז"א הוא בחי' שם מ"ה. וז"ל דכוונתו למש"כ לעיל 64 ששם ס"ג מאיר בבחינת שם מ"ה בבחי' נשמה (ביאורים ח"א נג ע"ד).

⁷¹ בחינתו וגילוי הוא הו' של שם הוי"ה ב"ה במילוי אלפיין, להורות על כך שנתגלה בו שורש הו' קצוות בפרטיות. אמנם כאן כל ו' קצוות הם זה למטה מזה שכן הם בקו א' (עי' ע"ח מטי ולא מטי פ"ב) על דרך שהוא בקו דא"ס [עי' כללים ח"א עד ע"ב שקו א' הוא עליון במעלה מג' קוים], והמה ו' פרצופים שלמים ומיוחדים, כל א' באורו וגילוי על דרך הג' ראשונות, שכל א' מהם הוא פרצוף גמור בפני עצמו על אף שהם מיוחדים זה בזה. וזהו מש"כ שהוא "פסק", הרי הוא צורת קו ארוך מאונך (ביאורים ח"א נג ע"ד). ועי' לקמן הערה 75 שכל זה הוא רק מהפה ולמטה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שמאל ותחברנה עם ו"ד שבנקב חוטם שמאל, הרי אלף שנית שצורתה יו"ד, והרי ב' אלפין בציר יו"ד. ואם תצייר ציור א', והוא שתצרך י' של און שמאל עם ו' של חוטם שמאל וי' של [און] (חוטם) ימין הרי א' צורת יו"ד⁷². גם אם תצרך י' של און ימין ו' של חוטם ימין י' של [און] (חוטם) שמאל הרי ד' אלפין עם הנ"ל [שנים בציר יו"ד ושנים בציר יו"ד], (ב ע"ב) ואלו הם מורים קצת גילוי על ד' של ה' שבחוטם שנגלית מעט, אבל לא נגלית לגמרי כמו הו' של הה⁷³, אבל עיקר גמר גילוי הד' הוא למטה באור הפה כמ"ש בע"ה⁷⁴.

ודע כי עשר ספירות אלו של אורות האזנים, כל זמן שהם נמשכין עד גבול החוטם אז [הוא יחידה] (הם אורות) בפ"ע, אבל כשנמשך מגבול החוטם ולמטה כמ"ש עד שבולת הזקן, אזי מתלבש אור האון בתוך אור החוטם ונעשה בחי' נשמה פנימית אליו, וכן אור החוטם כשנמשך מגבול הפה אז מתלבש באור הפה ונעשה החוטם בחי' נשמה ופנימיות אל אור הפה⁷⁵.

גם דע כי אותו האור היוצא מתוך א"ק הזה, הנה הוא כולו אור אחד שוה⁷⁶, רק כי על ידי התרחקותו וירידתו הוא מתעבה עיבוי אחר עיבוי. כיצד, האור הנמשך ויוצא דרך

מאיר האוצר

ע"י לקמן הערה 103.

⁷² כאן בחוטם לא נגלית אות ד' בכל עשר ספירות הפרטיים שלו, אלא היו כלולים באות ד' עד שהוא הגיע לפה, ושם נתגלה הד' בכל עשר ספירות שבו, ולכן מבואר כאן כי האות ד' נשארת עדיין בבחינת אות אחת מחוברת (ביאורים ח"א נג ע"ד).

⁷⁴ "אבל לא נגלית לגמרי כמו הו' של הה' אבל עיקר גמר גילוי הד' הוא למטה באור הפה כמ"ש בע"ה" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "ולא גלוי רב כאשר היה באות ו' של הה"א אבל באורות היוצאים מן הפה שם נסתים גלויים לגמרי כמ"ל".

⁷⁵ כל א' מהאח"ף נחלקים ל"ס, וכל אחד מהם נחלקים לג' וכל ג' תופסים מקום לעצמם: אורות האון הנמשכים עד גבול החוטם המה כח"ב שלו, ומה שנמשך מהחוטם עד הפה המה חג"ת שלו, ומה שנמשך מהפה עד שבולת הזקן המה נה"ם שלו, והמלכות עצמה ממשיכה ויורדת ומתפשטת משבולת הזקן ולמטה עד החזה, ומלכות דמלכות דאורות האון מתפשטת מהחזה עד הטבור.

אורות החוטם נחלקים כך: כח"ב נמשכים עד הפה, חג"ת עד שבולת הזקן, נה"ם עד החזה, והמלכות ממשיכה עד הטבור, והמלכות דמלכות ממשיכה בעולם האצילות.

וה"ס דפה נחלקים כך: כח"ב נמשכים מהפה עד שבולת הזקן, חג"ת משבולת הזקן עד החזה, נה"ם מהחזה עד הטבור, והמלכות ממשיכה עד תחילת עולם אצילות ומתלבשת בג"ר דאצילות, ומלכות דמלכות ממשיכה בזו"ן דאצילות. עולה אם כן, שאורות החוטם מתלבשים על אורות האון מהז"ת שלו ולמטה, וכן אורות הפה על אורות החוטם מהז"ת שלו ולמטה. ומש"כ כאן שאורות האון מתלבשים גם כן באורות הפה, כוונתו לנה"ם שלו.

גילוי אורות הפה מתחיל מתחת שבולת הזקן וממשיך למטה, שכן עד לשבולת הזקן הם מתבטלים באורות האון והחוטם. אמנם עיקר התגלות אורות הפה הוא רק מהחזה ולמטה, שכן שם מסתיימים לגמרי אף אורות החוטם ואורות הפה עומדים ומאירים שם בכל גילויים, וכמו כן אורות החוטם מתחילים רק למטה מהפה אשר שם הוא רק מקום הנה"ם דאור האזניים, שהם לבר מגופא (זהר בראשית כא ע"ב). לכן משם מתחיל הגילוי דאור החוטם ממש, הרי הם הז"ת שבה. ואלו הז"ת המה ו' האלפ"ן והאות ד' (שביד"ד) הנזכרים לעיל שמתגלים באורות החוטם. אמנם עיקר גילויים הוא רק מתחת לשיבולת הזקן, שכן שם מסתיים אור האזניים לגמרי (ביאורים ח"א נד ע"א).

התלבשות זו נחלקת לב': א) פנימיות (ע"ב וס"ג, כלומר מה שהוא בתוך גופו של א"ק וע"י הערה 47) אורות החוטם מתלבשת על פנימיות (ע"ב וס"ג) אורות האון. ב) חיצוניות (מ"ה וב"ן, כלומר מה שהוא מחוץ לגוף דאדם קדמון) אורות החוטם מתלבשת על חיצוניות (מ"ה וב"ן) אורות האון, וכן עד"ז מפה לחוטם (כללים ח"א נב ע"א).

מכאן מתבאר שכל האח"ף נתייחדו ונתכללו זה בזה להיות לקומה א' (דע"ה ח"א פה ע"ד). כלומר, על אף שכלל העקודים הם אורות אח"ף והם ג' מיני אורות נפרדים, עכ"ז כולם נכללים באורות הפה, והוא עיקר העקודים (כללים ח"א כג ע"ג).

צ"ע, שהרי אורות האון נמשכים דרך צדדי הראש ואינם נוגעים באורות החוטם, וצ"ע.

⁷⁶ אורות האח"ף נמשכים ממקור א' הרי הם מהמוחא סתימאה דאדם קדמון (ע"י הערה 79), ואין הפסק ביניהם כלל כמו שיש בין בינה וזו"ן דאצילות, וכל החילוק ביניהם הוא רק בבחי'

מאיר האוצר על אוצרות חיים

האזן הוא זך מאד, וכאשר נמשך האור הזה בפנימיות הא"ק עד הגיעו אל החוטם ויצא קצת דרך שם⁷⁷ הוא מתעבה וקונה איזה עביות וגסות. ואעפ"י שהוא אור א' שוה, עכ"ז מחמת הריחוק שנתרחק ונמשך יותר למטה מתעבה יותר בצאתו משם. ועד"ז בהתפשטותו יותר למטה (בצאתו) עד הפה ויוצא קצתו דרך שם, מתעבה יותר בצאתו משם בהתרחקותו מהמקור העליון, אבל לא לסיבת בחינת האור בעצמו כי כולו שוה כנ"ל, אך המשכיל יבין כי אור של מוחין נקרא ע"ב וזה נקרא ס"ג⁷⁸ ודי בזה⁷⁹.

שער העקודים פרק א

אח"כ באו הטעמים התחתונים שמתחת האותיות, והם בחי' אורות היוצאים דרך הפה של א"ק משם ולחוץ. והנה בכאן נתחברו האורות חיבור גמור⁸⁰, כי הרי הם יוצאים דרך [צינור] (חלון) א' לבד. והטעם, כי כל מה שהאורות מתרחקים ומתפשטין למטה, כך יש יכולת להשיגם ולקבלם⁸¹, לכן אין חשש אם נתחברו המקיפים עם הפנימים יחד⁸². והנה כיון שכבר נתחברו האורות המקיפים ופנימים יחד, לכן מכאן התחיל להתהוות בחי'

מאיר האוצר

ריחוק מקום לבד, ואין פרסה ביניהם ולכן מתייחסים לכולם כאורות הא"ק ונקראים א"ס. ועי' בבהגר"א על ספד"צ טז ע"א ד"ה וכן (ביאורים ח"א נד ע"ב).

⁷⁷ כלומר שעיקר האורות דאח"ף נותרו בפנים לא"ק. האורות המתפשטים מבפנים לא"ק עומדים במקום האח"ף ולפנים (ושם נשאר עיקר אורם של האח"ף), והמה עומדים כנגד האורות המתפשטים מחוץ לא"ק. האורות הפנימיים האלה משלחים את הארתם דרך נקבי העור, ומהם יוצאים שערות הדיקנא, ועל ידי השערות האלה מתייחדות האורות הפנימיות עם האורות החיצוניות (ביאורים ח"א נד ע"ב), ועי' לעיל הערה 47.

⁷⁸ "כי אור של מוחין נקרא ע"ב וזה נקרא ס"ג" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "אשר למעלה במקום המוחין יקרא הו"ה דע"ב ושמן האזן ולמטה יקרא ס"ג".

⁷⁹ המוחא סתימאה עצמו, הרי הוא המוחין, הוא מכללות הע"ב, ואילו אורות האח"ף הם רק מהס"ג דמוחא סתימאה. ומשום שנתרחקו ממקורם ונתעבו קצת, נקראו בשם ס"ג הכללי (ביאורים ח"א נד ע"ב).

⁸⁰ ודלא כבאורות האוזן והחוטם, שלכל א' מהם יש ב' מקורות, ולעולם אין מתאחדים ב' האורות של כ"א להיות אור א'. והנה על אף שיש לאורות היוצאים דרך הפה ב' בחינות של אורות, והמה שורש לאה ורחל (עי' עניינם בע"ח אח"ף א'), ונמשכת מכל א' בחי' נפרדת בעולם האצילות באופן שבו מלאה נמשך אור מקיף, ומרחל - אור פנימי [כדרך כל תיקון שהאור המקיף נכנס לתוך הכלי - ביאורים ח"ב א ע"ג]. ענין מה שבפה מתחברים ב' האורות להיות א' הוא, שכן לפי התיקון האמיתי פרצופי לאה ורחל דאצילות אינן כי אם בחי' פרצוף א' בלבד. וכן יהיה לעתיד לבא, ולכן בעולם העקודים, שם לא היה קלקול כלל, הוו בחי' פרצופי לאה ורחל פרצוף א' לעולם. ועי' הקדו"ש שער ז' פרק ה' (ביאורים ח"ב א ע"א).

⁸¹ עי' לעיל הערה 30.

⁸² עי' פת"ש עקודים פתח ה' וז"ל, [הפה הוא מקום של הוצאת כל האורות לפועל, בחי' יסוד שבראש המקביל לבחי' יסוד דגוף שמיסוד דגוף ברור שהוא המוציא לפועל של כל הגוף], והטעם שכאן הגיע המדרגה שנתחברו אור מקיף ואור פנימי ביחד, כמש"ל (צמצום פתח ה') שעיקר הרצון הפנימי הוא בשביל הצמצום וההדרגה אשר ניתן שיעור למאורות דאצילות הפועלים ומנהיגים כל הנבראים, והוא המנהיגם לפי ערכם, ואור המקיף הוא משקיף עליו להביאו לידי תכלית שלמות רצון העליון, וכ"ז שלא הגיע למדרגה זאת, אין שייך לומר שהמקיף הוא סמוך לו, כי הלא כמה מדרגות הבטת הרצון הזה הוא רחוק מלהשקיף ממש על ענין המובט כיון שלא הגיע עדיין למדרגה זו, ויש כמה מדרגות שצריכים לירד בדרך צמצום מהעלם לגילוי, עד שיבואו לידי מדה ושיעור הזה, ולכן כאן שהגיע לידי מדה זו, נקרא שאור המקיף מתחבר עם אור הפנימי, אך כאן לא הגיע המדרגה להיות הכלים מתגלים בכל פרטותיהם רק בדרך כלל לבד, לכן לא נתגלה רק כלי א' שהוא כולל כל הכלים וכל הנבראים, וכו' ולכן נקרא כאן אורות הכלולים בפה בשם עקודים, ר"ל שכל הכלים קשורים שם בכלי אחד, ושם הם י' מקיפים וי' אורות פנימיים מכים ומבטשים זה בזה, ר"ל שכאן הגיע החיבור של רצון המקיף העליון עם רצון הפנימי שאחד מקבל מחבירו, שרצון הפנימי מתפעל ע"י רצון המקיף כמו שהמעשה בא ע"י רצון התכלית, וכן המקיף מתפעל מן הפנימי שהתכלית בא ע"י רצון המעשה, ועי"ז נגמר הכלי שהוא הפעולה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כלים⁸³, אלא שהם זכים בתכלית הזכות⁸⁴ כמ"ש⁸⁵, לפיכך עדיין לא נתגלה כאן רק בחי' כלי א' לבד⁸⁶, אבל האורות הם נחלקים ל', ואלו האורות נקראו עקודים⁸⁷. ופי' הענין, כי הנה כתיב (בראשית לא י) וארא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים, וגם כתיב (בראשית לא יב) כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך, ובפ' זה רמוז כל בחי' אלו שאנו מדברים בכאן. כי לבן הוא סוד לובן העליון⁸⁸, אשר הוא קודם כל האצילות הזה⁸⁹, והוא היה עושה כל אלו הבחי' שהם עקודים נקודים ברודים⁹⁰, לצורך האצילות שיאציל אחריהם, אשר הוא נקרא בשם יעקב⁹¹. והתחיל בעקודים, כי הם האור היוצאים מפה דאדם קדמון, אשר בהם התחיל גילוי היות הכלים, להיות י' אורות פנימים ומקיפים מקושרים ומחוברים יחד בתוך כלי א', אשר לסבה זו נקרא עקודים מלשון (בראשית כב ט) ויעקד את יצחק, ר"ל ויקשור

מאיר האוצר

⁸³ כל כלי נעשה על ידי כך שהעביות של האור נפרדת מהאור על ידי בירור האור מהעביות שלו. דבר זה נעשה על ידי חיבור האורות המקיפים עם האורות הפנימיים, ובכך נגרמה הסתלקות האור [שכן החלק הזך שבפנימי מתחבר עם המקיף ועולה למעלה], וממילא לא נשאר כי אם הכלי [כלומר האור הפנימי היותר עב שהופך לבחי' כלי אחרי הסתלקות האורות הזכים ממנה] (ביאורים ח"ב א ע"ג).

⁸⁴ לכן אין בכחו להחזיק את האור שבו בקביעות אלא רק בתורת מטי ולא מטי (ביאורים ח"ב נב ע"ב). דהיינו שהאור לא הצטמצם צמצום אחר צמצום בכל אור ואור בפני עצמו, שכן יש כאן רק כלי א' לכולם (ביאורים ח"ב נו ע"ד).

⁸⁵ ע"ח עג"י ד, וכל שער מול"מ.

⁸⁶ ע"י לעיל הערה 68.

⁸⁷ ודע כי אע"פ שאמרנו שלא נתגלית בחי' הכלים עד המקו' הזה, עם כ"ז לא נגלית לגמרי. כי האורות נתחדש ונתוסף בהם עתה שיצאו כל י' ספי' בבחי' אורות עשרה, וכל אור מהם נגלית בחינתו בפני עצמו, וניכר בהם היותם י' אורות שלמים, מה שאין כן באור החוטם שלא נגלו כל העשר אורות כל אחד לבדו, רק יצאו בבחי' שתי אותיות ד"ו, ומכ"ש באורות האזן שלא יצאו אלא בבחי' אות אחת הנקראת ה', כי בכל מקום ומקום ניתוסף גילוי באורות. ואמנ' בבחי' הכלי' היה באופן אחר, כי באזן ובחוטם לא נגלו כלל, וכאן בפה התחיל בחינתם להתגלות לסיבת קירוב אור המקיף עם הפנימי כנזכר לעיל, וא"כ די להם בהגלות בהם בחי' כלי אחד לא י' כלי' פרטיים. ונמצא כי האורות הם י' פרטי' והכלי אינו אלא אחד בלבד, ולכן נקראו אורות אלו בשם עולם העקודים לסיבת עקידתם והתקשרותם כל הי' אורות תוך כלי אחד בלבד (נוסף בשעה"ק).

⁸⁸ לכאורה צ"ע, איך יתכן שמעלה כזו קדושה תהא מרומזת ברשע ק"ו לבן הארמי. והעניין, שלכל המציאות כולם יש שורש למעלה למעלה. והנה כל רע בפועל יש לו שורש בב"ע ושם הרע הוא רע בעצם וכל עולם כפי מה שהוא, אמנם בשרשו שלמעלה מזה, דהיינו באצילות (וכ"ש למעלה מזה דהיינו בלובן העליון) ה"ה חלק הסוד שבתורה [כמ"ש"כ בשעה"ק א ע"ב], כל הבחי' שבו המה קדושה ואלוקות וממילא אין שייך שם חילוקי טוב ורע שכן הכל טוב ואדרבא, לבן הארמי מרמז על החסדים הגבוהים ביותר. (ביאורים ח"ב ג ע"א).

⁸⁹ דהיינו דאורות אוזן חוטם ופה דאדם קדמון (ביאורים ח"ב ג ע"ב).

⁹⁰ "ברודים" הוא החיבור של מ"ה וב"ן. ונקרא כן על שם הברד דהיינו הפיכת דבר נוזל למוצק, שכן יש שם צמצום הדינים, ועוד יש בכינוי זה משמעות של זכות ובהירות (ביאורים ח"ב ג ע"ב), וע"י בגר"א בלס"י יא ע"ג.

⁹¹ יעקב זכה להיות מרכבה לאצילות והיא נקראת על שמו, על דרך שרחל היא מרכבה לשכינה הקדושה, ולאחרי מרכבה להארת מלכות דבינה. אמנם מש"כ שהאצילות נקרא ע"ש יעקב (דהיינו בחינת הקטנות דעיבור ז"א ה"ה נה"י) הוא רק בערך הא"ק, שכן הוא נה"י דאדם קדמון, ונה"י המה בחי' קטנות דעיבור. אמנם בערך האצילות עצמה, וכש"כ בערך העולמות שלמטה מהם נקרא עולם האצילות בשם ז"א דהיינו ישראל שהוא בחי' הגדלות של ז"א (ביאורים ח"ב ג ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ובכ"ש בע"ה⁹². אבל האורות עליונים של אזנים וחוטם, לא נתבארו בפ' הזה, כיון שעדיין לא נתגלו בהם הויות הכלי⁹³, ואח"כ נבאר בע"ה נקודים וברודים.

והנה בהתחברות האורות פנימים עם האורות מקיפים תוך הפה⁹⁴, לכן בצאתם יחד חוץ לפה קשורים יחד, הם מכים זה בזה ומבטשים זה בזה⁹⁵, ומהכאת שלהם אתייליד הויות בחי' כלים. {ב ע"ג} לכן נקרא המקום הזה פה, כי פה גימ' ס"ג וכ"ב אתווי⁹⁶, והנה בחי' אותיות הם הכלים כנודע, לכן נרמז בפה שם ס"ג ועוד כ"ב אותיות לרמז על מ"ש, שנתחדש במקום הזה ענין גילוי הויות הכלים, שנתגלה בכאן ע"י הכ"ב אותיות⁹⁷.

והנה מן הפה הזה יצאו עשר ספירות פנימים וי' מקיפים⁹⁸, ונמשכין מנגד הפנים עד נגד הטבור של זה הא"ק. וזה עיקר האור, אבל ג"כ מאיר דרך צדדים לכל סביבות זה האדם⁹⁹ ע"ד הנ"ל באורות און חוטם. והנה באון וחוטם לא היה רק ב' בחי' של אור והם פנימי ומקיף, אבל כאן בפה נכפלו הבחינות, והיו ב' שהן ד', כי הנה הם בחי' אורות וכלים, והאורות נכפלו לב' בסוד פנימי {ב ע"ד} ומקיף, והכלים ג"כ פנימי וחיצון.

מאיר האוצר

⁹² ומש' ואילך נגלית בחי' הכלים מדריגה אחר מדריגה עד שנגלו לגמרי בעולם האצילות הנקרא יעקב כנזכר. נמצא כי כל הוית עולמות אלו היו כדי להאציל עולם האצילות אשר למטה מהם, ויהיה בו בחי' כלים בגלוי גמור (נוסף בשעה"ק).

⁹³ אור ללא כלי אין לנו בו תפיסה ואין לו שום שם ומילה ואי אפשר לדבר בו. וכל מה שהרב מדבר בהם הוא רק בדרך משל ודמיון לשכך האוזן, שכן עיקר השמות הם באצילות כי השמות המה בחי' הכלים הנאצלים (ביאורים ח"ב ד ע"א).

⁹⁴ כלומר לאה ורחל, שהם בחי' ז'נ' (עי' בבהגר"א על ספד"צ כד ע"א בהגה"ה). וענין התהוות הכלים על ידי זיווג, כי כל בחי' זיווג נמשכת על ידי סדר דאמ"ר וק"ב (עי' לקמן מ"ן ומ"ד ה ו), שזה בירר את העביות שבהם מהזכות שבהם על ידי הסתלקות הזכות למעלה. אמנם אורות האוזן והחוטם, בהסתלקותם למעלה נשארת העביות יחד עם האור ולכן לא נתהווה שם שום כלי (ביאורים ח"ב ד ע"ב).

⁹⁵ עי' בבהגר"א על ספד"צ יג ע"א, שכל בטישה היא זיווג נעלם. ונראה לבאר, שבזיווג כזה עליון משיגים בחוש רק הכאה ולא יותר, וכן בנשיקין משיגים רק נשיקה. ורק בזיווג בין ז'נ' משיגים את הזיווג שבין היסודות. ועי' לש"ו ביאורים ח"ב פב ע"ג שבטישה אינו זיווג ממש אלא רק כעין זיווג, אמנם עי' בבהגר"א תז"ח יח ע"ב ד"ה כד אתפשט, שזיווג נקרא "בטש" כי ענין הזיווג הוא לזווג ב' הפכים ז'נ' שהם חו"ג אש ומים כדי שיתמתקו.

הגם שבחי' בטישה לא שייך אלא בבחי' הפכיים היינו בחסדים וגבורות וכאן האור הוא כולו שוה כמש"כ לקמן פ"ב דע וכו' וכן כ' לעיל בשער ב' ענף ג' עכ"ז כתב הרמ"ז באוצ"ח ז ב' בסוד המקיף הוא בחי' דוכ' לגבי הפנימי וע"ש ובאמת בעיקר הויות הכלים מבואר לקמן פ"ה מהיכן שנתהוו וע"ש במה שטרח מהרח"ו בזה ועי' עוד בהגה"ת הרמ"ז באוצרות חיים ג ע"ב במה שכתב שם שאין הכוונה לומר שהקירוב המקיף לפנימי גורם מציאות הכלי דאדרבא אין הכלי נמצא וכו' ע"ש שדבריו שם נאותים מאד אבל ממ"ש כאן לא משמע כן ועי' עוד לעיל באח"ף פ"א ופ"ג מ"ש בענין עשיית הכלים (לש"ו).

עי' לקמן שער עתיק פרק ד' שכל כלי נעשה על ידי הכאה של אור המקיף ואור פנימי.

⁹⁶ עי' ע"ח נקודות א' במ"ב, שכל אורות האח"ף הם מהשם ס"ג דאדם קדמון לכן בכל א' מהם מצאנו גימ' ס"ג (ביאורים ח"ב ד ע"ב).

⁹⁷ עי' פת"ש עקודים ה', שבפה הוא מקום ההתקשרות של כל קשרי המאורות, וכל מה שהוכן לשם הוצאת העולמות והנבראים הרי הם כ"ב האותיות הכוללים את הכל יחד עם שם ס"ג. ועי' ס"י פ"א מ"א, שכל תחילת הויות הכל הוא דרך הכ"ב אותיות, וכן שם פ"ב מ"א.

⁹⁸ פי', הפנימיים בתוך הכלי דעקודים, והמקיפים מחוץ לכלי דעקודים. וכן הם משתמשים בפנימיים ובמקיפים בעולם האצילות, שכן אורות הפה מתלבשים בתוך אורות האצילות, הן הפנימיים והן המקיפים (ביאורים ח"ב ד ע"ג).

⁹⁹ אמנם האור שמסביב הוא רק הארתם (ביאורים ח"ב פה ע"ב). ועי' פת"ש עקודים פתח ה', ז"ל, עיקר המשכתם הוא נגד הפנים שהוא זיו הנמשך למטה לתוצאות הפעולות בגילוי פנים, והאחוריים הוא סיבה נמשכת ממילא ע"י הבחירה ועבודה, אבל עיקר הכוונה הוא אל גילוי פנים להיות המאורות הולכים ופועלים בהארה מרובה, ע"כ. ועי' לעיל הערה 82.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואלו ד' בחי' הם בחי' גילוי אותם ד' אלפין¹⁰⁰ הנ"ל (מנת"א ב') שהיו בחוטם, כי האור עבר ונמשך דרך פנימיות האדם הזה ויצא דרך הפה. והנה הב' אלפין שצוירם יו"י¹⁰¹ הם אור פנימי ואור מקיף, והב' אלפין שצוירם יו"ד הם ב' בחי' הכלי (פנימי וחיצוני) [פנימיותו וחיצוניותו]¹⁰². ואלו הד' בחי' הם עצמן בחי' ב' אונים וב' נקבי החוטם שנתגלו כאן בפה, כי מן און ימין נמשך האור ויוצא דרך הפה בסוד אור המקיף¹⁰³, ומן החוטם ימין נמשך ויצא דרך הפה אור פנימי, ומנקב חוטם שמאל נמשך ונעשה פנימיות הכלי, ומן אור און שמאל נמשך ונעשה חיצוניות הכלי.

ואלו הד' בחי' נכנסו בפה¹⁰⁴, כי הנה בפה יש בחי' {ג ע"א} הכל ובחי' דבור, והנה ההבל הוא בחי' אור והדבור הוא בחי' הכלי¹⁰⁵. והנה יש הכל ודבור העליון בלחי העליון סוד גיכ"ק שהוא בחכמה, והבל ודיבור תחתון בלחי תחתון סוד אחה"ע שהוא בבינה¹⁰⁶.

מאיר האוצר

¹⁰⁰ עי' פת"ש עקודים פתח ו, שדבר זה מרומז דווקא באות אל"ף, מכיוון שזוהי האות שהברתו נעלמת יותר מכולם, שכן לשם הגייתה רק פותחים את הפה להוציא קול פנימי מהגרון ותו לא, ואכן היא רמז לבחי' כתר (עי' בהגר"א בפי' ס"י ב ע"ב). וכן בעולם העקודים כל כליו לא באו עדיין לידי גילוי גמור בבחי' פרט גמור, וכל שנתגלה שם הוא שהם כלולים בכלי א' בהעלם היותר גדול. לכן הם מרומזים באות א', וכמו הכתר שהוא ראשית הכלים וכללות כולם.

¹⁰¹ עי' שעה"כ פסח ו' שיו"י הוא דכר, וי"ד הוא נוק' (ביאורים ח"ב ד ע"ד).

¹⁰² עי' פת"ש עקודים פתח ו, שאל"ף בצורת י"ד מרמז לכלים בגלל ג' הבחי' שבו ה"ה נקודה, קו ושטח (עי' ענינם בליקוטים שבסוף בהגר"א על ס"י כה ע"ד).

¹⁰³ אור המקיף הוא בחי' לאה כנ"ל הערה 94. **Error! Bookmark not defined.** והיא נעשית מהארת בינה. ולכן אמרו שהאור המקיף נמשך מהאזן, אמנם אר"פ הרי הוא בחי' רחל, נמשכת הארתה מהחוטם, שכן בנין רחל הוא מז"א (ביאורים ח"ב ה ע"א). מדברי הרב כאן משמע שב' אלפין בצורת יו"י נמשכו מאזן וחוטם ימין, וב' אלפין בצורת יו"ד נמשכו מאזן וחוטם שמאל. ולעיל טנת"א ב' מבואר שב' אלפין דיו"י הם רק על ידי צירוף און וחוטם שמאל, והב' אלפין דיו"ד שייכים לימין. ביאור העניין, שכן אר"פ ואור המקיף בשרשם הם דבר א', ורק לאחר שירדו ממקורן ונתפשטו הם נהיים חלוקים זה מזה, וכן פנימיותו וחיצוניותו הכלי ששרשם הוא למעלה מאותו מקור של האורות, שהרי כל בחי' הכלי היא אך ורק העביות שנשארה לאחר הסתלקות האור. ועכ"ז הם מתלבשים זה בזה, שכן שניהם באים ממקור א'. לכן שורש כולם הוא האות אל"ף, ועל ידי כולם יחד נוצר א' י' מהאזן והי"ד נתגלו בחוטם כנ"ל טנת"א ב'. אמנם על ידי הגוף והכלי נחלקים אורות האזן והחוטם לשתי בחינות נפרדות ונעשו לד' אלפין, שכן יש ב' אונים שמתחברים עם ב' נחירי החוטם, כל א' בשני (ועל אף שהרב בטנת"א ב' אמר שכולם יוצאים מהד' שבחוטם, עומק הענין הוא כי גם באות ד' שבחוטם כלולה מציאות א' בצורת יו"ד, שכן העוקף שבאחורי הד' מצד ימין הוא בחי' י', והד' עצמו עשוי מחבור של ב' וי"ן, וכללותו ד'. אם כן כלולה בחי' יו"ד באות ד'). וב' האלפין של יו"י שרשם ב"ו דהא' הכללי, והם באים מהאור דאזן וחוטם מצד ימין דהיינו מצד החסד שבהם, ושורש ב' האלפין של יו"ד הוא ב"ו דהא' הכללי שהוא בא מהעביות והדין שבאזן וחוטם. אמנם כאן, שענינו אורות הפה, יצאו ונתגלו וניתן מקום לכל א' בפני עצמו, שכן כל זמן שהם כלולים זה בזה, אין גילוי לאף א' מהם, שהרי בטנת"א ב' מבואר שנקב האזן הוא בסוד ג' אלפין ה"ה ב' יו"י וא' יו"ד, אמנם כאן שנתגלו כל א' בפני עצמו, לכן האל"ף של יו"י המה בסוד ימין שכן זהו שרשם, וי"ד הוא בסוד שמאל שכן זהו שרשם (ביאורים ח"ב ה ע"א).

¹⁰⁴ באמת ד' בחי' אלו לא נתחלקו ולא נעשו לד' כי אם באורות הפה, שכן רק שם נתגלה הכלי ונחלק האור לשתי בחינות דהיינו מקיף ופנימי, וכמו כן נחלק הכלי לשתי בחינות דהיינו פנימיותו וחיצוניותו, וקודם לכן היו כולם רק בחי' אחת והוא אות א' הכללי שצורתו א' דהיינו צירוף צורת האותיות י' ו' ד' (ביאורים ח"ב ה ע"ג).

¹⁰⁵ ההבל הוא "רוחא דלא שכיך לעלמין", וכן הוא "דרגא דבינה קלא פנימאה" (עי' תז"ח נ ע"ד וגר"א שם). והקול והדיבור שכאן המה בחי' לאה ורחל כנזכר לעיל אח"ף א', והן נמשכות ויוצאות מהגרון והלב. לכן כתב הרב כאן שההבל הוא בחי' אור והדיבור בחי' כלי, שכן ההבל, הרי הוא דרגא דבינה שהיא מהג' ראשונות, הוא בחי' אור, אך הדיבור, הרי הוא המלכות הוא בחינת הכלי, וכל האור והכלי כאן הם רק בבחי' זיווג נשיקין, הרי היא זיווג דרוחא ברוחא (עי' ענינם בזהר משפטים קכד ע"ב, ובבהגר"א על ספד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, ופת"ש אר"א טז, וז"א ד') (ביאורים ח"א ה ע"ג).

¹⁰⁶ גיכ"ק בחיך ואחה"ע בגרון, והם כנגד חו"ב, שכן החיך הוא סיום דמוח חכמה, ואילו הגרון הוא סיום דמוח בינה (ביאורים ח"ב ה ע"ד). עי' ס"י (פ"ב מ"ג) עשרים ושתיים אותיות יסוד, חקקן

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונמצא כי הבל עליון הוא אור המקיף והתחתון הוא פנימי, ודבור עליון כלי היצון ודבור תחתון כלי פנימי, והאורות שהם ההבלים הם בימין הפה, והדבורים שהם הכלים הם בשמאל הפה.

שער העקודים פרק ב

הנה אותן הד' אלפין שציירנו לעיל בחוטם, הם נכנסין בפה, ונעשים שם ד' הבלים¹⁰⁷. והנה ד' פעמים הבל גימ' קמ"ה, כי ע"י הל"ב שינים שבתוך הפה נטחנים אותן הד' הבלים ונעשים קמח ונגמרת פעולתן. ואל יקשה בעיניך מ"ש לעיל, כי מן אור און שמאל הנכנס בפה נעשה ממנו היצוניות הכלי, ומן נקב חוטם שמאל נעשה פנימיות הכלי, ועם היות כי אור מקיף גדול ומעולה מאור פנימי, עם כל זה פנימיות הכלי גדול מחיצוניות הכלי כנראה בחוש העין, מה שאין כן בחינת האורות, כי אור הגדול שלא יוכל הכלי להגבילו ולקבלו [ולסובלו] מאיר מבחוץ בסוד אור מקיף, ואור המועט נשאר בפנים, משא"כ בכלים. וא"כ איך מבחי' און שהוא עליון יהיה היצוניות הכלי, ומן החוטם שהוא יותר תחתון יהיה פנימיות הכלי.

התשובה בזה, דע כי האור כולו הוא שוה בהשוואה א', וכאשר רצה לכנס ולהיות מוגבל תוך הכלי, אז האור ההוא שאינו יכול (לכנס) [לישאר] בכלי נשאר מבחוץ¹⁰⁸ בבחי' מקיף, ואור פנימי הוא מאיר מבפנים בכלי, [ועובר] (ומאיר) האור עד חצי עובי דופני הכלי מצד פנימיותו, ואור המקיף הוא מאיר מבחוץ לכלי ועובר עד חצי עובי דופני הכלי מצד היצוניותו. וע"י ב' אורות אלו, מאיר הכלי ומזדכך. והנה אנו צריכין שחצי הכלי שמבחוץ יאיר מחמת אור המקיף, והנה אור המקיף גדול מאד, ולא היה עובר הארתו להיות נבלע ומאיר תוך הדופן של הכלי, כי יש הרחק והפרש והבדל גדול ביניהם, ולכן הוצרך שפנימיות הכלי הגרוע, ישתווה עם אור פנימי הגרוע, ויאיר בו, וכן היצוניות הכלי המעולה יאיר בו אור המקיף המעולה, דאל"כ היה נשאר היצוניות הכלי בלי הארה.

גם יש סיבה אחרת, והיא קרובה אל סיבה הראשונה ממש, והוא כי הנה אור המקיף, חשקו ורצונו הוא להתחבר עם אור פנימי, ולכן אם חצי הדופן של הכלי מצדו החיצון לא היה זך יותר, לא היה עובר בו אור המקיף, והיה אור פנימי חסר מלקבל בו אור המקיף. אמנם בהיות חצי הכלי של הדופן החיצון זך, אז יש יכולת באור המקיף לעבור עד חצי עובי הפנימי של הדופן, ואז מאיר [ים] זה בזה. אע"פ שחציו הפנימי של הדופן לא יהיה זך אין בזה חשש, כי האור פנימי עובר ומאיר בו עד חצי עובי הפנימי, אע"פ שאינו זך יותר.

וא"ת כי עדיין יש להקשות ולומר, שהרי בחוש הראיה {ג ע"ב} אנו רואין שפנימיות הכלי זך יותר מחיצוניות. התשובה בזה הוא כך, כי אע"פ שאור פנימי קטן מאור המקיף, עכ"ז להיותו מוגבל תוך הכלי, לכן הכלי מקבל הארה שלמה ממנו. אבל אור המקיף, אע"פ שהוא אור גדול, עכ"ז כיון שאינו דבוק ומצומצם [תוך פנימיות] (עם) הכלי, אינו מאיר כ"כ בחיצוניות הכלי כמו שמאיר הפנימי בפנימיות הכלי, ובוה יבא הכל על נכון.

מאיר האוצר

בקול, חצבן ברות, קבען בפה, בחמשה מקומות, אחה"ע בגרון, גי"ק בחיך, דטלנ"ת בלשון, וסשר"ץ בשיניים, בומ"ף בשפתים.

¹⁰⁷ בפה עצמו לא נעשה שום כלי כלל, שכן אף הדיבור עצמו אינו כי אם בחי' הבל, והוא רוחני. וזהו המתבאר כאן, שלא נעשו כלים אלא בהגיע אורות הפה למקום הטבור (ביאורים ח"ב ה ע"ד).

¹⁰⁸ אינו נכנס ממנו אלא השיעור שיכול הכלי לסבלו והנותר ישאר בחוץ (שעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

¹⁰⁹ והנה נתבאר ג' בחי' הטעמים, אמנם גם ג' בחי' הנקודות ותגין ואותיות כלולים בהם, אלא שאינם נגלים כלל כאן עד למטה באורות עינים¹¹⁰ כמ"ש במקומו בע"ה. ונבאר יציאת אורות אלו הנקרא עקודים. דע כי בעת שיצאו, לא יצאו שלימים¹¹¹ וכמ"ש בע"ה. וטעם הדבר הוא¹¹², כי כוונת המאציל היה לעשות עתה התחלת [גלוי בחי'] הויות הכלים, להלביש האור¹¹³ לצורך המקבלים שיוכלו לקבל, ולכן בהיות שיצאו בלתי שלימים וגמורים, חזרו לעלות לשורשן להתתקן ולהשתלם¹¹⁴, ועי"כ נעשה כלי כמו שיתבאר¹¹⁵.

והענין הוא, כי בודאי שבחי' הכלים היה בכח אף כי לא היה בפועל בתוך האור, כי היה בבחי' האור היותר עב וגס, רק שהיה בו מחובר בעצם היטב, ולכן לא נגלה בחינתו כי כאשר יצא האור דרך הפה¹¹⁶ ולחון, יצא הכל מעורב יחד¹¹⁷. וכשחזרו לעלות

סמל מאיר האוצר

¹⁰⁹ ע"ח עקודים ג'.

¹¹⁰ לשון זו נותנת מקום לטעות ולהבין כאילו שנקודות אלו שיצאו מהם עולם הנקודות היינו אורות העינים. ועי' ע"ח שער אח"ף פרק א' דאליבא דאמת אורות העינים הם גבוהים מאורות אח"ף, ואילו הנקודות דכאן אינם הארה כדרך אורות אח"ף, אלא הינם בבחינת פליטת זרע בעלמא שיצאו דרך העינים כמו שיתבאר בשער הנקודות.

¹¹¹ כלומר יצאו רק בסוד נפש, וזה רק בגילוי המוחא סתימאה הרי הוא בסוד נפש (כללים ח"ב כט ע"ד).

¹¹² האמת לאמיתה היא, שכך הוא הסדר לעולם בכל האורות הנאצלים, שתחילת יציאתם היא רק על ידי המיעוט היותר אפשרי, והולך וגדל לאט לאט, וכן הוא בכל המציאויות המתחדשים בעולם הזה. וטעם הדבר, כדי שמציאותו תתקשר עם המציאות הכללית של העולם בו נברא ונהיה חלק מהעולם הזה גופא. אמנם אם היה מגיע בשלימותו, לא היה לו כ"כ שייכות עם העולם. ועומק הטעם הוא, שכן רצה המאציל שכל המציאויות כולם יתאחדו זה עם זה וכולם באדם והאדם עם כולם. וכל זה נעשה על ידי כך שהאדם מתנהג ומתקדש בקדושה של מעלה. ויש עוד טעם לסדר הנ"ל, והוא כדי שהחומר יקלוט את האור, ואעפ"כ ישאר במדריגת העולם שתחתיו (ביאורים ח"ב יב ע"ג).

¹¹³ מוחק מכאן עד סוף הפיסקא נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "האורות בתוכם לכשיוכלו המקבלים לקבלם ולכן אם היו יוצאים האורות בשלימותם לא היה יכולת בכלים להתהוות ולכן יצאו בלתי שלמים ואז הוצרכו לחזור ולעלות אל שרשם לגמור תקונם ובעת חזרתם נעשת ונגלית בחינת הכלים כמו שיתבאר למטה בע"ה ונחזור לענין הראשון איך יצאו בלתי שלמים דע כי ה' בחינות יש בענין האורות והם יחידה חיה ונר"ג".

¹¹⁴ צ"ע, שכן תשוקת אור תחתון הוא לעלות ולידבק למעלה לקבל תוספת אור וברכה מא"ס. אם כן, אינו מובן מ"ט אמר הרב שטעם הדבר הוא מכיוון שהיו בלתי שלימים, הרי בכל אופן היה האור עולה. ועוד קשה, הרי תכלית יציאתם כאן בלתי שלמים הוא כדי שיצא מזה בחי' כלי, וא"כ שוב יוצא שאין העלייה מחמת חסרון שלמות האור. והענין, שיש ב' טעמים לירידת האורות למטה וליציאתם בלתי שלימים: (א) מחמת העביות, שכן על ידי כך נתגלתה העביות שבהם, (ב) מחמת האורות עצמן, שכן על ידי כך נצטמצמו האורות ונעשו שורש לעקודים. והנה כמו כן יש ב' טעמים לעלייתן למעלה: (א) מחמת העביות, שכן על ידי כך נוסף בעביות עיבוי על עיבוי ונעשו לבחי' כלי, (ב) מחמת האורות, שכן מקומם האמיתי והעיקרי של האורות הוא רק למעלה. והנה זולת כל הטעמים הנ"ל, האורות עולים למעלה ע"מ לקבל שם תוספת. אמנם כאן היתה עלייתם בהכרח, לשם עיקר בנין העקודים גופא. ומש"כ שהמה עלו לשרשן ליתקן ולהשתלם, מרמז לטעם שני, לתועלת האורות עצמם, שכן מאחר והאורות הללו נעשו שורש לעקודים, המה עולים למעלה כדי לקבל שם את שלימותם והוא נשאר שם לעולם במקום עליון להיות שורש לעקודים (ביאורים ח"ב יד ע"א).

¹¹⁵ שהוא נעשה כלי על ידי כך שיצאו האורות בלתי שלימים, והאורות עצמם היו ממועטים שכן יצאו רק בבחי' נפש, והאור הממועט נצטמצם עוד יותר על ידי ירידתו למטה (ביאורים ח"ב יד ע"ב).

¹¹⁶ עי' פת"ש עקודים י שהפה הוא הממוצע בין המוחין למעשה.

¹¹⁷ בפשטות כוונתו לכך שכל אור כלול מחו"ג, והעביות, הרי היא הגבורות שבו, אינה ניכרת כל זמן שהיא מעורבת עם הזכות, והעביות הרי היא שורש לבחי' הכלי. אמנם עומק הדברים הוא, כי כל אור שנתגלה הוא על ידי בחי' זיווג האורות העליונים, וכל זיווג היא ע"י בחינת אמ"ר וק"ב, כאשר אמ"ר הוא בחי' אור וק"ב הוא בחי' כלי. אמנם אין האור העליון נבחן בערך התחתון, שכן כל עליון לגבי התחתון הוא בגדר א"ס (מבר"ש יג ע"ד). וכן הדבר כאן, שא"ק ביחס לעקודים הוא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולהשתלם כנ"ל, אז ודאי ע"י יציאת האור חוץ לפה הנה אותו אור בחי' הכלים שהוא יותר עב קנה עתה עביות יותר, ועי"כ לא יוכל לחזור גם הוא למקורו כבראשונה, ונתפשט האור הזך ממנו ועלה למקורו¹¹⁸ כנ"ל, ואז נתוסף באור עב כנ"ל עביות יותר על עוביו, ואז נגמר ונשאר בחי' כנ"ל¹¹⁹.

ואם תאמר כאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי, יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מלהיות בחי' כלי. התשובה בזה הוא כמ"ש במ"א, כי לא חזרו כל הי"ס שנתעלו למקורם לחזור ולירד כולם, אמנם הט' תחתונים לבדם ירדו¹²⁰, והעליונה שהוא הכתר נשארה תמיד עם המאציל, ובזה נמצא שאור החכמה הוא שחזר להתלבש בכלי הכתר וכן כל שאר הספירות¹²¹, ויכולין הכלים לקבל האור הממועט ממנו עתה ממה שהיה להם בתחלה.

והנה דע כי כולם יצאו בבחי' נפש לבד¹²². וז"ס פ' (עמוס ו ח¹²³) נשבע ה' בנפשו¹²⁴, (כי האצילות הנקרא נקודים) [בחי' עולם הנקודים שמהם נעשה עולם האצילות] כמ"ש והוא הנקרא הוי"ה, נשבע במי שגדול ממנו¹²⁵ והוא עולם העקודים, אשר יצאו

מאיר האוצר

בגדר א"ס, ולכן היו הכלים רק בכח ולא בפועל, שיצאו כאור וכלי יחד, ואז האור עלה למעלה (ביאורים ח"ב יד ע"ב).

¹¹⁸ בתורת מ"ן עלה האור הזך עד מקורו ה"ה מוחא סתימאה דאדם קדמון, ונזדווג עי"ז המוחא סתימאה עם הקד"א (כללים ח"א סב ע"ב).

¹¹⁹ כל זה שייך רק מכיוון שהעביות דהאור היתה לבחינה נפרדת בפני עצמה מהחלק הזך שבאור, שכן הם באים ממציאיות הגבורות שבאור (ביאורים ח"ב יד ע"ג).

¹²⁰ פי' דברי הרב כאן שההתפשטות הראשונה היא של אותם הספירות של ההתפשטות השניה, אלא שחסרה מהם בחי' הכתר, אינם כפשוטם, שכן כל התפשטות היא קומה שלימה בפ"ע של עשר ספירות, וממילא צ"ל ש"ס דההתפשטות הראשונה נשארו למעלה (ביאורים ח"ב ב ע"ב), ונחשבת ככתר לגבי ההתפשטות השניה. והנה עי' ע"ח מטי ולא מטי פרק א' שב' ההתפשטויות וההסתלקויות המה כנגד ד' אותיות דשם הוי"ה ב"ה, כאשר ב' ההתפשטויות המה י' וו', ושתי ההסתלקויות המה ב' ההה"ן. והרי האות י' הינה שורש לאות ו', והוא כדברינו שההתפשטות הראשונה היא עומדת ככתר ביחס להתפשטות השניה הנולדת ממנה (ביאורים ח"ב ב ע"ג, כללים ח"א ס ע"ב). ההתפשטות השניה יצאה מט"ס תחתונות של שרשו ומתלבשת עליה ודלא כהבחינות שבעולם האצילות שכל אחת מהן יוצאת תמיד מז"ת של שרשה (כללים שם וח"ב כו ע"ד).

¹²¹ רק בהתפשטות השניה נעשות הספירות להיות י' אורות נפרדות, משא"כ בהתפשטות הראשונה. אמנם גם שם נקרא הדבר שיש לו י' בחי', על שם י' החלקים שבו (ביאורים ח"ב נב ע"ב).

¹²² כלומר מהמלכות דהי' ספירות שבפה, שהם מהמלכות דהי"ס דראש (ביאורים ח"ב טז ע"א), ובאופן יותר עמוק, כל ספירות דעקודים הם מהב"ן דס"ג דמוחא סתימאה (דע"ה ח"א כו ע"ב).

¹²³ לשון הפסוק בעמוס הוא "נשבע א-דני י-הנה בנפשו", ואילו בירמיה (נא יד) "נשבע הוי"ה צב-אות בנפשו". וצ"ע, שכן שם הוי"ה צבקות הוא שם המבטא את מידת נצח, ואילו השם אדנ"י יהו"ה הוא שם להתגלות האימא בז"א, וצ"ע גדול.

¹²⁴ גילוי שם הוי"ה ב"ה הוא באצילות, שכן שם נתגלה המאציל ליקרא בשם, לכן דווקא שם יש שבועה, שכן עיקר האצילות הוא הז"ת שבהם, הרי הוא בחי' הכלים והגוף לעולמות דאור א"ס, ומשם נמשכת ויוצאת כל הנהגת העולמות ב"ע בכלל ובפרט. וכל שיצאו מז"ת נקראו שבועה, שכן כל ז' המידות הסכימו בזה (ושבועה מלשון שבע). אמנם לא נעשה בהם דבר אלא מאור א"ס השורה בתוכם. וכאשר מתגלה אור הא"ס בהם לפי הרצון וההסכם דכל הז', אזי הוא נקרא ונאמר "נשבע ה' בנפשו", ר"ל בעצמותו, דהיינו עצמות האור א"ס השורה בו, והנפש היא אור דעקודים השורה באצילות שהוא פנימיות האצילות והוא א"ס לגבי אצילות (ביאורים ח"ב טז ע"א).

¹²⁵ כל האצילות תלוי רק בו, וכל תשוקת ודבקות האצילות היא רק בו, ובו הוא שנשבע לקיים כל דבר על דרך הכתוב "ובשמו תשבע" (דברים ו יג), שכן בזה מגלה את דעתו הרי הוא האמת היותר עיקרי שאין למעלה הימנו (ביאורים ח"ב טז ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בבחי' נפש לבד. ובזה תעמיק ותראה כמה עמקן מחשבותיו יתברך כי אפי' עולם עליון של העקודים אינו רק בבחי' נפש לבד¹²⁶.

והנה כל הי"ם יצאו¹²⁷, אבל לא יצאו יחד כולם, רק תחלה יצאה בחי' מלכות מעולם העקודים¹²⁸ (ג' ע"ג) היפך מעולם הנקודים¹²⁹, וכמ"ש במקומו¹³⁰ בע"ה. ומלכות זו יצאה בבחי' נפש לבד, כי אין לך ספי' שאין לה בחי' נר"ן כנודע¹³¹, ואמנם לא יצאו עתה רק בבחי' נפש לבד*¹³².

* ונלענ"ד חיים לקשר ענין זה עם דרוש אחר שכתבנו לקמן [עי' ע"ה אח"ף א, ב, ג, וטנת"א ב'] איך אור האזן הוא נשמה ואור החוטם רוח ואור הפה נפש ולכן אפשר שיצאו מבחינת נפש לבד ואני חושב בודאי ששמעתי מפי מורי ז"ל כי אלו הי' אורות דעקודים כשיצאו היו כלולים מכל ה' בחינותיהם שהם יחידה חיה נר"ן כנזכר אבל הענין הוא שלא נגלה בהם רק בחי' נפש בלבד כדוגמת מה שנתבאר אצלנו בענין נפש האדם התחתון

ס מאיר האוצר

¹²⁶ ממילא פשוט שלא יתכן להשיג ולדמות מאומה באורות שלמעלה מהעקודים, שכן אפילו עולם העקודים עצמו, שהוא גבוה ונעלם, הוא רק הבחי' האחרונה והקטנה מהשתלשלות האור (ביאורים ח"ב טז ע"ב).

¹²⁷ דהיינו התפשטותה הראשונה שהיא עולם שלם בפני עצמו ולכן יש לה עשר ספירות (ביאורים ח"ב טז ע"ב).

¹²⁸ תכלית כל זה הוא כדי שיצטמצם [דהיינו ע"מ שתהיה הויית כלים אפשרית] (ביאורים ח"ב כח ע"ב) שכן תכלית הבריאה הוא עבור התחתונים. והנה כאן הוא שורש גילוי המלכות, ולכן הכל הוא בבחי' אור חוזר וממילא כל התיקון נעשה בסדר הפוך מלמטה למעלה (פת"ש עקודים ט').

¹²⁹ כי העקודים יצאו ממטה למעלה מלכות ואח"כ יסוד וכו', והנקודים יצאו ממעלה למטה כתר ואח"כ חכמה וכו' (נוסף בשעה"ק). דברי הרב כאן קשים להולמן, שכן כאן הוא בא להשוות את ההתפשטות השניה של הנקודים להתפשטות הראשונה של העקודים, ומה מקום יש להשוות ביניהם, הרי אם היה משווה בין ההתפשטות המקבילות לא היה מוצא חילוק ביניהם כלל, בשניהם בהתפשטות הראשונה הסדר הוא ממלכות עד כתר בבחינת אור חוזר ובשניהם ההתפשטות השניה הסדר הוא מכתר עד מלכות בבחינת אור ישר. והנראה ליישב הוא (עי' כללים כלל טו ענף ט') שדברי הרב כאן הם רק על פי אורם וגילויים. פי', יש חילוק גדול בין יחסי התפשטות של שני העולמות: בעולם העקודים ההתפשטות הראשונה משותפת עם ההתפשטות השניה תמיד בהארתו וגילוי, שכן ההתפשטות השניה לעולם עולה אצל התפשטות הראשונה במטי ולא מטי וממילא מצד עצם קיומו התמידי נחשב תחילתו בהתפשטות הראשונה [והוא כתר כנ"ל הערה 120], משא"כ הנקודים והאצילות, שהתפשטותו הראשונה נעלמת מקיומו התמידי ולאחר שהוא עולה הוא נעלם לגמרי (שכן התפשטות הראשונה דאצילות היא מה שיצא אורות א"ק מטיבורו ולמטה (נקודות פ"א) והיינו המ"ה וב"ן הפרטיים דע"ב וס"ג דאדם קדמון ולא המ"ה וב"ן עצמו שהוא עצם העולם דאצילות) ואין לו שום שייכות להתפשטותו השניה דהוא עצם מציאותו. ועתה יתבאר, שמה שמשווה רבינו את מציאות ההתפשטות הראשונה דעקודים למה שקורה בהתפשטות השניה דנקודים הוא בדווקא שכן מדבר בשניהם בשורש מציאותם התמידי, ובעקודים הוא מושרש בהתפשטות הראשונה שכן שם הוא הכתר, ואילו בנקודים הוא באמת רק בהתפשטות השניה שכן אין שיתוף ושורש לה בהתפשטותה הראשונה כי אם רשימו בלבד (ביאורים ח"ב טז ע"ב). סופו של דבר, האמת לאמיתה היא שאין חילוק בין עולמות העקודים והאצילות לענין אופן התפשטותם מהיכן הוא תחילתם, לשניהם ישנם ב' התפשטות באותו האופן, אלא שבעולם האצילות מדבר הרב על ההתפשטות הראשונה שלו ואילו באצילות מדבר בעיקר מההתפשטות השניה שלו (ביאורים ח"ב לח ע"א).

¹³⁰ נקודות ד' (ביאורים ח"ב טז ע"ב).

¹³¹ עי' שעה"ק יב ע"ד דרוש העקודים (לש"ו).

¹³² אע"ג שלקמן מבאר שהם נשלמו לנרנח"י (אצל הנפש ורוח), אמנם מאחר שתחילה יצא בבחי' נפש בלבד הרי שנתעבו ויצאו על ידי זה למדריגה בפני עצמה דהיינו מדריגת העקודים, שהוא למטה ממדריגת הא"ק העיקרי, עד שכל הנרנח"י המקבלים מצטמצמים אף הם להאיר ולהתגלות באורם רק כפי כח הנפש שבתחילה. וכן אחר שנסתלקו למעלה ונשארה העביות שבהם למטה, עכ"ז כל אור שנצטמצם פעם אחת ויצא להיות למדריגה בפני עצמה, לא נתבטלה מדרגתו לגמרי אפילו לאחר שנתעלה בכל העילויים האפשריים. וכל מה שנשלם בהם עצמם, וכן מה שנוספו בהם אור וברכה מלמעלה, ועולים עילוי אחר עילוי, הכל הוא רק כפי כח המדריגה הזו שבבחי' הנפש. ולכן אמר לעיל על מאמה"כ "נשבע ה' בנפשו" שעולם העקודים הוא בבחי' נפש (ביאורים ח"ב טז ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בעולם הזה שבצאתו לאויר העולם מבטן אמו יוצא כלול מכל ה' בחי' הנזכרים אבל בראשונה מתגלה הנפש לבדה ואח"כ מתגלית השאר מדריגה אחר מדריגה בהמשך ימי שני חייו כנודע, ע"כ.

והנה תחלה יצאה מלכות בבחי' נפש, ואח"כ כאשר יצאה בחי' היסוד לא נתגלה ביסוד רק בחי' נפש לבד לעצמו, אבל נתוסף הארה במלכות שנתגלה בה בחי' רוח. ומעם הדבר הוא, לפי שסוד הרוח בא מו"ק כנודע, ולכן בבא היסוד התחיל להתגלות במל' בחי' הרוח, ואינו נשלם לגמרי עד שיצאו כל הו"ק שהוא מיסוד עד החסד, ואז נגמר בחי' הרוח כולו של מלכות. ובבא כל א' מהם, היה מתגלה במלכות קצה א' מבחי' רוח. וכבר נודע כי היסוד אינו מכלל הו"ק, כי אינם רק ה' חסדים, מחסד עד הוד, אך היסוד אינו לוקח חסד פרטי לעצמו רק שנכללין כל הה' קצוות בו¹³³, נמצא (שכל) כי בחי' כללות של הרוח זה הוא שנתגלה במל' כאשר בא יסוד, אבל בצאת ההוד או הנצח וכיוצא משאר ספי', אז היה מתגלה בחי' הקצוות ממש של הרוח במלכות.

והנה כל זה הוא מה שנוגע אל בחי' המל', אמנם מה שנוגע אל הו"ק דו"א הוא באופן זה, כי בצאת היסוד אז מתגלה בחי' כללות ה' קצות דו"א בבחי' נפש לבד, אך בבא ההוד אז מתגלה קצה א' דנפש דו"א, וכן עד שנשלמו כל הו"ק. עוד יש הפרש א' בין היסוד לה' קצוות אחרים, והוא כאשר בא ההוד נתן כח כללותו מחדש ביסוד בחי' נפש לבד, וכן כולם עד שיצא החסד, וגם הוא נתן בצאתו כח כללותו ביסוד¹³⁴. משא"כ בשאר ה"ק, כי בבא אחד, לא היה מוסיף שום תוס' בחבירו כלל ועיקר כי כולם שוים, רק כאשר נשלמו כל הששה, אז נמצא שנגמר כל הו"א בבחי' נפש.

ואח"כ יצאה הבינה בבחי' נפש לבד לעצמה, ובחי' רוח לז"א, ובחי' נשמה למלכות.

ואח"כ יצאה החכמה בבחי' נפש לעצמה, ובחי' רוח לבינה, ובחי' נשמה לז"א, ובחי' חיה למלכות.

אח"כ יצאה הכתר בחי' נפש לעצמה, ובחי' רוח לאבא, ובחי' נשמה לאמא, ובחי' חיה לז"א, ובחי' יחידה למלכות¹³⁵. והרי כי בבוא כתר שהוא אחרונה מכולם, לא יצאה כי אם בבחי' נפש לבד, וז"ס הפסוק (עמוס ו ח) נשבע ה' בנפשו ע"ד הנ"ל¹³⁶, ואפי' בחי' זו של נפש הכתר לא נשארה בעולם עקודים כנ"ל, כי חזרה להתעלם ונשארה דבוקה במקומה במאצילה.

שער העקודים פרק ג'

סמל מאיר האוצר

¹³³ עי' לקמן הערה 406.

¹³⁴ כי הוא נעשה מכללות כלם, וצריך הוא להם וכלם נותנים בו תוספת אחד לבד (נוסף בשעה"ק).

¹³⁵ אם כן במלכות דעקודים יותר מתגלה בחי' הגבול והמדה הקרובה יותר למקום שהגיע לידי כך. ממילא יש בה את כל ה' הבחי' נרנח"י, אמנם בחי' הרוח שבעקודים, להיותה במעלה גבוהה יותר ורחוקה ממדריגת הגבול בבחי' העליונה שבה, הרי הוא הכתר, לא יכול היה להיות גלוי בבחי' כלי, ולא נשלמו כי אם ד' חלקים בלבד (פת"ש עקודים יא).

¹³⁶ כלומר שכאן "ה" הוא שם המכוון על עולם העקודים ולא על עולם האצילות כנ"ל, והוא ית' "נשבע" בכתר הנשאר למעלה, הרי הוא "נפשו" של העקודים. אם כן אפשר כמו כן לומר שהפסוק "נשבע ה' בנפשו" קאי על כלל אור ההתפשטות השניה (ביאורים ח"ב יז ע"ד). וזה פירוש שני בפסוק נשבע ה' בנפשו ע"ד שביארנו לעיל כי עולם העקודים נקרא נפשו לפי שהכתר שבהם לא יצא רק בבחי' נפש בלבד (שעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואמנם בבוא כתר, נמצא המל' שלימה מכל ה' אורות פנימים, שהם נרנח"י. ועתה היו חסרים עדיין כל הספי' כנ"ל שיצאו חסרים (בלי תשלומין) [כל א' כפי מדריגתם], והיה זה ממש (ג ע"ד) בכוונה גמורה¹³⁷ כנ"ל, ולכן הוצרכו לחזור ולעלות אל המאציל לקבל ממנו תשלומיה¹³⁸ [ועי"כ יעשה ויתהווה בחי' כלים].

ואמנם עתה בחזרה היה הכתר חוזר בתחלת כולם¹³⁹, נמצא שיצא אחרון ונכנס ראשון. והמלכות היה להיפך, כי יצאה ראשונה ונכנסה אחרונה. וז"ס הפסוק (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון¹⁴⁰, וביאור זה הפסוק יצדק בין בספי' הכתר בין בספירת המלכות אלא שזה היפך זה, והוא כמו שנודע כי אנ"י הוא כינוי אל המלכות¹⁴¹, ובהפוכו אי"ן כנוי אל הכתר¹⁴². והנה בהתעלם הכתר במקורו, עלתה החכמה במקום הכתר ובינה במקום חכמה, וכן על דרך זה כולם עד שנמצא המלכות במקום היסוד¹⁴³. ועי' עליה זו במקום היסוד ניתוסף בה האור¹⁴⁴, והיה לה בחי' מקיף א', אשר כנגד בחי' חיה. גם ז"א עלה במדרגה א', וניתוסף בו בחי' יחידה מן אורות פנימים, ועתה נשלם לו ה' אורות פנימים, ובינה ניתוסף בה בחי' חיה הפנימי, וחכמה ניתוסף בה בחי' נשמה¹⁴⁵.

מאיר האוצר

¹³⁷ ד"ז שיצאו בבחי' הנפש הכללי בלבד, וכל מה שנתקנו מהרוח הכללי הוא רק בהארתו, וכוונתו היתה לגלות את העביות לצורך הכלי דעקודים. ובאמת כל הסדר של החסרונות האלה נמצאים בהתפשטות הראשונה של כל עולם ועולם (ביאורים ח"ב כ ע"ב).

¹³⁸ עניין זה שתחילה יצאו בחסרונות ומיעוטים היה בכוונה תחילה כדי שתתגלה העביות שבהם כדי להמציא את הכלי. ולאחר שנעשתה פעולתם הוצרכו לחזור ולעלות למעלה כדי לקבל שם את כל השלימות שהיתה חסרה להם. אמנם מש"כ "לקבל ממנו תשלומיהן" משמע שהאור שבפנים היה חסר אף הוא, ולא שיצא רק אור ממועט ממה שבפנים. ודבר זה מובן על פי דברינו (לעיל הערה 117) שעיקר האור שיצא מהאח"ף הוא אור חדש שנולד זה עתה לצורך ההתפשטות הראשונה דעקודים, והיתה לידתו על ידי בחי' זיווג עיבור ולידה ותחילת לידתו היתה בבחי' נפש בלבד. לכן ברור שהם היו צריכים לעלות כדי לקבל את תשלומיהן.

וכן הוא הסדר בהתפשטות השניה, שכן הוא נולד מתחילה כאור ממועט בלבד, ואח"כ חוזר ועולה בסוד מ"ן כדי לקבל עי"ז את השלמתו. אלא שמקומה של ההתפשטות הראשונה הוא למעלה, ולאחר הסתלקותו הוא נשאר למעלה לעולם. ואילו לאחר השלמת ההתפשטות השניה היא יורדת חזרה למטה ושם היא נעשית בשלימות, שכן כל א' אינו נעשה שלם כי אם במקום שהיא נשאת (ביאורים ח"ב כ ע"ב).

¹³⁹ גם זה הוא מטעם הצורך בגילוי העביות והתהוות הכלים, לכן בתחילה צריכים להעלים את האורות היותר עליונים (ביאורים ח"ב כ ע"ג).

¹⁴⁰ הפסוק מלמדינו כי סדר ההשתלשלות הוא תחילת המציאות, הרי הוא עולם העקודים שהיה גילוי בסדר דראשון ואחרון גם בכתר וגם במלכות, שכן המלכות יצאה ראשונה ונכנסה אחרונה, ואילו הכתר יצא אחרון ונכנס ראשון, ועי' זה נצטמצמו האורות ונעשתה האפשרות לגילוי (ביאורים ח"ב כ ע"ג).

¹⁴¹ עי' תיקו"ז ז ע"א: שכינתא תתאה אדנ"י, מתתא לעילא מן אנ"י עד אי"ן, עשרה מעילא לתתא.

¹⁴² מלכות וכתר המה בעצם א', שכן שורש המלכות הוא בהכתר והוא גילוי, ואילו הכתר הוא שורש לכל הספירות, והמלכות כלל כולם בסוף, עד שהמלכות דעליון נעשה כתר לתחתון, והוא הכתוב בס"י פ"א מ"ז "נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן". אמנם כל זה הוא רק במה ששייך ליחודו ית' בת' הספירות שהוא מתייחד עמהם, אמנם כאן המדובר הוא בענין התהוות עולם העקודים, ובאמת כל זה אינו שייך כי אם להתפשטות הראשונה, אמנם בהתפשטות השניה לעולם הכתר הוא ראשון הן ביציאה והן בעלייה, והמלכות אחרונה (ביאורים ח"ב כ ע"ד).

¹⁴³ ובהכרח הוא שע"י עלייתם במקום גבוה ממדריגתם שיתוסף תוספת הארה בכולם (נוסף בשעה"ק).

¹⁴⁴ הספירות אינם מקבלים את תוספת האורות בדרך עלייתם אלא רק כאשר מגיעים ליעדם (ביאורים ח"ב כ ע"ד). ועי' לקמן פרק ד'.

¹⁴⁵ כל א' היה חסר כפי ריחוקו מהמקור, לכן ספירת החכמה שהיתה רחוקה מרחק א', היה חסר אור א', ובינה ב' אורות וכו'. ועתה, כאשר עלה הכתר למעלה, נתמעט כל א' הפסק א'. ועכשיו, שחזרו למאציל, הם לא מפסיקים כלל, שכן כוונתם היא להאיר. אבל כל זמן שעוד לא יצאו בכלל, אזי לא היתה כוונתם כי אם להעלים ולא להאיר למטה, והיו בבחי' הפסק. ועתה שיצאו כל י' הספירות דהנפש הכללי ונתגלו, אזי מקבל כל תחתון מהספירות העליונות את כל

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואח"כ עלתה החכמה במאציל, ועלתה בינה במקום הכתר, וניתוסף בה בחי' יחידה הפנימי, ונשלמה בכל אורות ה' פנימים, וז"א ניתוסף בו מקיף א' נגד חיה, ומלכות נתוסף בה מקיף יותר עליון אשר כנגד יחידה¹⁴⁶. ונהרי עתה נגרמה המלכות בכל בחי' שאפשר להיות מכאן ואילך והם ה' אורות פנימיים וב' אורות מקיפים בלבד ולכן מכאן ואילך לא נתוסף עוד שום תוספת במלכות.]

ואח"כ עלה חסד במקום, כתר כי בינה עלתה במאצילה, ואז ניתוסף בז"א גם בחי' מקיף ב' עליון שכנגד יחידה הפנימי¹⁴⁷, ומשם ואילך לא הרויחו ז"א ומלכות ולא ניתוסף בהם עוד תוס' אור.

והענין הוא בהקדמה א' שצריך שתדע, והוא, כי הרי נת"ל כי בכל בחי' ובחי' מכל עולם ועולם ובכל פרצוף יש בו עשר ספירות לא פחות ולא יותר, והם אור פנימי עשרה ומקיף עשרה. אמנם י' פנימים נכללין בה' לבר, שהם כנגד הה' בחי' פרצופים שיש להם כנז' במ"א, והם אריך אנפין, ואבא ואמא, וז"א¹⁴⁸ ונוק', והם עצמן נקרא נרנח"י של כללות של כל עולם ועולם לברו. וכעד"ו במקיף שהם י' ונכללין בה' כנ"ל.

סמל מאיר האוצר

הראוי. שכן כוונת עלייתם היתה כדי להתייחד בכל האור שלמעלה ולקבל מהם, ולהשפיע כל עליון לתחתון ממנו. לכן לעולם אינו מפסיק וממילא נעשה יחוד אף בתחתון (ביאורים ח"ב כא ע"א). עליית הכתר היתה במלכות דרוח, שכן כוונתו היתה להתייחד למעלה, ולכן עלה במלכות גופה. והוא בחי' המאציל הנ"ל, וממילא נתקן הפסק א', וכאשר עלתה החכמה במלכות דרוח, אז עלה הכתר בז"א דרוח, ונתמעט עוד הפסק א' שהיה קיים בין הא"א אר"א דנפש הכללי לבין שרשם שברוח הכללי. ואז לא רק שאין מפסיק, אלא הוא מסייע להאיר. וכאשר עלתה המלכות לשרשה, אזי עלו כולם בשרשם ממש, ונשלמו כל הנרנח"י העצמיים והעיקריים של הרוח נשמה ח"י הכלליים (ביאורים ח"ב כא ע"ב).

¹⁴⁶ לפי דברינו לעיל הערה 145, אז עלה הכתר בז"א וחכמה במלכות. אם כן, אין זו"ן מפסיקים בין בינה דרוח לבינה דנפש, וממילא נתקנו בזה כל ההפסקות. אם כן, מ"ט אין לבינה ז"א את תשלום כל חסרונותיהם, אלא אפילו אם אין חסרון של הפסק, עכ"ז לא נשלם עדיין החסרון דההפסק לגמרי, והיה עדיין החסרון בזה בב' בחי', שהרי הם רחוקים משרשם ב' בחי', וכן לא נשלם החסרון מהיחוד לגמרי. והיה חסר בג' בחינות שכן היחוד הוא רק כאשר עלתה המלכות. וב' החסרונות האלה שייכים גם לכתר ולחכמה, וזה מה שהיה חסר לבינה ולז"א דנפש הכללי. אמנם אינו דומה החסרון שיש בכתר וחכמה לחסרון הקיים מבינה ולמטה באותה העת, שכתר וחכמה היו בפנים, וזכו לאורותיהם באמת, ואילו בינה וזו"ן לא זכו כי אם להארת הרוח הכללי שכן הם מחוץ לפה דאדם קדמון (ביאורים ח"ב כא ע"ג).

¹⁴⁷ מכיוון שהכח"ב היו קרובות בפחות מג' לשרשם העיקרי. ועוד טעם יש, שכן חכמה עלתה ברוח דרוח הכללי, והחכמה הוא ראשית הפרצוף, לכן נעשתה על ידו תחילת היחוד העיקרי גם מז"א דנפש הכללי עם ז"א דרוח הכללי, והוא מקיף יחידה.

יוצא אם כן לפי דברינו, שכל תוספת שנוסף למטה בכל הספירות התחתונים מחוץ לפה דאדם קדמון, נעשתה על ידי עליית הספירות העליונים שעלו מבפנים. ומפשטות לשון הרב משמע שהעלייה היא מחמת עליית הספירה התחתונה עצמה, שכן אז נתקרב אל המאציל. אמנם אם זהו עומק דברי הרב, מ"ט כאשר יצאה המלכות תחילה כאשר היה קרוב יותר אל המאציל לא היה יותר שלם, ועוד, דאם כן (כמש"כ הרב בפשטות) יש חילוק בין העלייה והירידה שבעקודים מכל העליות והירידות האחרות. אלא צ"ל שכל ההתפשטויות הראשונות דאח"ף אינן במקומן הראוי להן, שכן עיקר מקומן הראוי הוא מבפנים לא"ק, וירדו רק כדי להצטמצם להיות ראוי ליעשות שורש לעקודים, הרי היא ההתפשטות השניה. לכן כל ספירה כאשר יצאה, הגם שהיתה אז קרובה אל המאציל, עכ"ז היתה יציאתה בתכלית המיעוט. אמנם לאחר שנעשתה באותה ההתפשטות כל הכוונה שכיוון בהם, חזרה והעלתה אותן אל מקומן הראוי להם. אמנם עלייתם היתה בהדרגה, כדי שישארו על המדרגה שכיוון בהם, ועל ידי זה התחיל להאיר בהם את האור המאציל, וזו התוספת באה מאור עצמותם שהיה חסר בהם. וכאשר עלו, נתקן ההפסק שהיה בינם לבין שרשם, ויציאת האור עליון לא גרם שום הפסק, שהרי כל ה"ס דנפש הינם קומה א' ופרצוף א', וכל הפסק לא נגרם כי אם על ידי אותם ספירות שבתוך הפה דאדם קדמון שלא יצאו, והגם שכל אור תחתון קבלה תוספת בירידתה אחרי הכתר אמנם כל אותה התוספת היא רק לפי ערך מקומה ומציאותה שמחוץ לפה דאדם קדמון (ביאורים ח"ב כב ע"א).

¹⁴⁸ הכולל חג"ת נה"י.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אמנם דע, כי בכל האורות והעולמות והפרצופים שיש מן החוטם של א"ק ולמעלה, בכל פרצוף יש תמיד כל הבחי' האלו שלימות, שהם ה' אור פנימי הכלולים מ"ס פרטיות כנ"ל, וה' מקיפים הכלולים מן עשר ספירות פרטיות כנ"ל. אך מפה דאדם קדמון ולמטה עד סוף כל העולמות, לא יש רק ה' אור פנימי וב' מקיפים העליונים, שהם כנגד יחידה וחיה ולא עוד¹⁴⁹. כי האור נתמעט משם ולהלאה, לכן בעולם העקודים הזה, שהם אורות היוצאין מפה דאדם קדמון ולחוץ, לא היה בו רק ה' אורות פנימים וב' אורות מקיפין ואין עוד וזכור הקדמה זו.

והנה כאן בעולם העקודים היו זו"ן גדולים¹⁵⁰ מאו"א¹⁵¹, כי זו"ן היו פב"פ ואו"א היו אב"א. והענין, כי הנה זו"ן השלימו כל צרכם הצריך להם, שהם ה' אור פנימי וב' מקיפין, קודם שחזרו לעלות במאצילם. משא"כ באו"א, כי עדיין לא היו שלימים, שהרי (ד ע"א) לאבא לא היו רק ג' פנימים לבד ובלי שום מקיף, ולאימא לא היה רק ה' (ג"א ד') פנימים¹⁵² ובלי שום מקיף. ועוד כי אפי' קודם שתחזור שום ספי' להתעלות במאצילה, כבר היה מה שצריך להם אל זו"ן לצורך הזווג. והענין הוא כי כבר ידעת, כי [טיפת] הזווג הוא נמשך מן המוחין, שהוא מחכמה ולמטה. וכבר היה לז"א בחינת חכמה שהוא חיה פנימית קודם שיתעלה כתר במאציל, שהוא הראשון שחזר קודם כולם [ולכן חזר פב"פ עם נוק']. ואע"פ שהמלכות היתה גדולה ממנו, שהיה לה יחידה פנימית, אין בזה חשש. משא"כ באבא, שאין לו בחי' חיה, אפי' אחר שמתעלה הכתר אל המאציל [ולכן נשאר אחר באחר עם אמא].

וא"ת למה עלו זו"ן במאצילם אחר שכבר היו שלימים, והתשובה כי כל חיותם [והארתן] הוא מאו"א¹⁵³, וכיון שנסתלקו או"א למעלה, אין זו"ן רוצין להפרד מהם, וחושקים להדבק ולהתקשר בהם, ועולין אחריהן לקבל מהם. וגם סבה אחרת כנ"ל כי עיקר חזרה הוא כדי לעשות בחי' כלים לכן גם הם עלו לסבה זאת.

פרק ד'

ודע כי כאשר עלה הכתר אל המאציל¹⁵⁴, אז באותו שיעור והמשך הזמן שהיה עולה¹⁵⁵, אז המלכות נסתלקה ממנה בחי' גילוי יחידה¹⁵⁶, שהיא אור שהיה נמשך לה מן

סא מאיר האוצר סב

¹⁴⁹ כוונתו באומרו כאן "ב' מקיפים" לשפעת האור המאציל הנמשך בכל אחד ואחד בתמידות, שכן על ידי זה אין מקבלים כי אם את השפע של ב' המקיפים העליונים דחיה ויחידה. והנה אין מקבלים את שפעת אור מקיפי נר"ג, שכן הנר"ג מתלבשים בגוף וכלי, אבל חיה ויחידה אינם מתלבשים בגוף. אם כן אין לחיה ויחידה השתוות עם הגוף כלל, ופעולת האור המקיף הוא לזכך את הכלי מבחוץ. ממילא שפעת אור המאציל למקיפים נר"ג אינו מתגלה בכל העולמות מאורות הפה ולמטה בהם נעשה בחי' כלי, כדי שלא יבטל הכלי עי"ז (ביאורים ח"ב ז ע"ג).

¹⁵⁰ שלימים וגדולים בשלימותם יותר (שעה"ק).

¹⁵¹ כ"ז מיירי בהתפשטות הראשונה, שכן כל יציאת תחתון מעליון שורשו הוא דווקא בבחי' היותר תחתונה שבעליון, כי רק שם נתגלה השורש לתחתון. ולכן בהתפשטות הראשונה הושלמו רק זו"ן, שכן רק בהם נתגלה השורש הראוי לעקודים העיקרי, הרי הוא ההתפשטות השניה, וכן הוא בכל התפשטות הראשונה דכל עולם ועולם אמנם בהתפשטות השניה היה הסדר כמו באצילות, שאדרבא, או"א שלמים יותר (ביאורים ח"ב כד ע"א).

¹⁵² כל זמן שהאבא נמצא מחוץ לפה דאדם קדמון כדי שיתאפשר הזיווג אין לה כי אם ד' (ביאורים ח"ב כד ע"א).

¹⁵³ על אף שלכאורה יצאו ממטה למעלה, וממילא בע"כ שזו"ן יצאו לפני או"א, אמנם אחרי שיצאו או"א הרי שכל מה שמקבלים הזו"ן אין מקבלים אלא דרך או"א (ביאורים ח"ב כו ע"ג).

¹⁵⁴ הכתר מתחיל לחזור לעלות להתעלם במאציל (שעה"ק).

¹⁵⁵ נסתלקה הארתו הראשונה שהיה מאיר ומוסיף בכל הספירות שתחתיו (נוסף בשעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הכתר, שביון שכתר היה עולה ומסתלק לא היה כוונתו להאיר (בה) [בתחתונים], אמנם נשאר בה הרשימו לבד¹⁵⁷. וכאשר סיים הכתר להתעלם וסיימה המלכות לעלות עד סיום היסוד, אז חזר להאיר בה [בעצם] (הכתר) כבתחלה בחי' יחידה שבה. כי אחר שעלה הכתר במאציל גם היא עלתה ביסוד, והיתה מדריגה אחת קרובה יותר אל המאציל, והיתה מקבלת עתה מהמאציל עצמו מה שהיתה מקבלת מקודם מן הכתר, אך כל זמן שלא סיים הכתר לעלות, אז היה הכתר מפסיק בין מאצילה ובינה¹⁵⁸, והכתר עצמו ג"כ לא היה מאיר בה¹⁵⁹.

וכעד"ז גם הז"א בבחי' חיה שמקבל מן הכתר, וכעד"ז החו"ב וכיוצא בהם. וכן כשעלה חכמה למעלה במאצילה¹⁶⁰ נסתלקה מן המלכות החלק שהיה מגיע אליה ממנו¹⁶¹, ולא נשאר בה רק רשימו לבד¹⁶² עד שהשלימה החכמה לעלות למאצילה, ואז חזר האור כבתחלה (אליהם)¹⁶³. וכן תקיש מזה אל כל השאר, כי הם חלוקות רבים. כי כשהתחילה החכמה לעלות בכתר נסתלקה הארתה מכל אשר למטה ממנה, וכשנשארה שם, שכבר עלתה בכתר, אז חזר כבתחלה, וכשחזר פעם ב' לעלות במאציל, נסתלק האור פעם שני [מן הספירות אשר תחתיה]. וכשנגמר לעלות חזר האור [להתפשט כבראשונה למטה] (לאיתנו), והמעייין מעצמו יבין שאר חילוקים עד"ז בענין המקיפים דו"ן שלוקחים בעת חזרתן והסתלקותן למעלה.

עקודים ה'

מאיר האוצר

¹⁵⁶ כל ענין ההסתלקויות האלו הוא כדי שתצטמצם העביות הנותרת למטה, כדי שתהיה ראויה ליעשות לבחי' כלי. אמנם ד"ז קשה, שהרי תחילה יצא רק הנפש דנפש, ואם כן מ"ט נוספו לה כל העילויים הרי עדיין לא חלה כאן שום התמעטות. אלא שמכאן מתבאר שכולם לא עמדו בהם בקביעות אלא רק ברצוא ושוב, והאירו בהם על דרך מטי ולא מטי (ביאורים ח"ב כו ע"ד).

¹⁵⁷ ענין הרשימו הוא, כי הנה האורות העליונים הם לגבי האורות התחתונים כעין בחי' יחס האב אל הבנים, שניצוץ א' נמשך מהאב לבן ואינו זז ממנו לעולם, ועל ידי אותו הניצוץ הנשאר שם יקום הבן בתחיית המתים, והוא הכח וההכנה לקבל על ידו את האורות והמוחין, והוא שורש לאור ההתפשטות השניה. ועוד, שעל"כ קשורה ההתפשטות השניה להתפשטות הראשונה, ועוד שהוא מקומה של ההתפשטות השניה, ואין מעלת הרשימו ניכרת כל כך, מאחר ועיקר העולם עומד בתוכו ואין לרשימו עצמו גילוי כלל (ביאורים ח"ב כז ע"א).

¹⁵⁸ ולא היה אור המאציל מגיע אליה (נוסף בשעה"ק).

¹⁵⁹ לסיבת היותו מסתלק מן התחתונים כנזכר לעיל (נוסף בשעה"ק).

¹⁶⁰ אורות העקודים לא עלו יחד במאציל בבת אחת, שכן אם היו האורות עולים כך היה הכלי נחשך ומתעבה יותר מדאי, [כלול בהנ"ל שלא רק שעלו מעט מעט אלא גם בכל עליה חזרו פניהם להאיר לכלין למטה להאיר בכלי והיתה עלייתם בבחי' מטי ולא מטי. ועוד, שאם היו עולים כולם יחד היו חלקי העביות שבאור נשארים מאוחדים באור הזך ועולים עמהם ג"כ. ועוד, שאם היו האורות עולים באופן זה לא היו האורות נחלקים לי' בחי'. ועיקר הטעם הוא, שכל עלייתם למאציל הוא בבחי' עליית מ"ן, ועל ידי זה נוסף עליהם אור וברכה, ונזדווגו והולידו את האור שיצא מהם אח"כ של ההתפשטות השניה, ולכן צריך דווקא י' עליות שכל א' מהם (אפילו מהו' קצוות) נוצר כמציאות בפני עצמה (ביאורים ח"ב לו ע"ד).

¹⁶¹ וכן מה שהגיע אליה מן הכתר, שאין סברא כלל שישאר בה האור העליון כאשר התחתון מסתלק. והנה המלכות, שזכתה מהחכמה לאור החיה הפנימי ומהכתר ליחידה, אין סברא לומר שתישאר בה היחידה הפנימית והחיה המקיפה כאשר מסתלקת ממנו החיה הפנימית בעת עליית החכמה, שכן כל תחתון אינו מקבל מהכתר כי אם על ידי אור החכמה (ביאורים ח"ב לז ע"ג).

¹⁶² "נסתלקה מן המלכות החלק שהיה מגיע אליה ממנו, ולא נשאר בה רק רשימו לבד" - נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "הפסידו כל הספירות אשר תחתיה בחי' הארה שנתוספה להם על ידי החכמה ולא נשאר בהם אלא רשימו של האור ההוא".

¹⁶³ חזרו כל האורות למקומם הראשון להאיר בספירות אשר תחתיה (שעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונבאר עתה ענין חזרתם והסתלקותם למעלה וד' ע"ב} איך ע"כ נעשו הכלים. והענין הוא, כי כאשר נתעלו האורות למעלה, נשאר למטה האור העב והגס, שהוא בחי' הכלי כנ"ל¹⁶⁴. והנה יש בטבע האורות להשאיר רושם שלהם למטה במקום שהיו שם בראשונה, ולכן כל האורות האלו, בעת עלותם הניחו רשימו למטה במקום שהיו שם בראשונה. כיצד, הנה הכתר הניח רשימו להאיר אל החכמה¹⁶⁵, וכן חכמה לבינה, ובינה לז"א, וז"א לנוקבא. כי לעולם בטבע העליון להאיר לתחתון, ויש לו חשק להאיר בו כמו חשק אב לבנים¹⁶⁶, ולכן מניח ומשאיר רשימו בו. נמצא שכולם מניחין רשימו חוץ מן המלכות, כי אין ספי' אחרת תחתיה להאיר בה, ולכן אין המלכות משארת רשימו למטה¹⁶⁷.

ונתחיל לבאר מן היסוד שהוא אחרון מן המניחים רשימו. ונאמר כי בעת עלייתו של היסוד אל מקום ההוד [ערך] (ומשם) למעלה, מניח רשימו במקומו שביסוד לצורך המלכות, ואותו הרשימו אינו מסתלק לעולם משם, אפי' כאשר המלכות חוזרת ועולה להמאציל. וכן עושין כל שאר הספי' [בעלייתם] חוץ מן המלכות כנ"ל. והנה זה הרשימו הוא מן האור הראשון שהיה יורד דרך יושר, ואור הבא ביושר הוא רחמים, והאור הבא בדרך חזרה למעלה הוא אור חוזר¹⁶⁸, והוא דין, והנה הרשימו זה הוא דרך יושר והוא רחמים.

והנה נודע, כי כשבאו הספי' של העקודים, היו פניהם למטה, כי כוונת ביאתן היה להאיר למטה [אל התחתונים ולהמשיך להם האור הנמשך לתחתונים מן הא"ס על ידם], לכן פניהם היו דרך המקבלים¹⁶⁹, אבל בחזרתן לעלות למעלה אז¹⁷⁰ הפכו פניהם למעלה נגד המאציל¹⁷¹ ואחוריהם למטה¹⁷².

והנה בעלות הכתר אל המאציל, אין ספק כי לעולם אין אור המאציל¹⁷³ נפסק אפי' רגע א' מן המקבלים הנאצלים, רק ההפרש הוא כי בעת ההיא אשר הכתר היה עולה למעלה, אז האור ההוא היורד מהמאציל יורד ממנו אל הספי' דרך אחוריו¹⁷⁴, שהרי הוא

ס מאיר האוצר ס

¹⁶⁴ ריש פ"ג (לש"ו).

¹⁶⁵ עיקר תכלית הרשימו הוא לצורך העביות והכלי שלו גופה, שלא ישאר ריק מאור, אמנם ישנם ג' תועלויות מהרשימו: א) לאור שלו (עי' ע"ח מטי ולא מטי ג' שהרשימו של הכתר היא בבחינת זכר לגבי ההתפשטות השניה), ב) לכלי שלו, ג) לאור שתחתיו (ביאורים ח"ב לו ע"ג).

¹⁶⁶ אפילו בשעת עלייתם שאז הם לא מאירים למטה (ביאורים ח"ב כז ע"ב).

¹⁶⁷ אמנם יש רשימו לעצמו, ואכמ"ל, והרוצה לעיין יסתכל במאיר העץ ח"א הערה 865.

¹⁶⁸ ענין אור חוזר הוא, שכוונת המאציל בכל המציאות כולה במדרגותיה השונות, הוא להביאם לבסוף לידי תיקונם, ולהעלותם מעלה מעלה ובכך יתיחדו כולם זב"ז להיות אחד (ביאורים ח"ב מב ע"א). כל תיקון ועליה שיהיה לבסוף לתחתונים הקיימים במציאות של חסרון ובחירה, הוא רק לאחר שתבטל זוהמתם, ועלייתם היא על ידי י' הספירות דאור החוזר מלמטה למעלה (ביאורים ח"ב מב ע"ב).

¹⁶⁹ הכינויים "פנים" ו"אחור" כלפי מעלה תלוי באם הוא ית' פונה לברך את התחתונים בחיבה יתירה או לא ואזי מאיר הוא רק בבחינת הסתר פנים (ענינו מבואר בע"ח פרק ח'), ודבר זה תלוי בעליה וירידה של התחתונים (פת"ש עקודים יג).

¹⁷⁰ כוונתם לקבל הם עצמם הארה מן המאציל (נוסף בשעה"ק).

¹⁷¹ לקבל אורו ממנו (נוסף בשעה"ק).

¹⁷² ביציאת האורות היו פניו שבאור המלכות למטה, אמנם אחרי הגיעו למקום כלי המלכות הפכו פניו למעלה לקבל הארה, עד שעלתה ונסתלקה. אמנם ביציאתה מהמאציל עד הגיעו למקום הכתר היו פניה למטה, וכשהגיע למקום הכתר היו פניה למעלה. וכן הדבר בכלם, שבעת ירידתם היו פניהם למטה, וכאשר הגיעו ליעדם חזרו פניהם להיות למעלה (ביאורים ח"ב לח ע"א).

¹⁷³ כלומר בחי' כתר, שהוא המאציל לכל יתר הספירות (ביאורים ח"ב כז ע"ד).

¹⁷⁴ וקשה, איזה הפרש יש בין הסתלקות להתפשטות, הרי לעולם אין העדר אור שאפשר לומר בו הסתלקות. אלא החילוק הוא לענין איזה אור זה, אם זה אור ישר או אור חוזר. ממילא יתבאר כיצד ההסתלקות גורמת לאור להתעבות וממילא ע"כ למציאות הכלים (ביאורים ח"ב כז ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הפך פניו למעלה ואחוריו לנאצלים¹⁷⁵ והי' דינין כנ"ל, (נ"א וא"כ אותו האור¹⁷⁶ הבא אל הספי' הוא בא דרך אחורי הכתר והוא דין)¹⁷⁷ ועד"ו בשאר ספי' בעת שהיו חוזרין ועוליין¹⁷⁸.

אמנם יש הפרש א' ביניהן, והוא כי החכמה אינה מקבלת אלא מאחוריים אחד, דהיינו מן הכתר לבד. והבינה מקבלת מב' אחוריים, דהיינו דכתר ודחכמה והוא יותר דין. ועד"ו עד המל', נמצא שהמלכות קבלה ממ' אחוריים¹⁷⁹, ועוד יש הפרש א' כי מלבד חילוק¹⁸⁰ תוס' ריבוי או מיעוט בחי' אחוריים, יש בהם עוד שינוי והוא כי הנה הת"ת מקבל מן אחוריים דגבורה, שהם אחוריים קשים עד מאד, אמנם הספי' (ד ע"ג) שלמעלה ממנו אינו באופן זה, וכפי הבחינות כן יהיה שינוי באותו אור הנמשך להם או דין גמור או ממוצע או חלוש, ואין כה בקולמוס להרחיב בפרטות חלקים אלו כי הם רבים והמשכיל יבין.

נמצא שיש כאן ג' מיני אורות¹⁸¹: א', האור הראשון שבכולם והוא נקרא עקודים¹⁸² כנ"ל. ב', הוא הרשימו שנשאר מזה האור שבא דרך יושר והוא רחמים. ג', הוא האור הבא אליו דרך עליית הספירות, שאז הוא דרך אחוריים שהוא דין¹⁸³. והנה בבא אור הג', שהוא דין [הנקרא אור חוזר נמשך ויורד למטה להאיר בספירות], פוגע באור הרשימו הנשאר שהוא רחמים, ואז מכים ומבטשים¹⁸⁴ זה בזה משום שהם ב' הפכים, זה אור ישר והוא רחמים וזה אור חוזר והוא דין, וזה חפץ לעלות אל מקורו¹⁸⁵ (והוא אור הרשימו) [שהוא אור

מאיר האוצר

¹⁷⁵ אין פנים ואחור באורות אלא רק בכלים. וכל החילוק שיש באורות הוא ההתפשטות וההסתלקות. ממילא בע"כ שכוונת הרב היא שעל ידי הסתלקות ועליית האורות למעלה נבחנים האורות באור הנמשך בהם מהמאציל שבסילוקו הוא בבחי' דין והפיכת הפנים (ביאורים ח"ב מד ע"ב).

ובאמת יש להעיר כי נזכר פנים ואחור באורות כמה פעמים בדברי הרב (עתיק ב' אנ"כ ז' ופר"ח טו), ועניינו הוא שמאחר הצמצום ומטה לכל אור יש כלי הרי הוא ה"צלם" שלו. והוא רק בבחי' אור בערך הגוף העיקרי. אמנם בערך הנר"נ הם בבחי' כלי, וממילא שייך לכנות אור בפנים ואחור (ביאורים ח"ב מה ע"ב).

¹⁷⁶ "היורד מהמאציל יורד ממנו אל הספי' דרך אחוריו, שהרי הוא הפך פניו למעלה ואחוריו לנאצלים והי' דינין כנ"ל, (נ"א וא"כ אותו האור" מוסגר באוצ"ח.
¹⁷⁷ אוצ"ח גורס את המוסגר.

¹⁷⁸ פיסקא זו נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא: והנה אין ספק כי אם יפסק רגע אחד מלהמשך המאציל אור בתחתונים היה העולם חרב, ולא היה מתקיים אפילו רגע א'. ונמצא כי אפילו בעת עליית האורות למעלה הם ממשיכים למטה אור היורד מן המאציל אל התחתונים על ידם ובאמצעותם כנזכר, אמנם הוא נמשך אז דרך אחור שלהם ונודע כי הפנים הם רחמים והאחוריים הם דינים והאור היורד עתה נקרא אור חוזר לפי שיוורד בזמן שהאורות העליונים חוזרים לעלות בשרשם ובאצילם ולכן האור הזה הוא דין. נמצא כי כאשר הכתר חזר ועלה אל המאציל טרם כל הספירות כנזכר לעיל, הנה אותו האור היורד מן המאציל אל הספירות שלמטה מן הכתר נמשך ועובר דרך אחוריים של הכתר והנה הוא דין כנזכר, ועד"ו הוא בזמן עליית שאר הספירות.

¹⁷⁹ ולכן הוא יותר דין מכל שאר הספירות שעליה (נוסף בשעה"ק).

¹⁸⁰ כלומר ריבוי בחי' אחוריים.

¹⁸¹ וג' אלה הם טעמים נקודות ותגין (ביאורים ח"ב כח ע"א).

¹⁸² שירדו ונתפשטו מן הפה ולחוץ ולמטה עד החזה (נוסף בשעה"ק).

¹⁸³ הנקרא אור חוזר נמשך ויורד למטה להאיר בספירות (נוסף בשעה"ק).

¹⁸⁴ עי' לעיל הערה 95.

¹⁸⁵ וכן האור החוזר חפץ לירד. אמנם הלשון הזו למעשה צריכה ביאור, שכן בד"כ האור הישר חפצו הוא לירד ואור חוזר חפצו לעלות, וכאן הדבר הפוך. אמנם דבר זה שהרשימו הוא מאור ישר ורחמים הוא מאחר שהאור העיקרי שלו עלה למעלה. אם כן, תשוקתו של הרשימו אף היא לעלות למעלה, אמנם מאחר שהוא מאור ישר ורחמים שתכונתו להאיר למטה, ממילא בע"כ שאינה עולה כלל, וכן הוא באור חוזר דכאן, שעל אף שהוא דין ותכונתו להסתלק, מאחר שכל ירידתו לא היתה כי אם להמשיך לכל אותן י' הספירות שפע של חיות, עכ"ז הוא חוזר ומסתלק אחר כך, שכן כל ירידתו לא היתה כי אם לצורך אותן י' הספירות דההתפשטות הראשונה, והם הרי עלו למעלה,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הראשון כנז], אע"פ שאינו עולה ממש,¹⁸⁶ עכ"ז חשקו וחפצו הוא להדבק ולקבל ממנו, והאור חוזר הוא הפי' לירד.

נמצא ששניהם אינם שוים בטבעם, לכן מכים זה בזה, כנודע כי כל בחי' הכאות ובטישות אורות זה בזה הוא כאשר אינן שוין¹⁸⁷. ואז נופלין ניצוצין¹⁸⁸ מאור היורד שהוא דין והוא גרוע מאור הרשימו, וזהו אור אחר רביעי.

והרי הוא ד' בחי' אור, והם סוד ד' בחי' טנת"א כנ"ל¹⁸⁹, שהיו כולם נכללין כאן בענין העקודים. וזה פרטן, אור א' טעמים, אור אחרונים נקודות, כי הנקודות הם לעולם דין, ואור רשימו תגין, ואור של ניצוצין הנופלין ע"י הכאות הנקודין והתגין זה בזה כנ"ל, הוא אותיות, אשר [מהם נעשה] (הם) בחי' הכלים¹⁹⁰. והרי נתבאר איך נעשו בחי' הכלים והוא מהכאות ובטישת האורות כנ"ל.

ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, כי כבר היו בחי' כלים בעולם העקודים¹⁹¹, רק שאלו הניצוצין הנ"ל נתערבו עמהן, והוא בדוגמת הרפ"ח נצוצין¹⁹² שנשארו בכלים של עולם הנקודים [כשנשברו], כמ"ש במקומו בע"ה. וראיה לזה כי הרי נתבאר למעלה כי כשהיה האור חוזר ועולה למעלה¹⁹³ היה נשאר הכלי בבחי' אור עב וגם¹⁹⁴.

מאיר האוצר

ממילא גם האור החוזר עולה עמהם. ומה שכתב הרב שחפץ אור חוזר הוא לירד כוונתו היא לכל חלקי האור החוזר אשר באותן הספירות שעדיין לא עלו. עוד יש לומר שהרשימו הרי כלול מחסד ורחמים, וכן ההסתלקות, ממילא לא ימלט שימצאו בהם ב' התכונות, האחד שחפצו לירד ואפילו שעיקרו להסתלק, וכן להיפך (ביאורים ח"ב כח ע"א).

כי הרשימו נשאר קיים לעולם למטה (נוסף בשעה"ק).¹⁸⁶

עי' ע"ח מטי ולא מטי פ"א, שהם בחי' אותיות י' וה' של שם הוי"ה ב"ה, והם בחי' אבא ואמא (ביאורים ח"ב כח ע"ד).

נולד מביניהם ע"י הכאתם זב"ז (נוסף בשעה"ק).¹⁸⁸

כוונתו לשער טנת"א פרק א', שם מבאר שישנם בא"ק ד' בחינות טנת"א, ומהם נבנו כל העולמות כולם, וכן הדבר בעקודים עצמם ובאצילות, שלכ"א מהם יש טנת"א פרטי שלהם, ובפרטי פרטות כן הוא בכל פרצוף ופרצוף, הן בהתפשטות הראשונה שלו, והן בשניה (ביאורים ח"ב כט ע"ב).

והם ד' בחי', דהיינו נר"נ והגוף וכמו שמבואר בשער טנת"א (פרק א ופרק ה) שכל טנת"א הם נר"נ וגוף. לכן מובן, אור הראשון אחר שעלה הנה הוא חוזר תיכף פניו למטה להאיר להם מלמעלה בבחי' אור דנשמה, וזהו דוגמת נשמה שנמצאת למעלה מהפרצוף ומאירה למטה. ואור האחרונים, הרי הוא אור חוזר, והוא הנקודות, והוא בחי' הרוח שמעל לאותיות ועל ידיהם מתנועעים האותיות. וכאן, לאחר שעלו האורות העיקריים למעלה וירד אור חוזר להחיותם, הוא עומד בבחינת העביות והניצוצין שהמה הכלים לבחי' רוח החיים שלהם. ועל אף שעיקרו עולה, עכ"ז נותרה ממנו הארה למטה להיות לבחי' רוח חיים, והרשימו דאור ישר הוא בחי' תגין הרי הוא כנגד הנפש שותפא דגופא. ועל אף שהוא בחי' גדולה יותר מהאור דאחרונים עכ"ז הוא רק בבחי' תגין, אך היא הנותנת, שכן משום שהוא גדול יותר אין לו השתוות כל כך עם העביות עד שיאיר בו בכל תוקף אורו ומאיר רק מבחי' נפש שבו (עי' ע"ח מטי ולא מטי ג' שאור הרשימו נחלק לב' שכן המובחר נעשית נשמה לאור דהתפשטות השניה והאור היותר חשוך משתתף ומתערב עם הכלי) (ביאורים ח"ב כט ע"ב).

עי' שער עתיק פרק ד' שכל כלי נעשה על ידי הכאה של אור המקיף באו"פ.

אלא שהם היו בכח ולא בפועל, ועי' דברינו לעיל הערה 86, ולכן מובן מ"ט נקט בכ"מ בלשון 'כלים' בלשון רבים, ולא נקט בלשון 'כלי'.

צ"ע, שכן לכאורה הם אינם דומים כלל, שכן הרפ"ח נותרו שם מהאור הראשון עצמו, אמנם כאן הם מתולדת האור דאחרונים שירד אליהם מהמאציל בעת עלייתם. ונראה לבאר, שרק הרשימו שנשאר מהאור הראשון הוא בדוגמת רפ"ח הניצוצין אשר שם, והניצוצין שנעשו כאן הם רק בבחי' אור שנוסף אח"כ בעת הסתלקות האורות למעלה (ביאורים ח"ב כט ע"ד).

נפשטו מתוך האורות הגסים העבים המחוברים בהם ונשארו האורות הגסים למטה ונעשו כלים (נוסף בשעה"ק).¹⁹³

ונעשו כלים ממש אבל גם אפשר לומר כי הכל דבר א' ואלו האורות הגסים הם הניצוצות עצמם שנתפשטו וירדו למטה על ידי בטישת והכאת אור הרשימו באור החוזר כנז' ואין בידי להכריע איך שמעתי ועי' במה שיתבאר לקמן כי יש רפ"ח ושכ"ה והנלענ"ד כי יש נצוצי אורות

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונתחיל לפרש הענין, הנה אור המלכות לא השאיר רשימו וכל בחיני נסתלקה כולה ועלתה, וזה הטעם שנק' מלכות אספקלריא שאינה מאירה¹⁹⁵, דלית לה מגרמה כלום¹⁹⁶, כי לא השאיר בה שום רושם, אך מן הרשימו שנשאיר ביסוד (לברדו) [לעצמו] מאיר ג"כ אליה¹⁹⁷.

מאיר האוצר

ונצוצי כלים וכל בחי' משניהם היא שכ"ה ורפ"ח כי זה לעומת זה הם, ונחזור לענין הנז' לעיל ובו נכריע כי כבר היו כלים בעולם מלבד הניצוצות (נוסף בשעה"ק).

¹⁹⁵ עי' זהר ח"א קפג ע"א: תא חזי כל נביאי דעלמא כלהו ינקי מסטרא חדא מגו תרין דרגין ידיען ואינון דרגין הוו אתחזיין בגו אספקלריאה דלא נהרא דכתיב במראה אליו אתודע מאן הוא מראה כמה דאתמר (דמראה) חיזו דכל גוויין אתחזיין בגווה ודא היא אספקלריאה דלא נהרא. תרגום: בא וראה, כל נביאי העולם, כולם יונקים מצד אחד מתוך שתי דרגות ידועות, ואותן הדרגות היו נראות בתוך האספקלריה שאינה מאירה, שכתוב "במראה אליו אתודע". מה היא "המראה", כמו שנאמר (שמראה) המראה שכל הצבעים נראים בתוכה, וזוהי האספקלריה שאינה מאירה.

מגו תרין דרגין ידיען - הוא אור אמא המתגלה בנו"ה דז"א, והן הם דרגין ידיען, שהם גלויים ונודעים, כי למעלה בחג"ת האורות סתומים אבל בנו"ה הם מגולים והיינו ידיען (רמ"ז). בגו אספקלריאה דלא נהרא - ר"ל שנו"ה דז"א מתנוצצים בחו"ב דנוק' העומדת אחריו והיא נקראת אספקלריא דלא נהרא, מפני שהיא גבורה הנקראת חשך, אבל מתגלה באור החסדים דנ"ה דז"א (רמ"ז).

דכל גוויין אתחזיין בגווה - ה"ס המלכות הידועה, וכו' היא מקבלת מאחרים ומכל המדות העליונות לכן אמר שהיא חיזו דכל גוויין וכו' (רמ"ז).

כוונתו של הרח"ו למלכות דאצילות ולא למעלה מזה, שכן שרשה, הרי היא מלכות דעקודים, נסתלקה למעלה ולא נשאר ממנה אפילו רשימו. אין למלכות דאצילות שורש מיוחד בפני עצמו בעולם העקודים וקבלתה היא רק מט' הספירות העליונות שעליה. שכן רק על ידי רשימו שנשאר מכל בחינה ובחינה מורה על כך שעיינה וליבה למטה להשפיע גם שם אפילו לאחר שנסתלקה למעלה (ביאורים ח"ב ל ע"א). עי' לעיל הערה 165, וכל זה לצורך הנקודות (ביאורים ח"ב סו ע"ד).

¹⁹⁶ עי' זהר ח"א קפא ע"א: כד ברא קב"ה עלמא עבד לה <ל>סיהרא ואזער לה נהורא דהא לית לה מגרמה כלום ובגין דאזעירית גרמה אתנהרא בגין שמשא ובתוקפא דנהורין עלאין.

תרגום: כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה את הלבנה והקטין את אורה, שהרי אין לה מעצמה כלום, ומשום שהקטינה את עצמה, האירה בגלל השמש ובחוזק האורות העליונים. ועי' זהר ח"א לג ע"ב: רבי אלעזר אמר יהי מארת אספקלריאה דלא נהרא מגרמה אלא על ידא דנהורין עלאין דנהרין לה כעששיתא דלקטא נהורא דנהיר.

תרגום: רבי אלעזר אמר, "יהי מארת", אספקלריה שלא מאירה מעצמה, אלא על ידי אורות עליונים שמאירים לה, כמו עששית שמקבלת אור שמאיר.

עי' תיקו"ז ריש תיקון מ' פט ע"ב: ובגין דא מסטרא דיהו"ה אתקריאת אספקלריאה דנהרא וכד איהי אדנ"י בלא בעלה אתקריאת אספקלריאה דלא נהרא ונביאיא מסטרא דיהו"ה אינון מאספקלריאה דנהרא ונביאיא מסטרא דאדנ"י אינון מאספקלריאה דלא נהרא דאלין מתנבאין רחמי ואלין מתנבאין דינא דנבואה איהי שקילא לאורייתא דבכתב ולאורייתא דבעל פה

ובהוא זמנא דמתפתחין היכלין דנבואה כמה מארי דעתידות יתערון בעלמא הה"ד (יואל ב') ונבאו בניכם ובנותיכם וכו' וכמה מארי דאותות ומארי דעתידות ממה דהוו ועתידין למהוי ממה דהוו מסטרא דמחשבה דאתמר בה ישראל עלה במחשבה ומה דעתידי למהוי מסטרא דאימא עלאה ורזא דמלה מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה

תרגום: ומשום זה מצד של יהו"ה נקראת האספקלריה המאירה וכשאדנ"י היא בלי בעלה נקראת אספקלריה שאינה מאירה והנביאים מצד של יהו"ה הם אספקלריה שמאירה ונביאים מצד של אדנ"י הם מן האספקלריה שאינה מאירה שאלו מתנבאים רחמים ואלו מתנבאים דין שהנבואה שקולה לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה.

ובאותו זמן שנפתחים היכלות הנבואה כמה בעלי עתידות יתעוררו בעולם זהו שכתוב ונבאו בניכם ובנותיכם וכו' וכמה בעלי אותות ובעלי עתידות ממה שהיו ועתידים להיות ממה שהיו מצד המחשבה שנאמר בה ישראל עלה במחשבה ומה שעתידי להיות מצד האם העליונה וסוד הדבר מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה.

ועי' לש"ו כללים ח"א פה ע"ב שהמלכות מושרשת במלכות דא"ס שבה היתה הצמצום.

¹⁹⁷ הנה לעיל כתב שתכלית הרשימו הוא להאיר לתחתון ממנו, ואין למלכות רשימו שכן אין למטה הימנה. וקשה שהרי כאן מדובר לאחר שעלתה המלכות, ואם כן למי מאיר הרשימו, אלא פשוט הדבר שכוונתו לכלי ולעביות, שכן מאחר שעלה כל האור ונשארת העביות למטה בלא אור, נשאר מכל בחינה רשימו להאיר לעביות. והנה נשאר רשימו מכל א' לב' תועליות: א) להאיר לתחתון שעדיין לא עלה ב) להאיר לעביות שנשארה למטה (עי' לעיל הערה 157). אם כן אף כאן

מאיר האוצר על אוצרות חיים

עוד יש טעם אחר אל הנזכר, והוא מש"ל, כי כאשר חזרו האורות לירד נשאר כתר דבוק במאציל ולא ירד כלל¹⁹⁸, נמצא שחכמה חזרה למקום הכתר כו' ומלכות במקום היסוד, ונשאר כלי של המלכות בלתי אור כלל, ולכן נקרא כלי של מלכות¹⁹⁹ אספקלריא דלא נהרא, וכבר נתבאר זה במ"א באורך בדרוש עקודים²⁰⁰. והנה כשעלתה המלכות במקום היסוד, הלא היסוד היה מאיר בה דרך אחר כנ"ל, ואז אותו אור היסוד (ד ע"ד) הכה באור הזה של המל²⁰¹ ונפל מן האור היורד דרך אחוריים ניצוצין אל כלי המלכות²⁰². וכשעלה יסוד הניח רשימו במקומו, וכשבא האור לו דרך אחוריו הכה בזה הרשימו ונפלו (ממנו) [מזה האור החוזר] ניצוצין ונעשה ממנו בחי' כלים של היסוד, ואז אותו הרשימו היה (מאיר) [מחיה] בכלי זה מרחוק ולא נכנס בתוכו, והם סוד התגין, וכמ"ש בע"ה בדרוש הנקודים ע"ש [איך התגין למעלה מן האותיות ולא בתוכם ממש]²⁰³.

וכן עשו כל הספי', חוץ מכתר שהניח הרשימו לצורך החכמה, אבל לא עשה בחי' כלי, לפי שבשלמא שאר הספי', בהעלותם למעלה, ע"י הכאה במה שלמעלה מהם²⁰⁴ היה נעשית בחי' הכלים [מהניצוצות ההם היורדים על ידי הבטישה], אך הכתר לא יש מי שיכה ברשימו שלו בעלייתו, לכן לא [נגמר עדיין] [נעשה ממנו בחי'] הכלי שלו²⁰⁵. והרי כי הכתר הניח רשימו ולא כלי, ושאר הספי' הניחו רשימו וכלי, ומלכות הניח כלי ולא רשימו. אמנם אחר קבלת אלו הספי' מן המאציל²⁰⁶, חזרו למקומם²⁰⁷ חוץ מן הכתר כנ"ל, ואז הכלי של הכתר לא נעשה רק בחזרה. כי כשחזרה חכמה ונכנסה בו, אז הכה אור

מאיר האוצר

לא הותיר אור המלכות אחריו רשימו כלל להאיר לכלי שלו, אלא שמהרשימו שנשאר בעביות (הרי הוא הכלי) דהיסוד, נמשכה הארה ממנו לכלי והעביות דמלכות גם כן, ומשמש הרשימו דהיסוד לשניהם, הן לעביות דיסוד והן לעביות דמלכות (ביאורים ח"ב לא ע"א).

¹⁹⁸ הטעם הראשון הוא מחמת הרשימו שלא נותר בה, והטעם השני הוא מחמת האור דהתפשטות השניה שלא נכנס למלכות אור כלל, והאמת היא שאלו ב' הטעמים א' הם, שכן הם תלויים זה בזה: עיקר הרשימו שנשאר שם לעולם גם לאחר הסתלקות האורות הוא רק כמה שצריך ע"מ שיהיה שורש להתפשטות השניה, ומאחר שבהתפשטות השניה לא נכנס שם אור כלל, לכן גם רשימו לא נשאר שם (ביאורים ח"ב לא ע"ב).

¹⁹⁹ וצ"ע, שכן יש רק כלי א' בעקודים, והיאך אמר כאן שיש כלי פרטי לכל ספירה וספירה שבו. ויש ליישב שאמרו כאן "כלי" כוונתו לחלקי הכלי, (כללים ח"א צח ע"ב) ועי' לעיל הערה 86.

²⁰⁰ כוונתו לע"ח שער מטי ולא מטי (ביאורים ח"ב לא ע"ב), ועי' ליקוטי נוסחאות.

²⁰¹ "ואז אותו אור היסוד הכה באור הזה של המל" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "ואז האור החוזר היורד בכלי של המלכות פוגע באור עצמו הראשון של המלכות העולה למעלה ובטש דא בדא".

²⁰² אמר הכותב חיים הנה ראייה כי הניצוצות הם בחינה אחרת זולת בחי' הכלי כנז"ל (נוסף בשעה"ק).

²⁰³ הוא על פי מה שאמרנו (לעיל הערה 185) שעל ידי האור חוזר שהוא בבחי' גבורה ודין נפרדת העביות מהאור, והוא מה שאמר כי הרשימו היה מאיר בכלי זה מרחוק שכן היה האור מרוחק מהכלי, אמנם צ"ע, מאחר שאמר ג"כ שהם בסוד התגין, אם כן לכאורה הוא אינו מרוחק כלל, כי התגין מחוברים ודבוקים עם האותיות לעולם. אלא בע"כ שאין כוונתו שהוא מרוחק ממש, אלא שעיקר אורם הוא מבחוץ ולא בתוכם ומאיר להם רק מלמעלה, ורק הארה מועטת מתפשטת בתוכם, כי כן הוא הוראת התגין (ביאורים ח"ב לב ע"א).

²⁰⁴ כלומר שהכאת הרשימו הוא באור החוזר היורד מלמעלה (ביאורים ח"ב לג ע"א).

²⁰⁵ דייק בלשונו לומר ש'לא נגמר בחי' כלי', שכן באמת היה קצת בחי' כלי גם בכתר והוא בעביות אשר אף הוא ישנו בו, וכן היה גם בכתר בחי' אור החוזר הרי הוא האור היורד דרך אחוריו וכמו כן גם בו היתה בחי' ניצוצין. אמנם כל אלו הענינים היו בכתר במיעוט ובהעלם גדול, עד שאפשר לומר שהם היו בו בכח ולא בפועל, שכן הוא עומד בסמוך למאציל, וכל עלייתו וסילוקו הוא רק כרגע ותיכף חוזרים פניו למטה, ואין מי שיכה ברשימו שלו. שכן כל ההכאה היתה על ידי כך שהיו שם אורות הפכיים דהיינו חסד ודין, ובכתר היה הדין ממועט מאד. אמנם בחי' הכלי נגמרה בהתפשטות השניה (ביאורים ח"ב לג ע"א).

²⁰⁶ כלומר, לאחר שעלו למעלה ונשלמו שם (ביאורים ח"ב לג ע"א).

²⁰⁷ דהיינו ההתפשטות השניה (ביאורים ח"ב לג ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

החכמה ברשימו שהניח בו הכתר במקומו²⁰⁸, והיו אלו הכאות כפולות²⁰⁹, שלפי שרשימו של כתר להיותו בחי' עליונה מן החכמה, לכן הוא מכה בחכמה ומוציא ניצוצין. וגם החכמה להיותו בא עתה מלמעלה, ונמצא עומדת על הרשימו והוא גבוה ממנו, לכן הכה עתה ברשימו והוציא ניצוצין אחרים. לכן [מב' בחי' ניצוצות] נעשה עתה ב' כלים, אחד לרשימו של הכתר, וא' לחכמה שבא עתה. וכבר הארכנו בזה במקום אחר איך יש בכתר [דעקודים] זכר ונקבא, והמה אלו הב' שזכרנו פה, שהם הרשימו והחכמה [ושניהם נקראים כתר] וע"ש היטב.

והנה מכאן תוכל להבין איך יש ג"כ בעולם העקודים מציאות ביטול מלכים בצד מה²¹⁰, כדמיון אותם מלכים שמלכו בארץ אדום שמתו ונתבטלו כנזכר בדרוש עולם הנקודים, שהרי ענין התעלמות האורות של העקודים ועלייתן במאצילם, הוא ג"כ ביטול מלכים בכאן דוק ותשכה. אמנם ההפרש אשר ביניהן הוא זה, כי כאן בעקודים היה הקלקול על מנת לתקן וסותר על מנת לבנות, כי זה היה עיקר הכוונה לעלות כדי לעשות בחי' כלים, אבל בנקודים היה ביטול ומיתה גמורה ממש²¹¹. ואמנם לפי שמן העקודים התחילו הכלים להתגלות קצת לכן גם בכאן היה קצת ביטול. והמשכיל יבין כי גם בא"ק היה כל אותם צמצומים שביארנו למעלה, גם אותם שנבאר לקמן בע"ה בענין צאת הנקודים ממנו, איך צימצם עצמו ופרים חר פריסה בטיבורא דיליה, כ"ז קרוב לביטול המלכים, ודברים אלו אסור להרחיב בהם ולהוציאם בפה והמשכיל יבין.

ודע כי במלכות של עולם העקודים נשארו בה י' שרשים של י' (ה ע"א) הנקודים כמו שנבאר בע"ה עתה ועד"ז בכל אצילות, כי המלכות של השרשים אשר בפה של א"ק היא כלולה מ'י, והם י' שרשים אל י' דעקודים²¹², ובמלכות דעקודים יש י' שרשים אל עשר ספירות דנקודים [נ"א דברודים] ועד"ז בשאר העולמות.

מאיר האוצר

²⁰⁸ כאשר התחיל אור החכמה לירד ולהכנס בכלי הכתר, ואז היה בזה שנוי וחלוק מה שאין כן בכל הט' ספירות האחרונות כי בכלם היה בטישה והכאה אחת לבד וכולן לא נעשה בכל אחת מהם רק כלי א' (נוסף בשעה"ק).

²⁰⁹ אור הרשימו דכתר הוא הנשאר בעת ההסתלקות הראשונה אז נעשתה בו בחי' עביות. אמנם מאחר שהעביות שבכתר היתה זכה ודקה מאד, היו הרשימו והעביות כלולים זה בזה. אבל כאשר ירד האור דההתפשטות השניה, ונכנס שם אור החכמה, אזי נחלקה כללות הרשימו דכתר (שהיה כולל גם כן מאור ועביות) לשנים על ידי דביקותו באור החכמה, שכן האור הזך שבו נכנס בתוך אור החכמה דההתפשטות השניה ונעשה לבחי' זכר ביחס אליו, ואור החכמה נעשה לבחי' נקבה ביחס אליו, וכן עד"ז נחלק אף אור החכמה לשנים על ידי דביקותו באור הרשימו דכתר. על ידי האור הזך דהרשימו שבכתר, שהוא בחי' זכר, נעשית הכאה ובטישה עם אור החכמה שהוא בחי' גבורה ונוק' אליו, ועל ידי הזיווג נפרדות אותן חלקי העביות מהאור הזך דהחכמה (הרי הם הניצוצין שהזכיר הרב), ומאלו הניצוצין נעשה כלי א' הרי הוא הכלי של החכמה. ומש"כ שבא אור החכמה מלמעלה ומכה ברשימו ומוציא ניצוצין אחרים, והיינו כלי הכתר. מה שאמרנו שהכתר הוא למעלה מחכמה, הוא פשוט, שכן הכתר הוא מההתפשטות הראשונה, ואילו החכמה היא מההתפשטות השניה. אמנם מש"כ שהחכמה היא למעלה מהכתר מבואר בשעה"ק שהחכמה היא אור שלם, והכתר הוא רק רשימו (ביאורים ח"ב לג ע"א).

²¹⁰ עי' דברינו לעיל 203 שכל הסדר כאן הוא כסדר מיתת המלכין הקדמאין שבעולם הנקודות (ביאורים ח"ב לג ע"ג), אמנם כאן בעולם העקודים היה ביטול אורות ולא שבירת כלים (דע"ה ח"א פו ע"א).

²¹¹ תכלית ביטול המלכים בעולם הנקודות, ה"ה השורש למציאות הרע, היה כדי לייסד עי"ז את ענין הבחירה שיהא כח ביד האדם להטות לכאן ולכאן. אמנם בביאת משיח בסוף ו' אלפי שנים יוחזר הכל לטובה, אם כן כל משך זמן ו' אלפי שנים בחי' הביטול שבמלכים הוא רק לרעה. אמנם הסתלקות האורות דעולם העקודים היה כולו לטובה מיד, שכן דבר זה נתן אפשרות לגלות את אור קדושתו למטה על ידי הסתלקות האורות שע"י נעשתה העביות לעשות כלים, ולולא זה לא היה מקום למציאות העולמות (ביאורים ח"ב לג ע"ג).

²¹² עי' כללים כלל י"ח ענף י' סימן ד' אות יג סעיף יא (לש"ו) [אין שם סעיף יא, ונראה כוונתו לסימן יא אות מ"ב עמוד סא ע"ג].

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער הנקודים

פרק א

ונבאר עתה עולם הנקודים, והם בחי' אורות היוצאין דרך נקבי עינים דאדם קדמון²¹³. והנה כבר ביארנו לעיל כי ד' בחי' יש, והם ד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ובכל בחי' מהם יש טנת"א. והנה המוחין של א"ק הם הויות דע"ב, ומן בחי' האזנים ולמטה²¹⁴ עד תשלום כל סיום א"ק הוא בחי' ס"ג עד סיום הרגלים שלו²¹⁵. אמנם ענין זה היה בתחלה קודם מיתת מלכים בעולם הנקודים²¹⁶, ואח"כ²¹⁷ היה בחי' מ"ה וב"ן ממקום טיבור שלו עד למטה בסיום הרגלים כמ"ש בע"ה²¹⁸.

מאיר האוצר

²¹³ אורות אלו אינם אורות העיניים, כפי שמדויק בלשונו שהדבר היה "דרך נקבי עיניים" ולא יציאה מהעיניים עצמן, שכן עצם אורות העיניים הם מהחכמה (עי' ע"ח שער אח"ף פרק א'). אמנם "אורות הנקודות" הנזכרים כאן הם אורות תחתונים אשר שרשם הוא מנה"י דאדם קדמון שעלו למעלה ויצאו דרך העיניים (ביאורים ח"ב עט ע"א).

²¹⁴ הע"ב מתפשט בכל א"ק מראשו ועד רגליו, ומהאזניים ולמטה מתלבש הס"ג על הע"ב, והוא הע"ב נעלם והס"ג נגלה (ביאורים ח"ב עט ע"ב). וכוונתו לס"ג דמוחא סתימאה דאדם קדמון ולא לס"ג דאדם קדמון [שהרי הס"ג דאדם קדמון מתחיל מהגרונ ולא מהאזניים] (דע"ה ח"א ט ע"ב וע"ש ח ע"א וע"ב כמה ראיות לזה). ראיה לזה, עי' דע"ה ח"ב קסג ע"ג שמוכיח מדברי הרב בשער טנת"א רפ"א שם איתא שאין המדובר בע"ב הכללי דאדם קדמון, ועי' תיקוני זהר דף קמא ע"ב שהמוחא סתימאה עצמו נקרא ס"ג. ממילא יתבאר שע"ב דמוחא סתימאה היא ע"ב דס"ג ולא ע"ב עצמו דאדם קדמון ולכן דיבר בו, וע"ש מש"כ בבהגר"א קלח ע"ב.

²¹⁵ לעיון יתר - יש ג' הבחנות בא"ק: א) עד הטבור, שהוא עיקר מציאותו, ב) עד סוף רגליו, שהוא בסוד תוספת [על עיקר הא"ק] וההתפשטות הראשונה דאצילות [וכל זמן שלא נפרס הפרסא הוא עדיין בתורת א"ק ולא דרגה תחתיו (ביאורים ח"ב טז ע"ג, וכן כללים ח"ב מא ע"א)], מאחרי פריסת הפרסא (דהיינו גילוי הזו"ן הרי הוא האצילות) ועד להתפשטות הראשונה דאצילות מתחת לטבור דאדם קדמון היה מקום פנוי כמו כל הצמצום (כללים ח"א כא ע"ב). דהיינו שעיקר שם ס"ג הם פרטי הע"ב וס"ג שבו. ותחת הטבור נמצאים מ"ה וב"ן הפרטיים דע"ב וס"ג דס"ג [והמה בתוך רגלי א"ק] (כללים ח"ב מז ע"א). אם כן, לא נתגלו בחי' מ"ה וב"ן דמוחא סתימאה דאדם קדמון עצמו עד לזמן הוצאת הנקודות מחוץ לרגלי א"ק (כללים ח"ב קג ע"ד). כאן הוא מקור לכך שא"ק ואצילות הינם למעשה עולם אחד, אלא שא"ק הוא למעלה מהפרסא והוא בחי' ע"ב וס"ג שבו, ואצילות הוא מ"ה וב"ן שבו והוא מתחת לפרסא, ועי' לקמן שער עתיק פרק א' (ביאורים ח"א מח ע"א).

²¹⁶ לשון זו היא לישנא קלילא, שכן היה לו לומר קודם יציאת המלכים שהוא קודם שנעשה עולם הנקודות, שכן המלכים יצאו על ידי גילוי דשם ב"ן (עי' ע"ח טנת"א א' ושבירה ו'). [ואין לומר שלא היתה אז בחי' שם ב"ן אלא בבחי' אחרונות דס"ג, ומיתת המלכים היתה רק באותן הבחי' האחרונות דס"ג, שהרי ברוב הדרושים מכנה הרב את המלכים "ב"ן"] (ביאורים ח"ב עט ע"ב).

²¹⁷ דהיינו לאחר התיקון [כן הוא בשעה"ק כא ע"א] (ביאורים ח"ב עט ע"ב).

²¹⁸ דהיינו שמ"ה וב"ן מלבישים את ע"ב וס"ג ועל ידי כך נעלמו הע"ב וס"ג, וממילא כל הגילוי שמהטבור ולמטה הוא רק מהמ"ה וב"ן, וזהו הנקרא בשם עולם האצילות. ולמעלה מהטבור הוא הנקרא בשם א"ק אמנם למעשה על ידי הע"ב והס"ג דאדם קדמון היורדים ומתלבשים בפנימיות האצילות כולל הא"ק גם את כל האצילות, כדרך א"א הכולל את כל האצילות. ועי' לקמן פ"ב שכל האורות מהטבור למטה נסתלקו ועלו למעלה ולמטה נשאר ריקן מאור, ולכן הוא שיצא במקום זה עולם הנקודות והאצילות, ואם כן אין למטה מהטבור אלא מ"ה וב"ן בלבד, ולכאורה סותר המתבאר כאן וצ"ע. אלא צ"ל כי לצורך יציאת הב"ן והתהוות דעולם הנקודות אכן מתחילה נסתלקו ועלו האורות בסוד ההסתלקות הראשונה אשר לאצילות והיינו מה שיצאו דרך העיניים ונשברו, ואילו בעת התיקון חזרו אור דע"ב וס"ג ונתפשטו בפנימיותם בנוסף למ"ה וט"ר דב"ן (ביאורים ח"ב עט ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה כבר ביארנו כי בשם ס"ג יש שנת"א, והטעמים נחלקים לג' חלוקות שהם אח"פ²¹⁹. ואמנם הנקודות הם בחי' אורות הנמשכים מן העינים שלו²²⁰, והענין הוא כי הנה ההבל היוצא מנקבי אזנים הוא הבל מועט, כי אם יניח אדם אצבע על נקב האזן ויסתום אותו בחוץ ירגיש קול הברה בתוכו²²¹, וזה מחמת תנועת ההבל שבתוכו שרוצה לצאת לחוץ ואינו יכול, אמנם בהסיר האצבע אינו נרגש, והנה מן ההבל הזה יצאו עשר ספירות מבחינת האזנים כמבואר למעלה.

ואח"כ בחוטם יש הבל יותר מורגש, ויצאו בחי' עשר ספירות של חוטם כנ"ל²²². ואח"כ בפה יש הבל יותר נרגש מכולם לפי שכל מה שהאור יורד למטה הוא ניכר ונרגש יותר ומתגלה שם, ומשם יצאו הי' דעקודים. ואלו השלשה מקומות הם בחינת הטעמים דס"ג.

ואח"כ מן העין יצאו הנקודות דס"ג²²³, ולכן אין כל כך הבל בעין כמו בג' מקומות הנ"ל²²⁴, כי אין דומה אור הנקודים הקטן כמו הטעמים²²⁵, אבל עכ"ז מצינו קצת כח

ס מאיר האוצר ס

²¹⁹ עי' הערה 214 מש"כ בשם לש"ו שכוונתו כאן לס"ג דמוחא סתימאה דאדם קדמון ולא ס"ג דאדם קדמון.

²²⁰ לכאורה צ"ע, הרי הנקודות הם בסוד ס"ג, ומקום התגלות ס"ג הוא דווקא מן האזניים ולמטה, ואם כן כיצד יתכן שיצאו מהעינים שהוא בחינה גבוהה יותר. ועוד קשה, הרי הטעמים המה בבחינה גבוהה מהנקודות, שכן הטעמים הם בסוד כתר ונקודות בסוד חכמה. והרי האח"פ הם הטעמים ואם כן, הכיצד יצאו הנקודות בבחינה הגבוהה מהם. ועוד קשה, כתוב שהנקודות הם "מהבחי' אחרונות דס"ג" והרי "הבחי' אחרונות" אינם נקודות אלא אותיות.

וצ"ל שמהעיניים יצאו רק הבחי' אחרונות דס"ג שמקומם האמיתי הוא מהטבור ולמטה, אלא שעלו למטה למעלה. ונקראו נקודות מכיוון שכל זמן שלא נפרס הפרסא ולא נתגלו המ"ה וב"ן הכלליים (הרי הם האותיות והתגין הכלליים), הרי שלא נתגלו עדיין המ"ה וב"ן הפרטיים אשר בס"ג עצמו, וממילא כולו נקרא בשם ס"ג ונקודות. ועלייתם ממטה למעלה היתה בבחי' עליית מ"ן כדי לקבל שם תוספת של אור וברכה, וכל עליית מ"ן היא למוחא סתימאה (עי' ספד"צ ד ע"ב ביה סליקו וביה סלקין, ודברי הגר"א שם ומאיר הספרא שם הערות 518, 519), והמוחא סתימאה כלול מעסמ"ב, ועליית המ"ן היא לע"ב שבו כי שם הוא ראשית הגילוי דאור א"ס. כך, שע"ב דמוחא סתימאה הוא שורש לאור העיניים והס"ג דמוחא סתימאה הוא שורש האור דאח"ף, ומ"ן דאח"ף עלו בשלום וירדו בשלום. אמנם עליית אורות הנקודות (שהם מהבחי' האחרונות דס"ג) לא היתה כראוי כלל, שכן לא היה אז יחוד בין אור"א כראוי, וכל א' העלה מ"ן בפני עצמו. והנה הנקודות דענייניו המה בעצמן מ"ן דאימא, ומאחר שעלה המ"ן שלא בדרך זיווג (כלומר, לא ביחד עם מ"ן דאבא), לכן הם אינם בשלימות, וכאשר עלו אותן המ"ן דאימא בע"ב דמוחא סתימאה, הוציא אותן הע"ב דמוחא סתימאה ממקומו אל החוץ, והיינו יציאתן דרך נקבי העיניים. אם כן, בע"כ שדרך יציאתם מהעיניים אינה על דרך שבח ומעלה. אמנם אח"ף זכו לעלות ולקבל אור וברכה וירדו למקומם, ואכן יצאו דרך שבח ומעלה דרך נקבי האח"ף (ביאורים ח"ב עט ע"ב).

²²¹ הקול הזה הוא בסוד בינה שהתפשט בכל הגוף, והוא המכונה "קלא דלא אשתמע" (עי' תז"ח נ נא). ועליו נאמר "קול גדול ולא יסף" (דברים ה יט), כי אין לקול הזה הפסק, והקול יוצא דרך האזניים, והוא שואב וממשיך אליו את הקול הנשמע שהוא בסוד ת"ת (ועי' זהר בראשית נ ע"ב) (ביאורים ח"ב עט ע"ד).

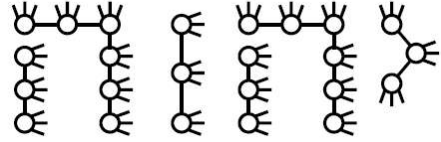
²²² הבל החוטם הוא בסוד ת"ת שהוא רוח, והוא מתחבר עם הרוח הכללי שהוא האויר העולם, והאדם שואב וממשיך אותו לתוך עצמו, וע"י פעולה זו מתחבר עם זולתו. לכן עשר ספירות דאזניים הם ת"ד (עי' ספד"צ יח ע"א), וי"ס דאור החוטם הם אורות הפרדשקא (מז' תיקוני גלגלתא) (עי' בהגר"א על ספד"צ ז ע"א) (ביאורים ח"ב פ ע"א).

²²³ לכן נקרא "עולם הנקודות" על שם שהם הנקודות דס"ג. ולכאורה צ"ע, הרי שורש העקודים הוא בטעמים דס"ג ומ"ט אינו נקרא "עולם הטעמים". אלא צ"ל כנ"ל, שהוא נקרא עולם הנקודות על שם היות עצם מציאותו רק נקודות קטנות וכקרני חגבים (ביאורים ח"ב פ ע"ג). והנה במקום אחר מבואר שהם ג"כ ב"ן, פי' שהם הב"ן דס"ג דס"ג (דע"ה ח"א יב ע"ג, פא ע"ד), וזהו הנקרא נקודות דאמא (דע"ה ח"א יד ע"ב). כאשר הרב מזכירם כס"ג, כוונתו שזוהי ההתפשטות הראשונה שלהם ומה שנכלל ממנו בהתפשטות השניה. וכאשר מכנס ב"ן, כוונתו ביחס לנכלל בהתפשטות השניה בלבד (כללים ח"ב פט ע"ג).

²²⁴ מההסתכלות העין אינו יוצא הבל ממש, והוא משום כי עיקר הראיה וההסתכלות נמשך מן המוח היותר עליון שאינו יכול להתגלות למטה (עי' ע"ח אח"ף א'), ואין יוצאת ממנו כי אם תמצית הארה בלבד. לכן אין בעינים נקבים פתוחים כמו שיש באח"ף. ואפילו אותה תמצית הארה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בהסתכלות העין כנראה בחוש העין במטבע, כענין ביצת בת היענה שנולד (ה ע"ב) האפרוח על ידי הסתכלותה זמן מה בלתי שתשב על הבצים להממם כמו שאר העופות, וזה יורה היות כח ממשית בהסתכלות העינים. והנה מבחי' הסתכלות הזה של העינים יצאו הנקודות, ובוה תבין מ"ש בתיקונים תיקון ע' דף קכ"ו (קמט ע"א) שמצייר צורת הוי"ה של בן ד' אותיות בציוור עינים בנקודים, בסוד (יחזקאל א יח) וגבותם מלאות עינים כזה,

²²⁶ כי כל בחי' עינים הם נקודות כנ"ל²²⁷.

והנה²²⁸ כשתמנה מן ע"ב²²⁹ יהיה כל בחי' ע"ב י' מן הוי"ה, וס"ג אות ה' ראשונה של הוי"ה, ומ"ה אות ו', וב"ן אות ה' אחרונה. וכשתמנה השם מבחי' ס"ג²³⁰ לברו, יהיה הטעמים של ס"ג אות י'²³¹, והנקודות²³² אות ה' ראשונה, ותגין אות ו', ואותיות ה' אחרונה. וכאשר נחלק גם את הטעמים, תהיה אות י' באזן, ואות ה' ראשונה בחוטם, ואות ו' בפה, ואות ה' אחרונה בעינים²³³. הרי כי העין יש לו בחי' ה' אחרונה וה' ראשונה²³⁴, וז"ס מ"ש

מאיר האוצר

היוצאת מלובשת באורות דתנה"י שעלו באור חוזר ממטה למעלה, ויצאו דרך העיניים הרי הם הנקודות העיקריים. ועל זה הדרך הוא כל ראייה, הרי היא תמצית הארת המוחין המתלבשים במ"ן שעלה מתנה"י, אשר אף הוא אינו כי אם תמצית אורה (ביאורים ח"ב פ ע"א).

²²⁵ מש"כ רבינו "אור הנקודים הקטן" אין כוונתו לומר שהוא קטן באיכות, שכן כל דבר ככל שאיכותו קטנה יותר כך הוא יותר מוחשי. אלא בע"כ שהכוונה היא שהוא קטן בכמותו, שכן הוא רק תמצית הארה. אמנם עכ"פ יש חילוק גדול בין אורות העיניים לבין אורות האזניים, שאורות האזניים אין המיעוט בו גופה אלא רק לגבי זולתו, שכן י' הספירות דאורות האזניים עומדים בפני עצמם בכל הכח האפשרי, אלא שמתמעט גילויים מלמטה, כי אין התחתונים יכולים לקבל את אור האזניים כמו שהם במקומם, ואילו המיעוט שבאור העיניים הוא בו ובמקומו גופה (ביאורים ח"ב פ ע"ב).

²²⁶ והענין כי כל ההוי"ת שהם בבחי' עינים, הם בצורות אותיות מצויירות בנקודים עגולים, כצורות העיניים שהם עגולים, ונמצא כי אלו הנקודות הם הנקודות דשם ס"ג (נוסף במבר"ש).

²²⁷ ואין הוי"ה דטעמים בעקודים והוי"ה דתגין באצילות, שכן הם הושלמו וכוללים מהכל ולכן לא נמצא בהם שם מיוחד אלא כפי מאמר חז"ל "לפי מעשי אני נקרא" (שמות רבה פרשה &), אמנם בעולם הנקודות, שם לא הושלם דבר, והיה כולו רק בבחינת שרשים קטנים לכן מיוחד בו שם הוי"ה דעיינין המרמז על הנקודות (ביאורים ח"ב פ ע"ג).

עיניים הם סוד כללות ההנהגה שהיא מסוד המחשבה עילאה סתימאה, ולכן הם נקודות והם שרש הכל בבחי' שרשים קטנים, וכל התפיסה שנמשכת משם היא רק מעט מן המעט, וכ"ד עיינין הם כ"ד צירופי שם אדני, ומשם הם נמשכים למטה בתורת י"ב ת"ד דא"א וי"ב ת"ד דז"א. ויש בהם ע"ב תגין ע"ש שהוא החסד עלאה, ה"ה שורש כל החסדים, וחסד הוא בגימ' ע"ב, והם תגין על שם צפייתם ותלייתם למעלה, שהוא באור א"ס אשר ברדל"א (ביאורים ח"ב פא ע"א).

²²⁸ כאשר נתחיל למנות שם הוי"ה בקומת א"ק יהיה אות י' במוחין והוא שם ע"ב, ואות ה' ראשונה הם כל אלו הבחי' של שם ס"ג מאזן א"ק ולמטה עד רגליו כנ"ל, ואות ו' הוא שם מ"ה שיצא מן המצח לתקן הנקודות, ואות ה' תתאה הוא שם ב"ן שהם הנקודים אחר התיקון (מבר"ש).

²²⁹ הא"ק הוא בכללותו הוי"ה אחת, ויש לנו לרשות לדבר עליו רק מן הס"ג שבו ולמטה (עי' ע"ח טנת"א א'). ולכן כאשר מונים מהע"ב, היינו מהנעלם ולא מהגלוי, שכן הגלוי מתחיל מס"ג (ביאורים ח"ב פא ע"א). עי' כללים כלל ה ענף ב' (לש"ו). דהיינו שהעקודים הוא בסוד שם ע"ב, ואילו שם ס"ג הוא שורש לעולם הנקודות (כללים ח"א כא ע"א), ועי' הערה 214.

²³⁰ שהוא תחילתו שבגלוי (ביאורים ח"ב פא ע"א – עי' הערה הקודמת).

²³¹ אח"ף שהם ג' מיני טעמים כנודע (נוסף במבר"ש).

²³² היוצאין מן העין (נוסף במבר"ש).

²³³ נקודים של העין (נוסף במבר"ש). ועי' בהגר"א על ס"י ח ע"ג, שעקודים ונקודות עומדים זה

לגבי זה בבחינת זכר ונוק'.

²³⁴ "בחי' ה' אחרונה וה' ראשונה" נמחק במבר"ש, ובמקומו איתא ב' בחינות בשם ס"ג הפרטי כי הוא בה"א שניה ובה"א אחרונה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בתיקונים (קכג ע"ב²³⁵) אני ישנה נגד ה' אחרונה, כי בביטול אור הנקודים אני ישנה בסוד השינה. גם אני ישנה אותיות שניה, כי חכמה היא ה' ראשונה והיא שניה לכתר. כי נודע שהטעמים הם כתר, והנקודות הם חכמה, והתגין הם בינה, ואותיות ז"ת²³⁶. נמצא כי העין הוא בחי' חכמה²³⁷ שהם הנקודות, וזהו הטעם שחכמי העדה נקראו עיני העדה, כמ"ש (במדבר טו כד) והיה אם מעיני העדה וגו'. ובאלו הנקודות הם בחי' המלכים שמלכו בארץ אדום שמתו כמ"ש בע"ה. וז"ס²³⁸ (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו, כי הארץ היא ה' אחרונה שהוא בחי' העין כנ"ל, והיא אשר היתה תהו ובהו שהוא ענין מיתת המלכים²³⁹, עד שבא התיקון שלהם ואז נאמר (בראשית א ג) יהי אור ויהי אור²⁴⁰, וזהו (דניאל ט יח) פקח עיניך וראה שוממותינו.

ס מאיר האוצר

²³⁵ וז"ל: ועוד אני ישנה, שניה ודאי לחכמה, דאיהי י' כד אתרחק מיני רחימאי דאיהו ו', ורזא דמלה (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, בחכמה דאיהו אבא י', יסד ברתא דאיהי ארץ ה' זעירא הארץ ודאי, כונן שמים דא ו' בתבונה דא אימא עלאה, דבינה אתקריאת לעילא כד איהי עם בעלה, תבונה אתקריאת לתתא כד איהי עם ו', דאיהו בן ו', ות' דאיהו תפארת, אשתארת איהי ה' עמיה, ובההוא זמנא דאת' איהו עם אימא ואיהו מרחק מינה אתמר בה אני ישנה (ואיהי שניה לה), עכ"ל.

תרגום: ועוד אני ישנה שניה ודאי לחכמה שהיא י', כשהתרחק ממני אהובי שהוא ו' וסוד הדבר יהו"ה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בחכמה שהוא אב י' יסד הבת שהיא ארץ ה' קטנה הארץ ודאי כונן שמים זה ו' בתבונה זו האם העליונה שבינה נקראת למעלה כשהיא עם בעלה ותבונה נקראת למטה כשהיא עם ו' שהוא בן ו' ות' שהוא תפארת נשארת היא ה' עמו ובאותו זמן שהאות י' היא עם האם והיא מרחקת ממנה נאמר בה "אני ישנה" (והיא שניה לה). ועי' ע"ח שער הזווגים פרק ד.

²³⁶ קשה, הרי לעיל בסמוך אמר שתגין הם כנגד אות ו' שבשם ואילו אותיות הם כנגד ה' אחרונה שבשם. והעניין, כי בס"ג עצמו נעשהו הנקודות, ובפרט מהבינה ומלכות שבה, כי הם הבחי' האחרונות דמ"ן דאימא, לכן הם הה' ראשונה והה' אחרונה, כלומר, הה' אחרונה דאימא שבס"ג, שהוא המלכות דאימא. והכל הוא בכלל הה' ראשונה דשם ס"ג והו' והה' אחרונה שלו המה התגין והאותיות שבה. ולכן ה' דס"ג הוא טעמים דס"ג, והוא בחי' האח"ף, והה' דס"ג הוא בחי' הנקודות. אמנם כאן חושב כי הנקודות המה בחי' החכמה, משום שתמצית אור הראיה משתתף בהם, ובבחי' זו אורות האח"ף הם בבחי' כתר והנקודות חכמה. סופו של דבר הכל נידון בערכין, דהיינו שכל הכינויים תלויים בבחינה שעליה מדברים באותה הסוגיא (ביאורים ח"ב פא ע"ב).

²³⁷ דמוחא סתימאה (דע"ה ח"א פז ע"א).

²³⁸ כי ביטול המלכים היה באורות העינים לזה אמר הכ' (מבו"ש).

²³⁹ וחשך על פני תהום הם אותיות המות דמיתו ונחשכו העינים ואח"כ תיקונם היה על ידי פתיחו דעינין (מבו"ש).

²⁴⁰ דהיינו אור דשם מ"ה אשר נתגלה ויצא בעת התיקון לצורך מעשה בראשית וממנו נתקנו כל המלכים, ושרשו הוא באוירא עלאה אשר בא"א וכן הוא למעלה מזה ברישא תנינא דאדם קדמון. אמנם אחרי יום ג' נתגלה רק אור המ"ה שכן אור האוירא נסתם. ולכן "יהי אור" קאי על הארת האוירא שהוא עיקר האור הגנוז, ואילו "ויהי אור" קאי על אור המ"ה שהוא רק תולדת האור הגנוז (עי' בהגר"א על ספד"צ יג ע"ב יהי אור ויהי אור) (ביאורים ח"ב פא ע"ב).

והוא האור דשם מ"ה שהוא אור התיקון והגם דבגמרא ובזוה"ק ובמדרשים מבואר שהאור דיום ראשון הוא האור הגנוז והוא נגזז תיכף גם קודם החטא (עי' בזהר תרומה קמח דע"ב) ועי' דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף טו ס' ג' [וז"ל סה ע"ג, ביום הראשון עצמו הגם שנתגלה אז אותו האור כי הוא היה באמת היסוד והשורש דכל הבריאה כולה, עכ"ז לא האירה בהם בכל הראוי ג"כ אלא רק אחר שנברא אדה"ר ועד החטא וכן האירה ג"כ עד מוצאי שבת בראשית אך עיקרה רק לעתיד לבא, ע"כ] אך האור דמ"ה אינו אור הגנוז עצמו אלא שנמשך ממנו, ועיקר אור הגנוז הוא אור דאוירא עילאה דאדם קדמון שהוא יצא והאיר ביום ראשון והוא נגזז בהקד"א וממנו נמשך האור דשם מ"ה ע"י הזיווג דע"ב וס"ג דהא"ק שהוא הקד"א ומוחא סתימאה ומשם לאר"א שבהא"ק שהם הע"ב והס"ג העיקריים שבו ומהם נולד השם מ"ה דתיקון המדובר לקמן בשער התיקון ומ"ש שנגזז ר"ל שנגזז בקד"א וכן הוא עתה תמיד גם בא"א דאצילות שהאור דאוירא עילאה שבו הוא עצמו אינו מאיר כלל עתה עד לעתיד ורק תמצית הארה ממנו הוא נמשך למטה על ידי הקד"א ע"י כללים טו ז א [שם מבואר החילוק בין אצילות, שם שולטים מ"ה וב"ן, לבין עקודים, שם שולטים ס"ג ומ"ה] והבן זה היטב ועי' עוד בספד"צ (יא ע"א) גלופי דגלופין (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולהבין פסוק זה נבאר מציאות הענין ונאמר, כי הנה הנקודות הם ט' שהם: קמ"ן, ופתח, צירי, סגול, שבא, חולם, שורק, חירק, קיבוץ²⁴¹. אמנם ג"כ יש בהם בחי' עליונות²⁴² שהם ניקוד חולם, ואמצע כגון שורק, וכל השאר הם תחתונים שמקומם הם תחת האותיות, ואח"כ יתבאר כל זה בע"ה. והנה כל הז' אחרונות של הנקודות הם צורת יודי"ן, חוץ מב' נקודות הראשונים שהם קמ"ן פתח שהם ב' ווי"ן ויו"ד²⁴³.

והענין כי כאשר נמנה כל היודי"ן שיש בז' נקודות אלו הם י"ג יודי"ן גימטריא ק"ל כמנין עי"ן, להורות כי מן העין יצאו הנקודות, ונשאר קמ"ן פתח²⁴⁴ שהם י' וב' ווי"ן שהם גימט' כ"ב, והוא זה ע"ג סוד כ"ב אותיות שמהם נעשו הכלים של הנקודים²⁴⁵.

וא"ת למה נרשמו ונרמזו הכלים בב' נקודות הראשונים שבכולם והמעולות. אמנם הענין הוא כי מאלו ב' נקודות הראשונים שהם כתר חכמה של הנקודות כנודע, [מהם נעשו כלים] (יצאו כלים אלו) אל השאר, והם אשר הולידו והוציאו כלים לספי' אשר תחתיה²⁴⁶.

סמל מאיר האוצר

²⁴¹ והם מכתר עד יסוד (שעה"ק כא ע"ב), ומלכות אין לה ניקוד כי היא כלילא מכלא [עי' בהגר"א על תיקו"ז טו ע"א, ז"ל, "בת עין" - עשירית לון, "לָה" - דכלילא מכלהו - שאין ניקוד למלכות, ע"כ] (ביאורים ח"ב פא ע"ג). עי' פת"ש נקודות פרק ד' וז"ל, נגד מלכות לא יש כלל נקודה, כי בעולם התווה לא היה להם מלוכה כלל, ולא יצאה ענינה אל הפועל, בסוד וארעא אתבטלת (ספד"צ ג ע"א), ולכן גם באורות העינים לא יש נגדה נקודה כלל, כי היא נשארה במקומה, בסוד אישון בת עין, בסוד נקודה אחת לבד (עי' שער הנסירה פרק א'), כתר שבה, עכ"ל. ועי' תיקו"ז קנא ע"א שכתר בקמץ, ועי' גר"א קמז ע"ג שזהו רק כאשר הכתר נחשב במנין הספירות, והוא אינו נחשב אזי הדעת באה במקומו והיינו הצירי, ועי' בהגר"א על תיקו"ז ט ע"א ד"ה מ"ב וז"ל, כאן חושב הנקודות מחכמה עד מלכות וסדרן קמץ פתח צרי שבא סגול חולם חירק שורק שורק גדול כסדר מחכמה. ואל תיקשי, שבתיקון ע' קא חשיב מכתר עד יסוד, כבר תירץ האר"י ז"ל וכן שם מונה סגול קודם לשבא וכולא חשיב כאן כסדר רק הפתח שמתחיל משום דמפרש ב' קרא, עכ"ל.

²⁴² עי' לקמן פ"ג ששורש כולם הוא בחכמה, עכ"ז איתא בתיקו"ז (קמט ע"ב) שרובם (אלה שמתחת לאותיות) מבינה [ז"ל התיקו"ז: וגביהן דא אימא עלאה וכו']. טעם הדבר, שהרי לא יתכן שאור החכמה יתגלה למטה אלא על ידי הבינה כנ"ל²³⁶. אמנם נקודת החולם, שהוא ת"ת, מקומו למעלה, שכן הת"ת הוא הקו האמצעי המבריש מן הקצה אל הקצה (ביאורים ח"ב פא ע"ג).

²⁴³ ענין הנקודות הוא שהאורות באו בכלים סתומים שלא היו יכולים להתפשט בהם בפרטות, בסוד ציור קווים ובבחינת פרצופים ובגילוי פנים לפי מצב הכלים שלא היו ראויים לכך. לכך נרמז האור בהם בציור יודי"ן, שכל י' הוא בבחינת נקודה סתומה שהאור מקובץ בו ואינו מתפשט לחלקים, והוא כלל י' האורות שבכל כלי כנגד כל עשר ספירות שבו. אמנם בתיקון, כאשר הם באים בגילוי ובהתפשטות, הם בסוד ווי"ן וקוים, ולכן אף כאן בז' נקודות מציר"י ולמטה הם נקודות בלבד, שכן בהם חלה השבירה והקלקול, שגם אחוריים דאו"א נתבטלו מצד התפשטותם בז"ת, ואלו האחוריים הם בסוד בינה בכללות (פת"ש נקודות פרק ד'). לענין נקודה וקו, עי' מש"כ בהגר"א על ס"י פ"א מ"ח ד"ה עשר ספירות וז"ל, המחשבה הוא בבהילו וברגע א', ולכן הוא בצורת י', והקול הוא באריכות לכן הוא בצורת ו', עכ"ל. ועי' בהגר"א על ספד"צ כ"ה ע"א, ז"ל, ע"ק נקרא יר"ד וז"א ו', עכ"ל. ועי' עוד בהגר"א על ס"י כ"ה ע"ד, ז"ל, יר"ד הוא נקודה קו ושטח (ר"ל י' נקודה, ו' קו, ד' שטח, וכן הוא יה"ו של הוי"ה) עכ"ל. ועי' בתיקו"ז ל"ז ע"א: ולית נימא ונימא דשערא דעתיקא קדישא דלא נפקא ממבועא עלאה והאי נימא אייהו' מבועא דיליה י' דסלקא באוירא עד אין סוף ונחתא עד אין תכלית.

²⁴⁴ שהם בכתר וחכמה (נוסף במבו"ש).

²⁴⁵ כי לעולם הכלים הם מן האותיות (מבו"ש).

²⁴⁶ הכלים נעשו לפני שהיתה נקודת הפתח (שהוא כנגד ספירת חכמה), שכן החכמה לא נעשתה אלא אחר שירד הכתר למטה מהטבור ונכנס בכלי שלו הכלול מכל ט' הספירות האחרות (עי' לקמן פרק ד'). והנה ד"ז קשה בתרתי: חדא, לא מצינו זיווג בין כתר לחכמה אלא רק בטישה בעלמא שהיא רק כעין זיווג. ותרתי, איך יתכן שיהיה זיווג ביניהם הרי שניהם זכרים.

אלא צ"ל שכל מה שנקט בלשון "הולידו" ו"הוציאו" על כלים, כוונתו לתיקוני הכלים שיהיו ראויים להיות לכלים לכל ספירה וספירה מ' הנקודות כל א' כראוי לו, שכן כל הכלים נעשים תחילה מעביות דהכתר בלבד, אלא שהיה כלול מכל הט', אמנם כ"ז היה בגילוי הכתר בלבד, ולכן צריכים תיקון שיהיו ראויים להיות לכלים לכל ספירה וספירה כראוי לה (ביאורים ח"ב פב ע"ג).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

עוד טעם ב', לפי שנודע כי הז' נקודות תחתונים הם ז' מלכים שמתו, אבל הראשונים לא מתו. ונודע כי בחי' המיתה היא שבירת הכלי, לכן הז' נקודות אחרונות נשארו בלא כלי, רק אור לבדו שהוא בחי' הנקודות²⁴⁷, אבל הראשונים שלא מתו ונשארו (האורות) עם הכלים שלהם²⁴⁸, הנה האורות נעלמים ומתלבשים תוך הכלים ונקרא ע"ש הכלים, שהם הכ"ב אותיות הרמוזין בקמץ ופתח כנו'.

והנה הקמץ מורה על הכתר כנודע²⁴⁹, והכתר הוא טעמים²⁵⁰, והפתח מורה על החכמה והם הנקודות. ולכן נקראים ב' נקודות אלו קמץ ופתח, כי הם מורים על ענין הנ"ל, והוא שכל זמן שעדיין לא יצאו רק הטעמים דס"ג שהם בחי' אורות אח"פ עדיין היו האורות סתומים וקמוצים²⁵¹. וכשבאו בחי' הנקודות שהם חכמה שהוא פתח, והוא בחי' העין כנ"ל, אז הם נפתחו בפתיחו דעיינין²⁵² כנזכר בתיקונים (לב ע"א)²⁵³, וזהו ענין נקודות פתח. אבל בתחלה (היו) בבחי' הטעמים שהם כתר הוא קמץ, כי האורות היו קמוצים וסתומים.

ונחזור לענין הפסוק (דניאל ט יח) פקה עיניך²⁵⁴, כי כאשר בא בחי' העיין שהם הנקודות, אז נאמר פקה עיניך, שאז הוי בפתיחו דעיינין. והנה כבר נתבאר כי כל בחי' האלו הם בשם ס"ג, ושם זה רומז לבינה שהוא גבורה עלאה (דבה תליין דינין²⁵⁵) [דמינה דינים מתעריין], לכן בזה הבחי' של ס"ג היה ענין ביטול המלכים²⁵⁶. גם בפרטות ס"ג עצמו יש בו בחי' הטעמים, שגם הם נקראים ע"ב עם היותם בס"ג, אבל הנקודות דס"ג הם עיקריות דס"ג עצמו שהם ס"ג דס"ג, ושם היה ביטול ומיתה. וז"ש (תהלים נג ד) הכל ס"ג יחדיו, כי בשם ס"ג היה כל הביטול, וס"ג עצמו מורה ע"ז שהוא מלשון נסוגו אחר שהוא ביטול המלכים.

והנה העין נקרא ג"כ ע"ש ס"ג כמו אח"פ הנ"ל²⁵⁷ והוא בענין זה, כי הלא כאשר היה ג' בחי' הנ"ל, שהם אח"פ שהם הטעמים, היה שם ס"ג שלהם בחי' הוי"ה שהוא ס"ג, יוד

ס מאיר האוצר

²⁴⁷ דהיינו ללא אותיות הרי הם הכלים (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁴⁸ כי גם הבינה היה בה ביטול באחוריים שלה, כמ"ש בפ' ולכן לא נרמז הכלים אלא בב' נקוד' הראשונות כי הנקו' הם האורות, וחשבונם שהם כ"ב הם הכלים (נוסף מבו"ש).

²⁴⁹ עי' לעיל הערה 241.

²⁵⁰ עי' תיקו"ז קמט ע"ב והקדמת תיקו"ז ט ע"א (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁵¹ שכן שם היו כולם בכלי א' ונקרא כל עולם העקודים בשם כתר, כי הוא עדיין בכלל א"ק הרי הוא הכתר הכללי דכלל העולמות (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁵² שכן כל האורות שיצאו מן העיניים הרי הם ב' כלים, ומשם התחיל הגילוי, שכן הם השרשים הראשונים דכל ד' עולמות אבי"ע, ולמעלה מזה הכל בסתימו (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁵³ וז"ל: "ה' במראה אליו" (במדבר י"ב) אתודע בסתימו דעיינין אתקריאת מראה בחלום ורזא דמלה אני ישנה ולבי ער ובפתיחו דעיינין איהו מראה בהקיע.

תרגום: ה' במראה אליו, נודע בסתימת העיניים, הנקראת מראה בחלום, וסוד הדבר, אני ישנה ולבי ער ובפתיחת העיניים הוא מראה בהקיע.

וע"ש בבהגר"א שכל ראיית נבואה שהיא מתוך חלום היא בסוד נוק', שם הכל שחור, אמנם מראה בהקיע הוא בסוד ו"ק, וממילא הוא שייך לכל הגוונים.

²⁵⁴ כוונתו להמשך דברי הפסוק "וראה שוממותינו", דהיינו שמתחילה יצאו מהעיניים הנקודות אשר בהם היתה המיתה והשבירה והחורבן דעולם התהו. אמנם לאחר התיקון נמשך מן העיניים כל אור העולם וכל טוב העולם ועל זה נאמר "הנה עין ה' אל יראיו" (תהלים לג יח) (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁵⁵ לא מצאתי כזו לשון דקאי על בינה, אלא מצינו רק שכולם שייכים למלכות, וכגון דברי הזהר לך לך צב ע"ב. אמנם עי' לקמן הערה Error! Bookmark not defined, שהאמת לאמיתה היא שכל בחינות הס"ג אינן כי אם רק הב"ן דס"ג, ולכן יתכן שלזה מרמז האריז"ל כאן, וצ"ע, אבל לפי הנוסח השני המובא אין קושי.

²⁵⁶ הטעם למיתת המלכים הוא משום שהיו דינים וגבורות (דע"ה ח"א נט ע"ד), מרומז כאן טעם נוסף למיתת המלכים (הנזכר במבו"ש ו ע"ג) משום שהיו סיגים מעורבים בהם (דע"ה ח"א ס ע"א).

²⁵⁷ ע"ח אח"פ ג ד ועקודים פ"א וטנת"א ב (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ה"י וא"ו ה"י²⁵⁸. אמנם בעין שהוא זה ע"ד} בחי הנקודות הוא ס"ג של ג"פ אה"י²⁵⁹, שהוא גימ' ס"ג ג"כ, וזהו ס"ג אשר בעין. והנה כל אה"י מאלו הג' לוקח כל בחי כ"ב אתון הנרמזים בקמץ פתח כדי לעשות מהם כלים²⁶⁰ ע"י הסתכלות העין בהם, וא"כ כל שם אה"י מהם כולל כל בחי כ"ב אותיות, ונמצאו ג' שמות אה"י עם ג"פ כ"ב אותיות ע"ה עולה ק"ל גימ' ע"ן, הרי איך שם ס"ג רומז ג"כ בעין. וזהו פקח עיניך וראה, כי באח"פ יש ג"פ ס"ג²⁶¹ גימ' פקח עם הכולל, ואחריהם בא בחי עינים וזהו פקח עיניך, כי ג' אה"י אלו שבעינים הם בחי אה"י ביודי"ן גימ' קס"א מנין עיניך עם הכולל, וזה וראה שוממותינו, כי כאן היה שממון גדול וביטול המלכים²⁶².

פרק ב

ונחזור לענין לבאר תחלה איך יצאו הנקודות ואח"כ נדבר בפרטות עצמן, כי כבר אמרנו כי הכל יצא מא"ק הנ"ל, ואמרנו כי העקודים הגיעו עד טבורו. ואע"פ שאמרנו שהאורות יוצאין דרך נקבי פה או חוטם וכיוצא, זהו עיקר האורות, אבל ודאי שגם דרך כותלי דופני של זה הא"ק בוקע ויוצא אור ומאיר תדיר בהם²⁶³. וכבר נת"ל, כי כאשר רצה המאציל להאציל בחי נקודים²⁶⁴, כוונתו היה לעשות בחי כלים לשיכולו העולמות התחתונים לקבל אורו שמאיר בהם. והנה ראה המאציל כי עדיין לא היה כח במקבלים לקבל האורות של העינים האלה²⁶⁵, אשר מקום התפשטותן הוא ממקום הטבור עד סיום הרגלים של א"ק כנ"ל, ולכן

מאיר האוצר

²⁵⁸ ואומר פקח ולא אמר פתח הוא לרמוז כי הנה כמו שיש ס"ג באח"ף כן ישנו בעין אך באח"ף הם ס"ג דהו"ה אך בעין הם ס"ג וכו' (מבו"ש).

²⁵⁹ שם אה"י מורה על העתיד (עי' זהר ויקרא יא ע"א אנא זמין לאתגלייא). ומאחר שאורות הנקודות לא נתקיימו, אלא כל יציאתם היתה רק ע"מ להיות שרשים לעתיד להיות, מאחר ומהם נתקנו ונעשו כל ד' העולמות אבי"ע. לכן הם רק בסוד שם אה"י ולא שם הו"ה ב"ה, והיינו ג' שמות אה"י, ע"ש ג' המוחין (לא מוחין ממש כמו שיהיה לאחר התיקון אלא רק כעין מוחין, אמנם ביחס לעולם הנקודות הם מוחין ממש) שהיה להם מנה"י דאימא (ועי' שער מלכים פרק ט') (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁶⁰ דהיינו כאילו אמר ד"ז כדי להתלבש בהם ע"מ לעשות מהם כלים לעצמם (ביאורים ח"ב פג ע"א). ג' השמות אה"י המה כנגד ג' המוחין כח"ב כנזכר לעיל, וכל מוח מהם לוקח את הכלים הנעשים על ידי הסתכלות העין ע"מ להתלבש בהם, והכלים נרמזים בקמץ פתח והם נעשים על ידי הסתכלות העין באורות האח"ף כנ"ל, ולוקח כל מוח ומוח הכלים שהם הכ"ב אותיות להתלבש בהם (ביאורים ח"ב פב ע"ד).

²⁶¹ עי' ע"ח אח"ף ה' שיש ס"ג באוזן, בחוטם ובפה (ביאורים ח"ב פג ע"א).
²⁶² דרשת רבינו כאן הפוכה מפשטות הפסוק, שכן הפסוק עניינו בעיקר בקשה, ואילו כאן על ידי פקיחת העינים התוצאה היא שממה.

²⁶³ מאחר שמה שיוצא מנקבי אח"ף הוא רק תמצית הארה, ואילו עיקרה נשאר בפנים, ולכן מאיר הוא דרך העור. וזהו דוגמת מש"כ בעג"י פרק ג', שהגם שעיקר התהוות כל העולמות הוא מהקו, אך עכ"ז לעולם נמשכת להם ג"כ איזו הארה תמידית היוצאת מא"ס המקיף, והוא לצורך ההנהגה הנסיית דלעתיד. וכמו כן בעניינינו מה שיצא דרך הנקבים הוא לצורך האח"ף של עתה, ומה שבוקע דרך העור הוא לצורך הכוונה התכליתית. אמנם החלק של עולם הנקודות שיוצא מהעור אינו מתגלה כי אם על דרך החסרון ולצורך מלכותם כרגע (ביאורים ח"ב פח ע"ב), ומהפנימיים האלה באות כל בחי' השערות ד"ג ת"ד (ביאורים ח"א מו ע"ב).

²⁶⁴ דהיינו על ידי שהוציא המאציל ברצונו ית' אורות בלתי שלימים (ביאורים ח"ב יד ע"ב) כקרני חגבים ונקודות קטנים כדי ליתן אפשרות להתהוות הכלים שהם שורש לכל העביות והדינים. אמנם לא היה די בזה בכדי שיתהווה התהוה אם לא שיצטמצם האור שבתוך רגלי א"ק וללא פריסת הפרסה במקום הטיבור דאדם קדמון (ביאורים ח"ב פח ע"ג).

²⁶⁵ באומרו "האורות של העינים" כוונתו לאור שנפלט מהעינים ולא לעצם אור העינים, והכלים המדוברים כאן המה תולדות העיבוי של אותו האור.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מה עשה, טרם שהוציא האורות האלו דרך העינים צמצם עצמו צמצום א²⁶⁶, והוא שכל האור שהיה מתפשט בתוך הא"ק הזה מטבורו עד סיום רגליו²⁶⁷, העלהו בחצי גוף העליון מהטבור ולמעלה, ונשאר המקום שמן הטבור ולמטה ריקן בלתי אור²⁶⁸.

והמשכיל יבין וידמה מלתא למלתא איך בכל העולמות בחי' חצי ת"ת ונה"י תמיד הם המאירין בעולם שלמטה, כי נה"י דו"א מאיר אל הנוקבא, ונה"י דאו"א [וא"א] מאיר אל הז"א, וזו ע"א { ונה"י דא"א לאו"א }, ונה"י דעתיק לא"א, ונה"י דאדם קדמון לעתיק ולכל האצילות כמ"ש בע"ה. גם תבין כי בכל בחי' הוצאות האורות החדשים היה קודם להם ענין הצמצום²⁶⁹, כי כן מצינו בא"א שצמצם נה"י שלו כדי לאפקא לזו"ן כנזכר במקומו (ע"ח שער הולדת או"א פ"ג ושער העיבורים פ"ב), וכן היה בזה הא"ק, ואין להאריך בזה.

והנה אחר שצמצם עצמו, הניח חד פרסא באמצע גופו במקום טבורו מבפנים כדי שיפסיק בנתיים²⁷⁰, וז"ס (בראשית א ו) יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, כנזכר בוזהר בראשית (דף לב ע"ב) אית קרומא חדא באמצעית מעוי דב"ג דאיהו פסיק

סמל מאיר האוצר

²⁶⁶ דהיינו כדי שיצא עולם האצילות כפי הראוי למדריגתו, היה צורך להעלות את אורות הנה"י דאדם קדמון למעלה דוגמת כל התפשטות ראשונה המסתלקת כדי שיתהווה צמצום באופן שיהא מקום להתפשטות העולם החדש, שעיקר מקומו של א"ק הוא עד הטבור בלבד (ביאורים ח"ב פט ע"א).

²⁶⁷ הוא הפנימיות והחיצוניות דנקודות ס"ג והפנימיות והחיצוניות דב"ן ודמ"ה דכללות הכללית] שמקודם היו כלולים בס"ג ובטלים באורו (לש"ו).

²⁶⁸ ניתן לשאול אם האור עומד להסתלק מכאן, אז למה הוא התפשט כאן בתחילה, אלא זה דוגמת היות האדם לומד כל התורה כולה בבטן אמו (גדה ל ע"ב), וכן מש"כ (תנחומא פקודי ג') שמוליכין לנשמה לג"ע לפני כניסתה לגוף להראות לו שכר המצות, ותענוגיו, כלומר זה הכנה שיוכל לעלות למדרגה זו על ידי הנהגת הזמן והבחירה, ועוד הארתה מסייע לאדם בעבודתו (פת"ש נקודות ט, י).

צ"ע למה הכלים [כלומר עצם רגלי א"ק] לא עלו, אלא כל מציאות הכלים שנעשה בהם לא נעשו אלא רק על ידי ההתפשטות עצמו כי ההתפשטות היה רק מהאורות לבד ר"ל מבחי' הנה"י דס"ג הכללי (כלומר הנה"י דס"ג דמוחא סתימאה דאדם קדמון) אשר בתוכו הנה"י דע"ב הכללי (כלומר הנה"י דע"ב דמוחא סתימאה דאדם קדמון), ובהתפשטותם נתעבו ונתחשכו, ואחר שעלה האור למעלה לא היה אפשר להעביית לעלות (עי' עוד בענין כללים כלל יח ענף ז' אות ו', ודע"ה ח"א דרוש ו סי' ג) ומהם הוא הכלים דג"ר דנקודות, ומאחר שזה התפשטות הראשון דאצילות, וכל התפשטות הראשון הגם שעיקרו לצורך לעשות שורש העליון אליו עכ"ז נעשה ממנו עוד תועלת כי ממנו נעשה יסוד הכלים לאותו העולם שהתפשט בשבילו (ביאורים ח"ב פט ע"א).

²⁶⁹ דבר זה הוא כעין מש"כ במב"ש ד ע"ג שלא יתכן להוציא אורות חדשים אלא בכח זיווג, שכן כל בחי' זיווג הוא לעולם אינו נעשה כי אם על ידי עליית מ"ן, והוא עצמו סוד הצמצום (ביאורים ח"ב צ ע"ד). מציאות של כל תחתון הוא רק על ידי מיעוט וצמצום בעיקר האור העליון (כללים ח"א סד ע"א), שכן רק על ידי כך יכול העולם התחתון להתגלות כפי הראוי למדריגתו (דע"ה ח"א לה ע"ב).

²⁷⁰ כלומר בין האורות שנסתלקו לבין האורות שנשארו למטה (פת"ש נקודות ז'). באדם הגשמי אברי הנשימה אינם יכולים לקבל ולסבול את חומר המאכל. דהיינו שכלי הנשימה מהווים משכן לאור עליון, ואילו בכלי המאכל שבו מתייחד חומריות העולם באדם להיעשות עמו לעצם אחד. אמנם לא יתכן כי יתחברו אלו עם אלו כי אם לאט לאט. לכן הפרסא (דהיינו "יותרת הכבד" ובלשונינו "סרעפת") מפסיקה ומפרידה בין אברי העיכול לאברי הנשימה. וכן הדבר למעלה למעלה, שהושם הפרסא בין כללות ג"ר לז"ת, והז"ת הכלליים לעולם אינם עולים למעלה מהפרסא לג"ר הכלליים, ואינו אפשר אלא להמשיך את ייחודם זה בזה לאט לאט על ידי תמצית הארה העוברת מזה דרך הפרסא. וכן הוא בכלל יחס האצילות עם הא"ק. אמנם כל זה הוא רק בכל משך זמן העולם הזה עד עת התיקון העתיד, שכן אז יתבטלו ויזדככו כל המסכים, ויתפשט האור בכולו (ביאורים ח"ב צב ע"א), ועי' מקורו בתיקו"ז קיג ע"ב. כך היא המידה בכל פרצוף ופרצוף שעושה צמצום של שפעו שלמטה, ומניח פרסה בין האור העליון לאור התחתון כדי לגלות את העולם התחתון והפרצוף התחתון (כללים ח"א כט ע"ג, וכן ח"ב צה ע"ד). אמנם כאן הפרסה היא אלקות גמור, בשונה מכל עולם שתחתיו (ביאורים ח"א כד ע"ג).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מעילא לתתא ושאיב מעילא ויהיב לתתא²⁷¹. ואז נשאר כל האור לעילא מהאי פרסא, והיה שם דחוק ומהודק²⁷², ואז בוקע בהאי פרסא ויורד²⁷³ והאיר בשאר הגוף מהטבור ולמטה. וזהו בחי' פרסא הנזכר בריש אדרא (דף קכח ע"א) בדרוש ואלה המלכים²⁷⁴, וזהו מ"ש בזהר דאית חד פרסא בין המאציל לכתר. ואמנם אמת הוא כי כמה גולגלתין אית דלית להון חושבנא כנזכר ריש אדרא (קכח ע"ב²⁷⁵), והכתר דז"א, יהיה פרסא דאמא מפסיק אליו, וכיוצא בזה, אבל הכתר של כל האצילות הוא נפסק ע"י ההוא פרסא של הא"ק.

²⁷⁶ ואמנם ודאי שע"י הסתלקות האור למעלה מהטבור היה מספיק לשיהיה יכולת בעולם אצילות לקבל האור שלהם²⁷⁷, אבל לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה²⁷⁸ וזו

ס מאיר האוצר

²⁷¹ זה המשך לשונו: כך כגוונא דא רקיע איהו באמצעיתא וקיימא על אינון חיותא דלתתא ואיהו פריש בין מין עלאין לתתאין

תרגום: אמר רבי יצחק, יש קרום באמצע מעיו של בן אדם שמפסיק מלמטה למעלה, ושואב מלמעלה ונותן למטה. כך כדוגמא זו הרקיע הוא באמצע, ועומד על אותן החיות שלמטה, והוא מפריד בין מים עליונים לתחתונים.

²⁷² לשון הרב כאן היא על דרך לשון בני אדם, שכן לא שייך מושג של דחיקת מקום באור עליון. והכוונה היא שמאחר שאותו האור התפשט מתחילה כלפי מטה כדי להתגלות ולהוציא תולדות, הוא לא נח ולא שקט בכדי להוציא את פעולתו לאור (ביאורים ח"ב צב ע"א). פי' שעלייתו היתה בסוד עליית מ"ן, ולכן היה דוחק את עצמו בכל כחו לקבל את אור המ"ד כדי להוציא את פעולתם לאור. ולאחר שקיבל ונולד מהם האור החדש, אזי בקע את הפרסה וירד למטה (ביאורים ח"ב קט ע"ג).

²⁷³ מאחר שירדו דרך בקיעת הפרסה, הרי שהיתה ירידתם דרך מסך בלבד. לכן כל הארה היא רק בבחינת תמצית. ועי' לקמן דרושי אב"ע י"ג שכל אור העובר דרך המסך הוא תולדת האור ולא עצמות האור הראשון (ביאורים ח"א נ ע"ד).

²⁷⁴ ז"ל: תאנא עתיקא דעתיקין טמירא דטמירין עד דלא זמין תקונוי דמלכא ועטורי עטורין שירותא וסיומא לא הוה והוה מנליף ומשער ביה ופריס קמיה חד פרסא ובה גליף ושיער מלכין ותקונוי לא אתקיימו הה"ד (בראשית לו לא) "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל מלכא קדמאה לבני ישראל קדמאה וכלהו דגליפו (ולא אתקיימו) בשמהן אתקרון ולא אתקיימו עד דאנח להו ואצנע להו

תרגום: למדנו: העתיק של העתיקין, טמון שבטמונים, עד שלא סידר את תיקוני המלך ואת עטרי העטרות, לא היה עדיין הראשית והסיום, והיה מחוקק ומשער בו, ופרס לפניו פרוכת אחת, ובה חקק ושיער המלכים, ותיקוניהם לא התקיימו.

וזהו שנאמר "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך לבני ישראל" מלך הראשון, לבני ישראל הראשון. וכל הנחקקים (ולא נתקיימו) נקראים בשמותם, ולא נתקיימו עד שהניח אותם והצניע אותם.

²⁷⁵ ז"ל: ומהאי גולגלתא נפיק חד עיבר חיור לגולגלתא דועיר אנפין לתקנא רישיה ומהאי לשאר גולגלתין דלתתא דלית לון חושבנא וכל גולגלתא יהבין אגר חוורתא לעתיק יומין כד עלאין בחושבנא תחות שרביטא ולקביל דא בקע לגולגלת לתתא כד עלאין בחושבנא

תרגום: ומזאת הגולגלות יוצא שביל לבן אחד לגולגלת של ז"א לתקן את ראשו, ומזה (נמשך) לשאר גולגולות של מטה שאין להם מספר. וכל הגולגולות נותנים את שכר הלובן לעתיק יומין כאשר עולים בחשבון תחת השרביט, וכנגד זה "בקע לגולגולת" למטה כשעולים בחשבון.

²⁷⁶ פיסקה זה אחרי פיסקה הבא במבו"ש.

²⁷⁷ על ידי הצמצום יצא ממדרגת א"ס למדרגת האצילות, שהוא גילוי דשם הוי"ה ב"ה ית' וכל השמות הכלולים בו. ומה שכתוב שהוא ושמותיו חד הוא רק בהעלם, אמנם בגילוי הם ב' מדרגות שונות לגמרי (ביאורים ח"ב צב ע"א). ועי' בהגר"א על ספד"צ כו ע"א ד"ה וענין הפרסה [וענין הפרסה והצמצום והסתלקות האור הוא בשביל ז"ו], שאין יכולין לקבל אור של ע"ק וכן שם פ"ה לג ע"ב ד"ה יהי רקיע [שם הגר"א מראה פרסה במשכן בב' מקומות, וכן באדם בב' מקומות] וכן שם פ"א ב ע"ג ולכן כו' פריס חד פרסה וע"ש עוד [עיקר התיקון להתמעט האור שיוכלו התחתונים לקבל האור, וכן היתה תחלת הכוונה בצמצום האור, ולכן בהתחלת התיקון פרס חד פרסה להעלים האור למעלה] עי' לג ע"ג ולכן הוא הקרום וביום השלישי ע"ש [ולכן הוא הקרום ג"כ דע"ק בשביל שיתגלה ז"א גילוי גמור, שזה עיקר הכוונה גילוי שמו – כלומר שם הוי"ה שהוא השם של ז"א] ועי' בדברינו מול"מ פ"ה אות יח (לש"ו).

²⁷⁸ כלומר, ע"מ להסתיר שם את בחי' אלקותו לגמרי ולהוציא משם ולמטה נבראים מחודשים ומגושמים כמו שהם. ולזה הוצרך לפרסא. ומאחר שהבריאה נעשתה ממלכות דאצילות המקבלת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ע"ב} ג"כ²⁷⁹, ולכן הוסיף בחי' אחרת להניח שם אותו מסך והפרסא הנ"ל. נמצא שהם ב' דברים, צמצום האור למעלה, שיוכל האצילות לקבל האור שלו, וענין הפרסא היה כדי שיוכל גם הבריאה לקבל אורו*, ותבין ותשכיל בזה איך יש פרסא בין אצילות לבריאה. *והטעם שעל ידי עלייתו למעלה יצא אור חדש, ובודאי שהאור ההוא בא ממועט, אפילו (שהוא) משם ס"ג עצמו היו יכולין לקבלו מפי מורי זלה"ה.

והנה על ידי עליית האור הזה שבחציו התחתון למעלה מהטבור כנ"ל, אז נתרבה אור גדול ורב בחצי גוף העליון, ואז נעשה זה האור בבחינת מ"ן²⁸⁰ אל טעמים דס"ג שהם און חוטם פה, ר"ל אל השרשים הפנימים שלהם²⁸¹ בתוך הגוף, ולא אל האורות היוצאים לחוץ דרך הנקבים. ואז ע"י מ"ן אל²⁸² העולין שם נזדווגו שם ע"ב שבגלגלתא דאדם קדמון עם בחי' הס"ג שבו²⁸³, שהם שרשים של און חוטם פה שהם טעמים כנ"ל. ואז נמשך אור חדש²⁸⁴ מלמעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד דרך הפרסא מהטבור ולמטה. אמנם האור הראשון²⁸⁵ שהיה בתחלה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר שם מהטבור ולמעלה²⁸⁶, ושם הניח שורשו תמיד, ומשם נתפשט ויצא דרך העינים, והם הם הנקודים ונמשך ונתפשט בחוץ עד סיום רגליו דאדם קדמון²⁸⁷ כנ"ל²⁸⁸.

מאיר האוצר

מז"א, לכן הוצרך שיהא פרסא לכל האצילות, ע"מ למעט את אורו כדי שעולם הבריאה יצא לגילוי במדריגתו הראויה (ביאורים ח"ב צב ע"א).

²⁷⁹ כאשר יהיה נברא אח"כ בעתו ובזמנו (נוסף בשעה"ק).

²⁸⁰ עליית האורות למעלה הוא בבחי' מ"ן שכאשר הגיעה העת של האור התחתון, דהיינו הפרט התחתון של האור שיתגלה, ותתהווה ממנו קומה שלימה בפני עצמה, אז הוצרך שיעלה אותו האור למעלה לשרשו לקבל תוספת אור ומוחין בכדי לעשות מאותו האור קומה שלימה. שכן לא יתכן לצאת מהכח אל הפועל ללא תוספת אור מלמעלה למעלה עד א"ס, ועלייה זו גורמת עלייה של נשמת התחתון, ואז היא מקבלת עטרין דחור"ג, ומזה יוצאת טפת מ"ד לזכר או מ"ן לנוק'. ואז המ"ן עולה מתחתון לעליון עד למוחא סתימאה דא"א, שכן הוא הראשון המקבל מא"ס. וכאן הוא עלייה למוחא סתימאה דאדם קדמון, וכל בחי' מ"ן שעולים על ידיה למעלה אח"כ חוזרים למטה דרך כל המדרגות אשר עלו מקודם ומקבלים מכל א' וא' תוספת אור וברכה כפי הצורך בכדי שתצא קומתו להתגלות בעודה כלולה מכל המדרגות שלמעלה ממנו, והמה הב' עטרין. וככל שהם יורדים הרי שהם מתגלים יותר, ובכל מדרגה מתעבים יותר. וכל זאת נעשה על ידי כך שכאשר הוא נכנס לנוק' הוא מהווה קומה שלימה בפני עצמה (דע"ה ח"א פו ע"ג).

²⁸¹ פי' האורות הפנימיים שבתוך ראש דאדם קדמון המקבילים לאורות אח"ף (פת"ש נקודות ח') שהוא המוחא סתימאה דאדם קדמון [כלומר עצם פרטי חלקי המוחא סתימאה ולא ענפיו שיצאו לחוץ] (דע"ה ח"א פו ע"ד).

²⁸² דהיינו כשעולים מ"ן לקבל תוספת אור וברכה. והנה לא יתכן תוספת אור אלא על ידי זיווג. ממילא כאשר מקבל העליון מ"ן מהתחתון הוא מזדווג עם נוק' דיליה, ועל ידי הזיווג מתמצה הטיפה הזרעית מכל הקומה שלו, וכן מקבל הוא תוספת אור מלמעלה (ביאורים ח"ב צב ע"ג). [הערת המלבה"ד: לולא דמסתפינא הייתי אומר שתמיד עליית מ"ן היא לנוק', ועל ידי עלייתו לנוק' מעלה הנוק' מ"ן לדכר שלה, וזהו שגורם את הזיווג. עי' ביאור הגר"א על ספד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו, וכן עי' דברינו במאיר הספרא, הערות 518, 519.]

²⁸³ עי' ספר הכללים כלל יח ענף ב אות ג' (ח"א צא ע"ב) (לש"ו). שם מבאר כי זיווג זה שונה מהזיווג ע"ב וס"ג שבתיקון (עי' לקמן שער התיקון פ"ב), שכאן הזיווג הוא של ע"ב דס"ג וס"ג דס"ג דמוחא סתימאה ואילו בתיקון זה זיווג ע"ב וס"ג דמוחא סתימאה, והע"ב דמוחא סתימאה הוא בחי' האוירא והאור הגנוז. לכן הזיווג כאן היה זיווג חיצוני של אב"א, שכל זמן שלא היה תיקון מ"ה לא היה גילוי של הדעת עילאה.

²⁸⁴ ומאחר שהוא מהמ"ה הוא בחי' חסדים, נעשו מזה מלכי יושר, והם מאירים וממתקים קצת את אורות העיניים, הרי הוא מלכי העיגולים [אחרי מלכותם היה צריך להיות זיווג בין מלכי עיגולים ליושר (ביאורים ח"ב קב ע"ד), אמנם זה שונה לגמרי מאשר האור חדש שיצא אחרי התיקון, והוא כל שער הברודים.

²⁸⁵ כלומר, מעיקר האור דההתפשטות הראשונה, והוא לצורך האצילות שהתפשט מטבורו דאדם קדמון ולמטה, שהוא המקום שעתיד להיות האצילות, כנ"ל הערה (ביאורים ח"ב צג ע"א).

²⁸⁶ ומשם מאיר לנקודות בירידתם מהעיניים ועד הטבור (כללים ח"א צג ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה כל האור הנמשך עד הטבור אפי' שהוא מבחי' העינים, הכל הוא נבלע ונכלל בעקודים ולכן איננו ניכר [ולכן אינו עולה בשם]. אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד הגליו, זהו לבדו נקרא בשם נקודות²⁸⁹ לפי שהוא עומד עתה לבדו. וכן אותו אור שיורד דרך הפרסא מחדש ע"י זו ע"ג זווג הנ"ל גם הוא בוקע הגוף והכלי דאדם קדמון, ויוצא לחוץ ומאיר באלו הנקודים²⁹⁰, הרי ב' מיני אור לצורך הנקודים²⁹¹.

ועוד יש אור ג', והוא בהכרח כי כאשר יורד ומתפשט אור העין למטה דרך העקודים, הנה הוא מסתכל²⁹² באורות אח"פ ההם, והוא שואב משם ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים של הנקודות²⁹³, ולוקח מג' בחי' שהם אורות אח"פ²⁹⁴. @והענין הוא באופן זה, כי הנה נתבאר שאורות האון נתפשטו עד שכולת הזקן, ואורות הוטם ופה עוברים ג"כ דרך שם, וא"כ מוכרח הוא שכאשר נמשך אור העינים

מאיר האוצר

²⁸⁷ עי' דע"ה ח"א, שכל אותה ההלבשה אשר הלבשו הנקודות את א"ק הוא רק החלק דאדם קדמון המתפשט ע"מ להשתתף בבנין האצילות, אמנם עיקר א"ק נסתלק ועלה למעלה מהטבור לגמרי (ביאורים ח"ב צג ע"ב).

²⁸⁸ נבאר ענין אור החדש הג' וכו' ואמנם אור זה החדש ודאי שהוא גדול ועליון יותר מן אור העין העיקרי שממנו נעשו הנקו' מן הטיבור ולמטה כנז', והוא לסיבת היות נמשך מזווג דע"ב עם ס"ג, משא"כ באור העין של הנקודים שהוא אור תחתון מאד דשם ס"ג לבדו מן הטיבור ולמטה, כי אפילו העקודים אינם רק בחי' נפש דס"ג, ומה שיהיו הנקודים שתחתיהם, אך בערך אחר הוא יותר גדול אור העין של הנקודים מאור החדש הזה, כי אור הנקודים עלה למעלה בחזה ויוצא דרך העין בגילוי גמור ואורו גדול, אך אור החדש הוא מכוסה תוך גוף א"ק למטה מן הטיבור תכלית הכיסוי, ואין יוצא ממנו רק אור מועט מאד בהעלם דרך דופני הכלים והגוף של א"ק להאיר בנקו'. והנה נתבאר כי ה' נקוד' התחילו מן הטיבור דאדם קדמון עד למטה. ואמנם סדר התחלקם הוא ע"ד שביארנו היאך ז"א מלביש את הא"א, וכן הענין כאן כי כתר הנקודים מלביש את חצי הת"ת של א"ק שהוא חצי הגוף מהטיבור ולמטה, וחב"ד דנקו' מלבישים ג' פרקים ראשו' דנה"י דאדם קדמון, וחג"ת דנקו' מלבישים ג' פרקים שניים דאדם קדמון דנה"י שלו, וכן עד"ז כנז' בז"א. אך יש הפרש א' ביניהם, כי הז"א המלביש את א"א הוא מכל סביבותיו בהשוואה א', אכן אלו הנקודים עיקר מקומם בצד פנים דאדם קדמון כנגד העינים, שמשם הם נמשכים. אמנם הארתם מתפשטת גם אל האחור והצדדין, בין מבחינת האורות, בין מבחי' הכלים של הנקודים. אך עיקר ההארה ומקומו העיקרי הוא בצד פנים ע"ד שביארנו באורות אח"פ כנ"ל (מבו"ש ג ע"ד).

²⁸⁹ על אף שעיקר מקומם הוא מהטבור ולמטה, על"ז כל מקום שעברו הניחו שם את שרשיהם (כללים ח"ב מט ע"ד).

²⁹⁰ הארה בעלמא כדי להמתיקן ע"מ שייצאו למלוכה כרגע (דע"ה ח"א לג ע"ב). אמנם לא ביחוד גמור כי זהו עיקר הזיווג אשר היה חסר בעולם התהו (ביאורים ח"ב צג ע"ב), וזהו זיווג בבחינת אב"א (דע"ה ח"א פב ע"ד). הן דרך גומות השער והן דרך הטיבור והיסוד, נמצא כי זה האור החדש בוקע ב' בקיעות, א' דרך הפרסא וא' דרך דופני כלים של הא"ק כנז' (מבו"ש ב ע"ב).²⁹¹ אור שיצא מן העינים הוא לבדו עולם הנקודים ואור החדש מאיר בהם ונכלל בהם להקרא נקודים כמותם (שעה"ק).

²⁹² צ"ע לכאורה מ"ט מכונה פעולה זו "מסתכל", ואולי אפשר ליישב שהוא כדי לדמותו לכלי העקודים שנתהוו על ידי הסתכלות העיניים, ועי' לקמן סוף פרק ה'.

²⁹³ הנקודות קבלו מהעקודים ב' דברים: א) בעשיית הכלים, שהעקודים קלטו את האור הזך מהעביות שבהם ונבדלה העביות לעצמה והיא ירדה למטה מהטבור ונעשתה לכלים. ב) ע"י שעברו דרך העקודים נמתקה קצת מגבורתם והתאפשר להם לצאת למלוכה כרגע (דע"ה ח"א סה ע"ד). על ידי מעברם שם נתמתקו ואז יכלו להשתוות קצת גם עם האורות דחסדים העליונים ע"מ ליהנות מהם (דע"ה ח"א סה ע"ב).

²⁹⁴ מה שנקודות קבלו מאח"פ היה לצורך מלוכתם כרגע (ביאורים ח"ב פד ע"ב). אמנם מאחר ולא לקחו מהאון, לכן רק לקחו ביסוס לצורך מלוכתם לרגע (דע"ה ח"א פב ע"ד). קבלתם היא מהמזל התחתון אשר בו כלול אימא [ומזה שקבלו הארה משרשם שבתוך א"ק, וכן מע"ב דמוחא סתימאה דאדם קדמון (שהוא במקום העיניים), ומהאח"פ יש להם בחי' אמ"ר וק"ב, והוא בחי' עסמ"ב דמלכי עיגולים] (כללים ח"ב צג ע"ב). גם נפעל שנתחברו יחד כל הכחות הפרטיים שבנקודות (דע"ה ח"א סה ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דאדם קדמון דרך שם יתערב עמהם²⁹⁵ ויקח אור שלהם. והנה י' נקודות הם, והג' ראשונים שבהם²⁹⁶ הם לוקחים אור ממה שנמשך מהסתכלות העיני' באח"פ ממקומם עד מקום התחברות בשבולת הזקן כנודע, ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן²⁹⁷ כי משם מתחילין הזקן²⁹⁸, ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה (נ"א בשבולת הזקן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה ואינם מקבלין רק בשבולת הזקן כי משם מתחילים הזקן ולא²⁹⁹ ממה שכנגד העיני' עד שבולת הזקן), אבל ז' נקודות התחתונים²⁹⁹ אין לוקחין רק ממה שנמשך מהסתכלות באורות החוטם והפה³⁰⁰ משבולת הזקן ולמטה כנודע, כי החוטם מגיע עד החזה והפה עד הטבור³⁰¹, ולא משבולת הזקן ולמעלה.

ונמצא כי לפי זה ג' נקודות לוקחין הארה לצורך הכלים שלהם מן ג' האורות שהם אח"פ בשבולת³⁰² דוקא, אבל ז"ת אינן לוקחין רק מב' אורות לבר שהם חוטם ופה משבולת³⁰³ ולמטה עד הטבור³⁰⁴, כי אור און העליונה כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן³⁰¹, ולכן גדולה היא הארה³⁰² ג' נקודות עליונים מן הז"ת, ולסבה זו³⁰² ג' מלכים הראשונים לא מתו³⁰³, לפי שיש להם הארה גדולה³⁰⁴, והכלי שלהם מעולה מאד לפי שנעשה מבחינת און העליונה ומהחוטם ופה. כי בהסתכלות העיני' באורות האון חוטם פה³⁰⁵ נעשו הכלים שלהם כנ"ל, כי לקחו כליהם ממקום שעדיין אורות האון שהם בחי' נשמה

סמ מאיר האוצר

²⁹⁵ ירדתם דרך אח"פ ויציאתם משם הוא מעין עיבור ולידה, ודוגמת העיבור שבו הא"א נותנים חלקים מכל קומתם בולד, כן הוא כאן (ביאורים ח"ב צד ע"א).

²⁹⁶ אולי הוא חיצוניות דנקודות ס"ג (לש"ו). דהיינו מבחי' הנשמה. ג"ר לא מתו מכיוון שבנשמה לא שייך קלקול (פת"ש נקודות יב). ועי' לקמן הערה 304, ולעיל

הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²⁹⁷ כלומר, לאחר שנתלבש אור האון באורות חוטם ופה, ונמצא שאפילו הג"ר לא קיבלו מאור האון עצמו אלא על ידי לבושים. אמנם לאחר התיקון מקבל כל פרצוף עליון מאור האון בעלותו למעלה בסוד מ"ן בעברו דרכו, אלא שאח"כ מתלבשת כל בחי' עליונה בבחינה התחתונה ממנה עד שנכללו כולם בטיפה הזרעית של אר"א של אותה בחינה. אמנם בעולם הנקודות אפילו הג"ר לא קבלו מאור האון בעברם דרכו אלא רק מסיומו (ביאורים ח"ב צד ע"א). עי' דע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג' (לש"ו).

²⁹⁸ לעניין ברור לאיזה "הן" כיוון כאן רבינו, עי' הערה יד.

²⁹⁹ אולי הוא החיצוניות דב"ן, ועי' כללים כלל יח ענף י' בהק' לסימ' מו [יא] (לש"ו), במהדורה הנדפסת אין הקדמה לסי' מו.

³⁰⁰ ברור הדבר, כי הו' קצוות לוקחים מאור החוטם שהוא שורש הז"א. והשביעית, הרי היא המלכות, לוקחת מאורות הפה, הרי הוא שורש הנוק' (ביאורים ח"ב צד ע"א). עי' כללים כלל יב ענף ב' (לש"ו). במהדורה הנדפסת אין ציון זה נכון ולע"ע לא מצאתי היכן מקומו על נכון.

³⁰¹ מש"כ "נגמרה" כוונתו שמשם ולמטה אין אורה ניכר, ומש"כ "ונסתמה" ר"ל שמשבולת הזקן ומטה נעלם אור האון והתלבש באורות החוטם והפה כנשמה המתפשטת בגוף, והארה זו של אורות האון מגיעה עד לסוף אורות הפה (ביאורים ח"ב צד ע"א). ועי' טנת"א פרק ב' הערה 514 שם נתבאר פירוט הי"ס בכל א' מהאח"פ.

³⁰² מבואר בכמה מקומות שריבוי האורות הוא שגרם את השבירה. ואם כן קשה לכאורה, איך יתכן שנתקיימו בג"ר, הרי שם היתה הארה גדולה עוד יותר וכ"ש שהיו צריכים לישבר. ועי' בדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג' אות ו', שריבוי האורות הזיק רק באורות דגבורות להם היה חסר הזיווג דו"ן, הרי הוא התבסמות החסדים. וכמו כן היתה חסרה להם התפשטות הדעת עילאה הרי הוא קו האמצעי (ביאורים ח"ב צד ע"ב). ועוד עי' לעיל פת"ש הערה 296.

³⁰³ דבר זה שייך הן בכללות והן בפרטות, שכן הג"ר הפרטי שבכל מלך ומלך לא מתו (דע"ה ח"א יח ע"ד).

וקשה, הרי הכלים נעשו מהאורות התחתונים ביותר, ומ"ט אלה שקבלו מהאורות העליונים הם יותר חזקים. אלא צ"ל שעצם מציאות הכלים הוא לעולם מהאורות עצמן, והוא יותר למעלה מהאורות עצמם [שהרי הוא מגביל את האור (ביאורים ח"ב מט ע"ג). ועי' כללים ח"א כ ע"ג ששורש הכלי הוא מההתפשטות הראשונה, ואילו שורש האור הוא בהתפשטות השני] (ביאורים ח"ב פא ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נמשכים שם שהוא עד שבולת הזקן³⁰⁴ כנ"ל. אמנם הו' מלכים תתאין מתו לפי שכליהם נעשו מהסתכלות עין בחוטם פה לבד והיה חסר מהם אור האזן³⁰⁴ העליונה³⁰⁴. והנה גם בנ"ר עצמם יש בהם חילוק בין זו לזו, והוא (נ"א והנה)³⁰⁵ כי מן הכתר לא ירד ממנו אפי' האחוריים אלא האחוריים של נה"י בלבד³⁰⁵, אבל באו"א של הנקודים ירדו האחוריים שלהם לבד ונשארו הפנים במקומה³⁰⁵.

ומעם הדבר הוא כי אלו האורות שנמשכים עד שבולת הזקן נחלקו לנ', כי הכתר לקח מבחי' האזן עצמה ממה שהראייה שואבת בהסתכלות באור האזן³⁰⁶, ומכ"ש שנכללים בו ב' אורות אחרים, ומזה נעשה כלי לכתר נקודים³⁰⁶. ואבא לקח ממה שהראייה שואבת מאורות החוטם וגם אור הפה נכלל בן³⁰⁶.

{ו ע"ד} והנה הכתר שלקח מן האזן הארתו גדולה מאד לא נשבר כלי שלו³⁰⁷, אבל או"א שאין לוקחין רק מן החוטם ופה נשברו האחוריים של כליהם³⁰⁷, והנה או"א אם היו מקבלים אור זה של חוטם ופה של א"ק בהיותו למעלה קרוב אל מקום נקבי האזן, אף על

מאיר האוצר

³⁰⁴ עי' דע"ה ח"א דרוש ו סימן ג' אות א' (לש"ו). שם מבואר שא' מהסיבות למיתת המלכים הוא שהם לקחו רק מאורות החוטם והפה ולא מאורות האזנים. וטעם הדבר הוא, מכיוון ששורש או"א שבא"א דאצילות הוא רק שם ס"ג ו"ג ת"ד שבו. וכן הוא בא"ק. ואופן עמידתם באח"ף הוא ששורש אבא הוא באורות האזן ושורש אמא הוא באורות החוטם והפה. ומכיוון שמלכי העיגולים יצאו רק מאמא לא לקחו מאורות האזן. ומה שמבואר שג"ר דנקודות לקחו מאזן, הוא מכיוון ששורש כל ג"ר הוא הנה"י של העולם שמעליו. וכמו כן שורש הג"ר דאמא הוא בנה"י דאבא ולכן הם כן לקחו מאורות האזן. אמנם עצם הקשר של מלכי העיגולים למעלה הוא רק עד אמא, וכדי לעלות למעלה מכך הוא רק דרך שרש ושרש דשורש, ולכן לא התקיימו, שכן כל קיום תלוי באופן קישורו לא"ס. (והנה כל הנ"ל הוא בנקודות, אבל בתיקון התייחדו מלכי עיגול ויושר ואז קבלו גם מאורות האזן.) (שם אות ב') לפי כל הנ"ל יתבאר מש"כ בסיבה הראשונה שהם נשברו בגלל שלא יכלו לקבל את האור הגדול, ואילו בסיבה השניה כתבנו שהיה הדבר בגלל שלא קבלו מאור האזן. וכמו כן קשה איך יתכן לומר שהוא חסרון לומר שהנקודות הם דינים ואילו אור א"ס הוא רחמים הרי סוד המתקלא שהוא עצם התיקון הוא החיבור שבין דין ורחמים וכיצד יכול חיבור זה להוליד שבירה, אלא בע"כ שכל שיתוף בין צדדים הוא רק על ידי הקו האמצעי המכריע ביניהם, וזהו שגורם סדר והדרגה. וזהו בב' בחי': א) זיווג, עיבור, יניקה, קטנות וגדלות. ב) המוחין שיורדים על ידי הזיווג הם באים בצמצום האורות להיכנס לכלי, וזה גופא היה חסר בנקודות, שיצאו ללא זיווג. ולכן היה חסר בדעת עלאה, הרי הוא הקו האמצעי, וכן היתה חסרה השתלשלות המדרגות. והוא ענין חסרון אורות האזן (שם ענף ג' אות ט'). והנה ד"ז שלא קבלו מאור האזן דעקודים (ה"ה הסיבה הב' לשבירה) היא באמת חסרון חיצוני לגבי חסרון הזיווג, מכיוון שהראשון הוא חיסרון באורות ואילו חסרון הזיווג הוא גם חיסרון בכלים. ובאמת ג' הסיבות המה כולם רק סיבה א', דהיינו שלא היה בתחילה אלא מ"ן דאמא וזה גופא בגלל חסרון הזיווג של או"א שבא"ק וברישין עילאין שבא"ק, שכן כל חיסרון שיש בקבלה מהאזן הוא מכיוון שלא היה זיווג, שכן שורש אבא הוא באור אזן. ע"כ מהדע"ה.

ידוע שאח"ף מתחלקים לג' בחי' נר"נ, וכן הם מקבילים לג' דרגות דז"א שהם: קטנות, יניקה וגדלות. ועי' לקמן שער מוחין דצלם פ"ו ושער מ"ד ומ"ן דרוש י"א סי' ח', שלעולם לא יחסרו מז"א המוחין הפנימיים דיניקה דאמא, שכן גם בעולם התהו היה להם מאור החוטם, הרי הוא בחי' רוח דאמא, ולכן יש בהם מיתה, שכן עד בחי' רוח יש שליטה לחיצונים. אמנם הג"ר שקבלו מאור האזן לא מתו, משום שבאור הנשמה אין להם שליטה (ביאורים ח"ב צד ע"ב).

³⁰⁵ מאחר שהם נעשים מוחין לאו"א, נקראים גם הם על שם או"א (ביאורים ח"ב פח ע"א). דהיינו חלק הנה"י דכתר המתלבש באו"א, ועי' לקמן פ"ו [וכן עי' שער עתיק פרק ב] (ביאורים ח"ב צד ע"ב). וזהו מכיוון שקבלו את הארת האזן במקום שיבולת הזקן, הרי הוא מקום השתתפו עם הארת האזן לשם המשכת הארת החוטם והפה (פת"ש נקודות יג).

³⁰⁶ וצ"ע מ"ט אין שבירת אמא גדולה משל אבא. לענין ניקוד צירי עיין סוף פרק א'.

³⁰⁷ החילוק בין הרמות השונות של השבירה הוא שורש החילוק בין הרמות השונות של הקלקולים בעולמות הקדושה, בהם עומד האדם בין אדם דקדושה לאדם בליעל דסט"א, ועל ידי בחירתו בכחו להטות את עצמו לכאן ולכאן (פת"ש שבירה א). וכח זה דסט"א נקרא מיתה, ביטול ופגם, והוא שורש לסט"א שכולו נובע מהסתר פניו, וכאן הוא שורש המציאות שיש צורת אדם של גוים (פת"ש שבירה ב'). וכמו שכל מיתה ושבירה כאן היא רק בכלים, כמו כן באדם כל החסרון הוא רק בכלים ולא בנפשו (פת"ש שבירה ג').

מאיר האוצר על אוצרות חיים

פי שלא היו מקבלין מאורות האזן עצמה רק קצת הארה, היו מתקיימין האחוריים של כליהם, אבל כיון שאין מקבלין רק מסיום האזן שהוא מקום שבולת הזקן, לכן אע"פ שלוקחין קצת הארה אינו מועיל להם, ולכן נשברו האחוריים של כליהם. אבל הכתר כיון שלוקח אור האזן ממש אע"פ שלקחו בסיומו כיון שהוא לוקח עצמותו די בזה, ולא נשבר אפי' האחוריים של כלים דידיה, משא"כ באו"א שאינן לוקחין רק הארה בעלמא וגם שהוא ברחוק מקום.

והרי נתבאר ג' בחי' אלו, והם כי הכתר נתקיים כולו, ואו"א נשברו ונפלו האחוריים שלהם, וזו"ן נפלו פנים והאחוריים שלהם. כ"והנה זהו הטעם שנרמז בפסוק (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו, אשר הוא מדבר בענין מיתת המלכים של הנקודים כנ"ל, נרמז בו ב' פעמים מלת תהו, א' מפורש בפסוק, וב' בר"ת למפרע "והארץ היתה תהו, והוא כנגד ב' בחי' הנ"ל. כי תהו הישר המפורש בפסוק הוא בחי' ז' מלכים שמתו ונתבטלו אפי' הפנים שלהם הישרים, ותהו שבר"ת למפרע הוא בחי' ביטול האחוריים דאו"א, כי כל למפרע הוא בחי' האחוריים³⁰⁷.

כ"והנה בודאי כי גם בנקודים יש בחי' אורות מקיפים ופנימים, וענייננו³⁰⁸ הוא כי הנה נתבאר כי מהג' אורות אח"פ שואב מהם הסתכלות העין לצורך הנקודים, וזהו בחי' אור הג' הנ"ל שבארנו, שהוא לצורך כלים אל הנקודים³⁰⁸. וצריך שתדע כי אור זה נחלק לב', ומה שלוקח מצד ימין הן אורות ממש, ומה שלוקח מצד שמאל הם כלים. וכבר נת"ל כי באור יש בחי' פנימי ומקיף, ובכלי יש פנימי וחיצוני. נמצא כי כל אלו ד' בחי' לוקח הסתכלות העין מג' אורות אח"פ וזה סדרן, כי הנה כשמסתכל העין באורות האזן ביושר נגד הסתכלות העין בעצמו שהוא שבולת הזקן עצמו מצד ימין הוא בחי' אור המקיף, ומה שהוא ג"כ בצד ימין אלא שהוא רחוק והוא מן הצדדים זה אור פנימי שהוא מועט³⁰⁹, וכעד"ז בצד שמאל מה שהוא כנגד הסתכלות העין ממש הוא חיצונית הכלי³¹⁰. ומה שהוא לצדדים הוא פנימיות הכלי³¹¹. ומה שהוא לוקח מאורות החוטם הוא באופן אחר, כי מה

סמל מאיר האוצר

³⁰⁸ כל הבחי' אשר ישנם בנקודות, (דהיינו או"פ ואור המקיף ופנימיות וחיצונית הכלי) צריכים לקבל תוספת אור מאורות דאח"פ לצורך מלוכתם כרגע (ביאורים ח"ב צד ע"ב).

³⁰⁹ כלומר האורות שבצד ימין המה העצמות של הפרצוף, ועיקר גילוי החסד (דהיינו הטוב העתידי לבא) הוא המקיף, ומה שנמשך ממנו לצדדים ואינו מגולה כל כך הוא האו"פ, שהוא הארה המאירה בדרך מקרה וארעי בלבד. וכל זה הוא רק בהארת העינים לאוזן, שכן הוא שורש הכתר דנקודים, והוא בבחינת רצון, ואין בו גילוי של מעלה ומטה וצדדים. אמנם בחו"ב וז"ת דנקודים, בהם יש גילוי לכל הבחי' מעלה ומטה וכו', ממילא שם יש לאו"פ ואור המקיף גדר של מעלה ומטה כלומר עד הפה הוא למעלה ולמטה מהפה הוא מטה (פת"ש נקודות יד).

³¹⁰ חיצונית הכלי הוא הגבורות שבה, שהם חזקים יותר. לכך צריך שיהיו האורות הנכנסים בהן ע"מ למתקם מעולים יותר. דאל"כ, לא היה בכח האורות לפעול בהם מאומה (ביאורים ח"ב צד ע"ב).

³¹¹ כוונתו שבחי' הראיה, ששרשה הוא בחכמה המתפשטת בנקודות, לא באה מהקו האמצעי שבאור חכמה אלא רק מהקצוות שבה, דהיינו הראייה הצדדית בלבד. אמנם מהחכמה לא יצא האור הישר בעולם התהו כלל. וכן היה על דרך זה באורות האוזן (הרי הוא אור הבינה), שלא היה כח בנקודות לקבל כי אם את ההארה הצדדית שלה בלבד, ואילו האור הישר דהאוזן לא יכול היה ליכנס בפנימיות הנקודות כלל, אלא רק לאור המקיף שלהם. והנה אמנם כן הוא שיצאו גם האורות הישרים של החוטם והפה, אך יציאתם זו לא היתה כי אם מהבחי' התחתונה דכל א', הרי הוא נה"י שבהם, אשר ככל התפשטות מעליו לתחתון היא רק מהנה"י שבעליון. ועוד, אע"ג שהנקודות הם מהמלכויות דס"ג, עכ"ז הם באים מכל הז"ת הרי הוא בחי' זו"ן ובחי' מ"ה וב"ן, ולכן היה בהם הכח לקבל מהחוטם והפה הרי הם שורש המ"ה והב"ן, מכיוון שלכל ענף יש את הכח לקבל מהשורש הקרוב אליו. והנה ד"ז שהאור הישר דהאוזן מאיר לאור המקיף דהנקודות, הוא על דרך או"א, שרק בחי' אחוריהם (ישס"ת) ירדו ונשארו באצילות עצמה והאירו מרחוק לכלים הנשברים, ואילו אור הפנים (או"א עילאין) לא ירדו כלל. לא היה דוגמת ההתפשטות של האור הישר דעיניים בעולם התהו, שכן הארת העיניים היא כנגד בחינות חיה וחכמה, והללו נותרו במקומם, ולא ירדו בירידת הנקודות כלל (ביאורים ח"ב צד ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלוקח מאור החוטם קודם שמגיע אל הפה והוא (זו ע"א) מצד ימין הוא אור המקיף, ומהפה ולמטה הוא אור פנימי³¹², ועד"ז בצד שמאל הם כלים בחי' חיצוניות ופנימיות. וכן הוא מה שלוקח מן הפה נחלק לשנים, כי מה שלוקח מהפה עד שמגיע לשבולת הזקן מצד ימין הוא אור מקיף, ומהדיקנא למטה הוא פנימי, וכעד"ז הוא בצד שמאל לעשות כלים בפנימיות וחיצוניות.

נקודות פרק ג

והנה כאשר נתפשטו אלו הנקודים מבחוץ מכנגד הטבור של א"ק עד סיום רגליו³¹³ כנ"ל, היה בוקע אותו האור שבא מחדש בפנימית³¹⁴ דרך הפרסא כנ"ל ויוצא לחוץ ומאיר אל הנקודים³¹⁴. ונמצא כי אור החדש הזה עובר תחלה ויורד דרך הפרסא למטה בחצי התחתון למטה מטיבור, ואח"כ חוזר ובוקע דופנות הגוף³¹⁵ ויצא לחוץ ומאיר בניקודים³¹⁵. וז"ש בתיקונים³¹⁶ דשוי חד פרסא בין כתר לעלת העלות, כי כל בחי' המאציל לזולתו נקרא עלת העלות, וכתר זה הוא כתר דנקודים³¹⁷ כנ"ל.

והנה אלו הנקודים נתפשטו מטבורא דאדם קדמון עד סיום רגליו (זו ע"ב) כסדר זו"ן³¹⁸ המלביש לא"א, אלא ששם מלביש זו"ן³¹⁸ לא"א מכל צדדיו וסביבותיו, אבל בכאן עיקר הארתו אינו אלא דרך פנים דאדם קדמון³¹⁹, אלא שמתפשט קצת הארה מאלו

מאיר האוצר

³¹² עי' טנת"א סוף פרק ב' ד"ה ודע (ביאורים ח"ב צד ע"ג).

³¹³ פי' מש"כ שהם מלבישים על התנה"י דאדם קדמון, דהיינו תנה"י דא"א ואו"א שבא"ק (דע"ה ח"א יא ע"א).

³¹⁴ משמע שאורות העיניים יצאו לפני האור החדש וכמ"ש בטנת"א א' במ"ב. והטעם, שכן הנהגת עולם התהו היא בבחי' הגבורות, לכן קדמה הנוק'. אמנם לאחר התיקון, הז"א קודם לנוק' בכל העיניים (ביאורים ח"ב צד ע"ג).

³¹⁵ לקמן מבואר שמהטבור יוצא אור (והוא עצמות האור), וממנו נוצרו מלכי היושר. ומה שיצא דרך בקיעת הגוף הוא רק להאיר על מלכי העיגולים ע"מ למתקם כדי שיוכלו למלוך כרגע, ורק למטה מדבר על הארת הטבור והיסוד וצפר"ג. ודבר זה נחלק באופן זה, שהג"ר דנקודות קיבלו מהאור של הטבור והיסוד, והז"ת דנקודות קבלו מדופני הגוף וצפר"ג (ביאורים ח"ב צד ע"ד). מה שיצא מהצפר"ג הוא בבחינת מלכי יושר, ומה שיצא דרך הטבור ופי האמה הוא אור חדש (כללים ח"א צא ע"א) [נ"ל שדבר זה לא מדויק כ"כ, עי' לקמן הערה 324].

³¹⁶ לא מצאתי לשון זו בכל תיקוני הזהר, ואולי כוונתו לדף כא ע"א: רקיע אפריש בינייהו, עד דעלת העלות שוי לון שוין, ע"כ. ועי' עוד שם קלג ע"ב: תמן חשך, דאפסיק בין עילת העילות למוחא סתימא.

³¹⁷ העומד מבחוץ כנגד הטבור. ומשום שיש בטבור נקב פתוח, לכן הפרסא שם הוא למעלה מהטבור כדי להפסיק בין האור העליון לאור התחתון כדי שלא ינקו התחתונים מהאור עליון אלא רק על ידי מחיצה שלמעלה מהטבור, והוא בחי' הא"ק עצמו. ולמטה ממנו הוא בחי' האצילות (ביאורים ח"ב צד ע"ד).

³¹⁸ עי' לעיל הערה 266.

³¹⁹ פרצופי האצילות וכל העולמות מסודרים בהדרגה זה למטה מזה, וכל א' מהם מקבל כח מהעליון ממנו, ומקבל ממנו את כל הפרטים וסדר המאורות בכל החלקים הנמצאים בעליון, באופן שיהיו גם בתחתון באותו הסדר. כל החילוק ביניהם הוא אינו אלא בכך שישנה הדרגה, דהיינו שמה שעליון יותר הוא בעל כח מרובה יותר מזה שבתחתון. דהיינו שסדר אחד מן העליון כולל את כל הסדרים שתחתיו, וזה סוד הלבשת כל תחתון בנה"י של כל עליון, שכן נה"י הוא צמצום של כל האורות שמעליו, באופן בו נשאר אור רק בערך הראוי להתלבשות בתחתון, וכך תופסים נה"י של עליון את הנשמות של כל עשר ספירות של התחתון.

והנה על אף שחלקי האור הגדול שאורם גדול מכדי שיתקבלו בתחתונים נסתלקו למעלה, מ"מ די באור אחד של אותו הסדר בכדי להעניק לכל חלקים הראויים לאותו סדר, באופן שהענף היותר תחתון של כל קו מהעליון הוא בתורת אילן שלם של אותו הקו בפרצוף שלמטה הימנו. ובביאור, די בנצח העליון כדי להאיר לחח"ן של הבחינה שתחתיו, הוד מאיר לבג"ה ויסוד לדת"י, [והכתר של

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מאיר האוצר

התחתון, הכולל את כל חלקי הפרצוף, מקבל מסוף הת"ת של העליון (דהיינו מהשליש התחתון שלו דהיינו נה"י), שכן ת"ת הוא העיקר שכל הענפים נמשכים ממנו וכוללים בו].

וכן על זה הדרך הוא כאן בנקודים, שהוא תחילת סידור המאורות לפי מושגי בעלי הגבול מקבלים את עניינם מבחינת א"ק, בבחינה התחתונה שבו, בו הוא נותן את הסדר לפי ערך המאורות האלו.

ולפי שעיקר האור הנמשך לנקודים הוא מעינים דאדם קדמון, שכן העינים מביטים תמיד לפנים, והוא ההשגחה ברצון. והיינו, שהנקודים הם שורש כל הקלקולים והנבראים התחתונים כשהם מקולקלים ע"י הסט"א המתגבר בהם ולא היה להם זכות להתקיים מצד עומק מידת הדין, מ"מ נמשך להם קיום וחיים ברצונו ית' להשפיע להם למען חסדו ורצונו ית', וזהו הנקרא "הארת פנים". וכן הוא סוד הנהגת אר"ה, עובדי כוכבים ומזלות, אע"פ שמקלקלים את מעשיהם. ואם היתה ההארה העיקרית נמשכת להם ע"י אחוריים והארת הפנים נסתרת מהם, לא היו מתקיימים כלל. לכן עיקר ההארה שלהם היא ההשגחה הכללית הקיימת בעולם לשם קיום העולם ע"פ הנהגת הטבע, הנמשכת במקצת מאור פניו, אלא שאינו ברצון ובשמחה, בסוד הארת המצח (שהוא שורש התנהגות העולם כאשר הוא בבחינת תיקון), אלא מבחינת אור העינים, שהוא השגחה לצורך קיום בלבד. ולכן עיקר עמידתם הוא בצד הפנים דאדם קדמון, רק שבמקרה נמשכת להם הארה גם מאחוריים, שהרי גם בעת שהנבראים בקלקול, וכן בעת הנהגת הטבע, יש בהם חילוקי זמנים, פעם לחסד פעם לשבט כפי עומק מחשבתו ית' בעבור התיקון העתיד להיות ע"י, הרי הוא סוד שינוי הנהגת אר"ה עובדי כוכבים ומזלות ע"פ המזל, לצורך הנהגת ישראל (פת"ש נקודות טו).

והנה צ"ב מדוע נשתנתה התלבשות זו שעיקרה הוא רק ב' נים. ובהקדם יש לבאר את ענין האחוריים: כל העולמות עשויים משתי בחינות דהיינו עגולים ויושר. והנה עיקר העולם הוא היושר שבו, ובחי' העיגולים הינם לצורך היושר. שורש בחינת הפנים הוא בראש הקו אשר בראש העיגול, הפנים והימין שהם ב' בחי' נפרדות הנה שרשם הוא אחד, הרי הוא פתיחת פתח מקום ביאת אורו שהוא כעין חלון להמשיך דרך שם את אורו כלפי מטה, הרי הוא אותו המקום של גילוי הרצון אשר משם רצה להתגלות ולהאיר למטה, וא"כ הרי הוא בחי' פנים בודאי. והנה הבחי' השנית הוא בחי' ימין, מכיוון שהימין ראוי לבא אחרי גילוי הרצון, ואילו הימין אינו הרצון להתגלות אלא הוא הגילוי בעצמו, ולכך הוא מכונה בשם "ימין", באשר הוא עיקר עצמות הפרצוף. ואילו שורש השמאל והאחור הוא בבחינת כח ממועט שבאותו קו עצמו, דהיינו ד"ז שנמשך אור מצומצם ומוגבל בבחי' קו דק בלבד, והוא מצד חיזונית הקו, הרי הוא בחי' הלבוש שבו. נמצא, שהן הימין והן השמאל באים מן האור עצמו, אלא שזה בא מכח הארתו וזה בא מכח מיעוטו. ושורש דבר זה הוא בא"ס המקיף שבשפה [פרגוד] המפסקת בין האור המקיף לחלל שלא יתמלא באור. אמנם השפה בא"ס המקיף מכונה אחוריים ע"ש שהוא מגביל, אמנם בקו יש חלונות שדרכם הוא מאיר החוצה. ולכן בבחינה זו הוא אינו נקרא אחוריים אלא רק מושגי ימין ושמאל יש בו. ומאחר שיש חלונות בצד ימין ובצד שמאל של הקו, הרי שכל א' משפיע כפי הראוי לו (וכידוע שאין זה לא ימין ושמאל אמיתיים אלא רק שרשיים).

כשם שנסדר בחי' ימין ושמאל בקו, כן הוא הסדר בהשפעה הנמשכת ממנו. דהיינו שיש בחי' פתחים בימין ויש פתחים בשמאל כגון ב' העינים וב' האזניים ותרין נוקבין דפרדשקא, וכל אחד משפיע מתכונתו. אורות הפנים הנ"ל, הם רק בפנים, שכן אין באחוריים כח לקבל אותם. וכן הוא לענין י"ג ת"ד דא"א, אמנם האורות היוצאים מנקב החזה והטבור והיסוד יכולים להתפשט היטיב גם דרך אחוריים, והנקודות הם דוגמת אורות אח"ף. וטעם הדבר, שכן עולם הנקודות הוא בחינת התגלות השרשים של העולמות אבי"ע, ממילא נתגלה רק אור דבחי' פנים, כדי שיקבלו רק את כלי הפנים, ועי"ז יבדלו כלי האחוריים והחיזוניים לצאת להיות למדריגה בפני עצמה.

ביאור העניין, עולם הנקודות הוא גילוי השרשים של אבי"ע. והיינו, שאחר שנצטמצם א"ק מטבורו ולמטה, ונתרוקנו הכלים דתנה"י דאדם קדמון מהאור, נתגלו עי"ז אותן הכלים כביכול בה' בחי' נפרדות: א) הפנים דפנימיות תנה"י. ב) אחוריים דפנימיות. ג) החיצוניות דהפנים. ד) החיצוניות דהאחוריים. ה) החיצוניות דחיזוניות של האחוריים.

וכמו כן עי"ז היו ה' בחינות במלכות דאדם קדמון, וה' הבחי' שבמלכות הם העצמות העיקרית של אבי"ע. אמנם ה' הבחי' שבתנה"י הם חלקי א"ק המתפשטים בהם ומשתתפים עמהם להיות עצם מעצמיהם ובשר משרשם. אמנם לא היו עדיין כל אבי"ע בגילוי גמור ובפועל ממש, מאחר שהרי יצא מהם האור, שהרי נתרוקנו הכלים כנ"ל, וכלים בלא אור הוא כגוף בלא נשמה. לכן אח"כ המשיך בהם המאציל ית"ש את אורו, אמנם מתחילה לא המשיך כי אם אור הפנים בלבד, כדי שלא יקבלו ממנו תחילה כי אם כלי הפנים ופנימיות דתנה"י, שכן עי"ז יבדלו כלי האחוריים והחיזוניות לצאת להיות למדרגה בפנ"ע. והנה הכלים דתנה"י עצמם לא מיתו ולא נשברו, אמנם לה' בחי' הכלים דמלכות הרי הם הנקודות כנ"ל, יצא אור העינים, שאף הוא מהבחי' האחרונה דס"ג דס"ג דב"ן שבו, ומחמת שהיה אור זה זך מאד כנ"ל לא היה לכלים השתוות עמו כ"כ. ולפי ערך השבירה שהיה בכל א' מהם, כן יצאו מהם בחי' הקליפה והרע ככל הצריך לכל עולם. ונמצא, שע"י שיצא רק אור הפנים מהפתחים העליונים שבו (מהעינים), נבדלו כל עולם ועולם לפי

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הנקודים בין מבחי' אורותיהן בין מבחי' כליהן, ומלבישין זה הא"ק מכל צדדין³²⁰, ע"ד שביארנו למעלה באח"פ, אבל עיקר הארתן דרך פנים. והנה הכתר מן הנקודות מקומו הוא מן הטבור³²¹ דאדם קדמון עד סיום הגוף³²², וחב"ד הם בג"פ קדמאין דנה"י דאדם קדמון, וחג"ת בג"פ אמצעין, ונה"י בג"פ תתאין³²³ ע"ד הנ"ל בזו"ל המלביש לא"א כנזכר במקומו.

מאיר האוצר

מדרגתו. שכן ככל שהבחינה היא חיצונית יותר ויותר בחינה של אחוריים, לא קיבלה ממנו כי אם אור ממועט יותר מעובה ביותר. וכמו כן ע"ז יצאה השבירה על מתכונתה, וכפי שנתכוון המאציל ית"ש.

אמנם עכ"ז לא הסב את כל בחינות הכלים לצד הפנים, משום שרוב הכלים היו באחוריים, שכן באחוריים היו ג' בחי' של כלים, ואילו בפנים היו רק ב' בחי' של כלים וכנ"ל. ועוד טעם יש בדבר, שהרי לא היתה לאור השתוות כ"כ עם הכלים, וממילא הגם שהאור, הרי הוא הנשמה, מושל ושולט על הגוף, עכ"ז לא הסב לצד הפנים כי אם את רובם ולא את כולם, ומקצת הכלים נשארו עם קצת מהאור הנכנס בהם, עכ"פ גם באחוריים. וזהו ביאור מ"ש רבינו שעיקר אורות הנקודות עם הכלים היו לצד הפנים, אלא שחלק מהם התפשטו גם לאחוריים.

ובאמת אף בזה היתה כוונה גדולה, משום שמהם יצאו אח"כ כל החיצונים אשר יניקתם היא מהאחוריים בלבד. ואילו היתה עמידתם באחוריים, היה לרע שורש גדול למעלה באחוריים דאדם קדמון ח"ו, וא"כ היתה להם יניקה גדולה מדאי, ולכן לא יצאו הנקודות כי אם מהפתחים היותר עליונים שבפנים. אמנם עכ"ז קצת הארה מתפשטת גם באחוריים, ותכלית ד"ז הוא ליתן להם איזה שורש ואחיזה עכ"פ, דאל"כ לא היו נבראים כלל.

אמנם כל זה הוא רק בעולם הנקודות, משום שיציאתם היתה שלא על ידי זיווג. אמנם בתיקון המ"ה, התלבשות האצילות על א"ק מכל סביביו הוא על דרך ז"ן המלבישים את א"א.

אמנם יש להקשות, שלעיל (פרק א במ"ב) אמר רבינו בפירוש שגם התיקון היה עיקרו רק לפנים ורק קצת הארה ממנו מתפשטת לאחורין, והוא לכאורה שלא כדברינו הנ"ל. שכן אמרנו שלאחר התיקון חזרו האורות לשרשן ויצאו ע"י זיווג, והיו הנה"י דאדם קדמון בתוכם ממש, והאצילות מקיפה אותן מכל סביבותיהן בלי חילוק בין פנים לאחור, שכן אע"פ שבאמת האצילות מקיפה אותם, עכ"ז מכיון שבחי' האחוריים אינה לוקחת את האצילות לעצמה אלא בשביל בי"ע, א"כ שייך לומר שהאצילות אינה מקיפה כי אם את הפנים בלבד. ואע"פ שגם הפנימיות דאחוריים שייכת לאצילות, אמנם גם האחוריים אשר לאצילות הוא אחור רק לגבי אותו החלק אשר על ידו הוא השורש לבי"ע. אמנם עיקר האצילות הוא הפנים דפנימיות בלבד (ביאורים ח"ב צד ע"ד עד צח ע"א).

ואם תקשה שהדברים כאן לכאורה סותרים את המבואר בפרק א' במ"ב שם נתבאר כי עיקר היושר דנקודות הוא לפנים.

³²⁰ עי' לעיל הערה 268, שבאמת הוא אור גמור, וכן שורש ההתלבשות הוא מאחוריו. אלא משום שעיקר אורם נשאר לצד הפנים, קורא רבינו להתפשטות שלצד אחוריו בשם "מקצת הארה" (ביאורים ח"ב צח ע"א). עי' לעיל פ"א במ"ב, שם מבואר שגם היושר דנקודות היה על דרך זה. אמנם אפשר לומר עוד, שמש"כ שעיקר היושר הוא לצד פנים, הכוונה היא רק לאור המצח. אמנם מה שיצא דרך היסוד מלביש את א"ק מכל סביבותיו ממש, הרי הוא טיפת הזיווג הכלול מכל קומת הא"ק (ביאורים ח"ב צח ע"א).

³²¹ מכיוון שעד הטבור הוא מקום אורות אח"פ. יש ב' בחי' בכתר, הרי הם עתיק וא"א, ותחילת עתיק הוא בחזה. אמנם מאחר שהוא נכלל בעולם העליון לכן אינו מונה כי אם מא"א ולמטה הרי הוא מן הטבור. ובפרט כך הוא בעולם הנקודות, שם עדיין לא היה מתקלא, שכן שורש המתקלא הוא רדל"א, ובעולם התהו הרי הם לא נתקשרו זב"ז, וממילא שרשם אינו נחשב. אמנם ברדל"א עצמו היה מתקלא (עי' בהגר"א על ספד"צ ג ע"ד ד"ה האי מתקלא) ולכן אין הרדל"א נחשב כחלק מהנקודות. ולכן לא קחשיב עיקר הנקודות כי אם מהטבור ולמטה (ביאורים ח"ב צח ע"ב).

³²² כלומר, עד סיום הת"ת, דהיינו תחילת היסוד (ביאורים ח"ב צח ע"ב).

³²³ קשה, הרי לפי זה לכאורה יצאו הנקודות בסוד ג' קוים. וזה הרי לכאורה לא יתכן, מכיוון שבשבירה ג' וד' ותיקון ה' ומלכים ה' מבואר בפירוש שהם היו בקו א' [הערת המלבה"ד: יתכן לומר כי דבר זה הינו רק מקומו בגובה אמנם לא בצדדים]. והנראה ליישב שהספירות הפרטיות של א"א ואו"א דאדם קדמון היו בקו א', ואילו כללות הפרצוף היה בג' קוים. וכן הוא בנקודות דאימא שהם בשמאל, ושל אבא בימין, ושל א"א באמצע, כי בכללות א"א ואו"א נה"י דאבא נקרא נצח, נה"י דא"א יסוד, ונה"י דאמא הוד. ועי' לקמן הערה 1062

ועוד אפשר לומר שכוונת הרב היא רק למלכי העיגולים (שהם תולדות דאימא דאדם קדמון), ולכל אחד מו' הפרצופים (עי' לקמן שבירה ז') דמלכי העיגולים ישנם ז' מלכים פרטיים והם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה"א ב' מיני אורות יוצאין מתוך הגוף דאדם קדמון, והם א' מן הטבור, והב' מפי היסוד³²⁴, ויוצאין דרך שם ב' הכלים^ל. וכפי הראוי לומר^{לד} היה ראוי^{לה} שיהיה ג' הכלים

מאיר האוצר

עומדים בקו א', אמנם עמידת הפרצופים בכללות א' הוא באופן זה: א"א באמצע, דאבא לימין ודאימא לשמאל. ממילא על אף שהנקודות הפרטיות שבכל א' הם בקו א', אעפ"כ בכללות עומדים מלכי העיגולים בתורת ג' קוים (כללים ח"א פז ע"א).

לפי מש"כ כאן בדברי רבינו, הז"ת דנקודות שהיו זה למטה מזה בקו אחד, יצאו גם מהנה"י דאימא דאדם קדמון אשר היו גם הם בקו אחד וזה למטה מזה, שכן החסד מלביש את הפרק האמצעי דנצח, והנצח מלביש את הפרק תחתון דנצח, והגבורה מלביש את הפרק האמצעי דהוד, וההוד מלביש את הפרק התחתון דהוד, והת"ת מלביש את הפרק האמצעי דיסוד, והיסוד מלביש את הפרק התחתון דיסוד.

ולכאורה הוא קשה, שכן מאחר שאמרנו שהנה"י דאימא היו זה למטה מזה ובקו אחד, הרי שכל ההוד היה למטה מהנצח וכן כל היסוד למטה מההוד. וא"כ הרי שהנצח דנקודות המלביש את הפרק תחתון דנצח דאימא הוא למעלה מהגבורה דנקודות המלביש את הפרק האמצעי דהוד דאימא, וכן הוא היה למעלה בהרבה מהת"ת דנקודות המלביש את הפרק האמצעי דהיסוד דהאימא וכו', וצ"ע.

אלא העניין הוא, שבעומק הדבר למעשה כל התלבשות של תחתון בעליון הוא ע"י הטיפה הזרעית הנלקחת מנה"י דעליון, וומתהווה ומתגלה בתחתון. וזו כוונת הרב בהתלבשות הנקודות על פרקי נה"י דאדם קדמון.

וא"ת שא"כ יצא ששורש הנצח הוא למעלה משורש הגבורה, לק"מ, שכן היות פרקי נה"י דעליון שורש לחח"ן בג"ה וכו' דתחתון היא רק בבחינת עמידתם בסוד ג' קוים, דהיינו תכונת ג' הקוים המושרשים בהם גם בהיותם בקו א', אמנם מצד עצמותם אין הנצח וההוד למעלה מהגבורה (כללים ח"א פח ע"א).

וקשה, איך יתכן שיהיה סדר התלבשות אשר כזה, הרי ג"ר הם בג' קוים ואילו הז"ת הם בקו א'. אלא צ"ל שכל התלבשות של הנקודות על נה"י וחצי ת"ת דאדם קדמון היא רק על אותה הבחי' דאדם קדמון העתידה להתפשט ולהשתתף באצילות. אמנם מה ששייך לא"ק עצמו עלה כולו למעלה, וגם שם הם עומדים בסוד ג' קוים, כאשר היפרדותם זה מזה היא רק אחרי הצמצום (ביאורים ח"ב צח ע"ב).

כמו בזו"ן, ששורש חב"ד הוה בג"פ קדמאין דנה"י דא"א, וחג"ת דזו"ן מהג"פ אמצעין דנה"י דא"א, ונה"י דזו"ן מהג"פ תתאין דנה"י דא"א, כן ע"ז הדרך הם מלבישים אותם. וכן הוא לעניין עשר ספירות דנקודות עם הנה"י דאדם קדמון. אמנם לעניין סדר עמידתם, הן של הנקודות והן של הפרקי דנה"י דאדם קדמון בעולם התהו, הם עמדו זה למטה מזה, שכן הפרק האמצעי דהוד היה תחת הפרק האמצעי דנצח, ועליהם היו מלבישים החסד והגבורה דנקודות (ביאורים ח"ב צח ע"ג).

³²⁴ כתר דמלכי יושר נתן לכתר דמלכי עיגולים ביושר ובמכוון, שזה עומד מן הטבור ולפנים,

וזה עומד מן הטבור ולחוץ. וכן הוא לעניין אר"א (ביאורים ח"א נא ע"ג, ובדע"ה ח"א טו ע"ג). עי' ביאורים ח"א נא ע"ב, שכאן יצאה חכמה עם ח' ספירות אחרות, ומה שיצא מהעור הוא רק הארה, עי' טנת"א פרק א' הערות 474-477 מש"כ בענין מהו שיצא דרך נקבי העור ומהו שיצא מפי היסוד. כלומר, שעיקר מלכי היושר היוצאים מהטבור (כתר) והיסוד (ט' ספירות תחתונות). אמנם מנקבי העור הוא שורש ההארה הנמשכת ממלכי היושר למלכי העיגולים, דהיינו דרך המלכות (ביאורים ח"א נא ע"ב). כל ט"ס התחתונות (בלי הכתר) מתפשטים עד סוף רגלי א"ק (הרי הוא סוף נר"ה), ונכללים במלכות, והמלכות היא בבחי' עור (ביאורים ח"א נא ע"ב). ועי' כללים ח"ב קלג ע"ג שיש ב' תועליות במלכי יושר: א) מה שיצא מהטבור יסוד, שהג"ר נשאר בחיים ושימושם שהם מאירים וממתקים את נקודות העיגולים כדי לצאת למלוכה כרגע, ב) מה שהיה צריך לצאת מהיסוד ויצא מצפוני הרגלים לצורך הנקודות [משמע שכל הז"ת דיושר יצאו דרך הצפר"ג, וכן הוא פשוט לשון הע"ח]. ועי' דע"ה ח"א יז ע"ד שרק מה שיצא דרך נקבי העור וצפר"ג מתו.

מה שיצא מהטבור והיסוד הוא עיקר ועצם מציאות מלכי היושר שיצאו ומה שיצא מהיסוד הוא בסוד טפ"ק, והללו לא ירדו לבי"ע אלא נותרו למעלה במקום האצילות. ואילו מה שיצא מהצפר"ג הוא רק בחי' הארה שיצאה ממלכי היושר, ואעפ"כ אף הוא יש לו בחי' של טיפת קרי, והארה זו היא שהאירו מלכי היושר למלכי העיגולים לצורך מלוכתם כרגע, והניצוצין היוצאים מאותה ההארה הם הש"ך פ"ר ורפ"ח, והמה מלכי היושר שירדו לבי"ע. (דע"ה ח"א טו ע"ד וכללים ח"א צב ע"א).

הג"ר דנקודות קבלו מהיסוד והטבור (דע"ה ח"א טז ע"א), שכן הם נקבים פתוחים (כללים ח"א סז ע"ב).

עי' ליקוטי נוסחאות, וכן עי' טנת"א א', שמה שיצא דרך הנקב האחורי הוא שורש הסיגים הבאים מהמותרות והעביות היותר קשים של הגבורות, והוא שורש הקלי'. והנה צורת יציאת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כנגד ג' ראשונות שקבל מאח"פ כנ"ל³²⁵, אבל לפי שחסר אור אזן מן או"א כנ"ל³²⁶, לכן ג"כ חסר בחי' ההבל מה שכנגד האזן ולא יצאו רק ב' הבלים שהם נגד חוטם ופה לבר אשר (זו ע"ג) מהן קבלו או"א למעלה וגם כאן למטה מקבלין מהן.

אבל ל'אור הז"ת שלא לקחו רק מן הגוף ולמטה, שהוא מסיום שבולת זקן ולמטה כנ"ל^ל, לכן ג"כ לא יש להם הבלים להאיר להם אבל נרמזו בסוד (בראשית מט כד) ויפוזו זרועי ידיו³²⁷, שהוא סוד י' טפין דאזדריקו מבין הצפרנים³²⁸ כנוכר בתיקון ס"ט (קבח ע"א)

מאיר האוצר

ההארה הנמשכת ממלכי היושר למלכי העיגולים הוא באופן שהאורות היוצאים מהטבור נמשכים לכתר, והיוצאים מהיסוד נמשכים לחו"ב. אמנם באחור יש רק נקב א', ולכן ההארה הנמשכת ממנו יוצאת רק לחו"ב דקל'י, ואין לכתר דקל'י שורש כלל (ביאורים ח"א נא ע"ב).

³²⁵ לכאורה אין הכרח לומר שאם קבלו למעלה מג' האורות אשר שם, ממילא יוכרחו לקבל גם למטה מג' מקומות. ולכאורה יותר נכון היה לו לומר שראוי היה שיהיו ג' הבלים המשפיעים כנגד ג' האורות כח"ב, כלומר שהחידוש הוא שלכל א' מהאורות יהיה הבל בפני עצמו. ונראה כי עומק כוונתו הוא, שאורו שיצא מהטבור והיסוד היו למלכים בפני עצמם, והיינו מלכי היושר. ולכאורה ראוי היה שיצאו גם ג' הבלים מג' מקומות כמו אורות אח"ף, שכן שניהם מושרשים בע"ב וס"ג דאדם קדמון, על אף שרק הפה מאיר. לכן הוא שמדגיש הרב שכל א' מהאח"ף האירו למטה, שכן הג"ר דנקודות קבלו מהארת האזן כנ"ל פ"ב (ביאורים ח"ב צח ע"ג).

³²⁶ צ"ע, שכן בע"כ הוא שהיה חסר לבחי' או"א אור האזן יצאו מהעיניים, דהיינו מלכי עיגולים. אם כן, מהו הטעם שלא יצאו עי"ז המלכים דיושר מג' נקבים פתוחים. ועוד קשה, שכן כל חסרון של קבלת או"א מאור האזן הוא רק בעולם התהו, אמנם בתיקון קבלו מאור האזן, ואעפ"כ גם בתיקון לא מצאנו כי אם ב' נקבים דהיינו הטבור והיסוד. ועוד, נקבי הטבור והיסוד אינם עומדים בבחינת אח"ף, שכן אח"ף עומדים בסוד בינה וז"ן, ואילו הטבור הוא בסוד כתר, והיסוד הוא בסוד ט"ס.

מה שנמשך מהפרצוף העליון ומבחי' היסוד שלו אינם ממקום א', כי יש זיווג של ישו"ת ויש זיווג של או"א ויש זיווג של א"א מניה וביה (ועל אף שלמעשה מקבלים דווקא מישו"ת, אמנם יש חילוק באופן בו יורד ממנו השפע, אם מקור השפע הוא מא"א או מאו"א או רק מישו"ת. וכאשר יורדת הטיפה היא נכללת מכל קומה וקומה, שכן כולם נותנים בו חלק מעצמם. וכן הוא באח"ף, שכן כל אורות אח"ף מתלבשים זה בזה, והארתם יוצאת למטה מאור הפה בלבד. אם כן, אפשר לומר שכל הארת אח"ף אינה יוצאת כי אם מהבחי' התחתונה שלהם בלבד, ולאחר התיקון, כאשר לקח האצילות גם מאורות האזן (כלומר מפנימיותם. והנה האמת היא שהם לקחו אפילו ממקום גבוה יותר, דהיינו מא"ס המתלבש בכל הקומה, עד בואם לאו"א דאדם קדמון (שהם ע"ב דס"ג וס"ג דס"ג [דמוחא סתימאה דאדם קדמון]) וככל בחינה עליונה המתלבשת בבחינה שלמטה הימנה), ויצאו מיסוד דאבא ליסוד דאמא ונשתהו שם כל זמן העיבור ונולדו ממנה, ויצא כל האצילות רק מיסוד דאמא דאדם קדמון. נמצא אם כן, שהמשכת אור דאח"ף לכל העולמות התחתונים הוא על אותו הסדר ממש שנמשך כל פרצוף תחתון מהפרצוף העליון ממנו. אם כן ממילא מאד תקשה קושיית הרב שיהא ג' הבלים, שהרי היסוד כולל את כל הקומה.

אלא עומק דברי הרב הם (עי' דע"ה ח"א דרוש ג וד') שאורות אח"ף הם מהס"ג דע"ב דס"ג דמוחא סתימאה (ומקומם בגוף א"ק הוא מהאזניים ועד הגרון), ואורות הטבור והיסוד וצפר"ג הם מהמ"ה שבו. אם כן, כמו שיצאו ג' האורות באח"ף בגלל ששרשם הוא בג' השמות סמ"ב, ואילו מהמ"ה לא יצאו כי אם ב' בחי' בלבד, והיינו קושיית רבינו. והראוי היה שתצאנה ג' בחי', הרי הם ג' הבלים סמ"ב שבכל א' מהם וכעין העקודים. ומש"כ "כנגד ג"ר שקבל מאח"ף" הוא שלולא דבר זה [שהכלים דמלכי העיגולים קבלו מאח"ף] אין מקום לקושיא כלל, שהרי יכול לומר שהוא משום שאין העולם כדאי עתה להשתמש באותו אור עליון, וכדאי לעת עתה להשתמש בב' אותיות בלבד (וכן הוא האמת כפי שיבואר למטה), ודלא כבעקודים, שכן עתה ראוי להשתמש גם בשם ס"ג. ואם הג"ר דנקודות מקבלים מאח"ף, דהיינו שיש להם כח לקבל ג' הבלים, ולא רק את ב' הבלים טבור (מ"ה) ויסוד (ב"ן) [כלומר המ"ה וב"ן הפרטיים דב"ן דמ"ה דע"ב דס"ג דמוחא סתימאה דאדם קדמון]. ולפ"ז יבואר היטב תירוצו של רבינו, שאו"א לא קבלו מאורות האזן כי אם הארה בעלמא, ואפילו הכתר לא קבלו במקומם שהוא עיקרם, ולכן לא ראוי להם אורות דס"ג, והטעם, מכיוון שעתה אין הס"ג שולט בעולם האצילות [עי' לעיל שער טנת"א פרק ב' הערה 503 על הבחינה הנקראת ב' נקבי החוטם ימין ושמאל] אלא רק קשור ותלוי בו מרחוק על שם שליטתו דלעתיד להיות אחרי התיקון האחרון (ביאורים ח"ב צח ע"ד).

³²⁷ דבריו לכאורה צ"ע, וכי משום שלא קבלו משיבולת הזקן לכן יצא האור שלהם רק מצפר"ג, והרי לכאורה יכולים היו לקבל מהיסוד או מהטבור. אלא צ"ל שחסרון קבלת אור מהאזן הוא היה הסיבה לחסרון הזיווג שבין מלכי עיגולים למלכי יושר, שכן מאחר שלא קבלו מאור האזן לא היו יכולים להזדווג זה בזה, ולכן יצאו אורותיהם בסוד טפ"ק שהוא מצפר"ג. ועל אף ששורש חסרון

מאיר האוצר על אוצרות חיים

סמל מאיר האוצר

הזיווג מצוי במקום יותר גבוה, אמנם בעומק למעשה זו אותה הבחינה, ומש"כ כאן שלא לקחו אלא מהגוף כוונתו לומר שלא קבלו מהג"ר (ביאורים ח"ב צט ע"ד).

המלכים דיושר אינם מאירים לז' המלכים דעגולים באור דהבל ממש, שכן היה זה בחי' זיווג ואילו בז' המלכים לא היה זיווג כלל, וכל האור הראוי להם יצא מצפר"ג ולא עמדו כנגדו להאיר להם, וכל כח שקבלו למלוך כרגע, לא קבלו כי אם מהג"ר (ביאורים ח"ב ק ע"ב).

³²⁸ כאן נדרשו שרשי הקלקולים והסט"א שיצאו למטה, על ידי הקלקול והשבירה שהיו באלו המלכים. והנה על מנת לבאר ענין זה יש להקדים בביאור סוד עמוק ונורא מאד בכל ענין הנוקבא ומלכות של האצילות, שאחזת הסט"א הוא רק מצידה ובסוד פגימת הירח (עי' פע"ח חנוכה ופורים פ"ו). והוא, שצריך שתדע שלנוק' דאצילות יש ג' שרשים ומקומות בהם היא דבוקה בז"א (עי' בתיקו"ז ה' ע"א ד"ה רביעאה לכל תלת, ועי' בהגר"א ספד"צ ב' ע"א): (א) עטרת היסוד, (ב) בטבור, (ג) בפה. והענין, כי עיקר יציאתה הוא במקום שיש נקב, שעל שם ד"ז היא נקראת נקבה (עי' פע"ח תיקון הנוק' פ"ג). דהיינו, שבהיותה נקודה בלבד, היא בעטרת היסוד. וכשהיא מתגדלת להיות פרצוף עד החזה, כתרה הוא במקום פי הטבור. וכאשר פרצופה שלם וגמור כתרה הוא כנגד פה יסוד דאימא שבדעת דז"א, ובסוד כלת משה (זהר ויקרא ד ע"ב). ביאור הדבר מדוע זה אכן כך, שכן ענין הנוקבא הוא סידור כל ענין השפע וההנהגה המסודרת בז"א, כיצד הוא האופן להעבירם אל התחתונים לפי ענין העבודה של התחתונים, והיא ג"כ המעלה אח"כ את העבודה למעלה בסוד מ"ן, כדי שיתעורר לעומתו סידור ההנהגה והמאורות המסודרים בז"א. ולכן מקומה הוא בכל מקום שיש פתח ומעבר אל השפע, והכל בקו האמצעי שבו קיבוץ של כל המאורות. וכן נכללים הם תמיד ביסוד ובת"ת ובדעת, ולכן במקום התגלות ג' בחינות אלו נמצאים ג' הנקבים הנ"ל, והם מצויים ג' מדרגות זה למעלה מזה, אשר הנוקבא מקבלת משם קיבוץ של כל המאורות והכחות, הכל לפי תיקונה הבא אליה מן התחתונים.

וצריך שתדע, שבכל מקום שיש פתח ומעבר אל השפע ואל המאורות להאיר לתחתונים, שם כנגדו נמצא קטרוג הסט"א, אשר היא כעין מחיצה המבדלת שמחמת קטרוגה אינה מניחה להאיר לתחתונים, ואדרבא, תובעת בדין ליתן כח לשומרים ולשלוחי הדינים להעניש את החוטאים, ולמנוע מהם את הארת פניו ית', והוא סוד עמידת הסט"א ואחזתם בנוקבא, והוא סוד הערלה החופפת על הברית, הרי הוא עטרת היסוד, והם ב' הכחות של הסט"א, אשר שרשם הוא בעור הערלה ועור הפריעה, ה"ה ב' עורות ומחיצות המכסות על מקום פתיחת מעבר לירידת האורות העליונים, והם דר"ג שלהם, כפי שיתבאר ענינם במקומם בס"ד (א"א פתח יד). וכן כנגד נקודת הטבור, בסוד "שררך אגן הסהר" (שיה"ש ז ג) (עי' תיקו"ז לה ע"א), והוא הפרצה שנעשתה בלבנה שהוא כנגד שם הסט"א, ה"ה בבחינת הנחש שבא על חוה (שבת קמ"ו ע"א) אשר ענינו לאתמשכא בתר עינוגין דהאי עלמא, כמ"ש רבינו הגדול הגר"א זללה"ה בפירושו להיכלות בהיכל הרביעי (יהל אור ח"ב כ"ד ע"א) עי"ש סודות נוראים. וסוד נקב, הוא מקום פרוץ, כמ"ש (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה, שהעולם לאכסדרה הוא דומה, ופרוץ מרוח צפון, (עי' ב"ב כ"ה ע"ב) והוא ע"י הסט"א הבאה מן הדינים, דהיינו רצועה בישא לאלקאה לחייבא (תיקו"ז י"ב ע"א) ובבחינה זו ניתנה רשות לסט"א לכנוס ולקטרג, והוא הגורם ליתן פרצה בנוקבא, והוא סוד מיעוטה בכמה מדרגות, דהיינו או בבחינת נקודה בלבד בעטרת היסוד, או בבחינת פרצופה עד החזה, או בבחינת כתר שלה בלבד העולה עד ג"ר דז"א ולא כנגד כתר.

ועוד יש לה מקום אחיזה בציפרי הרגלים כידוע, שמשם יונקים החיצונים בנ"ר דידה, ע"ש מאמר הכתוב "רגליה יורדות מות" (משלי ה ה) והוא הנמצא בסיום כחות הקדושה, שהנחש נושך בעק"ב, והוא בסוד כפל הדינים, ב' פעמים אלה"ם שהם י' אותיות של ב' השמות הנ"ל, ה' אותיות בה' אצבעות של רגל ימין וכן של שמאל, וכמ"ש, "ואיבה אשית בינך ובין האשה וגו' ובין זרעך ובין זרעה" וגו' (בראשית ג טו), והוא בסוד "ובשליטה היוצאת מבין רגליה (דברים כח נז) (פת"ש נקודות טז).

וביאור אלה הדברים הוא, כי מצינו שיש ג' מדרגות בסט"א הגורמת לכל הקלקולים בסטרא דקדושה ע"י העוונות שהאדם חוטא בהם ע"י פיתוי הנחש והסט"א:

(א) בבחינת העוונות שהאדם דש בעקב (עי' ע"ז י"ח ע"א) ומצד הרגלו בהם שהוא עושה שלא ככוונה שגם זה הוא רע כמ"ש "גם בלא דעת נפש לא טוב" (משלי יט ב), והוא בסוד המעשה עצמו של הרע, ובסוד ז"ת דיליה.

(ב) במה שמפתה אותו הסט"א ומראה לו על הטוב שהוא רע ועל הרע שהוא טוב בחלקלקות לשונו, ומוצא לו על כל דבר היתר, כמו שמצינו שפיתה הנחש את חוה, וכמ"ש "כי נופת תטופנה וגו'" (משלי ה ג), והוא סוד חר"ב של הסט"א שהוא חכמה ובינה שקריית שתכליתם לבלבל את דעתו של האדם, להפוך את האמת לשקר.

(ג) העוונות שהאדם עושה ברצון ובמזיד, והוא הקשה מכולם, בסוד כתר דקליפה, שכל כתר הוא בחינת רצון הכוללת את כל ענייני הקומה, וכן זה כולל את כל החטאים, והוא סוד שבירת ז' הכלים דז"ת, וביטול האחוריים דחו"ב ופגם נה"י של הכתר המתפשטים להאיר בז"ת, והכל בבחינת אחוריים שהוא צד ההיפוך של החו"ב האמיתיים והרצון האמיתי. אמנם גם זה הרצון אינו

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מאיר האוצר

רצון עצמי ח"ו, שכן הוא מאמרם ז"ל רצוננו לעשות רצונך כו' (ברכות י"ז ע"א) אלא שרצון זה הוא מצד שיתוף הרצון לתאוות הגוף שהוא עושה עוון בתאוותו ברצון, ותיכף אחר שסרה תאוותו הוא מתחרט. נמצא, שאינו אלא הבחינה התחתונה של הרצון, ולכן אין הפגם אלא בנה"י של הכתר המתפשטים למטה.

וכל אלו הכחות נמצאים בסט"א, ואין אחיזתם בקדושה כי אם בבחינתה האחרונה, דהיינו, כאשר הקדושה מסתרת לגמרי, מכיוון שהוא במקום הקרוב לסט"א. ר"ל, כאשר האדם קרוב אל הרע ואינו מתרחק ממנו, בסוד "לפתח חטאת רובץ" (בראשית ד י), ואינו מרוחק ממנו ע"י גדרים וסייגים. וז"ס אחיזתם בציפורני הרגלים, והם י' מדרגות נגד י' כתרין דלהון (עי' תיקו"ז קכו ע"א), אשר מתחלק לג' מדרגות כמ"ש, וז"ס הארת ציפורני הרגלים דאדם קדמון שהאיר לנקודים, והוא בסוד ההכנה שנעשתה לנקודים, שהם המאורות שהוכנו בסדר זה ע"מ להוציא את כל הקלקולים והפגמים. [ומש"כ] שא"ק סובל את כל העולמות מלמעלה למטה, וסיום רגליו הוא עד סוף כל המדרגות, היינו, שהוא סובל ומניע את העולמות בכל מדרגותיהם, מן העליון ועד התחתון. והנה מקום הסט"א הוא בסוף הקדושה, ולכן אף הם מקבלים את הנקודים מ' צפרנים דאדם קדמון, לתת הכנה אל הקלקולים אשר יהיו עומדים לבסוף, בסוף כל מדרגות דקדושה וכמ"ש.

והנה צריך שתדע, כי על אף שיש קצת אחיזה לסט"א בעטרת היסוד ומקום הטבור, מ"מ הוכנה בעטרת היסוד שמירה גדולה והגנה כנגדם, הרי הוא סוד המילה בסוד יר"ד של שד"י (עי' תיקו"ז כט ע"ב), הרי היא הנקודה הנשארת תמיד בנוקבא ואפילו בעת מיעוטה הגדול. והוא סוד האמונה (עי' בהגר"א על תיקו"ז מב ע"א) הקיימת בכלל ישראל לעולם, ועי"ז הוא שמובטחים הם לעולם שיבואו על תיקונם לע"ל, ולבסוף תתגבר הקדושה ויועבר הסט"א לגמרי. וזאת, מאחר והאמונה כוללת את כל התורה והמצוות וכמ"ש חז"ל בא חבקוק והעמידם על אחת כו' (מכות כ"ד ע"א), אלא שהתורה והמצוות הם בהעלם מחמת פיתויי היצה"ר וסט"א והגלות הקשה, אמנם האמת לאמיתה היא שהאמונה קבועה בלב ישראל בסוד "שימני כחותם על לבך וגו'" (שיה"ש ח ו), וזה נקנה לישראל ע"י מצות מילה שניתנה לאברהם, שעל ידה כרת עמו ברית ולזרעו אחריו להיות לו לאלקים. והיא הברית אשר לא תופר לעולם, ועל ידה נקשרו ישראל בסטרא דקדושה אשר לאחר כלות העונשים והגלויות, בגללו הוא שיעבור הסט"א, ויבוא הכל על תיקונו הנכון וכמו שיתבאר בס"ד באריכות בענין עולם התיקון והמ"ה החדש, שזה נשרש בנבראים מצד הארת יסוד דאדם קדמון ההולך לתקן את כל המדרגות שנפגמו והוכנו לקבל קלקולים, באופן שיצאו מן הקלקולים ההם מעט מעט ע"י סיבוב ההנהגה של שית אלפי שנין, ע"י התורה והמצוות שניתנו לישראל.

והארה זאת היא שנחסרה בעולם התוהו, דהיינו שלפי גודל הקלקול הראוי לחול במאורות נסתלקה מהם הארה, כדי ליתן מקום לרע לעשות את שלו ולהיות נמצא במציאות בלי אור שיבטלו. אמנם מ"מ אור זה לא נסתלק אלא מהמאורות אשר הוכנו לענין ההנהגה של הזמן שבעת הבחירה, שהוא בסוד ז"ת והשייך להם, והמה עיטורים של הז"ת המקבלים מג"ר, ולכן לא קיבלו בזמן התוהו מנקב היסוד של א"ק אלא מציפורני הרגלים (שהוא בסוד מלכות שבו) בלבד. אמנם בחינת סידור המאורות לפי הנהגת עוה"ב שנשאר במאורות בבחינת המדרגות העליונות לא נתבטלה, שהרי לא הוכנו מתחלה להיות ענין זה מה שאין שייך בו פגם וקלקול. והוא סוד גן עדן שהוכן קודם בריאת העולם, שהטוב עלה במחשבה תחילה קודם הרע. לכן גם בעולם התוהו קיבלו הפנים דחו"ב את עיקרו הרי הוא המחשבה והציור ביסוד דאדם קדמון, אשר אין שייך בו קלקול כלל. ועל אף שהערלה חופפת על היסוד, אין חפיפה זו אלא מבחוץ, שאינה מניחה לאור שיאיר למטה. והוא כמו הענן המכסה את אור השמש, שכן באמת אור השמש מאיר בעודו למעלה, אלא שלעתיים הענן מכסהו ואז נשארים התחתונים בחשך באופן שאינם מקבלים את האור העליון כי אם מלמטה. וכמו כן אף כאן היה כיסוי, שלא יאיר אור הפנים דחו"ב אלא האחוריים שלהם בלבד, שבהם היה החשך והפגם שירד בז"ת, בסוד הרגלים דאדם קדמון דהיינו בבחינת המלכות שבו (פת"ש נקודות יז).

וכן נקודת פי הטבור שאף שם יש פרצה, שכן שם הוא מקום אתדבקו דדו"נ (עי' יהל אור ח"ב כד ע"א). והוא בבחינת מאמה"כ "כתפארת אדם לשבת בית" (ישעיה מד יג) בסוד זיווג תורה שבכתב עם תורה שבע"פ שהוא הגנה גדולה מסט"א. וכן הוא בבחינת מאמה"כ "אולת קשורה בלב נער שבט מוסר ירחיקנה ממנו", והוא סוד אי"ש אש"ה כעין מאמה"כ "שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמן", ושם הוא תחלת הפרצה, דהיינו לסתום את הדרך שבין דכורא לנוקבא ולעשות פירוד בין הדבקים. ושם הוא סוד "אבן מכשול וצו"ר מכשול" (ישעיה ח יד). שכן התורה מגינה מפני הסט"א, והוא בסוד המים שבקעו מן הצור, ובסוד מי מריבה כמ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל שם בפירושו להיכלות (ח"ב כ"ח ע"ג) סודות נוראים מאוד, והמים הוא בסוד התורה כידוע. והנה פי הטבור הוא סתום, בסוד סתימת הסלע מלהוציא מימיו. ואם היה מדבר משה רבינו אל הסלע, היה נפתח אותו הפה וממנו היו יוצאים מים רבים, וע"י שתחת זאת הכה בסלע נתגבר הנחש, בסוד "דרך נחש עלי צור" (משלי ל יט). ומ"מ, יש שם בחינת הגנה בסוד "כי לא תשכח עדות מפי זרעו" (דברים לא כא) והוא בסוד ו' דגחון דמגנא על הנחש דמאיר מבתר כותלא בסוד הארת נשמת משה ובסוד הדעת, כנגד פי הטבור, דמעוהי בדעת אתתקנו (זהר משפטים קכ"ג ע"א). והוא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

סמל מאיר האוצר

בסוד יי"ן ה"ה ע' כחות של השמש שהוא רע"מ נהורא דאורייתא, וכנגד שבעים סנהדרין שבמקום הזה כמאמה"כ, "שרך אגן הסהר אל יחסר המזג" (שיה"ש ז ג), ושם הוא סוד התענוג והשעשוע, שלכך בבטן אמו אוכל מה שאמו אוכלת כו', (נדה ל' ע"ב) כי הולד בבטן אמו ניזון ממזון דלעילא והיינו השעשוע, בסוד גן עדן של מעלה שם מלמדים אותו את כל התורה כולה, ולכן תחלת יצירתו משם. והנה מקום החיים הוא בשני מקומות, א' בחוטם וא' בטבור כמ"ש במסכת סוטה (דף מ"ה ע"ב) מהיכן מודדים, מטיבורו כו', ויש אומרים מחוטמו כו', וכמ"ש "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו" (בראשית ז כב). וכן הדבר כאן, שהארת פי הטבור הוא כנגד הארת החוטם בא"ק כמ"ש הרב, והוא דרגה דת"ת שהוא בבחינת כתר של מטה, ושם הוא נקודה דעלמא דאתי. לכן משם נמשכת הארה לכתר דנקודים שלא היה בו ביטול ופגם בעצמו, כי כשהדין מתעורר מן המקום אשר כנגדו, אז מתעוררים רחמי ספירות עלמא דאתי, ואז מתמלא שם רחמים, בסוד "על כן המו מעי לו רחם ארחמנו וגו'" (ירמיה לא יט), ובסוד הנקודה האמצעית הנ"ל, ואז אין שליטה לסט"א בסוד עלמא דחירו וכמ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל בביאורו שם, ועיין בפרק עגלה ערופה (שם) דמסיק התם דתחלת יצירתו מטיבורו, אבל עיקר חיותו הוא באפיו כמ"ש "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו", וחד אמר חיותו הוא בטיבורו, יעו"ש. וכן הדבר כאן, שסוד תחילת עמידת הנקודים הוא מטיבורא, והחיות שלו נמשך מן החוטם ולמעלה. וגם בחינת חיים יש בטיבורו, לכן משם נמשכים חיים לג"ר דנקודים, כי לעולם חו"ב נכללים בכתר, והם המגלים את פעולותיו בסוד המחשבה והציור מן הרצון.

והנה על אף שהארת הכתר למעלה הוא מן האוזן, ואילו כאן למטה לא נמצא כנגדו נקב נגד האוזן, רק בחינת הטבור שהוא כנגד החוטם בלבד. והוא ג"כ סוד עמוק מאוד, שהרי האוזן עשתה המשכה לדיקנא, וכמו שהוא למטה באצילות דיקנא דא"א מאודנין נפקא (ספד"צ י"ח ע"א) ותיקוני הדיקנא לא היה עדיין בעולם התוהו. שכן אלו הם אורות ותיקונים העשויים להעביר את הדינים ואת כל הקלקולים מ"א, כמו שיתבאר עניינם בס"ד במקומו. אמנם בעת שהיו מעותדים הנקודים להוציא קלקולים בלי תיקון, ונחסרו אלו המאורות מכתר דנקודים כמ"ש בספד"צ פרק א' (א' ע"א – ג' ע"א) עד לא הוה מתקלא כו', וזיוניו לא אשתכחו עד דרישא דכסופא כו', לבושין דיקר אתקין ואחסין כו', היו בכתר בסוד נקודה בלבד, דהיינו בחינת שורש הרצון והכולל של המאורות לפי בחינתו בעצמו שלא לפי הכנתו לתקן את הז"ת שהם דרכי מאורות ההנהגה. לכן גם נחסר כאן אור שכנגד אור האוזן, שלמעלה בסוד השורש הוכנו גם התיקונים הנצרכים לשם כך למטה בסוד סוף מעשה במחשבה תחילה. אמנם בבואו למקומו אשר הגיע למדרגה זאת של מקום השבירה והוצאת הקלקולים מהכח אל הפועל נחסר מהאור הזה, והוצרך להאיר לו במקומו מפי הטבור שהוא תחילת יצירת הפרצוף בדרך כללות בלבד, ובסוד גולגלתא וכתר. ולפי שבאלו המקומות מקום החיים הוא בנקודת הטבור גם בעטרת היסוד שם הוא בסוד ח"י כמו שהיה אח"כ בתיקון הכלים, לכן לא היתה בחינת מיתה ושבירה באלו הג"ר אשר משם קבלו את הארתם. אמנם מהאור הנמשך מצפורני הרגלים היה סוד הארת ז"ת ואחוריים דא"א ונה"י דכתר. כידוע שבציפורנים שבאדם אין הרגשה וחיות, ורק נמשך בהם קצת הארה מסופי האצבעות, והוא הבחינה האחרונה של הנפש, שלכן אין בהם הרגשה, רק סמוכים להרגשה. לכן האור הזה הנמשך לכלים דנקודים הוא שגרם שלא היה בחיותם של הכלים כדי חיות כלל ולכן מתו ונשברו, והוא בסוד א"ק שנתן להם הכנה להיות גורמים ליציאת הקלקולים, שכחם פגום באופן הגדול ביותר שיכול להיות, והבן מאוד (פת"ש נקודות יח).

צ"ע כמה קושיות: א) למה יצאו מלכי יושר מכמה מקומות ואילו מלכי עיגולים יצאו ממקום א' בלבד, ב) למה דווקא בשל עיגולים נולדו הז"ת מהג"ר ולא בשל יושר, ג) לכאורה היה תיקון על ידי יציאתם מהצפר"ג, שלא יצא זרע שלם, ולכן מה שיצא מהיסוד צריך היה להיות יותר בקלקול מאשר מצפר"ג, והרי אין הדבר כך, אלא מה שיצא מהיסוד הוא יותר עליון ומתקן מאשר מה שיצא מצפר"ג ד) באדם יוצא זרע דרך צפר"ג רק כאשר עוצר עצמו מלהוציא מהיסוד, והרי כאן יצא מהיסוד, אם כן למה יצא דרך צפר"ג בכלל.

ליישב את כל הנ"ל, כאשר יצא האור החדש שהוא מלכי היושר והמה ירדו בכל קומת א"ק ובקעו את הפרסה, היו כולם כלולים בכתר, וכתר נזדווג מיניה וביה, והוליד את החכמה וחכמה את הבינה, ועל ידי זיווג חו"ב יצא הדעת כלול מז', והחב"ד לקחו כלים עבורם מג' הפרקים קדמאין דנה"י. אמנם עיקר עצמות הכלים הוא מהמלכות [צ"ע אם כוונתו לומר שזה עובר דרך העור], כלומר ה"ס דמלכות דע"ב דס"ג. ואם כן יוצא כי מלכי עיגולים מקבלים את אור מלכי היושר רק דרך הכלים האלה, ולכן הוא מקבל רק את תמצית האור היוצאת דרך אותן הכלים. ועל אף שהכלים זכים מאד, אבל עכ"פ למעשה שם כלים להם, וכן הוא לעניין ו' המלכים הנשואים שיצאו זה מזה ומתלבשים בג"פ אמצעיים ותחתונים דנה"י דע"ב דס"ג (כלומר זה פנימיות הכלים, שהכלים עצמם הם רק מהמלכות), וכל זה דומה בדיוק למלכי העיגולים שבחוץ, אלא ששם הוא בס"ג דס"ג ולא ע"ב דס"ג. והנה מעיקרא היו צריכים כל הז"ת לצאת דרך היסוד, אמנם מאחר שלא היה מקום קיבול לאורותיהם והיו בבחינת טפ"ק, לכן עצרו עצמם ולא יצאו אלא רק בבחינת הארה בעלמא, וזה מה שיצא דרך הצפר"ג. ומה שיצא מהטבור והפרק עליון דיסוד אינו טפ"ק, שכן

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כנודע³²⁹, כי הם עצמם בחי' המלכים³³⁰. כי הנה ביטול המלכים היה לפי שלא נתקן עדיין כחדא אדם דכר ונוקבא³³¹, וזהו עצמו סוד טיפי הזרע של יוסף³³² שיצאו בלתי נקבה אלא

מאיר האוצר

הנקבים דשם אינם פתוחים, מאחר והכחב"ד דמלכות מכסה עליהם ומלבישם, שכן הטבור פתוח מתחילת יציאתו ומכוסה בעור, ועור הוא מלכות. ובאמת בעומקם של דברים כל הי"ס דמלכות דע"ב דס"ג היו בבחי' טפ"ק, אמנם רק מה שיצא מהצפר"ג ירדו ונתלבשו בקלי'.

אמנם קשה, שכן איך אפשר לומר שמה שיצא מהטבור והיסוד יצא להתלבש בי"ס דמלכות, הרי זה צריך להיות עד סוף הרגלים. אלא עי' בהגר"א על ספד"צ פ"ג (כה ע"ד) ד"ה כתיב ויאמר, שהגם שמקומה של המלכות הוא מהשליש התחתון דת"ת וכנגד כל הנה"י, עכ"ז עיקר קבלתה הוא לעולם רק דרך היסוד בלבד, שכן האור שבכל הנה"י נצטמצם ביסוד בלבד, וכל המשך הארה מעליונים לתחתונים מהקצוות היא אך ורק דרך הקו האמצעי.

ע"פ כל הנ"ל יתבאר דברי הרב ביציאת האור דטבור ויסוד, שהכוונה היא על כל בחי' התנה"י אדם קדמון העתידיים אח"כ להתפשט בטפה הזרעית ולהשתתף בבנין האצילות, וכל אותן התנה"י אשר נתלבשו בי"ס דמלכות המלבשת עליהם נצטמצמו מתחילה ונכללו כולם בבחי' היסוד, ודרך היסוד יצאו כולם להתלבש במלכות. אם כן צ"ל שמה שיצא מהטבור והיסוד הוא בחי' הטבור והיסוד העתידיים להתפשט באצילות, והוא מבחי' הע"ב דס"ג ויצא דרכם כל האור שבקע הפרסא.

אם כן יוצא, שמלכי יושר יוצאים ממקום א' שהוא מהבקיעה דרך הפרסא דוגמת המלכים דעיגולים שיצאו ממקום א' שהוא העיניים. ומש"כ שיצאה דרך הצפר"ג רק הארה מאותן המלכים דיושר אחר שנתלבשו בי"ס דמלכות ויצאו ומלכו כל א' וא' בשעתו, אז יצא מכל א' וא' איזו בחי' הארה דרך צפר"ג, והם הניצוצין שירדו למטה (ביאורים ח"ב ק ע"ב). וכעין זה יש גם במלכי יושר ו' פרצופים בהארה שיצאה דרך הצפר"ג (דע"ה ח"ב ז ע"ד), אמנם במלכי דיושר היו י' נקודות, ובשל עיגולים היו רק ז' (כללים ח"ב נד ע"ג).

וז"ל: ובהאי י' חב יוסף הה"ד (בראשית מ"ט) ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו מאי ויפוזו דאזרריקת טפה דאיהי י' בין עשר אצבעאן ואתפליגת לעשר ניצוצין דאזדריקו מקשת דאיהו ברית ובאן אתר אזדריקו בעשרה הרוגי מלכות אמר ליה והא שמענא דעשרה הרוגי מלכות בני יעקב הוו אמר ליה חס ושלום אלא בדיוקנייהו הוו, ע"כ.

ועי' בהגר"א שם ד"ה ואזדריקת קשת כו', ז"ל, ר"ל ז"ש קשתו דקשתו חזר לאיתנו ואזדריקו בזרועי ידיו והטפה הוא יר"ד דלכן אתפליג לי' ניצוצין בעשר אצבעאן דהטפה הוא הי"ח וה"ג (ועשר אצבעות הוא חכמה יר"ד כמ"ש בס"ת כ"ב) שהן מן אצבעאן ה' נגד ה' וכמ"ש בפ' בלק וברית קדישא אתער בחמש אצבעאן דידין כו', עכ"ל.

והנה למעיינן בלשון התיקו"ז הזה יראה שמדויק כמ"ש בהגה"ה [הגוב"י א'] בשם הר"ש, וכן איתא ביהל אור ח"ב ל ע"ג, וע"ש ד"ה ונעץ, שהגם שמצפר"ג אינו יוצא אלא הארה מועטת, עכ"ז נעשות מזה נשמות קדושות והוא רק הארה בעלמא (ביאורים ח"ב ק ע"ב).

וז"ל הגוב"י א' – כתב הרב ר' שמואל בן סיד משם רבו ר"י בן טבול שקיבל מהרב זלה"ה כי אע"פ שהפסוק אומר ויפוזו זרועי ידיו (עי' לקמן של"א פ"ב דכתב דיוצאות מהידים) דמשמע שמן הידים היתה היציאה הכוונה הוא לומר שמה שנפוזו הם י' טפין דחור"ג הנקרא ידים כי בכל יד ה' אצבעות אבל לא חש הכתוב לומר מהיכן יצאו ופשיטא דמהרגלים יצאו, ע"כ. וכן הוא בגמ' סוטה לו ע"ב (לש"ו).

אין כוונתו לומר שרק הם המלכים הנודעים, שהרי עיקר המלכים הוא מה שיצא מהעיניים. אלא עיקר המיתה והשבירה אשר במלכים הוא רק אלו שבאותן י' אורות אשר יצאו מהצפר"ג. עי' שעה"ק יט ע"ג, וז"ל, צפר"ג והם עצמם בחי' המלכים שמתו כנודע כי ביטול המלכים היה כו' כי רק הם מיתו ונתבטלו, עכ"ל. ור"ל, שירדו למטה לקלי', אמנם האורות העיקריים של המלכים לא ירדו למטה, וכנודע שהאורות נשאר למעלה (עי' שבירה ג' ורפ"ח ב'), וכמו כן הכלים שלהם, שאע"ג שהם ירדו, עכ"ז מעיקרן ורובן נתהוו עצם עולמות אבי"ע, ואילו מהשמרים והעכירות שבהם נתהוו הקלי' ושאר חלקי הסט"א שבהם (ביאורים ח"ב קא ע"ג).

והנה אין הכוונה כאן לזרע אלא להארה בעלמא, ולכן אין בזה בחי' טפ"ק. ועכ"ז, הוי בחי' טיפת קרי, ומלכי היושר האירו את ההארה הזו למלכי עיגולים לצורך מלוכתם כרגע. והניצוצין היוצאים מהארת הצפר"ג הם הש"ך פ"ר ורפ"ח [עי' הערה 337], והם מלכי היושר שירדו בבלי"ע, אמנם האורות העיקריים שיצאו מהטבור והיסוד לא ירדו בבלי"ע אלא נשאר למעלה במקום האצילות (כללים ח"א צב ע"א) והיו ממותקים ומתוקנים קצת, ועיקרם נותרו בקדושתם וקיימים לעולם (דע"ה ח"א לג ע"ג).

האור חדש נשאר במקום האצילות, ורק ההארה של הצפר"ג היא אשר השתתפה בנקודות ובעולם התהו (גם מה שיצא מנקבי העור) (דע"ה ח"א טז ע"א, וכן כללים ח"ב קלג ע"ג).

מה שיצא מצפר"ג לא התחבר עם הנוק' (דהיינו מלכי עיגולים) (דע"ה ח"א יז ע"א). וזה סוד טפ"ק כלומר בחי' זכר ללא נקבה. אמנם עי' בהגר"א על ספד"צ ג ע"ב הגה"ה ד"ה כ"מ בכתבים,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מזכר לחוד, והם הם י' הרוגי מלוכה³³³. והבן מלת מלוכה כי הם ממש אלו הז' מלכים שנשברו³³⁴ כליהם וגופם. והסיבה היה ג"כ לפי שהיו בלתי תיקון דו"ג עד שבא הדר מלך ח' ואז נתקנו, וזהו ג"כ סוד מ"ש במסכת שבועות בפ"ג (יה ע"א) מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי³³⁵ ינעוץ צפורניו בקרקע והזרע יוצא דרך צפורני רגלים³³⁶ ויפרוש באבר מת.

מאיר האוצר

שטעם השבירה הוא שהם היו נוק' ללא דבר. ובביאור דבריו עי' פת"ש שבירה כ"ז, שהטעם לשבירה הוא משום שהנוק' היתה ללא מיתוק. לפיכך אפשר לקיים את ב' השמועות, של האריז"ל ושל הגר"א כא': נוק' לא היתה ממותקת, שכן לא היה לה שורש למעלה וכדברי האריז"ל. לכן נחשב הדבר כאילו כלל לא היתה נוק', וכדברי הגר"א כאן בשם כתבי האריז"ל. ומה שיצא מהנוק' עכ"פ היה ללא הארת דבר, ולכן היא אכן היתה שם, אמנם יציאתה זו היתה בסוד בוצינא דקרדינותא. וכן עי' לש"ו דע"ה ח"א פב ע"א, שד"ז שהיו ללא זכר ובאותה המידה ללא נוק', מובן ממש"כ שיש נקודות "בפנים" (יושר) ו"בחוץ" (עיגולים). אלה שבפנים היו ללא נוק', ואלה שמבחוץ היו ללא דבר.

אמנם משמע לקמן בפ"ו וכן הוא בשבירה א' שהמלכים יצאו להתגלות בדרך זיווג (עי' לקמן הערה 469, 470), ועי' דע"ה ח"א ה ע"ג שכאשר האחוריים והמלבושים (הרי הם חלק החיצוניות) מזדווגים, אזי זיווגם נקרא אב"א, וכאשר יש זיווג פנימי, זהו זיווג פב"פ. והזיווג של המלכים היה חיצוני בלבד וזהו אב"א, ואפילו שחלקי החיצוניות היו באמת פב"פ, והרי אין שום זיווג אלא פב"פ, אמנם בגלל שזה חיצוניות הדבר נקרא זיווג אב"א. אם כן כאשר נזכר בדברי רבינו שהיה הדבר ללא זיווג ז"א עניינו שהיה הדבר ללא זיווג פנימי.

³³² יוסף היה מרכבה למדת היסוד, ובפרט לאחר שירד למצרים אסתלק יסוד דכורא, ומאחר ששורש השרשים, הרי הוא המלכין קדמאין, היה הקלקול שיצאו אורותיהם ללא זיווג, ועי"ז נתהוו כל הסט"א, לכן היה כח לסט"א להתגבר מכח השרשים ולגרום ליוסף (שהוא ממדת היסוד) שיצאו מצפורני רגליו י' טיפין כדי שתהיה לסט"א יניקה מהם (ביאורים ח"ב קא ע"ג).

³³³ עי' קיצור אבי"ע ה', שאלו י' הטיפין דיוסף היו י' לבושי נשמותיהן של עשרה הרוגי מלוכה ולא נשמותיהן ממש. ויצאו רק הטיפין מהדעת שבראש, והיו נשמותיהן לבושיין. וכל מה שאירע ליוסף בעולם הזה, אירע למידת יוסף הצדיק העליון, שנשמותיהן של הרוגי המלכות, היו אף הם מהדעת שבראש ולא מהדעת שבגוף, שמאחר שהטיפין היו בבחינת דבר ללא נוק', לכן יצאו רק לבושים, שכן נשמה חדשה יוצאת רק על ידי כך שמקבל מא"ס, וד"ז שייך רק בזיווג דדו"ן (ביאורים ח"ב קא ע"ד).

עי' שער הקלי' נוגה פרק ה' (לש"ו).

³³⁴ כדלעיל הערה 332, שהסט"א שלטה בעשרה הרוגי מלכות על ידי שרשם שבמלכין קדמאין שיצאו מהצפר"ג דאדם קדמון שלא נבררו מהם לגמרי. ובאותה המידה ששלטו על יוסף הצדיק התחתון כמו כן שלטו על יוסף העליון, ולכן כל מה שאפשר להם להוציא משם הוא רק את הטוב שנתערב ברע על ידי שנעשו אלו י' הטיפין לבושיין לאותן הנשמות הקדושות, ועל ידי היסורים הגדולים שסבלו על קדושת שמו ית', נתגברו על הרע ע"מ להוציאם, ועכ"ז נטלו הסט"א את חלקם על יד כך שהם שלטו בגופם. אמנם גופיהם לא עלו מיד, אלא נמסרו בכוונה תחילה לסט"א, בסוד העת אשר שלט האדם באדם לרע לו, להוציא את כל הרע שנבלע, ע"מ לברר את כל המ"ן דנוק' דאצילות הצריכים להתברר עד ביאת המשיח. ועי' זהר פקודי רנד ע"ב ויהל אור דף ל—לא. ועוד, גופיהם עולים תמיד בבחי' מ"ן, והם מעלים את כל המ"ן ומבררים את כל הברורים עד ביאת המשיח, מכיוון שהלבושיין הנ"ל הערה 333 נתבררו ועלו תיכף כולם בשלימות עי' נשמותיהם שהיו בתכלית הקדושה, ועי' היסורים הגדולים שסבלו העלו את המ"ן דבינה. לכן נקראו "הרוגי מלוכה", שכן הם ממש אלו ז' המלכים, שכן ז' המלכים המה אשר הרגו את י' הרוגי המלכות, והיינו אלו ז' המלכים שכליהם וגופם נשברו, והאורות עלו למעלה. והנה אע"ג שכליהם עשו את עיקר אבי"ע. אם כן בע"כ שעיקר כוונתו הוא לסיגים של ז' המלכים (ביאורים ח"ב קב ע"א).

³³⁵ שכן היה בשרש השרשים, שבאלו המלכים היה שורש של התהוות הטומאה והרע ובפרט בס"ג דס"ג, הרי הוא עיקר הגבורות שהוא בחי' אמא, וזה נקרא "שעת תשמיש", שהרי כבר התחילו לעשות את פעולת הזיווג שבין ע"ב דס"ג לס"ג דס"ג והוא עליית המ"ן. ולכן הע"ב דס"ג עיכב עצמו מלהוציא את הטיפין כנ"ל הערה 330 (ביאורים ח"ב קב ע"ב).

³³⁶ עי' הגוב"י שמשמען שמן הידים עכ"ל, וכן הוא בגמ' סוטה לו ע"ב (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה הבלים הראוין למלכים אלו ז' יצאו דרך צפורני רגלים³³⁷, ואע"פ שהצפורנים הם י' והנקודות שנשברו אינן אלא ז"ת לבד כנ"ל, הענין הוא כי גם יש ב' מיני אחוריים דאו"א שנשברו הרי הם מ³³⁸ בחי'. והעשירית הוא³³⁹ כי גם מן הכתר היה בו קצת פגם כמ"ש לקמן בע"ה, והוא בחי' נה"י שלו שנכנסו והיו בסוד מוחין לאו"א וגם הם נשברו ל"ה. הרי הם י' בחי' כנגד י' הכלים שיצאו מצפורני רגליו. וכל בחי' יציאת אלו הי' הבלים

מאיר האוצר

³³⁷ עי' בלשון שבשער הקדמות יט ע"ג [כב ע"ב] (לש"ו), ה"ד בליקוטי הנוסחאות לעיל הערה לז.

ר"ל לז' המלכים דנקודות, שהם אורות דעינים הרי הם העיגולים, והם עיקר הנקודות. המה ההבלים הראויים לקבל מהע"ב דס"ג, הרי הם המלכים דיושר, ולא קבלו מהיסוד, שכן יצא אותו האור דרך צפר"ג בלבד.

והנה מה שיצא מצפר"ג לא היה רק בסוד ע"ב דס"ג, אלא גם בסוד ס"ג דס"ג. שכן מלכי העיגולים והיושר היו שוים בכל עניניהם [כלומר שהיו ג"כ י' הבלים למטה שיצאו מהצפר"ג כמו שיש הבלים שיוצאים מהעיניים] (ועי' כללים כלל יז פב ע"א [זה ציון שלו ולא מצאתיו שם - הערת המהדיר]). ובביאור ד"ז שהרב שתק מעניינים אלו של אורות ס"ג דס"ג, יש להקדים ולשאול, הרי כל הארה היוצאת מהטבור והיסוד מפרשה הרב שהיא בגדר אור חדש בלבד ולא של ס"ג דס"ג, וצ"ע מ"ט באמת אינו מזכירו בשם ס"ג דס"ג, אלא צ"ל שהרב אינו מזכיר ממלכי היושר כי אם האור הנמשך לתועלת אורות העיניים ולא האורות היוצאים לתועלת עצמם כלל, שהרי רק אורות אלו היוצאים מן העיניים המה עיקר המלכים קדמאין. ממילא יתבאר מ"ט אינו מזכיר אור ס"ג דס"ג, שכן היא איננה הארת זיווג המועילה לעיקר המלכים אלא היא רק הארת הפרצוף של מלכי היושר.

יש בחי' עיגולים ויושר גם במלכי היושר המאירים לעיגולים ויושר דמלכי העיגולים, והמה הו' קצוות והנוק' דשניהם, דהיינו ההארה היוצאת דרך דופני הגוף והיינו העיגולים של מלכי היושר, והמה מאירים לעיגולים דנקודות. והארת צפר"ג הם היושר של מלכי היושר, והמה מאירים ליושר דמלכי העיגולים (ביאורים ח"ב קב ע"ב).

הארת צפר"ג היתה צריכה להזדווג עם מלכי העיגולים אחרי מלכותם. וכאשר ירדו נמצא כי הם היו ללא רפ"ח ניצוצין, שכן הרפ"ח ירדו רק אחרי השבירה [צ"ע, שכן מנקודות ד' משמע שרפ"ח נשארו בתוך המלכים שנשברו - הערת המלבה"ד] אבל האורות דצפר"ג יצאו וירדו למטה בעת שיצאו ומלכו. וי' אורות אלו עם שרשם נשאר למעלה קשור ותלוי בצפר"ג עצמן, והמה י"א האורות שהם עיקר חיות החיצונים, בסוד י"א סימני קטורת. ואכן על ידי הקטורת הוא שעולים י' האורות הללו חזרה לשרשם.

והחיצוניות דפנים, חיצוניות דאחוריים וחיצוניות דאחורים דאחורים, הרי הם שורש הבי"ע, ישנם גם ביושר וגם במלכי היושר, וזהו הזכר ונוקבא שבבי"ע. והנה ישנם עיגולים ויושר בכל ד' עולמות אבי"ע, הן במלכי העיגולים והן במלכי היושר, סה"כ ט"ז בחי'. ודבר זה הוא גם בצפר"ג וגם בטפ"ק ממש, סה"כ ל"ב בחי' (ביאורים ח"ב קב ע"ד).

³³⁸ ע"כ יצאו ג"ר יחד עם הז"ת שצפר"ג [ככל ז"ת שחיותו היא רק מכיוון שיש לו ג"ר], ולולא זה לא היו יכולים לצאת למלוכה כלל. ואע"ג שהאחוריים עצמם נשארו באצילות, אמנם ההארה מהם ירדה בתוך ז' המלכים עצמם, להיות להם לבחי' מוחין, וירדו ג"כ לבי"ע, והיינו המלך הראשון הרי הוא הדעת אשר נשבר אף הוא, ששרשו בכללות הג"ר. עי' לקמן פרק ד' (מ"כ) שהוא כולל כח"ב, ר"ל שהוא נבנה ונעשה מהם (ביאורים ח"ב קג ע"ב).

³³⁹ לעיל טנת"א א' מזכיר רק את ד' אחוריים דאו"א ולא הכתר כלל, ועי' בהערה הקודמת, שעיקר הכוונה היא למלך הדעת שהוא מוחין דז' המלכים. ועי' בכוונת הקטורת שפרטי הי"א הם י' פנימים וי' מקיפים, כאשר כל המקיפים נחשבים כא' מכיוון שאינם מצומצמים ובעלי גבול כ"כ. והנה כאן הרי תכליתו לבאר איך הם י', וזה שייך דווקא לאורות הפנימיים. ואילו בטנת"א עניינו לבאר איך פרטיותם, ולכן מחלק בין או"א לישסו"ת, מאחר ואו"א עלאין הוא שורש המקיפים והם הרי נחשבים לא' וכמו שנתבאר, ומישסו"ת הם הפנימיים הרי הם י'. ולכן אינו מזכיר את הכתר, שכן כאשר מדבר בעניין המקיפים, הכתר אינו מעלה ואינו מוריד, שכן כל המקיפים שרשם הוא בכתר ואילו שורש או"א עלאין הוא בג"ר דנקודות, וכולם נחשבים לא' כמ"ש (ביאורים ח"ב קג ע"ב), עי' לקמן הערה 491.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דרך צפורניו היו כולם לסיבת חסרון קבלתן³⁴⁰ מאור האזן העליונה כנ"ל, ולכן סבה זו נרמה לכל זה ולביטול המלכים³⁴¹.

{ז ע"ד} ונחזור לעיל כי הנה בארנו שהנקודות נחלקים לשלשה חלקים³⁴², העליונים על האותיות כמו החולם³⁴³, ובאמצע כמו השורק³⁴⁴, ותחתונים כמו שאר הנקודות. והנה נקודת החולם הוא ההבל היוצא מן הטבור אשר שם עומד הכתר כנ"ל, לפי שהכתר איהו חולם על הת"ת³⁴⁵ כנודע, כי עיקר חולם בת"ת דאדם קדמון³⁴⁴, אמנם נעשה כתר לנקודות, וז"ש בתיקון ה' (כא ע"א) כי חולם כתר באתון כנודע³⁴⁵. וניקוד שורק בוא"ו שנקרא מלאפום שהוא באמצע³⁴⁶, הוא ההבל היוצא מן היסוד לאו"א³⁴⁷ ונחלק לב', כי הנה נקודת

סממני מאיר האוצר

³⁴⁰ כלומר שהג"ר דאדם קדמון לא קבלו את תוספת האורות הרי הוא העטרין דחו"ג הנצרכת להם לשם הוצאת אורות חדשים, ולכן לא יכולים היו להזדווג, ולכן יצאו דרך טיפת קרי (ביאורים ח"ב קג ע"ג).

³⁴¹ מלבד מה שלא היו יכולים להזדווג, גם נתבטלו הם עצמם אח"כ, שכן מתו ונשברו. והנה על אף שעיקר חסרונם היה בכך שלא קבלו הארה מאורא, אמנם אם היו מקבלים מהעקודים היו שלמים והיו קיימים ולא נשברים, מאחר שעולם העקודים מתוקן בשלימות (ביאורים ח"ב קג ע"ג).
³⁴² ג' חלקי הטעמים המה אח"ף והם פרטי הסמ"ב (שכן הע"ב נעלם), אמנם לא נתבאר כאן מהם ג' חלקי הנקודות, שכולם כלולים בשם ב"ן בלבד ושם ב"ן נחלק ל"ס וממילא לג' חלקים. ולכן שורש כולם הוא בחי' אחת (ביאורים ח"ב קג ע"ג).

³⁴³ ד"ז פשוט הוא, שהעליונים גבוהים במעלה יותר משאר הנקודות, שכן הם באים מבחי' ס"ג, ואם כן קשה שאמר החולם, הרי החולם הוא ת"ת (תיקו"ז ה ע"ב), והוא למטה ממעלת קמץ, פתח, צירי, סגול ושבא שהם כנגד כח"ב ח"ג. ועוד קשה, הרי השורק הוא כנגד יסוד והרי הוא באמצע, דהיינו שהוא למעלה משאר הנקודות, ולכאורה צ"ע.

והעניין הוא, שבע"כ אין הדבר כפשוטו, והיות נקודות למעלה או באמצע הוא בכל ה' נקודות כולם. דהיינו, שלפעמים הם כולם למעלה מהאות, ולפעמים הם כולם באמצע או למטה הימנה. והוא על פי מש"כ בשבירה ו' ז' כי היו ו' מיני מלכים: עתיק, א"א, אר"א וזר"ן. וכל המלכים, דהיינו הנקודות אשר מבינה ולמעלה, הם כולם למעלה מהאות (והדבר מדויק בלשון הרב שאמר הוא "כמו החולם" שהרי אין עוד נקודות למעלה מלבד החולם, אע"כ כדאמרן). וכל המלכים שהם הנקודות אשר בז"א, הם כולם באמצע האות, וכל המלכים שהם הנקודות אשר במלכות, הם כולם למטה מהאות. ועי' בהגר"א על תיקו"ז קכא ע"ג שהנקודות הם למטה מהאותיות [ו' היא בסוד נקודות, ה' אותיות, ו' טעמים. ולכן בשם הו"ה ב"ה הנקודות קודמות לטעמים. אמנם בספר תורה הנקודות הם (ברובם) למטה מהאותיות ואילו הטעמים הם (ברובם) למעלה מהן] מכיוון שהנקודות הם מסטרא דחכמה, ולכן אי אפשר שיתגלו במלכות אלא לאחר שמתלבשים בכל בחינותיהם, ואז יש להם גילוי למטה לאחר שמתלבשים בלבושא דוקא. ועוד, החכמה הוא היסוד השורש של המלכות כמש"כ "ה' בחכמה יסד ארץ", ולכן הנקודות עומדים בה למטה ממנה כי הם שורשה, ועל ידי זה יש לה כח לעלות בסוד אור חוזר לשרשה העליון.

כל זה הוא לעניין הנקודות שמתחת לאותיות (דהיינו כמעט כל הנקודות חוץ מחולם ושורק), אמנם החולם והשורק, שהם כנגד ת"ת ויסוד, עומדים למעלה ובאמצע אפילו במלכות דמלכות, שכן מכיוון ששרשם הוא בקו האמצעי המבריח מן הקצה אל הקצה, והוא קשור ותלוי למעלה עד לרזא דא"ס, לכן הוא התגלה בקו האמצעי אשר שם הוא עיקר מקום התייחדותו עם כל העליונים. והנה לכאורה היה מקום להקשות שהרי תחילת הקו האמצעי הוא בכתר שהוא הקמץ, ומ"ט אינו נחשב כאן בנקודות העליונות, אלא צ"ל שמכיוון שהכתר אינו מעיקר הגוף ממילא גילוי הוא רק למטה מהאות (ביאורים ח"ב קג ע"ד).

³⁴⁴ זהו טעם נוסף על הנ"ל, דהיינו שגם מצד עצמו הוה נקודת החולם בסוד ת"ת בלבד, והוא כתר לגבי שאר הנקודות, דוגמת מש"כ במוחין דצלם פ"ג שת"ת דאמא נעשה לכתר לגבי ז"א. וכל זה בא ללמדנו, שכל הנקודות עומדים על הת"ת דאדם קדמון להלבישו מטבורו ולמטה (ביאורים ח"ב קד ע"ב). כלומר, השליש תחתון דת"ת, שכן הוא כתר דנה"י (כללים ח"ב קה ע"ב).

³⁴⁵ כנ"ל, שזהו מהת"ת דאדם קדמון שהוא למעלה מכל הנקודות, ובזה יתבאר היטב לשון התיקו"ז ש"איהו כתר עילאה" דייקא ולא כתר סתם, שכן הכתר דנקודות הוא רק נקודת הקמץ ולא החולם, ואילו כתר עליון הוא החולם, והיא אכן שורש הכתר דנקודות (ביאורים ח"ב קד ע"ב).
³⁴⁶ על אף שכל הנקודות בא"ק הם למעלה כנ"ל הערה 343, עכ"ז כל התנה"י דאדם קדמון הנזכרים כאן עניינם הבחינות העתידות להתפשט באצילות וליעשות לעצם מעצמות האצילות (עי' הערה 330), מכיוון שעיקר א"ק הוא למעלה מהטבור. אם כן, השליש התחתון דת"ת הוא כתר דנקודות, והשליש העליון דנו"ה הוא חו"ב, והשליש העליון דיסוד, הרי הוא מקום המאלפום

מאיר האוצר על אוצרות חיים

השורק הוא ו' י' באמצע³⁴⁸, והנה י' של שורק הוא לאבא הנקרא י' ראשונה של השם³⁴⁹, והוא ו' של שורק הוא אל אמא להוציא ולהוליד הו"ק דז"א³⁵⁰, וזהו בחי' הוא ו' זו שלוקחת אמא. וגם ט"א כי הנקודה שהיא עיין יו"ד³⁵¹ שבשורק היא יותר עליונה וממנו יונק אבא

מאיר האוצר

באמצע, הוא דעת דנקודות. והוא באמצע מכיוון שכל נקודות ז"א הינן באמצע האותיות (ביאורים ח"ב קד ע"ג).

³⁴⁷ כלומר, אור העצמות שביסוד גופה, הרי הוא הבל דנקודת שורק בלבד (וכדלקמן הערה 355) ולא האור חדש (כלומר מלכי יושר) אשר יצא ע"י הבקיעה דרך הפרסא, שכן האור החדש שיצא מהיסוד היה כלול מכל ט' הנקודות, שכן הכתר יצא דרך הטבור, והוא יצא מהשליש התחתון דיסוד הרי הוא פומא דאמה. אמנם אור השורק יצא מהפרק עליון דיסוד בלבד [ועל אף שאין פתח פתוח בפרק העליון אמנם מבואר לעיל הערה 323 (הערת המלבה"ד: שם אינו מבואר כי אם שנה"י עומדים בקו ישר זה למטה מזה, ואם כן יוצא חידוש מדברי רבינו, וצ"ע אם הציון לשם הוא טעות). שבעולם התהו היו ו' הפרקין דנה"י נפרדים זה מזה, ולכן יש מקום להתגלות האורות] שכן הוא לא יצא כי אם על מנת להאיר לאו"א שכן הם נמצאים בפרקים העליונים דנו"ה. ואין להקשות שדבר זה לא יתכן שהרי אין נקב בשליש עליון דיסוד, שכן היסוד הוא עמוק וחלול ושם אכן היה נקב פתוח, אמנם מהפרקים העליונים דנו"ה הם היו מלובשים באו"א גופה, ועכ"ז לא יצא מהם אור העצמות דחירק וקובוץ שבהם, משום שהם סתומים. ועי' לעיל הערה 330 (ביאורים ח"ב קד ע"ג).

³⁴⁸ כוונתו בנקטו בלשון "באמצע", שכן אע"ג שבציור המלאפוס הו' בימין והי' בשמאל, מתכוין הרב לרמוז שלא נטעה לומר שכן הוא באמת, אלא שהי' הוא באמצע ובפנימיות הו', מכיוון שאבא הוא לעולם טמיר וגניז בגו אמא, אלא שאי אפשר לציירם באופן זה בפועל, והנקודה נמצאת בצד הו' באמצעו רק כדי לרמוז על מקומו האמיתי. וא"ת, א"כ מ"ט מצוייר הי' דווקא בשמאל הו' ולא בימין, י"ל שרומז כאן על כך שגילוי החכמה הוא רק על ידי האמא וממילא צריך החכמה ליכתב אחרי הו' שהוא רומז על האימא. והנה אמנם כן הוא שבשם הו"ה ב"ה הי' כתוב לפני הה', שכן באותיות שהם הכלים, יכולה היא הי' שתתגלה בפני עצמה בלי שורש גילוייה, אמנם בנקודות, (שהם כנגד הרוח) הרי שהנקודות הם חכמה והאותיות בינה. לכן אי אפשר שיתגלה שם החכמה אלא על ידי הבינה (ביאורים ח"ב קד ע"ד).

³⁴⁹ אע"ג שהי' שבשורק הוא מהפרק העליון דיסוד, והוא בחי' הדעת שבז"א דאצילות (עי' לעיל הערה 346), והז"א הוא אות ו' של שם הו"ה ב"ה, אם כן לכאורה היתה סברא לומר שאותו ו' שבשורק היא הי' דמילוי האות ו', לכן משמיענו הרב שהי' שבשורק יצא רק להיות הי' ראשונה דשם הו"ה ב"ה שהוא אבא. אמנם הדעת, הרי הוא ראשית הז"א, לא קיבל עתה מאומה מהשורק כדי שהוא לבסוף ישבר במיתת המלכים. והנה עכ"ז קשה, איך יוצאת החכמה מהפרק העליון שביסוד, כאשר מקומו האמיתי הוא בפרק העליון דנצח והוד. אלא צ"ל שהדעת דנקודות לא היה הדעת העיקרי כלל [עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ד ד"ה ומלך הראשון ובהגה"ה שם], שכן הדעת העיקרי הוא מרזא דמתקלא הנמשך מא"ס, וזה היה חסר לגמרי בעולם התהו, ואז שלטה רק בחי' הקצוות בלבד. אמנם היסוד כאן הוא יסוד דאדם קדמון, והוא מבחי' דאדם קדמון העתידיים להתפשט באצילות אחר התיקון, ושם בחי' היסוד הוא מהקו האמצעי. אם כן נמצא, שהדעת דנקודות לא היה במקומו האמיתי כלל, מכיוון שהוא דעת דקצוות. אם כן, כאשר יצאה בחי' שורק מהיסוד דע"ב דס"ג, היה הדבר על מנת להתחבר עם האור השורק הנמשך מהיסוד דס"ג דס"ג, אלא משום שהיה חסר בהם הזיווג, לא היו מתחברים ב' האורות יחד, ויצא כל א' להתגלות לבדו. וממילא לא היתה ליסוד שייכות מספקת עם הדעת בכדי שישפיע בו, ולכן לא קיבל ממנו כי אם בחי' הארה דצפר"ג. אמנם הגם שהיה חסר את ההתלבשות האמיתית לחו"ב דנקודות, עכ"ז, מאחר שלא היה בהם סיגים והיו כלולים מי', היה בהם כח לקבל את אור השורק דיסוד, הגם שלא היו מתלבשים עליו (ביאורים ח"ב קד ע"ד).

³⁵⁰ כלומר, הי' של אבא של אבא עצמו, אבל של אמא הוא לא מיועד עבור אימא עצמה אלא רק לצורך הז"א, שכן האמא עצמה כלולה באבא. אך בכדי להוציא את הו' קצוות צריכה היא אור ומוחין בפני עצמם, וזהו בחי' הו' שלוקחת אמא. שהרי לכאורה צריך היה שאמא תקבל אות ה', אך משום שכל קבלתה בפני עצמה מלמעלה הוא רק לצורך הז"א, לכן מקבלת היא את האות ו' ולא הי' (ביאורים ח"ב קה ע"א).

³⁵¹ כי הי' היא בחי' הנקודה האמצעית המרמזת על אבא שהוא חכמה, ולכן אבא יונק ממנה, אמנם הו', שהוא יותר בעל צורה מאשר הי' מורה על בחי' האותיות, לכן הוא רומז על בינה שהיא שורש האותיות, ולכן היא יונקת מהו' אע"ג שמצד עצמה הבינה היא ה', שכן כאן אינו רומז כי אם על שורש יניקתה מלמעלה, וככל שהיא יותר עליונה היא יותר נעלמת, לכן בא הרמז של יניקה רק על ידי האות ו', שכן היא האות הנעלמת ביותר מכל בעלי צורת אות. וכאן דקדק רבינו לומר "יונק אבא וכו'" כי משום שבטעם השני אמר שגם הו' רומז על קבלת עצמות האמא, ועצמותה כלולה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דנקודים, והוא"ו של השורק שהוא אות ו' ממנה יונקת אמא דנקודים כגודע"ב כי נקודות חכמה ואתוון בינה.

ו' נקודות תחתונות³⁵² עם ג' בחי', שהם, א' נה"י של הכתר, וב' אחוריים דאו"א³⁵³, הרי הם י' אלו שיצאו דרך צפורני הרגלים³⁵⁴, ואין כוונתינו לומר³⁵⁵ שאלו הם הנקודות עצמן רק שמכל אלו הבלים יצא אור אל י' נקודות שיצאו דרך העין כנ"ל וזכור זה. והנה יש בזה מקום שאלה, והוא כי לעולם היסוד הוא בחי' הדעת³⁵⁶, כי הרי מצינו שהיסוד דאמא הוא דעת דז"א, וכן יסוד של זה א"ק הוא דעת הנקודים,³⁵⁷ וא"כ איך יונקים או"א מהבל היוצא מיסוד א"ק הנ"ל. והתשובה הוא כי בחי' היסוד לעולם הוא גבוה למעלה מב' פרקין עלאין דנה"י³⁵⁸ כנראה בחוש³⁵⁸, {ח ע"א} ומבשרי אחזה אלוה (איוב יט כו), וא"כ מוכרח הוא שהדעת יהיה גבוה למעלה מאבא ואמא³⁵⁹, וכן היה הענין כאן³⁶⁰.

מאיר האוצר

באבא, והיא אינה מקבלת קבלה מיוחדת בפני עצמה. לכן נקט בלשון "יונקת", המורה על כך שהוראתו היא רק על שורש והמשכת קבלתם מלמעלה. שכן בשרשם למעלה באמת יש שורש לשניהם. אלא שכאשר נמשכו למטה, ראשית נמשכו שניהם להיות כלולים באבא, ורק אח"כ מתגלית אמא ויוצאת להתגלות בפני עצמה. והנה האות ו' הינה אות דכורא, שכן בשורש העליון לא ניכרת בחי' נוק' כלל, ולכן נקראת הבינה עלמא דכורא (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

³⁵² אע"ג שגם הם עומדים ומלבישים על הנה"י דאדם קדמון, עכ"ז אינם מקבלים מהם הארה של ממש אלא מבחי' צפר"ג שלהם בלבד (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

³⁵³ אלו ג' הבחי' נשארות באמת באצילות גופה, והן מקבלות את עיקר הארתן מהטבור ומהפרק העליון דיסוד. אמנם כוונת מ"ש שהם יונקים מהצפר"ג בלבד, היינו רק על הדעת דנקודות, שהוא המלך הראשון, כמ"ש"כ לעיל 338 (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

³⁵⁴ ר"ל שיי' אלו מקבלים את האור היוצא מהצפר"ג, וזמ"ש ואין כוונתינו וכו' (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

³⁵⁵ עיי' שעה"ק כא ע"ד סמוך לסופו וב' אורות אלו וכו' אבל וכו' (לש"ו). ב' אורות אלו המה האורות שמחוץ לטבור ולמטה, והוא הנקרא עולם הנקודים, אמנם רק האור שיצא מן העיניים הוא עולם הנקודים, והאור החדש מאיר בהם ונכלל בהם ליקרא נקודים כמותם. משמע מדבריו, שמה שיצא מהטבור הוא עבור החולם. וזה קשה מאד, שהרי זה שיצא מהטבור הוא כתר, ואילו החולם היא ת"ת. אלא צ"ל שעומק דברי הרב הם כך: הטבור הוא הת"ת דאדם קדמון. אם כן יש בו נקודת חולם. ומה שיצא מהטבור והיסוד הוא מהתנה"י דע"ב דס"ג, וס"ג דס"ג דאדם קדמון. אם כן, אפשר לומר שהחולם קובץ חירק שורק שבתנה"י דכ"א מתלבישים בכל י' הנקודות שיצאו דרך העיניים (ביאורים ח"ב קה ע"א).

³⁵⁶ הדעת היא רק מהז"ת הרי הם ז"א, לכן הנקודה שלו היא נקודת שורק, שמקומה הוא באמצע, שכן הוא רק עבור בחי' ז"א דאצילות. אם כן, צ"ע לכאורה איך אמרנו לעיל שאו"א מקבלים משם (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

³⁵⁷ מכאן ראייה למש"כ בלש"ו הקדו"ש יח ע"ג ובהגהת הלש"ו המובאת לעיל שער א ענף ב' בפסקה ד"ה והנה הא"ק, מש"כ הערה על התיבות "עד קצה התחתון", שעיקר א"ק הוא למעלה מהפרסא.

³⁵⁸ שתחילתו מהטבור (עיי' גר"א תיקונים נ ע"ד), אשר שם הוא הכתר שכן הדעת עומדת במקום הכתר (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

³⁵⁹ על אף שגם או"א נמשכים ויוצאים מהכתר, הם תכופים וסמוכים לו. אמנם מאחר שהם עומדים רק כנגד הצדדין, והדעת עומד כנגד אמצעיתו, אם כן הדעת מתייחס ומתייחד עם הכתר יותר מאו"א. לכן הדעת עומדת במקום הכתר. והטעם לכל זה הוא, שכן בקו האמצעי מתגלה רזא דאור א"ס, ולכן הקו האמצעי מתייחד עם מה שיותר עליון מהקצוות. והנה אע"ג שאח"כ נמשך הדעת למטה מהם ונעשה לבחי' ז"א, אמנם בתחילתו יש עכ"פ מה שראוי לאו"א לקבל ממנו. ומאחר שבעולם התהו היו ז' פרקין תתאין דנה"י נפרדים זה מזה, נמצא שהאור אשר היה בפרק העליון דיסוד (הרי הוא בחי' הדעת עלאה) נשאר במעלתו הראשונה שכן לא נתעבה לירד למטה, כי יצא מהפרק העליון דיסוד עצמו. לכן ראוי שאו"א יקבלו ממנו, הגם ששרשו [כלומר הבחי' התחתונה שלון] בבחי' ז"א, אמנם כבר נתבאר (לעיל הערה 349) שבעולם התהו לא היה דעת למעלה מאו"א כלל, מאחר ולא נתגלה רז דאור א"ס בעולם התהו כלל. אמנם כבר אמרנו שאור השורק דהיסוד הנאמר כאן עניינו עצם האור דהיסוד עצמו אשר הוא מבחי' א"ק, דהיינו מהתפשטות א"ק העתידה להתלבש ולהשתתף באצילות. ומאחר שאור השורק בא מכח הא"ק, אם כן יש בו עכ"פ אור מעולה יותר מאו"א, עד כדי כך שראויים הם לקבל ממנו (ביאורים ח"ב קה ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אבל שם בז"א אינו כן³⁶¹, לפי שכשהבינה נכנסה בו לתת אליו מוחין היא משפלת עצמה ומרכנת עצמה³⁶² בסוד (דברים כב ו) האם רובצת על האפרוחים³⁶³, ואז מוכרה הוא

מאיר האוצר

וצ"ע, מ"ט תמיד נחשב הדעת שהוא למטה מחו"ב, ואם תאמר שטעם הדבר הוא משום שהוא תולדותם וממילא נמשך מהם, עדיין יקשה, מ"ט אין הכתר משפיע מיד לקו האמצעי ולדעת ותחת זאת משפיע קודם לכן לאו"א הנמצאים בימין ושמאל, הרי הוא עצמו נמצא בקצהו העליון ולכאורה יותר מסתבר שישפיע תחילה על מי שהוא בן מינו. וממילא יקשה כהאי גוונא על החג"ת והנה"י, שהאמצעיים צריכים היו להיות יותר עליונים ויותר קרובים לשורשו הראשון הרי הוא הכתר.

וצ"ל שמכיוון שהכתר הוא שורש הכל הרי שכולל הוא את כל הצדדים ועי"כ כולל את הכל. וממילא כאשר הוא מתגלה הרי שהוא מגלה גם את הצדדים. והנה משום שהצדדים שני הפכים זה מזה ושניהם במדרגה אחת, הרי שהם עומדים זה כנגד זה אבל עיקר המשכתם הוא באמת רק מאמצעיתו. והנה רצון המאציל היה לסדר ולבנות את כל התהוות והנהגת העולמות בסוד המתקלא המחלק את הספירות ג' ג', דהיינו שבכל ג' יש בחינות כפ זכות וכפ חוב והמכריע. לכן צריך שתיכף לאחר התגלות שורש הקו האמצעי שהוא השורש, יצאו ויתגלו ממנו השורש דכף זכות וכפ חובה שהם ב' קווים המושרשים בקו האמצעי. אמנם בג"ר קדם הקו האמצעי, שהרי יציאתם היא מהא"ס ית' הרי הוא שורש האחדות. אמנם משום שהח"ב באים משורש א', לכן אפילו שהם בבחי' מתנגדים ז"ז, אעפ"כ מאחר שהם בעלי שורש א' משותף הרי שיש בכל א' מהם איזו בחי' הנמשכת מזו שכנגדה, שכן בכל ענף יש את כחו ותכונתו של השורש. לכן יש לדעת גם מהחסדים שבחכמה וגם מהגבורות שבבינה. ולכן הדעת עומדת במקום הכתר שהרי הח"ב באים מהכתר, והדעת היא הגילוי של הכתר, שכן הכתר עצמו הוא נעלם, וכשם שכאשר הח"ב הם בכתר הם מיוחדים באחדות גמורה קודם יציאתם ממנו, כן הוא הדעת אשר למטה ממנו, שכן הוא מיוחדם, ולכן גם הדעת וגם הכתר אינם נחשבים יחדיו בספירות לעולם אלא נמנים או הא' או השני, שכן הדעת היא המשכת הכתר עצמו שכן היא מבחי' הכתר אשר בחו"ב, והכתר הוא שרשם אשר בו מיוחדים שניהם למעלה, ומתבאר מהנ"ל שהג"ר מיוחדים זב"ז באחדות גמורה והם כולם נחשבים כאילו הם בעלי מדרגה אחת.

עיקר ההתגלות היא בדווקא בקצוות, שכן זו היתה כוונתו, להוציא ב' בחינות נפרדות וב' אפשרויות בחירה, וביניהם יורד קו אמצעי, והוא שליטתו ית' המייחדת את אותם ב' קצוות, וגילוי הקצוות הוא מה שיוצא בו' אלפי שנין, ולכן הגילוי של ו' אלפי שנין יצא מהקצוות ולא מהקו האמצעי. ואפילו דבר זה שורשו אינו כי אם מהקו השמאלי של בינה בלבד, שכן חכמה הוא נעלם. וכן הבריאה מתחילה לא נתגלתה כי אם בבחי' קצוות בלבד, ורק אח"כ נתגלה הקו האמצעי. לכן יסוד ות"ת מקומם הוא לעולם למטה מהקצוות שלהם, ואילו בג"ר, שהם קרובים למדריגת א"ס, הקו האמצעי הוא הראשון לכולם ולמעלה מכולם, שכן שם הוא מקום הנהגת הא"ס. ואפילו שיש בג"ר קצוות, עיקר הנהגה הוא על פי האחדות הפשוטה, אמנם למטה מג"ר אין גילוי הנהגה על פי האחדות הפשוטה, שכן זהו עיקר כוונתו ית', שיתגלו הקצוות למטה מהג"ר, ועכ"ז, בהעלם אפילו בז"ת שרשם הוא בדעת שבקו האמצעי.

וכפי שהוא בספירות הפרטיות, כן הוא בפרצופים הכוללים, אלא שעיקר הגילוי בפרצופים הוא הקו האמצעי משא"כ בספירות הפרטיות, שאו"א כחדא שריין, והם נכללים במזלין הרי הוא הדעת עליון, ולכן בחשבון הספירות הפרטיות, הדעת למטה מחו"ב שכן הוא מקבל מהם, אמנם דעת הכללי שבכל פרצופי האצילות מקומו הוא למעלה מהחו"ב. שכן הדעת הוא התרין מזלין, והחו"ב הם או"א הנשפעים מהם. טעם החילוק, שכן כל פרצוף פרטי צריך להיות בו גילוי של הקצוות וזו תכליתו, אמנם תכלית כל פרצוף כללי היא לגלות את הקו האמצעי [הרי זה בחי' י"ג ת"ד ולא דעת העומד בין או"א. עי' בהגר"א על ספד"צ ג ע"ג ד"ה ותיקון].

אמנם גילוי הפרצוף שיש בו קצוות הוא רק מז"א דאצילות ולמטה, שכן פרצופי או"א נכללים בא"א ובמזלין.

והנה מה שאמרנו שבז"א שולטים הקצוות, וממילא מתגלה הקו האמצעי רק אחרי התגלות הקצוות, על אף שיסוד הוא גבוה מב' פרקין עלאין דנו"ה. וטעם הדבר, שכן שורש התהוותו והא מהקו האמצעי (ביאורים ח"ב קה ע"ג).

³⁶⁰ כלומר, בחו"ב דנקודות המלבישים את הפרקין עילאין דנו"ה דאדם קדמון המקבלים שפע מהדעת דנקודות המלביש את הפרק העליון דיסוד דאדם קדמון (ביאורים ח"ב קה ע"ג).

³⁶¹ שכן לפי זה באמת קשה מאד, מאחר שבחב"ד דנקודות היה הדעת גבוה מהחו"ב, וכן בחב"ד הכלליים הרי הם או"א ומזלין, הוה הדעת הכללי גבוה מהחו"ב, וא"כ יקשה מ"ט בז"א (וכן בכל פרצוף פרטי) הוה הדעת למטה מהחו"ב (ביאורים ח"ב קה ע"ג).

³⁶² דהיינו שמתרץ, שהטעם הוא לפי שכאשר הבינה נכנסת בו ע"מ ליתן בו מוחין, היא משפלת עצמה ומרכנת עצמה וכו". ועומק כוונתו, על פי מה שביארנו לעיל שיש בכל עשר ספירות ב' בחינות שהם ד', שכן בג"ר הוה עיקר השליטה והגילוי ע"י הנהגת הקו האמצעי, ועכ"ז

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שתגביה רישי ירכין לעילא ובחי' היסוד שלה נשפל למטה מהם, ואז נמצא שהדעת למטה מחו"ב, והבן זה. אמנם א"ק הוא עומד ולא רובץ³⁶³, ואז פרקא קדמאה דיסוד הקבוע בתוך הת"ת הוא הגוף ודאי שהוא גבוה מנה"ב³⁶⁴. ונמצא כי בנקודים הדעת שלהם גבוהים³⁶⁵

מאיר האוצר

יש בהם גילוי של בחי' הקצוות ג"כ, ואילו בז"ת הדבר הוא להיפך, עיקר השליטה והגילוי הוא הנהגת הקצוות אלא שיש בהם גילוי של הקו האמצעי ג"כ. וב' אלו ההנהגות שבז"א יורדים מהב' בחינות שבג"ר ועיקרו הוא מהבינה. וכאשר הוצרכה הבינה להוציא את ז"א לגילוי בבחינתו שהוא בעיקר בקצוות דווקא, לכן הוצרכה לשנות את דרכה ולהסתיר את האור העיקרי שבה, הרי הוא אור הקו, שלא להשפיע אותו בו כי אם לבסוף, והיינו "הגבהת רישי ירכין לעילא". וזהו צמצום האור הגדול של הקו האמצעי שבבינה, וזה שייך אפילו בחב"ד דז"א. שכן הקו האמצעי הוא מתחת לחו"ב, ולכן מש"כ "משפלת" כוונתו לקו האמצעי, ומש"כ "מרכנת" כוונתו לג"ר שבה, הרי הוא ראש שלה. וכן חג"ת שבה, הרי הוא הגוף שלה, היא מרכינה ומטה אותם כמי שמרחיקה ומסלקת את עצמה מקבלת הארת המזלין הכלולה בו, כדי שתוכל לפעול בבחי' הקצוות שבה. ומש"כ "על האפרוחים" אינו כמ"ש במ"א שהוא בבחי' ו' קצוות בלבד שהוא יניקה, אלא על בחי' הכללות פרצוף ז"א, דהיינו שבכל משך זמן ו' אלפי שנים, אפילו שניכר בו האור דתיקון היוצא משם מ"ה, עכ"ז הוא לעולם רק בבחי' ו' קצוות בלבד, כך, שאפילו כאשר נתגדל בג"ר דגדלות, כל שגדל הוא רק הג"ר הפרטיים של בחי' הו' קצוות גופה. שכן כללות הפרצופים של עתה הם רק בסוד מ"ה וב"ן הכוללים, ורק לאחר התיקון יתגלו הע"ב וס"ג הכוללים (ביאורים ח"ב קה ע"ג).

³⁶³ דהיינו נה"י דאדם קדמון דענינינו. וכוונתו לאותן הבחי' דאדם קדמון העתידות להשתתף בעצם האצילות, שהגם שהתלבשות אר"א דאצילות בז"ן דאצילות הוא בסוד האם הרובצת על אפרוחים, אמנם התלבשות הא"ק בנקודות אינו כן, שכן לא היתה תכלית הסתרת האור דהקו האמצעי שלו והשפלתו ע"מ להתייחד בנקודות, שהרי תכלית כל השפלה והרבעה הוא כדי שתהיה יכולת לתחתונים (אשר גילויים הוא ע"י גילוי הקצוות) לקבל את האור דהקו האמצעי. ודבר זה אינו שייך כי אם באצילות, שם הוא מקום הרצון שיהא גילוי דא"ס מתייחד עמהם ביחוד אמיתי ע"י הקו האמצעי.

אמנם זהו רק בעולם האצילות, אך בעולם התהו (הרי הוא הנקודות) הדבר הוא להיפך, שם אור א"ס הסתתר. לכן א"ק "עומד ולא רובץ", וגופו, דהיינו הת"ת, עומד למעלה זקוף ללא נטיה על הנקודות, שכן הוא לא רצה להיות לכתר על ראשם. לכן הדעת שימש במקום הכתר, וממילא לא יכלו הנקודות לקבל כי אם מהדעת, שכן הדעת היא חיצונית הכתר (ע"י מוחין דצלם ח'). והיה צורך בכך מכיוון שלולא שהיתה הארה כלשהי מהקו האמצעי לא היו יכולים הנקודות להתהוות אפילו כרגע. ואפילו הדעת אינו בבחי' נשמת הו' קצוות ופנימיותם של הנקודות כפי שהיה לאחר התיקון, אז הדעת הוא פנימיות הו' קצוות, אלא שהדעת דנקודות לא היתה כי אם א' מהנקודות [ע"י ביאורים ח"ב קח ע"א שהדעת שלפני התיקון אינו מאוחד עם הכתר באופן שהוא עומד במקומו ומשתמש כשרביטו ודלא כהדעת שאחר התיקון]. לכן באותו הזמן ניכר היותו למעלה מהחו"ב ללא התגלות הכתר, שכן רק על ידי התגלות הכתר הוא אשר ניכר שהדעת נמשך מחו"ב, ורק אז מקומו הוא למטה מהם. והוא המבואר בדברי רבינו כי הא"ק "עומד ולא רובץ", שכן הוא אינו מתחבר עם הנקודות להתייחד עמם, וע"כ הפרק הראשון דיסוד הקבוע בתוך הת"ת הוא הגוף, והוא גבוה מנו"ה. וזה פי' מ"ש "ונמצא כי בנקודים הדעת שלהם גבוהים למעלה מהחו"ב ושימש הדעת אצלם במקום הכתר".

אמנם כל זה הוא רק בעולם התהו, אבל לאחר התיקון שהוא עולם האצילות אינו כן, אז מתחברים כל התנה"י דאדם קדמון עם האורות והכלים דהמלכויות שהם נקודות שעלו, ואז הע"ב וס"ג דאדם קדמון מתחברים עם האצילות הרי הם המ"ה וב"ן דאדם קדמון בבחינה של חיבור אר"א דאצילות עם ז"ן דאצילות, בסוד האם הרובצת על האפרוחים, מכיוון שהת"ת מכתירם מסביב להיות לכתר על ראשם.

והנה לכאורה צ"ע הכיצד יתכן שהדעת לא היה חלק מהקו האמצעי. וצ"ל שמכיוון שגם הכתר לא היה מגלה את עיקר אור א"ס, שהרי הכל היה בחיצוניות, והקו האמצעי העיקרי אשר בו הוא הגילוי דא"ס, הרי הוא התפשטות השניה, חסר בעולם התהו לגמרי. אמנם בחי' הקו האמצעי הנעלם בקצוות עצמן, שכן בכל חלק מהגוף יש שורש נעלם מהקו האמצעי שהרי בלעדיו לא יתכן לשום מציאות שתימצא ותתקיים אפילו לרגע א', אמנם הדעת שבעולם התהו לא גרם לשום יחוד בינו לבין הקצוות ולכן לא נתקיימו, כלומר שדעת הפרטי של מלכי עיגולים ושל מלכי יושר אכן יצא להתגלות, אמנם הדעת שהיה צריך לאחד את המלכי עיגולים עם המלכי יושר היה חסר (ביאורים ח"ב קז ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

למעלה מחו"ב, נמצא כי מסיום היסוד דאדם קדמון הנתון בדעת דנקודים משם מסופו³⁶⁴ יוצא הבל והארה³⁶⁵ לחו"ב דנקודה שהם תתאין מניה.

מ"כבר ידעת כי נקודת שורק הוא ביסוד כנוכר בתיקונים תיקון ע' (דף קנא ע"א), ולכן אמרנו³⁶⁶ כי נקודת שורק שהוא באמצע אותיות הוא בחי' היסוד שהוא באמצע הנ"ה, והבל היוצא ממנו נקרא שורק והרי בארנו הויו"ת דנקודות^{מ"ב}.

שער ח פרק ד מ"ת:

ונבאר³⁶⁷ עתה מציאות יציאתן לחוץ, הנה כאשר יצאו אלו הנקודות³⁶⁸ שהם מכתר עד מלכות, היתה יציאתן היפך יציאת העקודים, כי שם ביציאת העקודים יצאת מלכות תחילה וכתר באחרונה, וכאן בנקודים הוא להיפך³⁶⁹, כי הכתר שלהם יצא

מאיר האוצר

³⁶⁴ כלומר מהפרק העליון דהיסוד המלוּבש בתוך הדעת דנקודות ומסיומו יוצא הבל והארה לחו"ב דנקודות. אמנם ב' הפרקין תתאין דיסוד מלוּבשים רק בת"ת וביסוד דנקודות והם למטה מהחו"ב. ומש"כ ששורש היסוד בדעת דנקודות כוונתו רק לפרק העליון דהיסוד (ביאורים ח"ב קט ע"ב).

³⁶⁵ "הבל" הוא הבחי' העצמותית דהיסוד עצמו, והוא בבחינת נקודת השורק הנ"ל. ו"הארה" הוא אור הדעת המתלבשת שם (ביאורים ח"ב קט ע"ב).

³⁶⁶ בדברים אלו בא להוכיח את דבריו דלעיל שהשורק יצא מהיסוד. שכן בהמשך הענין בא ללמדנו על ההארה שיצאה מהאור החדש הבאה מהבקיעה דרך הפרסא ע"מ להאיר אל הנקודות, ואותה ההארה היא אור הכתר, הרי הוא נקודת הקמץ ואור הדעת, הרי הוא נקודות חולם צירי קמץ צירי שיצאו מהטבור והפרק העליון דהיסוד. ואם כן, לכאורה צ"ע מהו ביאור מה שכתב לעיל שהיסוד יצא אור דנקודת שורק. ולכן אומר כאן רבינו "וכבר ידעת כי נקודת שורק הוא ביסוד כנז' בתיקונים", אם כן בע"כ שכאשר האיר היסוד באור הדעת אשר נכנס בו, האיר ג"כ באור השורק אשר הוא עצמותי בו. ומש"כ אח"ז "ולכן אמרנו" בא להטעים את דבריו, איך השורק הוא האור העצמותי דהיסוד, שכן השורק [] הוא הנקודה האמצעית, כמו היסוד, שאף הוא מקומו באמצע בין נ"ה. אם כן, מאחר שהשורק הוא האור העצמותי דהיסוד, בע"כ שכאשר מאיר היסוד באור הדעת הנכנס בו, מאיר הוא גם באור העצמותי אשר בו.

וזו פירוש מש"כ "והבל היוצא ממנו נקרא שורק", וכוונתו על מש"כ לעיל בסמוך "ולכן אמרנו", ר"ל לכן אמרנו היטב שיוצא מהיסוד הבל דנקודת השורק, שכן הוא יוצא יחד עם האור הדעת הנכנס שם כנ"ל³⁶³, שכן שניהם יוצאים להאיר כאחד. וכן הוא בחולם שבת"ת המאיר ביחד עם אור הכתר אשר שם. שכן האור העצמותי שבת"ת ויסוד יוצאים ביחד עם האורות אשר נתלבשו בהם, וזהו גם בע"ב ס"ג וגם בס"ג דס"ג כנ"ל.

אח"כ מקבלים הג"ר דמלכי העיגולים את הארת הטבור והיסוד דע"ב דס"ג דרך הג"ר דמלכות דע"ב דס"ג, שכן אור חדש מאיר לנקודות העינים דרך הטבור והיסוד, שהרי תחילה מקבלים ג"ר דמלכויות דע"ב וס"ג מהת"ת והיסוד דע"ב דס"ג, וכן הג"ר דהמלכות דס"ג דס"ג מקבלים בתחילה מת"ת ויסוד דס"ג דס"ג, ואח"כ מאירים הג"ר דהמלכות דע"ב דס"ג באותה ההארה אשר קבלו מהטבור והיסוד דע"ב דס"ג לג"ר דהמלכות דס"ג דס"ג כדי למתקם, אע"ג שיעקר הזיווג היה חסר בעולם התהו.

זהו מה שמסיק הרב ואומר "הרי ביארנו היות דנקודות" כלומר את אפשרות התהוותם, שכן על ידי אלו האורות דחולם שורק אשר קבלו מהת"ת והיסוד, שהם בחי' הצורה והחומר דתנה"י דאדם קדמון אשר הם מהע"ב וס"ג הכלליים דאדם קדמון (כנ"ל הערה 330), והם בחי' החלקים דאור"א הכלליים בחומר והצורה שלהם העתידיים להתפשט באצילות. וע"י שהאיר גם בנקודות יכולים היו להתהוות (ביאורים ח"ב קט ע"ב).

³⁶⁷ כל הפרק זה וכן פרק ה' עוסק באורות העיניים בלבד ולא באור החדש שיצא דרך הטבור והיסוד וכו' שכן דווקא אורות העיניים הם עיקר הנקודות (דע"ה ח"ב ז ע"ג).

³⁶⁸ [הערת המלבה"ד: עי' הערה 374 שאיתא בפת"ש שמדובר בכלי הנקודות, אמנם לענ"ד דבריו לכאורה צ"ע שכן רבינו מדבר כאן על ההשתלשלות של כתר שבו כלולים כל הט' האחרים וכו' ולכאורה ענין זה אינו שייך כי אם באורות בלבד ולא בכלים, ועי' ליקוטי נוסחאות הערה נד. ³⁶⁹ מציאות העקודים היתה בכללות בלבד שלא לפי ערך התחתונים ובסוד הרצון, ואילו הנקודות היו לפי ערך התחתונים בפרטות, ובסוד בחירה, לכן הם יצאו באופנים ההפוכים זה מזה (פת"ש שבירה ז').

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בראשונה³⁷⁰ ובו היו כלולים כל המ' אחרים³⁷¹, ואח"כ יצאה החכמה³⁷² ובו כלולים כל הח', וכעד"ז יצאה אמא³⁷² ובה היו כלולים כל הז' אורות³⁷³, ואז היתה היא נקראת אם הבנים, ואח"כ הוציאה היא הז' כלים³⁷³ בחסד³⁷³, ואח"כ מתגלים הנבורה³⁷⁴ וכעד"ז עד לבסוף עד שנמצאת שיוצאת המל' באחרונה מכולם.

עוד יש הפרש ב', והוא כי בעקודים תחלה יצאו האורות ואח"כ נעשו הכלים כנ"ל³⁷⁴, אבל בנקודים יצאו תחלה י' כלים זה למטה מזה, ונעשה³⁷⁵ ע"י הסתכלות העינים

סמל מאיר האוצר

³⁷⁰ ע"י עקודים ג' ד"ה והנה והערה 850 שם ביארנו שהארת עולם העקודים היא הפוכה מהארת עולם הנקודים, שכן הארת עולם העקודים הינה הארה של ההתפשטות הראשונה, ואילו הארת עולם הנקודות הינה הארה של ההתפשטות השניה (ביאורים ח"ב טז ע"ב), וכן מפורש בשער מול"מ ב' ד"ה ואמנם (ביאורים ח"ב ס ע"ד), ועקודים ו' ד"ה נבאר סדר (ביאורים ח"ב לח ע"א).

³⁷¹ כל אחד מהספירות הללו נזדווג מיניה וביה להוליד את הספירה שבאה אחריו, וע"י מבו"ש (ה"ד בליקוטי נוסחאות הערה נא (דע"ה ח"א יד ע"ג). וכך הוא בכל ו' הפרצופים שבנקודות (דע"ה ח"א יט ע"ב). כאשר קבלו הז"ת את אורותיהם מיד מתו והוציאו את אורותיהם לכלי שתחתיהם, ובאותה המידה כאשר הג"ר קבלו אורות מיד הוציאו אותם לכלי שתחתיהם, ולא בהדרגה כפי שהיה בתיקון (דע"ה ח"א עב ע"א).

³⁷² ע"י סוף פרק א' לעניין ניקוד צ"י.

³⁷³ ע"י לקמן הערה 393 אם חסד קדם לגבורה, וע"י הערה 501 שם נתבאר מ"ט לא הזכיר כאן דעת, ובשעה"ק לא כתוב דעת אלא חסד, ולקמן מתחיל בדעת ולא בחסד, וע"י הערה 384.

³⁷⁴ ז"ל הפת"ש שבירה ז', הכוונה בזה, כי בעקודים היו כל הכלים ומדות ומאורות העליונים הכל בכללות לבד בסוד הרצון (ע"י דבריו עקודים פתח ו), והוא בבחינת סוף המעשה העולה במחשבה תחלה, ולכן היה יציאתם להפוך, אבל כאן בנקודים, הגיע המדרגה בשיעור הראוי לתחתונים לפי ערכם בפרטות, בסוד הבחירה, והוא הנהגת טוב ורע, שהנהגה זאת הוא המעשה ההולך במדרגה מלמעלה למטה.

עוד זאת יש הפרש בין עולם העקודים לנקודים, שבעקודים נתפשט האור של הכלים בתחלה, וע"י הסתלקות האור למעלה, אז נגמרו הכלים, נמצא שהאור יצא תחלה, ואח"כ הכלים, אבל כאן בנקודים היה בהפוך, שתחלה יצאו י' הכלים זה תחת זה מכתר עד מלכות, ואח"כ נכנס בהם האור, תחלה נכנס בכתר והיו כלולים בו כל הי"ס, ואח"כ יצאו משם לחכמה ט' האורות, ואור הכתר נשאר בכלי הכתר, ואח"כ יצאו ח' האורות בבניה, וכן היה בכולם עד מלכות.

עולם הנקודים הוא סוד כח ציור מאורות וסדרי פעולות של האצילות וכל המדות של ההנהגה בפרטות, אבל בתחלה היה בכלל בסוד עולם העקודים כמו הטיפה במוח האב, ואז קדם האור להתפשט טרם יצא הכלי של הכלל, והוא ההכנה אל יציאת הכלים בשביל שלמות הנצחיי שלבסוף ועלו המאורות למעלה ממדרגת הזמן, והוא סוד המשכת אור הפה לעשות העקודים, ואדרבא הוצרך להתצמצם בעת יציאתו אל הפועל שלולי כן לא היה אפשר לו לצאת, אבל אחר שהגיע המדרגה של הנקודים אל בחינת הציור בפרטות מן הטבור ולמטה, אז נצטיירו הכלים בתחלה, ואחר זה נכנס בו הנר"ן שלו, והוא סוד כניסת האור בהם, והבן מאוד. וע"י שם איך הרב מדמה את זה למח' רבי ואנטונינוס (סנ' צא ע"ב) מתאי ניתנה נשמה באדם.

³⁷⁵ ע"י דברינו בכללים כלל יח ענף ז' (לש"ו).

להלן תורף דבריו שם: [אות ב'] בעולם האצילות בהתפשטות הראשונה לא יצא כי אם יסוד הכלי, הוא בחינת כלי הכללי והוא כולו אחד, ואילו בהתפשטות השניה יצאו הכלים בהדרגה ע"י כמה סיבות ופעולות שונות, והדבר אירע לאט לאט כדי שישתוו האור עם הכלי. אמנם בעקודים כל הוויית הכלי נעשתה על יד ההסתלקות הראשונה בלבד, וזהו הכלי העיקרי שבו (אור ההתפשטות השניה שלו לעולם אינו נפרד ממקורו להיות לכלי בפ"ע, אלא הוא עולה ויורד לכלי הראשון בתמידות בתורת מטי ולא מטי), ולכן הוא נקרא כלי הכתר, שכן הוא נעשה ע"י ההתפשטות הראשונה שהוא בבחינת כתר לגבי ההתפשטות השניה.

[אות ג'] בנקודות יצאו הכלים לעצמן והאורות לעצמן ולא נתייחדו זה בזה, וזהו א' מסיבות השבירה. וכל זיווג הנמצא בנקודות (מבו"ש ש"ב ח"א פ"ו) הוא רק באורות ולא בכלים, שכן הכלים יצאו מהעביות שפרשה מהאורות תיכף לאחר שיצאו מהעינים, והכלים לא יצאו זה מזה אלא כל אחד יצא לעצמו, ופרישת העביות מהאור היתה למעלה מהטבור, ואח"כ ירדו כל ספירה למקומה שלא על ידי זיווג כלל. ומה שמבואר בדברי רבינו (ע"ח נקודות פ"א) שהקמ"ץ פת"ח שבנקודות הולידו כלים לספירות שתחתיהן, אין כוונתו ללידת הכלים עצמן, אלא לשפע הנצרך לשם התיקון ההכרחי לכלי עולם הנקודות לצורך מלוכתם כרגע. ואפילו אחרי הנ"ל, כל הזיווגים שאכן היו לאורות הנקודות הם רק מעין זיווג, שכן לא היו זיווגים של ממש בנקודות זיווגים כלל, שכן זיווג

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מאיר האוצר

אמיתי אינו יכול להיות כי אם על ידי שפע אור הדעת מרזא דמתקלא, והרי בעולם הנקודות לא היה סוד המתקלא כלל, וכל מה שנמצא שהיה, לא היה כי אם בבחינת חיצוניות דחיצוניות בלבד, וגם זה רק היה באורות ולא בכלים. אם כן בעולם הנקודות לא נמשכו האורות יחד עם הכלים כלל, אלא אדרבא נפרדו זה מזה, וכדאמרן שזו א' מהסיבות של השבירה.

[אות ו'] הכלי הכללי דאצילות הוא מה שנשאר למטה מאור התפשטות הראשונה לאחר שנסתלק, והוא בפנימיות א"ק מטבורו ולמטה, ואינו זך כמו הכלי שנשאר מההתפשטות הראשונה דעקודים, שכן שם התפשטות היתה בסוד הזיווג עליון של אורא ומ"ס שבא"ק, ואילו כאן הוא נובע רק מהבחינות האחרונות של אר"א שבא"ק, הרי הוא מהגרונ ועד הטבור. ועוד טעם יש לחסרון ? תו של כלי האצילות, והוא שהעביות נשארה למטה מטבור דאדם קדמון דהיינו למטה מעיקרו דאדם קדמון ובבחינת לבר מגופא, ולכן העביות שנשארה שם היא עבה יותר, וממילא ראוי שייעשו על ידה כלים גמורים דאצילות, בהסתלקותה ירדה למטה ונעשתה ממנה ההתפשטות הראשונה לבי"ע. ובהשארתה למטה נתחלקה לכמה בחינות של חיצוניות ופנימיות: מהחיצוניות דפנים וחיצוניות דאחוריים וחיצוניות דחיצוניות דאחוריים (הרי הם השרשים הנעלמים של בי"ע), בירידתם למטה נעשו להתפשטות הראשונה דבי"ע. ואילו מהפנימיות דפנים ואחוריים נעשו הכלים דג"ר של כל נקודה ונקודה. והתפשטות זו נעשתה לעביות ממש (דלא כבעקודים) ונתחלקה לפרטים שונים. ועיקר הסיבה מ"ט לא היתה עביות בעקודים, הוא פריסת הפרסה שאירעה אחרי הסתלקות האור, ולכן יצאה העביות ממדריגתה העליונה הקודמת לגמרי, אמנם הכלים דג"ר אינם כלים ממש.

צ"ע מהו הטעם לעליית ההסתלקות הראשונה דאצילות מתוך רגלי א"ק. והנה עיקר ירידת הס"ג בתוך הא"ק היתה על מנת לעשות קצת גילוי לשורשי מ"ה וב"ן הכלולים בבחינות האחרונות שבו, ואין מקום לאור הס"ג מתחת לטבור, וכאשר עלו אורות ההתפשטות הראשונה, אזי עלה הס"ג, שבפנימיותו נמצא הע"ב הכללי, ויותר פנימה היה בו הקו דאור א"ס, והוא קלט עמו את האור הזך דשורש אור הב"ן והפרידו מהעביות שבו.

בעקודים נשאר אור ההתפשטות הראשונה למעלה, והוא הכתר עליון דההתפשטות השניה. אמנם בנקודות לא נשאר למעלה כי אם חלק גדול ממנו בלבד, דהיינו המלכויות דאור הב"ן שיצאו מעיניו, והם מקבילים לרשימין שיש בעולם העקודים, אלא שהנקודות יצאו בסוד אור חוזר ודינים, ואילו הרשימין יצאו בסוד אור ישר והוא רחמים.

מה שמבואר בנקודות שפרשו האורות מהכלים על ידי הס"ג, זהו רק בתנה"י ולא במלכויות. שכן העביות שבתנה"י הנה הכלי היסודי והכלי הכללי, וממנה הוא שנעשו הכלים דג"ר דנקודות, אמנם העביות שבמלכויות עדיין נותרה כלולה באור וזו האחרונה עלתה למעלה ויצאו דרך העינים. וקשה ע"ז, היאך אירע שרק אורות המלכויות כלולות בעביות, ולא תנה"י, וצ"ע.

ויש ליישב, שהמלכויות דעיגולים לא נתגלו להיות בחינות של מלכויות ולמציאות שמחוץ לס"ג דאדם קדמון, ולא נעשתה בהם שום בחינת עביות, ופנים חדשות, אלא ביציאתן מהעיניים. וכמו כן הרשימין שבעקודים הם מה שנשאר מההתפשטות הראשונה דהעקודים והם השתמשו לעיקר גדול גם בהתפשטות השניה. אמנם לא ניכרו למציאות בפני עצמן כי אם בהסתלקות.

[אות ז'] כאשר ירדו מלכי העיגולים מהעינים דרך העקודים, לא סבל אור העקודים את עביותם, ופרשה העביות מהאורות, ועל ידי כך נעשו לכלים, וירדו למטה מהטבור ונפרדו כל אחד לעצמו לעמוד זה תחת זה ונהיו לכלים דנקודות, וכן מהגבורות שבהם נמתקו אורותיהם, וע"כ יצאו למלוכתם שהיתה כרגע.

והנה המתקה זו היתה בג' אופנים: א) הכתר לקח מאורות אח"ף, ב) החו"ב לקחו מאורות חוטם פה, ג) ז"ת לקחו מחוטם פה, אם כי רק מאור התפשטותם ולא מעצמות האור, ואז הם ירדו להיכנס לכלים שירדו קודם לכן. אמנם מכח חילוק זה גופא שהיה בין כתר וח"ב וז"ת לעניין אופן שאיבתם מאח"ף היה החילוק ביניהם אף לענין שבירתם.

על ידי המתקתם היו האורות מיוחדים וכלולים זה בזה וכלולים בכתר, אמנם תחילה ירדו הכלים נפרדים זה מזה. ועל אף פי כן מכיוון שהיו כלולים באור הכתר הרי שהיו הכלים רק בבחינת כלי הכתרים.

הכלי דכתר וחכמה התאימו לאורותיהם שבמלכי העיגולים, אמנם שאר ח' הכלים לא היו ראויים לאורותיהם, כך שהזיווג דכתר היה מיניה וביה, ועל ידי חכמה (דהיינו הזיווג של קמץ ופתח) תיקן (דהיינו שיצא מהם שפע ואור תיקון) את שאר ח' הכלים שאף הם יהיו ראויים להתלבשות האורות בהם לצורך מלוכתם כרגע. כך, שלעניין בחי' הכלי שבו הבינה נחשבת בדרגת הז"ת (אמנם לגבי אורותיה היא במעלת הג"ר).

[אות ח] מהכלים דאחוריים דאר"א שנפלו בעת מיתת המלכים במקום הזו"ן דאצילות הוא שנתקנו הכלים דז' המלכים אחרי התיקון, שכן שרשם הוא בעביות תנה"י דאדם קדמון, הרי הוא הכלי הכללי דאצילות.

הכלי הכללי נחלק לחמשה: פנימיות וחיצוניות דפנים, פנימיות וחיצוניות דאחוריים, וחיצוניות דחיצוניות דאחוריים. מהפנימיות דפנים נעשו הכלים דג"ר דעתיק וא"א ואבא, מהפנימיות

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בג' אורות של אח"פ כנ"ל. לכן אחר שיצאו הי' כלים והונחו במקומן זה תחת זה כל א' לבדו³⁷⁶, אז יצא האור אח"כ (נ"א אח"פ) עד"ו, שיצא הכתר תחלה ונכנס בכלי שלו ובו כלולים כל המ' אורות, וכן החכמה יצאה אח"כ ובו כלולים כל הח', וכעד"ו עד שיצאה המל' לבדה באחרונה. נמצא שיצא הכתר תחלה ונכנס בכלי שלו והיו כלולים בו כל המ' אורות, ואח"כ נשאר אור הכתר בכלי שלו, ויצא אור החכמה עם ח' אחרים כלולים בו ונכנס בכלי החכמה, ועד"ו עד שסיימו כולם לכנס בכלים שלהם³⁷⁷.

אבל דע כי כאשר אור הכתר נכנס תחלה בכלי שלו, היו שאר האורות בטלים בו בערכו שהוא גדול מכולם יחד, ולכן היה יכולת בכלי שלו לסובלו ולסבול מ' אורות האחרים ולא נשבר³⁷⁷. וכן כאשר יצאה אור החכמה ונכנס בכלי שלו היו הח' אורות כלולים בו, וכן בצאת אור הבינה כלולה מז' (ח ע"ב) אורות ונכנסים בכלי שלה היו הכלים יכולים לסבול ולא נשברו, כי כולם הם בטלים בערך או"א. דמיון הבנים שבתחלה עומדים כלולים במוח אביהם בסוד טיפת מוח, וכן בהיות בנים בסוד עיבור במעי אמן יכולין להיות שם והיא יכולה לסובלם. (ונתנה"ה החכמה בבינה³⁷⁸ בסוד זוג פנים בפנים והיו כולם בכלי הבינה. כי תחלה היו אחר באחר, ונזדווג³⁷⁹ הכתר מניה וביה³⁷⁹ והמשיך מוחין להם, ואז חזרו פנים בפנים וזו"ן³⁸⁰ ניתנו בה, והיו בה בסוד מ"ן, והיו מעמידין מוחין דאו"א על עמדתן. ואחר כך נזדווגו יחד³⁸⁰ או"א והוציאו ז' מלכים אלו³⁸¹). ולכן היה בחי' התיקון בג"ר ולא נשברו כלל³⁸¹. וכאשר היו הז"ת כלולין במעי אמם היו שם בבחי' מ"ן המעוררין

ס מאיר האוצר

דאחוריים נעשו הכלים דג"ר דאמא זר"ן, ומג' מיני החיצוניות דתנה"י נעשו למציאות ההתפשטויות הראשונות לבי"ע, ועי' הערה 293.

³⁷⁶ כוונתו דווקא למלכי העיגולים. ועי' לקמן הערה 380 (דע"ה ח"א יח ע"ג, עי' עוד כללים ח"א צט ע"ג). לאחר שיצאו האורות דרך העיניים, נפרדה העביות מהז' ת, העביות נהייתה לבחי' הכלים (דע"ה ח"א סה ע"ד). מאחר שלא היה חיבור בין אורות לכלים בזיווג דח"ב, ממילא לא היתה ביניהם השתוות עד שהתאחדו האורות עם הכלים כראוי גם לאחר שנכנסו בהם (דע"ה ח"א עג ע"ג).

³⁷⁷ אלו הג"ר מתנהגים בסדר שאינו לפי הנהגת הזמן, וממילא המה השרשים להנהגת הזמן, ולכן היו שאר האורות בטלים לגבי אותו האור. והכלי של הג"ר הוא הסדר של המידות הכוללות את הנהגה הזאת של נצחיות, וממילא אין למידות המתייחסות להנהגת הזמן פועלות בו, וממילא אפילו אם היו נכנסות בו אורות רבים של הנהגה זו לא היה נשבר (פת"ש שבירה ט). השבירה היתה רק בז"ת, והמה המנהיגים את העולם לפי הכנת הנבראים בעת הנהגת הזמן של עתה, הרי הם ו' אלפי שנין שבהם היצר הרע שולט, והבחירה מסורה להם. לכן בהם הוא ששייך קטרוג הסט"א. אמנם הג"ר הם לא לפי הנהגת הזמן אלא לפי מה שיהיה לעתיד לבא, ועכ"ז ג"ר מאירים בז"ת בסוד הטיפות שנוטפים מגן עדן בכל יום, והוא סוד השגת הצדיקים בעולם הזה בתורה, וכן ענין רוק"ק ונבואה. וכל זה לא היה בעולם התהו, והוא סוד ביטול אחוריים דאו"א וביטול אחורי נה"י דכתר, ועל ידי כן היה הפגם שהללו לא נמשכו לז"ת (פת"ש שבירה ה'). יש לעיין, אם הג"ר יכולים היו לקבל יותר אורות מהראוי להם מבלי לישבר, מ"ט אין הדין כן בז"ת, והם לעולם נשברים מחמת האורות המרובים שבהם. אלא יש לחלק, שכל האורות שבז"ת הם אורות של גבורות שהיה חסר להם זיווג דז"ן, ואילו באורות הג"ר היתה להם הארה מהאזן, לכן היתה בהם בחי' זיווג והארה דדעת עלאה הרי הוא הקו האמצעי, ולכן התקיימו (ביאורים ח"ב צד ע"ב).

³⁷⁸ עי' מבר"ש שער ב' ח"א פ"ו דף ד ע"ג [הובא בנוסחאות אות סא] (לש"ו).

³⁷⁹ עי' לקמן הערה 469. כל הזיווג המבואר כאן הוא בבחי' החיצוניות בלבד הרי הוא בסוד אב"א (ביאורים ח"ב ט ע"ב).

³⁸⁰ כל הזיווגים שבנקודות היו רק באורות ולא בכלים, שכן הכלים יצאו תחילה (כללים ח"א צב ע"ב, ודף צט ע"ד), ועי' הערה 461, וכן לעיל הערה 376.

³⁸¹ דבר זה שייך בכל פרצוף ופרצוף שבנקודות דהיינו שעתיק יצא להתגלות ב' נקודות, ומתוכם הג"ר נתקיימו והז"ת נשברו, וכן היה בא"א וכן באבא וכו', וכל זה היה ביציאתם למלוכה כרגע (ביאורים ח"ב נ ע"א). אמנם למעשה יותר נכון הוא לומר שכל זה אירע רק במלכויות של כל א' וא', שכן זהו מה שיצא בנקודות לגילוי.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

זווג עליון³⁸², אמנם בצאת משם הז"ת שהם הז' מלכים שמלכו בארץ אדום³⁸² ורצו ליכנס בכלים שלהם ולא יכלו הכלים לסבול ונשברו ומתו כמ"ש בע"ה. ולכן נבאר תחלה סדר ז' מלכים אלו כי הנה הם מהרעת ולמטה: דעת א', חסד ב', גבורה ג', ת"ת ד', נו"ה הם תרי פלגי גופא (רע"מ פנחס רלו ע"א³⁸³) והם ה', יסוד ו', מל' ז'³⁸⁴, כי הנ"ה נחשבים כ"א חצי הגוף ובין שניהם הם אחד לבד*.

*מ"כ בשם הרב זלה"ה כי המלכים הם אותיות הם כלים, לפני מלוך מלך (בראשית לו לא) דהיינו קודם התיקון, לבני ישראל, ונקרא מלכים כי כולם בני מלכים הם מל' דאדם קדמון³⁸⁵, עד שבא הדר מלך הח' הוא היסוד דאדם קדמון מפת הלובן. גם המבול רומז לשבירת הכלים רבוי מים על הארץ, כן רבוי האורות נפל³⁸⁵ על המל' וארעא אתבטלת³⁸⁶ (סד"צ ג ע"א). וז"ס (בראשית ז יט) ויכסו כל ההרים הגבוהים, חג"ת נקרא הרים כנזכר בתיקונים (ז' ע"א) שהרים חג"ת, וגם נה"י בכללם בו"ק. וכל ההרים רמז לביטול חו"ב, וז"ס (בראשית ז כ) חמש עשרה אמה מלמעלה גברו, כי האור שהיה משבר הכלים היה מי"ה דס"ג, סוד ה"י דהיינו חכמה שהיא נקודים, וה' סוד ה' בערך עקודים כנו' במ"א. ולכן אמר אמה שהוא ג' ל"ז, מלוי דס"ג, עם מילוי הט"ס הנחרבים³⁸⁷. כי המלך הראשון דעת כולל פגם כתר וביטול חו"ב³⁸⁷, כענין ההיכלות שהיכל ראשון כולל ג"ר בו וז"ס גברו כי שם ס"ג סוד קוי הגבורה.

³⁸⁸ וודע כי כל אלו הם ענין המלכים הנזכר בפרשת וישלח³⁸⁸, ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, וזה פרטן בלע בן בעור זה דעת. וכבר הודעתך כי בלעם הוא בלע³⁸⁹ כשארז"ל³⁹⁰, והוא בסוד דעת דקליפה³⁹¹, אשר ע"כ היה שקול באומות העולם כמשה

מאיר האוצר

³⁸² עי' בליקוטי נוסחאות, ועי' שער רפ"ח א' ש"ארץ אדום" הוא כינוי לבחי' מלכות דאדם קדמון.
³⁸³ עי' לקמן הערה 486.

³⁸⁴ עי' פת"ש שבירה יח וז"ל, וארעא אתבטלת (ספד"צ ג' ע"א) שמלכות הפרטי לא מלכה כלל בעולם התוהו כידוע, שעטרת היסוד הוא מלכות דז"א והוא מלך הדר, אבל נוקבא הפרטית לא יצאה כלל, כי לא יצא ממנה רק בחינת נקודת כתר שבה לבד, וט' תחתונות שלה לא יצאו כלל, כי היו בקליפה בסוד והארץ היתה תהו, והארץ תניינא לאו בחושבן דמאתלטייא נפקא, והוא מ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל שם, שמלכות לא מלכה כלל בעולם התוהו, שאף שיצא ממנה בחינת חלק עשירי שבה נקודת הכתר, מ"מ אין זה בחשבון, כידוע שכתר אינו מכלל הפרצוף שמתחיל מחכמה, וכתר הוא מהבחינה התחתונה של פרצוף עליון השורה על התחתון, ומעתה אין כאן סתירה מדברי הרב הקדוש האר"י ז"ל, לדברי רבינו הגדול ז"ל שהאר"י ז"ל (שבירה פרק א') שחשב מלכות ג"כ במלכין קדמאין, חשב בחינת נקודת כתר של המלכות, עכ"ל. ועי' ראייה לדבריו בשער לד פרק ב' אות ט'.

כוונתו של רבינו היא רק על המלכות נוק' הכללי, אמנם בחי' עטרת היסוד דז"א, הרי היא המלכות הפרטית שבז"א, לא יצאה למלוכה בפני עצמה כלל ולא נפרדה מהיסוד בעולם הנקודות (דע"ה ח"ב ז ע"ב).

³⁸⁵ עי' שער מאמרי רשב"י פרשת פקודי כב ע"ג ומבו"ש י ע"ב ח"ב פ"ג ד"ז ע"ד (לש"ו).
³⁸⁶ בהגר"א על ספד"צ מפרשו כי היינו בחי' הנוק' שבמלכים קדמאין, ולכן בחינה זו לא נזכרה בפסוק. אמנם רבינו האר"י מפרשו שהיינו הכלים של המלכים. אמנם במאמרי רשב"י על הספד"צ מבארו בב' הדרכים כאחד.
³⁸⁷ עי' לעיל הערה 338.

³⁸⁸ לאפוקי מהמלכים המנויים בדברי הימים. יעויין מש"כ האריז"ל בשער מאמרי רשב"י לט ע"ג, שג' הפעמים שנזכר עניין זה באד"ר כל אחד מהם מכון כנגד בחינה אחרת שלהם, א' בג"ר א' בז"א וא' בנוק'. ובכל א' מהם יש סוגיא המיוחדת בפ"ע של אותם המלכים: עניין המלכים שבפרשת וישלח נוגע לז"א, הך דדה"י הוא סוגיא של נוק', ואילו הבחינה השלישית של א"א אינה נזכרת במקרא כלל.

³⁸⁹ בלע בן בעור הוא שורש בלעם אשר יצא מסיגי מלך הדעת, ולכן זכה לנבואה (דע"ה ח"ב ח ע"ב).

³⁹⁰ והוא מזהר וארא כא ע"ב: אמר רב דימי, והא כתיב (דברים לד י) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ואמר רבי יהושע בן לוי, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ומנו בלעם, אמר ליה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בישראל, לפי שמשח בחי' דעת עליון דאבא³⁹² שבז"א³⁹³. והנה זהו הענין (במדבר כד טז) ויודע דעת עליון הנאמר בבלעם, שיצא מהסיני דעת זה"ח כמבואר אצלנו במ"א באריכות.

יובב הוא חסד³⁹³, וזהו בן זרח לשון זריחה, כי הוא בחינת חסד הנקרא אור כנודע. חשם הוא גבורה כי הוא סוד ה"ג, ואותיות חשם הוא חמש. וס"ת חשם מארץ התמני מי"ן, ור"ת חמה, והם סוד הפסוק (משלי ל לג) כי מי"ן חלב יוצא חמה, כי חמה וחמאה הם אותיות שוין, והם בחי' הגבורות, שהם דם ונהפכים בכטן המלאה לחלב, ומן אותו המי"ן נעשה חמאה להאכיל התינוק. (והדר בן בדר הוא הת"ת³⁹⁴, ונקרא בן כמה שנודע כי לפעמים אבא ויש"ס נעשים חד פרצוף³⁹⁵, וכן בבינה ותבונה חד פרצוף, וזה מה שהיה תחלה מקום היסוד דבינה הוא

מאיר האוצר

ודאי שפיר קאמרת, אשתיק, כד אתא רבי שמעון בר יוחאי, אתו שאילו קמיה האי מלה, פתח ואמר קוטיפא דקרנטי אתערבא באפרסמונא טבא חס ושלום. אלא ודאי כך הוא, באומות העולם קם, ומנו בלעם, משה עובדו לעילא, ובלעם לתתא, משה אשתמש בכתרא קדישא דמלכא עלאה לעילא, ובלעם אשתמש בכתרין תתאין דלא קדישין לתתא, ובהוא גוונא ממש כתיב, (יהושע יג כב) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל בחרב, ואי סלקא דעתך יתיר, זיל שאיל לאתניה. אתא רבי יוסי ונשק ידוי, אמר הא חמידא (נ"א חמרא) דלבאי נפק לבר, דהכא משמע דאית עלאין ותתאין, ימינא ושמאלא, רחמי ודינא, ישראל ועכ"ם, ישראל משתמשין בכתרין עלאין קדישין, עכו"ם בכתרין תתאין דלא קדישין, אלן דימינא ואלן דשמאלא, ועל כל פנים מתפרשין נביאי עלאי מנביאי תתאין, נביאי דקודשא מנביאי דלאו דקודשא.

תרגום: אמר רב דימי, והרי כתוב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ואמר רבי יהושע בן לוי בישראל לא קם אבל באומות העולם קם ומיהו בלעם, אמר לו ודאי יפה אמרת, שתק. כשבא רבי שמעון בן יוחאי באו ושאלו לפניו דבר זה. פתח ואמר אשכול של זפת יתערב באפרסמון טוב, חס ושלום, אלא ודאי כך הוא, באומות העולם קם, ומיהו, בלעם. משה מעשיו למעלה, ובלעם למטה. משה השתמש בכתר הקדוש של המלך העליון שלמעלה, ובלעם השתמש בכתרים התחתונים שאינם קדושים למטה, ובאותה הצורה ממש נאמר ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל בחרב, ואם עולה על דעתך יותר, לך ש ל את אתוננו. בא רבי יוסי, ונשק ידיו. אמר הרי החמדה (היין) שבלבי יצאה החוצה. שכך משמע שיש עליונים ותחתונים ימין ושמאל רחמים ודין ישראל ועובדי כוכבים ומזלות ישראל משתמשים בכתרים עליונים קדושים, עובדי כוכבים ומזלות בכתרים תחתונים לא קדושים, אלה של ימין ואלה של שמאל, ועל כל פנים נפרדים נביאים עליונים מנביאים תחתונים נביאי קודש מנביאים שלא מקודש.

³⁹¹ עי' פת"ש שבירה טו, שהמלך הראשון הרי הוא בל"ע ב"ן בעו"ר, והוא הדעת היוצא בסוד עט' דגבורה לבד [עי' בהגר"א על ספד"צ ב' ע"ב בהגה"ה וז"ל, ובו קיבוץ כל הה"ג לפי שאז לא היה אלא מסט' דגבורה, ע"כ], לא כמו אחרי התיקון והמתקלא אז כולל הוא גם ה"ח וה"ג, והוא בסוד בלעם בן בעור, הרי הוא הדעת בטומאה וכנגד משה בקדושה [עי' בהגר"א על ספד"צ י"א ע"ד שבלעם הוא כנגד משה בדעת, שכן בלעם הוא בסוד אחורי הראש ומשה בסוד פנים. וז"ס "כי פנו אלי ערף ולא פנים" (ירמיה ב')], וכאן נקרא בל"ע, ע"ש דבגינה מתקטרין אלף אלפין מארי דיבבא ויללה, כמש"כ באדרא רבא (קלה ע"א).

³⁹² דהיינו דעת דיסוד אבא וכדלקמן.

³⁹³ וכן הוא במאמרי רשב"י על האד"ר. אמנם עי' שער מאמרי רשב"י סב ע"ג שהוא גבורה (וכן הוא בהגר"א על ספד"צ ט ע"ג מלך השני), ובשער הפסוקים פרשת וישלח מבאר שהוא גבורה, וצ"ע. ויישוב הדבר הוא שבמלכי יושר מלך החסד קודם, ואילו במלכי עיגולים מלך הגבורה קודם (דע"ה ח"א יח ע"ד וכן ח"ב ז ע"ד, וכן כללים ח"א לו ע"ד). ועי' שעה"ק כב ע"ד שחסד קדם ביציאת הנקודות, ומשמע שם כי המדובר הוא במלכי עיגולים.

הנה בס' הליקוטים פ' וישלח אמר הרב כי יובב הוא גבורה ואמר שם כי לפי שיצאו המלכים בסוד הדין לפיכך קדמה הגבורה לחסד וכן הוא ג"כ בזהר ויצא דף קנא ע"ב (וכן הוא עד"ז ג"כ בשעה"כ בספירת העומר ריש דרוש ז' ובראש השנה דף פט ע"ד וכן הוא ג"כ בעמק המלך שער עולם התהו פ' מ"ח וכן הכריע בהגר"א על ספד"צ פ"א דף ב ע"ד ודף ט ע"ג (לש"ו).

³⁹⁴ עי' פת"ש שבירה טו, שהמלך הד' הוא בסוד הת"ת שם הוא מקום הדדים שבחזה, ובקדושה הוא סיום פרצוף לאה ותחילת פרצוף רחל, וכאן בעולם התהו שם לנגדו סוד ב' נשים דלהון מחלת ולילית, שמחה ועצב שכן הד"ד הוא לשון שמחה כמ"ש "וענו עליך הידד וגו'", ובד"ד לשון צער כמ"ש "איכה ישבה בדד" (איכה א א), שכן ת"ת כולל חסד וגבורה, ובסט"א הוא שחוק הכסיל

מאיר האוצר על אוצרות חיים

עתה מקום החזה של בחי' כל הפרצוף, ושם נעשו הדדים, וזהו הדרד בן בדר ב"פ דד שהם בחזה הת"ת, וכן אותיות בדר ב' דד. ובמות זה המלך צמקו דדי בינה כדרך האשה שרדיה צומקים במות הילד שלה, והיא בחי' התפשטות הה"ג ביסוד אמא עלאה כנזכר בפ"ו, שנפלו אז אשר הם דם ונעשו חלב ועתה צמקו).

ושמלה ממשרקה³⁹⁶ (ובעל חנן בן עכבור) הם נו"ה תרי פלגי גופא (רע"מ פנחס רלו ע"א³⁹⁷) ס"ט.

והנה שאול מרחובות הנהר הוא יסוד³⁹⁸, בסוד מה שהודעתך כי יסוד בינה הוא רחב להיותה נקבה³, ונקרא רחובות הנהר. ור"ת שאול מרחובות הנהר, משה, כי משה הוא יסוד דאבא כנ"ל, ושאול המלך היה מבחי' זו. וז"ש בשאול (שמואל א' י כב) והנה הוא נחבא אל הכלים, פי' כאשר נשברו אלו המלכים כמ"ש במ"א, כל האורות נסתלקו מתוכם ונשארו מאנין תבירין, ולא נשארו בהם רק בחי' רפ"ח ניצוצין³⁹⁹ כמ"ש בע"ה בשער מיוחד. ואמנם (ח ע"ג) ⁴⁰⁰ בכלי של היסוד נשאר אור אחד⁴⁰¹ זולת הרפ"ח ניצוצין כדי להחיות את כלי המל' דלית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפג ע"א), וזה האור שנשאר שם בחי' שאול הנחבא אל הכלים, שם בכלי היסוד, מה שלא נשאר בכלי אחר, ולפי שהיה (שלא)⁴⁰² בעת השבירה ומיתה, נקרא לשון מתחבא, כי הראוי היה שיסתלק גם הוא ונשאר שם בהחבא, וסיבה זו היתה לצורך המל', לכן זכה שאול למלוכה⁴⁰³ והבן זה.

שער הנקודים ה

ונחזור לבאר סדר יציאת ז' מלכים אלו מתוך הבינה ואיך נשברו. הנה ראשונה יצאו כולם מתוך הבינה והיו כלולים באור הדעת ונכנסו עמו בכלי שלו. והנה נודע כי ו' (נ"א ז')⁴⁰⁴ מלכים אלו הם בחי' ו"ק דז"א⁴⁰², וכל א' אינו גדול מחבירו, כי כל א' הוא קצה א'

מאיר האוצר

בבחינת מחלת בת ישמעאל בסטרא דימינא, ולילית, דהוא ביללא בסטרא דשמאלא בעשו, נוקבא דס"מ.

³⁹⁵ והוא כאשר הזיווג הוא לצורך לידת הנשמות (עי' שער ז"א ספ"א) אבל כאשר לקיום לבד אז הוה כללותם אבא עם אמא עלאה ויש"ס עם התבונה (לש"ו).

³⁹⁶ אם כגירסא זו שהמה ב' מלכים נפרדים הדבר לכאורה צ"ע, שכן לעיל בפרק איתא שנו"ה הם מלך א' וכן הוא בפרק הבא. אמנם עי' בבהג"ר א על ספד"צ ט ע"ג דס"ל כמ"ש כאן שהם ב' מלכים נפרדים, עכ"פ עי' ליקוטי נוסחאות הערה סט שבאוצ"ח לא גרסו כלל.

ישנם חילוקים בין שעה"פ וישלח לבין מאמרי רשב"י אם כוללים את נו"ה למלך א' ואז יש מלך מיוחד למלכות או לא, וטעם החילוק הוא שכל מלך כולל עשר ספירות ולכן אפשר לקרותם בשמות שונים (דע"ה ח"ב ו ע"ג), ועי' הערה 486.

³⁹⁷ עי' לקמן הערה 486.

³⁹⁸ מלך היסוד נקרא "שאול" משום שהוא ניתן תמיד בשאילה אל המלכות ואח"כ חוזר למקומו, וכל השפע הנמשך בו מהמוחין הוא רק שאול אליו, שכן עיקרם הוא ליתנם לנוק', והוא רחב (ע"ש "רחובות הנהר"), מכיוון שיסוד דבינה רחבה, וממנה נמשך אור ליסוד דז"א (הקדו"ש פו ע"ב).

³⁹⁹ נקראים ניצוצין ע"ש שהם כחות של אש, ודינים היוצאים מכח הבוצינא דקרדינותא הרי הוא שורש הדין המושרש למעלה בצמצום הראשון (פת"ש שבירה יא) [הערת המלבה"ד: זה נכתב בענין ניצוצין של עולם הנקודות ונ"ל שהוא שייך גם לכאן].

⁴⁰⁰ עי' בהגוב"י כאן אות י' וז"ל, ובעל חנן בן עכבור מלכות, עכ"ל. והלש"ו כתב בגליונות על דברי ההגוב"י - מבר"ש שער ב' ח"ב פ"ח יא ע"ג [י ע"ב], ועי' מול"מ פרק ד' אות ז' [פיסקא אמנם בשאר על המילים והם כח"ב יסוד] שלאחר התיקון נתחבר הוא עם מלך הדר ונעשה גם הוא לעטרה דז"א, ע"כ. ועי' עוד דע"ה ח"ב דרוש א ענף ה' אות ד', הר"ד לקמן הערה 411.

⁴⁰¹ עי' בפרק הבא שיש בכלי היסוד מלבד אורו, רשימות ו"ס וכן אור המלכות עצמו. וצ"ע אם לזה הוא שנתכוין רבינו כאן. אמנם לפי הדע"ה שהו"ד לקמן בהערה 411 שזה אינו אור המלכות, ממילא בע"כ שהיינו הרשימות.

⁴⁰² כלומר ו"ק, שבתיקון המה מהווים את פרצוף ז"א.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

גדול כחבירו, ולכן לא היה כח בשום כלי מהתחנתונים לסבול בתוכו יותר מחלק אור המגיע לחלקו בלבד, וכאשר יצאו כולם כלולים בדעת לא היה יכול הכלי לסבול את כולם ונשבר וירד למטה⁴⁰³ כמ"ש בע"ה. אח"כ יצאו ו' אורות האחרים בכלי חסד, וגם הוא לא היה יכול לסובלם ונשבר וירד למטה כמ"ש בע"ה. וכבר נת"ל כי ז' אורות הם אלא שנצח והוד נחשבין לא', כי ב' פלגי דגופא הם⁴⁰³. ואח"כ ירדו הה' אורות בכלי של גבורה וירד ג"כ עמהם הרשימו של חסד,⁴⁰⁴ פי' כי נודע שכל הה' ספירות מחסד עד הוד כל אחד מהם נותן הדר רשימו שלו בספירת יסוד⁴⁰⁵, כי לסבה זאת נקרא יסוד כל (זהר בראשית לא ע"א) לפי שהוא כולל כולם⁴⁰⁶, וע"כ כל א' מוריד רשימו חד ליסוד ולא יכול לסבול ומת ונשבר. ואח"כ ירדו הה' אורות וב' רשימין של חסד וגבורה בכלי הת"ת ונשבר גם הוא וירד. וכעד"ז עד שירדו שש"ה (נ"א ב') אורות וה' רשימין בכלי היסוד ולא היה יכול לסובלם ונשבר וגם הוא ירד. וכשבא אור המלכות⁴⁰⁷ לא בא אלא הוא לבדו ועכ"ז לא היה יכול לסבול ונשבר גם הוא וירד.

וטעם הדבר כמו שהודעתך למעלה כי העקודים כאשר חזרו האורות שנית להכנס בכלים שלהם לא נכנסו ממש בכליהם, רק בכתר נכנס אור החכמה וכו' ובכלי היסוד נכנס אור המל', ונשאר כלי המלכות ריקם⁴⁰⁸, אשר לסבה זאת נקרא המלכות (זהר ח"א קפג ע"א) אספקלריא דלא נהרא דלית לה מגרמה כלום (שם קפא ע"א), ונקרא (ת"ז סה ע"א) עניה ודלה (וכל זה)⁴⁰⁹, וז' ע"ד כי האור שנכנס אח"כ בכלי של המלכות אינה אור שלה רק אור חדש מזווג או"א כמבואר אצלנו⁴⁰⁹. וזה ענין מ"ש לעיל אספקלריא דלא נהרא דלית לה מגרמה כלום, רק האור שלה הוא ממקום אחר וזכור ענין זה. והנה כיון שכל אלו הכלים של הנקודים נעשים בהסתכלות העין בעקודים כנ"ל⁴¹⁰, לכן כיון ששם

מאיר האוצר

⁴⁰³ עי' לקמן הערה 486.

⁴⁰⁴ מכאן עד "כולל כולם" הוא מאמר המוסגר.

⁴⁰⁵ כלומר בסוף בירידת כל המלכים

⁴⁰⁶ האמת לאמיתה היא שאין ליסוד אור בפנ"ע (עי' עקודים ג', ז"ל: כי היסוד אינו מכלל הו' קצוות כי אינם רק ה' חסדים מחסד עד הוד, אך היסוד אינו לוקח חסד פרטי לעצמו רק שנכללין כל הה' קצוות בו, ע"כ. וכן מבואר בשער השבירה פרק א'). והטעם, שכן אם היה לו אור בפני עצמו, היתה פעולתו בלי הפסק, וזה לא יתכן עתה שאינו מזדווג אלא לפרקים (כללים ח"א עב ע"ד). ועי' בהגר"א על תיקו"ז ק ע"ג ד"ה ברא וז"ל, ר"ל הדעת דנפיק מאו"א וכו' ונקרא היסוד ביחוד נהר, שבו מתקבץ כל הנהרות שהוא הדעת, והוא אינו חי אלא בסוד הדעת והוא בהיותו אבר חי [דהיינו דווקא בשעת זיווג], ובריאתו הוא בשביל זה, ובסוד והאדם ידע כו', עכ"ל.

⁴⁰⁷ מש"כ רבינו שהמלך השביעי הוא מלכות אינו עטרת היסוד שכן בחינה זו לא יצאה בנקודות, אלא זהו הנוק' הכללי, והוא כללות של כל המלכים, ולכן גם הוא מת (דע"ה ח"ב ו ע"ד). וצ"ע אם הנוק' הכללי היה נכלל במלך החסד וכו', וע"ש ז ע"ב מש"כ שכן היתה בחי' עטרת היסוד בעולם הנקודות, אין הכוונה לעטרת היסוד שהוא תיקון המ"ה אלא רק מעין זה שהוא המלכות הפרטי שביסוד דז"א שבו הוא השתמש לשם בחי' העטרה שבו. ובז"א היה הדבר כלול עם היסוד ובנוק' הוא יצא למלוכה לבד, מכיון שכל עולם הנקודות יש מעין מה שיהיה בתיקון. אמנם כל הנ"ל דאמרן לגבי מלכות הוא רק לשיטת רבינו אבל לגר"א הדבר פשוט יותר שלא נזכר בתורה מהמלכים דנוק' הכללי מאומה. אמנם עי' ב"ע י ע"ב שמהמלכות יצאה רק הכתר שלה להתגלות, וידוע כי הכתר לעולם אינו בכלל הפרצוף ושייך לפרצוף של מעלה ממנו.

עי' לעיל הערה 384. ועי' שער רפ"ח פרק ה' שיש רפ"ח ניצוצין בז"א ובנוק'.

⁴⁰⁸ עי' עקודים פרק ה', שבעקודים שולטים השמות ס"ג ומ"ה במקום מ"ה וב"ן (ביאורים ח"ב כז ע"ג). ועי' מול"מ פרק ב' ולעיל בהערה 1013, וכל זה היה ע"מ להוציא את עולם הנקודות על מדרגתו.

(ביאורים ח"ב סו ע"ד).

⁴⁰⁹ עי' מול"מ ד שזה האות ד' הנזכר שם.

⁴¹⁰ פרק ב', ועיי"ש מש"כ הערה 293. וזה דומה למש"כ שכלי אח"ף נעשו על ידי הסתכלות העינים באורות אח"ף כמש"כ בדרוש הר' גדליה באח"ף א' וע"ש בהערה 274.&

מאיר האוצר על אוצרות חיים

(נ"א שכאן) היה חסר בחינת אור המלכות מן הכלי שלה, גם זה הכלי של המלי' דנקודים היה חסר ולא יכלה לקבל אור שלה ונשברה⁴¹¹.

שער הנקודים פרק ו"ה

ונבאר עתה ענין אחוריים דא"א שגם הם נפלו ונשברו⁴¹², ותחלה צריך לבאר הקדמה⁴¹³ פב"פ ואב"א⁴¹³. והענין כנ"ל כי מקום⁴¹⁴ הקליפות והחיצונים הם אחורי נוקבא דז"א, ושם הם נדבקים⁴¹⁵, ואמנם נ"כ באחור ז"א יש קצת אחיזה⁴¹⁴. והנה טרם ברא אלקים אדם על הארץ, היה כח בקליפות לינק שפע מקדושה בסוד (בראשית ב ה) ואדם אין לעבוד את האדמה⁴¹⁵, ואחד מעבודת האדמה הוא כיסוח קוצים⁴¹⁶ מן הכרם, אשר לזה צריך מצות מעשיות. אבל כאשר נאצלו ז"ת⁴¹⁷ עדיין לא היה אדה"ר התחתון נברא בעולם⁴¹⁷, יצאו ז"ת⁴¹⁶ אב"א מפני פחד החיצונים שלא יינקו⁴¹⁷. כי אם היו עומדין פב"פ הי'

סמ מאיר האוצר

כוונת רבינו שכאשר עברו הנקודות דרך העקודים, קלטו העקודים את האור הזך מהעביות שבהם ועל ידי כך נבדלה העביות לעצמה וירדה למטה מהטבור ונעשתה לכלים, וע"י זה נמתקו קצת הנקודות, וע"כ יכלו לצאת למלוכה כרגע (דע"ה ח"א סה ע"ד).

⁴¹¹ דהיינו שלא נכנס בה אור כלל. שכן מעיקרא אפשר היה לומר שנשברה מסיבה ההפוכה לזה דהיינו מאחר שקבלה יותר אור מהראוי לה. אלא שכאן סיבת שבירתה היתה משום שהיא היתה חסירה משרשה (דע"ה ח"א נט ע"ב), ולכן עצם הכלי היה חלש, מכיוון שלא קיבל מספיק מהעקודים (שם ח"א ע ע"ב). ובאמת בכלים היו ב' מיני ריבוי אורות: א) ריבוי האור של עצמו שהיה גדול ומרובה לפי ערך הכלי, ב) האורות של כולם שנכנסו אף הם (שם עב ע"א), וע"י דע"ה ח"ב ו ע"ד שמלכות זו היא כל המלכים דנוק'.

⁴¹² כנ"ל פרק ג'.

⁴¹³ כל זיווג הוא פנים בפנים, אמנם כל זמן שאין להם חיה הכללי נקראים אורות נר"נ "אורות האחוריים", וכל הזיווגים אז מכונים אב"א וכאלו עומדים אב"א, שכן גם אור הפנים שלהם הוא רק מבחי' החיצונית שבהם בלבד הנקרא אורות דאחוריים, ורק עם חיה אפשר להזדווג בזיווג פב"פ האמיתי ולהמשיך אליה אור בכדי להוליד אורות דפנים ממש (ביאורים ח"ב ט ע"ג).

⁴¹⁴ עומק הענין הוא, שעל ידי חלקי המ"ן שלא נתבררו עדיין יש לקל' קצת אחיזה באחורי ז"ת, וחלקים אלו של המ"ן, על ידי כך שהם לא נבררו, וממילא הם בלועים תוך הקל'. וביאור הדבר, שכן שורש המ"ן הוא מהח"ג שבדעת הנמשכים דרך האחוריים הרי הוא טיפת הזיווג הנמשכת דרך חוט השדרה (שמקומו באחוריים). וממילא יתבאר מ"ט יש לקל' אחיזה באחוריים גם למטה, שכן כך הוא בשרשו ג"כ (דע"ה ח"ב צו ע"א).

⁴¹⁵ [הערת המלבה"ד: עי' זוהר בראשית דף כה ע"ב, בגין דלית תמן משה למפלח לשכינתא, דעליה אתמר ואדם אין לעבוד את האדמה. ועי' לקמן שער דרושי אב"ע פרק ד ז"ל: וכשמשיע ז"א בנוקבא יונק' קליפה ההיא ונאחזת בעור יסוד של הנוקבא.

עיקר מלכי היושר יצאו מהטבור והיסוד ונשארו במקום האצילות דוגמת ג"ר דעגולים והם לא נתקנו בתיקון מעשה בראשית אלא תיקונם תלוי במעשי אדה"ר בלבד. אמנם העיגולים נתקנו במעשה בראשית (כללים ח"א צא ע"ג).

⁴¹⁶ דאצילות.

⁴¹⁷ ז"ת היו אב"א, שכן בעת התיקון דמעשה בראשית נתקנו רק הנשמות שהיו ממלכי העיגולים, אמנם מחלקי הנשמות דמלכי היושר לא נתקנו אלא מה שהיה שייך לנשמת אדם הראשון עצמו בלבד ולא לכל הדורות.

והנה שורש כל הנשמות הוא ח"ג שבדעת הנמשכים דרך האחוריים שהוא טיפת הזיווג הנמשכת דרך חוט השדרה, וכאשר נשאר חלק גדול מהם שלא נתקנו, אזי ישנה לקל' יניקה באחוריים דז"ת. כל זה הוא בבחינת מ"ן שתכליתו לתקן את החלק שלא נתקן (דע"ה ח"ב צו ע"א). כללות העולם נתקנה במעשה בראשית על ידי הגילוי דאור הגנוז, אמנם שלימותם ותיקונם נעשה לכל אחד ביומו על ידי עשרת המאמרות שבהם נברא העולם. וכל הזיווגים הפרטיים האלה הם אב"א, הרי הוא הפנים של חיצוניות הכלים (עי' לעיל הערה 413), ומזיווג זה הם נתקנו ונעשו ב"ע, וכדי לעשות זאת, חיצוניות הכלים דז"ת דאצילות ירדו בהיכל הז' הרי הוא היכל קודש הקדשים דהבריאה, ונזדווגו שם פב"פ. ובפנים אין שליטה של חיצוניות, ולכן אפשר להזדווג פב"פ. אמנם מכיוון שזהו זיווג של חיצוניות הכלים הוא נקרא זיווג אב"א (כללים ח"א קג ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לקליפות מקום להתאחו במקום אחיזתן שהמה אחוריים לינק^ב, כי מפנים לא יוכלו לינק,
ולכן הוצרכו להיות מתדבקים אב"א, כדי שלא יוכלו החיצונים לינק^ב משם.

מאיר האוצר

האחוריים שלהם הם שרשי הבי"ע ולא היו מתוקנים כלל, ולכן היו מוכרחים לעמוד בבחינת
אב"א, כך, שאפילו שכל מה שנוגע מהאחוריים לאצילות היו יותר מתוקנים ושלמים מכל תיקוני
אור המ"ה (כללים ח"א קט ע"ב).

והנה יש לתמוה, מ"ט היו זרין אב"א אחרי תיקון הש"ך פ"ר ורפ"ח במעשה בראשית. והנראה
ליישוב הוא, שכל מה שנתברר אור המ"ה היה רק מה שצריך לשם מעשה בראשית, ולכן נבררו
הנשמות ממלכי עיגולים, שהם מאמא דאדם קדמון שהם מהשם ב"ן דחיצוניות דב"ן דב"ן דב"ן
דמ"ס, וכן האור דמ"ה הפנימי שהיא אור הדר ומהיטבאל דאמא הרי הם העסמ"ב דמ"ה דב"ן
דמוחא סתימאה והעסמ"ב דב"ן דב"ן דמ"ס שהם גם מהאמא הכללי דאדם קדמון. אמנם כל
הניצוצין שהם כחות השרשים דתולדות שמים וארץ לכל שית אלפי שנין דהיינו כל הדומם,
הצומח והחי, חלקי הנשמות המכונים "צלמים" (שהוא לבוש לנשמה שעל ידה הוא מתלבש
ומשתתף בגוף) לא נבררו, מאחר שהם באים מפנימיות ד' היסודות. דהיינו כל תיקונים של מלכי
יושר הבאים מכללות אבא דאדם קדמון.

והנה מה שנוגע לבי"ע, הן הנשמות והן העולמות עצמן (אפילו הבי"ע שבתוך האצילות), לא
נתקנו במעשה בראשית אלא תיקונם תלוי באדה"ר. ומה שנוגע לאצילות, ואפילו האצילות
שבבי"ע, נתקן באור המ"ה במעשה בראשית. וד"ז לכאורה צ"ע, שהרי בי"ע לא נעשו כי אם
מבירורי המ"ן דמלכי עיגולים, ועכ"ז כל תיקונם ובנינם הוא רק מהמלכות דאצילות, ואם כך
הדבר מחוסר הבנה, הרי המלכות נתקנה, ואם כן כיצד יתכן שהם בחסרון.

מה שנתקן הוא רק תיקון הנעשה במעשה בראשית ללא תיקון של מעשה אדה"ר, ואינו נוגע
לתוספות אור וברכה הנמשכים מלמעלה לצורך אותם המ"ן ע"מ לתקנם, ומה שכן נמשך להם הוא
רק מתיקוני אור מ"ה דאמא. מלכי יושר שאינם שייכים לא לאצילות הכללית ולא לאצילות
שבבי"ע (דהיינו עשר ספירות דבי"ע שנחתמו מ"ס דאצילות בבחי' חותם ונחתם, שהם אלהות
גמור השוכנת בבי"ע תמיד, והוא בחי' גדלות שני), נשאר בבחינת אב"א ולא נתקנו במ"ה הפנימי.
אמנם מה שנוגע לנשמות ועולמות בי"ע לא נתקנו בתיקון דמעשה בראשית באור המ"ה דאבא
אלא רק מאור היושר דמ"ה דאמא, והם תיקוני הדר ומהיטבאל של מ"ה וב"ן דב"ן דמ"ס, משא"כ
תיקוני אבא שהם הדר ומהיטבאל של מ"ה וב"ן דמ"ה דמ"ס שלא נתקנו.

הנשמות הכלולים באדה"ר הם רק אלה שעתידים לצאת בו' אלפי שנין דעולם הזה, אמנם יש
אותו מספר של נשמות ממין שלא היה כלול בו, והם נאצלו בעת הנקודות, והיינו מלכי היושר
היוצאים מאבא דאדם קדמון, והם לא נתקנו עדיין באור המ"ה, אלא תלויים במעשי אדה"ר, והם
נשמות חדשות העתידות להיות, והם יתקנו ויצאו להתגלות רק לעתיד לבא (כללים ח"א קד ע"ג).
זרין היו מתוקנים רק במה שנוגע לשלימות פרצופם גופא, ולא במה שנוגע לנשמות עולמות
בי"ע. וכמו כן עדיין היה על אדה"ר להחזיר את זרין להיות פב"פ ע"י מעשיו, והוא לא עשה זאת.
אמנם אם כן הוא לכאורה הוא תימה, לומר שזרין מעולם לא היו פב"פ.

אלא צ"ל שמה שמבואר בדברי רבינו שזרין היו אב"א ולא נשלמו להם מוחין דחיה, הוא רק על
פי מדריגת העולמות שהיו לאחר שהושם אדם הראשון בגן עדן. דהיינו שזרין היו אב"א לפי
מדריגת העולמות של אז ולא של עתה, שאר"א שלהם היו אז במדרגת גלגלתא ואורא של עתה
ולא המשיך אבא את המוחין שלו בז"א לצורך זיווג, והיה חסר לז"א את המוחין דחיה [ע"י עקודים
ב' שכדי שיחזור פב"פ צריכים את הארת החיה, וכך עמדו זרין עד שנשלמו מוחין דחיה (ביאורים
ח"ב י ע"א)]. אמנם כל זה הוא רק מה שנוגע להמשכת המוחין לצורך ההולדה של הנשמות
והעולמות דבי"ע, ולא מה שנוגע לזרין עצמן וגם לא לאצילות דבי"ע, שזה היה ביחוד גמור דא"א
הכלליים (כללים ח"א קז ע"ג).

מבואר בשער מאמרי רשב"י, שבו' ימי בראשית היו זרין בזיווג תמידי כמו אר"א העליונים,
ולכאורה דבר זה סותר את המבואר כאן שהיו זרין אב"א. אלא העניין הוא שיתכן זיווג חיצוני ללא
הפנימי, אמנם זיווג פנימי ללא זיווג חיצוני לא יתכן כלל. ממילא זיווג דעולמות הוא החיצוני,
ואילו זיווג של נשמות הוא פנימי וחיצוני כאחד, ופנימיות דזרין היו רק אב"א, ולצורך בריאת
נשמת אדה"ר עלו הזרין למעלה לחיק אר"א ושם נזדווגו גם פב"פ (ע"י הערה פז), והוחזרו פב"פ
בפנימיות על ידי הנסירה ואדה"ר. אמנם כל העולמות נעשו רק בזיווג דחיצוניות והוא זיווג תמידי,
ואז היו פב"פ דהיינו שחיצוניות דזרין היו מזדווגים פב"פ, שכן אין זיווג אלא פב"פ, אמנם כל זה
היה בגילוי דאור הגנוז, ולכן יצאו להתגלות במדריגה גבוהה עד שעולם העשיה נהייתה במדריגת
עולמות היצירה והבריאה של עכשיו. וכשעלו בחי' אר"א, היו במדרגת ב' רישין תתאין של א"א
ושם נזדווגו פב"פ גם בפנימיות שבהם וגם בחיצוניות שבהם, ועי"ז יצא אור נשמתו דאדה"ר
להתגלות. אמנם הזרין עצמם כשהם במקומם, שהוא במקום אר"א של עתה, בפנימיותם היו רק
אב"א (דע"ה ח"ב לב ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וכאשר נברא אדה"ר⁴¹⁸ ועשה מצות מעשיות^פ החזירם פב"פ, ואז לא היה פחד מן הקליפות כי כבר חפר ועזק וסקל וכרת קוצים מן הכרם⁴¹⁹. והנה בהיותם אב"א⁴²⁰ אין לזו"ן רק כותל א' לשניהם, וכותל א' לבד מספיק בין שניהם ומשתמשין בכותל א'⁴²¹, הצי כותל לז"א וחצי כותל לנוק^פ. וכאשר אדם החזירם (נ"א וכשאדם מחזירם)^ג פב"פ ע"י מצות ומעשים הטובים אז נגמר ונשלם אחור א'⁴²² שלם לזה ואחור א' שלם לזה, ויכולין להחזיר פב"פ.

וטעם הדבר^א כי האדם התחתון ע"י מעשיו גורם זווג עליון^ב, ויורדין טפין עלאין למטה שהם בחי' המוחין דז"א והם בחי' החו"ג, אשר הם (נ"א משם)^ג עיקר הטפה כנודע^ד. כי אין יוצא מיסוד דבינה רק חו"ג, כי מן החכמה ובינה דז"א (ט ע"א) אינו יוצא רק הארה בעלמא^ה, שמכים החסדים המגולין⁴²³ שם^ו ומוציאין אורותיהן לחו"ג^ז. והנה בבא אלו החו"ג בראש ז"א, כדין איהו נקיט החסדים ומשתלים אחור דידה⁴²⁴, ואיהו נקטא גבורה ומשתלים אחור דידה וכדין אתהדרו פב"פ כמ"ש בברכת אבות (שעה"כ שער העמידה ב'), והרי בארנו איך החו"ג גורמין הגדלת אחוריים⁴²⁵ ועי"כ יכולין לחזור פב"פ. נמצא כי בודאי הוא (נ"א הלא)^ג שבערך בחי' זו יותר גדולה הארה של החו"ג הבאים להם מחדש מהארה שהיתה להם בראשונה, לפי שהארה ראשונה הניחה בבחי' אב"א, והארה זו החדשה החזירם פב"פ. נמצא כי זו הארה המחודשת היא נקראת פב"פ,

מאיר האוצר

⁴¹⁸ כאשר הכניס הקב"ה את אדה"ר לגן עדן בחצות היום דע"ש, אזי עלה עד שהיו תחילת רגליו בעולם האצילות (שכן גן עדן דעולם הזה הוא עולם האצילות), ורגליו גופא נשאר בו' הראשונות דבריאה, שכן עד לשם היה מסתיים עולם העשיה של אז, אמנם מאחר שהד' ראשונות דעשיה היו אז במקום הנוק' דאצילות של עתה, נמצא כי היה באמת כל גופו עד סוף רגליו באצילות הכללי של עתה (דע"ה ח"ב לג ע"ד).

⁴¹⁹ עי' אד"ר ומחצדי חקלא זעירין אינון ואינהו בשולי כרמא כו' – פי' הגר"א - ומחצדי חקלא כו' אינון מרי דרזא וכמ"ש "ויאמר בועז לקוצרים כו" (רות ב ד), והענין כמ"ש "אור זרוע לצדיק כו" (תהלים צז יא), שאף שנגנז האור, מ"מ נזדרע בכל יום על ידי הצדיק, ובזמן הבית היו קוצרים בכל יום וזורעין מחדש, אבל בזמן הזה אין העולם ניזון אלא מספיחים, והשתא נזרע וגדל ונושר מאליו וחוזר ונזרע כדרך הספיחים, ואינו נקצר אלא על ידי מארי דרזין, עכ"ל. ועי' ב"ע ג ע"ב, דהיינו הצדיקים הכורתיים במעשיהם הטובים את הסט"א מחקל תפוחין קדישין, והוא סוד הניכוש שמסירים את העשבים הרעים שלא ינקו מהשדה, שכל אחיזת הסט"א היא ביסוד דנוק' ונקראת שדה.

⁴²⁰ עי' לעיל הערה 417, ועי' דע"ה ח"ב צז ע"ג. כל אור הדעת אשר באחוריים שלהם היתה מכונה "עץ הדעת טו"ר" באותו הזמן, שהרי יש לרע שייכות בהם שכן יונק מהם מרחוק, ועי' לעיל הערה 414.

⁴²¹ עי' עקודים ב', שמכאן מתבאר שכל קבלת הנוק' מהדכר הוא מאחור שלו (עי' אד"ר קמ"א ע"ב וז"ל, תאנא האי תפארת כליל ברחמי וכליל בדינא, ואתפשט רחמי בדכורא ואתעבר ונקיב (ס"א ונהיר) לסטר אחרא ותקין מיעוי דנוקבא בסטרא דדינא – תרגום: למדנו, תפארת זו כלולה ברחמים וכלולה בדין, והתפשטו רחמים בזכר ועברו ומנקבו לצד האחר ומתקן את המעיים של הנקבה בצד של הדין.), והוא כדי שהחיצונים לא יכנסו בין הדבקים.

⁴²² [הערת המלבה"ד: נלענ"ד ש"סיקול האבנים" הוא כינוי להעלאת מ"ן, והשלמת האחור היא הורדת מ"ד. ונראה יותר שבתיקון הפרצוף בשלימות גם האחוריים שלימים, ולכן לא רק האחוריים נשלמו אלא גם הפנים.

⁴²³ שהם רק הכנה לעצם הזו"ן ולא שיש להם שם בפני עצמם, ולכן עיקר האצילות הוא רק ג' השמות אה"ה, הו"ה ואדנ"י, שכן או"א נכללים בא"א.

⁴²⁴

עי' דע"ה ח"ב דרוש ד ענף כג אותיות ב ד (לש"ו). בריש סי' ב' מחלק הלש"ו בין העמדת זו"ן אב"א והוא על ידי הארת ישס"ת, הרי היא אימא הכללי. אמנם כאשר עומדים פב"פ אזי יש להם הארה מהאו"א עלאין, ובסי' ד' כותב מש"כ לעיל הערה 414.

⁴²⁵ והוא דוגמת כל טיפת זרע היורדת מעטרין דחו"ג שיורדים דרך חוט השדרה (כללים ח"א קג ע"ג), אמנם גם בטיפת הזרע הזו יש תיקון לכל הפרצוף ולא רק לאחוריים, ובפנים היה גידול רק בפנימיותו שאינה ניכרת כלפי חוץ.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אבל בערך בחי' אחרת לא תקרא אלא בחי' אב"א, לפי שלא הגדילה רק בחי' אחוריים כנ"ל וממילא הוחזרו פב"פ מאליהם, ובבחי' זו תהיה הארה זו פחותה וגרועה מהראשונה, כי הראשונה תיקנה ועשתה כל פרצופים כולם שלימים, וזאת לא עשתה רק הגדלת החצי אחוריים כנ"ל⁴²⁶.

והנה מ"ש שנפלו האחוריים דאו"א, הוא על בחי' חו"ג המגדילים האחוריים ומחזירים פב"פ⁴²⁷, לכן אל תתמה אם אנו אומרים ומכנים בחי' זו פעם פב"פ⁴²⁸ ופעם אב"א⁴²⁹, והוא על בחי' החו"ג אלו (שהם הבחי' שהגדילו האחוריים וכל זה נפל למטה)⁴³⁰, והוא (על) בחי' חו"ג שלוקחים או"א מן הכתר שהוא א"א⁴³¹, כדי להחזירה⁴²⁸ פב"פ, כי גם באו"א היה בהם בחי' אב"א⁴²⁹ כמ"ש בע"ה.

ד"כבר ידעת כי הטפה המציירת הולד ומגדיל, והוא הבחי' זו"ה (נ"א זהו החו"ג)⁴³² החו"ג, ואלו הם סוד האותיות שמהם נוצר הולד. ועוד כי האותיות תמיד לעולם הם בחינת הכלים כנודע, ואלו נעשים כלים לאו"א בסוד האחוריים כנזכר. ואלו הם שירדו למטה עם שארית החסדים (נ"א האורות החו"ג)⁴³³ היורדין לצייר הכלים⁴³⁰ של הולד שהם ז' מלכים דבחי' זו"ן.

ד"והנה כל אלו הם בחי' כ"ב אותיות התורה⁴³¹, וז' מהם הם כלים⁴³² לז"ק מלכים וט"ו מהם הם כלים לאו"א וכנ"ל (מנת"א פרק ג'), כי יותר גדולים הם⁴³⁴ או"א מכל זו"ן. וסימן לאותיות או"א הם י"ה, כי או"א הם ג"כ סוד י"ה שבשם כנודע. ואותיות ז"א⁴³⁵ הם שעטנ"ז ג"ן, והט"ו אותיות הנשארים הם דאו"א, ו' מהם הם אחוריים דאו"א שהם בד"ק חייה וכנזכר בתקונים⁴³⁶ ובזהר, ושאר אותיות הם אוכ"ל מספר"ת⁴³⁷ הם פנים דאו"א. וזהו הטעם של אלו אותיות של שעטנ"ז ג"ן צריכין ג' זיינין⁴³⁸ ותנין על כל א' מהם, ואמנם באותיות בד"ק חייה צריכה תג א' על כל א' מהם, וגם למה נשתנו אלו (ט"ו) האותיות משאר אותיות שאין בהם שום תג. אבל הענין כי האותיות שעטנ"ז ג"ן הם סוד הז' מלכים שמתו, ולפי שמהם נתהוו ויצאו הקליפות (ט ע"ב) כנודע, לכן הם אותיות שט"ן ע"ז ג"ן, פי'

מאיר האוצר

⁴²⁶ עי' לעיל הערות 311, 424, שאחוריים דאו"א הם ישסו"ת, ופנים דאו"א הם או"א עלאין, לכן יש בכל א' מעלה א' על השני, שהאו"א המה תמיד בזיווג, וזה לצורך קיום, ואילו זיווג ישסו"ת אינו תדירי והוא לצורך תיקון [לענין או"א וישסו"ת עי' סוף לג ע"ב].

⁴²⁷ והוא המבואר בספד"צ א ע"ב "לא הוו משגיחין אפיין באפיין" (פת"ש שבירה טז). כל זיווג אב"א הוא לצורך קיום, והוא שייך לעולם התהו, וכל זיווג פב"פ היא לזיווג לצורך תיקון, והוא גילוי התורה (פת"ש שבירה יז). ועי' לעיל הערה 424.

⁴²⁸ דהיינו או"א, ועי' ליקוטי נוסחאות.

⁴²⁹ עי' לעיל הערה 413.

⁴³⁰ עי' כללים כלל יח ענף ז' ריש אות ח (לש"ו). ועי' לעיל הערה 375 שם הובאו תמצית דבריו.

אע"פ שמבואר שהכלים נעשו על ידי הארת העקודים (כללים ח"א צה ע"ב).

ולפי זה מתבאר שכל גידול האחוריים כולל פנים.

⁴³¹ כלומר הכלים דנקודות. טעם הדבר, שכל הבריאה וכל התאצלות המאורות הם המשכת זיו המאציל ית', שהם בדרך של הארה והתנוצצות. וכן כל מה שבג' עלמין ב"ע כולם נבראו במאמר פיו ית', וכל נברא יש לו כחות וסדרים כפי המספר והגבול ששיער המאציל ית"ש, והם כפי שיעור הרכבת האותיות שבכל תיבה וכל מאמר, וכפי מספר הצירופים היכולים להיות ע"י גלגול כ"ב האותיות בכל השערים שבהם, כך הוא מספר כל הנבראים סדרי הפעולות ומדות ההנהגה של האצילות, והכלל שלהם הוא כ"ב (פת"ש שבירה יא).

⁴³² עי' דברינו טנת"א פ"ו אות כו (לש"ו). עיי"ש שמביא את קושיית השמן ששון, שמובא בפע"ח ועוד, שכל כ"ב האותיות הם בכל פרצוף ופרצוף, ואילו כאן לכאורה אין הדבר כן. ומיישב, שכאן מדבר בעולם הנקודות שהיו כל הכלים קטנים מאד, ואפילו או"א היו מחוסרי תיקון ושלימות. לכן גם או"א לא נטלו אז רק ט"ו אותיות וזו"ן ז' אותיות, אמנם לאחר התיקון נשלמו כל א' בכ"ב האותיות כולם.

⁴³³ עי' ספד"צ ב ע"ב "וזיוניהון לא אשתכחו", וע"ש בהגר"א הגה"ה ג ע"א ש"זיוניהון" כאן הוא לשון אשר תרגומו "עדי". אמנם עי' תז"ח מז ע"ב: ואמרי מארי מתניתין אלן תגין אינון זיינין כאדם שאוחז כלי זין בידה, עכ"ל.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שהם תגבורת וחוזק עוז הדינין העזים אשר ירדו ונעשו מהם השמן שהם הקלי'. וכבר נודע מ"ש בזהר באדר"ז ובס"ד⁴³⁴ (דף רצב ע"ב) כי אלו הו' מלכים הם נצוצין⁴³⁵ דאודריקן כהאי אומנא דאכתיש בפרזלא ואפיק זיקין לכל סטר, וזהו ג"ץ כמ"ש (ב"ק סב ע"ב) גץ היוצא מתחת הפטיש כו"ק⁴³⁶.

מ"ק. (אבל הענין הוא כנזכר למטה כי"י הבטול ושכירת כלים ונפילתן גרם אל הקליפות, וזה היה כדי שיהיה בחירה ורצון ולא יצא התיקון מעיקרא כי כן הוא מוכרח. ואין להרהר דהיינו (הגיגה דף יא ע"ב) מה למעלה מה למטה מה לפניו מה לאחור.

וכבר נת"ל כי אלו ז' מלכים⁴³⁶ לקחו אורם מגוף א"ק שתחת שבולת הזקן ולא מלמעלה, נמצא שהם חסרים בחי' ג' אורות עליונים שהם אח"פ⁴³⁷, כי לכן נשברו הפנים והאחוריים שלהם, ואלו הם בחי' ג' תנין שיש למעלה על כל אות מאלו הו' הנ"ל, כי הם מורים על הסתלקות האורות והחיות מן הכלים שהם אותיות, ונשאר האור למעלה מהם ולא בתוכם כדרך צורת התנין על האותיות⁴³⁸.

אבל האותיות בד"ק חי"ה הם אחוריים דאו"א שירדו, וכבר ביארנו לעיל כי או"א לוקחים ב' אורות של ח"פ ולא חסר מהם רק אור און, אשר ע"כ לא ירדו מהם רק בחי' אחוריים, וכנגד אותו אור שחסר מהם אנו מתייגים תג א' על כל אות מהם, כנגד אותו אור הפרטי שחסר מהם.

וכבר ביארנו כי מה שיורד מאו"א הוא נקרא אחור וגם נקרא פנים, כי להיותו חסר אור און העליונה מן ב' אורות אחרים, לכן החסרון הנמשך מצדו הוא גדול כי הוא הבחי' העושה אותו פב"פ. והנה מוחין אלו שהם חו"ג הם נמשכין לאו"א עם ק"י הכלים דנה"י דא"א, דוגמת⁴³⁹ מוחין דז"א שבאים עם ק"י נה"י דאו"א, וגם נה"י אלו ירדו למטה ובערך שבאו מא"א, נמצא כי זה נקרא חסרון בא"א עצמו. וכבר ביארנו (פרק ב') הטעם כי מה שגרם לו ענין זה הוא לסבת לקיחתו אור האון בסופו לא בתחלה⁴⁴⁰, ואמנם בערך שכבר לקחו או"א לא יקרא חסרון זה חסרון דא"א אלא חסרון דאו"א עצמן.

והנה בענין ק"י העקודים כבר נת"ל ענין בחי' שנת"א שבהם, ונבארם פה בבחי' ק"י הנקודים. ונאמר כי בחי' הנקודים⁴⁴¹ הם האורות הראשונים שיצאו בראשונה, והאותיות הם הכלים, ואח"כ כשנשברו הכלים ונפרדו איש מעל פני מתו, האורות נשארו ק"י בבחי' ק"י

מאיר האוצר

⁴³⁴ בדפוסים של הספד"צ שבידינו אין נמצא כעין זה.
⁴³⁵ נקראים ניצוצין, שכן כולם כחות של אש ודינים היוצאים מכח הבוצינא דקרדינותא שהוא שורש הדין המושרש למעלה בצמצום הראשון (פת"ש שבירה יא).
⁴³⁶ כלומר הכלים. ועי' שער המלכים פ"א, ומש"כ "אורם" כלומר לצורך כליהם, כדלעיל נקודות ב'.

⁴³⁷ כלומר במקומם כנ"ל פרק ב'.
⁴³⁸ עי' דברינו עקודים פ"ה אות יז [לב ע"ג] (לש"ו). שהתנין שלמעלה מהאות חלוקים מהרפ"ח ניצוצין שבתוך האות.

⁴³⁹ כל טיפת הזיווג יורדת מהמוחין דרך חוט השדרה ונתקנת מהנה"י דכל עליון, והתיקון דחוט השדרה לכל תחתון הוא שיהא מתוקן להמשיך דרכו את הטיפה היוצאת מזיווג דמוחין, וזמש"כ כאן שהח"ג גורמים להגדלת האחוריים שהם לצורך הזיווג, ונעשו למוחין ותיקון הח"ג לאו"א מהנה"י דכתר (כללים ח"א ל ע"א). [אין כוונתו שנה"י דאדם קדמון גופיה מתלבש באצילות, שכן ענין התלבשות הוא רק בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דעליון [עי' לקמן שער כג סוף פרק ד'] הרי הם חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית ונעשית בתחתון לעצם מעצמיו (אע"ג שטיפה נמשכת מכל הקומה, אמנם עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י). והנה באמת לאמיתה אין התלבשות של ספירות עצמות א"ק בתוך ספירות האצילות כלל (וכן הוא בכל התלבשות של כל עליון בתחתון) וכל עולם ועולם עומד בפני עצמו הן בעיגוליו והן ביושר שלו (חוץ מעיגולי א"ק הסובבים את כל העולמות) (ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג). [שזה אינו יורד מהנה"י ממש, אלא מחיצוניות הנוק' דנוק'. לכן יותר מסתברא לגרוס "מן" הכלים, והגירסא "עם" הכלים צ"ב.

⁴⁴⁰ "בסופו" פי' בשבולת הזקן, ו"בתחלה" הוא כנגד האון.

⁴⁴¹ כלומר הנקודות שבטנת"א שבעולם הנקודות.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

האותיות. אבל התנין כל בחינתם אינם אלא ע"ג האותיות תמיד מבחין להם, אמנם עכ"ז עומדים אצלם להאיר להם אף על פי שאינם בתוכם כמ"ש.

קלא"אמנם למטה בע"ה נבאר סדר או"א ומציאותן, ושם נאמר כי אבא כולל עשר ספירות וכן אמא כלולה מי"ם וכן זו"ן מי"ם. והנה כמו שז"א הנקרא ישראל כלול הוא מי"ם, ונחלק לב' נגד לאה ורחל, ונמצא שרגלי לאה עד שליש ת"ת דו"א שהוא בחוזה שלו, ומשם ולמטה מתחיל ראש רחל. כן הענין באו"א כל א' מהם נחלק לב' הצאין, וב' הצאי העליונים של או"א נקרא או"א עלאין, וב' הצאי התחתונים נקרא יש"ם ותבונה. וכאשר נעריך כל זה בבחי' א' נמצא כי ראש⁴⁴⁷ יש"ם ותבונה הם בחוזה ספי' שלישקל' ת"ת דאו"א עלאין עיין לקמן.

ונחזור לענין ונאמר ענין סדר ירידת ז' כלים של מלכים איך נשברו וירדו. הנה אמרנו לעיל כי בתחלה יצאו כל הכלים ואח"כ יצאו כל האורות כלולים בכתר, ואח"כ כולם בחכמה, ואח"כ כולם בבינה, ואז היו ז' מלכים אלו במעי הבינה כדמיון העובר בבטן המלאה. ונבאר ענין יציאתן משם. הנה נת"ל כי אדה"ר גרם ע"י מעשיו חזרת פב"פ לזו"ן, כי קודם שנברא אדה"ר היו זו"ן אב"א. ודע כי אי אפשר לעולם לחדש שום זוג, אפילו בבחי' אב"א, אם לא ע"י מצות מעשיות התחתונים. ואמנם קודם בריאת אדה"ר בעת האצילות היה בהכרח שאותו פעם ראשון תהיה מאליו הזוג שלא ע"י מצות, כי אדם אין עדיין עד אחר הזוג ההוא, אמנם לא היה אלא בבחי' אב"א⁴⁴⁸. וכשנולד אדה"ר ע"י הזוג ההוא, החזירה פב"פ ע"י מצותיו ומעשיו⁴⁴⁹. אמנם מאז ולהלאה אנו צריכין לעשות כל הבחינות אפילו בחי' זוג אב"א על ידינו כמ"ש בברכת אבות. והנה כל זה אינו אלא בזו"ן, אבל

מאיר האוצר

שבתוכם (ביאורים ח"א סח ע"ג). ועי' ביאורים ח"ב פז ע"ג שהוא בחינות של ש"ך פ"ר ורפ"ח ניצוצין.

⁴⁴⁷ פי' כתר (ביאורים ח"א נח ע"א).

⁴⁴⁸ עי' כללים כלל יח ענף ח' אות ז' (לש"ו).

דבריו אלו של רבינו לכאורה סותרים את המבואר בזהר הרקיע יג ע"ב ושער מאמרי רשב"י יג ע"ד, שבעת שליטת האור הגנוז בו' ימי בראשית, היה הזיווג התחתון דזו"ן עומד פב"פ ובזיווג תמידי כמו הזיווג העליון דאו"א. ויש ליישב שכל מציאות עולמות ב"ע נעשו מהשפע הנעשה על ידי זיווג הזו"ן דוגמת מציאות זו"ן דאצילות שיצאו מזיווג או"א, אמנם הדצח"ם נעשו מזיווג החיצוניות, ואילו הנשמות נעשו מזיווג הפנימיות. והנה תיתכן חיצוניות ללא פנימיות, אמנם פנימיות ללא חיצוניות לא יתכן כלל. לכן פנימיות זו"ן היו אב"א, אלא שלצורך בריאת נשמת אדה"ר עלו למעלה להיות בחיק או"א ושם נזדווגו פב"פ. אמנם למטה היו רק אב"א, והזיווג התמידי היה רק בחיצוניות (דע"ה ח"ב לג ע"א, וכן כללים ח"א קג ע"ד) [עי' פת"ש שבירה י' שזיווג תמידי הוא דחיצוניות משא"כ זיווג הנשיקין].

⁴⁴⁹ עי' שער מיעוט הירח פ"ד ושער מ"ד ומ"ן פ"א וספר הגלגולים פרק יז יט ע"ב וכן במאמרי רשב"י קדושים כז ע"ג סמוך לסופו [שם משמע שתיקון אדה"ר היה רק עבור חלקי ב"ע שבאצילות] ועי' פע"ח ר"ה פרק ב' ושעה"ק עז סע"א [צג ע"ד – שגם אז היו זו"ן אב"א] ועי' זהר בראשית לה ע"א ועי' מה שכתבתי בגליון שעה"כ צא ע"א (לש"ו).

וז"ל הלש"ו בגליון השעה"כ – וכן היה אז ענין הנסירה והחזרת פב"פ אדה"ר עצמו ג"כ וכמ"ש בזהר בראשית לה ע"א שהם תלויים זה בזה וכו' נעשה על ידי המצות ומע"ט של אדה"ר וכן הוא ג"כ בנקודות פ"ו ובמיעוט הירח פ"ד ובסדר אבי"ע פ"ה אמנם כ"ז היה רק על החזרת פב"פ לבד ואולי היה נעשה על ידי זה נשיקין וחבוק אמנם הזיווג התחתון הנה היה נתעכב עדיין כי היה ממתין עד שבת בראשית אמנם אח"כ בסיבת הנחש והחטא דעץ הדעת ונזדווג אדם עם חוה לאחר החטא ובזוהמת הנחש אשר בא על חוה והולידו לקין והבל והוא אחר החטא כמ"ש בזהר ח"א נד ע"א ובח"ג עו ע"ב ובאד"ר קמג ע"א וכן הוא בספד"צ פ"ג והנה גרם עי"ז פגם גדול למעלה כי נעשה על ידי זיווג למעלה ג"כ בעת החטא והפגם ונעשה עי"ז למעלה ג"כ סוד ביאת נחש על חוה והיינו על ידי כלילות רח"ל שנאחזים להכלל בהק"כ צרופי אלקים רח"ל כמ"ש בשעה"ק לו ע"ב וע"ג וכן במאמרי רשב"י דף מ ובמבו"ש נז ע"א, ועי' עוד כ"ז בפע"ח ר"ה קכט ע"ג [ע"ד] וכן בשעה"ק עז ע"א ושעה"כ לעיל בסמוך צ ע"ג ורע"ד, ע"כ. עי' עוד בדרוש עץ הדעת סימן י' בסוף דע"ה חלק ב'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

באו"א לא הוצרכו מעשה ידי אדם, כי על ידי עצמן מאליהן שלא ע"י אדה"ר חזרו פב"פ⁴⁵⁰. והנה זה הזווג הא' טרם שנברא אדה"ר עליו נאמר בזהר פעמים רבות⁴⁵¹ וז"ל כד (ט ע"ד) סליק ברעותא למברי עלמא⁴⁵², פי' כי אז לא היה עדיין התעוררות התחתונים אלא מאליו סליק הכי ברעותא. וזה היה להכרח כי אדם אין (בראשית ב ה), לכן היו האורות התחתונים עולין למעלה בסוד מ"נ תמורת מה שעושים נשמות הצדיקים עכשיו, שהם עולין בסוד מ"נ. וז"ש כד סליק ברעותא שהוא העלאת מ"נ⁴⁵³, כי אז היו עולין שלא ע"י מעשה התחתונים⁴⁵⁴.

שער הנקודים פרק זקל

ונחזור אל הכוונה ונאמר, כי הלא או"א⁴⁵⁵ היו מתחלה פב"פ, לפי שנעשה קלד להם מוחין מהכתר כנ"ל (נקודות ו)⁴⁵⁶, אמנם מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחי' הראשונה.

סג מאיר האוצר

⁴⁵⁰ עי' לעיל פ"ד [שזה תוצאות מזיווג הכתר מיניה וביה] ובסמוך בשביה"כ פרק א' ועי' בשער המלכים ריש פ"ח ובשער השמות פ"ז בדף קנ ע"ג ובפרצופי ז"ן פרק ה' (לש"ו). ועי' בשער השמות שם מציין הלש"ו ג"כ למבר"ש ח ע"ג.

⁴⁵¹ בראשית כט ע"א ופרשת נח עד ע"א וישלח קעב ע"א ורנא ע"א ופרשת לך פו ע"ב ומשפטים צו ע"ב אחרי סא ע"ב (לש"ו).

⁴⁵² כלומר "סליק" במ"ן, וזה היה מאליו ללא מעשה האדם, וזה "עולה ברצון", שכן כתר הוא רצון (כללים ח"א יב ע"א). עי' שבירה א' שזה שייך ג"כ לזיווג או"א, ולא רק לענין בריאת אדם הראשון.

⁴⁵³ עי' עוד מבר"ש ש"ב ח"ב פ"ד [ז ע"ב] ושם ח"א פ"ו [ד ע"ג] וכאן בע"ח לעיל פרק ד' [שזה תוצאות מזיווג כתר מיניה וביה] (לש"ו).

⁴⁵⁴ הוא ע"פ סוד התפשטות הראשונה כנודע בדברינו ואח"כ הוא חזר ועלה והוא ההסתלקות הראשונה. והיה אותה ההסתלקות בסוד מ"ן והב' מ' (והבן מאד) ועי' ספר הכללים יח י דרוש ב ענף ז אות ה (לש"ו). וזה תמצית דברי ספר הכללים: סדר לידת המ"ה היה בדרך של עליית מ"ן וירידה, והוא הכתוב "כד סליק ברעותיה". ולכאורה קשה, איזה אורות תחתונים היו שם שיכולים היו לעלות, אלא כל אור עליון כשנאצל, נשרשו בו הבחי' התחתונות שבו דהיינו כל שרשי האורות והכחות של כל העולמות שהיו עתידין ליבאר, והיינו "כד סליק ברעותיה" הרי הוא הרעוא דרעיון, ואח"כ עלה לשם לקבל אור ומוחין.

⁴⁵⁵ על אף שאין פרצופים בנקודות, אמנם הושרש בהם מעיקרא כל מה שיהיה מהם אח"כ (פת"ש שבירה כב).

וא"כ צריך שיתעכב גמר נפילת אחוריים דאבא עד מיתת שליש הת"ת דוקא (לש"ו).

⁴⁵⁶ אמנם עי' לקמן שער יא פרק ח שהיו אב"א בדווקא, ועי' מול"מ פ"ד אות כא ואות יב. וזה תמצית דבריו באות כא: מצינו בפה דא"א ב' זיווגים בפה, זיווג דחיק וגרון וזיווג דחיק ולשון ושיניים [וה"ה בפה דאדם קדמון ואכ"מ].

הזיווג דחיק וגרון הוא זיווג נעלם מאד, כי חיק וגרון הם בבחי' או"א עילאין שבפה, ונמשכים מאוירא ומוחא סתימאה. כך, שהחיק וגרון הם חו"ב, והדעת הוא הרוחא שביניהם דנביעו תדיר מא"ס ומייחדם. מזיווג זה יוצאות ב' בחינות, הא' פנימי והשני חיצוני: החיצוני הוא חיות העולמות, והפנימי הוא הנשמות העליונות. הבחינה דחיות עניינו הנהגת הטבע, ודרכו להיות בהסתר והוא תדירי, ואילו בחינת הנשמות הוא בחינה של הנהגה הניסית, והוא באתגליא ואינו תדירי. מבחינת הנשמות יוצאים שני מיני נשמה פנימיים, ה"ה נשמת הצדיקים ונשמת המלאכים המלמדים אותם תורה (עי' זהר בראשית נה ע"ב ולז ע"ב), [ועל אף שנשמת הצדיקים למעלה מהמלאכים הרבה אמנם מאחר שהם מלובשים בגוף לכן צריכים הת"ח לקבל דרך המלאכים].

הזיווג הב' הרי הוא חיק שיניים ולשון, וזיווג זה הוא בסוד דיבור. והוא בבחי' ישסו"ת שבפה. כלומר בעת תיקון מעשה התחתונים, והוא זיווג חיצוני יותר מאשר זיווג דחיק וגרון, ולכן אין יוצאים מזיווג זה אלא הנשמות התחתונות בלבד. והוא באתגליא ואינו תדירי, שכן אינו בא לידי מעשה אלא בשעת הדיבור. והנה נשמות אלו אף הם יוצאים בשני מינים כעין הזיווג הראשון, ואף כאן הוא נבחן בפנימי וחיצוני: נשמות רוב בני האדם והוא הפנימי, ונשמות המלאכים החיצוניים הרי הם השרים הממונים על כל מיני שפע שבעולם הזה - והוא החיצון.

והנה לכל אחד משני הזיווגים הנ"ל יש שתי בחינות של זיווג, דהיינו זיווג פנימי הרי הוא של ג"ר (חכמה ובינה ע"י הדעת) והוא זיווג דאו"א עילאין (ואז כולל ז"ת ואכ"מ), וזיווג חיצוני דהיינו ז"ת (ר"ק ומלכות) והוא זיווג ישסו"ת. מה שנתבאר שנשמות העליונות נובעות מפנימיות דחיק

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דפכ"פ היו מציאות ז' מלכים אלו אשר היו במעי בינה, ואלו היו מ"ן דילה⁴⁵⁷, כי כן הוא תמיד שהבנים הם מ"ן דאמא⁴⁵⁸. ובעוד שאלו היו מלכים היו תוך הבינה היו מעלין מ"ן⁴⁵⁹ וגורמין זיווג לאו"א, ונמשכו⁴⁶⁰ להם מוחין והוחזרו או"א פב"פ ונזדווגו יחד כדי להוציא ז' מלכים אלו⁴⁶¹. ובעת צאת המלכים אלו אם לא מתו אלא שהיו קיימים, היו מעמידין לאו"א פב"פ אפי' שיצאו למטה, והיו מועילין⁴⁶² למ"ן שלהם. אמנם יען שנשברו ומתו לכן גם⁴⁶² או"א האחוריים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה, ואז חזרו להם אב"א⁴⁶³, כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ"ן ומקיים חזרתן פב"פ.

והנה פשוט הוא⁴⁶⁴ שלא נגמרו אחוריים דאו"א לירד עד כלות שבירת ז' כלים קלי, שכל בחי' שבירת מלך א' היה גורם ירידת קצת מאחוריים דאו"א. וזהו ביאור הענין, הנה

מאיר האוצר

וגרון, הכוונה לזיווג ג"ר דחיק וגרון, ושפע החיות דהעולמות נמשך מהחלק התחתון דהיינו מהז"ת דחיק וגרון.

לפי היסודות הנ"ל נמצא לפעמים בדברי רבינו שאו"א עלאין לא מתפרשים זה מזו, וישסו"ת לעתים מתפרשים זה מזו, ופעמים אומר להיפך. ועניינו לאור האמור, שכן הז"ת דאו"א עלאין תמיד בזיווג, ולכן אפשר לומר שאו"א מצויים תמיד בזיווג ואילו היסו"ת שאינם תמיד בזיווג דהיינו בזיווג דחיק שיניים ולשון. אמנם מאחר שהו' קצוות דזיווג דחיק וגרון המה בעצמם בחי' ישסו"ת דאו"א עלאין (עי' לעיל שער או"א פרק ח כלל ה'), הרי שאפשר לומר שישסו"ת מצויים תמיד בזיווג, ואז הג"ר יקראו או"א, שכן הם עצמם לא תמיד בזיווג.

אות יב: האור העיקרי הוא מהחיצוניות דהאור העליון, ואילו התוספת באה מהפנימיות דהאור העליון, שכן רק בזיווג הפנימי יש התגלות של האורות מלמעלה למעלה עד הדעת עלאה (דע"ה ח"א לח ע"ד), וזה כעין נשימת אדם (ביאורים ח"ב סז ע"ד).

⁴⁵⁷ "דילה" בדווקא, שהרי כל זיווג תלוי בתיקון הנוק', שכן הדכר תמיד מוכן להשפיע אם כי רק כפי הכנת הנוק'.

⁴⁵⁸ כלומר שהם מעלין מ"ן. ועי' לעיל נקודות ד' שהז"ן מעמידים את חו"ב באופן שיהיו פב"פ. עי' בליקוטי הגר"א בסוף ספד"צ לז ע"א מדפוה"ח ד"ה סוד עיבור (לש"ו). וז"ל, האשה קודם לידה הראשונה בהתעלותה במחשבתה אל הזכר מעלה מ"ן בעצמה מהקליפות, כי היא בבחי' מלכות נוק', אבל כאשר יש לה ולד אז בהתעלותה אל הזכר מעלה נשמת הולד אליה, ונשמת הולד במוחו מעלה מ"ן, וכמו למעלה והטעם שכל שיש לה בחי' למטה ממנה אותו הבחי' הוא המעלה מתוך הקליפות ועולה נשמת הולד ממוחו אל מוחה, ואח"כ כשמזרעת מתחדשת שם נשמת הולד ויוצא ונשאר המ"ן לבד, ולפיכך ולד הראשון הוא כמו אב לכל הולדות, וז"ש (כתובות פג ע"א) ואת אמך לרבות כו', וכן בכמה בנים מעלה את כולם, אלא שהיא מעלה הראשון, והראשון לשני והשני לשלישי כו', וכולן נמשכין אליה, והעיקר הוא ולד הראשון, וכ"ה למעלה בכל העולמות, בהעלתה מ"ן מעלה נשמת עולם התחתון אליה, ומתחדשת עולם התחתון שם, והטעם כי כאשר תלד אז היא נתעלה במדריגת אימא, לכן אינה ראויה לעלות מ"ן של קליפות אלא של הבנים כמו למעלה וכנ"ל.

⁴⁶⁰ זה קודם בזמן למה שביאר לעיל שגורמין זיווג לאו"א בשורה הקודמת, שהרי נקט בלשון "הוחזרו". ומש"כ "להוציא", פי' להוליד.

⁴⁶¹ כל אלה שנזדווגו הם הדו"ן שבעיגולים עצמם, וזהו רק על ידי הדעת הפרטי שבמלכי עיגולים ולא הדעה עילאה. אמנם זהו מהחיצוניות והחיצוניות דחיצוניות, שהוא כעין זיווג אמיתי (כללים ח"א צז ע"ב, וכן דע"ה ח"א יד ע"ד, וכן כללים ח"ב קל ע"א), דלא שייך לשום אור לצאת אם לא על ידי זיווג (ביאורים ח"ב קח ע"ד), וזהו זיווג הג"ר שלהם (דע"ה ח"א סח ע"ב). אמנם הג"ר עצמם יצאו בסוד טפ"ק, והיו ללא תיקוני פרצוף כלל. לכן גם הז"ת היו ללא תיקוני פרצוף כלל (דע"ה ח"א סח ע"ד). האו"א כאן הם החו"ב שבנקודות, כלומר החו"ב שבס"ג דס"ג (דע"ה ח"א פב ע"א) ועי' לעיל נקודות ד' הערה 380. כל הנ"ל הוא רק באורות דנקודות, אמנם הכלים דנקודות לא יצאו על ידי זיווג כלל (כללים ח"א צט ע"ד). זיווג פנימי רק שייך אם יש בחי' חיה, וכאן לא היה (ביאורים ח"ב ט ע"ב), ועי' לקמן הערה 469.

⁴⁶² כלומר מאחר והם תלויים זה בזה.

⁴⁶³ כנ"ל נקודות פרק ב' ופרק ו'. ועי' שבירה ז' שזה היה באו"א הפרטיים גם אלו שבעתיק וגם אלו שבאו"א וגם שבאו"א ובזו"ן (דע"ה ח"א יט ע"ג). ואותה ההארה המקיימת את המלכים הנמשכים מאו"א נחסרה והוא ענין חזרתם להיות אב"א אחר נפילת ז' המלכים. וכפי ירידת ז"ת כך היא ירידת אחוריים דאו"א, שכן המאורות שבחו"ב נערכים ממש כפי מספר המאורות של ז"ת, שכן או"א עשויים להשלים את הנהגת הז"ת (פת"ש שבירה כב).

⁴⁶⁴ מכח הערה 462.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כאשר נעריך מציאות הז' מלכים אלו בד' פרצופים של חו"ב יש"ם ותבונה כנ"ל, נמצא כי עד שליש ספי"ת שהיא המלך הד', אז נגמרו לירד אחוריים דאו"א עלאיין⁴⁶⁵, וכאשר נשברו כל הז' מלכים אז ירדו גם אחוריים דיש"ם ותבונה.

והנה הדעת הוא המלך הראשון שיצא ובו היו כלולים כל הז' כנ"ל (נקודות ה')⁴⁶⁶, והנה כבר ידעת כי עיקר העלאת מ"ן הם הכלים קל"ו [נ"א הבנים] שנולדו כבר בעולם⁴⁶⁷, ולכן עיקר העלאת מ"ן עד קל"ח עתה היה ע"י הדעת, אשר כבר יצא לעולם בראשונה, כי [נ"א כי בראשונה] קל"ט כבר ביארנו (נקודות ו') שלא הוצרכו תחלה מ"ן לאו"א רק סליק ברעותא לבד⁴⁶⁸.

ומ"ש שאלו הז' מלכים היו מ"ן, אין הכוונה לומר שהם המשיכו חו"ג⁴⁶⁹, כי כבר נמשכו בתחילה, וראיה לזה שהרי החזיר קמ"א או"א פב"פ⁴⁶⁹, ואח"כ נתן חכמה בבינה ז' מלכים אלו כמ"ש⁴⁷⁰, א"כ אי אפשר לומר שהיו מ"ן אל הבינה. אמנם הכוונה שהם היו מעמידין אותם בבחי' פב"פ לאו"א ע"י העלאת מ"ן שלהם אחרי שהיו כבר קמ"ב בבינה, ואז היו ממשיכין עוד החו"ג כבתחלה⁴⁷¹.

ונחזור אל הענין כי הנה אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ"ן והמשיך חו"ג באו"א, כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג, ועוד כי הלא הז' מלכים היו אז כלולים בו ולכן היה בו כח להוריד קמ"ד חו"ג⁴⁷² כנ"ל. ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן לפי

מאיר האוצר

⁴⁶⁵ עי' לקמן במ"ק.

⁴⁶⁶ כל אותם הכלים היו כלולים מכל הכחות כולם של פרטי המציאויות שבכל ד' העולמות אבי"ע, אבל רק מהמלכויות דב"ן, ולא מהמ"ה ושאר הב"ן כפי שיהיה בתיקון. והמה רק הכחות השרשיים הראשונים דפרטי המציאויות שעתידים לצאת במשך זמן קיום העולם, ובמלוכתם כרגע פעלו יחד עם האורות שבהם, והוציאו את בחינת האצילות דכל שרשי המציאויות מן הכח אל הפועל, ובגלל שהיו גבורות שטבעם לא לנוח אלא להוציא את כחם לפועל תמיד, לכן הוציאו את מה שהוציאו בלי סדרים כלל, ולא היה בכח הכלים לסבול את האורות לכן מיתו (כללים ח"ב נד ע"א).

⁴⁶⁷ שהרי זהו כל מציאותה של העלאת מ"ן, שזו"ן מתקנים את עצמם להעלות מ"ן ולא כאשר הם במעי אימם.

⁴⁶⁸ כלומר מש"כ בסוף נקודות שזה הזיווג הוא בסוד כתר, כולל גם כן את או"א.

⁴⁶⁹ כנ"ל [נקודות] פ"ד (לש"ו).

לכאורה מש"כ כאן קשה מכמה מקומות אחרים (אד"ר קלה ע"ב וקמב ע"א ואד"ז רצב ע"א וספד"צ ב ע"ב ודברי האריז"ל והגר"א שם ושם) שם איתא שהמלכים יצאו בצורה של קרי ולא בדרך זיווג (דע"ה ח"א ה ע"ב). אלא צ"ל שבחי' פב"פ המבוארת כאן עוסקת בבחי' הזיווג שבנוקבין בפני עצמן (ה"ה מלכי העיגולים) שבאו"א ובדכורין בפני עצמם (ה"ה מלכי היושר) שבאו"א, אמנם בין עיקר מלכי היושר לבין עיקר מלכי העיגולים לא היה זיווג כלל (דע"ה ח"א יד ע"ד). עצם הזיווג שבתוך המלכי יושר עצמו, דהיינו מכתר לחו"ב ומחו"ב לחג"ת נעשה בצורה של קרי (דע"ה ח"א יד ע"ד). כלומר שהגר"ר שבכל ו' הפרצופים שיצאו מהעיניים הולידו את הו' קצוות שלהם בזיווג של פב"פ (דע"ה ח"א יט ע"א, וכן שם סח ע"ב וע"ד). אמנם כללות או"א (הרי הם זיווג הע"ב דס"ג וס"ג דס"ג דאדם קדמון) היו בזיווג בבחינת אב"א בלבד, (דע"ה ח"א פב ע"ג). כל הזיווג שבנקודות הוא רק כעין זיווג, שכן זיווגים אמיתיים אינם נעשים כי אם על ידי אור הדעת הבא מרזא דמתקלא, ואילו בעולם הנקודות לא היה סוד המתקלא כלל. וכל הזיווג שנמצא בנקודות הוא רק על ידי בחי' הדעת אשר באותן המ"ן עצמן דנקודות, כי כל א' כלול מכל הבחינות, אם כי הוא רק מהחיצוניות והחיצוניות דחיצוניות. וכל זה הוא רק לאורות ולא לכלים, שכן הכלים דנקודות לא היה על ידי זיווג כלל, וכל התהוות הכלים נעשית מהעביות שהיתה כלולה באורות הנקודות עצמן, והובדלו בהיות האורות עדיין למעלה מהטבור (כללים ח"א צז ע"ב). ועי' לעיל הערות 379, 461.

⁴⁷⁰ כאן הוא השורש לכך שכל קבלתם של הזו"ן מהא"א היא אך ורק דרך או"א (כללים ח"א כז ע"ד). כל התלבשות ז"א על א"א מטבורו עד סוף רגליו הוא רק ע"י או"א. והנה על אף שהם מגיעים רק עד הטבור, אך לצורך זו"ן הם מתפשטים בנה"י שלהם גם מהטבור ולמטה דא"א (כללים ח"ב סח ע"ג).

⁴⁷¹ כלומר, אי אפשר שהם המ"ן הראשונים לאו"א שהוא בבחינת סליק ברעותיה, אלא שבזכותם ממשיכה בחי' פב"פ, אמנם עי' בדברי לש"ו הו"ד לעיל הערה 454. ועי' הערה 472.

⁴⁷² ר"ל שהיה מוריד חו"ג מדעת הכתר שעליהם כן כתוב באוצ"ח (מהרנ"ש) (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שעדיין היציאה לא היתה להם אלא אל הדעת, לכן אי אפשר להוריד מוחין שלמים⁴⁷³ רק ע"י ז"ן בחד. ולכן מה שהוריד הדעת היה בחי' הו"ג בראש דאו"א עלאין במקום⁴⁷⁴ הדעת שלהם, הדומה אליו כמוהו⁴⁷⁵. וכאשר נשבר כלי המלך זה {ע"א} הנקרא דעת אז גם הדעת דאו"א עלאין ירד למטה במקום הגוף⁴⁷⁶ דאו"א, אבל כלי המלך הזה הנקרא דעת אחר שנשבר ירד לעולם הבריאה כמ"ש בע"ה (פרק ג'), ושאר הששה (נ"א הו")⁴⁷⁷ אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד⁴⁷⁸, ואז עדיין או"א עלאין היו פב"פ, כי אינן חוזרין אב"א עד שיגמור הכל לירד⁴⁷⁹, כי הם דבוקים פב"פ, וצריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי, ואח"כ יחזרו אב"א, אבל {ע"ב} כל זמן שעדיין נשארו קצת דבקות⁴⁷⁴ בהם אינם חוזרין אב"א, ולהלן בע"ה נבאר ענין הדבקות גמור דאו"א בהיותן פב"פ מה ענינו.

והנה כשירדו ה"ח וה"ג מרישא דאו"א עלאין עד למטה בגופא⁴⁷⁵ (בין התרין כתפין), בהכרח הוא שגרים חסרון האור אע"פ שלא חזרו לגמרי אב"א, והנה ענין (נ"א עדיין)⁴⁷⁶ חסרון הזה הוא {ע"ג} חסרון הסתכלות עיני או"א זה בזה⁴⁷⁵. וכאשר מלך מלך הבי' שהוא חסד, המשיך הה"ח שיתפשטו בגופא דאבא כנודע, וכשמת ירד הוא בבריאה והה' אורות ירדו בגבורה במלך⁴⁷⁶ הג', ואז נפלו האחוריים דאבא הנעשין ע"י התפשטות ה"ח כנ"ל, ועתה נפלו כולם והחסדים ירדו ביסוד דאבא⁴⁷⁶, ואז אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה אשר בחי' זו נקרא אחור בפנים, כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדין*. וא"ת הרי פרצוף אבא אינו נגמר⁴⁷⁷ (לירד)⁴⁷⁸ עד שליש הת"ת⁴⁷⁸ כנ"ל⁴⁷⁹. וי"ל כי אותו שליש של ת"ת הוא אל אבא בערך היסוד⁴⁷⁹, והוא דוגמת ז"א עם המוחין שלו מצד⁴⁷⁹ הבינה. וכל דרוש זה צריך שתבינהו ע"ד הדרוש

ס מאיר האוצר

⁴⁷³ עי' לעיל הערה 393.

⁴⁷⁴ כלומר מ"ן.

⁴⁷⁵ כאשר נשבר הדעת ונתבטלה פעולתו בסוד התגברות שורש הקלקולים, ממילא כמו כן נתבטלה הארת שורשו שבחו"ב, ואז חזרו להיות אב"א בבחינת הדעת שלהם, והוא הפיכת הסתכלות עיני אבא מעיני אימא, שנגדו הוא הדעת שבראש, הרי הוא בסוד ה' חסדים וה' גבורות (פת"ש שבירה כב).

עי' כללי חו"ג [נצד"ל התפשטות והסתלקות] כלל י"ב (לש"ו). צ"ע לאיזה חלק של כלל יב נתכוין, שכן לא מצאתי שם בעניינינו כי אם את דבריו בענף ג', וזה תמצית דבריו שם: המ"ן דאמא שעלו למוחא סתימאה נפלטו החוצה דרך העיניים, ומהם נעשה עולם הנקודות, והיינו בחי' "כך עלה במחשבה לפני" (מנחות כט), שכן כל שורש התהלוכות אינו כי אם ממחשבתו העמוקה הנעלמה, שכן הם יצאו ממוחא סתימאה דאדם קדמון שהוא למעלה מכל האצילות, וע"ז היתה כוונתו. על ידי עליית מ"ן דאבא נעשה זיווג בין ע"ב וס"ג שבגלגלתא, אמנם עליית מ"ן דאמא לא הגיעה אלא עד המוחא סתימאה, לכן לא נעשה זיווג על ידי עליית המ"ן, והוציא אותם המוחא סתימאה ממקומה לחוץ. כלומר, חסרון ההסתכלות של עיני או"א יחדיו הוא גופא חסרון הזיווג של ע"ב וס"ג דמוחא סתימאה דאדם קדמון, וממילא התוצאה היתה יציאתם דרך העיניים. לא מצאתי בשום מקום בחז"ל מקור לחסרון הסתכלות עיני או"א, אמנם הגרמ"ש ציין לבהגר"א על ספד"צ ב ע"ב ד"ה ואמר סתם לא הוּו משגיחין כו', שם נזכרים או"א בבחי' עיניים.

⁴⁷⁶ ר"ל האורות אבל הכלים דאותן אחוריים ירדו בהמקום שעתידי להיות החד דז"א (לש"ו). כנ"ל פ"ב (לש"ו) [הערות המלבה"ד: לא מצאתי בפ"ב, אמנם עי' שעה"ק כו ע"א, ומבר"ש ט ע"א. ועי' לקמן שער המלכים פרק ח שכולם ירדו למקום נוק' דז"א. ולפי השעה"ק כל מש"כ בשער המלכים מדבר על ישו"ת, וצ"ע.]

⁴⁷⁷ להתהפך אב"א.

⁴⁷⁸ וא"כ הרי צריך שיתעכב ג"כ נפילת אחוריים דאבא עד מיתת שליש הת"ת דווקא (לש"ו).

⁴⁷⁹ ר"ל שהשליש ת"ת הוא אינו משתמש לאבא אלא רק להיסוד שלו ומהיסוד לא נפלו האחוריים כלל [כי אין ליסוד אחוריים כלל] וכמו שמפרש והולך והנה היסוד וכו' (דמ"ש והנה היסוד כו' הוא המסקנא של התירוץ על קושיתו) (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ההוא⁴⁸⁰, והכל בציור א' ואז תבינהו. והנה היסוד כולו הוא בחי' פנים ואין לו אחוריים שירדו ממנו, לפי שכל היסוד של זכר נכנס תוך היסוד של נקבה, וכולו הוא בחי' פנים, משא"כ בשאר הגוף שיש בו בחי' אחוריים החוזרים (נ"א פנים הנחזריי)⁴⁸¹ נגד פני הנקבה, אבל אחוריו אינם דבוקים עמהם⁴⁸², ולכן סיום האחוריים דאבא הם נגמרים לירד טרם היות פגם וגרעון ביסוד דאבא.

*מ"ק. כאן כתבתי שאחור כל הד' נפלו ובמקום אחר (נקודות סוף פרק א' במ"ב) כתבתי שאחוריים של ישו"ת לבד נפלו, ואפשר שכל זה נקרא בסוד ישראל סבא ותבונה⁴⁸¹.

ואח"כ מלך מלך הג' שהוא גבורה, והמשיך התפשטות הה"ג באמא עלאה (בגופא)⁴⁸², וכשמת ירד לבריאה, והד' מלכים (אורות)⁴⁸³ ירדו בכלי⁴⁸⁴ הד' שהוא הת"ת, ואז נפל התפשטות הגבורות ביסוד דאמא (נ"א ה"ג דאמא עלאה שהיו בגופה)⁴⁸⁵ ונפלו גם האחוריים שלה למטה⁴⁸⁶, ואז ג"כ אמא החזירה אחוריה והיה אחור דאמא באחור דאבא⁴⁸³.

ואח"כ מלך המלך הד' והוא ת"ת, ובהגיע אור אל שלישי עליון שלו שהוא עד⁴⁸⁷ החזה⁴⁸⁴, אז המשיך בחי' כללות ה"ח ביסוד אבא וה"ג ביסוד אמא כנודע, כי לכן היסוד נקרא כל (בראשית יז ע"א) שכולל ה"ח וה"ג⁴⁸⁵. וכבר בארנו זה הציור כי דעת כולל רישא דא"א, והחסד הוא גופא דאבא וגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דא"א, וכאשר הגיע האור לב' שלישי תחתונים דת"ת אז (נגמרו כל אחורי א"א עליון לירד והמשיך⁴⁸⁶ החו"ג ברישיהו דיש"ס ותבונה כי שם הוא מקום ראשם יחד. וכשמת ירדו ג' מלכים בכלי ה' שהוא נצח) ואז ירדו החסדים מרישא (י ע"ד) דיש"ס וגבורות מרישא דתבונה עד למטה בגופא דילהון⁴⁸⁷, וגם ישו"ת נגרע מהם הבחי' דהסתכלות עיניהן זה בזה ע"ד הנ"ל בא"א עליון⁴⁸⁸.

ק"א ואח"כ מלך הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס, וכשמת ירדו שאר מלכים⁴⁸⁹ בהוד, וירדו האחוריים דיש"ס⁴⁸⁵, והחזיר אחוריו נגד פני תבונה.

אח"כ מלך ההוד והמשיך הה"ג בגופא דתבונה, וכשמת ירדו ב' מלכים⁴⁹⁰ ביסוד, ואז הכלים דנו"ה ירדו אל הבריאה כי שניהן מלך א' בלבד כנ"ל (נקודות ד' וה'), דתרוייהו אינן רק פלגי דגופא⁴⁸⁶. ואע"פ שמלכו זה אחר זה עכ"ז שניהן מלך א' בלבד נקרא, ואז ירדו גם אחוריים דתבונה⁴⁸⁷ וחזרו יש"ס ותבונה אב"א.

מאיר האוצר

⁴⁸⁰ עי' ענינו מבו"ש ח ע"ג והנה כשתעריך תמצא כי שלישי הראשון של הת"ת שהוא עד החזה הוא שיעור היסוד של אבא כמו שהוא בז"א עם היסוד דאימא וכו'.

⁴⁸¹ דהיינו שהאחוריים הם בכלל היסוד⁴⁸¹, וכל הפנימיות הם א"א עליון (ביאורים ח"ב פח ע"א).

⁴⁸² היינו במקום שעתיד להיות הגבורה דז"א (לש"ו).

⁴⁸³ עי' אריכות בדע"ה ח"ב מד ע"א שג' המלכים הראשונים נתקנו, ואילו ד' האחרונים היו ביד האדם לתקנם, ועי' שם מה שמביא בשם מבו"ש בדרוש תלת עלמין פרק טז.

⁴⁸⁴ למקום שעתיד להיות חזה דא"א דאצילות.

וצ"ע למה לא מזכיר את מקומם של ג' המלכין הקודמים.

⁴⁸⁵ היינו האורות ירדו ביסוד דיש"ס כנ"ל והכלים דאחורים ירדו במקום שעתיד להיות פני המלכות דאצילות (לש"ו).

⁴⁸⁶ עי' רע"מ פנחס רלו ע"א, ותז"ח בסופו (נא ע"ד): "כל אומנותיה דחבריה איהו עביד". אמנם כל מש"כ שהם גוף אחד אינו אלא בחיצוניותם, אמנם בפנימיותם הם שנים ממש (כללים ח"א סט ע"ג).

⁴⁸⁷ האורות ביסוד שלה והכלים באחורי המלכות, ועי' שער המלכים פ"ח ובמבו"ש הנדפס מחדש ט ע"א משורה לה עד שורה מה (לש"ו).

וז"ל המבו"ש: אמנם אחוריים דישו"ת לא נגמרו לנפול עד מות המלך השביעי היא מלכות נוק' דז"א ולכן גם האחוריים האלו נפלו במקום המלכות נוק' דז"א ונודע כי מקום נוקבא דז"א

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אח"כ מלך המלך ו' שהוא יסוד, והמשיך כללות ה"ג ביסוד תבונה וכללות ה"ח ביסוד יש"ם, וכשמת ירדו גם בחי' אלו.

אח"כ מלך מלך הז' שהיא המלכות בכלי שלה היא לברכה⁴⁸⁸, ואז המשיכה כללות ה"ח במלכות דישראל סבא, וכללות ה"ג במלכות תבונה, כי גם המלכות יש לה כללות על דרך הנ"ל ביסוד, כי (לכן) גם היא נקרא כלה (רע"מ פנחס רנה ע"א), כמו שהיסוד נקרא כל, וכשמתה היא אז ירדו כללות ה"ח וה"ג ממלכות דישראל וממלכות תבונה, והכלי דמלכות ירד לבריאה, גם עתה נגמרו כל אחוריים של ד' פרצופים דא"א ויש"ם ותבונה ליפול לגמרי.

וא"ת למה באו"א לא נכנס בחשבון כללות החו"ג במלכות דא"א עלאין ע"ד שנכנסו בחשבון המלכות דישראל ותבונה. וי"ל כי נודע כי בשליש עליון דת"ת שם הואק"ה בחי' העטרה שהוא בחי' המלכות והרי היהק"י נכללת ביסודק"י אבל כאן היא יותר נגלית המלכות דתבונה ממלכות דבינה, כי מלכות תבונה היא ממש מלכות בערך כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף א'. אבל המלכות דבינה עלאה היא בחי' גופא של כללות, והוא מקום החזה של ת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונהק"י כנודע ואינה מלכות ממשק"י.

שער הנקודים חק"ב

והנה נתבאר מה שנפל מאו"א גם בחי' היותן נחלקים לד' פרצופים כנ"ל, וגם נתבאר סדר יציאת ז' מלכים. {יא ע"א} ונמצא כי ירדו ז' המלכים שהם זעיר ונוקבא⁴⁸⁹, ועוד ד' אחוריים דא"א עלאין וישסו"ת⁴⁹⁰, סך הכל הם י"א בחי' שירדו, ומהם נתברר ומהסינים שלהם נעשה קליפות, והם י"א סמני הקטורת שהם י"א אורות⁴⁹¹ שנשארו מאלו הי"א בחי' כנ"ל שירדו, ולא יכלו אורות אלו להתברר ונשארו נתונים תוך הקליפות

סא מאיר האוצר

היה מן החזה דז"א ולמטה כי היא מלבישתו משם ולמטה דוגמת ז"א שאינו מלביש את א"א אלא מהחזה שלהם ולמטה בבחי' היות כל פרצופי' פרצוף א' שנמצא בהתחלקם שיהיו ישסו"ת מהחזה שלהם ולמטה והנה בנפול אלו האחוריים דישראל מהחזה דז"א ולמטה שהוא מקום הנוק' דז"א היו באופן זה כי האחוריים דישראל היו בצד פנים של הנוק' והאחוריים דתבונה היו בצד האחוריים של הנוק' אמנם הכלים של הנוק' ירדו בבריאה והאורות עלו בדעת כנ"ל.

⁴⁸⁸ עי' לעיל הערה 407.

⁴⁸⁹ עי' לעיל הערה 407.

⁴⁹⁰ עי' הגוב"י ו' וז"ל, א"ה עי' מבו"ש שער הקלי' פ"א דקמ"ד סוע"ב [נו ע"ד] שכתב ואל תתמה איך מחו"ב וכו' היה קליפות כי זה היא מבחי' שמתלבש בזו"ן למטה להיות להם מוחין ובאותה בחי' נחשבת כזו"ן ממש וכמו שנעשו ראש לז"א כן נעשו סיגים ראש לז' מלכים והם י"א סממני קטורת ע"כ. לכן כאן האחוריים דא"א הוא בסוד הדעת (דע"ה ח"ב ד ע"ג), ולכן יש מקום לקרוא למלך הראשון חסד (דע"ה ח"ב עו ע"ב), החב"ד הזה הוא כל הש"ך פ"ר ורפ"ח הניצוצין (דע"ה ח"ב קמא ע"א).

⁴⁹¹ עי' מבו"ש ש"ב ח"ג פ"ח דף יח יט [טז ע"ב] (לש"ו). וז"ל, והם הם י"א סמני הקטורת אשר בהקטירם אותם עולים למעלה ומסתלקים מתוך הסיגים הנקראים מות ואז מתבטלים הסיגים והמות והמגפה נעצרה והבן זה ואמנם שרשם אינם רק ט' לבד כנזכר ולכן נרמזו בשם ב"ן שהוא מקורם כנז' אשר הוא כנוי אל המלכות ולכן נקראו גם הם מלכים כנז"ל והנה מצינו בשם ב"ן במילוי ט' אותיות ומשם נרמזים ונאחזים וכמ"ש בפ' זה ויהי בימי אמרפל כו' ע"ש בליקוטין דף ק"ב ע"ב ודע כי כל הט' מלכים שהם י"א בחינות כנ"ל כולם נקראים בחי' אחת והוא בתוך עשרה קליפין בסוד ומלכותו בכל משלה והיא סוד ונגה לו סביב והיא קלי' נוגה הנזכר בכל מקום שהיא טוב ורע ולכן נקראו הקלי' י"א יריעות כי ה' הם קליפין והחיות המחיה אותם נק' הכל בחי' א' ואינם בתוכם רק בסוד דמקיף וחופף עליהם ולכן איהי בגריעו כנ"ל בפר' תרומה ע"כ.

כלומר לא האורות, אלא הניצוצין, דהיינו הרפ"ח ש"ך ושכ"ה ניצוצין (כללים ח"ב קלג ע"ג). ועי' פע"ח שער הזמירות ה' שרפ"ח ניצוצין יצאו מן ו"ה בסוד י"א סממני הקטורת. ועי' לעיל הערות 337, 339.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כמבואר אצלנו בסוד פטום הקטורת⁴⁹² (שעה"כ תפילת השחר פרק ג'). והנה לא ירדו אחוריים דאבא עד שמת המלך הב' שהוא חסד⁴⁹², ולא ירדו אחוריים דאמא עד שמת המלך הג' שהוא גבורה, באופן כי במות הגבורה אז נשלמו אחורי או"א לירד. והענין הוא, כי אע"פ שבמיתת החסד ירדו אחורי אבא, עם כל זה אין אלו נקראים אחוריים גמורים, לפי שעדיין היתה הבינה בבחי' פנים עמו והיתה מאירה באחוריו. נמצא כי עדיין לא ירדו בעצם כל אחורי אבא רק כשירדו גם אחורי אמא, אז ירדו שניהן לגמרי, ואז היו אחור באחור כמ"ש בע"ה באורך בדרוש פרצופי יעקב ולאח מהיכן יצאו ועי"ש.

נמצא כי אין ירידת אחורי או"א נקרא ירידה לגמרי עד מות הגבורה שהוא מלך הג', אבל מיתת השבעה מלכים היא מיתה גמורה תכף מן העת הראשונה, כי הרי במות החסד נשברו כל בחינותיו לגמרי, ונאמר בו מיתה ממש. נמצא כי מיתת המלכים מתחלת להקרא מן העת שמת מלך הראשון, אבל ביטול האחורים דאו"א אינו ביטול עד שמת המלך הג'⁴⁹³.

ובזה תבין סוד שם מ"ב⁴⁹³ שהוא אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב טנ"ע יג"ל פז"ק שק"ו צי"ת, כי כבר ידעת כי שם מ"ב הוא ביצירה⁴⁹⁴, ויצירה הוא בחי' ז"א כנודע, שהוא סוד הז' המלכים. נמצא כי שם מ"ב זה מדבר בסוד המלכים. ואם תסתכל תראה איך שם ע"ב⁴⁹⁵ הוא כמוחין והוא נקרא טעמים⁴⁹⁶, והוא נקרא אצילות, אח"כ הטעמים של ס"ג הוא אקפ"ד בבריאה⁴⁹⁷, והנקודות שלו⁴⁹⁸ ביצירה⁴⁹⁹, והם סוד מלכים שמתו, כי הנקודות הם בחי' זו"ן⁴⁹⁷ שהם יצירה ועשיה (נ"א הוא בבחי' ז"א שהוא יצירה)⁴⁹⁸. אמנם כוונת מ"ב זה הוא להעלות כל הברורים משם אשר נשאר מועיר ונוקבא ביצירה ועשיה, כי כל שם מ"ב הוא להעלות כנודע⁴⁹⁹, אם כן ודאי הוא כי בשם זה נרמז מיתת המלכים, ועל סדר מיתתן הוא סדר העלאתן ע"י בירור בכח שם זה.

ולכן מיתת שבעה מלכים נרמז בשם הראשון זה⁴⁹⁸, וביטול אחוריים דאבא ואמא נרמז בשם הב', והענין כי מן האדר"ק⁴⁹⁹ נראה שלא ירדו⁵⁰⁰ רק הז' מלכים בלבד, וממדרשים אחרים (יא ע"ב) בס' הזהר משמע כי גם באו"א יש ביטול ופגם, וכמעט אפי' בכתר. ואמנם הענין הוא כי ודאי שמכל י' נקודות נפלו מהם בחינות, וכולם היה ביטול. רק זו"נ נפלו כולם בין בבחי' היותן אב"א ובין בבחי' היותן פב"פ⁴⁹⁹, והנה זו נקרא מיתה כי הכל ירד לגמרי. אבל אבא ואמא שלא ירד מהם רק בחי' אחוריים יקרא ביטול ולא

מאיר האוצר

⁴⁹² עי' לעיל הערה 393 שם הראינו כי קיימת לכאורה סתירה בדבר זה איזה מלך הוא מלך החסד אם המלך הראשון או המלך השני.

⁴⁹³ עי' תיקו"ז כ ע"א, וזהר תצוה קפז ע"א. שם בן מ"ב אותיות הוא ברישא דמלכא, והוא מסטרא דגבורה והוא השם היוצא מהפסוק "והארץ היתה תוהו וכו'". שם זה היה בעולם התוהו, ואח"כ נפקא מאתלטיא, והיינו הדינים מסטרא דבוצינא שנכללו בגלגלתא, שכן משם היה כח עולם התוהו, והוא בהר"ד שבו נרמז שם מ"ב [והוא בשנה שלפני בריאת העולם שהיה תוהו] (ב"ע קמט ע"ב).

⁴⁹⁴ לא בעולם היצירה ממש, אלא בעולם היצירה שבקומת א"ק כמש"כ בהמשך ועי' ליקוטי נוסחאות הערה קפג שם הבאנו את לשון המבר"ש והוא יותר מדויק.

⁴⁹⁵ כן הוא בעקודים פ"ב דף כה ע"ב [כא ע"ג] וכן אמר בא"א פ"ד (לש"ו).

⁴⁹⁶ על אף שבינה היא בסוד שם ס"ג ודעת הוא בסוד שם מ"ה, אך אעפ"כ כולם מאירים משם ע"ב, והוא עיקר כחם ושרשו העומד בפנימיותם (ביאורים ח"ב ט ע"א).

⁴⁹⁷ עי' לעיל הערה 407, ובזה יתבאר לשון "עשיה", וכמו כן יתבאר מ"ט נזכר עולם העשיה לקמן.

⁴⁹⁸ פי' שם אבגית"ץ.

⁴⁹⁹ עי' הגוב"י שמביא את דברי השמן ששון, שמקשה איזה פו"א יש כאן. ונראה שכוונת מהר"ו שנפלו מהם בחי' פנים ובחי' אחוריים כאחד.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מיתה. וכתר שלא נפלו ממנו רק בחינת⁵⁰⁰ נצח הוד יסוד שלו⁵⁰⁰ שנכנסו בסוד מוחין דאבא ואמא כנזכר לעיל (נקודות ג'), אשר אין בחי' זו נכנסה אפי' בערך אחוריים, לכן לא נקרא ביטול בכתר רק פגם בעלמא. עוד יש טעם אחר והוא כי אינו נקרא מיתה רק מי שהולך מעולם לעולם ונבדל מעולמו, ולכן שבעה מלכים שהיו באצילות וירדו אל הבריאה יקרא מיתה ממש, כמ"ש באדרא רבא (דף קלה ע"ב) לא תימא דמיתו אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוי ביה קרי ביה מיתה, כמו שכתוב וימת מלך מצרים. אמנם אחורי או"א אע"פ שנפלו לא ירדו בבריאה אלא נשארו בעולם האצילות עצמו⁵⁰¹, לכן להיותן שלא במקומן יקרא ביטול אבל לא יקרא מיתה.

ונבאר עתה שם מ"ב הנ"ל. והוא, כי שם אבגית"ן הוא בספי' חסד כנודע⁵⁰¹, לפי שממנו מתחיל (ביטול)⁵⁰² מיתת המלכים כנ"ל, לכן בשם זה נרמז מיתת שבעה מלכים. וזהו פי' אבגית"ן כמו אבג"י ת"ן, כי אבג"י גימ' י"ו והם סוד ז' מלכים, כי יק"ה הוא במלכות שהיא נקודה איק"ב לבדק"ו, והוא י' של אבג"י, ואותיות אב"ג הם ו' בגימ', והם ו"ק דז"א⁵⁰² והרי הם ז' מלכים. וז"ס שארז"ל (שבת צט ע"א) כי רה"ר רחבו י"ו אמה, כי הרי אלו הז' מלכים הם הנקראים רה"ר בהיותן קודם התיקון⁵⁰³, ואמנם אחר התיקון נקרא רה"י. והנה הז' מלכים הנקרא אבג"י הלא הם נתצו ונשברו ומתו, וז"ס ת"ן של אבגית"ן. ויען שָמֵן החסד התחיל מיתת המלכים כנ"ל, לכן נרמזו בשם זה הראשון. ויש מפרשים אבגית"ן מלשון הגמ' (קידושין כט ע"ב) ההיא אבגא דבי רב, פי' השמן שהיה נמצא בבית המדרש ההוא, ונמצא כי אב"ג (נ"א אבגית"ן)⁵⁰⁴ הוא ממש ע"ד מ"ש לעיל (נקודות ו') באותיות שעטנ"ז גי' שצירופו שט"ן ע"ז גי' ר"א.

והנה השם ב' הוא קר"ע שט"ן הוא בגבורה שהוא המלך הב' אשר במיתתו נפלו אחורי דאמא גם כן, ולכן נרמז ביטול אחורי או"א (יא ע"ג) בשם זה, וזהו ביאורו קר"ע, ר"ל כי כאן לא היתה מיתה ונתיצה ממש כמו ז' מלכים רק קריעה ושבירה בעלמא ונשאר במקומה⁵⁰⁵, אבל בנתיצה היא הפלת אבן בכח ממקומה למקום אחר כנ"ל. וע"י קריעה זו

סא מאיר האוצר

⁵⁰⁰ עי' לעיל נקודות ו' שם איתא שנפלו כלים דנה"י, ועי' ליקוטי נוסחאות הערה קצב, עכ"פ אינו סותר מש"כ שנכנסו בסוד מוחין, שהרי ידוע שנה"י דעליון אינם באמת נכנסים לבחינה העליונה של התחתון אלא רק הטיפה הזרעית בלבד, ועי' הערה 439.

⁵⁰¹ על אף שהמלך הראשון הוא דעת, אמנם הוא רק נשמת הו' קצוות ובלוע בתוכם ואינו מתגלה כלל, שכן פעולתו היא רק על ידי הספירות החל מחסד וכו' ולכן אין לו שם מיוחד בפ"ע, שהרי בעולם התהו היו כולם גבורות חזקים (דע"ה ח"א ע ע"ד), והמלך הראשון הוא רק כללות כולם ולכן הוא אינו נחשב להיות שם בפני עצמו (דע"ה ח"ב ה ע"ב).

עי' בהשמטות כאן (הגוב"י אות ג') ותורת חכם אין איתי ובאוצ"ח בהגהת מהר"ן כתב בזה הטעם שאינו מונה כאן הדעת משום שהוא נשמת הו' קצוות ואין לו כלי בפ"ע ונקרא כלי פנימי של הו' קצוות והוא הוא שנשבר אצלו וע"כ היה נשאר בלוע בתוך שאר הכלים ולכן נקרא בלע ע"ש וזה עולה במקום אחד עם מה שכתב כאן בהשמטות בשם אב"ח אשכנזי (לש"ו).

⁵⁰² עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ג ד"ה וענין, ואיכא למידק מדבריו שזהו "ו"ק דז"א" ולא "ו"ק" גרידא שהוא כללות ז"א כמש"כ בשעה"ק.

⁵⁰³ עולם הנקודות הוא שיעור ששיערה המחשבה עליונה בבחי' הקלקולים אשר נמצאו בהם על ידי הסט"א, הנמצא בסיום הקדושה וגורם הפסד לשליטת הקדושה, וכן להפסד ולקלקול של שיבוש הסדרים, שכן הספירות אינן פונות לתכלית אחת משותפת אלא כל אחד מהם הוא נפרד בפני עצמו, משא"כ בתיקון כולם מסודרים בהיקף שלם באופן שכל א' מהם תלוי בחברו וכ"א מתלבש אחד בחברו (פת"ש שבירה יג).

[הערת המלבה"ד: צ"ע על איזה זמן מדבר רבינו, אם בשעה שהכלים קיימים ללא אורות, הדבר לכאורה קשה, שכן אם עדיין לא נכנסו אורות לכלים איך יהיה להם קיום וממילא לא יתכן שיהיה לנקודות שם עולם, ואם המדובר הוא בזמן שהאורות בתוכם, אף זה לא יתכן, כי לעולם אין האורות והכלים מצויים יחדיו, שכן מיד כאשר נכנסים האורות נשברים הכלים מרוב גודלם, ועי' לקמן שער יז פרק ב'. וז"ל שעה"ק לב ע"ד, גם ז"ן הם קצרי הקומה והיו יכולים לעמוד שם כמו שהם ז' מלכים זה למעלה מזה, ע"כ. וכן עי' אד"ר קצו ע"ב: תניא אמר ר"ש לחברייא עד אימת יתיב בקיימא דחד סמכא. משמע שזהו הקיום שלנו עכשיו. ועי' לקמן הערה 523.]

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יצאה הקליפה הנקרא שטן, וזהו קר"ע שט"ן, והנה או"א בחי' פב"פ הוא הוי"ה דיודי"ן באבא⁵⁰⁴ ואהי"ה דיודי"ן באמא, ושניהן גימ' רג"ל, והוא גימ' זכור, כי הזכירה בה"ג מצד פנים. ובחי' אב"א הם אחוריים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחוריים דהוי"ה"ר כזה, יו"ד, יו"ד ה"י, יו"ד ה"י וי"ו, יו"ד ה"י וי"ו ה"י באבא, ואחורי אמא כזה, אל"ף, אל"ף ה"י, אל"ף ה"י יו"ד, אל"ף ה"י יו"ד ה"י, אשר שניהן גי' תשכ"ח, כי השכחה מצד אחוריים, ואמנם קר"ע שט"ן גי' תשכ"ח עם הכולל כמנין האחוריים לרמז על נפילת אחורי אבא ואמא.

ה"ונחזור לענין ראשון, כי הנה כאשר עדיין לא מת שלישי ת"ת עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דאבא ואמא לגמרי, וכאשר היו המלכים האלו⁵⁰⁵ נכנסים בכלי שלהם היו מגולין באור גדול, אבל אחר שמת שלישי עליון דת"ת אשר אז נפלו שם האחוריים דאו"א⁵⁰⁶. הנה כאשר יצאו שם"י שאר האורות הנשארים כדי לכנוס בכלי שלהם היו מלובשים⁵⁰⁷ באלו האחוריים שנפלו ונשארו באצילות כנ"ל, והיו יוצאין המלכים האחרונים מלובשים באחורי או"א, וזה נשאר להם (נ"א ועד"ן נעשים)⁵⁰⁸ תמיד עד שיכלו כל הברורים לצאת עד לע"ל ב"בית. וז"ס העלאת מ"ן אשר מעלין זו"נ אל אבא

מאיר האוצר

⁵⁰⁴ כל מח הוא בסוד שם ע"ב (דע"ה ח"ב קמא ע"א וקמד ע"ב).

⁵⁰⁵ דהיינו דעת חסד גבורה ושליש ת"ת כדלקמן.

⁵⁰⁶ נפילת אחורי או"א היתה במקום חסד וגבורה דא"א, שכן שם הוא מקומם הראוי להם להיות לאחר התיקון. נה"י דכתר נפלו במקום הטבור דלאחר התיקון (עי' לקמן הערות 533, 536, 540), מכיוון שהמלכים עמדו בקו א' וממילא מלך הדעת עומד במקום דעת דא"א כלומר דעת דכללות האצילות (עי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.**) אז היה הכתר בעולם הנקודות במקום מוחא סתימאה דא"א דאצילות של עתה. חו"ב היו לא במקום חג"ת דא"א כמו שיהיה לאחר התיקון, אלא במקום חו"ב דא"א של עתה, אמנם בנפילתם ירדו כל א' למקום הראוי לו במדרגת העולמות של עתה, שירדו חו"ב לחג"ת דא"א דעתה, וירד נה"י דכתר עד הטבור דא"א (כדלקמן 533), וכל זה נעשה כך כדי שלבסוף יצא כל תחתון במדרגתו הראויה לו לפי מדרגת העולמות של עתה, ומה שנאצלו מתחילה ממקום יותר גבוה הוא לשם שורש תיקונם העתיד להיות בתיקון האחרון.

אם כן כאשר ירדו או"א (עי' מש"כ לקמן פרק ג' הערה 540) היה הדבר רק במקום חו"ג דא"א שהוא למעלה מהטבור, ושם לא היו כי אם ב' המלכים דחסד וגבורה. אמנם התפשטות או"א (לענין אריכות הכלים שלו עי' לקמן פרק ג') היתה עד מקום חו"ג דז"א שהוא למטה מהטבור דא"א, ובעולם הנקודות בעת מלוכתם היו שם הנצח הוד דז"א, והללו נתלבשו באחוריים דאו"א שנתפשטו לשם (כללים ח"א ל ע"א).

⁵⁰⁷ במ"ש מבואר בזה ביתר ביאור שכתב שם בדף יז ע"א שהאורות התחתונים שמהחזה ולמטה אחר שיצאו ממעי אימם שהיא אימא עילאה ליכנס בכלים שלהם בהכרח שירדו דרך האחוריים הנזכרים שהיו עומדים אחר נפילתם בחו"ג [עי' הערה הקודם, למה זה בחו"ג ולא בנה"י] דז"א ומתלבשים בהם דרך הליכתם (כמדומה לי שהקשה לי מהרש"י מטעלז הא האורות לא יצאו מאימא אחד לאחד אלא יצאו בתחילה כולם כלולים בדעת וכמו שכתב בנקודות פ"ה והאמת אתו ולכן ליתא כל מה שכתבתי ובמ"ש הלשון קצת בסגנון אחר) (לש"ו).

אמנם איתא ברפ"ח ב' שמהשמות מ"ה וב"ן נפלו יותר ניצוצות מאשר משם ס"ג, וכמו כן בנה"י נפלו יותר ניצוצות מאשר נפלו מחג"ת, שכן בנה"י היתה השבירה גדולה יותר מאשר בחג"ת, אלא ששם מדובר על שבירה באיכותה, ואילו כאן השבירה היתה בכמות, כלומר שמספר גדול יותר של ספירות נשברו (פת"ש תיקון כו). הנה לכאורה יש להקשות, שבשבירה ה' מבואר שכל הקלקול היה משום שהנה"י היו יותר דינים ויותר מגולים, ואילו כאן מבואר לכאורה להיפך, וצ"ע. והנראה ליישב הוא שמש"כ שם שנה"י היו "יותר דינים" כוונתו למציאותם כפי שהיו כאשר היו בתוך החג"ת, שאז היו בעלי יותר אורות ממה שהכלי יכול לסבול. ומש"כ שכאן הנה"י היו פחות דינים היינו ביציאתם לעצמם (דע"ה ח"א עב ע"ב), ומש"כ שהיו מכוסים, כוונתו שעל ידי אחוריים דאו"א שירדו לשם לאחר מיתת החג"ת (דע"ה ח"א עב ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואמא⁵⁰⁸, והוא מסוד אלו האחוריים דא"א שירדו שם למטה באצילות עצמו כנ"ל אשר לקחום הם⁵⁰⁹.

והנה נמצא שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים מכוסים⁵¹⁰, וכבר ידעת כי התעלמות האור וכיסוי הוא מציאות תיקונו, כי ע"כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלובש, וא"כ לא יהיו שוין שבירת הכלים שמחזה ולמטה שהם ב' שלישי תתאין דת"ת ונה"י ומלכות, אל שבירת הכלים של הדעת וח"ג ושליש עליון דת"ת, כי ודאי יותר גדולה תהיה שבירת העליונים משבירת תחתונים⁵¹¹. ולכן בבא התיקון ז"א בעת התיקון¹⁷ פרצופו, בא להיפך, כי מב' שלישים דת"ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מגולין, וזהו לפי שיש בהם יכולת לקבלם שלא ע"י מסך בינה⁵¹² לפי שלא היתה שבירתן גדולה. אבל העליונים שהם מרישא דז"א עד החזה באו בתיקון סתומים ומלובשים עתה⁵¹³ תוך מסך בינה שהוא יסוד שלה כנודע⁵¹⁴, וזהו לפי שבתחלה היו מגולין והיתה שבירתן גדולה. ואע"פ שגם שהנו"ה הם מכוסים וסתומים, עכ"ז הרי נתבאר במקומו כי החסדים המגולין¹⁸ מכים בהם ואורם יוצא לחוץ⁵¹⁵.

והנה במיתת ר"ב ז"א עד שלישי עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי או"א, אבל אחורי יש"ם ותבונה לא נגמרו עד מיתת נוקבא דז"א, ולכן האחוריים דאו"א לוקחתם ר"ב ז"א והאחוריים דיש"ם ותבונה לוקחתם המלכות, ומתלבשים האורות שלהם בהם דוגמת המוחין דז"א. ובוה תבין מה שאמרנו כי כאשר הזו"ן הם שוין ר"ב יחד פנים בפנים אז הנצח הוד יסוד דאו"א הם מוחין לז"א, והנה"י דיש"ם ותבונה הם מוחין ונכנסים ברישא ר"ב דנוקבא ר"ב. גם תבין מ"ש שכשהיו פב"פ אז יוצאין ב' בחי' יעקב, א' בז"א, ואחד בנוקבא⁵¹⁶. כי האחד שהוא ממוחין דז"א הוא מאו"א, והב' שהוא ממוחין דנוקבא הוא

מאיר האוצר

⁵⁰⁸ עי' שעה"ק כא ע"ד וכב ע"א (כה ע"ב) ומבר"ש ט ע"א (לש"ו). לא ירדתי לסוף דעתו מה רצה הלש"ו בהגותיו אלו, וצ"ע.

⁵⁰⁹ מעלת נה"י על חג"ת הוא, שחג"ת הוא הנהגה כפי העולם הבא, ואילו נה"י הוא סוד הנהגת העולם הזה. שכן בחג"ת מתגלה בפועל מהו הקלקול שנעשה על ידי היצר הרע ואחזית הסט"א שכן שם הוא עומק הדין. נה"י הוא הנהגת עולם הזה, ואין הקלקול מתגלה כל כך באופן שנסתר העונש מן הרשעים, והכל בא ממוזג, והוא סוד הגנת הכלים התחתונים על ידי האחוריים דאו"א שירדו למטה. דהיינו שאו"א אינו על פי סדר מעשה התחתונים אלא הוא דבר שלמעלה מגדרי העבודה, והוא מגן על הנהגת עולם הזה באופן שלא יתראה בעולם הזה המשפט בבחינת צדיק וטוב לו. ויש מיזוג ביניהם, שאל"כ לא היה העולם מתקיים והיתה הבחירה מתבטלת (פת"ש שבירה כד).

⁵¹⁰ עי' דע"ה ח"א דרוש א' סימן ה' אות ד ה, ור"ל שהכלים דאחוריים דאו"א היו עומדים עליהם כעין מסך וכסוי מלמעלה להפסיק ביניהם לבין אור העליון, ועי' עוד דע"ה שם דרוש ג' סימן ה' אות יא, ועי' כללים ח ד [הובא לעיל הערה 506] (לש"ו).

בדרוש א' סי' ה' אות ד' מבאר שהחג"ת דכל מלך ומלך נעשה מהחג"ת דאו"א, והנה"י דכל מלך ומלך נעשה מהנה"י דאו"א. וצ"ע מה רצה הלש"ו בהערה זו כאן שהרי לכאורה אינה שייכת לעניינינו.

⁵¹¹ עי' לקמן סוף מג ע"א.

⁵¹² כלומר אחוריים דישסו"ת.

⁵¹³ דהיינו בתיקון.

⁵¹⁴ עי' לעיל שער אח"ף פרק ה' ד"ה גם יש, וכן שער הנקודות פרק ד' ד"ה והדד בן בדד.

⁵¹⁵ דהיינו בתיקון: עי' שער תיקון הירח פרק ה'.

⁵¹⁶ עי' שער יעקב ולאח ספ"ג ושעה"כ קט ע"ב (לש"ו).

ז"ל שער יעקב ולאח ג': מ"ק בתורה נזכר ב"פ יעקב זה אחר זה, הם נגד יעקב היוצא בפני ז"א, וכנגד רחל היוצאת אחורי ז"א [דהיינו רחל נוק' המכונה יעקב (כללים ח"א עא ע"ב)], לכן בזוהר (ח"א קנ ע"א) קרא לשכינה יעקב, עכ"ל.

וז"ל השעה"כ: דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א לא בלבד יוצאין המוחין דז"א מצד נה"י דאימא ונכנסין בנוק' רחל בהיותה אב"א אלא (אף) גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע דא אבא ואימא ונמצא כי כמו בהיות המוחין ההם תוך ז"א היו יוצאים מהם ב' הארות לחו'

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מישראל סבא ותבונה, ואז הם (בראשית א טז) שני המאורות הגדולים, לא היא גדולה ממנו ולא הוא גדול ממנה, ואינם צריכין זה לזה כלל.

אמנם האחוריים של אבא הם בצד ימין בחסד דז"א, והאחוריים דאמא הם בצד שמאל בגבורה דז"א, וזה הדרוש יצטרך במקומו ושם יתבאר בע"ה. והנה כאן במקום הזה הוא מקום ירידת ונפילת אחורי או"א שאמרנו לעיל שירדו באצילות עצמו, כי אע"פ שהכלים דז"א נשברו עם כל זה האורות דז"א נשארו מלובשים באלו האחוריים דאו"א עלאינ⁵¹⁷, כל קו החסד דז"א באחורי אבא, וכל קו הגבורה מלובש באחוריים דאמא, והבן הקדמה זו מאד.

ו"ונחזור לפרש פ' של וישלח בענין ואלה המלכים, כי הנה נתבאר איך ירדו ד' אחוריים דאו"א ויש"ם ותבונה, ולכן תמצא כי באלו המלכים לא נזכר בכולם שמות אביהם רק בד' בלבד והם בלע יובב ובעל חנן והדר. גם תמצא שינוי אחר, כי אפי' באלו ד' לא נזכר שם אביהם רק בעת המלוכה ולא בעת המיתה, כמ"ש (בראשית לו לב) וימלוך באדום בלע בן בעור, ולא כתיב וימת בלע בן בעור רק בלע סתם, וכן בשאר ג' מלכים. והענין הוא להורות כי ד' בחי' אחוריים ירדו מן האבות ולא יותר, ולא ר"ח ירדו עם בניהם כנ"ל, וכיון שלא מתו אבות רק ביטול בעלמא לכן לא הוזכרו בעת המיתה האבות רק הבנים לבדם, אבל להורות שגם בהם היה ביטול לכן הוזכרו האבות בעת המלוכה⁵¹⁸.

וא"ת הרי חשם שהוא מלך הג' היה ראוי להזכיר בו שם אביו ולכתוב פלוני בן פלוני, שהרי נתבאר לעיל כי הוא המעורר גבורה דאמא והוא המבטל (נ"א ביטול) ר"ח אחר שלה בעת מיתתו כנודע. וי"ל כי אין הבן נקרא אלא על שם אביו, וכיון שהוא לא ביטל רק אחוריים דאמא, אין להזכיר השם פלוני בן פלונית אמו, רק פלוני בן פלוני אביו, ולכן לא הוזכר שם אביו כי לא ביטל אחורי אביו רק אחורי אמו⁵¹⁹, כי חשם רומז לחמשי"ב, לה' גבורות דהנוקבא, לכן לא נאמר בן פלוני.

והדר בן בדר שהוא המלך הד' והוא בחי' הת"ת נקרא כך לפי שהוא למעלה בבחינת שלישי העליון מקום החזה מקום הדרים⁵¹⁹, וזהו הדר, דד אחד, ובן בדר דד ב', וכן אותיות בד"ד פ"י ב' ד"ד, ר"ל דד הב'. והענין כי כאשר נעריך שאבא ויש"ם נכללין בפרצוף א', ובינה ותבונה נכללות בפרצוף א' כמ"ש במקומו (שער או"א פרק ח'), כי יש זמנים שמתחברין על דרך הזה. נמצא כי מקום שלישי עליון של הת"ת דז"א הנקרא הדר בן

מאיר האוצר

ומבחי' הארת המוחין דאבא יוצא יעקב מצד פנים דז"א ומבחי' הארת מוחין דאימא יוצאת רחל מצד אחוריו גם עתה יוצאות מרחל נוק' דז"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק, עכ"ל. והנה אפילו שכאן מבאר שהוא דווקא בעת שמקבלת הנוק' מוחין שלא על ידי ז"א, אמנם אעפ"כ בעת שהיה יעקב בעולם היה מעמיד את אותה ההארה ברחל, ואותו יעקב שברחל עומד עמה בבחינת אחור בפנים כמו יעקב בז"א (כללים ח"א ע"ב).

⁵¹⁷ זה תיקון במקצת, שכן הוא בצורת ג' קוים, ולכן יש לו מוחין כדלקמן פרק ד' ד"ה ועתה. ועי' עוד כללים ח"א כט ע"ד הובא לקמן הערה 561.

⁵¹⁸ במבו"ש ש"ב ח"ב פ"ח (י ע"א) כתוב בלשון זה ומן הראוי היה שאחד מן הד' הנז' בו שם האב יהיה חושם שהוא הגבורה יען שהוא מעורר התפשטות הה"ג באמא ובמיתתו נפלו וא"כ למה לא נזכר בו שם האב כמו שנאמר בב' מלכים הראשונים והלא הוא המלך הג'. אך הענין כי הרי אין אומרים פלוני בן פלונית רק בן פלוני הזכר ע"ש האב וכמ"ש למשפחותם לבית אבותם עכ"ל. והלשון הזה מלמדינו סברת הרב כי התורה מרמז לנו ב' כוונות שבמה שמזכיר שם אביו בד' הנה בזה נשמע שהיה הביטול דאחוריים בד' מיני או"א שהם או"א עילאין וישסו"ת ובמה שמוציא אחד מן הראוי להזכיר בו שהוא מלך הג' חושם ומכניס אחר תחתיו שהוא בעל חנן הנה בזה מרמז לנו שגם אותו המלך חושם הגם שהוא המשיך הה"ג באימא עכ"ז הוא מתייחס ג"כ אחר אבא ולא אחר אימא ומכניס תחתיו בעל חנן שהוא הוד כי הוא מתייחס אחר אימא היטב וכידוע שכל נה"י הם מבינה כמ"ש בשער עיבורים פ"ד כלל ה' ובכ"מ ומכש"כ ספירת הוד שהוא נמשך אחר הבינה ביותר כנודע וכמ"ש בנסירה פ"ז (לש"ו).

⁵¹⁹ ובקדושה הוא סיום פרצוף לאה ותחילת רחל ב' נשי יעקב, וכנגדו כאן בעולם התוהו הוא סוד ב' נשים דלהון מחלת ולילית (מקורו בהג"א על ספד"צ ט ע"ג) (פת"ש שבירה טו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בדד, שם הוא מקום הדדים של הבינה, ולכן נקרא שמו הדרד בין בדד, כי בעת מיתת המלך זה צמקו דדי בינה להניק⁵²⁰, כדרך האשה שדדיה צומקים במיתת הילד.

שער הנקודים פרק ט⁵²¹

ונבאר עתה איך בעת מיתת המלכים אלו ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה כנ"ל, משא"כ בד' אחוריים דאו"א. כי הנה נתבאר החילוק שהיה בין או"א לז' המלכים שהם זוי"נ⁵²², ואמרנו כי הז' מלכים שהם זוי"נ מתו ממש וירדו אל עולם הבריאה, הכלים שלהם, ואחוריים של או"א נתבטלו ולא מתו, אלא שירדו למטה בעולם אצילות עצמו, ושם (נקודות ב') ביארנו טעם לזה ואמרנו שהיה לסיבה שהז' מלכים לא קבלו אורות אח"פ דאדם קדמון רק מגופא דיליה ואילך. והנה למעם זה עצמו היה ג"כ שינוי אחר בין ג"ר שהם כח"ב אל הז' מלכים התחתונים, כי רב"הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא כי כאשר יצאו בראשונה נתפשטו כסדר ג' קוין⁵²³ משא"כ ז"ת שיצאו זו למטה מזו⁵²⁴, וז"ש באד"ר (קבו ע"ב) עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא⁵²³, ר"ל נתקן התיקון שהוא דרך קוין אבל מקודם שהיו זעג"ז הוי קיומא דחד סמכא. וכבר ביארנו כי התיקון האצילות הוא בהיות ו"ק עשוי בבחי' ג' קוים קשורים זה בזה, בסוד (ספרא ויקרא⁵²⁴) הג' המכריע ביניהן, ואז נקרא רה"י, אבל בהיותן זה על גב זה והם נפרדין אחת מחברתה אז נקרא רה"ר⁵²⁵, ולכן הג"ר נתבטלו אחוריהם ולא מתו, וז' מלכים מתו פנים ואחור כי יצאו בלי תיקון כלל. ונבאר סדר יציאת ז' מלכים, ונתחיל מן הראשון שהוא הדעת אשר זה יצא ראשונה, וכאשר לא היה יכול הכלי לסבול כנ"ל נשבר הכלי וירד למטה בעולם הבריאה. ר"ל במקום שהיה עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, כי הרי עדיין לא נברא עולם הבריאה. ונפל הכלי הזה במקום הדעת דבריאה להיותו מתייחס אליו כמוהו, ואמנם אור של הדעת ירד גם הוא אלא שנשאר באצילות עצמו במקום כלי המלכות של האצילות. ואמנם לא ירד שם לסיבת פגם אשר בו, כי הרי נת"ל כי השבירה היתה בכלים לא באורות, ואלו

סמכא האוצר

⁵²⁰ עי' אוצ"ח ליוורנו דף לא ע"ב (לש"ו).

⁵²¹ ע"ח שבירה ג.

⁵²² עי' לעיל הערה 407.

⁵²³ "חד סמכא" הוא כינוי להנהגה בסוד טבע כאשר היא בבחי' השתלשלות בלבד ואינם מקושרים יחד ליצור מציאות א' (פת"ש שבירה ג).

צ"ע היכן מצינו מציאות כזו שיש ג' קוים לג"ר וקו א' לז"ת [עי' מאמר אדם דאצילות פרק יד, ז"ל, האי יולדת שבעה רבות בנים אומללה, ואפיקת דא לעילא מן דא, שית בנין וחד ברתא. וברזא דתחתון כולהון לא אתקיימו בר מבעל חנן ושאל מרחובות הנהר דאתמר פלגא בפלגאה. תרגום: זהו "יולדת שבעה רבות בנים אומללה", והוציא זה למעלה מזה, ששה בנים ובת אחת. ובסוד של תחתון כולם לא נתקיימו חוץ מבעל חנן ושאל מרחובות הנהר שנאמר חצי בחצי.], הרי עי' נקודות ד' ושבירה ז' שי' הכלים יצאו זה למטה מזה, ואם כן הרי שג' הקוים דג"ר נתהוו רק לאחר שנכנסו בו האורות. וכאשר נכנסו האורות בז"ת הם נשברו מיד. א"כ יוצא שכל מציאות זו המתוארת קיימת רק כאשר נכנס האורות בבינה ולפני כניסתן בדעת. וקשה מאד להגיד דבר זה. ועי' אד"ר, שם מדבר על חורבן הבית שהוא היה מציאות של חד סמכא, והוא בזמן השבירה (כלומר, כאשר נכנסו האורות ושברו את הכלים), ואם כן האמת היא שאין מציאות אמיתית של חד סמכא אלא בתהליך השבירה, שאה"נ יש רק נקודה א', כל א' בזמנו. הגרמ"ש אמר ששבירתם נראית כקו א' שכולם נופלים א' אחרי השני, ולאו למימרא שבאמת קיימים כך במציאות קיימת אפילו לרגע אחד, ועי' לקמן הערה 1015, ולעיל הערה 503.

כל הנ"ל הוא בפרטי עשר ספירות שבכל פרצוף ופרצוף בה' הפרצופים דנקודות, אמנם כללות פרצופי הנקודות היו בג' הקוים אבא מימין אמא משמאל וא"א באמצע (כללים ח"א פז ע"ב).

⁵²⁴ שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם.

⁵²⁵ עי' שער ל' סוף פרק א' (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

היה ירידתו שם משום פגם, היה ראוי שניחם ביטול אל האורות ע"ד שייחסנו ביטול אל הכלים דאחוריים דאו"א שנפלו דוגמתן באצילות עצמו, ואמנם ירידתן היתה כדי להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בבריאה שלא ימות לגמרי וישאר בלתי תקוה⁵²⁶, לכן מאיר בו מרחוק בהיותו עומד הוא באצילות, והוא בבחי' תנין על האותיות כנ"ל (נקודות ו'⁵²⁶).

ואח"כ יצא החסד⁵²⁷ ונשבר הכלי וירד בכינה דבריאה⁵²⁸, והאור ירד במקום כלי היסוד דאצילות, כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות. ואח"כ יצאה גבורה ונשברה וירד הכלי בחכמה דבריאה, והאור ירד בכלי דנצה הוד⁵²⁹ דאצילות שהם ב' פלגי דגופא (רע"מ פנחס רלו ע"א⁵³⁰). ואח"כ יצאה הת"ת ונשבר והכלי ירד בכתר דבריאה והאור נשאר במקומו שהוא בת"ת דאצילות.

והנה עתה לא יש הרחק בין שום אור מן האורות הנ"ל אל הכלים שלו יותר מג' מדרגות, כי יותר מג' מדרגות הוא הרחק גמור ואינו יכול להאיר בו⁵³¹. ואמנם שאר האורות גם הם ירדו ממקומם חוץ מת"ת שנשאר במקומו כנ"ל ולא ירד. ונמצא כי בלי ספק שאורות האחרים שירדו ממקומם, אע"פ שביארנו שהיתה ירידתם לצורך הכלים להאיר להם, עכ"ז בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט ולכן אין להם כח לעלות למעלה, אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו, וכחו בו חזק⁵³², וע"כ בראותו עצמו בלתי כלי אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, כי לא יחפוץ להשאר ערום מגולה בלי לבוש, ויחזור אל הבינה⁵³³ אל המקום אשר עמד שם בראשונה. ואם ככה יעשה נמצא שיהיה מרוחק מאד מכלי שלו וימות לגמרי, ולכן רצה⁵³⁴ המאציל העליון והמשיך והגדיל את כלי הכתר אשר לא נשבר כנודע⁵³³, ונמשך דרך קו האמצעי, כמו"ש

מאיר האוצר

⁵²⁶ הרי שם מדובר ברפ"ח הניצוצין שירדו יחד אתם למטה, עי' לעיל הערה 445, אמנם הוא רק דוגמא בעלמא.

⁵²⁷ עי' הערה 393 שהעלינו כי קיימת סתירה אם קדם החסד או הגבורה.

⁵²⁸ בבריאה עמדו הכלים שנשברו בקו א', עי' לקמן בדברי רבינו ד"ה וא"ת הרי.

⁵²⁹ דקו א' (עי' נו"ה לקמן). רואים שכאשר נכנסו לכלי נה"י לא זו בלבד שהם עברו דרך אחוריים דאו"א אלא גם דרך האורות של חג"ת, כמש"כ לעיל פרק ב' ד"ה והנה נמצא.

⁵³⁰ עי' לעיל הערה 486.

⁵³¹ עי' ענין לבוד לעיל מול"מ ג' (ביאורים ח"ב יח ע"ב).

⁵³² והנה עי' שער רפ"ח א' ז"ל, בחי' ז"ת שהם הנקרא ז'נ של עולם האצילות, וכיון שירדו אל הבריאה נקרא אצלם מיתה וכו' והוא אצלם כדמיון אדם התחתון בעה"ז, כשמת שאז נפרדת נפשו מגופו ונפשו מסתלקת, ותשוב למקומה האמיתי אל האלקים אשר נתנה. וגופו, שהוא עפר, ישוב אל הארץ וירד ממדרגתו שהוא בחי' אדם. וענין זה נקרא מיתה, וכך אירע אל המלכים האלו, כי נשמתן, שהם אורות שלהם, עלו אל מקומם הראשון שהוא אצילות. אמנם גופם, שהם הכלים שלהם ירדו לעולם הבריאה ושם היה קבורתם, עכ"ל. היינו שהיתה עליה לאורות ושבירה וירידה לכלים.

אמנם יעויין בשער שבירה ג' ז"ל, עכ"ז בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה, אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק, וע"כ בראותו עצמו בלתי כלי אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, עכ"ל. משמע שהאורות נשארו באצילות.

אלא עי' שער התיקון א', ז"ל, אמנם בחי' המ"נ שאמרנו לעיל שעלו לצורך הזיווג העליון, הוא עצמו ענין עליית ז' אורות למעלה בבינה, וזכור הקדמה זו מה הוא ענין העלאת מ"נ, והנה בזיווג זה צריך שיתוקנו כל ה"ס מכתר עד מלכות, כי אפי' ג"ר אינן מתוקנים ולכן בחי' העלאת מ"נ אלו היה למעלה בע"ב ס"ג דאדם קדמון כמ"ש בע"ה, עכ"ל.

ואולי אפשר לומר שדברי הרב ברפ"ח הם כעין מש"כ בשער השבירה, וממילא עניין "העליה למקומם" הוא שהם נשארו באצילות.

עי' מב"ש ו ע"ג וז"ל, ורוחם עלה אל האלקים היא אימא עילאה שממנה יצאו.

⁵³³ והוא הורדת הנה"י דכתר לתקן את או"א להפכם להיות פב"פ (עי' לקמן פרק ד' נלע"ד חיים), שכן כל עצמותו של הכתר הוא רק עשר ספירות, ומקומה הוא במקום שורש המוחין של עתה הרי הוא בקרקפתא (עי' אריכות בזה הערה 506) (כללים ח"א כט ע"ד), ולכן הוא לא ירד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כי הג"ר כבר היו מתחלה בציור ג' קוין, ונמשך דרך קו האמצעי עד מקום הת"ת עד אמצעיתו לבד שהוא עד הטיבור לבד, ואז עלה אור הת"ת ונעלם תוך כלי הנ"ל של הכתר שנתפשט עד מקומו. ונמצא כי לא נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר⁵³⁴.

ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות בראותו כי כבר היה כלי חדש במקומו, כי הנה גם מקומו הוא בקו האמצעי בין הכתר והת"ת, ואז גם הוא נתעלה ועלה במקומו, ואז הכלי שלו כיון שנתרחק אורו ממנו ירד עד למטה במלכות דבריאה, אמנם הכלי של הת"ת נשאר במקומו שהוא בכתר דבריאה, לפי שלא נתעלה כל אורו רק חצי לבד וחציו העליון נשאר במקומו⁵³⁵.

וא"ת והרי אמרנו למעלה שהוא מוכרח שלא יהיה הפרש בין הכלים והאור שלו רק ג' ספירות, וא"כ איך ירד הכלי של הדעת מלכות^ל דבריאה. התשובה הוא כי ודאי הוא דהיכא דאפשר אפשר, והנה תחלה היה זה נהנה וזה אינו חסר, כי בתחלה היה הכלי נהנה מאורו בהיות הדעת למטה, והאור אינו חסר ג"כ, כי גם אם יעלה במקומו בדעת האצילות אין לו שום כלי שם, ולכן היה חפץ להאיר בכלי שלו, וכיון שירד שוב לא יעלה. אמנם כאשר ראה שיש בחי' כלי במקומו קרוב הוא אל הנאת עצמו ותועלתו יותר מלהועיל אל הכלי שלו, כי עתה בעלותו למעלה במקומו יש לו כלי, ושם יוכל לקבל האור לעצמו מלמעלה מן המאציל⁵³⁴ ומן הכתר בקירוב גדול, ולכן עלה למעלה, והנה טעם זה יספיק לבחינת תועלת (נ"א מעלת)^ל האור לעצמו, ואמנם גם לבחינת חסרון הכלי שלו ברדתו למטה במלכות דבריאה כנזכר אינו הפסד גדול כ"כ, כי מה שאנו אומרים שצריך שלא יהיה הרחק בין האור ובין הכלי שלו^ל ג' ספירות לבד, הוא כשיעור ג"ס דאצילות אשר שיעורם גדול, אבל בבריאה כל הי"ס דבריאה אינן^ל שיעורם אפי' כשיעור ספירות^ל א' דאצילות⁵³⁵, וא"כ הרי הוא כאלו עומדת בראש הבריאה כי כל הי"ס דבריאה כשיעור ספירה א' נחשבין.

וא"ת הרי יש הרחק בין הכלי דדעת לאור שלה ז' ספירות דאצילות, כי הרי הוא עומד למעלה בדעת דאצילות. וי"ל כי אפי' בספי' דאצילות עצמן אין כ"כ הפסד זולתי בהיותו ביניהן בין האור והכלי שיעור ג"ס ג"כ ריקניות בלתי אור כלל, לא הוא ולא זולתו, אבל כאן אע"פ שהאור שלה עצמו עלה למעלה הנה יש אורות אחרים עומדים בסוף האצילות קרובים אל הבריאה ותוכל לקבל הארה מהם, וגם תוכל לקבל הארה מן האור שלה בעצמה^ל ע"י האורות ההם הקרובים אליה. וזכור כלל זה בכל שאר הספי', כי לעולם לא יש בין הכלי ובין האור יותר מג' ספירות דאצילות ריקני' ולא נצטרך לחזור ולומר הענין בכל א' מהם.

והנה בעלות אור הדעת במקומו למעלה, אז הגדיל הכלי של הכתר* ונמשך עד נגד מקום סיום כל הת"ת⁵³⁶ ל^ל, ואז חצי התחתון של אור הת"ת שעלה למעלה כנ"ל חזר עתה לרדת במקומו האמיתי כבתחלה. וסבת הגדלת כלי הכתר היה לסבת אור הדעת

מאיר האוצר

למטה מהטבור שהוא מקום לאר"א דאצילות, שכל תכלית התפשטותו שם אינה אלא לעשות שורש לאר"א (כללים ח"א ל ע"א).

⁵³⁴ עי' יהל אור ח"ב טז ע"ד שרדל"א דאצילות יצא מהתנוצצות הז"ת דמלכות דעקודים, אם כן משמע שכאן באומרו "המאציל" כוונתו למלכות דעקודים.

⁵³⁵ מוחין דצלם פ"ב (לש"ו). ואין להקשות א"כ איך אמר שנפלו כל אחד בספירה מיוחדת דבריאה דהענין הוא כמו שאמרו חז"ל כשהוא רוצה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וכשהוא רוצה צמצם שכינתו בין שני בדי הארון, דעולם אצילות אינו אלא כי אם אלקות גמור, ולזה אין לומר בזה דהענין היה שנתקמצו במה שנתגלמו ונתעבו בירידתם לערך עצמו [עצמות] דבריאה כמו שכתב הגאון רמ"ל מלבי"ם (בראשית יח ג) בירידת המלכים דאחרי שבאצילות הכל אלקות אין באפשרי לומר כן (לש"ו).

⁵³⁶ עי' לעיל הערה 533.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שנתלבש בו והגדילו, וגם כי הנה הדעת הוא כולל כל הו"ק והוא נשמה להם כנודע, לכן כיון שעלה נתן כח בכלי והגדילו⁵³⁷ כדי להטיב את אור הת"ת שירד ויהיה במקומו הראוי לו.

*ונלעד"ח כי בתחילה עלה הת"ת במקום הדעת כנודע, כי עד הטבור היה סיומו, ובעלות הדעת לקחת מקומו הוצרך להגדיל עוד הכלי עד סיום ת"ת כנ"ל.

אחר כך⁵³⁸ מלכו נצח הוד, והיו צריכין לבא למלוך במקומם בכלי הראוי להם, והנה לא מצאו מקומם פנוי כי שם ירד אור הגבורה⁵³⁹ כנ"ל, ולכן הוצרכה הבינה להתפשט דרך קו שלה שהוא צד שמאלי עד מקום הראוי להיות אח"כ מקום הגבורה האמיתי אחר התיקון⁵⁴⁰, כי עתה היו כולם זה על גב זה. ואז כראות אור הגבורה כי כבר היה בחינת כלי במקומה עלתה לה במקומה, והכלי שלה בהתרחק האור שלה ממנו נתרחק גם הוא וירד עד היסוד דבריאה, ואז ירדו נו"ה במקומם האמיתי ומלכו שם בכלי שלהם ונשברו, ואז האור שלהם עולה עד הגבורה כי עלה שם הוד להיותו גם הוא קו שמאל, ואז גם הנצח עלה עמו שם כי נצח הוד ב' פלגי הגופא אינון (רע"מ פנחס רלו ע"א⁵⁴¹) כנ"ל, והכלי שלהם ירד בנצח הוד דבריאה.

ואח"כ יצא אור היסוד, והנה היה במקומו אור החסד כנ"ל, ואז הוצרכה כלי החכמה להתפשט דרך קו ימיני עד מקום הראוי להיות חסד האמיתי אחר התיקון, ואז עלה שם אור החסד ונכלל בכלליו החכמה והכלי של החסד ירד עד הת"ת דבריאה, ואז יצא היסוד ונכנס בכלי שלו ומלך במקומו ונשבר ועלה האור דרך קו האמצעי, ועלה עד מקום דעת העליון והכלי ירד בגבורה של בריאה, ואח"כ נבאר למה עלה אור היסוד למעלה מן הת"ת עד הדעת⁵⁴².

ואח"כ יצא אור המלכות למלוך בכלי שלה ומלכה שם ונשברה, ואז האור שלה עלתה ג"כ בדעת דרך קו האמצעי והכלי שלה ירד בחסד של בריאה. נמצא כלי הת"ת במקום כתר דבריאה וכלי המלכות במקום חסד דבריאה. נמצא כי אין מקום פנוי בין כלי לכלי דבריאה רק ג' מדרגות לבד שהם חב"ד, ובאצילות אין מקום פנוי רק ב' מדרגות שהם מקום יסוד ומלכות⁵⁴³.

ועתה צריך לתת טעם למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת. ואמנם הטעם הוא כי היסוד נקרא משכיל לאיתן האזרחי (תהלים פט א), כמו"ש בסבא דמשפטים (קי ע"א⁵⁴⁴) רל"ח, שאמר כי זה המשכיל שהוא יסוד הוא לעילא והוא

מאיר האוצר

⁵³⁷ עי' לעיל שעליית הדעת נותנת לו אפשרות לקבל משרשו, וכנראה שהוא נותן גם תוספת לכלי, ועי' מב"ש המובאים בליקוטי נוסחאות.

⁵³⁸ עי' פרק ב' שם משמע שכל א' מלך לבדו, וצ"ע החילוק ביניהם.

⁵³⁹ באומרו ש"ירד שם אור הגבורה" לא יתכן לפרש שכוונתו שאור הגבורה ירד לתוך הכלי של נו"ה, שאם כן זה היה שוברו, אלא בע"כ צ"ל שהאור ירד סביבות הכלי.

⁵⁴⁰ עי' לעיל הערה 506.

⁵⁴¹ עי' לעיל הערה 486.

⁵⁴² [הערת המלבה"ד:] יש כאן מקצת תיקון, מכיוון שאז נפרד האור מהעביות שבו שורש הכלים, ולכן יכול הוא לחזור למקום הראוי לו.

⁵⁴³ [הערת המלבה"ד:] ולכאורה יש להקשות מ"ט נצח והוד אינם פנויים אף הם. ויש ליישב שנה"י בג' קוים, ולכן ת"ת מעל היסוד, ועי' ביאורים ח"ב צח ע"ב.

⁵⁴⁴ וז"ל: פתח ואמר, משכיל לאיתן האזרחי, אלו כתיב משכיל לדוד כדקאמרת, אבל משכיל לאיתן, אית משכיל ואית משכיל, אית משכיל לעילא, ואית משכיל לתתא, משכיל לאיתן, בזמנא דההוא גבר (ס"א נהר) קם בתיובתא, כל שייפן חדאן ומתחברן לגביה, ואי הוא סליק, עד דסליק עד דמוחא עלאה אתפייס לגביה וחדדי לקבליה, וכדין משכיל לאיתן האזרחי, משכיל ליה ואודע ליה על ידא דאברהם (ס"א על ידוי לאברהם) רחימוי כל מה דאצטרין.

תרגום: פתח ואמר "משכיל לאיתן האזרחי" אילו כתוב "משכיל לדוד" אז כמו שאמרת, אבל "משכיל לאיתן" כתוב, יש משכיל ויש משכיל, יש משכיל למעלה ויש משכיל למטה. "משכיל

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לתתא⁵⁴⁵, גם רמזו בזהר פקודי בהיכלות (רכט⁵⁴⁶ל"ט) כי יוסף איהו לעילא ואיהו לתתא. והענין הוא כמ"ש אצלנו בענין תפלת המנחה כי אז ז"א מזדווג עם לאה⁵⁴⁷, ורגלי לאה מסתיימים במקום החזה דז"א, וא"כ איך מזדווג ז"א מחציו למעלה עם לאה⁵⁴⁸ (שאינה מגעת רגליה אלא כנגד היסודים החזה שלו)^{רמ"א}. אבל הענין בקיצור הוא כי שלישי^{רמ"ב} היסוד התחתון דז"א עולה בשליש עליון דת"ת, ושם מזדווג עם לאה⁵⁴⁹, כי זאת היא המעלה שיש אל היסוד יותר משאר ספירות שהוא יכול לעלות עד הדעת בכל זמן שרוצה לעלות⁵⁵⁰, וז"ס תפלת יוצר דשחרית דשבת שתקנו בו ז"פ הכל. והטעם היות לו יתרון זה, הוא, כי אם לא היה בו כח שיוכל לעלות עד הדעת שהוא נשמת הו"ק ושם הוא מקום הה"ח כגודע שהם בחי' שפת הזרע, לא היה בו יכולת וכח להוריד שפת הזרע (נ"א הזווג)^{רמ"ב} בנקבה בעת הזווג ולהמשיכם ממש משם מן הדעת. ודע כי אין ענין זה נאמר אלא בפנימיות היסוד⁵⁵¹ כמ"ש במ"א, כי משליש עליון של היסוד ממנו נעשה בחי' ת"ת, ז"א, בעת הגדלתו⁵⁵², ושם הוא אותו בחי' היסוד אשר נעשה ממנו הת"ת, ובבחי' זו הוא מזדווג עם לאה. ונחזור לענינינו כי להיות שהיסוד דרכו לעלות שם אל הדעת, לכך עלה עתה אור היסוד עד הדעת למעלה מן הת"ת, ועוד כדי לקשר כל הו"ק יחד ולהביא להם הארה משם. ועתה נבאר טעם אל המלכות למה היא ג"כ עלתה עד הדעת למעלה מן הת"ת. והענין הוא כי המלכות (נ"א לפי שהמלכות להיות)^{רמ"ד} נקראת (משלי יב ד) עטרת בעלה⁵⁵³, ועולה למעלה מן הת"ת ובפרט עתה אשר היה לה רשימו מן הדעת, כי כאשר ירד אור הדעת עד מקום המלכות דאצילות בעת שנשבר הכלי שלו כנ"ל הניח שם רשימו

מאיר האוצר

לאיתן, בזמן שאותו איש (נהר) עומד בתשוקה, כל האיברים שמחים ומתחברים עמו. ואם הוא עולה עד שהמח העליון מתפייס עמו ושמח כנגדו, ואז "משכיל לאיתן האזרחי" משכיל אותו ומודיע לו על ידי אברהם (על ידיו לאברהם) אוהבו כל מה שצריך.

⁵⁴⁵ רנט ע"א: יעקב איהו לעילא, יוסף לתתא, עכ"ל. ועי' השמטות בראשית רנט ע"א: והשתא שכנתא בין תרין צדיקים. צדיק לעילא יוסף הצדיק. לתתא בנימין.

⁵⁴⁶ ז"ל: תרין אינון יעקב איהו לעילא יוסף לתתא תרין תיאובתין אינון חד היכלא שתיתאא וחד האי היכלא שביעא תיאובתא לעילא באינון נשיקין דנטיל יעקב תיאובתא לתתא בהאי שמושא דנטיל יוסף מתרין סטרין אלין נטיל ארון הברית רוחא דחיי מסטרא דיעקב נטיל רוחא דחיי דלעילא דאתדבק ביה באינון נשיקין ואעיל באינון נשיקין (נ"א ועייל) רוחא דחיי דלעילא ביה לאתזנא מניה מסטרא דיוסף דאיהו לתתא בסיומא דגופא בהאי היכלא נטיל רוחין ונשמתין לארקא לתתא להאי עלמא.

תרגום: שנים הם, יעקב הוא למעלה ויוסף הוא למטה. שתי תשוקות הן: אחד ההיכל הששי ואחד ההיכל השביעי הזה. התשוקה שלמעלה באותן נשיקות שנוטל יעקב התשוקה שלמטה, בשמוש הזה שנוטל יוסף, משני הצדדים הללו נוטל, (זה) ארון הברית את רוח החיים מהצד של יעקב נוטל את רוח החיים שלמעלה שנדבק בו באותן נשיקות ומכניס (באותן נשיקות) (ונכנס) את רוח החיים שלמעלה בו, להיות ניזון ממנו מהצד של יוסף שהוא למטה בסיום הגוף. בהיכל הזה נוטל רוחות ונשמות להריק למטה לעולם הזה.

⁵⁴⁷ עי' שעה"פ לח ע"א ומ"ז סע"א ושעה"ק כב ע"ג [כו ע"א] (לש"ו).

⁵⁴⁸ פי', שכן שם אין יסוד שלו נמצא.

⁵⁴⁹ והב' דדים של האדם המה הב' ביעין של היסוד העליון (הקדו"ש קב ע"ב).

⁵⁵⁰ הוא ענף הדעת, והדעת מתגלה בו (כללים ח"א פח ע"ג). עי' בבהגר"א על תיקו"ז פא ע"א ד"ה ביה איהו: והכל אחד, כשזה נפתח זה נפתח, ודעת ויסוד הוא א'.

⁵⁵¹ שחיצוניות היסוד הוא מלך ככל המלכים (כללים ח"ב לד ע"א). עי' בבהגר"א על תיקו"ז ק ע"ג ד"ה ברא, ז"ל, ר"ל הדעת דנפיק מאו"א וכו' ונקרא היסוד ביחוד נהר, שבו מתקבץ כל הנהרות שהוא הדעת, והוא אינו חי אלא בסוד הדעת אבר חי [דהיינו דווקא בשעת זיווג], ובריאתו הוא בשביל זה, ובסוד והאדם ידע כו'.

⁵⁵² עי' שער כה דרוש ו', שמהיסוד יחד עם הת"ת ויסוד דתבונה נעשה הת"ת.

⁵⁵³ עי' רע"מ תרומה קנח ע"א לענין שמוש ומאנא ועטרה, שיש לנוק' ג' מקומות: א) כנגד היסוד, ב) כנגד הטבור ג) כנגד הפה. ועי' בבהגר"א על ספד"צ יא ע"א ד"ה שביעא עליהו. ועי' כללים ח"א סז ע"ב, שמכיוון שהיא עטרת בעלה יכולה לעלות לכתר, ובגלל זה יכולה להוציא ממנה ועל ידה את כל הבריאה מהכח אל הפועל.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דיליה⁵⁵⁴, וכאשר מלכה (נ"א המליכה)^{ר"ה} המלכות במקומה לקחה את הרשימו הזה ועלתה עד מקום הדעת עצמו. וגם סיבה אחרת כי ע"י עלייתה שם הוא קושרת מלמטה למעלה כל הו"ק, ועי"ז הקשר מתקן יותר לפי שנו"ה היו שניהם בקו השמאלי במקום גבורה, ועתה נפרד הנצח מן ההוד והלך ועלה עם החסד בקו ימין שבז"מ⁵⁵⁵.

ונבאר ענין זה מפורש יותר. והוא, כי הנה רשימו הזה שהניח הדעת במקומה של מלכות ודאי שהוא בחי' המלכות שבדעת שבצד הגבורות והבן זה היטב⁵⁵⁶. וכאשר עלתה המלכות עד הדעת, ועלה עמה גם הרשימו הנ"ל שהוא בחי' הגבורה, ושם נתחבר זה הרשימו, שהוא המלכות של הגבורות שבדעת, עטרה דגבורה דנוקבא, עם החסדים שבדעת, עטרה דדכורא, אז נתפשט דעת ע"י הקשר הזה והאיר בו"ק והרשימו שהוא בגבורה האיר בקו שמאל, והשאיר שם את ההוד במקומו. ואותו הדעת עצמו עטרה דחסד האיר בקו ימין והמשיך שם את הנצח^{ר"ז} ועי"ז נתקן האצילות⁵⁵⁷ ר"מח*.

*אמר חיים, צ"ע מה רשימו הניחור^{ר"מ} שאר המלכים⁵⁵⁸.

שער הנקודים פרק י"ג

ועתה צריך שנבאר מה היה ענין התפשטות הנ"ל שנתפשט חו"ב דרך ב' קוין ימין ושמאל עד מקום החו"ג כנ"ל*. והענין הוא כי היה ע"י (אותן) כח"נ"א האחוריים דאו"א שנפלו עד מקום חו"ג, ואלו הם הבחי'⁵⁵⁹ שנתפשטו דרך הקוין והלבישו את החסד וגבורה ואת הנו"ה^{ר"ג}, ואמנם הטעם למה נתפשטו עד מקום החו"ג, ולא נתפשטו עד מקום נו"ה^{ר"ג}, הענין הוא כי הנה קודם שנתפשט הכתר דרך קו האמצעי היו החו"ב מאירין זה בזה שלא ע"י הפסק ביניהן כלל עם היות שהיו בבחינת אב"א, אבל אחר שנתפשט כלי הכתר עד ת"ת כנ"ל, אז הפסיק ביניהן⁵⁶⁰, ואז פשוט הוא שבא קצת הפסד אל או"א שהיו מתחלה מאירין זה בזה משא"כ עתה, ולכן לא היה בהם כח להתפשט בכל אורך הקוין עד נו"ה. אבל עכ"ז^{ר"ג} מקבלים קצת אור מן הכתר שנתפשט ביניהן באופן שבבחי' אחד נמשך להם תועלת בהתפשטות הכתר ובבחי' אחרת נמשך להם הפסד, ולכך היה להם כח להתפשט אך לא בשלימות^{ר"ה}.

*נראה לענ"ד חיים כי מה שנתפשט מהכתר הוא הנה"י שלו שגם הם נפלו⁵⁶¹.

מאיר האוצר

⁵⁵⁴ צ"ע מ"ט לא עסקינן בשום רשימות אחרות. אמנם אם כדברינו לעיל הערה 407 שהנוק' הנזכרת כאן היא הנוק' הכללי, אזי לענ"ד היישוב הוא פשוט, שהרי הרשימות דז"א עליונים מהנוק' וממילא יש להתייחס רק לפעולת הרשימות של ז"א על הנוק', אמנם הרשימות של ז"א אינם משפיעים על נקודות השייכים לז"א עצמו.

⁵⁵⁵ [הערת המלבה"ד:] חו"ג עמדו בב' קוים ביציאת נה"י כנ"ל. וצ"ע מ"ט אין תחילת התיקון של נו"ה אלא בנקודה זו. ויתכן לומר שעליית הנוק' למעלה היא כעין עליית מ"ן, וממילא זה מכין את הזרע לזיווג. ועי' רע"מ פנחס רל"ה ע"א: תרין כולין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה [תרגום: שתי הכליות אופים ומבשלים את הזרע שיוורד מן המוח ומבשלים מים שמקבלים מכנפי הריאה], עכ"ל. והנה אמנם כן הוא שאין שום יציאת זרע בינתיים, אך עי' שער מ"ד ומ"ן פרק ה' שיש מציאות של אמ"ר שכל זרע מתחיל בראש, ובירדתו לעמוד השדרה שהוא פנימיות הו' קצוות - נהפך למים, והיינו המציאות עליה אנו מדברים.

⁵⁵⁶ עי' דברינו בענין הרשימו לעיל ח"א הערה 17.

⁵⁵⁷ במקצת, וכדלקמן.

⁵⁵⁸ עי' לעיל הערה 554.

⁵⁵⁹ כלומר האחוריים. ועי' הערה רנא.

⁵⁶⁰ ועי' פת"ש תיקון יז, שכלול בזה ביאור מ"ט היו או"א אב"א, והוא ע"מ שלא להאיר מדאי

הרבה לז"ת, וכדלקמן שער המלכים פרק ו'.

⁵⁶¹ עי' כללים ח ד [ח"א כט ע"ד] (לש"ו). וזה תמצית דבריו: עומק הענין מ"ט התפשטו כלי הכתר עד מקום הטבור בתחילת התיקון, הוא בסיבת נה"י שלו, שנפלו עד לאותו מקום. הנקודה העצמותית דכתר הוא ע"ב הכללי, והנה"י שלו הוא שורש לס"ג הכללי, והיינו המוחין העיקריים, הרי הם החו"ב, ושם הוא מקומם דאו"א בעולם הנקודות. והנה"י מתפשטים בבחי' עטרין דחו"ג,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והטעם למה נתפשט הכתר עד הטבור אמצע הת"ת ולא יותר⁵⁶², הנה זה צריך ביאור רחב, אמנם בקיצור נמריץ⁵⁶² הענין הוא, כי הנה מקום כל התפשטות⁵⁶² הלא הוא כנגד רגלי הא"ק הנ"ל מטבורו עד רגליו. והנה כאשר יבא אח"כ התיקון האמיתי של האצילות, הנה הכל הוא עומד במקום הזה כנודע, ושם הוא מקום האצילות בלבד, ומשם ולמטה הוא עולם הבריאה. והנה כאשר נעריך כל אלור⁵⁶³ הפרצופים מתלבשים זה תוך זה עד שנמצא הכל פרצוף א' לבד⁵⁶³ ופרצוף א"ר⁵⁶³ דא"א שהוא כתר הוא הכולל כל האצילות מלמטה למעלה. ונמצא כי הכתר כולל כל המקום הזה ונעשו פרצוף א'. והנה כאשר הוא עתה מתפשט עד הת"ת, הוא עצמו מה שיהיה אח"כ בעת התיקון מקום הת"ת שלו ממש. והנה או"א היו מלבישין ב' זרועותיו ימין ושמאל עד מקום הטבור שלו, ולכן איך יתפשט⁵⁶³ הכתר עתה יותר ממקום אשר אי אפשר להתפשט לאו"א⁵⁶⁴ אפי' אחר התיקון, ואיך יהיה כתר קטן ושפל למטה מהם, כי הלא מקום התפשטות האמיתי של או"א אפי' אחר התיקון אינו רק עד טבור ת"ת דא"א, ואיך עתה מתפשט כתר יותר תחתון למטה מהם, ולכן זו היתה הסבה שלא נתפשט הכתר עתה רק עד הטבור ת"ת לבד⁵⁶⁴.

ועתה ראה והבן איך האצילות לא נתקן בפעם אחת, רק לאט לאט באו תקונים זה אחר זה, ובכל פעם היה נוסף בו קצת תיקון, כי הרי בתחלה לא נעשה בחי' כלי בשום אופן. והנה נודע כי כל תיקון אינו אלא היות האור מתלבש בכלי כדי שיוכלו לקבל התחתונים⁵⁶⁵ אור העליון, והנה לא התחיל בחי' היות⁵⁶⁵ הכלי רק בעולם העקודים, אמנם לא נתהווה רק כלי א' מכל⁵⁶⁵ הי"ם שלו. ואח"כ בעולם הנקודים קודם שנשברו נתוסף בהם קצת תיקון, והוא כי נתהוו י' כלים לי' ספירות שבו. גם תיקון ב' כי הג"ר יצאו ונתקנו דרך⁵⁶⁵ קוים, משא"כ בז"ת שיצאו זה על⁵⁶⁵ זה ולא נתקשרו⁵⁶⁵. ואח"כ שנשברו הנקודים נתוסף בהם תיקון אחר, והוא כי גם ז"ת האורות שלהם נתלבשו דרך קוי כח"ב כנ"ל⁵⁶⁶. ואח"כ כאשר רצה המאציל לתקנם, העלה גם את הכלים באצילות בסדר⁵⁶⁶ קוין כמ"ש בע"ה⁵⁶⁶. ואח"כ שנעשו בבחי' קוין בא עיבור ראשון של זו"ן ונתוסף תקון ב' שנכנסו האורות תוך הכלים, אמנם עדיין לא היה רק בבחי' ג' קוין בלבד אשר זה נקרא אצלינו ג' כלילין בגי' ⁵⁶⁷. ואח"כ נתפשטו בסוד ו"ק בזמן היניקה. ואח"כ בזמן המוחין נשלמו כל הי' כלים⁵⁶⁷. עוד היה שינוי אחר, כי בתחלה קודם שהיה שום עיבור אפילו הראשון דזו"נ לא היה רק אור בכלי⁵⁶⁷ מצומצם, ואח"כ נגדל הכלי ונתרחב בסוד פרצוף גמור כדי להמעיט האור כי זה עיקר כוונת התיקון כמ"ש.

מאיר האוצר

והם מתקנים את האחוריים, וזהו גידול אחוריים (בסוד חוט השדרה) (עי' ע"ח נקודות ו'). לכן, כאשר ירדו אחוריים דא"א, הנה"י ירד עמהם, והם ירדו למקום של חג"ת דא"א של עתה. הסיבה להנ"ל הוא, מכיוון שכל הנקודות ירדו למקום שורש מציאותם, וממילא נפלו במיתתם למקום היותם כעת. ועי' עוד לעיל הערה 506.

⁵⁶² עי' בזה כללים ח ד (לש"ו). הו"ד לקמן הערה 561.

⁵⁶³ עי' לקמן הערה 561.

⁵⁶⁴ עי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** בענין קצרי קומה.

⁵⁶⁵ רק במלכי עיגולים (דע"ה ח"א יז ע"ד), יצאו כך לצורך הוצאות עולם התהו (כללים ח"א סו ע"ג). אמנם הנקודות בכללותם הם בג' קוים [כלומר נקודות דאבא היו בצד ימין, ונקודות דאמא היו בצד שמאל]. והנה על אף שבפרטיות [כלומר הו' קצוות דאבא וכן הו' קצוות דאמא] המה היו בקו א' בלבד (כללים ח"א פח ע"א), כלומר שלא היו בדרך קוים ובסוד פרצוף, אלא שהיו עומדות נפרדות זו מזו, ולא היתה התלבשות בין הא' לשני (דע"ה ח"א עא ע"א), ועי' לעיל הערה 523.

⁵⁶⁶ נ"ל טעם הדבר, שכל מה שגרם לו"ק להיות בבחי' רה"ר, הוא מחמת הכלים שהיו עומדים בקו א'. ועי' לקמן פרק ה' שהאורות באו בפרצוף שלם, משא"כ לענין הכלים ולכן כאשר נשברו הכלים, ולא היה שום כלי העומד להפריע להם לעמוד במקומם הראוי, עמדו בצורה של ג' קוים.

⁵⁶⁷ דהיינו שהחג"ת נעלמים בתוך הנה"י. אמנם עי' לקמן אנ"כ ו' שפירושו שבכל אחד מהו' קצוות יש רק את נה"י הפרטיים שבכל א' וא'. וכן עי' לקמן שער מ' פרק ד'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער הברורים פרק א^{עב}

והנה כאשר עלה ברצון⁵⁶⁸ המאציל להחיות את המתים ולתקן את המלכים האלו הנשברים והנפולים בעולם הבריאה, גזר⁵⁶⁹ והעלה^{ע"ג} מ"ן מתתא לעילא⁵⁷⁰, וע"י כך היה^{ע"ד} זווג עליון דחו"ב דאדם קדמון⁵⁷¹ פנימי, והוציא שם מ"ה החדש ונתקנו המלכים. וכבר נתבאר לעיל (שבירה פרק ד') כי ז' אורות של מלכים דב"ן^{ע"ה}⁵⁷² נתעלו ונתכללו ונתלבשו בג' קוי חו"ב וכתר שנתפשטו עד סוף המקום הנ"ל שהם הג"ת, והנה עתה חזר התפשטות הנ"ל להאסף למעלה, וחזר להיות כבראשונה, שלא היו רק ג"ר^{ע"י} במקומן למעלה, והעלה עמהן למעלה במקומן את הז' אורות התחתונים. ונמצאו עתה כל הז' אורות התחתונים למעלה במקום הבינה, כי היא אם הבנים, ושם הוא מציאות מקום הריון ועיבור^{ע"ג}⁵⁷³. וכאשר עלו הז' אורות למעלה עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה

סמל מאיר האוצר

⁵⁶⁸ הוא תרגום של סליק ברעותא, ע"י לעיל סוף נקודות.

⁵⁶⁹ מלשון גזירה, שכן הדבר הוא מאליו, וע"י לעיל סוף נקודות.

⁵⁷⁰ כלומר שאורות מלכי היושר והאור החדש ומלכי העיגולים המה שעלו (כללים ח"א ק ע"ב, וכן ח"ב מו ע"ב, וע"י דע"ה ח"א ל ע"א שלא מזכיר מלכי עיגולים, ונ"ל שזה ל"ד). אורות אלו עלו ליסודות דא"א, ומשם עלו למעלה למעלה עד ע"ב דמוחא סתימאה דאדם קדמון. וע"י לקמן הערה 580 (כללים ח"א ק ע"א). כ"ז היה על ידי הקב"ה לבדו, [ע"י נקודות סוף פרק ו'] (כללים ח"ב עח ע"ג). על ידי מ"ה זו [דהיינו הופעת אור המ"ס הנעלם שהופיע עליהם, המתחיל מרחוק, והוא זוהר אור המ"ה דאור הגנוז שהאיר עליהם דרך המצח – כללים ח"א ק ע"ג] הם נתבררו מהניצוצין דש"ך פ"ר ורפ"ח ועלו גם הם למ"ן, אמנם המ"ה עצמו יצא על ידי עליית אורות למעלה (כללים ח"ב סט ע"ד). שכן אור המצח מאיר בבחי' אור מקיף השורף את כל החיצונים, וע"י נבררו הכלים ועלו למעלה בסוד מ"ן (כללים ח"ב ס ע"ג, וכן ביאורים ח"ב נה ע"א, וע"י לקמן הערה 591). ואז, על ידי עליית מ"ן זה וזיווג זה, נעשו המלכי יושר ומלכי עיגולים לא' ברידתם למטה (דע"ה ח"א כא ע"ג). זוהי ההסתלקות השניה דנקודות (כללים ח"א ל ע"ג).

⁵⁷¹ ע"י הערה 283, שם דייקנו מהך שכתוב כאן "זיווג עליון דחו"ב" ולא "זיווג דחו"ב דאדם קדמון" שכוונתו לחו"ב דא"א דאדם קדמון, הרי הוא אורא ומוחא, וכמש"כ בבהגר"א על ספד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו, וע"י כללים ח"ב עח ע"ג שמביא מקור לזה מלקמן פרק ב'.

⁵⁷² עולם התיקון עניינו לחבר את מ"ה וב"ן הרי הם חיבור חסדים וגבורות יסוד ועט' היסוד דאדם קדמון. תחילה היו המלכים מסט' דעט' היסוד בלבד, ולכן היו נקראים מלכים ע"י בחי' עטרה (ב"ע ב ע"ב).

בב"ן נמצא סוד העולמות כאשר הוא מצוי בשליטת הקלקולים, ותיקונו הוא על ידי המ"ה בסוד אדם ובהמה תושיע ה', אד"ם בגימ' מ"ה, ובהמ"ה בגימ' ב"ן. וע"י יהל אור ח"ג לא ע"ב וז"ל, סוד בריאת האדם בגוף שבתוכו נפש הבהמית, והיא יסודו, ונפח בו רוח האדם, שהוא נק' האדם באמת, אד"ם ידוע, והוא סוד מ"ה וב"ן, שהמ"ה בא בתוך הב"ן, להוציא הברורין ולהשלים אותה, והוא סוד אדם ובהמה (אותיות בהמה בה מ"ה) ולכן הקרבנות מהבהמה שהוא בירורי הבן, עכ"ל. ומקורו הוא בספד"צ (כ"ח ע"ב): ויאמר אלקים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וגו' היינו דכתיב אדם ובהמה תושיע ה', וע"י ביאור הגר"א שם, שהמלכין קדמאין היו בסט' דנוק' בלבד, שכל נוק' הוא בחי' חסרון השלמות, דלית לה מגרמא כלום (זהו וישב קפא ע"א), וכל תיקונה תלוי בזכר. וטמון כאן סוד, שכל בחי' גבורות ודינים היא בסוד נקב ושקיעה לגי (ע"י בהגר"א על תיקו"ז קמט ע"א שכל בליטה הוא רחמים וכל שקיעה הוא דין), והיינו מה שצריך להתמלאות על ידי שלמות החסדים ושורש השרשים למעלה בסוד הצמצום והרשימו הנתקן על ידי הקו, וחיבורם נקרא מתקלא ותיקון (פת"ש תיקון ב'). אמנם עכשיו ההנהגה היא בסוד צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, ואין לנו השגה בהנהגה, כי אינו על פי הסדר הראוי לפי בחי' תשלום השכר לפי מה שידוע שמ"ה המתחבר עם ב"ן אינו בשוה ממש ואין בירור הב"ן משתוה לעומת המאורות של מ"ה (ע"י שנת"א א' במ"ב ושבירה ו') (בית נתיבות פת"ש תיקון ב').

כל תיקון שאכן יש עכשיו הוא על ידי התורה והמצוות של כלל ישראל, והוא גורם להתגלות שם מ"ה ע"מ לתקן את כל החסרונות שבעולם הזה (פת"ש תיקון ז').

⁵⁷³ כלומר כאן רואים מעלה שיש בתיקון שהוא נעשה דרך זיווג, ולא דרך טפ"ק (ביאורים ח"ב צז ע"ג), ועולים לבטן אמם שהוא שרשם (שם צח ע"א)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

באצילות אך לא נתחברו יחד⁵⁷⁴ ר"ח, וכמו שהז' אורות היו בבחי' עיבור וג' כלילין בג'575, ונקודה מלכות היתה שביעית ר"ב אליהם בסוד (זהר בלק רג ע"ב) פסיעה לבר כמ"ש למטה בע"ה. גם הכלים היה באופן זה, ג' כלילין בג' והמלכות עמהן. והיה באופן זה, כי הכלים של נצח וחסד עלו דרך קו ימין באצילות, ושניהן עמדו וישבו במקום ספי' נצח דאצילות⁵⁷⁶. וכלים של הוד וגבורה עלו באצילות דרך קו שמאל ועמדו בספי' ר"ב הוד דאצילות. והכלים של הדעת ות"ת עלו מן הבריאה אל אצילות דרך קו האמצעי ועמדו במקום היסוד דאצילות, והכלים של היסוד והמלכות עלו מבריאה לאצילות ועמדו במקום מלכות דאצילות. ונמצא שגם הכלים היו כלולים ג' בג' והמלכות עמהם⁵⁷⁷. ולא היה מרחק בין האורות והכלים יותר מג' ספי' ריקנית שהם חג"ת⁵⁷⁸, כי האורות כולם בבינה הן עומדים כנזכר.

ואמנם הכלים הז' אלו לא עלו יחד כולם בפעם א' רק כשיעור מ' ימים של יצירת הולד באופן זה: כי בכל י' יום היו עולין ב' ספי', כי בי' ימים הראשונים עלו חסד ונצח, ובי' שניים עלו הדעת ות"ת, ובי' השלישים עלו גבורה והוד, ובי' הרביעים עלו יסוד ומלכות ר"ב. אמנם בחי' המ"ג שאמרנו לעיל שעלו לצורך הזווג העליון הוא עצמו ענין עליית ז' אורות למעלה בבינה, וזכור הקדמה זו מה הוא ענין העלאת מ"ג.

והנה בזווג זה צריך שיתוקנו כל הי"ס מכתר עד מלכות, כי אפי' ג"ר אינן מתוקנים⁵⁷⁹ ר"ב, ולכן בחי' העלאת מ"ג אלו היו למעלה בע"ב ס"ג דאדם קדמון⁵⁸⁰ כמ"ש בע"ה. ר"ב יע"י זווג ועיבור זה נתקן כל עולם האצילות כולו מעתיק יומין עד מלכות⁵⁸¹. ובתחלה נתקן עתיק יומין, ואח"כ היה הזווג בעתיק יומין והיה תיקון לא"א, ואח"כ היה הזווג בא"א והיה תיקון לאו"א, ואח"כ זווג לאו"א, והיה התיקון לזו"ג, ואח"כ זווג לזו"ג דאצילות, והיה תיקון לכל העולמות האחרים. ולכן הוצרך בחי' עיבור זה להשתהות ולהתאחר שיעור י"ב חודש⁵⁸², כנזכר בתיקונים במאמר הנקרא קו המדה (זהר חדש

מאיר האוצר

⁵⁷⁴ מאז נארגים ונמתחים הכלים עם האורות ביחד, והם מיוחדים זה בזה בכל עניניהם לעולם, שכן עי"ז מזדככים הכלים מיד על ידי האורות (כללים ח"א צה ע"ג).

⁵⁷⁵ רק אז מתגלות בחי' נה"י שבהם (דע"ה ח"ב קטו ע"ד), ועי' אנ"כ ו' דהיינו נה"י הפרטי שבכל הו' קצוות.

⁵⁷⁶ שמ"ש שכל א' עלה לנצח הפרטי שלו. והרב א"ש אמר שהם עלו לנה"י דז"א דאצילות, ול"ג שהנצח וחסד דכל פרצוף ופרצוף דנקודות עלו למקום הנצח דא"א שהוא כללות כל האצילות.

⁵⁷⁷ כלומר, כאשר האורות, שהיו בחג"ת, עלו לכח"ב, אזי עלו הכלים מבריאה ולמטה לאצילות, ושם הם היו בבחינת ג' כלילין בג', וזהו מחמת שרשם הרי הוא האורות דנקודות שהיו במעי אמן בבחינת ג' כלילין בג'.

⁵⁷⁸ אם כן צ"ל שהבינה הנ"ל היא בינה דאצילות, ומשם הם עלו למעלה יותר, ואח"כ עלו לבינה דמוחין דאדם קדמון וכמ"ש לקמן הערה 580.

⁵⁷⁹ אע"ג שעומדים בג' קוים אמנם עדיין צריכים תיקון. עי' ריש ספרא דצניעותא: תאנא, דעד דלא הוה מתקלא, לא הוה משגיחין אפין באפין, וע"ש בהגר"א ש"עד דלא הוה מתקלא" הוא חסרון זיווג שהיה בא"א, ומש"כ "לא הוה משגיחין אפין באפין" הוא חסרון זיווג שהיה באו"א.

⁵⁸⁰ כלומר ברישין דאדם קדמון דהיינו אוירא ומוחא סתימאה (לש"ו כללים ח"ב פז ע"ב), ועי' לעיל הערה 570, ועי' לקמן בפרק ב' שזה היה בתוך מוחין דאדם קדמון, ושם היתה עלייתם ממדרגה למדרגה (כללים ח"ב קכט ע"ג). ועלייה זו היתה עד למוחא סתימאה דאדם קדמון, כדי להשתלם וליתקן, ועי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו, שכל עליית מ"ן היא למוחא סתימאה, ועי' מש"כ שם במאיר הספרא הערה &, ועי' לקמן הערה 586 ולעיל הערה 571.

⁵⁸¹ זהו בחי' אמ"ר וק"ב (עי' לקמן שער מ"ד ומ"ן ה', שכל יציאת שפע מתחילה באור ובהמשכתו נהיה מים, ואח"כ רקיע, וקבלתה בנוק' היא בחי' ק' ברכות) (כללים ח"א לד ע"ד). ודבר זה נעשה תמיד (כללים ח"ב צד ע"ג), כלומר שסוף התיקון, שהתחיל בע"ב וס"ג דא"א דאדם קדמון, הוא בבטן אמא [דהיינו שהוא עובר מיסוד אבא ליסוד אימא בבחינת זיווג - כללים ח"ב ס ע"ד] ומשם יצא התיקון (דע"ה ח"א סג ע"א).

⁵⁸² עי' לקמן שער ז"א פרק א, ובהערת הלש"ו שם, ז"ל, ר"ל שהעיבור היה באימא שבא"ק העומדת בו מהחזה שבו ועד הטבור שבו. ועי' כללים כלל טו ענף ח' אות יד בסופו, עכ"ל. עי'

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואתחנן נו ע"ד⁵⁸³. והטעם הוא כדי להתקן כל אצילות שהם י"ב בחי': עתיק ונוקבא, א"א ונוקבא, ואו"א עלאין, ויש"ם ותבונה, וזו"נ⁵⁸⁴, ויעקב ולאה⁵⁸⁵, אלו הם י"ב פרצופים שלמים לכן הוצרך זמן העיבור זה להשתחות י"ב חדש^{רפ"ד}.

ושכחתי מה שנאמר מפי מורי זלה"ה, אם הי"ב חדשי העיבור היה בזווג ראשון העליון (נ"א הראשון של העליון)^{רפ"ה}, שהוא לצורך עתיק לבדו כנ"ל, או אם נאמר כי עתיק נגמר בחודש א' ונוקבא בחודש ב' וא"א בחודש ג' כו'. אמנם פ"י הראשון נראה עיקר, שהי"ב חדש הם לצורך עתיק לבד, כי הרי נתבאר אצילנו (שער העיבורים פרק ב') כי בזווג או"א לצורך תיקון זו"נ היו ג' עיבורים, א' די"ב חדשים, וא' דט' חדשים, וא' דז' חדשים.

שער י פרק ב מ"ת^{רפ"ו}

והנה ע"י עליית מ"נ הנ"ל שהם (נ"א ששם)^{רפ"ו} האורות הנ"ל, נזדווגו בחי' הוי"ה דע"ב דירודין אשר הם כללות בחי' המוחין דאדם קדמון עם בחינת הטעמים דס"ג⁵⁸⁶ שהם אח"פ כנ"ל. כי אלו הטעמים דס"ג לא היה בהם שום שבירה, ולכן הם נזדווגו יחד עם בחי' הע"ב דאדם קדמון. ואין הכוונה על האורות היוצאין מן הבל אח"פ רק על בחי' עצמן ופנימותן ממש⁵⁸⁷, וכאשר נזדווגו יחד נולד מהם אור חדש ע"י הזווג הזה, וזה אור חדש הוא בחי' מ"ה דאלפי"ן⁵⁸⁸. וגם הוא נחלק לד' בחי' מנת"א הכוללים כל האצילות. והוא כזה, כי הטעמים דמ"ה הוא בחי' ע"י, והנקודות דמ"ה הוא א"א, והתגין דמ"ה הם ר"פ או"א, ואותיות דמ"ה הם זו"נ, וכמ"ש היטב כ"ז לקמן. וזה מציאות שם מ"ה דאלפי"ן הזה יוצא מן המצח דאדם קדמון⁵⁸⁹ רפ"ב.

סמל מאיר האוצר

בכללים שם שמוסיף שזהו מקום המזל התחתון. והאבא, שא"ק מקבל שפע מעקודים ולמעלה ומורידו לאמא שבא"ק. והוא בסוד עיבור השנה שכולה תהו שהיתה קודם הבריאה, ועי' בהגר"א על ספד"צ יט ע"ד ד"ה בזמנא [שם ביאר שזה יקרה עוד פעם בסוף האלף הששין] (דע"ה ח"ב קכו ע"ד). ואז בהמתנה של החודש הנוסף נעשו ונשלמו העביות והכלים ל"ס (דע"ה ח"א סח ע"ב).

⁵⁸³ ד"ז נתבאר בגר"א על תז"ח דף יח ע"א.

⁵⁸⁴ עי' שער אנ"ך פרק ט' וז"ל, דוגמת אר"א הם [המ"ה וב"ן שבן] ז"א ורחל השוין בקומתן, ודוגמת יש"ס ותבונה הם יעקב ורחל הקטנים מהחזה דז"א ולמטה והבן זה. ודע כי יש יעקב שהוא חצי תחתון דז"א והוא המזדווג עם רחל הקטנה, ויש יעקב ולאה בחי' האחוריים דאר"א, עכ"ל. וכן עי' שער פרצופי זו"ן פרק א' שיעקב ולאה הם אחוריים, וממילא יתבאר מ"ט הם כתובים רק לאחר מכן.

⁵⁸⁵ וכן הוא לקמן פ"ד (לש"ו).

⁵⁸⁶ כלומר המוחין דאדם קדמון כדלעיל הערה 580 (דע"ה ח"א סט ע"ב) והנ"ל בנוי על היסוד שהס"ג הכללי דאדם קדמון הוא באמת רק סוד המוחא סתימאה דאדם קדמון (כללים ח"א יח ע"ג). והנה יש לעיין בדברי הלש"ו, שכן במקום א' איתא בכללים (ח"ב פה ע"א) שהוא זיווג מוחא סתימאה עם קד"א שבו, אמנם במ"א (שם מו ע"א) מבאר שזהו זיווג אורא ובוצינא, ועי' בהגר"א על ספד"צ ו ע"א ד"ה והכלל, שזיווג אורא ובוצינא הוא שורש לזיווג אורא ומוחא סתימאה. ואפשר לתרץ ששורש הזיווג הוא אורא ובוצינא, אמנם בבחינות עליונות אשר כאלו אין מזכירים שם זיווג, ולכן הכללים התייחס רק לבחינת הזיווג היותר קרובה לערכינו. ובאומרו זיווג האורא עצמו, הוא בא לאפוקי מזיווג הע"ב דמוחא סתימאה עם הס"ג דמוחא סתימאה שהיה ביציאת הנקודות דמלכי יושר (כללים ח"א מה ע"ב צא ע"ב וכן ק ע"ד וקי ע"ג).

⁵⁸⁷ עי' עקודים פ"ה (בביאורים) אות כג (לש"ו). הובאו דבריו לעיל שער ו פרק ה' ד"ה ודע כי ובהערה &, שמש"כ לעיל בהערה 586 הוא שורש לאורות אח"פ.

⁵⁸⁸ עי' כללים כלל טו ענף ז' אות א' וכלל יח ענף ח' אות ג' ד' (לש"ו).

⁵⁸⁹ התיקון הוא ע"י אורות המצח כדלקמן, וז"ל האד"ר (קכט ע"א): מצחא דגולגלתא, רעוא דרעוין רעותא דזעיר אפין לקבלי ההוא רעותא דכתיב (שמות כח) והיה על מצחו תמיד לרצון וגו' והוא מצחא דאקרי רצון הוא גלוייא דכל רישא, ע"כ. וכן עי' אד"ז רפח ע"ב: מצחא דאתגלי בעתיקא קדישא "רצון" אקרי, ע"כ. עומק הענין, תכלית כל דבר נקרא רצון, שהוא סוד המעשה העולה במחשבה תחילה, ותחילת התעוררות המחשבה ואז הוא נמשך מהרצון. ועי' בהגר"א על תיקו"ז (כ ע"ג) שכתר וחכמה הם רצון ומחשבה, וכמו שתחילת הרצון שבאדם אינו מושג לו

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וכבר ביארנו לעיל (אח"ף א') כי הדברים הולכין במדרג, כי הבל האזן אינו נרגש ומועט מן הבל היוצא מן החוטם, והבל החוטם מועט מהבל הפה, אמנם בזה נשתוו שלשתן שמעלין הבל, אך העין אין לו הבל אלא הסתכלות בלבד. וטעם השינוי זה לפי שהג' הם בחי' טעמים, אך העין הוא בחי' נקודות ס"ג שהוא למטה ממדרגות הטעמים. והנה אור שם מ"ה החדש הזה היוצא מן המצח דאדם קדמון הוא אחרון מכולם⁵⁹⁰, לכן אין בו לא בחי' הבל כמו הג' ולא בחי' הסתכלות כמו נקודת העין, ואין בו רק בחי' הארה לבד. וזו שנזכר תמיד בזוהר באדר"ז (רפח ע"ב) במצחי אתגלי בו, כי אין בה רק גילוי הארה לחוד⁵⁹¹.

מאיר האוצר

בעצמו מהיכן הוא בא (עי' בהגר"א בתז"ח נ ע"א ד"ה בריש), כן תכלית המעשה הוא הרצון. כמו כן כאן בא"ק, הכולל כל עלמין, והוא מביא להנהגת הגבול עם הנבראים אל הנצחיות ובמצחו מתגלית התכלית הזו, שכן יש למקושר בחינה עליונה יותר שהרי הוא מקושר ברצון המתפשט מא"ס, שכן כל פרצוף מאירה הארת המוחין שלו במצחו, והוא הדעת, הרי הוא התולדה הבאה מן המחשבה והציור (בינה), והוא סוד הדעת שבמקום הכתר. כמו כן כאן, המחשבה של א"ק קשור בתכלית העליונה וגנוז ומאיר במצח (עי' אד"ז רפח ע"ב דבמצחא דא"א פשיט חד טורנא ומתגלה הארת רדל"א. – וכן הדבר בא"ק). ותכלית הרצון הוא לגלות את היחוד העליון בהעברת הרע ושליטת הסט"א אל הטוב, ומשם בא מ"ה החדש ע"מ לתקן את הכלים דנקודים שהם כללות אבי"ע בסטרא דשם ב"ן, וזה נעשה על ידי התורה והמצוות של כלל ישראל עד לגמר התיקון שלע"ל (פת"ש תיקון א').

וכל זה הוא דווקא בשם הוי"ה דאלפ"ן, שכן האות אל"ף מרמזת על היחוד שהיה חסר, וזה בג' אלפין המקבילים לג' החסרונות שהיו במלכים קדמאין: בינה, דהיינו אחוריים דא"א שנפלו, ו' קצוות - שמתו, ונוק' - שלא מלכה כלל (פת"ש תיקון א').

עי' כללים כלל טו ענף ז' אות א' וכללים כלל יח ענף ח אות ג ד (לש"ו). להלן תורף מש"כ בכלל טו ענף ז אות א: בעקודים שולט שם ס"ג משא"כ באצילות בו שולטים מ"ה וב"ן מכיוון ששרשו בשמות מ"ה וב"ן שבמוחא סתימאה, והם נובעים מהזיווג התחתון דאדם קדמון שהוא יסוד ומלכות, ומקום האצילות הוא מהטבור ועד לסוף הרגליים, והוא המלביש את מ"ה וב"ן דאדם קדמון. והנה לכאורה יש להקשות שכאן מצינו ששם המ"ה דהתיקון נמשך מהמצח שהוא למעלה מהאח"ף, ואיך יתכן שאור העיקרי דאצילות יצא ממקור שהוא יותר עליון משל העקודים. ויש ליישב שהשם מ"ה הנזכר היוצא מהמצח איננו עיקר השם, אלא הוא שורש אורו והוא רק אור מקיף אליו, ואילו עיקר גילוי אור המ"ה הוא מהאור הפנימי הנמשך מהארה הבאה מהמקיף הנ"ל ונתפשט דרך פנימיות הא"ק עד היסוד, והוא החסד המתגלה בפומה דאמה.

ולהלן תורף מש"כ בכלל יח אות ג': עצם בירורם [של הש"ך פ"ר ורפ"ח ניצוצין] הוא עלייתן לבחינת מ"ן לעורר יחוד למעלה, וזה גורם לתוספת אור וברכה ותוספת מוחין, וזהו אינו אותו האור שהאיר דרך המצח אלא תולדתו, שעיקר אור המצח חזר ונסתם ביום הראשון בקד"א, ומאז הוא אינו מאיר כי אם דרך הקד"א, ולא על ידי בקיעה. ואפילו אור המ"ה עצמו אינו אור המצח אלא רק תולדתו שהוא נולד על ידי עליית המ"ן של שורשי הניצוצין שעלו על ידי הארת המצח. ואור המ"ה עצמו יצא דרך היסוד כבכל זיווג [כדלעיל סדר אצילות בקיצור פ"ב ושבירה ח'], ולכן יצאו הדר ומהיטבאל בבחינת דר"ן, שכן המ"ן דא"א גרמו לזיווג שהוריד שפע ביחוד, ואור המצח היה אור מקיף, שכן שם הוא עיקר הזיווג של המוחין, ותולדתם בבחינת אמ"ר הוא ביציאת הזרע דרך היסוד.

ובאות ד': אור המצח והיסוד הנ"ל המה ב' אורות, אם כי שרשם הוא א'. לכן כשמתגלה זה מתגלה זה, וכן הדבר הוא להיפך, שכאשר נסתם זה נסתם זה. עכ"ז בפרטם הם ב', והם בבחינת שורש וענף, אב ותולדה, ויצאו בב' זמנים. אמנם מציאותם וגילויים למטה, הרי הוא פעולתם, תלויים זה בזה וכפי השיעור בו נתגלה זה נתגלה גם זה. וכאשר אורא בקע את הקד"א והתייחד עם המ"ס יצא אור המצח, ולכן נקרא גם בשם "אור הגנוז", הגם שעיקר האור הגנוז הוא האורא אמנם זה שנולד ממנו אף הוא בן מינו ומשותף בשמו, והוא אור מקיף.

אור המצח יוצא מאורא עילאה הנמשך מרדל"א דאחזי נהורי בהאי רישא שהוא רישא תנינא דא"א הנקרא אין (כללים ח"א נו ע"ד).

⁵⁹⁰ כלומר שהארתו פחותה אפילו מאורות העיניים, ועי' לעיל הערה 589.

⁵⁹¹ עי' ביאורים מול"מ פרק ב' אות ח' ובספר הכללים כלל טו ענף ז אות א (לש"ו). מש"כ בכללים הוא שהארת המצח אינו עיקר התיקון אלא רק אור מקיף שלו, ומש"כ בביאורים הוא שהארת המ"ה שקדם לגילוי התיקון העצמי יצא דרך היסוד, והוא אשר העלה את הש"ך פ"ר ורפ"ח בתורת מ"ן, ועי' הערה 570.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

גם⁵⁹² זה מ"ש בזהר במקומות רבים⁵⁹² כד סליק ברעותיה למברי עלמא⁵⁹³ דאצילות⁵⁹⁴, פי כי מצח הרצון דאדם קדמון סליק ברעותיה למברי עולם האצילות ע"י אור מ"ה חדש היוצא ממנו, אשר ע"י נתקן כל האצ"י כמ"ש בע"ה. ונמצא כי פי רעותא הוא סוד מצח הרצון הנז', כי תרגום רצון רעותא. והנה לפי שבחי' ע"ב הוא בראש א"ק שהם בחי' המוחין, ומקומם הנז'⁵⁹⁵ הוא מבפנים כנגד מקום המצח, ושם נזדווגו המוחין שהם בחי' ע"ב עם בחי' ס"ג, שהם אח"פ הטעמים דס"ג שהם למטה מהמוחין בסוף הראש⁵⁹⁴, ולכן מרוב האור שיש שם⁵⁹⁵ בזה המצח ע"י הזווג הנ"ל, יצא אור חדש ממנו ולמטה שהוא שם מ"ה החדש.

והנה כאשר יצא זה האור החדש שם מ"ה דאלפין⁵⁹⁶, בירר מהנקודות דס"ג⁵⁹⁶, שבהם היתה השבירה מה שיוכל לברר מהם ונשתתפו ונתחברו עמו, ואז נעשה המ"ה בחי' דכורא וס"ג נעשה בחי' נוקבא⁵⁹⁷, אלא שלחיות שהס"ג זה נעשה נוקבא אל המ"ה, לכן קנה לו עתה שם אחר והוא שם ב"ן דההי"ן כזה יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, ואינו נקרא עתה בשם ס"ג אלא בשם ב"ן⁵⁹⁸. והענין הוא כי שם ס"ג הוא כללות⁵⁹⁹ מנת"א, אמנם אלו שהם נקודה דס"ג בלבד אינו נקרא ס"ג כמו הכלל, כי אינם אלא פרט א' שבשם ס"ג, ולכן כאשר זה הפרט שהם הנקודה נתחבר עם שם מ"ה ונעשה אליו בחי' נוקבא, ולכן נקרא עתה בשם ב"ן כנ"ל. ואמנם אעפ"כ בהכרח הוא שאפי' שהם בחי' הנקודות לבר, בהכרח הוא שיש בהם בחי' המתחברת עם הטעמים דמ"ה, ובחי' המתחברת עם הנקודה דמ"ה, וכן בשאר חלוקות⁶⁰⁰. עם היות כולם יחד בחי' נקודות לבר דס"ג, וע"י חיבור שם מ"ה עמו נתקנו עתה אלו הנקודות ונעשו נוקבין אליהם, ולכן נקרא בשם מלכים⁵⁹⁹, מלשון מלכות להורות כי נעשו נוקבא לשם מ"ה דאלפין (נ"א כי הם בחי' נקודות נעשה נוקבא בשם מ"ה)⁶⁰⁰.

נמצא כי כאשר עלו אורות הנקודות דס"ג למעלה, העלו מ"ג, ואז יצא אור מ"ה החדש ונתחבר עם הז' אורות האלו⁶⁰⁰, וברר מהם מה שיוכל לברר⁶⁰¹, ובהם נעשה תיקון אל כל האצילות, ולכך לעשות תיקון זה הוצרך עיבור כנ"ל.

מאיר האוצר

⁵⁹² חלק א דף פו ע"ב וח"ג קעח ע"א. אמנם יש עוד ב' מקומות באד"ר קכח ע"א וקלה ע"ב, אמנם שם הלשון שונה.

⁵⁹³ כלומר שעלו לרצון שהוא כתר, הרי הוא מ"ס דאדם קדמון (כללים ח"ב כז ע"ד), ועלו לע"ב דמוחא סתימאה אשר שם מקום עליית כל המ"ן, [עי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ד ביה סליקו] (כללים ח"ב סט ע"ד). אמנם תחילת עלייתם היתה במ"ה דב"ן דמוחא סתימאה (כללים ח"ב עט ע"ב), וכדלעיל 586.

⁵⁹⁴ כלומר שהמוחין נעצרים באזניים, אמנם אח"ף מגיעים עד סוף בחי' הראש.

⁵⁹⁵ כאן ג"כ משמע שאין זה עיקר הזיווג אלא הוא התולדה של הזיווג, ועי' לעיל הערה 589.

⁵⁹⁶ [הערת המלבה"ד: צ"ב, אם כוונתו למלכין קדמאין, קשה מש"כ לקמיהששם ס"ג נעשה לבחי' נקבה, שהרי בחי' הנקבה בעולם התהו הוא בעיקר מהיטבאל, ואילו המלכים קדמאין נשארו רק בתורת כלים. ונראה שמה שכתב כאן ב"ן כוונתו לכלל הן את ב"ן דנקודות, והן את מה שנוסף בתיקון.]

⁵⁹⁷ כאן מתחדש בחי' ג' קוים, שהרי בחיבור של זכר ונקבה לעולם נצרכים שיהיו ב' צדדים נפרדים זמ"ז, ודבר המחבר בין שניהם, והוא הבחי' של רה"י, היפך בחינת רה"ר הנזכרת לקמן בשער המלכים, וזהו כלל התיקון, והוא המתקלא הנזכר בתחילת ספד"צ, והיינו החיבור של כלי כללי, ופעולה בפעולה בכדי להוציא מהם את השלמות האחרונה (פת"ש תיקון ח). ועי' הערה 613.

⁵⁹⁸ לעניין מה שהנקודות נקראות גם ס"ג וגם ב"ן, עי' ביאורים ח"א נא ע"א (וכן הוא בדע"ה ח"א פו ע"א) ששרשם הוא בס"ג, אמנם מה שיוצא הוא רק הב"ן דס"ג דס"ג. ועי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.**, ובפרט עי' לעיל הערה 214, ושער הנקודות פרק א' ד"ה ונחזור לענין, שהס"ג כאן אינו הס"ג של א"ק הכללי. ועי' שעה"ק המובא בליקוטי נוסחאות הערות.

Error! Bookmark not defined., **Error! Bookmark not defined.**

⁵⁹⁹ אפילו לאחר התיקון, שהרי עיקר לשונו בזה שייך דווקא כאשר מתו.

⁶⁰⁰ עי' לעיל הערה 596.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וכבר ביארנו כי מן הטעמים דמ"ה נעשה עתיק יומין בחי' הדכורא ר"ג, ואמנם מבחי' הטעמים דב"ן שנעשה משם ס"ג זה כאשר אמרנו, שאע"פ שבכללות הם נקודות, עב"ז נחלקים גם הם בעצמם לד' בחי' טנת"א של ב"ן הזה, וטעמים אלו שיש בשם ב"ן נעשה נוקבא דעתיק יומין. וכן מנקודה דמ"ה נעשה צד הדכורא דא"א, ומנקודת של ב"ן נעשה צד נוקבא של א"א, וכעד"ז בשאר חלוקים ר"ג האצילות כמ"ש בע"ה במקומו כל פרט ופרט.

שער י פרק ג מ"ת רצ"ט

והנה מציאות מקום התפשטות כל אלו פרצופי הזכרים והנקבות הנעשין מהתחברות מ"ה וב"ן כנ"ל⁶⁰², הנה מקומם במקום שהיו תחלה הנקודות שיצאו דרך נקבי העינים, והוא מטבורא דאדם קדמון עד סוף רגליו⁶⁰³. ואור המצה הנקרא שם מ"ה אע"פ שיצא מלמעלה, מן המצה, הנה מתפשט משם ולמטה, ומתחיל מציאותו מן הטבור עד סוף סיום רגליו כנ"ל⁶⁰⁴. אבל מה שנשתנה עתה מבראשונה בעת יציאת נקודות העינים הוא זה, כי אז היתה נקודת הכתר במקומה לבד בפ"ע, ואחריה נקודת החכמה לבדה בפ"ע, וכעד"ז היו כל הי"ס. אבל עתה נתוסף תיקון גדול, והוא כי נקודת הכתר נמשכה ונתפשטה ממקומה עד למטה קרוב אל סיום רגלי א"ק כמ"ש בע"ה, וזה ההתפשטות הוא כל שיעור הנקרא בשם עולם אצילות. ונקודה⁶⁰⁵ זו היא נקראת נוקבא (נ"א נקודת) דע"י. וכעד"ז עתיק יומין דדכורא הנעשה מטעמים דמ"ה כנ"ל גם הוא מתפשט לשיעור הנ"ל. וכן עשו כל השאר א"א ונוקבא, ואו"א, וזו"ן. והלבישו זה את זה עד בחי' זו"ן, באופן שכל רגלי הפרצופים דאצילות בין דעתיק בין דא"א בין דאו"א⁶⁰⁶ בין דזו"ן כולן שוין בסיומם, והם מסתיימים יחד מעט למעלה מסיום רגלי א"ק^{כ"ב}, ושם הוא סיום האצילות כולו, ועי"כ^{כ"ג} נעשה נשמה זה לזה, וזה מלביש לזה. וגם כי עי"ז יוכלו הנבראים לקבל אורות העליונים

מאיר האוצר

⁶⁰¹ כל מה שנברר במעשה בראשית היה רק מה שהיה צורך בו לכל המציאות דמעשה בראשית בלבד. אמנם כל הניצוצין (הרי הם הכחות והשרשים דתולדות השמים והארץ שהיו עתידים לצאת להתגלות בכל משך ימי העולם דכל ו' אלפי שנין) לא נתבררו אז (כללים ח"א קד ע"ג), מכיוון שהיה תיקונם תלוי במעשי אדה"ר (כללים ח"א קט ע"ג), ועי' לעיל הערות 415, 417.

⁶⁰² וכן הוא בכל דבר בעולם שנברא מב' בחינות: שורש הטוב ושורש הרע, והיינו זכר ונקבה, וזהו כעין מש"כ (ב"ב עד ע"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו ז"נ בראו (פת"ש תיקון יא).

⁶⁰³ עולם האצילות הוא לבוש על נה"י דאדם קדמון, וכן הוא לעיל עגו"י ה' [עי' לעיל שער א ענף ב' ד"ה והנה הא"ק מש"כ באריכות בענין נה"י ומלכות וכו' הערה 75], וכן בנקודות פ"ד [שם מבואר שזהו מלכות דאדם קדמון] (כללים ח"א נז ע"ב).

עי' נקודות פרק ב' אות י' (ביאורים) (לש"ו). ה"ד לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** שעולם האצילות לא זו בלבד שהוא מתלבש על א"ק מטבורו ולמטה, אלא שעולם האצילות הוא עצם הא"ק למטה מטיבורו.

⁶⁰⁴ כלומר שעד אז היו אורותיו בטלים באורות העקודים (מבר"ש יג ע"א).

⁶⁰⁵ כלומר מה שנתקן מעולם הנקודות.

⁶⁰⁶ עי' ליקוטי נוסחאות, וזה תלוי בענין קצרי קומה, ועי' שער א ענף ד. על אף שמציאותם של או"א הם מהגרון עד הטבור, אמנם עי' לש"ו (כללים ח"ב קכה ע"ב) שאורם מתפשט למטה מהטבור (וכן הוא בפירוש בדברי הרב בשער אנ"כ פרק י'), וכן עי' כללים ח"ב סח ע"ג שם נתבאר שנה"י דאו"א [נדצ"ל שם שהארת נה"י דאו"א] מתפשטים בכל קומת זו"ן, וכל התלבשות ז"א על נה"י דאו"א הוא דרך נה"י דאו"א (עי' שעה"כ לג ע"ב). ועי' לקמן שער טו פרק ב' ד"ה גם נתבאר שם, בהערתנו על מש"כ "ואז הם קצרי הקומה", שם משמע שדבר זה הוא רק בשעת קלקול. למעלה מהטבור הם נכללים בדיקנא, ואילו למטה מהטבור הם מתלבשים במ"ה וב"ן (ביאורים ח"א מח ע"ג). וזה עומק מה שאו"א נקראים (ז"א ב') "קצרי קומה" (עי' כללים ח"א ל ע"ג).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שהם עתה מכוסים ומתלבשים זה תוך זה, וגם כי הכלים שלהם הגדילו ע"י שנתפשו עד למטה, ובוזה יש בהם כח לקבל האורות שלהם בהיותן כלים גדולים⁶⁰⁷.

ש"והנה* האור הזה דמ"ה החדש היוצא מן המצח כנ"ל, הוא סוד המלך הח' הנזכר בפ' וישלח הנקרא הדר, אשר לא נזכר בו מיתנה בתורה, כי לא מת כמו האחרים, אדרבא הוא מתקן ומקיים הז' מלכין קדמאין שמתו הקודמין אליו כנ"ל. כי כבר הודעתך כי אלו המלכים כולם הם מלכים הנזכר בפ' וישלח (בראשית לו לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. ולפי שכאשר יצא⁶⁰⁸ התחיל תיכף לברר בחי' אלו המלכים לעשות בחי' נוקבא אליו, שהם נקרא עתה ב"ן דההי"ן כנ"ל, לכן נאמר בו (בראשית לו לט) וימלוך תחתיו הדר ושם אשתו מהיטבאל, כמ"ש בזוהר⁶⁰⁹ דעד השתא לא אידכר דכר ונוקבא כלל בר השתא, ובג"כ אתקיים כלל דהשתא הוי דכר ונוקבא כדחזי ונזכר באד"ר⁶¹⁰.

*ש"מ"ב צ"ע⁶¹¹ ענין מלך הח' שהוא הדר שהוא היסוד⁶⁰⁹, ואיך (נ"א ואח"כ) ש"ס יצאו ז' מלכים מתוקנים. והענין כי הז' מלכים כולם הם בחי' ב"ן שהוא מלכות לבדה, והדר הוא שם מ"ה החדש שהוא נגד הו"ק כנודע, אשר סופם הוא יסוד הכולל זכר ונקבה, שהוא עטרה שב⁶¹⁰. והנה הדר ומהיטבאל שהם בחי' מ"ה, וב"ן שבכללות שם מ"ה⁶¹¹, ומזיווגם יצא תיקון אל ז' מלכין קדמאין, וכולם⁶¹² (נ"א שכולל) בחי' מלכות לבד שהוא שם ב"ן דכללות.

ש"והענין כי הם בחי' מ"ה וב"ן הנ"ל⁶¹³, והשתא נקרא אדם לפי שאדם כולל זו"ן⁶¹⁴, ולכן תמצא כי שם מ"ה בנימטריא אדם. וא"ת והלא בשם מ"ה לא נעשה רק הדכורין שבאצילות ובחי' הנוקבא נעשה משם ב"ן, ואיך נקרא אדם⁶¹⁵. והענין הוא⁶¹²

מאיר האוצר

⁶⁰⁷ כאן רבינו עוסק בענין ביאור הכלים שהם שלמים ואינו כהא דאיתא בשער השבירה ח סוף ד"ה ודע.

⁶⁰⁸ מלך הדר.

⁶⁰⁹ כלומר שהוא התיקון היוצא דרך היסוד בפומא דאמה, כעין מצות המילה. שהרי "עולם כמנהגו נוהג" הוא כעין העיגולים ושבירת המלכים, ותיקונם הוא גילוי עומק העולם. וכן הוא לענין מצות מילה, שמגלה את עומק רמ"ח האברים שבאדם אמנם הוא כנ"ל הערה 572 שאין חיבור בין מ"ה וב"ן כסדר, כדי שיהא מקום לעבודת כלל ישראל (פת"ש תיקון ג'). וכן הוא בצורת האדם שיש יצר טוב ויצר הרע, והתיקון הוא להשליט את היצר טוב על היצר הרע, ואז האדם עצמו הופך להיות בחינת תיקון גמור במתקלא ע"י עבודתו, ובפרט במעשה המילה (פת"ש תיקון ד'), וכן הוא בכלל העולם שהיה בשבירה, ודבר זה נתקן על ידי אברהם אבינו (פת"ש תיקון ה'). כאן הוא מקום הגילוי של אור היום הראשון, שהוא גילוי שם מ"ה ביסוד, אמנם הוא נגזז כדי שתהיה בחירה לאדם (פת"ש תיקון ו'), ועי' לעיל הערה 589.

⁶¹⁰ עי' בהגר"א על ספד"צ פ"א י ע"א ד"ה מלך השמיני שהוא המלך הדר, כי בעולם התהו נחלקה העטרה מהיסוד. אמנם מדברי האריז"ל שלעיל נקודות ה' ושבירה א' שהמלך הז' הוא מלכות, ולכאורה הדבר צ"ע, אמנם עי' לעיל הערה 407.

⁶¹¹ ר"ל שנכלל בשם מ"ה ונעשה טפל אליו כמו שאמר בסמוך אבל עצמות דבחינת מהיטבאל [היינו הטר"ר דב"ן] אינו אלא מהיושר דס"ג שהוא ב"ן דההי"ן שאמר בסמוך (לש"ו).

⁶¹² עי' בהשמטות כאן (הגוב"י אות א') שכתב שם א"מ כו' ולפי העומק אינו כן כו' כנזכר בשבירת הכלים פ"ח [א"מ זה תירץ למתחילים אבל העומק אינו כן כ"א שמ"ה החדש הוא כולל מ"ה וב"ן והב"ן דמ"ה נקרא מהיטבאל כנזכר בשער השבירה פ"ח] עכ"ל.

ואני בעניי לא מצאתי שם דבר שמכריח זה, ולענ"ד משמע גם שם ההיפך וכמו שכתבתי שם על הגליון [ז"ל: האמת הוא כי הדר כלול מכל הי"ס כולם, והם הי"ס דמ"ה, וכן מהיטבאל"ל היא כלולה גם כן מכולם, והוא הי"ס דב"ן. אך משום שהג"ר הם באים רק מאר"א אשר בעניינינו הם הע"ב והס"ג הכלליים שבא"ק, וגם הם רק נסתרות, לכן לא חשיב אלא רק חג"ת נהי"ס לבד כי הם מעצמותם. ודע כי מהיטבאל הוא נקרא בשם הטר"ר דב"ן וכל המלכויות הראשונות הם הב"ן דב"ן ובכללם הם הי"ס דהב"ן הכללי ועי' לקמן שער ז"א פרק ג'], שאמר שם בפ"ח שגם בחינת חג"ת נה"י שבמלכות יצאה עמו כי המלכות שבמלכות הוא שיצאה מתחילה כו' הרי לן בהדיא שממה שיצאה מתחלה המלכות שבמלכות שהוא מנקודות דס"ג (שהוא בחי' ב"ן דחיצוניות שאמר בשער טנת"א פ"א במ"ב דשם, ע"ש שנקרא אח"כ בשם ב"ן דב"ן שממנו נעשה העיגולים שאמר שם בהגהת מהרח"ו) מזה עצמו יצא אח"כ בעת התיקון בסיבת זיווג השני דע"ב וס"ג הפנימיים חג"ת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כמ"ש, כי שם מ"ה בצאתו היה מברר משם ב"ן ומחברו אליו ונתקן עמו, ונמצא כי אז היה אור הנוקבא טפל אליו⁶¹³ והיה יונק ממנו. כדמיון הבן עם הבת, שהכל נקרא ע"ש הבן, והוא יורש הכל, ואינו נותן לבת אלא מה שיושב בעיניו כרצונו. וא"כ נמצא כי הבת טפלה וכלולה בבן, ולכן שם ב"ן, שהיא הבת, נוקבא וטפלה לשם מ"ה, שהוא הבן הזכר. והיא כלולה בו, כי שם מ"ה הוא המברר עמו, והוא נתקן ע"י המ"ה. ולכן כאשר מברר הוא לוקח תחלה מה שמברר לעצמו כנודע בסוד (אד"ז רצב ע"ב) תרין עשרין דירית ברא, ב' חסדים וגבורה^{ש"ס} דמ"ה ודב"ן, ולבתר יהיב ברא לברתא בשעתא דמודווג עמה עטרה דגבורה^{ש"ס}, וכאלו ניתן לה משלו דמי, ולכן הוא לבדו נקרא אדם כלול תרוייהו. והרי עתה כי ב' בחי' יש לנוקבא דז"א, א' בהיותה כלולה בתחלה עם הזכר, הב' כשנפרדת ממנו והוא נותן לה עטרה דגבורה. וזה סוד הכתוב (בראשית לו לט) ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד, כי הנה בשם זה יש כללות מ"ה (ובן) ש"י וי"ט שהוא המלוי של"ש ד' אותיות הראשונים שבו, כי אדם הוא שם מ"ה, והנקבה י"ט בהיותה כלולה עמו, כי אז נוקבא נקרא מילוי שם מ"ה גימטריא י"ט⁶¹⁴, כמו ענין אדם וחיה, כי אדם שם מ"ה, וכאשר היתה הנוקבא עמו היתה נקרא חו"ה, שהוא גימטריא י"ט שהם בחי' מילוי דשם מ"ה, כי כל בחי' מילוי הוא גימטריא (נ"א בחי') ש"ס אלהיים שהיא בחי' הנוקבא, שהוא דינין. ובוה תבין למה בחי' הנוקבא היא תמיד דינין והוא לפי ששרשה הוא בחי' המלכים שמתו, שע"כ נקרא מלכים מלשון מלכות*. ואמנם כאשר נפרדת מעליו ונעשה בחי' לעצמה ואז שניהן בסוד בעל ואשתו, דכורא לחוד ונוקבא לחודה^{ש"ב}, אז נקרא מהיטבאל, כי שם זה נחלק למ"ה יטבאל, כי מ"ה הוא דכורא^{ש"ב}, ויטבאל גי' ב"ן שהוא נוקבא בהיותה לעצמה, הוי"ה דהה"ן המתבסס^{ש"ב} עמו זה עם זה, דכורא ונוקבא. ולכן נקרא בשם טוב, להורות שיצא מהם הרע והוברר מהם הטוב, וז"ש (אד"ז רצב ע"ב) ואתבסמו דא ברא כו"ש^{כ"ג}.

*ש"ב מ"ק ונלע"ד חיים שז"ס מ"ש באד"ז (רצב ע"א) על בת מטרד, בת מאמא דדינין מתערין מינה דטרדין לכולא, פי' כי אמא היא שם ס"ג⁶¹⁵, ומשם היתה זה הבת שנעשית^{ש"ב} אח"כ ב"ן באופן כי לא נשאר באמא רק טעמים דס"ג, ומשם ולמטה, שהם

מאיר האוצר

ונה"י שבמלכות, והוא הנקבה דיושר שבאה בסוד תוספת בעת יציאת מ"ה החדש שאמר שם בהגהת מהרח"ו, ונמצא שעקרו באמת הוא המ"ה שבב"ן הכללי שהוא היושר דס"ג הנזכר בכ"מ. (ומשמע לענ"ד שהוא הוא הפנימיות דב"ן מהחיצוניות שאמר במ"ב הנ"ל (טנת"א א') דהעגולים נקרא חיצוניות, והיושר נקרא פנימיות, על שם נקבה תסובב גבר כו') וזה שאמר כאן בסוף פרק ג' דתיקון שלעתיד יחזור ס"ג לקדמותו ויתבטל שם מ"ה, ור"ל שיחזור לשרשו כבתחילה. והוא מה שאמר שם בהגהת מהרח"ו הנ"ל, ולכן יהיה לעתיד הב"ן גדול ממ"ה, דהוא מבחינת ס"ג. הרי מכל זה משמע ומוכח שבחינת מהיטבאל הוא עיקרו מ"ה שבב"ן, ומה שאמר בפ"ח דשבירת הכלים על הדר ומהיטבאל ושניהם נקרא שם מ"ה הכללי, ר"ל שנקרא בשם מ"ה מהטעם שכתב כאן בפ"ג. והענין הוא כו' וכן כתב מרנא ורבנא הגר"א זל"ה בהיכלות ובתקונים שבמקום שהדכורא והנוק' הם ביחד אין הנוק' עולה בשם להיות נחשב בפ"ע (בליקוטים לביאור הקדמת תי' ובהיכל א' בראשית אות י' [יא ע"ג]) [עי' לקמן שער ז"א פרק ג'] לכן נכללת בשם מ"ה הכללי ונקראת בשם ב"ן שבמ"ה, הגם שעיקרו הוא מ"ה שבב"ן. ואם נאמר שיסבור כאן ובפ"ח הנ"ל כמו שאמר שם בהגהת מהרח"ו הנ"ל, ואפשר ג"כ להוסיף כו', ויתיישב טפי מה שנכללו להקרא בשם ב"ן דמ"ה, משום שנעשו שניהם, ר"ל הן הרוח והן הנפש של שניהם לגוף אחד ממש ע"ש ותמצא. וקראם נמי שפיר בשם יסוד ועטרה, דמה שיצא משורש מ"ה הוא הבחי' יסוד דאדם קדמון, ומה שבירר עמו הפנימיות דב"ן שהוא מ"ה שבב"ן נעשה לבחינת עטרה אליו. והוא הענין מה שכתב מרנא הגר"א זל"ה בספד"צ במלך השמיני (י ע"א) ועטרת היסוד אינו מתפרש ממלכות נוקבא שהוא בחינה דידיה, ור"ל ששניהם משורש ב"ן הכללי, העטרה הוא מ"ה שבב"ן, ומלכות פרצוף פריטי ב"ן שבב"ן, אלא שאחר התיקון נתחברו מ"ה וב"ן בכל הפרצופים כמבואר בדרושים (לש"ו).

⁶¹³ זה רק כל זמן הו' אלפי שנים, אמנם באלף השביעי יהיה הנוק' בסוד תגא בראש ספר תורה, בחי' עטרת בעלה, אז יתהפך הרע לטוב ואדבא, הוא יהיה במעלה יותר גדולה ממה שהוא הטוב בעצמו, ואז יקרא בשם ס"ג ולא ב"ן (פת"ש תיקון ט).

⁶¹⁴ יר"ד ה"א וא"ו ה"א חסר יהו"ה סה"כ י"ט.

⁶¹⁵ כלומר ס"ג דס"ג (דע"ה ח"א ה ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נקודות דב"ן, נק' ברתא שהוא שם ב"ן הנ"ל⁶¹⁶. גם נלע"ד כי לכן אנו מוציאים בד' אותיות השם ב' ההי"ן, כי הה' לבדם כפולה⁶¹⁷, לפי שהה' ראשונה שהיא ס"ג ממנה עצמה יצא ה' שנייה שבו אלא שנשתנית שנקרא שם ב"ן באופן כי שניהן אינן רק אות אחד ונחלקו לב', ולכך ג"כ עיקר השם (נ"א הם) ש"ב יה"ו שהם ג' אותיות ראשונות מהשם.

ש"ב ואמנם צריך לתת טעם אל הנ"ל, כי הרי אלו הנקודות הנ"ל הם בחי' ס"ג, ואיך יהיו גרועים ומפלים לשם מ"ה החדש, ויהיה מ"ה זכר ונקודות ס"ג נקבה, ונודע בכמה מקומות כי בחי' שם ס"ג גדול משם מ"ה. והתשובה היא כי שם מ"ה החדש הנ"ל יצא מבחינת הזווג דע"ב וס"ג כנ"ל, לכן כיון שהוא נמשך מכח ע"ב עצמו לכן הוא גדול מס"ג. ועוד טעם אחר, כי בשם מ"ה לא היה בו מיתה ושבירה כמו שהיה בשם ס"ג עצמו. ועוד טעם ג', והוא כי אלו בחי' נקודות לבד של ס"ג, אבל המ"ה החדש הוא כולל שנת"א כנ"ל, וכיון שיש בחי' טעמים ודאי שהוא מעולה על הנקודות דס"ג, אבל לא על הטעמים דס"ג. ש"ב ועוד טעם ד', כי ס"ג יש בו גרעון גדול עתה, והוא כי עדיין לא הושלם להתברר כנודע, ולכן עתה מ"ה גדול ומעולה ממנו, אבל לע"ל אשר יתוקן⁶¹⁸ כל בחי' ס"ג ויחיו כל המלכים⁶¹⁹ ויתבררו לגמרי בסוד (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח, אז יחזור שם ס"ג לקדמותו ולתועלתו (נ"א ולמעלתו)^{ש"ל} ושם ס"ג ישלוט ויאיר בעולם⁶²⁰, ואז יתבטל שם

מאיר האוצר

⁶¹⁶ עי' ביאורים ח"ב עט ע"ב שאין זה ב"ן ממש, שכן לא היה שם ב"ן ממש עד התיקון. אלא שהיו הבחי' האחרונות דס"ג, ועי' לעיל הערה 216.

⁶¹⁷ עי' בהגר"א על ס"י י ע"ג שפעולותיהם של הבינה והנוק' דומות זל"ז בכך שהם מוציאים אל הפועל, הן בכלל והן בפרט, ולכן יש בהם את אותה האות.

⁶¹⁸ עי' שער מאמרי רז"ל ז ע"ג ועי' בשער מאמרי רשב"י בסוף פרשת ויקהל [כי אבא ואימא כל אחד כלול מן עשר ספירות בפרצוף אחד שלם, אבל ז"א אין בו רק שש קצוות בלבד. אמנם בזמן הגדלת המוחין, אז ניתוספה לו י' בראשית ו' זעירא שלו, ואז נשלם לעשר ספירות גמורות. והנה זהו סוד שם ההוי"ה כי אבא שיש לו פרצוף גמור ב"ס רמוז ביר"ד של ההוי"ה, אבל ז"א שאין בו רק שש קצוות נרמז באות ו' של ההוי"ה, לפי שאין בשורשו רק ו' קצוות. ובזמן המוחין ניתוספה לו בראשית ו' זו כנז' שהם סוד המוחין, ואז נשלם ל"ס, ולכן אותם ג' ראשונות אינם בו בקביעות כי על ידי תפלותינו הם באים ואח"כ חוזרים ומסתלקין, ולא נשאר בו בקביעות רק השש קצוות בלבד כנודע אצלנו. וכיון שהשלשה ראשונות אינן קבועות תמיד בו אינו נקרא רק בשם וא"ו בלבד.

ואמנם לעתיד לבא שאז אין היצר הרע ואין רמאות ועבירות בעולם, יהיה הז"א קבוע תמיד אף בשלשה ראשונות, ויהיה תמיד שלם בפרצוף של עשר ספירות גמורות, ויהיה שקול בערך אבא, ויהיה נקרא באות יוד כמו אבא. ואז במקום מה שהוא עתה שם יהו"ה, יהיה אז שם יהי"ה, באופן כי זיווג עליון דאבא ואימא יקרא י"ה, וזווג תחתון דז"א ונוקביה גם הוא נקרא י"ה ולא ו"ה, ובהתחבר יחד שני הזיווגים יקראו בשם יהיה (ועי' [בחלק הביאורים] מטי ולא מטי פ"ג אות יז סי' ג).

וכן הוא בלק"ת סוף זכריה, כי לעתיד יהיה גם האותיות ו"ה ל"ה, ונראה כי הכוונה הוא רק שיתמלא הו' ויושלם במוחין גמורים מהבינה כמ"ש לקמן שער הזווגים פרק ד' ה' ע"ש, ומה שישתנה הוא רק שהווי"ן שבאותיות ההי"ן הם עתה ווי"ן קטועים בלי ראש, ולעתיד יושלמו לווי"ן שלימים. וכן ישתנו המילואים המ"ה לע"ב, והב"ן לס"ג. וכן הוא מוכח מכאן, כי מאחר שאמר כאן שהע"ב וס"ג הם יהיו לעולם, וא"כ הרי ע"כ הוא שישארו האותיות ווי"ן כמקדם, כי בלא הווי"ן אי אפשר למצוא בהם חשבון ע"ב וס"ג כלל, ועי' עוד בספיקות דעגו"י סי' ב' אות ח' [דע"ה ח"ב קס ע"א] (לש"ו), וכן ביאר בכללים ח"ב עז ע"ב.

⁶¹⁹ עי' פת"ש הובא בהערה 613.

⁶²⁰ מבואר הענין באריכות בדברי מרנא הגר"א בס"ד פ"א [יא ע"א] בד"ה שביעאה ובליקוט שם [לז ע"ב] ד"ה סוד ג' (לש"ו) וז"ל, ר"ל אלף השביעי תליא במלת בראשית, שהיא עלייהו, כמ"ש לעיל בראשית ברא שית, עלייהו, והיא בינה כנ"ל (ח' ע"א), והיא סוד השבת עולם, בסוד שבתאי, שהוא דרגא דבינה כידוע, ובינה הוא בסוד אחרית, שהכל תשוב אל שרשו, שהיא סוד האש כמ"ש בס"י, והוא סוד וחד חרוב, והענין כי שית אלפי שנין הן ששת ימים שמתנהג בור"ק, וז' הוא מלכות, ומלכות תליא בבינה וחוזרת אל שרשה, וזהו סוד השבת ושמיטה שאסור במלאכה וסוד היובל. ובדף לז, סוד ג' רישין, הנה ההנהגה בג' הפרצופים, א"א שכולל ג"כ או"א, שכל ג"ר כחד אחשיבון, וז"א, ונוק', שהן ג' שמות הידועים, ומנהיגים ג' עולמות בי"ע, ובאדם נר"ג, וכן בכל דבר, והנה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מ"ה⁶²¹ אשר זהו ענין חזרת העולם לתהו ובהו⁶²² כנזכר בדברי רז"ל לימות המשיח של^א623, ואז יתבטל מ"ה ואז לא יהיה רק ב' אורות של ע"ב וס"ג, ודי בזה שלב.

שער עתיק פרק א שלג

ועתה נתחיל ונבאר איך נתקן כל עולם האצילות הנעשה מב' בחי' הנ"ל שהם מ"ה וב"ן, שהם המלכים שמתו והם בחי' הנקודות דס"ג⁶²⁴, ושם מ"ה החדש. וצריך לבאר מה הוא החלק שלוקח עתיק משם מ"ה ומה שלוקח משם ב"ן, כי כבר נתבאר לעיל שיש בעתיק זכר ונקבה וכעד"ז בא"א ובא"א ובזו"ן. וכבר ידעת כי שם מ"ה יש לו בחי' טנת"א שלג, וכעד"ז בשם ב"ן, שהם הנקודות של ס"ג, נחלק לד' בחי' הנ"ל שהם טנת"א.

גם דע כי כמו ששם ב"ן שהוא הנקודות דס"ג יש בו י' נקודות שהם עשר ספירות וכנ"ל, כך שם מ"ה יש בו י"ס. וכאשר מתחברים אלו ב' שמות מ"ה וב"ן בחיבור זכר ונקבה כנ"ל הם מתחברים עשר ספירות ב"ס. וצריך לבאר תחלה ענין הטעמים שלג (נ"א טנת"א) והתחלקות ל"ס. שלודע כי בזה (ת"ן קבא ע"ב) אמרו שהטעמים בכתר, ונקודות בחכמה, ותנין בבינה, ואותיות בז"ת שלג דאצילות שהם נקראו זו"נ⁶²⁵. אבל דע כי זה ההתחלקות הוא בענין עשר ספירות עצמן של מ"ה שהם מתחלקים בסדר הזה, אמנם כאשר בחי' אלו מתחלקים בעתיק וא"א וכו', אין סדרם כך אלא באופן אחר וזכור הקדמה זו. וזה פרטן, הנה עתיק וא"א שניהן נכללין בכתר דאצילות כמ"ש בע"ה*. והנה העתיק לקח משם מ"ה בחי' כתר כולו שהם הטעמים⁶²⁶, ומב"ן לקח ה"ר של כתר שלו שהם גם כן בחי' הטעמים (כי כבר ידעת כי כל א' מה"י"ס כלול מ"י) שלג, ועוד לקח ג"ר דחכמה דב"ן, וד"ר דבינה דב"ן, וז' כתר דז"ת דב"ן כנ"ל (טנת"א ספ"א)⁶²⁷, וא"א לקח משם מ"ה בחי'

סא מאיר האוצר

הנהגת עתה היא בז"א, שיתא אלפי שנין כו' (עי' סנ" צא ע"א), זמן המעשה והמצות בזכר, ושביעית היא בנוק' עולם המנוחה שבת, נקבה שהיא לשבת בית, ואין בה מעשה ולא מצות ובסוד שבת.

⁶²¹ ר"ל שיחזור לשרשו כבתחילה (לש"ו). וזה שליטת הס"ג, שאז יחזרו או"א שבא"ק לעצמותם העיקרי להתאחד ולהיכלל במוחין, ויאר הס"ג כבתחילה שהוא עד סוף רגלי הא"ק (כללים ח"ב מ ע"ג), ואז מ"ה יהיה נכלל בע"ב, וב"ן בס"ג (שם ע"ד). ועי' שער א ענף ב ד"ה והנה א"ק באריכות, שעיקר א"ק הוא ע"ב וס"ג, וכל הבחי' של מ"ה וב"ן הוא לבר מגופא.

⁶²² הוא לשון הספד"צ פרק א' [יא ע"א] (לש"ו).

⁶²³ עי' בהג"א על ספד"צ י ע"א ד"ה וז"ס ימות המשיח באלף הששי בסופו, אם כן אלף השביעי הוא אחרי ימות המשיח. אמנם עי' בנוסחאות הערה שלא. ויסודו הוא דברי הגמרא בסנהדרין צא ע"א: תנא דבי אליהו, ששת אלפים שנה הוי עלמא, שני אלפים תוהו, שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח. ועי' בגר"א בהקדמתו לאד"ר, שאף בשני אלפים ימות המשיח העולם חזר לתהו.

⁶²⁴ ועי' לעיל הערה 216 איך שייך דבר זה באותה המידה גם לס"ג וגם לב"ן.

⁶²⁵ ועי' טנת"א א' במ"ב שם מצינו סתירה לד"ז, ועיי"ש שם הערה 434 מה שיישב הלש"ו.

⁶²⁶ עי' פת"ש נתיב סדר הפרצופים פרק ו ז"ל, כל פרצופים של אצילות כל בחינת דכורא שבהם נבנה ממ"ה וב"ן וכן הנוקבין, אף שעיקר נקרא הדכורא על שם מ"ה והנוקבא על שם ב"ן, כמ"ש למעלה (פתח ד') אבל בחינת עתיק, דכורא שבו הוא מ"ה לבד, ונוקבא בחינת ב"ן לבד, והטעם, שבאמת שבעתיק אין שייך כלל בחינת דכורא ונוקבא, מקבל ומשפיע, שהרי כל מקבל הוא מצד חסרון שבו שצריך להתמלאות, וזה אין שייך רק בהנהגת הגבול אשר תלוי בעבודת התחתונים, מה שא"כ בחינת עתיק שהוא בחינה התחתונה של הנצחיות המקשר הנהגת הזמן עם הנצחיות, ושם הכל מתוקן.

⁶²⁷ עתיק הוא העומד להשלים ולתקן את כל האצילות הרי היא כל הנהגה הזמנית אשר שם נמצאו הקלקולים, לכן הוצרך ליקח את האורות הראשיים של כל י' הנקודות ולחברם עם בחינת מ"ה שבו, והיינו הטעמים שהוא סוד הרצון הראשון, כדי שתהיה התקשרות של היחוד בכולם, וכך שיערה המחשבה העליונה שצריך את אלו ראשי המאורות של ב"ן שיהיו שוים זה לזה. ואלו החלקים שנוטל מבחינת ב"ן הם י"ט חלקים, והם בסוד חו"ה נוקבא דאדם, ובסוד מילוי שם מ"ה. שכן כל הקלקולים הם באים מצד הנוקבא, שכן גם למטה תחילת פיתוי הנחש למטה היה ע"י

מאיר האוצר על אוצרות חיים

חכמה שהם הנקודות ומשם ב"ן לקח ה' תחתונות דכתר של ב"ן שהוא מן הת"ת שלו ולמטה⁶²⁸.

*ש"הגה"ה ודע כי עתיק בירר משם ב"ן ה' ראשונות דכתר דב"ן, וג"ר דחכמה דב"ן, וד"ר דבינה דב"ן, וז' כתרים מז"ת דב"ן, ומכל זה נעשה נוקבא דעתיק. אמנם דכורא נעשה מכתר כולו דמ"ה. אמנם מצבן ומעמדן הוא כן, כי בכל א' משניהן יש פנים ואחור, והנה הנקבה והזכר נדבקו אב"א, ואז נשארו פני הזכר מגוללים מצד א' ופני הנקבה מגוללים מצד א', וב' אחוריים דבוקים יחד, ואז הפנים דנוקבא נעשה אחור נגד פני הזכר שנקרא פנים בערכה, ואמנם כל זה בחיבור פרצוף א' לבד פנים ואחור הם ז"ן.

והנה גם מבחי' האחרות שהם חו"ב של ס"ג הובררו מהם קצתם לעשות מהם עתיק, כי מבחי' הכתר לא לקח רק חציו כנ"ל. והנה מה שלוקח מחכמה הם ג"ר, נמצא כי נשארו לחכמה עצמה ז"ת ומהם נעשה אבא, וזה שאמר בזוהר (ח"ג ק"ח ע"ב) אבא אחיד ותליא בחסד, כי מחסד ולמטה של חכמה משם מתחיל אבא. ומבינה לקח ד"ר באופן כי אמא אין לה רק מגבורה ולמטה של הבינה, וזה סוד (זהר שם) אמא אחיד ותליא בגבורה. הרי ביארנו בחי' עתיק שיש לו כל הכתר דמ"ה, וממנו סוד הדכורא. וגם לקח ה"ר דכתר דב"ן [נ"א דס"ג⁶²⁹ ש"מ], וג"ר דחכמה דס"ג, וד"ר דבינה דס"ג ש"מ, ומאלו ג' בחי' של ס"ג נעשים נוקבא דעתיק, וא"א לקח חכמה מ"ה כולו וה"ת דכתר דב"ן ש"מ כי ה"ר דב"ן לקח עתיק.

*ש"מ ונלעד"ח שאינו מחציתו ממש בצמצום, רק הוא על דרך שאר פרצופים, כי עתיק לוקח עד שליש ת"ת כנודע משאר הצדדים, כי עד שליש ת"ת בכ"מ הוא ציור פרצוף אחד ומשם ולמטה פרצוף ב'.

ואבא הוא חכמה דאצילות ולוקח משם מ"ה חצי בינה שהם תנין, ומשם ב"ן לוקח ז"ת של חכמה דב"ן, כי הג"ר לקחם עתיק כנ"ל. ואמא היא בינה שבאצילות, ולוקחת משם מ"ה⁶³⁰ חצי בינה שהם תנין, ומשם ב"ן לוקחת ז"ת של בינה דב"ן, כי ד"ר לקחם עתיק ש"מ. וזוין לקחו אותיות משם מ"ה שהם הז"ת דמ"ה, ומשם ב"ן לקחו ז"ת שבו הז"ן מן הכתרים של אלו הז"ת דב"ן, שגם הם לוקחם עתיק לעצמן.

ואל תטעה בדברינו לומר שהם בחי' א' ומה שלוקחים הם דבר אחר, אבל כוונתנו הוא כי עתיק יומין דאצילות כל עצמותו נעשה מב' בחי' אלו שהם מ"ה וב"ן, ובחי' המ"ה שבו הוא הנקרא עתיק דכורא ש"מ, ובחי' הב"ן שבו הוא הנקרא נוקבא דעתיק, וזכור ואל תשכח⁶³¹. כלל העולה כי בעולם אצילות יש בו י"ס, והכתר הוא עתיק וא"א, וחכמה הוא

סמ מאיר האוצר

ח"ה, וכן השורש העליון הוא כדי לתקן את י"ט המדרגות הללו הראשיים, כדי שיהיו בבחינת נוקבא ע"מ להיות נכללים בדכורא של עתיק (פת"ש פרצופים ו').

⁶²⁸ כל חסרון ההשתוות בין שמ"ה וב"ן היא עד ביאת המשיח. ומש"כ בספד"צ פ"א שבאלף השביעי יחזור הדבר לקדמותו, כלומר היא תיקונם דהיינו שישתוו המ"ה וב"ן הנזכרים כאן (כללים ח"א פג ע"ב, ועי' דע"ה ח"ב קנג ע"ג עד קנד ע"א). וחסרון ההשתוות היינו שלא נתקנו נקודות אלא אלו שנצרכו לשם מציאות ד' עולמות אב"ע, וכל מציאותם עד ימות המשיח ניתן ביד אדה"ר ולזרעו לתקנו, והיינו חסרון ההשתוות שבין חמה ללבנה (ביאורים ח"א נב ע"ב), ועי' שער השבירה פרק ו' שחסרון ההשתוות הקיים בין מ"ה וב"ן הוא לצורך הבחירה, ועי' שער טנת"א פרק א' ד"ה והנה עיקר (ובהערה 490).

⁶²⁹ כלומר נקודות דס"ג ולכן אין נ"מ לעניין דיוק הגרסא.

⁶³⁰ דבר זה צריך עיון שהרי בדרך כלל מ"ה נעשים רק זכרים ואילו כאן מבואר שנעשים ממנו גם נקבות, ואולי אפשר ליישב שכאן הם עיגולים שהם נקבות ביחס ליושר (דע"ה ח"ב קסא ע"ג), ועי' הערה שמה.

⁶³¹ בעת התיקון נתחברו הנקודות ואור התיקון דמ"ה ומהיטבאל ונעשו לא' והיינו עולם האצילות, שכן בחיבורם ויחודם יחד נעשו לפנים חדשות ונתחדש להם שם וצורה חדשה [לכן מש"כ שמה שהינם ומה שלקחו הם אותו הדבר, פי' חוץ ממצאותם שבנקודות] (כללים ח"א פט

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אבא, ובינה היא אמא, ווי"ק הם חג"ת נה"י הוא ז"א, ומלכות היא נוקבא דז"א. וכל בחי' אלו נעשה עצמותן מב' בחי' מ"ה וב"ן, וכל בחי' הדכורים הם ממ"ה והנוקבא מב"ן כנ"ל עוד יתבאר כל זה לקמן בע"ה.

ש"מ ונבארם עתה דרך פרט ונאמר ונתחיל לבאר ענין עתיק יומין ש"מ, ותחלה נבאר מי הוא הנקרא ע"י. הנה בתחלת אדר"ז (דף רפח ע"א) וז"ל, האי ע"ק טמיר וגניז וכו' ג' רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא ש"מ⁶³² וכו'. והביאור הוא דע כי זה הע"ק הנזכר כאן אינו מדבר על הזכר הנעשה משם מ"ה, אלא על נוקבא דעתיק ודא"א הנעשים מבחי' ספי' הכתר דב"ן של נקודות של המלכים שמתנו. וזכור הקדמה זו כי היא צריכה לך בכל האדרא לכל הדרושים דעתיק ודא"א כנ"ל ש"מ⁶³³. והנה כתר הזה בכללות ש"מ כולו נקרא ע"ק והבן זה מאד. והנה הכתר שהוא כללות ע"ק מתחלק לב' חלוקות שהם ג', פירוש כי הנה נחלק לע"י ולא"א, ואח"כ גם הא"א נחלק גם הוא לב' רישין, והם כתר שלו של א"א עצמו והחכמה דא"א עצמו שהוא מוחא סתימאה שבו בא"א⁶³⁴. באופן כי ע"ק הנ"ל כאן הוא כולל ג' רישין: רישא א' הוא הנקרא ע"י, והוא החלק של ראש העליון אשר בע"ק, וב' רישין תתאין אשר בע"ק הם הנקרא א"א הנחלק לכתר ולחכמה שבו עצמו, כי ע"ק הוא שם כולל לע"י ולא"א בבחי' שם ב"ן שבו והבן זה מאד. ולכן נקרא ע"ק כי הוא מבחי' נקודות ש"מ כתר, הזקן שבכל י"ס⁶³⁵, אשר ממנו נעשה עתיק וא"א, משא"כ בשם מ"ה הזכר, כי עתיק לבדו נעשה מן הכתר דמ"ה, אבל א"א לא נעשה אלא מחכמה דמ"ה.

סא מאיר האוצר

ע"ג, כל זה נעשה מהיסוד דאדם קדמון והוא נעשה לאט לאט, דהיינו שתחילה נתקן העתיק, ואח"כ א"א ואח"כ על ידי א"א נתקנו או"א וכו' (כללים ח"ב סג ע"א).

⁶³² ע"י פת"ש א"א ח וז"ל, דא לגו מן דא, והיינו, שא' מתלבש ממש בשל חבירו בב' בחינות, שיש בכל א' עצמות וכלים, אבל רדל"א שהוא ראש העליון הוא דא לעילא מן דא, ואינו מתלבש בראש הב' כמו שראש הב' מתלבש בראש הג' וכו'. אמנם צ"ע ע"י לקמן שער דרושי הצלם פרק ב' בכללי ז"ר"נ אות יד שיש משמעות שכל התלבשות המוחין הם זה לפני זה. וע"י פת"ש א"א ז שבאמת שם אין מתקלא שייך [ע"י בהגר"א על ספד"צ ה' ע"ב ד"ה ועוד נ"ל, כי בא"א אין מתקלא], כי אין שם הנהגה לפי ענין הזמן, רק בסוד תיקונים ושרשים להנהגה, שכל א' שורש לענין א', ולכן אנו מדברים בהם בסוד זה לפני זה, ואין שם ימין ושמאל ניכר, רק מקום התחלת המתקלא הוא בגופא דא"א, מחסד שבו ולמטה. וע"י לש"ו כללים ח"א פו ע"ב, שזה בחי' קו א', ואם כן הוא שייך במוחין בכל מקום אולי ביחס לגוף וצ"ע.

⁶³³ כלומר שע"ק היא נוק' דעתיק ודא"א. ע"י הערה 643.

⁶³⁴ לענין אם מוחא סתימאה הוא חכמה דא"א או בינה דא"א, ע"י בהגר"א על ספד"צ ה' ע"ב ד"ה אלא נ"ל, שמוחא סתימאה הוא חכמה דא"א, וע"י בהגר"א על ס"י ב ע"א ז"ל, והם בספירות החכמה קדומה שהוא מוחא סתימאה ע"כ. וכן איתא בהגר"א על תז"ח יח ע"ג, שמוחא סתימאה היא חכמה. אמנם ע"י בהגר"א על ספד"צ ו ע"א, שמבאר שמוחא סתימאה הוא בינה דא"א, וצ"ע. ובביאור הענין ע"י ב"ע לג ע"א [אורא ומוחא סתימאה ששניהם נק' חכמה, ובגלל שאורא ובוצינא תמיד מצויים בזיווג (ע"י בהגר"א על ס"י ח ע"א) לכן לעולם מזכירים רשב"י כחדא], ועוד ע"י פת"ש או"א טו ז"ל, שורש החסדים שבאורא עילאה והוא חכמה דע"ק חכמה הנעלמת מעין כל חי, והוא סוד התכלית של החכמה העולה לכתר רצון העליון שהוא גלגלתא וכתר דע"ק, ולכן לפעמים האורא נקרא בשם כתר ונכלל בגלגלתא, ועיקר כלל החכמה גנוז במוחא סתימאה, ולכן לפעמים נקרא חכמה דע"ק ובאמת הוא סוד בינה שלו, עכ"ל, וא"ש, שכן באמת שניהם שייכים במוחא סתימאה. וע"י פת"ש א"א י"ד שמבאר את דברי הגר"א שכוונתו לומר שיש מוחא סתימאה בתוך תיקוני הגלגלתא, דהיינו בהיותו בהסתר ולא מאיר למטה, ולפ"ז אין סתירה בינו לבין דברי האריז"ל (ע"י אד"ז רפט ע"א, שמבאר את המוחא סתימאה שהוא שורש לעינים דא"א, הרי הוא תיקון ה' דת"ג).

ע"י בהגר"א על ספד"צ ה' ע"ב וז"ל, ועוד נ"ל כי במ"ס נכללין חו"ב דא"א, רק כי בא"א אין מתקלא, לכן נכללין בחד מוחא, לכן או"א דאתנהרין ממוחא נפקין כחדא ואתכלילן בחד, עכ"ל. וע"י שם בלש"ו לענין זה שמוחא סתימאה כולל חו"ב דא"א, ז"ל, וכן אמר האריז"י בזהר הרקיע קא ע"א, וכן מאמרי רשב"י כ ע"ד, המוחא סתימאה כולל או"א עלאין, ולכן יש לקרותו גם חכמה וגם בינה כאחד וצ"ע לענין ההכרע בדבר זה. וע"י לקמן שער טז פרק ז' שם משמע שלומד שמוחא סתימאה הוא מבינה דא"א.

⁶³⁵ כלומר הקדום ביותר, ולכן נקרא "עתיקא".

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה מה שלוקח משם מ"ה שנעשה ממנו בחי' עתיק דכורא⁶³⁶, כבר נתבאר עניינו שהוא הכתר שהם הטעמים דמ"ה. אבל נוקבא דע"י אשר הוא הראש העליון שבג"ר שהם נקרא דרך כללות ע"ק כנ"ל, הנה יש בה ספיקות גדולות⁶³⁶ מה הם הבחי' שלוקח משם ב"ן כדי להעשות ממנו הנוקבא דעתיק, וז"ש באדר"ז (רפח ע"א) ג' רישין מתגלפין וכו', וביאר ענינם ואמר כי ראש התחתון שבהם הוא מוחא סתימאה דא"א, שהוא בחינת החכמה שבו. וז"ש (שם) רישא חדא חכמתא סתימאה דאתכסיא ולא אתגלייא ולא מתפתחא וכו'. ולמעלה ממנו הוא (שם) רישא עלאה ע"ק סתימאה דכל סתימין והוא בחי' הכתר עצמו דא"א, אשר גם הוא נקרא ע"ק להיותו בחי' כתר. ולמעלה ממנו הוא (רפח ע"א) רישא דכל

ס מאיר האוצר

⁶³⁶ אלו הספיקות הם ספיקות בעצם כמ"ש הרמח"ל בקל"ח ס' פו, ולכן נקרא רישא דלא אתיידע, משום הספיקות הללו אשר הם קיימים גם בשרשם שכן נראים לפעמים כך ולפעמים כך (דע"ה ח"ב קסב ע"ד). עי' פת"ש פרצופים פרק ח שהנהגת ו' אלפי שנין הם בהנהגה של צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, ויש הרבה דרכים נסתרים בדרכי ההנהגה שאי אפשר לעמוד עליהם אם לא בידיעת כל סדרי ההנהגה בכלל מתחילת בריאת העולם עד סוף כל ו' אלפי שנין, ושורש העבודה מושרשים בז"ת דעתיק שאלו הז"ת מתלבשים באצילות, והטעמים הם בסוד ג"ר דעתיק יומין והוא לא מתלבש בא"א שהוא טעם הנהגה לפי קביעות הנצחיות, ועי' לקמן הערה 663. ועי' שם פרק ט וז"ל, ומכאן תבין סוד הנהגה שהוא לפי ערך הנשמות, כל נשמה לפי שורשה ומקומה, כך צריך להיות מסודר הנהגתה בעוה"ז לפי ערך התיקונים וקלקולים שלו שהם סוד חיבור מ"ה וב"ן של הנשמה, וכל הנשמות בכללם הם נשרשים בז"ת דעתיק שהוא משתרש באצילות, ומשם נמשך סוד הנהגתם, והוא סוד הספקות שאנו אומרים בעתיק בענין חיבור מ"ה וב"ן, שאין ידוע סדר חיבורי ב"ן עם מ"ה בבחינת אורות מקיפים ופנימיים של מ"ה וב"ן כמ"ש הרב ז"ל, שסוד ב"ן הוא שורש הקלקול ומ"ה שורש התיקון שלפי ערך צירוף המ"ה עם הב"ן, כך הוא משתנה הנהגת האדם למטה אם להניחו תחת הנהגת המזל לפי צורך תיקונו לפי העבודה או לשדד ממנו כח המזל ולהאיר עליו מבחינת א"א עצמו בהתגברות על מדות הז"ת דאצילות, ולכן אנו אומרים שחיבור מ"ה וב"ן דבעתיק לא אתיידע כלל, שעומק הנהגה זו אינו מושג כלל והוא דבר למעלה מהשגה, שהוא תלוי בטעם המושרש בג"ר של עתיק ששם יש טעם לכל מה שנסדר בז"ת שלו, ואלו הם הספקות שעיקרם ברדל"א, ומשם הוא מסתעף ג"כ בגופא דעתיק ובפרצופים דאצילות, שלפי סידור הנעלם ברדל"א בהנהגה זאת בבחינת הטעם לפי עומק המחשבה, כך הוא מסתעף ההעלם בסידור ההנהגה עצמה שבא מאצילות ומושרשים בסוד ז"ת דעתיק, ע"כ.

ועי' פת"ש פרצופים יא וז"ל, וכל הספקות שאנו מדברים ברדל"א ובז"ת שבו המסתעפים מן הספקות דג"ר, הוא רק בשם ב"ן שבו לבד, כי בחינת מ"ה שבו נעשה כולו מכתר דמ"ה, אבל נוקבא שבו נעשה משם ב"ן מבחינת ה"ר דכתר וג"ר דחכמה וכו' בהם יש ספקות בחיבורם, אם עלו בראש או נשארו בגוף, וכן אם באו בחינות או"פ ואור המקיף שלהם או של א' מהם, בכל הפרטים שכתב הרב זללה"ה, והענין כבר נתבאר בכ"מ, ששם ב"ן אף שהוא למטה ממדרגת מ"ה, מ"מ כיון שהוא מסוד שם ס"ג הוא למעלה ממדרגת מ"ה, ורק שכל זמן שאין התיקון נגמר אז הוא למטה במדרגה מאחר שעדיין שולטים בו הקלקולים, אבל אחר גמר התיקון אז נקרא בשם ס"ג שהוא בסוד קלקול שנתקן הוא יותר במדרגה ממה שהוא טוב בתחלה, וכו' ולזה בעתיק שהוא המעביר הכל לנצחיות והנותן תיקונים לכל הנהגת הזמן, לכן בירר מבחינת ב"ן דחכמה ודבינה ודז"ת ג"כ אל כתר של מ"ה, שהוא סוד עליית ב"ן למעלה במדרגה.

אך סדר העליה אינו מושג אם הוא ברישא דכתר דמ"ה או בגופא דיליה, שאלו השינויים גורמים שינוי בהנהגה כל הזמן של שית אלפי שנין, ואין לו סדר, שלפעמים נראה כך ולפעמים כך, ואין יכולים לעמוד עליו ומזה בא שינוי ההנהגה מענין צדיק וטוב לו כו', שבאמת עיקר השינוי של ההנהגה הוא בב"ן, ורק שהוא משתנה לפי הארת המ"ה בו, וכמו שהשינוי בגוף הכל לפי ערך הארת הנשמה המאירה בו אף שאין שינוי בנשמה עצמה רק לפי הכנת המקבל שהוא הגוף, וכן השינוי בא הכל במקבל, כמו אור השמש שמתוך היבש ומייבש הלח וכדומה, וכמ"ש (נדרים ח' ע"ב) צדיקים מתרפאים בה כו', ונמצא שכל שינוי ההנהגה הוא בב"ן לפי ענין חיבורו במ"ה, ובזה אין אנו יכולים לעמוד במצב הזה, שלפעמים נראה החיבור באופן זה ובאותו ענין עצמו נראה ממש באופן אחר, והוא סוד השינוי הנמצא ג"כ בפרצופים למטה שגם שם יש ספקות בחיבור ב"ן עם מ"ה, אבל הכל בא מצד הספקות הנולדים ברדל"א, שלפי שאנו מסתפקים שם מוכרח ג"כ שיהיה ספק למטה, והיינו, לפי שאינו מושג לנו הטעם של שינוי ההנהגה שהוא משתנה הכל כדי לתקן הבריאה להביאו לידי נצחיות, הכל לפי שורש כל נשמה ונשמה בז"ת שבו המושרש לצורך התיקון שהוא בג"ר דרדל"א, ולכן אנו אומרים שעיקר הספק הוא בנוקבא דעתיק בסוד ב"ן שבו, הרי נתבאר לך היאך כאן ברדל"א הוא סוד הידיעה של כל דבר, ושם הוא הטעם של כל ההנהגה הכללית.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רישין רישא דלאו רישא דלא ידעי ודלא אתיידע כלל מה דהוי בההוא רישא וכו'. והנה זה הראש הג' ממטה למעלה שהוא עליון שבכולם הוא בחי' נוקבא⁶³⁷ דע"י ולכן אמר דלא אתיידע מה דהוי בההוא רישא, לפי שבעתיק דכורא כבר ביארנו דאתיידע מה דהוי ביה, שהוא הכתר משם מ"ה, אבל מה שלוקח משם ב"ן להאי רישא תליתאה יש בו כמה ספיקות כמ"ש בע"ה, וז"ש דלא אתיידע מה דהוי בההוא רישא. ולכאורה צריך לדייק למה לא אמר ולא אתיידע מה הוי האי רישא, א"כ משמע שכבר אנו יודעין מציאת הרישא בעצמה מה ענינה שהוא הע"י כנ"ל, אבל מה שיש בתוכה הוא שאין אנו יודעין מה הוא. וביאורו הוא על בחי' שם ב"ן אשר שם, כי הוא מברר מן הבירורין (נ"א מן הכתרים)^{שנ} שיש בשם ב"ן ומתחברים עמו ונעשים נוקבא אליו, זהו שאין אנו יודעין כמה בירר ממנו והיברו אליו.

שער עתיק פרק ב⁶³⁸

ותחלת כל צריך שטרם שנבאר הספיקות האלו נבאר תחלה ענין אלו הנקבות שיש בעולם האצילות הן בע"י הן בא"א וכו'. והענין הוא כי הנה הודעתך לעיל שיש בחי' עתיק ונוקבא, וא"א ונוקבא, ואו"א, וזו"ן. אמנם יש חילוק בענין הנקבות הנ"ל, והוא כי הנה הנקבה היא דינין, והוא מבחי' בירור המלכים, ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א שהם תכלית הרחמים כנזכר בב' האדרות. ועוד כי הנה היות בחי' זכר ונקבה מורה על מיעוט ופירוד ואין אחדות גמור, כמו בהיות הזכר לבדו. והנה מצינו ראינו בהרבה מקומות בזהר ובאדר"ר (דף קמא ע"ב) בהאי דיוקנא דאדם שארי ותקין כללא דכר ונוק', מה שאין כך בעתיקא. וכן בהרבה מקומות מצינו שלא התחיל בחי' זכר ונקבה אלא מאו"א ולמטה, כנזכר באדר"ז (דף ר"ן ע"א) האי חכמתא אתפשט ואשתכח דו"נ, שהוא חכמה אב, בינה אם, ובגינייהו כולא אתקיים בדו"נ וכו'. א"כ איך אנו אומרים שאפי' בעתיק וא"א יש בחי' נוקבא. והנה מצינו היפך זה בהרבה מקומות ובפרט בספר הזהר פ' בראשית (דף כב ע"ב) דעילת כל העילות אמר האי קרא, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי וגו', דאית אחד בשתוף כגון דו"נ⁶³⁹, ואתמר בהון (ישעיה נא ב) כי אחד קראתיו, אבל איהו חד ולא בחושבן ולא בשתוף, ובג"כ אמר ואין אלקים עמדי^{שנה} שהיא בחי' הנוקבא הנקרא אלהים שהיא דיין.

והנה ליישב המאמרים אלו צריך שתדע כי בודאי שבכל הי"ס יש דכר ונוקבא, אלא שיש חילוק במציאותן איך הם. וביאור הענין הוא, כי הנה זו"ן אשר בהם עיקר המיתה כי [הרי] בהם היו ענין ז' המלכים שמתו, ולכן יש בהם בחי' זכר ונקבה בפרצופים נפרדין א' מחבירו. ומה שתמצא לפעמים שהם מחוברין אינן אלא בהיותן אב"א, כי אז אחוריהם דבוקים יחד וכותל א' משמש לשניהן וצריך נסירה באחור^{שני} להפרידם. ואמנם או"א אשר היה בהם ביטול ולא היה בהם מיתה בפועל כמו שהיה בזו"נ כנ"ל, לכן היה בהם ג"כ בחי' זכר ונקבה כל א' בפ"ע, פי' בבחי' ב' פרצופים כדמיון זו"ן, אבל נתוסף בהם חיבור עצום והוא שהם דבוקים יחד פב"פ תמיד בכותל א' בלבד משמשת לשניהן, ואין ביניהן פירוד כלל⁶⁴⁰. לא כמו זו"ן שבהיותן אב"א מתחברים ובהיותן פב"פ נפרדין, וזהו

סג מאיר האוצר

ע"י הערה 643 שהוא החלק שבעתיק המתקשר לאצילות.

ע"ח עתיק ב.⁶³⁸

כלומר דהדו"ן שבכתר הם מיוחדים באחד עד כדי כך שנאמר עליהם "אחד קראתיו"⁶³⁹

(ביאורים ח"ב לג ע"א).

⁶⁴⁰ קשה, שהרי בספד"צ איתא ש"לא הוו משגיחין אפי' באפי'ן", וכוונתו לאו"א, אלא ע"י לקמן שער או"א פרק ח' שמירי כאן בישסו"ת ושם שייך אב"א, וע"י בהגר"א על ספד"צ א ע"ב שעיקר זיווגם של או"א הוא בפה, וזהו זיווג הנשיקין, וע"י שם יד ע"ב, שיש ב' זיווגים באו"א: א) זיווג על ידי דעת עליון והוא בראש הזיווג הזה והוא תמיד, ב) זיווג בפה ע"י הלשון והדעת המתפשט, והוא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הטעם שאמרו בהרבה מקומות בספר הזהר (פ' אחרי דף סא ע"ב ובאדר"ז דף רצ ע"ב) אבל או"א לא מפסיק רעותא דתרווייהו לעלמין כהדא שני נפקין כהדא שני שריין לא אפסוק דא מן דא, ולכן זוגייהו תדיר דלא פסיק.

ואמנם או"א שהוא מבחי' הכתר של הנקודות לא היה בו אפילו ביטול וכנ"ל, ואמנם הוא מן ה' אחרונות של הכתר דב"ן כנ"ל. ונודע כי בנה"י של הכתר דנקודים היה קצת ביטול כאשר ירדו להעשות (כלים) שני מוחין לאו"א, ולכן גם בו היה שם בחי' זו"ן, אלא שנתוסף להם תיקון וחיבור נוסף, והוא ששניהן היו פרצוף אחד הזכר ונקבה שבו באופן זה, כי בחי' שם מ"ה שבו נתון שם ככל צד ימין, ובחי' שם ב"ן שבו היה בצד שמאלי שבו, ושניהם דבוקים יחד בבחי' פרצוף או"א⁶⁴¹. וזהו ענין מ"ש בזהר שם (בראשית דף כב ע"ב) שהכתר הוא זכר לחוד בלי נוקבא, ר"ל בלי נוקבא נפרדת ממנו. ומה שאנו אומרים שיש זכר ונוקבא הוא היות נמצאים בו ב' בחי' אלו של מ"ה וב"ן בימינו ובשמאלו, אשר הם בחי' זכר ונקבה בכ"מ, אבל לא שיש בו זו"ן נפרדין בב' פרצופים והבן זה מאד. ובוזה תבין איך או"א מלבישין לא"א זה לימינו וזה לשמאלו, כי כן הדבר בא"א עצמו צד ימין שבו הוא מ"ה דכורא וצד שמאל הוא ב"ן נוקבא.

ואמנם בע"י שהוא מבחי' ה"ר של כתר של הנקודים ששם לא היה שום ביטול כלל מעולם, לכן בחי' זכר ונקבה שבו שהם מ"ה וב"ן נתערבו יחד לגמרי, ושניהן מעורבים יחד זב"ו בימין בפ"ע וכן בשמאלו, ואינם כמו או"א. וז"ש באדר"ר (דף קכט ע"א) לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה כולא ימינא⁶⁴². והענין כי בא"א הזכר בימין והנקבה

מאיר האוצר

רק בשעת דיבור וממילא אינו תמידי. ועי' פת"ש שבירה טז, שזיווג או"א שבפה הוא הזיווג של פב"פ לאפוקי הזיווג התדירי הרי הוא אב"א, ועי' פת"ש פרצופים ג' (וכן עי' בהגר"א על ספד"צ יד ע"ב) שזיווג חיות העולמות אינו נפסק לעולם ואילו הזיווג להוליד נשמות נפסק לפעמים, והוא במה שנוגע ליתן עטרות לנשמות ישראל. ועי' לעיל הערה 1009.

⁶⁴¹ לכן נקרא יחידה, שכן או"א הוא מדרגה עוד יותר עליונה הרי הוא סוד ההנהגה שלמעלה מן עומק הדין, ותכליתו למתק את הדינים דז"א. וב' בחינות יש בו: א) להעביר את הדינים להנהיגם בחדש בעתים מיוחדים ולעשות נפלאות בעולם כפי שהיה בקריעת ים סוף דבעתיקא תליא (ספד"צ ל"ב ע"ב) ובכמה זמנים מיוחדים. ב) להנהיג ע"י ענפיו במשפט, והוא סוד התלבשותו באו"א וזו"ג, שאו"א מלבישים את הבחינה העליונה שבו, הרי הוא החדש הגדול שעד החזה, וזו"ג מן החזה ולמטה, הרי הוא נתינת כוחם מא"א לעשות את שלהם לעשות את הכל במשפט, אמנם הם מתקשרים בא"א בסוד יחידה, והיינו שהעמדת המשפט שנותן להם הוא שיוחזר הכל לענינו ממש שבסוף הכל, שהדין הוא בשביל תכלית הטוב העתיד שיתגלה היסוד לבסוף, ולכן הוא נקרא "יחידה", מכיוון שהוא הרצון של האצילות והכתר שלו, כך שהחסד והדין שניהם מיוחדים ברצון א', ולכן שם המקבל והמשפיע ביחד והוא פרצוף א' ממש שהרצון הוא א', אך לפי שמסתעפים ממנו ב' ענינים, חסד ודין, בב' מיני הנהגות האלו, לכן אנו אומרים שדכורא שבו הוא מימין ונוקבא שלו בשמאל (פת"ש פרצופים ג'). וכאן בא"א מתחיל ענין בחינות ימין ושמאל והם חסד ודין, שהרי עיקרו נושא את ב' ענינים הנ"ל (פת"ש או"א א).

⁶⁴² וזהו מכיוון שמ"ה וב"ן עומדים בבחינת אב"א, לכן השמאל של ב"ן נכלל בימין של מ"ה, וכן השמאל דמ"ה נכלל בימין דב"ן ועי"ז כולא ימינא (הקדו"ש נו ע"ד). אין כאן נוק' מכיוון שהיא דוגמת עולם העקודים שבו שולט שם ס"ג (לש"ו ביאורים ח"ב סו ע"ג). והנה יש לדעת כי אין לך בחינה שאין בה ג' קוים, ובע"כ שגם בא"א הוא כן, אמנם הכל הוא בערכין, דהיינו שביחס לז"א נחשב הדבר כאילו אין בא"א שמאל. אמנם ביחס לעצמו בוודאי שיש בו בחינת שמאל (ביאורים ח"א ט ע"ד). כל הקלקולים שבע"ק נתקנים תדיר, ולכן אין הנוקבא נחשבת לבחינה המורכבת מזיווג מ"ה וב"ן כשאר הפרצופים, שכן בע"ק יש את היחוד הגמור של מ"ה וב"ן, שכן בחינת ב"ן המושרשת בע"ק אנו מכנים בשם נוקבא ע"ש היותה נתקנת ע"י מ"ה בקביעות (פת"ש סדר הפרצופים י"א), אמנם אע"פ שאין בו בחינת נוק', יש בו שורש לבחינות השמאל (פת"ש או"א ה'). והנה לשון רבינו צ"ע לכאורה, שהרי בזהר הלשון היא "תיאובתא וחדוותא דצדיקיא דאינון בזעיר אפין, למחמי ולא תדבקא בתקונוי דעתיקא סתימאה דכלא", משמע שיש כאן תיקוני או"א ולא תיקוני עתיק יומין, שהרי הזהר ממשיך שם עם השערות, ולומר שהכוונה לשערות דעתיק הוא מוקשה ביותר, וצ"ע.

בעולם העקודים שולט שם ס"ג כדרך ששולט אור מ"ה באצילות, שכן למטה מעקודים שם ס"ג נעלם ונקרא "שם סתום" [עי' תיקו"ז כח ע"ב וביאור הגר"א שם], אמנם בעקודים הוא נקרא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בשמאל, אבל בע"י צד ימין שבו כלול ממ"ה וב"ן וכן בצד שמאל ש"ס, א"ב שוין הם, ואין הפרש בין ימינו לשמאלו⁶⁴³. אמנם בחי' הנקבה והזכר שבו הוא באופן אחר, והוא שהם ב' בחי' פנים ואחור, פי' כי בין צד ימינו ובין צד שמאלו יש בו בחי' מ"ה מצד פנים ובחי' ב"ן מצד אחר, ובזה הוא חיבור נפלא גדול מאד⁶⁴⁴. ובזה תבין כי לא תמצא שיש בעתיק פנים ואחור כמו שיש בכל השאר ממנו ולמטה. והענין כי העתיק מצד א' יש לו מ"ה ומצד השני יש ב"ן, והוא באופן זה, כי ודאי שבשם מ"ה יש פנים ואחור, וכן בשם ב"ן יש פנים ואחור, והם דבוקים אחר דמ"ה באחור דב"ן, והפנים דמ"ה מצד זה ופנים דב"ן מצד זה ש"ס. ונמצא שמצד זה ניכרים ונראים פני מ"ה ומצד זה פני ב"ן. והאחוריים דשניהם דמ"ה וב"ן מכוסים זה לזה מבפנים תוך ב' בחי' פנים. א"כ אין מתגלה בעתיק בחי' אחר כלל, ולכן כולו נקרא

מאיר האוצר

השם המפורש. אעפ"כ אין גילוי לשם ס"ג אלא ע"י שם מ"ה, הרי הוא הנשמה הפנימית של עולם העקודים [כעין מ"ה דאצילות הרי הוא הנשמה הפנימית, ואינו מתגלה כי אם ע"י ב"ן], לכן רק בחוטם הוא שמתגלה שם מ"ה ולא באוזן עצמו (ביאורים ח"א נג ע"ב). נביא כאן בקצרה את דברי הלש"ו (כללים ח"א נו ע"ג) בענין שליטת ס"ג בעקודים ושליטת מ"ה וב"ן באצילות: (אות א) שליטת ס"ג בעקודים הוא מג' סיבות: א) מצד מקורם, שהעקודים נובעים מס"ג דהמוחא סתימאה דאדם קדמון. ב) מצד יציאתם, שיוצאים מנקבי האח"ף, ואם כן צ"ל שהם נמשכים מהמוחין (ועיקר העקודים הוא באורות הפה והם יוצאים מב' זיווגים שיש בפה הרי הם או"א וישו"ת, והוא מכללות זיווג הנשיקין שהוא מהמוחין ממש) ולכן בכל העקודים שולט הס"ג שכן לגביהם הוא אור המ"ס עצמו [ועי' תיקו"ז קמא ע"ב וז"ל, מוחא סתימא אתקרי אין סוף דאתפלג לתלת מוחין דאינון י' י' י' דאתרמיזו בהאי שמא יוד ק"י וא"ו ק"י, ע"כ]. ג) מצד מקומו של עולם העקודים בקומת א"ק דהיינו מאח"ף שבו עד הטבור, והוא לבוש על ס"ג דאדם קדמון. ושליטת מ"ה וב"ן בעולם האצילות הוא מכח שרשו שבשמות מ"ה וב"ן דמ"ס, והם נובעים מהזיווג התחתון דאדם קדמון הרי הוא יסוד ומלכות שבו, ומקום האצילות הוא מהטבור עד סוף הרגליים שהוא מלביש בהם את המ"ה וב"ן דאדם קדמון. (אות ב') באצילות הג"ר המה הנסתרות, לכן רוח הוא עיקר הפרצוף מהאצילות ולמטה, ונשמתו נקראת בשם גדלות, משא"כ בעקודים שם רק הע"ב הוא נסתר, והס"ג הוא עיקרו. ממילא מכיוון שהעקודים המה תחילת הכלי, צ"ל שלאור שלמעלה ממנו (ה"ה הע"ב הכללי) אין כלי כלל (כנודע מכתבי רבינו שיש רק ג' כלים לנר"נ משא"כ לחיה ויחידה). וזו החיה הכללית של העולמות. כמו כן נמשך מזה שכל הפרצופים שבעקודים מלבישים מהבינה ולמטה ובאצילות אין מלבישים כי אם מהז"ת ולמטה. (אות ז) יש חילוק בין הפרצופים המצויים למעלה מן האצילות לבין הפרצופים שבאצילות עצמה. שכן אלה שלמעלה מהאצילות המה מיוחדים בשרשם (שכן עיקר העולם הוא מ"ה וב"ן ושרשם הוא ע"ב וס"ג), ולכן ההתפשטות הראשונה של העקודים מתלבשת בהתפשטות השניה שלו עצמו, מהחכמה שלו ולמטה (והחכמה היא שם ס"ג), והוא מכיוון שעיקר השם השולט בעקודים ה"ה שם ס"ג משא"כ באצילות.

⁶⁴³ עי' פת"ש פרצופים ו' וז"ל, כל פרצופים של אצילות כל בחינת דכורא שבהם נבנה ממ"ה וב"ן וכן הנוקבין, אף שעיקר נקרא הדכורא על שם מ"ה והנוקבא על שם ב"ן, אבל בחינת עתיק, דכורא שבו הוא מ"ה לבד, ונוקבא בחינת ב"ן לבד, והטעם, שבאמת בעתיק אין שייך כלל בחינת דכורא ונוקבא, מקבל ומשפיע, שהרי כל מקבל הוא מצד חסרון שבו שצריך להתמלאות, וזה אין שייך רק בהנהגת הגבול אשר תלוי בעבודת התחתונים. מה שא"כ בחינת עתיק שהוא בחינה התחתונה של הנצחיות המקשר הנהגת הזמן עם הנצחיות, ושם הכל מתוקן, רק מצד התקרבו אל הנהגת הגבול אנו מכנים בו דרך משל בחינת נוקבא, והיינו, סוד מיתוק ב"ן עם מ"ה. ולכן כל דכורא שבו הוא רק ממ"ה ונוקבא מב"ן, וכל מה שאנו מדברים מבחינת עתיק הוא רק מבחינת ב"ן שלו שהוא נוקבא דיליה (עי' לעיל הערה 637 וצ"ע), שבו שייך התקשרות אל אצילות [כלומר הז"ת שלו עי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.**] ששם צריך תיקון, מה שא"כ בחינת דכורא שבו שהוא מ"ה, הוא רק בחינה עליונה לבד שאין בו שייכות הנהגת אצילות [כלומר הג"ר שבו עי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.**], רק מצד שבו מ"ה וב"ן קשורים ביחד בכל צד ובזה מתקשר הנהגת האצילות עם הנצחיות, ע"כ.

⁶⁴⁴ עי' פת"ש פרצופים ג' וז"ל, והנה פרצוף עתיק הוא בחינה יותר עליונה, והוא האמצעי המקשר הגבול עם הבלתי גבול שמעביר כל הנהגה לנצחיות ממש, שאין שייך בו חילוק דין וחסד כלל, שבנצחיות הוא הכל טוב ואין שם חסרון כלל, לכן אין שם הפרש בין דו"נ בין ימין ושמאל כלל רק בבחינת פנים ואחור, וגם האחור אין נראה שם אלא שהאחוריים נבלעים בבחינת הפנים שלו, ומה שיש בו בחינת אחור נבלע הוא מצד התקשרו באצילות שהוא העברת הנהגת הזמן אל הנצחיות, נמצא שבחינת האחוריים שמורה חשך וסילוק הוא נבלע בבחינת פנים, והוא סוד התכללותו בנצחיות שהוא הטוב הגמור.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

פנים. אבל א"א אשר שם מ"ה עומד לבדו לימינו, הפנים מצד זה ואחור מצד זה, וכן בשמאלו פנים דב"ן מצד זה והאחוריים מצד זה. נמצא שב' הפנים של מ"ה וב"ן הם מצד א', וב' אחוריים של מ"ה וב"ן מצד האחר, ולכן יצדק בו בחי' פנים ואחור. ואמנם מה שאנו אומרים לפעמים גם בעתיק בחי' פנים ואחור, הכוונה על ב' בחי' של מ"ה ושל ב"ן, כי בחי' ב"ן, ואפי' הפנים שלו יקרא אחור בערך המ"ה העומד בצד אחר. ונמצא כי הפנים דמ"ה שמצד זה נקרא פנים, ובחי' הפנים דב"ן העומדים מצד א' שבו נקרא אחור בערך שם מ"ה שבו.

שער יב פרק ג מ"ת שס"ח

ונחזור⁶⁴⁵ עתה לבאר ענין הספיקות הנ"ל שאמרנו שיש בע"י, בבחי' מה שלוקח לעצמו מחלק בחי' ב"ן שהם הנקודות שהם בחי' המלכים. הנה נתבאר (שער ב' פרק א') שאין לך שום אור שאין בו ב' בחי' פנימי ומקיף. ונמצא כי בשם ב"ן יש פנימי ומקיף, וכן בשם מ"ה שבו. והנה צריך שנציע לך הצעה א', והוא כי הנה הע"י הוא שלש⁶⁴⁶ כתר דמ"ה [נ"א דכתר] ש"א, ויש בו עשר ספירות כנודע, ואלו ה"ם שבכתר הוזה מתחלקים ומתפשטים ונעשים פרצוף שלם שנקרא עתיק יומין דכורא ש"ב. וכאשר הוא היה מברר מבחי' שם ב"ן שהם המלכים כנ"ל, אשר יש בהם י"ס, הנה הוא מברר חלק א' ומחברו מבחי' כתר דב"ן אל הכתר ש"ב דמ"ה, ואח"כ מברר עוד חלק א' מן החכמה⁶⁴⁶ דכתר דשם ש"ב ב"ן ומחברו עם החכמה שבכתר דמ"ה, וכן כולם עד שיברור חלק העשירי משם ב"ן ש"ב ומחברו עם המלכות דכתר דמ"ה ואז יושלם בחי' פרצוף ע"י ש"ב. והספק שיש בזה הוא לידע איזה חלקים הוא מברר ומחברם ברישא ש"ב דיליה ואיזה חלקים מברר ומחברם בגופה. והנה כבר הוא פשוט אצלנו כי בחי' הכתר דעתיק נעשה מן הכתר דכתר דמ"ה, ומן בירור ה"ר דכתר ב"ן ש"ב. ואין כאן עוד שום בירור אחר אלא זה ש"ב.

אבל הספק הוא מה שנבאר עתה, והוא כי יש כאן ב' בחי' ובבחי' האחת יש בה ב' ספיקות, ובבחי' ב' יש בה ספק א'. הבחי' הראשונה אם נאמר שאור המקיף דשם ב"ן, לסבת רוב גדלותו, לא הוצרך לו שיתקנהו שם דמ"ה, כי אור מקיף גדול ומעולה מן הפנימי כנודע. ולכן הוא נשאר למעלה בשרשו ש"ב ולא יצא להתחבר עם שם מ"ה כנודע אלא הפנימי דב"ן בלבד הוא שהוצרך לחזור ולצאת ש"ב, והוא אשר נתחבר עם שם מ"ה. והבחי' הב' הוא אם נאמר שאור המקיף ואור פנימי של ב"ן הוצרכו לבא להתתקן ולהתחבר בשם מ"ה.

והנה כפי הבחינה ראשונה יש בה ב' ספיקות אלו והם אם נאמר שכיון שלא בא רק הפנימי דב"ן לבד גם משם מ"ה לא בא רק הפנימי, ואז הפנימי דב"ן אשר שרשו הוא נקודות דס"ג כנ"ל נעשה בחי' מקיף של אור פנימי דמ"ה, כי לעולם שם ס"ג גדול משם מ"ה בבחי' א' כנ"ל. ונמצא כי שם ב"ן הפנימי נעשה מקיף אל פנימי דמ"ה. ואם הענין כך נמצא שיש עתה אור המקיף א' ואור פנימי א' לבד, והוא כי הכתר דכתר דמ"ה נעשה אור פנימי בכתר דעתיק, ואור פנימי של ה"ר דכתר דב"ן נעשה אליו אור המקיף. או אם נאמר באופן אחר, והוא, שמשם ב"ן ודאי לא הוצרך לבא רק הפנימי לבד, אבל שם מ"ה בא אור המקיף ואור פנימי, ואז נעשה הפנימי דב"ן ג"כ בחי' מקיף, ונמצא ב' מקיפים א' דמ"ה וא' דב"ן, ופנימי א' לבד דמ"ה.

הבחי' הב' אם נאמר כי משם ב"ן באו שניהם אור המקיף ואור פנימי, וכן משם מ"ה באו שניהם אור המקיף ואור פנימי, ונמצאו ב' מקיפים דמ"ה וב"ן, וב' פנימים דמ"ה

⁶⁴⁵ עי' מבר"ש יט ע"א פ"ג (לש"ו). הו"ד הערה שעט.

⁶⁴⁶ עי' אוצ"ח דף כ ע"א באש"ל אות א' (לש"ו). שמקשה על גרסת הע"ח.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וב"ן. והרי נתבארו הספקות שיש בכתר דעתיק ואיך שפ"ב אין הספיקות בו רק באורות לבד.

עוד יש ספיקות בחו"ב דעתיק, והספיקות האלו תלויין כפי הספיקות שיש למעלה בכתר דעתיק, אלא שכאן יש ספק בין בענין האורות ובין בענין הכלים. והענין הוא כי גם כאן נודע לנו שיש בהם חו"ב של כתר דמ"ה, ואמנם בבחי' דב"ן ג"כ נודע לנו כי לקח העתיק ג' ראשונות דחכמה דב"ן, וד"ר דבינה דב"ן. ופשוט הוא כי אפי' בחי' הכתרים שיש בחו"ב דב"ן אי אפשר שיעלו בכתר דעתיק כלל, כי הרי כתבנו לעיל שלא נעשה הכתר דעתיק אלא מכתר דמ"ה, ומה"ר דכתר דב"ן. והטעם כי הרי כל בחי' עתיק כולו מראשו ועד רגליו הכל נקרא בחי' כתר בערך חו"ב. וא"כ איך הכתרים של חו"ב יעלו בכתר שבו, א"כ מוכרח הוא ופשוט שאין עולין בכתר דעתיק⁶⁴⁷, אלא ודאי שהם משם

ס מאיר האוצר

⁶⁴⁷ קשה זה לענ"ד, האיך פשוט ליה ל"כ בכתר דחו"ב דב"ן שא"א שיעלו בכתר דעתיק מכיוון דפשוט ליה על חו"ב ח"ג שהם מה"ר דכתר דב"ן שהם עלו בכתר דעתיק. וזה אנו רואין בסמוך דמספקא ליה, ומסתברא לו לומר בכתר דחו"ב דב"ן שיעלו ויתחברו עם חו"ב דכתר דמ"ה. וא"כ כיון דמסתברא ליה שישתווה כתר דחו"ב עם החו"ב דכתר, א"כ כמו שניחא ליה בפשיטות על חו"ב מה"ר דכתר דב"ן שעלו ונתחברו בכתר דעתיק, הכי נמי יכול להיות על כתר דחו"ב דב"ן שיעלו ויתחברו עם הכתר דעתיק.

עוד הקשה בספר אוצ"ח בהג"ה שם [בהגהות הרמ"ז והרנ"ש שבסוף מבו"ש הערה קמו] במה שאמר בסמוך "או נאמר שאע"פ שהם כתרים כו", וא"כ לא עלו רק בגופא דיליה לבד. הקשה שם, איך אפשר שלא יהיה בחו"ב דעתיק בחי' ב"ן נוקב', הלא אפילו בכתר ישנו שם הה"ר דכתר דב"ן שנתחברו עם הכתר דכתר דמ"ה. אך נראה לענ"ד לומר בזה, דהגם דמה שאמר כאן שלא נעשה הכתר אלא מכתר שבכתר דמ"ה ומה"ר דכתר דב"ן, וכן אמר לעיל כי בחינת הכתר דעתיק נעשה מן הכתר דכתר דמ"ה ומן ה"ר דכתר דב"ן, ומשמע להדיא שכל הה"ר דכתר דב"ן עלו רק בכתר שבכתר דמ"ה שהוא כתר דוכרא דעתיק לא בחו"ב שלו, עכ"ז משמע לי לודאי שלא בדווקא כתר כן, ולא דק בלישנא בזה דהא כתב לעי' בריש פרק זה, וכאשר היה מברר מבחי' שם ב"ן כו', הנה הוא מברר חלק אחד ומחברו מבחי' כתר דב"ן אל הכתר דמ"ה, ואח"כ מברר עוד חלק א' מן החכמה דכתר דשם ב"ן ומחברו עם החכמה שבכתר דמ"ה, וכן כולם כו'. וכן כתב ג"כ בסוף פרק זה "והבן וראה כו", ומבאר שם שלכך הוכרח ע"ק ליקח הג"ר דחכמה דב"ן והד"ר דבינה דב"ן, משום שחסרו לו ה' תחתונות דכתר דב"ן ולכן לקח אלו תמורתם. א"כ מוכח שהה"ר דכתר דב"ן שעלו בו היו מגבילים ומתחברים עם הה"ר דכתר דמ"ה, דאלו שהיה נתקן הב"ן בשלימות והיו מתחברים גם הה"ת דכתר דב"ן בע"ק, היו מגבילים כל ה"ס דכתר דמ"ה עם כל ה"ס דכתר דב"ן, כח"ב וחג"ת נגד חג"ת, ונה"י נגד נה"י, ולא היו צריכין ליקח מחו"ב דב"ן כלום. א"כ הה"ר שעלו בו ודאי שלא מנעו טוב מבעליו לעלות דוקא בכתר שבכתר דמ"ה, בהיות לא"ל ידם להועיל ולהתחבר בכל הה"ר דכתר דמ"ה, וכן כתב לקמן בפ"ד, שה"ר דכתר דב"ן נתחברו בכל הרישא דע"ק שהוא כח"ב דכתר דמ"ה, וסובב והולך בכל הפ"ד בכל הספיקות שמבאר שם שהפנימי או הפנימי והמקיף דה"ר דכתר דב"ן עלו ונתחברו בכל הרישא דעתיק, ואפילו בכתר דחו"ב דב"ן שעלו ברישא לפי רוב הספיקות שאמר שם, גם בהם נתחברו הה"ר דכתר דב"ן להיות לרישא חדא.

ומזה מוכח ג"כ בהדיא שאי אפשר לומר כלל על הה"ר דכתר דב"ן שלא עלו אלא בכתר דכתר דמ"ה, דהרי כאן האריך להראות פשיטתו שאין באפשרי לומר על כתר דחו"ב דב"ן שעלו בכתר דכתר דמ"ה, ובאם שעלו ברישא לא עלו אלא בחו"ב דעתיק. ושם בכל הספיקות דבג"ד בב"ו בד"ד, אמר שם שנתחבר הה"ר דכתר דב"ן עם הכתר דחו"ב דב"ן להיות ברישא חדא (בכח"ב דכתר דמ"ה). הרי לנו מוכח בהדיא שגם הה"ר דכתר דב"ן לא עלו בכתר שבכתר דמ"ה לבד, אלא עלו ונתחברו בכל הה"ר דע"ק (ר"ל ה"ר דכתר דמ"ה) שמגבילים. וכן משמע נמי מסוף פ"ו דשבירת הכלים, דמה שהוכרח ליקח הג"ר דחכמה דב"ן והד"ר דבינה דב"ן הוא להשלים הה"ת שחסרו לו מטעמים דב"ן, א"כ משמע שהה"ר דכתר דב"ן שעלו בו מצדם מה שנוגע לבחינתם, דהיינו הה"ר דכתר דמ"ה שמגבילים לא הוצרכו ליקח ממקום אחר להתחבר עמו להיות לו לב"ן נוק' שהיה ד' בה"ר דכתר דב"ן לשלימם, וכן כתב ג"כ בפ"ד שלא הוצרך ליכנס אורות הכתר דחו"ב דב"ן אלא בסימן בג"ד, ומשום דאז היו האורות דמ"ה יותר מאורות דב"ן. אבל בסימן אא"ג או בסימן בב"ו, שלא היו האורות דמ"ה יתירות על אורות דב"ן, לא הוצרכו אורות הכתר דחו"ב דב"ן לעלות ברישא דעתיק (שהוא כח"ב דעתיק). וגם בסימן בד"ד לא הוצרכו האורות הכתר דחו"ב דב"ן לעלות ברישא דע"ק משום חסרון אור שם, אלא משום שנמשכו אחר כליהם שהוצרכו לעלות שם. ובכל הני הוכחות שהוכחנו האמת יורה דרכו שמה שכתב כאן שלא נעשה הכתר דעתיק אלא מכתר שבכתר דמ"ה ומה"ר דכתר דב"ן, אין כוונתו שהה"ר דכתר דב"ן לא עלו רק בכתר שבכתר דמ"ה ולא בחו"ב שלו, אלא בא לאפוקי על האורות הכתר דחו"ב דב"ן שהם לא עלו בכתר שבכתר

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולמטה, ובזה הוא הספק אם ב' הכתרים של חו"ב דב"ן עולין בחו"ב דעתיק, או נאמר שאע"פ שהם כתרים עכ"ז הם בחי' חו"ב הגרועים מבחי' עתיק, וא"כ איך יעלו בחו"ב שלו, וא"כ לא עלו רק בגופא דיליה לברש"פ, וספק הזה בין בבחי' הכלים בין בבחי' האורות. ויש בב' בחי' אלו כמה פרטי שאלות כמ"ש למטה בע"ה. אמנם בחו"ב דחכמה דב"ן ובחו"ב וחסד דבינה דב"ן, כאלו פשוט הוא שאינן יכולים לעלות למעלה ברישא דעתיק בחו"ב דיליה, ודאי הוא שנשארו בגופיה דיליה.

עוד יש ספק שפ"ד בענין ז"ת דעתיק אשר הוא פשוט שלקחו להם ז"ת דכתר דמ"ה, והספיקות הוא אם לוקח משם ב"ן בחי' ז' כתרים שיש בז"ת דב"ן או לאו. כי שאר הבחי' שלהם אפי' חו"ב שבהם, פשוט הוא כיון שכל כללות הזו מלכים התחתונים דב"ן אינם רק בחי' גופא כנודע, א"כ נמנע הוא מלעלות אפילו בגופא דעתיק. אבל הספק בז' הכתרים שבז"ת דב"ן, אם נאמר שכיון שהם בחי' הכתרים יוכלו לעלות בגופא דעתיק, ולהתחבר ג"כ עם חו"ב דחכמה דב"ן, ועם חו"ב וחסד דבינה דב"ן שפ"ה, אשר אלו נשארו בגופא דעתיק בודאי כנ"ל. או אם נאמר שז' כתרים אלו לא יעלו כלל בעתיק אפילו בגופיה דיליה כלל. ואלו הספיקות הם הן באורות הן בכלים ע"ד הנ"ל והבן.

וראה עתה טעם אל כל הנ"ל, והוא כי בשם מ"ה, כיון שלוקח העתיק ממנו כל ספירת הכתר שלימה (נ"א של שם מ"ה) שפ"ו אשר יש בה עשר ספירות כנודע, לכן הספיק לו לדוכרא דיליה. אמנם הנוקבא דיליה הנעשה משם ב"ן, ואינו לוקח משם ב"ן רק חצי הספי' דכתר דב"ן שהם ה"ר שבה לבד, א"כ מוכרח הוא שיקח ממקומות אחרים לתשלום תמורות ה"ת שחסרו בו מכתר דב"ן, ולכן יקח ג"ר דחכמה דב"ן, וד"ר דבינה דב"ן, והז' כתרים דז"ת דב"ן. וכל אלו הלואי יספיקו לשיעור תמורת ה"ת דכתר דב"ן שחסר ממנו כנ"ל. וכל הספיקות אחרונים שפ"ו יהיו בענין בחי' ב"ן שהם ה"ר כתר דב"ן, וג"ר דחכמה דב"ן, וד"ר דבינה דב"ן, והכתר שבכל אחד מז"ת דב"ן. ובאלו הבחי' הם הספיקות איך יתחלקו במציאות עשר ספירות נוקבא דעתיק שפ"ה, והמשכיל יבין כי עצמו מספר הבחי' של החלוקים שאפשר להיות בזה⁶⁴⁸.

שער יב פרק ד מ"ת שפ"ט

ואחר שבארנו הספיקות דרך כללות צריך שנבאר דרך פרטי. ותחלה צריך שתדע כי הספיקות הנופלין בענין של האורות הוא אם יש אור פנימי או אור המקיף, ואם יש אור דאחור או אור דפנים. והספיקות הנופלין בענין הכלים הוא אם יש בחי' אחור לבד או בחי' פנים לבד, או שניהן יחד. גם צריך שתדע כי בחי' הכלים תלוין כפי בחי' האורות, כי אם האורות רבים גם הכלים צריכין שיהיו גדולים, כי כל עיקר התיקון הוא גדלות ש"כ הכלי,

מאיר האוצר

דמ"ה אפילו לסימן בג"ד ובד"ד (ולפי מה שברור לו על האורות דכתר דחו"ב דב"ן שא"א שיעלו בכתר דעתיק, משמע באמת דלסימן בג"ד שבמ"ה יצא גם המקיף שלו, ובטעמים דב"ן לא יצא אלא הפנימי שלו לבדו, היה נשאר הכתר שבכתר דמ"ה חסר מבחינת נוק' דמקיף דב"ן דלא היה במה להשלימו ונשאר ברחמים גמורים), כי א"א שיעלה בכתר שבכתר דמ"ה אלא מה"ר שבכתר דב"ן. ור"ל באמת על הכתר שבכתר דב"ן שהוא לבדו נתחבר ונשתווה עם הכתר שבכתר דמ"ה וכמ"ש בריש הפרק "הנה הוא מברר חלק א' ומחברו כו", וגם החו"ב חו"ג דטעמים דב"ן הנה הם מתחברים ומשתווים עם החו"ב חו"ג דטעמים דמ"ה שהוא ה"ר דעתיק להיות לו לב"ן נוק' בכל בחי' ובחי' כראוי לו. ונמצא שלא היה הרישא (שהוא כח"ב) דע"ק חסר כלום מבחי' ב"ן נוק', ולא היה צריך להשלימו אלא משום חסרון המקיף שבסימן בג"ד, וגם היו האורות מגבילים זה לעומת זה ממש וניחא הכל בעה"י. כן נלע"ד ואל תשיבני מדברי הרח"ו בהמ"ק שבסוף פרק ד', כי אחרי שכתר שם בהדיא שדבריו שם לא קיבל מרבו (וכ"כ בשעה"ק), אם כן הרי הוא בכלל כתר תורה שמופקר לכל וכל הרוצה ליטול יטלנה וה"י יכפר בעדי (לש"ו).

⁶⁴⁸ ועי' באנ"כ פרק ז' במ"ש שם אך הספק שיש לי כו' והספיקות הללו תלויים בספיקות שבארנו ברדל"א ע"ש (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והעשותו בבחי' פרצוף⁶⁴⁹ כדי שיתמעט האור ויתרחב הכלי, ויכול לסובלו. והנה מבחי' ב"ן לא לקח עתיק כלים רק מה"ר דכתר דב"ן, וזה ודאי לא יספיקו להיותן כלים ליי"ם שבו, ולכן כמו שלקח אורות אחרים משאר ספי' שם ב"ן, כך צריך שיקח כלים משאר ספי' של ב"ן. גם צריך שתדע הקדמה א', והוא כי א"א להיו"ש⁶⁵⁰ בחי' הכלים אלא ע"י הכאת האור מקיף באור פנימי⁶⁵⁰, ומשם נעשה בחי' כלי מתולדת הכאה ההיא וזכור זה.

ונתחיל לבאר הספיקות שיש בג"ר הנקרא רישא דעתיק⁶⁵¹. הנה כבר נתבאר שהספיקות נתחלקו בשני בחי', הבחי' א' הוא אם לא בא רק אור פנימי לבד של שם ב"ן⁶⁵² ונעשה אור המקיף אל אור פנימי דמ"ה. והנה בבחי' זו יש ב' חלוקות, אם נאמר שאור פנימי דכתר דב"ן הוא לבדו נעשה מקיף אל כח"ב⁶⁵³ שבכתר דמ"ה אשר הוא פנימי, ואם כך הוא ודאי שמספיקין אורות אלו לכל הראש דעתיק. כי אע"פ שכבר (נ"א כי כבר) יש בו כח"ב דכתר דמ"ה בראש הזה, עכ"ז (נ"א ובה) יספיק לו, כי הרי בחי' מקיף שלו אינו אלא בחי' פנימית הכתר דב"ן כנ"ל, וא"כ (כדי שלא יהיה) לא היה (נ"א לא יהיה) אור פנימי גדול מן האור המקיף. וכפי זה לא הוצרכו ב' האורות' של הב' הכתרים דח"ב דב"ן לעלות בכאן, אבל בחי' האחוריים של הכלים שלהם הם עלו בח"ב דכתר דמ"ה, לפי שאין כאן בח"ב דמ"ה שום כלי כלל, שכאשר לא יש אור פנימי ואור המקיף (נח ע"ד) להכות זה בזה אינו נולד ומתהווה בחי' כלי כלל. וכאן אע"פ שיש בחי' מקיף דב"ן ופנימי דמ"ה, עכ"ז מקיף הזה אינו בחי' אור המקיף אלא אור פנימי שנעשה מקיף לפנימי דמ"ה, ואינו יכול להוציא כלי ממ"ה, ולכן הוצרכו אותן האחוריים של כלי"ה הכתר דח"ב דב"ן, אבל האורות שלהם לא עלו לטעם הנ"ל. והנה הסימן של ספק זה הוא א"א ג, פי' א' מקיף, וא' אור פנימי, וג' כלים שהם כלי"ה דכתר דב"ן וב' כלים של ח"ב דב"ן⁶⁵⁴.

ספק הב', והוא אם נאמר שג"כ היה מקיף דמ"ה, ונמצא עתה שיש אור פנימי א' דמ"ה, וב' מקיפים א' הוא מקיף דמ"ה עוד אור פנימי דב"ן אשר נעשה מקיף אל מקיף דמ"ה. וכפי זה צריך שישתווה אור פנימי עם אור המקיף, והוא שיעלו ב' אורות של ב' כתרים דח"ב דב"ן למעלה בח"ב דעתיק⁶⁵⁵, וזה אינו אלא האורות של בחי' אחוריים לבד, ועי"ז יהיה אור פנימי מרובה ג"כ כמו מקיף, וכן בחי' אחוריים של הכלים של ב' האורות הנ"ל בב' הכתרים דח"ב דב"ן יעלו עם חלק האורות שלהם, שגם הם בבחי' אחוריים. וסי' של ספק זה הוא בג"ד, פי' ב' מקיפים, וג' פנימים, וד' כלים שהם כלי דה"ר⁶⁵⁶ דכתר דב"ן וכלי כתר דמ"ה, לפי שכבר יש למ"ה אור המקיף ואור פנימי אשר על ידו מתיילד הכלי הנ"ל, וב' כלים דאחוריים כנ"ל.

וצריך לידע ענין א', והוא כי באלו הספיקות הנ"ל יש ג' בחי' בענין עליית אורות ח"ב דב"ן בעתיק כנ"ל: הא', הוא אם עלו האורות של בחי' פנים לבד, והנה אז הם מתערבים עם ח"ב דכתר דמ"ה עצמו, כיון שגם הם בחי' פנים. אמנם אם אינן עולין רק בחי' אחוריים שלהם, אז א"א שיתערבו עם ח"ב דכתר דמ"ה עצמו כיון שאינם בחי' פנים⁶⁵⁷. אמנם האורות דמ"ה יהיו בחי' פנים, ואלו האחוריים העולין יהיו בחי' אחוריים אל הפנים הנ"ל דמ"ה. ואם הוא בחי' ג' שעולין שניהן בבחי' הפנים (נ"א הפנימים) ו"ה ובבחי' האחוריים, ואז הפנים מתערבים עם אורות דמ"ה ואחוריים נשארים בבחי' אחור להם,

מאיר האוצר

⁶⁴⁹ עי' שער השבירה פרק ג'.

⁶⁵⁰ עי' לעיל שער אח"פ פרק א' בדרוש רבי גדליה ובהערה 274 באריכות, וכן עי' שער עקודים ריש פרק א' ובהערה 750 וכן שם פרק ה' הערה 884.

⁶⁵¹ כלומר רדל"א כמש"כ לעיל מלכים ח'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אבל בחי' הכתר דב"ן ודאי הוא שמתערב עם כתר דמ"ה. והנה ג' בחי' אלו הנ"ל כבר נתבאר א' מהם בזה הספק הב', וב' בחי' האחרונים⁶⁵² יתבאר בשאר הספיקות^ט.

י' הבחי' הב' יש בה ג' ספיקות, והוא אם נאמר שבאו אור פנימי ואור המקיף שניהן דב"ן ג"כ, (נט ע"א) ואלו הן ג' ספיקות: א', אם נאמר שיש ב' אורות מקיפים א' דמ"ה וא' דב"ן, וב' אור פנימי א' דמ"ה וא' דב"ן, וכפ"ו אינו צריך שיעלו האורות של ב' כתר^ט דחו"ב דב"ן, שהרי האורות פנימים הם כ"כ רבים כמו המקיפים^כ. אמנם בחי' כלים הוא שצריך שיעלו, והטעם לפי שאין כח בכלי דמ"ה לקבל אור פנימי דס"ג^כ, כי אם יהיה כל אור ואור בכלי שלו ניהא, אבל עתה הכלי דמ"ה מקבל אור דמ"ה ואור דב"ן, וכן הכלי דב"ן מקבל שניהן, ואין יכולת בכלי של מ"ה לקבל אור פנימי של ב"ן שהוא ס"ג^כ, ולכך צריך שיתגדל הכלי זה ע"י הכלים של כתר^ט של חו"ב דב"ן, וא"כ צריך שכל בחי' כלים הפנים דאחור יעלו למעלה^כ. אבל האורות שלהם ישארו (נ"א נשארו)^כ למטה בגופא דעתיק, כי אין צורך בהם לעלות שם בראשו כנ"ל. וסי' הוא בב"ו, פי' ב' אורות מקיפים, וב' פנימים, וו' כלים שהם כלים דב"ן דמ"ה, וב' פנים וב' אחוריים דב' כלים^כ דב' כתר^ט דחו"ב דב"ן.

הספק הב' הוא סי' בד"ד, פי' כי אולי לא הוצרך שיעלו למעלה רק הפנים של הכלים דב' הכתר^ט דחו"ב דב"ן, והסימן בד"ד פי' ב' מקיפים ד' פנימים^כ: א' דמ"ה, וא' דב"ן, וב' אור פנימי דב' כתר^ט דחו"ב דב"ן, וד' כלים ב' דמ"ה ודב"ן, וב' בחי' הפנים של הכלים דב' כתר^ט (דחו"ב) הנ"ל^כ.

וא"ת למה למעלה בספק א"י [כפי] שאמרנו שיעלו (נ"א שאולי) ל"ב הכלים של פנים ואחוריים ואמרנו (נ"א אמרנו) שלא עלו האורות שלהם כלל, וכאן אמרו שיעלו (נ"א וכאן בספק הב' שאמרנו שאולי עלו) ל"ג הפנים של הכלים^כ, ואמרנו שגם האורות שלהם דפנים עלו עמהן. והענין כי בספק ראשון כיון שיעלו בחי' הפנים ואחוריים של הכלים, אי אפשר שיעלו האורות מחציתן למעלה^כ, וישארו מחציתן למטה, כי הנה לעלות כולם אין כח בכלי דרישא דעתיק לסבול בו כ"כ^כ אורות, ולכן לא עלה שום (נט ע"ב) אור. אמנם כאשר עולים הפנים של הכלים לבד כנזכר בספק זה, אז אפשר שיעלו אורותיהם עמהם, ויוכל הראש דעתיק לסובלם, כי מועטים הם. וכעד"ז בספק הג' שנכתוב עתה, והוא אם עלו האחוריים של הכלים אפשר שגם אורותיהן עלו עמהן, כי מועטים הם. משא"כ אם עלו הפנים והאחור של הכלים, שאז אם יעלו כל אורותיהן עמהם יחד לא יוכל הראש לסובלם, ואם נאמר שיעלו מחציתן ג"כ אי אפשר כנודע, ולכן נשארו כולם למטה^כ.

ספק הג' הוא ג"כ שסימנו בד"ד והוא ע"ד הנ"ל, אלא שיש שינוי אחר, והוא במקום שנסתפק לנו בספק הב' הנ"ל, אם עלו הפנים של הכלים דב' הכתר^ט דחו"ב דב"ן, הנה עתה נסתפק לנו אם לא עלו אלא האחוריים לבד כלים שלהם ואורות כנ"ל, והנה הרי נתבאר כל הספיקות^כ.

ועתה צריך שנבאר מ"ש למעלה, והוא כי כאשר אנו מסתפקים ואומרים שאפשר שיעלו בחי' האחוריים דב' כתר^ט דחו"ב דב"ן, אל תטעה לומר כי בחי' הפנים שלהם נשארו למטה בגופא דעתיק, כי דבר זה א"א שהאחוריים יעלו למעלה ברישא והפנים שהם יותר מעולים יהיו למטה בגופא, ואמנם צ"ל שבחי' הפנים נשארו במקומם שהוא באו"א לצורך עצמן^כ. וא"ת עדיין קשה הדבר לומר שהאחוריים יעלו ברישא דעתיק^כ, ופנים באו"א, הלא או"א גרועים מגופא דעתיק. וי"ל לזה תשובה ובכללה יתורץ תמיהות אחרות שיש כאן בספיקות האלו, הנה נת"ל (נקודות ו') כי יש בחי' שהפנים מעולים

ס מאיר האוצר ס

⁶⁵² לא מצאתי מבואר הבחי' ג' שיעלו שניהם בבחי' הפנים ובבחי' האחוריים ברישא דעתיק בשום א' מספיקותיו (לש"ו בסוף הע"ח). לא מצאנו מבואר בשום א' מהספיקות דלקמן הבחי' הג' שיעלו שניהם הן הפנים והן אחוריים רק בהכלים ולא בהאורות (לש"ו המובא הגוב"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מהאחוריים, ויש בחי' שהאחוריים מעולים מן הפנים, כי בערך שאור הפנים הוא המחברם לחזור פב"פ, נמצא כי אור הפנים גדול, ובערך שהאור של האחוריים הם בונין כל פרצוף העיקרי, אבל אור הפנים אינו רק להחזירו פב"פ, לכן אור האחוריים גדול מאור הפנים. והנה כיון שיש ב' בחי' אלו נכריע ונאמר כי ודאי הוא כאשר אלו ב' (נט ע"ג) בחי' פנים ואחוריים באים ביחד אז ודאי שאור הפנים מעולה, לפי שהוא בא בסוד תוספת על היות לו כבר אור האחור, וזה נתרבה ונתוסף עליו ומחזירם פב"פ, ולכן אמרנו בספק ב' שאפשר לומר שאור הפנים עלו למעלה בראש, ואור האחוריים נשאר למטה בגופא דיליה. אבל בספק הג' שלא בא בעתיק רק בחי' האחור לבד אז אין לומר שגם בחי' הפנים יבואו ויהיו למטה בגופא דעתיק, דא"כ (נ"א יאיר בגופא דעתיק א"כ) הרי הם מחוברים, ואיך יהיו הפנים למטה והאחור למעלה, לכן נשאר הפנים באו"א ואור האחור יעלה בעתיק, שכיון שאינן מחוברים יחד בפרצוף א' ודאי הוא שאור האחור גדול מאור הפנים, כי אם אור הפנים לא נתוסף על האחור אלא שיהיה לבדו הנה גרוע וקטן מאור האחור לכן נשאר לאו"א, והרי נתבאר הספיקות שיש ברישא דעתיק.

שער עתיק פרק ה' 653

ועתה נבאר בחי' ז' כתרים של ז"ת שהם מלכים שמתו, ואמרנו לעיל שאפשר שעלו בעתיק, ואמנם בחי' גופא דעתיק כפי מה שיהיו הספיקות בענין רישא דעתיק ימשך ממנו מה שנשאר למטה בגופא דיליה מבחי' חו"ב דב"ן⁶⁵³, כי כפי מה שעלוי⁶⁵⁴ ברישא דעתיק עד"ז יודע [נ"א יודע] מה שנשאר למטה בגופא דיליה מבחי' חו"ב דב"ן, אמנם מבחי' הכתרים דז"ת דב"ן צריך לבארם עתה כל הספיקות הנופלת בהם. והנה כפי הבחי' הראשונה וספק ראשון שסימנו א"ג, הנה אז נשאר (האורות דאחור דחו"ב דב"ן)⁶⁵⁵ למטה בגופא דעתיק שהם ז"ת, ואור הפנים נשאר באו"א⁶⁵⁴ וזה מקומם בהסתלקותם שם, כי אור האחור דכתר⁶⁵⁶ דחכמה דב"ן הוא בחד דעתיק, ומשם מאיר אל הג' אמצעית שהם חג"ת שבו, ואור האחור דכתר⁶⁵⁷ דבינה דב"ן הוא בנצח דעתיק ומשם מאיר אל ג"ת שהם נה"י שבו. ואמנם דע כי אע"פ שהכלים שלהם עלו למעלה ברישא דעתיק כנ"ל, הנה אלו האורות שלהם ממשכיין ומשלחין הארה אל הכלים מטה למעלה להאיר להם. והנה אלו הכתרים של ז"ת דב"ן הם מתחלקים בז"ת דעתיק, הא' בחד שבו והב' בגבורה שבו, וכן בכלם עד"ז עד הז' שהוא במלכות שבו. ולא נתחלקו על סדר חילוק חו"ב דב"ן להיות ג"ר שבהם עם חכמה דב"ן בחד דעתיק וד"ת

מאיר האוצר

⁶⁵³ ע"ח עתיק ה.

⁶⁵⁴ משמע לענ"ד שלא לודאי כתב כן אלא בדרך ספק, ואפשר ככל הדברים הנאמר בכאן, דגם יכול להיות דבסימן א"ג נשאר אורות האחור והפנים בגופא דעתיק, וכן משמע בספר מבוא שערים, וכן העיר המעתיק בשעה"ק. אך באם שנאמר כן, יתחדש הספק בהכתרים דז"ת, דממה שכתב בסימן ב"ו "ועתה אינן צריכין להאיר ממטה למעלה בכלים כו', לפי שכבר יש כו', וכיון שכן יש להם הארה גדולה וכח גדול לקבצם עמהם כו'", ולפי זה כאן בסימן א"ג אפילו אם נאמר שהאורות האחור והפנים ישארו שניהם בגופא דעתיק כמו בסימן ב"ו, מ"מ כיון שהוכרחו בס' א"ג האורות דאחוריים לשלוח הארה ממטה למעלה להאיר כליהם (ואולי ימשיכו עמהם הארה גם מאורות הפנים כמש"כ לעיל בכתרים דז"ת), א"כ לא נשאר להם בגופא הארה גדולה וכח גדול כל כך כמו בסימן ב"ו, ולכן אין בהם כח לקבץ הכתרים דז"א במקומם שלהם בחד ובנצח. אך מכיון שעיקר האורות הם למטה בגוף, יש בהם כח להאיר בז' הכתרים ולתת בהם כח שיאירו זה בזה בדרך קוין. או אם נאמר מכיון שאנו רואים דבסי' בד"ד הא' דשם לא יש בגופא דעתיק אלא האורות דאחוריים והתפשטות מאור הפנים לבד, ועכ"ז מספקא ליה שמה באולי יש להם כח לקבצם במקומם בחד ובנצח, מכש"כ כאן שכל עיקרי אורות הפנים ואחור הם שניהם בגופא, מכש"כ שראוי להסתפק ולאמר שיש להם כח לקבצם במקומם בחד ובנצח (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלהם עם בינה דב"ן בנצח דעתיק, והטעם הוא לפי⁶⁵⁵ שהאורות דכתרים^ה חו"ב דב"ן נמסר ע"ד הם מאירים מלמטה למעלה בכלים שלהם שעלו ברישא דעתיק כנ"ל, ואם אלו השבעה כתרים יהיו מחולקים ג"כ ע"ד כתרים^ב חו"ב דב"ן כנ"ל יעלה גם אור שלהם למעלה, ויהיו חסירי אור למטה במקומם, ולכן נפרדו ע"ד הנ"ל. ודע כי ז' כתרים אלו כל א' מאיר לחבירו הקטן ממנו ובדרך הקוין. כיצד, החסד מאיר אל הנצח, וגבורה מאיר אל ההוד, וכע"ז השאר.

וכפי הספק הב' שסימנו בג"ד, הנה אז עלו האורות דאחור דכתרים^א דחו"ב דב"ן למעלה ברישא דעתיק, ועכ"ז המה מאירין מלמעלה (ממנו) למטה בדרך קוין בגופא דעתיק. והנה הז' כתרים של הז"ת הם מתחלקים בז"ת דעתיק ע"ד הנ"ל, והם מאירין^ב זה בזה דרך קוין כנ"ל.

והנה למעלה בספק^ב אא"ג⁶⁵⁶ שהאורות דחו"ב דב"ן היו למטה ומשם היו מאירין למעלה בכלים שלהם, לכן היה בהם כח להאיר בז' כתרים ולתת בהם כח שיאירו זה בזה דרך קוין כנ"ל. אמנם להיות שכוונתן להאיר למעלה, לכן לא היה בהם כח לקבץ⁶⁵⁷ את הז' כתרים במקומם שלהם בחסד ובנצח⁶⁵⁸ כנ"ל. וכאן בספק בג"ד אשר האורות^ג למעלה לכן אין בהם כח לקבץ ז' כתרים בחסד ובנצח. ואמנם לפי שהאורות הנ"ל, אע"פ שעומדין למעלה, עכ"ז משלחין הארתן למטה, לכן הן מאירין בז' כתרים ונותנין בהם כח שיאירו זה בזה בדרך קוין כנ"ל.

והבחי' הב' כפי הספק הא' שסימנו בב"ו, הנה אז האורות דכתרים^ה דחו"ב דב"ן נשארו למטה בגופא דעתיק בחי' פנים ובחי' אחור, ומתחלקים ע"ד הנ"ל, כתרים^ה חכמה בחסד דעתיק, וכתרים^ה ובינה בנצח דעתיק. ועתה אינן צריכין להאיר מלמטה למעלה בכלים שלהן אשר עלו ברישא דעתיק, לפי שכבר יש למעלה ב' אורות פנימים, ומספיק להם. וכיון שכך הוא, יש להם הארה גדולה וכח גדול להאיר בז' הכתרים, ולקבצם עמהם ג"ר בחסדי^ה דעתיק, וד"ת בנצח^ה דעתיק, והם מאירין ע"ד כתרים^ה חו"ב עצמן אשר שם, והוא כי הנ' שבחסד מאירין בג' אמצעים, והד' שבנצח הם מאירין בד"ת.

וכפי הספק הב' שסימנו בד"ד, שאז האורות שלהם דחו"ב דב"ן דפנים עלו ברישא דעתיק, והאורות שלהם דאחור נשארו למטה בגופא דעתיק, אור כתרים^ה החכמה בחסד, ואור כתרים^ה הבינה בנצח כנ"ל^ה, ואז אור הפנים שעלו בראש עתיק, הנה הוא מתפשט דרך קוין עד למטה באופן זה, כיצד, חכמה מתפשט בדרך קו ימין ומאיר דרך הקו בבחי' התפשטות עצמה ממש⁶⁵⁹, ואינה הארה בעלמא ממקומה לבד. ע"ז ג"כ מתפשט הבינה

מאיר האוצר

⁶⁵⁵ עי' למטה בסמוך שאמר "לכן לא היה בהם כח לקבץ כו", ואם כן הרי לא היה אפשר להם להיות מחולקים ע"ד הכתרים דחו"ב דב"ן, וא"כ מה צריך לטעם על זה. אך הכוונה הוא דלכך סידר בהם המאציל ית"ש על דרך הזה, שלא יאזכר בהם לקבצם במקומם שלהם ג"כ משום אותו הטעם שאמר כאן, והוא כדי שלא יהיה חסירי אור למטה (לש"ו).

⁶⁵⁶ הנה פשוט הוא בכוונתו כי הנה היות שכוונת המאציל ית"ש הרי היה שהכתרים דהז"ת יהיו כ"א במקומו דווקא אך יאירו זה לזה בדרך קוין, ולכן בסימן אא"ג אשר האורות דכתרים דחו"ב היו למטה הנה ניחא באמת על מה שהאירו בהז' כתרים דז"ת שיאירו זה לזה דרך קוין. אמנם צריך לתת טעם על מה שלא האירו בהם ג"כ לקבצם בחסד ובנצח, ועל זה אמר הטעם משום שעיקר כוונתו היה רק להאיר למעלה, אבל בסימן בג"ד הוא להיפך, כי שם אשר האורות דהכתרים דחו"ב היו למעלה, א"כ ניחא בפשטות מה שלא האירו בהכתרים דז"ת לקבצם בחסד ובנצח. אך צריך לתת טעם איך היה בהם כח להאיר בהם שיאירו זה לזה דרך קוין, וע"ז אמר הטעם כי אע"פ שעמדו למעלה, עכ"ז היו משלחין הארתן למטה. וכ"ז הוא פשוט, ומה שתמה השמן ששון בענין זה באות ד' דיבור המתחיל ולענ"ד כו' ע"ש לא ירדתי לסוף דעתו בזה (לש"ו).

⁶⁵⁷ והיה זה בכוונה מהמאציל יתברך כדי שלא יהיו חסירי אור למטה במקומם כנ"ל (לש"ו).

⁶⁵⁸ כדלקמן בפיסקא ד"ה והבחי' הב' שג"ר מושרש בחסד דעתיק וד"ת בנצח דעתיק.

⁶⁵⁹ משום דכאן בסי' בד"ד לא עלו האורות [דחו"ב דב"ן] ברישא דעתיק מחמת חסרון האורות שם [וכמו שמבואר בדברי הרב לעיל פ"ד עש"ה – תוספת מלש"ו מספר הגליונות], אלא משום

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דרך הקו השמאל, והכתר דס"ג⁶⁰ ומ"ה מתפשט דרך קו האמצעי. וכפי זה נמצא ג' ספיקות בז' כתרים: הא', הוא אם נאמר שהם עומדין כל אחד ואחד במקומו בז"ת דעתיק. או אם עומדין הג"פ שבהם בחסד דעתיק, והד' אחרונות בנצח דעתיק, על דרך שעומדין כך האורות של האחוריים דחו"ב דב"ן. או אם נאמר כיון שמתפשט⁶⁰¹ אור הפנים שלהם ממש למטה כנ"ל, א"כ⁶⁰ (ס ע"א) אין צריכין להתחבר עם האחוריים, ולכן כל אחד עומד במקומו כנ"ל. וגם יש ספק, כיון שאור הפנים העליונים מתפשטין עד למטה דרך קוין⁶⁰, א"כ גם הם מאירין דרך קוין זה לזה⁶⁰. או אם נאמר שהם מאירין זה לזה⁶⁰ שלא בדרך קוין⁶⁰¹, אלא זה למי שעומד למטה ממנו, והדברים הם בספק.

וכפי הספק הג' שסימנו ג"כ בד"ד, אשר אז האורות של האחור דחו"ב עלו למעלה בראש דעתיק, אך"כ אורות הפנים הם למטה באו"א כנ"ל. ואמנם האורות האחור אע"פ שעלו למעלה, עכ"ז ממקומם הם מאירין למטה בז"ת שלא בדרך קוין⁶⁰² ע"ד הנ"ל, אלא חכמה מאירה ממקומה בג' אמצעית, ובינה מאירה ממקומה בד"ת. והנה עתה יש ב' הפסדות: א', הוא שהאורות אינם למטה. ועוד, שאפי"ה הם למעלה, אינם מאירין בדרך קוין⁶⁰³, וע"כ אין הארה וכה גדול אל הז' כתרים, ולכן אינן מתקבצין ע"ד הנ"ל בחסד ובנצח דעתיק, ועוד שאינן מאירין דרך קוין רק זע"ו. וזכור בחי' הארה דרך קוין מה עניינו, ונתבאר פירושו לעיל בבחי' ב' בספק ב'. והנה נתבאר כל הספיקות ששמעתי מפי מורי זלה"ה, ועוד יש ספיקות לאין קץ ותכלית ואין חקר ולא זכיתי אליהם.

"גם כפי אלו ספיקות אשר בעתיק יפלו ג"כ כפי אלו בשאר סדר אצילות, והמשל בזה אם או"א לוקחים⁶⁰ פנים⁶⁰ דחו"ב דב"ן או לא⁶⁰. כלל העולה מכל זה, שלסיבת כל אלו

מאיר האוצר

תועלת עצמם לחוד לכך האירו [למטה – תוספת לש"ו] בבחי' התפשטות ממש. משא"כ לעיל בסימן בג"ד שעלו מחמת חסרון האור שם, לכן לא היו נמשכו למטה בבחי' התפשטות ממש אלא עד משלחין הארתן למטה כנ"ל כאן, ר"ל כיון שמתפשטים דרך קוים למטה א"כ אין צריכים כו' (וכן איתא בשעה"ק), משא"כ בסי' בב"ו משמע ומוכח מכאן דמה שכתב לעיל בסי' אא"ג וכש"כ בסי' בג"ד שהיו בהם כח שיאירו זב"ז דרך קוין, לא כתב כן אלא בדרך ספק ואפשרי, דהא אפילו בכאן מספקא ליה קשה למה יגרע כאן מבסי' בג"ד אם לא שנאמר שכל מה שכתב כאן ובסי' בג"ד בהארתם דרך קוים הוא בא לו בקבלה, כך שבזה אין ספק, או להיפך שכל הספיקות שייכים זה בזה, אלא שהשכיל לפרש כל א' מהספיקות במקום שהוא רבותא יותר וה"י יכפר (לש"ו).

⁶⁰⁰ ר"ל כיון שמתפשטים האורות שברישא למטה בדרך קוין, לכן מתחברים עמהם ג"כ הכתרים דז"ת לעמוד ג"כ כ"א במקומו שהוא בדרך קוין, כי יותר טוב להם להתחבר עם התפשטות האורות שברישא מלהתחבר עם האורות (האחוריים דחו"ב) שבגופא אשר עומדים בחסד ובנצח. משא"כ בסי' בב"ו לעיל בסמוך והבן, ועי' שעה"ק (לש"ו).

⁶⁰¹ לכאורה קשה הרבה ממ"ש לעיל בסמוך בסי' אא"ג ומכש"כ מסימן בג"ד, שהרי גם שם אמר ג"כ שהיה בהם כח להאיר בהכתרים דז"ת שיאירו זה לזה דרך קוין, אך נראין הדברים שכל מה שכתב לעיל בסי' אא"ג ובג"ד שהם מאירים זה לזה בדרך קוים, הוא הכל רק בדרך ספק ואפשר, דהא אפילו בכאן מספקא ליה, וזהו מה שמסיק ואומר והדברים הם בספק (לש"ו).

⁶⁰² גם בכאן הוא קשה מס' בג"ד במכל שכן, כי הרי בסי' בג"ד אשר היה עלייתם ברישא משום חסרון האורות שם, עכ"ז אמר לעיל שהאירו למטה בדרך קוין. וכאן בסי' בד"ד אשר עלייתם לא היתה מחמת חסרון, עכ"ז מספקא ליה בזה אם האירו למטה כ"כ. אך הוא הדבר שאמרנו בסמוך, כי האמת הוא שכל הספיקות הם שייכים מזה לזה, אלא שהשכיל לפרש כל א' מהספיקות במקום שהוא רבותא יותר. ואפשר לומר עוד ע"פ מה שידוע מדברי קדוש ה' מהרמח"ל ז"ל בקל"ח סי' פ"ו, שכל אלו הספיקות הם באמת כולם תלויים ועומדים בשרשם בעצם, ומהם נמשך כל הנהגות ההפכיים, עד שכאשר רוצים להשיגם בשרשם נראה על כל א' כמו שאינו מחמת השני שמנגדו, ואי אפשר לעמוד עליהם אם שהוא כך או כך, ונשאר בספק. והוא שליטתו הנעלמה השולטת תמיד בהנהגת השינויים, ולשולל מהם שינוי שלהם להנהיגם לאחדות שהוא השלימות האחרון, יעו"ש מסי' פ"ו עד סי' צ'. וא"כ הרי יכול להיות כי לפי אותה הנהגה אשר נראה ששורשו הוא הסי' בג"ד, הנה מושג בה שהם מאירים למטה בדרך קוים, אבל לפי אותה הנהגה אשר נראה שורשו להיות הסי' בד"ד, הרי הוא בספק אם מאירים דרך קוים או לא, כי אי אפשר להשגה לעמוד ע"ז בשרשם מחמת ההן והלאו הנראים בזה בבת אחת. וא"כ הרי לא שייך להקשות בזה כל מה שהקשינו כאן וכן לעיל בסמוך בדברינו, כי מאחר שלמטה הוא כל א' וא' הנהגה מיוחדת בפ"ע, א"כ נסדרו כל הפרטים שבה בכל א' וא' לפי צורכנו ולפי היאות לו (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הספיקות נקרא עתיק יומין רישא דלא אתיידע, כי אין נודע מה בחי' יש בו⁶⁶³. והנה ישעיה הנביא ע"ה נסתפק גם הוא באלו הספיקות⁶⁶³, ואליהם רמזו (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך, ודרשו בזוהר פ' ויחי (רכד ע"ב) צח חד צחות תרין, וביאורו הוא כי היה הדבר ספק אליו אם יש בעתיק צח א' או ב' צחות, כנודע כי בחי' הצחצחות הם בעתיק⁶⁶⁴, וזכור הקדמה זו. והנה יש ספק אם לקח צח א' או ב' צחות, והענין הוא כי כבר בארנו שעתיק מורכב מב' בחי' שהם מ"ה וב"ן, שהם גימטריא צ"ח עם הכולל, והיה אפשר לומר שאין ברישא דעתיק רק כתר⁶⁶⁵ דב"ן וכתר⁶⁶⁶ דמ"ה, והרי צח א'. או אם נאמר שג"כ עולין חו"ב⁶⁶⁷ דב"ן והם מתחברים עם חו"ב⁶⁶⁸ דמ"ה, והרי צח א' והם ב' צחי⁶⁶⁹, ובענין א"א ואו"א יתבאר ענין עתיק יותר.

שער אריך⁶⁶⁵

ונבאר תיקון א"א⁶⁶⁶ אשר נתקן אחר עתיק יומין. הנה נת"ל (מנת"א א' מ"ב) שנעשה מבחי' חכמה דמ"ה שהם בחי' נקודות דמ"ה, ומן ה' אחרונות דכתר דב"ן⁶⁶⁷, והוא

סמל מאיר האוצר

⁶⁶³ אלו הספיקות הם ספיקות המושרשים בעצם הרדל"א כמ"ש הרמח"ל בספר קל"ח פתחי חכמה ס' פו, ולכן נקראת בחינה זו רישא דלא אתיידע מכח הספיקות הללו אשר הם גם בשרשם בעצם שנראים לפעמים כך ולפעמים כך (דע"ה ח"ב קסב ע"ד). עי' פת"ש פרצופים פרק ח, שהנהגת ו' אלפי שנין הם סוד ההנהגה של צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, ויש הרבה דרכים נסתרים בדרכי ההנהגה שאי אפשר לעמוד עליהם ללא ידיעת כל סדרי ההנהגה בכלל מתחילת בריאת העולם עד סוף כל ו' אלפי שנין, ושורש כל ההנהגה הזו, וממילא שורש כל מערכת העבודה, מושרשים בז"ת דעתיק שאלו ז"ת מתלבשים באצילות, והטעמים הם בסוד ג"ר דעתיק יומין והללו אינם מתלבשים בא"א הרי הוא טעם ההנהגה שאינה על פי העבודה אלא על פי הרצון העליון דהיינו הנהגת הייחוד.

⁶⁶⁴ ג' התיקונים הראשונים דת"ד היינו ג' הצחצחות העליונים שהם למעלה מהכתר (כללים ח"א קיא ע"ד) עי' לקמן א"א ו'.
⁶⁶⁵ ע"ח א"א א.

⁶⁶⁶ א"א הוא הפרצוף הראשון שבאצילות שמשם מתחילה הנהגת הגבול, והוא כולל את כל האצילות המתפשטת עד סוף האצילות, ואו"א וזו"ן מלבישים אותו ונתלים בו, או"א בחציו העליון וזו"ן בחציו התחתון. והכוונה בזה, שבאמת א"א הוא המונח הכללי של כל אצילות וכולל את כל התאצלות המאורות של כל פרטי ההנהגה, ואו"א וזו"ן הם רק ענפים ממנו, אלו לפי בחינת גילוי החסדים, ואלו לפי בחינת גילוי הדינים (פת"ש א"א א').
הנה עי' בהגר"א על ספד"צ ג' ע"ב וז"ל, רישא דכסופא דכל כסופין - הוא עתיקא קדישא רישא חורא רישא תנינא מג' רישין הנז' בא"ז דף רפ"ח ע"א, והוא א"א שממנו מתחיל האצילות שלמעלה ממנו רדל"א וא"א לומר בו זו"ן ולא תיקון.

⁶⁶⁷ בבחינת שם מ"ה יש חילוק בין עתיק לא"א, שכן עתיק נבנה מכתר דמ"ה, ואילו א"א נבנה מחכמה דמ"ה, ובבחינת ב"ן שניהם מיוחדים במאור א' בבחינת כתר דב"ן, זה מה' ראשונות וזה מה' תחתונות, ועניינו כפי שנתבאר בהערה הקודמת שאצילות מתחיל רק מא"א ולמטה, שכן עתיק הוא הבחינה תחתונה של א"ק ואינו שייך לאצילות כלל, הוא מעולם א"ס ותכליתו לקשר את האצילות בא"ס ע"מ להעביר את הנהגת הזמן להנהגה של נצחיות. וכן כל עולם מתחיל מהחכמה שבו, שכן הכתר אינו מכלל הפרצוף [עי' בהגר"א על ספד"צ א' ע"א ד"ה שירותא מחכמה], שלכן נקרא כתר שכן הוא רק עטרה ואינו מכלל הגוף, ומקבל את המלוכה ממקום אחר, וע"ז מורה הכתר, שנכתר במלכות מבחינה יותר עליונה ממדרגתו וכו'. כמו כן כאן אצילות מתחילה מא"א שכן משם הוא שמתחילה הנהגת הזמן והגבול, אם כי הוא נכתר בבחינת מלכותו של א"ס ב"ה, להורות שה' אח"ד והוא ימלוך לעולם ועד לאחר גמר הסיבוב של ההנהגה, והוא עיקר הרצון של האצילות, והוא סוד מה שנכתר מבחינת מלכות דאדם קדמון שתתגלה לע"ל בבחינת נצחיות, מה שאין כן עתה שמלכותו מתגלה ע"פ ההשגחה והעבודה של ישראל שהוא סוד נוקבא מלכות דאצילות שנעשים עתיק וכתר לנבראים והוא בחינת עתיק דבריאה. אמנם כאן הוא מה שיהיה לע"ל בסוד זרקא [לכאורה יש להוסיף: מקף שופר] הולך סגולתא שנת' בתיקונים (תז"ח ו' ע"ד), שהמלכות אזדריקא לכתר לא"ס שאז יהיה גילוי המלכות בראש האצילות בבחינת גילוי יחוד הנצחיות והוא בסוד גמר כל התיקונים שיהיו ע"פ מדרגת שם מ"ה, ולכן גם כאן עתיק הוא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כולל זכר ונקבה, מ"ה בימינו וב"ן בשמאל⁶⁶⁸ כנ"ל (שער עתיק פרק ב'). והנה הוא מלביש⁶⁶⁹ לע"י באופן זה, כי הנה ג"ר דעתיק⁶⁷⁰ אי אפשר שיתלבשו תוך א"א⁶⁷¹, וגם⁶⁷² אי אפשר לקבל אורם, ולכן נשארין מגולים, והם עומדין לבחי' מקיף אל א"א⁶⁷³. והז"ת דעתיק לבדם מתלבישין תוך א"א באופן זה⁶⁷⁴: כי כח"ב דא"א מלבישין לחג"ת דע"י⁶⁷⁵, וז"ת דא"א מלבישין לנה"י דעתיק באופן זה⁶⁷⁶: כי הנה ג' פרקין יש בנצח דעתיק, וב' ז"ת דא"א מלבישין לנה"י דעתיק באופן זה⁶⁷⁷.

מאיר האוצר

מבחינת מ"ה כתר שבו, וא"א מבחינת חכמה דמ"ה שמשם מתחיל התיקון בהדרגה בבחינת הנהגה זמנית, וכל פרצוף מתחיל מחכמה שהוא ראשית, ולכן גם א"א דמ"ה מתחיל מחכמה. לכן, על אף שעתיק הוא מבחינה עליונה, הוא נכנס לאצילות להתקשר גם בהנהגת הזמניות כל זמן שאין התיקון נשלם כדי שיהיו תיקונים ע"מ שלא ישלש הרע לגמרי ח"ו, הרי הם סוד ז' תיקוני גלגלתא וי"ג תיקוני דיקנא שהם לצורך המתקלא, ולכן בבחינת ב"ן הוצרך עתיק להתקשר עם א"א, ומצד זו הבחינה נקרא עתיק ע"ש האצילות. אלא שבבחינה עליונה שבו הוא נקרא עתיק, ובבחינה התחתונה שבו הוא נקרא א"א, והוא הסוד שבבחינת ב"ן שניהם באים מנקודה אחת הרי הוא כתר של ב"ן, והיינו, שלפי מדרגת ב"ן נקרא גם הכתר שהוא א"א דאצילות בשם כתר שאינו כלל הבנין, שהרי בא"א אין שייך פגם כלל, ואדרבא כל עניניו הולכים לתקן את הפגמים. לכן בעולם התווה חלו שבירה וירידה רק בנה"י דכתר בבחינת הפגם שהוא ע"ש הארתו בז"ת, שכן כל נה"י נחשבים ע"ש התחתון בסוד הצמצום שנעשה בכל פרצוף מן הפרסה ולמטה, ולכן מצד זה נקרא א"א כתר שאינו מכלל פרטי אורות ב"ן שיש בהם בחינת קלקול, ואדרבא הוא הנותן מלוכה וכתרים לב"ן, במקום שתחילה נתבטלה מלכותם והיו כעין מלכותא בלא תגא. וז"ס מה שקוראים לבחינת א"א כתר יחידה בלשון נקבה, שכן הוא סוד ב"ן נוקבא שבו, שמצד זה הוא מתייחד עם עתיק, משא"כ בבחינת מ"ה הרי הוא דכורא שבו, שאחר גמר התיקון אדרבא, עתיק אינו הולך לפי הנהגת הזמניות של האצילות אלא לפי בחינת המלכות של הנצחיות דאדם קדמון, והבן. (פת"ש א"א א').

⁶⁶⁸ לפי שבא"א מתחיל ענין ימין ושמאל והם חסד ודין, הרי שעיקרו נושא ב' ענינים: א) ההגת הנבראים לפי בחינת חסדים גדולים להעביר את הדינים המתגלים ע"י א"א המלבישים את חציו העליון שהוא הבחינה העליונה של עצמות א"א שהוא לפי החסד. ב) היותו סובל את הנהגת ז"נ ע"פ מדת המשפט שהוא מהבחינה התחתונה של א"א מן הטבור ולמטה. אמנם כאן הוא יחידה בה אין פירוד בין נוקבא לדכורא, שהרי בא"א עצמו אין פגם, שגם בחינת התפשטותו בדו"ג ע"פ הנהגת המשפט הוא הכוונה להביאו אל הטוב הגמור, ושם הדין עצמו הוא בסוד חסד, ושם נשרש שלא יתגבר הרע ח"ו לבטל ולהחריב לגמרי את סטרא דקדושה (פת"ש א"א א').

⁶⁶⁹ ביאור עניין הלבשת הפרצופים זה על זה מובן כך, אחרי תיקון המאציל שם חק שיהיה כל פרצוף תחתון מלביש את העליון ממנו וישתלם על ידי המדרגה היותר עליונה שעל ידי יתקשרו המאורות וסדרי הנהגה זה בזה ויהיו כולם פונים לענין א' כדי לגלות את היסוד, שכל מה שבעליון יהיה נמצא בתחתון רק מכח גדול לכח פחות. לכן כל פרצוף מלביש רק את החלקים התחתונים של העליון שבהם נכללים כל הכחות של התחתון, והוא רק מה ששייך לתחתון לקבל (פת"ש א"א ב').

⁶⁷⁰ צ"ע כוונתו, מהו החידוש כאן, הרי זהו שקורה בכל פרצוף. ואם כנים הדברים שג"ר דכל פרצוף עליון הוא מקיף לגבי התחתון, אין הכוונה לומר שעצם הז"ת דעליון מתלבישים בתחתון, שהרי כל עולם עומד בפני עצמו וכמו שביארנו באריכות לעיל הערה 439 שכח הז"ת יורד בטפה הזרעית לבחינה התחתונה, אמנם כל זה הוא רק מז"ת של הבחינה העליונה (ביאורים ח"ב סא ע"ד). ובביאור מציאות אור המקיף, עי' לעיל שער ב פרק ג' וז"ל, בחי' אור שלא יוכל לישאר [י"ג ליכנס] בפנים נשאר בחוץ בבחי' אור המקיף עליו.

⁶⁷¹ עי' פת"ש פרצופים פרק ח, הוב"ד לעיל הערה 663.

⁶⁷² עי' פת"ש א"א ז שכח"ב דא"א מלבישים את דעת חסד וגבורה דעתיק, והדעת הוא הז"ת דבינה הרי היא הדעת (ובפשטות הוא לפי הגר"א דלא כאר"י כאן, ועיי"ש פתח ח'). ישנם בכל עולם ב' בחי' של אור: א) עיקר האור שהוא כפי מדרגתו הראויה לו ב) האור החופף עליו מבחוץ כדי שיוכל להתגדל על ידו. ולעניינינו, החג"ת דא"א המתלבישים בתוך א"א המה עיקר האור, והמזלין המקיפים מבחוץ לא"א הם לא לפי מדרגתם, שכן כל האצילות נעשתה מאותן החג"ת דא"א שבתוך א"א (כללים ח"א כז ע"ג).

⁶⁷³ ביאור החילוק בהתלבשות הוא שחג"ת דעתיק הוא בתוך כח"ב דא"א, ואילו נה"י דעתיק הוא בתוך כל ז"ת [אם כי בשאר הפרצופים הנה"י דעליון מתלבש בכל התחתון], שכן כל ספירה מכח"ב דא"א הוא כעין פרצוף שלם (עי' בהגר"א על ספד"צ א ע"ד) (פת"ש א"א ב). עי' כללים כלל טו ענף ז' אות ד' (לש"ו). וזה תמצית דבריו: קיימת לכאורה סתירה בדברי רבינו, שכן במקום אחד אומר שנה"י דא"א נעשה על ידי ריבוי השפע דיסוד דעתיק, שהוא בת"ת דא"א בסוד תוספת (לקמן פרק ב' ובפרק ז'). ואילו בשער המלכים פרק ד' [שבחלק זה של שער המלכים

מאיר האוצר על אוצרות חיים

פרקין קדמאין מתלבשים תוך חסד ונצח דא"א, וכן ב' פרקין קדמאין דהוד דעתיק מתלבשין תוך גבורה והוד דא"א, ונשארו פרק תחתון דנצח דעתיק ופרק תחתון דהוד דעתיק מגולין בלתי התלבשות, ואלו נשארו למטה בבריאה תחת האצילות כדי להאיר שם לעולם הבריאה, ואלו הם כדמיון ב' דדי בהמה שעומדין שם אצל הרגלים⁶⁷⁴. אשר כל אלו הבחי' של א"א ואו"א וזו"ג כשנתקנו (נ"א שהם נתקנו)⁶⁷⁵, בעת שנאצלו היו למטה שם בבריאה⁶⁷⁶, והתחילו לעלות⁶⁷⁵ וינקו תחלה מב' בחי' דדי בהמה, ואחר כך הגדילו יותר וינקו מדדי אדם כמ"ש בע"ה בתחלת דרוש תיקון ז"א⁶⁷⁷.

והנה יסוד של עתיק מתלבש תוך ת"ת דא"א עד החזה ושם הוא מסתיים⁶⁷². ודע כי ביסוד דע"י יש שם ה"ח וה"ג. ואע"פ שעתיק הוא זו"ג שהם מ"ה וב"ן כנ"ל, וא"כ היה מן הראוי שיהיה בו ה"ח וה"ג מצד הזכר וכן מצד הנקבא על דרך שיש באו"א וזו"ג כמ"ש במקומו. אבל לפי ששם הזכר והנקבה הם פרצופים חלוקים, לכן יש שם חו"ג בכל א' מהן, אבל כאן שהזכר והנקבא דעתיק הם פרצוף א' מחוברים כנ"ל (שער עתיק פרק ב'), לכן לא היה בו רק ה"ח וה"ג בלבד. ואלו ה"ח וה"ג יוצאין ומתגלגלן מתוך פי יסוד דעתיק הנעלם, ומתלבש תוך א"א ומתפשטין ה"ח בקו ימין דא"א מבפנים וה"ג בקו שמאל כמ"ש בע"ה לקמן בענין או"א (שער או"א פרק א')⁶⁷⁷.

מאיר האוצר

כתב באופן שאינו כדרכו הסלולה של הע"ח, והרבה אינם מבינים אותו כולל המהרח"ו עצמו, וכן הוא בשעה"ק יח ע"ב וכו' ע"ד שנו"ה דעתיק מתחלקים לג' פרקין, והיסוד לב' פרקין, והפרקין עליונים לחג"ת דא"א, והאמצעיים הם לנה"י דא"א והתחתונים למטה מהארץ בסוד דדי בהמה, ולא בסוד תוספת. וישנה עוד שמועה מרבינו (מב"ש כב ע"ב) שב' פרקין עלאין דנה"י דעתיק משפיעים לחג"ת דא"א והפרקין תתאין דנה"י דעתיק לנה"י דא"א.

ויש ליישב, שעיקר נה"י דעתיק הוא בחג"ת דא"א למעלה שכן הם בעיקרם למעלה מן הפרסא, ועל ידי ריבוי השפע דהיסוד דעתיק המסתיים בחזה דא"א מתפשטת הארת ב' הפרקים התחתונים דנה"ה דעתיק, ומהפרקין האמצעיים נעשו נה"י דא"א מתחת לפרסה בסוד תוספות, שכן הם מקבלים תחילה את הארת יסוד דעתיק, שכן הפרקין תתאין התפשטו רק על ידי ריבוי השפע של התוספת. וכך תתייבב גם השמועה הג', שכן ב' פרקין תתאין דנה"י המה מכיוון שעיקר האמצעיים נשאר למעלה בחג"ת, ועיקר ההארה השלישית הנ"ל נשאר בנה"י דאצילות אפילו שהיא מאירה לבריאה בתורת דדי בהמה.

⁶⁷⁴ ע"י כללים ח"א דף נט ע"א, שבאותם מקומות שבאר"י הנזכרים בהערה הקודמת יש מח', אם בחי' דדי בהמה דעתיק נעשו בסוף פרקין תתאין דנה"ה דעתיק ממש או שמא רק במלכות דא"א, והעיקר הוא שהם במלכות דא"א ועתיק, אלא שעיקר הארתם הוא מנה"ה, שכן גם עיקר המלכות הוא רק בסוד תוספת מלמעלה. לכן אמר בכ"מ שהפרקין תתאין דנה"ה מתפשטים בראש הבריאה. וע"י לעיל שער א' פרק ד' ד"ה והנה אחר, שם בארנו דבר זה באריכות בהערה 132, וכן ע"י לקמן שער ז"א פרק א' לענין דדי בהמה ד"ה ונבאר עתה.

⁶⁷⁵ ע"י כללים ח"א לה ע"א וז"ל, אותה העצמות הפנימית שאמרנו שהוא עצמות הפנימי דכל ספי' ודכל פרצוף הנה הוא אשר נאצל כל תחתון מהעליון שעליון בבחי' עילה ועלול אמנם השלמת הגילוי והמציאות דכל ספירה ודכל פרצוף הנה הוא נמשך ונעשה רק ממטה למעלה. כלומר שזה בהשתוות עם הכלים שלו.

⁶⁷⁶ ע"י מב"ש דף כב ע"א ונלע"ד חיים (לש"ו), ע"י לקמן הערה .

ע"י לקמן פרק ו' שיסוד דעתיק מתלבש במצח [הרב אמר שכל מה שמדבר בפרק ו' שכל הז"ת שם היינו ז"ת דחסד המתלבשים בתיקוני גלגלתא], אלא נראה שכל כוונתו שם היא להארתו, וכדלקמן פרק ז' ד"ה ונחזור לענין, וע"י לקמן שער יד פרק א' ד"ה והנה אין, שיסוד דעתיק מסתיים בחזה דא"א.

וע"י במב"ש כב ע"א, ז"ל, ונלע"ד חיים כי עתיק כולל דכר ונוק' ג"כ, וזה שבכאן מדבר בדכורא אשר יסודו ארוך זכר, ודלקמן ביסוד הנוק' הקצר, והוא ממש כעין יסודות דא"א בז"א כמש"ל כנלע"ד.

⁶⁷⁷ ע"י פת"ש א"א ב' וז"ל, יסוד של דכורא יש בו כח התפשטות ההשפעה ביותר מביסוד דנוקבא שזה הוא חסדים וזה גבורות, ולכן אין הארת יסוד דנוקבא מאיר אלא במאור העליון של א"א שהוא בת"ת שבו [ע"י מב"ש הובא לקמן בהערה], שכן תמיד גם למטה יסוד אימא מסתיים בת"ת של פרצוף התחתון שהוא סוד התקשרות הנשמה ברוח בלב, וכן הוא בשרשו כאן, אבל יסוד דדכורא שענינו חסדים שהולך תמיד לבסם גם הנוקבא שהיא כולה דינים שמקומה מן החזה ולמטה, לכן מתפשט הארתו יותר להאיר גם למטה מן החזה, וכן הוא כאן בשורשו, מאיר יסוד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער אבא ואמא פרק א

ונבאר ענין תיקון או"א הנתקן אחר תיקון א"א, וגם הם ינקו תחלה מדדי בהמה⁶⁷⁸ בבריאה ואח"כ עלו באצילות וינקו מדדי אדם כמ"ש בע"ה לקמן בענין זו"נ. ונבאר עתה איך או"א מלבישין את א"א כנ"ל, שכל בחי' האצילות מלבישין זה את זה. הנה נת"ל⁶⁷⁹ שאו"א לקחו בינה דמ"ה שהוא בחי' התנין דמ"ה, ועוד לקח אבא ז"ת דחכמה⁶⁸⁰ דב"ן, ואמא ו"ת דבינה⁶⁸¹ דב"ן, כי ג"ר דחכמה דב"ן וד"ר דבינה דב"ן כבר

סמל מאיר האוצר

דכורא דעתיק ביסוד דא"א, ובזה מתקשר הנהגת א"א עם ז' תחתונות של עתיק שכולל כל ז' ימי בראשית וכל המאורות הנמצאים באצילות, שכולם הם נשרשים בשורש גדול בבחינת עתיק בסוד מלכות העליון של הנצחיות. [עי' לקמן שער או"א פרק א' שאין יסוד דנוק' מגולה בעתיק בכלל]⁶⁷⁸ עי' שער המלכים פ"ד ומבו"ש הנדפס מחדש כב ע"א (לש"ו).

עי' כללים ח"א נח ע"א, וזה תמצית דבריו: סוד דדי בהמה הם להחיות את המלכים בחיות המוכרחת כדי שלא יתבטלו בעת השבירה בירידתם לבריאה. אמנם כמו כן מבואר במקום אחר שהם שמשו בעת התיקון ולכאורה הדבר צ"ע. והנה כמו כן צ"ע עוד כמה וכמה תמיהות:

(א) איך היתה חיות למלכים עד שלא נתקן העתיק. (ב) איך יתכן שהמלכים דעתיק עצמו חיו, מ"ט היותם תוך ג' למקורם לא הספיק כדי להחיותם, (ג) מ"ט ירדו כולם לבריאה בתיקון ומשם הם ינקו ועלו למעלה. (ד) מ"ט שיש את זה רק בעתיק ולא בשום פרצוף אחר. (ה) מ"ט אין דוגמת דדי בהמה באדם התחתון.

בהקדם יש לבאר שעתיק הוא ז"ת דרדל"א, שרשו הוא במלכות דאדם קדמון, והוא הנשמה הפנימית דא"א. לכן לא זו בלבד שז' המלכים דאצילות הראויים לאור דא"א אינם רחוקים ג' (כדי שיהיו בתורת לבוד עי' שער מול"מ ג') ממלכות דאדם קדמון, אלא גם הטעימן המאציל בנועם זיו דאור א"א, כדי שיהיו ראויים לקבל בתוכם את היחוד דאור א"א ממש.

ועתה יתבאר מהיכן ינקו מלכים דעתיק, וכן מהיכן כולם ינקו עד תיקון עתיק. שכן אפילו קודם התיקון, עתיק הוא מבחי' אור א"א, ולכן די בכך שהוא תוך ג' לשרשו להחיותם וכן הדין לענין מלכים אחרים, אמנם מאז תיקון העתיק עלו אורות העתיק לצורך תיקונם ונשארו כל שאר המלכים ללא תיקון וללא הארה מא"א [משא"כ הארת המלכים עצמם לכליהם כנזכר בשער התיקון פרק א'], ולכן נעשה בעתיק סוד דדי בהמה, שהיותם תוך ג' מספיק כדי להחיותם. אמנם לצורך עליו דייחוד אור א"א בהם היה צריך להניקם מעתיק דווקא.

ועתה יתבאר מ"ט אין בחי' דדי בהמה באבא ובאמא, שכן הם אינם ממדריגת אור א"א, וכן זהו הטעם שבעולם הזה לא מצינו דוגמתה, שכן אין גילוי לאור א"א בעולם הזה.

סוד תיקון דדי בהמה נמצא תמיד, שכן תמיד מתבררים עוד ניצוצין (עי' שער ז"א פרק א'), ובביאת משיח יאירו בחינת דדי בהמה לבי"ע, ויתעלו עולמות בי"ע לדרגת עולם האצילות, שכן רק בתיקון של ניצוצי האצילות זוכים לגילוי דדי בהמה, ועד ביאת משיח לא יהיו בי"ע אלקות גמור.

כל פרצוף, אחרי עיבורו ולידתו ירד לבריאה, וינק בבחינת יניקת דדי בהמה כדי להצטמצם, וכן ע"מ שייעשו שורש לנרנח"י דבי"ע שמתפשט מהם אח"כ (עי' לקמן שער ז"א פרק א'), דהיינו האלקות שבנרנח"י דבי"ע. ותכלית היניקה מבחי' דדי בהמה היתה להטעימן מזיו הארת אור א"א, כדי שיהיו ראויים לחזור ולעלות אח"כ לעולם האצילות.

דדי בהמה נקראו כך ע"ש שהם מצויים למטה, ועיקרם הוא מהארת הפרקין התחתונים, ועוד שהם מגיעים לגבול עולם הבריאה המכונה בהמה, ושם עיקרו הוא שם ב"ן, והם לבר מגופה, ואצילות נקרא אדם שעיקרו שם מ"ה.

עי' ביאורים ח"ב צא ע"ג שקודם שנאצל ז"א, נתפשט א"א עד סוף האצילות, שכן כל המלכים היו בעולם הבריאה קודם שנתקנו, ולכן היו יונקים אז מסוד דדי בהמה אשר ישנם במלכות דעתיק ובמלכות דא"א אחר שמתלבשים זה בזה. ויש בהם סוד דדי בהמה בהתפשטותם בגבול עולם הבריאה, שכן עולם הבריאה הוא בסוד בהמה. ולכן, כאשר מתפשטים בגבול הבריאה להניק את מלכים, ונעשה בהם אותו המקום לינק להם רק בסופם והרי הוא בבחי' דדי בהמה, דוגמת א"ק שנתפשט עד סוף רגליו קודם שנעשה האצילות.

ועי' הערה 674.

⁶⁷⁹ עי' לעיל טנת"א א' במ"ב.

⁶⁸⁰ דנקודות (טנת"א שם).

⁶⁸¹ דתנין (טנת"א שם).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אמרנו ובארנו שלקחם ע"י, אלא שנסתפק לנו כמה בחי' לקח מהם, אם אורות דפנים או דאחור⁶⁸² וכנ"ל בענין עתיק, ועד"ז נשאר לנו ספק גם באו"א כנ"ל. וא"כ נמצא כי מבחי' חכמה דב"ן (ספ"ע) לא לקח אבא אלא מספי' החסד שבה ולמטה, ואמא לא לקחה מבחי' בינה דב"ן אלא מספי' הגבורה שבה ולמטה. ובוזה תבין מ"ש בזהר (ח"ג ק"ח ע"ב) דאבא אחיד ותלייא בחסד, ואמא אחיד ותלייא בגבורה והבן זה היטב⁶⁸³.

והנה נת"ל (א"א פרק ב') כי גם א"א כלול מזכר ונקבה בחד פרצוף, הזכר בקו ימין והנקבה בקו שמאל, ולסבה זו כאשר באו או"א להלביש את א"א, אבא הלביש את קו ימין דא"א, ואמא את קו שמאלו כמ"ש. והענין הוא באופן זה, כי ב' כתרים דאו"א הלבישו את הגרון דא"א, זה מימין וזה משמאל, ושאר הפרצוף של אבא ושל אמא הלבישו את א"א מהגרון ולמטה עד הטבור של א"א, אבא מימינא ואמא משמאלא, זה בזרוע החסד וזה בזרוע גבורה. וגם זה פי' שני במ"ש לעיל שנזכר בזהר דאבא אחיד ותלייא בחסד ואימא אחיד ותלייא בגבורה. וצריך שנפרט בחי' אלו, כי הלא נת"ל שאו"א נחלקים לד' פרצופים, והם או"א וישסו"ת, וצריך שנדע איך ארבעתן מלבישין לא"א מן הגרון עד הטבור כנ"ל. ולכן צריך תחלה לתת סיבה וע"א} מי גרם לאו"א שילבישו לא"א (באופן זה)⁶⁸⁴. והטעם הוא בחי' היסוד של עתיק המתלבש בתוך פנימית א"א כנ"ל, וכמ"ש במקומו בענין ז"א. שלסבת היותו בתוכו ב' יסודות דאו"א גרם שיצאו ממנו לחוץ בחי' יעקב ורחל ולאח המלבישין את ז"א. כנ"ל הענין בא"א, כי האורות החו"ג היוצאין מן היסוד דעתיק המתלבש תוך א"א הם הממשיכין ומלקטין ומאחיזין האורות דאו"א וכן הכלים שלהם ומתקנים אותם שם⁶⁸², ומלבישים המקום ההוא ונעשו שם פרצופים גמורים⁶⁸³.

והענין הוא כי היסוד של ע"י הוא יסוד דכורא⁶⁸⁴ והוא צר וארוך⁶⁸⁵ ואינו רחב כמו היסוד דנוקבא שהוא עמוק ורחב⁶⁸⁶, ולכן אין בו מקום לסבול בתוכו החו"ג שלו. אמנם⁶⁸⁶ בתחלה נכנסין ומתפשטין ויורדין מלמעלה הגבורות בתוכו, לפי שעטרא דגבורה הוא במוח הד' התחתון מכל הד' מוחין כנודע, לכן מוח התחתון יורד תחלה ומתפשט ונכנס ביסוד דעתיק. וכאשר באים אח"כ החסדים הם דוחין את הגבורות ומוציאין אותם לחוץ

מאיר האוצר

⁶⁸² מש"כ או"א כחדא נפקין ושריין, פי' שניהם נמשכים ממקום א' שהוא מיסוד דעתיק ונעשית ונשלמת מציאות שניהם בעת א' והם שניהם שוין בקומתן (ביאורים ח"א לז ע"ד).

⁶⁸³ כלומר אורות וכלים דאו"א נעשו לפרצופים גמורים. ועי' פת"ש או"א פרק א' שאו"א אינם נזכרים באד"ר מכיוון שהם אינם נחשבים לפרצופים גמורים בפני עצמם, שכן הינם רק השלמה ותיקון עבור ז"נ (עי' בהגר"א על ספ"ד צ טו ע"ד), והנה עיקר האצילות הוא ז"א אמנם שלמותו והתגלותו באה בהדרגה על ידי או"א המוציאים אותו לגילוי ככל פרצוף שעד הפרסה הוא עיקר הפרצוף ולכן או"א הוא למעלה מהפרסא ואילו ז"א הוא למטה מהפרסא.

⁶⁸⁴ דלית שמאלא בהאי עתיקא (אד"ר קכט ע"א). בע"ק כל הקלקולים הם מתוקנים בקביעות, ולכן אין הנוקבא בחינה מיוחדת העשויה ממ"ה וב"ן כשאר הפרצופים, שכן בע"ק הוא מקום היחוד הגמור, שבו אין מכנים נוקבא כי אם בחינת ב"ן המושרשת בו, שהיא נתקנת בתמידות וקביעות ע"י מ"ה (פת"ש נתיב סדר הפרצופים פתח י"א). ואע"פ שאין שם נוק', שורש הימין ושמאל אכן מושרש כאן (פת"ש או"א ה'), אמנם עי' לעיל הערות 676.

⁶⁸⁵ עיקר מה שחלוק הזכר מן הנקבה הוא ביסוד. דהיינו, שעיקר הבנין של כל א' ניכר ביסוד שבו שעליו עומד הבנין, וכן הזכר עיקרו להשפיע, והנקבה עיקרה לקבל ולעצור בה מה שנותן הזכר לתוכה וכו'. שיהוי הזמן שצריך העובר להשתוות ברחם הוא בהעלם שאימא מעלמת אותו בתוכה ואין מגלה לחוץ מדרגותיו עד שיהיה נתקן ע"פ הסדרים והמדרגות שלה. נמצא שמקום זה הוא אכן בחינת דין וצמצום, שכל דין וצמצום הוא בעומק שעניינו הסתלקות והעלם למעלה, וז"ש שיסוד דאימא הוא רחב ועמוק, שכן הגבורות שבה עשו יסודה שקיע לגיו, מה שא"כ החסדים שטבעם להתפשט ויש להם כח הדוחה אותם לחוץ ואין לו שיהוי זמן, כי בחסדים אין כ"כ התחלקות המדרגות אלא הכל נכלל כאחד שהוא בסוד היחוד, וככל שמידת הדין שולטת יותר ויש סילוק הארה גדול יותר, הרי שכל דבר מצטמצם יותר ומתרבה לחלקים. וז"ש שיסוד דכורא הוא צר ואין לו מקום וסיבה שיעצור בו החו"ג שלא לגלותם, אלא תיכף הוא מוציאם לחוץ, תחילה הגבורות ואח"כ החסדים, לפי סדר ירידתם בזה אחר זה (פת"ש או"א ד').

⁶⁸⁶ כלומר כנ"ל עכ"ז שדו"נ מחוברים זב"ז בא"א, אכתי יש חילוק בין חסדים לגבורות.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מן היסוד דרך פיו לחוץ תוך גופא דא"א⁶⁸⁷, והגבורות מחמת חשקן ותאוותן להדבק בחסדים הזכרים כדרך הנוקבא הנאמר בה (בראשית ג טז) ואל אישך תשוקתך⁶⁸⁷, ולכן לא ירדו למטה בגופא דאריך להתפשט (בנוק) בנו"ה על דרך הז"א⁶⁸⁸. אמנם כאשר הם יוצאין מפי היסוד הם חוזרין ועולין סביבות היסוד דע"י מבחוץ ומקיפין ומסבבין אותו בסוד אור חוזר נוקבא⁶⁸⁹ מתתא לעילא⁶⁸⁹. ועיי"כ נמצאו מתחברים החו"ג יחד אלו מבפנים ואלו מבחוץ. וכבר נת"ל כי מקום סיום היסוד דעתיק היה במקום החוזה דא"א, נמצא שהחו"ג הנ"ל הם עומדין כולם תוך א"א ממקום החוזה שלו ולמעלה⁶⁹⁰.

וא"ת למה בז"א כשיוצאין תחלה הגבורות מתוך יסוד בינה ויורדין ברגע עד היסוד דז"א ובכאן הם עולין כנ"ל⁶⁹¹. וי"ל כי הז"א נפרד מן הנוקבא בפרצופים חלוקים, והז"א נתקן ע"י החסדים והנוקבא ע"י הגבורות, ולכן הם מוכרחים הגבורות לירד ליסוד דז"א שהוא מכוון כנגד הדעת של הנוקבא, כדי שדרך שם יתפשטו אל⁶⁹² הנוקבא להגדילה ולתקנה. אבל א"א, הזכר והנוקבא שבו הנה הם מחוברים בפרצוף א', זה בקו ימין וזה בקו שמאל, ולכן הגבורות שבו מתחברים אל החסדים⁶⁹² אלו מבפנים ואלו מבחוץ כנ"ל. גם לסבה אחרת כי החסדים באים מן מ"ה דעתיק והגבורות מב"ן דעתיק, וגם שם הם מחוברים ונקשרים מ"ה עם ב"ן בקשר אמין כנ"ל.

והנה גם החסדים יוצאין אח"כ מפי יסוד ולחוץ ומתגלין תוך א"א להגדילו ע"ד הנ"ל בז"א, והם מוצאין את הגבורות שהם מקיפין ומסבבין את היסוד דעתיק, חציים בימינו שהם ב' גבורות וחצי, וחציים משמאלו ב' גבורות וחצי אחרים, ואז הגבורות⁶⁹²

מאיר האוצר

⁶⁸⁷ פסוק זה כתוב לאחר החטא, והוא כנ"ל שאע"פ שעדיין אין דו"ג ניכרים בפ"ע, עכ"פ בשרשם הם נפרדים. ועי' פת"ש נתיב אבי"ע פתח כא וז"ל, שמצד הדין הנמצא במאורות שהוא גורם חסרון בתחתונים תשוקת הנבראים ומאורות התחתונים למלאות חסרונם, והוא סוד ואל אישך תשוקתך בסוד הצמצום וחפירה שביסודה שרצונה להתמלאות מיסוד דדכורא, עכ"ל. ועי' בהג"ר א על ספד"צ ח ע"ד וז"ל, ז"ש בזהר (וישב קפא ע"א) דלית לה מגרמא כלום, ולכן בעת הפגם ופירוד ח"ו חוזרת לקליפות ח"ו, שאין לה תיקון רק באתדבקא בדכורא, עכ"ל. וכל זה הוא רק בא"א שם אין שמאלא בהאי עתיקא, וכדלקמן בד"ה וא"ת, מכיוון שהם פרצוף א'.

⁶⁸⁸ דהיינו שהם לא נשארו סביב יסוד דאדם קדמון אלא ירדו למטה ממנו.

⁶⁸⁹ ואלו הגבורות עולים להתקרב אל החסדים מה שא"כ בז"א, שכאשר יוצאים, יוצאים הגבורות מיד למטה, והוא מכיוון שבע"ק הם קרובים אל השלמות ואין שם הפרש כלל בין הדינים לבין החסדים, שכן שם הכל הוא בסוד חסדים, והם נקראים גבורות בסוד השורש בלבד, ולכן צריכים שם להתקרב אל החסדים ולהיות במקומם למעלה, ולא להיות נפרד מהם [והבן] (פת"ש או"א ד').

⁶⁹⁰ אלו החו"ג שביציאת הגבורות עלו למעלה, והוא בסדר חו"ג הראשונים שבאו בעת שנתקנו סדר או"א, אמנם משם ואילך, כאשר מזדווג א"א בנוקבא ע"מ להוריד חו"ג חדשים, הם יורדים למטה במרוצה ואין עולים למעלה, אלא שאלו חו"ג הראשונים, שהם תמיד למעלה, מקבלים הארה מחו"ג החדשים דרך מסך היסוד והחו"ג אשר למטה, והם מקבלים הארה מן החדשים בגילוי גמור. והכוונה בזה, שהנה בבנין העולמות יש ב' דרכים: הא' בסדר בנינם ה"ה תחי' אצילותם, והב' הוא ירדת השפע המתחדש תמיד, והיינו, שהנבראים שהוכנו תחילה לא היו ע"פ סדר העבודה ובסוד "עולם חסד יבנה" (תהלים פט ג) ורק הוכנו בשביל העבודה. ר"ל, בסדר שיהיה ראוי שיצאו בו ע"י הנבראים והנשמות, כך שיהיו ראויים להנהיג ע"פ התורה וע"פ הסדרים אשר הוכנו להם, וז"ש "תחילת בנין העולמות" פי' שורשם וסדר בנינם, בזה היתה ההכנה באופן שיהיו החו"ג עומדים למעלה, חציים מכוסים וחציים גלויים כפי התכלית העולה מכלל סידור הבריאה. אמנם מבחינת פרטי הדברים יורדים למטה חו"ג בכל עת וזמן לשם חיות הנבראים ומתגלים למטה או בשביל תוספת שפע וטובה הנעשה ע"י זכות התורה והמצוות, לכן כל עסקם הוא לירד למטה ולא לעלות כראשונים, אמנם לפי שעיקר גילוי האצילות ויציאת הנבראים היה בשביל סדור הזמן והעבודה, לכן אנו אומרים שהראשונים מקבלים שלמות והארה מחו"ג החדשים המתחדשים בכל עת, וזה גורם להתחלקות הפרצופים לד' מדרגות (פת"ש או"א ד').

⁶⁹¹ כוונתו לחקור איזה תועלת יש בזה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ממשיכות אותן ומעלין אותן למעלה⁶⁹², ואז החסדים רוצין לעמוד מבחוץ (ע"ב) בימין היסוד, לפי ששם הוא בחי' מ"ה⁹² שביסוד אשר החסדים הם ממנו כנודע. אז הם דוחין את הגבורות העומדות בימין, ואז הולכין הגבורות אל השמאל⁹³.

והנה אין מקום להכיל מהחזה ולמעלה כל ה"ח⁹⁴ וה"ג, ואז אלו הב' גבורות וחצי שהיו בימין הם יותר מעולים⁹⁵ ועומדין בקו שמאלי למעלה מהחזה, וב' גבורות וחצי האחרים שהיו בשמאל ירדו למטה מהחזה בצד שמאל עצמו⁹⁶. ונמצאת עתה כל הה"ג כולם מתפשטות בקו שמאלי למעלה למטה, ב' וחצי למעלה כנגד יסוד הסתומה⁹⁷, וב' וחצי למטה כנגד⁹⁸ גילוי היסוד. ועד"ז החסדים מתפשטין בקו ימין ב' וחצי למעלה במקום⁹⁹ הסתום, וב' וחצי במקום¹⁰⁰ הגלוי. ונמצא עתה היות כאן ד' בחי', ולכן גרמו להוציא מכנגד ד' פרצופים¹⁰¹, והם החסדים העליונים (הוציאו פרצוף אבא בימין למעלה)¹⁰² והגבורות העליונים (הוציאו פרצוף אימא בשמאל למעלה)¹⁰³, וכן למטה החסדים שבימין (הוציאו פרצוף יש"ס)¹⁰⁴ והגבורות התחתונים (הוציאו משמאל את פרצוף התבונה)¹⁰⁵. ונמצא כי היות ב' בחינות גלוי וסתום בחסדים גרם התחלקות החכמה לב' פרצופים בימין, והיות ב' בחי' גלוי וסתום בגבורות גרם התחלקות הבינה לב' פרצופים בשמאל. וזה מה שנלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה בתחלה.

ואח"כ אמר לי מורי זלה"ה כי במה שכתבתי למעלה שהחסדים יוצאין לחוץ מיסוד דעתיק, שאין הענין כן, אלא כך הוא הענין, כי ב' חסדים וחצי¹⁰⁶ נשארו סתומים בתוך היסוד דעתיק, וב' חסדים וחצי האחרים¹⁰⁷ ירדו בגלוי¹⁰⁸ למטה מזה היסוד, משא"כ בגבורות שכולם הם עומדים מגולות לחוץ מצד השמאלי¹⁰⁹ (נ"א וב' גבורות וחצי כנגד הסתום וב' גבורות וחצי) ירדו¹¹⁰ בגלוי למטה מזה היסוד¹¹¹.

מאיר האוצר

⁶⁹² כדרך כל עצמות ומפנימיות של כל ספירה ודכל פרצוף הוא אשר נאצל כל תחתון מהעליון שעליו בבחי' עילה ועלול. אמנם השלמת הגילוי והמציאות דכל ספירה ופרצוף נמשך ונעשה רק מלמטה למעלה (כללים ח"א לה ע"א).

⁶⁹³ אבא כלול במזל העליון עד החזה, ואמא כלולה במזל התחתון עד הטבור. ועי' ספד"צ (יט ע"א) מזלא דכולא תלייא עד ליבא ואיתא בבהגר"א בהגה"ה שהכוונה לטבורא דליבא (כללים ח"א עט ע"ג).

⁶⁹⁴ לכאורה צ"ע, מ"ט א"א מתלבשים על חג"ת דא"א ולא על נה"י ככל פרצוף תחתון המתלבש על העליון ממנו. והנראה לומר שא"א מתלבשים על נה"י דעתיק, אמנם חג"ת דא"א היינו העטרין דרדל"א ממנו נעשה כל האצילות על ידי האו"א (כללים ח"א כז ע"ג), ועי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** מכיוון שאו"א יוצאים מיסוד דעתיק, הם סובבים את חג"ת דא"א מכל צדדיו, ודלא כאח"ף שהם מאירים רק לפנים ורק תולדת אורם הולך לאחוריהם (ביאורים ח"ב צו ע"ד), ועי' לקמן הערה 701. או"א נעשו גם מהנה"י דעתיק וכמש"כ כאן, וגם מהנה"י דרישא דא"א, וכמש"כ בשער הולדות או"א פ"א (ביאורים ח"ב קג ע"ג).

⁶⁹⁵ עי' פת"ש או"א ד' וז"ל, ה' הגבורות שבו ירדו תחילה ואח"כ באו החסדים ודחו הגבורות לחוץ, ועלו למעלה סביב היסוד ממטה למעלה להתחבר עם החסדים שהם נשארו סתומים ביסוד הנזכר, ואח"כ, כשיצאו גם החסדים אז דחו הגבורות לשמאל והחסדים הלכו אל הימין והגבורות נשארו חצים למעלה מן החזה וחצים למטה נגד מקום הגלוי וכן החסדים מימין בסדר זה והם ד' מדרגות והוציאו מכוחם ד' פרצופים שהם או"א וישו"ת, אכן, החסדים חצים הם שכשיצאו לגילוי מפי היסוד למטה מן החזה, אבל חצים העליון נשארו סתומים ביסוד וכו' עתיק ימין הוא בחינה תחתונה של עולם א"ס שנקרא א"ק הוא היורד להתלבש בא"א, ר"ל שהוא המקשר האצילות אל המדרגה יותר עליונה של הנצחיות, והיסוד הוא החובק בתוכו כללות הדברים המסודרים במדרגת הנצחיות, להביאם אל סדר הנהגת האצילות לקשרם במדרגה העליונה, וכו', וסדר תיקוני הבריאה הוא שהגבורות באים תחילה כמ"ש, (רש"י בראשית א א) בתחילה עלה במחשבה להבראות במדה"ד כו', וכו', ולכן הגבורות הם יוצאים בגלוי והחסדים נשארו סתומים, וכל זה הוא מושרש למעלה ביסוד דע"י שהוא המוציא הארת פרצופי או"א שהם עיקרים בשביל תיקון הז"א שהוא תיקון וסדר כל הנבראים, לכן יציאתם תלוי ביסוד הזה, ולפי שאבא הוא שורש כל החסדים שבכל הנבראים ואימא שורש הגבורות שלהם, לכן יציאתם ג"כ זה מהחסדים דע"י וזה מהגבורות שבו. וכו' נמצא שהחסדים חצים מגולים וחצים מכוסים, וזה הכל בשורש יסוד דע"י המשקיף בשביל תכלית הבריאה ותיקונו, שבזה אין הטוב העליון הנשאר מכוסה אין מתגלה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער יד פרק ב מ"תקכ"א

ועתה⁶⁹⁶ צריך לידע שא"כ במה יתחלקו הד' פרצופים אחר שהכל בגלוי. אבלקבב הענין הוא כי אינם כן רק בחו"ג ראשונים שבאוק"ב בעת שנתקנו או"א וגםק"ב להגדיל את א"א, ועד"ז היתה הגדלתו ותיקונו בפעם ראשונה כשנתקן עולם אצילות. אמנם משם ואילך שכבר נתקנו א"א ואו"א עילאין^{ק"ב} אלו החו"ג הראשונים, הנה כאשר מזדווג א"א בנוקבא ומוריד חו"ג חדשים, או לצורך או"א, או לצורך זו"ק"ב, אז אותן חו"ג אינן עומדין כסדר הנ"ל שעולין למעלה כנ"ל (פרק א'), אמנם הם יורדין במרוצה למטה ממקומם. רק שאלו החו"ג הראשונים שהם למעלה^{ק"ב} תמיד הם מקבלים הארה מן החדשים הבאים אה"כ^{ק"ב}, כי זווג א"א ואו"א לא פסיק⁶⁹⁷. ובפרט מה שהוא צריך לחיות העולמות⁶⁹⁸, ותמיד נמשכין חו"ג חדשים, אז חו"ג ראשונים שהם למעלה הם מקבלין הארה מן החדשים {ע"ג} דרך מסך היסוד בסיתום גמור. והגבורות והחסדים אשר הם למטה מקבלין הארה מן החדשות בגילוי גמור, וסיבה זו הוא מה שגורם אל התחלקות ד' פרצופין להיות שינוי הבדלקב"ב בין התחתונים אל עליונים.

נמצא עתה כי או"א מתחילין להלביש את א"א מן הגרון שבו עד סיום היסוד דעתיק שבתוכו, שהוא עד סיום שלישי עליון דת"ת דא"א, והוא עד החזה שלו. ואבא מלביש הימין ואמא מלביש השמאל. ואח"כ באים יש"ס ותבונה, גם הם מלבישין את א"א מהחזה הנ"ל עד טבור של א"א, שהוא יותר למטה מעט⁶⁹⁹ מן חצי ת"ת שלו, יש"ס בימין ותבונה משמאל. ואלו הד' פרצופין הן מלבישין לא"א מן הגרון עד הטבור⁷⁰⁰ כנ"ל מכל צדדיו וסביבותיו⁷⁰¹, ימין ושמאל, אהור ופנים^{ק"ל}.

וכבר נודע מ"ש (שער לאה ורחל פרק ג') בענין לאה ורחל בהיותן עומדין באחורי ז"א, שאז העקביים של לאה נכנסין תוך ראש רחל העומדת תחתיה, וכן הענין בכאן,

מאיר האוצר

לעולם, מה שא"כ בפרצופים התחתונים יוצאים החסדים כולם לגלוי כמו מז"א לנוקבא ששם נסדר מה שצריך להנהגת הזמן לפי העת ולפי הענין הצריך, (ו)לכן צריכים שיצאו כולם, מה שא"כ ביסוד דע"י אינו בפרט אלא כלל הטוב המשקיף לעתיד.

⁶⁹⁶ עי' ליקוטי נוסחאות, והדבר תלוי בב' הצדדים שבפרק הראשון אם ב' החסדים העליונים נשארו בתוך היסוד או לא.

⁶⁹⁷ עי' זהר ויקרא ד ע"א: תרין רעין דלא מתפרשין.

⁶⁹⁸ עי' לעיל הערה 456.

⁶⁹⁹ דהיינו חצי שלישי כי הטבורא דגופא הוא בב' שלישי ת"ת (לש"ו).

⁷⁰⁰ אם כן או"א מסתיימים במזל העליון וישו"ס"ת במזל התחתון (כללים ח"א עט ע"ג). היות או"א כך הוא מכיוון שהם כחדא נפקין וכחדא שריין (אד"ז רצ ע"ב). שכן שניהם נמשכים מיסוד דעתיק ומציאות שניהם נעשית ונשלמת בעת א' (ביאורים ח"א לז ע"ד).

כתוב לקמן פ"ג, ובהולדת או"א פרק ג', ובריש שער ז"א, דאו"א בכללות יש"ס ותבונה מגיעים עד סוף הפרסה, שהוא טבורא דגופא שהוא בב' שלישי ת"ת, ומשם ולמטה מתחיל ז"א. אבל בא"א פ"ה במ"ב [כלל] א', ושם בפ"ז, ובהולדת או"א פרק ה' ו' כתב שאו"א מסתיימים בחצי ת"ת ומשם מתחיל ז"א. ומצאתי שכבר העיר הרח"ו ז"ל בזה, הובא בהולדת או"א פ"ז בהגה (ועי' לעיל באח"ף פרק ג' שמבואר עוד שיטה ג' שהוא מן החזה וכמ"ש לקמן [שער כה דרוש ג'] דף ט ע"ד ע"ש בגיליון [לקמן ח"ב הערה טז]) והרי יש כאן ג' סברות הסותרים זה את זה. אמנם הם כולם אמת, כי הם הג' רישין דכתר דכל תחתון, כי רישא עלאה הוא מהחזה דהעליון, ורישא תניינא הוא מחצי ת"ת דהעליון, ורישא הג' הוא מהטבור דהעליון. אבל עיקר התלבשותם הוא רק על הנה"י דהעליון, איהו בנצח ואיהי בהוד כנודע. ומשום שהב' רישין עלאין נכללין בחד כמ"ש בשער א"א ספ"ג ורפ"ד, לכן הם שניהם בהשליש האמצעי שהוא מהחזה עד הטבור, ועי' דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כג סימן ג' [ועי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.**] (לש"ו).

⁷⁰¹ ודלא כאח"ף שכל הארתם היא רק לפנים, שכן אח"ף המה אורות התיקון, ולכן לאחוריים יש חלק בהם, והם בחי' י"ג ת"ד. אמנם האורות היוצאים מן נקב החזה והטבור ליסוד יכולים להתפשט באחוריים ג"כ והוא שורש או"א (ביאורים ח"ב צו ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שעקביים של רגלי הבינה נכנסין תוך ראש תבונה⁷⁰², משא"כ באבא ויש"ם העומד תחתיו. וטעם הדבר הוא לפי שהגבורות יצאו תחלה מהיסוד ונתגלו, ואח"כ יצאו החסדים. ואז הוא קלא הגילוי בשוה לכל הגבורות, ולכן נתקשרו הגבורות קשר אמיץ העליונים עם התחתונים, ולכן אע"פ שאח"כ נחלקו לב' פרצופים נשאר ביניהן קשר אמיץ וחזק ע"י עקביים הנ"ל, אשר על ידם מתקשרים הבינה עם תבונה. וזהו מ"ש בגמ' (ברכות סא ע"א) לא נצרכה אלא למקום החתך, והוא בחי' מקום ההפסק וההבדל והחיתוך שיש בין רגלי בינה אל ראש תבונה, כאשר נחתכו הגבורות לחצאין כנ"ל. ואותו אור שהיה במקום החתך הנ"ל נכנס בסוד בחי' העקביים בתוך ראש תבונה, ובחי' אור הזה לקחה הבינה לחלקה יותר על חלק התבונה.

והנה תבין עתה למה הבינה קלא נקראת (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה⁷⁰³, והטעם הוא כי היא נעשית מבחי' גבורות אשר הם מגולות כולם בגלוי יותר מן החסדים כנ"ל, אבל אבא שהוא מן החסדים שאינם כ"כ בגלוי, אמרו עליו בזוהר (אד"ז דף רצא ע"א) ועד קלא אבא טמיר ונגניז יתיר, והבין זה. עוד סבה אחרת, כי הגבורות יצאו ונתגלו תחלה טרם החסדים, ואז קבלו הארה גדולה {ע"ד} בתחלה בהיותן מגולים, אשר ז"ם הפסוק (משלי כו ה) טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת, כי יותר טובים ומאירין הגבורות הנקראים תוכחת להיותן מגולים, יותר מהחסדים הנקראים אהבה, לסבת היותן נסתרים קלא ומכוסים. ולכן נקראת בינה עטרת בעלה כנ"ל, כי משרז"ל (ברכות יז ע"א) לע"ל צדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהם היא הבינה הנקרא לעתיד לבא⁷⁰⁴ ועלמא דאתי (זוהר ח"ב קטו ע"ב), לכן בזמן ממשלתם שהוא עולם הבא (לעת"ל) קלא אז החסדים הזכרים הנקראו צדיקים יושבין ועטרותיהם שהם הגבורות בחי' הנקבה בסוד עטרת בעלה, עטרות בראשיהם קלא, גדולים מהם.

גם בזה תבין מ"ש בזוהר (יתרו פג ע"א) על פסוק (תהלים קו ב) מי ימלל גבורות ה', כי בינה נקרא גבורות, בסוד (תהלים צ י) ואם בגבורות שמונים שנה. וכן אמרו בזוהר כי הבינה דינין מתעריין מינה כנזכר פ' אחרי מות (סה ע"א) ופ' ויקרא (י ע"ב) וכן בהרבה מקומות. והטעם הוא לפי שכולה אינה נעשית ונבנית אלא מגבורות לבדם, משא"כ ברחל ולא⁷⁰⁵ שאע"פ שהם נקראים נקבות, יש בהם ג"כ חסדים, וזכור הקדמה זו. גם ז"ם הפסוק (משלי ח יד) אני בינה לי גבורה, כי היא לוקחת הגבורה דב"ן קלא דא"א ומשם נבנית.

סא מאיר האוצר

⁷⁰² טעם הדבר, שכן פרצוף רחל מתחילה רק לאחר שמסתיים פרצוף לאה כמ"ש בשער לאה ורחל פ"ג, אמנם תבונה מתחילה מחזה דבינה ולמטה. והטעם הוא מכיוון שתבונה נולדה מבינה, ולכן מתלבשת הבינה בתבונה מהחזה ולמטה ע"ד הזר"ן שמלבישים את אר"א, משא"כ בלאה ורחל שאין נולד פרצוף רחל מלאה אלא הם ב' פרצופים מיוחדים בפ"ע ושניהם באים מאימא ועומדים במקום פרצוף ז"א, לאה מהחזה ולמעלה דז"א ורחל מהחזה ולמטה.

אמנם צ"ע מה שכתב הרב כאן שתבונה מתחילה רק מהעקביים של רגלי בינה, ונכנסים עקביים דבינה בתוך ראש תבונה כדרך רגלי לאה הנכנסים לראש רחל. אלא עומק הענין הוא שכל התלבשות שהרב מזכיר בעומק הענין מדבר על הטפה הזרעית שיוורד מעליון לתחתון, ולכן באמת כל התבונה למטה לגמרי מהבינה, וכל מה שאמרנו שתבונה מתלבש על החזה דבינה ולמטה כוונתו שמשם מתחילה הטיפה זרעית, ולכן באמת בינה ותבונה עומדים תמיד כדמיון רחל ולאה, אלא שיש חילוק א' בין תבונה ובינה לכל ב' פרצופים אחרים המתלבשים זה בזה, והוא, שלפעמים נכנסים רגלי בינה בראש תבונה כדרך לאה שלפעמים נכנסים עקביים שלה בראש רחל (ביאורים ח"א לז ע"ג).

⁷⁰³ עי' לעיל שער ט' פרק ג', שהכינוי "אשת חיל עטרת בעלה" קאי על מידת המלכות ולא על מידת בינה, אמנם לתרץ את זה עי' הערה 553.

⁷⁰⁴ עי' זיווגים פרק ה' לענין החילוק בין "לעתיד לבא" לבין "עולם הבא" שכן לעתיד לבא הוא בחי' בינה ועולם הבא הוא בחי' תבונה. ולפ"ז לכאורה נראה שמש"כ כאן "עלמא דאתי" הוא טעות.

⁷⁰⁵ בענין לאה עי' שעה"פ פרשת בראשית, ובענין רחל עי' שער תיקון הנוק' פרק ו, ושער הירח פרק ב.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה עתה יש מקום שאלה, והוא, כי אם הטעם של מעלת הבינה על החכמה הוא גילוי הגבורות, ואם כן היה מהראוי שיהיו יש"ם ותבונה עם היותן תחתונים גדולים במעלה על או"א, לפי שהתחתונים הם בגלוי והעליונים הם במקום הסתום. אבל הענין כך הוא, כי הנה אם כאשר יצאו הגבורות תחילה היו מתפשטין ויורדין תכף למטה במקום הגלוי, אז ודאי שהיו מאירין למטה במקום הגלוי, והיו יותר גדולים תחתונים מן העליונים. אמנם אפילו הגבורות התחתונים עלו למעלה^{קל"ה} במקום בינה עליונים^{קל"ב}, והאירו שם עיקר הארתן ונצטרף עם האור העליון, ואז היו העליונים יותר מעולים ונבונים^{ק"ב} מהתחתונים של מטה. גם טעם אחר⁷⁰⁶, כי המחצית של הגבורות והחסדים העליונים כל בחי' נתינת^{קמ"א} לאו"א, אבל מחצית התחתונים שמהם נעשו יש"ם ותבונה אין כל הארתן ניתנת להם לבדם, כי גם הם צריכות להתפשט ולתת הארה לשאר התפשטות הגוף מטבורו ולמטה והירכיים והיסוד דא"א, וגם הם {עא ע"א} צריכין להאיר אל זו"ן המלבישים את א"א מהטבור ולמטה⁷⁰⁷. ונמצא שלא נשאר מהארתן אל יש"ם ותבונה רק הארה מועטת, ובוזה נמצא שאו"א גדולים ומעולים מהם.

שער יד פרק ג מ"ת^{קכ"ב}

ונבאר עתה קצת חילוקים שיש בין א"א אל ז"א, עם שכבר ביארנו לעיל קצת שנויים אחרים. כי הנה הזו"א^{קמ"ב} החסדים מתפשטים בכל גופו וגבורות ניתנו כולם לנוקבא, משא"כ כאן. והטעם הוא לפי ששם הזכר והנקבה הם פרצופים נפרדין, לכן הזכר לוקח החסדים והנוקבא לוקחת הגבורות, אמנם בא"א שהזכר ונקבה שבו פרצוף א', אלא שזה עומד בצד ימין וזה בשמאל⁷⁰⁸, לכן ג"כ מתפשטין עד"ז החסדים⁷⁰⁹ בקו ימין אשר שם הזכר⁷¹⁰, והגבורות בשמאל אשר שם הנקבה. עוד יש חילוק אחר כי בא"א יוצאין ד' פרצופין מבחי' יסוד אחד בלבד שבתוכו שהוא היסוד דעתיק כנ"ל⁷¹¹. ושם בז"א מב' יסודות שיש בתוכו שהם יסוד דאבא ויסוד דאמא כנודע אין יוצאין רק ד' פרצופים לבד שהם יעקב, דודר המדבר, ולאה, ורחל, כמבואר במקומו. והענין הוא כי גם בא"א (בעתיק)^{קמ"ד} יש ב' בחי' שהם זכר ונקבה כנודע אצלינו, אלא שהם מחוברים יחד כנ"ל. ולסבת התחברותם גרם שינוי אחר מכאן אל הזו"א, כי בכאן אפי' הנקבות שהם בינה

מאיר האוצר

⁷⁰⁶ עי' הערה 702.

⁷⁰⁷ זו"ן דאצילות רק מתחילים אחר סיום הרדל"א עי' בהגר"א על ספד"צ פ"ה ד"ה יהי רקיע לג ע"ג (כללים ח"ב קטז ע"ג).

⁷⁰⁸ עיקר ההנהגה בתחתונים המסודר לפי העבודה היא מז"א שהוא ו' קצוות נגד שית אלפי שנין, ועיקר הדבר הוא שתיקון העבודה והבחירה הוא לתקן המדרגות החשוכים להאירם, והיינו, סוד התבסמות הגבורות ע"י החסדים, שלכן נתנו לתחתונים שהיא הנוקבא הכוללת מדרגות ב"ע, ונבראים התחתונים צריכים תחילת בנינם להיות בגבורות לבד שהם המדרגות לפי החשך והצמצום הנמצא בהם, וכפי ערך עבודתם בתורה ומצות הם מתקנים ומבסמים הגבורות עם החסדים, וזה סוד זיווג ז"נ שנעשה על ידם, בכל עת לפי ערך הזמן והעבודה, וכמו שלמעלה נכנסים אורות הדכורא שהם החסדים בנוקבא שהיא מגבורות, כמו כן יורדין תיקונים למטה בב"ע ג"כ מדרגות מאירות את התחתונות שהיה נמצא בהם החושך והצמצום בתחילה, וזה אינו בתמידות ובכל זמן רק בעת התיקון והזיווג, אבל א"א הוא המסודר לפי השלמות האמיתי באופן שאין קלקול ואין קטרוג מצד הסט"א, לכן שם תמיד הגבורות עומדים מבוסמים ומאירים ע"י החסדים, ולכן א"א שני המדרגות של חו"ג הם בו, רק שזה ימין וזה שמאל, ר"ל, שהמדרגות ניכרים כל א' בפ"ע מטעם שהם עומדים ליתן למטה ששם הם מתחלקים באמת, ולכן אף שבאמת ע"ק כולא ימינא לית שמאלא ביה (אד"ר קכ"ט ע"א) מ"מ בדרך השאלה ושורש נקראים הגבורות שמאל נגד החסדים (פת"ש או"א ה).

⁷⁰⁹ דיסוד דעתיק הרי הוא דעת דא"א.

⁷¹⁰ דא"א עצמו, וממילא אבא.

⁷¹¹ כלומר מבחי' יסוד דעתיק שהוא בתוך חזה דא"א.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ותבונה יוצאין דרך הפנים דא"א אבל לא באחור⁷¹², משא"כ בז"א שלא ורחל הם באחור ז"א כנ"ל⁷¹³.

עוד יש חילוק אחר, והוא, כי בז"א יצאו ב' נקבות שהם לאה ורחל, אחת נגד מקום המגולה למטה מיסוד, ואחת כנגד מקום המכוסה⁷¹⁴, כמו שהם כאן בינה ותבונה, אבל ביעקב ודור המדבר אינם יוצאין שניהם אלא למטה במקום הגלוי⁷¹⁵. והטעם הוא לפי ששם בז"א יש למעלה במקום המכוסה ב' מסכים, שהם מחיצות יסוד דאבא ויסוד דאמא המלביש ליסוד אבא כנודע. והנה יעקב ודור המדבר שתיהן יוצאין מן יסוד דאבא שמתעלם תוך יסוד דאמא, ואין להם כח לצאת לחוץ שם למעלה, אבל למטה במקום המגולה שאין שם מסך דיסוד דאמא רק מסך⁷¹⁶ דאבא לבד, יכולין לצאת שם. משא"כ בלאה שהוא מיסוד אמא, ואפילו למעלה אין לה אלא מסך אחד, לכן יצאתה אפילו במקום עליון המכוסה. אבל כאן בא"א, אין בו רק יסוד אחד לבד דעתיק, ואפילו למעלה לא יש רק מסך א' בלבד, ולכן יכול לצאת פרצוף אחד שם למעלה במקום הסתום ופרצוף זע"ב) אחד למטה במקום גלוי.

⁷¹⁷וצריך שתדע ענין אחד והוא כולל בכל בחי' הפרצופים, והענין, כי בא"א באמצע גופו יש חד פרסא ומסך מבדיל בין חצי העליונה לחצי התחתונה⁷¹⁸ כנראה בחוש הראות, ומבשרי אחזה אלו"ה (איוב יט כו) איך יש קרום א' מחיצה המפסקת בין איברי הנשמה⁷¹⁹ (הנשימה) שהם הריאה והלב ובין איברים התחתונים שהם כבד ובני מעיים כנודע. והנה זה הפרסא אינו ביושר רק כי כאשר מתחלת מצד הפנים היא מתחלת מתחת החזה ממש, וכשמתרחבת ומתפשטת עד האחור היא עומדת (נמוכה עד)⁷²⁰ כנגד מקום הטבור כנראה בחוש הראות בחוש הטבע. וזהו נקרא יותרת הכבד⁷²¹, קרומא דפסיק גו מעוי דב"נ כנזכר בזוהר פ' בראשית (לב ע"ב) ע"פ (בראשית א ו) יהי רקיע בתוך המים. והנה או"א עומדין בב' הצדדין דא"א, זה בימין וזה בשמאל, ועומדין פניהם איש אל אחיו פב"פ. והנה בחוש הראות אנו רואין שמקום חיבור ב' בחי' הבטן והכרס של שניהן בולט ויוצא לחוץ משאר הגוף, ושם במקום סיום הכרס שלהם של או"א שם כנגד מקום זה בא"א מתחיל הקרום הנ"ל להתפשט עד אחוריו, וכאשר הולך ומתפשט ונמשך זה לאחורי א"א, שם הוא⁷²² הירכיים של או"א, שהם יותר ארוכים מן הכרס שלהם. ויורדין ונמשכין למטה עד מקום הטבור של או"א ושם מסתיימין⁷²³ אורך התפשטות ירכין דאו"א⁷²⁴. וגם הקרום עד שם מתפשטת באחור והולך ונשפע ויורד, עד שנמצא גמר התפשטותו באחור נמוך מכנגד מקום הטבור, ודבר זה ניכר בחוש הראות ואין להאריך.

מאיר האוצר

⁷¹² ועכ"ז הם מקיפים מכל הצדדים. עי' לעיל הערה 694.

⁷¹³ עי' פת"ש או"א ה' וז"ל, שזה בא מצד ההפרש הראשון שזכרנו שבז"א, שהגבורות שבו הם בתחילה אינם מתוקנים, שכך נסדרו בתחילה חסורי השלמות והתיקונים כדי שתיקונם יהיה ע"י האדם ע"פ עבודתו, לכן גם הנוקבין שהם השורש של הנשמות והאדריכל שבנאה אותם דהאם המנהגת אותם, ג"כ היא נבנית מאורות בלתי נשלמים שאין זה כוונתו והארת פניו ית', לכן בתחילה הם עומדים באחור שהוא בחינת חזרת הארת פניו מנבראים, וכמ"ש (דברים לא יז) והסתרת פני מהם וגו' וביאתם לפניו תלוי בעבודת התחתונים כשמתקנים מעשיהם וגורמים ביסוס כל המדרגות החשוכים ע"י החסדים, הם מחזירים אותם בבחינת פב"פ מסוד הזיווג דו"ג, מה שא"כ בא"א שהוא מסודר לפי השלמות המתוקן בלי שום קלקול כלל, לכן תמיד הם פב"פ.

⁷¹⁴ היינו שלמטה מהיסוד הוא מקום התגלות החסדים, אמנם למעלה ממנו החסדים מכוסים וכדלעיל פרק א'.

⁷¹⁵ היא חצר הכבד (ירושלמי יומא מא ע"א – פת"ש או"א ו'), והוא הנקרא בלשונינו סרעפת.

⁷¹⁶ הארת נה"י דאו"א מתפשטת בכל קומת זר"ן אע"פ שאו"א הם קצרי קומה (כללים ח"ב סח ע"ג), ב' מקומות אלה של הטבור דליבא וטבור דגופא מתחילים במקום בו מסתיימים מזל עליון ומזל תחתון.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער זעיר אנפין פרק א⁷¹⁷

ונבאר⁷¹⁸ ענין ז"ן אשר תקונם באו אחר תיקון או"א⁷¹⁹. והנה נת"ל כי ז"ן נעשו מבחי' ז"ת דמ"ה ובחי' ז"ת דב"ן⁷²⁰, זולת הכתרים שבז"ת דב"ן, כי אלו עלו בנופא דע"י⁷²¹. ואמנם מקומם הוא למטה מן הקרום ואותה פרסה (הנ"ל)⁷²² שמפסקת באמצע גופא דא"א⁷²², כי עד אותה הפרסא עד שם מגיע סיום יש"ם ותבונה, ומהפרסא ולמטה מתחיל ז"ן⁷²³, הנעשים מלבוש של א"א למטה, שהוא מטבורא דא"א ולתתא עד סיום רגליו של א"א כמ"ש בע"ה.

סג מאיר האוצר

⁷¹⁷ ע"ח ז"א א.

⁷¹⁸ ע"י לעיל שער א פרק ד' ד"ה והנה פעם אחרת שמעתי (מהגוב"י שם).

⁷¹⁹ ע"י פת"ש שער ז"א פרק א' וז"ל, פרצוף ז"א הוא העיקר באצילות מכל המדרגות, ופרצופים הראשונים הם רק הכנה בשבילו, וכו' שכאן הגיע המדרגה שיהיה בגבול השיעור הראוי להנהיג התחתונים ע"פ העבודה, וכל המדרגות ופרטים של עמידתם ופרקיהם הכל נמצאים כמו כן בז"א, וכל דרכי הנהגתם בכל הפרטים ג"כ שם, וכן כל השינויים שנעשה למטה ע"פ סדר הזמן, הכל הוא ע"פ המסודר כאן בז"א, ולכן בו מדברים בכל הדברים, בחינת עיבור ולידה יניקה וקטנות וגדלות, מה שא"כ בפרצופים עליונים שאין שם כל הסדרים האלו, ונקרא בשביל זה זעיר אנפין, ר"ל מה שנתקטן ונצטמצם בגבול ושיעור הראוי לפי ערך התחתונים לבדו והוא כלל ו' קצוות של אצילות, ר"ל שמסודר ע"פ הנהגת הזמן של ו' ימי בראשית ושל שית אלפי שנין, ובו תלוי חיות האדם וסדור זמנים שלו, כמ"ש (תהלים צ י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו' שהם ו' קצוות עם עטרת היסוד, וכל אלו השבעים שנה המחברים משנים וחדשים וימים ושעות ורגעים הם הכל מאורות פרטיים שנצטרפו לכל א' לפי שורש נשמתו המורש בז"א, וכפי מספר המאורות שהם שם, כל אחד בגבול ושיעור ומידה מיוחדת שאין נכנס א' לגבול חבירו, מצד זה נולד הזמן שאין הרגע א' נכנסת בחברתה.

⁷²⁰ רואים מכאן שיש נוקבין ממ"ה ודכורין מב"ן אלא שאפשר שהנוקבין עגולים בחי' נפש שהם הנוק' בערך הרוח, אבל באמת יש בכל בחי' בחינות של זכר ובחינות של נוק' אלא שהכל נידון בערכין (דע"ה ח"ב קסא ע"ג).

⁷²¹ ע"י כל זה לעיל כא ע"ג.

⁷²² יש מסך ופרסא בא"ק מטבורו ולמטה וכן ישנו בחי' פרסא בכל פרצופי אצילות כולם (כללים ח"ב ל ע"ד), ולכן אלה נסתרות (תיקו"ז עא ע"א), ואלה לא.

⁷²³ ע"י ביאורים נקודות ב אות יב בסופו (לש"ו), וזה תמצית לשונו: יש להקשות שהרי לכאורה אינו דומה כלל, שכן שם נתעלו הכלים דנה"י גם בחג"ת הרי הוא מקום או"א, כדי לעשות בהם את העיבור דז"ן. ולכאורה אם כך הוא הרי שקיימת סתירה בדברי הרב שכן משמע ששם רק הכלים הם שעלו שם ולא עצמות האור, ואילו כאן בא"ק העלייה היא רק היתה באורות ולא בכלים. ועוד, שבא"א מה שעלה חזר וירד, משא"כ בא"ק. ועוד חילוק יש ביניהם, שבא"א הוא עלה בתורת מ"ן וע"כ הוריד דבר שלם, ואילו בא"ק הוא יצא בבחי' טפ"ק.

אלא נראה דצ"ל שכל התפשטות דנה"י דאדם קדמון שבתוך גוף הא"ק היה רק בבחי' ההתפשטות הראשונה לאצילות וכל ההתפשטות הראשונה חוזרת באמת ועולה למקומה ונשארת שם לעולם, והוא ההסתלקות הראשונה ומשם הוא מאיר לבחינה התחתונה ממנו. ועל זה הוא שאמר הרב שהנה"י דאדם קדמון מאירים לכל האצילות, דהיינו אותן האורות שנסתלקו. באופן אחר אפשר לומר, שעדיין נותר רשימו בנה"י דאדם קדמון, ואף הוא מאיר באצילות, ויתכן שגם לכך רמז הרב.

אמנם בענין ג' החילוקים, כוונת הרב לומר שפעולת כל תחתון נעשית לעולם רק על ידי הנה"י דהעליון הן בכלל והן בפרט. באומרינו "בפרט", כוונתנו שכל בחינה נעשית מנה"י דהבחי' שלמעלה ממנה, ובאומרינו "בכלל" כוונתנו לומר שא"א כולל את כל האצילות, שכן הוא מתפשט עד סוף הזר"ן. הנה המציאות דז"ן אינה נעשית כי אם על ידי הנה"י דא"א המשתתפים אף הם בפעולת הזר"ן. וכן נעשה דוגמתו בא"ק, שכן אף האצילות כולה, הרי היא מ"ה וב"ן הכלליים דאדם קדמון והללו אינם כי אם תולדות הנה"י דאדם קדמון.

אמנם ענין הצמצום והפרסה, הרי הוא הסתלקות אורות נה"י למעלה ופריסת הפרסאנעשים ע"י א"ק לכל האצילות, וכן מא"א לכלל הזר"ן, וע"ז אין האצילות עולה עם הכלים שלו למעלה מהפרסא דאדם קדמון, והוא הדין ז"ן שאינם עולים עם הכלים שלהם למעלה מהפרסא דא"א. ולכן אין האצילות מקבל מא"ק אלא דרך הפרסא, הרי הוא תמצית הארה, וכן אין הזר"ן מקבלים

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מאיר האוצר

מהא"א אלא דרך הפרסא, וגם הוא אינו כי אם תמצית הארה (ועל אף שלא נזכר ענין עליית אורות א"א למעלה דוגמת א"ק כן מצינו בבהגר"א על ספד"צ טז ע"א ד"ה וכן הוא) ומה שאמרנו שבא"ק עלו אורות ולא כלים, כן הוא בא"א לצורך עיבור ראשון דז"ן, ואורות אלו לא ירדו, ורק בעיבור השני עלו הכלים וירדו עוד פעם. ועליית הנה"י בחג"ת דא"א לצורך תיקון העיבור לא היה למעלה מן הפרסא אלא לפניו מן הפרסא בחלל שבין השדרה לפרסא, שכן הפרסא מתחילה מהחזה מצד פנים ונמשכת ומתעקמת לצד אחר עד כנגד הטבור, והחלק שבו אשר מבפנים לצד חוט השדרה נקרא בשם חג"ת, הגם שהוא למטה מן החזה, אמנם הצד החיצוני שלו הוא מכלל נה"י. אם כן, לצד פנים מסתיימים החג"ת בסוף החזה, הרי הוא טיבורא דליבא, ומצד אחר הוא לפניו מן הפרסא, ושם היה זיווג מיניה וביה, והוא כנגד ישס"ת שהוא במקום המזל התחתון (עי' עיבורים ב). וכן נזדווגו עי"ז כללות אר"א, שכן ישס"ת נכללו באר"א עלאין, ונעשה על ידי כ"ז העיבור דז"א בתבונה (עי' הולדות אר"א ג). עכ"פ העולה מכל הנ"ל הוא, שכל מה שהרב מביא בתורת משל ודוגמא מעולם לעולם ומבחינה לבחינה הוא בדרך כללות בלבד ואליבא דאמת כל א' הוא מיוחד לפי ענינו (ביאורים ח"ב צא ע"א).

התלבשות דכל הפרצופים כל תחתון לעליון אמנם מה שלפעמים אמר מהטבור ולפעמים אמר מהחצי ת"ת ולפעמים מבואר שהוא מהחזה הענין הוא כי עיקר התלבשות הוא רק על הנה"י לבד איהו בנצח ואיהי בהוד (ג' פרקי הנצח דעליון הוא בכל קו הימין, וג' פרקי הוד בקו שמאל ויסוד בקו האמצעי דת"י – ביאורים ח"ב פג ע"א) כנודע והת"ת דהעליון הוא הכתר דהתחתון ומשום שיש ג' בחי' דכתר שהם הג' רישין, רדל"א גלגלתא (הכולל אוריא וקד"א) ומוחא סתימאה, לכן אמר פעם מהחזה והוא הרישא עילאה דהתחתון, ופעם אמר מהחצי ת"ת ושם הוא הרישא תניינא, ופעם אמר מהטבור, כי שם הוא הרישא תליתאה (לש"ו, וכן הוא בדע"ה ח"א יא ע"א).

אמנם עומק ענין ההתלבשות המבואר בדברי הרב קאי רק על תמצית ההארה מהמלכות דעליון הנמשכת בתחתון, והמלכות כלולה בכל הפרצוף כולו. וכל חלקי ד' הבחי' הנ"ל הוא בסוד הארת המלכות דעליון המתפשטת מלמעלה ומתלבשת בתחתון (ביאורים ח"ב פג ע"א), דהיינו הארת מלכות דאדם קדמון שהוא מהמלכות דתנה"ם הפנימיים שבו, אבל עצם התנה"י הפנימי דאדם קדמון הם מבחי' א"ק עצמו והם מתלבשים באצילות ונעשים שם לעצם מעצמו ובשר מבשרו, ואעפ"כ הם נשארים מא"ק עצמו (דע"ה ח"א טז ע"ב). והנה אין לומר שהנה"י דאדם קדמון גופיה הוא שמתלבש באצילות, אלא ענין ההתלבשות היא בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דעליון, והוא חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית, והמה מאותו הנה"י של העליון, הנעשית בתחתון לעצם מעצמו (ועל אף שהטיפה נמשכת מכל הקומה. אמנם עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י). והנה באמת לאמיתה אין ההתלבשות של ספירות א"ק נמצאת בספירות האצילות כלל (וכן הוא בכל התלבשות של כל עליון בתחתון). וכל עולם ועולם עומד בפני עצמו, הן בעיגוליו והן ביושר שלו (חוץ מעיגולי א"ק הסובבים את כל העולמות) (ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג).

זו א' הסיבות שנוק' מכוונה באות ד' (שכן שורשו הוא בד' הספירות תנה"י דז"א) (עי' מקורו בהגר"א על ספד"צ יח ע"ג ד"ה ואמר ד') (דע"ה ח"א ד ע"ג).

גם לאחר התיקון עומדת האצילות מטבור דאדם קדמון עד סוף רגליו (עי' שער התיקון פרק ג'), ועיקר הא"ק הוא רק הע"ב וס"ג הכלליים המסתיימים במקום הטבור, שהוא עד הפרסא, ומשם ולמטה הוא מ"ה וב"ן הכלליים, והם עולם האצילות (עי' שעה"ק כא ע"א הובא בנוסחאות הערה ולמטה הוא מ"ה וב"ן הכלליים). וכל א' מהם עומד בפני עצמו, שכן הפרסא מפסיק ביניהם. וכל מה שהתפשט מהס"ג עד לסוף רגליו הוא רק לצורך ההתפשטות הראשונה לאצילות. אמנם עומק כוונת מש"כ כאן שמקום האצילות הוא למטה מטבור דאדם קדמון, הוא כי התהוות כל תחתון מעליון הוא בב' בחי': א) מהמלכות דעליון, והשני השתתפות העליון עצמו בתחתון מגופו ונפשו, ב) מתנה"י דעליון (על אף שבאמת שורשו הוא מכל הקומה. אמנם החג"ת [וכ"ש החב"ד] הם נעלמים), וזהו בבחי' אר"א, שהנה"י שלהם משתתפים בז"ן, אמנם עיקר התחתון נעשה מהמלכות דעליון, והאצילות הוא רק מהמלכות דאדם קדמון, ועכ"ז הע"ב וס"ג עם המ"ה וב"ן הם כולם כללות קומת פרצוף א'. הע"ב וס"ג בבחי' צורת חצי פרצוף העליון, ומ"ה וב"ן בחי' צורת חצי פרצוף תחתון. וכל מה שמשותף מהנה"י הוא רק בבחי' ההתפשטות הראשונה, אמנם העיקר הוא מהמלכות ודהיינו ההתפשטות השניה (ביאורים ח"ב פג ע"ג). { כמה נצרך? }

עצם מציאות כל וכל אור ונשמה שהוא מטיפה הזרעית דעליון הוא מהנה"י דעליון ועל אף שהיא באמת מכל קומת העליון בסוד אור מים רקיע אך מציאותה בסוד רקיע שאז נעשה ראויה להיות ולד ממנו הוא נגמר ונעשה רק בנה"י ומש"כ שהנה"י דעליון מאיר לתחתון דלא כמבו"ש המובא בנוסחאות שכותב שהנה"י דעליון מולידים לתחתון (ואז רק המלכות דמלכות העומדת בנה"י שלה נכנס לתחתון - דע"ה ח"א מב ע"ג), הכוונה על עיקר אור העליון הנשאר לעולם בנה"י שלו עצמו והוא מאיר לתחתון תמיד בבחי' אור מקיף (ביאורים ח"ב פט ע"ג), יש מקומות שכתוב שרק הנה"י דעליון, ויש מקומות שכתוב ב' שלישי ת"ת ויש מקומות שכתוב כל הז"ת, והאמת כי כל מציאות דתחתון הוא רק מהנה"י דעליון, שג' פרקי נצח דעליון הם שורש לחח"ן דתחתון וג' פרקי הוד הם שורש לבג"ה, והת"ת דעליון הוא שורש לכתר דתחתון והכתר נחלק לרדל"א גלגלתא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ק"ה ונבאר עתה מה שיעדנו למעלה בדרוש א"א (פרק א') לבאר, איך כל בחי' אצילות כאשר נתקנו ינקו מתחלה בסוד דדי בהמה⁷²⁴, ואח"כ ינקו מרדי אדם. ונתחיל

סמל מאיר האוצר

ומוחא סתימאה והגלגלתא נחלק לגלגלתא ואורא, ובד' בחי' כתר אלה נחלקו בדברי הרב עד היכן מתלבשים, כי הרדל"א מתלבש על השליש עליון דת"ת ואז התחתון כולל כל הז"ת דעליון, אך כללות הרישא תנינא שהוא גלגלתא ואורא הוא נמשך מהשליש האמצעי דת"ת דעליון, ואז התלבשות מהחזה ולמטה והרישא תנינא נחלק לב' והם גלגלתא ואורא, ולכן יש מקומות שכתוב שההתלבשות עד חצי הת"ת שהוא רק האורא דתחתון, וכללות רישא תליתאה הוא המוחא סתימאה והוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דעליון שהוא השליש התחתון דת"ת (ביאורים ח"ב פט ע"ד, כן דע"ה ח"ב צו ע"ד). {כמה נצרך}

⁷²⁴ עי' כללים ח"א נח ע"א וזה תמצית דבריו, סוד דדי בהמה הם להחיות המלכים בחיות המוכרח שלא יתבטלו בעת השבירה בירידתם לבריאה, אבל גם כתוב שהם שמשו בעת התיקון. צ"ע איך היה חיות המלכים עד שלא נתקן העתיק, ועוד איך חיו המלכים דעתיק עצמו, ולמה היותם תוך ג' למקורם לא מספיק להחיות אותם, ולמה בתיקון כולם ירדו לבריאה ומשם ינקו, ועלו למעלה, ולמה יש את זה רק בעתיק ולא בשום פרצוף אחר, ולמה אין דוגמת דדי בהמה באדם התחתון?

עתיק היא הז"ת דרדל"א והוא מהמלכות דאדם קדמון, והוא נשמה פנימית דא"א, ולכן הז' מלכים דאצילות שראויים לאור דא"ס לא רק שאינם רחוקים ג' אלא גם הטעימן בנועם זיו דאור א"ס, כדי שיהיו ראויים לקבל בתוכם היחוד דאור א"ס ממש.

ומה ששאלנו מהיכן ינקו מלכים דעתיק, וכן עד תיקון עתיק מהיכן כולם ינקו, והתשובה היא שעתיק אפילו קודם התיקון הוא מבחי' אור א"ס, ולכן מספיק היותו תוך ג' לשרשו להחיות אותם וגם מלכים אחרים, אבל מאז תיקון העתיק ושאר המלכים לא נתקנו אז עלה אורות העתיק לצורך תיקונם ונשארו כל השאר מלכים ללא הארה [הרי כתוב בשער י או יא לגבי ג' כלילן בג' שהכלים עלו אז*], ולכן נעשה בעתיק סוד דדי בהמה, שהיותם תוך ג' מספיק להחיותם אבל לצורך עילוי יחוד אור א"ס בהם היה צריך להניק להם מעתיק דווקא.

ואין בחי' דדי בהמה באבא ובאמא כי הם אינם ממדריגת אור א"ס, וכן זה הטעם שאינו בעולם הזה דוגמתה שאין גילוי לאור א"ס בעולם הזה.

סוד תיקון דדי בהמה נמצא תמידי, שתמיד מתבררים עוד ניצוצין (עי' שער ז"א פרק א'), ובביאת משיח הדדי בהמה יאירו לב"ע ויעלה ב"ע לדרגת אצילות, שרק בתיקון של ניצוצי אצילות זוכים לגילוי דדי בהמה, ועד ביאת משיח ב"ע לא יהיו אלקות גמור (זה ספר בסוף פרק א' של שער ז"א).

*כל פרצוף אחרי עיבורו ולידתו ירד לבריאה וינק מסוד דדי בהמה וזה כדי להצטמצם ולהעשות בהם שורש לנרנח"י דבי"ע אשר מתפשט מהם אח"כ (עי' לקמן שער ז"א פרק א'), דהיינו האלקות שבנרנח"י דבי"ע, והיניקה מבחי' דדי בהמה היה כדי להטעימן מזיו הארת דאור א"ס שיהיו ראויים לחזור ולעלות בעולם האצילות.

דדי בהמה נקראו כך שהם למטה ועיקרם מהארת הפרקין התתאים, ועוד שהם מגיעים לגבול עולם הבריאה שנקרא בהמה, ושם עיקרו שם ב"ן, והם לבר מגופה, ואצילות נקרא אדם שעיקרו שם מ"ה.

עי' ביאורים ח"ב צא ע"ג, קודם שנאצל ז"א נתפשט א"א עד סוף האצילות כי כל המלכים קודם שנתקנו היו בעולם הבריאה היו יונקים אז מסוד דדי בהמה אשר ישנם במלכות דעתיק והמלכות דא"א אחר שמתלבשים זה בזה וישנם בהם סוד דדי בהמה בהתפשטותם בגבול עולם הבריאה כי עולם הבריאה הוא בסוד בהמה ולכן כאשר שמתפשטים בגבול הבריאה לינק למלכים והרי נעשה בהם אותו המקום לינק להם רק בסופם והרי הוא בבחי' דדי בהמה וזה דוגמת א"ק שנתפשט עד סוף רגליו קודם שנעשה האצילות

עי' כללים ח"א דף נט ע"א, שבאותם מקומות שבאר"י יש מח', אם בחי' דדי בהמה דעתיק נעשו בסוף פרקין תתאין דנ"ה דעתיק ממש או שמא רק במלכות דא"א, והעיקר הוא שהם במלכות דא"א ועתיק, אלא שעיקר הארתם הוא מנ"ה, שכן גם עיקר המלכות הוא רק בסוד תוספת מלמעלה. לכן אמר בכ"מ שהפרקין תתאין דנ"ה מתפשטים בראש הבריאה.

עי' פת"ש ז"א פרק ב' וז"ל, הכוונה בזה, שכבר ביארנו (פרצופים פתח ה') שפרצוף ע"י עניינו לקשר אל הבלתי בע"ת שע"ז היה עומק מחשבה עליונה של רדל"א, וכל הכלים שנשברו שהוא סוד שיעורי הנבראים והמאורות כשהם מקולקלים ע"פ הבחירה שיוכל להגיע הקלקול בהם, וירידתם לבריאה הוא ענין סילוק האצילות והשלמות מהם בסוד (דברים לא יז) והסתרת פני וגו', מ"מ השבירה גופה היתה בשביל התיקון הגמור, שלכן הוצרכו בחינה תחתונה של עומק המחשבה עליונה שכוונתו לקשר המדרגות בשלמותם העליון לירד לבריאה, ר"ל ליתן שורש גם בירידתם וקלקולם שיהיו יכולים לעלות ולהתקן, ולכן כל תחילת התיקון והבירור של כל פרצוף כשעולה במחשבה להוציאו מן הקלקול להכנס תחת סדר היחוד והחיבור הראוי, הוצרך להאיר בו מבחינה זאת המקשרת אותם אל התכלית הזו, וזה ענין יניקתם מסוד הב' פרקין הנ"ל.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לבאר מבחי' תיקון א"א ונאמר כי הנה נת"ל (תיקון א') כי הנה תיקון כל האצילות היה בעיבור י"ב חדש, ולא ידעתי לפרשקני היכן היה מקום עיבור זה⁷²⁵, והמשכיל יבין מדעתו⁷²⁶.

והנה כאשר א"א היה בסוד עיבור⁷²⁷, נולד ויצא לחוץ וירד למטה לעולם הבריאה, ר"ל, מה שיהיה אח"כ עולם הבריאה, כי אז עדיין לא נברא עולם הבריאה, וירד למטה מאותן ב' פרקין תחתונים של נו"ה דע"י אשר ביארנו לעיל, שהם עומדין למטה בעולם הבריאה, ושם היה יונק א"א מאותן הב"פ שלהם⁷²⁷, שהם בסיוס הרגלים, כדמיון ב' דדי בהמה שדדיהם סמוך לרגלים, והמשכיל יבין איך נעשו ממש בחי' דדים למטה ואין

מאיר האוצר

ונקרא דדי בהמ"ה ר"ל סוד שם ב"ן שהוא בעת שעדיין לא נתקנו רק להיות מוכנים אל התיקון, עד אח"כ בעת גידולם יונקים מסוד דדי אדם שהוא שם המורה על תיקונם בגלוי ממש, ונקרא עקביים שהם הסוף של הרצון הנעלם הזה של רד"א שהסוף קשור תמיד עם הראש, ויניקה זאת מן הב' פרקין הוא אחר העיבור, שתחילה היה הפרצוף נעלם ע"ש העליון שנתקן בו והיה טפל אליו, וכשהוצרך להיות נולד ולהיות גלוי לפי מדרגתו, הוצרך להתקשר תחת סוף הרצון הזה שלפי מה שהוא יהיה נקשר ברצון הזה.

ולכן גם א"א אחר העיבור שלהם הוצרכו לירד למטה, ר"ל לקבל אותו הארה המתפשט לנבראים עצמם לפי מדרגתם בכדי שיהיו מוכנים לסדר האורות לפי הנבראים, כענין המלך אחר שנכתר בכתר מלכותו הולך וסובב בכל המדינה חוץ למקום משכן כבודו כדי לידע סדר התנהגות המדינה וכל פרטיה, ואז הוצרכו להתקשר תחת סוף הרצון הזה ואז עלו למקומם להיות נסדרים בסדרים שלהם במקומם שהוא למעלה מן הטבור דא"א, וכמו כן היה בז"א אחר שהיה תחילה בבטן אימא וטפל אצלה כשנסדרו מאורות שבו להיות בגלוי כפי הסדרים הצריכים לו, הוצרך לירד ג"כ למדרגת הבריאה ולהיות נכלל ונקשר תחת אותם השני דדים פרקין תתאין דע"י, ואחר כך עולים ונסדרים במקומם מן הטבור ולמטה דא"א, והבן מאד.

⁷²⁵ ר"ל שהעיבור היה בהאימא שבא"ק העומדת בו מהחזה שבו עד הטבור שבו ועי' כללים כלל טו ענף ח' אות יד בסופו (לש"ו) נוסף בכללים שזה העיבור היה לכל פרצופי האצילות כולם [כלומר ביחד שהרי בפרק ב' רואים עיבור ז"א במעי אימא דאצילות] שזה מקום המזל התחתון, והאבא שא"ק מקבל שפע מעקודים ולמעלה ומורידו לאמא שבא"ק.

לכל שם ח"ו שבו כי כל האצילות
לא תהיה ולא נשקן אלא עי'
טבורים וכל פרצוף נשקן ונחבר
ע"י הכפ"י העליון והגבוה
תחת אשה ע"י סתיה מוהוב
בתיקן' הים מנכר' התקנים

אמנם עי' מב"ש כא ע"ב:

הצריכים לזה התחטותו והיו שם צנוק' צנחי' עיבור י"ב חדש
והיה נתקן ונמלא בי עתיק יומין ב' הצחי' שבו שהם הדכורא והעוק'
נזדווגו יחד והעלו את ה' החלקים דכתר דב"ן התחטותים צנוק'
מ"ן וזכרוס ב"ן אורות וצין צחי' הכלים והיו שם צנחי' עיבור
ד"ב חדש ט' ושם נתקן א"א. ואח"כ נולד וילא משם וצללוהו ילא
וישב לו תחה סיוס הגלי העתיק תחת ב' פרקין בתראין דליה
העומדי' בעולם הבריאה י' כמש"ל בפ"ב ובאותם ב' פרקין
תתאין נעשו צנחי' ב' דדי בהמה אשר דיהם למטה אלל רגליהם
ומשם היה יונק א"א בזמן היניקה שלו ועי' יניקתו הגדיל ואז
עלה אחר זמן יניקתו ועלה באצילות והגדיל יותר בי הלב"ש את

ועי"ש הגוב"י אות ט':

הנהגות נמה ונ"ל בשער ג' ח"א פ"ב: ט' עיין בשער התיקון סוף פ"א שכתבתי מהרמ"ו וז"ל דים לימר דכל האצילות דשהיית זמן עיבור ד"ב חדש היו לכל
הפרצופים ביחד חודש א' לעתיק חודש אחד לא"א וכו' וא"כ סמוך לכלל אחד מהפרצופים הי' עיבור י"ב חודש. אך עיין בשער ז"א כי גם כתב כי תיקון
כל האצילות היה בעיבור יב"ח ועי"ש בהנהגות השמש אות א'. ולולא דמס' חסידא הייתי אומר דמה שכתב כי תיקון כל האצילות הי' בעיבור יב"ח אין כוונתי רק
יב"ח לטובת רק כוונתי היו לכל אחד י"ב חודש אך מה אשעה שהוא כנגד הנהגות השמ"ש ז"ל ונעלה דעתי י' ר"ל מה שהיו אה"כ עלים הבריאה כי עדיין

⁷²⁶ עי' גמ' (חגיגה י"א ע"ב) לא במרכבה ביחיד אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו, ועי' ב"ע רכז ע"ב, דהיינו שהוא עומד במעלת המתקלא, ובמעלת עולם התיקון.

⁷²⁷ בז"א כתוב {לקמן ע"ב} שינקו שם "זמן היניקה", וכאן לא כתוב, אבל מובא במב"ש כא ע"ב, ועי"ש שכל הפרצופים גם ינקו מדדי אדם.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

להאריך. ואחר שינק משם הגדיל יותר ועלה באצילות והלבישו עשר ספירות שבו לז"ת דע"י⁷²⁸ כנ"ל. והרי נשלם תיקון דא"א.

ק"ה ואו"א גם נתקנו אח"כ, וגם תקונם ע"י עיבור. ואחר זה העיבור נולדו ויצאו לחוץ וירדו גם הם למטה בבריאה תחת אותן ב"פ תחתונים דעתיק וינקו משם. ואח"כ הגדילו יותר ועלו והלבישו לאותן ב"פ תתאין דנו"ה דעתיק⁷²⁹.

ואח"כ הגדילו יותר ועלו באצילות במקומם והלבישו את א"א מהגרון עד הטבור כנ"ל. והסבה שהיתה בהם ב' עליות, הוא, כי כאן יש להם לעלות ב' מדרגות, בחי' עתיק ובחי' א"א, שהם אותן ב' פרקים תתאין דעתיק, והתלבשותן את א"א, ולכן הוצרך להם ב' עליות. אבל א"א שאין עליו רק מדרגה א' די לו בפעם א' לעלות כל ז"ת דעתיק בעלייה א', כי כולם מדרגה א' לעלות כל ז"ת דעתיק.

אח"כ היה תיקון זו"ן, ותחלה היו בעיבור במעי בינה⁷³⁰, ואח"כ בא זמן לידתם וירדו למטה לעולם הבריאה תחת אותם ב"פ תתאין דנו"ה דעתיק, וינקו משם זמן היניקה⁷³¹. ואח"כ נתגדלו והלבישו אותן הב"פ תתאין דעתיק. אח"כ הגדילו עוד ועלו למקומם שהוא מהטבור דא"א ולמטה והלבישוהו שם.

אח"כ הגדילו יותר ועלו למקום נה"י דתבונה של בחי' קטנות וינקו משם מג' אמצעיים שלה, שהוא מקום החזה עליה בלבד^{ק"ה} מבחוץ, כדרך שמגבהת האם את התינוק מבין ירכותיה ויונק מבין זרועותיה, ובחי' זו נקרא אצלינו תמיד בחי' היניקה, כמבואר במ"א כי יש ג' זמנים לזו"ן, והם: עיבור, ויניקה, ומוחין דגדלות⁷³². ודע כי היניקה זאת היא יניקה אמיתית הנזכר בדברינו תמיד^{ק"ה}, ואמנם כל שאר הבחי' שהיה לזו"ן אחר שנולדו, כולם נכללין עמהם^{ק"ה} [ס"א עמה] ונקרא בחי' יניקה, אבל עיקרה אינה אלא זו הנ"ל.

ואח"כ בא זמן הגדלות האמיתי של פג' ע"ג זו"ן⁷³³, והוא זמן כניסת המוחין דגדלות בראשו, שאז הנה"י דתבונה נכנסין^{ק"ה} ממש בראשו להיות לו מוחין. ואין זה כמו

ס מאיר האוצר

⁷²⁸ לא כולל ב' פרקי תתאין דע"י שהם בחי' דדי בהמה מאחר שהם למטה מעולם האצילות. ⁷²⁹ עי' שער המלכים פרק ד' ובמב"ש הנדמ"ח כב ע"א והנה אנו רואין כי היניקה אשר מסוד דדי בהמה היה גם בזו"ן רק מעתיק ולא מאו"א כי לא נמצא סוד דדי בהמה גם באצילות רק בעתיק ולא בשום פרצוף אחר ור"ל כי גם הזו"ן נתקנו רק על ידי יניקתם מסוד דדי בהמה דעתיק ולא מדדי בהמה דאימא אמנם הקליפות הם יונקים מסוד דדי בהמה דהמלכות כמ"ש בשער הקלי' פ"ב ופ"ד אבל תיקוני כל הפרצופים הוא רק ע"י סוד דדי בהמה דעתיק ולכן לא נמצא דוגמתם באדם בעוה"ז כי כל עניינם הוא כדי להתתקן לעלות לאצילות שהוא סוד אדם וכל העולמות ב"ע הם סוד בהמה והתפשטות הפרקין תתאין דנ"ה למקום הבריאה הנה נעשו ע"ז לסוד דדי בהמה ומהם יונקים באמת כל העולמות ב"ע תמיד כל משך זמן דעולם הזה כמו שכתבנו בארוכה בספר הכללים כלל טו ענף ז' אות ה' וכן יתקנו ע"ז לעת"ל בהתחדש העולם לעלות כולם בסוד אצילות והוא ע"י עתיק דוקא כי הוא הראשון לקבלת אור א"ס וכן מתקנים על ידו גם עתה תמיד כל הניצו"ק השייך לחלקי אצילות כמ"ש בחשמ"ל פרק ג' ע"י יניקתם מאותן הדדי בהמה ומתקנים ע"ז שיוכלו לעלות לאצילות (לש"ו), לגבי דדי בהמה עי' לעיל הערה 723. ועי' לעיל שער טז פרק ד' שמשמע שאין שום עיבור באו"א. ועי' שער מאמרי רשב"י נב ע"א: הפרש שיש בין או"א לז"א ונוקביה כי אבא ואימא מציאותם הראשון היה שלא על ידי זווג אריק אפינ והמוחין שלהם היה על ידי זווג אריק אפינ העליון הנקרא זווג דנשיקין.

⁷³⁰ עי' לעיל הערה 725, אמנם שם מדובר בעיבור דא"א וכאן בשל זו"ן וצ"ע, אבל נ"ל כמ"ש בהערה שם, אמנם עי' לקמן פרק ב' ד"ה ועת היתבאר שמשמע שזה הכל בתוך או"א עלאין דא"א וצ"ע, ועי' הערה 748. והרי לפי זה יניקה מדדי בהמה היא אחרי מש"כ בפרק ב' כאן? ⁷³¹ לא כתוב כמה וזה לא כ"ד חדש של יניקה הרגילה.

⁷³² אמנם לא היה לנוק' יניקה בפ"ע בתיקון נוק' פ"ד בחי' ג' וכו' וכן בשער הירח פ"א כי העיבור והיניקה היה לשניהם יחד כי עד הנסירה הרי הם שניהם בבחינת פרצוף א' (לש"ו). ⁷³³ כלומר גדלות שני עי' לקמן שער כ פרק ז וז"ל, והטעם היות נקרא בחי' זו גדלות האמיתי הוא לפי שעד עתה היה אל הז"א בחי' רוח אשר כל זה נקרא ז"א רוח כנודע. אך בבא לו נשמה אז הוא גדלות האמיתי שגדל ביותר מבחינתו.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

זמן היניקה אשר עלה עד ירכותיה, שהם הנה"י דתבונה לינק מן הדדים שבחזה, כי אז אינה רק עלייה מבחוי⁷³⁴ כנ"ל, אבל עתה נכנסין ממש תוך פנימיות הז"א בבחי' מוחין ממש, הרי נת"ל כל תיקון שיש בזו"ן⁷³⁵.

⁷³⁶ ונבאר עתה תחלה באיזה אופן מלביש ז"א את א"א מהטבור ולמטה. הנה הכתר דז"א הוא מהטבור ולמטה עד סיום הגוף הנקרא ת"ת, שהוא עד רישי ירכין⁷³⁵. וג' פרקין דנצח דא"א מתלבשין בקו ימין דז"א שהוא חח"ן, וג' פרקין דהוד דא"א מתלבשין בקו שמאלי דז"א שהוא בג"ה שבו, ויסוד דאריך אנפין מתלבש בקו האמצעי דז"א שהוא ד"ת⁷³⁷. ונוקבא דז"א יצאה מהחזה דז"א ולמטה, כדמיון הז"א היוצא מא"א ממש. ונמצא, שהז"א מלביש א"א עד סיום רגליו מכל צדדיו, ושם ג"כ מסתיימין (פנ ע"ד) רגלי דזו"ג, ושם הוא סיום עולם אצילות. אמנם רגלי עתיק, הב' פרקין תחתונים שבו, שהוא פרק תחתון דנצח ופרק תחתון דהוד דעתיק, אלו נכנסים יותר למטה ועומדים בגבול עולם הבריאה אשר הוא למטה מעולם אצילות, ועומדין שם בבחי' דדי בהמה כנ"ל באורך⁷³⁶.

שער ז"א פרק ב' 737

⁷³⁸ ונבאר עתה בחי' זמן העיבור של זו"ג איך היה. וכבר נת"ל (שער עתיק פרק א') כי נעשו מב' בחי' שהם ז"ת דמ"ה וז"ת דב"ן, זולת הכתרים הז"ת⁷³⁸. ונבאר סוד העיבור, ונאמר, כי הנה אחר שנתקנו או"א נשארו עתה בחי' ז' מלכים שמתו ועדיין היו בלי תיקון, ואמנם הם בחי' ז"ת דב"ן כנודע. גם אז היה עדיין א"א בלתי התלכשות מטבור ולמטה עד סיום רגליו, והיה מגולה מבלי לבוש⁷³⁹. וכדי לתקן הז' מלכים שמתו אשר מהם נעשה זו"ג הנ"ל, היה צריך שיהיה בסוד העיבור בתוך אמא. וז"ת⁷³⁹ העיבור, הנה תחלה אסף א"א את רגליו, ר"ל כי נה"י שלו שעדיין היו מגולין כנ"ל, נתעלו למעלה עד הג' אמצעית חג"ת דא"א עצמו המתלבשים תוך או"א מקודם זה כנ"ל (שער הולדות או"א וזו"ן פרק ה')⁷³⁹. גם ק"א

סמל מאיר האוצר

⁷³⁴ כלומר כלים דז"א שהם רק בחיצוניות – הרב @.

⁷³⁵ ששם התחלת היסוד (ביאורים ח"ב צח ע"ב).

⁷³⁶ עי' הערה 724.

⁷³⁷ ע"ח ז"א ב.

⁷³⁸ כלומר כל ה"ס פרטיים שבכל הז"ת דמ"ה וב"ן חוץ מהכתרים שבהם, כמ"ש בטנת"א א' במ"ב, והוא בתיקון, וכל השפע נכנס לעתיק, ומשם לכל הבחי' שמגיעים, ועי' נהר שלום כב ע"א, וסידור רש"ש מלך העולם בהורדת הטיפה.

⁷³⁹ עי' שער מאמרי רשב"י נב ע"א: זעיר אפין היו בו שני עיבורים ויניקה אחת באמצעם וזה ענינם כי הזווג הראשון שהוא כדי להמציא את מציאותם העיקרי, הוכרח להיות על ידי אריך אפין עצמו לפי שמכחו נעשה ונאצל כל האצילות כי כולן לבושים אליו כנ"ל. אבל הזווג היה על ידי אבא ואימא לתת לו מוחין. ולכן נבאר תחילה ענין העיבור הראשון הנקרא בחינת תלת כלילן בתלת, איך היה על ידי זווג דאריך אנפין בבחי' זווג התחתון של היסוד שבו הכולל זכר ונקבה בסוד צד ימין וצד שמאל כנ"ל. והיה באופן זה כי הנצח וההוד ויסוד דא"א שהיו למטה משיעור קומת אבא ואימא, נתעלו למעלה בתוך חג"ת דאבא ואימא ולא בתוך חג"ת דא"א עצמו, כי הרי החג"ת דאריך נתעלו והיו בבחי' מוחין דא"א כנ"ל, אבל נתעלו נצח הוד יסוד בתוך חג"ת דאבא ואימא, ונמצאים אז היותם בבחינת תלת כלילן בתלת, כי נכללו תלת נה"י, תוך תלת חג"ת דאבא ואימא. וזהו סוד מ"ש בפי' בשלח דף נ' ע"א בההיא תוספתא תלת רוחין דהוה כלילן בתלת היו שקיעין כו' ושם ביארתינו במקומו וע"ש. ונמצא כי נצח הוד יסוד דאריך אפין הם סוד תלת טיפין דסגול שמהם נעשה אדם תתאה שהוא הזעיר אפין כמ"ש בתיקונין תיקון ס"ט דק"ח וע"ש. והנה צריך לבאר היטב ענין העליה הזו והוא כי הנה חצי הת"ת התחתון עלה ונכלל עם חצי העליון של הת"ת דא"א עצמו שבתוך או"א כנ"ל. ועלה הנצח דאריך ונכלל בחסד דאבא ועלה הוד ונכלל בגבורה דאימא ועלה היסוד דאריך ונחלק לשנים חציו הימני נכלל בתוך יסוד דאבא וחציו השמאלי נכלל ביסוד דאימא ואז נזדווג יסוד דאריך מיניה וביה ימין בשמאלי. וגם נזדווגו אבא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

עתיק התחיל לאסוף ב' פרקין האמצעים^{קכ} שלו (על גבי)^{קכ} ב' פרקין הראשונים דנו"ה שלו, והיו מלובשים ב"פ^{קכ} עליונים (פד ע"א) תוך ב"פ אמצעים^{קכ}, אבל היסוד דעתיק אינו צריך לעלות כי הוא מסתיים למעלה בחזה דא"א⁷⁴⁰קכ. ואח"כ הלבישו^{קכ} החסד והגבורה וחצי ת"ת העליון דאריך אנפין^{קכ} לאותן ב"פ אמצעים דנו"ה ואת היסוד דעתיק. ואח"כ הלבישו נו"ה דא"א להו"ג שלו עצמו, וחצי ת"ת התחתון שבו הלביש את חצי העליון, והיסוד דא"א הלביש אח"כ את חצי ת"ת תתאה^{קכ} שבו, ועלתה העטרה^{קכ} אל יסוד שבו והלבישה את היסוד עצמו שבו. ואח"כ עלו חג"ת דו"א והלבישו לנו"ה ועטרת היסוד דא"א. ואחר כך עלו נה"י דו"א והלבישו לחג"ת דו"א עצמו. ואח"כ עלתה הנוק⁷⁴¹, שהיא המל^{קכ}, בסוד העטרה והלבישה את היסוד דו"א. ונמצא שעלו בחי' זו"ן למעלה. ונמצא ז"א כלול^{קכ} ג' גו ג'⁷⁴² שהם ו"ק שבו ג' כליל בג', ונרמז זה (פ' בשלח דף נ ע"א בתוספתא) ג' רוחין דכלילין בג' הוי שקיעין כו'. ונודע כי ז"א הוא בחי' רוח והמלכות נקראת אבן, וזהו אבנין שקיעין^{קכ}743, ודי בזה^{קכ}744.

ס מאיר האוצר

באימא ושימש חצי יסוד הימני דאריך ביסוד דאבא בסוד מים זכרים. וחצי השמאלי ביסוד דאימא בסוד מין נוקבין.

⁷⁴⁰ מאחר שהוא במקום הפרקין העליונים של הנה"י דע"י.

⁷⁴¹ עי' דע"ה ח"ב ו ע"ד שלומד דברי האר"י כאשר הוא מזכיר המלכות במלכין קדמאין כוונתו לכל הח' מלכים שבדברי הימים.

⁷⁴² כלומר בעיבור וזה אחרי טיפה ולפני ו' קצוות שלם (כללים ח"א סו ע"ג), וזה היפך הרגיל, שג' תוך ג' היא במקום הנה"י ולא במקום החג"ת

⁷⁴³ ז"ל הזהר: ויסע מלאך האלהים וגו' (מתניתין) עד לא (ס"א אשתקע) אשתכח אורא דכיא ולא נהיר אבנין נקיבין הוו סתימאן תלת רוחין דכלילן בתלת הוו שקיעין ומיין סתימאן תחות נוקבי בשבעין ותרין אתוון אתהדרו לאתרייהו אינון אבנין (ס"א דרין) בתר שבעין ותרין דרגין (וכן תלת זמנין) אתבקעו ואתנקיבו אבני תחות צרורא (דהוה חקיק) דהוו חקיקין ואתכנפו דרגין ואתעבידו כנופיא חדא (ס"א אתפלג ואתעבידו כנופיא חד) לבתר אתפלגו ואתעבידו תרין דרגין פלגותא מיא אגלידו ופלגותא אשתקעו אלין סליקו ואלין נחתו מהכא שרא עלמא לאתפלגא צרורא אחרא (נ"א חדא) אית לעילא (לעילא) והוא גליפא בע"ב חתימן דגושפנקא תקיפא ובהו שקיעין גלגלוי דימא כד נטלין אתפלגו לארבע זויין פלגו חדא סליק ופלגו חדא נחית פלגו חדא לסטר צפון ופלגו חדא לסטר דרום כד מתחברן כחדא גומרין דלהטין קיימיין בלהט שנא דחרבא דמתהפכא:

תרגום: ויסע מלאך האלהים וגו' (משנה) טרם (שנשקע) שנמצא אור טהור ולא מאירים האבנים הנקובות היו סתומות שלש רוחות שכלולות בשלש היו שקועות ומים סתומים תחת הנקבים בשבעים ושתיים אותיות חזרו למקומם אותם אבנים (דורות). אחר שבעים ושתיים דרגות וכן שלש פעמים התבקעו וננקבו האבנים תחת צרור שהיה חקוק והתכנסו הדרגות ונעשו כנוס אחד (נחלק ונעשו כנוס אחד). אחר כך התחלקו ונעשו שתי דרגות חצי מים קפאו וחצי שקעו אלה עלו ואלה ירדו מכאן התחיל העולם להתחלק. צרור אחר (אחד) יש למעלה (למעלה) והוא חקוק בשבעים ושתיים חותמות של חותמת תקיפה ובהם שקועים גלי הים כשנוסעים נחלקים לארבע זויות מחצית אחת עולה ומחצית שניה יורדת מחצית אחת לצד צפון ומחצית אחת לצד דרום כשמתחברים כאחד גחלים שלוהטים קיימים בלהט שנינות החרב המתהפכת.

עי' שם בהגהות מהרח"ו שהאורא היא יסוד אבא והאבנין נקיבין שמוזכר כאן הוא גבורות דאימא ונראה עומק כוונתו היא ליסוד דאימא.

ועי' שער מאמרי רשב"י יז ע"ד ז"ל, כבר הודעתך כי נצח הוד יסוד דז"א נעשו שלשה מוחין בנוקביה [כלומר בנוק' דז"א] ושלשה מוחין דזעיר אפין נעשו מנצח הוד יסוד דאימא, וכמו שהיסוד דזעיר אפין נקרא אמא דכיא [נדצ"ל אמא דכיא, עי' אד"ר קמב ע"א], כך נקודת ציון של הבינה נקראת אורא דכיא [עי' הגהות מהרח"ו שזה יסוד אבא – אם כן נראה שכוונתו בדכיא כאן לא לעצם היסוד אלא לתוספת מוחין שנוסף בזיווג וכן הוא למעלה באשא דכיא [וכן הוא בשער נקודות פרק ד' וכן שער דרושי הצלם פרק ב' בכללי החו"ג אות יז] וצ"ע], והיא בחינת היסוד שבה, ולשון אורא דכיא זה תמצאהו פעמים הרבה בס' הזוהר בשתי האדרות. וכאשר נקודת ציון שהיא היסוד של הבינה נכנסת ומתלבשת ונשקעת תוך גולגלתא דז"א, אז נעשה לזעיר אפין בחינת הדעת וזכור כלל זה. וזמ"ש 'עד לא אשתקע אורא דכיא', כלומר טרם שנכנסו נה"י דאימא להיותם בבחינת מוחין ברישא דזעיר אפין, להאיר שם, אשר אז נכנסה גם כן אורא דכיא דאימא גו רישא דז"א ונשקעה בתוכו. יאמר כי טרם היות הדבר הזה היה עדין הזעיר אפין בגו מעהא דאימא כי בהיות זעיר אפין בסוד העיבור. ולכן אבנין נקיבין הוו סתימאן כלו' כי בהיות זעיר בסוד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ועתה יתבאר איך נתלבשו גם הם תוך או"א, והוא, כי אחר כל הנ"ל הלבשו או"א ויש"ם ותבונה את כל הבחי' הנ"ל, כי כבר נת"ל שאורך אלו הד' פרצופים הם כשיעור אורך הנ"ל, שהם חג"ת דא"א. נמצא כי או"א נשארו כמו שהיו בראשונה תמיד⁷⁴⁵, לפי שהם קצרי קומה⁷⁴⁵ כנ"ל. אבל עתיק וא"א שהם ארוכים, הוצרכו לעלות קצוותם התחתון ולכלול אותן בקצוותן העליון, והנה גם זו"ן היו יכולים לישאר שם כמו שהוא ולא להלביש קצוותם התחתון בעליון, כי אורך הו"ק אינם כ"כ גדולים, וא"כ למה הוצרכו לכלול ולהיות בחי' ג' כליל בג'. ואמנם תשובת שאלה זו (פד ע"ב) נתבאר באריכות⁷⁴⁶, כי הכוונה היתה לקבצם ולקשרם יחד⁷⁴⁷, שיהיו רה"י באחדות, ולא ר"ה דרך פירוד, כי זו היתה סבת מיתת המלכים בראשונה⁷⁴⁷. ובזה נמצא כי זו"ן הם עומדין באמצע בין נה"י דא"א ובין פנימיות או"א⁷⁴⁸, ואז היו שם בתוך פנימיות או"א בסוד עיבור כדרך הולד הניתן במעי אמו.

ואין תימה בזה אם או"א שהם יותר עליונים ורוחניים מלבישיין לזו"ן בתוך מעיהם ופנימיותן, כי כן צריך לצורך העיבור בהכרח. ועוד, כפי האמת אין זה חציצה והפסק בין א"א לאו"א, לפי שזו"ן⁷⁴⁹ הוא קטן מאד בערכם⁷⁴⁹, ובפרט עתה שאין לו עשר ספירות רק ו"ק בלבד, ואפילו אלו הו"ק אינן מתפשטין רק ג' כליל בג' כנ"ל. נמצא שמקום ומצב ומעמד הו"א אינו רק בחצי ת"ת התחתון⁷⁵⁰ דאמא אשר שם מקום הריון ועיבור הולד, אבל בכל שאר הפרצוף אין שום הפסק בין או"א לא"א, ואין זו נקרא חציצה והפסק. והנה ע"י כל הכללות והתלבשות הנ"ל, נמצא שעתה יש אורות רבים וכפולים בתוך או"א, וא"כ אע"פ שהיה הז"א נתון בתוכם, והיה מפסיק בינם לבין א"א, אין זה מעלה ומוריד⁷⁵¹.

מאיר האוצר

העיבור גם נוקביה הנקראת מלכות היתה שם עמו גם כן [באומרו נוקביה כוונתו לנוק' דז"א כפרצוף בפני עצמה כדמוכח מריש הקטע וכן משעה"ק], ע"כ.
⁷⁴⁴ צורה זו של נה"י עולים לחג"ת היא דוגמת מש"כ בגמ' נדה ל ע"ב שראשו של תיקון בין ברכיו (פת"ש ז"א ג')

⁷⁴⁵ מציאותם של או"א הם מהגרון עד הטבור, אבל עי' לש"ו (כללים ח"ב קכה ע"ב) שעכ"ז אורם מתפשט למטה מהטבור, וכן עי' כללים ח"ב סח ע"ג שם נתבאר שנה"י דאו"א [נדצ"ל שם שהארת נה"י דאו"א] מתפשטים בכל קומת זו"ן, וכל התלבשות ז"א על נה"י דא"א הוא דרך נה"י דאו"א (עי' שעה"כ לג ע"ב), ועי' לעיל [אין כוונתו שנה"י דאדם קדמון גופיה הוא שמתלבש באצילות, ענין התלבשות הוא רק בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דעליון [עי' לקמן שער כג סוף פרק ד'] הרי הם חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטפה הזרעית ונעשית בתחתון לעצם מעצמיו (אע"ג שטיפה נמשכת מכל הקומה, אמנם עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י). והנה באמת לאמיתה אין התלבשות של ספירות עצמות א"ק בתוך ספירות האצילות כלל (וכן הוא בכל התלבשות של כל עליון בתחתון) וכל עולם ועולם עומד בפני עצמו הן בעיגולו והן ביושר שלו (חוץ מעיגולי א"ק הסובבים את כל העולמות) (ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג).

⁷⁴⁶ עי' שער העיבורים פרק ב'.

⁷⁴⁷ עי' לעיל שבירה ב' והערה שם [עולם הנקודות הוא שיעור ששיערה המחשבה עליונה בבחי' הקלקולים אשר נמצאו בהם על ידי הסט"א, הנמצא בסיום הקדושה וגורם הפסד לשליטת הקדושה, וכן להפסד ולקלקול של שיבוש הסדרים, שכן הספירות אינן פונות לתכלית אחת משותפת אלא כל אחד מהם הוא נפרד בפני עצמו, משא"כ בתיקון כולם מסודרים בהיקף שלם באופן שכל א' מהם תלוי בחברו וכ"א מתלבש אחד בחברו (פת"ש שבירה יג)].

[הערת המלבה"ד: צ"ע על איזה זמן מדבר רבינו, אם בשעה שהכלים קיימים ללא אורות, הדבר לכאורה קשה, שכן אם עדיין לא נכנסו אורות לכלים איך יהיה להם קיום וממילא לא יתכן שיהיה לנקודות שם עולם, ואם המדובר הוא בזמן שהאורות בתוכם, אף זה לא יתכן, כי לעולם אין האורות והכלים מצויים יחדיו, שכן מיד כאשר נכנסים האורות נשברים הכלים מרוב גודלם, ועי' לקמן שער יז פרק ב'. וז"ל שעה"ק לב ע"ד, גם זו"ן הם קצרי קומה והיו יכולים לעמוד שם כמו שהם ז' מלכים זה למעלה מזה, ע"כ. וכן עי' אד"ר קצז ע"ב: תניא אמר ר"ש לחבריאי עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא. משמע שזהו הקיום שלנו עכשיו. ועי' לקמן הערה 523].

⁷⁴⁸ זה איננו עיבור אלא תחילת עליית מ"ן לגרום זיווג בין או"א

⁷⁴⁹ עי' נוסחאות שיש גירסאת ז"א ויש זו"ן והרי לעיל כתוב זו"ן ולמה הוא רק מתיחס לז"א ונראה שנוק' בטל לז"א ולכן לא שייך לפרשה פה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נמצא עתה, כי נצח והסד והצי ת"ת והצי יסוד והצי מל'קצ"א של ז"א⁷⁵⁰ נתונים מצד ימין בתוך אבא, והצי האחר נתונים בצד שמאל תוך אמא. אמנם, אח"כ כולם מתקבצין במעוי דאמא, ואבא נותן המחצה שלו במעוי דאמא, כי שם הוא מקום העיבור האמיתי וכמ"ש בע"ה.

ונחזור לענין כי הנה מכה עליית כל האורות הנ"ל וכללותן למעלה, וכן מכה עליית ב' פרקין האמצעיים דנו"ה דעתיק למעלה בב' פרקין קדמאין, נוסף שם אור גדול ועצום, ואין בו כח (פר ע"ג) ביסוד דעתיק לסבלו, כי הוא צר מאד. ואז נבקע ונסדק מלמעלה למטה לארכו ויצא האור לחוץ, ואז חכמה ויש"ם העומדין בימין מתחברים ונעשו פרצוף אחד בלבד, וכן אמא ותבונה שבצד שמאל נעשו פרצוף אחד לבד⁷⁵¹. כי עתה אורות היסוד שוין בענין גילוי בהשוואה א', ואין עתה כסוי וגלוי הגורם חילוק פרצופים. ועתה אין שם רק ב' פרצופים לבד, אחד מאבא ואחד מאמא, ושיעורם למעלה, מן הגרון עד למטה בטבורא דא"א. וזכור הקדמה זו כי בכל פעם שרוצין או"א להזדווג לצורך מוחין לז"א⁷⁵², נעשה הכל פרצוף אחד⁷⁵³ לבד לאבא ויש"ם, ופרצוף אחד לבונה ותבונה, וזכור זה⁷⁵⁴ לכל המקומות שתצטרך להקדמה זו.

מאיר האוצר

⁷⁵⁰ כלומר המלכות של הז"מ ע"י לעיל .

⁷⁵¹ ע"י שער יד פרקים א וב, שכל החילוק בין אבא ליש"ם מחמת שינוי קבלת מיסוד עתיק.

⁷⁵² ע"י שער המוחין פרק ג שמשמע שכך הוא בכל זיווג להולדת ז"א ול"ד למוחין שלו.

⁷⁵³ וכל זה הוא הן לצורך הגדלות ראשון [שהרי כאן איננו מדבר במוחין אלא בז"א עצמו] והן לצורך הגדלות שני כמבואר בשעה"כ פסח דף פ ע"ג וע"ד וכמ"ש בדע"ה ח"ב [דרוש ד'] ענף כג סימן ו' ז' (לש"ו), כלומר שיורדים או"א לתוך יש"ס ע"י לעיל שער או"א פרק ד' רק שיש לחלק ביניהם אם נכללו בא"א (ביאורים ח"א מו ע"ג).

וזה תמצית לשונו בדע"ה: דרוש ד ענף כג סימן ו

התיקון האמיתי שהיה ראוי לאדם הראשון הוא, שהיה צריך לכוון כוונות ולייחד יחודים בשמות וביחודים אשר שייכים לגדלות שני דז"א, הרי הוא ייחוד האורות והמוחין דז"א אשר מאבא בז"א, ולהמשיכם בו. שכן שורש מוחין דאבא הוא ברישא תניינא דא"א, הרי הוא האור הגנוז, וכאשר מתלבשים הנה"י דאבא בז"א להמשיך בו מוחין הבאים מאבא, אזי נשלם כתר דז"א ברישא תניינא שבו, ונתעלה עד החזה דאימא. והיה צריך שיומשך התיקון הזה מלמעלה למטה ע"ד שיהיה לעתיד לבוא (שכן בתחילה נתגלתה המציאות בחיצוניות קודם, שהרי הצמצום קודם לקו והגוף קודם לנשמה וכו'), וכן היה ראוי לאדה"ר לעשות ג"כ, והיינו לעורר למעלה באור הגנוז אשר בכללות הרישא תניינא דא"א, הרי הוא גלגלתא ואורא, אשר הוא שורש אבא שיתפשט ויתגלה באבא בכל צורכו, שיושלם ז"א בכללות הרישא תניינא שבו ובגילוי דאור הגנוז, ואז היה מתעלה ומתגדל ממילא עד החזה דאימא. שכן התלבשות אבא בז"א הוא לעולם ע"י אימא, והמוחין נולדו מכללות שניהם. ולאחר שנולדו חוזרים ומתחלקים או"א עילאין ויש"ס⁷⁵⁴.

והנה כמות אימא הכללית הוא כנגד חציו התחתון של אבא הכללי. וא"כ נמצא, שכאשר מתפשט השליש התחתון דת"ת דאבא הכללי להיות גם הוא לכתר דז"א, והתפשטותו היא ע"י הת"ת דאימא הכללי, הרי שמתפשט בו ע"י מת"ת דאימא ב' שלישים (שליש של אמא ושליש של אבא), ושניהם הם בת"ת דאימא מהחזה שבה ולמטה.

והגם שאותו השליש האמצעי דת"ת דאימא שמהחזה עד הטבור שבה נעשה כלי לשליש התחתון דת"ת דאבא עם אור הכתר דז"א שמאבא וכנ"ז. עכ"ז הנה הוא אינו נקרא כלי ממש, ר"ל שאינו יורד ממדרגתו שהוא מדרגת השליש האמצעי דת"ת דאימא למדרגת ז"א, אלא שז"א משתמש בו לקבל דרכו את אור הכתר שלו שמצד אבא, ונתעלה הז"א ע"י ג"כ הרבה במה שמתמש בשליש האמצעי דת"ת דאימא ג"כ.

וביתר ביאור, הנה"י המה לבר מגופא, שכן הם בכל עליון רק לצורך התחתון ממנו, אמנם למעלה מהטבור הוא מהחג"ת, והמה מעיקר הפרצוף העליון עצמו. וכמו כן הכתר העיקרי דכל תחתון מתלבש רק מהטבור ולמטה דהעליון ממנו. וא"כ, הרי בעניינינו, שע"י הכתר דז"א שמצד אבא (דהיינו מהטבור ולמטה שבו) נתעלה ז"א עד החזה דאימא, והשליש האמצעי דת"ת דאימא נהיה לבחי' כלי אליו, לקבל על ידו את הכתר הנ"ל, הנה אין השליש האמצעי דת"ת דאימא מצמצם ע"י להיעשות לכלי דז"א, שכן דבר זה לא יתכן, שכן הכלל הוא שלמעלה מהטבור הוא השייך לעליון עצמו, והוא עומד לעולם בעיקר מדרגת העליון. אך מה שעלה ז"א ע"י הכתר דמצד אבא עד החזה דאימא, הוא באמת עילוי בשבילו, שכן נתעלה ועלה בכל השליש האמצעי שבה,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער רפ"ח פרק א 755

ועתה צריך שנבאר באיזה אופן היה עיבור ז"א בתוך פרצוף זה הכולל בינה ותבונה⁷⁵⁶ כנ"ל. ומתחילה צריך שנבאר ענין ג' בחי' אלו שיש אל ז"א, ולכולם צריך תיקון

סמל מאיר האוצר

והשתמש בו כדי לקבל על ידו את אור הכתר דמצד אבא אשר בשליש התחתון דת"ת דאבא, שהוא מהטבור שבו ולמטה המלובש בשליש האמצעי דת"ת דאימא.

דרוש ד ענף כג סימן ז

מעיקרא ראוי היה שאדה"ר יעורר למעלה באורא עילאה (אשר שם נמצא האור הגנוז) ע"מ לייחד את ז"ן פב"פ גם במקומם שלמטה. וזאת, על ידי יחודים בכוונות ושמות השייכים למוחין דגדלות שני ולז"ן, ובכך היה נשלם כראוי. וכאשר היה נתקן ז"א באור הכתר דמצד אבא ע"י אור אורא עילאה רזא דמתקלא המתגלה ונמשך בו, הרי שהיה מתעלה אור הדעת ומאיר בכל תיקונו. וקשה לכאורה, שכן לפי דברינו תיקוני אור הדעת ועלייתו תלויים דווקא באור הכתר והמוחין דמצד אבא, אמנם כל התועלות הנז' לעיל סימן א', וכן כל הפגמים שנתבארו לעיל סי' ד' ה' נעשו ע"י אור הכתר דמצד אימא בלבד (קודם שפגם אדם הראשון ע"י הגדלת הכלי) וצ"ע, מ"ט לא נעשו גם מצד אבא.

אמנם טעם הדבר הוא שגם אור הכתר והמוחין אשר מצד אימא נמשך ע"י השתתפות של אבא. שכן בכל זיווג אשר לצורך המוחין, הן במוחין דגדלות ראשון והן במוחין דגדלות שני, נכלל אבא באימא ונעשו שניהם לפרצוף אחד. וא"כ הרי שמשותפים האורות זב"ז גם במוחין דגדלות ראשון. והגם שד"ז פשוט הוא, שכן אם לא כן הרי שאין נמשך מאבא כי אם מחלק החיצוניות שבו. אמנם עכ"ז, הנה הוא משתתף ג"כ עכ"פ, ולכן יש כח ויכולת גם לאור הכתר דאימא לתקן באור הדעת ולהעלותו למעלה, ולגרום בו ג"כ את כל התועלות שנתבארו לעיל סי' א'.

וזוהו ג"כ ביאור מ"ש שבחי' נשמה שהוא מבינה אימא (וממילא בסוד שם ס"ג) הוא הויה דיודי"ן, אע"ג שהשם ע"ב הוא רק בסוד נשמה לנשמה, הרי הוא החיה, והוא מחכמה אבא. אמנם לפי הנ"ל יתבאר, שהרי גם הנשמה נולדה רק לאחר שנכללו אר"א עילאין זב"ז, והיינו התכללות דשם ע"ב בס"ג, דהיינו אר"א בישסו"ת.

ובדברינו הללו יהיה ניחא ג"כ מה שאמרנו לעיל סי' ד' בענין הפגם דאדה"ר, שהגדיל את כלי הכתר דז"א עד החזה דאימא, עד אשר נהיה לכלי גדול ואור ממועט, שכן אז לא היה לו עדיין אלא המוחין דגדלות ראשון בלבד, וכל אור הכתר שלו היה רק בשליש התחתון דת"ת דאימא, הרי הוא מהטבור שבה ולמטה. וכאשר הגדיל את הכלי והמשיכו מהחזה שבה ולמטה, הרי הוא ב' שלישים תחתונים דת"ת, הרי שנעשה הכתר שלו כלי גדול ואור ממועט, ותשש כחו ע"י הרבה וכנ"ל שם. ומאחר שאי אפשר שיתוסף שום אור מהעליון בתחתון אם לא שיקבל העליון את התוספת הזו מלמעלה למעלה עד א"ס ית"ש, ממילא אי אפשר שיומשך האור דשליש האמצעי דת"ת דאימא בז"א בבחי' כתר אליו אלא ע"י מוחין דאבא דוקא וכנ"ל סי' ו'. אמנם בלי המוחין דאבא אין כח לאימא להתייחד עם ז"א אלא מהטבור ולמטה שבה בלבד, שכן רק זה הוא שניתן בה מלמעלה, ועל זה נתייסדו הנה"י שבה, שהם בכל עליון לצורך התחתון. והוא מה שנודע שהם לבר מגופא וכנ"ל.

אמנם צ"ע, מאחר שבאור השליש האמצעי דת"ת שבה לא יכלה אימא להתייחד בו בלי המוחין דאבא, א"כ איך יכול היה הכלי דהשליש האמצעי להמשיך בו, וק"ו שלא יכול היה להפריד את האור מהכלי. והנה בהיותן אר"א לפרצוף אחד, כל התבונה לא היתה כי אם רק בחי' נה"י דכללות שניהם, ובעת הלידה עולים כל האורות דנה"י עצמן למעלה. ולאחר שנולדו המוחין, מתחלקים אימא עילאה ותבונה לשני פרצופים נפרדים, והמוחין ניתנים בז"א ע"י נה"י דתבונה, הרי הוא מהטבור שבה ולמטה. הרי לנו, שכבר הורגלו האורות דהתבונה כולה להסתלק מן הגוף והכלי שלה לצורך הז"א, שהרי נסתלקו ועלו למעלה בעת הלידה כנז', ונעשה אז כל הגוף והכלי דתבונה ריקן מאור לצורך לידת המוחין דז"א. ממילא יתיישב איך היה אפשר לאדה"ר להגדיל את כלי הכתר דז"א מן החזה דתבונה ולמטה, ולהפריד בה ע"י ז"א את האור מן הכלי שלה, שהרי כבר נתייסד כ"ז בתבונה מאז ומקדם, לסלק האור שבה לצורך ז"א, ולהיות כל הגוף שלה שימוש לצורכו. לכן לא נחשב הדבר לאדה"ר לפגם כ"כ מה שגרם גריעותא בזה לתבונה לסלק את האור מהשליש האמצעי דהת"ת שבה ולהפריד את האור מן הכלי כנז', אלא עיקר הפגם הוא רק מה שגרם לז"א עצמו ע"י הגדלת כלי הכתר שלו, שנעשה בכלי גדול ואור ממועט וע"י תשש כחו.

⁷⁵⁴ אמנם תיכף אחר שנולדו המוחין הם חוזרים ומתחלקים ונעשו בינה ותבונה לשני פרצופים ואינו מתלבש בז"א רק הנה"י דתבונה וע"י דרושי הצלם דרוש ח' (לש"ו)

⁷⁵⁵ ע"ח רפ"ח א.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

על ידי עיבור זה: הא', הוא בחינת אורות של המלכיות⁷⁵⁷ שנסתלקו מהכלים ועלו למעלה⁷⁵⁷ ומתו הכלים וירדו לבריאה. הב', הוא בחי' רפ"ח ניצוצין של אור שנשארו בתוך הכלים בהיותן שבורים כדי להחיותן חיות מצומצם, כדי שע"כ יהיה בהם מציאות לחזור ולהתתקן ולהחיות ע"י עיבור⁷⁵⁸. ואל תתמה מזה, כי כן האדם התחתון בעולם הזה אחר שמת ויצאה נפשו ממנו, נשאר חלק מנפשו בתוך הגוף⁷⁵⁹, כדי שעל ידי זה יוכל לקום בתחיית המתים⁷⁵⁹, וכמ"ש זוהר פ' שלח לך (דף קע ע"א) אבל השתא פקדונא איהו לנפשא דאיהי משתככא ואשתארת בשכוכי גו גרמי, ובג"כ בריש כל ליליא פקדונא (כלילא)⁷⁶⁰ דרוחא לנפשא ולא על בשרא⁷⁶⁰. גם שם (בדף קסט ע"א) ענין הבל דגרמי⁷⁶¹ דאשתאר בקברא במעשה בעלת אוב בשמואל⁷⁶², וז"ס פסוק (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ⁷⁶³. הג', הוא בחי' הכלים עצמן שנשברו וירדו לבריאה. וכל אלו הג' בחינות צריכין להתתקן על ידי עיבור כמ"ש.

ותחילה נבאר ענין הרפ"ח ניצוצין הנ"ל מה ענינם, ואחר כך נחזור אל הדרוש הנ"ל, ובכל מקום שאנו מזכירין בחבורינו זה ענין רפ"ח ניצוצין הם אלו שנבאר עתה בע"ה. הנה נת' כי ז' נקודות תחתונים הנקראים ז' מלכים שהם בחי' זו"נ דשם ב"ן הנ"ל שיצאו מנקבי עינים דאדם קדמון, כאשר יצאו בחי' הכלים תחילה וכאשר יצאו אחר כך אורות לכנוס בכלים שלהם האלו⁷⁶³, לא יכלו הכלים להם לסבלם⁷⁶³ ונשברו וירדו הכלים

מאיר האוצר

⁷⁵⁶ צ"ע עי' לעיל שער ז"א פרק ב שבינה ותבונה מתחברים יחד בעיבור מוחין דז"א, והרב אמר שכן הדבר בעיבור ראשון ולא היה לו מקור@, ועי' עליית נה, □ בחג"ת & שזה אותו דבר בעיבור ראשון, וכן כל פרק ב' לפני השורות שהבאתי.

⁷⁵⁷ עי' שבירה ג' שנשאר במקום האצילות.

⁷⁵⁸ התגין שלמעלה מהאות שונה מהרפ"ח ניצוצין שהם בתוך האות, שאורות התגין הם מה שנמשך מהאורות העיקריים, אם כן החיות של השברי כלים מהרפ"ח ניצוצין שונה מהארה המחיה, שהרפ"ח הם ממלכי יושר מאבא, והארה המחיה היא מה שנשאר ממלכי עיגולים מאמא (ביאורים ח"ב לב ע"ג ועי' כללים ח"א צב ע"א).

⁷⁵⁹ כל חיותינו כלפי החיות שלפני החטא הוא בבחי' הבל דגרמי אשר הוא כמו חיות הרפ"ח כלפי לפני כן (הקדו"ש פה ע"ג, וכן דע"ה ח"ב כו ע"א).

⁷⁶⁰ ואי תימא דאנן פקדין לבי קברי בריש כל ליליא לאו על גופא אלא דנפשא דאזלא עטריראה דהאי כל זמנא דבשרא קיימא רוחא פקדא עלה דנפשא ונפשא פקדא לגופא אבל השתא פקדונא דילן איהו לנפשא דאיהי משתככא ואשתארת בשכוכי גו גרמי ובג"כ בריש כל ליליא פקדונא דרוחא לנפשא ולא על בשרא

תרגום: ואם תאמר שאנו פוקדים בתי הקברות בראש כל לילה לא על הגוף אלא על הנפש שהולכת ערומה שהרי כל זמן שהבשר קים הרוח פוקדת על הנפש והנפש פוקדת על הגוף אבל עכשו פקדוננו הוא לנפש שהיא שוככת ונשארת שוככת תוך העצמות ומשום זה בראש כל לילה פקדון הרוח לנפש ולא על הבשר

ועי"ש ברמ"ז שמש"כ נפש כוונתו להבלי דגרמי מוזכר כאן, ובפשטות כאן המקור.

עי' ביאורים ח"א סח ע"ב וז"ל בתחילה כל לילה פוקד תמיד הרוח לההוא הבל דגרמי ע"ש והוא משום כי בתחלת הלילה הוא התגברות הסט"א לכן פוקד הרוח אותה ומשפיע בה הארה וכח שלא תשלוט בה הסט"א ח"ו ותשאר קיים לעת התחיה

⁷⁶¹ והוא דוגמת אור הרשימו (ביאורים ח"ב כט ע"ד), והוא הנפש משעת זריעה (ביאורים ח"א ס ע"ג), כל שפעו מהנחש עקלתון (דע"ה ח"ב מה ע"ג).

⁷⁶² עי' הגהות מהר"ו שם בזהר: הנה במות הצדיק נר"ן דאצילות עולים לאצילות, ונשמה דבריאה עולה לג"ע העליון, ורוח דיצירה עולה לג"ע הארץ, ונפש דעשיה אשתארת בקברא. וכשנתעכל הבשר עולה הנפש גם היא למעלה, ונשארה ההוא הבל דגרמי שוכנת על אינון גרמי דאשתארון בקברא, וסוד הענין כי הנפש שהיא ממוחין דגדלות דעשיה היא עולה למעלה אחר עיכול הבשר, והבל דגרמי שהוא ממוחין דקטנות דאלהים נשאר בקבר תמדי עד תחילת המתים כי להיותו סוד דינים יש בו תמיד אחיזת הקלי' ואינו יכול להפרד מהגוף לעלות למעלה וז"ש ודא הוא אוב וכו' כי הוא הבל דגרמי סוד הקטנות ויש כח לקליפה להתאחז בה ובעלת אוב אינה יכולה להעלות רק אותה הבחינה של הבלא דגרמי.

⁷⁶³ שגם הגוף שהוא העצמות גם חי עכשיו וגם יקום לתחיה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

למטה במקום שהוא עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, והאורות נסתלקו ועמדו למעלה באצילות כמבואר אצלנו לעיל באורך (שבירה ג). וירידה זו נקרא מיתה, לפי שכל שיוצא מעולמו ויורד והולך לעולם אחר זולתו נקרא אצלו מיתה⁷⁶⁴, והנה אלו ז' מלכים הם בחי' ז"ת קצ"ג, שהם הנקרא ז"נ של עולם האצילות, וכיון שירדו אל הבריאה נקרא אצלם מיתה, משא"כ באחוריים דאו"א שנפלו ולא מתו כמ"ש (שבירה א). והוא אצלם כדמיון אדם התחתון בעולם הזה, כשמת שאז נפרדת נפשו מגופו ונפשו מסתלקת ותשוב למקומה האמיתי אל האלקים אשר נתנה (קהלת יב ז), וגופו שהוא עפר קצ"ה, ישוב אל הארץ, ויורד ממדרגתו שהוא בחי' אדם, וענין זה נקרא מיתה. וכך אירע אל המלכים האלו, כי נשמתן שהם אורות שלהם עלו אל מקומם הראשון קצ"ב שהוא אצילות, אמנם גופם שהם הכלים שלהם ירדו לעולם הבריאה ושם היה קבורתם⁷⁶⁵.

והנה כמו שגוף האדם התחתון בעולם הזה כשנקבר בקבר נאמר בו (איוב יד כב) ונפשו עליו תאבל, ונשאר בו אותו הבחי' של הרוחני של עצמותיהן הנקרא בזוהר הבל דגרמי כנ"ל, כדי שיהיה לו איזה חיות, כדי שיוכל להתקיים עד זמן התחייה. כי אם לא היה נשאר בהם שום לחלוחית, לא היו קמים בתחיית המתים. וזהו ענין (פה ע"ד) שארז"ל יש מי שאינם קמים בתחיית המתים לסבת עון, כמו עון רבית וכופר בתחיית המתים וכיוצא בזה, כי אותו העון גורם להסתלק רוחניות המלחלה העצמות ההם בקבר, ונשארים יבישים ושוב אינן יכולין לחיות. וז"ס (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו⁷⁶⁶, כי ע"י לחלוחית ממי האורה⁷⁶⁷

סמל מאיר האוצר

⁷⁶⁴ עי' אד"ר קלה ע"ב וז"ל, כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה קארי ביה מיתה [האדרא מדבר על זה שכתוב בפסוק על הז' מלכים שהם מתו, וקשה איך מתו, שהם התקיימו, ונתקנו].
⁷⁶⁵ אמנם יעויין בשער שבירה ג' ז"ל, עכ"ז בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה, אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק, וע"כ בראותו עצמו בלתי כלי אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, עכ"ל. משמע שהאורות נשארו באצילות.

אלא עי' שער התיקון א', ז"ל, אמנם בחי' המ"נ שאמרנו לעיל שעלו לצורך הזיווג העליון, הוא עצמו ענין עליית ז' אורות למעלה בבניה, וזכור הקדמה זו מה הוא ענין העלאת מ"נ, והנה בזיווג זה צריך שיתוקנו כל הי"ס מכתר עד מלכות, כי אפי' ג"ר אינן מתוקנים ולכן בחי' העלאת מ"נ אלו היה למעלה בע"ב ס"ג דאדם קדמון כמ"ש בע"ה, עכ"ל.
ואולי אפשר לומר שדברי הרב ברפ"ח הם כעין מש"כ בשער השבירה, וממילא ענין "העליה למקומם" הוא שהם נשארו באצילות.

עי' מבר"ש ו ע"ג וז"ל, ורוחם עלה אל האלקים היא אימא עילאה שממנה יצאו.
⁷⁶⁶ עי' זהר ח"א קיג ע"ב: אמר רבי פנחס עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא כיופי של אדם הראשון⁷⁶⁶ כשנכנס לגן עדן שנאמר (ישעיה נח יא) ונחך יהו"ה תמיד וגו' והיית כגן רוה אמר רבי לוי הנשמה בעודה במעלתה ניזונת באור של מעלה ומתלבשת בו וכשתכנס (ונשתרש) לגוף לעתיד לבא באותו האור ממש תכנס ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע הה"ד (דניאל יב ג) והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וישיגו בני אדם דעה שלימה שנאמר (ישעיה יא ט) כי מלאה הארץ דעה את יהו"ה מנא לן הא ממה דכתיב ונחך יהו"ה תמיד והשביע בצחצחות נפשך זה אור של מעלה ועצמותיך יחליץ זה פקידת הגוף והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו (ישעיה נח יא) זהו דעת הבורא יתברך ואזי ידעו הבריות שהנשמה הנכנסת בהם שהיא נשמת החיים נשמת התענוגים שהיא קבלה תענוגים מלמעלה ומעדנת לגוף והכל תמהים בה ואומרים (שיר ז ז) מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים זו היא הנשמה לעתיד לבא:

תרגום: אמר רבי פנחס, עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא כיופי של אדם הראשון כשנכנס לגן עדן, שנאמר "ונחך ה' תמיד וגו' והיית כגן רוה". אמר רבי לוי, בעוד הנשמה במעלתה, ניזונת באור של מעלה ומתלבשת בו, וכשתכנס (ונשתרש) לגוף לעתיד לבא, באותו האור ממש תכנס, ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע. זהו שכתוב "המשכילים יזהירו כזוהר הרקיע". וישיגו בני אדם דעה שלמה, שנאמר "כי מלאה הארץ דעה את ה'". מנין לנו זה, ממה שכתוב "ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך", זה אור של מעלה. "ועצמותיך יחליץ", זה פקידת הגוף. "והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו", זהו דעת הבורא יתברך. ואזי ידעו הבריות שהנשמה הנכנסת בהם, שהיא נשמת החיים, נשמת התענוגים, שהיא קבלה התענוגים

מאיר האוצר על אוצרות חיים

(נ"א מעט והארה) ר"א אשר נכנס בעצמות, לא יכזבו מימיו, ויקום בתחיית המתים. וזה מ"ש יחזקאל (לו ד) בענין העצמות היבשות ההם, שארו"ל (תוס' ב"מ ע"ב ד"ה תשיך) שהיה איש א' שבנשך נתן ובתרבית לקח, ועיי"כ נתייבשו עצמותיו בלתי שום לחלוחית מצוה ולא קם בתחיית המתים⁷⁶⁷.

והנה עדי"ו גם ב' מלכים נשאר בהם קצת רוחניות כדי להחיות את הכלים ההם בזמן תחייתם, שהוא זמן תיקון האצילות. ודע כלל זה, כי כל מה שיש בעולם הזה הכל הוא כדוגמת מה שהיה באלו ז' מלכים, ואין כל חדש תחת השמש (קהלת א ט), ומיתת המלכים ותיקונם הוא ענין תחיית המתים להם, וכך יהיה לגופים השפלים בעולם הזה לעתיד לבא⁷⁶⁸. והנה הרוחניות הנשאר בהם הנקרא הבל דגרמי, הם בחי' ניצוצין של האורות העליונים שנשארו בכלים להחיותן בזמן תיקון של אצילות. והנה מספר הניצוצין ההם היו רפ"ח ניצוצין, וז"ס (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו⁷⁶⁹, שהם בחי' המלכים הנקרא ע"ש המל' דאדם קדמוני⁷⁷⁰, הנקרא ארץ אדום⁷⁷¹, אשר מתו ונתחברו⁷⁷² ונעשו תהו ובהו. ונשאר קצת ניצוצין הנקרא רוח אלקים מרחפת עליהן, ותיבת מרחפת הוא מ"ת רפ"ח⁷⁷³, כי הרפ"ח ניצוצין היה תוך המתים הנ"ל. ופשוט הוא שהאור המעולה עלה למעלה, ובחי' הגרועה שבהם הם ניצוצין ההם אשר נשארו בתוך הכלים כנ"ל שהם בחי' דינין גמורים כמ"ש, לכן נבאר תחילה סדר האורות והמדרגות⁷⁷⁴ ומעלתן זה למעלה מזה⁷⁷⁵.

הנה נודע כי כל האורות של האצילות הם כולם בחינת הויות⁷⁷⁶. ונודע כי ד' בחי' הויות הם או הויות במילוי יודיין שהוא ע"ב כזה יוד ה"י וי"ו ה"י, או הויות דס"ג כזה יוד ה"י וא"ו ה"י, או הויות דמ"ה כזה יוד ה"א וא"ו ה"א, או הויות דב"ן כזה יוד ה"ה ו"ו ה"ה. ונבאר עתה בחי' הויות דע"ב, וממנו יתבאר שאר הויות. הנה פשוט הוא כי שורש האורות ועיקרן הוא ד' אותיות הויות פשוטים בלתי מלואים⁷⁷⁷, והם בחי' עצמות אור, ואמנם זהו בהיות האותיות ממש בצורתן. אמנם ג"כ יש בחי' אחרת, והוא בהיותן בבחי' מספר וחשבון באופן זה, כגון אם נאמר ד' אותיות הויות מספרם כ"ו. ואין ספק כי צורת האותיות עצמן הם יותר שורש ועיקר האור יותר מבחי' מספרם וחשבונם⁷⁷⁸. והנה כל זה בבחי' הפנים, כי גם יש בהם בחי' אחרת והוא ר"ש של האורות, וגם בהם יש ב' בחי' הנ"ל שהם צורת האותיות כמו שהם, או בחי' מספרם. גם יש בחי' אחרת והוא ד' אותיות השם בהיותן במילוי, כי אז הם בחי' דינין, כי מילוי גי' אלהים⁷⁷⁹. ועוד כי שורש הויות הם ד'

סמל מאיר האוצר

מלמעלה ומעדת לגוף, והכל תמהים בה ואומרים "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים", זו היא הנשמה לעתיד לבא.

מוסיף?

⁷⁶⁷ דהיינו בסדר אמ"ר (פי' אור מים רוח) [כנ"ל שער א ענף ב] עי' לקמן שער מ"ן ומ"ד פרק ה', שיציאת שפע תחילתו אור ובהמשכתו נהיה למים.

⁷⁶⁸ הארץ הוא מלכות דב"ן שבעולם הנקודות (דע"ה ח"ב סח ע"ב)

⁷⁶⁹ עי' מבר"ש י ע"א [הובא לעיל נקודות ד] שארץ אדום היא בינה וצ"ע.

⁷⁷⁰ עי' תיקו"ז ז ע"א: מסטרא דעשר ספירן דבריא לאו שם יהו"ה וכנוייה חד הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' הרי דאית ספירות דאתקריאו בשם יהו"ה ובשם אדנ"י ואינון דאדנ"י אתבריאן

תרגום:

ספר הפליאה - ד"ה אלהים דע לך ר' שכל עוד שאין

לפעולה לעולם ומלת אלהים אינו נקרא כינוי אלא בשעת פעולה כי שם ית' יהו"ה שמו תמיד ובתחלת הבריא נקרא אלהים וכל לשון כינוי לעולם סמוך הוא אצל השם כי השם הוא קודם הכינוי הוא*##

⁷⁷¹ עי' לקמן אנ"כ פרק ג' (לש"ו) סוף צא ע"ג שסותר דבריו כאן, ועי' הערה שם 864.

⁷⁷² עי' לעיל שער יד פרק ה' שכל גימ' היא במלכות של הבחינה.

⁷⁷³ כדלעיל שער י פרק ג'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אותיות עצמן, אבל מלואם הוא ביאור הוי"ה, ויציאת אורותיהן לחוץ⁷⁷⁴. וגם בבחי' המילוי יש בהם בחי' אותיות בעצמן ובהי' מספרם וכיוצא בזה בחי' רבות לאין קץ, במילוי ובמילוי המילוי וכו' עד אין קץ.

שער יח פרק ב מ"ת"י
ונבאר סדר מדרגתן בקצרה זה למעלה מזה:
א, הנה העיקר והשורש לכל הם אותיות הוי"ה בעצמן ובצורתן.
ב, מדרגה ב', הוא אחוריים שלהם בחינת עצמותן, וצורתן כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה,
והם י' אותיות⁷⁷⁵.
ג, מדרגה ג', חשבון ומספר ד' אותיות הנקרא פנים, שהם בחי' הוי"ה מספרן (פו
ע"א} כ"ו.
ד, מדרגה ד', הוא חשבון ומספר י' אותיות הנקרא אחוריים, שהוא בחי' היות
מספרן ע"ב.
ה, מדרגה ה', הוא במילוי של השם ונקרא פנים, והם יו"ד אותיות יו"ד ה"י וי"ו ה"י
בצורתן עצמן⁷⁷⁶.
ו, מדרגה ו', אחור של המילוי הנ"ל בבחי' אותיות בצורתן לא בחשבונם, והם כ"ו
אותיות יו"ד, יו"ד ה"י, יו"ד ה"י וי"ו, יו"ד ה"י וי"ו ה"י.
ז, מדרגה ז', חשבון ומספר י' אותיות המילוי שהוא היות מספרן ע"ב.
ח, מדרגה ח', מספר וחשבון כ"ו אותיות האחוריים של המילוי שהוא קפ"ד.
ט, מדרגה ט', הוא כ"ח אותיות המילוי דמילוי הנקרא פנים כזה, יו"ד וי"ו דל"ת,
ה"י יו"ד, וי"ו יו"ד וי"ו, ה"י יו"ד וי"ו.
י, מדרגה י', הוא אחוריים של המילוי דמילוי, והם קנ"ו אותיות כזה יו"ד, יו"ד וי"ו,
יו"ד וי"ו דל"ת, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו, יו"ד

מאיר האוצר

⁷⁷⁴ כל מילוי הוא שאור מתפשט ומתגלה והוא על ידי התעוררות התחתונים שהוא עליית המ"ן ואז עי"ז מתגלה אורו וכחו ומתמלא השם שלו אבל ללא עליית מ"ן עומד העליון כחו בעצמותו ללא גילוי (ביאורים ח"ב עד ע"ג), ענין המילוי הוא, שתחילה האור העליון עומד בעצמותו הפשוטה ללא גילוי וזהו בחינת שם הוי"ה ב"ה הפשוט, ועל ידי אתערותא דלתתא, הרי הוא עליית מ"ן, מתפשט האור ומתגלה, והיינו שמתגלים מילויי אותיות השם הפשוט.
הנה עי' זהר משפטים צד ע"ב דהוי"ה במילוי הוא "בשלימות יתיר" ולכאורה א"כ הוא היותר עיקרי, אמנם ד"ז צ"ע, שכן עי' שער לאה ורחל פ"ב שהוי"ה פשוט הוא בסוד כתר והמילויים הם בסוד חו"ב, וא"כ הוי"ה הפשוט הוא העיקר. והנראה לבאר שככל שבחינה גבוהה יותר הרי שהיא בהעלם גדול יותר כלפי התחתונים. עכ"פ, נמצא שכוונת דברי הזהר היא שעיקר התועלת לתחתונים הוא מהמילוי דווקא.

לפי זה יוצא כי ישנם ג' בחינות של עמידת הספירות, בזמנים שונים: א) לעתים הספירה או הפרצוף עומדים רק בהארת השם הפשוט שבו בלבד, ואז הארתו מועטה מאד, שכן היא מורה על שכחו נעלם בעצמותו ללא גילוי כלל ב) לפעמים הספירה או הפרצוף עומדים בהארת המילוי שבו בלבד, והשם פשוט שבו נעלם, ואז הארתו גדולה יותר ג) כאשר מאירים הספירה או הפרצוף באור השם עם המילוי כאחד, והיינו השלימות העיקרי, והוא כוונת הזהר משפטים הנ"ל (ביאורים ח"ב עד ע"ג) חזרה על תחילת ההערה @, ולקמן הערה 864.

⁷⁷⁵ אמנם בחי' אחוריים למעלה יותר מבחי' הגימ' שהיא בחי' המלכות כנ"ל הערה 772
⁷⁷⁶ למה זה למטה מד' ראשונים, עי' תיקו"ז יט ע"א: מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א⁷⁷⁶ דאיהו ארח אצילות⁷⁷⁶ איהו שקיו דאילנא בדרועי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו

תרגום: מבפנים שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועי וענפוי (ופניו), כמים המשקים את האילן ומתרבה באותו השקה.

אמנם בדף ה ע"א משמע כך שפשוט יותר עליון מהמילוי, עיי"ש בגר"א ד"ה דמקוריהון
ועי' תיקו"ז ז ע"א: מקורין דכל שמהן אינן יהו"ה יו"ד ה"י וי"ו ה"י יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א
ועי' לקמן הערה 864, והרב אמר שאין טענה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וי"ו דל"ת ה"י וי"ו יו"ד, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י וי"ו יו"ד וי"ו, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י וי"ו יו"ד וי"ו
יו"ד וי"ו ה"י, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י וי"ו יו"ד וי"ו ה"י יו"ד⁷⁷⁷.

י"א, מדרגה י"א, מספר וחשבון כ"ח אותיות מילוי המילוי דפנים.

י"ב, מדרגה י"ב, מספר וחשבון קנ"ו אותיות אחוריים מילוי המילוי, ועד"ו תלך עד
אלף אלפים מדרגות לאין קץ, ע"ד הנ"ל וכיוצא⁷⁷⁸.

והנה זהו שבארנו הוא בהויו"ת דע"ב, וכיוצא בזה בהויו"ת דס"ג, ובהויו"ת דמ"ה
ובהויו"ת דב"ן, וכן בכל השמות וכינוים שבעולם.

והנה כל מדרגה הקודמת לחברתה הוא מעולה ממנה, ואורה גדול מאור המדרגה
אשר תחתיה, וא"כ כשירדו הניצוצין בודאי שהיותם תחתון הם נשארו בכלים כנ"ל.

ודע, כי לא כל הבחי' שוין, כי הנה שם ע"ב⁷⁷⁹ גדול במעלה מכולם, ותחתיו
במדרגה {פ"ו ע"ב} שם ס"ג, ותחתיו במדרגה שם מ"ה, ותחתיו במדרגה שם ב"ן. ופשוט הוא
כי כל הו"י"ה מאלו הד' יורדין מהם בחי' ניצוצין להחיות הכלים, וניצוצי הויו"ת דע"ב ירדו
בכלים דע"ב, וניצוצי דס"ג ירדו בכלים דס"ג כו'. והוא כי אין כח בניצוצי דהו"י"ה זו
להחיות כלים דהו"י"ה אחרת, לכן לא ירדו כל הניצוצין משם ב"ן הגרוע מכולם להחיות
הכלים⁷⁸⁰. אמנם מכל הו"י"ה והו"י"ה ירדו ממנו ניצוצין להחיות הכלים שלה, אלא שמה
שירד מהו"י"ה דע"ב היו הניצוצין הגרועים מכולם אשר בשם ע"ב, וכן הניצוצין שירדו משם
ס"ג הם הגרועות מכולם אשר בשם ס"ג, להחיות הכלים שלה, וכיוצא בזה בכלים י"י
האחרים. גם צריך שתדע כי מספר ניצוצין שירדו מכל הו"י"ה מאלו ד' אינם שוין, לפי ששם
ע"ב עליון שבכולם לא היתה בו כ"כ שבירה גדולה כמו בס"ג, וכיוצא בזה בשאר. ובודאי,
כי משם ב"ן ירדו יותר ניצוצין מכל השאר, וממ"ה פחות מב"ן, ומס"ג פחות ממ"ה, ומע"ב
פחות מס"ג.

וטרם שנבאר⁷⁸¹ מספר כל אחד ואחד, צריך שנקדים הקדמה א', והוא זה, דע, כי
כאשר יצאו הי' נקודים מנקבי עינים דאדם קדמון כנודע, הנה בצאתן הניחו רושם שלהם
בעולם אצילות⁷⁸², והוא: מנקודת הכתר שלהם, נעשה ממנה אח"כ כשנתקן עולם
האצילות בחי' פרצוף א"א. ומנקודת חו"ב, נעשה ב' פרצופים או"א. ומן חסד עד היסוד
שבהם הם ו"ס, נעשו פרצוף ז"א. ומן⁷⁸³ נעשה פרצוף נוק' דו"א. ואמנם כאשר היה אח"כ
זמן התיקון, אשר אז הלבישו זה לזה כנ"ל באורך (שער התיקון פרק ה), ולא הונחו
במקומם הראשון ממש, אמנם היה באופן אחר, והוא, כי הנה נודע כי א"א מתפשט עד
סיום אצילות ממש. ומהראוי היה שאו"א יהיו למעלה במקום חו"ב דא"א, כי הרי הם חו"ב,
(פ"ו ע"ג) אבל לא כך היה אלא שהלבישו את חו"ג דא"א⁷⁸⁴. וכן מהראוי היה שז"א אשר

מאיר האוצר

⁷⁷⁷ בגימ' 4401.

⁷⁷⁸ וכל אלו היו במלכים קדמאים אם כן רואים ריבוי האורות בז' מלכים קדמאין (דע"ה ח"א
יא ע"ב), כל עסמ"ב מתחלק לעסמ"ב וכו' וכו' (כללים ח"ב קכח ע"ג)

⁷⁷⁹ הרב אמר שזה חסד שהאבא בזמן הנקודות היה במקום החסד דא"א

⁷⁸⁰ חוץ מהכלי שלו. שהרי על אף שהאור ההכי נמוך ירד לכלי והב"ן הוא הכי נמוך עכ"ז היא
רק שייכת לכלי שלה.

⁷⁸¹ עי' יפה שעה (לש"ו)@.

⁷⁸² כלומר במקום העתיד להיות עולם האצילות.

⁷⁸³ העשירית.

⁷⁸⁴ עי' שמ"ש עי' כללים כלל ח ענף ד' (לש"ו). ז"ל השמ"ש: נ"ב, (עיין תו"ח דף ט"ו ע"א. ועיין
לקמן ש"ל פ"ב ומ"ש שם השמש ז"ל ועיין דב"ש דנ"א ע"ג) צ"ע היכן מצינו שירדו או"א למטה
ממקומם, כי זה היה מקומם הראשון כשיצאו מנקבי העינים, כי החילוק שיש בין עתה כשיצאו
הוא התפשטותם לפרצופים והלבשתם זה לזה. כי הנה שיעור הכתר שבנקודות בעת שיצאו היה
כשיעור הכתר דא"א של אחר התיקון כנזכר בשער התיקון פ"ג, ונשלם כל שיעורו למעלה ע"ג חו"ב
שבנקודות שהם או"א וכך היו אחרי התיקון. ומה שנתוסף אחר התיקון הוא שנתפשטו למטה,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בחינתו ו"ק מחסד עד יסוד ילביש ו"ק דא"א, ולא כך היה אלא שאינו מלביש רק מחצי ת"ת דא"א ולמטה כנ"ל. ואמנם נוק' דו"א נשארה במקומה הראשון והוא שהיא מלבשת את המל' דא"א⁷⁸⁵.

כלל העולה מכל זה, כי שם ע"ב אשר מקומו בחכמה, ושם ס"ג אשר מקומו בבינה, ירדו למטה ולא הלבישו אלא את חו"ג דא"א. ונמצא, כי שם ע"ב בחסד, ולכן חסד גימ' ע"ב. ושם ס"ג בגבורה, ושם מ"ה בחצי ת"ת ונה"י"י בלבד, עם היותו כולל ו"ק גמורים. הרי איך הז"א שהוא בחי' ו"ק דאצילות שהם בחי' שם מ"ה, הוא שם בחצי ת"ת דא"א (מ"מ די לו לסבת גודל אצילות שכל בחי' שם מ"ה הושם בחצי ת"ת דא"א ומנה"י בלבד, ושם ב"ן הוא במל' לבדה). והנה נתבאר איך כל הד' הוי"ות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, כולם הם בז"ת דא"א לבד. והרי נתבאר הקדמה א' הנ"ל⁷⁸⁶.

*ונלעד"ח כי כל אלו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כולם הם בשם ב"ן הנ"ל, שהוא כולל י' נקודות⁷⁸⁷, והוא מתחלק לד' הוי"ות אלו כמבואר אצלינו (כי כל הד' הוי"ות, כל א' מהד' כוללת כל הד' כנלעד"ח).

⁷⁸⁵ועתה נבאר הסדר שלהם, הנה מהוי"ה דע"ב אשר בחסד, האורות שלו שעלו למעלה באצילות⁷⁸⁶ כשנשברו הכלים היו ו' מדרגות הראשונות⁷⁸⁷. ושאר המדרגות מן הז' ואילך, והוא בכלל שהוא חשבון ומספר י' אותיות המילוי, שהם גי' ע"ב, ומשמ"ו ואילך כולם ירדו בבריאה עם הכלים בסוד הניצוצין. ופשוט הוא שכל המדרגות שלמטה ממנו נכללין בה, ואינם נחשבים בה כדבר בפ"ע, ולכן אינה עולה במספר. ולכן אינו נחשב רק מדרגה זר"ה בחי' מספר י' אותיות המילוי שהוא גי' ע"ב, וכל שאר הניצוצין שלמטה מהם

מאיר האוצר

הוא כי חג"ת דא"א נתלבשו בתוך או"א ונה"י תוך ז"א, אבל כח"ב דא"א לא לקחו מקום בפני עצמם, כי החכמה שהיא מוחא סתימאה נתונה תוך הכתר והיא נכסית בו ואינה נגלית כלל רק הכתר לבדו שהיא הגולגולתא הוא הנגלה, והבינה בגרון ועליה מלבישים ב' כתרים דא"א היא נכסית בהם, הרי כי אין מגולה מא"א רק הכתר שבו, והוא עומד על גבי או"א שהם החו"ב שבנקו' כמו שהיו קודם התיקון, וצ"ע.

ועוד צ"ע, שכפי משמעות הדברים זה היה בעת התיקון לא בעת השבירה, ואיך מונה ע"ב ס"ג בכלל הנשברים והנופלים. ואם כוונתו על בחי' האחורים דא"א שנפלו בעת השבירה, הנה נתבאר כי האחוריים ההם לא ירדו לבריאה. וצ"ע (א"ה עיין בהקדמת רחובות הנהר דצ"ח ע"א) באופן שכל הקדמה זו לא הבנתי אותה איך נמנים הע"ב ס"ג בכלל הרפ"ח, ואם נאמר שכוונתו על בחי' ז' מלכים דאבא וז' מלכים דאמא שנתבאר בשער שבירת הכלים פ"ו ופ"ז שגם הם נפלו, אמנם גם אותם הז' מלכים דאבא או דאמא הם מ"ה וב"ן דע"ב או מ"ה וב"ן דס"ג ולא ע"ב דס"ג דאותה בחינה, ובכאן הוא מונה המדרגות דע"ב וס"ג עצמם באופן שביין בכללות בין בפרטות מה שירדו לבי"ע הם מ"ה וב"ן בין הכללות בין הפרטות, אבל ע"ב וס"ג בין דכללות בין דפרטות נשארו באצילות ולא ירדו לבי"ע וצ"ע.

וזה תמצית דברי הכללים, נקודה העצמותית דכתר הוא ע"ב הכללי, והנה"י שלו שורש לס"ג הכללי, והם [היינו ע"ב וס"ג דס"ג - כללים ח"ב קיח ע"ב] המוחין העיקריים שהם החו"ב, ושם מקומם דא"א בעולם הנקודות, והנה"י דע"ב מתפשטים בבחי' עטרין דחו"ג והם מתקנים האחוריים דא"א וזה החוט השדרה, זה גידול אחוריים (עי' ע"ח נקודות ו'), ולכן בשעת שבירת הז"ת שכאשר ירדו אחוריים דא"א, הנה"י דכתר ירד עמהם, והם ירדו למקום עתה של חג"ת דא"א. הסיבה להנ"ל בגלל שכל הנקודות בתחילת הוייתם יצאו למקום שהוא שורש מציאותם, ובמיתתם נפלו למקום היותם כעת. גם באו"א יש ג' הבחנות הנ"ל, א' הוא תחילת התפשטותם עצמותם העיקרי במוחין דא"א, ואחר כך התפשטותם בעולם הנקודות עד סוף מקום העתיד לזו"ן שהוא סוף נה"י שלו, וההבחנה הג' היא היותם קצרי הקומה רק עד הטבור דא"א, ועל אף שנה"י דא"א מתפשטים בזו"ן, וכל התלבשות זו"ן על א"א היא על הנה"י דא"א, ונה"י דא"א המתלבשים בתוך זו"ן נעשה לעצם מעצמותיהם, עכ"ז זהו לא עיקר מציאותם אלא הארתם ולכן נחשבים או"א קצרי קומה. עי' ביאורים נקודות ב אות ח' (לש"ו) הובא שם הערה 127. כאשר מדברים על או"א במקומם בחו"ב דא"א אז הם רק בקו א' (כללים ח"א פו ע"ג).

⁷⁸⁵ כלומר עטרת היסוד שלו.

⁷⁸⁶ עי' לעיל הערה 532.

⁷⁸⁷ מהי"ב מדרגות אשר בתחילת הפרק.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נכללין באלו ע"ב. וכבר נת"ל במקומות רבים כי מציאות מספר רפ"ח ניצוצין, הם ד' בחי' ע"ב שירדו מאלו הד' הויות⁷⁸⁸, וכולם יחד הם רפ"ח ניצוצים. והנה נתבאר ע"ב ניצוצין שירדו מכלל הרפ"ח ניצוצים, והם מהויה ראשונה דע"ב.

ומשם ס"ג שהוא יותר תחתון משל ע"ב, לא עלו האורות שלו באצילות רק ד' מדרגות הראשונים בלבד, נמצא כי ירדו בבריאה ב' מדרגות אחרות יותר עליונים, שהם י' אותיות דמילוי הס"ג, ובחי' האחר שלהם, שהם מדרגה ה' וז"ל. וכאשר נמנה בחי' המדרגה הה' שהם י' אותיות דמילוי ס"ג בבחי' אותיות עצמן, ונמנה גם מספרם שהוא ס"ג, הרי ע"ג ניצוצין שירדו משם ס"ג.

ומשם מ"ה שהוא הת"ת ירדו ב' מדרגות עליונים יותר לפי שהוא גרוע במעלה מן ס"ג, ולא עלו באצילות רק ב' מדרגות ראשונים לבד, וכל השאר ירדו בבריאה. נמצא, כי הניצוצין שלהם הם ע"א ניצוצין, כ"ו ומ"ה. ופי' כי מספר ד' אותיות הפשוטים הם מספר כ"ו, ומספר י' אותיות מילוי הם מ"ה, והנה כ"ו ומ"ה הם ע"א ניצוצין, הרי הם ג"פ ע"ב⁷⁸⁹.

ומשם ב"ן ירדו כל המדרגות הוין מן העליונה והראשונה⁷⁹⁰, לפי שלהיות בחי' ב"ן מלכות, והיא (פו ע"ד) תחתונה מכולם, היה בה שבירה יותר מכולם שלמעלה ממנה, ולא עלו ממנה רק ד' אותיות פשוטים בבחי' אותיות עצמן, וכל השאר ירדו לבריאה. וז"ס שאנו אומרים בכ"מ כי המלכות נשארה באצילות בבחינת נקודה א' בלבד, וכל השאר נתמעט ממנה וירדו אל הבריאה והבן זה⁷⁹¹. כי הנה נקודה ההיא היא בחי' מדרגה ראשונה שבכולם בלבד, ואמנם מספר הע"ב ניצוצין שירדו ממנה הם בחי' המספר והחשבון של י' אותיות דאחור דב"ן, ולא הפנים דשם עצמו שהוא מדרגה א', רק אחוריים⁷⁹² שהם גימ' ע"ב. הרי ד' פעמים ע"ב שירדו מן ד' הויות, ומספר כולם הם רפ"ח ניצוצין, אלא שיש ביניהן הפרש, כי אין בחינתם שוין, לפי שהע"ב ניצוצין שירדו משם ע"ב דיודין הוא הע"ב דחשבון, ומספר י' אותיות המילוי הזה, שזו היא מדרגה הו'. ומשם ס"ג, הע"ב שלו הוא י' אותיות וס"ג שהם ע"ג והם המדרגה הה' וז'. ומשם מ"ה הע"ב שלו הוא מ"ה וכ"ו שהם גי' ע"א שהם המדרגה ג' וז'. ומשם ב"ן עצמו הע"ב שלו הוא מדרגה הד' רכא⁷⁹².

שער יח פרק ג מ"ת רכ"ב

ועתה צריך לבאר כמה שאלות שיש בכל הנ"ל, והוא, כי צריך לידע למה היו השינויים האלו, שבשם ע"ב אנו לוקחין חשבון מדרגה הז', ומס"ג ב' מדרגות, שהם ה' וז', וממ"ה ב' מדרגות שהם ג' וז', ומב"ן מדרגה א' בלבד והיא הד'⁷⁹³ רכ"ב. והתשובה, כי הנה

מאיר האוצר

⁷⁸⁸ כלומר העסמ"ב הנ"ל. ד' פעמים שהם מהדעת ולמטה שהם חגת"מ (דע"ה ח"ב קמד ע"ד) עי' פע"ח פ"ט מק"ש דף מא ע"ב בהגה"ה שם (לש"ו), וז"ל, והטעם מפורש וז"ל מה שיש א' עודף באימא דהיינו בשם ס"ג וא' חסר בז"א דהיינו בשם מ"ה לפי ששורש זעיר נשאר במעי אמא כדי שאמא יתן לה מוחים. ועי' שער א"א פרק י"ג בענין מ"א וג"ס, שיש אותו ענין בין אבא לאמא. ⁷⁹⁰ אם כן הרפ"ח ניצוצין של כאן הם יותר גדולים והוא משום שהם נולדו ונעשו מהכאת ובטישת דהאורות העיקריים עצמם (ביאורים ח"ב לא ע"ג), והוא משום שהיה בו שבירה יותר גדולה מכולם (ביאורים ח"א לד ע"ג), ומאחר שהיא תחתונה מכולם יצאה היא ג"כ בפני עצמה (ביאורים ח"ב סו ע"ב), ולכן דווקא ממנה כל התיקונים דלעתיד (כללים ח"ב נג ע"ד).

⁷⁹¹ מ"ש שהמלכות נשארה באצילות בבחי' נקודה וכל השאר נתמעט וירדו אל הבריאה הוא רק מהשם ב"ן דנקודות לבד שהמדרגה הראשונה שבו נשאר באצילות והוא הנקודה א' והכוונה על פי שאמרנו כי נודע שבעולם הנקודות לא יצא אלא רק מלכיות דב"ן ובנוק' לא יצא אלא רק הכתר שבאותה המלכות והכתר דכתר שנשאר לעולם באצילות הוא המדרגה הראשונה שאמר ושאר המדרגות שירדו הם מהט' אחרונים דאותו הכתר והוא מדרגה הד' ולא הזכיר מדרגה הב' והג' כי הם מהכתר לא נעשה בהם פגם אע"פ שירדו גם הם עכ"ז אינם הם מכלל הרפ"ח אשר נפגמו אלא רק מאחר המדרגה הג' ולמטה כי כל הפחות מג' כלבוד דמי (דע"ה ח"ב קטו ע"ב).

⁷⁹² עי' דע"ה ח"ב דרוש ה' ענף א' סוף סימן ד' (לש"ו) עי' הערה 791.

⁷⁹³ עי' לעיל הערה .

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נת"ל כי הצד השווה שבד' הויו"ת הנ"ל שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, הוא שהמדרגות שהם ממדרגה הז' ולמטה כולם נפלו בבריאה, ולכן בשום חשבון אין אנו מחשבים משם ולמטה כלל, רק ממדרגה הז' או למעלה הימנו, ולא למטה ממנו, כי כל שלמטה ממדרגה הז' כלולים⁷⁹⁴ בה, כי כולם גרועים ממנה, ואינו עולה בשום חשבון⁷⁹⁵ כלל. ולכן אין אנו מזכירין ומחשבים באלו הרפ"ח ניצוצין רק אלו הד' מספרים שיש בד' מלואים של ד' שמות אלו, שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ולהיותם משונים במילוייהן לכן נזכרים כל הד' מלואים, לפי שזה גי' ע"ב, וזה ס"ג, וזה מ"ה, וזה ב"ן, ואין מספרם שוים במילוייהן.

גם צריך שתדע כי במקום שאנו מחשבים בחי' הפנים, אין האחוריים עולים בשום חשבון⁷⁹⁶, כי טפלים הם אל בחי' הפנים, הראשונים⁷⁹⁷ המעולים מהם⁷⁹⁴. לכן אין אנו מחשבים באלו הרפ"ח ניצוצין בחי' האחוריים כלל, רק משם ב"ן האחרון כמ"ש הטעם למטה, בענין המלכות. גם צריך שתדע כי כל מקום שיש ב' מספרים וחשבונם שוין, אין אנו מחשבים את שניהן, אלא א' בלבד, והוא כי הנה י' אותיות דס"ג⁷⁹⁵, וי' אותיות דמ"ה, ירדו בבריאה, עכ"ז לא חשבנו בחי' י' אותיות דמ"ה, כיון שכבר נחשבו י' אותיות דס"ג הראשונים מהם, כי כבר ביארנו שאפי' בחי' הד' מילויין הנ"ל לא היינו מונין ומחשבים אותן ד' פעמים, אלא להיותן משונים זה מזה, כי זה ע"ב וזה ס"ג וזה מ"ה וזה ב"ן משונים במילוייהם.

וטעם הדבר הוא במה שנקדים לך הקדמה א', והוא כי (פו ע"א) הנה כאשר הניצוצים⁷⁹⁸ שוין במציאותן ומספרם⁷⁹⁹, נשארו שניהן במקום שנשברו⁸⁰⁰ ונפלו העליונים, ושם נשארים התחתונים עמהם⁸⁰¹. כיצד, הרי שנפלו י' אותיות דס"ג, ואח"כ נפלו י' אותיות דמ"ה. והנה עם היות י' אותיות דמ"ה גרועים במעלה מי' אותיות דס"ג, עכ"ז, בנפלו למטה לא נפלו רק עד מקום שירדו י' אותיות דס"ג⁸⁰², ושם נתערבו⁸⁰³ ונתקשרו עמהם י' אותיות דמ"ה⁸⁰⁴, לפי שבחי' ס"ג נשבר קודם מ"ה כנודע, כי תחילה מלכו העליונים ונשברו ואח"כ התחתונים. ולכן בעת שירדו י' דמ"ה פגעו ומצאו י' אותיות דס"ג שירדו שם בבריאה תחילה ונתערבו⁸⁰⁵ עמהם, ולא ירדו עוד למטה מהם ונדבקו עמהם לסבת היות מספרן שוה. אבל כאשר אין ב' הבחי' במספרם שוין, כל אחד יורד במקומו הראוי לו לירד, ולכן כל הבחי' השוות לא כפלנו אותן למנות בחשבון, ולכן בחי' י' אותיות דמ"ה, אשר נתקשרו במקום נפילת י' אותיות דס"ג, אינן נמנין בפ"ע⁸⁰⁶. אבל המדרגה הז' של מ"ה, אשר איננה דומה למספר מדרגה הז' דס"ג, נחשבת בפ"ע, כי זו מספרה ס"ג, וזו מספרה מ"ה. וכן מדרגה הג' משם מ"ה שמספרה כ"ו נכנס בכלל החשבון, לפי שמשם ע"ב ומשם ס"ג לא נפלה מדרגה הג', לכן אנו מחשבים גם אותה בחשבון של הע"א של מ"ה. וכן בס"ג אשר המדרגה הה' שבה, לא ירדה כמוה משם ע"ב, לכן נמנים בחשבון הע"ג ניצוצין דס"ג. וכן מדרגה הז', שהוא החשבון משונה מן ז' של ע"ב ושל מ"ה, גם היא נחשבת.

ונשאר לנו לבאר עתה ע"ב הד' של ב"ן שהיא במל', הנה הוא המדרגה הד' שהוא בחי' האחוריים⁸⁰⁷. והנה אמרנו למעלה כי כאשר יורדין הפנים, אין האחוריים נכנסין בחשבון כלל, וכאן היה הדבר להפך, כי האחוריים נכנסין בחשבון ולא הפנים. והתשובה הוא, כי בג' שמות אשר חשבנו בחי' פנים, לכן לא חשבנו בחי' האחוריים, אבל כאן במלכות, שאין הפנים נחשבים במספר, אז נחשבו האחוריים. ועדיין נשאר לנו לתרין, כי אדרבא אעיקרא דדינא פירכא, למה אין בחי' הפנים נמנין במלכות ולא⁸⁰⁸ היו האחוריים נכנסין במנין כדמיון שאר האחוריים, לכן צריך שנבאר לתרין לכל המדרגות מלמעלה למטה. ונאמר, כי הסבה שאין אנו מחשבים המדרגה הג' שהיא בחי' הפנים, והוא מספר ד' אותיות הפשוטים, הטעם הוא כמ"ש למעלה, שכשיש ב' מספרים ומניינם שוים אינן נמנין

⁷⁹⁴ לכן לא הזכיר מדרגה ו'.

⁷⁹⁵ מדרגת הה'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רק פעם א', ומדרגה זאת כבר נכנסה בחשבון ע"א ניצוצות דשם מ"ה, ואלו הכ"ו נשארו ונתקשרו שם למעלה כנ"ל. וכן מדרגה הז' שהוא מספר הט' אותיות המילוי, שהוא גי' ב"ן, לא נמנית עם שהוא בחי' הפנים, וגם שאינו דומה לשאר מלויים, כי לסיבה זו נמנית לעולם המדרגה הז' בע"ב ובס"ג ובמ"ה. אבל הענין כמ"ש ענין הוי"ה דשם ב"ן ומה עניינה. דע, כי שם של ב"ן דמילוי ההי"ן אשר במלכות הוא ב' הוי"ת יחד ממש, (פז ע"ב) והיא הוי"ה כפולה, ונקרא מערת המכפלה כנודע⁷⁹⁶, כי ו"ד דמילוי יו"ד גי' י' כחשבון אות הפשוט, וכל השאר הם אותיות הוי"ה כפולה ממש. והנה ענין ב' הוי"ת אלו עניינם הוא, כי הוי"ה א' בחי' ז"א, והוי"ה הב' הוא בחי' הנוק' עצמה. וכאשר מתחברים הז"א בנוק', אשר אז מאיר ז"א בנוק', הנה אז הז"א נותן הארת הוי"ה שלו אליה, ואז נעשין ב' הוי"ת בנוקבא, ואז נעשית בה שם ב"ן שהוא בחי' ב' הוי"ת וזכור הקדמה ז'797^ל.

והנה בהקדמה זו הותרה השאלה הנ"ל, כי להיות שעיקר האותיות של שם ב"ן הוא מן הז"א כנ"ל, לכן אין ראוי למנותן בפ"ע בבחי' המלכות, לכן אין המדרגה הז' שהוא מספר ב"ן נכנס בכלל החשבון ע"ב ניצוצין שלה. וכן מדרגה הג' שהוא מספר כ"ו אינה נכנסת בחשבון, לפי שנשארת דבוקה למעלה עם מדרגה הג' שבז"א שכבר נכנסת בחשבון. אך י"ל למה אין אנו חושבין מדרגה ב' שהוא אחרים הפשוטים כזה, י' י"ה יה"ו יהו"ה, ולא שייך לתרין כדמתרין כאן. ואי לאו דמסתפינא הוה אמינא שנכנסו במקום אותיות דמ"ה שנכנס בו כדלקמן פ"ד, אך בפ"ד לא משמע כן, וצ"ע⁷⁹⁷. וכן המדרגה הה' שהיא בחי' הפנים, והם ט' אותיות המילוי כצורתן, עם היותם משונים מן האחרות שהם י' בכל מילוי, עכ"ז לא נכנס בחשבון, והטעם עם הנ"ל, שכיון ששורש שם זה במילוי ב"ן הוא מן ז"א, לכן לא נמנה בנוק'.

שער יח פרק ד מ"ת רמ"א

ועתה נשאר לנו לבאר ענין א', והוא כי נת"ל כי מן החו"ג ומן הת"ת והמלכות ירדו רפ"ח ניצוצין, שהם ד' פעמים ע"ב⁷⁹⁸, ועתה צריך לבאר, כי בהכרח הוא שגם מן הנה"י ירדו ניצוצין, א"כ מה עניינם, ואם ירדו למטה, למה לא נכנסו ונכללו גם הם במספר ניצוצין.

ונבאר תחלה מה הם בחי' הניצוצין שירדו מהם. הנה נודע כי נו"ה הם ב' פלגי דגופא (רע"מ פנחס רלו ע"א⁷⁹⁹) כנ"ל רמ"ב, לכן אין הוי"ה גמורה בכל א' מהם, רק הוי"ה א' בין שניהם, נמצא כי חצי הוי"ה הוא אור של נצח, וחצי הוי"ה הוא אור של הוד. ופשוט כי

סממני מאיר האוצר

796

⁷⁹⁷ [הוי"ה זו שז"א נותן בנוק'] והוא רוחא דשדי בגווה לעורר בה מ"ן מאז ולהלאה ולא אתערת מ"ן עד דעייל בה ההוא רוחא שעה"ק עא סוף ע"א והנה הוא מהדעת דז"א החיצון שבו כמ"ש בשער השמות פרק ג' (לש"ו)

ע"י מ"ד ומ"ן דרוש ח' סמוך לסופו.

עיקר פנימיות דב"ן הוא לצרוך אור המהיטבאל דתיקון הנכנס באצילות עצמו (כללים ח"ב מט ע"ג*), וכן מהיטבאל זו כלולה ממ"ה וב"ן (כללים ח"ב נא ע"א), ואז הב"ן בטל למ"ה וכלול בו (כללים ח"ב ע"ד) עיקר השם ב"ן הוא רק לצרוך גילוי האור דשם מ"ה (כללים ח"ב עה ע"ג) ואותו מ"ה וב"ן הם מהתפשטות הנה"י דס"ג שבכל א' וא' (כללים ח"ב עו ע"ג), מ"ה וב"ן האלה הם משמשים למ"ה וב"ן הכלליים דתיקון אשר מהם נבנה האצילות אבל המ"ה העיקר דאור התיקון נשאר גנוז ביסוד דאדם קדמון בסוד מ"ש בסד"צ פ"א אעבר וזעיר נטיל וגניז (כללים ח"ב עח ע"ד) הוא הב"ן שמאיר בכל ז"ת דעקודים ע"י עקודים פ"ב במ"ב והוא עילוי דב"ן אשר בעקודים שנתעלה בכל הז"ת ועומד השם ב"ן בגילוי דתרין עטרין שבדעת שהוא כולל מ"ה וב"ן יחד (כללים ח"ב קיד ע"ג)

⁷⁹⁸ חילוק הז"ת לד' חגת"ם מאחר ששרשם מד' מוחים שבדעת והם ד' פעמים ע"ב (דע"ה ח"ב

קמא ע"ב)

⁷⁹⁹ ע"י לקמן הערה 486.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כשהוי"ה נחלקת לב' אינה עולה בשם בפ"ע רק חצי העליון שהם ב' אותיות י"הרמ"ג, כמ"ש (שמות יז טז) כי יד על כס י"ה, כי ב' אותיות ו"ה אינן שם בפ"ע⁸⁰⁰רמ"ג. נמצא כי נצה נקרא י"ה, וכן ההוד וכן היסוד י"ה⁸⁰¹, כי היסוד אינה בחי' בפ"ע, רק הארה כלולה מהאורות עליונים כנודע^{רמ"ג}. ועוד טעם אחר במה שנבאר, כי ב' יסודות דאו"א מתלבשין תוך ז"א, וכל א' מהם יש בו ה"ח וה"ג, וה"ח היסוד דאמא הם מתפשטין בז"א בחו"ג ת"ת ונו"ה שלו, והה"ג היסוד דאמא וכן הה"ח וה"ג היסוד דאבא אשר לא נתגלו ולא יצאו^{רמ"ג}, הנה כל אלו הם יורדין אל היסוד דז"א⁸⁰². וכבר ידעת, כי סיום היסוד דאבא הוא מסתיים ביסוד (פז ע"ג) דז"א עצמו, נמצא כי ט"ו חסדים וגבורות יש ביסוד דז"א, אשר מספרם י"הרמ"ג. עוד טעם אחר והוא בענין ה"ח עצמן המתפשטים בז"א מצד יסוד אמא, והוא, כי הלא נתבאר אצלנו כי ג' בחי' יש אל החסדים דז"א: א', הוא למעלה במקום הדעת דז"א, כי שם הוא שורש החסדים^{רמ"ג}. ואח"כ, מן הארתן מתפשטין ה"ח מן החסד שבו עד הוד שבו. ואח"כ, מהארתן של החסדים המתפשטין, מתקבץ הארתן ביסוד דז"א ה"ח אחרים, אשר לסבה זו נקרא היסוד "כל" כנודע (זהר בראשית יז ע"א), והרי הם ט"ו חסדים כמנין י"ה.

נמצא, כי נה"י אינן הויות גמורות רק ג' שמות של י"ה כנ"ל. והנה כל בחי' המדרגות שנתבאר לעיל בשם יהו"ה, כולם ג"כ יש בשם י"ה. ודוגמת מה שירד משם מ"ה, כך ירד מג' שמות י"ה הנ"ל, כי לא נשארו באצילות רק ב' מדרגות הראשונים לבד, שהם ב' אותיות י"הרמ"ג. וגם האחוריים שלהם בבחי' אותיות לבד שהם י"ה. ואמנם מהמדרגה הג' ולמטה, וגם הוא בכלל, כולם ירדו בבריאה ע"ד מה שירד מהת"ת, שהוא שם מ"ה. ואמנם הטעם למה אין בחי' כל הניצוצין האלו נזכר בפ"ע ע"ד שהוזכרו שאר הניצוצין, הענין הוא, לפי שכל הניצוצין שירדו מן נה"י מתחברים כולם עם הניצוצין של ת"ת. וכבר נתבאר לעיל, שכל מה שמתחבר עם מה שלמעלה הימנו אינה עולה בשם בפ"ע. והנה בבחי' ניצוצין האחוריים שלהם, אינו צורך לתת טעם למה לא נמנו, כי כבר נת' שבמקום שנמנו הפנים לא נמנין האחוריים, אבל בחינת הפנים צריך לבאר איך הם מתקשרים עם הבחי' של מעלה מהם, אשר לסבה זו לא נמנו כנ"ל. הנה הם ג"פ י"ה הם מ"ה, לכן ניצוצותיו מתחברים עם ניצוצות מ"ה כנ"ל, ואע"פ שאין מספרם שוין כי השבון של זה מן המילוי, וחשבון של זה מן הפשוט, אין בזה חשש כמ"ש בע"ה. אבל אין הכוונה עתה רק למצוא מציאות שיתחברו שניהן יחד, אע"פ שלא יהיה חשבונם שוין.

וכן מילוי ג' שמות י"ה הנ"ל, הוא באלפי"ן לפי שנה"י אלו הם נה"י של ז"א, שהוא בחי' מילוי אלפי"ן. והנה י"ה דמילוי אלפי"ן הם ג' כ"ו, ולכן הוא מתחבר עם שם מ"ה במדרגה הג' שלו, שג"כ מספרה כ"ו, ואע"פ שאין שוין במציאותן. והענין הוא, כי כבר בארנו שי' אותיות המילוי דשם מ"ה של ת"ת עלו עם י' אותיות דס"ג למעלה ונתחברו עמהן. והנה מתיראים אנחנו, כי כיון שעלו אלו הי' אותיות למעלה, שלא יעלה ג"כ עמהן המספר שלהם, שהוא ג' מ"ה, והוא מדרגה הז', לפי שהמספר נגזר אחר האותיות שהם שרשם. ואם יעלו גם הם, נמצא שהכלי של הת"ת יהיה בתכלית הגרוע ריקן בלתי ניצוצין, ולא יוכלו אח"כ להתתקן בעת תיקון שאר הכלים, לכן עולין ניצוצין של נה"י למעלה בת"ת שיתקשרו עם מספר מ"ה מדרגה ז' של הת"ת, ואז לא יעלה מספר ההוא למעלה

סמל מאיר האוצר

⁸⁰⁰ ע"י בהגר"א על תיקון ט ע"א, ז"ל חרק חושבנא ו"ה - דנו"ה הן תרי פלגי דגופא (רע"מ פנחס רלו ע"א⁸⁰⁰), ובהון הו"ה אחת, י"ה בנצח ו"ה בהוד⁸⁰⁰, וכן איהו בנצח ואיהו בהוד⁸⁰⁰, וי"ה הוא בשמים, ו"ה בארץ כמ"ש (תהלים צו יא) ישמחו השמים ותגל הארץ, לכך חלם בגי' י"ה, חרק ו"ה:

⁸⁰¹ ע"י גר"א תיקון, ט ע"א ד"ה חרק.

⁸⁰² ע"י אר"א א' ומוחין דקטנות ג' שהיסוד דנוק' קצר ורחב, ושל דכורא הוא ארוך (ועי' שער הנסירה פרק ח' ולצ"ח שם).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בשם ס"ג. ולכן כיון שאין עלית הניצוצין אלו רק לסבה זו, לכן אין חשש וקפידא בדבר ההוא למעלה⁸⁰², שיהיה חשבונם שוין, ובלאו הכי עולין לסבה הנ"ל.*

*ויש להקשות למה אנו מחשבין לעיל ג"פ י"ה, וכאן אין אנו מחשבין רק פעם א' כ"ו, ולא ג' פעמים. וי"ל כי כל זמן שיש איזה בחי' להתחבר עם שלמעלה ממנו, אז הוא מתחבר עמו, ולכן בשם של י"ה אין להם שום בחי' עם שלמעלה מהם, עד שיתחברו שלשתן, ואז מתחברים עם שם של מ"ה. אבל בשם של כ"ו, יש בכל בחי' להתחבר למעלה, לכן כל אחד בפ"ע מתחבר למעלה במספר כ"ו של שם מ"ה. ויש להקשות הלא המספר של ס"ג יכול ג"כ לעלות לשרשו שהם י' אותיות דס"ג, ולמה אין אנו חוששין שלא יעלו. וי"ל, בשלמא שם מ"ה, כיון שי' אותיות עלו ונתקשרו בשם ס"ג, ועתה יעלה המספר של מ"ה ג"כ לשם, א"כ ישאר הכלי של מ"ה בלתי אור כלל ויש לחוש, אבל בשם ס"ג, אין לחוש אף אם יעלה המספר אל שרשו, כיון שהכל הוא בכלי שלו.

וא"ת, למה בשם של ע"ב אין אנו חוששין אולי יעלה המספר של שם ע"ב, שהוא המדרגה הז', עם שרשו שהוא המדרגה ה' של ע"ב, שהוא [נ"א שהם] בחי' הי' אותיות [דמילוי ע"ב], [פז ע"ד] ומטעם פחד זה היה ראוי שיעלו ג"כ יו"ד אותיות דמילוי ס"ג למעלה⁸⁰³ עמהם, כדי לקשרם שלא יעלו. התשובה הוא, כי שם בע"ב לא ירדו י' אותיות המילוי כלל בבריאה, כי נשארו באצילות, והמספר שלהן בלבד ירדו אל הבריאה, ולכן אין חשש שיעלו, כי אין עולין מעולם לעולם אחר כי אינן יכולין. ובפרט, כי הרי בעל כרחם ירדו מאצילות לבריאה, לפי שלא היה להם כח לעמוד שם ונשברו, ואיך עתה יעלו אל האצילות אחר שנשברו ונפלו. אבל המספר של מ"ה הוא יכול לעלות אל שרשו, שהם י' אותיות דמ"ה אשר עלו ונתקשרו עם י' אותיות דס"ג, לפי שכולן בבריאה הם עומדין והם יכולין לעלות.

וצריך לבאר, כי מאחר שסבת עליית ניצוצין נה"י עם המ"ה אינן אלא כדי שלא יעלה מספרו עם שרשו אשר עלה עם י' אותיות דס"ג, וא"כ היה צריך שימצאו בחי' י' אותיות באלו הנה"י מחמת המילוי, כדי שיהיה תמורת אותן הי' אותיות של מ"ה אשר עלו⁸⁰⁴. אבל הענין הוא, כי הרי בבי' שמות של י"ה יש במילואם י' אותיות, ואלו הם במקום אותן הי' אותיות של המילוי דמ"ה שעלו לשם ס"ג כנ"ל. ואמנם, אע"פ שהם ג' שמות י"ה, וא"כ יש במילואם ט"ו אותיות, אין קפידא רק אם יהיו אותיות מועטות ממספר י', אבל אם הן יתרים מי', אין חשש בזה. נמצא, כי כל ניצוצין של נה"י כולם עלו ונתחברו עם ניצוצין של מ"ה שבת"ת, לכן אין עולין בחשבון רק הניצוצין של ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם רפ"ח כנ"ל, אלא שהג' בחי' הראשונים דע"ב הסרי"ג בחי' הפנים, והע"ב הד' הוא בחי' אחרים, ובין כולם הם רפ"ח ניצוצין, אשר אנו מזכירין בכ"מ בחבורינו זה. ועתה תבין ותראה איך נשארו הכלים של נה"י בלתי ניצוצין עצמן, ולכן יניקת הקליפות הוא מהם.

שער יח פרק ה מ"ת⁸⁰⁵

ודע, כי בחי' אלו הרפ"ח ניצוצין הנ"ל הם כולם בחינת גבורות ודינין גמורים, ואליהם רמזו בזוהר במקומות הרבה כנזכר פ' פקודי (רנד ע"ב) ת"ח רישא⁸⁰⁶ דמהימנותא בטש מחשבה⁸⁰⁷ בוצינא דקרדוניתא⁸⁰⁸ וסליק גו מחשבה ואפיק⁸⁰⁹ ניצוצין זריק לש"ך עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה וכו'⁸⁰⁴. ובפ' תזריע (דף מח ע"ב) תנא מן בוצינא דקרדינותא

מאיר האוצר

⁸⁰³ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁸⁰⁴ ז"ל בשלימות: ותא חזי רישא שירותא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה (ואפיק) ניצוצין נציצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה. תרגום: ובא וראה ראש ראשית האמונה תוך המחשבה מכה הניצוץ החזק ועולה תוך המחשבה (ומוציא) ניצוצות וזורק ניצוצות לשלש מאות ועשרים עברים ובורר פסולת מתוך המחשבה ונברר.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נפקין שב"ה ניצוצין וכו' מסטרא דגבורה דאתקריאן גבורה כו', ובאדרא (דף קלב ע"ב) מסתכל הוינא וארו חמינא נהורא יקירא דבוצינא עילאין נהיר וסליק לשב"ה עיברין וכו'. ואע"פ ששם נראה שהם ש"ך ניצוצין, וכאן אנו קוראין אותו רפ"ח (נ"א שב"ה) רנ"ח ניצוצין, הכל הוא ענין א', ויתבאר (פח ע"א) למטה בע"ה⁸⁰⁵.

רנ"הנה היותן מספר ש"ך ניצוצין הוא כי אלו הניצוצין הם מבחי' ז' מלכים שמתו, והנה הם מבחי' ז"א⁸⁰⁶. והנה ז"א נקרא אדם לפי שהוא הוי"ה במילוי אלפי' גי' אד"ס"פ, וכל מלך א"ר"ס מאלו הוא אדם א"ר"ס. נמצא, כי ז"פ אדם הוא גי' שט"ו"ר"ס, אשר כולם הם ניצוצין של גבורה ודינין גמורים של מלכים שמתו. וכאשר נתקנו במעי אמם בינה⁸⁰⁷, כבר נתבאר שהיה ע"י טיפת אבא שנתן בה מחדש, והיא כוללת ה"ח. ואמא ג"כ נתנה בהם טיפת מ"ג, הכוללת ה"ג. וע"י נתקנו אלו השט"ו הנ"ל, ובין כולם הם ש"ך ניצוצין דו"א"ר"ס, כי ה"ח דאבא אינן ניצוצין רק חסדים, שהניצוצין הם גבורות בלבד, באופן שהשט"ו ניצוצין הם ישנות⁸⁰⁸ של המלכים, וה' ניצוצין אחרים הם חדשות, וסך כולם הם ש"ך בז"א"ר"ס. וכבר ידעת, כי גם נוק' דו"א שהוא מדה הו' שבמלכים, יש בה כללות כל הו' מלכים, כנודע דלית ספי' דלא אתכליל בה בחי' המלכים"ס. ונמצא כי הם ש"ך ניצוצין אחרים בנוקבא דו"א⁸⁰⁹, ונודע, כי הגבורות והדינין הם כפולות, ונמצא, שיש ב"פ ש"ך בז"א⁸¹⁰, אשר לסבה זו נקרא הו"א שמ"ש (תיקו"ז י ע"א) ר"ס, שהם בחי' הניצוצין האלו. וב"פ ש"ך בנוק' אשר לסבתם נק' היא תמ"ר⁸¹¹ ר"ס, שהם בחי' הניצוצין שבה, וכל אלו הניצוצין שלו ושלה הם מתערבים במעי אמא ומצטיירין ונתקנו שם"ס.

*ר"מ"ק סוד תמ"ר שהוא גי' י"פ די"ן, והם ב"פ ש"ך דינין, שהם סוד דין מאדנ"ירעא. ואם תשלים עליהם שם א"ל⁸¹², יהיה גי' תרע"א כמנין אדנ"י במלואו. ושם א"ל זה, מקורו מן ו' אלפי' שיש באחוריים דמ"ה⁸¹³, שהם גי' א"ל, כי יש בהם ו' אלפי'. והנה ה"פ ו' הם א"ל עם הכולל, וא"ל זה הוא בעשיה שאנו מושכין מאחורים דמ"ה דיצירה אל העשיה. גם אם תתן על תמ"ר שהוא י"פ דין דאדנ"י י' אלפי', יהיה י"פ אדנ"י יהיה גי' תר"ן, וזהו ותר"ן לשון אלם (ישעיה ל"ה ו')⁸¹⁴. כי המל' לשון הו"א, לפי ששכינה גימט' לשון הו"א הנקרא אל"ם, שהוא שם מ"ה וכ"ו שלו גי' אל"ם"ר"ב.

מאיר האוצר

עי' דברנו ביאורים בטנת"א פרק ה' אות מז [ח"א הערה 627] ומח ונד [דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח בסוף דע"ה] (לש"ו)

⁸⁰⁵ אין כאן סתירה שבמק"א כתוב שהש"ך הם כלים והרפ"ח הם ניצוצי אורות שבהם שיש ב' בחי' ש"ך ורפ"ח ואפילו אם בכללות הם ענין א' בפרטות הם נחלקים עי' בסוף הכרך דרוש ש"ך ופ"ר ורפ"ח (דע"ה ח"ב קמג ע"ד)

⁸⁰⁶ ש"ך ניצוצין דבוצד"ק זריק לכל עיבר והם הגבורות של הנקבה מ"ן דילה, ונתקנו ע"י פ"ר דמנצפ"ך דדכורא, והיינו, שתחילת הבירור היה ע"י הבוצד"ק שורש הגבורות שמשם קו המדה, שבכח הזה ניתן שורש הבירור שהוא הסתלקות מן הרע (פת"ש ז"א ו), *לעי' אם יש עוד בפרק זו שהרי הפת"ש רק דיבר פרק א' על כל שער רפ"ח.

יש ש"ך ניצוצין דב"ן שהם מחיים הכלים בשבירתם ויש ש"ך ניצוצין דמ"ה שהם המתקנים (דע"ה ח"ב קמ ע"ג), ונ"ל שזה שכתוב מז"א כאן בקטע הכל מדבר בתיקון, וקטע הבאה מדבר מבחי' הכלים

⁸⁰⁷ כלומר בתיקון המ"ה.

⁸⁰⁸ כלומר בשבירה והה' הם בתיקון.

⁸⁰⁹ עי' ח"ב הערה 280, שהנוק' דנקודות הוא קומה שלימה של נוק' ולא הנוק' הפרטי.

⁸¹⁰ כלומר א' במלכין קדמאין וא' בתיקון המ"ה, וכן בנוק' וכן ברפ"ח (דע"ה ח"ב קמ ע"ד), מש"כ בנוק' כלומר מלכי עיגולים ומלכי יושר או שיש מלכים דז"א ומלכים דנוק' עי' סוף שבירה ז', ונראה השני נכון.

⁸¹¹ רק מצאתי שזה ז"נ ביחד ולא נוק' לבד? ועכ"ז מובן שהרי כאן מדובר בתיקון הנוק'

⁸¹² עי' שעה"כ ק"ש ו (וכן בעוד כמה מקומות), שזה תוספת של ייא"י מהו"ה דס"ג.

⁸¹³ יר"ד יר"ד ה"א יר"ד ה"א וא"ו יר"ד ה"א וא"ו ה"א.

⁸¹⁴ אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה:

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולהבין ענין השכ"ה וענין הרפ"ח, צריך לבאר המאמרים הנ"ל, וגם המאמר בפ' בא (דף לא ע"ב) וז"ל, כי יהיה נערה בתולה נער כתיב מ"ט שכל זמן דלא קבילת דכר אתקריאת נער כו'⁸¹⁵. כי הנה שם אדני מורה על הדין כנודע, וכן ג' אותיות האחרונות הם די"ן, ונשאר אות ראשונה שהוא אל"ף, והוא בחי' הרחמים המשותפים עם הדין שבה. ואות א' זה מורה על שם אהי"ה שהוא רחמים. וזה הטעם שנקרא מלכות בספר הזוהר (ח"א קפ ע"א) דינא רפיא, לפי שמתחברת (דין)^{ר"י} עם אל"ף שהוא רחמים כנ"ל, ואז הוא דינא רפיא. וכבר ידעת, כי שורש כל הדינים הם הה"ג, וכל גבורה מהם נקרא די"ן, שהם ג' אותיות אחרונות שבשם אדני, וה"פ די"ן יהיה גי' ש"ך. נמצא, כי הה"ג הם ה' די"ן מתפשטין עד ש"ך ניצוצין הנכללין בה"ג אלו, וז"ש בפרשת פקודי כנ"ל במש בוצינא דקרדינותא^{ר"י} וזריק לש"ך עיבר. פי', כי בוצינא דקרדינותא הוא סוד בחינת שורש כל הגבורות והדינים דמעיכרא, והנה היא עומדת בגו אמא. כי לסבה זו אמרו בזוהר (ח"ב סד ע"א) דדינין מתערין מינה^{ר"י}. וז"ש באדר"ו, דהאי בוצינא דקרדינותא גנוז גו מעוי דאמא כנזכר שם (דף רצב ע"ב), ולכן הבוצינא הזאת היא נותנת קצבה ומדה, ומדר משחתא לכל ספי', כנזכר במאמר קו המדה בכת"י (זהר חדש ואתחנן נו ע"ד)⁸¹⁶, ובריש תיקון ה' (כ ע"ב) שבתיקונים ובמקומות רבים. והטעם לפי שכל המדידה והקצבה אינם אלא מצד הגבורה, לפי שמצד החסד מורה התפשטות יותר מן השיעור בכל הדברים, אבל הגבורה אינה מנחת לאור עליון שיתפשט, אלא נותנת לו קצבה ומדה עד מקום שצריך, שעד שם יתפשט האור ולא יותר. וזהו הבוצינא דמדיד ועביד משחתין בכל ספי' וספי'.

וכבר נתבאר כי היא גנוזה (פח ע"ב) במעוי דבינה, והנה כל אלו המלכים שמתו יצאו מגו האי בוצינא דקרדינותא, וכמ"ש באדר"ו (דף רצב ע"ב) ניצוצין אפיק זיקין לש"ך עיבר, וכל אלו ניצוצין דזריק האי בוצינא דקרדינותא⁸¹⁷, הם המלכים ועלמין קדמאין דאתברו^{ר"י} ומיתו, שהיה בהם מספר ש"ך ניצוצין כנ"ל. ועי"ר^{ר"י} אותן הה"ג קדישין אחרין שהם טפה דאבא (נ"א דאמא)^{ר"י}⁸¹⁸ וכנ"ל, וכנזכר באדרא (קלו ע"ב וקמב ע"א), בהם נתבסמו ונתקנו אותן מלכים קדמאין, שהם ש"ך ניצוצין הנזכר פרשה נשא (דף קל"א קלה ע"ב⁸¹⁹), ואז נצטרפו ונתבררו ויצא מהם פסולת. והמבורר עלה למעלה בסוד העיבור גו

מאיר האוצר

⁸¹⁵ המשך לשון הזהר: מדקבילת דכר אתקרי נערה. תרגום: אלא כך שנינו כתוב כי יהיה נערה בתולה למה כתוב נער משום שכל זמן שלא קבלה זכר נקראת נער משקבלה זכר נקראת נערה. ועי' אריכות בשער מאמרי רשב"י.

⁸¹⁶ מוסבר בגר"א בתז"ח דף יח ע"א באריכות. ⁸¹⁷ עי' לעיל ח"ב הערה 348 שיציאת המלכים דרך העיניים הוא משום ששם נמצא המו, ס ולכן כאן יצאו מהמוחא סתימאה.

⁸¹⁸ עי' מבר"ש לז ע"א:

אמנם ה' נצורות של מנגל"ך הם סוד הנצורות שזכר ענמו אשר אח"ך נתיים בה צנוק' ביסוד שבה ולא במלכות וזהו ההפך שיש בין נצורות מנגל"ך לשכ"ה ניצוצין כי אלו הם ביסוד ומשכין לה מן הזכר ואלו הם במלכות שבה והם מפאת עלמה כגו' ופעם אחרת שמעתי בדרוש ה"ח נשים של המלך דוד ע"ה (3) כי הדינים של שכ"ה הם דבורין והם במלכות של אבא כי לכן אמרו בפרשת פקודי דר"ד ע"ב דש"ך ניצוצין אחריו במחשבה שהוא אבא יען הם דינין דבורין וגם לכן ביארנו במקום אחר כי הל"ב נתיבות חכמה כל אחד כליל מ"ה הם ה"ך ניצוצין. אמנם פ"ר דמנגל"ך הם נצורות נוק' ממלכות דאימא ולכן הם חמשה נצורות כמנין אות ה' שהיא בינה כנודע. ועיין בדרוש העומר כי שם נחבא הי"ב (3) ענין ש"ך ניצוצין אלו איך הם צבור ל"ב נתיבות חכמה. וגם בסוד חמשים שערי בינה אחר שתימים בה וע"ש הי"ב:

לכן ב' גרסאות מתאימות

⁸¹⁹ אד"ז רצב ע"ב: ועל האי תנינא במתניתא דילן דניצוצא אפיק זיקין בזיקין (נ"א דבוצינא אפיק זיקין ניצוצין) לתלת מאה ועשרין עיבר ואינון זיקין עלמין קדמאין אקרון ומיתו לאלתר) לבתר נפיק אומנא (ס"א מאנא) לאומנותיה ואתתקן בדכר ונוקבא והני זיקין דאתדעכו ומיתו השתא אתקיים כלא תרגום:

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מעוי דאמא כנ"ל בדרוש. ובפ' פקודי (דף רע"ז רנד ע"ב), בוצינא דקרדינותא זרק ניצוצין לש"ך עיבר שהם ז' מלכים הנ"ל, ואח"כ בירר פסולת מגו מחשבה רע"ע ע"י ה"ג קדישין אחרים. והנה בהתחבר עמהן אלו ה"ג קדישין אחרנין, נעשה כמספר שכ"ה הנזכר פ' תזריע (דף מ"ה מח ע"ב) תנא מן בוצינא דקרדינותא נפקי שכ"ה ניצוצין, גם ז"ש פ' בלק (דף רט ע"א) שכ"ה זגין לסטר חד כו⁸²⁰, ואלו הם סוד פעמונים זהב של גבורה אשר הם

סמל מאיר האוצר

אד"ר קלב ע"ב: תקונא תניינא מתתקן שערא מרישא דפומא עד רישא אחרא דפומא בתקונא שקיל קום ר' חזקיה וקאים בקיומך ואוקיר יקרא דתקונא דא דדיקנא קדישא קם ר' חזקיה שארי ואמר (שיר ז) אני לדודי ועלי תשוקתו מי גרם שאני לדודי משום דעלי תשוקתו מסתכל הוינא וארו חמית נהורא יקרא דבוצינא עלאה נהיר וסליק לתלת מאה וחמשה ועשרין עיבר וחד חשוך הוה אתסחי בהווא נהורא כמאן דאתסחי בהווא נהרא עמיקא דמימיו מתפלגין ונהרין ונגדין לכל עיבר ממה דעלוי וסליק ההוא נהורא בשפתא דימא עלאה עמיקא דכל פתחין טבין ויקירין בהווא פתחא אתפתחן

תרגום: התיקון השני, [בן] מסודרים השערות, מראש הפה ועד לצד האחר של הפה בתיקון שווה.

קום רבי חזקיה ועמוד על עמדך, ותכבד את כבוד התיקון הזה של הזקן הקדוש. קם רבי חזקיה פתח ואמר, "אני לדודי ועלי תשוקתו". מי גרם ש"אני לדודי"? משום ד"עלי תשוקתו". מסתכל הייתי, והנה ראיתי אור מכובד של הנר העליון, שהאיר ועולה לשכ"ה צדדים ו[צד] א' חשוך.

והיו מתרחצים באור ההוא, כמי שמתרחץ באותו נהר עמוק שמימיו מתחלקים ומאירים ונמשכים לכל צד, ממה שעליו.

ועלה האור ההוא שבשפת הים העליון העמוק, שכל הפתחים הטובים והמכובדים בזה הפתח נפתחים.

⁸²⁰ ז"ל: ויעמוד מלאך יי' וגו' (&) א"ר אבא כמה אית לן לאסתכלא במלי דאורייתא הני קראי רמיזי בחכמתא עלאה וכי למגנא נפק האי מלאכא לאתחזאה לחד אתנא או למיקם בין כרמייא לקבלה זמנא הכא זמנא הכא אלא כלא רזא עלאה הוא וכלא בעי קב"ה בגין לאגנא עלייהו דישראל ולא ישלטו בהו זינין בישין בגין דאינון חולקיה דקב"ה ויעמוד מלאך יי' וגו' תאנא מסטרא דאמא כד איהי מתעטרא נפקין בעטרהא אלף וחמש מאה סטרי גליפין בתכשיטהא וכד בעאת לאזדווגא במלאכא מתעטרא בחד עטרא דארבע גוונים (גוונים) אינון גוונים מתלהטן בארבע סטרי עלמא כל גוונא וגוונא מתלהטא תלת זמנין בהווא סטרא דאינון תריסר תחומי גליפין ועאלין ואתכלילו בתריסר אחרנין ברישא דעטרא אית ד' שורין לד' סטרין ואינון מגדלות כד"א מגדלות מרקחים מהו מרקחים כמה דאת אמר מכל אבקת רוכל ועל כל מגדלא ומגדלא ג' פתחין קביעין באבנין טבין מכל סטרא וסטרא האי עטרא נהירא (ס"א טהירא) (ס"א טמירא) בדלוגין דאופיר בגין יקרא דמלאכא כמה דכתיב אוקיר אנוש מפז וגו' תחות עטרא תליין זגי דדהבא בסחרנהא זגא דדהבא מסטרא דא זגא דדהבא מסטרא דא וחד רמונא (ס"א בגו) כגוון ההוא רמונא אית בה אלף זגין וכל זגא מנייהו מתלהטא בסומקא בחוורא ההוא רמונא אתפלג בפלוגין ארבע וקיימא פתיחא לאתחזאה זגהא תלת מאה ועשרין וחמש זגין לסטרא דא וכן לכל סטרא וסטרא עד דמתלהטן ארבע סטרי עלמא מחיזו דכל פלכא ופלכא ואינון אקרונ פלח הרמון כמה דכתיב כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך ארבע גלגלין בפלכי ארבע זווין נטלין בגלגולא להווא עטרא וכד נטלי לה אזדקפן לעילא עד דמטו לגלגולא דפלכא עלאה דנהים יממא וליילא מתחברן כל אינון פלכין ונטלין לעטרא וזקפן לה וקלא דאינון גלגלין אשתמע בכלהו רקיעין לקל נעימותא מתרעשין כל חילי שמיא וכלהו שאלין דא לדא עד דכלהו אמרי ברוך כבוד יי' ממקומו:

תרגום: "ויעמוד מלאך ה' וגו'", אמר רבי אבא, כמה יש לנו להתבונן בדברי התורה, פסוקים אלו רמוזים בחכמה עליונה, וכי לחנם יצא מלאך זה להראות לאתון אחת או לעמוד מולה בין הכרמים, פעם כאן ופעם כאן, אלא הכל סוד עליון הוא, והכל רצה הקדוש ברוך הוא כדי להגן על ישראל, ולא ישלטו בהם מינים רעים, משום שהם חלקו של הקדוש ברוך הוא. "ויעמד מלאך ה' וגו'", למדנו מצד האמא, כשהיא מתעטרת, יוצאים בעטרותיה אלף וחמש מאות צדדים חקוקים בתכשיטיה, וכשרוצה להזדווג במלך, מתעטרת בעטרה אחת של ארבעה צבעים, אותם צבעים לוחטים בארבעת צדדי העולם, כל צבע וצבע לוהט שלש פעמים באותו צד, שהם שנים עשר תחומים חקוקים ונכנסים ונכללים בשנים עשר אחרים. בראש העטרה יש ארבע חומות לארבעה צדדים, והם מגדלות כמו שנאמר "מגדלות מרקחים". מה זה "מרקחים", כמו שנאמר "מכל אבקת רוכל ועל כל מגדל", ומגדל שלשה פתחים קבועים באבנים טובות מכל צד, וצד עטרה זו מאירה (טהורה נ"א טמירה) בדלוגים של אופיר בשביל כבוד המלך, כמו שכתוב "אוקיר אנוש מפז וגו'". תחת העטרה תלויים זגי זהב סביבותיה, זג זהב מצד זה, וזג זהב מצד זה, ורמון אחד (בתוך) כגוון אותו רמון יש בו אלף זגים, וכל זג מהם לוהט באדום ולבן, אותו רמון נחלק לארבעה חלקים, ויש פתח לראות זגיו, שלש מאות ועשרים וחמשה זגים לצד זה, וכן לכל צד וצד, עד שלוהטים ארבעה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מתפשטין בכל ז'ר^פ קצוות בינה אמא עילאה⁸²¹. וז"ש באדרא (קלב ע"ב) א"ר חזקיה מסתכל הוינא כו' נחיתר^פ וסליק לשכ"ה עיבר כו', כי מתחילה היה ש"ך בלבד, שהם^פ ה"פ דין משם אדנ"י, שהם ש"ך ניצוצין, וכאשר נתחברו עמהם הה' אלפי"ן עם הה' דינין, שהם בחי' ה' שמות אהי"ה שהם רחמים גמורים^פ יותר מהם^פ, נמתקו ונתבסמו הה"פ דין ונעשה ה"פ אדנ"י, שהם גי' שכ"ה ניצוצין^פ. ואז⁸²² נקרא המל' דינא רפיא כנ"ל, כי שם אדנ"י, א' שבו הוא מורה רחמים, ושאר אותיות די"ן, ולכן הוא דין מזוג ורפיא, באופן כי שם אדנ"י נקרא דינא רפיא, ואז הם שכ"ה גבורות, ובהיותם שכ"ה הם ממותקים. ונמצא, כי אז^פ הש"ך מנהיג^פ מצד אות א' המתחברת עמהם, וז"ס (אדר"ר שם) ונהיר וסליק לשכ"ה עיבר כו', כי אז הם מאירין ואינם חשיכין^פ.

ובזה תבין מ"ש פ' תזריע⁸²³ ענין נער ונערה, כי נער גי' ש"ך ניצוצין, עד לא אתבסמו איקרי נער, ונערה גי' שכ"ה כאשר נתבסמה ע"י שם אהי"ה, שהוא בה' עילאה בינה המורה על אות א' שבשם אדנ"י, ונתבסמו ע"י ה' אלפי"ן שיש בה' פעמים דין כנ"ל, נגד ה' ראשונה שהוא בינה הכוללת ה' אלפי"ן, ה"פ אור הנזכר בתקונים תיקון ה' (כ ע"ב). ואז נקרא נערה יתיר ה', כי אז היא בבחי' שכ"ה דינין מבוסמים וממותקים, ואז יכולה להיות מקבלת עמה זווג הזכר המזווג^פ בה, משא"כ בתחלה, עד שלא נתבסמו⁸²⁴. ואמנם, ענין הה' יתירה המתקת ומבסמת את הש"ך ניצוצין, הם ה"ג הנקרא ה' אותיות מנצפ"ך, הנזכר אצלינו בתקונים^פ ובמקומות רבים. והנה מנצפ"ך גי' פ"ר, והחילוק שיש בין שכ"ה^פ ובין ה"ג מנצפ"ך, הוא כי אלו שכ"ה ניצוצין הם גבורות הנקבה עצמה⁸²⁵, והם בחי' ספי"ר^פ המל' שלה כמבואר אצלינו לעיל, כי כל גי' בחי' הכלים של ספי"ר זו הם גי' שמות אדנ"י. וכבר נת"ל, כי שכ"ה הם ה' שמות אדנ"י, אמנם ה"ג מנצפ"ך הם בחי' הגבורות הזכר עצמו⁸²⁶, שאח"כ ניתנין^פ אליה, והם מתקבצין בספי"ר היסוד שבה, הנקרא נקודת ציון כנ"ל. הרי נת' אצלינו ענין שכ"ה ניצוצין או פ"ר ניצוצין^פ הנזכר בכ"מ בזוהר, שהם בחי' ניצוצין שהיו בז' מלכים, שיש בהם גי' בחי': כלים, וניצוצין, ואורות, ונתקנו ע"י

מאיר האוצר

צדדי העולם ממראה כל פלח ופלח, והם נקראים פלח הרמון, כמו שכתוב "כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך". ארבעה גלגלים בפלחי ארבע הזויות, לוקחים בגלגול את אותה עטרה, וכשלוקחים אותה מזדקפים למעלה עד שמגיעים לגלגול פלח העליון, שנוהם יומם ולילה, מתחברים כל אותם פלחים ולוקחים העטרה וזוקפים אותה, וקול אותם הגלגלים נשמע בכל הרקיעים לקול נעימותם, רועשים כל כחות השמים וכולם שואלים זה לזה, עד שכולם אומרים "ברוך כבוד ה' ממקומו".

⁸²¹ ד' סטרי עלמין, הנמשכים מבינה.

⁸²² כלומר בתיקון.

⁸²³ פ ע"ב לח ע"ב ועי' שער מאמרי רשב"י יז ע"ג (לש"ו) @ לא מופיע פרשת תזריע

⁸²⁴ עי' מב, ש נד ע"ד:

הטחם הראשון שכל עיקרו הוא מן לבושי כה"י דלמא. והנה
בהחלה בשעדין לא נעשה ביסוד שלה רק דלת א' וזכר א' ומגלפ"ך
א' עי' הו"א אז נק' המקרה נער חסר ה' כי נער בני' ש"ך
דינין זה המגלפ"ך ה"א' היה דינין כנ"ל ועתה שלקחה אלו השניים
שהוא אחר שנגסרה אז ניסוף. בה' דנערה כי ה' זו רומות
על אלו חמשה אותיות דמגלפ"ך השניים שהם יותר רחמים וגבורות
ממותקות. והנה מה שלקחה עתה זמן הנערות שהוא בזמן
הנסירה הם דלת א' וחמשה אותיות. מגלפ"ך הכי הם ששה אותיות
ואלו הם ששה חדשים של זמן הנערות. הבמ' הו' היא אחר
שנגסרה ולקחה ששה בחינות הנו' שהם דלת א' וחמשה אותיות
מגלפ"ך אחרים בששה חדשי הנערות ואת"ך חורף עמו פנים בפנים
ואז ראויה לזווג גמור. ואז היא תורה שבע"פ המתחברת פנים
בפנים עם הוציר אלפי"ן הנקרא תורה שבכתב ואז היא נקרא בזוגת
בנימטריא תורה לרמוז אל מ"ש: אלפי"ן

⁸²⁵ כלומר דב"ן עי' דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח הובא בספר הדע"ה ח"ב בסוף.

⁸²⁶ כלומר הפ"ר דמה הם דכורים כלפי הש"ך שהם דב"ן עי' דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח הובא בסוף דע"ה ח"ב.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

פ"ר ניצוצין דמנצפ"ך⁸²⁷, שגם הם בחינת ניצוצין. וכולם הם דין וגבורות, אלא שאלו של המנצפ"ך הם ממותקות יותר משכ"ה ניצוצין⁸²⁸. וזכור הקדמה זו של שכ"ה ניצוצין או פ"ר ניצוצין של מנצפ"ך מה ענינה בכ"מ. ועיין לעיל ענין ד' אורות: טעמים, ונקודות, תנין, אותיות שהם ניצוצות, ותבין משם כי אל"ר⁸²⁹ ניצוצין הם דמיון אלו הרפ"ח ניצוצין שבכאן שהוא בחי' הד'. או אפשר שהוא בחי' ב', שהם בחי' הנקודות, שבנקודות היוצאין מן העין שהם דינין ואור חוזר ואור האחוריים המאירין בכלים אחר היותן נשברים, שנתעלו מהם ונסתלקו האורות (פח ע"ג) הנק' אור ישר, וצ"ע⁸³⁰.

רצ"מ"ק בענין בירור⁸³¹ של זו"ן בעיבור ויניקה, הנה זמן העיבור הוא ט' חדשים, וכבר ידעת כי ז"א יש בו ט"ס שלימות, רק שהם בסוד ההעלם, ואינם ניכרין אלא הו"ק⁸²⁹, אבל בודאי שצריך להיות בו עשר ספירות גמורות. והנה נודע, כי ימי העיבור אינם רק ח' חדשים, כי ביום א' שלוקח מהודש ט' יספיק כנודע, ואפי' אותו היום עיקר לקיחתו הוא מפני ספק יום הקליטה, כנודע. נמצא, כי עיקר חדשי עיבור הצריכין הם ח' חדשים לבד. והענין, כי כבר ביארנו ענין ברור זו"ן⁸³² מה הוא, כי הכל נמשך מסוד ז' מלכים קדמאין שמתו ונתבטלו, והיה בהם סיגים כנודע. ואותן הסיגין מעורבים הם עם כל הקדושה שבהם, לכן צריך לנקותם ולברר את הקדושה, להוציא ממנה סוד הסיגים. וכבר נודע שהסיגים היוצאין מן הכסף הטהור אי אפשר שלא יתערב בהם קצת כסף טהור, ואז צריך לנקות את הסיגים פעם ב' להוציא אותו המיעוט של ניצוצות הכסף הנשאר מעורב בהם. וענין בירור זה תלוי במחשבה עילאה שהוא אבא, כמ"ש פ' פקודי (רנד ע"ב) במחשבה אתברירו כולהו. כי הלא יסוד אבא הוא מוציא טיפת המוחין לצייר ממנו הולד, והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה, ומברר הטוב ושדי להו (פח ע"ד) בפומא דאמה, והוא נותן באימא והיא מתעברת ממנו, ואח"כ בהיותן במעי אמא עילאה, כל אותן החדשים הוא מתברר יותר.

ומזה תבין הטעם איך הוא סוד העיבור שיכנוס הז"א תוך מעוי דאמא. והענין, כי באמא אין חיזונים נוגעים בה כלל, ואין להם שום אחיזה כלל, וא"כ בהיות הז"א שם אתברר מעט מעט והקלי' נפרדין ממנו. גם הענין הוא, כי האורות של ז"א כשהם תוך אורות של אמא הם מקבלים הארה גדולה מאד, ואז ע"י העירוב הב' אורות ביחד הם מתגברים, ואז הם מתבררים ומבדילין הקליפות שבתוכו. ונמצא, שע"י עיבור ז"א תוך אמא הוא מתברר. ואמנם, ראה המאציל העליון שאין מציאות לברר ז"א תוך עיבור רק עד הנצח, כי בכל חדש וחדש הוא מתברר ספי' א' ממנו, ומן הכתר עד נצח הם ח' ספי', כשתמנה הדעת עמהם. והנה בחדש הח' נשלם להתברר נצח של ז"א, אבל הוד יסוד ומלכות לא יוכלו להתברר מרוב הקלי' והסיגים שבהם, שהם ג' תחתונים סמוכים לקלי'. וגם עם מה שכבר הודעתך, כי השקר אין לו רגלים (תיקו"ז עג ע"ב), והוא סוד החיזונים הנקרא שקר, ואין לו ב' רגלים שהם נו"ה רק רגל א' שהוא הוד לבד, ושם יש לו אחיזה בסוד הו"ד דו"ה, כמ"ש (איכה א יג) כל היום דוה, ובו נחרב הבית באלף הה' הרמוז בהוד, והוא סוד רגל {פט ע"א} של ק' של שקר. נמצא, כי מהוד ולמטה יש להם אחיזה אל החיזונים גדולה מאד, ולכן אין כח בעיבור להשלים ולברר אותן, ואז נולד ז"א ויצא לחוץ כנלע"ד ששמעתי. אך אני זוכר שא"ל מורי זלה"ה שגם הנצח נתברר ואינה עולה מן המנין העיבור, והטעם, כי בהדי הוצא לקי כרבא (ב"ק צב ע"א), כי להיות נו"ה תרי פלגי דגופא

סמל מאיר האוצר

⁸²⁷ כל התיקונים דמ"ה שהם כל התיקון של ש"ך פ"ר ופר"ח דמ"ה כולם באים אך ורק דרך הפ"ר מחמת שלא מגיעים לתיקון הסופי עד תיקון דלעתיד (דע"ה ח"ב קמא ע"ב).

⁸²⁸ עי' דע"ה ח"ב קמ ע"ג שהשכ"ה כאן ניצוצין של מלכין קדמאין, והפ"ר כאן של תיקון המ"ה, ולכן הם ממותקות יותר. @.

⁸²⁹ עי' לעיל שער יא פרק ו הערה 746 לגבי ספק אם יש לז"א ט' ספירות או ו' ספירות בתיקון.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

(&), לכן כיון שההוד לא נתברר גם הנצה לא עלה בחשבון בירור אע"פ שנתברר, ואיני יודע איך הוא מתיישב⁸³⁰.

שער יט פרק א מ"ת⁸³¹ש"א

שער השלישי שער אורות ניצוצין וכלים וכו' פרקים

ונהזור עתה לענין ראשון, כי ג' בחי' יש בז"א, והם אורות ניצוצין וכלים. וכל ג' בחי' אלו נכנסין תוך מעוי דאמא בינה להתקשר ולהתחבר ולהתקן שם בבחי' עיבור⁸³². לכן נבאר עתה, ג' בחינות מקומות שיש בבינה אשר בהם נכנסו ג' בחי' הז"א הנ"ל בסוד העיבור. והוא, כי הלא נתבאר שבינה ותבונה נכללו ונעשו פרצוף א' בלבד⁸³³. והנה הג' מקומות שבבינה הם אלו: א', הוא המקום אשר היה בתחלה בחי' יסוד דבינה העליונה בהיותה נפרדת מן התבונה. ב', הוא המקום אשר היה בתחלה יסוד תבונה. ג', הוא מקום החתך שבין רגלי וצ' ע"א} הבינה לראש התבונה⁸³⁴. והנה אע"פ שעתה נתחברו בינה ותבונה בפרצוף א', עכ"ז הרושם של מקום הנ"ל נשאר שם כנודע אצלנו בהקדמה, שאין לך שום אור שאינו מניח רשימו במקומו אף אחר הסתלקותו משם⁸³⁵. והנה במקום שהיה יסוד דבינה, שם נכנסו האורות, ובמקום החתך שם נכנסו הניצוצין, ובמקום יסוד תבונה שם נכנסו הכלים. ובהיות ג' מקומות אלו, ובהם ג' בחי' אלו הנ"ל, זה נקרא בחי' עיבור דז"א במעו"ש⁸³⁶ דבינה.

והנה, פשוט הוא שג' בחי' אלו אין זמן תקונם שוה, כי הכלים צריכין זמן רב להתתקן, והניצוצין פחות מהם, והאורות זמן מועט מכולם. וזה פרטם, כי האורות אינן עומדים בסוד העיבור רק ז' חדשים, ואח"כ נגמרו להתקן, והניצוצין נגמרים אחר ט' חדשים, והכלים נגמרים אחר י"ב חדשים⁸³⁵. ולכן תמצא ג' עיבורים שיש בעולם זמן ז' וט' וי"ב⁸³⁶ כנזכר בגמרא (יבמות פ ע"ב) בהאי עובדא דאשתהי תריסר ירחי שתא ואכשריה

מאיר האוצר

⁸³⁰ בענין כל הפרק עי' לעיל שער ה פרק ה הערה 627.

⁸³¹ עי' מבר"ש מ ע"ד, שעה"ק לב ע"ד (לש"ו) ask shammai to look in the nushacaos@

⁸³² ואז נארגים נמתחים הכלים עם האורות ביחד והם מיוחדים זה בזה בכל עניניהם לעולם כי

ע"ז מזדככים הכלים מיד על ידי האורות (כללים ח"א צה ע"ג), עי' לעיל הערה Error! **.Bookmark not defined.**

⁸³³ בלידת מוחין דז"א עי' סוף פרק א' דשער יז. וזה מוסבר יותר לקמן פרק ד' ע"ש.

⁸³⁴ עי' פת"ש ז"א ז' וז"ל, כן הוא ג"כ בנבראי מטה, כמו שאנו רואים באדם שיש בו נשמה וגוף שהם האברים, ובחינה ממוצעת בין הנשמה ובין הגוף שהוא הבלא דגרמי (עי' לעיל שער טנת"א פרק ה') הנשאר בקבר על העצמות גם אחר פרידת הנפש וכו' והוצרך התיקון לכל אלו הג' מדרגות, היינו לכלים עצמם שיהיו בסוד היחוד והקישור, מוכנים כפי ענין עולם התיקון וגילוי היחוד, שהמדות המוציאים הנבראים והמנהיגים אותם מסודרים יפה כראוי בתיקון, והב' הוא במאורות שלהם, ר"ל הכחות הפנימיות המלוכשים והכמוסים במדרגות אלו מסודרים לכנוס בהם באופן זה שיהיו פונים אל היחוד והחזרתם לתיקון הטוב הגמור, והניצוצות הם הכחות שנסדרו שגם אם ח"ו יהיה קלקול בסוד כלים וכחות של המאורות ע"י עונות התחתונים, שיהיו מעותדים ג"כ לשומרם שלא יתבטל סדר הקדושה לגמרי ח"ו ע"י קטרוג הסט"א, וכל אלו הג' מדרגות נכנסו באימא, ר"ל נסדרו תחת המאור שהוא למעלה במקום שאין קטרוג וקלקול מגיע כלל, שהוא סוד התשובה, והמאור הזה יש בו ג' מדרגות שהם מוכנים לתיקון הזה, והיינו, המאור שהוא במדרגת היסוד של הבינה מוכן לסוד האורות הפנימיים של הכלים, כי יסוד הוא הכולל כל כחות של הפרצוף, ולכן הוא הנותן כח כללי אל כל האורות של כל מדרגות של ז"א, וכן יסוד תבונה שהוא המתלבש בז"א לפי ערכו כמ"ש באד"ז (ר"צ ע"א) דתבונה הוא כד ינקא לבנין, לכן הוא המסדר הכלים שלו, ובחינה הממוצעת בין בינה לתבונה זה נקרא בדרך משל מקום החתך שביניהם, הוא מוכן ג"כ לתיקון הניצוצות שהוא ג"כ בחינה ממוצעת בין אורות שהיא הנשמה שהוא למעלה ממדרגתו ובין הכלים שהוא כפי מדרגתו ושיעורו של ז"א.

⁸³⁵ עי' לעיל שער טז פרק ג' לענין ז' ט' וי"ג.

⁸³⁶ עי' שער הכללים ג' שז' שייך לא"א וט' לז"א וי"ב לנוק', ופת"ש ז"א יב שמסבירו

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רבה תוספאה⁸³⁷. והענין, כי האמת שאין האורות נגמרים להתקן עד גמר זמן ז' חדשים, אבל הם מתחילין להתקן מתחלה הז' קצת עד שנגמרים בסוף הז', כי בחודש ראשון נתקן קצתם ואז נכנס מה שנתקן בתוך הכלים, ובחדש שני שנתקנו בחי' אורות יותר, ונכנסו בכלים, עד שבכללות ז' חדשים נגמרו כל האורות להתקן ולכנוס תוך הכלים. ועד"ז בניצוצים, נתקנו מעט מעט ונכנסים בכלים עד גמר ט' חדשים, שאז נגמרו להתקן ולהכנס בתוך הכלים. ואח"כ נשארים שם עם הכלים עד גמר יב"ח, שנגמרו גם בחי' הכלים. ואז נולד הולד, ויצא לחוץ לאויר העולם במקום הראוי לו.

ונבאר עתה איך מתחילין להתקן כל הג' בחי'. ונאמר, כי פשוט הוא כי בג' ימים הראשונים הנק' ימי קליטה, אז מתחילין לכנוס קצת אורות וקצת ניצוצין בכלים, כי כבר נתבאר לעיל שכל הג' בחי' נתקנו (צ"ע"ב) מעט מעט. והנה נת"ל כי אורות וכלים וניצוצין כולם נכללו ונעשו ג' כלילין בג', והלבישו את נה"י א"א"י, ואבא מכסה ומלביש מצד ימין א"א, ואבא מצד שמאל א"א. ונמצא, כי מחצית אלו ג' בחי' עומדין בתוך אבא, ומחציתן תוך אמא. והנה אבא נותנן כולם אל אמא בסוד ג' ימי קליטה כמ"ש בע"ה. והנה הענין הוא, כי הנה נתבאר לעיל, כי כל הפגם והשבירה והמיתה שאירע לאלו המלכים היתה לסבת הפירוד אשר ביניהן, שיצאו זה על גב זה, שלא כדרך קוין. ולמעלה, בענין תיקון עתיק נתבאר פי' דרך קוים מה ענינו ע"ש בדרוש הספיקות שיש ברדל"א, ואז היה רה"ר בסוד הפירוד. ונמצא, כי בחי' התיקון הוא כדי לחברם עד שיהיו בבחי' קוין מאירין זה בזה, ועי"ז יהיה להם תיקון והבן מאד ענין קוין מה ענינם, ואיך זה עיקר התיקון, וזכור זה שתצטרך אליו בהרבה מקומות⁸³⁸.

מאיר האוצר

⁸³⁷ עי' פת"ש ז"א ז וז"ל ולתיקון זה צריך שיהיו זמן חדשי העיבור של ז' חדשים ושל ט' ושל י"ב כפי שיערה מחשבה עליונה, ומה שבגשמיים הם חשבון חדשים אנו מדברים בהם במאורות עליונים ג"כ בחשבון זה, ר"ל כמות מדרגות כלליים הנכנסים בהדרגה זה אחר זה שהם בסוד חדשים, שכל א' נפרט לפרטים שהם הימים והשעות, ששורש הזמן למטה הוא תלוי בחילוק המדרגות המסודרים זה אחר זה במאורות וכחות העליונים, וענין התחלקות מספר הז' וט' וי"ב, יש לומר בזה שהטעם הוא שכל מה שהוא במדרגה יותר למטה שם מתגלה חילוק הפרט יותר שהוא רחוק משלמות היחוד, ולכן באורות היה התיקון בז' חדשים שהם כללות הז' מלכים, שהו' קצוות נחשבים בפ"ע וג"ר נכללים ביחד, כמו במלכים הראשונים שבלע הוא הדעת היה כולל ג"ר בו, ושם במאורות בחינת ג"ר שבהם שם היחוד עצום, ולכן נחשבים לא', ובניצוצות שהם בחינה תחתונה שלהם נגלה הפרט יותר שהג"ר נחלקים, לכן הם ט' חדשים, ובכלים עצמם שם הגיע הגילוי שגם הנוקבא נתגלה שם בסוד פסיעה לבר, ולכן נחשבים ל"ב כידוע בסוד שם י"ב של ג' הוית' שהיא רביעאה לכל תלת (תיקו"ז ה' ע"א), שג' שרשים יש לנוקבא, בעטרת היסוד, ובחזה בת"ת, ובדעת אות ה' אחרונה של כל שם, עכ"ל.

⁸³⁸ עי' פת"ש ז"א פרק ח' וז"ל, סדר העיבור הזה היה בהדרגה שהתיקון היה הולך ומסתדר עצמו בהדרגה, והוא שזמן העיבור נחלק בכלל לג' חלקים והם ימי הקליטה וימי היצירה וימי גמר העיבור וגידולו בבטן אמו, והיינו, שכך שיערה המחשבה שהתיקון יבוא בהדרגה ע"פ שורש סדר זמנים, שכפי ענין שינוי הפרטים במדרגתם כך הוא ענין שינוי הזמן בשורשם במאורות, וכן הוא למטה בגשמיים ממש, בא סדרם ע"פ סדר המאורות העליונים, והיינו, שראשית ההדרגה הוא שיהיה סדורי הרכבת המאורות שבז"א מאירים בסדר קוין של חד"ר, שזה נתחדש אחר התיקון מה שתחילה היו בסוד נקודות ועגולים, והיינו, שיהיו מסודרים בעומק הדין להשגיח ע"פ שלשה דרכים הנ"ל שבהם מתנהג העולם, וכן גופי המאורות וכל הנבראים מהותם יצא ג"כ בבחינת אלו ג' קוין, שהם בסוד הג' יסודות של כל דבר אש מים ורוח וג' אותיות אמ"ש של כלל האותיות שהם אמות לכל, ויהיו מכוונים אלו הג' דרכים זה למול זה, הדין נגד החסד והרחמים מחברם וממזגם ומכריע בהם לפי הענין הצריך.

ואלו ג' מדרגות הם סוד ג' ימי הקליטה (עי' בהגר"א תז"ח כ' ע"א, שבעיבור יש ג' ימי קליטה י"ב חדשי לידה, וז' ימים תחת אמו, והם מקבילים לאמ"ש בג"ד כפרו"ת ושאר האותיות). שאז ניתן כן בעובר בכללות מה שצריך לתיקונו, וכן הוא בכלל סידורי המאורות בז"א שתיקנו אותו או"א, וכן ניתן בהם אז כח החיבור והיחוד שיהיו פונים המאורות א' לחבירו כפי התיקון הצריך.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה, כאשר עלו הז' מלכים בג' בחי' להתתקן בסוד עיבור בתוך או"א כנ"ל, נמצאו החסד והנצח והצי ת"ת והצי היסוד והצי המל' הימיני עומדין תוך אבא⁸³⁹, ומחציתן האחרת בתוך אמא. והנה ביום א' של הקליטה, נתחברו יחד אותן החצאין שהיו בתוך אבא והיו לאחדים, ונכלל חסד בנצח^ש ויסוד בת"ת ומל' ביסוד, ונתקשרו בבחי' קוין זה בזה, ונתאחוזו ביחד. ואח"כ, ביום ב' של הקליטה, נתאחוזו ונתקשרו החצאין אשר בתוך אמא יחד זה בזה בבחי' קוין כנ"ל^ש. ואח"כ ביום ג', נתקשרו יחד אותן שבתוך אבא עם אותן שבתוך אמא, ואז נותן אבא לאמא המחצית אשר היו בו^ש. ונמצא, כי כל הז"א נתון תוך אמא בסוף שלשה ימי הקליטה, ואמנם כל זה הוא בבחי' הכלים^{840ש}. ודע, כי בחי' התקשרות הכלים ואחזותן^ש כנ"ל היה ע"י זוג שנדווגו אבא עם אמא. ואבא נתן טפה דכורא ואמא נתנה טפה דנוקבא, ועי"ז נתקשרו הכלים הנ"ל, אשר כבר היו בעולם בתחלה ונתקנו {צ ע"ג} על ידם^ש, * ואחר כך נגמרים להתתקן הכלים ביי"ב חדשי העיבור כנ"ל. והנה הם ז' כלים, נמצא, שבכל נ"א יום וחצי נתקן כלי ספי' אחת. ש"א ואמנם, בחי' אורות הם ז' אורות בו' חדשים, נמצא כי בכל חודש נתקן אור אי"ב. ואם תשכיל תבין, כי בג' חדשים הראשונים שהוא זמן היכר עובר כמארז"ל (יבמות מא ע"א) וכמ"ש לקמן, הנה בהם נתקנו אורות חסד ת"ת ויסוד, לפי שת"ת ויסוד הם בקו האמצעי שהוא רחמים, ולכן הם נתקנו תחלה עם החסד שהוא קו ימין^{841ש}. ואמנם, נצח אע"פ שהוא קו ימין אינו נתקן תחלה, לפי שהוא בחי' הרגלים, וגם לפי שהוא קשור בהוד, וכמ"ש בדרוש בהדי הוצא לקי כרבא (ב"ק צב ע"א) הנאמר על נו"ה (שער רפ"ח פרק ו'), שאינן מתבררים לגמרי עד זמן היניקה, שמן היותם דם הזורים לחלב ויונק הז"א, ואז נגמרים להתתקן וע"ש.

*ונלעד"ח כי טיפות אלו דאו"א הם משם מ"ה החדש אשר על ידו נתקן הב"ן כנ"ל^ש.

ובחי' הניצוצין צריך בהם ביאור רחב, והוא תלוי בדרוש רפ"ח ניצוצין שנתבאר לעיל (שם פרק ה'), ושם נתבאר כי הרפ"ח הם^ש ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ע"ב ניצוצין מכל א'. והנה ג' ראשונות שהם ע"ב, ס"ג, מ"ה, הם בז"א לבדו כנ"ל, כי הם בחי' חסד ע"ב, וגבורה ס"ג, ת"ת עם נה"י מ"ה, אבל ב"ן הוא בנוקבא דז"א, והבן הקדמה זו היטב. ונמצא, כי ג' ש"ס שמות אלו של ע"ב ס"ג מ"ה הם ניצוצין שנכנסו באלו הכלים דז"א להחיותו⁸⁴². ואחר כך, נבאר ענין הנוקבא בעזרת הא"ל.

מ"ק^{843ש} סוד הטפה שמזריע אבא באמא הוא אות י'. והנה, אות י' יש בה ג' קוצין⁸⁴⁴, והם נחלקין בבטן לג' יודי"ן, בבחי' ג' כליל בג', שהם חג"ת לבד. ולפי שהם סוד

ס מאיר האוצר

⁸³⁹ אז עומדים תוך אבא ורק ביום ג' יש זריעה, אבל קשה מאד וצ"ע## שאילת ש"ש

⁸⁴⁰ ועי' לעיל שער המלכים פרק ז'.

⁸⁴¹ ועי' שער כ פרק ב'.

⁸⁴² עכשיו בתיקון?## עי' דרוש רפ"ח שיש רפ"ח של תיקון ! עי' רפ"ח פרק ה' וצ"ע. וצ"ע אם

זה ע"ב ר"ו.

⁸⁴³ מבו"ש החדש מא ע"ג ד"ה ונבאר (לש"ו).

⁸⁴⁴ עי' זהר ח"ג ר"ג ע"ב וז"ל, כל יחודא שלים הכא איהו יי' אלקינו יי', דהא רזא דיליה מראש צורים איהו, ואתיחד ברישא בגזעא ושבילא, יי' דא רישא עלאה אורא דסלקא, אלקינו דא גזעא דאתמר גזע ישי, יי' דא שבילא דלתתא, ועל רזא דא אתיחד ביה כדקא יאות, עכ"ל, ועי' אריז"ל בשער מאמרי רשב"י ה' ע"ב וז"ל, שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין, חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא רבא ונרמזים ביו"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וג"ו (נ"א ושוריק) באמצעיתא, והם הם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב, עכ"ל, ועי' יהל אור ח"א ז' ע"ב וז"ל, באות יו"ד אית ביה קוצא וגזעא ושבילא קוצא הוא קוץ העליון, גזעא גוף היו"ד, ושבילא קוץ התחתון, ולכן ביו"ד התחברות כל ג'ר, כי גזעא גוף היו"ד הוא חכמה, ובקוצא נקשר כתר עליון, ובשביל התחתון בינה, והוא נעיץ בינה בה"א של השם שהוא קוץ הימין של ה"א שהוא י' כידוע, עכ"ל.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יודיין, נמצא שהם ג' שמות ע"ב דיודיין⁸⁴⁵ שהם רי"ו, והם ע"ב גשרים של מימי החסדשיה, והד' של אות ה' מקפת עליהם, ורי"ו הנ"ל עם ל"ב נתיבות גימט' רמ"ח איברים המתפשטין בו⁸⁴⁶.

שער יט פרק ב מ"ת ש"ט

והנה, מה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיותן אינם הג' שמות בעצמן, רק המילוי שלהן נכנסין תחלה, שהם (צ ע"ד) מדרגות השפלות מן השמות עצמן, כמ"ש בדרוש רפ"ח ניצוצין. והנה, מספר המלויין לבדם של אלו השמות אחר שנסיר מהם שמות הפשוטין הם אלו: מילוי ע"ב, כשתסיר הפשוט שהוא גימ' כ"ו, נשאר מ"ו. ומילוי ס"ג על דרך הנ"ל הוא ל"ו. ומילוי מ"ה ע"ד הנ"ל הוא י"ט. וגם צריך שתדע כי תחלה נכנס המילוי התחתון שבמדרגה, שהוא י"ט ממילוי מ"ה, אם לסיבת שהוא קטן שבכולם במדרגה, ואם לסבה אחרת. והוא, כי ענין היות בז"א ג' שמות אלו, ע"ב ס"ג מ"ה, הוא, כי תחלה לוקח בחי' חיות עצמו שהוא מילוי מ"ה, ואח"כ לוקח חיות יותר גדול, והוא מילוי ס"ג, ולוקח מן אמא, ואח"כ לוקח מן אבא חיות יותר גדול מכולם, שהוא מילוי ע"ב. ואח"כ מוכרח הוא שתחלה יהיה מילוי י"ט שהוא חיות עצמותו, ואח"כ של ל"ו, ואח"כ של מ"ו, כי כך הוא מעלות המדרגות⁸⁴⁷.

ועתה נבאר סדרם, דע, כי הנה נתבאר בנמרא (סנהדרין צא ע"ב⁸⁴⁸) במעשה דרבי ואנטונינוס דאי אפשר לבשר חי לעמוד בלי מלח יותר מג' ימים שיסריח יותר מזמן זה, וא"כ מוכרח הוא שבג' ימי קליטה נכנס איזה בחי' חיות ורוחניות בולד. והנה, אז בג' ימים

ס מאיר האוצר

⁸⁴⁵ עי' שער העיבורים פרק ב'.

⁸⁴⁶ עי' פת"ש ז"א ח וז"ל, וסדר המדרגות הם בחשבון רמ"ח שהם רמ"ח אברים של הולד, ולכן לעומתם הם רמ"ח מצות, שבכל מצוה מתקנים ומעוררים מדרגה אחת שתאיר בהארה מרובה, וכולם כלולים יחד תוך הטיפה של הדכורא, והיינו, שהטיפה הוא י' שהוא כללות י' מדרגות עשר ספירות של הפרצוף, ובו כלל ג' שרשים ויסודות שלו שהם ג' יודיין הנכללים בי' ברישא וגזעא ושביאל⁸⁴⁶ שהם כלל ג' חלקי הפרצוף ראש בטן גויה שבהם מתפשטים ג' מדרגות של נר"ן וגם סוד כללות ג' קווין שבו, וכל א' כולל ע"ב מדרגות שבו מראה כל כחו של אבא שהוא שם ע"ב, וכידוע מסוד רי"ו אותיות של שם ע"ב היוצא מג' פסוקים⁸⁴⁶ שהם כלל המדרגות של הג' קווין הם רי"ו, ועם כללות ל"ב⁸⁴⁶ נתיבות שהם כ"ב אותיות וי' נקודות כלל כל המדרגות הם רמ"ח בחשבון. ואחר הג' ימי קליטה שהם הכללות, נגמר ציור האברים שלו, ר"ל גילוי המדרגות שהיה בכח במאור הבא ונמשך מאבא שהוא סוד הטיפה, ובאימא מתגלים כל כח ומדרגה בפ"ע, והיינו, שבג' ימים של הקליטה נכנסו בו י"ח ניצוצין כלולים שהם סוד ג' קווין כל קו הוא ו' ר"ל כולל ו' מדרגות של הו' קצוות והם י"ח בסוד מילוי של שם מ"ה שבז"א והם י"ט עם הכלליות, והוא חיותו של ז"א ר"ל עיקר הכח שממנו נמשכים הענפים לכל המדרגות, ואח"כ בל"ז ימים האחרים נותנת בו אימא כח שלה לגמור הציור שלו, והוא סוד מילוי שם ס"ג שבאימא והוא הב"ל שלה שבו תלוי קיום העולם בסוד שבעה הבלים כידוע.

⁸⁴⁷ על ידי שהם מילוי, שמילוי גימ' אלקים, והם דינים, לכן הם נמשכו למלכים שנקרא ג"כ בשם אלקים שהם דינים, והמלכים הם ניצוצין העומדים למטה בתוך הקלי'. והנה הם מקבלים אור ושפע בתחילה רק מהמילוי דעס"מ כי מהשמות עצמן אין יכולים לקבל, ואלו הג' מילואים שהם במספר ק"ב הוא נמשך מהדעת שבתיקון הראשון דדיקנא, אשר שם הוא השורש המלך הראשון בלע אחר שנתקן, ובלע שהוא מלך הדעת מספרו ג"כ ק"ב, והוא כולל כל הז' מכלים כולם. ולכן אחר שנתקן הוא הנה נמשך ממנו הק"ב הנז' מהמילואים דעס"מ לתקן ולברר את הניצוצין דהב"ן כאשר הגיע עת תיקונם וביורום. אמנם יש עוד בחי' ק"ב אשר הוא נמשך ג"כ למטה והוא מהד' אחריים דעס"מ שיש בהם ק"ב אותיות, אך לפי שהוא מבחי' אחריים הוא גבורות ביותר ויונקים מהם החיצונים. וסוד הק"ב הזה הוא נקרא ק"ב חרובים שהקלי' נאחזים בו, אך הק"ב הראשון אשר מהמילוי דעס"מ הוא נקרא ק"ב טהור, וממנו נמשך כל תיקון וביורו (דע"ה ח"ב נה ע"ד)

⁸⁴⁸ ז"ל הגמ' ואמר לו אנטונינוס לרבי נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה או משעת יצירה אמר לו משעת יצירה אמר לו אפשר חתיכה של בשר עומדת שלשה ימים בלא מלח ואינה מסרחת אלא משעת פקידה אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו שנאמר ופקודתך שמרה רוחי, ע"כ.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אלו נכנסין בחי' הי"ט ניצוצין דמילוי מ"ה הנ"ל, אשר הם בחי' ח"י, לרמוז היות בהם כבר חיות, ועם כולל הרי י"ט, כי בפחות ממילוי האחרון זה דמ"ה התחתון שבג' שמות הנ"ל, אין לו חיות בלעדו.

והם מתחלקים בג' ימים, כי ביום א' של הקליטה נכנס בו ו' ניצוצין, לפי שאז נתקשרו יחד זה בזה, כל אותו המחצה הנתון תוך אבא כנ"ל⁸⁴⁹ אשר מצד ימין, ואז נמשך להם ו' ניצוצין של חיות, כי בחי' ו' הוא קו א', והוא קו ימין, שע"י נתקשרו ונתחברו יחד. וביום ב', נקשרים ומתחברים יחד זה בזה, כל המחצה של קו שמאל הנתון תוך אמא, ואז נמשכין לו ו' ניצוצין אחרים של חיות לקשרם ולחברם, והוא ו' ניצוצין בקו שמאל, שהוא צורת ו' ג"כ. וביום ג', אשר כולם מתקבצים יחד, מחצית דאבא עם מחצית דאמא (נ"א דאבא) ונתחברו⁸⁵⁰. ונמצא, כי הצאי קו האמצעי לא נתחבר עד היום הזה, וכנגד זה נכנסין לו ו' ניצוצין אחרים כנגד קו אמצעי. הרי נשלמו בג' ימי הקליטה לכנוס כולם תוך אמא ולהתקשר יחד כולם, בסוד (ג') שכ"א קוין שכ"ב, ולכנוס בהם י"ט ניצוצין של חיות, שהם מילוי מ"ה, שהוא חיות של ז"א עצמו כנ"ל.

והנה, מציאות של ג' ווי"ן אלו הם בחי' ג' {צא ע"א} אלפי"ן שיש במילוי מ"ה⁸⁵⁰ שכ"ב. והנה, כבר נתבאר לעיל, כי הניצוצין נגמרין להכנס ולהתקן בזמן ט' חדשי עיבור. וכאשר תמנה כל חדש מהם ל' יום, יהיו כולם ר"ע ימים, והולד נולד ברע"א יום, וכמ"ש בגמרא (נדה לח ע"ב) ע"פ (רות ד יג) ויתן לה ה' הריון, כי המשך ימי העיבור הם ג' הריון, שהם בנימטריא רע"א. והענין הוא, כי בג' ימי קליטה נתקנו הי"ח ניצוצין, והשאר ר"ע ימים נתקנים ר"ע ניצוצין, ניצוץ אחד בכל יום, שבין כולם הם רפ"ח ניצוצין הנ"ל⁸⁵¹. ונודע, כי הרע"א שכ"ב יום הם זולת ימי הקליטה, כי לכן אמרו בגמ' (נדה שם) אין האשה יולדת או לרע"א או לרע"ב או לרע"ג יום, לפי שהרע"א שכ"ב ימים הם ימי הריון המוכרח, שהם ט' חדשים וג' ימי הקליטה שיש בהם ספק, אם נקלט ביום א' או ביום ב' או ביום ג'.

ונחלקים עתה בחי' ר"ע ימי הריון, ברע" ניצוצין הנשארין מרפ"ח ניצוצין. והנה, נודע כי ארוז"ל (בכורות כא ע"ב) שביום ארבעים נגמר צורת הולד. והענין הוא, כי אחר ג' ימי הקליטה שבהם נכנסו י"ט ניצוצין דמילוי מ"ה, שהוא בחי' חיות דז"א. אח"כ נכנס מילוי ס"ג דאמא הם ל"ז ניצוצין, ואם תוסיף על ג' ימי קליטה יהיה מ' יום, שאז נגמר מילוי ל"ז דס"ג דאמא אשר היא נותנת ציור הולד, כנודע מפ' (בראשית ב ז) ויצר ה' אלהים את

מאיר האוצר

⁸⁴⁹ הנתון תוך או הנמשך מתוך אבא, עי' לעיל צ ע"ב, ושם הקשנו הערה 839.

⁸⁵⁰ במבול"ש זה מובא אחרי הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁸⁵¹ עי' פת"ש ז"א ט וז"ל, רפ"ח ניצוצין הם אשר ירדו ונשארו חופפים על הכלים שהם המאורות אשר נותנים שמירה לכל המדרגות שיהיו מוכנים לעלות ולהתקן בסוד מתקלא, וכו', ואלו הניצוצות הם הנותנים ציור והתפשטות אל אברי הולד, והוא שאף שבמ' יום נגמר צורתו ר"ל גילוי האברים והמדרגות שלו שהיו בתחילה בכח לצאת אל הגילוי, מ"מ לא היו מוכנים לשלוט ע"פ מדרגתו של ז"א, שעדיין לא נסתלקו ממנו כל הסיגים וכל המקומות שקטרוג הסט"א יכול להאחז בו, עד שיקבל בו כל הכחות של השמירה שהם במספר רפ"ח כמ"ש, שלכן הוצרך כל זמן זה להיות בבטן אמו ר"ל לשלוט שלא ע"פ מדרגתו רק במדרגת אימא שהיא למעלה מהבחירה וגדר המעשה ששם אין שליטה לסט"א, וכל זמן זה אינו ראוי לצאת מבטן אמו בסוד הלידה שיהיה שולט לפי ערכו עד כלות ימי העיבור, שנכנסו בו כל המדרגות וניתן לו כל החלקים הגורמים לו שמירה מעולה שיהיה בתיקונו, וכל זמן זה הוא ניזון ממה שאמו אוכלת (נדה ל' ע"ב) ור"ל מקבל שפעו וקיום מדרגות שלו מן האורות עליונים שנשפעים לאימא לפי ערכה, וכו', ואז כבר ניתן לו כח השמירה שיהיה יכול לשלוט בפ"ע שלא ע"פ מדרגות אימא, ולכן אז נולד ויוצא חוץ ממדרגתה. וכל זמן משך ימי העיבור, כל מה שנתקן מדרגה אחת מן הכלים שעלו מן השבירה, נכנס בו מאור א' מן אורות הפנימיים המתלבשים בו, והיינו שכבר הוא מתוקן וראוי שישתוה ויתייחד עם רצון הפנימי של הטוב הגמור המנהיג אותו ונותן לו שליטה בשביל התכלית הנרצה, ואז נעשה בסוד רה"י גבהו י' ורחבו ארבעה סוד שם הוי"ה ד' אותיות ומילואו מ"ה יר"ד אותיות כמנין אד"ם שלם, והיינו שיתקשר תחת יחוד א"ס שיהיה הולך ומסודר בשביל גילוי היחוד שזה תלוי בצורת אדם ברמ"ח אברים ושס"ה גידים שלו. [ועכ"ז הכל רק בג' כלילן בג' כדלקמן פרק ו']

מאיר האוצר על אוצרות חיים

האדם⁸⁵² שבו. וגם לסיבה זאת נקודת הצירי היא באמא, כנודע⁸⁵³. והרי, כי במ' יום נגמר צורת הולד, שהוא כניסת ל"ז ניצוצין אחרים דמילוי ס"ג. והרי, כי במ' יום שנגמר צורת הולד, יש בו בחי' מילוי מ"ה וס"ג. גם אם תמנה בחי' ניצוצין עצמן י"ט ל"ז יהיה נ"ו, והם גימטריא א"ל יהו"ה עם הכולל. כי כבר נתבאר אצלנו כי שם הוי"ה הוא בז"א, וגם נתבאר אצלנו (בחיבור) [כי בחי' שבו ב' שמות א"ל יהו"ה הוא בעולם היצירה⁸⁵⁴, כי עתה נגמר ונשלם לקרא בב' שמות אלו⁸⁵⁵ שבה.

ואח"כ יש זמן ג', שארז"ל ענין ג' חדשים הראשונים, שאז ניכר עובר, כמארז"ל במשנה (יבמות מא ע"א) היבמה לא תחלוץ ולא תתייבם עד שיהיה לה ג' חדשים, שאז ניכר העובר. והענין הוא, כי אחר מ' יום של יצירת הולד, (וצא ע"ב) שנכנס שם מילוי דס"ג שהוא המצייר צורת הולד, עוד נכנסין בו מ"ו ניצוצין של מילוי ע"ב במ"ו ימים אחרים. והנה, בין כולם הם פ"ו ימים, אשר נכנסו בהם ג' מלואים דע"ב ס"ג מ"ה, וכבר נשלם מפת דכורא, שהוא ע"ב, להצטייר, ואז נקרא היכר העובר לגמרי. ואף על פי שאינן ג' חדשים לגמרי⁸⁵⁶, אין חשש, כי מ"ש בנמרא ג' חדשים לאו דוקא בצמצום, ובפרט אם תמנה החדשים החסרים יהיו פ"ז ימים, והם פ"ו הנ"ל עם הכולל.

שער יט פרק ג מ"ת של

אמנם, אם תמנה בחי' הניצוצין עצמן, יהיה ק"ב ניצוצין, והוא מ"ש בנמרא (כתובות סב ע"ב) רוצה אשה בקב ותיפלות מט' קבין ופרישות, גם ז"ס (ברכות יז ע"ב) חנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש⁸⁵⁶. פי" כי בהיות ג' מלויין אלו חסרים מז"א, היה נקרא קב חרובין, שהם בחי' מלכים דאתחרבו, עלמין קדמאין, כנזכר באדרא ובספ"ד. וכאשר נכנס בו זה הקב שהוא ג' מלויין הנ"ל, אז הוא מתוקן ושלם, ואז חייב בחלה, כמ"ש במשנה במס' עדיות (פ"א מ"ב) ב"ש אומרים מקב לחלה וב"ה אומרים מקביים כו' כי אז חייב בחלה, וז"ס (בראשית רבה פי"ד פ"א) אדה"ר חלתו של עולם היה⁸⁵⁷.

סמל מאיר האוצר

⁸⁵² עי' תיקו"ז קנא ע"א וז"ל, תרין נקודין אתגליאו באימא בכתרא עלאה סתימין אינון ואתעבידו צרי יקוק עליהו אתמר וייצר ה', ומאמרי רשב"י ג ע"א.

⁸⁵³ עי' תיקו"ז שם, וזה צירי על שם וייצר.

⁸⁵⁴ עי' לקמן @היכל אבי"ע פרק יד. כתוב בזוהר הרקיע שזה העולם הראשון מתוך הג' עלמין ב"ע שנתבררו במוחא סתימאה, ואח"כ נתגלו בתיקון א' דדיקנא ומשם נתפשטו בג' עולמות שהם ג' פעמים א-ל, א-ל שד"י בבריאה, א-ל י-הוה ביצירה, וא-ל א-דני בעשיה (ב"ע צט ע"ב), ועי' עלמא תנינא אד"ר קלב ע"א ששם יש נז ניצוצין.

⁸⁵⁵ עי' פת"ש ז"א ח וז"ל, ובזה נגמר ציורו במ' יום, שעיקר הציור תלוי בשמא דידה שהוא סוד נקודת צירי שבאימא, והוא מלשון חקיקה ושיעור שהוא ע"י קו המדה של אימא שקיבלה מבוצד"ק דגנוז במעהא שנתנה גבול לכל מדרגה בפ"ע במדה בסוד (ישעיה מ יב) מ"י מדד בשעלו מים וגו', שכל חקיקה הוא סילוק של הארה וצמצום שנשאר חקוק, כמו יסוד דנוקבא שהוא שקוע לגיו, והוא ג"כ בסוד שם ח"ק מילוי מ"ה וס"ג כמ"ש (תהלים קמח ו) ח"ק נתן ולא יעבור, ואח"כ נכנס בו סוד מילוי שם ע"ב לתוספת שלמות והם מ"ו ניצוצות, ונשלם החשבון לפ"ו גימטריא שם אלקים שהוא כלל ז"א דאיקרו אלקים לקבליה דע"ק, והוא מ"ש (בראשית א יא) ויאמר אלקים תדשא וגו' שהוא סוד העיבור שלו, והם ט' תיבות שבפסוק זה נגד ט' חדשי העיבור, ועיין בספד"צ פ"ג ובביאורי רבינו הגדול ז"ל שם (כ' ע"א), ולכן אז ניכר העובר בג' חדשים, שניכר בו שעתיד להתגלות מדרגות שלו שאז נקרא בשם אה"ה דאנא זמין לאתגליא, אבל הוא טפל אז למדרגת אימא כמ"ש (פתח ג) ולכן נקרא בשם זה שבאימא.

⁸⁵⁶ רזא אילנא דחרובא חד לעי' שנין ור"ל שאלו העי' אורות שנתחרבו ולא התחילו להתתקן עד שנחרבו כל העי' אורות כולם הנה מזה הוא סוד עילן של חרוב שאמרו רז"ל בכורות ח' ע"א חורב זה משעת נטיעתו עד שעת גמר פירותיו שבעין שנה (הקדו"ש צב ע"ג)

⁸⁵⁷ תיקון הנמשך לניצוצין שנפלו מהב"ן הוא בא להם מתחילה מהג' מילויים דעס"מ שהם מ"ו ל"ז י"ט שהם ק"ב כמספר שם אלקינו והם דינים שהם מהמילוי לכן נמשכו למלכים שנקרא ג"כ בשם אלקים שהם דינים והם הניצוצין העומדים למטה בתוך הקלי' והם מקבלים אור ושפע מתחילה רק מהמילוי כי מהשמות עצמן לא יכולים והג' מילואים שהם מספר ק"ב נמשך מהדעת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואמנם ביאור משנה זו, הענין הוא כי הנה ב' קבין הם, א' טוב, והוא סוד ג' מלויין דע"ב ס"ג מ"ה הנ"ל, שהם י"ט ל"ז מ"ו גימטריא ק"ב, והוא מבחי' פנים שמקבלת בעת הזווג פב"פ של"א, וזהו הקב שהאשה רוצה בה מט' ופרישות. כי האשה היא השם הרביעי, שהוא ב"ן, שהוא במלכות הנקרא חלה כנ"ל, ומקבלת ג' מלויין הנ"ל הנקרא קב טהור. ויש קב אחר⁸⁵⁸, הנקרא חרובין, אשר זה היה מיתה וחרבן של מלכים הנ"ל, וזה אינו כ"כ טהור כמו הראשון, לפי שהוא מבחי' אחוריים אשר הקליפות נאחזין בו, שהם גרמו חרבן המלכים כמ"ש בע"ה. והם בחי' ד' אחוריים שיש בד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם וצא ע"ג} מדרגה הו' שיש בכל שם מהם כנ"ל (שער רפ"ח פרק ב'), אשר יש באחוריים

סמל מאיר האוצר

שבתיקונא קדמאה דדיקנא בהעלמא קדמאה אשר שם הוא השורש המלך הראשון בלע אחר שנתקן [עי' מבר"ש הובא בהארה הבאה] ובלע שהוא מלך הדעת מספרו ג"כ ק"ב והוא כולל כל הז' מלכים כולם ולכן אחר שנתקן הוא נמשך ממנו ק"ב לתקן ולברר הניצוצין דהב"ן כאשר הגיע עת תקיונם וברורם, אמנם יש עוד ק"ב והוא מהד' אחוריים דעסמ"ב שיש בהם ק"ב אותיות אך לפי שהוא מבחי' אחוריים הוא גוברות ביותר וינוקים מהם החיצונים וסוד הק"ב הזה הוא ק"ב חרובים שהקלי' נאחזים בו והק"ב הראשון נקרא ק"ב טהור (דע"ה ח"ב נה ע"ד – נ"ל שזה בע"ח עצמו וצ"ע).

ועי' דע"ה ח"ב לא ע"א שחלתו פירושו תרומה.

⁸⁵⁸ עי' בל"ז במבר"ש שער א"א פרק י"ד [כח ע"ד וז"ל ולהיות בלע זה ראש הז' מלכים שהוא דעת לכן בו רמוז הז' האחרים ולכן בלע גימ' ק"ב כמנין יבבה ויללה לרמוז שהוא דעת כולל חר"ג כנודע כי בעטרא דדעת יש בו עטרא דחסד ועטרא דגבורה ויש ביניהם ג"כ מכריע א' ושלשתם נקראים דעת וכו' כנ"ל וכבר נת' שהדינים שבהם הם במילואיהם והנה מילוי ע"ב מ"ו וס"ג ל"ז ומ"ה י"ט הרי ק"ב כמנין בלע לרמוז שהג' מלכים דמיתו רמוזים בסוד מילואיהם שהם דינים כי מילוי גי' אלה"ם כנז' ומזה הק"ב נשארים קצת מהם דלא אתבסימו ונשארו חרבים ושממים בלתי אור וז"ס חנינא בני די לו בקב חרובין שהם הק"ב שנסארו חרובין ומתים וז"ס הק"ב חרובין הם סוד החיות שנסארו בקליפות בסוד י"א סמני הקטרת כנ"ל שאלו המלכים מה שנסארו מהם למטה שלא יכלו להתברר הם נשמות הקליפות ממש ומתלבשים בהם בסוד ומלכותו בכל משלה ובזה נבין המשנה שאמרה הקטע יוצא בקב שלו כו' שהנה לעיל ביארנו שמה שנתברר מאלו המלכים נעשה ז"א הנק' רשות היחיד כי בו נתייחדו ונתקשרו ונעשו פרצוף א' משא"כ קודם התיקון ומה שנסארו מהם שלא נתברר נשארו למטה בסוד נשמה וחיות הקלי' כנ"ל ואמנם בחי' אלו המלכים שנסארו שם שלא נתבררו נקרא רה"ר שהם נרדים זה מזה והנה הם בלתי תיקון וז"ס שארז"ל ביעקב.]

ושם שער ב ח"ג פ"ח [טז ע"ג וז"ל יצאו הרפ"ח ניצוצין כנ"ל ועיקרם של המלכים דז"א הם הג"ר בלע ויובב וחשם שהם הדעת וכללות החסדים והגבורות אשר עמו ויש בהם כמנין ניצוצות מילויי ג' שמות הנז' ע"ב ס"ג מ"ה כי אם תסיר השרשים שהם יותר רחמים כנודע ישארו ג' המילויים שהם הדינים כי מילוי בגימ' אלה"ם ומילוי ע"ב הוא מ"ו ושל ס"ג ל"ז ושל מ"ה י"ט ושלשתן בדעת שהוא המלך הראשון הנק' בלע כמנין ק"ב כי הוא כולל כולם ולכן הוא לוקח תחילה השפע של ק"ב החרובין ואח"כ מחלק לכולם כי הדעת הוא העליון שבכולם ולכן כל הק"ב נרמז בשמו סך הכל ק"ב אשר כל עצם הקלי' נעשו מאלו הק"ב והק"ב ניצוצין של אור המחיה את הקליפות הם הנק' קב של חרובין הם בסוד בונה עולמות ומחריבן כי מתו ואשתארו חרובין אמנם מן הג' מילויים האלו אשר נתקנו כבר והם למעלה בקדושה מתוקנים כבר משם נמשך חיות לזה קב החרובין וכו' כענין הקטע יוצא בקב שלו הוא ז"א אשר ברגליו נאחזים הקב חרובין והוא יוצא בק"ב העליון הנזכר להחיותם בר"ה אשר שם עומדים ק"ב החרובין כנ"ל כי המלכים הנשארים בלי תיקון בקלי' נקרא ר"ה יען לא נתקשרו ע"י התיקון אשר אז נעשו רשות היחיד וז"ס איסור הוצאה מרה"י הוא ז"א דקדושה שנעשה אחר התיקון יחיד מקושר כל ששה קצוותיו ולא נפרדים ואז גבהו י"ד שהם עשרה אותיות המילוי שם מ"ה שהוא בז"א כנודע ורחבו ד' שהם אותיות הפשוט ויוצא להאיר אל המלכים שנסארו בסוד ר"ה להחיותם ולתת להם מחיה וחיות בסוד הבל דגרמי דוגמת הרוח הבא אחר הפטירה ושורה על הנפש שבקבר לתת בו קצת חיות בסוד ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ והבן זה וענין זה אסור ביום שבת ורבי מאיר מתיר באומרו הקטע יוצא בקב שלון] ושם שער ה' ח"א פ"י [מא ע"ב וז"ל%שהיה חלתו של עולם וזהו סברת ב"ה בקב לחלה כי עתה הוא חלתו של עולם ע"י קב הזה אך ב"ש אומרים כי הם קבים לחלה א' ק"ב טוב וא' ק"ב רע שהוא ק"ב חרובין ויתבאר באורך בש"ב ח"ג פ"ט וז"ס משנת הקטע יוצא בקב שלו כו' כמבואר שם וז"ס רוצה אשה בקב ותפלות להיותם גבורות ודינין שהם מצד הנקבה שהם המלכים דב"ן כנודע וכבר ידעת כי לא נתברר עתה הכל רק החלק הראוי עתה להעשות מהם בחי' ז"א ובהכרח כל הרפ"ח ניצוצין נשארים למטה קיימים ואינם נגמרים להתברר עד ביאת המשיח בסוד בלע המות לנצח שהיא הקלי' הנק' מו"ת הנמשכת מאלו המלכים שמתו ואח"כ] (לש"ו)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

המילויים של כל שם מהם, יש בו כ"ו אותיות מילוי, חוץ מן שם ב"ן, שאין במילוי האחרונים שלו רק כ"ד אותיות, סך כל אותיותיהן הם ק"ב.

וכנגד ב' בחי' אלו שהם ב' קבין פסקו ב"ה שאז חייב בחלה, כיון שכבר יש בהם ק"ב ראשון של חרובין, ונוסף עליו קב הב' המהור, הרי נתחייב בחלה. אבל ב"ש סברי כיון שיש קב א', כבר יש בו רמז אל הקב המהור, ודי בזה. גם ז"ס משנה מס' חלה (פ"ד מ"ד) קב ישן וקב חדש שנשכו זה בזה כו', והם ב' קבים, א' ישן בימי חרובין, וא' חדש במלואם⁸⁵⁹ עתה בימי עיבור.

גם ז"ס מס' שבת (סה ע"ב) הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר"מ כו'. וביאור הדברים, כי הנה המלכים שמלכו בארץ אדום ומתו שהוא שבירתן וירידתן בעולם הבריאה, ושם נתגלו בחי' הקליפות, ואלו המלכים נתאחו בקליפות ונעשו בחי' נשמה אליהם. וכבר נת"ל כי אלו המלכים הם בחי' ז"ת של י' נקודות שיצאו מנקבי עינים כנ"ל באורך⁸⁵⁹. ואלו הז"ת הם בחי' ז"א שהוא כולל ו"ק, והז' היא נוקבא. ואלו כולם יצא נפרדין זה מזה, שלא בדרך קוין כנ"ל, ולא היו מקושרים זה בזה, אלא כל אחד ואחד בפ"ע, זו תחת זו כנ"ל⁸⁶⁰, ואז נקרא רה"ר. כי אין רבים אלא אבהן כנ"ל, דאינון חג"ת, כנזכר בזוהר (רע"מ קרח קעט ע"ב) ובתקונים (עה ע"א)⁸⁶¹. ואח"כ כאשר נכנסו במעי אמם בינה, בסוד עיבור כנ"ל, נתקנו ונעשו רה"י, אשר גבהו י' ורחבו ד'. והענין, כי נתחברו ונתקשרו ונאחו⁸⁶² זו תוך זו, ומלובשים זו תוך זו, כמבואר היטב לעיל בדרוש א"ק ועתיק ע"ש. ואז, נקרא כל הו"ק פרצוף א' ומיוחד הנקרא ז"א, אשר רחבו ד', שהם ד' אותיות הוי"ה, וגבוה י' שהם י' אותיות במילוי אלפיי⁸⁶², שהם בז"א כנודע.

והנה אלו המלכים עדיין לא נגמרו להתברר⁸⁶³ עד ימות המשיח⁸⁶⁴, כי אז יובררו לגמרי והסיגים יתבטלו, בסוד (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח. והטוב שבהם יתברר ויתחבר עם הקדושה, אשר בהמשך זמן זה מתברר מעט מעט בכל יום, ובביאת המשיח יושלמו להתברר. והנה אלו המלכים אשר עדיין שם בסוד נשמה אל הקליפות נקרא רה"ר, וכל מזונם והשפעתן אינם רק בסוד קב, שהוא בחי' מילוי הנעלם בשם ע"ב ס"ג מ"ה, מ"ו ל"ז י"ט וכנ"ל. ודע, כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מילוי, אז הוא יותר גרוע מהמילוי עצמו⁸⁶⁴ שהוא לבדו⁸⁶⁴. אמנם בהיות שניהן יחד, השם והמילוי, אז השם בעצמו בפשוטו הוא יותר חשוב ומעולה מן מילוי שבו, וצ"ע. ואמנם, אלו המלכים הנ"ל הנשארים למטה בסוד רה"ר אינן נוזנין ומתפרנסים אלא מזה הק"ב⁸⁶⁵ הנ"ל, והוא סוד הקב חרובין

סמל מאיר האוצר

⁸⁵⁹ עי' לעיל הערה 213.

⁸⁶⁰ עי' לעיל הערה 503.

⁸⁶¹ קשה שהרי הזהר והתיקונים והאבות הם בגדר תיקון והוא מרכבה ובחי' רה"י אלא צ"ל שכוונתו לומר שכאן הפרטים שאפשר לתקנם להיות רה"י וצ"ע*##.

⁸⁶² עי' בראשית רע"מ רסד ע"ב.

⁸⁶³ כלומר בתיקון המ"ה דמעשה בראשית.

⁸⁶⁴ וכן הוא בשער המצות בשלח יט ע"א ועי' שער אר"א פ"ה ופ"ז ורפ"ח ספ"א ורפ"ב ולאה ורחל רפ"ב (ש"ש) ועי' זוה"ק משפטים צד ע"ב ועי' מבר"ש שער ב' ח"ב פ"ט (י ע"ד) ומאמרי רשב"י דף ד ע"ג ועי' (בחלק הביאורים) שער מול"מ פ"ה אות ה' (עי' לעיל הערה Error! Bookmark not defined.) (לש"ו)

⁸⁶⁵ אבל הרי יש רפ"ח ויש דדי בהמה, ויש גם הארה מאצילות.

עי'

(73) שער הפסוקים - פרשת האזינו

(מזולתו) עוד ירצה, כי נוקבא דזעיר, נקראת שם ה'. ואמר, כאשר שם ה' שהיא המלכות אקרא, כדי לקבל מן הזעיר, מלשון וקרא זה אל זה, הבו גודל מצד הגדולה, הנקראת חסד, לאלהינו שהיא המלכות הנזכר והענין הוא, שע"י חסד נגדל פרצופה והנה אלהינו גימטריא ק"ב, שהם הג' המלוים, של ג' הוי"ה, ע"ב, ס"ג, מ"ה, שהם, מ"ו, ל"ז, י"ט, גימטריא ק"ב. ואלו הג' הוי"ה הניתנין לה, כדי שעל ידם התגדל המלכות, שהיא ההוי"ה דההי"ן התחתונה, והנה ג' ההוי"ה הנזכר, הם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שהמלכים נשארו חרובין ויבשים בסוד ומלכין קדמאין מיתו הנזכר בספ"ד פ"ק (א ע"ב), אבל מן השם עצמו אינן יכולין להתפרנס. והנה מילוי גימטריא (צא ע"ד) אלהי"ם, לרמז על המלכים הנ"ל הנקרא אלהי"ם בסוד דינין⁸⁶⁶, ולכן אינן מתפרנסין אלא מהמילוי שהוא גימטריא אלהי"ם, והוא עולה גימטריא ק"ב כנ"ל.

והנה ביום השבת אסור לטלטל ברה"ר, שהוא רשות אלו המלכים הנ"ל. והנה הוא מוכרח שיתפרנסו ויוציאו להם מזון מרה"י, שהוא ז"א אחר התיקון, ור"מ סבר שהז"א בהיותו בבחי' קטוע לבד אז יוצא בקב שלו (שבת סה ע"ב) שם ברה"ר לפרנסו. ולהיות, שאינו יוצא רק בחי' הק"ב הנ"ל לבדו, לכן נקרא ג"כ קיטע, כי השם עצמו נקטע ועלה למעלה, אבל הק"ב שלו בלבד שהוא מלואו, הוא היוצא לפרנסו⁸⁶⁷ ברה"ר. וכבר הודעתך לעיל, כי הג' שמות של ע"ב ס"ג מ"ה אשר מלואם הוא הק"ב הנ"ל, הנה שלשתן הם בז"א לבדו, בבחינת הג'ת שלו הנ"ל, ולסבה זו, נקרא הז"א קיטע על שמם קטע, גימטריא ע"ב ס"ג מ"ה עם הכולל, כי הם עולין למעלה, ומלואן שהוא הק"ב יוצא לחוץ. גם דע, כי הנה נתבאר בענין שבת כי כל אחיות הקליפות ביום השבת הם בנה"י, שהם רגלין דז"א בלבד, אשר הם מתעלין ביום השבת למעלה ממקומם, ואז נשאר מקום פנוי וחלל, בסוד (שמות לא יד) מחלליה מות יומת, ולכן נקרא הז"א קיטע בסוד אלו רגלים שנקטעו ועלו למעלה למקומן⁸⁶⁸ כנ"ל, ולא ירד אלא הק"ב הנ"ל. גם בזה תבין מ"ש בתקונים (דף ק"ג קו ע"א) שמענא דעובדא הוה בחד ב"נ בעלי קבין כו'⁸⁶⁷, ופי' כמ"ש לעיל כי הז"א יש לו שלח קב הזה ממילוי ג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה אשר בו כנ"ל, וגם קב זה גימטריא אלהי"ם, ולהיותו מבחינת מלואין הוא דינין, כי מילוי גימטריא אלהי"ם כנ"ל. ואלו הם הז' מלכים שמלכו בארץ אדום ומתו כולם וירדו למטה והובררו שם, והם עומדים שם בבחי' רוחניות ונשמה אל הקליפות. והנה, יש בג"ע תחתון מקום אשר שם הוא נקודת בינה⁸⁶⁸, ושם קרוב אליה עומדין אותן המלכים אשר מלכו בארץ אדום, ואותן נשמות הצדיקים אשר שם כולם הם מבחי' בעלי קבין, כי הם מזה סוד הק"ב הנ"ל, לכן צריכין להתלבש באותן קבין, ודי בזה⁸⁶⁹.

מאיר האוצר

בגימטריא ע"ח, והם עולות כמנין הב"ו, שהוא י"ג, וכמנין גד"ל, שהוא ל"ז. ול' של שמוש של מלת לאלהינג

ואם זה בדרך גידולו אבל ש"ך ופ"ר ורפ"ח הם כדי חיות שלא ימותו וצ"ע

⁸⁶⁶ עי' לעיל שער האצילות פרק ב' ז"ל זעירא והנה ה"ס דאצילות להיותם לבושים למלכות דאדם קדמון התחילו בהם הסיגים ונרמזו באלה המלכים הנזכר בראש אד"ר כי כולם בני מלכים הם בראשית ברא אלהים [שהיא מלכות דאדם קדמון הנקראת אלהים ומכחה נבראו שמים וארץ דאצילות] ומתחלה לא נתקנו עד שיצא הדר מלך הח' (ממ"ה סא"א) שם הו"ה הוא תולדות היסוד דאדם קדמון מילה שניתנה בח' והוא הדרת פני [נ"א

⁸⁶⁷ וז"ל בשלימות: פתח כמלקדמין ואמר יש הבל אשר נעשה על הארץ וכו' תא חזי שמענא דעובדא הוה בחד בר נש מאינון בעלי קבין דהוה אזיל בארחא אערע בתרין חכימין מארי דדרא מארי דחכמתא דאורייתא אמר לון שלמא עליכו רבנן שמענא עליכו דאתון חכימי דרא לאן אתר אזליתון אמרו ליה לדוך פלן וערב שבת הוה אמר לון אנא אזילנא תמן (איזיל) ואתקין לכו אתר בי מותביכי אי אתון בעיתון אמרו ליה והא אנן בסוסוון ואנת בלא רגלין איך יתכן למהוי האי אמר לון אף על גב דאתון רכיבין בבעיירי דרהיטי סגי ואנא חגר בלא רגלין אי אתון בעיתו אנא אקדם לתקנא {קיט ע"ב} לכו שבתא תוהו אדהכי אחזרו רישייהו לגביה וחמו ליה תרגום:

⁸⁶⁸ עי' הארת המוחין פ"ה ובציור העולמות פ"א (לש"ו), ועי' דע"ה ח"ב יב ע"ג שלעתיד יצורף כל חללה של גהנם עם הגן עדן ויעשה אחד כי שניהם מבחי' אימא עלאה. הרב אמר שער ציור העולמות פרק ג'.

⁸⁶⁹

(11) שער מאמרי רז"ל - מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו

והאמנם כי המא' הזה נסתר עד מאד לא אבאר בו כי אם הפשט לבד כי הנה האיש הזה היה מת אלא שנתגלה לחכמים האלו להודיע דבר חכמה כי בכל אתר דצדיקיי' יתבי שולח הש"ת נשמות הצדיקים או המלאכים או אליהו הנביא ז"ל ללמדם תורה וזה פשוט והנה האיש הזה היתה נשמת צדיק אחד שנפטר מן העולם ואין להם כח לבא בזה העולם ולא להתגלות לבני אדם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

גם בזה תבין מ"ש בתיקונים בהקדמה (סא ע"ב ותז"ח ז ע"ג) כל רבי מא"י, ורב מבבל, וכל רבא משאר ארעאין, פ"י כי בצאת הו"א להשפיע באותן המלכים העומדים בחו"ל, אינו יוצא רק בבחי' המלואים לבד כנ"ל. והנה, האחוריים של מ"ה דאלפין פשוטים הם ע"ב, ומלואם הם ק"ל, ושניהן גימטריא רב, וזהו, כל רב מבבל. וזה סוד (ישעיה יט א) הנה ה' רוכב על ע"ב ק"ל ובא מצרים, כי בצאתו למצרים שהוא חו"ל, יוצא בסוד ע"ב ק"ל שהוא גימטריא ר"ב, וגם רב"א הוא ע"ב ק"ל עם הכללות. אבל בא"י, הוא בסוד רבי בתוספת י', שהם י' אותיות של מילוי השם בעצמו בבחי' פנים המתייחדים עם ע"ב ק"ל ונעשין רב"י. {צב ע"א} והנה ע"ב ק"ל עם ד' אותיות הפשוטים עצמו של שם הו"ה, שהוא גי' כ"ו, הרי רוכב, ר"ל כ"ו ור"ב, כי שם הו"ה רוכב על ע"ב ק"ל, ובהתחברותן נעשה רוכב כנ"ל, והבן זה שלם.

שער כ פרק א מ"ת ש"ב

שער הרביעי שער המוחין ויתחלק ל"ב פרקים.

ונחזור לעיל⁸⁷⁰ ונאמר, כי הנה נתבאר ג' בחי' של ו"ק שהם נקראו מלכי ארץ אדום אימתי נתקנים⁸⁷¹. עתה צריך לבאר עוד בחי' אחרת, והוא מה שנתבאר אצלנו בהרבה מקומות, כי גם בזמן עיבור יש מוחין אל ז"א שהם ג"ר, אלא שהם שמות אלה"ם⁸⁷². וכאשר נעריך הד' כלים⁸⁷³ של המוחין {צו ע"א} בזמן י"ב חדשים, נמצא כי בג' חדשים נגמר בו כלי הראוי להיות בו מוח אחד. והנה כלי המוח ההוא מבחי' אלקים, והוא גימטריא פ"ו כמנין הנ"ל, שהוא קרוב לשיעור הימים שיש בג' חדשים, שאז נגמר (כלי) ש"א מוח אחד דאלקים, ונמצא שבתשלום י"ב חדשי עיבור נגמרו ד' מוחין, וכל זה בבחי' הכלים שזמנם י"ב חדשים.

אמנם בבחי' הניצוצין שזמנם ט' חדשים הוא באופן אחר, כי הנה נודע כי המוחין פרטן ד' וכללותם הם ג' לבד שהם חב"ד דז"א, כי הדעת כולל חו"ג, נמצא כי מוח א' מבחי' הניצוצות נגמר בג' חדשים, וג' מוחין נגמרים בט' חדשים שהם זמן עיבור הניצוצין, וגם

סא מאיר האוצר

חומריים זולתי ע"י התלבשם באותם הקבין דוגמת מלאכי אברהם דאגלימו בהאי אורא ואמנם יש מיני נשמו' גדולות מהם שאינם נראים כחגרים אך הם שלמים לגמרי ובבואם בעה"ז ללמד תורה לצדיקים הם באי' טעיני כחמרא וכמעשה דרב המנונא סבא בהקדמת הזוהר אך אלו מארי קבין כי הם חגרים הוא סוד המשל של רז"ל על הנפש ועל הגוף אחד חגר ואחד סומא הרי שקראו הנפש חגר בהיותה משוללת מן גופא שהוא לבושא שאין יכולת ללכת בזה העולם בלתי לבושא שהוא הגוף ובכח אלו הקבין קפץ ורהט ככוכבא דשביטא עד שהגיע לההוא מערה במקום מושבו ואז לא הוצרך יותר אל זה הלבוש הנק' קבין ונתפשט ממנו ואז לא היה חגר כי אינו חגר זולתי בבואו לעה"ז שהוא צריך בהכרח למלבוש להתלבש רגליו פה בעה"ז זמ"ש והוה תמן ההוא בעל קבין מתפשט מההוא גופא כו' הרי כי אותם הקבין הם דוגמת גופא להתלבש בו הנשמה ואמנם היותו רהיט ככוכבא דשביטא יתבאר לך במה שהקדמתי לך כי ג' רגלים הם נה"י וזה היה מבחי' רגל הג' הוא יסוד והנה נודע כי ז' כוכבים הם בז'

(11) שער מאמרי רז"ל - מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו

בקדמיתא האי קב וזה תמצא בר"מ דפ' פינחס דר"ו ע"ש וז"ס הקטע יוצא בקב שלו דר"מ כו' ופלוגתא דר"מ ור' יוסי דר"מ סבר דכיון שהקבים האלו הם לבוש של הנשמה והוא לבוש החצון שבכל לבושי הנשמה והוא המפסיק בין הנשמה לקליפ' הנאחזת בו כי אם כן מותר ליצא בו בשבת לרשות הרבים והענין הוא כי רה"י הוא סוד הקדושה ולכן גבהו עשר' ורחבו ד' כנז' בתקונין ורה"ר הוא סוד החצוני בסוד מ"ש אליהו הנביא ז"ל לנביאי הבעל כי אתם הרבים והמוציא חפץ מרה"י לרה"ר גורם להוציא נצוצי הקדו' אל הקליפות ואמנם זה הקב הוא הלבוש החצון של הקדושה אשר

⁸⁷⁰ סוף פרק ד של שער אנ"כ.

⁸⁷¹ כלומר עיבור יניקה מוחין.

⁸⁷² עי' לעיל שער אנ"ך פרק י'. עי' זהר רע"מ (נשא קכג ע"ב) דגופא ורישא מלבר ומוחא ולבא

מלגאו, הובא בהקדו"ש שער ז פרק ג' אות ג'.

⁸⁷³ חו"ב חו"ג.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לסבה זו ארז"ל (יבמות מא ע"א) כי לג' חדשים ניכר הולד, לפי שכבר יש לו מוח אחד מתוקן שם⁸⁷⁴.

אמנם אני מסופק מה ששמעתי ממורי זלה"ה אם המוח הא' שהתחיל להתקן בג' חדשים הראשונים הוא מוח הנקרא חכמה להיותו ראשון וגם שהוא קו ימין, או אם הוא מוח הדעת שהוא אחרון אשר בו סוד חו"ג המגדלין את הולד⁸⁷⁴. וכפירוש הראשון נראה יותר, כי הימין נתקן תחלה שאינו כ"כ דינין.

והנה גם יש במוחין שהם הג"ר, בחי' אורות כנ"ל כי ג' בחי' הם, כלים וניצוצין ואורות, לכן שים בדעתך להבין ענין הקדמה זו כי הוא מוכרח לך להבין רוב דרושי ז"א והיא הקדמה בענין דרוש דמוחין דקטנות ויניקה וגדלות דז"א. ודע, כי עיקר הז"א הוא בחי' ו"ק לבד, בבחי' כללות כל עולם אצילות, בהיותו כל עולם האצילות מצויר בבחי' פרצוף אחד בלבד. ואמנם בבחי' פרטות עצמו, הוא פרצוף שלם כולל כל עשר ספירות שבו, וא"כ מוכרח הוא שמלבד היות לו ו"ק הנ"ל, עוד יש לו בחי' ג"ר שבו. וענין זה הוא לעולם, ר"ל בג' זמנים שיש אל ז"א הנקרא, עיבור, ויניקה, ומוחין ר"ל הגדלות שבו. כי אע"פ שאנו קורין ומכנים (אותו) שם⁸⁷⁵ בחי' מוחין אל זמן הגדלות, אינו סבה דבעיבור ויניקה אין לו מוחין⁸⁷⁵, כי מוכרח הוא שיהיה תמיד כולל עשר ספירות שבו אשר מכללן הם ג"ר שהם נקרא מוחין שם⁸⁷⁶. וביאור הענין דע, כי בימי עיבור ויניקה אשר עדיין אז נקראים הקטנות של ז"א, יש בו ג"כ בחי' ג"ר שבו, שהם תמיד נקרא אצלינו בשם מוחין, וזלת ו"ק שבו.

והנה כמו שנתבאר שבו"ק יש כלים ויש ניצוצין ויש אורות שהם ג' בחי' שבהם, והנה הכלים הם האיברים שבאדם, והניצוצין הם הנפש שבאיברים החיצונים שבאדם הכוללים בשר וגידין ועצמות⁸⁷⁶ שם⁸⁷⁶, והאורות הם הנפש של איברים הפנימים שאין בהם שם

מאיר האוצר

⁸⁷⁴ עי' לקמן שער כב פרק א' שאין דעת בתינוק.

⁸⁷⁵ עי' &

⁸⁷⁶ והעור מדרגה רביעית לבוש אל הגוף, וענינם, שהעצמות הם עיקר האברים ובנין הגוף, והבשר בהם ההרגשות, וכל שימושי הגוף נעשה ע"י, והגידים, הם המקשרים העצמות עם הבשר, ובהם ג' בחינות פנימיים המקיימים אותם, והיינו, שבעצמות מתלבש המוח מן הראש ששולח ענפיו ע"י גידים מיוחדים לו, ובבשר הם הדם הנמשך מהכבד, ובגידים הרוח מן הלב מתלבש שם וע"י בא ההרגשה, ומביא ההרגשה מן המוח שבראש אל האברים והבשר

וכל אלו המדרגות נמצאים במאורות העליונים שעיקר הכח שבמאורות וסידורי הדברים הנמצאים בהם להנהיג בהם ולהמציא כל המציאות, הם בסוד עצמות, ולכן ע"פ עם מ"ח שבתוכו הוא בסוד רמ"ח, והם כלל הרמ"ח אברים, רמ"ח פרטי המאורות, שכל א' כולל כולם כמ"ש למעלה (פתח כג) והבשר הוא המאורות שנתפרשו לידי גילוי ופרטים, והענין כמ"ש (נדה ל"א ע"א) אביו מזריע לובן וממנו נברא העצמות, ואמו מזרעת אודם ומשם נברא הבשר, והם ב' גוונים של חו"ג חסדים ודינים אודם ולובן, וכל פרצוף נבנה ע"י או"א הממציאים אותו שהם מדרגות יותר עליונות שעליו, ולכן נרשם כח המאורות של או"א בז"א עצמו, והוא כח שמקבל מאבא הוא הכלל והם העצמות, והם עיקר בנין הגוף, שהכל בא מצד החכמה כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, ואימא עשתה רק הציור לבד, ולכן הוא מתגלה יותר, שהעצמות הם מבפנים והבשר מבחוץ, ובש"ר⁸⁷⁶ הוא סוד הגבורות דאלקים שהם אלקים דיוד"ן בגילופין ואלקים באחוריים, וב' כלליות שלהם שהם מגבורות דאימא, ולכן בהם ניכר ההרגשה יותר, שאימא קיימא לאתגליא (זהר ח"ג י"א ע"א⁸⁷⁶).

והגידין הוא בסוד שותף השלישי המתחבר עמהם, והוא הדעת המתפשט ומחבר חו"ב, והוא במקום הכתר⁸⁷⁶ שהוא שותף הג' והוא הכח הנמשך מא"א לקשר החו"ג דאו"א ביחד, ולכן שם הוא הקשר והדבוק בין העצמות לבשר.

והעור הוא בחינת מלכות שהיא החופה על כל המדרגות של הפרצוף, והיא השומרת אותם בסוד (תהלים קיח כ) זה השער לה' וגו'⁸⁷⁶, (ויקרא טז ג) בזאת יבוא אהרן וגו', כי היא מדרגה אחרונה דלית לה מגרמא כלום (זהר ח"א קפ"א ע"א) רק שכל האורות ומדרגות נרשמים בה ומאירים בה כחם, והוא סוד העור של האדם, והוא הוילון בשבעה רקיעים שאינו משמש כלום⁸⁷⁶ רק שבה נרשמים כחות של כל הכוכבים, והוא מ"ש שמחדש בכל יום מע"ב, ונכנס שחרית כו', וכן

מאיר האוצר על אוצרות חיים

גידין ועצמות כגון הלב והריאה וכליות וכבד וכיוצא בזה. ואין כוונתנו אל נפש לבד, כי שם נפש כולל לכל חלקי רוחניות נר"ן (נ"א נרנח"י). והנה גם בג"ר יש בהם ג' בחי' אלו, והם הכלים והניצוצין והאורות, והם ממש ע"ד הנ"ל. כי אורות הם הרוחניות והנפש ונשמה אשר באבר פנימי שבו, שהוא במוח עצמו שאין בו בחי' בשר גידין ועצמות, אלא דומה ללב וריאה. והניצוצין הם נפש אל האיברים החיצונים שבראש, שהם כוללים בשר גידין ועצמות. והכלים הם האיברים עצמם*.

ואמנם התחלקות ג' בחי' הנ"ל ע"ז הוא בזמן הגדלות, אמנם בזמן הקטנות, שהם ימי עיבור (צו ע"ב) ויניקה, מתחלקים ג' בחי' הנ"ל באופן אחר. והוא כי מן הכלים נעשין איברים החיצונים שהם העצמות הנקרא ג' חללי דגלגלתא הנעשין מן עצמות ממש היבשים, ונעשו בצורת ג' כלים חלולים, הנקרא ג' חללי שמו דגלגלתא. ומן הניצוצין נעשו ג' קרומות ממש⁸⁷⁷ שיש בתוך ג' חללי דגלגלתא החופפים על המוחין כנ"ל. ואלו הקרומין הם הנזכר אצלינו תמיד מוחין דאלקים, לפי שהם בחי' רפ"ה שמו ניצוצין שהם דינין, אשר בסבת היותן דינין ירדו הניצוצין גם כן עם הכלים לעולם הבריאה כנזכר בדרוש רפ"ח ניצוצין. ומבחי' אורות נעשו הג' מוחין עצמן, שהם כעין הבשר רך מאד כמו ליחה לבנה, והם מוחין חומריים ממש אלא שהם יותר צחים וזכים מן הבשר של שאר האיברים. ואלו המוחין חומריים הם נעשין מבחי' האורות הם הויות ממש אפי' בימי עיבור ויניקה. והקרומית לבד הם נקרא אצלינו תמיד מוחין דאלקים דקטנות, וזכור זה מאד לפי שהם מבחי' הניצוצין שהם הדינין, אבל המוחין הם שמות הויות. והנה כל זה הוא בעיבור ויניקה כי בזמן הגדלות הוא באופן אחר כנ"ל, כי הכלים הם באיברים שמו, והניצוצין הם נפש לאיברים החיצונים, והאורות הם נפש לאיברים פנימיים⁸⁷⁸, והם בחי' נפש ונשמה ורוחניות גמור אל המוחין חומריים הנ"ל שנעשו בזמן הקטנות, והם ג"כ בחי' שמות של הויות אחרים יותר מעולים ורוחנים מן שמות הויות של המוחין חומריים עצמן כנ"ל.

כלל העולה כי המוחין דימי קטנות הם מוחין חומריים והם הויות, וקרומיהן הם שמות אלקים, אבל המוחין שבזמן גדלות אינם בחי' שני⁸⁷⁹ החומריים רק נשמה ורוחניות

מאיר האוצר

בעור האדם נרשמים בשרטוטין שלו כל מאורעות שלו, וכל פרטיו ומדותיו ניכרים בו כידוע, בסוד חכמת הפרצוף⁸⁷⁶, והוא בחינת מלכות סוד המראה שע"י רואים כל המדרגות שבספירות. וכל אלו המדרגות הם בג' דרגין של ע"מ שכתבנו, ובהם סוד נרנח"י, ונכנסים בהדרגה, כי בעיבור בעת תחילת היצירה, כבר ניתן בו כח נפש שבנפש שהוא המדרגה היותר תחתונה, והוא בחינת מלכות שהוא למטה ממדרגתו, ובעיבור עצמו נגמר כלי החיצון שלו שהוא מדרגת עצמו, אז נכנס בו רוח דנפש, ובחינת כלי החיצון דאימא שנכנס בו לתקנו ולסדרו ע"י נכנס בו נשמת הנפש, ושם הם מוחין דעיבור שיתבאר ענינם בנתיבות הבאים בס"ד.

ואח"כ נכנס בו כלי החיצון מאבא, ר"ל מה שנכנס בו המאורות מצד אבא לתקנו ולהשלימו, והוא סוד חיה דנפש שנכנס בו אז, ואח"כ בחינה עליונה שמקבל מא"א שותף השלישי שנותן בו זיו וקלסתר פנים כו' (נדה ל"א ע"א) והם מסוד מדרגה עליונה יותר שלם, השלמות הגמור שעתיד לעלות אליו אחר גמר תיקונו, וכח זה נשרש בז"א גם (במדרגת) [במדרגות] העיבור שלו שיהיה לו שורש וסיוע לעלות שם, והוא ג"כ מסוד כלי החיצון דא"א, ואז נכנס בו יחידה דנפש, ואז הוא גמר זמן העיבור.

ואח"כ ביניקה נכנס בו הרוח בחמשה מדרגות אלו, והוא בחינה אמצעית של הפרצוף שנקרא חג"ת, והוא ג"כ מצד עצמו ומצד מלכות הדבוקה בו שהוא נפש ורוח שלו, ובחינת קבלתו מא"א וא"א הם נשמה וחיה יחידה שלו.

ואח"כ בגדלות שני הוא כניסת וגילוי חלק העליון של הפרצוף סוד חב"ד ופנימי שבו, ג"כ בחמשה מדרגות אלו של נרנח"י, הכל כמו בעיבור ויניקה.

וכל אלו הוא כשמקבל מבחינת ישו"ת, וכן הם כל המדרגות כשמקבל מבחינה עליונה יותר שהם או"א עילאין, וכן עוד מדרגה יותר עליונה כשעולה לא"א עצמו, והוא תכלית שלמותו כאשר נשלם העבודה ע"פ רצונו ית', שאז מגיעים כל הנבראים למדרגה עליונה כמו שהיה אדה"ר קודם החטא, וזהו תכלית התורה והמצוות להעלות הנבראים וכלל המדרגות לא"א למקומם העליון, והבן כל זה מאד (פת"ש ז"א כה).

⁸⁷⁷ עי' שער הצלם פרק ב' שמוחין דעיבור נעשים קרום החיצון למוחין דגדלות (כללים ח"א קי ע"ב) נ"ל שזה לעיל אנ"כ י' ג"כ.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

המוחין לבד, אשר אלו השמות ש^{נב} של המוחין הם נמשכין מן הרוחניות של האורות שיש במוחין דאו"א עצמן, והם ממשיכין ג"כ מלמעלה מהם שהם א"א ועתיק כמ"ש במקומו⁸⁷⁸ בע"ה. נמצא, כי בכ"מ שנזכר בחי' מוחין דגדלות, אין הכוונה על בחי' המוחין החומריים, כי אלו כבר נעשה בימי עיבור ויניקה, רק הכוונה הוא בנשמה ורוחניות המוחין הנמשך לו בימי גדלותו, וזכור (כלל) זה ואל תטעה.

*ונלע"ד כי הכלים כוללים איברים חיצונים ופנימים, אלא שנחלקים לב' בחי' שיש בכלי, שהוא (נ"א אלא ב' חלקים יש בכל בחי' שבכלים)⁸⁷⁹ פנימיות וחיצונית כנ"ל, וזה עצמו הוא בחינת אברים החיצונים והפנימים והבן זה מאד כנלע"ד.

שער כ פרק ב מ"ת ש^{נד}

ונחזור לענין ראשון, כי הנה נת"ל איך ג' בחי' יש בז"א או בנוקבא לתקן, והם אורות ניצוצין כלים, ונכנסו לתקן בסוד עיבור בג' המקומות שיש בפרצוף הכולל בינה ותבונה, והם יסוד דבינה, ויסוד דתבונה, ומקום החתך שבין זו לזו. וז"ס שארו"ל (נדה לא ע"א) בג' חדשים הראשונים הולד דר במדור התחתון⁸⁷⁹, וג' אמצעיות במדור האמצעי, וג' אחרונים במדור העליון, הנה הם ג' מדורים הנ"ל. ויובן ג"כ מ"ש בג' חדשים הראשונים תשמיש קשה לאשה ולולד, והב' קשה לאשה ויפה לולד, וג' אחרונים יפה לזה ולזה⁸⁸⁰, כי בג' חדשים הראשונים בחי' התשמיש קשה לאשה {צו ע"ג} ולולד, כי הזווג הוא למטה ביסוד התבונה. ולכן כיון שכבר היתה שם ביאה ראשונה לצורך העיבור, נמצא שכל הזווגים שהיו שם מאז ואילך הם כמעט לבטלה, כי כבר הספיק לאשה ולולד הביאה ראשונה⁸⁸⁰. וג' חדשים אמצעים אז הזווג במקום החתך, ואז הזווג הוא יפה לולד, שהוא לצורך הניצוצין אשר שם, אבל לאשה עצמה קשה, לפי שאין שם בחי' יסוד הראוי לביאה ולזווג⁸⁸¹. וג' חדשים אחרונים, אשר הזווג ביסוד הבינה למעלה, אז יפה לולד שהם בחי' אורות אשר שם, וגם יפה לאשה אשר שם יסוד שהוא מקום הביאה וזווג, ואין לה צער. ודע, כי אע"פ שאמרנו כי בג' האמצעית הזווג הוא במקום החתך, ובג' אחרונים הזווג הוא ביסוד הבינה, הענין הוא כי בכלשנו בחי' הג' של הולד עולין⁸⁸² למעלה אפי' בחי' הכלים, ממדור למדור עד מדור העליון, ואחר כך בעת הלידה, מתגלגל הולד כלול משלשתן ויורד מלמעלה עד למטה, ואז הוא זמן הלידה⁸⁸³.

שער כ פרק ג מ"ת ש^{נח}

ועתה נבאר הלידה, איך ילדה אימא עילאה את זו"ן. והנה בביאור של התפילות בענין ק"ש, נתבאר שם אצלינו ענין לידת אמא עילאה את זו"ן⁸⁸⁴ בסוד ו' תיבות דשמע ישראל, ע"ש היטיב כי הנה שם נתבאר. וסוד הענין הוא, כי הנה הז"א הוא הולד הנתון בעיבור במעי אמא, שהוא ט' חדשי העיבור, וכאשר נשלמו ט' חדשי העיבור, אז נולד ויצא לחוץ. ואמנם יש בחי' לידה בין בז"א עצמו, בין בבחי' המוחין שלו של זמן הגדלות כנ"ל, שהם בחי' רוחניות ונשמות המוחין דז"א. וב' הבחי' שוין, כי כבר נתבאר אצלינו, כי תמיד נכנסין ומתלבשין נה"י דאמא⁸⁸⁵ ומתפשטין תוך ז"א עצמו, בין בבחי' זמן עיבור, בין

מאיר האוצר

⁸⁷⁸ לקמן קח סוף ע"ב (לש"ו) מוחין דצלם סוף פרק ו.

⁸⁷⁹ עי' הערה 841.

⁸⁸⁰ עי' מבר"ש קו ע"ב [מב ע"ב] (לש"ו) ##* לא ראיתי תועלת – כתוב שם שמספר האיברים שיש לולד הם אותו מספר בכל זמן ואולי לכן אין תועלת בכלים עוד אחרי הקליטה של הזרע. וזה קשה לאשה שאין בזה תועלת?

⁸⁸¹ ##* כנראה שמקום החתך אינו מקום יסוד ולכן אינו ראוי לביאה בכלל.

⁸⁸² מבר"ש דף מו ע"א פרק ב' (לש"ו) ##*נ"ל שכוונתו לדפוס החדש, ועכ"ז לא מצאתי למה כיוון

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בבחי' קטנות שהוא זמן יניקה, ובין בזמן הגדלות הנקרא אצלינו מוחין גדלות שהוא רוחניות המוחין כנ"ל⁸⁸³.

והנני מתחיל לבאר בחי' לידת המוחין הגדלות ז"א שהוא בחי' רוחנית ונשמות כנ"ל וממנו יתבאר לך לידת ז"א עצמו ממש, כי הכל א'. דע, כי הנה הפסוק אמר (שמות א טז) בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים, וארו"ל (סוטה יא ע"ב) כי האבנים הם הירכיים של אשה, שכאשר יולדת מצטננות ומתקשות כאבנים, ולכן נקרא אבנים. ולהבין זה, נבאר תחלה מה ענין הלידה ומי^{שם} גרם אותה. והענין (צו ע"ד) הוא, כי יש אורות רבות שם בבטן אמא עילאה ע"י העיבור כנ"ל, וזהו גורם שהולד שהוא ז"א רוצה לצאת ולהולד. ולהיות פי רחמה צר וסתום, אי אפשר אל הולד לצאת מתוכה, לכן, כאשר בא זמן הלידה, שנגמר זמן העיבור וכבר נתקן ונצטייר העובר, אז בחי' האורות והרוחניות שיש בנה"י דאמא מסתלקין משם ועולין למעלה בגוף אמא עצמה, במקום שהעובר עומד שם בבחי' עיבור. ואז מתרבים שם האורות, כי הנה יש שם אור של הת"ת עצמו דאמא, והאורות של מחצית גוף התחתון שלה כנ"ל, וכל האורות דו"נ אשר עומדין שם בסוד העיבור, ואין הבטן שלה יוכל לסבול כל רבוי אורות ההם, ואז האורות של בחי' אמא עצמה שהם בעל הבית^{שם}, הם דוחקין את האורות של זו"נ שאינם שלה, שהוא אורה^{שם} ומוציאין אותה לחוץ דרך פי היסוד שלה, ונבקע ונפתח רחמה ויוצא הולד^{שם} לחוץ.

ונמצא, כי עליות והסתלקות אורות דנה"י דאמא מלמטה למעלה כנ"ל הוא לב' תועליות: א', לצורך הלידה כנ"ל, כי ע"י עלייתן מתרבים שם האורות ודוחקין את העובר ומוציאין אותו לחוץ⁸⁸⁴. והב', הוא לצורך המוחין דז"א, כמבואר אצלינו שאינם נכנסים

מאיר האוצר

⁸⁸³ עי' פת"ש ז"א יז שמסביר ג' עיבור יניקה ומוחין כפי הנהגתו ית', ולא נ"ל שזה נצרך לספר הנוכחי.

⁸⁸⁴ עי' פת"ש ז"א יד שפתיחת הרחם הוא שינוי מח' לה' ועי' בזה בבהגר"א על ספד"צ ט"ז ע"ב וז"ל, מה שאחורי ה"א אל היר"ד הוא כמ"ש בזוהר לכסאה כידוע, והוא סתים בהעלם גמור במילוי, ואח"כ נתעברה ממנו ואז נעשית ה', כמ"ש לקמן פ"ד ה' ד' היות בקדמיתא, ומדאתעברת ביה בגווה אפיקת ו' כו', והוא הו' שבתוך שמתחלה הוא סתים לאימא כמין ח', ואח"כ בהולדה נפתח רחמה בפטר רחם ונעשית ה' ויצא ממנה הוא"ו של השם, ואעפ"כ הרשימו של הוא"ו נשאר בה כי בקדושה לעולם השורש נשאר, וזהו סוד חמץ שנהפך ביציאת מצרים למצה ובעוד שה' סתום ה' הקליפה חמץ שולט ובהפתח הה' נשבר חמץ ונעשה מצה כמ"ש בר"מ פרשת פנחס דף רנ"ב ע"א, עכ"ל.

וע"ש פתח טו שזה נעשה על ידי רוב האורות שנתקבצו שם בבטל דילה שע"ז נדחה הולד לחוץ והיינו, כי אור נה"י שברגלין דידה נסתלק למעלה לת"ת דאימא והענין בזה הוא, שכל נה"י של פרצוף עליון הם למטה ממדרגתו והם נמשכים אחר הדרגת הפרצוף שתחתיו להנהיגו ולהשלימו, וכן כאן, נה"י דאימא הם אשר מתלבשים בז"א לצורך המוחין שלו וכל זמן העיבור שעדיין לא ניתן שליטה לז"א לפעול בכליו ובפרטי מדרגות המאורות שבו, רק היה נכלל במדרגת אימא והיה בטל וטפל בערכה.

לכן נה"י דילה ג"כ לא היו משמשים בערך ז"א אלא בערכה, וכאשר הגיע זמן הלידה שהוא גילוי פרטי מדרגותיו, אז הוצרך להסתלק האור שהוא בערך אימא מנה"י ולהיות שם בסוד צמצום, שישאר רק כערך המדרגה הראוי לפרטי המדרגות המסודרים בז"א, כמו הצמצום שהיה בא"ק באמצע, הפרסה שלו, וכן בא"א ובכל הפרצופים בסוד (בראשית א ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד וגו' (עי' בהגר"א על ספד"צ כו ע"א), וכן כאן נסתלקו האורות של נה"י למעלה ונשאר אור מועט בהם, שבזה נכנסו נה"י דידה בז"א ונעשה עצם מעצמיו, ולכן אלו המאורות שהם בערך אימא דחקו את ז"א לחוץ, ר"ל לפי שאינם בערכו והגיע הזמן שיצא ממדרגה זאת וישמש פעולותיו לפי הדרגתו וערכו, ועוד עשו בקיעה בחזה דאימא שהוא מאיר אל כלל אימא שהוא תיכף בהדרגה למעלה בראשו של ז"א, ות"ת לעולם כלל כל הגוף, והוציאו סוד החלב ליניקת ז"א, והיינו, שגם אחר שנולד הוצרך לקבל מאורות ממקום עליון, מאימא שהוא למעלה ממקום שמגיע קטרוג של הסט"א, כדי להסיר הסיגים שהם עדיין אחוזים ברגלין שלו, ורק שזה ההפרש, שבעיבור שעדיין היו הסיגים הרבה ולא כסדר תיקונו כ"כ, הוצרך לקבל המזון בפנים בבטן אמו, שהיה צריך האור שלה שתגין עליו מבחוץ שלא יהיה בו אחיזה לסט"א שדרכם להיות נאחז בחיצוניות הגוף, אבל בלידה אין פחד כ"כ מן החיצונים אז יכול לינק ממנה בהיותו בחוץ ואינו מסובב ממנה, ולפי שעיקר היניקה היה בשביל נה"י שלו לתקנו, לכן אותם המאורות של

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בז"א אלא אחר היותן מלובשים בנה"י דאמא, ולכן הוצרכו להתרוקן מן האורות שלהם כדי שיתלבשו⁸⁸⁵ במקומם אורות המוחין דז"א, כי ב' בחי' האורות שלה ושל ז"א אי אפשר להיות שם ביחד⁸⁸⁶. והנה כאשר עולין ומסתלקין אורות הנה"י⁸⁸⁷ דאמא הם עולין ועומדין בחצי ת"ת התחתון דאמא עצמה, שהרי שם הוא מעמד ז"א בסוד העיבור, ודוחקין אותו לחוץ. וא"כ נמצא שהם עומדין תחת המקום החוזה של האמא, ששם עומדין ב' דדים של האשה, והרי הם עושין תועלת ג' בעלייתן למעלה, כי אז נתוסף הארה גדולה⁸⁸⁸, ובולטין אותן האורות לחוץ, ונעשים במקום הזה כעין ב' דדים ונבקעים, ומהם יוצא החלב להניק הולד אחר הלידה. וזהו סבה וטעם למה אין באיש בחי' ב' דדים בולטות כמו באשה. והנה זה נרמש בחוש הראות, שתכף אחר הלידה זב החלב ויוצא דרך הדדים, משא"כ בתחלה. והנה נודע, כי הנה החלב הוא דם מתחלה שהיה למטה ברחם שלה ועלה למעלה משם עד מקום הדין ונהפך לחלב (בכורות ו ע"ב), כי ע"י עליית האורות הנ"ל שם למעלה גורם שיתהפך לחלב.

ובזה יובן משארז"ל (ברכות סג ע"ב) ע"פ (במדבר יט יד) אדם כי ימות באהל, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, כי התורה הוא ז"א כנ"ל שהוא תורה שבכתב, (צו ע"א) והקיום שלו הם המוחין, ואין התורה יכול להתקיים, להיות לו מוחין המקיים אותו, אלא ע"י בינה הנקראת "מי" כנודע (זהר הק' א ע"ב), אשר היא ממיתת עצמה בשביל התורה, כי נה"י שלה מסתלקין האורות שלה ונשארין כמתים, פלים בלי עצמות, וגוף בלי נשמה⁸⁸⁵. ועושה כן בשביל התורה שהוא ז"א, כדי שיתלבשו בתוכה המוחין שהם הקיום שלו, ועיין לקמן ענין התלבשות הזה מה ענינו. גם ז"ס הפסוק הנ"ל (שמות א טז) ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים, כי הנה בעת זמן הלידה מסתלקין האורות מן הירכיים של האשה שהם נו"ה שלה ונשארים קרים ויבשים כאבנים כמו ירכי האדם במותו, כי הנה אורות שבתוכו שהוא רוחניות הוא כמו אש בסוד (משלי כ כז) נר ה' נשמת אדם, ומחממת האדם בעודו בו, (צו ע"ב) ואחר שמת מתקרב ומתקשה, לכן קרא הפסוק הזה לנו"ה של האשה בעת לידתה אבנים לטעם הנ"ל⁸⁸⁶. גם הוא לסבת טעם אחר כנודע מזוהר (ח"ג קעט ע"ב) ומתקונים⁸⁸⁷ (ע"ה ע"ב) כי חג"ת הם אבות ונה"י נקרא בנים, לכן נקרא אבנים מלשון בנים. עוד טעם ג', כי נה"י שלה חוזרין להעשות בחי' הגוף אל ז"נ, שהם בני התבונה כאשר מתלבשין בתוכם⁸⁸⁸.

שער בא פרק א מ"ת ש"ע

שער החמישי שער לידת המוחין ויתחלק לג' פרקים

ונבאר עתה ענין התלבשות המוחין דז"א בתוך הכלים דנה"י דאמא, שנשארו ריקנים בעת הלידה כנ"ל, כדי שאח"כ יהיו מתפשטין בתוך ז"א. ונבאר תחילה בחי' אמא

מאיר האוצר

נה"י דאימא שנסתלקו למעלה ר"ל שעלו ממדרגת חג"ת דאימא עצמה, הם אשר גרמו תיקון לנה"י של ז"א, שהם יש להם שייכות להם, שהם ג"כ בחינת נה"י ושווים במדרגתם, וכאשר עלו למעלה אז היה כללות כל הארת ו' קצוות שם, והועילו לז"א לכל ו' קצוות שלו להוסיף לו שלמות ומזון, והוא סוד הדם שעלה מן הרחם ונתהפך לחלב, והיינו, שהדם הוא הגבורות הקשות שבסופם יש אחיזה ג"כ לסט"א שזה סוד דם נדות של האשה, והם אשר נתבררו ונדחו מז"א והוסרו ממנו בעת העיבור, והם עצמם נמתקו במה שעלו למעלה מן הפרסה שמשם הטהרה ונקיון לכל הקלקולים, ובה נתהפך לחלב שהוא ע"י החסדים דאימא שמקבלת ממזל התחתון, ונקה, שהם מים טהורים בסוד מ' סאה דמקוה.

צ"ע אם עליית אורות אלה הוא בגדר עליית מ"ן וצ"ע*##

⁸⁸⁵ ע"י ביאורים ח"ב נד ע"ד – נתרוקן אור בהעליון לצורך התהוות האור בהתחתון כי לולא זה אי אפשר להתחתון להתגלות על מדריגתו.

⁸⁸⁶ וכן הוא לקמן שער דרושי הצלם פרק ג'.

⁸⁸⁷ תיקון מח (לש"ו)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בעצמה שאי אפשר שתשאר חסירה מבלי נה"י לה לעצמה. כי אם נאמר שנשארת כך, באופן זה שיהיה ג"ת שהם נה"י שלה מתפשטין ומתלבשין תוך ז"א תמיד זה אי אפשר, לפי שבהיותה כך, (קב ע"ב) אי אפשר לה להודווג עם אבא. והרי נודע כי זווג או"א תדיר ולא פסיק לעלמין (אד"ו רצ ע"ב), ולסיבה זו הוא מוכרח שיתהוו לה נה"י אחרים חדשים לצורך עצמה בבחי' הכלים, כי האורות שלהם כבר ביארנו שנתעלו בה בעצמה, ולא נתלבשו בז"א, ואז תהיה אמא שלימה בכל עשר ספירות ותהיה למעלה מז"א כולה, ותוכל להודווג עם אבא. אמנם ההתחדשות להיות לה נה"י אחרים חדשים הוא באופן זה, כי הנה נת"ל, כי בחי' הכלים של נה"י דאמא בלבד הם אשר נתלבשו בהם בתוכם רוחניות ונשמת המוחין דז"א, ואח"כ נתפשטו הכל ביחד תוך ז"א כנ"ל⁸⁸⁸. אבל רוחניות ונשמת נה"י דאמא שהם האורות שבתוכם לא נשארו שם, אמנם נסתלקו למעלה ועמדו בחצי ת"ת תחתון⁸⁸⁹ של אמא כנ"ל, ואז הרוחניות והאורות הם מהוים ומוציאין כלים אחרים דנה"י לצורך עצמן, ואז נשלמת אמא ביי"ס גמורות מלבד הנה"י שנתלבשו תוך ז"א⁸⁸⁸.

ופשוט הוא, שאין כח באורות ההם להמציא ולהוות כלים אחרים חדשים לגמרי, אמנם הוא על דרך הגדלת הקמן, שהולך וגדל כן בכאן הלבוש דאמא, ר"ל בחי' כלי ת"ת שבה שנשאר חציו קיים למטה⁸⁸⁹ (נ"א למעלה) ולא נכנס בז"א, הוא נגדל ונתארך עד שהולך ומכסה ומלביש את [אורות]⁸⁸⁹ עצמות ורוחניות נה"י דאמא. וא"כ, צריך שיגדל כפליים ממה שהיה כדי שיספיק לזה. והנה זהו סדר כפילתן, הנה ז"א אינו לוקח מן הכלים של אמא רק מן תחלת שלישי ת"ת תחתון דאמא ולמטה עם נה"י שבה כמ"ש בע"ה. נמצא, כי מה שנכנס בז"א הם ד' מדות ושלישי, שהיא שלישי תחתון של ת"ת ונה"י של בינה. והנה צריך שד' מדות ושלישי אחרים עליונים יכפלו, כיצד, נתחיל מן תחלת ב' שלישים אחרונים שיש בבינה דאמא, ונמנה ויהיה ד' מדות ושלישי, שהם ג' מדות שלימות דעת חו"ג, וב' שלישים תחתונים של בינה דאמא, וב' שלישים עליונים של ת"ת שבה, הרי ד' מדות ושלישי. ואלו נגדלו ונכפלו כפליים ונעשו ח' מדות וב' שלישים, שהם ב' שלישים תחתונים דבינה דאמא ודעת וחג"ת ונה"י ומלכות שבאמא. והרי נשלמה ביי"ס שלימות זולת מה שנכנס ממנה בז"א כנ"ל⁸⁸⁹.

וא"ת, למה לא נכנס תחלה בז"א בחי' ב' שלישים תחתונים דת"ת דאמא ולמטה, ואז נמצא ד' מדות וב' שלישים, ואז היתה כל בחי' בינה דאמא נכפלת ונגדלת, כי מתחלת הבינה עד סיום שלישי ראשון דת"ת דאמא הם ד' מדות, בינה דעת חסד גבורה ועוד שלישי עליון דת"ת, והיו נכפלין ומספיקין, אבל עתה שאין כתר של ז"א עולה למעלה רק בשלישי ת"ת תחתון⁸⁸⁹ דאמא, נמצא שלא נכפלה כל הבינה דאמא אלא ב' שלישים תחתונים שלה, ולמה היה כך.

התשובה הוא, כי דע הקדמה א' והוא כמו שנתבאר, כי זווג דאו"א שהם בחי' ב' פרצופים שנעשו מן בחי' חו"ב של כללות עולם האצילות, בהיותו נחשב כולו פרצוף א' כנזכר בהרבה מקומות⁸⁸⁹, והנה זווגם תדיר ולא פסיק לעלמין, וגם דכחדא אינון נפקין וכחדא שריין (א"ז רצ ע"ב) ואין הפרש בהם, כי אמא גדולה כאבא אשר זה הטעם דזווגם תדיר. משא"כ בזו"ג שאין זווגם תדיר, לפי שהנוקבא לפעמים גרועה וחסירה ממנו ואין שוין, ואז אינה יכולה להודווג עמו. והנה כן הענין בכל בחי' חו"ב פרטיות שיש בכל פרצוף ופרצוף, ששניהן שוין במציאותן וזווגם תדיר, וא"כ נמצא שחו"ב פרטיות (קב ע"ג) שבי"ס דאמא צריכין שיהיו שוין במציאותן וזווגם תדיר. ולכן אם ז"א היה לוקח מאמא ב' שלישים תחתונים דת"ת דאמא, היתה צריכה כל הבינה דאמא להגדיל ולכפול כולה, ובוזה ודאי יש בה תשות כח⁸⁸⁹. משא"כ בחכמה שנשאר כל כחה בה, ולא הוכפלה

מאיר האוצר

⁸⁸⁸ כנראה לפי שיטת הלש"ו & זה טיפה זרעית של אימא, ולכן צ"ע בדיוק קושי של האריז"ל*.

⁸⁸⁹ ז"א סוף פרק ב'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

להשלים בחי' חסרון אחרים שתחתיה. משא"כ בבינה שחצי כחה נתון אל התחתונים, ולכן הוצרך שז"א לא יקה מת"ת שבאמא רק שלישי תחתון לבר, ועי"ז לא תצטרך הבינה דאמא לכפול רק ב' שלישים תחתונים וישאר שלישי העליון שלה קיים בכל כחו, ובבחי' שלישי הזה תהיה שוה עם החכמה.

וביאור הענין, כי הנה הבינה צורת ה' ראשונה שבשם כנודע, וצורת ה' הוא ג' קוין שכוללים עשר ספירות שבה, כי קו ימין כולל חח"ן שבה, וקו שמאלי בג"ה שבה, וקו אמצעי כולל דת"יש"ע ומלכות שבה. והנה שלישי העליון שבה הם חב"ד שבה, שהם ג' ראשין של ג' קוין שבה, וכיון שאלו קיימים בכל כחם ושלימותן, מספיק בזה, כי כבר ג"ר שבה שלימות. וגם, שכיון שג' ראשי הקוין ניכרים בשלימות א"צ לתשלומין, ובפרט במקום ההכרח שיוכפלו לטעם הנ"ל. ועוד טעם אחר קרוב אל הנ"ל, והוא, כי ג' ראשונות לעולם הם חשובים כאחד, ואם כל הבינה דאמא היתה נכפלת ותשש כחה, נמצא שאין לה השוואה עם הב' ראשונים, ולכך הוצרך להניח ממנה שלישי א' שלא יותש כחו ובערך זה יהיה חשובה כאחת מן הראשונים.

שער בא פרק ב מ"ת ש"ט

ואחר שביארנו ענין אמא עצמה נבאר ענין ההפרש שיש בין ז"א לנוקבא בענין המוחין שלהם. כי הנה, ע"ד ששיעור ז"א הוא מן הת"ת דאמא עד למטה, כן נוקבא דז"א הוא מן ת"ת דז"א ולמטה⁸⁹⁰. אלא שיש הפרש א' ביניהן, והוא, כי הנה הנוקבא דז"א מקומה הוא בתחלה כאשר נאצלה באחורי ז"א מהחזה של ז"א ולמטה, כיצד, עד החזה הוא שלישי עליון של הת"ת דז"א, וממקום סיום החזה עד סוף הת"ת דז"א יש ב' שלישים תחתונים אחרים. והנה שיעור כתר של נוקבא דז"א הוא שיעור מקום ב' שלישים התחתונים דת"ת דז"א⁸⁹¹.

⁸⁹⁰ וז"ס פסוק (ישעיה נד יב) ושמתי כדכד שמשותיך וגו'. והענין הוא כי הנה נודע כי ה"ח מתפשטין בז"א מהחסד שבו עד הוד שבו, והנה חסד גימטריא ע"ב, והנה חסד המתפשט בתוך ת"ת של ז"א, בהיותו מתחלק לג' שלישים, יהיה כל שלישי ממנו במספר כ"ד, כי ג"פ כ"ד גי' ע"ב⁸⁹², והם כמנין חסד הנ"ל. והנה כתר דז"א הם ג"פ אור אור אור כמנין כתר, אבל נוקבא הכתר שלה הוא ב"פ אור אור, שהם גימטריא בי"ת, כנודע כי הנוקבא נקראת בית⁸⁹¹. ואלו ב"פ אור שיש בכתר דנוקבא הם בחי' ב' שלישים של ת"ת דז"א שלקחתם הנקבה לכתר שלה, אשר כל א' מהם הוא כ"ד⁸⁹². וז"ס (בראשית כד טז) ותמלא כדה ותעל, כ"ד ה'שפד⁸⁹², וז"ס כ"ד אותיות שיש בפסוק בשכמל'ו⁸⁹³ כנזכר בזוהר (ואתחנן רסד ע"ב), וז"ס כ"ד ספרי דאורייתא. ולכן הנקבה נקראת ד"ך ועניניה⁸⁹³, לפי

ס מאיר האוצר

⁸⁹⁰ עי' בהגר"א על ספד"צ טו ע"ד שמבאר ענין זה שכל פרצוף מתחיל מהחזה של הפרצוף שלמעלה ממנו, ולא מביא נוק', כנראה שעיקר מקומה של נוק' היא להיות פב"פ עם ז"א, אבל הסיבה להנ"ל היא שעד הטבור מגיע הדיקנא שזה עיקר תיקון הפרצוף, ולמטה ממנו הוא לבר מגוף ולכן אפשר להיות לו שם פרצוף בפני עצמו (על פי מאיר הספרא).

⁸⁹¹ עי' יומא ב' ע"א ביתו זו אשתו.

⁸⁹² עי' תיקר"ז טו ע"א שהמ"ט פנים טהור וטמא שיש בתורה מושרשים בהגילוי ק"ש שיש כ"ה אותיות בפסוק שמע ישראל וכ"ד בברוך שם, ובחי' כ"ד הוא השכינה שכלולה מכ"ד ספרים של התורה (ע"ש עוד שהכ"ד היא שייך גם ליסוד וגם נוק', ולכן יש מציאות בתיקון של כדכ"ד פעמים כ"ד שהיא הזיווג ביניהם), וז"ל, האי עני איהו ד"ך ובת זוגיה דכ"ה ואיהי כד"ה על שכמה, כ"ד ה' דאיהי חמשה חומשי תורה, ואינון ה' אצבעאן דבהון אתמר ותמלא כד"ה ותעל, וביאר הגר"א שתוספת הה' לכ"ד היא בגאולתה הן קבלתה מהבינה (בדף נא ע"ב כתוב יסוד, ובגר"א שם דעת, ואין חילוק) שהיא ה' עלאה והן תוספת למלכות שהיא ה' תתאה וזה ה' אצבעות שאוחזים בהם את הכד.

⁸⁹³ תיקר"ז שם.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שחסר ממנה כ"ד שהיא שלישי הראשון, והיא ד"ך וענייה ממנו⁸⁹⁴. וז"ס שארז"ל (ברכות לא ע"א) משחרב בית המקדש אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, כי בעת שנחרב בית המקדש שהיא הנקבה הנקראת בית, לסבת לקיחת הכתר שבה ב"פ כ"ד הנ"ל, שהם ב' פעמים אור כמנין ב"ת ש"פ, ולכן מאז ואילך (קב ע"ד) אסור לשחוק, כי שחוק הוא גימטריא ב' פעמים או"ר או"ר, וכיון שנסתלק או"ר או"ר אין שחוק בעולם⁸⁹⁵. ולעתיד לבא כשיבנה בית המקדש⁸⁹⁶, נאמר אז (ישעיה נד יב) ושמתי כדכ"ד שמשותיך, כי אז יחזור לה ב"פ כ"ד הנ"ל הנקרא שמשותיך על שמאירין כשמש ש"פ. וגם לפי שלוקחתן מגוף הת"ת דו"א הנקרא שמש כנודע, להיות לה בחי' הכתר שבה. ונמצא שהם ב' שלישים מן השמש, ויהיה כ"ד כ"ד שמשותיך, כי הז"א כולו נקרא שמש, וגם בחי' הת"ת שבו נקרא שמש. והענין, כי כל חסד נקרא אור בסוד האור דאתברי⁸⁹⁷ ביומא קדמא דמעשה בראשית⁸⁹⁷.

והנה טעם לקיחתה ב' שלישים תחתונים לבד, הוא לפי שיסוד של תבונה מתלבש בשליש עליון של ת"ת דו"א כנודע, שהוא עד מקום החזה, ומשם ולמטה האורות של החסדים הם מגולים, לכן אין כתר דנוקבא יכול להתחיל אלא בסוף סיום שלישי עליון דתפארת, כי שם התחילו החסדים להתגלות⁸⁹⁸. ומכאן האורות המגולים שם, אז יוצא שם כתר שלה מבחי' ב' שלישי החסד המגולין והמאירין, ולכן הם ב' פעמים אור אור, וזהו מ"ש למעלה כי ב' פעמים אור הוא גימטריא שחוק. והנה ב' אלפין שבב"פ אור אור אלו הם שרשים שלהם הנשארים⁸⁹⁹ בז"א, ושאר האותיות שהם ו"ר ו"ר מאירין בנוקבא, ואז נעשה בה בחי' בית, ולכן משחרב בית המקדש אסור שימלא שחוק פיו בעולם הזה. אבל בהיותה לוקחתם נקראת (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה, כי ח"ל גימטריא כ"ד

מאיר האוצר

⁸⁹⁴ כלומר בתיקונה יש יהיה נשלם לה.

⁸⁹⁵ קשה שהרי תחילת ברייתה היא מהחזה, וכנראה בחרבנה היא חוזרת לנקודה א', וצ"ע###
ועי' הגרמ"מ משקלוב בביאור משנת חסידים (דף קלב) וז"ל, והענין, תדע לך שאצלינו א"א שתגיע הנוקבא יותר מן החזה דת"ת, ונשאר השליש העליון למעלה בסוד אור הגנו"ז, ואז ימלא שחוק פינו [תהלים קכז] ב' אור ולא יותר, כי דוד לא הורה לנו תשובה [עי' ע"ז ד ע"ב]. עי' לקמן מלאה ורחל ג' שמשמע שחסר כאן לאה.

⁸⁹⁶ עי' ליקוטי נוסחאות ועי' תיקו"ז ופרע"ח

(16) ספר פרי עץ חיים - שער חג המצות - פרק ז:

מעשה בר"א, מעשה - ש"ע מ"ה. שהיו מסובין בבני ברק, כמנין ש"ע נהורין, היו מספרין ביציאת מצרים, הם ז"ן שיצאו ממצרים, וחשבון י"ם, הוא כ"ו כ"ד, שהם ז"ן, בסוד וכד"ה על שכמה, ותמלא כדה ותעל, וכמ"ש אל ישוב דך נכלם, וזה בשבח יציאת מצרים, יציאת ז"ן מהמצר (ב) שהוא הגרון, של א"א, והיו מספרים ב"מ כל אותו הלילה:

(2) תיקוני זהר דף יד/א

ובגלותא אסתלק מניה, ואתמר ביה ונהר יחרב ויבש, יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני, ואיהו דך בכ"ד ספרים, ועם כל דא דאיהו חרב ויבש, אתמר ביה אל ישוב ד"ך נכלם, אל ישוב דך, דאיהו צדיק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ד"ך בשכינתא, דאיהי כ"ד אתוון דיחודא, עליה אתמר והמלך שלמה ברוך, ועל אלין כ"ד אתוון אתמר ושמתי כ"ד שמשותיך וכו', האי עני איהו ד"ך, ובת זוגיה דכ"ה, ואיהי(נ"א ואיהו) כד"ה על שכמה, כ"ד ה', דאיהי חמשה חומשי תורה, ואינון ה' אצבעאן, דבהון אתמר ותמלא כד"ה ותעל:

(4) תיקוני זהר דף מו/ב

(ואבא נחית) בצדיק, דאיהו שור"ק בנקודת (חיר"ק) חדא, כי שם חלקת מחוקק ספון, קשורא דתרין ירכין דקשוט, דאיהו דכ"ם, דך ים, ד"ך דכליל כ"ד אתוון דיחודא תניינא, עליה אתמר אל ישוב דך נכלם, ד"ך איהו בכ"ד ספרים דאורייתא, ושכינתא וכד"ה על שכמה, וכד צדיק איהו מלא מעמודא דאמצעיתא, דאתמר ביה ותמלא כדה ותעל:

⁸⁹⁷ כפי גרסת האוצרות שזה ה' פעמים אור מובן מאד הקשר לת"ת שהת"ת היא כללות גילוי

הו' קצוות וכאן הוא שורש בה"ח שבדעת.

⁸⁹⁸ כלומר החסדים של יסוד דתבונה. כלומר ועד אז כלול בהארת התבונה###

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הנ"ל, ולעתיד לבא שיקחם שצ"כ כתיב (תהלים ס יד) באלהי"ם נעשה חיל, שהיא רחל⁸⁹⁹,
900 והוא יבוס⁹⁰¹ צרינו, שע"כ נבוס צרינו בעת שיבנה בית המקדש. וז"ס ג"כ (במדבר כד
יח) וישראל עושה חי"ל, כי ז"א הנק' ישראל, עושה חי"ל לנוקבא, ונותן ב' שלישים שלו
לכתר שלה, ונתבאר לקמן (לאה ורחל ג') בענין ב' אורות אלו היטב ע"ש, אבל שורש
דרוש זה על מתכונתו שצ"כ ע"ש. גם שם נתבאר כי ז"א יש לו ג' אורות בכתר שלו, ורחל ב'
אורות מהם [בכתר שלה], ולאה אור א' מהם בלבד בכתר שלה.

האמנם, מה שאמרנו למעלה שלוקחה לכתר שלה ב' שלישים תחתונים של ת"ת
דז"א, אינן אלא מבחי' כלי והגוף בעצמו של הת"ת דז"א, אמנם מן המוח המתפשט בתוכו
שהוא חסד המתפשט בתוך ת"ת דז"א, אינה לוקחת ממנו רק חצי שלישי אור שלו לבד⁹⁰².
אמנם הז"א אינו כך, כי גם הוא לוקח הכתר שלו מן הת"ת דאמא ג"כ, אבל אינו לוקח רק
שליש האחרון לבד מבחי' הגוף ממש שלה כנ"ל, באופן שכתרו קטן מכתר הנוקבא כפי
הערך. אבל ודאי ששליש ת"ת דבינה הוא גדול מב' שלישי ת"ת דז"א שלוקחת הנוקבא.
אך כוונתנו הוא, כי כפי ערך היה ראוי, שכמו שהיא לוקח ב' שלישים מת"ת שלו, גם הוא
יקח כפי זה ב' שלישים מת"ת דבינה. והנה אינו כן, אלא אינו לוקח רק שלישי א' אחרון
לבד, והנה זהו מבחי' הגוף. אבל מבחי' אור שהוא החסד המתפשט בתוכו כנ"ל, הנה לקח
כל האור ההוא כולו⁹⁰³ כמ"ש בע"ה, כי בחי' נצח הוד יסוד דאמא הם כלים ריקנים קטנים⁹⁰⁴
בלתי אור⁹⁰⁴, ואור שבתוכן הוא נשמות המוחין והאורות של ז"א עצמן⁹⁰⁵, אבל הכתר של
זעיר אנפין הגוף והאור של התפארת עצמו דבינה ממש, הוא כתר של ז"א כמו שאכתוב
לקמן בע"ה.

והנה יש שינוי והפרש זה בין ז"א לנוקבא, כי הכתר של ז"א גופו קטן ואורו גדול
מאוד, וכתר נוקבא הוא להיפך כי הכתר שלה גופו גדול ואורו קטן מאוד. ועוד יש שינוי
והפרש ב' בין שניהן, והוא, כי כתר {קג ע"א} הנוקבא אינה לוקחת מן הז"א רק הארה
בעלמא שיוצאת מאירה מוגף הז"א, אבל הז"א לוקח עצמות וממשות האורות של אמא
ממש שנכנסה בתוכו בסוד כתר כנ"ל⁹⁰⁶. ועוד יש הפרש ושינוי ג', והוא נמשך מן השינוי
הנ"ל כמ"ש, והענין הוא בענין המוח הג' הנקרא דעת, כי הנה נתבאר אצלנו כי בזכר יש

מאיר האוצר

899 נ"ל שהסיבה שרק מובא רחל על פי מש"כ לקמן משער לאה ורחל ג' שזה ללא לאה, ולכן
חסר התיקון וצ"ע*##

900 שמאי להדגיש כאן שזה המשך הפסוק הנ"ל?

901 פי' שם רש"י ירמוס.

902 זה פשוט שהרי נוק' וז"א אי אפשר שיהיו יחד בפרצוף א' אלא כאילו זה תולדה של ז"א*##
עי' לקמן תיקון הנוק' פרק א' וכן פרק ה' שמכאן רואים חסרון בכתר של נוק' שצריכה לתקנה,
וכן פרק ו' שיש ג' שלישים א' לת"ת וא' לגוף, ויתכן שכאן מדובר כאשר היא גלגלתא סתימאה
וצ"ע גדול*##

וכן שער דרושי הצלם פרק ג' – בזה תבין ענין (חולין ס' ע"ב) ב' מלכים משתמשין בכתר א' כי
מן שלישי תחתון דת"ת נעשה ב"ש ונעשה מהם ב' כתרים דז"ן כנ"ל אלא שכתרו גדול מכתרה כי
כתרו ב' שלישי אור [אולי שלישי וחצי?] וכתרה חצי שלישי אור.

903 של כל הת"ת או של כל השליש ת"ת*##

904 כנ"ל פרק א', ועי' לקמן מוחין דצלם פרק א'.

905 כלומר חב"ד שלו*##

906 מכאן רואים שבינה גם שייך לג"ר וגם לז"ת (ביאורים ח"ב נז ע"ב).

עי' [מצוטט מחלק א'] עצם מציאות כל ולד וכל אור ונשמה שהוא מטיפה הזרעית דעליון הוא
מהנה"י דעליון ועל אף שהיא באמת מכל קומת העליון בסוד אור מים רקיע אך מציאותה בסוד
רקיע שאז נעשה ראויה להיות ולד ממנו הוא נגמר ונעשה רק בנה"י ומש"כ שהנה"י דעליון מאיר
לתחתון דלא כמב"ש המובא בגרסאות הכוונה על עיקר אור העליון הנשאר לעולם בנה"י שלו
עצמו והוא מאיר לתחתון תמיד בבחי' אור מקיף (ביאורים ח"ב פט ע"ג), { לגבי נה"י חדשים

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ג' מוחין חב"ד, ופרטן ד', לפי שדעת כלול מב' בחי' שהם חו"ג, אבל דעת הנוקבא הוא ק"ל, ואין בו רק גבורות לבד⁹⁰⁷.

ודע הקדמה אחרת, והוא, כי הנה אלו המוחין הנמשכין אל הז"א ולנוקבא הם בחי' טיפות הנמשכין מן או"א ממוחותיהם בעת זיוגם כנודע, ואמנם ב' טיפות הנקרא חו"ב הם נמשכין ממוחין עצמן דאו"א מחו"ב של כל אחד מהם, אבל טפת הדעת הכלולה מחו"ג אינה נמשכת מהדעת עצמו דאו"א, אלא מהחו"ג המתפשטין בו' קצוות דגופא דאו"א⁹⁰⁸. והנה כפי זה [מן הראוי היה], כאשר אלו המוחין מתפשטין בז"א, יהיו עד"ז שחו"ב יהיה למעלה בראשו, אבל החו"ג יתפשטו בגופא בו' קצוות, אבל לא יהיו בראשו בחי' מוח ג' הנקרא דעת הכלול חו"ג, כיון שתחלת המשכתן אינם רק מן התפשטות ו' קצוות דאו"א כנ"ל. ואמנם הענין לא כך היה, אלא שיש אל הז"א ג' מוחין בראשו ממש, ואפי' בחי' הדעת הכלול מחו"ג הוא למעלה בראשו ובבחי' מוח ממש, מלבד התפשטות ה"ח וה"ג אשר בו' קצוותיו כנודע⁹⁰⁹. אבל בנוקבא דז"א לא כך הוא, אלא שבראשה לא יש רק בחי' ב' מוחין לבד, שהם חו"ב שלה, כנזכר באדר"ז רצ"ב (רצ"א⁹¹⁰) ונהירו דב' מוחין גליפא בה, וגם ז"ס (שבת לג ע"ב) דעתן של נשים קלה. ואח"כ יש לה בחי' התפשטות גבורות לבד ולא חסדים, ואף התפשטות זה אינו אלא בגופה למטה, ומקום חצי הדעת שלה שהם הגבורות בלבד הם יושבים באמצע ב' הכתפות שלה בשליש העליון של ת"ת שבה, ושם היא בחי' הדעת שבה⁹¹¹, אשר ז"ס קשר של תפילין ש"י כמבואר אצלנו

ס מאיר האוצר

⁹⁰⁷ מכאן רואים שאפילו שמיעוט הירח היה ביום רביעי עכ"ז שרשו היה בעצם התגלות האצילות.

⁹⁰⁸ עי' בלש"ו כללים ח"א עב ע"א שיש ב' ממצעים בין ג"ר לר"ק והם ישו"ת ודעת המתפשט, והם החו"ב (ישו"ת) חו"ג (דעת המתפשט והוא העטרין כנ"ל הערה **Error! Bookmark not defined.**) בד' מוחין דז"א הנזכר בע"ח דרושי הצלם פ"א.

⁹⁰⁹ עי' בהגר"א על ספד"צ יד ע"ד בסוף העמוד וז"ל, שרשא דגופא הוא דעת שבראש, ענפא הוא דעת המתפשט, מדעת שבראש וכן ע"ש ט"ו ע"ב ז"ל, דעת כלול מדעת דאו"א אלא שדעת דאבא נשאר במוחין, ודעת דאימא הוא דעת המתפשט, עכ"ל.

⁹¹⁰ ##*

⁹¹¹ המלכין קדמאין המוזכרים בדבה"י שהם שייכים לנוק' (שהרי אלה שבפרשת וישלח שייכים לז"א – עי' מאמרי רשב"י לט ע"ג), והם לא נתקנו עדיין ולכן אצלה (בדבה"י) כתוב שמלך הדר מת, וכל המלכיות שלה שהם הבחי' האחרונות שבה הנה הם טבועים עדיין בעמקי הקליפות הרבה, והיינו כי לא נתקנה בה עדיין עטרת היסוד שבה כלל ולכן נאחזת שם הס"א הרבה מאד, והוא ענין מיתת מלך השמיני הנז' בדברי הימים כי עטרת היסוד שבה ירדה ונפלה ג"כ ועדיין טבועה שם עד עת התיקון האחרון, וזה ענין הכתוב בעצב תלדי בנים משום הס"א שנאחזת שם ולא נתקן עדיין המלך השמיני שבה שהוא עטרת היסוד ולכן לא נמצא באשה הענין דמצות מילה וכמו שהאר"ך הרב בזה בשער מוחין דקטנות פ"ב ע"ש בארוכה ואמר שם כי זהו הענין ג"כ מה שאין לקטן בימי העיבור בחי' דעת משום שכל קיבוצו הוא בעטרת היסוד שהוא יסוד החיצון ובאשר שחסר בה אותו הכלי אין להדעת מקום במה להתקבץ ולכן חסר הוא להקטן בעת העיבור כי כל בניינו אז הרי הוא רק מהנה"י כנודע. וזהו ג"כ סוד מ"ש דעתן של נשים קלה ואין לה דעת שלם וכמ"ש הרב כאן, וכנודע כי הם תלויים זה בזה, ומה שחסר בה העטרה הוא משום שלא נתקנה עדיין בשלימות באור הדעת עלאה העיקרי שהוא האור דהמ"ה, ולכן נשארת היא לעולם רק בשם ב"ן ואין בה בחי' העטרה כמעט כלל וכמ"ש הרב במוחין דקטנות פ"ב, ועי' כאן שאמר הרב כי כל בחי' דעת שבהנקבה אינו למעלה בראשה אלא רק למטה בין הכתפין ומבואר כי זהו מסבת חסרון דאור הכתר ג"כ שאין לה אלא רק אור ממועט בהכתר שלה שהוא רק חצי שלישי אור לבד מהשליש התחתון דהת"ת שבו וכנודע וכן נודע הוא משער תיקון נוקבא ספ"ו ושער הירח פ"ב כי היסוד והמלכות שבהנוק' אין להם על מה שייסמוכו בז"א ונעשה לה היסוד רק מנקודת הת"ת שבה והעטרה שבה הוא רק מהארת החותם דהיסוד והרי לנו גודל המיעוט שנתמעט הנוק' בכל המוחין דקו האמצעי שבה ובפרט הדעת ועטרת היסוד כי אין לה אלא רק דעת ק"ל וגם זה אינו במקומו הראוי ועטרת היסוד הנה כמעט שאין בה כלל וכ"ז הוא לנו לראיה ועד שלא לקחה היא מהדעת עלאה ומהאור דהמ"ה אשר יצא בעת התיקון אלא רק מעט מן המעט היינו כשיעור שיהא אפשר לה להתקן ע"י התורה ומעשים טובים (דע"ה ח"ב ד ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

במקומו. באופן כי זה שינוי הג' נחלק וכולל ב' שינויים: הא', שהזכר יש בו דעת מהחוג, והנקבה אין לה דעת רק מהגבורות. והב', שדעת הז"א הוא בראשו בבחי' מוח ממש, ודעת הנקבה הוא בשליש העליון של ת"ת, ושם מקובצים בדעת ההוא הגבורות שלה זולת התפשטות הגבורות המתפשטים בגופא דו"ק כנודע.

והנה סיבת היות דעת הנקבה ניתן למטה בגופא מבואר הוא, כיון שלא נמשך מדעת או"א העליון שבראשה⁹¹², אבל צריך לידע סבה למה הדעת של ז"א נתנין למעלה בסוד מוח בראשו ממש, כיון שלא נמשך ממוח הדעת דאו"א כנ"ל. והטעם תלוי בשינוי הראשון הנ"ל, והוא כי ז"א אשר הכתר שלו יש לו אור גדול מאוד, וגופו קטן יש בו הארה גדולה, ויש בו כח להמשיך ולהעלות את החוג שהוא דעת דו"א, ולהעלות דרך קו האמצעי עד ראשו ממש תחת כתר כנודע, כי שניהם הם קו האמצעי. ואז יהיה הז"א דומה לאבא ואימא, שיש להם מוח הדעת שלהם בראשם, אבל נוקבא דזעיר אנפין, שגוף כתר שלה גדול ואורו קטן מאד, אין בו כח להעלותו ונשאר למטה בגוף, כי שם מקומן הראוי להם כי משם חוצב מאו"א כנ"ל⁹¹².

{קנ ע"ב}

שער בא פרק ג מ"ת"א

ועתה צריך לתת טעם למה אין הז"א לוקח הכתר שלו בת"ת דאמא ב' שלישים גמורים כשיעור מה שלוקחת הנוקבא דז"א הכתר שלה בת"ת שבו. ובענין זה יש ג' טעמים: הא', הוא בעבור עצמו. והב', הוא בעבור נוקבא. והג', הוא בעבור אמא. ונבאר אותן, כי הטעם בעבור עצמו, הוא מפני, כי אם הז"א יעלה ראשו עד שיעור ב' שלישים ת"ת דאמא, נמצא שאמא כאשר מתלבשת ומתפשטת תוך הז"א כנודע, נמצא שצריך שתרד אמא יותר למטה ויכנסו ב' שלישים ת"ת שלה תוך ז"א, וקו האמצעי שלה תפשט למטה, לפי שמן הת"ת שלה נעשה הכתר דז"א שהוא הקו האמצעי, וא"כ ברדת הת"ת של אמא ב' שלישים למטה תוך ז"א, צריך שגם היסוד של אמא שבקו האמצעי שלה ירד יותר למטה ממקומו הנהוג, שהוא בחזה דז"א, שהוא בסוף⁹¹³ שליש העליון דת"ת דז"א, והוצרך לירד עם⁹¹⁴ סיום ב' שלישים עליונים דת"ת דז"א. והנה, נודע כי עיקר הארת ז"א הוא מן החסדים שבתוך יסוד הבינה המתגלים בו מהחזה ולמטה, שכבר⁹¹³ נגמר מלבוש היסוד דאימא שהוא מכסה עליהם, ועתה אם תרד יסוד הבינה עד סיום ב' שלישים ת"ת דז"א לא יהיה גילוי אל החסדים שבו"א כי אם בשליש התחתון לבר, ויהיה הז"א בלתי הארה גדולה (כלל)⁹¹⁴.

והטעם הב', שהוא מפני הנוקבא, כי בהיות יסוד דאמא מסתיים בחזה דז"א מתגלין החסדים והאורות⁹¹⁶⁹¹⁵, וע"י הארה זו יכולה הנוקבא להבנות, והיא ניבנית משם

סא מאיר האוצר

⁹¹² עי' בזה בשער כה פרק ב' כללי חו"ג.

⁹¹³ כי עי"ז נעשה מציאות הלב שהוא השני במעלה להמוח כמ"ש בשער פרקי ז"ן פ"ד (לש"ו)

⁹¹⁴ כלומר הוא יהיה מבלי הארות הראויים לו שהרי הארת האימא יתגלו*##

⁹¹⁵ ועי' שעה"פ בראשית דורש ב': פגם ה', בשאר גופו דז"א והוא, כי נודע שמוח הדעת מלובש ביסוד דאימא. ובהיות הדעת למעלה, גם היסוד דאימא היה למעלה. ובחינת המלכות דאימא, שהיא עטרת היסוד שבה, היתה בשליש עליון דת"ת דזעיר עד החזה, ועתה שירד מוח הדעת למטה, גם הכלי שלו שהוא היסוד דאימא, ירד עמו שם, ונמצא שירד שיעור ספירה אחת שלימה. כי בתחלה היה היסוד בדעת, והעטרה בשליש עליון דת"ת. ועתה היסוד דאימא הוא בת"ת דזעיר, והעטרה שלה בשליש העליון דיסוד דז"א.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולמטה באחור דז"א כנ"ל, לפי שנוקבא אינה ניבנית אלא מן הארת הגבורות אשר ביסוד דאמא. ובהיותן מכוסים ביסוד דאמא צריכין לעבור ב' מסכים: א', דופן מסך היסוד דאימא. והב', הוא דופן הת"ת דז"א עצמו. ואח"כ יוצא האור אל הנוקבא, ובוה לא תקבל הארה, ולכן אינה יוצאה רק אחר כלות מסך היסוד דאימא, שאורות הגבורות מגולות ואינן צריכין לעבור להאיר לה רק דרך מסך א' לבד שהוא דופן ת"ת דז"א. ואם היסוד דאימא היה יורד למטה עד שיעור ב' שלישים של ת"ת דז"א, לא היתה המלכות נוקבא דז"א יוצאת וניבנית אלא משם ולמטה, והיתה קצרת הקומה מאד מאד.

והטעם הג', בעבור אמא עלאה, כאשר נת"ל בתחלת דרוש זה, והוא כי אמא עלאה כאשר מתלבשת משליש האחרון הת"ת שלה ונצח והוד ויסוד ומלכות שבה תוך ז"א לצורך המוחין שלו, צריכה היא להתגדל ולהתכפל כפליים להשלים חסרונם כשיעור מה שנכנס בז"א, והם ב' שלישים תחתונים דבינה דאמא ודעת וחסד וגבורה וב' שלישים עליונים דת"ת שבה, ונכפלים ונגדלים כפליים כשיעור חסרונם. ואם גם שלישי האמצעי דת"ת שבה היה מתלבש בכתר דז"א, היתה צריכה להכפל ולהתגדל כפליים מתחלת בינה שלה עד סוף שלישי עליון דת"ת שבה, ואז בחי' בינה דאמא תשש כחה עי"כ, ולא היתה שוה אל החכמה⁹¹⁷, וכבר הארכנו לעיל בזה כל הצורך⁹¹⁸.

"וועתה צריך להודיעך, כי כל זה שאמרנו כי ז"א אין שיעור גוף הכתר שלו רק שלישי א' לבד, הוא כאשר לא (קג ע"ג) נכנסו בו רק המוחין דמצד אמא לבד. אבל כאשר נכנסין בו אח"כ גם המוחין דמצד אבא כגודע, הנה אז יהיה הכתר שלו אורך ב' שלישים כדמיון כתר נוקבא. והענין הוא מובן כאשר אמשול לך משל א'⁹¹⁷, והוא אם יהיה לפניך ב' כלים שוין בקומתן ממש⁹¹⁸, הנה כאשר נכנס זה תוך זה בהכרח הוא שהכלי הפנימי יוגבהו שפתותיו למעלה משפתי כלי החיצון". כן הענין כאן, כי כאשר הת"ת דאבא נכנס ומתלבש תוך הת"ת דאמא לכנס יחד תוך ז"א, יהיה הת"ת של אבא גבוה למעלה מת"ת

סמל מאיר האוצר

ועי' שעה"ק עו ע,ד
ע"י החסדי' וע"ם היטב הנה נת' כי הדעת של ז"א כלול מב' שיטריין
ח"ג מלובשי' סך כלי היסוד דאימא וזה היסוד דאימא מתלבש סך
כלי הדעת של ז"א והטעם של היסוד מלובשת סך השליש עליין
דת"ת דז"א שהוא עד החזה דז"א וגודע כי פי היסוד דאימא אינו רחב
⁹¹⁶ בב' שלישים תחתונים דז"א.

⁹¹⁷ צ"ע על ההסבר הלז הרי אמר בז"א ספ"ב ובאר"א פ"ח בי בכל נתינת מוחין הנה נעשו אר"א עם ישסו"ת לאחד ועולה אז בחג"ת דכללות כי הגדלות הראשון הוא נה"י והשני הוא חג"ת וכמ"ש בכוונת פסח וכן באר"א פרק ג' ובמוחין פרק ד' ופרק יב ואם כן הרי אין צריך לטעמים ולהסברים כלל אמנם הנה בדרושי הצלם דרוש ח' מבואר כי מה שנעשו לאחד הוא רק בהזווג אשר לצורך המוחין אבל אח"כ הם חוזרים ומתחלקים והנה נתינת המוחין הוא לעולם ע"י הנה"י דיססו"ת כשהם בפני עצמם ועל זה אמר דעכ"ז הנה בעת אשר מקבל ז"א המוחין דאר"א עלאין מנה"י דיססו"ת הנה מתגדל הכתר שלו בת"ת דתבונה עד החזה שבה והוא בהסבר הטעם שאמר (לש"ו).@צ"ע אם מקומו כאן או בשער כב פרק א@.###

מש"כ שעל ז"א למעלה בחזה דאימא הוא עילוי אליו ועלה בשליש האמצעי שבה והשתמש בו לקבל על ידו אור הכתר דמצד אבא אשר בשליש התחתון דת"ת דאבא, וזה רק בגלל שכתר דז"א נעשה ונחשב אל ת"ת דאבא לבחי' כלי ממילא והוא על ידי מה שקמבל על ידו, ולא שהוא כלי ממש אליו, והוא באמת עומד לעולם במדרגת האימא (דע"ה ח"ב צח ע"ד, וכן ע"ש צט ע"א), עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.** לגבי עילוי פרצופים.

⁹¹⁸ כי ישסו"ת הם חציים התחתון בהיותם לאחד וא"כ כשהם חוזרים ומתחלקים ועומדים אר"א עלאין למעלה וישסו"ת למטה הם שוים בשיעור אחד וכאשר ניתוסף שלישי על שלישי השליש דאבא על השליש דאימא ומתלבש השליש דאבא בת"ת שבה ג"כ הרי מתפשט עי"ז מהת"ת דאימא ב' שלישי (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

של אמא החיצון אליו, וארכו וקומתו של הכתר דז"א אז יהיה עד שם, ויהיה שיעורו⁹¹⁹ כמו ב' שלישי ת"ת דאמא.

שער כג פרק א מ"ת"ט

השער השביעי שער מוחין דצלם ויתחלק לח' פרקים

ועתה נבאר ענין ג' בחינת שיש בזעיר אנפין, ושלשתן נכללין בשם מוחין, ושלשתן נקראו צלם, בסוד (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמינו. ושלשתן נכללין בג' אותיות צלם מתתא לעילא. כי אות צ' דצלם הם המוחין הנכנסין בפנימיות זעיר אנפין, ואותיות ל' ס' הם בחי' אורות מקיפים שיש על ראשו, התחתון ל', והעליון ס', ואלו יתבאר לקמן בע"ה. ואמנם עתה נדבר איך נעשו אלו מבחי' אמא, ונבאר בפרטות ג' בחינות אלו, ונאמר, כי הנה נכללין באופן אחר, והוא כי המוחין דז"א שהם נקראו חב"ד שלו, ובכללן נכללו כל מה שלמטה מהם עד תשלום פרצוף ז"א, הרי זו בחי' א'. הב', הוא בחי' כתר דז"א שהוא ע"ג מוחין הנ"ל. הג', הוא בחי' הב' מקיפים שלו שהם הנקרא ל"ם דצלם כנ"ל.

והנה ג' בחי' אלו נעשין לז"א מפאת ג' בחי' שיש כנגדן בתבונה כדלקמן בע"ה, כי אלו המוחין הם בתבונה, ויש יותר (קו ע"א) עליונים מהם שהם מן אמא עילאה. ונדבר עתה באלו של התבונה, ונאמר כי יש בה ג' בחי', א' הוא נה"י שלה הראשונים⁹²⁰ שנתלבשו בז"א להיות לו בסוד מוחין, הב' הוא בחי' חצי ת"ת⁹²¹ ונה"י שלה החדשים שנתפשטו בה מחדש כדי שתהיה שלימה בי"ס גמורות להזדווג עם אבא כנ"ל, הג' הוא בחי' שאר קומתה שהוא מן מחצית העליון דת"ת שלה עד למעלה עד ראשה. וג' בחי' אלו מכוונות עם ג' בחי' אחרות באופן זה, והענין כי הנה נת"ל כי בעת לידתו, עלו אלו האורות של הכלים של נה"י דתבונה למעלה בחצי תחתון של הת"ת שלה, ונתרוקנו אלו הכלים מן האורות שלהם עצמן, ולא נשאר בהם שום חיות כלל ועיקר, בסוד (שבת פג ע"ב) אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה⁹²⁰. ואז בהיותן כלים ריקים נכנסו לתוכן המוחין דז"א⁹²¹, שהם מן החכמה⁹²² שבו עד למטה, שהם מ"ס ונתלבשו במ' פרקין שיש בנה"י של התבונה, ואח"כ נתלבשו כולם תוך ז"א מחכמה שבו ולמטה, כמ"ש בע"ה. ונמצא כי הכלים והגוף של אלו המוחין הם בחי' א', שהם הכלים וגופניות התבונה עצמה⁹²³, אבל האורות והרוחניות והנשמה שבהם הם המוחין של הז"א עצמו. אמנם לפי שכבר נסתלקו אורות שלהם ונכנסו אורות הז"א במקומם, לכן אלו הנה"י⁹²⁴ דאמא

סג מאיר האוצר

⁹¹⁹ עי' בדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כג סימן ו' וסימן ז' (לש"ו).

⁹²⁰ עי' לעיל שער כ פרק ג'.

⁹²¹ כלומר המוחין עבור ז"א ***

ועי' לקמן פרק הבא שכותב שהכלים מנה"י והאורות מז"א, וגם שם וגם כאן בפשטות, צ"ע איך יתכן שכלים יהיו יותר גבוהים מהאורות

⁹²² דתבונה***, ועי' לשון הפת"ש גדלות דז"א א', ונה"י אלו נעשו לבוש, כי באמת המוחין מקומם מדרגה יותר מאד מהנה"י של תבונה, כי מקורם מלמעלה ממוחין דאז"א עצמם ומא"א וע"י, למעלה למעלה, והוא סדר שרשי המאורות שנעשו תמיד בסוד מתקלא, שהם ג' מדרגות של הנהגה ששרשם מגיע עד א"ס ברדל"א⁹²² שורש רצון העליון שבעליונים, שמרצון הזה נמשך כל הדברים הצריכים לתיקון ושלמות כל הדברים, ונה"י דתבונה נעשה בבחינת גשר ובית קיבול וכלים מכילים להביאם לז"א, כי כן סדר המאורות שיש בהם שהם עצם הדברים, ויש מהם מדרגות צינורות וכלים אמצעיים שיביאו עצם הדברים מעליון לתחתון, ונמצא שמאחר שנה"י נתצמצמו באופן זה אשר יהיה דרך ומעבר אל המוחין עצמם, לכן הם עצמם נעשים עצם מעצמיו ונטפלים ונקראים בשם ז"א כי הם שייכים אליו, מאחר שנסתלק מהם עיקר ההדרגה אשר הוא למעלה מערכו של ז"א, ונשאר רק מה שייך בערכו לבד.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מתחלפין מטבעם הראשון ונהפכים להיות עצם מעצמו ובשר מבשרו של הז"א עצמו⁹²³, וכנוף עצמו דמיין ממש, ואינן נקראין אלא בשם גופא דז"א ממש.

ובזה תבין מ"ש בדרוש גדלות דז"א⁹²⁴, איך הוא שמן ו"ק שיש בו בלבד, כנודע שכל עצמותו אינו רק ו"ק, איך הגדיל אח"כ ונעשה בן עשר ספירות גמורות⁹²⁵ ושם ביארנו⁹²⁶. כי הנה הענין היה שהיה בו ו"ס הנקרא ו"ק, ונכנס בו עוד ג"ס שהם נה"י דתבונה, ומתחברין יחד ונעשין ט"ס גמורות באופן זה, כי כל פרק עליון דנצח תבונה מתערב ומתחבר עם ב' פרקי עליונים דכלי החסד דז"א ונעשין חכמה שבו, ופרק ב' דכלי נצח דתבונה מתערב עם פרק התחתון דחסד, ופרק עליון דכלי נצח דז"א ונעשין חסד דז"א, ופרק ג' דכלי נצח דתבונה מתערב עם ב' פרקי תחתונים דנצח⁹²⁷ ז"א ונעשים נצח

סמל מאיר האוצר

⁹²³ ע"י בהגר"א בסד"צ ט"ו ע"ב וז"ל, וזה יקרא בשם יעקב בינה, דהיא נחתא רביעא על בנין ונכנסת בראשו של ז"א, ונעשית עצם מעצמיו, כידוע שנה"י דילה נעשין גופא דילה, כמ"ש בא"ז (דף רפ"ט ע"ב) ואפיק חד נהרא דנגיד ונפיק לאשקאה גתא, ועייל ברישא דז"א ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופ' ואשקי כל אינון נטיעאן, עכ"ל. [צ"ע שהרי מש"כ נחתא לרבעא על בנין משמע מזהר תרומה קכז ע"א, וכן מאד"ז רצ ע"ב שזה בדווקא בשעת היניקה, וצ"ע*## ויתכן שאפילו ביניקה זה כך ע"י לש"ו כללים ח"א כג ע"א וע"ב, שהמה הופכים להיות עצם מעצמיו של ז"א ואין מקבלים תיקונים מא"ס.

על אף שנראה נגד שיטת הלש"ו לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.** [ע"י חזק סוף פרק ד'], אבל נ"ל שיש לחלק בין אורות שהם למעלה ממדרגתו, לאורות שהם במדרגתו, ע"י דע"ה ח"א דרוש ב' סימן א' אות ו' יב ע"ד, וע"י לש"ו כללים ח"א ל ע"ג, שהקשה, שמצד אחד כתוב שאר"א מתפשטים עד סוף זר"ן, ומאיך גיסא מבואר שהמה קצרי קומה וא"כ לכאורה הדברים סותרים ז"א? שכן אינם יכולים להתפשט כשיעור קומת ז"א, וצ"ע. ומיישב, שהתפשטותם בתוך זר"ן היא גופא הופכת להיות כעצם מעצמותם, ולכן בטלים לזר"ן ולא נקראים בשם או"א וממילא אין נחשבת קומתם כלל וא"ש*##

□□ 924

⁹²⁵ כ"ז שאין העבודה שלימה, אין מאורות העליונים מאירים בכל פרטי מדרגותיהם רק בענפים שלהם לבד, וכו', ובעת התיקון השלם כמו שהצדיקים למטה משלימים דרכיהם בכל התר"ג מצות בכל ענפיהם, כמו כן משלימים מאורות העליונים המכוונים נגדם, כמים הפנים לפנים וגו' (משלי כז יט) ומגלים כל פרטיהם, והוא עומק הטוב השקוע במחשבתו ית' שרצונו להטיב, ורק ש"כ"ז שאין ראויים התחתונים לקבל, אין מגלה טוב מחשבתו ורצונו, וכשהם ראויים, מחשבתו הטובה נגלה בכל דרכים הטובים המשוערים שם, והוא כל מאורות של חב"ד שמגלים ומשמיים בז"א כראוי, ואין מאורות אלו מתחילים לגלות פעולתם, עד שיצטרף עליהם אורות דאימא שהם למעלה ממדרגת הזמן והפעולה המסודרת מששת ימי בראשית, אלא מעוה"ב שלעתיד, אבל אין מאיר במדרגות עליונות של אימא רק מבחינה תחתונה של אימא שהם נה"י דידה, וגם זה אחר שנסתלקו משם האורות, ונצטמצמו בסדר הראוי לפעול בז"א הראוי לתחתונים, והוא מ"ש הרב שנתרוקנו הנה"י מן האורות, ונכנסו בהם המוחין של ז"א, והיינו, שלפי הצמצום והשיעור שנעשה בהם, היו ראויים להיות לבוש וכלי להביא ע"י האורות של המוחין ולהכניסם בסדר ההנהגה, שיהיו מאירים בכל הנבראים אשר שרשם וסידורם הוא ז"א בעצמו, והוא כמ"ש בכמה מקומות, שבכל סדר המדרגות של העולמות, לעולם, התחתון מקושר עם העליון, שבחינה תחתונה נעשה עתיק בכתר של התחתון, וכן כאן נה"י של התבונה נעשה כתר בז"א, שבזה מתקשר מדרגה במדרגה, עד שיהיו כל המדרגות נקשרים בא"ס ביחוד העליון.

וזהו עיקר גדולתו של הפרצוף, שאחר שמאיר בו [החכמה והציור והדעת העיקרי אז כל מאור שבו מתפשט יותר למטה להתקרב אל התחתונים והוא] סוד גדלו באורך, וגם ניתוסף בו להתגלות הכחות הפנימיות שהיו בו בתחילה בכח לבד, עתה יוצאים אל הגילוי, והוא סוד גידול בעובי שנתוסף בו בפנימיותו יותר, והיינו, שחב"ד אלו לבד מה שהם בכלל בראשו, הם נתוספים גם בכל אברי גופו שהם מאורות ומדות עצמם הצריכים ליתן קיום לנבראים, מאיר ג"כ בכל א' בבחינת חב"ד שבו, שהוא תכלית הפנימי של כל מאור והנהגה, והוא סוד שלישי העליון הפנימי שנכנס בכל אבר ואבר, שע"י נתוסף ברוח, נשמה שברוח, ובנפש ג"כ נשמה שבנפש, שכל כח מגלה עצמו בכל פרטיו ומדרגותיו, וגם זה הגדלות אינו בא בפעם אחת, אלא הוא בא בהדרגה בסדר השנים זה אחר זה, שהולך ומתגדל (פת"ש גדלות דז"א א')

⁹²⁶ אחר שנגמר זמן היניקה והקטנות, אז מתחיל הגדלות של ז"א והוא כניסת הג"ר מוחין בו, ואז כל אבר הוא מתגדל ומתפשט יותר, והיינו, כי תחילה היו ו' קצוות לבד, ועכשיו נכלל מט"ס שהם חב"ד שנכנסים בו, ואז נגדל קומת גופו (פת"ש גדלות דז"א א')

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דז"א. ועד"ז בקו שמאלי, ועד"ז בקו אמצעי כמבואר אצלינו במקומו⁹²⁷. נמצא, כי הנה"י עצמן דתבונה מתערבים עם הכלים וגופא של ז"א, והכל נעשה כלי וגוף א' בהשוואה א', וכגוף דז"א הוא ממש, ולכן נקרא בחינה זו בחי' הגדלה ממש של הז"א עצמו, כי להיותן כלים ריקנים ונכנסו אורות דמוחין דז"א לתוכן נעשו כגוף דז"א ממש. והרי נתבאר בחי' המוחין דז"א מחכמה שלו ולמטה, איך נעשו ע"י נה"י הראשונים של התבונה שהם הכלים בלתי אור.

הבחינה הבי"ב, הוא הכתר של ז"א, אשר הוא נעשה מן החצי התחתון⁹²⁸ של ת"ת ונה"י החדשים של תבונה⁹²⁹. והנה בחינת הכתר דז"א צריך שתחילה נבאר מה ענינו אם הוא מכלל מוחין דז"א או לאו, אם מכלל הי"ס דז"א או לאו. כי בדבר זה יש מחלוקת גדולה בין המקובלים. ובספר יצירה נתבאר שהחשבון עשר ספירות מתחיל מן החכמה כמו שכתב (ס"י פ"א מ"ט) אחת היא רוח אלהים חיים כו'⁹³⁰, וכן אמרו (בהיר ס' ג') אין ראשית אלא חכמה, וראיות הרבה^{ל"א} לסברא זו. גם מה ענין הבנת לשון כתר, ולמה נק' כך. והנה כפי הנראה מפשטות לשון התיקונים וספר הזוהר נראה כי הכתר הוא גולגלתא, וחי"ב הם המוחין שבתוך הגולגלתא, ואם כך הוא, נמצא שהכתר הוא גרוע בתכלית הגרוע, כי הוא נעשה חיצונית ולבוש אל המוחין, כדרך הגולגלתא המקיף ומלביש את המוחין, ואין ספק שתכלית ועיקר הם המוחין, כי הגולגלתא הוא כלי ומלבוש טפל אליה, ודבר זה לא יעלה על דעת תינוק בן יומו, כי הרי כתר גדול לאין קץ על החכמה ותבונה ודעת, ונחשבו אצלו כלא היו*. (קו ע"ב) אבל הענין הוא כי הנה המוחין הם חי"ב, אבל שרשם של הג' מוחין נשאר למעלה הרושם שלהם ומציאותן בכתר, ואותן המוחין שבכתר הם גדולים ומעולים לאין קץ על המוחין הנקרא חי"ב, ולכן תמצא באדרת נשאל^ב, שכאשר מבאר סדר^{ל"ב} ספירות הכוללות כל האצילות, אשר הא"א נקרא כתר, ואו"א חו"ב, מזכיר שם בא"א בחינת גולגלתא ומוחא סתימאה דיליה, אמנם חו"ב הם או"א, שהם ענפים היוצאים ממ"ס דא"א הנקרא כתר. וכן הוא הענין ב"ס הפרטות שבכל פרצוף. וא"כ בודאי כי המוח הסתום שבכתר הוא גדול מאד מן חו"ב אשר בפרצוף ההוא, כי הרי מן הכתר נאצלו הם, ובהכרח הוא שבחינת ד' מוחין שהם חו"ב ודעת הכולל חו"ג, שארבעתן יהיו נמצאים בכתר בודאי כמבואר אצלינו בברכת שים שלום של העמידה, לכן הם ד' כריעות וד' זקיפות ע"ש. נמצא, כי המוחין הם למטה מבחי' הכתר ואינם בתוכו, כי הכתר גבוה מאד מאד מהם, והם למטה ממנו לגמרי. אמנם בכתר יש בו בחי' פנימיות⁹³¹ שהם מוחין שבו בעצמו ממש, ובחי' החיצונית שהוא הגולגלתא, אלא שחיצונית שהוא הגולגלתא מתפשטת עד למטה ומלבישת גם את המוחין הנקרא חי"ב, אבל עיקרית הכתר אינו אלא למעלה על אלו המוחין. ועיין בביאור אותו מאמר, ג' רישין אתגלפין דא לגו מן דא הנזכר בתחלת אדר"ז (דף רפ"ח ע"א), ומשם תבין ענין זה המוח שבכתר שהוא מלבד המוח עצמו מה ענינו.

מאיר האוצר

⁹²⁷ הסיבה להנ"ל היא שבכל גידול הספירות עולים למעלה יותר עליונה, שהרי בכל ספירה נמצא עשר ספירות אם כן החלק עליון של חסד שייך לחכמה וכו' (פת"ש גדלות דז"א ב')

⁹²⁸ זה הרכנה, אותה הת"ת דאמא הנעשה כתר על ז"א אין הארתו אז כמו שהיה בתחילה כי הרי הוצרך לצמצם הארתו בז"א ליתן שם מקום לגילוי הקצוות והוא בבחי' רובצת על האפרוחים והוא סילוק קצת מכלילותה במזלין ליתן מקום לגילוי הז"א (ביאורים ח"ב קז ע"ג)

ע"י הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁹²⁹ ע"י לקמן סוף פרק ד' וז"ל ענין הכפליים שנכפלים נה"י, ואינם נה"י ממש, אלא מל' ששיעורה נגד נה"י.

⁹³⁰ הגר"א שם לומד את זה עתיק.

⁹³¹ היה כתוב פנימית

מאיר האוצר על אוצרות חיים

*לד"מ"ב וזה סוד (תהלים קי ז) מנחל בדרך ישתה, הנחל הוא יסוד דתבונה, ובתוכו מלוּבש דעת דז"א, שבו החסדים הנקרא מים, ואלו מים נמשכין מן הנחל ההוא, ומתפשטין עד היסוד דז"א, וחוזרין ועולין ומגדלין אותן כנודע. ויסוד נק' דרך, בסוד (משלי ל יט) דרך גבר בעלמה, נמצא כי היסוד דאמא הנקרא דרך נעשה נחל מים, וממנו שותה הז"א, מאותן החסדים, ואז נגדל ומרים ראשו⁹³². וסוד הרמת ראש, הוא כי חג"ת שבו נגדלין ונעשיין בחי' ראש בסוד ג' מוחין שבו חב"ד, ונמצא כי אין ראש זו מחודש, רק שמה שהיתה בסוד חג"ת, הורמו למעלה ונגדלו ונעשה ראש בסוד חב"ד. וזו בחי' ו' שבשם הוי"ה הכולל^ל האצילות, כי תחלה היה בז"א ו"ק לבד, ו' זעירא שבתוך ה' דאמא עלאה⁹³³, ועתה יצאה ונעשה ו' עצמה שבשם הוי"ה, ונעשה לו ראש שהוא צורת י' שיש בראש ו' כנודע. כי ביניקה היתה ו' לאחר ה' ראשונה, אלא שלא היה לה ראש, כי היה ו"ק לבד ובגדלות נעשה לו ראש דהיינו י' על ו'.

שער כג פרק ב מ"ת"ל

ועתה נבאר מהיכן נעשה בחי' הכתר הזה. והנה הוא נעשה מבחי' חצי התחתון של הת"ת דאמא הנקרא תבונה, וזהו ענינו⁹³⁴. כי הנה כתבנו לעיל (שער או"א פרק ט'), כי לסבת הכנסת נה"י דאמא הראשונים תוך ז"א בבחי' המוחין, הוצרכה להתגדל ולעשות לה נה"י חדשים אחרים. ושם בארנו איך היה הענין, ואמרנו כי האורות של נה"י דאמא עלו בחצי ת"ת התחתון^ל של תבונה לדחות את הולד שיוֹלַד ויצא לחוץ. ואז אותן האורות הוציאו שם נה"י אחרים חדשים, כי בעלות האורות הנ"ל, האירו ונתנו כח לכלי ההוא של מחצית הת"ת התחתון, והגדילו ממנו^ל ג"כ נה"י חדשים, ואז האורות הראשונים שנסתלקו נתלבושו תוך אלו הנה"י החדשים⁹³⁵. כי הנה"י הראשונים הוצרכו להתרוקן לכמה סבות הנ"ל, אם לצורך לידת המוחין דז"א, ואם להעשות לבושין למוחיין דז"א עצמו כנ"ל, אבל אלו שהם תשלום עשר ספירות של תבונה (קו ע"ג) עצמה חזרו האורות להתלבש בהם. והנה מזה המחצית התחתון של הת"ת ומן הנה"י, בבחינת כלים ובחינת אורות ג"כ שלהם עצמן, הם הנעשיין כתר של ז"א. והרי זה הוא שינוי א' שיש בין הכתר אל המוחין, כי המוחין, הכלי שלהם הם של התבונה והאורות הם של ז"א, אבל הכתר הכלי והאור שלו הכל הוא של תבונה.

ובזה תבין טעם למה אין הכתר במספר עשר ספירות כנ"ל, אמנם מתחילין מן החכמה שהוא נקרא ראשית⁹³⁶. והענין, כי הנה המוחין דז"א שהם חב"ד שלו, האורות הם של ז"א עצמו, ואע"פ שהכלים והלבושים הם נה"י הראשונים של התבונה כנ"ל, עכ"ז הם

סמל מאיר האוצר

⁹³² המשך הפסוק.

⁹³³ עי' לעיל שער טז פרק ה' שזה רק נה"י.

⁹³⁴ עי' פת"ש גדלות דז"א ג שכותב שלישי ת"ת (אמנם בפרק ד' כותב שזה מחצי התחתון*##), וע"ש עוד שזה החלק של הת"ת שמתחת לפרסא ועכ"ז לא נסתלקו ממנו אורותיו

⁹³⁵ צ"ע אם עליית הנה"י היו בתור מ"ן, ואז ברור שהם יתלבושו בתוך הנה"י החדשים, אבל זה רק תמצית הארה מהם.

⁹³⁶ עי' זהר ח"א לא ע"ב: בראשית ב' ראשית (היא⁹³⁶ חכמה כמה דתרגם יונתן בראשית בחכמתא) בגין דאיהי תניינא לחושבנא ואקרי ראשית בגין דהאי כתרא עלאה טמירא היא קדמאה ועל⁹³⁶ דלא עייל בחושבנא תניינא הוי ראשית בגין דא ב' ראשית ועוד כמה דחכמה עלאה איהי ראשית חכמה תתאה ראשית נמי הויא ועל דא לית לאפרשא ב' מן ראשית

תרגום: בראשית, ב' ראשית, (היא חכמה, כמו שתרגם יונתן "בראשית" בחכמה) בגלל שהיא שניה לחשבון, ונקראת ראשית, בגלל שכתר עליון זה טמיר הוא ראשון, ועל שלא נכנס בחשבון הראשית הוא שני, בגלל זה ב' ראשית. ועוד, כמו שחכמה עליונה היא ראשית, גם כך חכמה תחתונה גם היא ראשית, ולכן אין להפריד ב' מן ראשית. וכן עי' אד"ז רצ ע"א

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מפלים ונגררים אחר הרוחניות והאורות שבתוכו אשר הם מז"א עצמו, ולכן משם הם מתחילין מספר הי"ס, שהם חב"ד חג"ת נהי"ם שבו. ובפרט במ"ש לעיל, כי הכלים של נהי"ם הראשונים דתבונה נעשו בשר מבשרו וגופו ממש דת"ת⁹³⁷ דז"א. אמנם הכתר שלו, אין לו שייכות עמו, לא באורות ולא בכלים, כי כולם הם בחי' התבונה לבר, ואין בו בחי' דז"א כלל, זולתי שהוא מתחבר עמו ושורה עליו כעין כתר כמ"ש, ולכן אינו נחשב במספר עשר ספירות דז"א, וזכור כלל זה.

וגם בזה תבין למה נקרא כתר, כי הוא לשון כותרת וסובבת, כמו העטרה המקפת ומסבבת ומלבשת ראש האדם, והוא דבר זולתו כנראה בחוש הראות, שהעטרה דבר הנבדל מן גוף האדם. גם מזה תבין הפרש ויתרון מעלת הכתר על המוחין, כי המוחין היו האורות בחי' ז"א עצמו, ובחי' הכלים שלהם בלבד היו מן התבונה, אבל הכתר שלו כולו כלי ואור הוא מן התבונה לבר. ופשוט הוא היתרון והמעלה שיש בין תבונה לז"א⁹³⁸, שאין קץ וקצבה אליו. ומה גם, כי אפילו בחינת הכלים יש יתרון לכלי הכתר מכלים של מוחין לב' סיבות, א', כי הכלים של מוחין הם כלים של נהי"ם ראשונים לבר, אבל כלי הכתר הם מהנהי"ם החדשים, וגם מחצי ת"ת התחתון⁹³⁹. ונודע כי חצי ת"ת גדול מכל הנהי"ם כולה, כמבואר אצלנו בהקדמה הידועה⁹³⁷, כי הבחינה הקטנה שבכל ספירה העליונה היא גדולה מכל מה שלמטה ממנה⁹³⁸. והרי ראית כמה יתרון יש אל הכתר על המוחין. ופשוט הוא כי הכתר גדול מכל המ"ס כולם של הז"א לגמרי, ואמנם עכ"ו, נקרא כתר של ז"א, עם היות שאין לו שייכות עמו⁹³⁹. והטעם הוא לפי שכאשר אמא שהיא התבונה רוצה להעטיר ולהכתיר את בנה, ז"א, בסוד (שיה"ש ג יא) בעטרה שעטרה לו אמו⁹³⁹, הנה היא יורדת ומשפלת גופה למטה עד שיעור חצי ת"ת שלה כנ"ל⁹⁴⁰, ומקפת ומסבבת ראשו של ז"א, ונעשית לו בחי' כתר ועטרה, ואז נחשב כאלו הוא מבחי' ז"א עצמו, לסיבת התחברותו והתדבקותו עמו. וז"ס מ"ש בתיקונים (קמט ע"ב⁹⁴⁰) הכתר הוא אמא על ברא. גם אמרו בתקונים (קמב ע"ב) כי כל הכתר הוא אהי"ה. והענין הוא כי מבחי' אמא, הנקרא אהי"ה כנודע, נעשית כתר דז"א כנודע כפי מה שבארנו.

ודע, כי לא ז"א לבר, אלא ע"ד הנ"ל הם כל בחי' של הכתרים של שאר הפרצופים, כמו א"א או"א נוקבא דז"א, כי כולם כתריהם נעשה מן ת"ת העליון שעליו עד"ז שבארנו בכתר דז"א. והנה גם כן יתבאר לך, כי הרי מבשרי אחזה אלו"ה (איוב יט כו), והרי אין אנו רואים שהאדם התחתון שבעולם הזה יש בו כתר עם המוחין בתוכו למעלה מן המוחין שלו. אך זה יובן במ"ש, כי הנה כמו שהכתר אינו מכלל גופו דז"א, רק בחי' מקפת עליו זולתו, כך הוא באדם התחתון, שהכתר שלו הוא אור רוחני מקיף עליו⁹⁴¹ ואינו נגלה וניכר לעין כל. אמנם החיצוניות שלו המתפשט למטה הוא הנגלה והוא הנולגלת המקיף את המוחין של אדם עצמו. (קו ע"ד)

מאיר האוצר

⁹³⁷ עי' מבר"ש יג ע"ד - כל עולם עליון הוא בבחי' א"ס בערך התחתון.

⁹³⁸ עי' דרושי אבי"ע פרק יד ושביה"כ פרק ג' ומאמ"ר דף לו ע"א (לש"ו), עי' דברינו דע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג' אות יד (לש"ו) - ששואל סתירה שבמול"מ ב' כתוב שכל הו' קצוות באותו רמה, ומתרץ כי מש"כ שהבחינה עליונה גדול מה מכל מה שלמטה ממנו מדבר בתנה"י דבינה עלאה אשר לא נצטמצמה הו' קצוות שבה ממדרגתם העיקרי שבהם.

⁹³⁹ עי' לעיל שער מוחין דקטנות פרק א' שיש מעיל קטן שנעשה לו אמו שהיא יניקה, וכאן גדלות והיא העטרה, ועי' לקמן שער העיבורים ד' אות ה' שמביא מאד"ז רצא ע"א.

ועי' לשון הפסוק צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו, ביום חתונתו כלומר כאשר הוא ראוי לזיווג

⁹⁴⁰ קמט ע"ב וז"ל, וגבוהים עליהם אליו אינון אבא ואימא כתרא על ראשיהון דאינון על גבי שרפים דתליין מכורסיא*##

⁹⁴¹ עי' לקמן סוף פרק ח שאמר כי הכתר נקרא מוחין דמוחין וכן לקמן רפ"ז (לש"ו)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער כג פרק ג מ"תמ"ח

ועתה נבאר ענין הכתר הזה איך נעשה מחצי ת"ת התחתון⁹⁴² ומנה"י החדשים דתבונה, ובו יתבאר מ"ש למעלה כי אמא יורדת ומשפלת עצמה למטה להיותה כתר על ראשו, ואם כפי הנ"ל א"צ להשפיל עצמה. אבל הענין, כי הנה עיקר בחי' הכתר דו"א אינו רק חצי התחתון של ת"ת לבד של התבונה⁹⁴², והיא ממש שורה ע"ג מוחין שלו הנקרא חב"ד, כי הרי בארנו* כי הכתר הוא רק ספירה א' לבד, ואינה נחלקת לג' קוין, וא"כ, אי אפשר שגם הנה"י החדשים המתחלקים לג' קוין יהיה כתר דו"א. אבל צריך להבין, שכפי זה מה נעשה מן נה"י החדשים המפסיקין בין חצי ת"ת אל ראש ז"א. גם צריך להבין מה שנתבאר אצלנו במקומות אחרים בענין דרוש המוחין דו"א, איך צריך י"ג שנים עד שיכנסו בו"ג הוא זמן ירידת הכתר עליו. ואם כפי הנ"ל, שהת"ת עצמו שורה ע"ג חב"ד דו"א, א"צ לשהות זמן רב, כי כיון שנכנסו כבר נה"י דתבונה בסוד מוחין שבתוכו מאליו, נשאר עומד הת"ת ע"ג המוחין ברגע בלתי שהות זמן.

*מ"ב⁹⁴³ כתר גימטריא ג"פ אור, וסוד אור יוצא מאויר, ואויר רי"ו, ג' ע"ב דיודי"ן⁹⁴³. נמצא כי הכתר רומז למ' פעמים ע"ב דיודי"ן, ועם כולל הרי י"פ ע"ב דיודי"ן נכללין בכתר, ונעשין נשמה בכתר שהוא אור, וכבר ידעת כי כתר בחי' אור מקיף.

אבל הענין הוא, כי הנה האמת הוא שחצי ת"ת תחתון⁹⁴³ של התבונה הוא לבדו נעשה כתר, והוא חונה ושורה ויושב ע"ג המוחין ממש. והנה הת"ת הוא גוף רחב כנראה בחוש הראות, ויש באמצע ובתוכו מקום הלל ורחב יותר משאר ספי', ובפרט כאשר נעריך גוף של אמא שהוא מקום היותר רחב שבה, ורישא דו"א שהוא היותר צר וקטן משיעור שבכל איבריו. ובפרט כי זה בחי' אמא וזה בחי' בנה הקטן. כי ודאי כאשר חונה אותו חצי ת"ת על ראשו דו"א, נכנס ראשו דו"א בתוכו, וכל המוחין שלו מוקפים ומוכתרים מחצי הת"ת הזה, ויש בו שיעור גדול שיהיה קצתו נשאר למעלה וקצתו יורד ומסבב את המוחין דו"א. ואמנם הנה"י החדשים של התבונה אינם נכנסין תוך פנימית דו"א כאשר נכנסו הנה"י הראשונים, אמנם הם נכפפין⁹⁴⁴ ומתפשטין ויורדין בצד האחוריים של ז"א, כאדם הארוך הכופף קומתו ונשען ע"ג ראשו, האדם הקצר קומה העומד לפניו, ואחורי הננס נגד פני הארוך, ואז הארוך כופף קומתו ומשים גופו, שבמקום⁹⁴⁴ טבורו ע"ג ראש הננס, ורגליו ניתלין לאחוריו דננס. נמצא שראש האדם הארוך וחצי קומה העליונה זקופה מעומד למעלה, וחצי גוף נכפף ונסמך ע"ג ראש הננס, והרגלים שלו יורדין ומתפשטין מאחורי הננס. וכן הענין באמא⁹⁴⁴ עם ז"א כארוך ע"ג הננס ממש, והיא עומדת

ממש על הז"א כעין ציור הלמד כזה⁹⁴⁴.

מאיר האוצר

⁹⁴² עי' הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁹⁴³ כלומר רי"ו היא גימ' ג' פעמים שם ע"ב שהוא הו"ה דיודי"ן.

⁹⁴⁴ עי' פת"ש גדלות דו"א ו' וז"ל וסוד הגדול הזה הוא מ"ש (משלי יח ז) מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב, שהוא ממש בציור הל' שהוא מגדל הפורח באויר בבינה שבו מגינה על ז"א, והוא ש' הלכות במגדל הזה, ש' דאמ"ש, וכל ריצה הוא ברגלין שהם נה"י הישנים דאימא שנסתלקו ועלו למעלה האורות שבהם, ונעשו בסוד מגדל להגין עליו מן האויבים שהם החיצונים, ובו ירוץ צדיק ונשגב שהם ג"כ סוד הסיוע לצדיק מאור נשמתו, להדריכו בדרכי ה' לילך בדרכיו שהם שמותיו ומדותיו ית', וסוד צדי"ק הוא צדיק דצל"ם שהם הט' פרקין של נה"י שכל א' כלול מי' כמו שית' בנתיבות⁹⁴⁴ הבאים בס"ד, וכן הוא סוד חצי ת"ת דאימא אשר בו נכנס ראשו דו"א שהוא קצר, וחצי ת"ת הזה הוא טובב וכולל אותו, וראשו הוא נשגב ומתחזק ע"י המגדל, והו' עליונה שעל הל' הוא סוד ו' אחרונה של מילוי וא"ו דשם ס"ג (כ)ידוע, ששם ס"ג הוא בתבונה, וי"ה הם במוחין

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נמצא חצי ת"ת התחתון⁹⁴⁵ דתבונה כפוף על ראש ז"א כעין כתר על המוחין דז"א, ורגלי אמא⁹⁴⁶ שהם נה"י החדשים יורדין ונתלין מאחורי ז"א עד למטה, באופן שהת"ת עצמו דתבונה הוא דבוק ממש ועומד (קו ע"א) ע"ג מוחין דז"א, והוא נעשה כתר אליו. וא"כ, ירידה זו דרך אחורי ז"א שיורדין ומתפשטין נה"י החדשים כדי שישאר הת"ת בבחי' כתר דבוק ע"ג מוחין, צריכין שהות וזמן לירד כמ"ש אצלנו בענין המשך י"ג שנים דגדלות דז"א כנ"ל. נמצא כי הכתר דז"א אינו דבוק ביחד בנוף אחד עם הנה"י הנכנסין תוך ז"א, אבל הם גוף אחד עם נה"י החדשים היורדים ומשתלשלין מאחורי הז"א. ובוזה תבין מ"ש אצלנו במ"א, כי קו אמצעי דז"א⁹⁴⁵ לפעמים יורד עד למטה, וגם בחי' הדעת שהוא עמו בקו האמצעי⁹⁴⁶, גם הוא יורד למטה ממקומו. ואמנם החו"ב שבו נשארין במקומם ואינן יורדין, לפי שאינן קשורים עם הכתר. אמנם אם היה נקשר עם נה"י הפנימים דתבונה, היה מוכרח שאם יעלה הכתר והדעת גם החו"ב שבב' קוין האחרים ירדו ויעלו עמהם⁹⁴⁷.

שער כג פרק ד מ"ת ס"א

ונבאר עתה ענין ירידת והשתלשלות הנה"י של תבונה החדשים מאחורי ז"א⁹⁴⁶. והטעם שאינן יורדין ונמשכין דרך פניו הוא כדי שתוכל התבונה להסתכל פניה בפני הז"א

מאיר האוצר

דילה, וא"ו הוא גופא דילה ו' התחתון שלישי התחתון דת"ת כידוע, והוא הנעשה מגדל ושורה על ראשו, ורגלין דילה נכפפין כדי שלא יתפשטו יותר למטה עד סיום רגליו, והיינו, שברגלין דילה שם נמצא איזה אחיזה והנחה לסט"א, שיהיה הבחירה מסורה להחטיא את האדם, שהם רדפין בתר רגלין⁹⁴⁴ מן הפרסה ולמטה תחת החזה שלו, ולכן הוצרך לאסוף משם הגנה זאת בשביל הנחת הבחירה, והבן עומק דברים אלו מאד, כי א"א להאריך בכתב בדברים הנוראים האלו.

ע"י בהגר"א בסד"צ י"ד ע"א וז"ל, וכד אפיק קלא דאשתמע מגו דפשיטו דמחשבה האי קשרא דחיק ליה ושדר ליה לקשרא ב' ברזא דו"ו דאיהו לישן, ובטש ההוא קלא ביה ואשתמ' מהאי סט' ושריא על הא סט' דלישן, ובג"כ אקרי האי קלא ו' לישן, האי קשרא דאיהו לישן שדר ליה לגו, קשרא תקיפא מגדלא כללא דעשרין ותרין שורין, וכדין ההוא קלא אשתכח לגו מלה כו' ע"ש, והוא מגדל השן הנאמר בש"ה והוא מגדל הפורח באויר שהן שלש אוירין בג' תחומין, וזהו מגדל הפורח באויר השלישי שהוא יוצא מגרון ולכן נאמר צוארך כמגדל השן, ובינה הוא ש' כידוע ולכן שלש מאות הלכות במגדל הזה (חגיגה ט"ו ב') והוא הל' של מגדל הזה כידוע שכל ההלכות אלו הוא על גגו של ל' הפורח באויר, ועל בינה נאמר היתר נדרים פורחין באויר שנדרים בבינה כמ"ש בר"מ פרשת יתרו, עכ"ל.

כי ל' הוא בבינה כמש"כ בזה"ק תרומה קנט ע"א (לש"ו)

⁹⁴⁵ והוא בדרוש חטא אדה"ר בלק"ת ט' ע"ד [ב] (לש"ו)

⁹⁴⁶ ע"י פת"ש גדלות דז"א פרק ז' וז"ל, נה"י החדשים האלו עניינם להגין על ז"א באחוריים שלו, שהם המאורות שאינם מאירים לנבראים בחיבה וגילוי פנים, אלא בדרך זעף והסתרת פנים שבעבור זה נמצא תוקף לסט"א, להאי רצועא בישא, לתבוע דין ולגרום חושך במאורות אלה המשפיעים לעולם, ולכן נמצא הארה מנה"י אלו בסוד תבונה עצמה שהיא מנושאת מדרכים אלו, ממקום שתמיד יש שם אהבה וחיבה, ועי"ז נדחים החיצונים מלקטרג, ובמה שהאחוריים מתבסמין ע"י הנה"י, מתגלה חיבת המאורות העליונים להאיר בפנים דז"א בדרך חיבה יתירה, בסוד (במדבר ו כה) יאר ה' פניו אליך, והוא כפיפת קומת אימא להסתכל בפניה בפנים דז"א, שמתלהטים אור הפנים דז"א ע"י אור הפנים דאימא. והוא סוד גילוי המחשבה כמ"ש בכמה מקומות, שהפנים עשוי לגלות מחשבה הפנימית כמו שאנו רואים באדם, שכל מה שנכלל במדות פנימיות של הגוף ניכרים המה בפנים שלו⁹⁴⁶ אם הוא בזעף או ברצון, שבפנים מאיר הזיו שהוא בוקע מאור המוחין שבפנים, והם בסוד ש"ע נהורין של הפנים, ושע"ו נהורין⁹⁴⁶ בסוד שלו"ם שבא"א שכולו חסדים, ובז"א הוא ק"ן נהורין בפנים שלו⁹⁴⁶ בסוד כע"ס, שז"א עיקרו דינים דאיקרי אלקים לקבליה דע"ק⁹⁴⁶, שכל ענייניו להנהיג העולם בדין גמור שלא לוותר כלל, רק ליתן לאיש איש כדרכו וכו' (ירמיה יז י) וכשהתחתונים מתקנים מעשיהם, אז מתמלאים האורות הפנימיות של ז"א ברחמים וחיבה לנבראים כאהבת האב לבנו כאשר הולך בדרך הישר, שאז מראה חיבתו אליו וניכר שמחתו וחיבתו בפניו בסוד (משלי טז טו) באור פני מלך חיים, ואז גם בז"א יש בפנים שלו שע"ו נהורין בסוד שלו"ם, ומתארך פניו בסוד (ישעיה מח ט) למען שמי אאריך אפי וגו', והנה, אז צריך לדחות הסט"א ולא ליתן להם הארת פנים בחיבה, כדרך האב האוהב לבנו שהוא כועס על שונאו ומסתיר פניו (ממנו) [בשונאו] ואין רוצה ליתן לו כח לקטרג עליו. וכן כאן בעת גדלות דז"א שהוא בעת שהתחתונים מטיבים מעשיהם וגורמים תיקונים גדולים שכל המדרגות של ז"א יהיו מתוקנים

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כאשר תכפוף ראשה להסתכל בו, בהיות פניה באחורי ז"א ותכפוף ראשה ותביט בפניו של הז"א, שהוא נמוך ממנה, ותאיר בו בהסתכלותה⁹⁴⁷. ואלו היה רגליה משתלשלין כלפי פניו, נמצאת פניה כנגד פני הז"א, והנה היא גבוה מאד, וכאשר תכפוף ראשה להסתכל בו אינה מסתכלת אלא באחור של ז"א. והנה שיעור אורך והתפשטות והשתלשלות נה"י החדשים הנ"ל באחורי ז"א, הוא עד סיום שלישי עליון דת"ת דז"א, שהוא נגד החזה שלו, אשר משם ולמטה יוצאת רחל נוקבא דז"א באחורי ז"א כנ"ל, כי מקום שמסתיים היסוד דתבונה שנכנס בתוך פנימית ז"א, שם כנגדה מבחוץ מסתיימין נה"י דתבונה החדשים החיצונים⁹⁴⁸. ואע"פ שנה"י דתבונה החדשים שיעורם כשיעור אורך נה"י הראשונים, עכ"ז אינו דומה התפשטות כפנים ביושר אל החיצונים שנכפפין ומתעקמין ונכפלים ומתפשטין באחורי עורף ז"א, לכן הנה"י⁹⁴⁹ הראשונים הנכנסין תוך ז"א מתפשטין עד סיום רגלי ז"א, והנה"י החדשים אשר נכפפין ועקומים לאחור אינן מגיעין רק עד⁹⁵⁰ החזה לבר⁹⁴⁹. והנה ע"י התפשטות אלו הנה"י החדשים באחור ז"א עד החזה, מתכסים אחוריים של ז"א, ואין החיצונים והדינין שולטין באותן אחוריים עליונים של (עורף) ז"א⁹⁴⁸.

ודע, כי כל בחי' אותו החיבורא והלבנונית שבאחורי העורף דז"א, וכל הלבנונית אחורי הגוף והכתפים שלו, כולו הוא בחי' אלו הרגלים של אמא, אשר הם מכלל בחי' הכתר שלו המקיף את ז"א, באופן שכל אותו החיבורא הנזכר באדרא שיש למעלה בגלגלתא⁹⁴⁹, וכן אותה החיבורא המתפשטת באחוריים, הכל הוא בחי' הכתר הנזכר באדרא, הכותר ומקיף את ז"א⁹⁵⁰. וז"ס מ"ש באדרא נשא (דף קכח ע"ב) על בחי' א"א וז"ל,

מאיר האוצר

ומתפשטים בהארה מרובה, אז צריך שהפנים דאימא תגלה חיבתה והארת פניה על פנים דז"א, ולדחות הסט"א האוחז במאורות שמאירים בדרך אחוריים וסילוק, ולחזור פנים מהם, וצריך ג"כ שב' הפנים של אימא ושל ז"א שניהם יאירו למטה לנבראים, ונמצא, שאם אימא היתה פונה בנה"י שלה לנגד פניו, אז היה נסתר הארת פניו דז"א מנגד התחתונים, והיו המאורות של אימא פונה לתחתונים בצד אחוריים שלה, כי אין כח בתחתונים לקבל הארת אימא עצמה שלא באמצעות מדרגות ז"א כי היא למעלה ממדרגתם, והיה גורם להם ביטול ושבירה ח"ו והיה צריך אימא להחזיר פניה מהם, וגם היה נסתר הארת פנים דז"א המסוגלים לתחתונים כמדתם, וע"ז היתה פונה אימא בהארת פניה לצד מאורות של אחוריים דז"א שמשם כח הסט"א, והיינו, שאז היה הקטרוג גדול לומר שאין ראויים להארה הגדולה הזאת, ורוב טובה גורם קלקול למטה, כמ"ש (תענית כ"ג ע"א) השפעת לנו רוב טובה אין אנו יכולים לקבל לפי שאינה בהדרגה הראויה, שא"י לקבל מאימא בעצמה רק ע"י ז"א ששם נמדד הכל בשיעור הראוי.

⁹⁴⁷ ע"י פת"ש גדלות דז"א ז' וז"ל נה"י החדשים האלו עניינם להגין על ז"א באחוריים שלו, שהם המאורות שאינם מאירים לנבראים בחיבה וגילוי פנים, אלא בדרך זעף והסתרת פנים שבעבור זה נמצא תוקף לסט"א, להאי רצועא בישא, לתבוע דין ולגרום חושך במאורות אלה המשפיעים לעולם, ולכן נמצא הארה מנה"י אלו בסוד תבונה עצמה שהיא מנושאת מדרכים אלו, ממקום שתמיד יש שם אהבה וחיבה, וע"ז נדחים החיצונים מלקטרג, ובמה שהאחוריים מתבסמין ע"י הנה"י, מתגלה חיבת המאורות העליונים להאיר בפנים דז"א בדרך חיבה יתירה, בסוד (במדבר ו כה) יאר ה' פניו אליך, והוא כפיפת קומת אימא להסתכל בפניה בפנים דז"א, שמתלהטים אור הפנים דז"א ע"י אור הפנים דאימא.

⁹⁴⁸ ע"י שעה"כ ר"ה צא ע"ב קודם יצירת אדה"ר היו זר"ן בבחי' פב"פ היו אחוריהם מגולים, והיו הקלי' נאחזות בהם מאד, ולכן כדי שלא יתאחזו הקלי' באחוריהם, הוצרכו להדבק אב"א דיבוק ממש גמור מן החזה דז"א ולמטה כנודע, ואז ע"כ אין הקלי' יכולים ליכנס בינתים כדי להתאחז שם באחוריים שלהם. והרי כל אחורי הנקבה מכוסים. אבל אחורי הזכר מן החזה ולמעלה היו מגולים. ואמנם ההוא קוצא דשערי דז"א נמשך מאחורי רישא דז"א⁹⁴⁸ עד מקום ראש הנקבה אשר בחזה דז"א, והיו גם אחוריו העליונים דז"א מתכסים תוך ההוא קוצא דשערי הנמשך וחופף ומכסה עליהם. וע"י לקמן שזה הנה"י של תבונה החדשים אלו.

⁹⁴⁹ מש" □ באד"ר נ"ל שזה הכל על גלגלתא דא"א וצ"ע*##

⁹⁵⁰ ע"י פת"ש גדלות דז"א פרק ח' וז"ל, נה"י החדשים האלו שמתפשטים באחוריים דז"א עד החזה, הוא סוד החיבורתי שבאחורי העורף והכתפין דיליה וגם שבגלגלתא דיליה שהם נמשכים מחיבורתי דגולגלתא דא"א וכו' והוא החסד הגדול המקיים העולם אף בזמן שח"ו הקטרוג מתגבר,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ומהאי גולגלתא נפיק חד עיבר חיוור דנחית לגלגלתא דז"א כו', כי ודאי הוא יורדת דרך אחורי רישא דא"א. ודע, כי על הלבנונית שהוא בחי' הכתר הנ"ל, שהוא סיום הרגלים של התבונה החיצונית, נמשך ומלביש עליהם בחי' חד קוצי דשערי הנמשך מראש הא"א דרך עורפו בין תרין כתפין, כנ"ל באדרא (דף קכט ע"ב⁹⁵¹), ונמשך ג"כ⁹⁵² עד החזה דז"א כדי לכסות הכתר⁹⁵³ מחשוף הלבן אשר שם⁹⁵², ולכן נמשך קוצי דשערי דרך אחור ז"א. ועוד טעם ב', כדי שלא לכסות הפנים של ז"א, לכן נמשך דרך אחוריו⁹⁵³.

ודע, כי הנה נתבאר כי קוצי דשערי מלביש ההוא חוורא שהם נה"י⁹⁵⁴ החדשים. והנה למטה⁹⁵⁴ מן (קו ע"ב) ההוא חוורא יצאת לאה אשת יעקב באחורי ז"א מחציו ולמעלה, ומסתיימת עד החזה ג"כ, כי לאה יצאת תכף במקום הדעת של ז"א מאחוריו כנודע. וכאשר נכנסו המוחין תוך ז"א⁹⁵⁵ תכף יוצאת דרך אחור בחי' לאה כנ"ל⁹⁵⁶, וכאשר הונח⁹⁵⁷ הכתר על ראש ז"א⁹⁵⁶, ירד גם הוא ונתפשט ונמשך עד החזה כנ"ל, והלביש וכיסה את לאה העומדת שם פניה נגד אחורי ז"א, והכתר מלביש ומכסה אחור לאה, ועי"ז אין חיצונים שולטין⁹⁵⁷ באחוריים שלה, וגם⁹⁵⁸ הלובן ההוא ממתק הגבורות והדינין הקשים שבאחוריים של לאה כנודע⁹⁵⁸, וזהו הטעם שבספר הזוהר (ח"א קנב ע"א) קרא אל לאה עלמא דאתכסיא. אבל רחל היוצאת אחר סיום הכתר הזה מהחזה ולמטה, נקרא עלמא דאתגלייא. והנה סיום הכתר הזה שהם נה"י החדשים של התבונה, הם מגיעין עד ראש רחל, ומסופם ומסיומם נעשה כתר של רחל נוקבא דז"א⁹⁵⁹.

והנה תבין באדר"ז ואדר"ר למה לא הוזכר רק נוקבא תתאה רחל דנפקא בין תרין דרועין דז"א מאחוריו, אבל לאה שהיא עלמא דאתכסיא לא הוזכרה, כי הנה היא נכללת ונחשבת בכלל הכתר של רחל⁹⁶⁰, וכאלו היא עצמה נעשה בחי' כתר של רחל לסבה הנ"ל. ובוזה תבין משארז"ל (חולין ס ע"ב) שאמרה הירח לפני הקב"ה⁹⁶¹ רבש"ע אי אפשר לבי' מלכים שישתמשו בכתר א'. פי' כי הנה הת"ת דתבונה, הוא עצמו נגדל ונתארך ונעשו

מאיר האוצר

ולכן הוא הולך ומתפשט עד היסוד, סוד כל ה' אלפי שנין שהעולם מתנהג עד סיום היסוד, אבל שם הוא בהסתר גדול שלא יתגלה עד לע"ל שהוא לימות המשיח, שאז יתגלה העטרה בהעברת הערלה, וכו' וסוד החיוורתי הזה שבא"א באחורי רישא דיליה, הוא כמו בז"א סוד נה"י דתבונה החדשים שמתפשטים באחור דיליה עד החזה, וכמו כן למעלה חיוורתי דגלגלתא הוא בינה דרדל"א⁹⁵⁰ שנעשה כתר לא"א, והחיוורתי הם כמו נה"י החדשים, וכולם הם מבחינת בינה לשמירה לעולם.

⁹⁵¹ לבדוק אם זה מדבר בא"א ואם כן צריכים לומר שא"א דומה לז"א.

⁹⁵² כדי להמתיק כל הגבורות שבעורף (דע"ה ח"ב מג ע"ב)

⁹⁵³ צריך לברר איך יוצא הארת החוורתא מהמוחין כזכר בכללים וכו' ועי' מבו"ש כו ע"א (והוא עץ חיים שער א"א פרק ה', ועי"ש בפת"ש) שזה אור חוזר מתולדת נ"ה דעתיק (היינו גם החוורתא ולא רק השערות).

⁹⁵⁴ כלומר בין הנה"י חדשים לבין ז"א

⁹⁵⁵ הרב אמר בכוונת אלקי אברהם אלקי יצחק אלקי יעקב. עי' שער לז פרק ד.

⁹⁵⁶ בגין י"ג.

⁹⁵⁷ וכן הוא גם כן בדרושי הצלם דרוש ה' סמוך לסופו ועי' יעקב ולאה ספ"ב ולאה ורחל ספ"ג וחג המצות פ"ד וריש פרק ו' (לש"ו)

⁹⁵⁸ עי' ליקוטי נוסחאות וכן עי' & לגבי דינא קשיא ודינא רפיא. זהר בראשית קל זע "א @ותיקו"ז ושעה"כ.

⁹⁵⁹ עי' סידור למען שמו באהבה.

⁹⁶⁰ עי' הקדו"ש מו ע"ב בשם ע"ח שער הכללים פרק יג כי לאה ורחל נכללים לפעמים לחד ונכללת לאה ברחל כי רחל היא העיקר שבה, וכאן רואים עוד יותר ברור ועי' ריא"ח למה לאה לא מוזכרת באדר"ר הובא בהקדמה למאיר האדרא.

ועוד עי' ב"ע (רלב ע"א) וז"ל, שלא דברו באדרא רבה וזוטא על פרצוף לאה ולא בס"ד בפירוש כי אם בזהר באיזה מקומות ברמז כי לאה נק' עלמא דאתכסיא

⁹⁶¹ עי' דרושי הצלם סוף דרוש ה' מ"ש שם ודע (לש"ו)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נה"י החדשים ממנו כנ"ל, אשר סיומם הוא כתר רחל הנקרא ירח ולבנה, באופן כי הת"ת דתבונה נעשה בהתחלתו כתר לזעיר אנפין ובסופו כתר דרחל⁹⁶².

ועתה נבאר בחי' הג', והוא אותיות ל"ם דצלם, שהם ב' מקיפים על ראש דז"א, שהם מבחי' (הנ"ל)⁹⁶³ חצי עליונה של התבונה עד תשלום חצי עליון על"י הת"ת שבה, כי משם ולמטה הוא כתר דז"א כנ"ל. והענין הוא כך כמ"ש בע"ה, כי ל' של צלם הוא הג"ת של התבונה, וס' דצלם הוא כחב"ד דתבונה, והרי נגמרו י"ס. ואמנם הל' אינה אלא ב' ספירות וחצי שהם ח"ג וחצי עליון של הת"ת של התבונה, כי חצי התחתון הוא בחי' כתר של ז"א כנ"ל. והנה אלו המקיפים יש להם בחי' אחרת, והוא, כי הכלים שלהם הם גופא דאמא⁹⁶⁴ דתבונה⁹⁶⁵ עצמה, אבל האורות שבתוכם הם משותפים, כי יש בהם אורות ומקיפים⁹⁶⁶ דמוחין דז"א, וגם יש עמהם ביחד האורות של התבונה⁹⁶⁷. והנה יש בחינה אחרת בכתר משא"כ במקיפים, כי הכתר הוא יורד ומלביש ומכתיר וסובב את הז"א כנ"ל, וא"כ, אע"פ שהוא בחי' אור מקיף, אינו נכנס בחשבון המקיפים הנ"ל, כי הם עומדים מרחוק למעלה, ומשם הם מאירין למטה בז"א, אבל הכתר המסבב אותו בקירוב ובדיבוק גמור אינו נקרא מקיף, ויש בחי' במקיפים. משא"כ בכתר כי אלו המקיפים יש בתוכם ג"כ אורות ז"א כנ"ל, ולכן נקרא מקיפים של ז"א, אבל הכתר הכלי והאורות הכל של תבונה, ואין בו מחלק הז"א כלל. אבל המקיפים, אע"פ שהם רחוקים ממנו כנ"ל, עכ"ז מתייחסים אל הז"א ונקרא מקיף שלו, כיון שבהם מעורב ומשותף אורות ז"א עצמו, ולולי כך לא היו מתייחסים אל הז"א כלל. משא"כ בכתר, אע"פ שכולו הוא של תבונה, עכ"ז להיותו דבוק עם הז"א מתייחס להקרא כתר שלו. ונמצא כללות הדברים, כי ג' בחי' הם: הבחי' הא' הוא מוחין דז"א, שהאורות שלו והכלים של התבונה, והכתר דז"א האורות והכלים של התבונה בלבד, ומקיפים דז"א הכלים של התבונה והאורות הם מחוברים ומשותפים והם אורות דתבונה ואורות דז"א וע"ש*. (קז ע"ג) ⁹⁶⁸שבכל ספירה יש ג' בחי' כלים, ונמצא שצ' דצלם דעיבור יניקה ומוחין הם ג' ⁹⁶⁹מלכיות דתבונה הנקרא ס'. ולעולם מלכות דמלכות דתבונה הנקרא ס' היא נכנסת בפנימית ז"א, וא"כ נמצא שלעולם צריך להשלים מלכות שחסר מי"ס התבונה, וז"ס ענין הכפליים שנכפלים נה"י ואינם נה"י ממש, אלא מל' ששיעורה נגד נה"י, והבן זה. נמצא, שבכל עולם ובכל ספירה הוא כך, שהמלכות דמלכות של המלכות דאצילות מתלבש בבריאה, וכן בכל ספירה וספירה, כן הוא שבמלכות דמלכות התבונה שהוא מלכות דבינה היא הנכנסת תוך פנימית ז"א, וכללות הט"ס דמלכות דתבונה הם המקיפין והבן זה⁹⁶⁴.

⁹⁷⁰ (מ"ב נלע"ד שתכלית הדברים שבינה ותבונה הם ס"ם, ותבונה היא ס', מלכות (קז ע"ג) דבינה העומדת מחוזה שלה עד סיום שלה, ולכן נקרא ס'. ואמנם המלכות דתבונה זו היא כלולה מי"ס ג"כ, והט"ס הם כללות ל"ם דצלם, והמלכות דמלכות שבה הוא צ' דצלם, נכנסת בפנימית דז"א. ואמנם הכתר דז"א גם הוא מקיף, לכן הוא מט"ס דמלכות דתבונה הנ"ל (ר"ל שבעיבור נכנס כלי היצון של מלכות דמלכות דתבונה) וביניקה אמצעית של מלכות דמלכות דתבונה, ובגדרות פנימית של מלכות דמלכות דתבונה⁹⁷¹).

שער כח פרק א מ"ת⁹⁷²

שער השנים עשר שער העיבורים ויתחלק לה' פרקים

ס מאיר האוצר

⁹⁶² כלומר בתחילתו בבריאת עולם ובסופו בביאת משיח עי' דרוש מיעוט (בספר הדע"ה סוף חלק ב') סימן ד'. צריך לבדוק אתה אי אפשר ששייך לכאן.

⁹⁶³ כלורם עצמיותם והתגלותם?

⁹⁶⁴ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.** והערה **Error! Bookmark not defined.**
defined. על אף שהתחתון נמשך מלמעלה אך התהוות מציאותה רק בהמלכות דעליון (כללים ח"א כב ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מעם למה הוצרכו ז"ן להתעבר במעוי דאמא כמבואר אצלנו (אנ"כ א), הענין הוא עם מ"ש לעיל בענין המלכים (יה ע"ב) שמלכו בארץ אדום ומיתו. כי הנה, טרם שנאצל עולם האצילות המוזכר תמיד בספר הזוהר בשם זה⁹⁶⁵, יצא הי"ם הכוללים כל עולם אצילות בכללות, ויצאו נפרדות זה מזה, כי היו עשר ספירות זה למטה מזה, וזה מקבלת מזו שלמעלה ממנה, ולא היה בשום א' מהם בחי' פרצוף, רק היו בסוד כללות, כי כל א' היתה כלולה מכולן, והיו הכללות מעורב בהן בכל א' מהן, והיה בלתי סדר ותיקון. עד שאח"כ, הע"ק אתתקן גרמיה בקדמיתא כנזכר באדרא (זוטא רפט ע"ב), ואז ספירת הכתר נעשה פרצוף שלם ב"ס ונקרא בחי' א"א, ואח"כ נעשו או"א מחו"ב כמבואר.

והנה עתה בא"י עת וזמן תיקון ז"ת שבאצילות, אשר מהם נעשה ז"ן אחר התיקון, הנה רצה המאציל העליון לתקנם, כי"י בתחלה היה כל א' מהם מובדלת מחברתה הבדל גמור, והיה נקרא רה"ר כמבואר היטב (שער השבירה פרק ב'), ע"ש איך לסבה זו לא יכלו הכלים האלו לקבל האורות שבתוכם ונשברו ומתו. לכן רצה המאציל העליון לתקנם, ואי אפשר להתתקן אא"כ יתחברו יחד כל הו"ק זו בזו בסוד פרצוף א', מקושרים זה בזה, כנזכר שם ביאור הפרצוף המקושר דרך קוין מה ענינו, ועי"ז יחזור להיות רה"י שהוא פרצוף א' כלול הנקרא ז"א. ואמנם, כדי שיתקשרו ויתחברו יחד, צריך לעלותן להכניסן במעוי דאמא, ושם בסוד ימי העיבור יתאחדו ויתקשרו ויתחברו יחד⁹⁶⁶ יחוד גמור, ויצאו אח"כ בזמן הלידה בבחי' פרצוף א' מיוחד⁹⁶⁷ בכל פרטיו. וגם הספירה (הז')⁹⁶⁸ שהיא מלכות הנקרא נוקבא דז"א⁹⁶⁶, הוצרך שגם היא תהיה עמהם בעת העיבור, כדי שתהיה כלולה עמהם לצורך היחוד הראוי לה עם ז"א בעלה כנודע.

לכן נבאר עניני העיבור, ונאמר כי הלא ב' בחי' יש בעיבור, וכל בחי' כלולה משני עיבורים, שהוא ג' זמנים⁹⁶⁹. וביאור הדברים, כי תחלה הכל היו ז"ן בסוד העיבור, והיו בבחי' ג' כלילין בג', ונקודת מלכות כלולה עמהן. ואח"כ נולד והיה לו זמן יניקה, ואחר כך הגדיל והיה לו עיבור ב' לצורך המוחין שלו, שאז נקרא זמן הגדלות. נמצא שהם ג' זמנים וב' עיבורים, עיבור דג' כלילין בג', ויניקה, ועיבור ב"י. והרי זה בחי' א' בסוד היצוניות. ואחר כך היתה לו בחי' אחרת שנייה דוגמתה בג' זמנים וב' עיבורים, וכ"ז⁹⁷⁰ לצורך הפנימים, באופן שהם ד' עיבורים וז' זמנים, כי הזמנים הם ו' אבל העיבורים שבהם אינן רק ד'.

⁹⁷¹ ונבאר ענין היצוניות ופנימיות מה ענינם, כי היצוניות הם מציאות העולמות⁹⁶⁷, ופנימיות הם בחי' הנשמות⁹⁶⁸. והענין, כי"י הנה יש בזו"ן וכעד"ז בכל הפרצופים ב' בחי', הא' הוא בחי' היצוניות אשר בהם כדמיון הגוף אל הנשמה שמבפנים, ומזה היצוניות דז"א⁹⁶⁹ (נ"א ז"ן דאצילות) נבראו כל העולמות כולן של ב"י כנודע. כי כל הנבראים וכל הבריות שיש, כולם הם בציור דמות פרצוף אדם, כנזכר בזוהר פרשה תולדות (קלד ע"ב⁹⁶⁹) דכל שייפי ושייפי איתקרי אדם, ואפילו המלאכים כולם הם מבחי' היצוניות דזו"נ דאצילות. אמנם, יש בחי' ב', והוא הפנימיות שבו, שהוא כעין נשמה אל הגוף שמבחוץ⁹⁷⁰, ומבחי' זו נבראו נשמות בני אדם⁹⁷¹, הצדיקים התחתונים⁹⁷¹. כי נשמת הזכרים מז"א

מאיר האוצר

⁹⁶⁵ כלומר אצילות

⁹⁶⁶ כלומר כל הז' מלכים של נוק' עי' &

⁹⁶⁷ והמלאכים (פת"ש גדלות דז"א מג)

⁹⁶⁸ דצדיקים (פת"ש גדלות דז"א מג)

⁹⁶⁹ ז"ל, לית לך כל שייפא ושייפא דקיימא ביה בבר נש דלא הוי לקבליה בריה בעלמא

⁹⁷⁰ מש"כ שהנשמות הם מהפנימיות ר"ל גם מהפנימיות כי הפנימיות בלתי היצוניות אי אפשר

עי' עוד פר"ח דורש י' (כללים ח"א קג ע"ד).

⁹⁷¹ אמנם יש כמה מיני מדרגות נשמות לאין חקר וכמה מדרגות היצוניות שהם המלאכים לאין

חקר (כללים ח"א ב ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונשמת הנקבות מנוקבא דזעיר אנפין, באופן כי כל נשמות הצדיקים הם יותר פנימים מהמלאכים כולם, הוץ מהנשמות שהם מבחי' ב"ע כנודע⁹⁷². גם נשמות אלו יהיו פנימים אל ערך המלאכים אשר מן העולם ההוא שממנו חצבו הנשמות, כמ"ש במקומו בע"ה. וז"ס (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה, וארז"ל (מדרש זוטא איכה פרשה א'⁹⁷³) אפי' מלאכי שלום אינן יכולין לכנוס כו'. וצריך להבין מאי אפילו דקאמר, ולמה נשתנו אלו המלאכים מזולתן, עד שהוצרך להשמיענו חידוש שאפי' הם אינם נכנסים. אבל הענין מובן עם הנ"ל, כי להיות שכל המלאכים הם מחיצוניות והנשמות מהפנימיות, והנה יש בחי' מלאכים קרובים אל הנשמות של הצדיקים יותר משאר מלאכים, ונקרא מלאכי שלום. מהו דתימא, כי כיון שבבחי' זו שיש לאלו המלאכים על השאר, והוא שהם כת המלאכים המקבלין את נשמת הצדיקים כשנפטרין מן העוה"ו, ואומרים (יח ע"ג) לו (ישעיה נז ב) יבא שלום ינחו על משכבותם הולך נכחו, כמו שאמרו רז"ל (כתובות קד ע"א), לכן נקראו מלאכי שלום, ומצד בחינה זו היה אפשר שיכנסו בפנימיות עם הנשמות, ולזה השמיענו שאפילו הם עומדין בחוץ ואין נכנסין בפנים.

ונמצא א"כ, כי תחלה היו זו"ן בבחי' חיצוניות שלהם לבד בסוד העיבור של ג' כלילין בג'⁹⁷⁴, ואח"כ נולדו והיה להם זמן יניקה, ואח"כ באו להם מוחין בעיבור ב', ואחר כך פעם ב' היה להם כל ג' בחי' אלו בבחי' פנימית שלהם, והיו תחלה בסוד העיבור ג' כליל בג', ואח"כ זמן היניקה, ואחר כך עיבור ב' לצורך המוחין⁹⁷⁵.

שער כח פרק ב

מאיר האוצר

⁹⁷² עי' אד"ז רצד ע"ב וסימן דא אוקימנא, כל ההוא דמגלה רזין, בידוע דנשמתא לאו איהו מגופא דמלכא קדישא.

⁹⁷³ בני יצאוני ואינם אין נוטה עוד אהלי ומקים יריעותי (ירמיה י' כ') ומלאכי השרת עונין אחריו הן אראלים צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכין (ישעיה לג ז) באותה שעה נכנסו מלאכי השרת לנחמו ולא רצה לקבל תנחומין הדא הוא דכתיב על כן אמרתי שעו מני אמרר בבכי אל תאיצו לנחמני על שוד בת עמי (שם כ"ב ד)***

⁹⁷⁴ כלומר שהחג"ת נעלמים בתוך הנה"י עי' לקמן אנ"כ ו', וכן שער מ פרק ד'.

⁹⁷⁵ עי' פת"ש גדלות דז"א מג ז"ל והיינו, כי עיבור ראשון דחיצוניות כבר נתבאר שהיו סוד העלאת הכלים למעי אימא, ששם הוסר מהם כל סיג ע"י אורות אימא שמרחקים ממנו כל קטרוג, והיניקה הוא שכבר נתגלה מדרגת הז"א בסוד הלידה, וצריך שיקבל מאימא גידול לחג"ת שלו שהם בסוד שם שד"י שהוא מן השדים דאימא [עי' זהר ח"ב רנג ע"א ויהל אור שם], שהם ג' שמות של חג"ת כלולים בשם הו"ה בפשוט כ"ו בת"ת ושם הו"ה במילוי יודי"ן חס"ד גי' ע"ב, ובגבורה הוא ג"פ ע"ב רי"ו גי' גבור"ה, ושלושה השמות גי' שד"י, וז"ס מ"ש (שמות ו ג) וארא אל אברהם וגו' באל שד"י וגו' שחג"ת הם סוד האבות ויניקה זו נמשכת עד ט' שנים ויום א', ואח"כ הוא סוד עיבור שני, והיינו שהמוחין שלו עולים לאימא להיות נסדר שם להתגדל ולסדרם אח"כ בז"א בסוד הנהגה פנימיות, והם ד' מוחין נמשכים מט' שנים עד י"ג ויום א', וכן עולה חשבון י"ג שנים בסוד ו' קצוות שלו הם ו' שנים, ואח"כ ד' מוחין קודם התלבשם בנה"י הם ד' מדרגות, ואח"כ בהכנסם בנה"י הם ג', הם ז' ו' שהם י"ג.

אח"כ הוא ג' בחינות הנ"ל בפנימיות, שהוא סוד גידול הנשמה נר"ן שלו שהוא בסוד הפנימיות, שג' מדרגות הראשונות של עיבור יניקה מוחין הוא להוסיף גידול בעולמות ב"ע עצמם לכל צבאם, אבל בחינה השניה של עי"מ הוא להגדיל אור הנשמות ושורש הפנימי של כולם, שהוא בסוד אדם דנשמה שהוא פנימיותם, ותחילה הוא סוד העיבור של ט' חדשים שבמדרגה זו הוצרך א"א שגם חב"ד שלו יהיו נכללים בר"ק שלו שחב"ד הם לעולם פנימיות של הו' קצוות, וכמו כן כדי שיתגדל הפנימיות שלהם ולצאת מן התהו, הוצרך לגלות בהם מדרגה עליונה של חב"ד שלו, ועיבור ב' הוא בסוד ז' חדשים, כי הוא הארה נמשכת מז' תיקוני עתיק שבז' תיקוני גלגלתא דרישא דיליה, שאלו הז' תיקונים הם הפנימיות של כל העולמות, והם כוללים כל ז"ת שהם תליין בשיתא קדמאי (עי' סד"צ ט ע"א) שהם הפנימיות ועיקר המחשבה של כל מע"ב, והוא סוד עיבור של הנשמה דנשמות בסוד חב"ד שלהם, שהם בנשמות בסוד המוחין שלהם, ודי בזה. [לבדוק שזה מקום המתאים]

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונבאר עתה סדרי העיבורים בבחי' היצוניות ופנימיות. ונאמר, כי הנה ג' זמני עיבורים יש: א', הוא עיבור די"ב חודש כנזכר בגמרא (יבמות פ ע"ב) מעשה דהוי אשתהי תריסר ירחי שתא ואכשריה רבה תוספאה⁹⁷⁶. ב', הוא עיבור של ט' חדשים המורגל תמיד ברוב העולם. ג', עיבור של ז' חדשים. ואמנם בבחי' היצונית שמשו ב' עיבורים הראשונים שהם עיבור של י"ב וט', ובבחי' פנימיות שבו שמשו ב' עיבורים של ט' ושל ז'. ונתחיל לבאר ענין היצוניות שמשו בו ב' עיבורים א' משל י"ב ושל ט' ק:

ונתחיל מן הא'⁹⁷⁷ ונאמר, כי הנה עיבור א' היה בבחי' א"א עצמו בבחי' נה"י שבו, ומן הזווג שבו עצמו נעשה ו"ק הו"א בבחי' ג' כלילין בג' וע"ש. וענין זווג א"א הוא זה, כי הנה נת"ל כי אין בא"א רק ט"ס לבד, ולא נזכר בו בחי' מלכות⁹⁷⁸, האמנם היסוד שבו כלול מזו"ן כדמיון התמר הכלול מזו"ן, בסוד (תהלים צב יג) צדיק כתמר יפרח הנזכר בזוהר (אד"ז רצב ע"א⁹⁷⁹), ואז נתעלו נה"י שלו בחג"ת שלו⁹⁸⁰, אשר שם מעמד ומצב או"א. כנודע, כי אבא מלביש חסד וחצי ת"ת הימין, ואימא מלבשת גבורה וחצי ת"ת השמאל, ועלה הנצח דא"א בחסד שלו אשר שם אבא, ועלה הוד דא"א בגבורה אשר שם אמא, ועלה היסוד דא"א בת"ת אשר שם בחי' הדעת שהוא היסוד של שניהן, חציו כאן וחציו כאן. ואז ע"י התלבשות נה"י שלו תוך או"א עצמן אשר הם זכר ונקבה ממש, שמשו אז ע"י יסוד דאריך אנפין הכלול מזכר ונקבה מיניה וביה⁹⁸¹, ואז הוציא את היצוניות ו"ק דז"א ג' כלילין בג', ואת הנוקבא בסוד (זהר בלק רג ע"ב) פסיעה לבר כמבואר אצלינו, ועיין לעיל היטב, ותכלית כוונתו היה להתלבש בתוכם כנ"ל. ונמצא שעליית נה"י דא"א במקום חג"ת שבו היה למעם הנ"ל, להתלבש תוך או"א שהם זו"ן⁹⁸², ועל ידם גם היסוד שבו יזדווג מיניה וביה כמ"ש. עוד יש טעם אחר, והוא כבר נת"ל (שער השבירה פרק ב') כי ז"א היה בבחי' רה"ר, ו"ק נפרדין זה מזה, ותיקונו הוא לקשרו בסוד פרצוף א' מיוחד

סמל מאיר האוצר

⁹⁷⁶ עי' שער התיקון פרק א' וכן שער ז"א פרק א' ואנ"כ א' י', שער המוחין פרק א'.

⁹⁷⁷ עי' כ"ז במבו"ש לח ע"א (לש"ו). @

⁹⁷⁸ עי' בהגר"א בס"י ח ע"א הובא בהערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁹⁷⁹ ח"א פב ע"א (לש"ו). @

⁹⁸⁰ עיבור הראשון דז"א היה על ידי עליית הנה"י דא"א בחג"ת שלו כי משום שמציאות הזו"ן שרשם מהנה"י דא"א שם הם נתהוו ונעשו על ידי הזווג דא"א וע"י עיבור במעי אימא הרי נמשך מציאות משורשם שבנה"י דא"א ובאמצעות או"א דווקא (כללים ח"א נד ע"א), וכן הוא בלידת המ"ה בתיקון העולמות (כללים ח"ב יג ע"ד)

⁹⁸¹ שהוא השפע דהיסוד דא"א שהוא התפשטות השני דא"א שממנו נעשה כל המציאות דז"א (כללים ח"א כט ע"ד) מאחר שז"א יוצא מאו"א ואו"א סובב א"א פנים ואחור ולכן ז"א ג"כ מסבב את א"א פנים ואחור (ביאורים ח"ב צו ע"ד) כאן נתעלו הכלים דנה"י גם כן בחג"ת שהוא במקום או"א וכדי לעשות בהם העיבור דזו"ן, ויש סתירה בדברי הרב אם רק הכלים עלו שם ולא העצמות, ומה שעלה חזר וירד, ועוד שעלה בתור מ"ן והוריד דבר שלם, ומה שאמרנו שיש סתירה אם עלו אורות ולא כלים או גם כלים, לצורך עיבור ראשון דזו"ן עלו הכלים ולא ירדו, ורק בעיבור שני אז עלו הכלים וירדו עוד פעם, ועליית הנה"י בחג"ת דא"א לצורך תיקון העיבור לא היה למעלה מן הפרסא אלא לפנים מן הפרסא בחלל שבין השדרה לפרסא כי הפרסא מתחיל מהחזה מצד פנים ונמשך ומתעקם לצד אחור עד כנגד הטבור והחלק שבו אשר מבפנים לצד חוט השדרה נקרא בשם חג"ת הגם שהוא למטה מן החזה, אבל הצד חוץ הוא מכלל הנה"י, אם כן לצד פנים מסתיים החג"ת בסוף החזה שהוא טבורא דליבא ומצד אחור הוא לפנים מן הפרסא ושם היה זיווג מיניה וביה והוא כנגד ישסו"ת שהוא במקום מזל תחתון (עי' עיבורים ב) וכן נזדווגו ע"ז כללות או"א שישסו"ת נכללו באו"א עלאין, ונעשה על ידי כ"ז העיבור דז"א בתבונה (עי' הולדות או"א ג') (ביאורים ח"ב צא ע"א). כל קבלת ז"א מא"א היא דרך או"א (כללים ח"ב כ ע"ג), ו"ת דא"א שבו מתהווים הו' קצוות דז"א (דע"ה ח"ב סו ע"ג).

⁹⁸² *##כלומר תוך חג"ת דא"א ששם עלו זו"ן

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לעשות (נ"א ונקרא) רה"י, לכן הוצרכו גם נה"י דא"א להכליל בחג"ת שלו עצמו, ויהיו אז ו"ק דא"א כלולין ג' גו ג', כדי לכלול גם את ז"א שהוא ו"ק בבחי' ג' גו ג' ויתקשרו יחד⁹⁸³.

והנה העיבור זה היה⁹⁸⁴ זמנו יב"ח, וטעם הדבר הוא לסבת א"א עצמו, כי הנה היו נה"י שלו נכללין בחג"ת של או"א⁹⁸⁵, הרי הם כללות של ו'. וגם יש כללות הנה"י (יח ע"ד) שלו שנכללו בחג"ת שלו עצמו, הרי הם כללות של ו' אחרים, והרי הם י"ב.

ועוד טעם ב' בענין א"א עצמו, כי כמו שנכללו נה"י בחג"ת והם ו' מתתא לעילא, גם נכללו מעילא לתתא, חג"ת מן הנה"י ו', והרי הם י"ב.

עוד טעם ג', כי הנה זווג זה הוא דא"א, אלא שהיו בהתלבשותו בגו אבא ואמא, והנה זווג או"א עיקרו הוא מן המזל הח' דדיקנא דא"א, כמבואר אצלנו (שער או"א פרק א') שאבא יונק מן הח' ואמא מן הי"ג. וגם נתבאר כי מזל הח' הוא ג' שמות של מילוי יודיין⁹⁸⁴, ונמצא שיש בו י"ב יודיין, וכדי לקבל שפע מאלו י"ב, הוצרכו להתעכב שם יב"ח. גם טעם ד' בענין זו"ן עצמם, והוא כי גם בז"א עצמו נכללו נה"י שלו בחג"ת שלו הרי ו', וכן חג"ת שלו נכללו בנה"י שלו הרי ו' אחרים, נמצא שהם י"ב בחי'.

עוד טעם ה', כי הנה אלו היו תחלה ג' בחי' שהם חג"ת, ובאלו חג"ת היו הד' אחרות שהם נה"ים כלולין בכל א' וא' מהם מהג"ר, נמצא שהם ג"פ ד', הרי י"ב.

עוד טעם ו', כי צריך שהמלכות תהיה כלולה מכל חג"ת נה"י הרי ג', ואח"כ כל א' מאלו ג' תהיה נכללת בכל חג"ר שהם ט', הרי י"ב, וכל זה בהיות ז"א ו"ק ג' גו ג', והמלכות רביעית אליו.

והנה נמצא כי זמן עיבור א' עיקרו הוא בא"א, אלא שהיתה ע"י היותו מתלבש תוך או"א כנ"ל, כי הנה היתה כוונתו לעשות אליו בחי' לבושים מן זו"ן, שילבשהו מטבורא דיליה עד סיום גופו כנ"ל. נמצא כי היה זמנו יב"ח, וז"ס במאמר קו המדה דבתיקונים (זהר חדש ואתחנן נו ע"ד)⁹⁸⁵, וכן בזהר פ' בראשית (דף לה ע"ב) כי הנטיעות קצרני חנבים היו, ואתנטעו ואשתהו י"ב ירחי שתא.

ואח"כ נולדו זו"נ ובא זמן היניקה, ובכח⁹⁸⁶ היניקה נתפשטו ו"ק דז"א ממה שהיו תחלה ג' ג' ונעשה עתה פרצוף גמור קשורים זה בזה⁹⁸⁷ בסוד קוין כנ"ל בתחלת דרוש זה. והנה בחי' יניקה אין בה עיבור כנ"ל (בפ"א)⁹⁸⁸, כי ב' עיבורים הם לבד. אמנם עכ"ז בבחי' א' גם היניקה יש בה סוד עיבור⁹⁸⁶, והענין כי הנה היניקה זאת הם יונקים מן השדים ודדים של אמא, ונודע כי בחי' הדדים נקרא שם שד"י (נדה מח ע"א⁹⁸⁷). והנה נתבאר אצלנו כי שד"י הוא גימטריא הוי"ה, שד' אותיות הוי"ה הם כ"ו, גם נעשי' בחי' ע"ב, גם בחי' רי"ו שהם ג"פ ע"ב כמבואר אצלנו (שעה"כ דרושי ויעבור) ע"פ (שמות לד ו) ויעבור ה' על פניו ויקרא, ושם נתבאר כי ג' בחי' אלו הם גימ' שד"י שהם כ"ו ע"ב רי"ו, אשר מקומן בג' קוין של חג"ת. כי בת"ת הוא שם הוי"ה עצמה שהוא כ"ו, וחסד הוא גי' ע"ב, ונבורה הוא גי' רי"ו. לכן מקום הדדים הם בחזה שבין חג"ת, וכל בחינות⁹⁸⁹ יחד הם שד"י. ומזה השם של שד"י שהוא בדדים של אמא יונק ז"א, ומתפשט ונתקנו חג"ת קצוות ראשונים שלו שהם חג"ת אשר יש בהם ע"ב רי"ו כ"ו גימטריא שד"י כנ"ל. ואח"כ גם נה"י שבו ינקו משם ונעשו ע"ב רי"ו כ"ו אחרים, כנודע כי כל מה שיש בחג"ת יש בנה"י, אלא שבבחי' חג"ת הם רחמים ונקרא שד"י ברפה, בסוד (שיה"ש א יג) בין שדי ילין, שהם מקום הדדים

מאיר האוצר

⁹⁸³ עי' דברינו (ביאורים) טנת"א פ"א אות כה @ ובעקודים פרק ה' סוף אות ו' @ ובספר הכללים כלל טו ענף ג' אות יב (לש"ו) נ"ל שהציון בכללים בטעות מאחר שזה לא שייך לכאן.

⁹⁸⁴ ##*? ועי' אנ"כ א' במ"ק.

⁹⁸⁵ מוסבר בגר"א בתז"ח דף יח ע"א.

⁹⁸⁶ כן הוא במלכים סוף פרק ט' (לש"ו).

⁹⁸⁷ ##*

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ממש. ובנה"י נקרא שד"י בדגש, בסוד א"ל שד"י כנודע⁹⁸⁸, לפי שהוא יותר דינין כנודע, כי הדגש ורפה הם דין ורחמים⁹⁸⁹, והנה נמצא כי גם בבחי' יניקה נמשך מסוד ע"ב ר"י שהם אותיות עיבור ודי בזה. ויניקה⁹⁹⁰ זו (יט ע"א) נמשכת עד היותו בן ט' שנים ויום אחד.

ואח"כ בא זמן הגדלות ולזה צריך עיבור ב', וענינו הוא מבחי' זווג או"א לתת מוחין לזו"ן, כי בעיבור הא' היה עיקרו מזווג או"א מיניה וביה אלא שהיה ע"י התלבשות באו"א, אבל זה העיבור הב' עיקרו הוא מזווג או"א וא"א מפל לז"ל היפך מן העיבור אחר. וטעם הדבר כמ"ש בנמרא (ילקוט שמעוני ויקרא רמז תקמז) שאל טורנוסרופוס הרשע את ר"ע איזה מעשים נאים של הקב"ה או של בשר ודם וכו'⁹⁹¹, וכוונתו היה למה לא נברא האדם מהול, והביא לו ראיה מן החטים הנבראים ע"י השם יתברך, ומן הגלוסקאות הנעשים ע"י בשר ודם. נראה מזה, כי יש דברים שהניחם הבורא ביד בשר ודם התחתונים לתקנם והוא לא תיקנם, לכן אל תתמה אם העיבור שהוא לצורך ו"ק בז"א היה ע"י או"א, ועיבור ב' שהוא לצורך מוחין דז"א היה לו ע"י או"א⁹⁹², כי יש דברים נתקנים ע"י תחתונים כנ"ל. ובפרט כמ"ש, כי עיקר הכל הוא להוציא עיקר ושורש הז"א שהוא ו"ק, אבל הג' מוחין שבו הם בסוד תוספת אליו, כי לכך משתנים והולכין (נ"א וחזורים)⁹⁹³ ואינם בקבע בו⁹⁹³.

גם זמן עיבור הזה⁹⁹⁴ היה ט' חדשים, והטעם הוא, כי הנה עתה יש בו ו"ק וג' מוחין שהם ט'. עוד טעם ב' ממה שנת"ל, כי או"א זווגם הוא מכת המזל הח' שבדיקנא דא"א שיש בו ג' היות דיודי"ן, ויש בו ט' ווי"ן, ומשם נמשך בהם שפע⁹⁹⁵ בסוד עיבור ט' חדשים אלו לצורך המוחין. והנה אחר ט' שנים ויום אחד שהיו לז"א באו לו המוחין אלו, מאז עד תשלום י"ג שנה שלמים ויום אחד, ואז נעשה בחי' ז"א גדול, והגדיל ונקרא אדם גמור. וטעם היות י"ג שנים הוא, כי תחלה היה לו ו"ק, אח"כ נמשכין לו ד' מוחין שהם חו"ב ודעת כלול מחו"ג, ואלו נמשכו לו תחלה בסוד מקיפים, קודם שיכנסו תוך פנימותו כנ"ל, כי אז הם בלי לבושין, הם ד' מוחין, ואח"כ מתלבשים תוך נה"י דתבונה⁹⁹⁶ כנ"ל, ואז נכנסין ומתפשטין תוך פנימית ז"א, ואז אינן רק ג' מוחין, כי החו"ג נתלבשו ביסוד בינה שהוא כלי אחד ונעשו מוח אחד⁹⁹⁷, ונקרא דעת. ונמצא כי ו"ק וד' מקיפים (יט ע"ב) וג' מוחין פנימים, הרי י"ג⁹⁹⁵.

שער כח פרק ג' ע"ב

ועתה נבאר בחי' הפנימית דזו"ן, כי הנה אחר כל הנ"ל היה פעם ב', כל הנ"ל לצורך פנימית הזו"ג כנ"ל. והנה עיבור אחר⁹⁹⁸ היה בבחי' הפנימים של או"א עצמו ולא ע"י

מאיר האוצר

⁹⁸⁸ עי' מבו"ש מז סוף ע"א מדפוה"ח ומ"ש בסוד אל שד"י ר"ל שהוא שם היסוד ומלמדינו הרב כאן שהשם א"ל שד"י הוא בדגש וכן הוא בתורה בפרשת לך ופרשת וישלח ופרשת ויחי ובסוף פרשת תולדות ופרשת מקץ אבל בין שדי ילין בשה"ש א יג הנה הוא בפרה (לש"ו).

⁹⁸⁹ עי' ס"י פ"ד מ"א ז' כפולות בדגש ורפה.

⁹⁹⁰ עי' לעיל הערה 975.

⁹⁹¹ ז"ל:

⁹⁹² עי' ספר הכללים כלל יח ענף ז' אות ד' סמוך לסופו (לש"ו). ונ"ל שזה טעות שאין לזה קשר

לכאן.

⁹⁹³ עי' לשון הגר"א בסד"צ ז ע"ג וז"ל, כל שבא בתוספות חסרין לפעמים, ואינן באים אלא ע"י תפלות התחתונים, אבל כל שבא בתחילה א"א שיחסר לעולם, וכן שם דף א ע"ד ז"ל, כל מה שלא היה בתחלה קודם התיקון אינו אלא תוספת ולא נחשב במנין, שלכן ז"א נקרא ו' קצוות אע"ג שלאחר התיקון יש בו ע"ס שלימות.

⁹⁹⁴ של יניקה?

⁹⁹⁵ לצורך עיבור הראשון דז"א נכללים הבינה ותבונה גם בנה"י וחג"ת דא"א ונמשך ונעשה הו' קצוות דז"א על ידי כלילותם בא"א אבל לצורך עיבור ב' דמוחין דגדלות אינם נכללים בא"א כי מציאות ו' קצוות דז"א הוא בחי' גוף וכלי (ביאורים ח"א מו ע"ג), ועי' דע"ה ח"א סח ע"ב שמזכיר מכאן שבימי העיבור עולים שבירי כלים ונשתהו באימא עליונה כל משך סוד ימי העיבור – מיקום?

מאיר האוצר על אוצרות חיים

התלבשות דא"א, והיה זמנו מ' חדשים, לפי שעתה בפעם ב'222 הזאת לא די שנכללו נה"י הפנימים של א"א עצמו בחג"ת שלו, ע"ד שהיו למעלה בעיבור אחד222 של החיצונית, אמנם גם החג"ת שלו עלו ונכללו בחב"ד של עצמו. ונמצא מ"ס דא"א נכללו, והיו בבחי' ג' של ג' ג', ומזווג זה נעשה העיבור בט' חדשים כמספר מ"ס דא"א, ואז נעשו ו"ק פנימים של זו"ן ג'222, ומפנימיותם נמשכין כל הנשמות כולם כנ"ל.

ואח"כ היה העיבור הב' של המוחין של הפנימיות, וזה היה בסוד ז' חדשים לבד. והענין, כי עיבור זה נעלם ועליון מאד, כי הוא בסוד ז' ספירות תחתונות של עתיק המתלבשים תוך ז' תקוני דגולגולתא דרישא דא"א כמבואר אצלינו222, וכנגדן היה העיבור זה מן ז' חדשים. ודע, כי באותן ז"ת דעתיק, אין יכולת להשיג כלל בחצי עליון של החסד שבו, רק מחציו ולמטה בלבד. לכן ארו"ל (נדה לה ע"ב) שכל היולדת לז' יולדת למקוטעים, ואינו בעיבור כל הז' חדשים שלמים. והנה גם מזה הפנימיות של המוחין222 דו"ן נמשכו ונעשו נשמות הצדיקים, והבן וראה, כי כמה צדיקים וחסידים עליון קדושים כולם נולדו למקוטעים לז' חדשים עיבור, כמשה ושמואל הנביא ופרץ וזרח וכיוצא באלו. ונמצא, כי כל אלו (הנשמות) נמשכין מאותן הז' דעתיק (המלובשים) בז' דגולגולתא222 דא"א, ודי בזה.

שער המלכים פרק אק"י

הקדמה כוללת ענין אלו המלכים כולם הכוללים כל עולם אצילות. ונתחיל מן המאוחר אל המוקדם, ונאמר כי נודע הוא שעולם אצילות הנזכר בכל ספר הזהר הנה הוא נעשה מבחי' אותם הי' נקודות היוצאין מנקבי עינים של א"ק הנזכר בדף222 הנ"ל באורך. ותחלה יצאו בלתי תיקון, ואח"כ נתקנו באופן זה שנבאר בקיצור. והוא כי הנקודה הראשונה שנקרא כתר נתקנה עתה996, והיתה בג' בחי' שהם ג' רישין דא לעילא מן דא997 הנזכר בתחלת אדר"ז (רפח ע"א). והם, כתר נחלק לב' רישין, והם ע"י וא"א222 תחתיו אשר גם הוא מכלל כתר. וא"א זה הנקרא כתר יש בו בתוכו רישא תליתאי שהוא מוחא סתימאה שבו הנקרא חכמה, כמבואר ענינם באורך בדרוש עתיק לקמן, וג' אלו נתלבשו זה תוך זה998. ואח"כ מן הנקודה הב' והג' חו"ב, נעשו עתה ב' פרצופים הנקרא או"א, וגם הם מלבישים עתה את חג"ת דא"א כנזכר שם999. ואח"כ מן הז' נקודות שהם ד' ה' ו' ז' ח' ט' הנקרא חג"ת נה"י, נעשה עתה פרצוף א' הנקרא ז"א. ואח"כ מן הנקודה עשירית הנקרא מלכות נעשה פרצוף אחד הנקרא נוקבא דז"א. והנה גם זו"נ הם מלבישים את א"א בחי' נה"י שלו כנזכר (גב ע"א) באורך לקמן.

ועתה נבאר תחלתן איך היו בעת יציאתן הראשונים999 בהיותן בלי תיקון. דע כי כאשר יצאו אלו הי' נקודות, יצאו בבחי' אורות וכלים, ואמנם יצאו בלתי תיקון, ולסבה זו לא יכלו הכלים לסבול האורות שלהם999, שהם עצמות שבתוכם, ונשברו ומתו כמש"ל בע"ה1000.

והנה הטעם לזה שלא יצאו ע"ד התיקון, ולא יצטרכו לשבירה ואח"כ יהיה התיקון, הסבה לזה כי תכלית הכוונה היה להוציא ולעשות בחי' קליפות החיצונים999, כי הם

ס מאיר האוצר

996 כלומר בשעת התיקון ולא בשעת יציאתה בתורת נקודה.

997 המשך לשון האד"ז: ודא לגו מן דא. ועיין בשער א"א פרק ח שלא היו קוים ברישא דא"א, אלא היו זה למעלה מזה, וכלול בזה גם היותם "דא לגו מן דא".

998 ואע"ג שעתיק הוא עליון מא"א, עכ"ז הוא מתלבש בו. אמנם באמת שם אין שייך בחינת מתקלא (עי' בהגר"א על ספד"צ ה' ע"ב ד"ה ועוד נ"ל, שבא"א אין מתקלא), שכן שם אין ההנהגה לפי ענין הזמן, רק בסוד תיקונים ושרשים להנהגה, שכל א' הוא שורש לענין א', ולכן אנו מדברים עליהם בסוד זה לפנינו מזה, ושם אין ניכרים בחינות ימין ושמאל, אלא רק מקום תחילת המתקלא הוא בגופא דא"א, מחסד שבו ולמטה (פת"ש א"א ז'). זהו בחי' קו א' (כללים ח"א פו ע"ב).

999 כל זה הוא בסוד ו' קצוות הן בפרטות והן בכללות, עי' הערה

defined.

1000 עי' שעה"ק לג ע"ד והוא בשער הכללים פ"ב (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

צריכות בעולם לתת שכר טוב לצדיקים ולהעניש לרשעים שהיה עתיד לברוא אח"כ. וע"כ יצאו הנקודות הנ"ל בלתי תיקון כדי שהכלים שלהם לא יוכלו לסבול את האור וישברו, ושבירתן זו היא טהרתן¹⁰⁰¹, כי אז נתבררו הזוהמא והסינים שבהם, ונעשו קליפות הם הטומאות כאשר היה בדעתו יתברך, ואח"כ חזר לתקנם. והקדושה שבאותן כלים נתעלו למעלה^{קל"ג} ע"י התיקון¹⁰⁰², אך לא הובררה הקדושה לגמרי¹⁰⁰³ כמ"ש בע"ה^{קל"ד}.

וטרם שנבאר מהו ענין היות הנקודות הנ"ל בלתי תיקון, ומה הפי' של תיקון, צריך שנעורר קצת שאלות. והם, כי אחר שנתבאר לעיל כי כל ה' נקודות נכללו כולם בעת התיקון, ונעשו בחי' ה' פרצופים, שהם א"א ואו"א וזו"ג, מלבד עתיק כי הוא נכלל בא"א כמ"ש בע"ה. א"כ מה נשתנה השינוי הזה, שתחלה יהיו י' נקודות, ואח"כ נעשו ה' פרצופים לבד, ולמה לא היו בתחלה ה' נקודות לבד או יהיה באחרונה י' פרצופים. גם בכלל השאלה מה נשתנה הז"א מכל השאר^{קל"ה}, כי כל א' מהד' פרצופים היא נקודה א' בלבד מן ה' נקודות הראשונים, וז"א נעשה מו' נקודות ביחד, ולמה לא היה תחלה גם הוא מנקודה א' לבד כמו האחרים, או יהיו כל האחרים כל אחד מהם ו' נקודות כמוהו. ועוד בכלל זה כי נודע שלעולם אנו מוצאים שכל אחד מנקודה כלול מ' נקודות ממש^{קל"ו}, א"כ קל"ז כיון שכל פרצוף ופרצוף כלול מ"ס כנודע, א"כ (נ"א אנו מוציאים שנזכר או נקודה אחד מ' או יו"ד נקודות ממש וא"כ) קל"ח למה זה יצא ז"א בתחלה בסוד ו' נקודות ולא יצא אז בסוד י' נקודות או בסוד נקודה א' כמו האחרים. גם יש לשאול למה לא מצינו בשאר הד' פרצופים בחי' עיבור ויניקה ועיבור דמוחין לצורך תיקונם כמו שמצינו בז"א לבדו, ואין כך לא בג"ר ולא בנוקבא¹⁰⁰⁴.

והתשובה בזה¹⁰⁰⁵ כי ודאי שמאותן^{קל"ט} י' נקודות הראשונים לא היו רק ה' נקודות לבד, זו גדולה מעלתה על זו, והם בחי' ה' פרצופים הנ"ל שנעשו אחר התיקון. והנה כל נקודה ונקודה מהם צריך שתהיה כלולה מ' נקודות פרטיות שבה כדי שיעשו אח"כ כל א' מהם בחי' פרצוף א' כלול מ"ס. ואמנם לא היה כך מתחלה, והיה חילוק באלו הנקודות באופן זה, כי הנקודה א' ב' ג' כולם היו שלמות בכל חלקיהם, פירוש שבכל נקודה מהם היה בחי' י' נקודות פרטיות, וכל א' מאלו הג"ר היתה כלולה מ' נקודות. אמנם הנקודה הראשונה כתר היתה גדולה מכל ה' נקודות [נ"א מכל הנקודות]^{ק"א} אשר למטה ממנו, וכן הב' נקודות שהם הב' ונ' חו"ב היו גדולים מכל מה שלמטה מהם^{ק"ב}. אבל הנקודה הד' אשר היא בחי' ז"א לא יצאה כלולה מ' (נב ע"ב) נקודות פרטיות שבה, רק יצאתה כלולה מו' נקודות¹⁰⁰⁶, שהם ו' נקודות התחתונים^{ק"ג} הנקודה ההוא, וחסרו ממנו ג' נקודות הראשונים הפרטיות בה^{ק"ד}, באופן שאע"פ שאמרנו שז"א כלול מו' נקודות, אינם אפילו

ס מאיר האוצר

¹⁰⁰¹ עי' מב"ש טו ע"ב וז"ל, בראשונה היו הסיגים והקלי' מעורבים בכלים, אשר לסיבה זו היה בהם הפירוד הנז', והוצרכו למות ולברר הפסולת דוגמת מיתת האדם אשר חוזר לעפרו להתנער מהפסולת שבו ובבוא תחיית המתים יקום כספא שלים בלי סיגים כנז' במדרש הנעלם פרשת תולדות.

¹⁰⁰² עי' לעיל תיקון א' הערה 577, אמנם לפי דברי השעה"ק (הו"ד בליקוטי נוסחאות הערה), יתכן שהעלה למעלה, ובחי' "שבירתן זו היא טהרתן" עניינו לפני התיקון דווקא.

¹⁰⁰³ ג"ר דז"א וט"ס דנוק' אינם קבועים בה אלא עולים ויורדים כפי מעשה התחתונים (ביאורים ח"א מג ע"א). ועי' לעיל הערות 417 ו601. ועי' פת"ש תיקון טו ז"ל, שאף אחר התיקון שעלו כל הכלים של הנקודות ונתברר מהם כל א' לפי מדרגתו, מ"מ לא נתברר לגמרי, שלא נברר רק מה שנוגע לבנין העולמות של אבי"ע עצמם ולפרצופים שבהם, אבל מה שנוגע לנשמות, זה לא נתברר עדיין (עי' פע"ח תפילה פרק א').

¹⁰⁰⁴ עי' לעיל שער האצילות פרק ג' (ז סע"ב) והולדת או"א ספ"ד ושער ז"א פרק א' (פג ע"ב) (לש"ו).

¹⁰⁰⁵ כל זה נוגע לאורות העיניים (דע"ה ח"ב ז ע"ד), ולא למלכי יושר.

¹⁰⁰⁶ מחסד עד היסוד ומלכות שביסוד כלולה עמו כן הוא במב"ש שער ב' ח"ב ספ"ב ועי' לקמן

בתיקון נוק' רפ"ד (לש"ו), ועי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נקודה אחת שלימה, רק ו' נקודות פרטיות שבנקודה אחת, וחסרו ממנו שלשה ראשונים קמ"ד¹⁰⁰⁷. והרי יצא ז"א חסר משאר הפרצופים קמ"ה הג' העליונים קמ"ו.

ואמנם הנקודה הה' שממנה נעשה הנוקבא דז"א אין לומר בה שיצאה כלולה מי' על דרך ג' ראשונות, שא"כ נמצאת מעלתה גדולה מז"א*, אמנם נקודה זו היא נקודה פרטית מן י' נקודות שהיו צריכין להיות בנקודה שלה, והיא בחי' הכתר שלה בלבד קמ"ו. באופן שג' נקודות הראשונים יצאו כל א' מהם כלולה מי' נקודות, ונקודה רביעית יצאה כלולה מי' נקודות תחתונים שבה לבר, ונקודה הה' לא יצאה רק החלק העליון שבה, שהיא כתר שבה לבר¹⁰⁰⁸. וכדי לידע השבון מה שיצא מן הז"א אנו אומרים שיש לו ו' נקודות, אמנם ודאי שאינם רק ו' חלקים של נקודה א' לבר. והרי נתבאר איך הם י' נקודות וכפי האמת אינם רק ה' נקודות¹⁰⁰⁹, והרי נתבאר שינוי א' שיש בין הג' נקודות ראשונים אל הז' נקודות התחתונים.

מאיר האוצר

Error! Bookmark not defined. עי' ליקוטי נוסחאות, ועי' הערה ¹⁰⁰⁷

¹⁰⁰⁸ ר"ל המלכות שבכתר, כי הט"ר דכל ספירה יצאו רק אחר התיקון ביחד עם המ"ה, ויצאו הט"ר דהכתר ג"כ רק בעת התיקון, והם נעשו לעטרה דז"א. אך המלכות דכתר היא לעולם בנוק' גופה, והיא הנקודה השרשית שבה, עי' שעה"כ דף ט ע"ד ודף לו ע"ד. והיא לעולם הכתר דנוק' הא"א שבה, אבל הט"ר שנעשו לעטרה בז"א הוא בחי' עתיק שבה. אמנם גם הכתר אשר בה גופה שהוא המלכות דכתר הנה היא נשלמה גם כן לי' כמ"ש בדרוש אטב"ח בתיקון הירח פרק ד', ועי' תיקון נוק' פרק ב' כלל ח' בהמוקף שם. ודע עוד כי אותה המלכות דהכתר הנה היא מהמלכות דכתר דז"א, כי כל הי' ספירות שלה אשר גם אחר התיקון הם כולם מהמלכויות דהי' ספירות שבז"א כמ"ש במיעוט הירח רפ"א ובתיקונים ס"א ע"ב וקלד ע"ב. והוא מה שנודע כי היא לית לה מגרמא כלום, וכמ"ש בזוה"ק ח"א לג ע"ב ורנ"ו ע"ב. ומה שנקרא בשם נקודה שרשית שבה הוא רק משום שזה לא יחסר בה לעולם, כי הוא יצא בה גם בעולם הנקודות וכנודע. ומה שאמרנו שהט"ר דהכתר נעשו לעטרה, הכוונה הוא רק על הדעת שבהם, וכנודע שכל שפעת העטרה הוא מהמזלין שהם הדעת המתפשט מהכתר, ועי' בנסירה פ"ח. וכן נשלמה הנקודה השרשית שהוא המלכות דכתר ג"כ מהט"ר והוא מהמלכויות שבהם אבל עיקר דהט"ר עצמן הנה הם נשארם לז"א גופה להז"ת שבו (לש"ו). עי' דע"ה ח"ב קיד ע"ג שמחלק בין הבחינות הפרטיות לבחינות הכלליות.

הנקודה החמישית הזאת כוללת את כל ח' המלכים שבדברי הימים, ועי' בהגר"א על ספד"צ ג ע"א ד"ה וארעא אתבטלת (כללים ח"ב נד ע"ב), והנקודה הזו נחשבת לבחינת כתר לגביהם, שכן אז שמשו כל הספירות בתורת מלכויות בלבד (כללים ח"ב נז ע"ב). מבואר שהמלכות דנקודות התגלו בכל י"ס, ואח"כ הג"ר נתקיימו והז"ת מיתו. אמנם מאידך מבואר ג"כ שרק הכתר שלה יצא בבחי' נקודה אחת בלבד. טעם הדבר, שכן למעשה כל עשר ספירות דמלכות נחשבים לנקודה אחת בלבד ביחס לעליונים ממנו, והיא כולה נשברה, שכן הי"ס שבה הם רק עשר ספירות הפרטיים אשר בה, והנקודה הזאת היא נקודת הכתר, ובה היתה רק המלכות דכתר. ומה שמצינו שזה בחי' כתר ביחס לפרצופים עליונים, פ"ו שמכל הפרצופים האחרים לא יצאו בעולם הנקודות כי אם המלכויות, משא"כ הנוק' שיצאה בעולם הנקודות מאור עצמותה שלאחר התיקון באור הכתר שבה, וזהו עילוי לנוק'. אמנם כל זה הוא רק בכללות, ואילו בפרטות היו במלכות דכתר י"ס, שכן הג"ר נתקיימו והז"ת נשברו. מלכות תמיד מתייחסת לאור הכתר שכן עצמותה נמשכת ועולה עד הכתר, מכיוון שהיא תמיד מאירה בכח אור הכתר. ולכן בעולם הנקודות נתגלה השרש של כל מה שיהיה לעתיד, ולכן, כשמבואר שהנוק' יצאה בבחי' נקודת הכתר, פירוש הדבר הוא שגם אז היא היתה הכתר והשורש לכל מה שיצא ונעשה אז (דע"ה ח"א כ ע"א וע"ב). והוא הכתר שלה שעומד לעולם דבוק בז"א, והוא עטרת היסוד שלו שאינו מסתלק לעולם, גם בעת הפגם (ביאורים ח"ב סו ע"ג).

מש"כ שזהו מהנקודה התחתונה שם, פ"ו שזוהי הנוק' הכללית הנבנית מהנוק' הפרטית שבכל א' מז' המלכים דנוק' (דע"ה ח"ב ו ע"ד), וכלולים בו ח' המלכים הנזכרים בדברי הימים [שהם המלכים דנוק'] (שם ז ע"ב).

¹⁰⁰⁹ עי' ספר הכללים כלל טז ענף א ב (לש"ו).

וזו תמצית לשונו: באצילות היה צורך שגילוי הו' קצוות ישתנה באופן שבו יוכלו כולם יחד ויעמדו כולם בגילוי כללי א', מכיוון שהוא השורש היותר קרוב לבי"ע. וכמו כן היה צורך באצילות להסתיר את אור א"ס ולהצטמצם כדי להוציא את הבי"ע בתכונת הפירוד, כך שעיקר בריאת הבי"ע היתה על ידי הו' קצוות דאצילות, ועכ"ז יהיה מושרש בהם כח היחוד שיתקרבנו בעצמם אל היחוד. לכן דווקא באצילות הוא שיצאו הו' קצוות בתכונת גילוי הקצוות שבהם, כדי להוות שורש לבי"ע.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קמ"ג גם צריך עיון כי הרי מו"א לא יצאו רק ו' נקודות א"כ איך אמר (שער רפ"ח פרק ה') שנתבררו מ"ם הראשונים שהם מן הכתר (נ"א עד היסוד) ב"ט' חדשים של עיבור. ואפשר לתרין זה בסוד הראש דקטנות, שגם בו יש ג"ר¹⁰¹⁰. גם אפשר לתרין שהם בחי' של הו' נקודות כי כל א' מהם ודאי שהיה כלולה מ"ם, ונמצא כי ב"ט' חדשי עיבור נתקנו מ"ם הראשונים שיש בכל נקודה ונקודה מן הו' [נ"א הו']^{קמ"ג} נקודות, כי פרצוף גמור דבריאה אינו כי אם נקודה קטנה דאצילות.

גם צ"ע בענין הו"א ונוקבא שלא יצאו ג"ר דידיה, לא¹⁰¹¹ מ' ראשונות דידיה¹⁰¹², א"כ איך אנו אומרים שהמלכים דו"א יצאו מבינה דידיה הנקרא אדום, וכן מבינה דנוקבא הנקרא ארץ אדום, והרי לא היה בהם בינה כמ"ש בקונטרס מורי זלה"ה.

עוד שינוי אחר היה בהם אשר בו יתבאר מלת בלתי^{קמ"ג} תיקון מה עניינו, והוא כי ג' נקודות הראשונים, מלבד מה שיצאו כל א' מהם כלולה מו', עוד זאת היתה בהם שהיו י' שבו מחוברות יחד ולא נפרדות זו מזו. אמנם ו' נקודות דו"א, מלבד היותן ו' חלקי נקודה א' וחסרו מהם הג"ר^{קמ"ג} שבהם, עוד שינוי^{קמ"ג} אחר בהם, שהיו נפרדות זה מזה, ולא מחוברות, באופן שבו שינויים נמצאו בז"ת^{קמ"ג} מן הג"ר שהם א"א או"א. וזה סדרן, בתחלה כאשר היה בלתי תיקון, ק"כ כי אלו הו' נקודות {גב ע"ג} כאשר יצאו בראשונה היו כל הו' דומין כאלו ביחד היו פרצוף א' לברדו¹⁰¹³, ולא שהיה ממש כך בציור, אלא בדמיון. פי' כי הנקודה העליונה היתה אז בחי' כתר, והשניים הם הב' והג' היו בחי' חו"ב, והו"ק^{קמ"ג} היו בבחי' גוף בעל ו"ק^{קמ"ג}. אמנם לא היו ממש מצוירות כמו שהוא עתה אחר התיקון, אמנם בנקודה ראשונה היו בה כללות י' בחי' קמ"ג, אלא שהיתה קטנה, וגם כי לא היו היו"ד שלה (נ"א לא

סמ מאיר האוצר

אמנם באצילות לא יצאו בבחינת פרצופים מיוחדים בפני עצמם, שאל"כ היו נוטים לקצה יותר מדאי ולא היה מתקיים העולם, ממילא בתיקון יצאו כולם כפרצוף א'.

כל האמור לעיל הוא דווקא ב"ק, אך או"א הם שורש הקצוות אם כי מצד עצמם אינם נוטים לקצוות כלל שכן הם תמיד פונים זה לזה, כתרין ריעין דלא מתפרשין, ואילו הג"ר עומדים כג' פרצופים וממילא אינם מתבטלים באור היחוד. אמנם בעולמות היותר עליונים פונים כל עשר ספירות א' לשני והכל לשם דבר א'. עוד יש לבאר שג"ר דאצילות יונקים מאור נקבי הטבור והיסוד אדם קדמון שהם נקבים פתוחים, משא"כ ו' קצוות דאצילות, היונקים מנקבים סתומים.

ד"ז שהמלכות יצאה להיות לפרצוף בפני עצמה הוא מפני שהיא עיקר תוצאת הבי"ע וממנה הוא שנברא הכל. לכן היה על המלכות להצטמצם מאד, ולכן אמנם כן שהיא יצאה להיות לפרצוף בפני עצמו, אך אעפ"כ היא קשורה בכל הפרצופים העליונים, כלולה מכולם וכולם נכללים בה, ורק על ידי כך היה לה את הכח להוציא אל הפועל את הבריאה, וכן ע"כ מונהגת כל הבריאה בהנהגה הנעלמה דאור א"ס. ועוד צריכה שתהיה לה שורש עליון מאוד ומכיוון שהיא קשורה למעלה הרי שאע"פ שהיא יורדת כל כך, לא תפגם.

והנה צ"ב לכאורה, אם סיבת היותם פרצוף אחד הוא שלא יטו לקצוות, מ"ט אינם מעיקרא שני פרצופים, א' חג"ת וא' נה"י.

אלא צ"ל שכל המעלה של איחוד החג"ת לפרצוף אחד הוא כדי שלא יטו לקצוות בגלל קישורו של הת"ת בשרשו הרי הוא הדעת, וממילא ברדל"א. אמנם אין ליסוד לבדו סגולה זו אלמלא קישורו אל הת"ת (כללים ח"א סו ע"ד).

¹⁰¹⁰ עי' שער המוחין פרק א', וכן שער מוחין דקטנות שזהו הקרומין. ועי' דע"ה ח"א פה ע"א שהו' קצוות הוא כלל הקומה הכוללת אפילו את הראש, שכן כל בחי' הג"ר הוא רק המוחין שבראש, שהרי גם לתינוק יש ראש, אלא שחסרים לו מוחין [עי' ראי' לדבר זה ברע"מ נשא קכג ע"ב דגופא ורישא מלבר ומוחא ולבא מלגאו [וזו"ן הם גופא ורישא מלבר] – הקדו"ש לח ע"ג] [עי' מוחין דקטנות פרק א' שעכ"פ יש לו מוחין דבחי' אלקים הרי הם בחי' קרומין, ועי' לקמן שער מוחין דצלם פרק ז' וז"ל, ונראה כי הג"ר שהם חב"ד דז"א עצמו הם המוחין, והם הנקראו פנימיות, אך החיצוניות אפילו בראש עצמו נקרא ו' קצוות דז"א, ע"כ. וכן עי' מש"כ שם ד"ה ובזה בהערתינו על מש"כ "הם גופא ורישא מלבר"].

¹⁰¹¹ כלומר ז' לא'.

¹⁰¹² עי' הערה, ועי' עקודים ג' דהיינו ט' תחתונות. אמנם עי' לעיל הערה 1008.

¹⁰¹³ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

מאיר האוצר על אוצרות חיים

היה שלם) ¹⁰¹⁴ בסוד פרצוף ממש רק בסוד כללות ¹⁰¹⁴א. פי' כי אז היתה בסוד ג' בחי' שהם עתיק וא"א וחכמה שבוק¹⁰¹⁵, ששם ג' רישין הנ"ל. ואלו הג' בחי' היו מתפשטין בבחי' קוין¹⁰¹⁶ בתוך מ' נקודות האחרות כמו שהוא עתה, והם היו לבושיין אליו ומלבישיין אותו. גם הי' נקודות שבה היו קשורים כולם זב"ז בסוד קוין מתפשטין זו בזו, ופי' ענין הקוין האלו נתבאר למעלה. וכן ע"ד זה גם ב' הנקודות של חו"ב היה כך, שכל א' היתה כלולה מי' וכולן קשורין זב"ז דרך קוין¹⁰¹⁷.*

אבל אלו היו חלקים נקודות של ז"א יצאו נפרדות זו מזו שלא כדרך קוין, רק זעג"ז¹⁰¹⁵ נפרדות ולא מקושרות יחד, ואז היו נקראים אלו היו רה"ר¹⁰¹⁶, כי לא היה בהם יחוד והתקשרות ואחדות רק כדמיון אנשים נפרדין, איש לדרכו פנה, ולא היה ביניהם אהבה וחבה, ולכן לא יוכלו לסבול אלו הכלים שלהם בחי' האורות ומתו. כמו שכתוב (הושע ד יז) חבור עצבים אפרים הנח לו, כי החבור גורם קיום והעמדה, ומשל הדיוט אומר אם תקח י' קנים כל אחת לבדו ישתברו, ואם תקח ג' לבד ביחד יתקיימו ולא ישתברו.

שער המלכים פרק ב' ¹⁰¹⁷

ועתה צריך לתת טעם אל כל הנ"ל, מה נשתנו נקודות זו"ן מנקודות הג"ר. דע כי כל העולם כולו מתנהג ע"י זו"ן, וכמו שהם נקראו בנים של או"א, גם אנחנו נקראים בנים של זו"ן¹⁰¹⁸, בסוד (דברים יד א) בנים אתם לה' וגו'. וגם כי הכתוב אומר (תהלים פט ג) כי אמרתי עולם חסד יבנה, ר"ל שהעולם¹⁰¹⁹ מבחינת החסד ואילך שהם ז"ת, שהם כללות זו"ן, וז"ס ז' ימי בראשית כנודע. ולכן כל הפגם שגורמים התחתונים ע"י מעשיהם הרעים אינו מגיע בנ"ר¹⁰¹⁹ שהם א"א ואו"א, רק בז"ת שהם זו"ן¹⁰¹⁹. והנה גם בזו"ן עצמן יש שינוי ביניהן, כי פשוט הוא שאין הפגם הנוגע בנוקבא שוה אל הפגם הנוגע עדקסו ז"א ממש שהוא גדול ומעולה ממנה. והחילוק שיש בזה הוא כי (ע"י)¹⁰¹⁹ הפגם המגיע עד נוקבא לבד אפשר שיהיה כח בפגם ההוא אם יהיה החטא גדול באופן שיגרום שיסתלקו ממנו המ'.

מאיר האוצר

¹⁰¹⁴ אפילו הג"ר דנקודות לא היו בתיקוני פרצוף כלל, ומ"ש בעיבורים ד' שהיו פרצופים גמורים כוונתו בערך הז"ת שכן הג"ר עמדו בדרך ג' קוים והוא כדמיון פרצוף (דע"ה ח"א סט ע"א), ועי' ריש ספד"צ עד דלא הוי מתקלא, ועי' גר"א שם שיש תיקון בא"א עצמו.

¹⁰¹⁵ כל זה הוא רק לעניין מלכי העיגולים שיצאו מהעינים, והם יצאו זה מזה והיו נפרדות זו מזו ומצויות זה למטה מזה (דע"ה ח"א יז ע"ד), ועי' לעיל הערה 523. מכיוון שכך לא היה בכלי יכולת לקבל אור, שאם היו הכלים מחוברים יחד אזי היו האורות נכנסות כל א' במקומו הנכון, ולא היתה שבירה (דע"ה ח"א עא ע"א). אמנם קשה ע"פ דברינו לעיל הערה 503 שאין פעם אחת שכל הז"ת היו בקו א'. ובאמת זה שייך לכל ז"ת וז"ת שבו' פרצופי הנקודות (כללים ח"א פז ע"א).

¹⁰¹⁶ עי' רע"מ פנחס רמד ריש ע"א (לש"ו). וז"ל: לא יפקון מרה"י לרה"ר והאי איהו דאוקמוה מארי מתניתין יציאות השבת שתיים שהן ארבע הוצאה מרשות לרשות והכנסה נמי יציאה קרי לה ואינן סמאל ונחש צריכין ישראל לנטרא לון דלא ייעלון לדירה דשכינתא דאיהי רשות היחיד מאן רשות הרבים חללה שפחה זונה נדה גויה רשות דסמאל ונחש ושבען ממנן דעמין, עכ"ל. [תרגום: לא יצאו מרשות היחיד לרשות הרבים, וזהו שבארוהו בעלי המשנה, יציאות השבת שתיים שהן ארבע, הוצאה מרשות לרשות, והכנסה גם כן יציאה קורא לה. ואלו הם סמאל ונחש, צריכים ישראל לשמור עליהם שלא יכנסו לדירה של השכינה, שהיא רשות היחיד, מיהו רשות הרבים, חללה שפחה זונה נדה גויה, רשות של סמאל ונחש, ושבעים ממונים של העמים.] גם בעת מלכותם היו נפרדות זו מזו (דע"ה ח"א נב ע"א), וכל זה הוא מכיוון שנעלם מהם אור א"ס (דע"ה ח"א עז ע"ג).

¹⁰¹⁷ ע"ח מלכים ו.

¹⁰¹⁸ לכן כל שפע שמגיע לנו הוא רק מזו"ן, וכמו כן לכן הוא שהעולם מתנהג על ידי זו"ן.

¹⁰¹⁹ ר"ל בג"ר שבכל פרצוף ביחס לו"ק שבו, אמנם היתה שבירה בכל ג"ר ביחס לו"ק שלמעלה ממנו (כללים ח"ב ק ע"ד).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

חלקים כולם¹⁰²⁰, ולא ישאיר בה רק חלק עשירית שהוא כתר שבה. אבל בז"א אין כח בפגם מעשה התחתונים שיסתלקו ממנו הו"ק רק הג"ר לבד. וצריך לתת טעם לזה ובכלל הדבר נבאר מ"ש לעיל, כי ביציאת נקודת ז"א יצאו ו' חלקי תחתונים ולא ג' ראשונות, ובנקודות הנוקבא יצאה נקודה העליונה כתר שבה בלבד¹⁰²¹, ומ' חלקי התחתונים לא יצאו.

אמנם ב' הטעמים לב' השאלות האלו הם נתלין זה בזה, והענין תלוי כמ"ש בפרקי אבות (פ"ה מ"א) בעשרה מאמרות נברא העולם¹⁰²². וכך פי' הדבר, שבחי' הז"א שהוא עולם^{קט} מתחיל מהחסד ולמטה, והוא נקרא עולם בסוד (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה, מחסד ואילך יבנה^{קכ} כנ"ל. ובחי' זו הנקרא ז"א היה המאציל העליון יכול לבוראו מחובר יחד כל הי"ם שבוק^{קכא}, ולא להיותן י' מאמרות נפרדות זו מזו, ולא היה בדרך ג"ר שהם א"א ואו"א, שכל י' חלקיהם יצאו מחוברים יחד כנ"ל^{קכב}, ונתן לזה טעם ואמר (אבות שם) להפרע מן הרשעים כו', פי' כדי להיות בעולם הזה שכר ועונש לצדיקים ולרשעים^{קכג}, ולכן היה הדבר הזה שיהיה זו"ן מחולקים לי' חלקים שהם עשרה מאמרות, ולא יצאו כלולים יחד ע"ד ג' נקודות הראשונים. והטעם הוא לפי שכפי גודל שיעור הפגם שיפגמו הרשעים כך יגרעו^{קכד} במאמרות האלו, ויפרע אז מהם כפי הערך ההוא. וכן להיפך זה אצל הצדיקים^{1023קכה}.

והנה הפגם המגיע אל נוקבא דז"א יש בחי' פגם שיגרום שיסתלק ממנה חלק א', ויש שיגרום לסלק ב' חלקים, ועד"ז עד שאפשר שיהיה בחי' פגם שיגרום שיסתלקו ממנה המ' חלקים תחתונים, ולא ישארו בה רק חלק א' העשירי^{קכז} העליון בלבד שהיא הכתר שבה¹⁰²⁴. אשר ז"ס מה שנאמר אל הירח (חולין ס ע"ב) לכי מעטי את עצמך¹⁰²⁵ והבן זה.

ס מאיר האוצר

¹⁰²⁰ כלומר כל זיהרא עלאה וכל אור התיקון בכללו (דע"ה ח"ב קיד ע"ב), עי' שעה"כ כח ע"ד שמה שירד מנוק' זה ט' מלכויות דילה, וזה גופא שם ב"ן דילה (וכן עי' ע"ח מיעוט הירח ב').

¹⁰²¹ עי' לעיל הערה 1008.

¹⁰²² [הערת המלבה"ד:] שמעתי מחכ"א דהיינו ג"ר דז"א וט"ת דנוק', הרי המה התיקון שמסתלק בעת עוונות התחתונים.

¹⁰²³ [הערת המלבה"ד:] צ"ע, שכן מנה כאן י' מאמרות וחילקם לז"ת, איך הדבר יתכן הרי זה יכול להיות או י' או ז' אך לא שניהם, אלא לכאורה צ"ל שיש פרצוף של נקודות, שבעיקרם הם ז', אמנם יש בהם עכ"ז הוא למעשה י' נקודות, ככל פרצוף שיש לו ז' בחי' תחתונות, וג"ר נסתרות.

¹⁰²⁴ אולי הוא אותו הענין עצמו שאמר במיעוט הירח פ"ב בענין סילוקה למעלה מז' רקיעים (לש"ו).

קשה, שהרי מבואר לקמן בפרקינ שט"ס דנוק' יורדים לקלי', אבל כאן משמע שהם מסתלקים כמו ג"ר דז"א, שהרי אם היו יוצאים בעולם התווה היה העולם נחרב, אלא בע"כ ענין ט"ס שעלו הוא שעיקר הקדושה נשארה למעלה בכתר, הרי הוא בכלל בחי' ז"א, ועכ"ז הט"ס ירדו לקלי' הרי הוא כל הנהגת הרע הקיימת כל זמן שאין ישראל עושים רצונו של מקום (פת"ש תיקון יט). וכלול בט"ס דילה שירדו לקלי' שהם מחיים את כלל ישראל בגלות והיינו בתי המדרשות שבבבל הנזכרים בגמ' מגילה דף ו ע"א (פת"ש תיקון כ).

וצ"ע, שכן מדברי הלש"ו שהובאו לעיל הערה 1008 משמע שזה נוק' דכתר אם הט"ס העליונות עלו והט"ת ירדו, וצ"ע. ועי' שעה"ק (&), ז"ל, אשר זהו סוד שעליה נאמר לכי ומעטי את עצמך כי נתמעטה בבחי' ט' חלקיה התחתונים שנסתלקו ממנה ועלו למעלה כדי שלא יאחזו בהם הקלי' בהיותה יורדת למטה ביניהם, וזה החלק העליון שהוא הכתר שבה נשאר וירד למטה בין הקלי' בסוד רגליה יורדות מות, כי כיון שהיא חלק היותר עליון שבה אין כח בקלי' להתאחז בו יותר מדאי. וזהו הטעם שנסתלקו ממנה החלקים התחתונים ונשאר העליון שבה שהוא הכתר, עכ"ל.

אמנם כאן מדבר רבינו על מלכים, אבל עכ"פ הוא שייך לג' מציאויות: א) המלכים וכמ"כ, ב) כלל ישראל יחד, ג) כל נפש פרטי שבישראל (עי' כל זה בנפה"ח שער א' פרק יט), שכל א' מכלל ישראל יש לו נפש, ומציאותו תלויה במעשיו, אם עבר מקצת עבירות מסתלקים מקצת מבחינותיו, ואם ח"ו חייב כרת אזי נכרתים כל ט' הבחינות התחתונות שלו, והביטוי לכך בכלל ישראל יחדיו הוא בחי' הגלות, ובמלכים הוא השבירה של מלכות דמלכין קדמאין [עי' לקמן שער מוחין דקטנות פרק ב].

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואמנם אם מה שהיה נשאר קיים¹⁰²⁵ ממנה לא היה חלק העליון מכולם אלא¹⁰²⁶ האחרון נג ע"א} שבכולם ע"ד הו"א שנשארים התחתונים ומסתלקים העליונים, הנה אז לא היה כח כלל בחלק ההוא¹⁰²⁶, ואז אפילו אותו החלק היתה מתבטל להיות¹⁰²⁷ תחתון שלה, והיה נחרב ומתבטל העולם, ולכך הוצרך שחלק הנשאר יהיה העליון שבה שהוא הכתר שבה, מחמת היותה כולה נתונה תוך הקליפה¹⁰²⁷ כמבואר, בסוד (משלי ה ה) רגליה יורדות מות¹⁰²⁸. והנה (נ"א והוא)¹⁰²⁸ החלק הזה הנשאר הוא בעצמו בחי' החלק שיצא מתחלה קודם התיקון כנ"ל, כי אז לא יצא מכל חלקי נקודת נוקבא דז"א רק חלק עשירית ממנה והוא עליון שבה.

וטעם הדבר כי כל דבר שבא בתחילה בבחי' שורש ועיקר אינו מסתלק אח"כ בעת הפגם¹⁰²⁹, אמנם מה שבא לה בסוד תוספת בעת התיקון, שהם ט' חלקים האחרים אלו, הם מסתלקים בעת הפגם. משא"כ אם באו מתחלה קודם התיקון בסוד שורש ועיקר, שאז אם יפגמו התחתונים לא יוכלו להסתלק. וא"ת ויותר טוב היה שלא יסתלקו לזה ביאר הטעם ואמר (אבות פ"ה מ"א) להפרע מן הרשעים כו' ויהיה שכר ועונש (ודין ורחמים)¹⁰²⁹ ודין ודיין, ובהסתלק יפרע מן הרשעים על שגרמו הסתלקות לבחי' היותן י' מאמרות נפרדות, כי אם יצאו מחוברים כא' לא יהיו מסתלקים, וזה שאמר שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות¹⁰³⁰. פי' ואלו נברא במאמר א' כלול מכולם לא היה כך, וכן עד"ז לתת שכר טוב לצדיקים שמחזירין אותן אחר הסתלקותן. משא"כ אם לא היו מסתלקין מעליהן¹⁰³¹ ע"י הפגם, לא היה שכר לצדיקים המחזירין אותן והבן זה¹⁰³². ועוד יש טעם ב' מצד עצמם¹⁰³¹. והוא, כי אם היו תחלה¹⁰³¹ בסוד שורש ועיקר, באופן שאח"כ לא היו יכולין להסתלק, הנה היה ח"ו מגיע הפגם בהם¹⁰³². אבל עתה כאשר

סממני האוצר

¹⁰²⁵ ע"י ביאורים מטול"מ פרק ג' אות יז סימן ז' [הערת המלבה"ד: לא נמצא כזה ציון בדפוסים אשר בידינו] וע"י דע"ה ח"ב דרוש ה' ענף א' סימן ג' ד (לש"ו). כלומר שירידתה ועלייתה תלויים במעשי התחתונים (דע"ה ח"ב קיג ע"ד). תכלית דבר זה הוא שלא יאבדו ניצוצי האור שלה המשתלחים למטה ע"י שתצטמצם ותתמעט לפי כח הבי"ע, והוא סוד תחיית המתים שכולם יתחדשו ויתוקנו בתיקון הנצחי לאחר הרע, וכך לא יאבד שום כח משלה (דע"ה ח"ב קנה ע"ב).

¹⁰²⁶ כללות הנוק' היא הכתר, אמנם יש בה י"ס, והג"ר שבה נשברו, ואילו הז"ת שבה נתקיימו (דע"ה ח"א כ ע"ב, כללים ח"ב נג ע"ג). ומכיוון שהיא יצאה בכתר בלבד לא נפגמה כ"כ, וכמו כן יש אפשרות על ידי כך לכל השרשי המציאות שירדו ונפלו לחזור וליתקן (דע"ה ח"א כ ע"ג) וכן הוא בנוק' הכללי ובנוק' הפרטי (כללים ח"ב נג ע"ד), ומכל ח' מלכי נוק' יצאו רק נקודת הכתר שבהן כדי שהם לא יתבטלו (כללים ח"ב נד ע"ב). נוק' שבעגולים לא היו במציאות דבחי' הנקודות ממש, שכן הם היו מבחי' השרשים והכחות הכלולים בכתר בלבד, ולכן הם בבחי' הכתר משא"כ מלכי היושר (כללים ח"ב נד ע"ג).

¹⁰²⁷ ע"י תיקון הירח פ"ג (לש"ו) □□.

אמנם ו' קצוות דז"א לא ירדו לקלי', וממילא יש לחלק.

ע"י לעיל הערה 1024, וצ"ע, וע"י לקמן הערה 1032 שהם מסתלקים.

¹⁰²⁸ להשוות עם שעה"ק בהערה 1024.

¹⁰²⁹ כלומר שלא בזמן זיווג (דע"ה ח"ב ד ע"ב). יש מעלה לחיצוניות על הפנימיות, והוא שהוא אינו נפסד לעולם, וכל גידול של הפרצוף מושרש בו [ע"י לעיל שער ב פרק ג' ד"ה והנה כמ"ש, לגבי מעלת חיצוניות על פנימיות] (ביאורים ח"א כד ע"א). ע"י שער מוחין דצלם פרק ו' שזה שייך גם למוחין פנימיים דיניקה מצד אימא (ביאורים ח"א סג ע"ג), וכלולים בזה הרשימין של כל דרגה ודרגה (ביאורים ח"ב לא ע"ד), וכל מה שחוץ מזה תלוי במעשה התחתונים (ביאורים ח"ב סה ע"ג).

¹⁰³⁰ ע"י לעיל 1023, וכאן הרב למעשה אומר כי י' מאמרות המה בסוד נוק'.

¹⁰³¹ דוגמת נשמת האדם, שאינה שואבת מלמעלה כשיש איזה חסרון בגוף (דע"ה ח"ב ב ע"ד). ע"י יהל אור ח"א כט ע"א וז"ל, ולזה נאמר הכרת תכרת הנפש זה סילוק נפש ורוח ממילא נכרת הנפש כו' אבל הנשמה אינה בכלל עונשין שמסתלקת מיד כשפוגם והרוח הוא בכלל העונשים ולזה אמר רוחין ונשמתין וכו', עכ"ל, וממילא צ"ל שהשכינה עצמה לא נפגמה, אלא רק הארתה כלפי מטה בו' היכלין דבריאה (דע"ה ח"ב נד ע"ד), וכל זה הוא ע"מ למעט את השבירה ככל האפשר (ביאורים ח"ב נ ע"ב).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

חוטאים תחתונים¹⁰³³ הם מסתלקות למעלה ואין הפגם מגיע בהם, ואז יפרע מן הרשעים שגורמים נזק בעולם התחתון על מיעוט השפע מחמת שגרמו הסתלקותן, אבל בהם עצמם אין הפגם מגיע כנ"ל, כי הרי הם מסתלקין, וז"ש שמאבדין את העולם כו' ולא אמר שפוגמים בעשרה מאמרות עצמן. ואמנם החלק העליון שבה, אע"פ שנשאר קיים בה ואינו מסתלק בעת הפגם, אין הפגם מגיע בו להיותו עליון מאד יותר מכל השאר¹⁰³⁴, אבל החלקים התחתונים שבה הקרובים אל הקליפות היה הפגם מגיע בהם אלו לא היו מסתלקין.

ואמנם הז"א שאינו קרוב אל הקליפות כמו נוקבא, לכן היו בו ב' שינויים מנוקבא: הא', הוא שיצאו ששה חלקים של הנקודה שלו בקבע מתחלה קודם התיקון, מה שאין כן בנוקבא שלא יצאת רק חלק העשירית לבד. והב', הוא כי יצאו חלקים תחתונים שבהם ולא העליונים. וטעם הדבר הוא ע"ד הנ"ל, כי כיון שאין בו החשש כמו (נג ע"ב) בנוקבא כי אינו קרוב אל הקליפות, ולכן היה הענין בו בהיפך. ומצורף לזה טעם אחר והוא זה, כי הנה ג"ר דו"א הם אורות עליונים, ואם היו יוצאין בתחלה היו נשארים קבועים כנ"ל, ולא היו מסתלקין בעת הפגם, והיה עון התחתונים גדול עד מאד מנשוא לאין קץ בתתם פגם במקום העליון הזה, והיה העולם חרב. לכן היה בהיפך, כי הג"ר יצאו בסוד תוספת לבד, כדי שיוכלו להסתלק בעת הפגם ולא יגיע בהם פגם ח"ו, ובוזה עצמו יהיה¹⁰³⁵ טעם לכל הג"ר למה באים ביחד בסוד תוספת (ולא דרך עיקר בראשונה)¹⁰³⁶. והוא כי ג"ר דו"א חשובים כאחד¹⁰³⁴, ובעת הפגם צריך שיסתלקו יחד או שיחזרו יחד שלא בעת הפגם. כי אם יסתלק א' וישאר ב' או להפך אין פגם גדול מזה לעשות פירוד בין ג"ר דו"א ח"ו. ויותר טוב שיסתלקו שלשתן ויהיו מחוברים, משיסתלק א' ויהא הב' בפירוד ממנו¹⁰³⁷. והנה הו' אחרונים שלו באו תחלה בסוד שורש ועיקר, ואמנם אם בג"ר היה יכול הפגם לנגוע בהם כ"ש בו"ק, וא"כ איך יצאו בסוד שורש ולא יוכלו להסתלק בעת הפגם¹⁰³⁸.

אך הענין מבואר כמה שנתבאר ג"כ טעם של הב' שאלות הנ"ל, הא' הוא למה יצאו ו' חלקי נקודות לבד ולא יצאו ה' כולן, וגם למה יצאו הששה חלקים בעצמן נפרדות ולא מחוברות ומקושרות. אבל הענין הוא כי הלא המאציל ראה שאם היו יוצאין הג"ר לא יהיו יכולין להסתלק בעת הפגם והיה הפגם נוגע בהם ח"ו. ואם נאמר שהיה יכול להוציאם נפרדות זה מזה כי אז לא היה הפגם מגיע בשלשתן יחד רק בבחי' ההוא המיוחדת (ג"א שנתוסף)¹⁰³⁹ אל הפגם ההוא¹⁰⁴⁰. הנה אין לך פגם גדול מזה, שג' ראשונות יהיו נפרדין זה מזה כנ"ל, ולכן הוכרח שלא יבואו כלל בסוד שורש אלא בסוד תוספת, כדי שאם יפגמו התחתונים יוכלו להסתלק ויסתלקו שלשתן בחיבור ולא בפירוד¹⁰⁴¹. אבל הו' חלקים

מאיר האוצר

¹⁰³² ואז היה תיקון לסט"א ח"ו, וכלול בזה מש"כ בשער השבירה פרק ד' שכאשר כתר התפשט בין אר"א היו אר"א אב"א (פת"ש תיקון יז), והוא השפעה מסוד העולם הבא, והג"ר מאירים רק כאשר התחתונים ראויים לכן, שכן הם מטיבים את מעשיהם, כי עתה אחר התיקון דמע"ב כבר נקשר הסט"א תחת הקדושה שלא יהיה נחרב מכל וכל, שהרי לעולם יהיו ישראל והתורה והמצוות קיימים, ומציאותם זו בזה העולם הוא רק בשפלות ולכן אינם מתגלים כ"כ, והוא סוד מ"ש רבינו (שעה"כ כ' ע"ג) שלאחר התיקון לעולם אין נחסרים מוחין מז"א, אלא שהם מוחין דקטנות ודעיבור שיש בהם כמה מדרגות, והוא מדרגת הנהגת ישראל ומעמדם בעולם לפי ערך הארת המוחין בז"ת המשתנה בכל עת וכו' והוא ג"כ סוד שינוי הזמנים בשבתות ויו"ט לפי ערך ביאת המוחין בז"א ועלייתו למעלה כמ"ש הרב ז"ל בכוננות, שהכל הוא לפי העבודה ולפי הזמן המסוגל לזה, והכל הוכן ע"י התיקון הזה של מ"ה החדש שנקשר הב"ן תחתיו להיות הולך הכל ע"פ המדרגה. (פת"ש תיקון יח).

¹⁰³³ הובא בפע"ח דף א ע"ד (לש"ו).

¹⁰³⁴ עי' דע"ה ח"ב קטו ע"ג שמביא ראיה לכן מתיקו"ז כד ע"ב: אימא עלאה מקננא בכרסייא בתלת ספירן עלאין, ע"כ. וצ"ע טעם הדבר. ונראה שהוא מכיוון שאו"א כחדא נפקין וכחדא שריין, ולכן הם נחשבים כבחי' א', וכל זיווגם הוא אך ורק דרך הכתר, הרי הוא הקו האמצעי היוצא ממנו ועובר ביניהם, וניחא הכל. וכן אר"א במזל אתכלילן, והדברים היינו הך בעומקם של הדברים, וצ"ע.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

התחתונים הוציאים נפרדין זו מזו בכוונה¹⁰³⁵ ממש כדי שלא יפגמו כולם, כי יש פגם שנוגע ביסוד לבד, ויש פגם שנוגע בהוד לבד וכיוצא בזה, והוא לבדו יפגום והשאר כיון שאינם מחוברים יחד אינן נפגמים. ונמצא שבעת הפגם לא יהיה כל כך גדול, וטוב יותר שיפגמו התחתונים ולא הג' ראשונות. וגם יותר טוב שהתחתונים עצמן יהיו בפירוד מתחלה קודם התיקון, כדי שאפילו אחר התיקון כאשר חס ושלוש יהיה פגם לא יגיע פגם רק באותו חלק לבד שנתפגם¹⁰³⁷. אף על פי שאז אחר התיקון הם מחוברים כנודע, כיון שמתחלה היו נפרדות אין הפגם מגיע לכולם¹⁰³⁶. אבל בנוקבא אלו היו¹⁰³⁸ התחתונים¹⁰³⁹ שבה חס ושלוש נפגמות היה העולם הרב לגמרי¹⁰³⁶, (נג ע"ג) להיותה קרוב מאד אל הקליפות, והם ג"כ תחתונים שבה היו נאחזין בהם הקליפות לאין קץ ולא יהיה שום תיקון ח"ו.

ובזה יתבאר היטב הטעם למה הוצרך בזעיר אנפין עיבור יניקה ומוחין, כי הג' ראשונות יצאו כולם כל אחד כלולה מי, ולכן לא הוצרכו לכל זה רק לעיבור אחד בלבד¹⁰³⁷. והז"א תחלה צריך עיבור ויניקה לתקן יחד הו"ק אלו, אשר הם לבדם יחד יצאו בסוד שורש ועיקר קבועים מתחלה קודם התיקון. ואח"כ עיבור ב' להביא אליו יחד כל הג' שלו, הם המוחין הנזכר אצלינו תמיד, ובאים לו אז בתוספת ביחד, כי כן בראשונה נשארו שלשתן יחד שלא יצאו כנ"ל. אבל נוקבא¹⁰³⁸ שכל מ' חלקי התחתונים לא יצאו תחלה, הנה אחר התיקון יצאו כולם (כ"א בפ"ע ונתקנו כולם)¹⁰³⁹ בפ"א בסוד תוספת ברגע א' ביחד, ואינה צריכה לכל אותן התיקונים דזעיר אנפין ודי לה בעיבור ראשון ויניקה¹⁰³⁹.

וואו נעשה עיבור א' דאו"א (נ"א דא"א) והטפה היתה י' אחת¹⁰⁴⁰, ונלקחה הו"ד ממילוי (נ"א ונחלקה לו"ד מילוי) היו"ד שבחכמה, והם סוד ו"ד דיו"ד דאבא שהוא גימטריא י, ושם אבא הדכורא גובר, לכן ו' קודמה לד', וזהו ו"ד. אך טפת הבינה, נוקבא גוברת, לכן גוברת ד' על ו', וזהו צורת ה' ד"ו, כי משם נלקחו האותיות ד"ו, מן הבינה שהיא ה'. וז"ס (ברכות סא ע"א) אדה"ר ד"ו פרצופים בראו, כי בבינה¹⁰⁴¹ הוא הד"ו. וביאורו¹⁰⁴² הוא שהטפה בסוד אור מים רקיע¹⁰⁴⁰, כי ברישא דאבא הוא אור, ובכטן דאמא נעשים מים, ואח"כ נעשים רקיע (דהיינו התפשטות ג' כלילן בג' שהוא נקרא זעיר¹⁰⁴¹ והוא נקרא רקיע¹⁰⁴¹) וז"ס (תהלים יט ג) יום ליום יביע אמ"ר, יום ליום הם קצוות דז"א הנקרא ימים¹⁰⁴²,

מאיר האוצר

¹⁰³⁵ כדי שיצא לצורך כל עולם התהו (כללים ח"א סו ע"ג).
¹⁰³⁶ אמנם אכתי צ"ע לכאורה, שכן הם יורדים לקלי, ועי' לעיל הערה 1024.
¹⁰³⁷ והוא בא אחרי השבירה, והוא כניסתם למעי אמא הנ"ל שער תיקון פרק א הערה 577, ולידתם היא עצם התיקון שלהם.

¹⁰³⁸ עי' לקמן שער יז פרק א' דף פג ע"ב ושער ג סוף פרק ג (לש"ו). בשער ז"א איתא, שכולם ינקו מבחינת דדי בהמה של העתיק. וכנראה שאין דבר זה נחשב ליניקה בענין זה, וע"ש שמחלק בין יניקה אמיתית ליניקה לא אמיתית. וז"ל בשער ג', נמצא כי כל עולם ועולם אינם צריכים עיבור יניקה ומוחין רק ז"ן של אותו עולם בערך א"א ואר"א של אותו העולם, שהם שלימים כפי אותו עולם, אמנם בבחי' הכלל יהיה כל הה"פ שבאותו עולם נקרא ז"ן אל עולם שלמעלה ממנו, ויהיו חסרי מוחין בבחי' הכלל כנ"ל והבן זה היטב, עכ"ל. ועי' שם מש"כ במאיר העץ.

¹⁰³⁹ אמנם הנה לא היה לנוק' יניקה בפני עצמה אלא כי תיקון היניקה דז"א היה לשניהם יחד כי היא היתה אז עדיין מחובר עמו בסוד צלע והיו שניהם עדיין בבחינת פרצוף א' עי' תיקון נוק' פרק ד' בחי' ג' וכו' וכן בירח פ"א, כי עד הנסירה הרי הם שניהם אחד (לש"ו). עי' בהגר"א על ספד"צ טז ע"ד ד"ה אתחשכת שמשמע שאכן יש מוחין לנוק'.

¹⁰⁴⁰ עי' לקמן שער מ"ד ומ"ן פרק ה'.

¹⁰⁴¹ עי' זה בראשית כד ע"ב. עי' מש"כ רבינו בשער לאה ורחל פרק ג, ז"ל, והענין הוא כי הרקיע הוא אשר נקרא דרך סתם רקיע אשר בו קבועים חמה ולבנה כוכבים ומזלות והוא בחי' היסוד דתבונה שהוא הנקרא רקיע בל"מ והוא ו' זעירא בסוד נוטה שמים כיריעה ובו קבועים חמה ולבנה וכו' לפי שכל האורות כולם יצאו משם כנודע כי חמה ולבנה וכו'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונמשכו עליהם סוד אמ"ר, שהוא ר"ת אור מים רקיע, אך ולילה ללילה סוד קצוות דנוקבא דמלכות יחודה¹⁰⁴³, מלשון חוה כנוצר בס"ה תרומה (דף קל"ז¹⁰⁴⁴), כי היא סוד חוה, ואח"כ בלידה נתפשמו ונעשו הו"ק כל אי"ו מלוכב בכלי, והיו בסוד ו'.

אח"כ ע"י היניקה (נ"א ע"י התיקון) ה' הגדילו הו"ק אלו בו' שנים, לכן הפעוטות ונג ע"ד} מקחן מקח¹⁰⁴⁵ (גיטין נט ע"א), כי כבר הגדילו בחי' ו"ק של נשמתו ועצמותו כל מה שיוכל להגדיל. ואח"כ הוצרך עיבור ב' להשלים המוחין¹⁰⁴⁶, וז"ס שינה שמעלין הז"א ונוקבא הפנימיות שלהם בבטן אמא להיותו שם בסוד מ"ן¹⁰⁴⁷. וזהו כמו שאנו מעלין נשמותינו בסוד השינה במלכות להיות מ"ן דילה. כן הענין בועיר ונוקבא, כי נשמתן ופנימיותן הם מעלין מ"ן לאו"א¹⁰⁴⁸. והענין כי אחר שאבא עשאה כלי, נשארה ההוא רוחא גניז במקומה¹⁰⁴⁸, משום דלא היה אפשר אל הנוקבא שהוא דין לקבל זכר, אלא באותו רוח שמטיל בגווה¹⁰⁴⁹, וזהו הכלי שתקבל בגווה בחי' זכר, וזהו עשאה כלי (סנהדרין כב ע"ב¹⁰⁵⁰), ואחר כך¹⁰⁵⁰ שהיא מקבלת, ומתהוות הוולד ויולדת כבר כלו מ"נ, ונשאר האי כלי, שהוא האי רוחא, בלתי מ"נ. ועי"כ צריכין הבנים שנתהוו באותו כלי לחזור ולעלות נשמתן שם באותו הכלי ונעשים מ"נ, ואז היא יכולה לקבל מ"ד¹⁰⁵¹ ליתן להם המוחין. וענין

סא מאיר האוצר

¹⁰⁴² עי' זהר תרומה קלז ע"א: "ולילה ללילה יחווה דעת", רתיכין דילה (דא, דא) דאינון גופא דכרסייא, וכלהו אקרון לילות, כמה דאת אמר "אף לילות יסרוני כליותי" (תהלים טז ז), רתיכא עילאה אתקרי ימים, יום ליום, רתיכא תתאה אקרי לילות, לילה ללילה.

¹⁰⁴³ יחווה דעת.

¹⁰⁴⁴ ז"ל ע"א: יחווה דעת, יחווה יחיה, יחיה תולדין דאינון (נ"א באינון) שמים, ואי תימא יחווה לאו יחיה, תא חזי כתיב, (בראשית ג ט) ויקרא האדם שם אשתו חווה כי היא היתה אם כל חי, חווה וחיה במלה חדא סלקין.

עיקרו הוא שם קסז סוף ע"א וריש ע"ב (לש"ו) [נלע"ד שמקומו הנכון יותר של ציון זה של הלש"ו הוא שורה א' למעלה בעניין אמ"ר]. וז"ל: בתולדתא דבר נש בקדמיתא זרע דאיהו אור, דהא נהירו דכל שייפי גופא איהו ההוא זרע, ובגין כך איהו אור, וההוא אור אקרי זרע, דכתיב אור זרוע, ההוא זרע ממש. לבתר ההוא זרע דאיהו אור אתפשט, ואתעביד מים בלחותא דליה, אגליף יתיר ואתפשט פשיטו גו אינון מים, פשיטו דגופא לכל סטרין. כיון דאתצייר ואגליף ציורא ודיוקנא דגופא, אקריש הוא פשיטו ואקרי רקיע, ודא איהו רקיע בתוך המים, ולבתר דאקריש, כתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים, דהא אקריש ההוא לחותא (ד"א דאנגיד ואשתאר ההוא פסולת) דגופא דהוה גו אינון מים [תרגום: בתולדות האדם בתחילה הוא זרע שהוא אור שהרי האור של כל איברי הגוף הוא אותו הזרע, ולכן הוא אור, ואותו האור נקרא זרע שנאמר "אור זרע" - אותו זרע ממש, אחר כך אותו זרע הוא אור המתפשט ונעשה מים בלחות שלו, נחקק יותר ומתפשט התפשטות בתוך אותם המים התפשטות הגוף לכל הצדדים. כיון שמצטייר ונחקק ציור ודמות הגוף, נקרשה אותה התפשטות ונקראת רקיע, וזהו "רקיע בתוך המים", ואחר שהקריש, נאמר "ויקרא אלהים לרקיע שמים" שהרי הקרישה אותה הלחות (שהשפיע ונשארה אותה הפסולת) של הגוף שהיה בתוך אותם המים.], ע"כ.

¹⁰⁴⁵ במטלטלין. ועי' שער דרושי הצלם פרק ו' ש"מטלטלין" הם ו' קצוות העומדים על הקרקע, הרי היא הנוק'.

¹⁰⁴⁶ כלומר לאחר התיקון, שהרי בתיקון מעשה בראשית יצאו ו' קצוות רק בו"ק שכל אחד מהם, ואילו ג"ר שבכ"א מהם תלויים במעשה האדם התחתון, אמנם עי' לעיל הערות 415, 417 שם חילקנו בין תיקון המ"ה לגדלות שני, ועי' שער יח פרק ה' במ"ק.

¹⁰⁴⁷ עי' נסירה א' וז"ל, כדי שתתקן יותר לגמרי שלא על ידו, צריך שיסתלקו המוחין ממנו, וסילוק זה נקרא שינה, ע"כ.

עי' בבהגר"א על משלי (יט כג), ז"ל, שנתן הקב"ה באדם בטבעו שישן, כדי שתעלה נשמתו לישיבה של מעלה, ושם מגלים לה רזי תורה, מה שאי אפשר לאדם ללמוד בשבעים שנה לומד שם בשעה אחת, אך מאותו הלימוד לא בא לו שום שכר כלל אלא שזה הלימוד הוא השכר בעצמו.

¹⁰⁴⁸ עי' שער מוחין דצלם פרק ו' שזה מה שאבא נותן באימא בביאה ראשונה.

¹⁰⁴⁹ עי' גמ' יבמות לד ע"ב שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה.

¹⁰⁵⁰ אמר רב שמואל בר אוניא משמיה דרב, אשה גולם היא ואינה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי שנאמר כי בועליך עושיך ה' צב-אות שמו.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

המוחין שנותן להם הם אחסנתיה דאו"א¹⁰⁵¹, וב' עטרין שהם ד'1052^{ר"י}. וזהו כי החו"ג דא"א הפרקין הראשונים¹⁰⁵³ מהם נעשה מוחי או"א. והפרקין השניים הם ב' עטרין לת"ת^{ר"י}, ואו"א נותנין לז"א [מאותן] אותן הפרקין שיש להם מוחין ג"כ^{ר"י}, וזהו אחסנתא דאו"א. וז"ש במשפטים ובאדרא^{ר"י} (קכב ע"ב) רישא דמלכא בחו"ג אתתקן^{ר"י}, וכולן נכללין בנה"י דבינה, אורא דכיא ואשא דכיא¹⁰⁵⁴ בנו"ה, דהוי אחסנתא, ואורא ואשא דהו הב' עטרין נכללין ביסוד דילה, וזה נעשה דעת לת"ת^{ר"י}1055. ועיי"כ הוא מכריע¹⁰⁵⁶, כי הוא חסדים וגבורות, נמצא שהד' נעשו ג' ונכנסין למוחין.

ואלו הם סוד ד' פרשיות דתפילין, והם ד' פרשיות בבחי' קודם שנכנסו בנה"י דאימא, שהם (היו) ר"י אור מקיף אליו¹⁰⁵⁷, וכנגד^{ר"י} מציאת הא'¹⁰⁵⁸ (נ"א הב') כשנכנסו בה קודם שיכנסו בז"א הוא ש' דד' רישין, והבחי' הב' הוא ש' דג' רישין (נ"א הוא ש' דג' רישין והבחי' הא' הוא ש' דד' רישין) ובחי' הפנימי רמוז בהם, כי הם רמוז למקיף שהוא מבחי' חוץ.

ואח"כ^{ר"י} כמו שהאדם מעלה נשמתו^{ר"ב} להיות מ"נ אחר שהוא מבין י"ג ויום א', כן הת"ת^{ר"ב} מעלה נשמתו. אלא שהאדם^{ר"ב} אין לו עלייה זו עד י"ג שנים, והת"ת מעלה אותן בעודו בן ט' שנה, קודם המוחין, כדי לקבל המוחין, וזהו בן ט' שנים ויום אחד ביאתו ביאה (יבמות סח ע"א). והנה בו' שנים נגדלו הו"ק אלו כל הצורך, וצריך לקבל אחסנתא וב' עטרין בז' (נ"א בב') בחי' ד' וג' הנ"ל הרי ז'. וזהו בן י"ג ויום א', ואלו הז' הוא בתחלה צריך ג' שנים עד שיהיה בן ט', כי באלו הג' שנים נעשה לו הכנה לקבל מוחין, ואז אחר שנעשה הכנה מקבל המוחין בד' שנים אחרים, והרי הם י"ג שנים.

ובמאי דאמרינן שהעושה אותה כלי משאיר בה {נד ע"א} רוחא, יובן ענין היבום, דכיון שמת אחיו השאיר הרוח שם, דע"י טפה דאחיו שהוא קרוב אליו קודם שיבא בה הרוח דאח {נ"א דאחר}^{ר"י} הוא (הנה) היבם החי מקדים נשמתו הראשון ומתחבר ברוח^{ר"ב} ובא זה בג' הכנות: א', הרוח דשביק בנווה כנ"ל. ועוד, טפת אחיו. ועוד, כוונת היבום^{ר"ב}, שמכוין^{ר"ב} להביא נשמת אחיו הראשון המת שם. וז"ס (איוב לד יד¹⁰⁵⁹) אם ישים אליו לבו,

מאיר האוצר

¹⁰⁵¹ עי' א"ז רצ"ב ע"ב: בחללא דגולגלתא נהירין תלת נהורין ואי תימא תלת ארבע אינון כמה דאימנא אחסנתיה דאבוי ואמיה ותרין גניזין דלהון דמתעטרין כלהו ברישיה, ע"כ. פי' חב"ד הפרטי של ז"א הדומה לאו"א עצמם. ועי' בהגר"א על ספד"צ כג ע"א ד"ה תלת.

¹⁰⁵² כלומר חו"ב שהם אחסנתיה דאו"א, והחו"ג דדעת, שבהיותם יחד מהוים את ד' המוחין. ועי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ג ד"ה ואבא וז"ל, נקרא אבא אורא דכיא, ואמא אשא דכיא. ונקראין דכיא לפי שבחסדים וגבורות תחתונות שמתפשטים בגופא דז"א נאחזין הס"א, כמ"ש "שממית בידים תתפשט" (משלי ל כח), וידיים הן חו"ג, וידוע שיש להם אחיזה בז"ת משא"כ בג"ר לכן נק' דכיא.

¹⁰⁵³ כלומר כף היד והזרוע (עי' שער כט ריש פרק ו') ועי' לקמן שער טו פרק ה' משמע שהכתפין הם דעת דז"א וכן דרושי הצלם פרק א', ועי' שער הולדת או"א וזו"ן פרק א' שגרין הוא גלגלתא, ויתכן שהוא כולל את כל המוחין.

¹⁰⁵⁴ עי' אד"ר קלה ע"ב: אתפשטו אשא מסטר חד ואורא מסטר חד ואורא דכיא קאים עליה מהאי סטר כו'.

תרגום: התפשט אש מצד א' ואויר מצד א', ואויר הטהור עומד עליו מצד זה וכו'.

¹⁰⁵⁵ עי' לעיל הערה 1052.

¹⁰⁵⁶ עי' ס"י פ"ג מ"א ז"ל, ג' אמות אמ"ש, יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים.

¹⁰⁵⁷ של ז"א.

¹⁰⁵⁸ דאינו מתלבש אלא הארתם דד' בחי' בנה"י דאימא אבל עיקרם נשאר מבחוץ בסוד אור מקיף שהם מקיפים לרישא דז"א וכצ"ל וכנגד מציאות הב' כשנכנסו בה קודם שיכנסו בז"א הוא ש"ן דג' רישין והבחינה הא' קודם שיכנסו גם בה הוא ש"ן דד' רישין ומבואר כל זה באריכות בספר ק"ב ובשער הנסירה (לש"ו), ועי' שעה"כ דרוש ד' דתפילין (לש"ו).

¹⁰⁵⁹ עי' זהר ויצא קנה ע"ב.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

היבם, ומכוין לבו (שם), רוח של מת דבגווה, וגם נשמתו אליו יאסוף (שם), פי' כי הוא מקבץ ומאסף נשמה עם רוח שהיו שם, וז"ס רוחו ונשמתו אליו יאסוף¹⁰⁶⁰ רכ"ח (שם).

שער המלכים פרק ג'¹⁰⁶¹

ונבאר עתה מה היה ענין מיתת המלכים. הנה נתבאר בפרק הקודם כי יש שינוי בג' נקודות הראשונות שהם בחי' א"א ואו"א, שכולם יצאו כל אחד מהם כלול מ'י, וגם שיצאו כל א' מחוברות כל ה'י שבהם כלולות זו בזו דרך קוין¹⁰⁶², משא"כ בזו"ן כנזכר היטב, ולכן לא היה הפגם והשבירה שוה בהם. וההפרש הוא כי להיות נקודות של או"א יותר מתוקנים, וגם שהיו כלולים כל א' מ'י, לכן היה בהם ב' שינוים, הא' הוא שהכלים רכ"ח שירדו מן או"א לא ירדו רק מבחי' כלים אחוריים דאו"א שלהם בלבד, אבל הכלים דבחי' פנים לא נשברו. משא"כ בזו"ן, שכל בחי' הכלים דפנים ואחוריים נפלו ונשברו. עוד היה שינוי ב', כי הכלים דאו"א לא נשברו שבירה גמורה הנקרא מיתה רק ירידה לבד למטה ממקומם, אבל נשארו עומדים בעולם אצילות עצמו במקום שהיה עתיד להיות מקום נוקבא דז"א, לכן לא נזכר בהם בחי' מיתה רק בז' מלכים תחתונים, שבהם נאמר וימת, כי ירדו למטה מעולמן ונפלו לעולם הבריאה כנ"ל (שבירה ב') באורך. ונפלו ממש תוך הקליפות ונתבטלו שם בתוכם, ושם לקמן נתבאר באורך השינוי שהוא בג"ר עצמן כי גם בהם היה חילוק וע"ש.

ר"אמנם בכאן נתבאר מאו"א ולמטה מה ענינם. ותחלת הכל נקדים לך הקדמה א', והוא, כי בכל בחי' שיש זכר ונקבה יש ד' בחי' וזה סדרן לפי מעלתן ממש"ל"א מלמטה למעלה רל"ב: תחלה היא מדרגת אב"א רל"ג, פי' שיהיו זו"נ רל"ד אחוריים דבוקים זה לזה והפוכים אחור נגד אחור. למעלה מזה מדרגה ב', והוא שיהיו אחור בפנים, שיהפוך הזכר אחוריו נגד פני הנקבה ואז יש מעלה בזה שמקבלת הנוקבא מהזכר דרך הפנים, אבל עדיין אינה מקבלת רק אור של אחוריים מהזכר ואינה יכולה לקבל אור הפנים שלו. למעלה מזה מדרגה ג' המעולה ממנו והוא פנים באחור, שפני הזכר מביטים באחורי הנקבה, ובזה יש מעלה יתירה שמקבלת הנקבה אור הפנים ממש, אלא שלחיות אור גדול אינה מקבלתו אלא דרך אחור שלה, ואז שם מתעבה האור, וכאשר יתעבה יוכל אח"כ האור לילך דרך אחור ולהגיע עד הפנים שלה ואז תוכל לקבלו. וז"ס הפסוק (משלי כ"א) חכם באחור ישבחה¹⁰⁶³ רל"ה, כי כאשר החכמה שהוא זכר יפנה בפניו אל אחורי הנוקבא

סג מאיר האוצר

¹⁰⁶⁰ ע"י ספר הגלגולים פרק ח (לש"ו). כוונתו לסוף הפרק: ודע, כי המתגלגלים ע"י יבום גם הוא זוכה אל נר"ן בפעם א' וכמ"ש בפרק יב, ולכן נרמז בר"ת יש"א ברכ"ה מא"ת יבם, לרמוז כי יזכה לנר"ן ביחד דוגמת המתגלגל ע"י יבום והבן זה. גם זה נרמז בפסוק ויגיע כל בשר יחד וגו', כי כל ג' חלקי אדם הנקרא בשר שהם נר"ג, צריך אדם לגווע גם למות בעבורם כדי להשלים כל חלק בגלגול אחד. אמנם אם האדם יהיה חכם וישים כוונתו אל לבו בעת השינה ויכוין כנזכר, הנה רוחו ונשמתו אליו יאסוף, ר"ל אל הנפש עצמו, ויאסוף אותם עמו ויחברם, והוא אחר שתיקן שלמותם כנ"ל, ולא יצטרך עוד אל גלגול וגויעה ומיתה אחרת. אמנם אם אין בו חכמה לכוין ולהשמיק את רוחו אליו כנ"ל, יצטרך למות כדי שאח"כ תבוא רוחו בגלגול אחר ע"י הנפש הגר כנ"ל, עד שיתקן, ואז יחזיר למות אם אינו יודע לכוין ותבוא נשמה בגלגול אחד באופן שיצטרכו לו כמה גלגולים, מפני שאין בו חכמה לכוין כנזכר, מש"ה ימותו ולא בחכמה. ולקמן בע"ה יתבאר ענין הנפש שנשלמה ואין אדם יכול להמשיך את הרוח כנ"ל מה הוא עושה מימות הנפש בעה"ז וע"ש.

ע"ח שער המלכים פרק ז¹⁰⁶¹

¹⁰⁶² מכאן משמע שזה היה בפרטות, כלומר ש"ס דכתר דנקודות היו בסוד ג' קוים, אמנם ע"י לעיל הערות 323 ו, שמשמע ש"ס דכתר דנקודות היה בקו א' ורק כתר וחכמה ובינה היו שלשתם בג' קוים.

¹⁰⁶³ אם הם היו פב"פ היה הדבר מבטל את גבורותיה לגמרי, ומזה שהוא מקבל דרך אחוריים הרי שהוא ממתיקם בדרגה הנצרכת לאותה העת (הקדו"ש פב ע"ב). ע"י בהגר"א על ספד"צ ב ע"ב, ז"ל, וחכם באחור ישבחה, שמביא מקור לענין זה מהקדמת הזוהר (דף ב ע"ב) א"ל צדי צדי אנת וצדיק אנת.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שהיא בינה, ישבחנה יותר ממה שהיה (בעת) ר"ל בהיות להיפך אחורי הזכר בפני הנקבה. מדרגה ד' למעלה מכולם הוא פב"פ, פי' שניהן זכר ונקבה פונים פניהם זה לזה, ומדרגה זו היא תכלית השלימות ר"ל. ודע כי באו"א היו בהם ג' מדרגות הנזכר, שהם אב"א ופנים באחור ופב"פ, וחסר מהם מדרגה ב' שהיא אחור בפנים, אבל בזו"ן היו ארבעתן כולם ר"ל.

וטרם שנבאר חלוקות אלו נבאר בקיצור ענין התיקון מה עניינו. הנה נתבאר כי לא היתה השבירה אלא בכלים שלא יוכלו לקבל האור שלהם, נמצא שכאשר בא התיקון עיקרו היה לבחי' כלים, אבל בענין האורות והעצמות שלהם לא נתחדש דבר בהם מחמת העיבורים ויניקות, רק ענין אחד, והוא שבתחלה בהיות הכלים בחי' נקודות קטנות בלתי פרצוף, לא היו האורות מוציאים חלקיהם לפועל, ולא היו יכולים נד"ע"ב להראות פעולתן וכחם, כי היו נכללין בנקודה קטנה¹⁰⁶⁴. ואחר שנתקנו הכלים בבחי' פרצוף גמור, אז גם האורות יכלו להראות פעולתם וכחם ר"ל ולהוציאם ר"ל לחוץ, כי הרי הנקודה קטנה נעשית כצורת רמ"א ראש ואזן ופה וכיוצא¹⁰⁶⁵, ואז יכלו להראות פעולתם לחוץ רמ"ב, ואמנם הכלים עצמן נתוסף בהם שנעשה בהם בחי' פרצוף ממש רמ"ג.

והענין כי תחלה נעשה מנקודה הא' עתיק וא"א כנ"ל, ואח"כ מן הב' והג' נעשו בחי' ב' פרצופים דאו"א, כי עלו אותן אורות ב' נקודות הנ"ל והלבישו לחגית דא"א כנודע, כי שם מקומם, וע"י אותו הכסוי והלבישה נעשה להם בחי' כלים ופרצוף שלם עם הבחי' של הכלים הראשונים שלהן עצמן שנשברו בתחלה. ועתה הובררה הקדושה מהם ונתעלית ונעשית פרצופי או"א. ואח"כ ע"י עיבור ראשון של ז"א במעי אמו בהיותו ע"ג¹⁰⁶⁶ נה"י דא"א כנ"ל, כי נכללו ג' בג'. והכוונה היתה להלביש אותן ו"ק דז"א שהיו האורות בלי כלים, כי הכלים ירדו בבריאה כנ"ל, ואז נעשה להם שם בחי' כלים בפרצוף שלם, ואז גם הכלים שלהם הראשונים שירדו ומתו נתעלו גם הם ונתחברו עם כליהם האחרים החדשים, ומהכל נעשה יחד פרצוף שלם א' אל הז"א. וכן לנוקבא על דרך הנ"ל.

רמ"א אמנם החילוק שהיה בהם הוא מה שביארנו למעלה, כי או"א וא"א נתקנו בפעם א', אבל ז"א אשר לא יצא מתחלה רק ו' חלקים נקודות רמ"ב לבד, שהם בחי' ו"ק שלו, ולכן אלו הו' נתקנו תחלה במ' חדשים של עיבור, ויניקה, ואח"כ רמ"ב באים לו בסוד תוספת אותן

סמל מאיר האוצר

עי' ע"ח כללים א' ז"ל, וחכם באחור ישבחנה, כי חכם שהיא חכמה, השביח את הבינה והאיר בה בסוד אב"א, עכ"ל. [הערת המלבה"ד:] ולכאורה קשה, שכאן זה בדווקא אב"פ ולא אב"א וכיצד יהיה בו בחינת "חכם באחור", וצ"ע. עי' פת"ש שער התיקון פתח א', שבאופן זה רואים את החסרון שבבינה, ע"ש דברינו במאיר הפתח שכוונתו לבחי' ישו"ת ולא בינה.

¹⁰⁶⁴ דבריו כאן קשים מאד, שכן תחילה יצאה רק המלכות הפרטית שבכל י' הנקודות, ובתיקון יצאו כל א' מהם כאשר היא כלולה מכל י"ס. אלא נראה שלכאורה אפשר לבאר את דבריו בב' אופנים: א) המלכות יצאה בשבירה, יצאה בלא תוספת של שום דבר אחר עמה, והמלכות שיצאה בתיקון, שהוא החלק הקטן ביותר מאותן בחינות היינו הך. ב) ה"ס שיצאו בגלוי היו טמונים בהעלם במלכות שיצאה בנקודות, וע"י לעיל שער ב פרק ג' ד"ה והנה כמ"ש לעניין או"פ ואור המקיף [או"פ ואור המקיף בשרשם הם דבר א' ואחר שירדו ממקורן ונתפשטו הם מתחלקים זה מזה כל אחד לפום מדריגתו אליה ירד (ביאורים ח"ב ה ע"א). וע"י הקדו"ש יט ע"א שמשום שבשרשם הם א', חשקם תמיד הוא לידבק זה בזה ולכן הם משלחים הארות זל"ז], שכן בשרשם הם אותו אור, אמנם מכיוון שרק א' מהם יכול ליכנס לכלי וא' לא, ממילא מתחלקים והמקיף נותר בחוץ, ויתכן לומר שהוא הדין לכאן, וע"י לעיל הערה. Error! Bookmark not defined. וע"י יהל אור ח"א ו ע"ד ז"ל, והענין שנקרא ספירות ע"ש המספר לא ע"ש הדברים הנספרים, כי הע"ס הן במחשבה לבד שלכן נק' עשר חכמות, ונק' בלי מה, ואין דבר בעולם שיהיה במחשבה לבד רק המספר שאין ניכר בדברים עצמן, ע"כ. ממילא יתבאר לפ"ז, שאכן הספירות יכולים להתגלות בכל פעם במקום אחר.

¹⁰⁶⁵ דוגמא לזה, כשהנוק' דז"א עומדת מאחורי ז"א, אזי היא בבחי' גולגלתא סתימא בלא תיקונין דגלגלתא, ותיקונה הוא נסירתה ותיקון תיקוני גלגלתא (בהגר"א על ספד"צ כו ע"ג ד"ה ויאמר).

¹⁰⁶⁶ כלומר מתלבש על גבי.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ג' החלקים הראשונים שהם המוחין שלו שלא יצאו בתחלה. ולפי שבתחלה חסרו ג' ביחד ממנו, לכן גם עתה באים לו כל שלשתן יחד בעיבור הב'. והבן היטב מה ענין עיבור ויניקה ומוחינ' דז"א המוזכר אצלינו בכ"מ ושים דעתך לזה. וכן בנוקבא דז"א אשר כל המ' חלקים התחתונים שלה לא באו תחלה בסוד שורש ועיקר, לכן בעת התיקון באים כולם יחד אליה בבחי' תוספת לכד ברנע אחד, ואין בה הבחי' שיש בז"א שהם עיבור ויניקה ועיבור ב'1067, לפי שהכל באים ביחד.

והנה אחר שנתקן ז"א נקרא רה"י1068, כי הנה טעם וסבת העיבור של ז"א היה מפני זה, לפי שבתחלה היו ו' חלקים נפרדין זה מזה בסוד הרה"ר כנ"ל1069, לכן נכנס בסוד העיבור תוך אמא כדי לאסוף החלקים האלו הנפרדין תוך מעי בינה. ואז מחמת היותן רמ"ח מקובצים יחדיו, וגם לסבת שנתוסף בהם עתה אור אמא, בכח ב' סבות אלו יתחברו יחד ויתקשרו יחד. ואז בזה העיבור הראשון נתחברו יחד ו' חלקים בבחי' קוין כנודע. והוא כי חסד נכלל בנצח, וגבורה בהוד, ות"ת ביסוד, ואין (וענין) רמ"ח זה נקרא ג' כלילן בג' כנ"ל, עד שיעברו ג' ימי קליטה ואז נתחברו כולם יחד חיבור אחד יותר מעולה1070, והוא שכל חלק וחלק מהם נכלל מכל ז"ת, כמבואר אצלינו בענין התפילין שיש בהם כ"א אזכרות1071. לפי שבהיותן שם בסוד עיבור ראשון היו בסוד ג' כלילין בג', ולא נשאר (נ"א ניכרו) ר"ק הג' לבד, והיה כל א' מהם כלול מכל הז', הרי כ"א. כי הז' היא נקודת המלכות, ואז הז"א בסוד ו' שבתוך אות ה' ראשונה שהיא אמא, והם ו"ק, והמלכות היתה נקודתה בסיום הוא"ו (נ"א הו"ק) רנ"א, בסוד אושיט פסיעה לבר1072 הנזכר פ' בלק (דף רג ע"ב) בפסוק (במדבר כד יז) אשורנו ולא קרוב כמבואר אצלינו. ואז נעשה רה"י, כי נעשו כולם יחוד ואחדות אחד. וז"ס שאמרו בתיקונים קס"ו (עז ע"א) רה"י גבהו עשרה דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ורחבו ד' יהו"ה. פי' כי נודע דהו"ה דמ"ה, דמלוי אלפי"ן, הוא בז"א, אשר המלכים הו"ה שלו נתחברו יחד ונתקנו ונתקשרו ונעשה מהם בחי' הו"ה זו דאלפי"ן, מקושרת אות באות יחד בשם א' יחיד ומיוחד, ונקרא רה"י.

ודע כי אע"פ שאנו אומרים שנתקנו אלו הז' מלכים של זו"נ, עכ"ז בהכרח הוא שלא נגמר בירור שלהם להצטרף ונשאר קצת ניצוצי קדושה שלהם בתוך הקליפות הנקראים סינים שלהם, והם נקרא רה"ר, בסוד (שמות ה ה) הן רבים עתה עם הארץ, שהם (נד ע"ג) הקליפות, לפי שלא נתקנו ונשאר נפרדין בבחי' רבים. והנה בימות החול השכינה שהיא נוקבא דז"א היא בגלות בין הקליפות. והבן ענין השכינה בגלות מה

סמל מאיר האוצר

1067 עי' שער המלכים פרק ד' ובמבו"ש הנדמ"ח כב ע"א. והנה אנו רואין כי היניקה אשר מסוד דדי בהמה היה גם בזר"ן רק מעתיק ולא מאר"א, כי לא נמצא סוד דדי בהמה גם באצילות רק בעתיק ולא בשום פרצוף אחר. ור"ל כי גם הזר"ן נתקנו רק על ידי יניקתם מסוד דדי בהמה דעתיק, ולא מדדי בהמה דאימא. אמנם הקליפות הם יונקים מסוד דדי בהמה דהמלכות כמ"ש בשער הקלי' פ"ב ופ"ד, אבל תיקוני כל הפרצופים הוא רק ע"י סוד דדי בהמה דעתיק, ולכן לא נמצא דוגמתם באדם בעוה"ז, כי כל עניינם הוא כדי להתתקן לעלות לאצילות שהוא סוד אדם. וכל העולמות ב"ע הם סוד בהמה, והתפשטות הפרקין תתאין דנ"ה למקום הבריאה, הנה נעשו עי"ז לסוד דדי בהמה, ומהם יונקים באמת כל העולמות ב"ע תמיד כל משך זמן דעולם הזה, כמו שכתבנו בארוכה בספר הכללים כלל טו ענף ז' אות ה'. וכן יתוקנו עי"ז לעת"ל בהתחדש העולם לעלות כולם בסוד אצילות, והוא ע"י עתיק דוקא, כי הוא הראשון לקבלת אור א"ס, וכן מתקנים על ידו גם עתה תמיד כל הניצו"ק השייך לחלקי אצילות כמ"ש בחשמ"ל פרק ג', ע"י יניקתם מאותן הדדי בהמה ומתקנים עי"ז שיוכלו לעלות לאצילות (לש"ו לקמן שער יז פרק א').

1068 עי' לעיל שבירה ב'.

1069 עי' שעה"ק נה ע"ג שהי' מלכים היו נפרדים ולא רק ו' (הרב ציין לרחוה"נ ג ע"ב).

1070 וזה עוד בכלל ג' כלילן בג', אלא שכל החג"ת מתלבשים בנה"י ואין להם גילוי, ועי' לעיל

הערה 575.

1071 עי' אנ"כ א' ומבו"ש מא ע"א.

1072 עי' שער אח"ף סוף פרק ג'.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ענינה¹⁰⁷³, והנה היא נקראת שם ב"ן, שהיא הוי"ה דמלוי ההי"ן כנודע, היא מבררת ברורין מתוך הסיגים, והיא מעלה אותן למעלה בסוד מ"ן ושם נתקנים. והבן זה מאד היטב ביאור מ"ן מה ענינה. אמנם בשבת עולה מתוך הקליפות למעלה ואינה בגלות¹⁰⁷⁵, ואמנם הזווג אשר לה בשבת עם ז"א הם נשמות חדשות (נ"א הם חדשים) ולא מן ברורים האלו. והנה זהו סוד איסור שבת המוציא מרשות לרשות, כי הנה המוציא מרה"י לרה"ר גורם להמשיך הברורים הקדושים שכבר הובררו ונעשו רה"י ומוציאין לרה"ר שהם הסיגים והקליפות, ומערבב קודש בחול¹⁰⁷⁶. והמכנים מרה"ר לרה"י הוא גורם שהשכינה תרד בשבת למקום הסיגים ותברר מהם ברורים להעלותן משם שהוא רה"ר למעלה אל רה"י, וגם זהו פגם גדול מאד מאד. נמצא כי איסור המכנים מרשות הרבים לרשות היחיד תלוי במלאכה אחרת, והוא הבירור מכלל ל"ט מלאכות דשבת, כי כן הבורר עצמו גורם דבר זה הנ"ל, שתגלה השכינה בין הקליפות ותברר ברורין מהקליפות והסיגים¹⁰⁷⁷.

שער המלכים פרק ד¹⁰⁷⁶

ואחר שנתבאר בחי' התיקון בדרך קצרה נחזור לבאר כסדר המדרגות הנ"ל שהם: אב"א, ואחור בפנים, ופנים באחור, ופב"פ. הנה טרם שהיה שום תיקון כלל בכל האצילות אפי" בעתיק יומין, הנה בצאת האורות של או"א ונכנסו בתוך הכלים שלהם, בהיותן עדיין בסוד נקודים כנ"ל היו אב"א, לפי שהנה נודע כי או"א עומדין בב' צדדי א"א, זה בחסד שלו וזה בגבורה, ובהיות או"א פב"פ אז אור הפנים של א"א יורד ונמשך ביושר באמצע בין פני אבא לפני אמא ומאיר בפני שניהם. והנה בהיותן עדיין בסוד נקודה בלתי תיקון כבר נתבאר אצלינו זה גרם שבירת כלים, לפי שכאשר לא היה עדיין שום תיקון היה האור בא בלתי מסכים, והנה הם אורות גדולים ובלתי מסכים, ואז אין הכלים יכולים לקבל¹⁰⁷⁸ ומתבטלים, ואחר התיקון בא האור ממועט דרך מסכים ויכולין הכלים תחתונים לסבל ג"כ¹⁰⁷⁷. והנה כאשר עדיין לא היה שום תיקון, אפילו בע"י, היה אור גדול ורב בלתי מסכים, ועי"כ¹⁰⁷⁹ אם היו או"א פב"פ הנה בהמשך אור פני א"א ביניהן כנ"ל דרך החוזה שלו לא היו יכולין לקבל¹⁰⁷⁸ כלל, לפי שבחי' הפנים הם יותר זכים ובהירים ודקים מהאחוריים, והיה האור מובלע ונכנס בהם מאד והיה בלתי אפשר להיותן יכולין לקבלו, והיו נשברים ונופלים גם הם למטה כמקרה זו"נ, והיתה בהם מיתה ממש ח"ו, וע"כ נשאר אב"א. ואז

מאיר האוצר

¹⁰⁷³ כלומר, ד"ז ששם ב"ן יורד לבי"ע לברר ברורין, הוא מכיוון ששם ב"ן שבבי"ע הוא המברר תמיד ומעלה את הניצוצין למעלה בסוד מ"ן ושם נתקנים (דע"ה ח"ב נד ע"ב), וזה הבירור נעשה שלא ע"י זכות ומעשי התחתונים אלא על ידי גלות השכינה בלבד. ועי' בספר הגלגולים פ"א וזוהר ויקהל ריט ע"ב בסוד בעצב תלדי בנים (דע"ה ח"ב ככד ע"ב) [כוונתו ללשון זו שבזהר: וכד אולידת קודשא בריך הוא זמין לה חד חויה עלאה רברבא ואתי ונשיך לגבי ההוא אתר ואולידת ורזא דא הרבה ארבה עצבונך והרוך בגין דאיהי מתחלחלא בכל יומא ובעציבו על עובדין דעלמא בעצב תלדי בנים בעצב דא רזא דחויא דעציב אנפיהון דעלמא, ע"כ. [תרגום: וכשילדת, הקדוש ברוך הוא מזמין לה נחש אחד עליון גדול, ובא ונושך באותו מקום ויולדת. וסוד זה "הרבה ארבה עצבונך והרוך", משום שהיא מתחלחלת בכל יום, ובעצב על מעשי העולם "בעצב תלדי בנים", בעצב זה סוד הנחש שמעציב פניהם של העולם.] ובספר הגלגולים כ' שעל ידי שהשכינה בגלות היא מבררת מתוכה את הנשמות הקדושות אשר שם].

¹⁰⁷⁴ פי' שהיא מעלה ניצוצי קדושה למעלה.

¹⁰⁷⁵ [הערת המלבה"ד:] כלומר יש זיווג שעליית מ"ן שלה הוא מאצילות ולא מבי"ע, וממילא הזיווג הוא גבוה יותר, ולכן יתבאר מ"ט עונת ת"ח הוא דווקא בליל שבת, מכיוון שכן אז עליית מ"ן הוא ממקור יותר עליון, ועל ידו באות לעולם נשמות עליונות יותר.

¹⁰⁷⁶ ע"ח שער המלכים פרק ח.

¹⁰⁷⁷ עי' נקודות א' הערה. **Error! Bookmark not defined.**

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בהמשך אור פני א"א דרך החזה שלו, ונמשך ונכנס בין ב' האחוריים דא"א אשר הם עבים וגסים מאד, יותר מבחי' הפנים, ואז אין האור ההוא נבלע ונכנס בהם מאד, כי הוא רוחניות בתכלית, והם השוכים וגסים, לכן אינו נכנס בהם רק אור מועט ויכולין לקבלו, ולכן עמדו בתחלה או"א אב"א, ובוזה לא מתו כשאר מלכים שמתו ממש וירדו לעולם הבריאה. אמנם האחוריים שלהם¹⁰⁷⁸, אותן אשר לא יכלו לקבל אור עליון, אפי' בהיותן בסוד אב"א, נתבטלו, והכלים שלהם של בחי' האחוריים ההם ירדו למטה ונשארו בעולם אצילות במקום שהיתה נוקבא דו"א¹⁰⁷⁸, בחי' הכלי של הנקודה שלה כנודע. (נד ע"ד) וכמבואר שכל הי' כלים יצאו קודם שיצאו האורות. ועי' לעיל (שער השבירה פרק א') אימתי נשתברו האחוריים דא"א, כי שם נתבאר באורך.

והנה כאשר ירדו אלו האחוריים ירדו אחורי אבא כלולים מי"ם ואחורי אמא כלולים מי"ם ג"כ. ואחורי אבא ירדו ונפלו ועמדו נגד הפנים של נוקבא דו"א, ואחורי אמא ירדו גם הם ונפלו ועמדו נגד האחוריים של נוקבא דו"א, והיא נשארת עומדת באמצעיתא, אלו באחור ואלו בפנים, ונשארו או"א אב"א. ונמצא כי הכלים של מלכים דו"ן כאשר נשברו מתו ממש ונפלו לעולם הבריאה במקום הקליפות, אשר היא בחי' המות כנודע, בסוד (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח וגו', שהם הקליפות. אבל אחוריים דא"א נקרא ירידה מגדולתם לבד, כי נפלו ממדרגתן העליונה שהיו באחורי או"א. והיה¹⁰⁷⁹ למטה במקום נוקבא דו"א באצילות, באופן כי מתחלה היו האחוריים האלו נקרא מלכים ממש, וברדתן למטה נעשו שרים. וזה סוד הפסוק (ישעיה י ח) כי יאמר הלא שרי יחדיו (כולם)¹⁰⁸⁰ מלכים, כי השרים האלו שהם נקראו שרים בהיותם למטה במקום נוקבא דו"א, הנה בתחלה בהיותן למעלה היו מלכים כמ"ש בע"ה, כי מאלו האחוריים נתקנו ונעשו בחי' יעקב ולאה, ונוקבא דו"א נקרא רחל והוא¹⁰⁸⁰ נקרא ישראל. והנה שרה היא רחל, ושרי אשת אברהם היא בלאה, וז"ס הלא שרי, כי אותיות הלא אותיות לאה, כי מן השרים האלה נעשית לאה, כמ"ש למטה בע"ה ענין מציאותן היטב.

¹⁰⁸⁰והנה¹⁰⁸⁰ כאשר התחיל ע"י להתתקן תחלת כולם כי הוא הראש העליון שבג' רישין הנזכר בריש אדר"ז (רפח ע"א), אשר שלשתן אלו כלולין בנקודה ראשונה של אלו י' נקודות כנ"ל. ונודע כי כשנתקן נעשה פרצוף גמור ב"ס¹⁰⁸⁰, והנה כשהתחיל להתתקן עתיק יומין ונעשה לו בחי' ראש שבו, הנה הג"ר שבו נתקנו תחלה ביחד שהם כח"ב שבו, שהן כללות רישא דעתיק, אשר לבחי' זו הראש קראוהו באדר"ז (רפח ע"ב) רישא עלאה דלא אתיידע. פי' כי הנה בחי' פרצוף עתיק, הג"ר¹⁰⁸⁰ דיליה אינן מתלבשים ומתעלמים כלל תוך א"א, ונשארו בגלוי, כי איננו יכול להשיגו ולהלבישו, ולכן זה הראש נקרא רדל"א¹⁰⁷⁹. אמנם ז"ת שבו שהם סוד ז' ימים אלו, הם מתלבשים תוך א"א כנודע¹⁰⁸⁰, כי יש לו בהם קצת השגה, ולבחי' אלו הז"ת שלו הם הנקרא עתיק יומין¹⁰⁸⁰, ר"ל עתיק של בחי' ז"ת הנקרא ז' ימיר¹⁰⁸⁰ קדם כנודע, ובהם יש קצת השגה וידיעה.

סמל מאיר האוצר

¹⁰⁷⁸ עי' לעיל הערה 476.

¹⁰⁷⁹ והוא דוגמת כל תחתון שאינו יכול להשיג מהבחינה דעליון כי אם את הז"ת שבו (דע"ה ח"א מג ע"א בצירוף כללים ח"ב קט ע"ד).

¹⁰⁸⁰ בגלל זה נקרא הא"א ע"ק, ע"ש שמתלבשים בו הז"ת דעתיק (ביאורים ח"א כח ע"א). לכאורה צ"ע, שכן כאן מבאר שכל הז"ת דעליון מתלבשים בתחתון ואילו במקום אחר (נקודות ב') איתא שרק הנה"י דעליון מתלבש בתחתון. והנה בהקדם ביאור הדבר עי' נסירה ז' שכל התלבשות של עליון בתחתון היא רק בטפה הזרעית שבה, כך שעיקר האור נשאר למעלה ורק תמצית ממנה יורדת למטה הנעשית מכל הז"ת (ובעיקר מהביעין הרי הם הנה"י) [ענין התלבשות הוא רק בטפה הזרעית עי' לעיל הערה. Error! Bookmark not defined. (ביאורים ח"ב צ ע"ג)].

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנהגה אחר שנתקן רישא דע"י כנ"ל, נתמעט האור קצת ע"י רישא דעתיק שנתקן ונעשה¹⁰⁸¹ פרצוף, ועובר אור העליון דרך המסכים ההם, ועתה יש באבא כח לקבל אור העליון אפי"ר^ט דרך הפנים שלו, לפי שהוא זכר והוא רחמים, אבל אמא שהיא נוקבא דינין, עדיין אין בה כח לקבל אור עליון דרך הפנים שלה אלא באחור, ולכן החזיר אז אבא פניו במקום הזה דא"א והיה מקבל האור עליון דרך פנים, ואמא נשארה כמו שהיתה תחלה. ונמצא עתה עומדים או"א פנים ואחור^{ר"ט} שהיא מדרגה הג', וחסר מהם מדרגת ב' של אחור בפנים, ותכף עלו במדרגת מעלת^{ר"ב} הג' שהיא פנים באחור, וטעם הדבר הוא לפי שכיון שהחוי"ב שבראש עתיק יומין שניהם נתקנו יחד כלל^{ר"ט} ולא הקדים זה לזה, לכן גם או"א שהם בחי' חו"ב כגודע היה בהם ב' תיקונים ביחד, כי היו בתחלה במדרגה ראשונה אב"א, ותכף עלו ב' מדרגות יחד והיו פנים באחור, שהיא מעלה ג' כנ"ל. ואמנם פשוט הוא כי האור הנמשך מן אבא אל אמא, בין אם יהיה בבחי' פב"פ או בחי' פנים ואחור^{ר"ט}, לעולם הוא בא מן עשר ספירות שבו בשווי אחד, לפי שלעולם אבא הוא עומד בבחי' פנים בב' המדרגות כנ"ל, אבל השינוי הוא באמא, כי בהיותן (נה ע"א) פב"פ גם היא עם אבא אז הארה הבאה מן עשר ספירות דאבא אליה מקבלת הארתה בפנים שלה בתחלה, ושם הם מאירין עיקר הארה, ואח"כ מהאורות^{ר"ט} שנשארו הם הולכים אל האחוריים שלה ומאירין בה ואינם חלק אחד ממאה חלקי האור, כי כולם ניתנין (בהם)^{ר"ט} אל בחי' הפנים שלה. אבל בהיותה אחוריה נגד פני אבא, אע"פ שהארה עצמה^{ר"ט} אינה משתנית כנ"ל, כי גם עתה באה דרך פנים שלו, עכ"ז האורות האלו עיקרן מאירין באחוריים שלה, ואע"פ שהם גסים ועבים, עכ"ז ההארה שלוקחים אם מעט ואם הרבה הנה עיקרו ניתן באחוריים שלה, ושיווין מאירין בפנים שלה. נמצא כי בהיות אמא פב"פ עם אבא, הפנים שלה מרווחים יותר מן האחוריים, ובהיות אחורי אמא נגד פני אבא, האחוריים מרווחים הרבה, כי האחוריים שלה עתה מאירין בהם פני אבא ממש, ומתמתקין מאד יותר מכאשר היתה פב"פ שלה, אבל הפנים^{ר"ט} עתה הם גרועין. נמצא עתה כי האחוריים דאמא נמתקו ונתקנו תיקון נוסף על אחורי אבא, כי אחורי אבא אין אור פנים העליונים מהם מאירין בהם כמו שיש אל אחוריים דאמא, אך בבחי' הפנים יש יתרון לאבא על אמא, כי פני אבא היה בהם כח כדי לקבל אור העליון, ופני אמא לא היה לה כח לקבלו ונשארה בסוד פנים באחור^{ר"ט}. ואמנם שינוי ב' בחי' אלו שיש באו"א, שבבחי' א' יש יתרון ומעלה לאבא ובבחי' אחרת יש יתרון לאמא על אבא, זה גרם שינוי אחר בענין ב' אחוריים הראשונים שנפלו תחלה למטה שנעשה מהם יעקב ולאה כמ"ש למטה בע"ה.

והנהגה¹⁰⁸² עדיין א"א בסוד נקודה בלתי תיקון ומכ"ש השאר אשר תחתיו. ואח"כ נתקנו החו"ג דעתיק יומין, ואז נתקן ג"כ כתר וחכמה דא"א, שהם התריין רישין תתאין מג' רישין הנזכר באדר"ז (רפח ע"א). והטעם הוא במה שנתבאר אצלנו כי חסד וגבורה דע"י מתלבשין תוך כתר חכמה דא"א, ואמנם הבינה דא"א עדיין לא נתקנה עמהם. והרי בזה שינוי א' שיש בין עתיק לא"א, כי עתיק נתקנו ג"ר שלו ביחד, וא"א לא נתקנו ביחד אלא ב' ראשונות שבו לבד. והטעם הוא כמ"ש עתה הקדמה א', והוא כי יש שינוי אחד בין פרצוף א"א לכל שאר פרצופים דאצילות, והנה הענין הוא כי בכל פרצוף של ע"י ואו"א וזו"ן יש בכל ראש מהם ג"ר שהם כח"ב של בחי' פרצוף ההוא, אבל בחי' פרצוף של א"א אין בראש שלו רק כתר וחכמה בלבד, וכתר נקרא גלגלתא דא"א, והחכמה נקרא מוחא סתימא שבו. ובזה תבין למה באדר"ז מזכיר ג' רישין שהם, א' רישא דעתיק, וב' רישין דא"א שהם כתר וחכמה עלאה, ולמה לא (נה ע"ב) הוזכר בינה דא"א ויהיו ד' רישין. אבל הטעם הוא כי רישא דעתיק יומין אע"פ שיש בה ג"ר, עכ"ז לרוב העלמן נקרא רישא חדא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לחוד, וגם שנקרא רדל"א כלל, וכתר חכמה שבראש א"א נחשבין לב' לרוב גילויין בערך רישא עילאה, והרי הם ג' רישין, כי כולם בחי' רישין¹⁰⁸³ באדר"ז. ואמנם בינה דא"א לא יכלה לעלות ולהיות בראשו ונשארה למטה בגרון דא"א¹⁰⁸³, ולכן אינה נקרא רישא. ומעם ירידתה שם בגרון משא"כ בשאר פרצופים כנ"ל, הוא לפי שא"א מלביש לעתיק לז"ת שבו כנודע, ואור עתיק יומין גדול מאד מאד ואין כח בבינה דא"א לקבל אור דע"י בהיותה קרובה ברישא דא"א, וכאשר ירדה למטה בגרון דא"א ונתרחקה מעט יכלה לקבל אור עתיק יומין שם, אבל בשאר פרצופים שאור עתיק יומין מרוחק הרבה מאד מהם, כי א"א מלבישו וסותם הארתו, לכן יש יכולת וכה אפילו בבינה שבכל פרצוף ופרצוף להיות ביחד עם חברתה שהיא החכמה של הפרצוף יחד שניהן למעלה בראש הפרצוף ההוא.

ואחר שבארנו מה שנתקן בא"א נבאר מה שנתקן באו"א, והוא כי עלו במדרגה ד', והוא שחזרו יחד פב"פ, אמנם עדיין הם בבחי' נקודות בלתי תיקון. ואח"כ נתקנו נה"י דע"י, וגם אז נתקנו חג"ת דא"א, וגם התחילו לתקן ב' רישין דאו"א אשר כל אחד מהם כוללת ג' רישין הנ"ל. והענין הוא כנודע, כי נה"י דעתיק מתלבשין תוך חג"ת דא"א, וחג"ת דא"א תוך כח"ב דאו"א, ולכן כל אלו הבחי' נתקנו יחד זא"ז, והנה נתבאר ענין או"א שלא היתה בהם רק ג' מדרגות וחסר מהם מדרגה ב' שהוא אחר בפנים לסבה הנ"ל.

ונבאר ענין זו"ן שבהם היו כל המדרגות הנ"ל, וזהו סדרן: הנה נודע כי זו"ן הם מבחי' נה"י דא"א, כי שם מקומם כנ"ל, ולכן לא קבלו שום תיקון והארה כאשר התחיל תיקון רישא עלאה דע"י כנ"ל, על דרך או"א שחזרו אז פנים באחור כנ"ל, אבל זו"ן לא התחילו (להתתקן)¹⁰⁸⁴ התיקון והארה בהם עד שהתחיל התיקון דרישא דא"א, וכבר נתבאר לעיל כי רישא דעתיק נתקנו כח"ב שלו יחד למעלה במקום הראש, משא"כ בא"א שתחלה נתקן כתר חכמה שלו בראשו, ואח"כ נתקן הבינה שלו למטה בגרון, ולכן נתוספה בזו"ן מדרגה הב', משא"כ באו"א. והוא כי כאשר נתקנו כתר וחכמה דא"א בראשו, אז חזרו להיות אחר בפנים, פ"י אחר דז"א נגד פנים דנוקבא, וכאשר נתקנה בינה דא"א חזרו בסוד פנים באחור, ר"ל פנים דז"א נגד אחר דנוקבא. וכאשר נתקן נה"י דעתיק שאז נתקנו (בו)¹⁰⁸⁵ חג"ת דא"א, ואז נתקנו כח"ב דאו"א שהם הראש שלהם, אז חזרו זו"ן פב"פ ועדיין הם בבחי' נקודות בלתי תיקון כלל. ואחר שנתקנו או"א (נה ע"ג) אז היה מציאות לתקן זו"ן, ואז ז' המלכים שהם הכלים שלהם שנפלו למטה בעולם הבריאה העלם המאציל באצילות תוך במן אמא עלאה, ושם היו בסוד העיבור¹⁰⁸⁵ וכו' כמ"ש בע"ה.

שער לא פרק א מ"תפ"ב

השער חמשה עשר

שער פרצופי זו"ן ויתחלק לה' פרקים

ועתה צריך לבאר ענין זו"ן מי הם, ואחר כך נבאר בחי' עיבור ב' שלהם לצורך המוחין דגדלות. גם יתבאר ענין ד' בחי' שמצינו, והם: ישראל, ויעקב, רחל, ולאה מה ענינם¹⁰⁸⁴. הנה נודע, כי ישראל ויעקב הם בחי' ז"א¹⁰⁸⁵, ורחל ולאה הם בחי' הנקבות

סג מאיר האוצר

¹⁰⁸³ מבואר באריכות בשער יג פרק ח.

¹⁰⁸⁴ עי' פת"ש גדלות דז"א סג ז"ל, ז"א נמשכים ממנו כמה מיני הארות ופרצופים שונים המזהירים מן המוחין דאו"א שמתלבשים בו, והם סוד לאה ויעקב.

¹⁰⁸⁵ עי' פת"ש גדלות דז"א סג ז"ל המדרגות שהם בז"א ישנם ג"כ בחציו שלמטה המכונה בשם יעקב, והוא כמו שמצינו למטה שיעקב וישראל הם ב' מדרגות שלו, שכ"ז שלא נתגדל במעלתו העליונה נקרא בשם יעקב, כמ"ש (עמוס ז ב) מי יקום יעקב כי קטן הוא, וישראל נקרא שמו כאשר נתגדל למעלה, כמ"ש (בראשית לב כח) לא יעקב יאמר עוד שמך וגו' כי שרית וגו'. שכאשר הקדושה שולט והסט"א נכנעת תחתיו, אז נקרא ישראל שמורה שז"א מנהיג הנבראים במדרגתו העליונה שבו, משא"כ כשמנהיג במדרגתו התחתונה שהוא נקרא יעקב אז יש ג"כ שליטה לסט"א, והוא [סוד] הכ' שאמר הקב"ה לנחש, (בראשית ג טו) הוא יושפך רא"ש של ישראל ואתה תשופנו עק"ב של יעקב. ועי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלהם, אבל בהכרח הוא שהם בחי' חלוקות זה מזה. והענין הוא, כי הנה ז"א הנזכר בזהר בכל"פ חיבורינו הוא הנקרא ישראל, והוא בחי' ו"ס של כללות עשר ספירות דאצילות¹⁰⁸⁶, שהם מחסד עד יסוד כנודע. ונוקבא דז"א היא המלכות העשירית שבי"ס דכללות עולם אצילות כולו¹⁰⁸⁷ ג"כ, והיא הנקרא רחל, כי לכן נקרא רחל עקרת הבית כנודע (וזהר ח"א קנד ע"א), באופן כי זו"ן הם הנקרא ישראל ורחל. ואמנם יעקב ולאה הם הבחי' של המלכים והכלים של או"א, מבחי' אחוריים שלהם¹⁰⁸⁸, שנפלו במקום נוקבא דז"א דרחל דאצילות¹⁰⁸⁹ ונשארו שם ולא למטה בבריאה. ולמטה בע"ה נבאר, כי אע"פ שז"א הוא פרצוף אחד שלם ונקרא ישראל, עכ"ז גם הוא נחלק לבי' בחי', כי עד החזה נקרא ישראל, ומשם ולמטה עד רגליו נקרא ישורון, וכמ"ש (דברים לג ה) ויהי בישרן מלך, ובי' בחי' אלו שהם ישראל וישורן הם נקרא ז"א, ולמטה יתבאר בע"ה.

ונתחיל לבאר ענין זו"ן שהם ישראל ורחל, ואחר כך נבאר יעקב ולאה. ובתחלה צריך שנבאר ענין ז"א ענין¹⁰⁸⁷ המוחין הבאים לו בעיבור הבי' שהם בחי' ג"ר שבו. הנה בעיבור הבי' של הז"א שלצורך המוחין שלו נזדווגו או"א רפ"ג, ואבא הוליד מן מוהר"ג שלו טפה דדכורא והם כללות חו"ב רפ"ג וה"ח וה"ג מבחי' הדעת שלו. גם אמא נתנה בחי' טפת מ"ג שלה והם חו"ב וה"ח רפ"ג וה"ג שהם הדעת שלה כנודע. ואחר היותן בסוד העיבור, ילדה (לב ע"ד) אותם רפ"ג התבונה בסוד לידה, ויצאו דרך היסוד שלה. וכבר נת"ל כי אלו המוחין של ז"א הנ"ל נתלבשו תחלה בתוך רפ"ג נה"י של התבונה, ואח"כ נתלבשו כולם יחד ונתפשטו תוך ז"א. וזה ענינו¹⁰⁸⁹, כי נתבאר באדרא (האזינו דף רצ"ה רצא ע"א) דאבא טמיר ונגניו יתיר מאמא, וע"כ גם הנה"י דאבא נתלבשו תוך נה"י דתבונה באופן זה, כי מוח של חכמה דז"א שנמשך מן אבא נתלבש בנצה של אבא, ומוח של בינה דז"א שנמשך מן רפ"ג אבא נתלבש תוך הוד של אבא, והמוח של הדעת דזעיר אנפין שנמשך לו מדעת דאבא, והוא כלול מן ה"ח מבחינת מוח חכמה דאבא, וה"ג ממוח בינה דאבא רפ"ג. והנה דעת הוזה הוא שנתלבש תוך יסוד דאבא, וכעד"ז נתלבשו ג' מוחין שנמשכו לז"א מצד אמא שהם חב"ד רפ"ג דאמא, ונתלבשו בנה"י דאמא. ואחר כל התלבשות זה שנתלבשו בנה"י דאבא אחר היות בתוכם המוחין דמצד אבא, נתלבשו נה"י דאבא תוך נה"י דאמא. ונמצא א"כ, כי חב"ד דז"א רפ"ג דמצד אבא יש עליהם ב' כסוים ובי' מסכים, שהם הכלים דנה"י דאבא וכלים דנה"י דאמא, אבל חב"ד דז"א דמצד אמא אין עליהם רק כסוי ומסך א' בלבד, שהם כלים דנה"י דאמא. נמצא, חכמה דז"א דמצד אבא וחכמה דמצד אמא שניהן בצד ימין בראש ז"א מכוונים זה תוך זה, ובינה דז"א דמצד או"א שניהם בצד שמאל בראש ז"א מכוונים זה תוך זה, ובי' דעות דז"א דמצד או"א ג"כ מכוונים זה תוך זה. והנה מוח דעת של ז"א דמצד אבא הוא המכריע הבי"ג הכרעות, א' בין חו"ב שמצד אבא וא' בין חו"ב שמצד אמא, אף על פי שהוא נתון תוך כלי יסוד אבא, והם נתונים תוך ב' כלים

מאיר האוצר

¹⁰⁸⁶ אמנם הוא ירד ממקומו לצורך הנוק' ועומד הוא מעתה ג"כ רק בהנה"י כמ"ש"כ ברפ"ח פרק ב' (לש"ו). עיקר שם מ"ה בחג"ת אך לצורך הנוק' שהוא כללית הב"ן והיא בנה"י כי היא שורש לבי"ע שהם למטה, ירד המ"ה ג"כ למטה מהטבור ומעתה המ"ה וב"ן הכללים רק בנה"י דאדם קדמון (כללים ח"ב פא ע"א) – למה זה נצרך כאן?

¹⁰⁸⁷ כלומר מלכות דא"א (כללים ח"ב קלב ע"א)

¹⁰⁸⁸ עי' בספר הליקוטים דף עג [ב] ע"ג סמוך לסופו @ (לש"ו). מכח הד' אחוריים האלו נעשו פרצופי יעקב ולאה לאחר התיקון שמהאחוריים דאבא ויש"ס נעשה פרצוף יעקב העומד מהחזה דז"א ולמטה מצד הפנים ומאחוריים דמלכות דאימא ותבונה נעשה פרצוף לאה שהיא סוד קשר תפילין של ראש מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד חזה שבו עד ראש רחל אמנם מש"כ שנעשה יעקב ולאה מהאחוריים כוונתו היא כלים שלהם אבל האור שלהם שהוא עיקר פרצופם זה נעשה מהאורות דאו"א עצמן אשר לאחר התיקון (ביאורים ח"ב פח ע"ב)

¹⁰⁸⁹ מאז כל אור נכנס בכלי שלו (ביאורים ח"א עו ע"א) @

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דנ"ה דאמא כנ"ל. וא"כ נמצא שיש בדעת הזה ד' בחי' כלולות בו, בחי' חו"ב שלקח מצד חו"ב דמצד אבא, ובחי' חו"ב שלוקח מצד חו"ב דמצד אמא, ואלו הד' נעשין בחי' ד' מוחין, וארבעתן נקרא דעת, והם בחי' חו"ב שלוקח מצד אבא נעשה בדעת הזה חו"ב שבו, ובחי' חו"ב שלקח מצד אמא נעשה בדעת הזה חו"ב בערך חו"ב שבו שמצד אבא. נמצא כי הדעת הזה דו"א שביסוד אבא יש בו כללות ד' מוחין, והם חו"ב חו"ג, וכולם¹⁰⁹⁰ הם ג' מוחין כנודע, כי ה"ח וה"ג שניהן נקרא דעת (לג ע"א) א, א"כ יש בו ג' מוחין חב"ד בפרטות, ושלושתן נקרא דעת דרך כלל, וזה סוד (שמאל א' ב ג) אל דעות ה', כי הזעיר אנפין יש בו ב' דעות א' מיסוד דאבא וא' מיסוד אמא, והרי נתבאר ענין המוחין בעצמן.

שער לא פרק ב מ"תש

ועתה נבאר אופן התלבשותן תוך ז"א¹⁰⁹¹, כי הנה בהיות הנה"י דאבא תוך נה"י דאמא נתלבשו כולם יחד תוך ז"א. ונבאר ענין התפשטות נה"י דאמא¹⁰⁹⁰, וממנו יתבאר בחי' התפשטות נה"י דאבא. הנה נודע כי הנצח הוא מתחלק לג' פרקים, וכן המוח הנקרא חכמה אשר בתוכו נתחלק לג' פ"ב. ואלו מתפשטין בקו ימין דו"א, פרק עליון דנצח אמא, אשר בתוכו שלישי עליון דמוח חכמה נתלבש בכלי חכמה של ז"א. ופרק אמצעי דנצח אמא, אשר בתוכו שלישי תחתון של מוח חכמה, מתלבש בכלי נצח דו"א. ופ"ת דנצח אמא, אשר בתוכו שלישי תחתון של מוח חכמה, מתלבש בכלי נצח דו"א. וכעד"ז נתפשטו ג"פ דהוד אמא, אשר בתוכם ג' פ"ב של מוח בינה, ונתלבשו תוך קו שמאלי דו"א שהם בג"ה שלו. וכעד"ז נתלבשו תוך נו"ה של אבא, אשר בתוכם מוח חו"ב, ונתלבשו ונתפשטו בקו ימין ובקו שמאל דו"א תוך נה"ישו של אמא.

ואמנם דע כי פ"ב של נצח דאמא או פ"ב של הוד אמא, הנה הם מתפשטין בכל אורך הזרוע ימיני או שמאלי דו"א ונמשך עד סיום צפרניו, ומתוך צפרני אצבעות בוקע אור ההוא לפ"ג של נצח או הוד של אמא, וחוזר ונכנס ומתלבש תוך ראש הירך הימיני או השמאלי דו"א בין פרק לפרק, ששם הוא מקום חלל, ויכול האור לכנוס דרך שם כדלקמן, ומתפשט בכלו עד סיום רגליו. וכאלו תמשיל דרך משל שידי הז"א פשוטות ומשולשלות למטה ותלויים על גופו וצפרני אצבעותיו מגיעין עד רישי ירכותיו, ויוצא אור פנימי מצפרני אצבעות ונכנסין בראשי ירכותיו. וכן עד"ז בנו"ה של אבא.

ואמנם אין בחי' הנו"ה דאו"א¹⁰⁹¹ נכנסין ומתפשטין תוך הגוף של ז"א כלל, שהוא הת"ת שבו, כי הנצח אינו מתפשט אלא בקו ימין בלבד שהם הח"ן דו"א, והוד אמא אינו מתפשט רק בקו שמאלי שהם בג"ה דו"א, אבל ת"ת דו"א הוא קו האמצעי ואין נכנסים בו נו"ה דאו"א¹⁰⁹¹, אשר בתוכם תרין מוחין הנקרא חו"ב דאו"א¹⁰⁹¹ כלל, רק בב' הקוין בלבד הימיני והשמאלי. וזהו בחי' הקשר שיש לחכמה עם חסד ונצח, והקשר שיש לבינה עם גבורה והוד, והבן זה מאד ואל תטעה¹⁰⁹¹. ובוזה יתורצו קושיות וספיקות רבות אשר

מאיר האוצר

¹⁰⁹⁰ עי' לעיל הערה 1089, והוא החלק שלבר מגופא דאימא (פת"ש גדלות דו"א סא).

¹⁰⁹¹ עי' פת"ש גדלו תדו"א סא וז"ל, והנה הידים והרגלים אינם מחוברים רק קו האמצעי שהוא הגוף מחובר יחד הת"ת עם היסוד, רק שת"ת למעלה מן הפרסה ויסוד למטה ממנו, וכל אלו הם דברים נסתרים בדרכי החכמה, וכמ"ש בכ"מ שחג"ת הוא הנהגת עוה"ב¹⁰⁹¹ שהם עיקרי המדות של חד"ר שהם מכוונים לעומת המעשה ממש, אבל אין הנהגתם בא לעוה"ז כפי מה שהם, רק בסוד המיזוג ובהתהפכות, ועיקר גילוי המדות לעוה"ב (ששם) [ושם] שכר הצדיקים בג"ע ועונש הרשעים בגיהנם והם חו"ג שלו, והנה כ"ז הוא בצדיקים ורשעים שעיקר הנהגתם הוא רק בעוה"ב לבד ששם הוא תשלום שכרם, ואין להם גילוי כ"כ למטה בעוה"ז, ולכן אין הידים מחוברים עם הרגלים, אבל הבינונים¹⁰⁹¹ שהם מתנהגים בב' הדרכים שהם מקבלים ג"כ בעוה"ז הפירות של המצות וכן נעשים לפעמים בעוה"ז כדי להורותם דרך הטוב כמ"ש באיוב (לג טז) אז יגלה אוזן אנשים ובמוסרם יחתום וגו', כדי שירגישו לתקן מעשיהם, משא"כ הרשעים שאין תקוה להם, הם מקבלים מיעוט שכרם בעוה"ז, וכן הצדיקים הגדולים כרבי חנניא בן דוסא וחבריו שגם פירותיהם לא ניתן להם בעוה"ז¹⁰⁹¹, ולכן הגוף מחובר קו האמצעי העליון עם התחתון שמים וארץ ביחד, והם גוף

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מכללם הוא לראות איך נו"ה אשר תחת הת"ת ואין להם התקשרות כלל עם הזרועות כנראה בחוש הראות, כי מסיום הגוף נתלין ויוצאין, ואם כן אינם נקשרים ש"ל לקו ימינית ושמאלית עם ח"ג והרי שניהן יוצאין מקו האמצעי, אך יובן עם הנ"ל. גם יתורץ לך לראות ולידע מה נעשה מן האור היוצא מן סיום הזרועות דרך צפרני אצבעות ולהיכן הולך ומתפשט, ואם נאמר שאינו יוצא כלל זה דוחק גדול יותר, כי האור לא נמשך לבטלה, אלא להתפשט בתחתונים ולהאיר להם. ואם נאמר שנכנס דרך הגוף, זה אי אפשר לסבה זו הנ"ל, שא"כ בטלת בהי' קוין בסוד ימין ושמאל ואמצע. ואמנם צריך לידע על איזה סבה היתה כך, כי הרי אנו רואין שקו האמצעי נמשך ביושר בלי הפסק, ובב' הקוין ימיני ושמאלי יש הפסק בין חסד ונצח, ובין גבורה להוד, כי הרי הזרועות הם בפירוד מן השוקיים, ואין הקוין מחוברים יחד. ולהשיב את כל זאת צריך שנבאר (לג ע"ב) לך מה ענין הצפרנים של האדם, גם ענין הקליפות והחצונים שמצינו לרז"ל (זהר ח"א רכג ע"ב) שיניקתן מן הצפרנים, לכן צריך הקוצצן ליטול את ידיו. גם אמרו (זהר ח"א קפד ע"ב) כי בשחרית רוח רעה שורה על הידים, ואינה מסתלקת עד שיטול ידיו במים. גם להבין ענין נו"ה שהם (ברכות ו ע"א) ברכי דרבנן דשלהי מנייהו הוי, כי שם מתאחזין הקליפות בסוד (תיקו"ז עג ע"ב) שקר אין לו רגלים, ובסוד (איכה א יג) כל היום דו"ה היפך הוד¹⁰⁹², וכיוצא בזה. והרי נו"ה הם סוד ערבי נחל (ויקרא כג מ), סתומים ואין להם פתח פתוח כמו היסוד¹⁰⁹³, וא"כ מהיכן הם יונקים ש"ב.

אבל הענין דע, כי הקליפה מקום יניקתה הוא מסוף האצבעות מקום הצפרנים, כי משם אור פנימי בוקע ויוצא בין בצפרני ידיו בין בצפרני רגליו, כי מן הידים בוקע אור לצאת ולכנס בראשי הירכיים כנ"ל, ואז יונקים משם בעודו מגולה שם. וז"ס שארז"ל (שבת יד ע"א) כי הידים עסקניות הן ושניות לטומאה, וצריכין נטילה אפי' לחולין קודם אכילה, גם בקום האדם בבוקר ממטתו בלילה כבר שרתה עליהן רוח רעה וצריכין נט"י שחרית כנודע. כי לעולם החצונים כל יניקתן הוא מן הקצוות ומסיומן, כי אין להם רשות לעלות אל מקום הקדושה, אבל יונקים ממקום סיומא. והנה בקצוות ההם של הזרועות ושל הירכיים

מאיר האוצר

וברית דחשבינן חד¹⁰⁹¹, שהיסוד הוא המאור המשפיע כל המדרגות ביחד, צריך להיות קשור עם ת"ת שהוא בחינה הממוצעת הכולל כל הדרכים ג"כ של חו"ג. והידיים אלו החו"ג שבהם הם מתגלים באצבעות, כמו שאנו רואים באדם התחתון שעיקר מעשיו הוא ע"י האצבעות, וכן הוא שם במאורות עליונים ה"ח מתגלים בימין וה"ג בשמאל, והידיים הם עשויים לעלות ולירד, כי בעלייתם הוא נגד המוחין שבראש שמשם נשפע להם העטרות של החו"ג בסוד (תהלים קלד ב) שאו ידכם קודש, והוא עלייתם אל המחשבה, וירידתם למטה הוא מה שנשפע מהנהגת עוה"ב גם בעוה"ז לפרקים, והוא מ"ש הרב ז"ל שמסופי האצבעות דרך הצפרנים בוקע האור אל הרגלים, והענין, כי הצפרנים הוא לבוש חיצוני אל האצבעות והם בסוד כתנות אור של אדה"ר, והוא ענין התלבשות שפע עוה"ב בלבוש גשמי הנשפע בעוה"ז לפי הכנת התחתונים, ומצד זה יש קצת אחיזה לקליפות בצפרנים בסוד (דברים לב טו) וישמן ישורון ויבעט וגו', כי רוב השלוה גורם חטא לאדם, והוא ע"י שמתלבש בעניינים גשמיים, שיצה"ר יכול לפתות ולומר שהכל בטבע, וכן הדינים הנשפעים למטה ומתלבש בעניינים גשמיים, מזה ג"כ צד אחיזה לסט"א שלכן אמר שלמה המע"ה (משלי ל ח) ריש ועושר אל תתן לי וגו', (שם ט) פן אשבע וכחשתי וגו', (ו) פן אורש וגו'.

ולזה צריכים האצבעות נטילה במים שהוא הטהרה מאימא עילאה מסוד ונק"ה מקור מים טהורים¹⁰⁹¹ מזל התחתון סוד תיבת המים¹⁰⁹¹ שבפסוק (בראשית א ב) והארץ היתה וגו', שע"י נדחים כל החיצונים, והוא סוד התשובה, כמ"ש (ישעיה א טז) רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם וגו', ואז מסתלקים הידים מן הרגלים ועולים למעלה, והוא כי הסט"א ניתן לה כח לאחוז באדם ולהחטיאו, והוא האור הבוקע דרך הצפרנים שמשם מקבלים איזה יניקה, וע"י התשובה ניטל מהם הכח הזה ונכנע תחת (ה)סטרא דקדושה ע"י שהם מסתלקים למעלה, וכן מסתלקים לפעמים למעלה מצד שהתחתונים מריעים מעשיהם כדי שלא יהא שליטה לסט"א, והוא בסוד מיעוט השפע שלא ירד למטה להתלבש בענין טבעי כמ"ש, והבן מאוד. [אולימקומו בסוף הפרק ע"ש]

¹⁰⁹² עי' זהר ח"ג רמג ע"א.

¹⁰⁹³ ?

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שם אחיזתן ויניקתן. והנה אנו רואין בחוש הראות כי הבשר שבסוף האצבע נבקע, ומתוכו יוצא וגדל הצפורן ויוצא לחוץ, ודרך אותו בקיעה יוצאין האורות הנ"ל, ויונקים משם החצונים לפעמים כשיש פגם ח"ו בישראל ולא תמיד.

והנה הצפרנים עצמן אינם בחי' קליפות ממש ח"ו, וכמ"ש בזוהר (ויקהל דף ר"ח ע"ב רח ע"ב) דלבושין קדמאין דאתלבש בהו אדם בגנתא דערן הוי מאינון לבושין מאינון רתיבין דאיקרין אחוריים ואינון לבושין דאיקרין לבושי טופרא וכו' ש"י. ופי' הענין, כי אם הצפרנים היו ח"ו טומאה וקליפה מה היה מועיל הנטילה, והרי לעולם הטומאה דבוקה באדם. אמנם הצפרנים הם מלבוש טהור וזך, אלא שהוא קשה בטבעו, והוא מ"ש פרשת תרומה (דף קמא ע"א) בשעתא דאתחריב בי מקדשא לא אתחריב אלא מההוא סמ"א ש"י בשעתא דאסתים למוחא כו' ובגין דעמא קדישא לא הוו תמן חפיא על ההוא פתיחא חופאה קלישא ש"י דפרוכתא קלישא לנטרא ההוא אתר דלא יסתים ליה ההוא קליפה תקיפא ואחיד בכל סטרין. באופן כי צפרנים הם הלבוש הקשה שניתן שם בראשי אצבעותיו ובקצוותן כדי שלא ינקו החצונים הנקרא קליפה תקיפא משם, כי בהיות שם קליפה הקלושה ש"י שהם הצפרנים שהם קשים מאד, א"א אל החיצונים לינק משם, והצפרנים עומדין על קצוי פתחי סיומי האצבעות למגן ולמחסה מן הקליפות החצונים ש"י שלא ינקו יותר מן הצורך שלהם, כי בהכרח משם מקום יניקתם, אלא הכוונה הוא כדי שלא ינקו יותר מדאי, ולכן מבחי' זו היו הלבושים של אדה"ר בהיותו בג"ע הארץ לשמרו מן החיצונים, ובהתפשט מהם נשאר ערום, וירא ונתחבא מפני החיצונים והמזיקין.

נמצא, כי הצפרנים הם שורש קליפות, אלא שהיא זכה בתכלית הזכות, והיא יונקת ממקום בקיעת הבשר בסוף האצבעות כנ"ל, כי הרי משם צמיחת הצפורן. ומה שהוא כנגד הבשר הוא בתכלית הזכות, אבל מה שעודף מן הצפורן ויוצא לחוץ מכנגד הבשר של האצבע זה צריך לחתוך אותם, כי שם נתלין החיצונים ויונקים בתכלית, וז"ש בזוהר (ויקהל רח ע"ב) ובג"ד לא בעא ליה לאינשי לרבאה לאינון טופרין וכו', והוא השיעור שהוא חוצץ בענין הנטילה של הידים כנזכר לרוז"ל¹⁰⁹⁴, והוא מה שעודף מכנגד הבשר, לכן ענשו של המגדל צפרנים קשה מאד. וזה ג"כ סוד הנזכר לרוז"ל בתקונים (קכח ע"א) בפסוק ויפוזו זרועי ידיו הנאמר על יוסף הצדיק, (לג ע"ג) שיצאו עשרה טפין זרע מבין צפרני ידיו, כי משם לקחום החצונים ושלטו בהן, בסוד שלימת החצונים בטפת בעל קרי כנודע, רק שמכאן בדרך האצבעות היא בקיעה מועטת (ודקה וסתומים בפנים ורוצין לצאת חוץ ואינון יכולין) ש"י דוקא ש"י כמו שכתבנו. והענין הוא במה שנחקר על מה נבקע הבשר שבסופי האצבעות, אבל הענין הוא כי האורות מטבעם לצאת ולהאיר, ולהיות השפע הולך ומתרבה ומתפשט למטה כטבע מים הנובעים ויוצאין מן המקור, והנה הם חתומים וסתומים בפנים, ורוצים לצאת לחוץ, ואינם יכולין, ולכן בוקעים בקצוות האצבעות ויוצאין לחוץ, אלא שאינם פתיחות רחבות, אלא צרות ודקות, ואז בהמשכם לחוץ נדבקים בהם שרשי הקליפות, שהם הצפרנים כנ"ל ויונקים משם בין בצפרני הידים ובין בצפרני הרגלים, כי שניהן בחי' קצוות אשר משם יניקת החיצונים כנ"ל*.

גם תבין בזה ברכת מאורי האש שאומרים במוצ"ש בסדר הבדלה כנזכר בזוהר פרשה ויקהל (רח ע"א) נגד הצפרנים, ר"ל כי מתוך הצפרנים בוקע האור ויוצא לחוץ. ובזה יתורצו השאלות דלמה לא נמשכו הקוין ביושר, אמנם היה פיסוק ביניהן בין הזרועות והירכיים, אבל הענין הוא כי אם לא היה כך, והיה הקו הכל ישר ונמשך עד סופו, והיה האור ג"כ נמשך בתוכו עד למטה תמיד, ושם מקום מעמד הקליפות והחצונים שהם יונקים מהקצוות ש"י, וגם שהם תחתונים, ואז היו החצונים נאחזין באור היוצא משם בסופו מאד יותר מדאי, ובפרט אם היו עונות ישראל מרובים ח"ו. אבל עתה שהזרועות נפרדין כל א'

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בפ"ע, יכול ז"א להעלות זרועותיו למעלה, וידיו נגבהות עד נגד כתפות, ואז אין האור יוצא מן הצפרנים הגלויים רק למעלה במקום ג"ר, שבו אשר אין שם שליטת החיצונים וקלי' כלל. נמצא כי כאשר מעשה התחתונים רצוים, שאין כח אל החיצונים להאחו, אז ישפיל ז"א זרועותיו וידיו למטה ויניחם נגד רישי ירכין שלו, ומתפשטין בתוך הירכיים הנ"ל. וכאשר מעשה תחתונים רעים ח"ו, אשר אז שליטת החיצונים בנה"י שלו לסבת היות שכא לבר מגופא (זהר בראשית כא ע"ב) כנודע, כי משם עיקר אחיזתן, ולכן אז מגביה את ידיו למעלה, והאור נגלה למעלה במקום עליון, ואין להם אחיזה שם, וגם למטה אין האור נמשך, ואין אחיזה אל החיצונים באור העליון. ולכן הונחו הזרועות באופן זה, כדי שיהיה לפעמים נשפלים ולפעמים נגבהין, ובזה תבין פסוק (שמות יז יא) כאשר ידים משה את ידו והבן.

* ונל"ח כי זה יתרון קו האמצעי שאין בו יניקת חיצונים רק בסיומו בפי היסוד, והוא בסוד (ב"ר פע"ו סי' א) יעקב בחר שבאבות, אברהם ויצחק שיצאו משם עשו וישמעאל והבן זה כנלע"ד.

גם הבן סוד נמ"י, שלא אמר רחיצת ידים אלא בלשון נטילה, לרמוז שצריך לשאת ולנטלם בסוד (תהלים קלד ב) שאו ידיכם קודש, כנזכר בנמרא (סוטה לט ע"א) ובזהר (ח"ג דף יג ע"א). והטעם כי הנה רחיצת ידים סבתה הוא להרחיק הקליפות מקצוות אצבעותיו ומצפרנים, כי שם מקומם כנ"ל, וזהו ע"י מימי החסד, וכדי שלא יחזרו הקליפות להתאחו באור היוצא מהם, צריך להגביה כלפי ג"ר הנקרא קדש, ואז אור היוצא חוזר ונכנס תוך המוחין ממש ממקום שיצאו. וז"ס שצריך בנטילה להגביה ידיו נגד ראשו ממש, ובפרט אם הוא ביום השבת, כי אז צריך להרחיק הקליפה בתכלית הריחוק. עוד יש טעם ב' אל השאלה הנ"ל, והוא שהיה כן לסבת פרצוף לאה היוצאת מאחוריו¹⁰⁹⁵, ואלו הב' קוין ימין ושמאל, אם היו ישרים בלתי הפסק באמצעיתם לא היה יכול להגביה זרועותיו להיות אור יוצא מהם להאיר אל לאה לעשות חו"ב שבה. וכמ"ש לקמן במקומה, ובזה תבין סוד נמ"י, כי ע"י עלייתן למעלה עולה האור וחוזר לכנס תוך (לג ע"ד) המוחין עצמן, אז נכנס תוך לאה כמ"ש, גם בזה תבין סוד ברכת כהנים שמגביהין ידיהם נגד כתפיהם. והנה יתבאר לקמן בענין פרצוף לאה, וגם בזה יתבאר שם סדר המשכת אור פנימי בדרך הקו ימין או שמאל איך יוצא ונכנס בין פרק לפרק ע"ש היטב.

שער לא פרק ג מ"ת שפ

ונחזור לבאר ענין התפשטות המוחין דז"א. והנה נתבאר ענין שינוי שיש בין איברי הזרועות והידים לשאר האברים של הגוף כולו, שאלו נעים ונדים, עולים ויורדים, משא"כ בשאר האברים כולם. אמנם קו האמצעי של ז"א שבו המוחין של ז"א, מתפשטין דרך יושר בלתי פירוד מדעת לת"ת, ומת"ת ליסוד¹⁰⁹⁵. והענין, כי הנה נתבאר שמוח הדעת דמצד

ס מאיר האוצר

¹⁰⁹⁵ כאן צמצום אור הנה"י להיות נמשך דרך היסוד והוא התפשטות השני דא"א לצורך ז"א (כללים ח"א כט ע"ג), הוא הכתוב סבא דמפשטים דף קי & שתמיד עולה היסוד עד הדעת ולקוח משם (כללים ח"א סט ע"א), יסוד הוא ענף הת"ת והדעת והוא עולה עד הדעת והדעת מתגלה בו (כללים ח"א פח ע"ג), לכן יסוד נקרא כל (דע"ה ח"א נה ע"ג), ועי' בהגר"א בת"ז פא ע"א ד"ה ביה איהו וז"ל, והכל אחד כשזה נפתח זה נפתח, ודעת ויסוד הוא א'. עי' פת"ש גדלות דז"א סב ז"ל, קו האמצעי של ז"א שהוא הגוף ת"ת ויסוד שלו, שם הארה יותר מרובה מב' ידים שהם סתומים, והוא כי יסוד דא"א הם מתפשטים בקו האמצעי שבו, ויסוד דאימא מאירה בדעת שבו, אבל עטרת היסוד שלה בשליש ת"ת עד החזה שלו לבד, ומשם ולמטה באים האורות מגולים.

והענין כי זה ההפרש בין יסוד אימא ליסוד אבא, שבאבא הוא סתום ומכוסה כי כך ניתן שיעור להנהגת הזמן, שאורות אבא לרוב החסדים שבו שלא יתגלו בשלמותם רק דרך מסך ומחיצה ודינן לבד, בכדי שיהיה גבול להטוב הגמור שלא יתראה בכל כחו, שהמחשבה אינו מתגלה למטה רק דרך מחיצות ומסכים רבים אשר מתגלה לשרידים, משא"כ אורות אימא שעיקרם גבורות, וסוד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

או"א מלובשים תוך כלים דיסוד אבא ואמא, וכל דעת משניהן כולל חו"ב שב"כ כנ"ל. והנה היסוד של אמא אינו כמו הנו"ה, שכל א' יש בו ג"פ כנ"ל, אבל הוא פרק א' לבד¹⁰⁹⁶ שבה, והוא נכנס ומתלבש תוך כלי הדעת של ז"א, ושם נעשה בחי' מוח דעת דז"א בראשו. ונודע, כי כלי היסוד של הנוקבא אין בו בחי' המשך והתפשטות רק אותו השיעור של היסוד הנתון באמצע בין ב' ראשי פרקי עליונים דנ"ה שלה, ויש בחי' אחרת והיא אותה הנקרא בגמ' (גדה סג ע"א) ובהרמב"ם (אישות פ"ב ה"ו) על איילונית שאין לה שפולי מעיים כנשים, והוא בחי' בשר התפוח כעין עטרה בסיום היסוד שבה¹⁰⁹⁷. והנה היסוד עצמה שלה הוא מתלבש למעלה בדעת של ז"א בראשו, אבל הבחינה השני הנקרא עטרה מתפשטת יותר למטה ומתלבשת תוך שלישי¹⁰⁹⁷ ת"ת דז"א עד מקום החזה שלו¹⁰⁹⁷, ומשם ולמטה אין עוד התפשטות כלי יסוד של אמא כלל.

והנה בזה תבין שינוי א' שיש בג' קוין, כי קו ימין ושמאל אשר בתוכם מתפשטין ומתלבשין מוח חו"ב המלובשים בנו"ה של אמא כנ"ל, הנה האורות ההם סתומים, ולכן הם קוין בלתי רחבים ועבים, כי הם בחי' הזרועות והשוקיים, שהם ארוכים בלתי רחבים. אבל קו האמצעי הוא ת"ת, והוא הגוף שהוא רחב מאד משא"כ בשאר הקוים. ומעם הדבר לפי שאורות מוח הדעת האמצעי מתפשטין בתוכו, והנה שם עומד ומתלבש בחי' עטרה של יסוד דאמא הנקרא (אד"ר קמב ע"א) רחובות הנהר¹⁰⁹⁷, כי הוא מקום רחב ואינו מקום צר כמו פי עטרת יסוד הזכר, ואז מתחיל משם אור הדעת שבתוך כלי יסוד של אמא

מאיר האוצר

הצמצום זה מתגלה למטה בהנהגת עוה"ז שהוא סוד המדרגה שמן החזה ולמטה כמ"ש למעלה בכ"מ, וזה ענין רחובות הנהר, שעטרת יסוד דידה נפתח מקורו, משא"כ ענייני החג"ת עליונים שעד החזה שהוא לפי הנהגת עוה"ב אינו מתגלה למטה כלל, לכן הידים הם סתומים שהח"ג הארת חו"ב שהם מוחין עליונים שח"ג הם ענפים שלהם, אין מאירים למטה בכל כחם.

ורק הדעת הוא מגלה כחו הראוי להנהגת עוה"ז למטה מן החזה, אבל חלק העליון של דעת הזה [גם] הוא נשאר סתום ואינו מתגלה עד החזה, שהדעת הוא הפנימיות של ה' קצוות שכולל ב' הדרכים שהם חג"ת ונה"י שבו בדרך הפנימיות, וחג"ת של הדעת אינו מתגלה רק נה"י שבו לבד, והוא ענין התרחבות הגוף למטה מן החזה שכתב הרב שהוא ענין גילוי האורות שבו בהרחבה גדולה, והוא מ"ש באד"ר¹⁰⁹⁵ (קכ"ג ע"א) מעוה בדעת אתתקנו, אמנם, רק הדעת שמצד אימא הוא מתגלה למטה מן החזה, ששם לא עשתה אימא לו מחיצה ולבוש מפסיק, אבל הדעת שמצד אבא גם למטה מן החזה הוא מכוסה ביסוד ועט' של אבא, שאורות שלו אין מתגלים לעולם רק ע"י מחיצה מפסקת, שהמחשבה נשאר סתום ורק ע"י סוף המחשבה שהוא דבוק במעשה ניכר ראשית המחשבה, וכבר נתבאר למעלה (פתח נג) באריכות מענין הדעת שהוא במקום הכתר שהוא הרצון העיקרי של הפרצוף, וכן עיקר הרצון של התאצלות ז"א הוא הנהגת ו' אלפי שנין שהם ה' קצוות שלו, ולכן הדעת הוא פנימיות ה' קצוות, והוא קו האמצעי, שלעולם עיקר הדבר הוא האמצע והצדדים הם ענפים שלו שצריכים כדי לבוא אל קו הישר האמצעי¹⁰⁹⁵, ולכן עיקר האמצע של רצון המתגלה שהוא הדעת הוא למטה מן החזה שהוא הנהגת עוה"ז, ומשם מתפרדים הענפים מן העיקר שהידיים למטה מן החזה הם נפרדים מן הגוף, שהנהגת עוה"ז אינו לפי עיקר גילוי הרצון של חד"ר בשכר ועונש, ורק בהנהגת עוה"ב שם הוא גילוי הרצון והוא יורידם אל קו האמצעי, ולכן עד החזה הידים הם מחוברים אל הגוף שהם ב' דרכים של חו"ג שכר ועונש, שם הם ביחוד באמצע הרצון, ולכן לכל זה יש שורש בנה"י דא"א שהם המסדרים דרכים של ז"א [של] (על) ה' קצוות שבו כמ"ש למעלה (או"א יג) במקומו, ולכן גם הנה"י בראשם הם מחוברים עם היסוד שבה ואח"כ מתפרדים, שראשית הנה"י הם מתלבשים בחג"ת ונותנים להם סדר, והדעת המתגלה מן החזה ולמטה, עטרת דחסדים שבו הם נשאים בה' ספירות חג"ת נ"ה של ז"א וה"ג הם נשאים ביסוד שלו, והוא כמ"ש למעלה כמ"פ שהיסוד אינו מאיר לנוקבא כי אם דרך דופן לבד, אבל מה שיוצא ממנו הוא רק בסוד מים שהם גבורות של החסדים וצריך שיהיה כאיש גבורתו¹⁰⁹⁵ לצמצם ולהחזיק האור שיהיה נשאר בו ולא יתגלה רק עד זמן המיוחד לכך והוא לע"ל, שאז (שיה"ש ח ז) מים רבים לא יוכלו לכבות וגו', ובכל זמן שית אלפי שנין נשאר(ים) החסדים גנוזים בסוד העמדה למה שיהיה לע"ל, שאז כל אברים שלו יתנו את שלהם ביסוד בסוף אלף הששי, והם ה"פ אור של יום הראשון שיתגלו בו, וכמ"ש במ"א באריכות ודי בזה.

¹⁰⁹⁶ עי' לקמן הערה 1101. וכנראה שכוונתו שפרק א' של היסוד נכנס לתחתון שונה מנו"ה

שנכנס כל ג' פרקיו***

¹⁰⁹⁷ נסירה פרק ד' וריש פרק ח' וכן בצלם דרוש ב' בהמ"ק דף [עד ע"ב] ד ע"א (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

להתרחב, ואח"כ מהחזה ולמטה¹⁰⁹⁸ יוצא אור הדעת מגולה לגמרי בלתי לבוש כלל ביסודשכב דאמא, כי כבר נגמרה ונסתייםשכב כנ"ל, ואז האור יוצא ומתרחב (דרך נקב)שלא בלי עיכוב מסך וכיסוי, ואז מתרחב¹⁰⁹⁹ כלי הגוף הנקרא ת"ת ונעשה רחב יותר משאר הספירות. אמנם גם בקו ימיני יש שינוי מיניה וביה, וכן בקו שמאלי מיניה וביה, והוא כישלב אמצע קו שהוא החסד או הגבורה הם בחי' הזרועות והם יותר דקים מן הקצוות הקוין שהם השוקיים והברכיים שהם עבים יותר מן הזרועות, והסכה הוא ע"ד הנ"ל, כי למטה החסדים שהם אור הדעת מתגלים לכן מתרחב הכלי, אבל אינו כ"כ בגלוי ובהתרחבות כמו בגוף עצמו, ששם עיקר הגלוי אורות הדעת ומקום התרחבותם.

והנה מהחזה דו"א ולמטה אז מתגלין אורות של מוח הדעת האמצעי שהיה מלובש תוך יסוד דאמא כנ"ל, והם בחי' ה"ח וה"ג, וה"ח מתחלקין בחג"ת נו"ה דו"א ה"ה בה', והח"ג כולן נכללין ביסוד של ז"א, וז"ס יצחק אותיות ק"ץ ח"י (זהר ח"א רנב ע"ב), כי הח"ג הנקרא יצחק הם ביסוד הנקרא ח"י, שהוא סיום וקץ הגוף. אמנם אורות הדעת דמצד אבא המלובש ביסוד דאבא, מתפשט גם הוא דרך קו האמצעי^{שכב}. ואמנם להיות יסוד דדכורא ארוך הוא מתפשט יותר למטה ממקום סיום יסוד אמא, והוא יורד ונמשך עד (לד ע"א) היסוד דו"א. ואמנם הנו"ה נתבאר שכ"א מהם יש בו ג"פ, והיסוד אין בו רק ב"פ¹¹⁰⁰ בלבד, והם היסוד וראש העטרה שבו, ואע"פ שמתחלק לג' שלישים, אינם רק ב"פ, אלא שמתחלקין לג' שלישיםשכב.

ובזה תבין מ"ש, כי תחלה בזמן היניקה לא היו בו"א בקו האמצעי שלו רק ת"ת ויסוד בלבד, וכאשר הגדילו המוחין דו"א אחר עיבור ב', אז נתהווה מאלו הב' ונעשה גם בחי' הדעת דו"א, והיה בקו האמצעי דו"א ג"ס דת"י. והיה בזה האופן, כי הנה מתחלה היה בו ת"ת ויסוד לבד, וכל אחד מהם תחלקהו לג' שלישים, ונמצא ו' שלישים. וכאשר הוגדלו ונעשו בחי' הדעת היה באופן זה, כי הו' שלישים נחלקו לג' חלקים, ב' שלישים דת"ת נעשה ממנו הדעת, וב' שלישים האמצעים שהם שלישי תחתון דת"ת, ושלישי עליון דיסוד נעשה מהם ת"ת דו"א, וב' שלישים תחתונים דיסוד נעשה מהם בחי' היסוד. וכעד"ז הוגדלו בחי' ב' קוין ימין ושמאל, כי תחלה לא היה בכל קו רק ב' ספירות בכל קו, ואחר כן הוגדלו ונעשו שלשה ספירות בכל קו מהם, אלא שיש הפרש ביניהם, כי חסד ונצח שבקו ימין וגבורה והוד שבקו שמאל, כל מדה יש בה ג' שלישים ממש, שהם ג' פרקין נפרדין זה מזה בכל ספירה מהם, וכנזכר בזוהר פרשה ויחי (דף רנ"א רמא ע"א) בענין י"ב שבטים הנכללין בד' ספירות אלו, וכנגד ד' דגלים. אבל היסוד אע"פ שנחלק לג' חלקים אינו רק ב' פרקין לבד. ונמצא, כי כאשר השליש העליון של היסוד נעשה ממנו ת"ת בעת ההגדלה כנ"ל, אין השליש ההוא בחי' פרק שלם בפ"ע. ולסכה זו אע"פ שנעשה ממנו ת"ת עדיין

מאיר האוצר

¹⁰⁹⁸ עי' דע"ה ח"ב צז ע"ד ז"ל, כי הנה בהיות אור הדעת עיקרו למעלה בהמוחין הנה הוא מתפשט ונמשך עד החזה דז"א ושם הוא יוצא ומתגלה ונעשה מזה מציאות הלב שהוא השני במעלה להמוחין כנ"ל סי' א' וכן יוצאים עי"ז פרצופי לאה ורחל לאה ממקום הקשר של תפילין עד כנגד החזה ורחל מכנגד החזה עד סוף רגליו והוא בסיבת כי אור הדעת דז"א הוא מלובש ביסוד אימא והיסוד הנה יש בו שני פרקין יסוד ועטרה (וכמ"ש בשער הכללים פ"ד ודרושי הצלם דרוש ג' ונסירה פ"ד ופרצופי זו"ן פרק ג') ומתלבש היסוד דאימא עם אור הדעת העיקרי ברישיה דז"א והוא הדעת שבהמוח אשר מהארתו המתפשט לחוץ נעשה פרצוף לאה ממקום הקשר של תפילין עד כנגד החזה כנז' אבל העטרה דהיסוד שבאימא היא מתלבש בהשליש עליון דהת"ת דז"א עד החזה שבו כי העטרה היא בסוף היסוד ומתפשט סוף היסוד דהאימא מרישא דז"א דרך הגרון ומתלבש העטרה בהשליש עליון דהת"ת עד החזה ושם יוצאים אורות החו"ג שבדעת מפי היסוד דאימא שהוא מסוף ומסיום העטרה אשר במקום החזה דז"א כי העטרה דאימא הוא מסתיים ומגיע עד מקום החזה דז"א) ושם נפתח ומתגלה ויוצא אור החו"ג שבדעת ונעשה מזה מציאות הלב בז"א.

¹⁰⁹⁹ מתחת לחזה בבטן מתרחב הגוף

הרי זה מתחת לצואר, וע' הערה הקודמת ואולי כוונתו לדעת שבראש.

¹¹⁰⁰ עי' הערה 1098, וכן הערה הבאה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נקרא יסוד, כי לא נפרד, ויש לו התקשרות עם היסוד, וז"ס מ"ש פרשה פנחס (דף רכג ע"ב) דגוף וברית השבינן חד.

ונהזור לענין לבאר ענין היסוד של אבא שלה. כי הנה יש בו ב' פרקין, יסוד ועטרה בושלו. והנה היסוד ארוך יותר מן העטרה, ולכן היסוד עצמו נחלק לב' חלקים¹¹⁰¹ א' הוא שורש היסוד המושרש ומונח בין ב' ראשי הירכיים¹¹⁰² שהם נו"ה, אשר שם מחוברים יחד שלשתן שהם הנה"י ומקושרים יחד שלשתן. ומבחי' חלק יסוד זה נעשה דעת דו"א דמצד אבא, כי הוא מחובר עם הו"ב שברישי ירכין שהם נו"ה של אבא, ושיעור התפשטות שלי חלק זה העליון של יסוד אבא, הנה הוא נמשך עד סיום שלישי עליון דת"ת דו"א, שהוא עד החזה. והוא ממש כשיעור התפשטות סיום היסוד ועטרה של אמא כנ"ל. וחלק תחתון של יסוד אבא הוא בחי' היסוד אחר התפרדו מן הירכיים שהם נו"ה, ונבדל בפ"ע. ושיעור התפשטותו מן החזה דו"א עד סיום הת"ת, שהוא הגוף דו"א. ובוה תבין, כי כמו שמן החזה ולמטה נבדל ונפרד היסוד מן נו"ה דאבא בתוך הו"א, כן הו"א עצמו עד החזה היו ב' זרועותיו מתדבקין עם גופו, ומהחזה ולמטה נפרדין קוי הזרועות ימין ושמאל מן הגוף שהוא קו האמצעי, והבן זה. והנה העטרה של יסוד אבא היא מתלבשת תוך יסוד ז"א, ושיעור עטרה זו בסיום (נ"א כשיעור) שלה כל היסוד כולו דו"א. והרי נמצא כי בבחי' ב' הקוין נו"ה דאו"א אין שינוי בין אבא לאמא, כי כולם (לד ע"ב) מסתיימין בסיום נו"ה דו"א עצמו ממש בשוה, וגם כי אורותיהן מכוסין בכלים של או"א. אבל השינוי הוא בקו אמצעי, כי היסוד דאבא מתפשט בכל אורך קו אמצעי דו"א עד סיום (היסוד) של דו"א, אבל היסוד דאמא מסתיים בחזה דו"א, לכן גם באורות הפנימים שהוא הדעת יש בהם שינוי, כי אורות הדעת דמצד אמא שם מתגלים מן החזה דו"א ולמטה, ואורות דעת דמצד אבא שם מכוסים תמיד ואינן מתגלים לעולם¹¹⁰³.

שער לא פרק ד מ"ק ש"ב

ענין הלב של אדם דו"א מה ענינו. דע כי הלא נודע כי לב מבין (ברכות סא ע"א), ונודע שהוא סוד בינה¹¹⁰⁴, ובמ"א מצינו שהוא הת"ת¹¹⁰⁵, ובמ"א מצינו שהוא במלכות¹¹⁰⁶, והכל א'. אמנם תחלת ענינו כי הלא נודע שכל האברים ראשים וחשובים הם בסוד הי"ס כנודע, אך הלב לא מצינו לו שום כינוי בשום ספירה כנודע, כי הראש הם ג"ר, והזרועות והגוף הם ג' אמצעיות, והרגלים והיסוד הם ד"ת ש"ג, ואמנם מצינו שהלב בו חיות האדם תלוי. והענין, כי הנה הנה"י דאבא מתלבשים תוך נה"י אמא, וכולם מתלבשים תוך ז"א, ואמנם עד מקום החזה עד שם כל האורות סתומים הם, ושם בחזה מתגלין כנודע. ואמנם ההפגעה והארה הראשונה שיוצאים אלו האורות בכח במרוצה מתוך היסוד דאמא אשר תחלה היו שם צרים ונוגשים ודחוקים, ועתה כשיוצאים ש"ג בהפגעה ראשונה מאירין באור

ס מאיר האוצר

¹¹⁰¹ ע' בהגר"א בתיקונים דף נ' סע"ד שאמר שם והתחלתו מטבור על ב' הכליות כו' (דע"ה ח"ב קח ע"ב).

יש ג' בחי' ביסוד שהם ג' פרקין שבו התחלתו אשר מבפנים לגוף הוא מהשליש התחתון דת"ת שהוא מהטבור על שתי הלכיות כמש"כ הגר"א בתיקו"ז נ ע"ד והוא בחי' פרק אחד והיסוד אשר מחוץ לגוף הוא בחי' פרק ב' והעטרה הוא פרק ג' (כללים ח"א נג ע"ב) ועי' הערת הלש"ו לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹¹⁰² עי' גר"א בת"ז דף נ עד סמוך לסופו (לש"ו).

¹¹⁰³ עי' גרסאות שהעיקר כנ"א שזה טעות, ומש"כ שלא מתגלה לעולם כלומר לז"א אבל ללאה מתגלים ע' למקמן פרק ד' או ה' שכחתי

¹¹⁰⁴ עי' רע"מ פנחס רלה ע"ב.

¹¹⁰⁵

¹¹⁰⁶

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נמרץ וגדול מאד, שם תיכף בצאתן ועושיין שם רושם גדול מאד¹¹⁰⁷, ושם נרשמים האורות דאו"א כולם כאחד, אור נפלא וחזק מאד וקרוב אל מעלת האור שהניחו במוחי. אך ודאי שהוא יותר קטן ממנו במעלה, וזאת הארה נקרא לב האדם, לכן המוח האדם הוא עיקר האדם, והלב שני¹¹⁰⁸ כנודע. נמצא כי קיבוץ אותן האורות במקום יציאתן הראשונה שהוא בחזה, אותו הקיבוץ המתרשם שם נעשה בחי' הלב¹¹⁰⁹, ואין בו איברים ועצמות, כי אינו רק דבר רוחני מאד כמו המוחין, וז"ס הלב שמה.

אמנם קריאתו בשם זה הוא כפי חשבון האורות המתקבצין שם, והם האורות דאו"א שהם ל"ב אורות. ונלע"ד לומר שהם ח' מוחין של או"א, ח' הוי"ו"ת שהם ל"ב אותיות. אך מה שקבלתי בזה הוא כי הלא עיקר האורות הם מן הב' יסודות לבד, כי נו"ה הם בב' הצדדין, ואינם במקום הלב, וגם כי הם לעולם סתומים, אך הב' יסודות הם המתגלגלין והמאירין. והנה נודע כי מה שמאיר הוא החיצוניות והאחוריים שלהם, כי הפנימיים היא בפנים ואינו מאיר לחוץ, אלא האחוריים העומדים מבחוץ כלפי גופא דז"א כנודע והוא פשוט. והנה האחוריים של אבא הם קפ"ד, והאחוריים של אמא הם קס"ו, והנה בב' אחוריים יש ל"ב אותיות באותיות המילוי לבדם כזה, ו"ד וד"י ודי"ו ודי"ו"י, הב' ו"ד וד"י ודי"ו ודי"ו"י וזהו סוד לב (י"ו אותיות של ע"ב וי"ו אותיות של ס"ג רק אותיות דאחוריים¹¹¹⁰). (לד ע"ג)

שער לד פרק א מ"ב שמו

היכל הששי והיכל זה נקרא היכל נוקבא דזעיר אנפין ובו שמונה שערים השער הראשון שער תיקון נוקבא ובו ז' פרקים

(ענין ש"ע נהורין שיש באנפין דנוקבא דז"א) שמו דע שד"י¹¹¹¹ בחי' נמשכות אל המלכות, וכן הוא (נ"א האחד הוא ב"ן) שמו שמה הנפש שלה שנתן היסוד של הזכר בה כדי שתוכל לעורר מ"נ בעת הזווג, כי ע"י הנפש הזו היא נעשית כלי¹¹¹². והב', הוא רוח. והג', הוא נשמה שנותן בה, והם שם מ"ה ושם ס"ג. והד', הוא מ"ש בפ' תרומה (קסו ע"ב) בריה דרב ספרא ע"פ אור זרוע לצדיק, שהנה נשמות הצדיקים הם עצמם מזדווגים עם המלכות והם העושיין נשמות, כמ"ש (בראשית יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן, והנה רוב הזווגים הנעשיין בזמן הגלות הם באופן זה. והנה אלו הד' בחי' הנ"ל הם אלו הד' בחינות המלוין הנ"ל, וארבעתן נכללין בבחי' הא' שהוא כללות מהמילוי^{שמו} והוא הנקרא נפש, נמצא שזה המילוי כולו בכללו בחי' נפש, אך בו נרמזין כל הד' בחי' דרך פרט.

שנכבר נתבאר (בפרצופי זו"ן פרק ה') דרך כללות הג' פרצופים שהם רחל ויעקב ולאח, ונבאר פרטן ונתחיל ברחל הנקרא נוקבא דז"א האמיתית כנ"ל, שהיא נקודה עשירית מן הי' נקודות הכוללות כל עולם האצילות כנ"ל, והיא המלכות שבהם, והיא אשת ישראל הנקרא ז"א בכל מקום. וכבר נתבאר כי היא יוצאת מן הת"ת^{שמו} מהארת המוחין של נה"י דאמא, והיא עומדת באחורי ז"א בתחלת בריאתה (מד ע"ד) ותקונה אב"א מהחזה דז"א ולמטה עד סיום רגליו, ומקום זה הוא שיעור קומה שלה בכל הי"ס.

ס מאיר האוצר

¹¹⁰⁷ שם נפתח ומתגלה ויוצא אור חו"ג שבדעת ונעשה מזה מציאות הלב בז"א ושם כנגדו יוצא פרצוף רחל מכנגד החזה עד סוף רגליו (דע"ה ח"ב צז ע"ד) מש"כ כאן הוא בחי' הפנימיות, ומש"כ בטנת"א ה' לגבי ה"ב אלקים הוא בחי' החיצוניות (ביאורים ח"א סט ע"ג)

¹¹⁰⁸ הן במעלת השכל והן בענין החיות כי החיות תלוי בלב כמו שהוא תלוי במוח (דע"ה ח"ב צה ע"א), בלב מתקבץ כל המוחין דחו"ב ועי' ס"י ריש פרק ו' שיש ל"ב נתיבות חכמה גם בלב וגם במח (כללים ח"א פ ע"ב)

¹¹⁰⁹ בחי' החכמה גם כן נמצא בלב (ביאורים ח"א סט ע"ג)

¹¹¹⁰ עי' ביאורים טנת"א פרק ה' אות נז (לש"ו).@

¹¹¹¹ זה שייך לשער ט"ל פרק יא כלל כ' (הגוב"י) וכן כלל יז (לש"ו), וזה הסיבה שנוק' נקראת אות ד' (דע"ה ח"א ד ע"ג)

¹¹¹² עי' שער כט פרק ב.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה סיבת היות רחל אב"א עם ז"א, הטעם הוא כמ"ש, שהחיצונים אינן יכולין להתאחו כלל עם הקדושה בבחי' פנים שלה אפי' בפנים של הנוקבא, רק בבחי' האחוריים לבד. כי הנה החיצונים נקראו אלהים אחרים, וכל יניקתן ואחיזתן הוא בשם אלקים הקדוש, ונודע כי כל בחינת אלקים הם באחוריים של הקדושה. והנה רחל שהיא הנוקבא האמיתית של ז"א כנ"ל, אם היתה עומדת כדמיון לאה אשר פניה כלפי אחורי ז"א, הנה היה אחוריה נשארין כגלוי, והיו החיצונים נאחזים בה מאד לפי שהיא נקבה כנודע, כי רגליה יורדות מות¹¹¹³ (משלי ה ה). והטעם הוא לפי שהיא דינין גמורים ושם אחיזת החיצונים. ונוסף ע"ז כי היא אחרונה שבכל עשר ספירות דאצילות, ולכן היו נאחזין בה הקל"י מאד. ולכן כדי שלא יתאחו בה הקל"י לסבת הנ"ל, ובפרט שהוא נוקבא דז"א העיקרית והאמיתית, ואין אנו רוצין שיתאחו בה הקל"י, משא"כ בלאה כמ"ש במקומו, ולכן הונחו זו"ן אב"א דבוקים יחד אחד באחד יגשו ורוח החיצונים לא יעבור ביניהן¹¹¹⁴, ולא יעבור זר בתוכם כלל, להיותן מדובקים ומחוברין יחד ממש, עד שצריך אחר כך נסירה ממש כמארז"ל (זהר ח"ג יט ע"א) ע"פ (בראשית ב כב) ויבן ה' אלהים את הצלע, ונשאו פני ז"א ופני רחל מגולים, כי אין שם אחיזת החיצונים כלל. ואחר אשר נתבסמו ונמתקו ע"י הנסירה אלו האחוריים שלהם, אז חוזרין זו"ן פב"פ אחר שננסרו, כי כבר אין כח בחיצונים להתאחו אפילו באחוריים.

ובזה תבין סוד פסוק (ישעיה א ד) נזורו אחר, כי תמיד כשישראל חוטאין למטה, אז חוזרין זו"ן להיות (מה ע"א) אב"א. וטעם הדבר הוא כי אז ע"י מעשה התחתונים הרעים היו הקליפות יכולין להתאחו באחוריים המגולין אם היו פב"פ, לכן צריכין לחזור אב"א כדי שיתכסו האחוריים, ולא יתאחו בהם החיצונים. והנה סבת התחלת תיקון רחל מן החזה הוא, כי עד שם אורות הנה"ש של התבונה מכוסים, ושם נסתיים יסוד תבונה, והאורות מגולין. ובפרט, כי שם מתחיל גילוי"ש יסוד דאבא להתגלות¹¹¹⁵, וז"ס (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ הנאמר בתקונים (סח ע"א) כי אבא יסד ברתא, והענין, כי במקום גילוי יסוד אבא שם מתחיל בנין המלכות רחל הנקראת ארץ. משא"כ בלאה שעיקרה מן המקום של התבונה שעדיין לא נתגלה אבא אלא מהחזה ולמטה, וטעם התדבקות רחל בז"א אב"א בכותל א' לשניהן משא"כ ביעקב וז"א יתבאר לקמן.

¹¹¹⁶ועתה נבאר התפשטות שיעור קומת רחל נוקבא דז"א באחוריו מכנגד החזה ולמטה עד רגליו, ויציאתה מבחי' הארת המוחין והכלים דנה"י דאמא¹¹¹⁷. הנה נתבאר כי

❧ מאיר האוצר ❧

¹¹¹³ ע' זהר בשלח מח ע"ב (לש"ו).

¹¹¹⁴ מלה"פ איוב מא ה, אחד באחד יגשו ורוח לא יבוא ביניהם

¹¹¹⁵ שער הצלם פרק ג'.

¹¹¹⁶ עי' שעה"ק נח ע"ב @@

¹¹¹⁷ דרך הת"ת ע' לעיל הערה ב' גרסאות.

[מצוטט מחלק א'] עצם מציאות כל ולד וכל אור ונשמה שהוא מטיפה הזרעית דעליון הוא מהנה"י דעליון ועל אף שהיא באמת מכל קומת העליון בסוד אור מים רקיע אך מציאותה בסוד רקיע שאז נעשה ראויה להיות ולד ממנו הוא נגמר ונעשה רק בנה"י ומש"כ שהנה"י דעליון מאיר לתחתון דלא כמב"ש המובא בגרסאות הכוונה על עיקר אור העליון הנשאר לעולם בנה"י שלו עצמו והוא מאיר לתחתון תמיד בבחי' אור מקיף (ביאורים ח"ב פט ע"ג), יש מקומות שכתוב שרק הנה"י דעליון, ויש מקומות שכתוב ב' שלישי ת"ת ויש מקומות שכתוב כל הז"ת, והאמת כי כל מציאות דתחתון הוא רק מהנה"י דעליון, שג' פרקי נצח דעליון הם שורש לחח"ן דתחתון וג' פרקי הוד הם שורש לבג"ה, והת"ת דעליון הוא שורש לכתר דתחתון והכתר נחלק לרדל"א גלגלתא ומוחא סתימאה והגלגלתא נחלק לגלגלתא ואורא, ובד' בחי' כתר אלה נחלקו בדברי הרב עד היכן מתלבשים, כי הרדל"א מתלבש על השליש עליון דת"ת ואז התחתון כולל כל הז"ת דעליון, אך כללות הרישא תנינא שהוא גלגלתא ואורא הוא נמשך מהשליש האמצעי דת"ת דעליון, ואז התלבשות מהחזה ולמטה והרישא תנינא נחלק לב' והם גלגלתא ואורא, ולכן יש מקומות שכתוב שהתלבשות עד חצי הת"ת שהוא רק האורא דתחתון, וכללות רישא תליתאה הוא המוחא סתימאה והוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דעליון שהוא השליש התחתון דת"ת (ביאורים ח"ב

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ה"ח דדעת דז"א דמצד אמא נתחלקו מחסד עד הוד שבז"א, והחסד שמתפשט בתוך הת"ת דז"א מתחלק לג' שלישים כמבואר, וב' שלישים התחתונים שבו, שהם מן החזה עד סיום הגוף שהוא הת"ת, הוא בגלוי, משא"כ שלישי עליון, שעדיין הוא מכוסה תוך כלי יסוד אמא, לכן ב' שלישים חסד התחתונים להיותן מגולין הם מספיקים כפלים מאלו היו סתומים. ולכן שלישי א' לבר דז"א שג' הספיק לצורך ת"ת עצמו שנה¹¹¹⁸ לב' שלישי תחתונים, וחצי שלישי עלה לכתר שלו, וחצי ניתן אל רחל לכתר שבה^{שנ}. ובזה תבין למה נשים פטורות מן התפילין, כי אין לרחל בחי' אורות מקיפים שהם סוד התפילין כמו שיש ליעקב¹¹¹⁹, כמ"ש למטה בענין יעקב, והרי שלקחה רחל כלי ואור לצורך כתר שלה, ושם לעיל (שער לידת המוחין פרק ב'¹¹²⁰) נתבאר היטב ענין הכתר הזה וע"ש.

ואח"כ מן הארת פרק תחתון של כלי דנצה דאמא, אשר בתוכו שלישי אחרון של אור המוח הנקרא חכמה דז"א המלוכש בג' פרקי נצה דז"א, הנה הארת ג' פרקין אלו מתלבשין בקו ימיני של רחל לצורך חח"ן שבה, בין בבחי' הכלי בין בבחי' אור המוח שבתוכו. וכן מבחי' החסד מה' חסדים המתפשטים, אשר אחד מהם מתפשט בנצה דז"א כנ"ל, גם הוא להיותו מגולה, הספיק חציו להאיר בנצה דז"א וחציו להאיר בכל קו ימין של רחל. וכעד"ז בפרק אחרון דהוד אמא^{שנ} המתלבש בתוכו שלישי אחרון של מוח בינה דז"א, ושניהן מתפשטין תוך הוד דז"א, ומאלו נעשה^{שנ} ג' ספירות בג"ה דקושנ^{שנ} שמאלי דרחל. וכן מבחי' חסד של ה"ח המגיע לחלק ההוד דז"א, להיותו מגולה, הספיק חציו להוד דז"א, וחציו לכל קו שמאלי דרחל.

ואמנם בקו האמצעי שלה, זולת הכתר שלה שלקחה מחסד ת"ת^{שנ} דז"א, לקחה ג"כ הארה^{שנ} הה"ג שהיו ביסוד של ז"א כנ"ל מצד הדעת דאמא, ואלו הה"ג נתחברו בדעת שלה ונתקבצו שם, אבל שאר הקו שלה שהוא דת"ת^{שנ} שבה אין בהם חסדים. והנה יש לשאול, כי כמו שה"ח יצאו מן היסוד דבינה ונתגלו מהחזה ולמטה ונפרדו ונתחלקו בה"ס ז"א בחג"ת נו"ה, א"כ גם הה"ג (מה ע"ב) יתחלקו. בשלמא בז"א לא היו יכולין להתחלק הה"ג אחר שכבר נתחלקו שם הה"ח לכן ירדו אל היסוד דז"א, אמנם משם ולמטה למה לא נתחלקו גם הגבורות, כי כבר אין להם כלי שיקבצם יחד ויחברם, וא"כ מי גרם להם שיתקבצו ויתחברו בדעת שלה כל הה' ביחד. אבל הענין, כי יסוד דאבא אשר נתגלה עתה בגלוי מהחזה דז"א ולמטה כנ"ל, האיר הארה אל הה"ג שביסוד דז"א, ושם מתחברין יחד ומתאספים היטב, והוא ממתיק הדינין הקשים שבהם ע"י חיבור הזה. וכיון שנתחברו שם, לכן כאשר יצאו בדעת של רחל, נשארו שם ג"כ מחוברים כולם בלתי פירוה. והנה, אחר שאלו הה"ג נתקבצו ביסוד שלו אשר זהו בחי' הדעת שלה, אז חוזרין האורות ומתפשטין למטה הה"ג מחסד עד הנו"ה שלה על דרך שנתחלקו הה"ח בזכר, ואח"כ חוזרין חמשתן ביחד ומתקבצות ביסוד שלה בעת הזווג שלה עם הז"א. ונודע, כי גם ביעקב כשמזדווג עם רחל מתקבצות כל הה"ח שלו ביסוד שלו.

ס מאיר האוצר ס

פט ע"ד), דהיינו רק המלכות דמלכות העומדת בנה"י שלה נכנס לתחתון והוא בחי' הטיפה הזרעית (דע"ה ח"א מב ע"ג), לגבי נה"י דעליון שורש לתחתון. אמנם עי' יהל אור ח"א ה ע"א שמים הוא ביסוד זכר ורקיע בתוך מעי האשה.

¹¹¹⁸ *## כלומר כדי קיומו, בזמן הנסירה, וכאן מדובר על התחלת הנסירה* ונראה יותר שכאן מדובר על העלאת מ"ן כאשר היו אב"א וצריכים לבנות פרצופה [ע' בהגר"א בסד"צ טז ע"ג ד"ה אתיחד יר"ד*]

ע' בהגר"א בסד"צ כו ע"ב ד"ה כלא אתרחשון בזמנא חדא - שנוצרו שניהן כאחד גוף דכורא, ורישא דנוקבא פרצופה, וע"ש כו ע"ג ד"ה ויאמר וז"ל, כי כשהיא אחורי ז"א היא גולגלתא סתימא בלא תקונין דגלגלתא, עכ"ל, הנוק' אז היא רק כתר דנוק' שהיא עטרת היסוד, ולכן היא גלגלתא וזה גלגלתא סתימא שאין בה שום תיקונים (ב"ע רלא ע"ב).

¹¹¹⁹ שתמיד המקיפים מהנה"י דעליון כדלעיל הערה 1117, וכאן לא מגיע מהנה"י דז"א*##

##* 1120

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער לז פרק א מ"ת שסג

השער הרביעי שער יעקב ולאח ויתחלק לה' פרקים

ונבאר עתה ענין יעקב ולאח דרך כללות. הנה לעיל בארנו כי אלו הם בחי' אחוריים של או"א שנפלו בעת מיתת המלכים ולא ירדו לעולם הבריאה¹¹²¹, אלא נשארו באצילות במקום רחל שהיא נוקבא דז"א, לכן אין מיתה נזכר בהם רק נפילה וביטול בעלמא, וכיון שכן לכן בעת התיקון של הזו"ן שהם ישראל ורחל אחר שיתוקנו זו"ן, יתוקנו אלו האחוריים הנ"ל, ואין להם יכולת להתתקן כלל עד שיתוקנו זו"ן. ואע"פ שהם אחר דאו"א, שהם יותר גבוהים מזו"ן, והיה ראוי שיתוקנו מקודם, עכ"ז כיון שהם אחוריים גמורים, היצונים שבאו"א שהם דינין, לכן צריך שיתוקנו תחלה זו"ן בבחי' הגדלות, כי יש בהם בחי' פנים ג"כ, ואח"כ יתוקנו אחוריים של או"א. כי כיון שירדו במקום הנוקבא, א"כ בתיקונה יתוקנו גם הם כנ"ל. וכבר נת"ל שבאלו האחוריים לא נזכר בהם מיתה כי נשארו בעולם אצילות, משא"כ הזו"ן, וזה שארז"ל (ב"ר פי"ז סי' ה) (ג') שסד נובלות (הן) שסה נובלות, חכמה של מעלה תורה. גם במסכת דמאי (פ"א מ"א) אמרו נובלות תמרה, פי' הענין כי הנה אבא הוא נקרא חכמה (נח ע"ב) סתם דאצילות, ומן אבא נפלו אחוריים שלו למטה במקום הנוקבא של אצילות כנ"ל. שסוהנה יעקב הוא תורה שבכתב הנעשה מן אחוריים¹¹²² הנובלות מן החכמה העליונה שהוא אבא כמ"ש בע"ה. ולהיות שסו שהם דינין קשים, ומרים כי הם אחוריים החצונים שבכולם באו"א, ולכן נקרא נובלת התמרה לשון מרירות ודינין קשין. או ירצה פי' אחר יובן בפסוק (דברים לג ד) תורה צוה לנו משה מורשה¹¹²³, כי חכמה זאת הוא בחי' כלי יסוד דאבא המלוכש תוך ת"ת דז"א, ומכח האורות שיוצאין ונפלין ממנו שסח מחוץ אל ז"א, שם הוא עושה שסס בחינת יעקב הנקרא תורה. וז"ס תורה צוה לנו משה, כי משה הוא בחי' יסוד אבא¹¹²⁴ המתפשט תוך ז"א כמבואר אצלנו, והוא אשר הוציא לחוץ את התורה שהוא בחי' קהילת יעקב, שבו מתקבצין ונקהלין האורות היוצאין מיסוד אבא לחוץ ונעשין בחי' פרצוף יעקב¹¹²⁵.

מאיר האוצר

¹¹²¹ עי' ספר הליקוטים דף עב ע"ג סמוך לסופו כי האחוריים היו משמשים רק לכלים דיעקב אבל האורות היו כמ"ש בהארת המוחין פ"א וכן לקמן פרק ג' (לש"ו).

¹¹²² עי' עוד בחי' יעקב באנ"כ פרק ט' ובלאה ורחל ספ"ב וכאן ספ"ג ובהארת המוחין ספ"א ובשבירת הכלים פ"ב סמוך לסופו ובשע"כ נט ע"ד ובשער הכללים ריש פרק יא ופרצופי זו"ן פ"ה ושם פ"א (לש"ו).

¹¹²³ אמנם בעת גאולת מצרים ובמתן תורה אשר היה עומד אז שיתוקן העולם כולו כמו קודם החטא ולבוא לתכלית תיקון העתיד אלו שזכינו להלוחות הראשונות ע' זוה"ק ס"פ יתרו ופ' משפטים קי"ד רע"א לכן הפליא הקב"ה ועשה חדשות בארץ לייסד הכנה ופעולה לתקן את החסרון אשר היה חסר עדיין בבנין בית ישראל בענין היחוד הנ"ל ולייחדם ביחוד גמור כדי שיהיו כולם מרכבה שלימה לאור יחודו ית"ש לשכון בתוכם ממש וזהו הענין מה שייסד שורש דאותו הדור בהארת אור הדעת דאבא הנמשך מסוד אוריא עלאה חכמתא עלאה סתימאה שהוא אור הגנוז אשר הוא שורש אבא כנודע ולכן ניתן להם התורה כי התורה הנה היא מיסוד אבא הנבקע ויוצא לחוץ כמ"ש בשעה"ק דף ל"ח ע"א וכן בשעה"כ דף מ"ח ע"ד ודף ק"ט ע"ב כי ספר תורה הוא יסוד דאבא וע' עוד שער יעקב ולאח ספ"א (דע"ה ח"ב קלא ע"ב)

עיקר לאח מבחי' מלכות דתבונה המתלבשת תוך ז"א ולכן הנה נכללת לא הבתבונה אשר באור האזן וכן נכללת ג"כ בז"א משום שעיקר המלוכה דתבונה מתלבש בז"א ונעשה בו לעצם מעצמיו (ביאורים ח"א ל ע"ד)

1124

¹¹²⁵ כללי: ביאורים ח"ב פח ע"ב – לאח נעשה מאחוריים דמלכות דאימא ותבונה שהוא סוד קשר של תפילין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד המחזה שבו עד ראש רחל, אבל זה רק שייך לכלים שלהם אבל אורם ונשמתם נעשה מהאורות דאו"א עצמן אשר לאחר התיקון

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער לז פרק ב מ"ת ש"א

ונבאר אופן ירידת אלו האחוריים למטה במקום נוקבא דז"א, כי הנה יעקב שהוא אחוריים דאבא נפל למטה ועמד לפני הנוקבא דז"א בהיות הנקבה עומדת שם, שעדיין לא ירדה היא, והיו אחוריים דיעקב נגד פני רחל כמ"ש. אח"כ ואחוריים דאמא שהיא לאה גם הם ירדו למטה באצילות, ועמדו באחורי רחל נוקבא דז"א, והיו פני לאה כנגד אחורי רחל לפני רחל נגד אחורי יעקב, ונמצאת רחל באמצע, כי עדיין לא הגדיל ז"א כדי שיתפשטו רגליו למטה בבחי' ש"ב ישורון כנ"ל, וכאשר יצאו המלכים של ז"א, ונפלו גם הם ומתו ממש וירדו לעולם הבריאה, ויורדת הנוקבא למטה בבריאה, נשאר מקומה ריק ופנוי באמצע יעקב ולאה, ואז כל זמן היות ז"א ש"ב בלתי תיקון למטה בבריאה, היו שם יעקב ולאה בבחי' פנים ואחור ש"ב, ר"ל פני לאה ש"ב באחורי יעקב שהוא מדרגה הב' הנו', עד שיתוקנו ז"א. אבל או"א למעלה בשער המלכים פ"ח נתבאר שם, כי היתה בהם בחי' פנים ואחור, ר"ל פנים דאבא באחור של אמא, והוא בהיפך יעקב ולאה. ומעם שינוי זה, לפי שהנה נודע שפני אבא לפני זעיר אנפין לפני אמא בהיותן מלבישין את א"א כנודע, הנה כולם פניהם הם עומדין בסדר {נח ע"ג} עמידת פני א"א ש"ב, כדי לקבל הארת פני א"א הכופף קומתו ומאיר בפניהם ומסתכל בפניהם, ועד"ו צריך גם ז"א שישתכל ויאיר גם הוא בפני יעקב הנמוך וקצר ממנו, שראשו מתחיל נגד החזה שלו כנ"ל. ובהיות פני יעקב מכוונים ונוטים לצד, שנוטים פני ז"א. נמצא שכאשר ז"א כופף קומתו, יכול להסתכל בפני יעקב ולהאיר פניו כדוגמא זה ה. אמנם אם יהיה פכ"פ ז"א ויעקב, הנה יעקב עומד נמוך ושפל למטה מאד מאד. והנה כאשר יכפוף ז"א קומתו וראשו למטה להסתכל בו, לא יסתכל אלא באחורי דיעקב, לכן הוכרח שיהיה אחוריו לצד פני ז"א כדי לקבל הארת פני ז"א, ע"ד אבא שהוא שרשו של יעקב כנ"ל, שגם הוא מקבל הארת פני א"א. והנה כיון שהוכרח יעקב לעמוד כך, חזרה לאה להפוך פניה נגד אחור יעקב להסתכל בו ולקבל הארתו מבחי' אחור, ויש בה יכולת לקבלם. אבל למעלה באמא עלאה, שאבא הפך פניו אליה אחר שנתקן רישא דעתיק יומין, אז הוכרח אמא לישאר בבחי' אחור, כי אין בה יכולת ש"ב להפוך פניה נגד פני אבא שהפך פניו נגד צד נטיית פני א"א ועתיק כנ"ל. לכן נשארו לאה ויעקב פנים שלה באחור שלו. והנה כאשר נתקנו ז"א ש"ב ועלו למעלה במקומם באצילות, הנה ז"א שהוא ישראל נגדל בזמן העיבור הב', ואז מתארכין רגליו ומתפשטין עד למטה בבחי' ישורון כנ"ל, ואז גם נוקבא רחל עומדת עמו אב"א מהחזה ולמטה ש"ב, נמצא ז"א ש"ב מפסיקין בין לאה ליעקב. ובתחלה שהיה ז"א קטן, קודם התיקון, ולא היו מתפשטין רגליו עד למטה, היה שם מקום לסבול ג' פרצופים, לאה יעקב רחל זה בצד זה כנ"ל. ועתה שפא שנתפשטו רגליו ז"א למטה, אין מקום לסבול ד' פרצופים ביחד, ואז עלתה לאה למעלה ועמדה באחורי ז"א פנים באחור עד החזה, ורחל לבדה נשארה אב"א למטה עם ז"א, והיה מחזיר יעקב אחוריו נגד פני ז"א. ונמצאו ג' בחי' לבד עומדות שם, ואז נקרא ז"א ישורון מלשון שורה, בסוד שורה של ג' בני אדם (ביצה יד ע"ב), ומפני חסרון המקום עלתה לאה למעלה, ונשארה רחל במקומה האמיתית שהוא נגד חזה דז"א. וגם מפני שהיא נקבה, ובחי' נוקבא היא אחור ש"ב, וגם מפני שעדיין אין בה כח לעמוד עם ז"א פכ"פ עד אחר הנסירה כנודע ש"ב.

ש"פ אמנם צריך לתת טעם למה עלתה לאה ולא יעקב, אבל הענין מכמה טעמים שנבאר, והוא כי הנה נת"ל כי ב' בחי' הם אשר בבחי' הא' היה לאבא יתרון על אמא בהיות ש"ב קודם התיקון. ובבחי' ב' היה לאמא יתרון על אבא. ואלו הן, הנה כאשר נתקן רישא דעתיק ש"ב, חזרו או"א במדרגה הג', שהוא פנים ואחור, שהוא פני אבא נגד אחורי אמא. נמצא כי בבחי' א' יש יתרון לאבא שהיה בו כח לקבל אור פני עליון בפנים שלו ממש, אבל אמא לא היה בה כח לקבל האור אלא דרך אחור. ובבחי' אחרת יש {נח ע"ד} לאמא יתרון, כי אחוריה קבלו אור פנים גדול ונמתקו יותר מאחוריים של אבא, שלא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קבלו הארה עליונה, לכן היה שפ"ו כאן ביעקב ולא ב' שינוין ביניהן, והם אלו אשר נבאר. כי הנה להיות שיש יתרון לאבא על אמא כנ"ל שהיה בו כח לקבל הארה דרך פנים ממש, ונודע הוא כי גם יעקב מקבל הארה מן אבא שהוא שרשו, ולכן היה כח באחורי אבא שהם כלולים מ"ם כנ"ל להתתקן כולם בעת התיקון, ונעשה מהם יעקב פרצוף שלם מ"ם של אחורים דאבא. וגם לסבת היותו בבחי' דכורא שהם יותר מובחרים ומעולים משל הנוקבא. אבל לאה הנעשית מאחור של אמא, שלא היה אז בה כח לקבל הארה דרך פנים שלה, לכן גם עתה לא היה בה כח באחור דאמא להתתקן כל עשר ספירות שלה, רק המלכות שבה עשירית לבד, וממנה לבדה נעשית פרצוף לאה כנ"ל. ובהיות בחי' אחרת שבה יתרון לאמא על אבא, והוא שאחוריים דאמא קבלו הארה יתירה ונמתקו יותר מאחוריים דאבא, אין ספק שהאחוריים של אמא שירדו למטה קבלו עתה בהיות או"א פנים באחור כשנתקן רישא דעתיק כנ"ל, קבלו הארה גדולה מן אמא, מה שלא קבלו האחוריים של אבא שירדו. ולסבה זו היתה יתרון ללאה מיעקב והיא שהיה בה כח לעלות למעלה מהחזה דז"א, ויעקב נשאר למטה מהחזה, אלא שלהיותו זכר עומד בפני ז"א, ולא שהיא נקבה עמדה באחור. ועוד יש טעם אחר למה לאה עלתה למעלה ולא בן יעקב, והוא מפני שעיקר מקומה ויניקתה ממלכות דתבונה המתלבשת תוך ז"א גם היא כמ"ש, והנה היא למעלה בראש הז"א, ולכן צריכה לאה לעלות שמה למעלה לקבל ההארה ממנה. אמנם יעקב כל יניקתו הוא למטה, שהוא מן היסוד דאבא המתגלה מהחזה דז"א ולמטה כנ"ל, ולכן נשאר למטה שפ"ו.

שפ"ו וכבר נת"ל ג"כ למה יעקב הפך אחוריו נגד פני ז"א, אמנם לאה אע"פ שביארנו לעיל טעם הדבר למה בתחלה קודם תיקון של ז"א היה פניה באחור דיעקב, עכ"ז צריך לתרץ למה אחר התיקון נשארה כך ולא אב"א עם ז"א המפסיק בינה ובין יעקב ע"ד רחל, שגם היא עומדת אב"א עם ז"א. והטעם לפי שכבר נת"ל כי כל טעם היות רחל אב"א עם ז"א, מפני כי הנה היא נקבה אשר היא דינין קשים, ובפרט שהיא אחרונה שבאצילות וקרובה אל החצונים, ורגליה יורדת מות (משלי ה ה), ואנו יראים מן החצונים שלא יתאחו באחוריים, וע"כ היא ש"ב באחור עם ז"א כנ"ל. אבל לאה שהיא עומדת למעלה באחורי ג"ר דז"א, אין החיצונים יכולין להתאחו בה כמו ברחל העומדת במקום ד' תחתונים ש"ב (נ"א ז"ת) דז"א, ועוד כי איננה כרחל, נוקבא דז"א העיקרית, ועוד כי איננה מכלל הי"ם הכוללים כל האצילות, אמנם היא אחוריים של הספירה הג', ואין קפידה כ"כ אם יתאחו בה החיצונים כמו ברחל ש"ב. ועוד (נט ע"א) כי הנה הוא אחוריים שלא אמא אשר נודע כי אמא היא הדוחה את הקלי' ובורחין ממנה¹¹²⁶, ולכן אין בה אחיזת החיצונים כמו ברחל¹¹²⁶. וא"ת

מאיר האוצר

¹¹²⁶ ע"י לקמן שער לאה ורחל פרק ז' שמבואר שם להיפך אך מ"ש שם הוא רק באורות דאימא אחר שמתפשטים מהחזה ולמטה ומתגלים שם אבל מהחזה ולמעלה שהוא מקום לאה הרי שם נדחים הקליפות גם מהאורות דאימא וכמ"ש בדע"ה ח"ב ענף כד ס' ג' (לש"ו) ע"י דע"ה ח"ב קא ע"ב - והנה כבר בארנו לעיל ענף כ"ג כי אחד מן הפגמים אשר גרם אדה"ר הנה הוא כי נעשה אחיזה להחיצונים בכל הארת החו"ג אשר מהחזה ולמטה ונעשו אותן החו"ג ע"ז למציאות עץ הדעת טו"ר וכמו שבארנו שם סי' ד' ה' ע"ש והנה כאשר נמשכו המוחין דמצד אבא ג"כ בז"א הנה הם דוחין את כל החיצונים כולם ואין להם אז אחיזה כלל גם בהארת החו"ג אשר מהחזה ולמטה וכנודע שהמוחין דאבא הם גורמים הזווג דפ"ב העיקרי כי אין אז אחיזה להחיצונים אפי' בהאחוריים וכמ"ש בשער עקודים פ"ב ופ"ח אבל כאשר אין להזו"ן אלא המוחין דאימא לבד הנה הגס שגס היא דוחה את החיצונים וכמ"ש הרב בשער יעקב ולא ספ"ב והוא מה שנודע שאין להם אחיזה בהג"ר ח"ו וכמ"ש הרב בשער הקליפות רפ"א אך הבינה אינה דוחה אלא מעצמה ר"ל שלא יהא להם אחיזה ויניקה ממקום ומדרגת הג"ר אבל אחר שמתפשטת מהחזה ולמטה דז"א הנה יש להם אחיזה ויניקה משם וכנודע כי לכך אין להזו"ן אז הזווג דפ"ב העיקרי כדי שלא יינקו החיצונים מאחוריהם כי ע"י החטא דעץ הדעת נעשה אחיזה להחיצונים בהארת החו"ג אשר מהחזה ולמטה כל זמן שאין להזו"ן המוחין דמצד אבא וכמ"ש הרב בשער לאה ורחל פ"ז ולכן אין לגרום זווג דפ"ב להזו"ן אלא רק ע"י המוחין דאבא דוקא וכנודע וכנז' וא"כ הרי נדב ואביהו כאשר גרמו ע"י הקרבת הקטורת זווג דפ"ב להזו"ן בלתי המוחין דאבא הרי גרמו ע"ז פגם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והרי אם לא יועיל לא יזיק, והלא טוב יותר הוא שתהיה אב"א. והתשובה הוא כי נתבאר לעיל כי הקליפה צורך גבוה כדי שיהיה שכר ועונש בעוה"ז, וכמארוז"ל (ב"ר פ"ט סי' י) טוב מאד זה מלאך המות, ומוכרח שגם הקליפות יקחו חלקם חיותם, וראה המאציל כי הבחי' היותר מועט שיש בכלן שהיא אחורי לאה, כי אין שם כל כך אחיזה כמו באחורי המלכות רחל כנ"ל, ולכן הניח אחורי לאה נוסין לחוץ בגילוי, כדי שיתאחזו שם החיצונים וינקו משם כדי חיותן בלבד¹¹²⁷, משא"כ אם היו נאחזין ברחל שהיא אחיזה גדולה¹¹²⁸.

שער לז פרק ג מ"ת:

ונבאר עתה ענין פרצוף יעקב בפרטות. כבר נודע כי כל בחי' אורות הנמשכין ליעקב הוא בחינת אורות היוצאין מתוך ז"א ולחוץ, אותן האורות המגולים שהם מן כלים דנה"י דאבא, ומן המוחין שבתוכם שהם מצד אבא אשר אינן מתגלין רק מהחזה דז"א ולמטה, ששם נגמר יסוד אמא כנ"ל. והנה כתר דיעקב הוא כנגד ב"ש תחתונים של ת"ת דז"א, שמן החזה ועד סיום הגוף הנקרא ת"ת. והענין כמו שכתבתי בדרושים אחרים, שיש בחינת אורות מקיפין אל ז"א הנקרא ישראל, אשר הם סוד התפילין שבו, כן יש בחי' אלו ביעקב, והוא כי הנה במקום הזה מתגלה יסוד של אבא אשר בו מתלבש הדעת דז"א דמצד אבא. וכבר נת"ל כי הדעת הוא כלול מד' בחינות שהם חו"ב וחו"ג, ולכן הוא מכריע אותן ב' הכרעות בין חו"ב דמוחין דמצד אבא, ובין חו"ג דמוחין דמצד אמא. ומאלו יוצא אור שלהם לחוץ לז"א כנגד פניו, ואז שם הם נעשין בחי' ד' מקיפים אל יעקב, ואלו הם סוד התפילין שלו, ועיין בביאורינו ענין תפלה של יד ושל ראש דיעקב, ושם יתבאר לך דרושים עמוקים וגדולים בענין רחל ויעקב. ואח"כ מבחינת חו"ב דמוחין שמצד אבא המלוכשין תוך נו"ה דאבא, אשר גם הם מתלבשין תוך נו"ה דאמא, משם יוצא האור מחו"ב הנ"ל ויוצא לחוץ, ומהאור זה נעשה כלי בית קיבול הנקרא כתר, אשר תוך כלי בית קבול זה מתקבצין ונכנסין אותן ד' בחי' הדעת הנ"ל, ונעשים שם בסוד מוחין תוך כתר הזה, וזהו בחי' כתר יעקב. ואל תתמה שאיך אפשר שמן אור חו"ב נעשו כלים, ומאור הדעת נעשו מוחין, כי אין זה תימא, כי הנה אור החו"ב הנ"ל יוצא לחוץ מלוכש מתוך כמה לבושים שהם כלים דנו"ה (נט ע"ב) דאבא אשר מלוכשים תוך נו"ה דאמא, וגם הם

מאיר האוצר

גדול רח"ל כי הרי נתקברו החיצונים לינק מהארת הזווג רח"ל והוא ענין האש זרה הנאמר עליהם ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם אותם לא צוה ולאהרן צוה כי באם שהיה נעשה זה ע"י אהרן היה טוב ותיקון גמור כי היה נמשך על ידו המוחין דמצד אבא ג"כ הדוחין את החיצונים וגורמים זווג דפ"פ העיקרי בהזו"ן אבל כאשר שהקריבו הם שהיה שרשם רק מאימא וגרמו זווג בהזו"ן בלתי המוחין דאבא אז נתקברו החיצונים שהם האש זר וע' כללים ח"ב קלב ע"ב שזה שייך לשליטת ס"ג וע"ב במקומם מ"ה וב"ן

¹¹²⁷ לאה היא דינים קשים למאד וישנם בה מקום אחיזה ויניקה אל הקלי אל אמשום שהיא עומדת למעלה אינם יכולים להאחז בה ולינק ממנה אלא כדי הכרח חיותם (ביאורים ח"א מג ע"ב)

¹¹²⁸ כללי: דע"ה ח"א יז ע"ד - ואח"כ יצא מהבינה כל הז' אחד לאחד זה למטה מזה כולם בקו אחד ע"ד האורות דהעינים. והרי עמדו כל ה' דהמלכי יושר ג"כ בקו אחד מהטבור ולמטה מבחוץ להא"ק, ועליהם ומכנגדם היו מעגלים ה' מלכי העגולים ג"כ מכנגד הטבור ולמטה, והיו המלכי יושר מבפנים להם והמלכי עגולים מבחוץ להם. אמנם הוא כי אולי הוא שהמלכי עגולים אשר שרשם הוא מהאימא שבא"ק היו הם מצד שמאל דכללות הא"ק, מהטבור ולמטה דהאימא עד סופה כולא, כולם בקו אחד מצד שמאל, וכנגדם בימין יצאו המלכי יושר מהטבור ולמטה דהאבא שבא"ק כולם בקו אחד עד סופו כולו מצד ימין, (ע' שער אר"א פ"ג ובשער יעקב ולא פ"ב ויתבאר בעה"י במ"א).

ביאורים ח"ב פח ע"ב - לאה נעשה מאחוריים דמלכות דאימא ותבונה שהו אסוד קשר של תפילין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד המחזה שבו עד ראש רחל, אבל זה רק שייך לכלים שלהם אבל אורם ונשמתם נעשה מהאורות דא"א עצמן אשר לאחר התיקון

לגבי ד' מציאויות של פ"פ אב"א פב"א אב"א (ביאורים ח"ב נא ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מלובשים תוך ב' זרועות דז"א עצמו. ואח"כ יוצא לחוץ אותו אור דרך בקיעת מקום פרקים אמצעים של הזרועות דז"א הנקרא בלע"ז קובד"ו במקום הנחת תפילין של יד דז"א, ואח"כ חוזרין אותן האורות לכנוס ולהתלבש תוך גופא דז"א עצמו, ואח"כ חוזרים לצאת מהחזה ולחוץ פעם אחרת, ואח"כ מהארה זאת נעשה כלי של כתר יעקב. אמנם בחינת הדעת אין בו רק ב' לבושים, והוא יסוד אבא ות"ת דז"א. ובצאתו לחוץ אינו אור מלובש כ"כ, ולכן נעשה בחינת מוח אל כתר דיעקב, ועיין בדרוש לאה ותראה ענין בקיעת פרקי הזרועות באופן אחר ממוחין דאמא לצורך לאה, גם למעלה תבין ענין התפשטות האורות דרך קוין הזרועות והשוקיים איך הוא הענין.

והנה טעם הדבר למה האור היוצאין מחו"ב דרך פרקי הזרועות חוזרין להתלבש בגוף דז"א, הוא מפני שכתר דיעקב אינו נעשה אלא מת"ת דז"א, כי כולם בחינת קו האמצעי, ומשם נעשה כנ"ל. אח"כ מבחי' פרק תחתון של נצח דאבא אשר בתוכו מלובש שלישי תחתון של מוח חכמה דמצד אבא, המלובש בנצח דאימא בפ"ת שבה, הנה הוא מתלבש בג"פ שבנצח ז"א, ויוצא האור ההוא משם ולחוץ אל יעקב, ונעשה ממנו ג' חלקים ג"כ בקו ימין שהם חח"ן. וכעד"ז בקו שמאל דיעקב מתחלק בו האור היוצא מן שלישי תחתון דבינה דמצד אבא המלובש בהוד"א דאמא בפ"ת שבה המלובש בג"פ דהוד דזעיר אנפין, נעשה ממנה בג"ה דיעקב"י.

ונלך עתה אל קו האמצעי דיעקב, כי הנה נת"ל כי יסוד דאבא מתלבש תוך ת"ת דז"א אשר ממנו נעשה כתר דיעקב כנ"ל. ואמנם עטרת היסוד דאבא אשר היא מלובשת תוך כלי יסוד דז"א, הנה גם הוא מתחלק בדעת ובת"ת וביסוד דיעקב שהוא קו אמצעי שלו. והנה אחר שביארנו כי מן החו"ב דמצד אבא נעשה חו"ב דיעקב, צריך שתדע ג"כ כי גם מן הדעת דמצד אבא המתלבש תוך יסוד דאבא אשר ביארנו, שיש בו ד' מוחין שהם חו"ב וחו"ג, הנה מן החו"ב האלו אשר בדעת דמצד אבא עלו ג"כ ונתלבשו תוך החו"ב של יעקב אשר נעשו מן מוח חו"ב עצמן דמצד אבא המלובשים בנו"ה דאבא, ונתחברו בחכמה דיעקב, חכמה דמצד אבא ממש, וחכמה דבחינת הדעת דאבא"י ובבינה של יעקב, נתחברה בינה ממש מצד אבא ובינה מצד הדעת דאבא, וב' בחי' תחתונות שהם חו"ג שבדעת דמצד אבא נכנסו בדעת של יעקב, ונעשה כלול מחו"ג כנודע. והנה כל זה הוא במה שהוא כנגד השורש העליון של יסוד ז"א המחובר עד נגד"ו ראשי פרקי הירכיים שהם נו"ה כנ"ל, וכל זה הוא (נט ע"ג) מתפשט עד החזה של יעקב, ואח"כ שאר התפשטות אורך היסוד דז"א ממנו נעשה כנגדו שאר סיום הת"ת הנקרא גוף דיעקב, ואח"כ עטרה של יסוד דז"א הוא נגד יסוד עצמו דיעקב. ודע כי כמו שנחלקים בז"א ה"ח וה"ג כנ"ל, כך מתפשטין¹¹²⁹ ומתחלקים ביעקב כי ה"ח שבדעת שלו עצמו של יעקב מתחלק לה"ח ומתפשטין בחג"ת ונ"ה דיעקב, וה"ג שבדעת שלו גם הם מתחלקת אח"כ לה"ג ונמשכין עד יסוד יעקב ומתקבצין ומתחברין שם*.

*מ"ק"י בתורה נזכר ב"פ יעקב זה אחר זה, הם נגד יעקב היוצא בפני ז"א, וכנגד רחל היוצאת אחורי ז"א¹¹²⁹, לכן בזוהר¹¹³⁰ קרא לשכינה יעקב.

1131

מאיר האוצר

1129 כללים ח"א עא ע"ב – רחל נוק שהיא נקראת בשם יעקב

1130 ח"א קנ ע"א ורס"ו סע"ב וח"ב ב סוף ע"ב (לש"ו).

1131 ביאורים ח"ב פח ע"ב – לאה נעשה מאחוריים דמלכות דאימא ותבונה שהו אסוד קשר של תפילין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד המחזה שבו עד ראש רחל, אבל זה רק שייך לכלים שלהם אבל אורם ונשמתם נעשה מהאורות דאז"א עצמן אשר לאחר התיקון

לגבי צליעת יעקב עי' כללים ח"א ע ע"ג וע"ד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער לז פרק ד מ"ת"י

¹¹³²ונבאר עתה ענין פרצוף לאה אשת יעקב בפרטות. כבר בארנו כי יעקב הוא מן כל עשר ספירות דאחוריים דאבא, אבל לאה אינה אלא מן המלכות¹¹³³ לבד האחרונה שבכל עשר ספירות דאחוריים דאמא, וכל ה' האחוריים לא יכלו להתברר ולהתקון, וכבר נת"ל הטעם. עוד יש טעם אחר, והוא מפני שאלו הם דינין גמורים שהם אחוריים היותר חיצונים שיש באמא, אשר אפילו מינה דינין מתערין כנודע (זהר ח"א קנא ע"א), לכן לא היה יכול להתברר מהם רק האחוריים של מלכות דאמא בלבד, וממנה נעשית פרצוף לאה. ואמנם הט"ס אחרות"ש של אחוריים דאמא שנפלו, נשארי' למטה במקום שנפלו, ולא יכלו להתברר אז בעת תיקון אצילות. אבל מאז ולהלאה, מבריאת האדם עד ביאת המשיח, כל מה שנתקן בבחי"כ אחוריים דאמא בכל יום ויום ע"י תפלינו, אינו אלא מן ה' הנשארים, ולא נגמרוי' להתברר לגמרי עד ביאת המשיח ב"ב, אבל המלכות נתקנת בעת אצילות.

ב"הר"ר יצחק כהן אמר לי (שנלע"ד) כי ששמע ממורי זלה"ה, כי הנה ב' בחינת של אחוריים היו"כ: א', הם האחוריים של אמא שנפלו בזמן היותם או"א אב"א, ואח"כ נפלו פ"ב אחוריים אחרות של אמא בזמן שהיו או"א פנים באחור, כי אז היה קלקול פ"ב באחוריים דאמא, כי גם אז לא יכלה לקבל אור פנים ונשארה באחור (נט ע"ד) כנ"ל. אבל אבא לא נפל ממנו אחוריים רק פ"א לבד, בעת אשר היה גם הוא אב"א עם אמא, ולא היה יכול לסבול אור פנים. אבל אחר שחזר בבחינת פנים באחור דאמא, אז אבא נתקן ואמא נפלו אחוריה בפעם ב'. והנה האחוריים הראשונים לא נתבררו כלל, ולא יכלו להתברר עד ביאת משיח. והנה האחוריים השניים, המלכות שבהם נתבררה ונעשית לאה בזמן של תיקון האצילות, והט"ס אחרות מתבררות והולכות מאז ולהלאה כנ"ל עד ביאת המשיח, ואז יוגמרו להתברר. אך איני זוכר ששמעתי כך, אלא כמ"ש, והנה הוא כאשר נכנסין ומתלבשין נה"י דאמא תוך ז"א לעשות לו מוחין כנוכר, פשיטא הוא שמכ"ש שמלכות של אמא שהיא תחתונה מנה"י שבה, שהיא נכנסה ראשונה מהם תחתונה מכולם, ומקום עמידתה"י היא בדעת ז"א, ואז זו המלכות דאמא שהיא תוך פנימיות דז"א בדעת שלו, כאשר לאה שהיא אחוריים שלה עולה מלמטה עד מקום הדעת כנ"ל, לסבת שאין לה מקום"י שישבול ד' פרצופים ביחד, ואז המלכות דאמא המלוכש תוך דעת ז"א יש לה חפץ וחשק להדבק עם בחינת אחוריים שלה הנקרא לאה, ואז מושכת אותה שם ומעמידה כנגדה מבחוץ לדעת דז"א, היא מבפנים ולא מבחוץ כנגדה, ועדיין לאה הוא בסוד נקודה א', כי עדיין לא נתקנה ואינה רק מלכות לבד דאחוריים דאמא, שהוא ספירה א', ואז¹¹³⁴ היתה מאירה ומגדילה ומתקנה ונעשית פרצוף שלם. ומאחר שהוא כן, נמצא כי התחלת ראש לאה היא מן כנגד דעת דז"א ולמטה¹¹³⁵ עד כנגד החוה, ששם מתחיל ראש רחל עד סיום רגלי ז"א, אבל למעלה מדעת דז"א אין עליה והגדלה ללאה כלל, לפי ששרשה שהיה מלכות דאימא היא בדעת דז"א כנ"ל.

והנה נתבאר אצלינו בהרבה מקומות וגם בכוננת ק"ש בבשכמל"ו (שעה"כ ק"ש דרוש ו), כי לאה נקרא מד"ת, בסוד (תהלים לט ה) ומד"ת ימי מה היא, לפי שלוקחת ד'

סג מאיר האוצר

¹¹³² לאה היא דינים קשים למאד וישנם בה מקום אחיזה ויניקה אל הקלי אל אמשום שהיא עומדת למעלה אינם יכולים להאחז בה ולינק ממנה אלא כדי הכרח היותם (ביאורים ח"א מג ע"ב) ע"י שער מאמרי רשב"י דף טז ע"ב וע"י שער המצוות פרשת שופטים (לש"ו).

¹¹³³ הגדול הגיבור והנורא

¹¹³⁴ ביאורים ח"ב פח ע"ב – לאה נעשה מאחוריים דמלכות דאימא ותבונה שהו אסוד קשר של תפלין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד המחזה שבו עד ראש רחל, אבל זה רק שייך לכלים שלהם אבל אורם ונשמתם נעשה מהאורות דאו"א עצמן אשר לאחר התיקון

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אלפי"ן שבד' שמות דאיה"ה שבמוחין דז"א, ויש בה הארת ד' מוחין. לזהנה לאה בעצמה אין לה רק האחור של המלכות דאמא לבד, שהיא ספירה א' בלבד, אמנם כאשר עלה למעלה נגד הדעת דז"א, אז המלכות של אמא הפנימי אשר עומדת בפנים בדעת ז"א, נותנת בה כח הארתה^ל, ג"ס תחתונות דאמא, שהם נה"י. ואע"פ שהאחוריים שלה"ב לא עלו כנ"ל, ואז מתפשט (ס ע"א) לאה ונעשית פרצוף א' שלם מבחי' ד' ספי' שהם נהי"ם דאמא בלבד. ל' אבל רחל נוקבא דז"א, אע"פ שגם היא שיעור קומתה היא בד' ספי' תחתונות דז"א בלבד, עכ"ז יש בה כל הי"ם, אבל לאה אין בה רק ד"ס אלו בלבד^ל וזכור זה.

והנה בהיות בה ד"ס אלו ונעשית פרצוף א' שלם, הנה נעשית בחינת אות ה' עליונה כנודע, כי לאה ורחל הם ב' ההי"ן עילאה ותתאה. וכבר ידעת כי פרצוף הנקבה היא צורת ה', ושיש בה ג' קוין ימין ושמאל ואמצע, הכוללים כל פרצופה. וז"ש לעיל שלאה נקרא מדרת, גימטריא ד' אלפי"ן שלוקחת מדר' שמות אהי"ה^ל, כי הנה נודע שאמא נקרא אהי"ה, וכל ספי' שלה נקרא אהי"ה. ונמצא כי ד"ס תחתונות שבה שהם נהי"ם הנכנסים בסוד מוחין תוך ז"א, הנה הם ד"פ אהי"ה, ועיקרם הוא בז"א¹¹³⁶, וההארה שלהם בלבד היא בלאה, והם בחי' ד' אלפי"ן הנ"ל. גם זהו ממש בחי' שם של לאה, כי א' של לאה היא בחינת המלכות שהיא שורש בחי' לאה כנ"ל, ולי של לאה הם בחי' ג"ס אחרונות נהי"י דאמא, הרי הם ד"ס שלוקחת, ואז נעשית צורת ה', והיא ה' של לאה. ואז כל בחי' אלו יחד נקרא לאה. גם ז"ס (שמות טו א) אשירה לה' כי גאה גאה, כי פסוק זה נאמר על בחי' לאה שנתגאה ועלתה למעלה בדעת דז"א, למעלה מן ראש רחל כנ"ל במקום גבוה, ושם נעשית^ל בחי' ג' אותיות גא"ה, כי ה"גלו הם במקום^ל הנהי"י דאמא, וא' היא מלכות דאמא, ונתחברו ארבעתן ונעשו פרצוף בצורת ה' כנ"ל. וחיבור ג' אותיות הוא גאה, והם השבון לא"ה כי ג' ולי' הם השבון אחד במספר אי"ק בכ"ר גל"ש כו"ל^ל.

מ"ב^ל וזהו כי גאה גאה, שלאה היא בחי' עשירית די"ס דאחוריים דאמא שנפלו, והיא חיצונית דמלכות דאמא, ואין בה רק אחוריים של ספי' א' בלבד, והוא (נגד מוח ז"א עד) כנגד חג"ת דז"א. והנה פ' כי גאה גאה הוא כי יש כאן ב"פ גאה, הא' פשוט כי נקודה חיצונה דלאה היא למטה כנגד חזה דז"א, נתגאה שעלתה למעלה במקום גבוה כנגד אחורי הדעת דרישא דז"א, וגאה ב' כי אחר כך לא די שעלתה שם נגד הדעת דז"א, אלא נתגאה יותר שנדבקה בפנימיות שלה במל' דבינה ג"כ העומד תוך דעת ז"א, ואז נותן כח ללאה נקודה חיצונית ומקבל הארה של ג"ס נהי"י דאמא, ונמצא שבהגבהה נעשית בת ד"ס נהי"ם, ואז נעשית פרצוף ונקרא ה' עלאה, וזהו רמז באותיות גאה. ובאותיות לאה, כי א' דגאה היא בחי' אותה נקודה שהוא עיקר שורש לאה נקודה חיצונית שלה, והוא ג"כ א' דלאה, ואח"כ נתגאה ועלתה למעלה ומקבלת נהי"י דאמא שהם ג"ס, והם ג' דגאה, והם ל' דלאה. אח"כ נתגאה יותר ונעשית נהי"י^ל, כי אז הוא פרצוף שלם ונקרא ה' עילאה, והיא ה' דגאה, והוא ה' דלאה, וזהו כי גאה גאה, ר"ל שגאה ועלתה למעלה במקום גבוה וגם נעשית בחינת אותיות גאה ממש כנזכר.

שער לז פרק ה מ"תפ

ואחר שנתבאר ענין לאה איך נתקנים^ל ע"י נהי"ם דאמא (ס ע"ב) הפנימים שבתוך זעיר אנפין, נבאר עתה ענין אחיזתה עם ז"א עצמו, ואיך יוצאין הארותיה מתוך ז"א אליה בחוץ. הנה ע"ד שנת"ל איך רחל נבנית ונתקנית ע"י הפרקים של נהי"י דז"א, ומהם נעשין ג' קוין שבה, כך לאה, ג' קוין שלה, נעשין מחג"ת דז"א. אבל צריך לבאר, כי הנה נתבאר כי

ס מאיר האוצר

¹¹³⁶ ג' אלפי"ן הם ג' אהי"ה הם מהנה"י דתבונה המתפשטים בו שיש בנה"י דתבונה ג' אהיה ומשהם ג' אלפים דשם מ"ה שבז"א (ביאורים ח"א לט ע"ב)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ראש רחל מתחיל מן החזה דז"א ולמטה, וכבר שם נסתים קומת לאה ואין מלכות לאה¹¹³⁷ נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא (ברכות מה ע"ב). והנה בחוש אנו רואין שכאשר אדם יפשוט זרועותיו וידיו לאורך בהמשך גופו, הפרק הא' הנקרא קובד"ו בלע"ז יגיע עד סיום הגוף, ושאר הב"פ שהם הזרוע עצמו ויד, ישארו נתלין ומשתלשלין למטה ע"ג הירכיים שהם נו"ה, ואם כן לאה הנכנית מג"פ הזרועות, נמצאת נכנסת לאה בגבול רחל מאד מאד. אבל ביאור הענין כך, כי הנה נת"ל כי הזרועות והשוקיים הם איברים ממשים בבשר ועצמות, ואין האור יכול לבקוע ולצאת לחוץ זולת בין פרק לפרק דרך שם אפשר להאור ליכנס בתוכו או לצאת מתוכו, כי שם הוא מקום חלל. ואע"פ שהוא סתום, בוקע האור ונכנס לתוכו ויוצא. והנה ג"פ יש בכל זרוע וזרוע, מאלו אשר לאה נכנית באחוריהם. והנה האור היורד מן המוח, החכמה דז"א אל הזרוע הימין של חסד שבו לצורך ז"א, ודאי שהוא יורד מעילא לתתא בחי' אור ישר, ותחלה יורד האור מן המוח הנ"ל ונכנס בפרק עליון של זרוע שהוא הפרק המחובר לכתף עצמו דז"א, ומשם יורד האור אל הפרק הב', ומשם אל הפרק הג', לפי שהארת הז"א הוא אור ישר מעילא לתתא, שהוא אור זכר. משא"כ ברחל, נוקבא דז"א, שהארתה הוא בסוד אור חוזר מתתא לעילא, הנקרא (אור ה)י"ה נוקבא, כמבואר אצלינו איך אחר שירדו החסדים מעילא לתתא ביסוד דז"א, חזרו לעלות מתתא לעילא, ואז מבחי' אור זה נעשית רחל, וכך הענין בלאה, שגם היא נקבה ונכנית ע"י אור החוזר. והוא כי הנה כאשר ירד אור ממוח חכמה דז"א, ונכנס בז"א בפרק עליון של הזרוע עד סוף הפרק שהוא דרך יושר, עד האציל הנקרא קובד"ו, ואז כאשר רצה המאציל שיבנה שם פרצוף לאה, חזר האור ההוא מתתא לעילא מן האציל עד ראש הפרק העליון במקום חבורו בכתף, ומשם יוצא האור לחוץ בגלוי מבחוץ, עד התחלת הגרון. והארה זו נעשית בחי' החסד שהוא זרוע ימין של לאה, בסוד אור חוזר נוקבא. וכעד"ז היא בזרוע שמאל דז"א, כי מפרק עליון שבו נעשה זרוע גבורה של לאה בבחי' אור חוזר, עד התחלת הגרון ג"כ. ואח"כ מן האור היורד ביושר בפרק הב' של הזרוע ימין דז"א, מן האציל עד פרק כף היד, חזר ועלה בסוד אור חוזר, נוקבא, עד האציל ממטה למעלה, ויצא שם ממקום האציל לחוץ בגלוי, ואז נעשה הנצח שהוא שוק הימין של לאה, ונמשך עד התחלת פרק ראשון של הזרוע במקום חיבורו אל הכתף. נמצא נצח דלאה נעשה מן פרק ב' דז"א, אבל אינו עומד אלא נגד מקום פרק עליון זרוע דז"א, וחסד לאה נעשית מן פרק עליון זרוע דז"א, ואינו עומד אלא נגד מקום התחלת גרון ז"א¹¹³⁸ עד התחלת פרק עליון זרוע ז"א¹¹³⁹, ודבר זה גורם אותו היות הארה (ס ע"ג) יוצאת מתתא לעילא כנ"ל. וכעד"ז בהוד וגבורה דלאה הנעשים מפ"ע וב¹¹³⁷ זרוע שמאלי דז"א. גם מעם היות כך הענין הנ"ל, הוא כדי שיהיה מקום לסבול בו כל פרצוף לאה, ולא תצטרך לרדת בגבול רחל כמו שהקשתי למעלה באופן שנתרצו הקושיות הנ"ל, שהרי אין רגלי לאה יורדין רק עד סוף אצילי זרועות של ז"א, ואינה נכנסת בגבול רחל, ועד"ז היה בקו האמצעי שעלה האור ממטה למעלה, ונעשית קו האמצעי שבה, שהיא ת"ת שבה. האמנם בחי' יסוד אין בה, כי אין לה רק הת"ת הנעשה מנגד שלישי עליון דת"ת דז"א, אבל היסוד אינו נעשה בה עד שיתן לה אמא הנתונה תוך ז"א בשליש ראשון דת"ת דז"א, כמ"ש בענין כוונת ויעבור, שהם י"ג מדות, ושם יתבאר איך נבקע היסוד דאמא, ויוצא לחוץ וניתן ללאה. וע"ש היטב גם בברכת אבות בתיבות האל הגדול נתבאר ענין עשיית פרצוף לאה ופרצוף רחל, ושם נתבאר כי עדיין לא נעשה בלאה רק ז"ת שבה, וגם בחי' הדעת שבה. ובברכת כהנים ע"י נשיאות כפים נעשין חו"ב ג"כ אל לאה, וע"ש. ואמנם קיצור הדבר נבאר כאן ענין ג"ר שבה הוא באופן זה, כי דעת של לאה נעשית מן הדעת של ז"א, שהרי כנגדו ממש עומדת לאה כנ"ל,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אבל ב' מוחין דחו"ב דלאה הוא ממש הענין נשיאות כפים של כהנים בעת ברכתם כמבואר אצלנו בכוונת ב"כ, וע"ש היטב.

והענין בקיצור כי כדי לעשות בלאה בחי' חו"ב שבה, אז מגביה ז"א ב' ידיו למעלה כנגד ג"ר, באופן שראשי אצבעותיו יהיו ממש גבוהין נגד ראשו, ואצבעות יד ימינו יהיה מצד ימין של הדעת ואצבעות שמאלו נגד צד שמאל של הדעת, ואז יוצאין האורות בסוד או"ח ממטה למעלה דרך קצוות האצבעות מבין הצפרנים כנ"ל, ואז מתגלין שם ונעשית בחי' חו"ב דלאה מב' קצוות הדעת, והם מתפשטין מן הדעת מלמעלה בסוד אור חוזה, נמצא שהם גבוהים מן הדעת, כי לעולם בחי' חו"ב הם גבוהים מן הדעת, ומתחיל ההארה הנ"ל לעלות ולהתפשט ממטה למעלה בב"ח צדדי הדעת ואז נעשו ב' מוחין דילה כנ"ל. ואחר כך חוזה ז"א להשפיל ידיו למטה כדרכו, כי כבר נגמר פרצוף לאה, וא"צ להגביהם. ובוזה תבין ג"כ טעם אחר למה נשתנו זרועות ז"א להיות נעים ונדמים ומופסקים משאר האיברים, ואין קו ימיני ושמאלי שלימים מלמעלה למטה בלתי הפסק כמו קו האמצעי, והוא כדי שיוכל להעלותן כשירצה ולהורידן, וכל זה לצורך תיקון לאה. ועוד יש ט"א ונת"ל: שהוא לצורך ז"א עצמו שלא ינקו הקליפות ממנו¹¹³⁸.

שער לח פרק א מ"ת

השער החמישי שער לאה ורחל ויתחלק למ' פרקים

ואחר שבארנו ענין רחל ולאה נבאר עתה ענין שתיהן איך נרמזו בכ"מ. הנה הכתוב אומר (תהלים ל"ה) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא, כי הנה דוד הע"ה היה מן המלכות כנודע, וגם בסבא דמשפטים (ק"ג ע"ב) דוד הוי יתיב בעלמא דנוקבא, גם מצינו שהיה בן"ב לאה בסוד משיח בן דוד הבא מן יהודה בנה של לאה, נמצא שהוא נשרש מן שתיהן, וע"כ רצה לחקור ולידע ולהבין בחכמה בחי' ב' נשים אלה שהם לאה ורחל איך היה מציאותן, וז"ס הודיעני ה' קצי, פי' הודיעני חכמה כדי שאדע בחי' קצי ומדת ימי, שהם רחל ולאה, שבהם תלוין מדת ימי וקצי, כי משם נמשך לי חיות. ולהיות שרחל היא תחתונה שהיא מל' (ס ע"ד) האחרונה שבסוף עשר ספירות דאצילות, וגם שהיא עומדת ברגלי ז"א כנגד נה"י שבו כנ"ל, לכן קראם קצי לשון קץ וסוף. אך ללאה קראה מדת"ג, בסוד מה שנת"ל איך ביארנו בכוונת בשכמל"ו (שעה"כ ק"ש דורש ו'), כי לאה לוקחת הארה מן ד' מוחין של ז"א שהם ד' הויות, והם מלובשים תוך נה"י דאמא, שסודם ד' שמות אהי"ה, ולאה לוקחת הד' אלפי"ן שבהם ונעשין ד' מוחין שבה. והנה ד' אלפי"ן גימטריא מד"ת שנת"ל עניינה בענין אחר ע"ש, וזהו ומדת ימי מה הוא.

והנה דוד ע"ה היה מסופק לדעת כמה בחי' ושינוים שיש בין לאה לרחל, ורצה לידע סודם. ואחר מהשאלות ששאל דוד ע"ה הוא לידע ענין א' שנתבאר אצלנו בכוונת בשכמל"ו, כי כתר שלה"י הוא ד' אלפי"ן דד' שמות אהי"ה כנ"ל, בהיותן פשוטין, רק שכל אחד כלול מארבעתן, נמצא שהם ט"ז אותיות"ג. נמצא כי כתר של לאה הם ט"ז אותיות בלבד, אמנם הכתר של רחל, שהם שאר אותיות של ד' אהי"ה הנ"ל, שהם ד"פ הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה, גימטריא פ' במנין"י וע"ד אורות. וז"ש ומדת ימי מה היא, כי לאה נקרא מדת ימי. למה היא לוקחת"ג כמנין הי"ה שהם ט"ז אורות הנ"ל לבד. אבל רחל היא פ' אורות בכתר שלה, והייתי רוצה לשאול מה חדל אני שאני מבחי' לאה כנ"ל, ואני חדל וגרוע מבחי' רחל ולמה הוא כך. גם רמז באומרו מ"ה הי"ה א"י אל מה שנתבאר אצלנו, כי ז"א הוא הוי"ה במילוי אלפי"ן, שהוא גימטריא מ"ה. והנה יש בו ב"פ מ"ה א' מהחזה ולמעלה

ס מאיר האוצר ס

¹¹³⁸ ביאורים ח"ב פח ע"ב – לאה נעשה מאחוריים דמלכות דאימא ותבונה שהו אסוד קשר של תפילין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד המחזה שבו עד ראש רחל, אבל זה רק שייך לכלים שלהם אבל אורם ונשמתם נעשה מהאורות דאו"א עצמן אשר לאחר התיקון

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שיש בסיס מ"ה א' כדי להוציא את לאה מאחוריו, ויש לו מ"ה ב' להוציא את רחל מהחזה שבו ולמטה, נמצא כי לאה יוצאת מבחי' שם מ"ה גמור¹¹³⁹ כמו שיש אל רחל שם מ"ה אחר. א"כ כיון שהם שוין בענין זה של מ"ה, איך נשתנו בענין היא הנ"ל, שאין בה רק מ"ז אורות כמנין הי"א², משא"כ ברחל כנ"ל. וז"ס ומדת ימי מה היא, ס"ש שמאחר שהיא מ"ה למה היתה הי"א. עוד יש שאלות אחרות רמוזים בזה הפסוק בענין לאה ורחל ושכחתים.

שער לח פרק ב מ"ת³

ובזה יובן ענין אדה"ר שהיה לו ב' נשים א"ס נקרא לילית¹¹⁴⁰, וב' היא חוה"ס, והענין כי אדה"ר הוא דמיון ז"א, וז"א יש לו ב' נקבות לאה ורחל. וכבר ביארנו כי לאה הוא דינין קשין מאד, מפני שהיא אחוריים של אמא. ועוד שהיא⁴ למעלה במקום הסתום, אבל רחל היא נמתקת, כי היא במקום גלוי של החסדים. והנה ז"א נקרא אדם כי הוא סוד מ"ה, שהוא הוי"ה דמילוי אלפי"ן, גימטריא מ"ה, ואד"ם. ונודע כי פשוט של הוי"ה הוא העיקר¹¹⁴¹ כי המילוי הוא בחי' נקבה, לפי שכולה דינין ומילוי גימטריא אלפים. וגם נקרא מילוי מפני שכל כח הנוקבא ועצמות אורות' וכחותיה כולם גנוזים תוך הז"א, כי עטרא הגבורה הוא תוך ז"א, ואח"כ יוצא חוץ ממנו, באופן כי הנוקבא הוא מילוי של הז"א, כי המילוי הוא בסוד העיבור⁵ הממלא תוכיות בטן אמו, לכן המילוי הוא בחי' נוקבא. והנה מילוי שם מ"ה גימטריא י"ט אחר שתסיר אותיות פשוטות, שהוא גימטריא כ"ו, נשאר מילוי גימטריא י"ט, גימטריא חו"ה. ובוה תבין איך חוה היא אשת אדם, והיא בשר מבשרו ממש. וכבר ביארנו במ"א כי הז"א יש בו ב' בחי', אחד מהראש עד החזה, ויש לו שם בחי' יסוד הראשון אשר בו מזדווג עם לאה¹¹⁴², וחציו האחרון מהחזה ולמטה ששם מקום חסדים המגולין. נמצא כי יש לו ב' שמות של מ"ה דאלפי"ן כנזכר בפסוק (תהלים לט ה) הודיעני ה' קצי¹¹⁴³, ומשניהן יוצאין ב' מלויין, שכל א' מהם גימטריא חוה. ואמנם חוה ראשונה עליונה היא בחי' לאה, וחוה תחתונה רחל, והנה להיות כי בחי' (סא ע"א) לאה היא בחי' דינין קשים מאד¹¹⁴⁴ לסבה הנ"ל, אע"פ ששם למעלה בעולם העליון שלם אצילות היא בחי' קדושה גמורה, עכ"ז בעולם התחתון הזה שהוא חומרי לא יכלה בחי' לאה לצאת ממותקת בסוד הקדושה בעת בריאת אדה"ר, ויצאה בחי' דינין קשים⁶ מאד, בסוד קליפה חויה בישא⁷, וזהו בחי' לילית חוה ראשונה שהיתה מזדווגת עם אדם קודם שנברא חוה שניה,

ס מאיר האוצר

¹¹³⁹ ולכן לפעמים הם נכללים זב"ז ונעשים לפרצוף אחד כמ"ש בשער הכללים ריש פרק יג [ג@] וכן בשער הנסירה פרק א' דף כ ע"ד (וע' בהשמש שם) ועי' עוד בשער הכוונות דף נה ע"ב ועי' עוד במאמרי רשב"י ויחי כג ע"א בתחילתו שם ותבין איך שלאה ורחל הם מתחילתם אחד ממש ע"ש, ועי' עוד שער הכוונות לב ע"ג סמוך לסופו ובשה"ק מ רע"א (לש"ו)

¹¹⁴⁰ אז היו אדם וחוה דקלי ע"י דע"ה ח"ב כ ע"ב, אמנם הם נשמות ממוצעים ולא מלאכים ממוצעים כמו ס"מ ולילית עצמם, אבל מאחר שחוה היא קרוב יותר לקלי מפני שהיא אשה הקרובה לגבורות ולכן היא נקראת בשם הקלי ולא אדם, ולכ זה לא האדם וחוה המוזכרים בתורה שהם היו מבוררים לגמרי.

¹¹⁴¹ סיבת הדבר שכל מילוי הו אשאורו מתפשט ומתגלה ותמיד זה על ידי התעווררות שלמטה שהו אעליית מ"ן והפשוט הוא כחו בעצמותו לל אגילוי, לכן תמיד פשוט הוא בכתר, ועי' זהר מפשטים צד ע"ב. (ביאורים ח"ב עד ע"ג)

¹¹⁴² הוא בשליש העליון של הת"ת ששם הוא אור הפנימי של יסוד שהוא שורש היסוד שבחזה כי עד שם מתפשט היסוד דאימא המתלבש בו והוא נפתח במקום החזה ומגתלה אור הדעת שם (ביאורים ח"ב מו ע"ד) לכן יש דדים אצל הגבר שהם כמו ב' ביעין לאותו היסוד (הקד"ש קב ע"ב).

¹¹⁴³ כנ"ל פרק א'.

¹¹⁴⁴ לאה יצאה מהמוחין סתומים שבנהי וכדי שלא תתפשט לא היותר שהוא מהחזה ולמטה אשר שם הוא מקום רחל נפסק התפשטות היסוד דבינה בחזה דז"א ועי"ז נאמר לעולמו די ולא נמשך יותר למטה כי לאה דינים קשים למאד וישם בה מקום אחיז הויניקה אל הקליפות (ביאורים ח"א מג ע"ב)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואח"כ יצאה חוה שניה¹¹⁴⁵ ממותקת, וזו נשארה לאשת אדם, והאחרת נסתלקה, כי היתה עדיין מעורבת בקליפות בתכלית, אשר לכן נק' חוה ראשונה לילית.

אבל אח"כ כאשר בא יעקב ששופריה מעין שופריה דאדם (ב"מ פד ע"א) ותיקן פגם העריות של אדה"ר כנזכר זוהר קדושים¹¹⁴⁵ ובפרשת תולדות (קמב ע"ב) בענין הברכות שלקח במרמה מן עשו אחיו, אז לקח שניה¹¹⁴⁵ כי אז נתמתקה לאה, והיתה בסוד הקדושה ונסתלקה מן הקליפה. וז"ס שארז"ל (ב"ר פ"ע ס' טז) על (בראשית כט יז) ועיני לאה רכות, מדמעות שהיתה בוכה על שהיתה עתידה להיות בחלקו של עשו, וע"י תפילותיה ודמעותיה נתמתקה, ואז ניתנה בחלקו של יעקב והבן זה היטב. והנה בפסוק הזה כתיב בענין אדה"ר (בראשית ב כג) ויאמר זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי, ובתקונים (דף צט קיא ע"ב) אמרו כי הם ב' נשי, חד דגרמי, וחד דבשרא. והענין כי לאה נקראת עצם שהיא דינין קשים כעצם ועוד כי היא בחי' הצלע כי הרי לאה¹¹⁴⁵ מקומה היה אחוריעד הצלעות שהם עצמות, אבל רחל הוא בשר מבשרו דינא רפיא, במקום גילוי החסדים. והמשך דברי אדה"ר הם כך, כי הנה ב' נשים היו לו, א' היא עצם מעצמו, וב' בשר מבשרו. אבל לזאת השניה הנקרא בשר, יקרא אשה ולא לראשונה, שהיא עצם¹¹⁴⁵ ואינה עדיין נמתקת כנ"ל.

ואח"כ נמתקה בזמן יעקב, בסוד לאה כנ"ל, ואמנם טעם אמרו (בראשית כט יח) ויאהב יעקב את רחל ולא לאה, הוא לב' סבות: א', הוא כי הנה¹¹⁴⁵ יעקב התחתון אשר בזה עולם לא היה משיג עדיין בכל מציאות פרצוף ז"א רק מכנגד החוה ולמטה מקום רחל, לכן ויאהב אז¹¹⁴⁵ יעקב את רחל ולא כתיב ויאהב ישראל, שהוא הז"א שהיה¹¹⁴⁵ לו שתיהן לאה ורחל, אבל יעקב אהב את רחל תחתונה כמוהו, שהוא עלמא דאתגליא, אבל לאה היא עלמא דאתכסיא כמבואר אצלנו, שהוא צורת הד' שבקשר של תפילין ש"ר, לכן לא היה רוצה¹¹⁴⁵ יעקב להזדווג עמה, כי לא היה משיג עד שם. וז"ש זהר פ' ויצא (דף קכג ע"ב) כי לאה ורחל תרין עלמין מן העולם ועד העולם ז' שנין עלמא דאתכסיא כו'. והוא כי הנה מן המלכות דאמא שבדעת דז"א יצאה לאה מאחוריו בסוד ד' קשר תפילין ש"ר כנ"ל, ולהיות לאה מבחי' אמא, לכן ז' שנין דילה אתכסיא, והז' הם כחב"ד ח"ג ושליש ת"ת עד החוה דז"א, כי אלו הז' בחי' היו מכוסים בלתי גלויין אל יעקב קודם שנקרא ישראל כנ"ל, כי אז השיג כל פרצוף ז"א הנקרא ישראל כנודע. וז"ש ג"כ בזהר (ויצא דף קנד ע"ב) ע"פ (בראשית כט לא) וירא ה' כי שנאה לאה, מהכי דסני ב"ג עריין דאימיה, פי' כי לאה נמשכת ממל' דאמא כנ"ל, שהיא אמא של יעקב. ודע כי חצי אמא נקרא מ"י כנודע¹¹⁴⁶, וכשמתפשטים כאן בבחי' לאה שהם אותיות אלה, נעשית אלהים, לפי שבחינותיה העליונות של אמא נקרא מ"י, אבל מחצי ת"ת שלה ולמטה המתלבשין בז"א כנודע נקרא אלה, וחבור הכל ביחד נקרא אלהים. והנה אלה הנ"ל נעשית ממנו בחי' לאה הנ"ל, וז"ס בסבא דמשפטים (דף קה ע"א¹¹⁴⁷) ע"פ (ישעיה ס ח) מי אלה כעב תעופינה ע"ש ותבין דבריו ע"י מה שבארנו כאן.

ס מאיר האוצר ס

¹¹⁴⁵ שעה"פ דף י ע"ג (לש"ו) – מיקום?##

¹¹⁴⁶ כן כתוב בשעה"כ פסח א'

¹¹⁴⁷ ז"ל: כל אלן אינון דיוקנין עלאין דיוקנא דלעילא ובגין דהוון בריין ממש בהאי עלמא אתתקנת בהו שכינתא ועל דא לית שציאו לישראל לעלם ולעלמי עלמין וחס ושלום אלמלא ישתציאו שמא דא לא הוי הדא הוא דכתיב (יהושע ז ט) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שמא גדול דא בניינא קדמאה שמא קדמאה אלהים והשתא דישראל אינון בגלותא כביכול כל בניינא נפל ולזמנא דאתי כד יפרוק קודשא בריך הוא לבנוי מגלותא (אתחבר) מ"י ואל"ה דהוה בהו פרודא בגלותא יתחברון כחדא ושמא דאלהים יהא שלים על תקוניה ועלמא יתבסס הדא הוא דכתיב (ישעיה ס ח) מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם ובגין דאיהו שמא חדא לא כתיב (&) מי ואלה אלא מי אלה שמא חדא בלא פרודא והוא אלהים דהשתא בגלותא אסתלק מי לעילא כביכול אימא מעל בנין ובנין נפלו ושמא דהוה שלים דהוה שמא עלאה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ודע כי לאה זו תמיד יש לה פרצוף שלם¹¹⁴⁸ כמו ז"א, ושיעור קומתה הוא מן הכתר דז"א עד החזה שלו. ועיין לקמן¹¹⁴⁹ ששם נתבאר שהתחלתה מן הדעת דז"א וצ"ע. ואפשר שיובן ע"י מש"ל, וכבר נת"ל כי יסוד אמא הוא מתפשטת עד (סא ע"ב) החזה דז"א, אשר שם בחי' הדדים של ז"א, אשר נעשו שם מבחי' הצירים והדלתות שיש ביסוד אמא אשר שם, וז"ס הדדים של זעיר אנפין¹¹⁴⁹. והנה גם יסוד דלאה הוא שם מבחוץ נגד דדי הז"א, גם ידעת כי בחי' חצי ת"ת עליון של ז"א היה בתחלה בחי' יסוד כמבואר אצלנו בענין הגדלות דז"א, שהיה מן ו' קצוות, והחג"ת שלו נתעלו ונעשו חב"ד, והנה"י נעשו חג"ת, הרי כי היסוד נעשה ת"ת, וא"כ נמצא עתה כי יש שם ג' בחי' של יסודות במקום א', והם יסוד דאמא, ויסוד דלאה כאשר תחזור עם ז"א עצמו להיות פב"פ עמו להזדווג בו, ויסוד דז"א עצמו שהוא נקרא ת"ת עתה כנ"ל. נמצא כי יסוד דאמא¹¹⁵⁰ ויסוד דלאה מתחברים יחד ונעשו שניהם רחם א' להזדווג בו יסוד ז"א עצמו כנזכר הנקרא ת"ת הנ"ל. וז"ס (והר ויצא שם) מהכא דסני ב"נ עריין דאימיה עריין ממש כפשוטו.

ודע כי פ"א שמעתי ממורי זלה"ה כי בחי' לאה, כאשר מזדווגת עם ז"א עצמו, הוא מזדווג בה ע"י הדעת עצמו ממש, וז"ס (בראשית ד א) והאדם ידע את חוה אשתו, כי זווג זה

מאיר האוצר

ברבא קדמא נפל ועל דא אנן מצלן ומקדשן בבתי כנסיות על שמא דא דיתבני כמה דהוה ואמרי יתגדל ויתקדש שמיה רבא אמן יהא שמיה רבא מברך מאן שמיה רבא ההוא קדמא דכלא בגין דלית ליה בניינא אלא בהדן מ"י לא יתבני לעולם אלא באלה ועל דא בההוא זמנא מי אלה כעב תעופינה ויחמון כל עלמא דהא שמא עלאה אתתקן על תקוניה.

תרגום: כל אלה הם דיוקנאות עליונים דמות שלמעלה ומשום שהיו בריות ממש בעולם הזה נתקנה בהם השכינה בשנים עשר הפרקים הללו שתיים עשרה התפשטיות שנתפשטו ממש מישראל שכתוב כל אלה שבטי ישראל שנים עשר התפשטיות של ישראל אלה נקראים להתפשטות שם של מ"י להיות בנין כראוי להיות ישראל בכלל של שם אלהים אל"ה הוא ישראל בכלל מ"י חבר (ברא) אלה עמו והיה בנין שלם על תקונו שם אחד ממש.

זהו שאמר לו ליעקב אותו הממונה של עשו שכתוב (בראשית לב) כי שרית עם אלהים (עם אנשים ותוכל) למעלה בתקון ראשון בבנין ראשון כל אלה ודאי בנין ראשון הוא.

ולכן אין כליון לישראל לעולם ולעולמי עולמים וחס ושלוש אלמלא יכלו השם הזה לא היה זהו שכתוב (יהושע ז) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שם הגדול זה הבנין הראשון שם הראשון אלהים ועכשיו שישראל בגלות (יתחבר) כביכול נפל כל הבנין ולעתיד לבא כשיגאל הקדוש ברוך הוא את בניו מהגלות מ"י ואל"ה שהיו בפירוד בגלות יתחברו כאחד ושם האלהים יהיה שלם על תקונו והעולם יתבסס זהו שכתוב מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבתיהם.

ומשום שהוא שם אחד לא כתוב מי ואלה אלא מי אלה שם אחד ללא פירוד והוא אלהים שעכשיו בגלות התעלה מי למעלה כביכול האם מעל הבנים והבנים נפלו והשם שהיה שלם שהוא השם העליון הגדול הראשון נפל.

ועל זה אנו מתפללים ומקדשים בבתי כנסיות על השם הזה שיבנה כמו שהיה ואומרים יתגדל ויתקדש שמיה רבא אמן יהא שמיה רבא מברך מי זה שמו הגדול אותו הראשון של הכל משום שאין לו בנין אלא עמנו מ"י לא יבנה לעולם אלא באלה ועל זה באותו זמן מי אלה כעב תעופינה ויראו כל העולם שהרי השם העליון נתקן על תקונו.

ע"י עוד זהר בראשית א ע"ב מי ברא אלה, מי היא מידת הבינה, ואלה הם ה' קצוות.

¹¹⁴⁸ לאה עומדת כנגד ו"ס של ז"א כחב"ד ח"ג ועל אף שהיא מתחלת רק מהדעת דז"א היא כלולה מכל המוחין שבז"א (ביאורים ח"א לט ע"ב), וכל מה שתמצא בדברי הרב שאמר שיעקב בולאה נעשו מהאחוריים דא, א שירדו בעת מיתת המלכים במקום זר"ן דאצילות הכוונה רק על הגוף והכלים דיעקב ולאה אבל האור ונשמה נעשה מהאורות של או"א עצמם לאחר התיקון (ביעאורים ח"ב פח ע"ב) לאה נעשה עיקרה ממלכות דתבונה המתלבשת בז"א ולכן נכללת לא התבונה (ביאורים ח"א ל ע"ד)

¹¹⁴⁹ נ"ל כי הם סוד התרין ביעין דהיסוד העליון שבו הנעשה עתה לת"ת שבו אשר באותו היסוד הוא מזדווג עם לאה מהחזה ולמעלה שבו בכוונת ויעבור ובמנחה כנודע והוה בדדין שלו בסוד בתרין ביעין דאותו היסוד והם נעשו בו מהצירים והדלתות דיסוד דאימא המתלבש שם ומתגלה הדעת ע"י התפתחות יסוד הבינה ומהגילוי הזה נעשו הדדים שלו שהם בסוד תרין ביעין (לש"ו).

¹¹⁵⁰ ע"י שעה"כ דף מג סוף ע"א (לש"ו)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ע"י הדעת נעשה¹¹⁵¹, וזווג זה הוא בטמירן, לכן אתכסייא בקדמיתא מן יעקב ולא נודע שהיתה לאה עד הבוקר והבן זה. וצ"ע ליישב איך מתיישבים שמועות אלו¹¹⁵¹, ואפשר כי היסוד הזה העליון, שהוא ראש הת"ת שם¹¹⁵¹ ג"כ לפעמים בחי' הדעת דו"א כשיורד שם כנודע וצ"ע. ודע כי גם מרע"ה אשר עליו נאמר בזוהר¹¹⁵¹ שהשיג עד הבינה, אינו אלא מן הלאה¹¹⁵¹ הזאת הנמשכת ממלכות דבינה, ונעשית ד' קשר של תפילין. וזה סוד (שמות לג כג) וראית את אחורי, כמאמר רז"ל בגמרא (ברכות ז ע"א) מלמד שהראהו קשר של תפילין. גם ענינו לומר כי לאה העומדת בקשר תפילין היא רואה את אחור ז"א, כי היא עומדת ופניה נגד אחורי ז"א כנ"ל. והנה משה הוא בלאה¹¹⁵², וזהו וראית את אחורי והדברים מובנים.

¹¹⁵¹ אמנם הסיבה הב' למה שנאמר ויאהב יעקב את רחל, הוא מובן במ"ש הפסוק (איוב ב ד) עור בעד עור וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, פי' כי האיש הזה הוא ז"א, ויש לו תרין נשין, לאה ורחל. והנה לאה היא בחי' עור כנ"ל¹¹⁵¹, אך רחל היא נפשו ממש, לכן הז"א יתן עורו בעד עור לאה באהבתו אותה, אמנם יש יתרון לרחל על לאה, כי כל אשר לאיש הנ"ל יתן בעד נפשו שהיא רחל, ולא יספיק בעורו לבד שיתן בעדה. והנה נבאר טעם אל הנ"ל למה לאה נקרא עור ורחל נקרא נפש, והענין כנ"ל, כי רחל היא נוקבא האמיתית של ז"א, והיא בת זוגו ממש, לפי שהוא מכלל חי' נקודות¹¹⁵¹ הכוללים עולם האצילות, והיא מלכות האחרונה שבהם. אבל לאה עיקרה היא אחוריים דאמא שנפלו כאן למטה במקום הזה, ואיננה אשתו לז"א רק בדרך השאלה לבד, בהיותה נופלת כאן למטה נדבקת בעורו של ז"א. אבל רחל היא נפשו, כי המלכות נפש, וז"א רוח כנודע. עוד טעם אחר כי הנה מקום לאה היא למעלה במקום אורות הסתומים, כי יסוד אמא מגיע עד החוזה, לכן הארה שלה אינה אלא בחי' עור לבד, ר"ל כמ"ש אצלינו בענין צורת ד' של קשר תפילין ש"ר שהיא לאה, וקשר אינו רק בחי' עור לבד. אבל רחל שהיא תפלה של יד, יש בה עור בחי' בתים של תפילין ש"י, וגם מוחין ממש בסוד פרשיות ע"ש. והענין בקיצור כי לאה היא נגד מקום הכסוי של האורות, עוברת הארה מועמת דרך עור דו"א לחוץ אליה מן המוחין שלו, ולא מן המוחין עצמן רק מהלבושים והכלים שלהם, שהם נה"י אמא¹¹⁵¹, ולכן נרמזת בד' של קשר תפילין ש"ר, כי היא דלה ועניה¹¹⁵³, ומה שלוקחת צורת ד', כנגד ד' מוחין, אינה רק הארה בעלמא דרך העור. וענין עור הוא ע"ד הפסוק¹¹⁵¹ (איוב יט כו) ואחר עורי נקפו זאת,

סמל מאיר האוצר

¹¹⁵¹ לעיל שער ט' פרק ג' דף מד ע"א ושער הפסוקים לח ע"א מז סע"א ושעה"ק כב ע"ג (לש"ו).
¹¹⁵² עי' פת"ש גדלות דז"א כב שמשה זכה ללאה ועי' ע' ע"ח שער הכללים יא וז"ל, משה זכה לבניה בהיותה בסוד ס' לפי שהוא יסוד אבא מלאו, וע' ליקוטי תורה ויקרא, שמשה זכה לאחוריים דיסוד אבא, ולפנים של יסוד דאמא, ולעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** וכן עי' הערה.

¹¹⁵³ ועי' זהר (ח"א השמטות דף רסב ע"ב) צלוחת דאיהי שכינתא אדני סלקא לגבי בעלה דאיהו ידו"ד וסליקת כלא דבזמנא דאיהו מתכסי מינה באלין קליפין איהי אתקריאת עניה יבשא ולית לה אלא מה דיהבין עבדין בחשאי.
תרגום:

ועי' תיקו"ז סה ע"א: ועוד שכינתא אתקריאת צדקה וקודשא בריך הוא בעל צדקה ובגלותא איהי עניה ובנהא עניים וקודשא בריך הוא כביכול איהו עני כד איהו בר מאתריה ובגינה אתמר הן אראלם צעקו חוצה וכו' ובאן אתר איהו עני ואיהי עניה בצדיק דאיהו ברית ובגין דחאבו ביה ישראל לתתא איהו נהר יחרב ויבש בבית ראשון ושני.

תרגום: ועוד שכינה נקראת צדקה והקדוש ברוך הוא בעל צדקה ובגלות היא עניה ובניה עניים והקדוש ברוך הוא כביכול הוא עני כשהוא מחוץ למקומו ובגללה נאמר הן אראלם צעקו חוצה וכו' ובאיזה מקום הוא עני והיא עניה בצדיק שהוא ברית ומשום שחטאו בו ישראל למטה הנהר ההוא יחרב ויבש בבית ראשון ושני

מהתיקונים משמע שיש עניות של הדעת שהוא הפנימיות והמתקלא גם אצל הז"א.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וע"ש איך ההארות הפנימיות מכים זה בזה, ומספר הכאתן הוא כמנין עו"ר^פ, ולכן נקרא עור. (סא ע"ג)

ונבאר כאן יותר, ונאמר כי הנה"י דאבא עומדין מלובשים תוך נה"י דאמא בראש ז"א, ואו"א וז"א הם ב' אותיות ראשונים של הוי"ה שהם י"ה, ומכים זה בזה, אבא הפנימי באמא שהיא בחוץ, כדי להוציא אורותיה לחוץ, ואז נעשה יו"ד פעמים ה"א גימטריא ק"ך. אח"כ מכים הארת ה"א שהיא אמא בוא"ו שהוא ז"א, לצאת לחוץ והם גימטריא ע"ח. ואח"כ מכים הארת וא"ו בה"א שהוא ז"א בלאה החצונה, הם גימטריא ע"ח, סך כל הכאות כמנין רע"ו, הרי איך לאה בחי' אורותיה כמנין רע"ו, ויוצאין דרך עור של ז"א^פ. וז"ס עור בעד עור, כי עור הנקרא לאה עוברת הארותיה^פ דרך עור של ז"א. אבל רחל שהיא כנגד^פ אורות המגולין, פשוט הוא, שהאורות המגיע לחלקה שהיא עטרא דדעת שבגבורה^פ, וכן שאר המוחין אינן ניתנין לה אלא בבחי' מוחין ממש, נמצא שכל מה שיש אל ז"א יש אל רחל ג"כ. וזש"ה (איוב ב ד) ¹¹⁵⁴ וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו. וכבר ידעת כי רחל נקרא נפש, וז"א נקרא רוח. גם נוכל לומר כי ב"פ עור הנזכר כאן הם רחל ולאה, כי גם רחל הארותיה יוצאות ועוברות דרך עור ז"א לחוץ, וכוננת הפסוק לומר אף^פ כי שתיהן בחי' עור, והן שוין בזו הבחי', כי הארת שניהן יוצא להם דרך עור ז"א, אך עכ"ז יש יתרון אל רחל מלאה, כי כל אשר לאיש, ז"א, שהם המוחין ממש, יתן בעד נפשו שהוא רחל^פ הנ"ל.

ונחזור לענין כי זש"ה (בראשית כט יח) ויאהב יעקב את רחל כי היה אוהב ז"א את רחל יותר מלאה כי לזו נתן מוחין ממש ולזו הארה בעלמא^פ. ואע"פ שכפי האמת אם הכתוב מדבר בז"א, הול"ל ויאהב ישראל את רחל, כי ז"א הוא ישראל ואינו יעקב כנ"ל במקומו. אבל^פ הוא במה שנתבאר סבה אל משארז"ל (ב"ר פע"ו סי' א) כי יעקב הוא בחיר שבאבות¹¹⁵⁵, והטעם הוא כי בתחלה היה יעקב בסוד יעקב הנעשה מאחורי אבא כנ"ל, שהם אחוריים דאבא, שהוא עליון מאד, ולא די זה^פ, אלא שאח"כ ע"י מעשיו עלה עוד ונמשך לו נשמה מן ז"א ממש הנקרא ישראל. ולפעמים משמש בשם יעקב ולפעמים בסוד ישראל, לכן כל הקורא אותו יעקב אינו עובר בעשה לסבה הנ"ל. אבל אברהם ויצחק הם בחי' חו"ג שבז"א, והם בחי' פרטיות שבז"א, ואינו פרצוף גמור לבדו, ולכן יעקב הוא בחיר שבאבות. גם לכך הקורא לאברהם עובר בעשה, כי אות ה' שנתוספה בשם אברהם, היא הה"ח אשר לעולם אינם משתנים ואינם חסרים. אמנם בחי' פרצוף ישראל או יעקב משתנה כפי הזמנים¹¹⁵⁶. ונמצא כי גם שכתוב ויאהב יעקב את רחל, אפשר שמדבר בז"א עצמו, אשר גם הוא בהיותו בסוד ו"ק הוא כדוגמת יעקב, ובגדלותו נקרא ישראל, וזש"ה (בראשית לב כח) לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים. פי' בקטנות ז"א יש לו מוחין דקטנות מבחי' שם אלהים כנ"ל, כי בזמן הקטנות אין לו רק ב' מוחין, כי הקטן אין בו דעת שהוא המוח הג', רק חו"ב, והם ב' שמות אלהים שהם גימטריא יעקב, ובזמן גדלותו אז נקרא ישראל, לפי שנכנסין המוחין דגדלות ודוחין המוחין דקטנות למטה כנ"ל, וז"ש כי שרית עם אלהים, כי שורה עמהם, ויכול להם לדחותן למטה והבן זה.

שער לח פרק ג מ"ת^פ

ועתה נבאר בחי' התקשרות שיש בין לאה ורחל יחד, ובו יתבאר כמה פסוקים וכמה מאמרי רז"ל. והנה רז"ל (שיהש"ר פ"א סי' ט) פי' על פסוק (משלי כב ד) עקב עונה

מאיר האוצר

¹¹⁵⁴ שער הפסוקים איוב כב ע"ד (לש"ו).

¹¹⁵⁵ שעה"פ דף יז ע"א (לש"ו).

¹¹⁵⁶ יעקב זכה להיות מרכבה אל כלל האצילות ונקרא האצילות על שמו וכאשר האצילות בערך הא"ק הוא ק בבחי' קטנות דעיבור נקרא בשם יעקב ובבחי' האצילות גופה וכ"ש בערך העולמות שלמטה נקרא בשם ז"א שהוא ישראל הוא בחי' גדלות (ביאורים ח"ב ג ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יראת ה', מה שעשתה יראה עמרה לראשה עשתה ענוה עקב לסולייתא. ביאור הדברים האלה כי שורש נשים האלה של ז"א שהם לאה ורחל נקראים ענוה ויראת ה', ואמנם רחל נקרא יראת ה', ראשית חכמה (תהלים קיא י), כי היא ראשית כל הספירות מתתא לעילא, והיא פתח לכולם (סא ע"ד) והיא הנקרא (משלי יב ד) אשת חיל, יראת ה' שהם סוד (ישעיה נד יב) ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך, שהם גימטריא חיל. אבל לאה נקראת ענוה, לפי שהיא למעלה באחורי רישא דז"א. ונודע כי הענוה ניכרת באדם בהשפל ראשו וכופפה למטה נגד פניק אדם מפני ענותנותו, ונכנע לפיקי מי שגדול הימנו, וז"ש (במדבר יב ג) והאיש משה עניו מאד. כי הנה נתבאר במ"א כי משה לקח צפורה והיא איק' מן ד' בחי שיש ללאה, וכולן נקרא לאה על שמה. וצפורה א' מהם, שהיא ג"כ עומדת למעלה נגד דעת ז"א. והרי נתבאר איך משה לקח מדת ענוה העליונה, אבל רחל שהיא ה' תתאה הקטנה הנקרא יראהק' ה', זוטרתיה היא לגביה משה, בסוד (בראשית כט טז) שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל. וז"ס שארוז"ל (דברים י יב) ועתה ישראל מה ה' אליהך שואל מעמך כי אם ליראהק' אטו יראה מילתא זוטרתיה היא והשיבו הן לגבי משה מילתא זוטרתיה היא (מגילה כה ע"א).

וכבר נת"ל כי לאה יוצאת מן הארת המלכות דאמא המתלבשת בז"א בסוד מוחין. ואמנם הנה"י שלה הם נעשין לבושין דגיק' מוחין דחב"ד דז"א. אמנם המלכות דאמא אינה משמשת כלל לז"א, וז"ס מה שארוז"ל (חגיגה יב ע"א) על ענין הז' רקיעין אשר תחתון שבהם נקרא וילון, אינו משמש כלום אלא יוצא ערבית ונכנס שחרית, והענין הוא כי הרקיעק' הוא אשר נקרא דרך סתם רקיע, אשר בו קבועים חמה ולבנה כוכבים ומזלות, והוא בחי' היסוד דתבונה שהוא הנקרא רקיע בכ"מ, והוא ו' זעירא, בסוד (תהלים קד ב) נוטה שמים כיריעה, ובו קבועים חמה ולבנה וכו', לפי שכל האורות כולם יצאו משם. כנודע כי חמה ולבנה שהם זו"ג, הם קבועים בו, ומשם הם יונקים, זה מן החסדים וזה מן הגבורות העומדין בדעת המלוכש ביסוד דתבונה הזה. והנה הכוכבים הם אורותק' החסדים היוצאין משם, ונופלין תוך יסוד דז"א כנודע, ומכים שם בכה, ומתפזרים ונעשו ניצוצין דקין אשר הם סוד הכוכבים המאירים, וז"ס (דניאל יב ג) ומצדיקי הרבים ככוכבים, כי מצדיקי רבים שרשם מן יסוד הנקרא צדיק, והם מקבלין הארת הכוכבים של החסדים שבתוך היסוד, מאיריןק' כמותן.

ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה כי המזלות הן נקודותק'1157, והן מן ניצוצין הנעשין ביסוד מנפילת הגבורות גם הם מלמעלה עד היסוד דז"א, ומכין שם ונופליןק' ומתפזרין ונעשין ניצוצין. והנה המלכות של התבונה היא הנקרא וילון אינו משמש כלום אל ז"א, אמנם מאיר את הארתה ומוציאה לחוץ לצורך לאה העומדת מהוץ לז"אק'. ואם כן מאחר שלאה יוצאת מבחי' מלכות זה של תבונה אשר היא בחינת עמרה של היסוד שבה כנודע, וזכור זה, א"כ נמצא כי מקומה הוא בדעת ז"א, כי שם מקומה העיקרי1158. וגם לאה היוצאת מהארתה מוכרח הוא ששם מתחיל שיעור קומתק' הכתר שבה עד למטה עד החזה הנ"ל. ואמנם רחל מתחיל הכתר שלה מהחזה ולמטה עד סיום רגלי ז"א ממש, באופן

מאיר האוצר

1157 עי' ביאורים טנת"א פרק ז אות כ וכא (לש"ו).
הם מה"ב גבולי אלכסון שביסוד עי' ת"ז לד סוף ע"ב ועי' ס"י פ"ה מ"ג וגם משנה ב' (ביאורים ח"א פד ע"ג)

1158 לאה עומדת כנגד ו"ס של ז"א כחב"ד ח"ג ועל אף שהיא מתחלת רק מהדעת דז"א היא כלולה מכל המוחין שבז"א (ביאורים ח"א לט ע"ב), וכל מה שתמצא בדברי הרב שאמר שיעק בולאה נעשו מהאחוריים דאו, א שירדו בעת מיתת המלכים במקום זו"ן דאצילות הכוונה רק על הגוף והכלים דיעקב ולאה אבל האור ונשמה נעשה מהאורות של או"א עצמם לאחר התיקון (ביעאורים ח"ב פח ע"ב) לאה נעשה עיקרה ממלכות דתבונה המתלבשת בז"א ולכן נכללת לא הבתבונה (ביאורים ח"א ל ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כי בסיום רגלי ועקבי לאה, משם מתחיל כתר רחל, למטה¹¹⁵⁹ מרגלי לאה^{קפ}, וזשארז"ל מה שעשתה יראה עטרה לראשה עשתה ענוה עקב לסולייתא¹¹⁶⁰, ר"ל רגלים דלאה שהיא הנקרא ענוה, עשתה יראה שהיא רחל, כתר לראשה כנ"ל. אבל הלשון עדיין צריך ביאור, כי מלשון רז"ל נראה כי מהעקב^{קפ} עצמו של ענוה נעשית עטרה ליראה, ולא אמרו שכתר היראה היא תחת עקב דענוה, לכן צריך לבאר הענין יותר בפרטות,

כי הנה כפי"ו הנ"ל נמצא שמראש כתר דלאה עד סיום רגלי דרחל הם ז"ס דעת חג"ת נה"י, כי המלכות שבז"א היא עצמה שורש רחל כנודע¹¹⁶¹. ומהראוי היה ששתי נשים הללו אחת אהובה רחל, ואחת שנואה לאה, לא יוכל להסיר חלק השנואה בעבור האהובה, כי חלק כחלק יאכלו שניהן, וירשו מקום בעליהן, ז"א, שוה בשוה. ותקח לאה ג"ס וחצי, שהם דעת חו"ג וחצי ת"ת העליון^{קפ}, ותקח רחל מחצי ת"ת ולמטה (סב ע"א) עד סיום רגלי^{קפ} ז"א, שהם ג"ס אחרות וחצי תחתון של ת"ת. ואמנם אין הדבר כך, אלא שלא לאה לוקחת שלישי עליון מג"ש דת"ת (דז"א עד החוה, אך רחל וכו')^{קפ} ורחל לוקחת כל ב"ש תחתונים דת"ת דז"א לכתר שלה כמבואר במ"א. ושם נתבאר טעמים רבים, ואחד

מאיר האוצר

¹¹⁵⁹ הם ב' פרצופים נפרדים אמנם לפעמים הם מחוברים יחדיו על ידי העקביים דלאה (ביאורים ח"א לז ע"ג)

כי פרצוף רחל מתחילה רק לאחר שמסתיים לאה לגמרי כמ"ש כאן, אבל תבונה מתחילה מהחזה דבינה ולמטה, וסיבת הדבר שתבונה נולדה מהבינה ולכן מתלבש הבינה בתבונה מהחזה ולמטה ע"ד הז"ן שמלבישים לאו"א משא"כ בלאה ורחל שאין נולד רחל מלאה אלא הם ב' פרצופים מיוחדים ושניהם באים מאימא ועומדים במקום פרצוף ז"א (ע' לקמן הערה **Error!** **Bookmark not defined.** שזה מהמוחין דאימא שבז"א), לאה מהחזה ולמעלה דז"א ורחל מהחזה ולמטה.

אבל קשה ממה שכתב הרב לקמן שער או"א פרק ב' שתבונה מתחילה רק מעקביים של רגלי בינה, ונכנסים עקביים דבינה בתוך ראש תבונה כדרך רגלי לאה נכנסים לראש רחל. אלא עומק הענין היא שכל התלבשות שהרב מזכיר בעומק הענין מדבר על הטפה הזרעית שיורד מעליון לתחתון, ולכן באמת כל התבונה למטה לגמרי מהבינה, וכל מה שאמרנו שתבונה מתלבש על החזה דבינה ולמטה כוונתו שמשם מתחיל הטיפה זרעית (ע' לעיל שער א' הערה **Error!** **Bookmark not defined.**), ולכן באמת בינה ותבונה עומדים תמיד כדמיון רחל ולאה, רק יש הבדל א' בין תבונה ובינה לכל ב' פרצופים המתלבשים זה בזה והוא שלפעמים נכנס רגלי בינה בראש תבונה כדרך לאה שלפעמים נכנס עקביים שלה בראש רחל (ביאורים ח"א לז ע"ג).

ע"י פת"ש גדלות דז"א כג שמשוה זכה ללאה (ע"י לעיל הערה **Error!** **Bookmark not defined.** וז"ל, מצינו בכ"מ בזוהר ובתיקונים שמשוה רבע"ה הוא מאיר בכל דור, והענין כי כל מה שהיו ישראל במדבר, הכל היה הכנה למה שעתידי להיות להם, וכל שלמות ותיקון של ישראל הכל תלוי במשה רבע"ה והנהגתם במדבר, כמו התורה שניתן להם שהוא הבאר אשר ממנו ישקו כל העדרים צאן קדשים בכל דור ודור, וכן כל הנהגתם בנסים ונפלאות בדברים שהם למעלה מדרכי עולם הנהוג, היה סיבה להשאיר שארית ישראל לעולם ובכל זמן, שיהיו קשורים בהנהגה הנפלאה הזאת.

רק שבזמן המדבר היתה גלויה ואח"כ נתעלם, והוא סוד לאה, עלמא דאתכסיא¹¹⁵⁹, אבל מסוף מדרגה זאת נשאר שורש למעלתם של ישראל שמתנהגים עתה בדברים טבעיים, שיהיו קשורים בדברים היוצאים מן הטבע, שכן המים שהיו שותים מן הבאר היו סוד כלת משה¹¹⁵⁹ הלכה למשה מסיני¹¹⁵⁹ תורה שבע"פ, מזה נשאר שורש שארית התורה בישראל, והמן מזון הנפש לקדשם להיות קשורים ודבוקים בקדושה, שהיה מזכך גופם מסוד זוהמא שהטיל הנחש בחוה¹¹⁵⁹, זה ג"כ נשאר בשורש, שיהיו ישראל נשאים בקדושה וקשורים ודבוקים באמונתם, וכן סוד ענני הכבוד הוא פריסת סוכת שלום השומרת אותנו בגלות, והרי זה סוד רגלי לאה הנכנסים בכתר רחל ממש, שרחל הוא סוד הנהגת ישראל התמידית בכל זמן כפי דברים טבעיים, הם קשורים בדברים הנפלאים והנשגבים שהיה להם במדבר.

וז"ס קשר של יד שהוא בלב נגד סיום רגלי לאה¹¹⁵⁹, והוא סוד אמונת ישראל הקשורה בלב, שיודעים שהנהגתם בהשגחה עצומה קשור בנפלאות תמי"ם דע"ס, והוא בסוד מ"ש (שיה"ש רבה פרשה א פסקה ט) מה שעשתה חכמה עטרה לראשה, עשתה ענוה עקב לרגלה כו', שחכמה הוא רחל והוא סוד הנהגת ישראל בכל זמן בחכמה נפלאה, והוא חכמה תתאה.

¹¹⁶⁰ מדרש משלי סוף פ' טו (לש"ו).

¹¹⁶¹ ע"י לעיל הערה **Error!** **Bookmark not defined.**

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מהם הוא שבחזה נשלם יסוד אמא, לכן משם ולמטה שאורות החסדים ההסקא בגלוי, נבנית רחל באחוריקי ז"א, וכ"ז נת"ל. והנה בזה תהיינה צרות זו לזו ותפול ביניהן קנאה על הדבר הזה, לכן מה עשה המאציל העליון, עשה באופן ששליש עליון דת"ת יהיה כולו ללאה, ושליש תחתון כולו לרחל, אבל שלישי האמצעי יהיו שני אחיות משמשות שוה בשוה, ויהיה ברשות ושותפות שניהן, כלומר כיקגי שיחלק שלישי אמצעי לב' חלקים אי אפשר, כי כולה בחי' א', ואינו מתחלק, אבל יהיה כתר של רחל עולה עד שם, וגם רגלי לאה יורדים עד שם, ומתלבשים רגלי לאה בכתר של רחל, כשיעור שלישי אמצעי בלבד, והרי שתיהן משתמשות בשוה, וזשארז"ל מה שעשתה ענוה עקב לסוליתא, שהם רגלי לאה, מהם עצמם נעשה ראשקגי וכתר של רחל הנקרא יראה.

אמנם דע כי פעמים שרחל לוקחת כל מקום אותו שלישי אמצעי, ואין רגלי לאה מתפשטים בתוך כתר רחל כשיעור שלישי ההוא, וז"ש אצלינו בכוונת ק"ש בפ' ואהבת, צריך לכיין לתת ב' אורות לרחל כמנין ואהבת, שהם ב"פ או"ר, ורחל נקראת א"ת, כמ"ש למטה בע"ה, כמארז"ל (ירושלמי ברכות פ"ט מ"ה) אתין וגמין רבויין הם, וזהו ואהבת את, ר"ל שתאהב את רחל הנקראת את, והוציא בלשון אהבה, ע"ד (בראשית כ"ט יח) ויאהב יעקב את רחל, כי האהבה יתירה הוא שנתן לה חלק יתר על לאה כנ"ל, והם ב' אורות אלוקייה כמנין ואהבת כנ"ל. והאורות הללו הנה הם בחי' הב"ש תחתונים של ת"ת כנ"ל, ולפי ששליש העליון הוא במקום הסתום, אבל אלו הב"ש הם במקום הגלוי שמאירין החסדים, לכן נקרא אור אור. וענין זה נת"ל בענין הכתר של רחל שהוא ב"ש דת"ת דז"א הנקרא ב"פ אור אור, בסוד (ישעיה נד יב) ושמתי כדכ"ד שמשותיך. אבל כתר של לאה אין בו רק אור א' לבד כנ"ל שם באורך, ויתבאר לקמן.

נמצא כי יש זמן שלוקחת רחל ב"ש לבדה, ויש זמן ששליש אמצעי אע"פ שהוא לעולם שלה, עכ"ז יש זמן שרגלי לאה מתלבשין בכתר שלה בתוכו ממש, כשיעור שלישי אמצעי (גם לפעמים לוקחת רחל שלישי בגובה ממש כשיעור שלישי זה אמצעי) קי לבד, אבל לעולם שיעור כתר של רחל הוא ב"ש, וז"ס (תהלים לא יט) ותגנוב רחל את התרפים אשר לאביה, פי' כי מקום השליש האמצעי שלפעמים לוקחת אותו רחל לה לעצמה בלבד, דרך חטיפה וגניבה, נקרא תרפים. נמצא כי לבן הוא לובן העליון, שהוא אבא עלאה, ולו ב' בנות רחל ולאה, כנזכר זוהר (פרשה ויצא דף קסב קסג ע"א) על ולבן שתי בנות ע"ש. ולפעמים גונבת רחל מן לאה שלישי האמצעי הנקרא תרפים, ולוקחת לה לבדה, כי ממון אביה הוא, ואינה נותנת ממנה אל לאה אחותה*. והנה ענין תרפים אלו הוא לשון תורף, שהוא מקום ערוה, כמו בית התורפה, הנזכר בגמ' (נדה נו ע"ב), והם בחי' ב' רגלים של לאה הנכנסין ומתלבשין תוך כתר רחל כנ"ל, לכן אמר תרפים לשון רבים, שהם ב' הרגלים. וביאור הענין, כי הנה מקום פתיחת יסוד אמאקגי תוך ז"א, הוא בחזה שלו, נמצא שגילוי ופתיחתו הוא בשליש האמצעי, (סב ע"ב) וזהו פתיחת גילוי בית התורף אשר שם של התבונה.

* קב"הנה לבן רומז לחכמה שנקרא לבנון, ויעקב רומז לז"א, ורחל רומז לנוקבא דז"א, לכן לבן חמיו של יעקב. והנה ידוע כי זהב חשוב יותר מן הכסף¹¹⁶², לכן הגבורות חשובים יותר מחסדים, וזשארז"ל (ברכות יז ע"א) צדיקים יושבין ועטרותיהן בראשיהן, שהיא נוקבא, גבורה, עטרת בעלה, שהוא חסד. והנה זהו בזמן מתוק הגבורות, אבל כשעדיין אינן נמתקים, אז ודאי החסדים חשובים מהגבורות, ולכן קודם שנתקן לבן היה רומז בו מתחלה חכמה שהוא ל"ב מלבן, ל"ב נתיבות חכמה (ס"י פ"א מ"א), ואח"כ י' שערי בינה, שהיא הנקבה. אבל אחר שנתקן נתגלגל בנבל הכרמלי, אז היתה הנוקבא עטרה לבעלה, שהני' שהיא בינה נ' שערי בינה, באה מתחלת התיבה של נבל, ואח"כ

מאיר האוצר על אוצרות חיים

חכמה שהוא ל"ב נתיבות. ואפילו החכמה נתקנה שהב' באה לפני הל', לפי שבא"ב ב' מתחלה, ומאחר שנתקן לבן בנבל הכרמלי שהיא בינה שהיא נקרא עוה"ב, לכן יש לו חלק לעוה"ב.

ואמנם ענין גניבת רחל את התרפים ואיך ע"ז לא הגידו ללבן כי ברח יעקב, הענין הוא כמ"ש אצלינו בדרוש בלק ובלעם ועזא ועזאל (שעה"פ דף קב) ע"ש היטב, ושם נתבאר כי הנה המקום הזה הוא בחי' עין הדעת מו"ר (דאצילות) ק"ב (בגנה דאצילות) קל, אשר בו חטא אדה"ר וחוה, כי שם הוא מקום גלוי החסדים של הדעת דו"א בחוה שלו, ולכן יש שם יניקה ואחיזה אל החצונים הנקרא רע בעצם, משא"כ למעלה כשהאורות מכוסים הנה הארת ה"חקל" אלו המתגלים ויוצאין אל החצונים, הוא ע"י אותם הרגלים של לאה הנכנסין תוך כתר רחל כנ"ל, והם כנגד פתיחת פי היסוד של תבונה, כי כאשר האורות ההם יוצאין מן היסוד דתבונה עד מחוץ אל ז"א לעשות כתר לרחל כנודע, אז ע"י התלבשות רגלי לאה תוך הכתר של רחל האור מתמעט ונחשך ואינו יכול לצאת ולעבור האור ההוא על צד פני רחל כנודע, כי היא עומדת אב"א עם ז"א. ובתחלה האורות פוגעין באחוריים, ואח"כ משם עוברין עד הפנים שלה, ולהיות העקביים של לאה שם באמצע כתר של רחל, אינו עובר האור עד פני כתר של רחל, כי אלו ב' עקביים של לאה מפסיקין לגמריקל, והם לוקחין האורות היוצאין מבפנים. ונודע כי העקביים של לאה הם דינין קשים וגמורים לגמרי, כי נו"ה אינון אשרקל: כל בחי' נו"ה הם דינין¹¹⁶³ להיותן הקצוות הקרובים אל הקליפ', ובפרט שנקרא בלשוןקלד לבר מגופא (זהר בראשית כא ע"ב) כנודע, כי נו"ה אינון לבר מגופא. ונוסף ע"ז כי הם רגלי לאה אשר כל בחי' הם דינין קשים¹¹⁶⁴, להיותן בחי' מלכות דתבונה כנ"ל, והתבונה עצמה היא נה"י של בינה, שהם אחרונות שבהקל, והבינה עצמה אמרו עליה בזהר (אחרי מות סה ע"א) דדינין מתערין מינה, ולא עוד אלא שלאה עצמה היא מן אחוריים של מלכות דתבונה, ואינה בחי' פנים, ובפרטקל, כי אינהקל רגלים שלה אלא בחי' תחתונה שברגליה, והם בחי' עקביים כמ"ש בע"ה.

והנה כפי כל הטענות הנ"ל, נמצא כי אלו העקביים דלאה הם דינין גמורים, לכן יש מקום אחיזה ויניקה אל הקלי', וכמ"ש בדרוש בלק ובלעם ועזא ועזאל, ששרשם הם בחי' דיקל"א אורות הנ"ל שבאותן תרין רגלים ועקביים דלאה, שמשם יונקים החצונים, לכן היה הולך בלעם אל הררי קדםקל"ש אל עזא ועזאל כמ"ש בזהר (חיי שרה קבו ע"א), שקודם שבא בלעם אל בלק, הלך והסגיר את עצמו בהררי קדם עם עזא ועזאל, וז"ש (במדבר כג ז) מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם, וכבר נתבאר אצלינו בדרוש בלק ובלעם, כי בחי' בלעם היה מהאורות היוצאין מאותן עקביים {סב ע"ג} דלאה הנבלעים תוך כתר רחל אל החצונים, וזהו פי' בלע"ם¹¹⁶⁵, ולכן היה הולך להררי קדם אל עזא ועזאל, שיניקתן משם. וכבר נתבאר אצלינו כי לבן הארמי אבי אביו של בלעם¹¹⁶⁶, והוא עצמו נתגלגל בבלעם, וממנו למד בלעם בן בנו מעשה כשפים, וחכמה הזאת היתה חכמתו של לבן הארמי אשר שיבח עצמו ואמר (בראשית לא כט) יש לאל ידי לעשות עמכם רע, וע"ד הנאמר בבלעם (במדבר כב ו) כי ידעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר. וזה ענין חכמת התרפים אשר ללבן, אשר ע"י אלו התרפים היה משיג כל הארותיו, וכאשר רחל גנתם, לא יצאו

ס מאיר האוצר

¹¹⁶³ לעיל שער יג פרק ה' במ"ב כלל ב' ובפרק ו' שם דף סד ריש ע"א שער טז פרק ה' דף פא ע"ב סמוך לסופו ושם דף פב ע"א סוף פרק ה' (לש"ו).

¹¹⁶⁴ עי' חג המצות פ"ד ורפ"ו ועי' דרושי הצלם דרוש ה' סמוך לסופו וכן הוא במוחין דצלם פרק ד' וצע"ק (לש"ו).

¹¹⁶⁵

¹¹⁶⁶ ע י' זהר

מאיר האוצר על אוצרות חיים

האורות ההם אל עקבי של לאה לחוץ אל החצונים¹¹⁶⁷ להאיר להם, ולא ידע כי ברח הוא¹¹⁶⁸, באופן שהתרפים הם בחי' אורות היוצאין אל החצונים מן התורף של התבונה, שהוא יסוד שלה המלוכש במקום החזה של ז"א.

קבלע"ד חיים שזהו רמז הכתוב (ויקרא יג יג) כולו הפך לבן טהור הוא, ר"ל כשיהיה לבן כולו הפוך, שהנו"ן תהיה קודם הל"ב, וגם הל"ב יהיו מהופכים, הב' קודם הל', שזה יורה שהבינה שהיא נקבה תהיה עמרת בעלה, שיתוקנו הגבורות, וזהו כולו הפך לבן, שמלת לבן כולה יהיה מהופכת, ויהיה נקרא מסופו לראשו, נבל, אז טהור הוא, ר"ל זה יורה שהבינה הנקרא "הוא" שממנה עמרה דגבורה נטהרה וזהו טהור הוא.

שער לה פרק ד מ"תפא

גם ענין זה הוא חטא של אדה"ר בעין הדעת טו"ר כאשר בארנו לעיל, כי זהו מקומו, והוא עצמו משארז"ל (זהר ח"ב רסו ע"ב) שחטא חוה היה שסחטהקמב ענבים ונתנה לו. ופירוש הענין¹¹⁶⁹ כי הנה העקביים של לאה הנכנסין בכתר רחל, הם בחי' ענבים גימטריא עק"ב, בסוד עקב ענוה הנ"ל, והיין שבענבים הם דינין שבעקביים האלו. ונודע שאין החיצונים ניזונין אלא מפסולת היין, מן השמרים שבו, שהם שיורי הדין הקדוש (וחוה גרמה)^{קמב}. והנה זה השפע שיונקים החצונים, הוא דין קשה, והוא יין עבור מלא שמרים, והוא בלוע תוך העקביים של לאה, דמיון היין הבלוע תוך הענבים. וחוה סחטה אותן ענבים¹¹⁷⁰, וכוונתה היתה שע"י הסחיטה ההיא יצאו השמרים הבלועים שם, ומתו שמו אדם וחוה, מן היין ההוא, כוס התרעלה (ישעיה נא יז), חלק החצונים, הנקרא סטרא דמותא, ולכן נענשו בענין המיתה, וגרמו עליה מיתה. ואפשר גם כן שזה סוד מיתת רחל מחמת התרפים, כמאמר רז"ל לקמ"ד.

והבט נא וראה כי ענבים גימטריא עק"ב כנזכר לעיל, לכן אין נדרכות הענבים להוציא מתוכם ינם אלא בעקביים. וענבים אלו הם לשון רבים, שהם ב' עקביים הנ"ל, אשר כל א' מהם הוא נקרא אלקים, להיותה דינין כנ"ל. והנה ב' רגלים הם ב' שמות אלקים (ועם י' אותיות שלהם ג"כ גימטריא ענבים)^{קמב}, והם גימטריא עק"ב. כי אלהים שהוא שורש הדין, בבחי' ענבים ובתוכו גנוז היין ומובלע בתוכו, ולפי האמת כיון שהם ב' שמות אלהים, וגם ענבים מיעוט רבים שנים, למה הם גימטריא עק"ב כנ"ל, שהוא לשון יחיד, הענין כי להיותן מובלעים ב' העקביים בכתר דרחל כנ"ל, מתאחדים ונעשים עקב אחד, וזה עקב ענוה ולא כתיב עקבי הענוה.

ונל"ח ששמעתי ממורי זלה"ה כי זהו ג"כ סוד מ"ש פרשה תצוה ובספרא דצניעותא (כו ע"ב) דינין דנוקבא תקיפין ברישא ונייחין בסופא, כי הנה בכתר דרחל שם הם עקביים דלאה שהם תוקף הדינין כנ"ל. והנה נתבאר ענין חטא אדה"ר איך היה בעין הדעת, שהם בב"ש תחתונים של ת"ת דז"א, שהם אורות נגלים של הדעת מבחי' החסדים שבו. גם תבין מאמרי זוהר שנראה חלוקים זע"ז, כי בקצת מקומות נראה שחטא אדה"ר היה בנוקבא, ויש שנראה שהיה בזכר, ויש שנראה בכתר ששם חשך כנזכר בתקונים (קמו

סא מאיר האוצר סא

¹¹⁶⁷ לאה יצאה מהמוחין סתומים שבנהי וכדי שלא תתפשט לא היותר שהוא מהחזה ולמטה אשר שם הוא מקום רחל נפסק התפשטות היסוד דבינה בחזה דז"א וע"ז נאמר לעולמו די ולא נמשך יותר למטה כי לאה דינים קשים למאד וישסנ בה מקום אחיז הויניקה אל הקליפות (ביאורים ח"א מג ע"ב), כל הנה"י הם דינים ובהארותם מתאחזים החיצונים כמש"כ הני ברי דשלהי מנייהו וכו' (דע"ה ח"ב קנה ע"א)

¹¹⁶⁸ עי' בראשית (לא כ) ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי ברח הוא:

¹¹⁶⁹ עי' שער טז פרק ה' ושער לה פרק ג' ומאמרי רשב"י בראשית יב ע"א ושעה"כ כג רע"ג וקד ע"ב ובש"ש ח"ב ה ע"ב אות ח' ופרע"ח דף לח ע"א שער ק"ש פ"א וקל"א ע"א שער ר"ה פ"ג (לש"ו) ¹¹⁷⁰ ענבים גימ' עק"ב שהמשיך בו תוקף הדינים שהם שורש הקליפות והשתיקה לו כוס התרעלה חלק החיצונים סטרא דמותא (ביאורים ח"א כח ע"ב)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ע"ב) וזוהר פרשת בראשית. והכל אמת, כי הוא הכתר, והוא דנוקבא רחל, והוא במקום חזה דז"א, וענין דשוי חשך בין כתר לעילת העילות כאשרקמי נתבאר אצלינו¹¹⁷¹ באורך ביאורקמי ענין חטא אדה"ר, ובענין אותן ד' חכמים שנכנסו לפרדס.

שער לח פרק ה מ"תפח

גם נבאר ענין משארז"ל (ב"ר פ"א סי' יד) אתין וגמין רבוין הם, כי מדבר על ענין ב' בחי' לאה ורחל. והנה נת"ל איך לאה לוקחת מן המוחין של ז"א בחי' ד' אלפי"ן של ד' שמות אהי"ה, המלבישקמי נה"י דתבונה, שבתוכם מתלבשין המוחין, והם גימטריא מד"ת, בסוד (תהלים לט ה) ומדת ימי מה היא כנ"ל. והנה בתחלה לוקחת אותן לאה שהיא למעלה קרובה אל מוחין דז"א, אח"כ יורדין ברחל. וזהו ענין אתין וגמין שהם רחל ולאה, שהם באים מרבוני המשכת השפע אשר בז"א במוחין שלו, יוצאין מהם לחוץ בבחי' שתיהן הנ"ל, לכן נקרא רבוין ע"ש שנתרבים ונגדלין ויוצאין מאחוריו מתוספת ורבוני הארת המוחין שבו, יוצאין ב' (סג ע"א) רבוים הנ"ל שהם רחל ולאה, ורחל היא הנקרא "את" וכנזכר בזוהר (ויחי רמז ע"א) דכל אתר את היא נוקבא, וגם היא לאה. והענין הוא כי מן הד' אלפי"ן שהם גימטריא מד"ת נחלקה הארה, וכמספר ג"ם ממדתקמי לוקחת לאה וא"ת ממדתקמי לוקחת רחל, ושתיהן גם את גימטריא מדת כנ"ל. והטעם לזה שמעתי ממורי זלה"ה ושכחתי, ואני מסופק מהו ששמעתי, לכן אכתוב כל מה ששמעתי. הנה נלע"דקמי כי הטעם אשר לוקחת לאה ג"ם אורות הוא, כי הנה אורך התפשטות לאה בז"א הוא ב' ספירות בקו ימין והם חכמה וחסד, וב"ס בינה וגבורה בקו שמאל. כי הקו האמצעי שהוא הדעת אין למנותו, כיון שאנו מונין קו ימין ושמאל. והנה הם ד' ספירות, כל א' כלול מ' גימטריא מ', ועוד שלישי עליון מן הת"ת שהם כמספר ג' הרי ג"ם.

גם נלע"ד ששמעתי, כי הנה התחלת לאה מן הדעת הכולל חו"בקי, וגם חו"ג ממש שהם זרוע ימין ושמאל הז"א, הם ד"ס שהם מ' ושליש הת"ת הם מ"ג, וכל שאר האורות לוקחת רחל. וגם נלע"ד ששמעתי טעם אחר, כי הנה הז"א יונק מן הפנים דנה"י דתבונה המתפשטים בתוכו כנודע, אבל הנקבות שהם לאה ורחל יונקים מן אחוריים דתבונה, כי לטעם זה נקרא הזכר ונקבה קדם ואחור. והנה עיקר תבונה הוא נגד לאה, כי רחל היא מתחלת אחר שנגמר יסוד דתבונה, אשר משם ולמטה מתגלה יסוד אבא, נמצא כי עיקר יניקת לאה הוא מהתבונה ויונקת מהאחוריים שלה כנ"ל. והנה אחוריים של תבונה הוא רבוע של אהי"ה*, שהיא בחי' אחוריים, כזה א' א"ה אה"י אהי"ה, שהוא גימטריא מ"ד, וגם מאורות ההסקמי לוקחת לאה. ואור אחד מהם ניתן אל רחל, הנק' ת', לסבת היותה נגד ד"ס דז"א תנה"י שהם כל א' כלול מ', וי' מ' הרי ת', ועוד אור א' שלוקחתקמי ממ"ד אורות של לאה, הם א"ת ברחל. אמנם אור א' שלוקחת רחל מלאה הוא עקב ענוה הנ"ל, שלוקחת רחל מלאה עקביים שלה בתוך כתר שלה, והוא הארה מועטת כלולה בבחי' אור א' לבד. וגם נלע"ד ששמעתי כי גם שארז"ל (ב"ר פ"א סי' יד) אכין ורקין מיעוטיין הם, יובן בבחי' שתים אלו הנ"ל. כי הנה א"ך ר"ק גימטריא ש"ך, שהם סוד הש"ך דינין כנ"ל. והכוונה הוא בעת שלימת הש"ך דינין, אז אלו הנקבות מתמעטות, ואין להם הארה, ומה שהיתה נערה נעשה נער חסר ה', שהם בחי' הש"ך דינין כמבואר שם היטב.

*קמינלעד"ח שצ"ע בכאן, כי הרי נודע בכ"מ בדרושים שהבינה היא בחינת אהי"ה והתבונה היא שם ס"ג, א"כ לאה שהיא אחור דתבונה היא נעשית מאחור דשם ס"ג כזה יו"ד יו"ד ה"י יו"ד ה"י וא"ו יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ועם כללות האותיות דס"ג הם קע"ו כמנין לעולם, וכדאיתא בשער הכוונות בכוונות ברוך שם (דרוש ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער לח פרק ו מ"ת¹¹⁷²

וראיתי לבאר כמה פסוקים בפרשה עקב המתעסקין בענין לאה ורחל כמ"ש בע"ה, ואלו הן. בעלותי ההרה לקחת לוחת האבנים לוחת הברית (דברים ט ט), ואם תדקדק בהם תמצא שינוים רבים, פעם אחת נקרא בב' שמות משותפות, והם לוחת אבנים לוחת הברית, ופעם אחרת נקרא לוחות אבנים לכד או לוחות הברית לכד, ופ"א לוחות סתם בלי שם לוי, וכמה דקדוקים אחרים יתורצו בכלל דברינו. כבר נתבאר אצלנו כי בדור המדבר היתה נוקבא דו"א בבחי' אב"א עמו, ונמשך עד שנבנה בית ראשון, שאז חזרה פב"פ ואפילו בימי החול. ואלמלא לא חטאו ישראל בעגל, הרי היו ראויין שאז יחזרו ז"ן (סג ע"ב) פב"פ כבימי בהמ"ק, וזה ע"י קבלת הלוחות.

ואמנם דע כי כל בחי' הלוחות הם סוד נו"ה¹¹⁷², ומ"ש בזה ובסבא דמשפטים (תיקו"ז קא ע"ב) על (שמות לב טז) והלוחות מעשה אלהים המה, שהם אותיות ו"ה לוחות", כי ז"ן שהם אותיות ו"ה של הוי"ה, הם עצמן בחינת הלוחות, אין זה קושיא ממאמר זה, כי כבר נתבאר בזה ובתקונים דאיהו בנצח ואיהו בהוד¹¹⁷³, הרי כי הו"ן עצמן הם נו"ה. וביאור הענין, כי הנה נודע כי קומת נוקבא דו"א הוא בנו"ה של הז"א, כי ג"פ שיש בכל א' מהם מתחלקין בה באופן זה, ב"פ עליונים חו"ב שבה, וב"פ אמצעיים חג"ת שבהק"ה שהם גוף שבה, וב"פ תתאין הם נו"ה שבה. ועתה כשעלה משה לקבל הלוחות, לקח מצד גוף של רחל אשר הוא כנגד ב"פ אמצעיים דנו"ה שלו, אשר בחינה זו נקרא לוחות אבנים, ומצד נו"ה דו"א אשר בחינה זו שלו נקרא לוחות הברית, כי נקבה נקרא אבן, והזכר נקרא ברית. ולהיותן מצד גוף הנוקבא שהוא הת"ת שבה, לכן נכתב לוחת מלא ו' ראשונה, כי ת"ת ו' ראשונה ויסוד ו' שניה, כנודע (זהר ח"ג עד ע"ב) בסוד ו"ו. וגם לסבה זו לא אמר שתי לוחות, לפי שנו"ה חדא אינון, והם תרי פלגא גופא (רע"מ פנחס

מאיר האוצר

¹¹⁷² ומעתה נבאר את יתר דברי הזה"ק דענינינו שבפ' בראשית כ"ו ב' ואמרו שם בענין אותן התרין דמעין דנחתו בימא רבא [ואמאי נחתו בגין דאורייתא מתרין לוחין אלן הוה משה נחית לישראל ולא זכו בהון ואתברו ונפלון] כי הלוחות הראשונים הנה היו מהנצח הוד דז"א והלוחות השניים הם מהנצח הוד דנוק' וכמ"ש הרב בשער לאה ורחל פ"ו והנ"ה דז"א הם מסוד עץ החיים כי בהם אין אחיזה להחיצונים ע' הגר"א בספד"צ פ"ג דה"מ וענין כלל ופרט ע"ש אבל הנ"ה דהנוק' הם בסוד עץ הדעת וכנודע בסוד ורגליה יורדות מות (דע"ה ח"ב צג ע"ד)

¹¹⁷³ מושג זה של איהו בנצח ואיהו בהוד מובא בע"ח אנ"כ ט' ועוד כמה מקומות בשם הזה, אמנם חפשי בספרי הזהר המצויים בידינו ולא מצאתי איברא עי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מת"ז לד ע"א וז"ל הת"ז, תא חזי יקו"ק אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין שוקין יקו"ק לימינא אדנ"י לשמאלא ואינון אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה בצדיק תרוייהו חד יאקדונק"י, עכ"ל. וז"ל הגר"א בביאורו שם ד"ה והיא משבחת כו' - ר"ל בהו"ה אק"י. והענין, כי הו"ה אק"י שרשם בחו"ב והו"ה אדנ"י שרשם בנו"ה, כי איהו בנצח ואיהו בהוד. וז"ש בפנים ת"ח הו"ה אדנ"י איהו קב"ה ושכינתיה בתרין שוקין כו', עכ"ל. (ואולי מכאן: איהו לח מסטרא דחכמה איהו קר מסטרא דאימא איהו בחמימו סגי בגין דאור קדמאה נטיל בעמודא דאמצעייתא ונטיל בצדיק וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח ואימא דאיהו חמימא נטיל בגבורה והוד - ת"ז קכד ע"ב - ש"א)

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, או"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וז"ל ברגלין איהו בנצח ואיהו בהוד, עכ"ל (עי' לש"ו כללים ח"ב טז ע"א לגבי איהו בנצח ואיהו בהוד, דעיקר יניקת הנוק' לעולם הוא מההוד, ואפילו כשז"ן בכל רוחב נה"י דא"א), הנה נתבאר כאן שז"ן מתלבשים על הרגלין. והנה בבחינה זו הרגלים הם אותו גודל, והם עומדים א' מול השני, משמע ש'איהו בנצח ואיהו בהוד' הוא מציאותם של נו"ה כאשר ז"ן הם פב"פ וקומת נוק' כקומתו של ז"א. אמנם כתוב בבהגר"א על ת"ז (קג ע"ב ד"ה לזמנין), שאיהו בנצח איהו בהוד הוא בדווקא כאשר ז"א ונוק' עומדים בצורה של מאור הגדול ומאור הקטן (כלומר העמדת ז"ן א' למעלה מהשני), ולא בבחינת ב' מאורות הגדולים (כלומר כאשר הם עומדים פנים בפנים). ולכאורה הדברים סותרים זה את זה. והנראה אולי לחלק, שהיהל אור מדבר בנו"ה דא"א שם אין בחי' מאור הגדול ומאור הקטן ממילא הם תמיד עומדים פב"פ ובאותה קומה, ואילו בביאור הת"ז מדבר על נו"ה דאצילות שם יש עליות וירידות, ולכן איהו בנצח ואיהו בהוד הוא דווקא כאשר הם זה למעלה מזה. אמנם צריך אני לרב בזה וצ"ע.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רלו ע"א, ואינן ב' בחי' נפרדות זו מזו, כי הנה הם ב"ק מתחברין ונעשין גוף אחד, מחוברים בתרין פרקין עילאין ובב"פ אמצעיים כנ"ל, ואינן נפרדין רק בסופן בב' פרקין תתאין, שנעשין נו"ה תרין ירכין נפרדות בסופה.

והנה כאשר נתן לו הש"י בתחלה, כתיב (דברים ט ז) ויתן ה' אלי את שני לוחות האבנים, מצד גוף הנוקבא, כי משם התחילוק^א ממטה למעלה, כי עדיין הוא בתחלת מ' יום, כי עדיין לא למד התורה במרום, ועכ"ז היה ממקום עליון שבה, שהוא מצד הת"ת שבה, לכן כתיב כאן לוחות האבנים מלא ו' ראשונה שהוא הת"ת שבה^ב. ואמנם (שם יא) ויהי מקץ מ' יום, שאז היה ראוי לקבל גם בחי' נו"ה דז"א, אשר אז נקרא לוחות הברית והיה יכול לעלות עד מקום^ג הברית, וכיון שאירע מעשה עון העגל לא ניתנו רק ב' לוחות אבנים לוחות הברית^ד, שהם כמה שינויים^ה, א' שהם בחי' שנים בפירוד, שהוא למטה בנו"ה שבה^ו, שהם ב"פ תתאין דילה^ז, אשר שם הוא פירוד לב' כנ"ל. לכן חסרו הב' ווי"ן כולם שבלוחות^ח, כי הם למטה בירכין דילה ולא למעלה בת"ת שבה כנ"ל, ופגם זה הוא בבחי' הנוקבא. עוד פגם א' מצד ז"א, שהיה לוחות הברית וחסרה ו' ראשונה, והושמה השנייה שהוא מצד היסוד, שהוא למטה במקום הנוקבא.

ואז (שמות לב ח) ויאמר ה' אלי סרו מהר מן הדרך אשר צויתם, צויתם כתיב, והוא אותו ענין המצוה ראשונה שצוה משה בפרשת בא בפ' (שמות יג ב) קדש לי כל בכור, שנאמר (שמות יג ג) ויאמר משה אל העם זכור את היום, שהם ערב רב הנק' "עם" בלשון סתם, ושם בפ' זו נתבאר אצלינו ענין מצוה זו, שלא יאכל חמץ מה עניינה, וע"ש. והנה שם ביארנו בענין זה, שמשם מעצמו רצה לצוות מצוה זו אל הערב רב לזכותן ולהכניסן תחת כנפי השכינה, ולא כן צוה הש"י, אלא קדש לי כל בכור וגו', וז"ש אשר צויתם, אתה ולא אני.

ואומר סרו מהר מן הדרך, הוא בחי' "דרך" הבא מן היסוד אל הנוקבא, בסוד (ישעיה מג טז) הנותן בים דרך. וכמו שיש דרך אל יסוד ז"א במלכות התחתונה רחל, כן יש דרך עליון בדעת דז"א במלכות העליונה לאה, ד' דאחד. ועד"ז אמר סרו מהר מן הדרך אשר צויתם, כי הטא עון המסכה אשר עשו הוא למעלה בלאה, כמ"ש ענינו. והענין הוא, כי הנה עון העגל יש בו כללות פגם זכר ונקבה, והנה סוד מסכה הוא למעלה בדעת אשר מזדווג במלכות העליונה לאה, ועגל הוא למטה ביסוד ז"א המזדווג עם מלכות תחתונה רחל. ודע כי עגל גימטריא ק"ג, ושם ס"ג עם י' אותיותיו גימטריא ע"ג, והוי"ה עצמה מספר כ"ו ועם ד' אותיותיו יעלה הכל מנין ק"ג, כמנין עג"ל. ואמנם מסכה הוא סוד קכ"ה קנטרין של זהב^א {סג ע"ג} שהיה בו כמנין מסכה, כמארז"ל (שמ"ר מב ח). והנה הם סוד קכ"ה זיני דמסאבותא דנחתי לעלמא מסטרא דחויא בישא דמטילק^ב בנוקבא, והנה הם כוחות זכרים כנזכר בפרשת אחרי מות (דף עט ע"א). והנה הש"י לא הזכיר רק המסכה שהוא בחינת פגם^ג הזכר כנ"ל, והטעם לפי שהוא פגם יותר חמור מן הפגם הנוקבא מאד, לזה אמר (דברים ט יב) עשו להם מסכה, ולא אמר עשו עגל מסכה^ד.¹¹⁷⁴

והנה החטא של עגל היא גם למעלה בלאה בסוד ד' דאחד. כי כבר ידעת כי נה"י של תבונה הם לבושין אל המוחין דז"א, והמל' של תבונה יצאה לחוץ בסוד קשר של תפילין דעורף^א אחורי הראש, והיא סוד ד' רבתי דאחד, והנה אין בה רק בחי' נקודה א' הנ"ל. ואמנם רחל התחתונה כל קבלת אורותיה אינו אלא מן הזכר ז"א, וממנו בא אליה אור תמיד, וכל הט"ס תחתונות שלה להיות שבתחלת אצילות לא יצאו אבל באים אליה אח"כ בעת התיקון בסוד תוספות בלבד כנ"ל, לכן יש כח בעונות התחתונים לסלק התוס'

ס מאיר האוצר

¹¹⁷⁴ ז"ל הפסוק: שמות (לב ח) סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים. ועי' דברים (ט יב) ויאמר ה' אלי קום רד מהר מזה כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם מסכה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ההוא. והנה כשאירע עון העגל ופגמו ברחל התחתונה^{קפ"ג} ג"כ, נסתלקו אורותיה ורצה^{קפ"ד} המאציל העליון לעשות בנין חדש בעולם, כדי שלא יהיה כח בתחתונים על ידי מעשה^{קפ"ה} לנתון ולהרוס במלכות התחתונה רחל, וחשב למחות את בנין רחל, וכל בנין המלכות תהיה בלאה, שהיא עליונה ותהיה בניינה י"סק"י ממש בסוד או"א, ויחזיר בה פב"פ עם ז"א, ובכך לא ישלמו עונות התחתונים עד מקום ההוא, אחר שלא ניבנית ע"י הזכר^{קפ"ז} ז"א כמו רחל, רק ע"י או"א עצמן, ותשאר שלימה לעולם ועד, ולא תהא הלוך וחסר בעת הפגם כמו רחל. וז"ס (שם יג) ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא, ר"ל כי הגיע הפגם שלהם גם אל לאה, שהיא קשר תפילין של ראש במקום העורף כנ"ל, וז"ש כי עם קשה עורף הוא. והנה מה שגרם זה הוא לסבת היות לאה נקודה א' בלבד, שהיא אחוריים דמל' דתבונה, ואינה בת עשר ספירות כרחל. וגם ברחל אע"פ שיש בה י"ס, כיון שבאו לה ט' תחתונים ע"י תוס' כנ"ל, הם מסתלקים בעת הפגם, לכן הניחה לי ואמחה את שמם (שם יד), שהיא רחל, שם שלהם, כי היא אמם, והם בניה נאחזין במלכות רחל הנקרא ש"ם כנודע.

והנה זה השם איננו שם הגדול העליונה שעל השמים, רק התחתונה שהיא מתחת ז"א הנקרא שמים. והנה היא רחל כנודע, ואז אתקן ואבנה את לאה ע"י או"א בנין של^{קפ"ח} עשר ספירות גמורות, ולא תוכל עוד ליהרוס בעון התחתונים, ועי"כ ואעשך לגוי גדול, כי בני ישראל בהיותם מבחי' נו"ה של ז"א הנקרא בני ישראל כנודע, כי ישראל הוא ז"א ת"ת, ובניו הם נו"ה, ולכן פגם מעשיהם פוגם עד שם, ומסלק האורות. אבל עתה שהוא בחי'קט' לאה, ד' דאחד רבתי כנודע, בסוד פ' (שמות לג כג) וראית את אחורי, לכן תמיד תהיה לגוי גדול בלי הפסק ופגם, כאשר יתוקן לאה ע"ד הנ"ל. והנה משה שהוא מלאה, ביאורו הוא כי הנה דעת דז"א מצד אמא בא מלובש ביסוד תבונה, ומדעת זה היה משה¹¹⁷⁵. והנה כנגדו בעורף היא לאה מלכות דתבונה, ונמצא כי צדקו כל מאמרי הזהר, כי משה סוד הדעת ומיסוד^{קפ"ט} אמא, ומסוד המלכות, ר"ל מלכות של אמא, והכל א"פא.

ונמצא כי כל כוונת מאציל העליון היה לבטל כל מציאות נוק' דז"א התחתונה רחל ולעשות נוקבא חדשה אל^{קפ"י} ז"א מצד בחי' זו הד' עליונה לאה כלולה מ"ס גמורות, וכבר ארז"ל (ברכות ז ע"א) כי כבר נתקיימה ברכה (סג ע"ד) זו בזרעו של משה, שנאמר ובני רחביה רבו למעלה ראש, למעלה מס' רבוא. והענין, כי הנה ישראל גרמו שמלכות התחתונה רחל תחזור בבחינה נקודה א', ונסתלקו מ"ס שבאו בסוד תוס', ונשאר כתר שלה לבד נקודה אחת, גם גרמו בז"א עצמו שנסתלקו ג"ר שבו שבאו בסוד תוס', ולא נשאר בו רק ו"ק שבו לבד, שבאו בעת האצילות בסוד שורש ועיקר כנ"ל. והנה אלו הו"ק הם סוד ס"ר כנודע, ובני משה רבו למעלה מאלו הס"ר שהם ו"ק דז"א*, ועלו למעלה והיו במלכות העליונה לאה העומדת למעל' באחורי הדעת של ז"א למעלה מו"ק, ואז נבנית ג"כ לאה בסוד פרצוף שלם ע"ד רחל כמו שחשב לעשות, כמ"ש על ואעשך לגוי גדול, וכמ"ש אצלינו במ"א איך לאה נעשית ג"כ פרצוף גמור ושלם, אע"פ שלא היה שרשם^{קפ"י} רק נקודה אחת, שהיא מלכות דתבונה לבד.

וז"ש וראית את אחורי לפני לא יראו (שמות לג כג), כי הנה הש"י חשב לבטל כל בחי' רחל התחתונה לסבה הנ"ל, כי בכל עת שחוטאין^{קפ"י} ישראל¹¹⁷⁶ הנאחזין בה, נפגמת

מאיר האוצר

¹¹⁷⁵ עי' לק"ת שמות נה ע"א שורה ב ג' (לש"ו), ז"ל: משהו שהוא מיסוד הבינה גימ' ונצר לכן נכנס בהיכל הרצון ז"ש בזהר בהאי רצון איתכניש משה, דע יכ משה מן הדעת דז"א והוא כולל חג"ת הראשונים דז"א שנתהוו אח"כ משם חב"ד, ע"כ. הוא דעת המתפשט שהוא פנימיות הת"ת וכמ"ש בתיקונים תיקון י"ג משה מלגאו יעקב מלבר ע"ש (כ"ט סע"ב) הנה הוא דאשקי לשכינתא מנביעו דנהורא עלאה ומזדווגת על ידו פב"פ בשלהובין דרחימו (דע"ה ח"ב לה ע"ב).

¹¹⁷⁶ וכל ענין העבודה צורך גבוה כי כאשר יש איזה חסרון ופגם בהעולמות ב"ע ע"י כניסת הרע שבהם הנה נוגע הענין הזה עכ"פ באצילות ג"כ שהיא הנשמה שלהם והגם ששם אין להרע שום אחיזה והתקרבות כלל אך מה שנוגע לאצילות ג"כ הנה הוא בענין יחידה וגילוייה מאור א"ס שבה והוא ע"ד הנשמה שבאדם שאינה שואבת מלמעלה כשיש איזה חסרון בהגוף ונגרע גם היא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונחסרת ונשארת בסוד נקודה לבד, כי מסתלקים ט"ס תחתונים. ובהבנות לאה ע"י או"א, כי גם היא אינה רק נקודה א' שהיא מלכות דתבונה, ובהבנותה בת עשר ספירות גמורות יתבטל רחל התחתונה, ואז בני משה הבאים ממנה יהיו לגוי גדול, כי אז לא יגיע בה שום פגם להחסירה כנ"ל. וחשב לסבה זו לתקן ולבנות את לאה, הנקרא אחורי דו"א בסוד ד' קשר של תפילין, כמארו"ל, ואח"כ להחזירה פב"פ עם ז"א. ומשה לא רצה בכך, והקב"ה שמע אליו, וקיים דבריו, ודברי משה עבדו, ונתקיימו שתיהן ולא מחה את רחל תחתונה, וגם את לאה זו עליונה שהיתה אז נקודה אחת בלבד תיקנה בי"ס בפרצוף גמור, אבל לא החזירה פב"פ, וז"ס (שמות לג כג) וראית את אחורי, זהו קשר של תפילין שנתקן. ואמנם לפני שהוא החזרת פב"פ עם ז"א, לא יראו, ולא יהיה כך^פ.

אמר עוד (דברים ט טו) ואפן וארד מן ההר ושני לוחות וגו', כי כאשר ירדתי מן ההר ראיתי והסתכלתי הפגם הגדול שעשיתם, בין בזכר בין בנקבה. וכנגד פגם שבזכר אמר ואפן וארד ושתי לוחות הברית על שתי ידי, פירוש כי חזר ז"א להיות בסוד ו"ק בלבד, ובוה נמצא כי ב' לוחות הברית שהם בחי' נו"ה של ז"א, אשר באו לז"א בסוד תוס', כמ"ש ע"פ (משלי ג יט) כונן שמים בתבונה, כי נתעלו חג"ת ונעשו חב"ד, ונתעלו נה"י ונעשו חג"ת, ונעשו לז"א נה"י חדשים מצד התבונה ונשלם לי"ס. ועתה חזרו הנו"ה קפ"י שבאו בסוד תוס' מצד התבונה ונתעלו למעלה במקומם בתבונה עליונה, באופן שמה שהיו אלו נו"ה תחת החג"ת שהם בחי' ידיים, עלו למעלה מחג"ת, והיא למעלה מו"ק הז"א בתבונה. וז"ס (דברים ט טו) ושתי לוחות הברית נסתלקו על שתי ידי, שהם חג"ת דו"א, ידיים העליונים. וכנגד הפגם שעשו ברחל נוקבא דו"א אמר (שם טז) וארא והנה חטאתם לה' אלהיכם, ולא אמר אלהינו, כי משה הוא עליון בלאה, ובני ישראל למטה ברחל הנקרא אלהיכם שלכם, כמ"ש בזהר (ח"א נא ע"א, ח"ב עט ע"ב) בכל משנה תורה כתיב אלהיך ולא אלהינו כנגד הנוקבא רחל. (סד ע"א) והנה העון הזה הוא שעשיתם לכם עגל מסכה, פי' כי הש"י לא אמר לי רק מה שפגמתם בזכר שנקרא פגם ההוא מסכה בסוד הנ"ל, שהם כחות טמאים הזכרים אשר ע"כ הקב"ה היה רוצה למחות את שמם כנ"ל. ואמנם אני וארא עתה כי גם חטאתם במלכות תחתונה, אלהיכם הנקרא רחל, ולא רציתי ח"ו שימחה את שמה ותיקונה כנ"ל, לכן (דברים ט כה) ואתנפל לפני ה' מ' יום. אז בעת ההיא אמר ה' לי פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים (שם י א) שהם מצד המלכות תחתונה רחל הנקרא לוחות אבנים.

*^פנלעד"ח שזהו כוונת הפסוק (במדבר יא כא) שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב, ר"ל כי משה יסוד דאבא המלוכש תוך ז"א שהוא ו"ק, שהם אותן הס' רבוא ואנכי בקרב דייקא.

שער לח פרק ז מ"ת^פ

ונבאר פרשה נגעים, ויתבאר קצת ביאורי רחל ולאה. כתיב (ויקרא יג ב) אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וגו', הנה האדם הוא ז"א, שיש בו שם מ"ה דמילוי אלפי"ן כמנין אדם, וזהו סדר התחלקות השם הזה בו: הנה קוצו של יו"ד כתר שבו, י' חכמה שבו, ה' בינה שבו, ואל"ף של מילוי ה"א בדעת שלו, וג' אותיות וא"ו בת"ת

מאיר האוצר

ע"ז ממערכה והבן כ"ז וע' בכ"ז בדברי הרב בשער המלכים פ"ו ובדברי השמש שם בתחילתו ובמה שהוסיף על דבריו תלמידו נאמן ביתו הרב הקדוש תו"ח בד' קי"א ע"ב ע"ש הבאתי לשונו בכללי הת' והסת' כלל כל א' ענ"ג) ובשער מיעוט הירח ובלאה ורחל פ"ו ובמ"ן ומ"ד דרוש א' ובפנימי' וחיצו' דרוש ו' וע"ש דרוש ב' שמבואר שם שמעשי המצוות הם מגיעים בכל הד' עולמות אב"ע בכללות ובפרטות וראיה ברורה לדבר מענין החטא דאדה"ר וכמ"ש בתיקונים תיקון ס"ט קל"ג ע"ב וכנודע וע' בפע"ח שער ראש השנה פ"ב שאמר שם הרח"ו ז"ל שגם הבירורים דעתיק וא"א ירדו ג"כ ודי בזה כעת כי הרי יצאנו מן הענין אלא שנמשך לנו הדברים דרך אגב ויתבאר בעה"י במ"א כי הדברים בזה הם ארוכים (דע"ה ח"ב ב ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

(שבו) ^{פפ} בג"ש שבו כנודע, וה"א אחרונה בנ"הק"י שהם ב' פלגי גופא וא' של מילוי ה"א הוא ביסודק"א שבו. והנה בהוי"ה זו יש בה ג' אלפי"ן בסוד המילוי, ושלתן הם בקו האמצעי שבו, ראשונה בדעת, שניה בת"ת בשליש אמצעי^פ, וג' ביסוד. והנה כל אל"ף מג' אלו הוא בחינת אור א', נמצא שיש אל ז"א ג' אורות שלימים. והנה ג"פ אור גימטריא כתר, כי הכתר שלו שלם מג' אורות. והנה ג' אורות אלו הם בחי' חסדים, כי הם סוד ה' פעמים אור הנזכר במעשה בראשית ביום ראשון, וה' פעמים מים ביום שני, והם ה"ח ה"פ אור, וה"ג ה"פ מים, בסוד (תענית ב ע"א) מאימתי מזכירין גבורות גשמים. והנה ה"ח אלו הם מצד אמא, המתלבשת בז"א, ויש בהם ג' בחינות: האחד היא בהיותה למעלה בדעת דז"א כל הה"ח, הב' הוא בקו האמצעי בשליש האמצעי דת"ת דז"א, כי עד שם היו מכוסים תוך יסוד דתבונה, ושם בחזה דז"א נתגלו, והרי יש להם שם בחי' ב', שהם מגולים מה שלא היה כן למעלה, ובחי' ג' הוא ענין חזרתם להתקבץ ולהתחבר כל האורות יחד למטה ביסוד עצמו. נמצא כי ג' בחינת היו אל החסדים דז"א שמצד אמא, ושלתן בקו האמצעי בדת", והם הם עצמן בחי' ג' אלפי"ן שאמרנו שיש בשם מ"ה שלק"י כללות ז"א, אשר שלשתן ג"כ כולם בקו האמצעי דת". וענין ג' בחי' אלו הם ענין ג' אור אור הנ"ל, והבן זה מאד.

אמנם ב' נשים יש לז"א מאחוריו, והם לאה ורחל. ונודע כי לאה היא בדעת דז"א עד החזה, ורחל מן החזה עד סיום רגליו. וא"כ נמצא כי כשנחלק ג' אורות אלו הנ"ל, שהם ג' בחי' שיש בחסדים של ז"א מצד התבונה ונחלקת לשתיהן, נמצא כי לאה לוקחת אור א' לבד העליון שהוא בדעת דז"א, כי שם ראשה והתחלתה, ורחל לוקחת ב' אורות התחתנים, שהם א' בחזה בשליש האמצעי, ואור ב' ביסוד דז"א, כי כל מקום זה הוא לרחל. וז"ש לעיל באורך בענין ג' אורות אלו בסוד פסוק (ישעיה נד יב) ושמתי כ"ד כ"דק"י שמשותיק. נמצא כי כפי זה שהכתר של ז"א הוא שלם מן הג' אור הנ"ל, שהם גימטריא כתר, וכתר של רחל יש בו ב"פ אור, שהם ב"ש הכתר לבד, וכתר של לאה הוא שלישי א', שהוא אור א' לבד. ומלבד זה היתרון שיש לרחל על לאה, יש לה עוד יתרון אק"י, כי ב' אורות של רחל המה חסדים המגולין כנודע, ואור א' של לאה הוא במקום כיסוי החסדים, וזהו טעם היות דיני לאה רבים על של רחל כפליים כנ"ל.

ואחר שנת"ל ענינה נתחיל לבאר הפסוקים (ויקרא יג ב) אדם כי יהיה וגו', כי הנה אין הג' אורות הנ"ל יוצאין לחוץ לבנות ולתקן פרצוף לאה ורחל, רק בהיות ג"כ בחי' המוחין דז"א דמצד אבא מלובשים בתוכם כנ"ל. והטעם לפי שהמוחין דאבא הם הדוחין את החיצונים¹¹⁷⁷ מלהתאחו בחסדים של הבינה המגולין מן החזה ולמטה, אשר שם נקרא

ס מאיר האוצר ס

¹¹⁷⁷ שנודע שאין להם אחיזה בהג"ר ח"ו וכמ"ש הרב בשער הקליפות רפ"א אך הבינה אינה דוחה אלא מעצמה ר"ל שלא יהא להם אחיזה ויניקה ממקום ומדרגת הג"ר אבל אחר שמתפשטת מהחזה ולמטה דז"א הנה יש להם אחיזה ויניקה משם וכנודע כי לכך אין להזו"ן אז הזווג דפ"פ העיקרי כדי שלא יינקו החיצונים מאחוריהם כי ע"י החטא דעץ הדעת נעשה אחיזה להחיצונים בהארת החו"ג אשר מהחזה ולמטה כל זמן שאין להזו"ן המוחין דמצד אבא וכמ"ש הרב בשער לאה ורחל פ"ז ולכן אין לגרום זווג דפ"פ להזו"ן אלא רק ע"י המוחין דאבא דוקא וכנודע וכנז' וא"כ הרי נדב ואביהו כאשר גרמו ע"י הקרבת הקטורת זווג דפ"פ להזו"ן בלתי המוחין דאבא הרי גרמו ע"י פגם גדול רח"ל כי הרי נתקרבו החיצונים לינק מהארת הזווג הזה רח"ל והוא ענין האש זרה הנאמר עליהם ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם (דע"ה ח"ב קא ע"ג), שלא יהיה בהם אחיזה אל החיצונים וכמ"ש הרב בענינינו הלא איך אפשר שיעלו הקליפות כ"כ למעלה ח"ו עד הנוק' שהיתה אז במדרגת אבא והרי אבא הוא דוחה ומרחיק את כל החיצונים כולם כמ"ש הרב בשער לאה ורחל פ"ז ובפרט כי הרי היה אז הפסק בין הקליפות להעולמות שיעור מקום די' ספי' וכנז' ג' הרי מאחר שהיה הפסק בין הקליפות להעולמות שיעור מקום די' ספי' איך היה אפשר להנחש לבא אל חוה ואיך היה אפשר לו לעלות ולכנס לגן עדן כלל וכמו שהערנו בזה לעיל בריש דברינו אך לבאר הענין בכ"ז נקדים לבאר את הענין דחטא עץ הדעת מה שהוא וע"פ מה שבארנו בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ונדבר בזה ג"כ כאן בקיצור נמרץ (דע"ה ח"ב קמה ע"ג)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

עין הדעת טו"ר, שמשם יונקים החיצונים כנ"ל. וכאשר (סד ע"ב) אין אור המוחין דז"א מצד אבא נגלין, אז נאחזים החיצונים. ולכן תמורת ג' אורות, שהם הג' אלפיין במילויקצ' מ"ה כנ"ל, אשר יוצאין ומתקנין את לאה ורחל באחור ז"א. והנה תמורת אלו יוצאין ג' מיני נגעים הנקרא שאת ספחת בהרת, אשר מהם יניקת כלקצי החיצונים, ואין שם נעשה פרצוף לאה ורחל. וזכור כלל זה, שאין נעשין ב' פרצופים אלו לאה ורחל כאן אלא אחר התגלות מוחין דאבא בז"א. ואל תתמה בזה, כי הנגע איננה הטומאה עצמה, רק בחי' דינין קשים קדושים, אשר ממנו יניקת החיצונים הטמאים, ואינו נתקן אלא ע"י אהרן הכהן, אבא עלאה¹¹⁷⁸. וז"ל זוהר (פ' תזריע דף מט ע"ב) א"ר יצחק והא כתיב נגע צרעת, כי תהיה באדם והובא אל הכהן, אי הכי דא קוב"ה, א"ל אין כו' א"ל ר"י הכי תנינן נגע צרעת, נגע הוא דינא תקיפא דשרי בעלמא, צרעת סגירוקצ' דנהורא עלאה, סגירו דטיבו עלאה, דלא נחית מעלמא¹¹⁷⁹, כי תהיה באדם, באדם סתם. והובא אל הכהן, דא כהן דלתתא, דע"י אתתקן למפתחא ההוא סגירו ולאדלקא בוצינא וכו'. גם שם נתבאר בזוהר (דף מו ע"א) ע"ד הזה, גם שם (דף נא ע"ב) אמרו שם, וכד הוי נחית נגע צרעת הוה מדכי אתרא ואפיק רוחארי' מסאביה מאתריה וכו', וא"צ להרחיב הביאור לכל דברי הזוהר האלו, כי מובנים מאליהם ממ"ש. וגם מ"ש עתה שים עיניך ולבך ותבין, הנה כוונת דבריו הוא כי נגע הוא קדושה, אלא שהוא דין קשה והנה הכהן הוא אבא שהוא רי' דוחה את רוח הטומאה אשר באדם או בבית המנוגע, והגורם לנגע זו הוא הצרעת אשר תרגומו סגירו, ופ' סגירו דנהורא עלאה, שהם מוחין דז"א דמצד אבא, חכמה עלאה, שלא נתגלו בז"א, הוא גרמת הצרעת, שהוא אחיזת החיצונים.

וזה ש' שארז"ל (נדרים סד ע"ב) שהמצורע חשוב כמת, כי כבר נתבאר אצלנו בענין האבלות כי הסתלקות מוחין עלאין דז"א דמצד אבא הוא גרמת המיתה, וז"ס (איוב ד בא) ימותו ולא בחכמה, כי סיבת המיתה הוא לסבת חסרון החכמה שהם המוחין כנ"ל, כי החכמה תחיה את בעליה (קהלת ז יב) ובהסתלקותה המיתה מצויה, שהוא היפך ותמורת החיים. ולהיות כי גם מצורע הוא ענין הסתלקות המוחין של החכמה כנ"ל, לכן הוא חשוב כמת. ונלע"ד כי מצורע גימטריא ת"ו, רמז אל החסרון החכמה שהוא אבא, שהוא שם ע"ב דמילוי יודיין, אשר בו י' אותיות הדי"ג מהם בחי' יודיין אשר כל אחד מהם כלולה מ"י, הם ת' ועם ו' אותיות אחרות, הם ת"ו לרמז כי הסתלקות אבא מז"א גורם הצרעת. והנה כאשר יש סגירו דנהורא עלאה, שהם מוחין מצד אבא, ואין שם מוחין רק מצד אמא, אז נקרא נגע. והוא מ"ש בזוהר שהוא כח הדינין קשים דקדושה עלאה המגרשת את החיצונים ואת הקל' כנודע, כי בחי' בינה דוחה את החיצונים¹¹⁷⁹ בסוד התכלת, אלא שאין כח הזה

מאיר האוצר

¹¹⁷⁸ עי' אד"ר קלב ע"ב דיקנא דכהנא רבא.

¹¹⁷⁹ מוסר לכל נשמה ק' ניצוצי אורות מסוד ס' מ' הנז' דבינה ותבונה כי בזה יש כח להאדם להתגבר על יצרו משום שבבינה אין להרע אחיזה כלל ואותן הק' ניצוצי אורות הם המאה ברכות שמתברך בו כל נשמה כי עי"ז אפשר לו להתגבר על הס"מ הצורר והוא ע"י הס' מ' דאפרסמון שבבינה ותבונה שהוא דוחה כל רע [כי סוד הס' שבבינה הוא ע"י כלילותה בהו' ראשונות דהחכמה שהוא י' ו' פעם י' הוא ס' והוא הס' שבבינה כמ"ש הרב בזווגים פ"ה וכלילות הבינה בחכמה הוא דוחה את החיצונים כמ"ש בשער לאה ורחל פ"ז] וכן גם אם נמשך האדם אחר יצרו ונתקלקל הנה יש לו תקנה בתשובה והוא ג"כ רק ע"י הק' ניצוצי אורות דבינה ותבונה שניתן לכל נשמה כי כל ענין התשובה ותיקונה איך שמתקן כל העונות עי"ז הוא ג"כ רק בבינה כנודע והוא בהס' שבה כי בה ניתר כל האיסורים שהם בטילים בס' וכמ"ש הגר"א בתיקונים תיקון י"ט דף ל"ז ע"ג ע"ש וזהו הענין דהק' ברכאן שמתברך כל נשמה [ומכאן תבין כי ענין התשובה הוא רק לישראל ולא לאו"ה] (דע"ה ח"ב נה ע"ב) שאין להם המוחין מאו"א עלאין הוה כל זוגם רק בבחי' אחור באחור מפני פחד החיצונים כמ"ש בשער עקודים פ"ב ופ"ח כי רק או"א עלאין הם הדוחין את החיצונים וכמ"ש בשער לאה ורחל פ"ז ור"ל כי כאשר יש בהזרין המוחין מאו"א עלאין שהוא המוחין דגדלות שני אז נכוו החיצונים מרשפי אש שלהבת יה שבהם ומתרחקים גם מאחוריהם דהזרין ויכולים להתייחד היטיב פב"פ אבל בראש חודש שאין מוחין להזרין רק מישסר"ת לבד שהוא המוחין דגדלות ראשון יש להחיצונים איזה אחיזה עדיין באחוריהם ועי"ז הרי הוה כל זוגם אז רק בבחי' אחור באחור]

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בבינה רק¹¹⁸⁰ ע"י היותה יחד עם החכמה. אבל עתה שהיא לבדה בלתי חכמה¹¹⁸¹ אינו כך, ולסבה זאת ג"כ היא עתה דינא קשיא להיותה נפרדת מן החכמה, לכן נגע גימטריא קכ"ג, כמנין מילוי של אהי"ה דאלפ"ן, כי הוא קמ"ג, והמילוי לבדו הם גימטריא קכ"ג ע"ה, אחר שתסיר אותיות פשוטות. ולפי שאלו הנגעים הם באדם שהוא ז"א, שבו שם מ"ה דאלפ"ן כמ"ש בע"ה, לכן גם בחי' אמא אשר בו בסוד מוחין הנקרא אהי"ה אנו מכנים אותו בבחי' אהי"ה דאלפ"ן ג"כ. ואמנם אינה הבינה עצמה רק המילוי שלה לבד הנכנס בסוד מוחין דזעיר אנפין, וממלא הללי דגולגלתא.

גם נלע"ד שמעתי כי זהו ענין אומרו (ויקרא יד ב) זאת תהיה תורת המצורע, כי כל בחי' היותו מצורע הוא לסבת הסתלקות מוחין דמצד אבא חכמה הנקרא תורה כנודע, ואם כן אין תיקונו אלא על ידי עסק התורה, כמארוז"ל. לכן אמר תורת המצורע ולא אמר זאת טהרת המצורע או כיוצא"ה. והנה כיון שהסבה אל הצרעת והנגעי' הוא הסתלקות מוחין דז"א דמצד אבא, לכן והובא אל אהרן הכהן, שהוא ימשיך ויגלה אותו סגירו דנהורא עילאה וימשיכם לעילא בז"א, ועי"כ (סד ע"ג) תסיר הצרעת. כי הנה אהרן הכהן הוא מצד אבא כנודע, וכמ"ש במקומו (שער לב פרק ח' ושער לד פרק ה'), כי אהרן גימטריא ע"ב קפ"ד, שהם אחוריים הפשוטים והמלאים של הוי"ה דיודי"ן שבאבא, בבחי' היסוד שבו המתפשט תוך ז"א כנודע. וכן בניו שהם אלעזר ואיתמר כבר הודעתך¹¹⁸² שהם ג"כ בבחי' נו"ה דאבא המתפשטין בז"א, ועי" אהרן או בניו"ו שהם נו"ה, הנקראו בנים כנודע אצלינו וכנזכר בזוהר כנ"ל, יתקן כל זה. כי הנה בבא המוחין מצד אבא בז"א, אז יאירו החסדים של המוחין דאמא, ויסתלק הצרעת שהוא אחיזת החיצונים בהם, כי שם הוא כל אחיזתן להיות"ם בחינת בינה, דדינין מתערין מינה (זהר אחרי מות סה ע"א), ובפרט בהיותה נפרדת מאבא. וז"ש בזוהר והובא אל אהרן הכהן יסלקון ליה לעילא כו'.

ונלע"ד ששמעתי פירוש זה"י של והובא אל אהרן באופן אחר, והוא במ"שיר"י בזוהר (פרשה תזריע דף מט ע"ב) אופ הכא דיכנסון ליה לכהנא לדכאה ליה ויעלון מלה קמיה כו', והוא ע"ד מ"ש בענין ביאור נתינת תרומה גדולה לכהן, שביארנו שהוא חזרת אור אל מקומו בז"א, וכן הכוונה כאן, כי ע"י הראותו אל הכהן התחתון גורם למעלה, שאותן האורות של"י החסדים של מוחין דמצד אמא היוצאין לחוץ, ואז שם נעשין בחוץ בחינת נגעים כמ"ש בע"ה. ועי" הראותו אל הכהן, גורם למעלה שאותן האורות יחזרו למקומם תוך הז"א ויתחברו עם שורשם, שהיא היסוד דאמא שבתוך ז"א, אשר בתוכו שורש החסדים הנקרא כהן כנודע. וז"ש ויעלון ליה לכהנא ויכנסון מלה קמיה, פי' שלא יצא האור לחוץ ויפסק ממקומו, ועי"כ יתאחזו בו החיצונים. אמנם יהיה מטי ולא מטי, יוצא לחוץ וחוזר ונכנס ומתדבק במקומו"י כנ"ל. ועי"כ לא יהיה כח בחיצונים להתאחו בהם

מאיר האוצר

ונצרך אז זהירות יתירה בבירור הניצוצין ועלייתם שלא להעלות אלא רק היותר מתוקנים שבהם וכדי שלא יתערב זר בתוכם אמנם שמואל היה כחו גדול בזה ולכן אמר יכילנא לתקוני לכולה גולה ואמר ג"כ יכול אני לבעול כמה בעילות בלא דם ור"ל שהוא יכול ויודע לייחד יחודים למעלה בלא חשש פחד סכנה כלל ולגרום זווג בהז"ן הכל בתיקון דסוד העיבור כנ"ל הגם שהוא רק בבחי' הזווג דאחור באחור והם בבחי' דינין וגבורות והרי יש בהם אחיזה אל החיצו (דע"ה ח"ב קו ע"א), בינה אין בה כח לדחות החיצונים לגמרי אלא רק כשהיא ביחד עם החכמה האבל בהיותה לבדה בלתי חכמה אפשר להחיצונית לאחוז באחוריים (ביאורים ח"א סח ע"א), לכן אר"א פב"פ תמיד מאחר התיקון דמעשה בראשית והם תרין ריעין דלא מתפרשין והרי היא עם החכמה תמדי ולכן דוחה חיצוניים (ביאורים ח"ב יא ע"א), בזמן שליטת ע"ב וס"ג אין יצר הרע בכלל בימי המשיח (כללים ח"ב קלב ע"ב)

¹¹⁸⁰ אמנם מהחזה ולמעלה הנה גם אורות דאימא דוחין את החיצונים כנ"ל ביעקב ולא ספ"ב (לש"י)

¹¹⁸¹ צ"ע אם באמרו כאן בינה זה ישסו"ת וחכמה הוא או"א עלאין. מיקום?

¹¹⁸² לק"ת פרשת ויקרא ושעה"פ פרשת שמיני (לש"י).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולניק מהם, להיותן דבוקים עם שרשו. וז"ס (שם) והובא אל אהרן הכהן דא כהן דלתתא, פי' שהם חסדים שבתוך יסוד אמא בהיותם לתתא תוך הז"א.

ונבאר עתה ענין הצרעת הזה, והנגע מה עניינו בצאת האורות לחוץ. הענין הוא כי אותן האורות שהיו יוצאין לחוץ ובונים פרצוף לאה ורחל לחוץ¹¹⁸³ ז"א, דבוקים באחוריו בעור בשרו כנודע. והנה עתה לחסרון מוחין מצד אבא כנ"ל, נאחזין החצונים באלו אורות של חסדים היסודיים דאמא היוצאין לחוץ, ועי"ז בונים שם¹¹⁸⁴ ומוצאין כחות החצונים דמותיים תמורת לאה ורחל, והם הנקרא נגעים. כי כבר ידעת כי לאה ורחל הם דבוקים מחוץ ז"א¹¹⁸⁵ בעור בשרו, כי הנה לאה כל בחי' היא עור לבד בסוד קשר של תפלין ש"ר, שהיא עור לבד כנ"ל. והוא משארז"ל (ערכין פו ע"ב) וזאת תהיה תורת המצורע, מוציא ש"ר ר"ל. כי נודע הוא שהנוקבא נקרא שם, שהוא לאה ורחל, אבל בינה עילאה נקרא שמך הגדול (זהר ח"ב קסב ע"א), והנה מצורע המדבר רע גורם שגם למעלה במקום לאה או רחל הנקרא שם טוב, יצאו הקליפות תמורתן הנקרא שם רע. והנה נתבאר לעיל, כי לאה לוקחת אור א' לכתר שלה מהחסדים של בינה, אבל רחל לוקחת ב' אורות, ולכן מהאור הראשון שיוצא ללאה נעשה תמורתה נוקבא¹¹⁸⁶, הנקרא שאת, שהוא תמורת אשת שהיא נוקבא. וגי' נקרא שאת לשון נשיאת, כי הלאי"א היא למעלה במקום הראש אחורי דעת דז"א כנודע. אבל ספחת ובהרת, נעשין תמורת ב' אורות היוצאים אל רחל תחתונה. והנה ג' בחי' אלו בשם אדני, שהוא שם הנוקבא כנודע, אשר אורותיה לוקחים החצונים. והנה בהרת הוא מילוי שם אדני¹¹⁸⁷, בהסירך אותיות הפשוטות שהם אדני¹¹⁸⁸, נשארו אותיות המילוי לבדם גימטריא תו"ר, רי"ת, ואז עם הכולל נעשה בהרת. וספחת הוא תמורת אדני בא"ת ב"ש, שהוא תקט"ם גימטריא ספחת ע"ה. ושאת הוא גימטריא רכ"א א"ל ויניבלתי מילוי ואדני במלואו, ולפי ששאת הוא בלאה עליונה הנ"ל, לכן נתוסף שם א"ל על אדני.

שער לה פרק ח מ"בכ

דע כי גם זה לעומת זה עשה אלהים, והנה המוחין של לאה (סד ע"ד) הם ד' אהי"ה: ב' דיודי"ן וא' דאלפ"ן, וא' דההי"ן¹¹⁸⁹. ולאה נקרא מד"ת ע"ש ד' אלפ"ן, שהם בד' אהי"ה הנ"ל. וזהו מדת ימי מה היא (תהלים לט ה) כנ"ל (שער לו פרק ד). ולעומת זה יש קליפה הנקרא מ"ת, כי שם סוד הקלי' כנודע. והענין כי שורש ד' אלפ"ן עצמו אנו מסירין מן הקלי', שהוא החיות שלהם, וכשתסלק ד' מן מדת אשר אחזו הקלי', ישאר מ"ת. אמנם בקדושה עצמה יש ב' בחי' אלו שהם מד"ת ות"ם, כי בקלי' מת ובקדושה ת"ם. ויעקב לא השיג בכל מדת רק בב' אותיות ת"ם, כי בשורש ד' אלפ"ן לא השיג. וזהו (בראשית כה כז) ויעקב איש תם¹¹⁹⁰. ואם תמנה ב' אהי"ה הראשונים, שהם של יודי"ן בבחי' אחת¹¹⁹¹, א"כ יהיו ג' אהי"ה לבד¹¹⁹², וגי' אלפ"ן¹¹⁹³ שבהם גימטריא של¹¹⁸³, וז"ס (תהלים קמז טז) הנותן שלג כצמר. כי כמו שתסיר שרשי ד' אלפ"ן מן מדת ישאר ת"ם, גם כשתסיר שורש ג' אלפ"ן מן שלג נשא צמ"ר, וזהו הנותן שלג כצמר¹¹⁹⁴. וז"ס (ישעיה א יח) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, כי מתלבנים העונות ע"י אמא עלאה, ששם השלג והצמר בסוד שמות אהי"ה כנ"ל. וז"ס יום הכיפורים שמלבין עונות ישראל, כי יוה"ך הוא בסוד אמא, לכן אמרו בזוהר על (שמואל ב' כג כ) והוא הכה את הארי ביום השלג, דאתדן בבי דינא עלאה, שהוא בינה ב"ד העליון¹¹⁹⁵, דמינה דינין מתערין (זהר אחרי מות סה ע"א) ר"ל. והנה משלג נעשה שגל בקדושה, בסוד (תהלים מה י) נצבה שגל לימינך¹¹⁹⁶, וכנגדה בקלי' (נחמיה ב ו) והשגל יושבת אצלו אצל מלך פרס. וז"ס (שם ב ה) והוצב, שגולתא תרגום

ס מאיר האוצר

¹¹⁸³ ג' אלפ"ן דקס"א קמ"ג קנ"א וכן ע' גר"א ספד"צ פ"א עמר נקי בליקוט א' והם נמתקים בסוד אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכו' (ביאורים ח"א סג ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הוצב, הועלת כלבתא, והוא ג"כ פי' והשגל יושבת אצלו, כי בקליפ' בסוד כלב, ובקדושה שם ב"ן במלכות ר"ל.

שער לח פרק ט מ"ת רלה

ונבאר עתה מארו"ל במס' ע"ז (סנהדרין צו ע"א) תנא דבי אליהו, שית אלפי שנין הוי עלמא וחד חרוב. הנה נודע כי עולם נקרא ז"א¹¹⁸⁴, מחסד שבו עד יסוד שבו, אשר אלו הם סוד שיתא אלפי שנין הוי עלמא. וגם עניינו כי הנה ז"א בחי' שם מ"ה דמילוי אלפי"ן כנודע, והנה הוא פרצוף שלם, ובאחוריו יש ב' נשים לאה ורחל, זו מהראש עד החזה, וזו מחזה ועד רגליו. והז"א מזדווג עם שניהן כנודע. וכמבואר אצלנו, כי יש בחי' יסוד שם למעלה בחזה דז"א אשר בו מזדווג עם לאה, וא"כ מוכרח הוא שיהיה בו ב' שמות מ"ה דאלפי"ן נגד ב' בחי' אלו הנ"ל, וכנ"ל בפסוק (תהלים לט ה) הודיעני ה' קצו. והנה בב' שמות של מ"ה הנ"ל יש בהן ו' אלפי"ן, וז"ס שית אלפי שנין הוי עלמא. עוד יש לפרש כי הז"א שם מ"ה דאלפי"ן, ואחוריים שיש בו שהוא יו"ד ה"א כו' יש בו ו' אלפי"ן. עוד יש לפרש על לאה ורחל, אשר כל א' נקרא עולם כנזכר בזוהר ויצא (קנג ע"ב ר"ל) על פסוק (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם. וכל עולם ממנו ר"ל ו' אלפי"ן. והענין כי נודע כי הנקבות הם אחוריים של הזכר, וזכור כלל זה. נמצא כי שם מ"ה הוא פשוט בלי רבוע בז"א. ובנקבה יהיה רבוע אחוריים של מ"ה, אשר בו שיתא אלפי כנ"ל, נמצא כי לאה הוא שם מ"ה דאחוריים דז"א, ובה ו' אלפי"ן, וכן באחוריים דמ"ה דרחל.

*אמנם אמרו וחד חרוב, פי' כי שם של ע"ב דיודי"ן יש בו ד' יודי"ן, אבל בשם מ"ה אין בו רק י' אחד ראשונה. וכנגד אות י' אחרת ששם מ"ה דאלפי"ן, שאין במלואה אות אלף כשאר הג' אותיות הוי"ה, שבכ"א יש בו אלף, לכן נגד זה אמר וחד חרוב, לכן לאלף שביעי אין קיום, אבל הוא חרוב, כי אין לו על מה שיסמוך בעולם הזה, שהוא אחוריים דמ"ה כנ"ל שאין בו רק ו' אלפי"ן.

רלב:נ"ל פי' הגמ' (זהר ח"א כד ע"א) הקב"ה שט בחי' אלפי"ן עלמין בכל יום.

ונחזור לבאר ענין ב"פ מ"ה שיש בב' בחי' בז"א, כי מ"ה א"י מתחלק כך: ג' אותיות יה"ו הם בחב"ד שבו, וה' תחתונה בשליש עליון דת"ת עד החזה, שעד שם בחי' אורות מכוסים כנודע, ומהחזה ולמטה שהאורות מגולין הם בחי' אחרת, לכן יש בו שם מ"ה ב"פ כסדר הזה: יה"ו בנצח הוד יסוד, וה' אחרונה (סה ע"א) בעטרת יסוד ז"א. והנה כאשר תחבר ב"פ מ"ה אשר בז"א יתחבר יהיה גימטריא צ', והוא בחי' צ' דצלם דז"א המתפשט בכל כללות ריבוי פרצוף ז"א בפנימיותו, כמ"ש בדרוש הצלם. ובוה יתבאר ענין פסוק הנאמר ביעקב (בראשית כז יא) ואנכי איש חלקי, ר"ל שנחלק לב' חלקים של מ"ה, א' עד החזה דז"א, וא' מהחזה ולמטה, אשר בהם מאחוריו ב' נוק' לאה ורחל. גם ז"ש במשה (דברים לג א) וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים, וארו"ל (דברים רבה פ"א סי' ד) מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה אלקים. כי אלקים זה הוא בסוד הבינה, כנודע שגם היא נק' אלהים. והנה"י שבה נתפשטו ונתלבשו תוך ז"א, והיסוד שבה נגמר עד החזה כנודע, לכן מחציו של מעלה ריבוי של ז"א אשר כנגדו יוצאת לאה מבחי' דאמא, נקרא ז"א אלקים ג"כ, ומחציו ולמטה שיוצאת רחל הנקרא אשה, נקרא הוא איש, בסוד לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת (בראשית ב כג), הנדרש ברחל (זהר ח"ג קמה ע"ב). והנה משה הוא בחי' ז"א כנודע, ושתוף ב' בחי' נקרא איש האלקים.

שער לב

השער הששה עשר

סמל מאיר האוצר

¹¹⁸⁴ ע' אד"ר קלד ע"ב שימי עולם שייקלז"א. אמנם בשער לב פרק ה' מביא מעולם חסד יבנה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער הארת המוחין ז"ן ובו ט' פרקים
אחר שנתבאר ענין ישראל ורחל ויעקב ולא, נבאר עוד עניינם וגם הארות רבות
אחרות שיוצאות מז"א לחוץ, והם בחי' ב' המטות מטה האלהים ומטה משה ודור
המדבר¹¹⁸⁵ מה עניינם, וענין יעקב ועשו וענין הערב רב שנתערבו בדור המדבר, וענין ג'
מתנות באר ומן וענני כבוד¹¹⁸⁶, וענין המרגלים ויהושע וכלב, וענין ג' נקודות הנזכר פרשה
תצוה בזוהר (קעט ע"ב) שהם ישוב וחורבה וג"ע הארץ, וענין אפרים בן יוסף ופעור וסלע.

שער לב פרק א מ"תב

והנה כבר נתבאר לך ענין ב' מיני מוחין שיש אל ז"א מן אבא ומן אמא מתלבשין
תוך נה"י דאמא ותוך נה"י דאבא, ונה"י דאבא מלובשין תוך נה"י דאמא, ונה"י דאמא תוך
ז"א עצמו. גם נתבאר אצלנו כי יסוד דאמא נשלם בחזה דז"א, לכן עד שם היו מוחין
דאבא מכוסים תוך נה"י דאמא, ומשם ולמטה מתגלה יסוד אבא. ולסבה זו יצאו שם חוץ
לז"א ב' פרצופים, כי מיסוד אמא, ר"ל מאורותיה המגולין שנתגלו מן החזה ולמטה, יצאה
רחל מאחוריו שיעור מקום זה, ומלפניו יצא פרצוף יעקב ג"כ, כשיעור¹¹⁸⁷ מקום זה, אלא
שהוא מן היסוד של אבא שנתגלה עתה מן החזה ולמטה, ומסתיים עד שיעור פי יסוד דז"א
שזה בשוה. ואמנם יש שינוי א' ביניהם, והוא כי רחל היא דבוקה עם ז"א אב"א ממש
בכותל א' בין שניהן, עד שצריך נסירה להפרידן ולהחזירן פב"פ, אבל יעקב אע"פ שעומד
בפני ז"א מחציו ולמטה, אינו דבוק עמו ממש ויש אור פנוי ביניהם כמ"ש לקמן בע"ה¹¹⁸⁷.
וטעם הדבר בקיצור הוא לפי שרחל היא נוקבא עיקרית דז"א, והנה היא אספקלריא דלית
בה (נהורא)¹¹⁸⁸ מגרמה כלום (זהר ח"א קפג ע"א) כנודע, ואינה נתקנה אלא ע"י ז"א בעלה.
ולולי שמתחלה היתה עצם מעצמיו ובשר מבשרו בתכלית הדיבוק וקישור, לא היה חושש
אח"כ לתקנה ולהאיר לה כל הצורך. אבל ביעקב לא הוצרך ענין זה, דלא שייך ביה האי
טעמא, ושורש ביאור ענין זה, כי הנה אבא עיקר הארתו הוא ליעקב, כמ"ש אצלנו (ליקוטי

מאיר האוצר

עי' זהר ח"א כב ע"א ובדע"ה ח"ב דרוש ה' ענף ג' סימן ה' ו' (לש"ו).¹¹⁸⁵
¹¹⁸⁶ עי' פת"ש גדלות דז"א כד ז"ל, ואלו המדרגות של צלם דמוחין היו ישראל מתנהגים בהם
במדבר שהם בסוד או"ר ואו"ר, ומי"ם, ודמ"ת, כי ענני כבוד היו בסוד או"ר ואו"ר, שעננים הם
באור והם עצמם היו אור כמ"ש רז"ל (שבת כ"ב ע"ב¹¹⁸⁶) שכל מ' שנים שהלכו במדבר היו הולכים
לאור, ושם היה מתראה כבודו ית' כמ"ש (שמות טז ז) והנה כבוד ה' נראה בענן והכבוד הזה הוא
פנימיות החכמה סוד האו"ר י"ד שהוא מ' דצל"ם¹¹⁸⁶ שהם המוחין הגלויים בסוד או"ר, ונראה ע"י
הענן סוד אור דנפיק י"ד מאויר¹¹⁸⁶, והענן הוא שבו נתכסה האור ונתצמצם י"ד דנפיק מיניה
ואשתאר אור לבד, וע"י היה גילוי נפלאותיו ית' בסוד האחוריים כמ"ש, והם בסוד ז' יוד"ן דהו"ה
ואה"ה, שהד' יוד"ן מתלבשים בג' יוד"ן כמ"ש, והם ז' עננים שהיו חופפים עליהם¹¹⁸⁶, וכל גילוי
כבודו ודיבורו עם משה במדבר, הכל היה בענן שהוא בסוד גילוי כבודו שלא באמצעות דברים
טבעיים כמ"ש ל.

והבאר שהלך עמהם היה בסוד מי"ם צ' דצלם סוד פנימיות המוחין שמתפשטים בז"א, והוא
הנהגת התורה שנתגלה אז לישראל, שהנהגה פנימית של ז"א הוא ע"פ התורה כמ"ש למעלה (פתח
כא) והוא בסוד ט"ו וו"ן דאה"ה והו"ה, שהוא המטה דמשה שע"י יצא המים במחוקק
במשענותם (במדבר כא יח).

והמ"ן הוא סוד דמ"ת שהוא מ"ן דמנצפ"ך ה"פ מי"ם והוא דרגא דמשה בלאה.

¹¹⁸⁷ עי' פת"ש גדלות דז"א סד ז"ל, וז"ס עמידת דור המדבר לפני נגד ז"א בסמוך, ופרצוף יעקב
נגדו מרחוק, והיינו, שעיקר הנהגתם בגלוי היה במצב קטן מה שנתגלה בעולם שכל הנהגתם היה
בהעלם, בעניני הנפש בזה היה מעלתם גדולה יותר מכל הדורות, אבל בענייני שלמות העוה"ז
הגופני, היו במצב פחות רחוק מן השלמות ואינו מגולה ועיקר מעלתם היה בעניני הנפש, והם
המתנות שנתנו להם והם סוד המאורות שהיו בוקעים בצדדי פרצוף דור המדבר כמו שית' בסמוך
בס"ד, ולכן הם היו סמוכים אל פני ז"א, ונמצא שאורות יסוד אבא שהאירו למטה מן החזה שהם
(באים) [באו] להשלים דור המדבר וליתן הכנה לכלל נשמות ישראל בנתינת התורה והשלמתם,
הוצרך להאיר בב' מדרגות, אחת בבחינת שלמות הנשמות שהוא הסמוך לז"א ופנימיות שבו, והב',
במה שמתרחק מאור פניו והוא יעקב, ע"כ.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

תורה שם) על פסוק (תהלים עה ה) ויקם עדות ביעקב, כי היסוד דאבא אשר בתוכו הדעת של זעיר אנפין הנקרא עדות, הנה הוא ליעקב וע"ש¹¹⁸⁸. ואמנם מה שמאיר בז"א הוא דרך העברה בעלמא, ולכן אין יעקב צריך להדבק עם ז"א בכותל ומהיזה אחד בלבד בין שניהם אלא ברחוק. וז"ס (ירמיה לא ב) מרחוק ה' נראה לי, וביארו בזוהר בהרבה מקומות כי מרחוק הוא חכמה, כמ"ש פרשה בהעלתך¹¹⁸⁹ ובפרשה שמות (יב ע"א) על פסוק (שמות ב ד) ותצב אחותו מרחוק, כי כל אורות אבא הם מרחוק ולא מקרוב. אמנם האורות¹¹⁹⁰ אמא הם לז"א ורחל ביחד, כי החסדים ניתנין לז"א וגבורות לנוקבא¹¹⁹⁰, ושניהם יחד דבוקים ביסוד אמא, לכן גם זו"ן (לה ע"א) שמקבלין הארתם דבוקים יחד ובפרט עלי"מ"ש במ"א, כי בעת היותם דבוקים אב"א מן הגבורות דאמא לבדם, נעשה להם כותל אחד לשניהם, חציו לז"א בעוביו של כותל, וחציו עובי הכותל לנוקבא, כי הם כולם בחי' גבורות לבדם. אבל בעת הנסירה להחזירם פב"פ כתיב (בראשית ב כא) ויסגור בשר תחתינה, וביארו באדרא (דף קמב ע"ב) ובאתרהא שקיע רחמי וחסד, פירוש נעשה הכותל שלו מן החסדים כותל שלם לעצמו, וגם לה כותל שלם לעצמה מן הגבורות, שגם חצי הכותל שלו של הגבורות ננסרו ונפלו וניתנו אליה כנזכר בסוד השופר, ובמ"א ובביאור ברכת אבות של ר"ה ע"ש.

ובזה נבא אל כוונתינו בענין שאר האורות היוצאין מן הז"א כנ"ל. כי הנה, להיות יסוד דאבא המוציא את יעקב, הוא ברחוק מן ז"א, ואינם מתדבקים יחד עם היותן בחי' פנים דז"א נגד אחוריו של יעקב ורחוקים זה מזה, א"כ מוכרח הוא שבאמצע שניהם באותו אור וחלל שביניהם יאירו שם הארה כל שהוא. ואחר כך יאירו גם ביעקב עיקר הארה האמיתית, כי הארה בצאתה מז"א מוכרח הוא שתכף בצאתה מאירה שם בסמוך ממש אל הז"א, ואפילו אם אח"כ תרחק ותאיר ביעקב, לא מפני זה תתבטל אותה הארה ראשונה. אם כן מוכרח הוא שיש בחינת הארה א' מפסקת בין פני ז"א אל אחוריו יעקב. ובוזה תבין טעם אחר אל מ"ש לעיל, טעם למה מהאורות אמא יוצאות ב' נשים לאה ורחל באחוריו ז"א, ומאורות אבא אינו יוצא רק פרעוף א' של יעקב לבדו בפני ז"א, וזהו מ"א והוא אמיתי ועיקרי. כי הנה באמת הוא שגם אורות של אבא מוציאין לחוץ ב' פרעופים דרך פנים, כמו שאורות אמא מוציאין ב' דרך אחור דז"א, אלא ששם באחור יצאו א' למעלה עד החזה וא' למטה מהחזה, אבל כאן שניהם יצאו למטה מהחזה, והטעם הוא כנ"ל, כי אין ראוי שיהיה פני ז"א מכוסים בלתי מאירין, דכתיב (משלי טז טו) באור פני מלך חיים וע"ש, לכן שניהם יצאו למטה מהחזה. וגם לטעם אחר הנ"ל, כי להיות אורות אבא מהחזה ולמעלה סתומים בב' כסוים, לא הוציאו שם שום בחי' אורות כלל אלא למטה מהחזה, שנפסק יסוד דאמא ואין להם רק מסך א' לבד, שהוא יסוד דאבא עצמו. ואע"פ שיש כאן עדיין מסך א', עכ"ז יש בו כח להוציא כאן ב' פרעופים ביחד, לפי שגם אורות דאימא המגולין כאן בלי שום מסך כלל סיעו את האורות דאבא ונתנו בהם כח להוציא ב' פרעופים יחד כאן למטה, אבל אורות דאמא בהיותן למעלה מן החזה, אע"פ שגם שם לא היה להם רק מסך א' לבד, לא יכלה להוציא ב' פרעופים שם למעלה רק לאה לבד, והטעם לפי שאין שם אורות אחרים מגולים לגמרי שיאירו בהם, כמו שיש למטה אורות דאמא המגולים לגמרי המוסיפים כח באורות אבא להוציא ב' פרעופים במקום א' למטה.

מאיר האוצר

¹¹⁸⁸ ועל שמו או ועי' שם*##

¹¹⁸⁹ לא מצאתי בהעלותך אלא רק בהק' ו ע"א.

¹¹⁹⁰ עי' & שכולם ניתנים לז"א והוא מעביר לנוק', אבל עי' גר"א על ספד"צ & שבשבת שניהם מקבלי סיסיר מהאימא, וצ"ע אם כוונתו לעיקר המציאות.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והנה זאת הארהיני¹¹⁹¹ שאמרנו¹¹⁹¹ שמפסקת בין פני ז"א אל אחורי יעקב, הוא בחי לאה אשת יעקב, כי כמו שיש לאה אחת באחור זעיר אנפין, כך יש לאה אחת באחורי יעקב, ומבחי לאה זו יצאו כל דור המדבר שיצאו ממצרים¹¹⁹². ושלא נחליף בדברינו בין לאה ללאה, לכן מכאן והלאה נכנה ללאה זו השניה שבאחור יעקב דור המדבר לסבה הנ"ל, ובכ"מ שנזכיר דור המדבר הוא ענין לאה זו הב', וכבר זכרנו לעיל ובארנו שם קצת מעמים ע"ש. אמנם דור המדבר הזה אחוריה הם נגד פני הז"א ופניה נגד אחורי יעקב¹¹⁹³, כי כמ"ש ל' כי לאה פניה כלפי אחורי ז"א, כן דור המדבר פניה כלפי אחורי יעקב. ואמנם ענין יציאת פרצוף של דור המדבר אין כאן מקומו, אלא שאנו בארנו ענין כוונת תפילין של יעקב והקשר שלהם¹¹⁹³, ותפלה ש"י שהיא רחל אשת ישראל וקשר

מאיר האוצר

1191

¹¹⁹² עי' שעה"ק דף לח ע"א שאמר שהיא יוצאת ג"כ מהדעת דיעקב כמו לאה העיקרית שהיא מדעת דז"א (לש"ו). שהוא מהארת יסוד אבא וכן שעה"פ שמות (דע"ה ח"ב קכט ע"ב). וזה כי אז בדור המדבר היתה ההנהגה אב"א ולכן לא קבלו מרחל השייכת להארה פב"פ, אלא רק מלאה (דע"ה ח"ב קלא ע"ד). עי' לקמן הערה 1202. ועי' פת"ש גדלות דז"א סד וז"ל, בערך אחר הוא מדרגה קטנה בערך הנהגת ישראל בארצם, והוא, כי באמת בעת היותם במדבר לא ניתן להם עדיין ממשלה גדולה למשול בכל העולם, ולא ניתן שבט הממשלה והמלוכה עדיין לישראל, גם היו מעונים ביסורים כמ"ש (דברים ח ג) ויענך וירעיבך וגו', (דברים ח ה) למען תדע כי כאשר ייסר איש את בנו וגו', (דברים ח טו) המוליכך במדבר הגדול הזה וגו', והרי לא היה להם גדולה כ"כ כמו בעת שנכנסו לארץ בזמן דוד ושלמה שאז נתגדלו על כל האומות וניתן להם שבט המושל וגם ישבו איש תחת גפנו וגו' (מלכים א' ה ה) מתענגים על זיו ה' וכבודו ית' אך מצד אחר, היה מעלתם גדולה יותר מכל הזמנים במה שהיה הנהגתם שלא בשום ענין טבעי כלל במזונם ומלבושיהם ונסיעתם וחנייתם, והיינו, כי באמת נשמות של דור המדבר היו הגבוהים יותר במדרגה מכל ס"ר נשמות של כללות נשמות ישראל שבכל דור, והם השרשים שלהם, כמ"ש (דברים כט יד) כי את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה וגו', שכולם נכללו בהם בהר סיני במתן תורה, ושורש העליון שבהם נשמת משה רב"ע שהוא כלל כל בנין הקדושה ואדם דנשמות, ודור המדבר היו ענפים שלו. והיו צריכים לקבל תיקונים כלליים שיספיק לכל הדורות, והם המאורות שיצאו מיסוד אבא [עי' & שזה דרגת משה רבינו שהוא שורש דור המדבר], והם סוד לאה אשת יעקב הזה, וניתן להם מצב מחזה ולמטה דז"א, שעדיין לא הגיעו לגדלות גמור בסוד אורות שלמעלה מן החזה, ולא ניתן להם ממשלה כלליית על כל דרגין דסט"א בפועל, רק שאז נעשה הכנה לענין זה והם המתנות שניתן להם, וכמו שית' עוד לפנינו בס"ד, אבל הם בפנים דז"א וקרובים אל אורות יסוד אבא המתגלה שם במצב הזה, והיינו, שבאמת הם קרובים מאד אל גילוי מצב ז"א עצמו בלא כיסוי, שהרי קבלו התורה פנים בפנים מאת הש"ת ונתגלה להם מציאותו בפועל, כמ"ש (דברים ד לה) אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים וגו', ולא היו צריכים להכרת מציאותו ע"י נסים ונפלאות, רק שהיה הצורך לזה לעשות נקמה בפרעה ובים קודם מתן תורה, ולכן לא ניתן להם ממשלה גמורה, והיה הנהגתם מחציו ולמטה דז"א שלא ע"י כיסוי, והכסוי הזה שהוא סוד יעקב היה בפני דור המדבר בסוד (ויקרא כג מג) כי בסוכות הושבתי וגו', וענן ה' מקיפם מסביב שלא היו מתגלים לחוץ, שלכך אחר שמת אהרן כתיב (במדבר כ כט) ויראו כל העדה וגו', ודרשו רז"ל (ר"ה ג' ע"א) א"ת ויראו אלא וייראו כו', שמת אהרן ונסתלקו עניי הכבוד כו'. שס תור א' ד"ה וז"ס עמידת .

¹¹⁹³ עי' פת"ש גדלות דז"א סד וז"ל, תפלין של ראש של ז"א שהם ענין המוחין פנימיות ההנהגה המגלה כבודו ית' לנבראים שיראו ממנו, וכן גדולתם של ישראל כשהם מתנהגים ע"י ז"א בחציו העליון, שאז (דברים כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וגו', וכן הוא בהנהגת דור המדבר במה שהיה נראה מעלתם לאומות במה שניתן להם התורה והיאך כבודו ית' שוכן עליהם במדרגות שלמות הנפש כמ"ש, זה נקרא תפלין [של] יעקב דכורא שלו, ותפלין של לאה שהוא דור המדבר שכתב הרב ז"ל, רק שתפלין של יעקב הוא בדרך אור ישר ע"י הכאת קוצי דשערי דז"א, ואח"כ חזר בדרך אור חוזר ונעשה תפלין בלאה דור המדבר נוקבא דיליה, ע"כ. ע' שער מאמרי רשב"י נ"ז ע"ב וז"ל, כי אין קשר הזה (של תפלין של רחל) דומה אל קשר תפלה של ראש ז"א, כי אותו הקשר היה יוצא על ידי הכאת קוצא דשערי דאריך אפין, ועוד כי היה בסוד אור חוזר בעורף דז"א להוציא ד' דאחד שהיא לאה אשת ז"א העליונה, ועוד כי היו בחי' הארת האורות דרך חזרה כנ"ל, אבל אינו כאן בשו' אופן מאלו כי אין צורך ברחל להוציא קשר מאחורי' שהיא נקבה ואינה מוציאה נקבה אחר', ולכן הקשר שבה איננו אלא בסוד אור ישר דרך פני' שלא כדמיון התפלין שלה שהם במצחא, עכ"ל.

עי' שם המשך דברי הפת"ש: והיינו, שענין הגלותו ית' בעולמו לישראל במתן תורה היה בסוד יעקב, כמ"ש (שמות יט ב) וירד ה' אל הר סיני, שגילוי הזה לא היה רק לישראל בפנימיות ואו"ה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלה ע"ש, כי שם נתבאר באורך. אך הענין בתכלית הקיצור הוא זה, כי הנה אהורי רישא דז"א יש חוד קוצא דשערי ונמשך (לה ע"ב) דרך האהור ומסתיים עד החזה כנגדו מן האהור כנ"ל, ושם הוא מכה בגופא דז"א עצמו באהוריו מב' הצדדין, ונכנס הארה זו בתוכו בכח ההכאה, ובוקעת ויוצאת מגופא דז"א דרך פנים שלו, ומשם מכה באהורי רישא דיעקב, ונמשכת עד מצחו ופניו, ושם נעשין בחי' תפילין ש"ר של יעקב. ומכח ההכאה גדולה חזר האור לאהוריו ומוציא קשר תפלה ש"ר של יעקב הנ"ל, והוא נקרא בחי' דור המדבר, כי כן לאה¹¹⁹⁴ היא סוד קשר תפילין ש"ר של תפילין דז"א. ואחר כך עוד חוזר האור לאהור ונכנסת תוך גופא דז"א ויוצא ממנו דרך האהור, ושם יוצא עד מצח הפנים של רחל נוקבא דז"א, ונעשה שם בחי' תפילין ש"ר רחל, הנקרא תפלה ש"י דז"א והבן זה, כי בערך רחל נקרא תש"ר ובערך ז"א נקרא תש"י, כי היא ניתנת ליד בזרוע שמאלי כנוצר אצלינו בביאור כוונת תפילין ש"י.

נמצא כי דור המדבר הזאת היא לאה אשת יעקב, בסוד (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, כי כבר בארנו במקום אחר, כי לאה נקראת תם לפי שהיא בחי' קשר תפלה ש"ר דז"א, ולוקחת הארה ד' אלפיין מד' אה"ה שיש בנצח הוד יסוד דאמא, אשר בהם מלובשים מוחין דז"א מצד אמא כנ"ל, לעשות מוחין שבה. וד' אלפיין הם גימטריא מד"ת, כנוצר על (תהלים לט ה) ומדת ימי מה היא. וכאשר תסיר הד' אלפיין עצמם הפשוטים ששרשם בז"א, ישארו בה כמנין ת"ם, כן הענין כאן ביעקב, לכן נאמר כאן ויעקב איש תם, בעלה דת"ם כנוצר בזוהר (שלח לך דף קסג) ובכמה מקומות. נמצא, כי פרצוף הזה הנקרא דור המדבר אינו נגמר תיקונו עד אחר כמה וכמה בחי' הארות. הארה הא' הוא בתחלה כאשר יצא הארת יסוד דאבא דרך הפנים מחוץ לז"א להוציא את יעקב, ואז קודם שיאיר ליעקב האיר במקום הזה הנקרא דור המדבר כנ"ל, כי תכף ביוצאו משם מאיר סמוך אל ז"א, ואח"כ מתרחק יותר ומאיר ביעקב עצמו. ואמנם עיקר הארה זו היתה ליעקב, כי זה כוונת האור להוציאו לחוץ, אלא שדרך העברה בעלמא האיר במקום דור המדבר כנ"ל. ואח"כ בעת הכאת קוצא דשערי באהורי גופא נגד החזה באהור ז"א, כדי להוציא תפילין ש"ר יעקב כנ"ל, גם הארה זו קודם שתגיע אל יעקב פוגע בזה המקום הנקרא דור המדבר, וגם זה הארה בעלמא ודרך העברה, כי עיקרה ליעקב.

סמל מאיר האוצר

הכירו מבחוץ כבודם במה שקרבם אליו, והוא רק בכללות במדרגה קטנה, שעדיין לא נתגלה גדולתם בפועל בעניני עוה"ז כמ"ש למעלה (פתח כא) ומזה מקבלים ישראל שלמות נפשם, והוא סוד תפילין של לאה הנ"ל שהם בבחינת נוקבא נשמות שלהם שנכללו בכנסת ישראל, וגם יעקב הוא סוד שורש של נשמות דור המדבר, והוא יעקב אביהם, והיינו, כי בחינת הגלות מציאותו ית' בעולם בכללות [בזמן] [כזמן] יעקב הוא בסוד פרצוף יעקב שהוא דכורא בכללות, ובחינת לאה דור המדבר הוא נוקבא שלו בפרטות, הוא הנהגתו ית' בפרטות בדור המדבר בזמנם, ולכן היא טפלה ליעקב דכורא שהם ענפים של יעקב אביהם, רק שיעקב הוא אביהם בגוף ומשה אביהם בנפש¹¹⁹³, והוא מ"ש בזוהר (ת"ז כ"ט ע"ב) יעקב מלבר משה מלגאו, והוא סוד הארת יסוד אבא הבוקע בפנים של ז"א ומאיר אח"כ בדור המדבר בפנימיות, משא"כ הארת יעקב אל דור המדבר הוא בחיצוניות בדרך חזרת אהורי, וז"ס ברכת יעקב אל השבטים וברכתו של משה, שיעקב סיים בזאת ומשה התחיל בזאת¹¹⁹³, והענין כי ב' אורות הם, א' מה שיסוד אבא מאיר בפנימיות של ז"א, והב' ביציאתו לחוץ אל דור המדבר הסמוך לו, ונמצא שדור המדבר שהם נשמות ישראל קבלו הארה זאת פב"פ באור ישר בב' הארות, משא"כ הארת יעקב הוא בחזרה, שבנסתרים הארת יסוד אבא ביעקב מבחוץ בסוד התפילין, אז חזר האור ונעשה עי"ז כלי אל האור כמ"ש למעלה (עקודים יג) בסוד העקודים, שנעשו הכלים ע"י חזרת האורות למעלה בבחינת מטי ולא מטי, שנעשה גבול ושיעור אל התפשטות המשכת הארת הפנימיות, והוא הכלי הנעשה, וכן הוא כאן שביעקב נסתרים המשך גילוי שלמות הארת יסוד אבא ונעשה גבול אל המשכתו, ועי"ז הוא נעשה בסוף גוף אל האור של הארת משה מלגיו שהוא יסוד אבא, והוא ג"כ בב' מדרגות, א' ביעקב עצמו, והב' בחזרתו אל לאה דור המדבר, וב"פ אור הוא כמנין זוא"ת¹¹⁹³, ובמשה הוא בהתחלה באור ישר וביעקב באור חוזר, והוא בסוף הברכה, ולכן התחיל משה בברכותיו, (דברים לג ב) ה' מסיני בא וגו', (דברים לג ד) תורה צוה לנו וגו', שהוא פנימיות של הנשמות כמ"ש.

¹¹⁹⁴ שעה"כ דף י ע"א (לש"ו) @

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וכבר בארנו בענין כוונת תפלה¹¹⁹⁵ של יעקב כי כשעוברת הכאת קוצא דשערי דז"א תוך גופא דז"א עצמו, הוא שואב ולוקח עמו מן האורות הפנימים דז"א, והם מנצח הוד יסוד דאבא, גם מנה"י דאמא מן פרקין אמצעים שלהם המלוכשים בתנ"ת דז"א, ואז מוציאים הארה זו לחוץ אל יעקב. נמצא, כי ביעקב יש קצת אורות נה"י דאמא וזכור זה הישב. ואמנם כשאותה ההכאה של האורות כנ"ל חוזרין לאחור עד רישא דרחל כנ"ל, אז לוקחת הארה ג"כ מן המוחין דיעקב ומוליך עמו הארה ממשית¹¹⁹⁶ אל דור המדבר באחוריו (ואינה נגמרת עד אחר הכאה קוצא דשערי¹¹⁹⁷). ואז נגמרים ונעשין¹¹⁹⁸ קשר של תפילין, ואז כתוב עליה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם כנ"ל, באופן שאין דור המדבר נגמרת עד אחר הכאת קוצא דשערי דז"א. ואל תתמה איך היא יותר קרובה אל ז"א, ויעקב מרוחק מן ז"א, כי הנה היא עומדת שם באחור יעקב טפלה אליו ולוקח הארותיה מצד אחוריו של יעקב בסוד אור החזור, ועושה אותה בסוד קשר של תפילין כנ"ל, ואין זו מעלה אלא גירעון. ובוזה יובן ענין דור המדבר, כי הם בני יעקב, ואנו רואין כי הם קרובים אל ז"א יותר מיעקב אביהם, אבל הענין, כי ודאי הוא שלא היו דור גדול כדור המדבר, אמנם הם מפלים אליו לסבה הנ"ל, כי הם יושבים באחוריו ויונקים מדרך ערפו כנ"ל. ועוד, כי מלבד טעם זה, הנה יעקב אביהם תחלה ירש מקום שלו החיצון ההוא¹¹⁹⁹, ואחר כך ע"י מעשיו נתעלה מדרגה אחר מדרגה עד שנעשה מרכבה¹²⁰⁰ לפני ולפנים אל הז"א עצמו, אשר ז"ם (בראשית לב כח) לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, (לה ע"ג) והבן זה.

ודע, כי כל נשמת אנשי דור המדבר כולם היו באים מזו הנוקבא הנקרא דור המדבר על שמם כנ"ל, והיא אשת יעקב. והענין הזה הוא, כי כבר נתבאר אצלנו בענין בחי' שיש בנוקבא דז"א שהיא רחל אשת ישראל, ואמרנו כי אחר שחטא אדה"ר לא חזרו עוד פכ"פ עד בנין בהמ"ק של שלמה, אבל בזמן דור המדבר היו אב"א. והנה, בודאי היא שזווג עליון לא נפסק אפי' בזמן דור המדבר, אמנם הענין הוא דע כי ודאי שזו"ן היו אב"א בהיותן במדבר, ולא היה בהם זווג כזכור בזוהר פרשה תרומה (קמה ע"א), אמנם הזווג שהיה נעשה אז בזמן דור המדבר היה בחי' יעקב ונוקבא הנקרא דור המדבר כנ"ל, וכל הנשמות של דור המדבר כולם היו נמשכות מזווג זה ולכן נקרא על שמם. ומזה תבין מ"ש בזוהר בהעלותך (קנו ע"א) כי הדור ההוא כולם נכללין במשה, כמ"ש (במדבר יא כא) שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב, והטעם לפי שכולן יוצאים מהארת יסוד אבא שבתוך ז"א אשר הוא נקרא בחי' משה, כמבואר אצלנו (שער הכללים פרק י) שמששה הוא מיסוד אבא. ולהיות שיעקב ונוקבא הנ"ל שניהם נעשו מהארת יסוד אבא, לכן הנשמות הבאות מזווג ההוא כולם נכללין במשה כי ממנו תוצאות כולם. וזה שארז"ל (מכילתא יתרו א¹¹⁹⁵) על פסוק (שמות יח יא) כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו, שקול משה כנגד כל ישראל, כי כולם ניצוצין שלו. גם ז"ם שנקרא הדור ההוא בדברי הימים (א' ב¹¹⁹⁶) ובמלכים (א' ה יא) דרדע, שפירש דור דעה, לפי שיצאו מהדעת של הז"א שבתוך היסוד דאבא שהוא בחי' משה ע"ה, והוא נקרא דעת עליון¹¹⁹⁷.

והנה בספר הזוהר (ח"א כא ע"ב¹¹⁹⁸) אמרו כי כל אנשי דור המדבר הם מסטרא דיובלא, והנה יובלא היא אמא ולא אבא, ואם תדקדק תבין כי דברי הזוהר נכוחים למבין, כי לא אמר מיובלא אלא מסטרא דיובלא, ר"ל מהצדדים דיובל. כי הנה אין בינה עצמה נקרא יובל, אלא היסוד שלה לבד, וז"ם (ירמיה יז ח) על יובל ישלח שרשיו, שהוא הנהר

סמל מאיר האוצר

¹¹⁹⁵ זהר ח"ב מז ע"א (לש"ו), אמנם שם לא מוזכר הפסוק, והפסוק רק מוזכר בזהר ח"ב סח ע"א*##.

¹¹⁹⁶ ז"ל

וז"ל הגמ' סנהדרין מד ע"ב דרדע

¹¹⁹⁷ ע"י לעיל ג ע"ג ד"ה דע כי ב' דעות הם.

¹¹⁹⁸ לש"ו @.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

העליון יסוד דאמא, ושמו יובל. והנה יסוד אבא מלובש בתוכו ומוקף מבפנים מכל צדדיו¹¹⁹⁹ הנתון ביסוד אמא. גם עניינו הוא כי אחר שנפסק יסוד דאמא בחזה דז"א, שם בקצתו התחתון יוצא ומתגלה יסוד דאבא, וז"ש מסטרא דיובלא, ר"ל מיסוד דאבא היוצא מקצה התחתון של יובלא שהוא יסוד אמא.

עוד ביאור אחר, והוא כי אף על פי שאמרנו שהם מיסוד אבא, בהכרח הוא שבעת שיוצאין אורות אלו מתוך יסוד אבא מתערבין הם עם האורות של החסדים דאמא המגולין העומדין סביבות יסוד דאבא כנודע, ואז יוצאין לחוץ מעורבין אלו באלו. וגם הם בכלל דור המדבר, אבל אינם מכל בחי' אמא רק מצד א' לבד, שהוא בחי' פנים, כי הנה כשנבקע יסוד אבא להאיר ביעקב, הוא יוצא דרך הפנים של ז"א, ואז פוגע בחסדים דאמא אותן שהם בצד הפנים לבד, ושם מתערבין קצת נצוצין של החסדים ההם עם האורות היוצאין מיסוד אבא, ויוצאין ביחד לחוץ להאיר ביעקב, וז"ס¹²⁰⁰ שהם מסטרא דיובלא, כי גם בהם יש צד אחד וסטרא חדא מיובלא והוא צד הפנים כנ"ל, ועיין לקמן.

גם ביאור אחר, והוא, כי הנה החסדים המגולין דאמא הם סובבין ומקיפין את יסוד דאבא מהחזה ולמטה. ולהיות הארתן מגולה, גורמים להרבות אורו, ואז נבקע כל¹²⁰¹ היסוד ויוצא האור לחוץ, וזה סוד ונפיק מסטרא דיובלא, כי מכח היובלא המאירה בהם, לכן הם יוצאין לחוץ כנ"ל.

גם נלע"ד ששמעתי פי' אחר ממורי זלה"ה, וזה ע"ד { והוא כי דור המדבר הזה נקרא לאה אשת יעקב כנ"ל, ואע"פ שזאת הלאה היא מן יסוד אבא, עכ"ז לפי שהיא¹²⁰² בחי' לאה היא מסטרא דיובלא, לכן אמר בלשון זה. והנה עם זה המאמר יובן הטעם למה נקרא יעקב לשון בקיעה, כי יעקב אותיות יבקע¹¹⁹⁹, וגם יובן ענין יעקב יעקב פסיק טעמא כנזכר באדרא (דף קלח ע"א), גם יובן ענין פסוק (בראשית כו ל) ויהי אך יצא יצא יעקב, ב' יציאות. והענין, כי בחי' יעקב אינו יוצא אלא ע"י ב' בקיעות, א' מסד¹²⁰³ (נ"א בקיעת) יסוד אבא עצמו, ואח"כ האורות בוקעים בקיעה¹²⁰⁴ שנית והוא כלי הגוף דז"א עצמו, ואלו הם ב"פ יעקב, וגם זהו ענין ב' יציאות הנ"ל הנזכר בפרשה¹²⁰⁵.

גם יש פי' אחר, כי הנה בהכרח הוא כאשר נבקע יסוד אבא, יוצאין האורות תוך גופא דז"א מבפנים חוץ ליסוד אבא, ואח"כ כשבוקעים גוף ז"א עצמו יוצא יעקב ב' מחוץ לז"א, והרי הם ב' יציאות, וב' יעקב. והנה כאשר יעקב אבינו התחתון שבזה העולם התחיל לתקן מעשיו ועלה מדרגה אחר מדרגה, ותחלה השיג להיות מרכבה לזה יעקב החיצון שהוא קדמאה בערך יעקב אבינו, כי הוא היותר תחתון וקרוב אליו, ואז לא הוי שלים. ואח"כ עלה ונעשה מרכבה ליעקב פנימי שבתוך ז"א, שהוא בתרא בבחי' ממטה למעלה, ואז הוא שלים. אבל בערך יציאות שלו למעלה הפנימי הוא קדמאה והחיצון הוא בתראה. וגם בזה נתבאר ענין ב"פ יעקב וב"פ יציאה. עוד יש פי' ג', כי גם אחר צאתו מחוץ אל הז"א האורות שלו עושין ב' מסעות, הא' הוא בסוד דור המדבר שהוא קדמאה ליציאה לאו שלים, ואח"כ נוסע ועושה יעקב בעלה בתראה האמיתי שהוא שלים, וגם בזה יובן ענין ב' יעקב וב' יציאות¹²⁰⁰.

שער לב פרק ב מ"ת¹²⁰⁶

והנה אחר שנתבאר דור המדבר, נבאר ב' האורות אחרות היוצאות מיסוד אבא חוץ לז"א, והוא ב' המטות, מטה האלקים ומטה משה כנזכר בזוהר¹²⁰⁷, כי גם אורות אלו

מאיר האוצר

¹¹⁹⁹ ע"י זהר ח, ג קד ע"א.

¹²⁰⁰ מש"כ שלא נעשה מאחוריים דמלכות דאימא ותבונה שהוא סוד קשר של תפילין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד החזה שבו עד ראש רחל, אבל כל זה רק שייך לכלים שלהם אבל אורם ונשמתם נעשה מהאורות דאז"א עצמן אשר לאחר התיקון (ביאורים ח"ב פח ע"ב)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נמצאו בזמן דור המדבר. גם ענין ערב רב שהיו בדור המדבר מה ענינם. ואגב נראה נבאר ג"כ ענין עשו, איך הוא אחיו ממש של יעקב. והנה נודע הוא, כי היסוד דאבא אשר נגלה עתה מחוזה ולמטה, הנה בודאי פשוט הוא שיאיר מכל צדדין. כי בשלמא מצד אחר אינו מאיר שם מחוץ לז"א שום הארה, כיון ששם עומדת רחל נוקבא דז"א שהוא מבחי' אורות דאמא¹²⁰¹, אבל משאר הצדדים שהם ימין ושמאל ופנים, ודאי שאורותיו יוצאין שם, וא"כ צריך לידע מה הם, כי כבר אורות היוצאין דרך פנים בארנו לעיל, שהם דור המדבר ויעקב, אבל אורות הצדדין מה הם. והנה אחר דרוש של מטות וערב רב ועשו נבאר מה הם אלו האורות אשר בצדדין, ושם נבאר בחי' מן באר ענני כבוד.

אמנם נבאר תחלה דרוש הנ"ל, והוא כי גם צריך לחקור, כי מלבד האורות שמאירין דרך יסוד אבא אל ב' הצדדין דז"א דימין ושמאל, עוד יש הארה אחרת, כי מצד פנים ממש דז"א יש ב' שורות של הארות: א', היא שורה הפנימי הקרובה אל ז"א, והוא הנקרא דור המדבר כנ"ל. ושורה הב', היותר חיצונה, הוא יעקב בעלהר"ע. אבל שתים אלו הם ביושר ממש דרך פנים אלר"ע ז"א, אמנם גם באלכסון מאיר, והכל דרך פנים לז"אר"ע בלבד¹²⁰², והוא שהאור היוצא נוטה באלכסון ועושה הארה אחד {לו ע"א} לימין דור המדבר, גם נוטה באלכסון לשמאל של דור המדבר, ועושה שם הארה אחרת. וכעד"ז הוא עושה בימין ושמאלר"ע יעקב העומד בשורה חיצונה ב' הארות, א' לימינו ואחד לשמאלו, באופן כי דרך פנים ממש דז"א יש ב' שורות אורות, וכל שורה יש בה ג' הארות. והארה אמצעית שבכל שורה מהם היא מכוונת ממש ביושר כנגד הז"א, וב' האורות שבימינם ובשמאלם נוטים אל אלכסון, אמנם כולם הם בצד הפנים של ז"א.

ונבאר עתה בפרטות. הנה השורה הפנימית הסמוכה אל ז"א מצד פנים יש בה ג' אורות: האמצעים היא דור המדבר אשר כבר נת"ל, וב' המטות הם בימין ושמאל. והנה בזוהר (בשלח מח ע"א רעב ע"א¹²⁰³) אמרו כי המטות הם הא' נקרא מטה סתם הנקרא מטה ה', והב' נקרא מטה האלקים. ומטה סתם שהוא כנגד מטה ה' הוא בימין דור המדבר¹²⁰⁴, ומטה אלקים הוא בשמאלו, כי שם אלקים הוא דינין דגבורות. וענין קריאתן מטות הוא לב' סבות: הא', להיות הארתן דרך נטייה באלכסון, כי אינם לא נגד צדדי ז"א בימינו ובשמאלו ולא ביושר דרך פנים אלא נוטין אל האלכסון בקרן זויתר"ע. והב', היא כי נודע שהיסוד נקרא ו' זעירא (תז"ח מו ע"א), כי צורתו כעין ו' ארוכה, ואלו האורות יוצאין מיסוד דאבא והם הארות ארוכות כעין ווי"ן, ולכך קראן מטות, כי המטות הם צורת ווי"ן ממש¹²⁰⁵. והנה להיות כי עיקר הארה היא היוצאת ביושר, לכן עיקר הארה שבשורה

מאיר האוצר

¹²⁰¹ כלומר עיקר הסיבה שלא מאיר אבא בגלל שמאיר אימא@

¹²⁰² עי' פת"ש גדלות דז"א סד וז"ל, עיקר בהנהגה הוא ז"א עצמו, ושאר הפרצופים היוצאים ממנו הם טפלים אליו והם נקראים הארת האלכסונות, והיינו, שכל שהוא יוצא מקו המישור האמצעי הוא נקרא אלכסון, והיינו שאינו מתמיד בהנהגת העולם, אלא יוצא מסדורו הישר שניתן לנבראים, אלא במדרגה אחרת מה שמתחדש לפי הזמן הצריך לזה לבד, וכמו שהיה הנהגת העולם בעת דור המדבר שאז היה הנהגה מחודשת מה שלא היה כן לפניו ולא לאחריו, כך הוצרך להתחדש לפי הדור ולפי מדרגת משה רב"ה שהיה מנהיגם וכפי הצורך אז לנתינת התורה והליכתם במדבר, וזה נקרא פרצוף לאה החדשה שאחורי יעקב, והיא עומדת ג"כ בפני ז"א בין ז"א ובין פרצוף יעקב, ונקראת דור המדבר, ועי' לעיל הערה 1192.

¹²⁰³ לש"ו@.

¹²⁰⁴ ב' מטעות אלה הם בבחי' עץ החיים אמנם מטה בשם לוי או המטה אשר נהפך הוא רק בסוד עץ הדעת וע' זהר ח"ב רעא ע"ב ורעב ע"א (דע"ה ח"ב ככח ע"ד).@

¹²⁰⁵ עי' פת"ש גדלות דז"א סה וז"ל, וזה ענין האורות הבוקעים בצדי פרצוף דור המדבר שהוא לאה הנ"ל, והם ב' המטות, מטה האלקים ומטה משה שהם הולכים באלכסון, ר"ל שאינם ביושר ההנהגה שהוא בכל עת ובכל זמן, אבל אלו המדרגות הם בבחינת יוצא מסדור העולם הנהוג, שהרי לא היה כן ולא יהיה כן כהנהגה זאת בכל דור. וב' המטות הם סוד ב' הנהגות ושבת המושלים שהיה בזמן הזה, והם בימין של דור המדבר הוא מטה ה', ובשמאלו הוא מטה האלקים. ועניינם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מאיר האוצר

הוא ב' מיני הנהגות וממשלות, א' בסטרא דחסד לישאל כמו שהיה בים שהיה משמש לטובת ישראל לבקוע הים ויעברו בו בחרבה, וגו', שלזה הוצרך לעורר רחמי דעתיקא לעשות להם נפלאות למעלה מגדר מעשיהם, שלא היו ראויים לכך קודם מתן תורה. והב' הוא להעניש את המצרים, כמ"ש נטה וגו' וישבו המים על מצרים וגו', והוא בסטרא דדינא.

וכל מטה הוא ו', והוא יסוד אבא שהאיר בדור המדבר בב' הנהגות אלו באותות ומופתים חדשים שלא היו כן מעולם, והוא מ"ש בז"ח פ' בשלח (כ"ו ע"ב) א"ר יהודא בעא קוב"ה דשמוי הו גליפין בחוטרא עביד אתאין ותניא תרין אתון אתעבידו בימא בההוא סטר דסטא משה ברחמי ודינא בזע ימא לישאל ב"ב שבילין ואתיב בדינא על מצראי ואטבע לון בתהומא כו', והמטות הם באלכסון כמו שכתב (שמות יד טז) ונטה את ידך וגו', וכן מלחמת עמלק היה ג"כ ע"י המטה כמ"ש (שמות יז ט) מחר אנכי נצב וגו' ומטה האלקים בידי, והוא בצד השמאל של דור המדבר שהוא בדינא לאכנעה שנאין, ותחלת גילוי המטה היה במצרים שנהפך לנחש ותנין כו', שבזה היה מבטל כל כחות הטבעיות של המזלות שראשם הוא התלי [ע"י ענינו בבהגר"א בסד"צ ט ע"ב] תנין שבשמים שמשם היה יניקת פרעה התנין הגדול וגו' (יחזקאל כט ג) והיינו, כמ"ש כמ"פ שהנהגה חיצונית הוא דרך הטבעי, ופנימיות המוחין הוא הנהגה עליונה שהוא מטה ה' והשגחתו הגלויה, והם בב' מדרגות בהשפעת הטוב לישאל ובהכנעת האומות, והוא מטה האלקים שמושל על הטבע שבו נקשרים האומות וסטרין דלהון.

וזה היה ההפרש בין הנהגת דור המדבר לשאר הדורות, שבדור המדבר היה הנהגה זו גלויה ומפורסמת שלא היה ע"י שום לבוש ענין טבעי כלל רק בדברים רוחניים לגמרי נסים ונפלאות ע"י מוחין פנימיים הנעלמים, שלכן נקראים נפלאות, ולכן גם המטה היה אז בגלוי ביד משה והוא גילוי יסוד חכמה העליונה, שחכמה דז"א הוא חכמת הבריאה כפי מה שהוא בהנהגת ו' אלפי שנין המסודר בתמידיות, ורק לפרקים מתראה ניצוץ גילוי השגחתו כמו שהיה בכמה זמנים שהם המוחין המתחדשים בכל עת לפי הזמן ולפי ערך הכנת הדור.

אבל חכמה דכללות אצילות הוא אבא שהוא הנכלל בדיקנא מבחינת הארת א"א בביטול הטבע לגמרי, שמשם הוא גילוי ז"א חכמה דז"א בבחינת ענף לבד, כמ"ש (דברים ד ו) כי היא חכמתכם וגו', אבל אבא הוא גילוי חכמת הנהגה עליונה של הבריאה בביטול טבעם שיסודו נמסר למשה רבע"ה, ר"ל שכמו שיסוד הוא התחלה ושורש של כל האילן והבנין עומד עליו, כמו שהכל כלול בשורש ומשם מתגדל האילן ומוציא ענפים, וכן בבנין היסוד הוא המעמיד כל הבנין, כמו כן משה רבע"ה שורש הראשון של גילוי הנהגה פנמיית הז"א התורה שנתן לישראל שממנו נמשכים כל הנסים והתגלות אלקותו ית' שבכל דור ובכל זמן, וכמ"ש שנשמת משה מאיר בכל דור [שעה"ג הק' לו], רק שבזמן דור המדבר היה בגלוי ואח"כ בהעלם, בסוד (קהלת א ה) ובא השמש ואל מקומו שואף וגו', ולכן נמסר לידו המטה, ובזמנו היה בגילוי ובמיתתו נגנז מטה הזה.

וכן כל דור המדבר וכל עניניהם לא התמיד רק באותו הזמן לבד והיה רק כדי ליתן הכנה לדורות העתידיים, והוא מ"ש הרב ז"ל שאחר זמן נגנז ונתבטל הארת פרצוף דור המדבר וכל הארות האלכסונות שבצדם, ונשאר רק רשימו דלהון שהם ניצוצי נשמת משה ודור המדבר שמתגלגלים ומאירים בכל דור, כמו שביאר רבינו הגדול בפירושו לספ"ד (לד ע"א), וכן ענין הנהגותיהם בבחינת מן ובאר וכל פרטיהם מזהירים ג"כ בכל דור שבזה מתקיימים ישראל, כמ"ש (דברים ח ג) ויענך וירעיבך וגו', למען הודיעך כי לא על הלחם וגו', וכן בזמן ירמיהו שאמר להם (ב לא) הדור אתם ראו וגו', (תנחומא בשלח כא) והוא צנצנת המן שנגנז כו', רק שבזמן דור המדבר היה בגלוי ועכשיו מאירים מבתר כותלא, ומהם פרנסת ישראל ע"י כמה מסכים ומחיצות גם בגלותא, עד שמתלבשים הארות אלו בעוה"ר בסט"א, ומקבלים מזונם ע"י אומות העולם.

וכן ענין המטות מאירים ג"כ בכל דור, שבזה היה לוחם ה' מלחמותיהם בעת שהיו בארצם, ועושה להם נסים בכל הזמנים רק שלא היו בגילוי אור דיסוד אבא כמו שהיה בזמן דור המדבר ע"י משה, רק ע"י לבוש סידור הבריאה מלובש בדברים גשמיים, והוא ע"י נוקבא העיקרית רחל בזיווג דז"א, וכן בגלות משם הוא שמירת ישראל שלא יכלום אומות העולם (יומא ס"ט ע"א) והן הן גבורותיו כו', אבל הכל בא משורש הארת יסוד אבא שהוא נשמת משה הזה שמאיר בכל דור, עכ"ל.

ובפתח סו - ולבאר הדבר על בוריו צריך שתדע שזה ההפרש העצמי שבין דור המדבר לשאר הדורות, והוא שמצינו בעת שהיו במדבר היתה הנהגתם בדקדוק גדול ע"פ התורה, והיה מתגלה כבודו ית' לפי המעשה ממש תיכף ומיד, שהרי תיכף שהיו חוטאים היו נענשים מיד כמו בעגל ובמרגלים ובעדת קרח ודומיהם, וכתוב מיד (במדבר טז יט) וירא כבוד ה' וגו', וכן לטוב תיכף היה מתגלה שכרו ית' ע"פ המעשה, ולא כן בכל הדורות שאף שהשגחתו ית' היה בדקדוק גדול ע"פ המעשה, מ"מ היה בהארכת זמן קצת כמו שהיה בזמן מלכי ישראל ודומיהם ומכ"ש בגלות.

והיינו, שז"א עיקר הנהגתו בקו המיצוע הישר שהוא סוד הרחמים, שעיקר הנהגתו ע"פ סדר הנהגת עוה"ז שהוא במיזוג המדות שהם בסוד נה"י כמ"ש כמ"פ, וח"ג שלו שהם השכר והעונש אינם עיקר של ז"א רק ענפים שלו סוד הזרועות, שרק לפרקים מתגלה השכר והעונש תיכף שהוא הנהגת עוה"ב [ע"י ליקוטי הגר"א בסוף ספד"צ לח ע"ג] המתגלה בעוה"ז לפי צורך הזמן כדי להודיע

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ראשונה היא האמצעית הנקרא דור המדבר, אך ב' הארות¹²⁰⁶ העומדין באלכסון מפלין אליה, כי הארתם מועטת. וכן עד"ז בשורה הב', הארה האמצעי הנקרא יעקב הוא עיקר ההארה, וב' האורות העומדין באלכסון מפלין אליו, כי הארתן מועטת. והנה מטות אלו שניהן ניתנו ביד משה, וג"כ נקרא על שמו, מטה משה¹²⁰⁶. והוא לסבה הנ"ל, כי שניהם יצאו מיסוד אבא, אשר שם הוא בחי' משה ע"ה בהיותו מתעלם תוך ז"א כנודע, שבו ניתן דעת דז"א מצד אבא. וכמו שכל מה שברצון של יסוד אבא לעשות עושה כל פעולותיו ע"י אלו המטות שבחוף, כן משה ע"ה כל פעולותיו היה ע"י המטות אלו, ופשוט הוא.

והרי נתבאר ב' אלכסונים שבב' צדדי דור המדבר שבשורה א' הסמוכה אל הז"א, ואמנם ב' האלכסונים שבב' צדדי יעקב עצמו אשר בשורה החיצונה הם ערב רב מצד ימין¹²⁰⁷, ולפי שנשמטן באה משם שהוא צד ימין לכן נתגייירו. וז"ש¹²⁰⁸ כי ערב רב הם

מאיר האוצר

כבודו בעולם, אבל עיקר שכר ועונש הוא בעוה"ב כדי שיהיה קיום אל הבחירה, ולכן הנהגת העולם בשית אלפי שנים הוא ע"י עיקר פרצוף ז"א ונוקבא שהם עומדים בקו הישר והמיצוע. משא"כ בדור המדבר כל עצם הנהגתם לא היה בקו הישר שהוא מיזוג חסד ודין ובלבול ומיזוג המדות כפי סדור הנהגת העולם בו' ימי המעשה רק בב' הצדדים שהם החסד והדין שכר ועונש שאינם לפי המיצוע אלא יוצא מסדור זה אלא בשני הצדדים, ולכן עיקרם היה ע"י הנהגת ב' המטות שכל עצמם הם פרצופים שלמים עומדים באלכסון בימין ושמאל, וזה היה לפי שהיו ראש מקבלי התורה, והוצרך הוא ית' להשריש בהם אמונת שכר ועונש וידיעת עומק הנהגתו ית' ע"פ התורה ותכלית השלמות שלעתידי עד שנשרשו בזה כל מ' שנה, ואז שוב לא הוצרך לזה ההנהגה בכל ימות עולם, ולכן נגנזו ב' המטות וכל המתנות שהיה להם במדבר.

וגם שלא זכו להארה זאת הגלויה כי אם דור המדבר לבד אשר כבוד ה' היה חופף עליהם בלי מסך מבדיל כלל, מצד הארת נשמת משה שהיתה בגלוי ע"י התורה ומצות שהיו מתחדשים ע"י בכל זמן היותם במדבר, שאותיות התורה אלו הם שיעורי הדברים הנחקקים בחכמה עליונה, שבהם תלויים כל העולמות וכל הנבראים וכל פרטי הנהגתם, וכבר כתבנו למעלה (או"א פתח יא) שאותיות הם מבינה שהם ציורי כל הדברים ע"פ מדרגותיהם והנקודות הם מחכמה שהם הרוח והחיות של כל הפרטים כמו שהאותיות אין להם הברה בלא נקודות, ובזמן משה רב"ה שהיה כבודו ית' מדבר מתוך גרונו, כל המצות וכל התורה מפי ה', הרי קבלו ישראל עצם הארת החכמה גלויה ע"י בינה שהם האותיות והוא גילוי יסוד אבא שהיה אז ע"י משה שהוא זכה לבינה [ע"י שער הכללים פרק יא], אבל אחר מותו שנסתלק הארת הנקודות ולא נשאר רק התורה כתובה באותיות לבד כמ"ש (דברים לא ט) ויכתוב משה וכו' ויתנה וגו' נגנז ג"כ הארת החכמה הזאת שהוא רוח החיים ונשאר גנוז מבתר כותלא באותיותיה לכן נתעלם ג"כ הארת דור המדבר והארות האלכסונות שבו וכל המתנות שזכו אליהם ולכן גם ההשגחה הגלוי' הזאת נסתרה וכמ"ש (ב"ב ע"ה ע"א) פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, ע"כ.

¹²⁰⁶ לא מצאתי שום לשון בחז"ל של מטה משה

¹²⁰⁷ ע"י פת"ש גדלות דז"א סז ז"ל: עוד עשו אורות יסוד אבא שבקעו מחזה דז"א ולחוף בשני צדדי פרצוף יעקב בימין ושמאל, והם מימין סוד נפשות של ערב רב ומשמאל סוד עשו שיצא בצדו של יעקב, והוא כמ"ש שישוד אבא הוא יסוד חכמה העליונה אשר המציאה מאורות האלו לצורך תיקון הבריאה, והכל נשרש משם לצורך ישראל ששרשם הוא יעקב אביהם, והם ג"כ אורות של נשמות ערב רב אשר יש בהם הרבה מניצוצי קדושה, וענין הערב רב הוא דבר עמוק כמ"ש רבינו הגדול בכתביו¹²⁰⁷, שב' כללות יש בקליפה, והם אשר באו מישמעאל ועשו שהם מאברהם ויצחק סמא"ל ורה"ב¹²⁰⁷, ב' ראשי המדות רעות לא תרצח לא תנאף, ב' כחות הנטועים בנפש הבהמית תאוני וכעסני¹²⁰⁷, שהם מכוונים בשם שתי בנות לוט¹²⁰⁷ בכירה וצעירה, שאלו כוללים כל המדות הרעות שהם נקראות כללות חיילין דסט"א חמור ושור בימינא ושמאלא¹²⁰⁷, שהם בקדושה ב' מדות חו"ג שהם ענפים של ז"א, כח העונג שהוא בסוד אהבת חסד וכח הנקמה והעונש שבקדושה הוא לנקום מרשעים ולבער הרע מן הארץ, וכן להיפוך בסט"א הם ראשי ב' המדות הנ"ל, שלכן לעומת ב' אלו חו"ג שהם מדות של אברהם ויצחק, בהיפוכא הם עשו וישמעאל, והם בסוד מוץ וסובין¹²⁰⁷ ב' קליפות הסובבים את החטה.

והשלישי הוא ערב רב שהם מסטרא דיעקב¹²⁰⁷, שיעקב מטתו שלמה ואין בו סיג ויצאו ממנו י"ב שבטי י"ה כולם קדושים, אך עדיין לא נגמר הבירור לגמרי עד ימות המשיח, שכבר כתבנו למעלה (תיקון טו) שמה שנוגע לקומה דנשמות עדיין לא נברר, שהבחירה מסורה בסוד עץ הדעת טו"ר, והוא סוד כח היצה"ר שנשאר באדם לפתותו לחטא ע"י שמראה קצת טוב שבו [שבו] מפתה, כמ"ש (משלי ה ג) כי נופת תטופנה וגו', והוא נחש האוחז בעקב כמ"ש אחר חטאו של עץ הדעת, (בראשית ג טו) ואתה תשופנו עקב.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ניצוצין של משה בסוד (שמות לב ז) לך רד כי שחת עמך, והבן זה, אשר ע"כ טרחי' בעבורם כ"ב, ומת במדבר בעבורם, כי רצה לתקנם כנזכר במ"א. ואמנם ההארה שמשמאל יעקב הוא בחי' עשו אחיו, ולהיותו עשו משמאל לא נתגיייר. וכבר בארנו כי עיקר ההארה היא באמצע שהוא יעקב, אך ב"ע" צדדיו הארתן מועטת, גם האורות של צד שמאל מועטין מהימין, שע"כ נתגייירו הערב רב ועשו לא נתגיייר¹²⁰⁹. גם אותן שבשורה

סא מאיר האוצר

הם סוד ב' שמות של יעקב וישראל, ששם יעקב מורה (על) שעדיין לא נגמר הבירור והנחש יכול לאחוז בעקב, משא"כ שם ישראל מורה על שניתן שליטה לקדושה על הסט"א והוא אחר הבירור וכמ"ש (בראשית לב כח) כי שרית וגו', והוא בסוד (בראשית ג טו) והוא יושפך רא"ש של ישראל כמ"ש למעלה (פתח סג) ולכן כ"ז שית אלפי שנין דהוה עלמא שהבחירה עדיין מסורה והרע נמצא, עדיין יש מקום לב' שמות שלו, שבזמן שישראל עושים רצונו של מקום ומגיעים למדרגה עליונה שהסט"א נכפף תחתיהם אז נקראים בשם ישראל ואז יש להם שליטה על (עו"ג) [אר"ה], משא"כ כשיצרים מתגבר עליהם אז הסט"א גובר אז [הם] ירודים ונכנעים לאומות, ואז נקראים בשם יעקב, ע"כ.

¹²⁰⁸ *##מקור?

¹²⁰⁹ עי' פת"ש גדלו תדז"א סח ז"ל: והנה בתחלה קודם שניתן מצות מילה לאברהם היה קליפת ישמעאל ועשו שהם התאוני וכעסני שקועים בקדושה בכח גדול, והתחיל הבירור שיצא ישמעאל בפ"ע ונצטרף סיגי הכסף כמ"ש בז"ח בסופו, וע"י המילה יצא בפ"ע שלא יהיה לו שליטה גמורה על הקדושה והוא כח התאווני שנשבר ע"י מצוה זו, ולכן נצטוו אברהם לימול את ישמעאל ג"כ ובזה נשבר כחו, ואח"כ ביצחק אתברר ג"כ כח השני שהוא הכעסני, ויצא עשו התוכא דדהבא (עי' זהר ח"א קט ע"ב) ויצא אדמוני וגו' (בראשית כה כה) גבר אשד דמא, ועי"ז נפרדו שני כללי כחות המדות רעות מסטרא דקדושה, ויצא יעקב שלם איש תם נקי ומבורר, שאף שהבחירה עדיין מסורה, מ"מ אינם קשורים כ"כ בנפש הבהמיית שיהיו אחדים ממש עם הקדושה כמו שגרם ע"י חטאו של עץ הדעת וניתן הכנה לקדושה שסוף הסיבוב יוחזר הכל לטוב הגמור, וכמ"ש (זכריה יג ט) וצרפתים כצרוף הכסף ובחנתים כבחון הזהב, שהם ב' ראשין דסט"א הנ"ל שיתבררו לעתיד, והוא זוהמת הנחש דאטיל בחוה ע"י עץ הדעת.

וכשנולד יעקב נתקן ויצא הנחש בפ"ע שהוא עשו, ואז הוקבע הדבר שכל שית אלפי שנין יהיה הבחירה מסורה, שיוכל להיות שהקדושה תגבר כחה לגמרי או להיפוך ח"ו כב' אנשים נפרדים הנאבקים זה בזה, והוא מ"ש (בראשית כה כג) ויתרוצצו הבנים וגו', שני גוים בבטן וגו', ורב יעבוד צעיר ולאום מלאום יאמץ, והוא המלחמה שבין הנחש לאדם דקדושה כל זמן הבחירה, וכמ"ש (שם כה) ויצא הראשון וגו', שהוא הקליפה שקדמה לפרי (עי' ליקטוי תורה פרשת וישלח) שהוא יצה"ר הניתן באדם בתחלה בעת שיוצא מבטן אמו, ואעפ"כ ואח"כ (בראשית כה כו) יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו שהוא השלשלת שכתבנו שבו נקשרו נפשות ישראל לקדושה, והסט"א היא ככלב הקשור בשלשלת, שראש השלשלת ביד המושל בו כדי שלא יהיה לו ממשלה גמורה שלבסוף יטול ממשלתו ממנו, וכן לע"ל סוד הגאולה כמ"ש במדרש (ב"ר פרשה סג פסקה ט) מי תופס המלכות אחרינו כתב לו וידו אוחזת וגו', והוא העקב של יעקב שבו אחיזת הנחש.

וכל מה שמבואר בתורה ביעקב ועשו הכל רומז למלחמה שבין סט"א לקדושה וסוד הבחירה, והכל היה הכנה מה שיהיה אח"כ וסוד (בראשית לב כד) ויאבק איש עמו עד עלות השחר שהוא סוד הגאולה העתידה, וסוד עוה"ב של אלף השביעי (זכריה יד ח) והיה לעת ערב יהיה אור וגו', שאז יתבטל הבחירה וביער רוח הטומאה וגו', לכן נקרא שמו ישראל שהוא רומז על שליטת הקדושה לסוף הימים, ואין זה אלא הכנה לבד, אבל מ"מ אח"כ הדר קוב"ה וקראו יעקב בעת שירד למצרים, שהוא רומז על ירידת קומה דקדושה וממשלת הסט"א ע"י הבחירה המסורה שהנחש אוחז בעקב, והוא סוד מצולות ים שעולה מנוקבא דתה"ר ולכן נקרא מצרים ולכן הוא ית' הבטיח ליעקב וגילה לו סוד הזה שאע"פ שהבחירה מסורה, אעפ"כ לסוף הכל הקדושה תשלוט, וז"ש לו (בראשית מו ג) אל תירא מרדה מצרימה וגו' [ואנכי אעלך וגו'], והוא סוד הקשר הנ"ל שהוא ה' משמו ית' שניתן לאברהם שהוא מקושר בה' עילאה עלמא דחירו שהוא למעלה מן הבחירה שע"י"ז תצא הקדושה משליטת הסט"א, והוא אנכי דיצ"מ סוד נש"ר שם של אנכי כמ"ש רבינו הגדול בפ' לפ' האזינו והוא מ"ש (דברים לב יא) כנשר יעיר קנו וגו', ולכן שם של ישראל אינו קבוע שלא ניתן לו רק להיות הכנה לע"ל, שהרי עדיין נשאר סוד הבחירה כל ימות עולם, והיינו ע"י שנפרדו ב' ראשי המדות שבנפש, התאווני וכעסני שהם סוד מוץ וסובין של החיטה, ונשאר נקי סוד יעקב מטתו שלימה.

אבל מ"מ הבחירה מסורה להתקרב ג"כ אל הרע, והוא ע"י שלא ניתקן עדיין חטא עץ הדעת טוב ורע לגמרי, והוא סוד ערב רב שהוא נגד יעקב שע"י גרמו כמה רעות לישראל והחטיאו אותם והם שגרמו חורבן בית המקדש ע"י כח הרע המעורב בטוב לפתות את האדם בסטרא דקדושה, כמ"ש (משלי ה ג) כי נופת תטופנה, שיצה"ר מראה היתר בדבר, והוא סוד שאור שבעיסה שאינו

מאיר האוצר על אוצרות חיים

מאיר האוצר

בגדר מוץ ותבן שהוא הרע הגמור אלא נעשה מעצם החיטה הזכה, והוא סוד ערב רב שנשארים מעורבים בישראל, שב' הקליפות עצמם נפרדו מהם, כמ"ש (במדבר כג ט) הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב, שהם סוד ע"ב אומין עם עשו וישמעאל, כל א' כלול מ' כמנין יתחשב, כמ"ש רבינו הגדול בפירושו לפרשת בלק, אבל אעפ"כ ערב רב נשארים מעורבים בהם שהם עצמם כישראל ואין נבדלים מהם בכל דבר, והיינו, שאף שלא ניתן כח לסט"א לפתות נפש הישראל בעון גלוי, אבל תחילת פיתויו ע"י התערובות הרע בטוב כמ"ש, והוא מ"ש (ברכות י"ז ע"א) גלוי וידוע כו' שרצונו כו', מי מעכב שאור שבעיסה כו'.

ועי' פתח סט: פתח סט

וזו ענין מ"ש (שמות יב לח) וגם ערב רב עלה אתם מארץ מצרים וגו', שבמצרים (שם) נבררו כלל ס"ר נשמות של ישראל ונצרפו ונבחנו, כמ"ש (בראשית ד כ) ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים, במה שלא נתערבו בגויי הארצות ולא שינו את שמם כו' (ויק"ר פרשה לב פסקה ה) והוא קשר האמונה שנקשר בהם ע"י אברהם כמ"ש (שמות ד לא) ויאמן העם וגו', וכתוב (שמות יד לא) ויאמינו בה' וגו', שלכך היה ענין ירידת אברהם למצרים ולקייח שרה בבית פרעה, (בראשית יב יז) וינגע ה' את פרעה וגו', הכל הכנה למה שיהיה לעתיד כשירדו בניו שם, ועשה שם שביל קדוש תוך זוהמת הסט"א אשר שלט שם, בסוד (יחזקאל כג ב) אשר בשר חמורים בשרם וגו', והוא מסטרא דיליה לא תנאף (עי' יהל אור ח"ג ח ע"ג), שבמה שנשמרה שרה ולא נטמאת שם ע"י פרעה התנין הגדול (עי' יחזקאל כט ג) נחש דאטיל זוהמא בחוה, נשרש שורש שגם נשותיהם של ישראל היו גדורים שם, וכמ"ש (שיה"ש ד יב) גן נעול אחותי כלה, ואחת היתה ופרסמה הכתוב (במדבר רבה פ"כ סי' כב) שלכך זכו לקבלת התורה כמ"ש במדרש (ילקוט במדבר א תרפד) ששאלו אומות העולם מה ראו אלה להתקרב כו', סתם הקב"ה את פיהם כו', הביאו לי ספר יוחסין שלכם כו', וכמ"ש במקום אחר.

וכאשר יצאו שורש כל הס"ר נשמות ממצרים ים מנוקבא דתהו"ר, אז נתגלה עליהם אור יסוד אבא שהוא נשמת משה רעה"ש (עי' לעיל פרק א') שאז נתגלה יסוד חכמה עליונה שהכוונה בשביל ישראל והתורה ועלו עמהם ג"כ ערב רב שהם מסוד הדעת טו"ר שהוא כח המפתח האדם במעט הטוב שבו והם שאור שבעיסה שעדיין לא נגמר הברור והבחירה מסורה, ולפי שהרבה קדושה היה שם היה כוונת משה לקבלם, ולפי דרכי התורה והחכמה העליונה שנתגלה ע"י היתה מחשבתו שיוכל להחזירם למוטב ולהראות לכל דבר מדרכי הפיתוי והיצה"ר שהוא שקר ורע, ועי"ז היה נתקן הסט"א לגמרי שלא היה עוד מקום ליצה"ר להחטיא האדם ביודעו דרכי פיתויו והאיך הוא מרמה האדם בשקר ורוצה לאבדו מן העולם, ועי"ז היה גמר התיקון.

אבל לא הועילה מחשבתו שהרי עדיין נשאר הרע גובר בם, וגם החטיאו את ישראל בעגל ובקברות התאוה ובכל החטאים שהיה במדבר, ומזה נשרש שורש היצה"ר בנשמותיהם בדורותיהם אחריהם, ומזה באו כל החטאים בכל הדורות עד שגרם להם גלות, ומהם ג"כ הפושעים והחוטאים שבכל דור ונביאי הבעל בזמן הבית, שהיו מרמים בהם את ישראל בהראות להם על רע טוב, וכמ"ש (ישעיה ה כ) הוי האומרים לרע טוב וגו', שמים חשך לאור וגו'.

וכן בזמן בית שני הצדוקים והמינים שהיו הופכים דברי אלקים חיים (עי' רש"י ר"ה יז ע"א) ונמשכו אחריהם הרבה בחושבם שזהו דרכי ה', וכן בכל הדורות, ומהם בדורות האלו אשר רבו המכחישים יופי החכמה העליונה ומפילים זהרה במה שנמשכו אחרי מחקר אנושי חכמה המזוייפת, והסרים מדרכי התורה המקובלת לנו בכל פרטי המצות ועשייתם, ונמשכים אחר דעתם בעבודת ה', והם ממש נשמותיהם של ערב רב שהם מסוד דע"ת, רק שיוצא מגדר האמת והיושר בסוד (מיכה ז כ) תתן אמת ליעקב.

הוא סוד הארת ערב רב בצד ימין של פרצוף יעקב שהוא אינו ביושר רק יוצא בסט"א, ונראה לעיני הבריות (שהוא) [שהם] בצד ימין בסטרא דקדושה, שלכך נגזר על נשמת משה להתגלגל בכל דור (עי' בהגר"א בספד"צ לד ע"א) ולהיות בגלותא בני ערב רב כמ"ש בזהר וברע"מ ובתיקונים בל"מ, והם התלמידי חכמים האמיתיים שבישראל אשר ע"י יהיו נשמרים ישראל והתורה, ועומדים בפרץ שהם מניצוצי נשמת משה הנקשרים באמונה שהוא יסוד החכמה העליונה, והוא בעקבות משיחא אשר רבו המתפרצים והם שבעקב דיעקב ששם (בראשית לב כד) ויאבק איש עמו כו', וכמ"ש בפרק גיד הנשה (צ"א ע"א) וריב"ל אמר, אמר קרא בהאבקו עמו כאדם שחובק את חברו וידו מגעת לכף ימינו של חברו, רשב"ג אמר, כעכ"ם נדמה לו כו', שהוא סוד פרצוף ערב רב שבצד ימין של יעקב שע"י הוא המלחמה בין סט"א לסטרא דקדושה, (משלי ג ג) כי נופת תטופנה וגו'.

הוא בסוף הלילה בעקבות משיחא עד עלות השחר שאז יהיה גמר הברור ויתגלה לכל אור התורה וחכמה העליונה, וכמ"ש (משלי יב יט) שפת אמת תכון לעד וגו', ויתבערו ערב רב מעלמא (שהוא) [שהם] בסוד נג"ע ר"ע (עי' זהר ח"א כז ע"ב) חמשה כתות שחשבם בזהר ובתיקונים בל"מ שעליהם אמרו (יבמות מ"ז ע"ב) קשים גרים לישראל כספחת בסוד (ויקרא יג מב) נגע לבן אדם, ושע"ר בנגע הפך לב"ן (שם ג') שהם הקליפות האוחזים בשערות השחורים דרישא דז"א שהם סוד (שיה"ש ה יא) קוצותיו תלתלים שחורות כעורב אותיות התורה שנסתמו ונסתרו דרכיה, והם המהפכים דברי אלקים חיים בעוה"ר למינות, ונאחזים ונקשרים בתוה"ק ומראים לבני אדם שהוא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

פנימית הקרוב אל הז"א, אין החיצונים נוגעין ונאחזין בהם כ"ב, אבל בעשו וערב רב שהם רחוקים מן הז"א בשורה החיצונה, שלטו בהם יותר החיצונים, ובשמאל שהוא עשו שלטו יותר מבערב רב להיותו מן השמאל כנ"ל. ובוה תבין ענין [לו ע"ב] ערב רב שמתח משה לגיירם, כי היו ניצוצותיו, וכמ"ש לך רד כי שחת עמך וכמ"ש"ל. כי דור המדבר היו מבחי' הדעת דמצד אבא שבז"א הנקרא דעת עליון, גם הערברע"י נמשכים משם כנזכר, לכן גם ערב רב גימטריא דעת. גם בלעם הי' מבחי' קליפה הנאחזת בדעת הזה, וכמ"ש (במדבר כד טז) ויודע דעת עליון, ממש. ולכן היה מקטרג בהם בדור המדבר לפי כי בו היה דבוק, ואח"כ נפרד מהם, ולכן היה שונא אותם מחמת קנאה. גם תבין ענין עשו שכ"כ מרח יצחק אבינו לקרבו תחת השכינה ולברכו, כמ"ש (בראשית כה כח) ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, לפי שיצחק הוא צד שמאל שהוא גבורה, גם עשו הוא מצד שמאל של יעקב, והיה נמשך מתוך יסוד עליון דאבא¹²¹⁰. גם תראה כי עשו נאחו ביסוד אבא מבחי' אחוריים שלו, שהם יו"ד, יו"ד ה"י כו' שהם גימטריא קפ"ד, ועם י' אותיות גימטריא צד"ק, ורוצה להתאחו ביעקב שהארתו מרובה כנ"ל, ורוצה להתקרב אליו. ואז בהתקרב אליו ובהתחבר צד"ק עם יעקב, נעשה עש"ו, שהם שוין בגימטריא. ועיין במ"ש לעיל בשמו של

מאיר האוצר

הטוב בסוד הפיכת חשך לאור ואור לחשך, והוא האחוריים של ל"ב נתיבות חכמה ונ' שערי בינה, שכל דרך בנתיב חכמת ובינת התורה נמצא נגדו להיפוך בסט"א, וכמו שית' סודו באריכות (קלי' ח) בסוד ב' הצפרים שנגד פרצוף לאה ורחל ב' נוקבין דקדושה כמו שית' במקומו בס"ד, ודי בזה.

¹²¹⁰ היות מסטרא דשמאלא דיעקב היפוכו אשר הוא רצועת מרדות אליו¹²¹⁰, כאשר זה קם זה נופל וכו' והוא מסוד הגבורות שוטרי הדין, והוא בסוד הברכות שרצה יצחק לברך את עשו, ויעקב בא במרמה ולקח ברכותיו, והוא ענין עמוק בדרכי החכמה ובסוד הנהגה הפרטית לצורך ישראל שהוצרך עשו להתברך מאביו ע"י המחשבה, והוא כי יצחק הוא בסוד שורש מדה"ד בוצד"ק אשר נשרש במוחא סתימאה חכמה עליונה הכמוסה מעין כל חי, ששם סוד כל הברורים דאתברירו במחשבה, שנשרש שם כח הברור ע"י שבט הנוגש ומעניש אותם, שע"ז חוזרים בתשובה ומתנקים מעונותיהם, ולכן שם זריק ש"ך ניצוצין לכל סטר (עי' ע"ח פרח ה וזהר פקודי רנד ע"ב), והוא האור המחשיך אחר ירידתו למטה בסוד חשכת לילה וגו', והוא בסוד שורש הגבורה שבמוחא סתימאה הרב ז"ל (ע"ח הולדת או"א זוז"ן פרק ז') וכו' והוא סוד (בראשית כז א) ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות וגו', שהוא סוד סוף הדין שמשם סוספיתא דדהבא (עי' זהר ח, ב רג ע"א שזה פסולת וגבורות שבזהב, ושם אחיזת הקלי' עי' ע"ח שער הקלי' פרק ז'), שהדין ישלוט בסוף קו הקדושה בסיום קו המידה שמדיד משחתא, והוא סוף הרשימו של העולמות בעולם התחתון, שבו מגיע עונש לישראל ולצדיקים ובו הם שפלים וירודים מאד, אבל למעלה בשמים, גדול מעלתם מאד, ונמצא שבאמת בשורש הבוצד"ק במוחא סתימאה שם הוא טוב מאד שהוא תכלית מחשבה העליונה הגנוזה, ושם הם גוונין נהירין, וכמ"ש (מיכה ז ח) כי אשב בחשך ה' אור לי, ולכן יצחק בסוף ימיו שם נאחו עשו לקבל הברכות שלו.

אבל לא ניתן לו הברכה העליונה בפועל, שאם היה כן היה ח"ו שליטה עולמית אל הסט"א [ע' בגר"א מגילת אסתר א א על דרך הרמז שכותב שראויים היו ישראל שלא יהיה להם כלום בעוה"ז רק שקדם ולקח ממנו הבכורה (ויש מגיחים נדצ"ל הברכה)]. ובאמת לא היה רק במחשבה לבד, שהסט"א יחשוב בדעתו שלעולם יהיה שליטתו, שע"ז יתגרו או"ה בישראל לעשות בהם שפטים ולא יתייראו מדין שלעתיד, וע"ז יהיו ישראל נקיים, וכמ"ש (איכה ד כא-כב) ששי ושמחי בת אדום וגו', תם עונך וגו', ונמצא שהיה זה בכוונה עמוקה מאתו ית', שיתברך עשו במחשבה, ובאמת מחשבה זאת הוא לטובה, שע"ז עשה יעקב מטעמים לאביו יצחק, והם סוד הברורים שמעלה משם ע"י מעשים הטובים במלחמת מצוה הזאת ובתוקף הגלות שהשכינה יורדת לשם שהוא כלל נשמות ישראל אשר הסט"א סובבת עליהם, והם נקשרים בתורה ובמצות מתוך הדחק, והוא הערמה שעשה יעקב עם עשו, וע"ז נוטל את הברכות לע"ל ומניח לו ברכת עוה"ז ומעלה ניצוצין משם להעלות למעלה לשורש דין העליון שבמוחא סתימאה, דשם סלקין אינון דלא הוו כו', כמ"ש בספ"ד פ"א (ד' ע"ב).

הנה כ"ז שהבחירה מסורה ויש שליטה לסט"א, אז בראשו יש מעט ניצוצי קדושה שהוא סוד רצון הדין העליון הרוצה בקיומו בסוד (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה, והוא מ"ש דרישא דעשו בעטפיה דיצחק [ע' תרגום יונתן בראשית נ ג וז"ל, חושים בר דן ונטל סייפא וקטע רישיה דעשו רשיעא והוה רישיה דעשו מתגלגל עד דעל לגו מערתא ואתנח בגו עיטפיה דיצחק אבוי], והוא עמידתו בשמאל דיעקב ונשרש ביסוד שורש חכמה עליונה של הבריאה שהוא יסוד אבא הנ"ל (פת"ש גדלות דז"א ע')

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יעקב, שהוא גימטריא ב' שמות אלקים עם י' אותיות שבהם. גם נתבאר בפסוק (בראשית לב כח) כי שרית עם אלקים ועם אנשים וגו', ומן ב' שמות אלה"ם אלו היה רוצה עשו להתאחו בהן להיותן בחי' דינין. וז"ס פסוק (בראשית כז ל) אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו, ועשו אחיו בא מצידו. וכבר נת"ל ענין ב' יציאות אלו שיש ביעקב, ועם זה יובן תשלום הפסוק, כי כוונתו לספר כי אחר שיצא יצא יעקב ב' יציאות ונעשה יעקב יעקב עד מחוץ לז"א בשורה החיצונה, אז שם עשו בא מצידו ג"כ ועומד בצד השמאלי של יעקב, ועי"ז נעשו שניהם אחים ממש, תאומים זה עם זה.

ואמנם קשה לפ"ז, כי הנה כפי זה הביאור, מדבר זה בעת לידתן ויציאתן לאויר העולם, וכפי פשט המשך הפסוק, נראה שמדבר אחר זמן הרבה בעת נשילת הברכות. אמנם ביאור הענין הוא כך, והוא סוד גדול ונעלם בענין זיווג ז"ן, כי יש תימה גדולה כפי הנ"ל, כי הרי יעקב עומד בפני ז"א כנ"ל, וא"כ כאשר מזדווגים ז"ן פב"פ היכן יש מקום לנוקבא דז"א לעמוד שם. והנה תשובת שאלה זו רמוזה בפסוק (בראשית כז ל) ועשו אחיו בא מצידו. והענין, כי בזוהר שיר השירים (זו"ה סז ע"א¹²¹¹) בענין אלפ"א ביתא דא"ת ב"ש בארוה שם בענין הזיווג של ז"ן, ואיך הקליפות מתרחקים משם בעת ההיא, ונמצא כי כאשר רחל נוקבא דז"א באה להזדווג עם ז"א, אז עשו שהוא בחי' קליפה, אע"פ ששורשו הוא בקדושה כנ"ל, הנה יוצא והולך אל השדה ההוא של החיצונים כנודע, בסוד (דברים כב כז) כי בשדה מצאה, שהוא מקום מדור כל הקליפות הנקרא סטרא דחרובא כנזכר בזוהר (ח"ב קפד ע"ב). ולפי שעשו נוטה אל הקליפה, לכך הולך אל השדה שהוא לצוד ציד, ואז יעקב יורש מקומו ולוקח ברכתו¹²¹² שהיא בחי' אותו הארה שהיתה נמשכת לו מן היסוד דאבא בהיותו עשו בצדו של יעקב, ועתה לוקחם יעקב כל אותן הברכות¹²¹². ואמנם

מאיר האוצר

¹²¹¹ עג ע"א (אוצרות). דפוס ישן דף נג ע"ב ובחדש עג ע"א וע"ב (לש"ו).

בשעתא דאיהי אמרת נזכירה דודיק מיין, אידכרת דהא ערלה אתיאי גו אינון אוכלוסין, לערבבא חדוהא, בגין למיטל חולקא בחדווא דקודשא. וכד איהי חמת ליה, דאחיד מסאבא בשיפולי מקדשא, כדן איהי אזעירת גרמה, בגין למיהב ליה תמצית דחיק וסתים, כמה דנביע מגו אבנא. וכדן ד' יהיב לאת ק', ואת ק' אתפשט בחדווא, לנטלא חולקא לגו מקדשא: ועל דכלה דא קדישא איהי, למסאבו לית לה למיהב, עבידת גרמה ד', כמאן דלא נטיל בגווה כל כך, ואיהי מסכנא, והכי אצטריך. וסימניך, ויאמר יעקב לבניו למה תתרא. דאתון בשבעא ובעותרא, הא חייבי ארעא גבייכו, אחזו גרמייכו מסכנין וכפינין. ועל דא אחזיאת גרמה בחדוה, ד': כד חמת, חייאת דא את ק', דאתפשטא כנחש דפשיט זנביה, ואתקיף ליה בחדווא, לינקא מן מקדשא, דכדן איהו אזדמן לערבבא חדוה, בכל אתר דחמי לה:

ע"י פת"ש גדלות דז"א פתח עא ז"ל: בכל עת זיווג אז הסט"א נמצא לקטרג, וכל זיווג הוא תחלה בסוד הבירור ממטה אל שורש מוחא סתימאה, ששם חמרא דמנטרא¹²¹¹ יין המשמח המשומר בענביו¹²¹¹ שהוא סוד שורש בוצד"ק עילאה שהוא תכלית המחשבה העליונה שיהיה הכל בשורת הדין וע"פ הבחירה ורוב המעשה שהוא עיקר השמחה בסוד¹²¹¹ יצחק, אלה תולדות השמחה והשחוק כו', והוא סוד יעקב שנטל הברכות מיצחק ע"י יין כמ"ש, (בראשית כז כה) ויבא לו יין וישת וגו', וארז"ל (ברכות ל"ד ע"ב) שהוא יין המשומר בענביו, והוא מ"ש בשעתא דאמרה נזכירה דודיק מיין וגו'¹²¹¹. וזה א"א להיות כי אם אחר הטהרה בסוד שבעת ימים נקיים להתנקות מסטרא דמסאבא דאחיד בשיפולי מקדשא להתברר מסוד ז' מלכין קדמאין דאחידין בסיומא דקדושה ביסוד דילה ששם הנחש אטיל זוהמא.

¹²¹² ע"י לעיל הערה 1210, וכהמשך דבריו שם: וכ"ז נמשך כל זמן שעדיין לא נגמר התיקון עד סוף אלף הששי שאז יתבררו כל הנשמות, וכל המדרגות של הקלקולים יתהפכו לתיקון ע"י המצות והתורה שעושים ישראל בכל יום, שבכל יום נעשים תיקונים חדשים וניתן שליטה לכל מאור אחר ששלט בו הרע ונתהפך לטוב, ואז נגמר תיקונו ועולה שרשו למעלה למוחא סתימאה בסוד התיקון הראוי לקיבול שכר באלף השביעי להיות נקבע מדה ומאור זה בהנהגת הנצחיות, והוא בסוד המוחין שהם מסתלקים למעלה בכל לילה ולמחר באים מוחין חדשים¹²¹² הארות אחרות מסוד שם מ"ה, להעלות ניצוצי שם ב"ן שכנגדו.

ונמצא שבכל זיווג מתבררים בירורים חדשים ומסתלקים מן הסט"א שאין עוד שליטה עליהם, וכל מדה ומאור שמתברר שתחלה היה פונה אל הרע להחזיקו, עכשיו הוא מסתלק ממנו, ונשאר הרע שכנגדו שקוע, והוא סוד הנשמות שיוצאים בכל יום נולדים ומסתלקים בסוד (קהלת ח ט) עת אשר שלט האדם באדם לרע לו, שע"י שליטתו ויעלו על ישראל, הטוב מתברר ומסתלק ויורד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לקיחת הברכות במרמה יובן כמ"ש בזוהר שיר השירים (סה ע"ב¹²¹³), כי אין סמ"א הולך משם רק ע"י מרמה ותחבולה שעושיין לו, שמכריזין שיבואו כל פמליא של מעלה לראות בכבוד המלך. ולו ע"ג והנה הקליפה הנקרא (קהלת ד יג) מלך זקן וכסיל, לא יחפז בתבונה לראות בכבודו של מלך, ואדרבא הולך מדעתו ומתרחק משם, ובין כך ובין כך מזדווג המלך במלכה, ויעקב לוקח ברכותיו. נמצא, כי אלמלא ידע¹²¹⁴ שכוונתן הוא להזדווג, לא היה הולך משם כדי לקחת חלק מן השפע שהוא הנשפע אז. וזהו המרמה שמרמין אותו, ואז ע"ז לוקח יעקב העליון ברכותיו של עשו, כי הנה אז יעקב הולך במקום עשו, ושם מקבל הארותיו שהוא סוד הברכות, ואז נשאר מקום יעקב פנוי, ושם באה רחל אשר היתה עומדת אב"א וחוזרת עם ז"א פנים בפנים בהיותה עומדת שם במקום יעקב, ואז מזדווגים יחד באופן שאין מקום לרחל לעמוד פב"פ עם ז"א להזדווג עמו, עד אשר ילך עשו אל השדה של חורבה כנודע, ואז יעקב יורש מקומו וברכותיו והארותיו, ואז רחל עומדת במקום יעקב, והבן הקדמה זאת¹²¹⁵.

ואמנם אין ענין זה רק אחר שמתו כל דור המדבר, כי אז נתבטל הארת דור המדבר הנקרא ג"כ לאה אשת יעקב כנ"ל, ובזה אין הפסק בין רחל העומדת במקום יעקב אל הז"א כדי להזדווג עמו, שאין שם בחי' דור המדבר כדלקמן בע"ה. אבל כל זמן שהיו

מאיר האוצר

כננדו הסט"א שהיה קשור בקדושה ומסתלק למטה לנוקבא דתהו"ר, וכן הוא בכל זיווג, והוא מ"ש הרב בסוד (בראשית כז ה) ויצא עשו אל השדה לצוד ציד וגו', שהוא בעת הזיווג שהוא בסוד הבירור, שאז מסתלק בחינת הסט"א שכנגדו סוד עשו למטה אל הקליפות, ואין לו שייכות וקשר אל הקדושה ואדרבא הקדושה נוטלת ממשלתה, שמקום העונש והדין שהיה מחזק את הרצועה בישא הנ"ל, עכשיו מתהפך לטוב ליעקב, ואדרבא מגיע לו הטוב מצד הדין אחר שקיבל עונשו ועמד לנגד הסט"א לעשות רצונו ית' מתוך הדחק, וז"ש הרב ז"ל, שאז יעקב יורש מקומו מצד השמאל, וע"ז נעשה זיווג בז"נ שאז רחל עומדת פב"פ עם ז"א ויש מקום לנוקבא לעמוד שם, אחר שפנה יעקב ממקומו לשמאל, והוא סוד עמוק מאד רמוז במליצת דברים אלו.

והיינו, שכ"ז שעשו עומד בשמאל של יעקב והוא שולט בקדושה, אז אין יעקב יכול לעמוד במדרגה זאת שיתקיים בסטרא דשמאלא מצד הדין, שבצד הדין יש קטרוג עליו, וא"כ אין מקום לכלל כנסת ישראל להתקן בסוד מ"ה דדכורא ע"י ז"א עד שמגיע זמן הזיווג שהוא בעת שנתקן ע"י ישראל וצדיקים שבדור איזה בחינה שיתברר מן הסט"א ע"י המצוה ועסק התורה המסוגל לזה, אז יוצא כרוז מסטרא דלעילא לראות בכבודו של מלך.

והכרוז הזה הוא הכח שניתן ממאורות שלמעלה להפריד הרע מן הטוב, שהקדושה תפנה עצמה למעלה והרע יסתלק ממנה, והוא אחר שכבר נתקן ואין לו צורך עוד בהנהגה זאת של הבחירה של ר"ק, ומתגלה עליו הארה למעלה מן מדרגת הזמן ולמעלה מגדר הבחירה שאין שם שליטה לרע, ואדרבא משם בא ביטולו וירידתו, והוא בסוד פנים דאור"א ע"ב קס"א, והוא הכבוד של מעלה שבא מסוד [ב'] מזלות נוצר ונקה דשם הכבוד, כמ"ש (אד"ר קל"ד ע"ב) דבעי לאוקיר דיקנא, שמשם הנקיון והטהרה במים טהורים כמ"ש לעיל (פתח סא) במקומו באריכות, ומשם שורש סוד הזיווג כמו שית' במקומו בס"ד.

ולכן ע"ז ירד עשו ונדחה ממקום הקדושה, והוא הליכתו לשדה מקום חורבה ושממון, והוא סוד הסירוס של הלויית¹²¹² שניטל הדעת ממנו¹²¹², כמ"ש (קהלת ד יג) מלך זקן וכסיל (תהלים עד יג) שברת ראשי תנינים, שניטל כחו סטרא דקדושה שבראשו, והוא סוד הערמה שהולכים עם הסט"א שניטל הידיעה מסוד הזיווג העליון, ואז הכח שניתן לו מתחלה ניטל ממנו וניתן לסטרא דקדושה.

והוא מ"ש שיעקב יורש מקומו, ואז יכולה נוקבא לבוא פב"פ עם ז"א שנעשה מקומו של יעקב פנוי ור"ל שאין מחיצה וקטרוג מבדיל, שכ"ז שיעקב לא היה יכול לעמוד ג"כ בסטרא דדינא, לא היה מקום לזיווג שלא היה שלמות לכנסת ישראל [מצד עצמם רק מצד שורש יעקב אביהם שגם ז"א אינו מגלה הארותיו] מצד עצמם, רק מצד יעקב העומד כנגדו שהוא מדרגתו התחתונה, והוא המחיצה העומדת שאין נוקבא יכולה לעמוד לקבל הארת ז"א עצמו פב"פ רק בעת הבירור, שאז נדחה עשו למטה ואז כל מדרגות הקדושה נוטלים לעצמם האורות של הסט"א, ויעקב עומד בשמאל ונוקבא היא באה פב"פ, והבן זה מאד.

תרומה קלד ע"א (אוצרות, לש"ו).***¹²¹³

כל חיוב צניעות בזיווג שלנו הוא משום תערובות חטא מצד תאות היצר כדי שלא יתאחו החיצונים באותו הזיווג הנעשה כנגדו בשורשו שלמעלה (ביאורים ח"ב יב ע"א)¹²¹⁴

יוצא אם כן שאין הפיכת פנים של ז"א בכלל, וצ"ע***¹²¹⁵

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דור המדבר קיימים, היה אותו הבחי' של לאה אשת יעקב הנקרא דור המדבר ששם במקומה, ולא היה זווג לרחל עם ז"א הנקרא ישראל. אבל הזווג היה מן יעקב עם בחי' לאה הזאת הנקרא דור המדבר כנ"ל. והנה אחר שנזדווגו רחל עם ז"א, אז עשו חוזר ובא מצידו מן השדה ונכנס במקומו, כי לא הלך משם רק ע"י מרמה שרימו אותו כנ"ל, כדי שלא יקבל את הברכות הניתנין בעת הזווג. וכאשר חוזר ורואה ומרגיש בדבר כי הכל היה במרמה כדי שיקבל יעקב הארותיו וברכותיו, ויהי אך יצא יעקב כו' ועשיו אחיו בא מן השדה (בראשית כז ל), וישב בצדו של יעקב כבראשונה, ששם הוא מקומו. ואז מרגיש איך יעקב לקח ברכותיו במרמה, ואז צועק בקול מר¹²¹⁶ על מה שרימוהו, כי הוא לא חשב שיזדווגו אז, שאלולי כך לא היה הולך כנ"ל.

שער לב פרק ג מ"תפא

ועתה נבאר ענין המרגלים וענין ג' מתנות טובות שנתן ולו ע"ד הקב"ה לישראל, באר, מן, ענני כבוד. על ידי משה אהרן ומרים, ואח"כ חזרו שלשתם ע"י משה. וגם יתבאר מה שכתבתי לעיל (פרק הקודם) כי בזמן דור המדבר היה הזווג מן יעקב ולאה הנקרא דור המדבר, ואחר שמתו נתבטלה לאה זו ונכנסת רחל במקומה, והיה הזווג מן ז"א עם רחל פב"פ. והענין כי כאשר מתו כל דור המדבר ואת בניהם הקים תחתם¹²¹⁷ ליכנס לא"ירפב, אז נתבטלה אותה הארה הנקרא דור המדבר אשת יעקב, כי ע"י החטאים שעשו דור המדבר, נתבטלה ונתעלמה הארה זו, ונכנסה לפנים תוך שורשה שהוא יסוד דאבא שבתוך הז"א, היא וגם הב' המטות אשר בב' הצדדין כנ"ל, שהוא כללות כל השורה הפנימי אשר קרובה לז"א נתבטלה כולה. כי הנה המטות ההם לא נשתמש בהם יהושע אח"כ כי נגזזו כמארוז¹²¹⁸, ולא נשתמש יהושע אלא בכידון¹²¹⁹ אשר בידו כנוצר בספר יהושע גבי מלחמות העי (יהושע ח יח), אבל לא במטה של משה, לפי שג' אורות אלו יוצאין מיסוד אבא שהוא בחי' משה, לכן במות משה נסתלקו אלו האורות. ובוה תבין טעם גדול למיתת משה ודור המדבר ולא נכנסו לארץ כנען, ובניהם דרא אחרא נכנסו, וזה תימא גדול. והנה בוהר (פרשת בראשית דף כא כב ע"א) ביארו דבניהם היו מסטרא דיהושע דאיהו סיהרא, שהוא רומז ברחל נוקבא דז"א, והיא הנקראת ארץ ישראל לכן נכנסו שם. אבל משה ודורו שהיו מבחי' ג' האורות הנ"ל שיש להם מעלה יתירה, לכן בהסתלקותן נסתלקו גם הם, כי משם שרשם, כי בעודם קיימים לא היו זוו"ן מזדווגים, רק אלו יעקב ולאה הנקרא דור המדבר, אשר משם יצאו נשמות דור המדבר מן הזווג הנ"ל, וכשנסתלקו, נסתלקו גם הם ובניהם שהיו מזווג רחל וישראל, שזכו ליכנס לא"י כי ארץ

מאיר האוצר

¹²¹⁶ מכאן שכל קרבן נותן לחיצונים חלק כדי שלא יסובב על ידי זה קטרוג וצעקה מהחיצונים (דע"ה ח"ב קנו ע"ד)

¹²¹⁷ מלה"פ יהושע ה ז - ואת בניהם הקים תחתם אתם מל יהושע כי ערלים היו כי לא מלו אותם בדרך.

¹²¹⁸ עי' ר' בחיי שמות יז ה

¹²¹⁹ עי' רבינו בחיי שמות יז ה וז"ל: והנה ההפרש שבין המטה והכידון כהפרש שיש בין נבואת משה לנבואת יהושע והמטה מספרו ידוע¹²¹⁹ וכידון הוא המלאך¹²¹⁹ והבן זה כי נבואת משה היתה מאמתת כח העליון בלתי אמצעות מלאך ונבואת יהושע היתה על ידי המלאך שחזר למקומו אחר מות משה עבד ה' והחילוק שבין נבואת משה רבינו ליהושע כחילוק שבין השמים לארץ כי זה פועל וזה מקבל ולכן כל ימי משה אכלו לחם מן השמים שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים כיון שמת משה רבינו ובאו לרשותו של יהושע אכלו לחם מן הארץ שנאמר (יהושע ה) ויאכלו מעבור הארץ ומזה הענין היה שהטיל משה על יהושע מלחמת עמלק בארץ ולקח לעצמו מלחמת השמים להפיל כחו של עמלק ולעקרו מן העולם ועל ההפרש שיש בין נבואת משה ונבואת יהושע דרשו רז"ל פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה ובאור זה כי מעלת נבואת משה מן הפועל ומעלת נבואת יהושע מן המקבל כי כן המאורות האלה חמה ולבנה זה פועל וזה מקבל

מאיר האוצר על אוצרות חיים

היא נקבה כנודע, וישראל הוא בעלה ז"א, וזהו א"י. וזהו ענין שאמר משה לישראל לאותן שזכו לא"י (דברים ד ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם, פי' כי ה' אלהיכם הוא הז"א ורחל¹²²⁰. והנה דור המדבר לא היתה דבוקה בז"א, אבל רחל היא אב"א בהתדבקות גמור עם ז"א, עד שצריך נסירה להפרידן כנודע. ואמר להם ואתם הדבקים ממש בה' אלהיכם, לפי שאתם מבחי' רחל הדבוקה עמו, לכן חיים כולכם היום לכנוס לא"י שהוא כנגד רחל. אבל דור המדבר אבותיכם תמו כולם ומתו, כי אין {לז ע"א} להם אותו התדבקות, ולכן אינם נכנסים לא"י שאינם מבחי' זו, וזהו ואתם הדבקים למעוטי אבותיכם.

שער לב פרק ד מ"ת^{רפ}

ונבאר ענין המרגלים, מה היה כוונתן לכנוס לא"י אחר שאינם מבחי' זו כנ"ל, וגם משה ע"ה מה עלה בדעתו, וגם למה הש"י לא נתרצה בשליחות ההוא, וכמארז"ל (סוטה לד ע"ב) שלח לך לדעתך אני איני מצוה לך. וגם לידע מה הם בחי' מרגלים בעצמם, והשליחות והפעולה בעצמה מה עניינה, ומי הם יהושע וכלב שהיו בכלל המרגלים, ויצאו אה"כ מכללם.

אבל הענין הוא, כי הנה נתבאר, שמשה הוא בחי' יסוד אבא שבתוך ז"א מהחזה ולמטה¹²²¹, ואע"פ שהארותיו הם ב' מטות ודור המדבר כנ"ל, עכ"ז היתה כוונתו לתקן גם את רחל, אע"פ שהיא מהארת אמא, אף בזמן שהארת דור המדבר קיימת, ויהיו שתיהן מאירות, ותזדווג רחל עם ז"א בסוד (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ, כי אבא הנקרא חכמה, בטבעו לאהוב את בתו היחידה בין ז' הבנים כנזכר בספר הבהיר. ולסבת תקון זה שלח מרגלים ההם אל א"י שהיא רחל כנ"ל. והנה המרגלים האלו הם ניצוצי הארת^{רפ} משה יסוד אבא, אשר בהאירם ברחל הנקרא א"י נקרא מרגלים שהולכין לרגל ארץ לא להם, כי שרשם אינם משם רק מהארת דור המדבר כנ"ל. והנה בחי' אלו הניצוצין הנקרא מרגלים המשולחים מיסוד אבא אל רחל ארץ כנען הוא באופן זה, כי הנה נודע כי יסוד אבא הוא מוקף ומסובב מן האורות דאמא המגולים מהחזה ולמטה¹²²². ונודע (לעיל פרק א') כי אורות דאבא יוצאין דרך פני ז"א ולחוץ, ואורות דאמא יוצאין דרך אחורי ז"א ולחוץ אל רחל. והנה כמ"ל כי ביציאת אורות דאבא דרך פני ז"א ולחוץ להאיר ביעקב, פוגע באורות אמא מה שכנגד פנים, ומוציאן עמו לחוץ^{רפ} ביעקב ודור המדבר, באופן כי גם ביעקב יש קצת אורות דאמא. הנה כך, בהיות אורות דאמא העומדין מצד הפנים ביסוד דאבא, רוצין לחזור אל האחור ללכת להאיר ברחל, פוגעים ביסוד דאבא ובוקעין אותו ועוברין בתוכו^{רפ} ויוציאין לחוץ אל הנוקבא רחל, וזהו ענין ניצוצין של אבא הנקרא מרגלים ששלח משה לתור את הארץ, שהוא מבחי' יסוד דאבא כנ"ל. והנה בכח אלו הניצוצין והארות^{רפ} של משה הנקרא מרגלים, חשב משה שבכחם ועל ידו יתקן רחל ותחזור עם ז"א פב"פ אפילו בזמן שדור המדבר קיים, כי גם האורות האלו משם הם¹²²³. וז"ס הפסוק שאמר (במדבר יג ב) שלח לך אנשים, כלומר משלך, כי אנשים אלו שלך ומניצוצות שלך הם כנ"ל. והנה לא עלה בידו תיקון זה, כי לא היה אפשר לרחל להתקן אז ע"י אלו המרגלים בלבד בזמן דור המדבר, לכך מתו כולם ולא נכנסו לארץ, זולת יהושע וכלב לסבה שנבאר בע"ה¹²²⁴.

מאיר האוצר

¹²²⁰ ז"א הוי,ה ואלקים רחל.

¹²²¹ זה פעם הראשון שמוזכר בחי' זו, שהוא בדווקא מתחת לחזה, וצ"ע*##

¹²²² כלומר יסוד אבא מוקף מאורות אמא עד החזה ולמטה מהחזה הוא לא מוקף ולכן אז הארת יסוד אבא מגולים

¹²²³ עי' דע"ה ח"ב קכט ע"ג שכמה נשמות היו מסטרא דאמא בדור המדבר.

¹²²⁴ עי' פת"ש גדלות דז"א עב וז"ל: הנהגה העקרית ע"י רחל נוקבא מלכות השרשית של אצילות, שהיא מסודרת ע"פ הנהגת ו' אלפי שנים שיהיה עולם כמנהגו נוהג ותחתונים עוסקים

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שער לב פרק ה מ"תכ"ח

וקודם שנבאר אותן, נבאר מאמר א' הובא בוזהר ולו ע"ב) (פרשת תצוה קפד ע"ב) בתרין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא סטרא דקדושא חד דילה וחד דעלמא דאתי בו, אשתכחו תלת נקודין בעלמא. קיצור הדברים הוא, כי ג' נקודות הם: א', נקודה עלאה ממירא בנ"ע. וא', נקודה בירושלים אמצעית דישובא¹²²⁵ לחוד, ולא לכולי עלמא כמו נקודת ג"ע. ג', נקודה דסטרא אחרא דחרובא. וזהו ביאור המאמר זה, והוא דרוש נעלם וראוי להעלימו, כי כבוד אלקים הסתר דבר (משלי כה ב)¹²²⁶. דע, כי הנה בראש יש כמה מיני נקבים וחלונות באותן הכלים לצאת מתוכן הכלים^{רפ"ט} להאיר בחוץ, והם אזנים עינים

מאיר האוצר

בישוב הארץ ונתתי גשמיכם וגו' (ויקרא כו ג) ולא כמו במדבר שהיה הנהגה מחודשת לשעתו כפי הצורך למתן תורה וכו' והנהגה זאת העיקרית ע"פ התורה והמצוות וע"פ עבודת ישראל התחיל מזמן שבאו ישראל לארץ, שאז נקבע כל סדרי עלמין דלעילא על מכונם וכל הפרטים מסודרים כראוי, וכמ"ש משה בשירת הים (שמות טו יז) תביאמו ותטעמו בהר נחלתך וגו', ואז מכון לשבתך פעלת ה' מקדש וגו', ר"ל שכאשר נקבעו ישראל בארץ להיות מקיימים שם התורה והמצוות אחר שנגמר סדורם ונתיתנם ע"י משה עבדו. וכו' ומשה רבע"ה רצה במחשבתו להיות נקבע ענין הנהגה זאת שבמדבר גם בעת שנוקבא העיקרית הנהיג העולם בהיותם בארץ ורצה לבנות פרצוף רחל ע"פ הארות של יסוד אבא שנתגלו בזמנו, שגם סדר הנהגה הקבוע בארץ יהיה ע"פ שניהם, והיינו שרחל תנהיג ע"פ סדור המאורות הנוראים הגלויים במדבר וע"פ סדורה הקבוע, והיה כוונתו שע"ז תהיה הקדושה שולט במהרה על הסט"א ויבוער רוח הטומאה במעט זמן, שהרי מאורות העליונים וגילוי כבודו ית' נמצא בכל עת, וכו' וז"ס מ"ש הרב ז"ל, שענין כוונת משה בשילוח מרגלים היה לשלוח ניצוצי יסוד אבא גילוי שורש ויסוד חכמה העליונה בארץ. וכו' וזה היה ענין שלוח המרגלים שהם י' שרשים מי' שבטים כלל עשר ספירות דחכמה, והיה נקבע ע"ז גילוי החכמה בארץ, והיה רצונו לשלוח אל הנוקבא רחל שעמדה אז באחורי ז"א, ר"ל שהנהגה העיקרית הזאת לא נתקנה עדיין פב"פ להאיר על הארץ בזיווגא דדכורא ובסוד התיקון שהוא הזיווג, אלא עדיין היה אב"א עם ז"א ר"ל נבלע בשרשו ואינה מאירה בהארת פנים, שעיקר הנהגה היה בהארה המחודשת של לאה אחורי יעקב שהוא דור המדבר כמ"ש, והיה רוצה לבנות בנין זה להביאה פב"פ בחיבור גילוי אור יסוד חכמה העליונה גם בזמן שדור המדבר קיים, ר"ל שיהיה קיים הנהגת דור המדבר להיות נקבע גם בהנהגת רחל נוקבא הקבוע, אבל לא יצאתה מחשבתו לפועל שבלתי אפשר להיות נבנה בנין רחל עד שנתבטל אותו סדר הנהגה המחודשת הזאת שלא היה רק לאותו הדור לבד בשביל נתינת התורה, וכאשר נגמר ונמסר למשה כל התורה בשלימותה, אז צריך שיתבטל סדר זה וכמ"ש.

והנה מה שיש להקשות בדבריו הקדושים, הוא שהרי לפי הנראה מפשטות הכתובים, הוא שהמרגלים שהוציאו דבת הארץ הוא שגרם מיתת דור המדבר שלא נכנסו לארץ, ואלמלא כן היו נכנסים שם, אבל הוא סוד גדול שבאמת לולי חטא המרגלים היו נכנסים כולם לארץ בלא הליכת המרגלים אלא כולם ביחד, והיה מתבטל הנהגה זאת והיה מתבנה בנין הנוקבא מסטרא דלעילא ע"י אימא שמשם עיקר בניינה, שגם הנוקבא היתה חוזרת פב"פ עם ז"א, ומצד הארת נשמות של כלל ישראל שהיו נכנסים שם היה בניינה קבוע, והיה הברור מתברר בהדרגה באופן שלא היה התגברות לסט"א, ולא היה נחרב המקדש, ולא גלו [נצ"ל היו גולים] מארצם, ובאמת כל זמן שלא נכנסו כל ישראל לארץ לא היה אפשר לה להתבנות ע"י המרגלים לבד, כיון שעדיין הנהגת דור המדבר שולט, ולכן כששלח מרגלים בעוד שהיו ישראל במדבר, לא היתה עדיין מתוקנת כראוי, וע"ז הוציאו דבת הארץ לאמר (במדבר יג לב) ארץ אוכלת יושביה היא וגו', שעדיין לא היתה מתוקנת כראוי, ועדיין היה אחיזה לסט"א נגד רחל שלכך הוצרכה להיות אב"א עם ז"א, כאשר יבואר במקומו (נוק' דז"א פתח כה) בס"ד.

והוא סוד מ"ש (סוטה ל"ה ע"א) כי חזק הוא ממנו, כביכול אין בעל הבית יכול להוציא כליו משם, שהוא סוד הכלים של ב"ן שלא היה להם תיקון כראוי בסוד ב"ן, וחשבו שח"ו מצד הבחירה שניתן רשות ושליטה לרע אין הדבר ברור שיהיה הכל חוזר לבסוף לקדושה, שהרי כך היה הרצון שהרע תעשה את שלה, ובאמת הכל מקושר בקדושה עליונה כמ"ש למעלה, ולזה נגזר מיתה על דור המדבר שכאשר יקומו בניהם אחריהם ואז יתבטל הנהגה המחודשת ותתבנה הנהגת נוקבא העיקרית על מכונה, אז יכולים לכנוס לארץ ולא יטעו עוד, והבן סוד העמוק הזה כי א"א להרחיב הדיבור יותר, ודי בזה.

ע"י ע"ח שער ציור העולמות עשיה פרק א' וכן מאמרי רשב"י תצוה, דהיינו מקום קבלת

שפעת הת"ת

ע"י זהר אמור קה ע"ב@.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נחירים ופה, ז' חלונות. אבל הגוף הוא סתום ומוכרח הוא שיהיה בו חלונות לצאת לחוץ האור הגנוז תוך הכלים ולהאיר אל העומדין שם הם הנבראין כולם. והנה מצינו ראינו ג' נקבים בגוף, ב' מהם דרך פנים, והם נקודת פי הטבור ונקודת פי האמה, ונקב א' באחור שדרך בו יוצאין השמרים אל החצונים, ואלו הם ג' נקודות הנזכר כאן. ואע"פ שנקודת הטבור סתומה, בהכרח הוא שמשם יוצא קצת הבל"ג, כי בהיותו התינוק בסוד העיבור טבורו פתוח כנודע (נדה ל ע"ב).

והנה תחלה צריך שתדע, כי לא יצדק לשון נקודה¹²²⁷ רק אל בחי' היסוד, בין שיהיה יסוד דכורא בין שיהיה יסוד נוקבא, אבל עיקרו הוא ביסוד נוקבא, וזכור כלל זה להבין לשון הזוהר בענין הנקודה ההיא. והיא הנקרא נקודה אמצעית, כי בחי' נקודת היסוד הוא באמצעית הגוף, וא"כ צריך עתה להודיע איך ג' נקבים הנ"ל כולם הם בחי' נקודת היסוד דכורא או נוקבא.

ואמנם ב' נקודות בדרך הפנים שהם הטבור והיסוד. והנה הטבור הוא גם כן נקודת היסוד, כנודע שיסוד דאמא המתלבש תוך ז"א מסתיים בחזה דז"א, ותכף תחתיו הוא הטבור שהוא ענין יציאת האורות מיסוד דאמא המסתיים בחזה, ומרוב הארתן בוקעים ויוצאין לחוץ במקום הטבור. לכן פי הטבור סתום בסוד אמא עלאה הנקרא עלמא דאתכסיא (זהר ח"א קנב ע"א), וזה הוא נקודה דנטלה מאמא עלאה טמירא כו' (זהר ח"ב ריא ע"ב), כי היא נקודת היסוד דאמא אשר בטבורא דז"א, ונקודה תתאה (זו ר"ג) היא פי היסוד דז"א ממש. ואע"פ שעיקר פיר"ג הנקודה אינו אלא יסוד דנוקבא, כי הנה נתבאר אצלינו בענין שיעור קומת פרצוף רחל מהחזה ולמטה באחור ז"א, איך ת"ת דרחל שהיא גופא דילה מכוון נגד יסוד דז"א, ושניהן מסתיימין כאחד, נמצא כי פי היסוד של הזכר הארה היוצאת משם הוא ממש כנגד יסוד רחל שבאחוריו. נמצא, כי זו הנקודה תתאה שהוא ביסוד דרחל ר"ג, אינה באתכסיא כמו היסוד דאמא, שהיא מלוכשת תוך ת"ת ז"א ממש, אשר זהו סבת קריאתה עלמא דאתכסיא, כי ז"א מכסה ומלבישה כמבואר אצלינו ע"פ ספר"צ סוף פ"ק (מז ע"ב) באומר, אתא מפתחא דכליל בשית ומכסה פתחא, והבן זה. ואמנם נקודה תתאה זו, שהוא פי היסוד דז"א, אשר ג"כ שם הוא יסוד דרחל מכוון כנגדו כנ"ל, הנה כנגדן יש נקודה ג' באחור דז"א, שדרך בו יוצאין השמרים אל החצונים כנ"ל. ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, כי גם בזה שייך בחי' היסוד, כי שם בחי' יסוד של הנוקבא של הקליפות המכוון ממש ולו ע"ג נגד נקודת האחור הזה שבקדושה, והוא נקרא נקודה דהורבא כמ"ש.

ועתה נבאר מאמר הנ"ל, בתריין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא. הנה נתבאר אצלינו כי בחי' עולם הוא ז"א¹²²⁸, כמ"ש (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה, שהוא הראשון מן הו"ק דז"א. ונודע, כי הז"א הוא עץ חיים מהלך ת"ק שנה (פסחים צד ע"ב), בסוד ה"ח המתפשטין בו, וכל א' כלול עד ק', הרי ת"ק. וכן העולם כולו מהלך ת"ק שנה, נמצא כי כל העולם כולו הוא בחי' ז"א. ואמנם צד פנים שלו הוא קדושה גמורה, וצד האחוריים שלו יש שם אחיזה¹²²⁹ אל ר"ג החצונים כמ"ש. והנה צד הפנים מתחלק לב' בחי',

מאיר האוצר

¹²²⁷ עי' שער מאמרי רשב"י תרומה & כי בכל ספר הזהר אינו קורא נקודה אלא ליסוד דמלכות (ביאורים ח"א ו ע"ב), שורש המלכות הנה הוא באמת למעלה מכולם והיא עולה למעלה מהכל כי היא מהמלכות דא"ס ית"ש אשר בה נעשה הצמצום הראשון והוא בהנקודה האמצעית שבה יסוד הנקודה אמצעית הרי כתב הרב בהארת המוחין פ"ה ע"ש והוא האויר שהיא בהנוק' (דע"ה ח"ב קנח ע"א).

נקודה הוא על יסוד ומלכות (כללים ח"א יג ע"ג)

¹²²⁸ עי' אד"ר קלד ע"ב שימי עולם שייך לז"א.

¹²²⁹ עי' זוה"ק פקודי רכ"ז סע"א אע"ג דפרישו (ר"ל הפרש והבדל) אית לקודש מן החול חולקא חדא אית ליה בקדושא מסטרא דשמאלא כו' והוא בהגבורות דהאחוריים כנז' וע' בדברי הרב בשער הקליפות (פרק ג) ושם (פרק ב') בתחילתו וזהו הענין דעץ הדעת שהיה בתוך הגן עדן הגם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כי מחציו ולמטה אשר שם האורות של החסדים דאמא מגולים, שם הוא בחי' הישוב שבו שוכנים ועומדים שם בני אדם, וכנגד המקום הזה עצמו מן האחור הוא מקום עמידת רחל נוקבא דז"א, וזה סוד שנקרא רחל ארץ כנ"ל, בסוד א"י, ארץ ז"א הנקרא ישראל, לפי שבשיעורה יש שיעור הישוב הנקרא ארץ, על שם שהיא מריצה את פירותיה, כמארז"ל¹²³⁰ רצו. אע"פ שהיא עומדת באחור שהוא מקום חורבה, סופה לחזור בפנים בעת הזווג, ושם לא יש אחיזה אל החיצונים כנודע, לכן נקרא רחל ישובא לא חורבא ח"ו, כי חוזרת פב"פ בעת הזווג. אמנם מחציו של ז"א ולמעלה מצד הפנים שהוא מהחזה ולמעלה, אין כנגדו ישוב כי הארותיו¹²³¹ הם סתומים ואין האורות נמשכין לחוץ כדי שישבו בו בני אדם, לכן נקרא (זהר ח"א קנב ע"א) עלמא דאתכסיי אר"י סתימא, ושם מקום לאה כנגד האחור אשר איננה נקרא ארץ, ואינה בחי' ישוב, כי גם היא נקראת עלמא סתימא כמ"ש אצלנו. אמנם שם מחציו ולמעלה מצד הפנים הוא מדור אל הנשמות העליונות¹²³² הנקרא ג"ע הארץ, אשר עליה נאמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, עלמא סתימא.

והנה כאשר נעריך כל אורך גופא דז"א, יהיה (כל) נקודת מחציתו פי הטבור אשר כנגדו ג"ע הארץ, שהיא נקודה טמירא אמצעיתא דכל סטרין, בין בבחי' ישוב בין בבחי' חציו העליון שאין בו ישוב כנ"ל, ושם באמצעיתו יש ההוא עמודא דנעיץ באמצעיתא כנו' בזוהר (ח"ב קל ע"ב). וכאשר נחלק הישוב לבדו, שהוא מחציו דז"א ולמטה עד סיום הרגלים, יהיה הנקודה האמצעית בפי היסוד דז"א, אשר נקודה זו נקרא ירושלים, שהיא באמצע הישוב כנודע (תנחומא קדושים י), והיא נקודה דאתגלייא. ואמנם מצד האחור דז"א מחציו ולמעלה, אין בו דבר כלל, ומחציו ולמטה יש בו נקודה ג' באחור אשר משם יוצא פסולת ושמרי המאכל, ומכאן יוצא הארה אל החיצונים. וז"ס שהקליפה וע"ז נקרא צואה בלי מקום (ישעיה כח ח), וכמ"ש (שם ל כב) צא תאמר לו, כי משם הם נזונים, ומצד הפנים אי אפשר לחיצונים להתאחו, לכן הושם הצינור זה באחוריים, כי שם הם נאחזים וניזונים. וז"ס שיש ע"ז הנקרא פעור, אשר עבודתה בכך לפעור עצמו ולהוציא הוזהמא אליה, כי זהו מזונה ממש, ואין שפע נמשך לה כי אם עדין. והנה יסוד דאבא הוא מן החזה דז"א ולמטה, והוא ממש מכוון מבפנים נגד נקב וצינור האחור הנקרא פעור. וזשארז"ל (פדר"א מד) ע"פ (דברים ג כט) ויקבור אותו בגי מול בית פעור, כי כל זמן שפעור עולה ומקטרג רואה את משה קבור שם, שהוא יסוד אבא¹²³³, ונטמן שם, ונרתע ושב לאחוריו ואינו מקטרג על ישראל, והדבר מבואר. ובענין פרעה מלך מצרים בארנו ענין זה של פעור, איך הוא קשור עם העורף שהוא פרעה, וע"ש היטב, ושם נתבאר¹²³¹.

והנה נקודה זו נקרא נקודה דאמצעיתא דחורבא דעלמא¹²³², שהוא מקום אחיות הקליפות המחריבין את העולם, ולהיות שהם בחי' חורבן ושמוון, לכן לא הושמה נקודה אחרת שנית (פי' בחצי העליון דז"א באחוריו)¹²³³, ואינו דומה לצד פנים שיש בו ב' נקודות

מאיר האוצר

שהיה אז בדרגא דהנוק' דאצילות אך עכ"ז הנה היה שם מקום אחד אשר בו היה עדיין רושם דתוקף הגבורות והדינין של עולם התוהו אשר לא נתקן עדיין ושם היה שורש של כל הקליפה והרע (דע"ה ח"ב לט ע"ד)

¹²³⁰

¹²³¹ צ"א □ אם כוונתו לשער מאמרי רשב"י (פרשת תצוה לב ע"א) ודע כי כמו שכאן למטה יש אחיזה אל החיצונים בסוד פעור כך יש אחיזה אל החיצונים מכוון כנגדו ממש בקו ישר במקום העורף של ז"א וזהו סוד כי פנו אלי עורף ולא פנים והנה עורף אותיות פעור. וכבר נתבאר אצלנו כי פרעה מלך מצרים היתה אחיזתו שם ולכן פרעה אותיות הערף וגם הוא בגימטריא עורף עם הכולל גם כל אנשי מצרים נאחזים שם ומשם יניקת ממשלתם וכבר נתבאר במקומו כי שם בגרון הוא המוחין דקטנות דאלהים והיו יונקים מצד אחורי הגרון מאותם האלהים במקום הנקרא עורף ועיין בבואר ברכת אשר יצר כו' ענין פעור הנזכר פה:

¹²³² קודם לחטא דעץ הדעת טו"ר היה רק במקום מדבריות (דע"ה ח"ב קמט ע"ב)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כנ"ל. ומעם הדבר לפי שבאחור הוא מקום סטרא דחורבא, לכן נגד חצי התחתון, שהוא ישוב עולם הזה (לו ע"ד) התחתון, יש כנגדו אחיזה אל החצונים שהם בחי' נקודת האחור כנ"ל, שהוא הנקרא נקודה דחורבא, אבל בחציו העליון, שהיא בחי' ג"ע הארץ, הנקרא אימא עלאה סתימאה, אין שם כנגדו אחיזה אל החצונים מצד האחור, כי אין החצונים נאחזין באמא כנודע, לכן אין באחור רק נקודה א' לבד בחצי התחתון, אבל מצד הפנים הם ב' נקודות. והנה ז"ש לשון המאמר, בתרין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא כו"ש סטרא דקדושה כו', פירש ב"ש נקודין אלו שניהן הם בצד הפנים של ז"א הקדוש, אשר אין שם רק סטרא דקדושה לבד, פירוש שאין אחיזה אל החצונים בהם רק בנקודת האחור לבד. וקרא לבחי' צד הפנים סטרא דקדושה לסבה הנ"ל, וכיאר עניינם ואמר, כי הנקודה א' תתאה הלא היא ירושלים כי היא למטה ארץ"י השפלה, לכן איננה נקרא סתימאה, כי הרי היא גלויה לעין כל בריה.

וז"ס (תהלים נ ב) מציון מכלל יופי אלהים הופיע¹²³³, ירצה כי מציון הוא יסוד דז"א אשר היסוד הזה נקרא מכלל יופי"ה, בסוד (בראשית לט ו) ויהי יוסף יפה תואר, ובסוד (ויקרא יט לב) והדרת פניו זקן, כנודע. הנה מבחי' ציון הנזכר אלקים, שהיא מלכות הנקראת רחל, הופיע וקבלה הארתה משם ע"י ציון שהוא היסוד דז"א כמבואר אצלנו ענין הארה זו, והוא ענין הה"ג שבז"א שיורדין עד היסוד, ומשם ניתנים אל הנוקבא העומדת באחור (נ"א דרך אחור)¹²³⁴ בדעת שלה. ולא עוד, אלא שאפי' הב' חסדים המגולין הניתנין ג"כ לרחל אינן ניתנין אליה עד שירדו תחלה ביסוד דז"א, ואח"כ עולין משם בסוד אור חוזר, ואז ניתנין אל רחל כנודע. נמצא, כי כל הארות רחל הנקראת אלקים הוא מציון"י מכלל יופי, שהוא יסוד דז"א. וכבר נודע כי הוי"ה אלקים הוא חיבור ז"א ורחל, לכן ירושלים שהיא בחי' רחל¹²³⁴ היא כנגד פי היסוד של ז"א הנקרא נקודה תתאה.

אמנם נקודה העליונה הנה היא נקוד' עלאה סתימאה, והיא נקודת טבור שהוא סתום, וזהו נקודה עלאה למעלה ממקום נקודה תתאה שביסוד כנ"ל שהיא תתאה ופתוחה. אבל נקודת הטבור עליונה וסתומה והיא בחי' ג"ע הארץ, בחי' אמא עלאה"ש הסתום מעין כל בריה, בסוד (ישעיה סד ג) עין לא ראתה וגו', גם היא עלאה בסוד (תהלים כד ג) מי יעלה בהר ה'. והנה נקודה עליונה היא אמצעית לכל ג' נקודות, כאשר אנו משערין כל אורך העולם ישוב וחורבה, שהוא כל בחי' ז"א. נמצא שנקודת הטבור מחצית הגוף ממש כנ"ל, אבל נקודה תתאה היא מחצית בחי' ישוב שהיא רחל כנ"ל. והנה כנגד נקודה זו תתאה אשר בצד פנים, יש מכוונת נגדה ממש בצד האחור נקודה אחרת השלישית, ונקרא נקודה דחורבא כי שם נאחזין החצונים כנ"ל.

ונחזור לענין יהושע וכלב, כי אלו לבדם נמלטו ונתקיימו ונכנסו לארץ, לפי שאינם מבחי' מרגלים כנ"ל, רק הם בחי' ב' הבלים ואורות הנ"ל, שהם מפי"ש הטבור ופי היסוד, ומשם יוצאין יהושע וכלב, ובזה תבין איך הם מכלל דור המדבר ועם כ"ז נתקיימו ונכנסו לארץ. והענין הוא, כי להיות האורות אלו יוצאין מצד הפנים של ז"א, מקום שדור המדבר עומד שם, לכן הם מתערבין עם דור המדבר ונכללין עמהם. ועוד טעם אחר, והוא כי דור המדבר יוצאין מחצי"ב ת"ת תחתון של ז"א, שהוא מהחזה ולמטה, וגם ב' האורות הנ"ל הם יוצאין למטה מן החזה ולכן מתערבין יחד, אבל להיות כי האורות אלו הם יוצאין מן גופא דז"א בעצמו"י, וסבת האורות האלו הם מחמת ריבוי אורות של אמא המתפשטין תוך גופא דז"א, לכן הם בוקעין גוף ז"א, וכיון שמוצא פתח פתוח שהם פי הטבור ופי היסוד דז"א, יוצאין דרך שם לחוץ. נמצא, כי האורות האלו עיקרם מן אורות דאמא, ולכן

מאיר האוצר

¹²³³ נקודת ציון אהל מועד והוא יסוד דהמלכות שהוא נקרא נקודת ציון (הקדו"ש פט ע"א).
שעה"פ דף קט ע"א (הגוב"י) צ"ל קמט ע"א (לש"ו).

¹²³⁴ ע"י תיקון הירח פרק ג' ולקמן שער לד פרק ב' אות ח' בסופו (דף מו ע"א בהג"ה) (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אין להם שייכות לדור המדבר שהם אורות דאבא, לכן נכנסין אלו לא"י שהיא רחל שהיא מצד אורות אמא. ובפרט כי אלו הב' הם אורות גדולים (לח ע"א) מאד, כי יהושע וכלב לבדם לקחו כל הב' אורות אלו, לכן היה בהם כח לכנוס לא"י. וז"ש (במדבר יד לח) ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההולכים לתור את הארץ, פירוש כי גם הם הלכו בחבורת אנשים מרגלים ההם אע"פ שאינם מכללם, לכן נתקיימו וחיו ולא מתו. ושכחתי מה ששמעתי ממורי זלה"ה בזה איזה מהם ביסוד ואיזה מהם בטבורי, יהושע או כלב, ואני מסופק אם שמעתי כי כל"ב גימטריא ב"ן שהוא הוי"ה במילוי ההי"ן היוצאת מן יסוד ז"א אל הנוקבא רחל, אבל יהושע הוא יותר עליון ממנו והוא מהטבור. אבל היותר נלע"ד שהוא בהיפך כי יהושע הוא הבל היוצא מיסוד דאתגלייא הבל רב וגדול, וכלב הוא הארת הטבור שהוא הארה מועטת לפי שפתחה סתום כנ"ל, לכן היה יהושע מלך על ישראל משא"כ כלב. וגם כי הרי יהושע מיוסף אתי, והוא יסוד, א"כ הבל היסוד הוא יהושע שט"ו¹²³⁵.

שער לב פרקו מ"ת שט"ו

והנה כאשר מתו דור המדבר ויקומו בניהם תחתיהם אשר נכנסו לא"י, אז נתבטלה השורה הראשונה אשר היתה סמוכה אל הז"א, והם דור המדבר וב' המטות הנ"ל. והנה כנגד ג' אבידות אלו ניתן להם ג' מתנות טובות: באר, מן, וענני כבוד. לכן נקרא מתנות, כי הם מתנות חדשות¹²³⁶. ואמנם לא חזרו ג' מתנות אלו במקום ג' הארות הראשונים ש"ן שנתבטלו, רק בחי' הבאר לבדה עומדת במקום דור המדבר, אבל המן וענני כבוד לא האירו במקום שהיו תחלה ב' המטות כמ"ש בע"ה. וטעם הדבר, לפי שהבאר הוא בחי' הסלע שהיא רחל נוקבא דז"א, וכאשר קם דור ב' אשר עליהם נאמר (במדבר כ א) ויבואו כל העדה מדבר ציץ בחדש הראשון ויצמא שם העם למים, והוא כי תחלה היתה נמשך השפע מהארה הנקרא דור המדבר, וכאשר נתעלמה ונתבטלה בשרשה ביסוד אבא שביסודי"ה ז"א, אז צמאו למים כי לא היה להם מאותה הארה רק מבחי' רחל שהיא א"י והיא הבאר כנ"ל, לכן הצריך לתקן את רחל נוקבא דז"א ולהחזירה פב"פ עמו בבחי' זונג ממש, ומשם ימשך להם השפע הצורך להם, ואז שתו מי השפע מן הבאר ההוא, ותשת העדה ובעירם (שם יא), ואז נאמר שירת הבאר (במדבר כא יז) אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, וכמ"ש בסיום הדרוש הזה ענין פסוקים אלו. לכן נבאר תחלה ענין ג' האורות אלו איך עומדים, והם באר מן ענני כבוד.

הנה כבר נת"ל איך יסוד של אבא מלובש תוך יסוד אמא, בהיותן שניהן תוך גופא דז"א, והחסדים המגולין היוצאין מיסוד דאמא במקום החזה דז"א, ומשם ולמטה, והנה הם מקיפים וסובבים היסוד דאבא. גם נת"ל כי הארות של אבא יוצאין מחוץ לז"א, ומאירין ליעקב ודור המדבר דרך פנים של ז"א ב' שורות זו לפנים מזו, וכל שורה כלול מג' כנ"ל. והנה גם נת"ל כי גם מב' צדדי ז"א מצד ימיני של נצח דז"א ומצד שמאל של הוד דז"א יוצאין האורות לחוץ, אשר הם בחי' מן וענני כבוד כמ"ש בע"ה. והענין, כי הנה לכאורה היה נראה כי כאשר נחלק אור פנימי לחצאין יצאו חצי האורות העומדים בצד ימין דז"א ויבקעו שם בדופן כלי יסוד אבא שבתוך ז"א מצד ימין שבו, ומשם יצאו לחוץ, וכעד"ז מהאורות העומדים בצד שמאל יבקעו צד שמאלי ויצאו (לח ע"ב) משם לחוץ, כי כל א' וא'

מאיר האוצר

¹²³⁵ עי' (יה"א ח"ג יח סוע"ב) שיהושע וכלב הם עומדים כתיקון ברית לשון וברית המעור, ולכן יהושע שייך ליסוד וצ"ע, וכן עי' גוב"י שבשער רוח"ק דף ב ע"ב דורש א' מספק המהרח"ו בענין נבואת יהושע.

¹²³⁶ עי' ספר הליקוטים פרשת שמות דף ס' ריש ע"ב כי הגם שכבר היה להם הבאר בתחילה גם כן אך מאחר שנתבטל במיתת מרים וחזר וניתן להם בזכות משה לכן נקראו מתנות חדשות עכ"ל (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יוצא במקום הקרוב אליו. האמנם לא היה הדבר כן, לפי שאם היו יוצאין עד"ז היה נמצא שהאורות יתחלקו ויצאו לחוץ חיים מצד ימין וחיים מצד שמאל, וישאר יסוד דאבא ריק ופנוי מבלי שום הארה בתוכו, ועיי"כ ישאר ז"א בלתי אורות יסוד אבא. וגם דור המדבר ויעקב ישארו בלתי אורות, כי כל האורות יצאו דרך צדדים. לכן המאציל העליון הניח בטבע האורות אלו טבע אחר להיפך, שלא יצאו כל א' וא' בדרך הקרוב אליו אל צדו"ש, רק להיפך ויצאו למפרע, כי אורות הימינים יצאו דרך צד שמאל ואורות השמאלים יצאו דרך צד ימין. ופירוש הענין, כי האורות העומדין תוך יסוד דאבא מצד ימין הם עוברים תוך יסוד אבא עצמו עד הגיעם שם לצד שמאלי שבו, בדופן השמאלי של כלי יסוד דאבא, ובוקעין אותו ויוצאין מחוץ להוד דז"א. וכעד"ז האורות השמאלים, הם עוברים בתוך יסוד עצמו דאבא עד הגיעם שם לצד ימיני שבו, ובוקעין דופן ימיני של יסוד אבא ויוצאין לחוץ מנצח דז"א ולחוץ. ובהיותן האורות יוצאין בזה האופן, אין חשש שיצאו האורות כולם מתוך היסוד דאבא וישאר ריקם, לפי שהאורות השמאלים בהליכתן לצד ימין הם מעכבין את האורות הימינית שלא יצאו לגמרי דרך שמאל, וכן האורות הימינים בהליכתן לצד השמאלים מעכבין האורות השמאלים שלא יצאו לגמרי דרך ימין, ואלו מעכבין את אלו, ואלו מעכבין את אלו, ואינו יוצא רק הארה מועטת הצריכה לצאת לבד.

והנה מוכרח שכשיצאו האורות אלו לחוץ מתוך יסוד דאבא, ודאי שהם פוגעין באורות אמא ומתערבין עמהן ומוציאין אותם ג"כ לחוץ עמהם. נמצא לפ"ז, כי האורות הימינים דאבא מוציאין אורות השמאלים דאמא בצד שמאל דז"א, שהם מחוץ להוד דז"א. והאורות השמאלים דאבא מוציאין האורות הימינים דאמא בצד ימין דז"א, שהוא מחוץ לנצח (ימין) דז"א. נמצא כי האורות דאבא מחליפין מקומם, אבל האורות דאמא יוצאין כל אחד כפי מקומו. וכבר כתבנו טעם התחלפות אורות דאבא בצאתן לחוץ, ועוד יש בזה ט"א, והוא כי בהיות אורות דאבא מחולפים, והימינים יוצאין דרך שמאלי, והשמאלי דרך ימין, נמצא שכולם מתחלפין ומתערבין יחד ונכללין ימין בשמאל ושמאל בימין, וכללות כולם יוצאין דרך ימין וכן כללות כולם יוצאין דרך שמאל.

והנה אלו הב' אורות שיוצאין, זו מחוץ לנצח דז"א, וזו מחוץ להוד דז"א, הם בחי' המן וענני כבוד שניתנו לישראל במדבר, ואינן עומדין בחי' שכ"א אלכסונם ע"ד שנתבאר בענין ב' המטות, אלא שכ"ב שיוצאים בב' צדדי דור המדבר בבחי' אלכסונם, והם בצד הפנים דז"א. אבל אלו הב' שהם המן וענני כבוד הם מב' צדדים ימין ושמאל שהוא מחוץ לנצח ומחוץ להוד, וראייה לזה שהרי אף בזמן שהיו קיימים ב' מטות, היו ג"כ בחי' המן וענני כבוד, שביציאתן ממצרים (משה ואהרן) שכ"ב זכו להם כנודע. וא"כ א"א שיהיו באלכסונם במקום ב' המטות רק בב' צדדים דז"א ימין ושמאל ממש, ושם נשארו תמיד אף אחר שנתבטל ב' המטות.

אמנם הבאר הוא ממש בצד הפנים דז"א כנ"ל במקום שהיה תחילה הארת דור המדבר ממש. וכבר נת"ל כי הבאר הוא בחי' רחל נוקבא דז"א, שהיתה תחילה עומדת באחור¹²³⁷ ובחזרתה פב"פ עמו נעשה בחינת באר. אמנם צריך לידע, כי עתה בחזרתה פב"פ נתוספו בה הארות אחרות מה שלא היו בה בהיותה באחור, והענין כי (לח ע"ג) בהיותה אב"א היתה לוקחת אורות דיסוד אמא העומדת מצד אחור דז"א, ועתה בחזרתה פב"פ לוקחת גם האורות היוצאים מיסוד דאמא דרך פנים דז"א, פי' כי הנה האורות היוצאות מיסוד אבא דרך פנים דז"א הם פוגעין עם האורות דאמא העומדין בצד פנים דז"א ומוציאין אותן מחוץ לז"א וניתנין לרחל, ואז נעשית בחי' באר. והנה, כאשר גם האורות של אמא שהיו ניתנין לרחל בהיותה אב"א^{שכ"ב} חוזרין ומסבבין עתה לצאת דרך פנים, הנה הם מסבבין סביבות יסוד אבא עד שמגיעין דרך שכ"ב פנים דז"א, ושם מתערבין

סמל מאיר האוצר

¹²³⁷ ואז היתה בחי' בור (ב"ע רמב ע"ב, ועי' בהגר"א בתז"ח כה ע"ד)

מאיר האוצר על אוצרות חיים

עם אורות דאמא העומדין בצד פנים, וגם בדרך סיבובם מתערבין בכל האורות העומדין בב' צדדי ז"א. נמצא, כי בעת צאת האורות דרך פנים דז"א, הם כלולים ומעורבים מכל ד' בחינת האורות שבפנים ושבאחור ושבב' צדדים, ומכל ד' רוחות אלו יוצאין דרך פנים ונעשה בחי' באר. ונודע, כי האורות האלו הם בת"ת דז"א מהחזה ולמטה, וכאשר מתקבצין יחד מכל ד' רוחותיו כנ"ל ומתערבין יחד, הנה אח"כ הם יורדין ביסוד דז"א ומשם בוקעין ויוצאין לחוץ ונכנסין בדעת של רחל המכוון ממש נגד יסוד דז"א, ושם נכנסים כל אלו האורות בדעת שלה, ואז נקרא באר.

והנה נתבאר ג' האורות אלו, שהם באר מן וענני כבוד, איך הם מתייחסים אל דור הב' אשר נכנסו לא"י¹²³⁸, לפי שהנה הם כולן אורות של אמא אשר נעשו ג' בחי' הנ"ל, אלא שהם יוצאין ע"י האורות של אבא שגורמין להם לצאת לחוץ כנ"ל.

ועתה צריך לבאר איך תחילה יוצאין ע"י משה ואהרן ומרים, ואח"כ חזרו שלשתן בזכות משה לבדו כמארז"ל (תענית ט ע"א). והענין, כי נתבאר אצלינו איך משה ואהרן שניהם הם מבחינת יסוד אבא, כי משה גימטריא קפ"ד קס"א, שהם אחוריים דיסוד אבא ממולאים הוי"ה דיודי"ן, ואהי"ה דיודי"ן בבחי' פנים דיסוד אמא, אבל אהרן הוא ע"ב וקפ"ד שהם אחוריים פשוטין ואחוריים מלאים ביודי"ן דיסוד אבא. והנה אנו מוצאין קושיא אחת בדברי רז"ל כי פ"א מצינו בדבריהם כי משה בנצח ואהרן בהוד, וכמו שסידר בעל ההושענות של יום הושענה רבה, והרי אנו רואין שמשה הוא לוי שהוא בשמאל שהוא קו ההוד, ואהרן שהוא כהן בימין¹²³⁹ שהוא קו הנצח. אבל ספק זה נת"ל כי אורות הימינים דיסוד אבא יוצאין לצד שמאלי ואורות השמאל יוצאין לצד ימין, נמצא כי משה כלול בימין ובשמאל, וכן אהרן כלול משניהן. וז"ס שאמרו בזוהר פרשת וארא (כו ע"א) הוא משה ואהרן הוא אהרן ומשה, לומר ששניהם שקולים לאכללא אשא במיא באשא, והבן זה. אמנם אני מסופק איך שמעתי ממורי זלה"ה איזה משניהם הוא עיקרו בימין ואיזה משניהם עיקרו בשמאל, ונלע"ד ששמעתי ממנו כי הנה משה גדול מאהרן ועיקרו הוא בימין היסוד ממש, לכן הוא חתום במדת הנצח העומד בימין היסוד אבא שבתוך הז"א, ומצד הימין הזה נמשך המן שהיה בזכות משה כנודע, אבל יצא וניתן בצד שמאל כנודע, כי המזונות בצד שמאל, בסוד (פסחים ק"ח ע"א) קשין מזונותיו של אדם כק"ס, שהם מצד הדין והגבורה. אמנם אהרן הוא בשמאל היסוד דאבא, ולכן חתום במדת ההוד העומד בשמאל^ש דאבא, וממנו נמשך ענני כבוד שהיו בזכות אהרן כנודע, אבל יצאו וניתנו בצד ימין כנודע שז' ענני כבוד הם בחסד כמבואר בזוהר פרשת אמור (קג ע"א¹²⁴⁰). אמנם הבאר היה בזכות מרים כי מרים היא רחל נוקבא דז"א, והיא גורמת שכל אותן אורות (לח ע"ד) שהיה לוקחת מן האחור יחזרו עתה דרך פנים, וימשכו עמהם ב' אורות שכי' הצדדין וגם אורות הפנים, וכולם כא' יוצאין דרך הפנים ונעשין באר כנ"ל, כי אורות הבאר הם אורות רחל ממש, וכשחוזרת פ"פ עם ז"א גם האורות הנ"ל חוזרין דרך פנים, וזשארז"ל כי הבאר היה ע"י מרים. והנה נתבאר איך ג' מתנות אלו שהם באר מן ענני כבוד, שלשתן אורות

ס מאיר האוצר

1238 ?

1239 ויקרא ג ע"ב בר"מ; נשא קכא ע"ב; קרח קעו ע"א.

1240 ז"ל קג ע, את"ח על כל חסד דעבד קב"ה בישראל קשיר עמהו ז' ענני יקירן וקשיר להו בכנסת ישראל דהא עננא דילה אתקשר בשיתא אחרנין ובכלהו שבעה אזלו ישראל במדברא מ"ט בגין דכלהו קשרא דמהינותא נינהו ועל דא (&) בסכות תשבו שבעת ימים מאי קא מיירי בגין דכתיב (&) בצל

ועיי"ש ע"ב ז"ל: בסכות תשבו (&) חסר ודא עננא חד דכלהו קשירין ביה דכתיב (&) כי ענן יי' עליהם יומם וכתיב (&) ובעמוד ענן אתה הולך לפניהם יומם דא הוא עננא דאהרן דאקרי יומם דכתיב (&) יומם יצוה יי' חסדו עננא חד נטיל עמיה חמש אחרנין ואינן שית ועננא אחרא דכתיב (&) ובעמוד אש לילה דא נהרא להו לישראל מנהירו דאינן שית:

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דאמא אלא שיוצאין ע"י יסוד אבא שהוא משה, וכ"ז ש"כ הם ע"י ג' אחים, משה אהרן מרים, אבל הג"ר שהם דור המדבר וב' המטות היו ע"י משה לבדו, ואחר שמתו אהרן ומרים חזרו שלשתן ע"י משה לבדו שהוא יסוד דאבא כנודע.

שכ"מ"ק ונבאר הענין שבס"ה קרא לאהרן כהן, ופ"א קורא אותו לוי שהוא בשמאל, ולמשה קרא אותו לוי ופ"א אומר שהוא בימין, ונראה דבריו סותרין זה את זה. אך הענין כשיסוד האבא נכנס תוך זעיר אנפין עד ת"ת שבו כנודע, ובהגיע לחוזה שהוא מקום מגולה כי נפסק יסוד אמא, אז הארה שבו מכה אל צד ימין דז"א, ואח"כ חוזרת ההכאה של האור אל צד שמאל דז"א, ואח"כ משם חזרה ההכאה לאמצע וירדה דרך יסוד. והנה המן היה מצד משה בהכאה ראשונה, וענני כבוד מצד אהרן בהכאה ב', ובאר מצד מרים באמצע בהכאה ג', ולא תבין זה אלא כמ"ש אצלנו בסוד ג' מתנות הנ"ל שניתנו לישראל במדבר ע"ש.

שער לב פרק ז מ"ת של

ונבאר ענין הפסוק של אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה (במדבר כא יז), כי הוא מדבר בענין תיקוני רחל מתחלת תיקונה עד סיומה, והוא להביאה פב"פ עם ז"א הנקרא ישראל. ונודע, כי כאשר חוזרת פב"פ, מתמעטת בסוד נקודה אחת קטנה תחת היסוד דז"א, ואח"כ נגדלת מעט מעט, עד שהיא עולה עמו להיות פב"פ עד למעלה, וזהו ענין עלי באר ענו לה. כי עתה בהיותה פב"פ נקרא באר כנ"ל (פרק ו'), והיא עולה עמו עליה אחר עלייה ממטה למעלה, עד שחוזרת עמו פב"פ. עוד יש לפרש פירוש ב' בזה הפסוק ויתבאר למטה.

ונבאר פסוק אחר (במדבר כא יח) באר חפרוה שרים וגו', ובאר באר חפרוה שרים יובן במה שנודע, כי הנה הנוק' של ז"א הנקראת רחל, בהיותה אב"א עמו, הנה הראש שלה היה מחצי ת"ת תחתון שלוש"א, נמצא כי סיום ת"ת של ז"א שהוא פי האמה שלו, ממנו נעשה פי הנקבה אשר הוא בסיום ראש שלה. וכאשר אח"כ חזרו להיותה פב"פ, ועלתה כל שיעור קומת ז"א, נמצא כי מה שבהיותה אב"א היה ראש שלה נתהווה עתה בחי' ת"ת שלה, ואותו הבחי' שהיה תחלה מקום הפה העליון שלה, חזר עתה להיות בחי' פי היסוד ורחם שלה. נמצא יסוד שלה מכוון נגד יסוד שלו, וזה סוד היות בחינת התשמיש נקרא בלשון אכילה בכמה מקומות בתורה, וכן לשון דיבור בפה במסכת כתובות פרק א' (דף יג ע"א) במשנה ראוה מדברת עם אחד, אמרו לו מה טיבו של איש זה וכו'. ואמרו בגמ' מאי מדברת נבעלה, וכן בכתובות פרק אע"פ במשנה (כתובות סד ע"ב) ואוכלת עמו מליל שבת, מאי ואוכלת, תשמיש וכו'. ובתורה נקרא לשון אכילה בפה כמו שאמר (שיה"ש ה א) אכלו רעים, שהוא זיווג עליון דאז"א כנזכר זוהר פרשת ויקרא (ד ע"א), וכן כתיב (משלי ל כ) כן דרך אשה מנאפת אכלה ולט ע"א ומחתה פיה וגו'.

ופירוש הפסוק יובן כמ"ש אצלנו על מה שאמר בזוהר באדרא (רבא קכח ע"ב) יתיב על כורסיא דשביבין לאכפייא לון וכו' של"ב, כי הוא סוד משארז"ל (שבת קמו ע"א) בא נחש על חוה, פי' הענין, כי יש שמות אלקים של קדושה ומשתלשלין למטה עד הקליפות של, אלקים אחרים, בסוד מלך אלקים על גוים (תהלים מז ט) כנזכר בסבא דמשפטים (צו ע"א). וכאשר העון גורם הקליפות נכללין זה בזה ואלו באלו, עד שאותן בחי' של שמות אלקים עליונים דקדושה נכנסים בנקודת ציון שבה בסוד הגבורות אשר שם ביסוד שלה. וענין התכללות הזה של השמות אלקים הנ"ל ביחד נקרא בחינת ביאת נחש על חוה, כי מה שתחלה בעת רצון היה הזיווג עמה בבחי' היסוד והנתיב העליון הנקרא פלא כנודע (זוהר ח"ג קצג ע"ב), הנה עתה היא מקבלת מהנתיב האחר החיצון של אלהים הנקרא ג"כ פלא, הנרמז בר"ת (משלי ל כ) ואמרה לא פעלתי און, לרמוז שהיא אומרת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלא קבלה שפע מפעולת הפלא החצונים שהוא אשר בו נכללו הקליפות הנקרא און, רק מן הנתיב העליון הקדוש שהוא כולו פנים, אשר אין הקליפות נכנסין שם ח"ו¹²⁴¹.

והרי הוא נתבאר איך הזווגים הוא נקרא דבור ובלשון אכילה, והסבה הוא למעם הנ"ל, כי הפה שלה הראשון בהיותם אב"א נעשה לה עתה בהיותם פב"פ, פה תחתון בית הרחם ממש. ונודע, כי בית הרחם שלה הוא עמוק, דוגמת הבאר הנעשה ע"י חפירה, ואינו בולט כמו יסוד הזכר. וענין חפירת הבאר הזאת¹²⁴² נרמז באברהם ויצחק שחפרו הבארות ההם ודי בזה, וכמו שאמר בזוהר וילך (דף רפ"ו ע"א) וז"ל, עלי באר ענו לה סק לאתריך להתחברא בבעלך^{ש"ל}, באר הפרוה שרים דאולידו לה או"א לעילא, כרוה נדיבי העם אלין אבהן וכו'. ופי' הענין, כי חפירת הבאר¹²⁴³ הזאת לעשות לה בית הרחם נעשית ע"י שרים שהם או"א, בסוד (בראשית ב כב) ויבן ה' אלקים את הצלע ויביאה אל האדם, דא או"א שגדלוה והעלוה שוה בשוה בכל קומת ז"א פב"פ, אשר ע"כ נעשה פה הראשון שלה בחינת היסוד כנ"ל, וז"ש באר הפרוה שרים אלין אינון או"א. ואמנם, הם לא עשו רק בחי' חפירת המקום ההוא בלבד, ואח"כ כרוה נדיבי העם, הוא בחי' נתינת^{ש"ל} בה המ"ן בתוך הבאר ההוא, אשר בחינת ענין זה נקרא כרייה.

והנה בחינת נתינת המ"ן אלו ביסוד שלה, הם ע"י החו"ג של אימא שהם ב' הידים שלה, שבהם ה' אצבעות, שהם ה"ג מנצפ"ך כפולות, אשר אלו ירדו למטה ונעשה בחי' מ"ג ביסוד נוקבא דז"א. וז"ס הפסוק (בראשית מז כד) והיה בתבואות ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות וגו'. וענין אלו ידות נתבאר אצלנו בדרוש היחודים, ושם תמצא יחוד אחד, שכל אותן השמות נעשה בסוד י"ד י"ד ע"ש. גם תעיין בדרוש מאמר ג' רישין אתגלפן בריש אדר"ז, ושם יובן ענין זה. ואמנם סוד הענין הוא זה, הנה ענין ב' זרועות דא"א נעשה בחי' מוחין דא"א, גם בחי' תרין עטרין גניזין דיהבי או"א לבתר לז"א בסוד דעת שלו כנודע, אבל סוד ה' אצבעות שיש בכל יד מהם אין שם מקומן. והנה ב' ידות דא"א תרווייהו שקילי כחדא ונקרא יד א' בלבד, ע"ד כל שאר בחי' של א"א, שנאמר עליהם באדרא (דף קכח קכט ע"א) דבעתיקא לית שמאלא דהאי^{ש"ל} עתיקא כולא ימינא, ועד"ז כתיב (תהלים לג יח) הנה עין ה' אל יריאיו, ולא כתיב עיני לשון רבים. ואמנם או"א, כל א' מהם יש לו ב' ידים, ונמצאו עתה כי בא"א ובאו"א יש ה' ידות, והנה יד הה' שהיא אותה של א"א הכלולה מב' ידות, אלא שנקרא יד כנ"ל, עליה נאמר ונתתם חמישית לפרעה, שהיא אמא עלאה הנקרא פרעה, דתמן אתגלין ואתפרעין כל נהורין, כנזכר בזוהר (ח"א רי ע"א). והענין (הוא)^{ש"ל} כי יד דא"א ירדה למטה ברחם יסוד אמא, והנה ימין כלולה בשמאל ושמאל בימין, וכמו שה' אצבעות יד שמאל דא"א הם ה"ג, כן ה' אצבעות יד ימין הם ה"ג, והם סוד ה' אותיות מנצפ"ך שהם כפולות. ואלו נתהוו שם (לט ע"ב) ברחם יסוד אמא, ומהם נעשה הכלי של יסוד דאמא להעלות מ"ג שבהם. אמנם ד' הידות האחרים של או"א יהיה לכם.

והנה ע"ד שביארנו פסוק זה למעלה באמא, יפורש ג"כ למטה בנוקבא דז"א. כי הנה ה' ידות הם, והם יד א' של אמא כלולה משתי ידות כאחד, ונעשה כלי מ"ן של רחל נוקבא דז"א ע"ד הנ"ל, ועוד יש ד' ידות אחרות שהם ב' הידים דז"א וב' ידים נוקבא, ועליהם נאמר וארבע הידות יהיה לכם וגו'. והנה העולה מזה, כי אלו הידים כולם הם

✻ מאיר האוצר ✻

¹²⁴¹ עי' שער מאמרי רשב"י בפירוש האד"ר דף ל ע"ד ולא שם ומ"ג ע"א עי' שעה"ק לו (לש"ו).

¹²⁴² כי הוא בסוד מ"ש רז"ל (בפדר"א פ' ט"ז וע' יבמות ל"ד רע"ב וכן שם ע"ו א' בתו' דה"מ שלא) יצחק מיעך באצבע וכן היה כאן כי בינה פשטה ידיה ולקחה את סוד הבתולים דהמלכות ופתחה את פתחה ותיקן אותה לזווג וזהו סוד חפירת הבאר (דע"ה ח"ב קכט ע"ג@##), וזה נוהג גם עתה תמיד (דע"ה ח"ב קל ע"ב)

¹²⁴³ עי' שער טז פרק ה' ושער לה פרק ג' ומאמרי רשב"י יב ע"א ושעה"כ דף כג רע"ג וקד ע"ב ובש"ש ח"ב ע"ה @ אות ח' ופרע"ח דף לח ע"א וקלא ע"א (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בחינת הגבורות, וכאשר הדין מתגבר אז רואה דם בהם, וז"ס (ישעיה א טו) ידיכם דמים מלאו. והיותן שתי דמים הוא כמ"ש אצלנו בפסוק (בראשית ט ו) שופך דם האדם באדם, והוא כי בז"א יש הוי"ה באלפי"ן גימטריא מ"ה, ואות א' שבמילוי וא"ו הוא בחי' אהי"ה שלח ברבוע כזה, א' א"ה אהי"ה, שהוא גימטריא ד"ם. נמצא כי בהסתלק א' זו של מילוי וא"ו ועולה למעלה בבינה, אז שם מ"ה נשאר מ"ד, וא' זו ג"כ מ"ד כנ"ל, הרי הם ב"פ ד"ם, וזהו ג"כ שלש ענין פסוק (תהלים קמא ט) שמרני מידי פ"ח יקשו לי, כי ב' ידים הנ"ל הם יקשו פ"ח לי, שהן ב"פ ד"ם העולין גי' פ"ח כנ"ל.

ונחזור לענין, כי הנה בחי' הבאר שהיא רחל, היא בחי' נקודת ציון בית הרחם שבה, ששם ה"ג מנצפ"ך, שהם סוד הדין הנקרא חשך, הרמוז בר"ת (במדבר כא יח) באר הפרוה שרים כרוה, שהוא בחשך. ואלו נעשו ע"י ב' הידים הו"ג דאמא¹²⁴⁴, ועליהם נאמר כרוה נדיבי העם, אילן אינן אבהן. והנה אחר שנתקן כל תיקון זה ביסוד שלה כנ"ל, שהוא ענין החפירה והכרייה כנ"ל, אח"כ נכנסין בה ג"ר שהם המוחין שלה הנעשין מבחינת נהי' דז"א כנודע. ואלו נרמזו באמרו (זהר ח"ג רפו ע"א) במחוקק דא יסוד במשענותם דא נו"ה, ואז ראויה להזדווג עמו פב"פ. וז"ס תחלה (במדבר כא יז) עלי באר ענו לה, כלומר סק לאתרך לאתחברא בבעלך, פי' שזה הפסוק נאמר על מל' הנקראת רחל"ש הנקראת באר, ואומרים לה אתה הנקרא באר, עלי, ר"ל העלי מ"נ שלך למעלה בהזדווגך עם בעלך, כי הרי נתקן היסוד שבך כמ"ש באר הפרוה שרים, וא"כ עלי באר ענו לה, הואיל והיא באר הפרוה שרים ש"מ. והנה בחי' היסוד דאבא עצמו כבר נתבאר לעיל בחינותיו איך הם בגי' גילגולי משה, שהוא ר"ת משה שת הבל¹²⁴⁵, וע"ש, והובא בדרוש תאומות יתירות (ספר הגלגולים פרק כז ולג) וע"ש, גם בחי' משה ואהרן שהם ביסוד דאמא נתבאר בדרוש משה ואהרן והטא נדב ואביהוא ע"ש.

שער לב פרק ח מ"תשמב

עוד נבאר עתה בחינות אחרות שיש ביסוד זה דאבא שבתוך הז"א, והנה הם הנקרא ארון וכפורת וזר זהב אשר עליו. והנה נתבאר אצלנו, כי יסוד אבא המתלבש תוך ז"א נקרא תורה שבכתב, אשר ז"ס שארז"ל (ב"ר פי"ז סי' ה) נובלת חכמה של מעלה תורה, פירוש כי אבא הנקרא חכמה, מה שנובל ממנו ויורד למטה הוא תורה, שהוא מן ש"מ היסוד שלו המתפשט תוך זעיר אנפין. גם יעקב היוצא מן הארת היסוד הזה, גם הוא נקרא תורה¹²⁴⁶. ואין אנו עתה בביאורו.

ונחזור לעניננו, כי הנה בארנו במקומו, כי כאשר החסדים אשר ביסוד אמא יוצאין ומתגלין מחזה דזעיר אנפין ולמטה, אינם יוצאין בלי לבוש, אמנם הם לוקחין עמהם שורש שהוא מן היסוד דאמא עצמה ומתלבשין בו, ואינן יוצאין בלתי לבוש¹²⁴⁷. והנה ענין לקיחת לבוש זה כך, כי הנה פי היסוד דאמא אינו פתוח לגמרי, כי אם יהיה פתוח לגמרי יצאו החסדים בגלוי גמור למטה, ואפשר שיתאחזו בהם החצונים. וגם כן החסדים העליונים שלמעלה מהחזה הסתומים, גם הם ירדו אחריהם ויפלו ויצאו לחוץ. וע"כ המאציל העליון המשיך בחי' הארות ש"מ לבוש יסוד דאמא בפי יסוד עצמה שלה לבד, ונעשה שם בחי' לבוש ומסך בפי יסוד ההוא. אבל אינו סתום גמור, רק הארת הלבוש היסוד שלה לבד,

מאיר האוצר

¹²⁴⁴ ?

¹²⁴⁵ עי' תיקו"ז קלה ע"א

¹²⁴⁶ ואיהי קיומא דעלמא. וע"ד איתערו חברי"א, על תלת מלין עלמא מתקיים, על התורה, דא יעקב. על העבודה, דא תורה שבע"פ. ועל גמילות חסדים, דא אברהם. ד"א, עבודה, דא יצחק, וכולא חד:

¹²⁴⁷ עי' נסירה פרק ח' (לש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

והטעם (לט ע"ג) להיות שם סיום ספירה אחרונה שבאמא כנ"ל. ונמצא, כי כאשר יוצאין החסדים התחתונים משם ולחוי, לוקחין עמהם הארת הלבוש ההוא שמה הנ"ל, ובוה אינו יורד עצמותן רק מה שיוכל לעבור דרך המסך ההוא בלבד, ויורד מלובש עם הארת המסך ההוא ג"כ. ובכ"מ שהוא הולך לבושו עמו, ועכ"ז נקרא חסדים מגולים, לפי שאינו רק מסך ולבוש דק מאד. והנה, ע"י היותם מתלבשים בלבוש זה, אין החיצונים נאחזין שמו בהם, להיותן מלובשים בלבוש זה דאמא, כנודע שאין שם אחיזה אל החיצונים. וכן ע"י המסך הזה הנ"ל אשר הושם וניתן בפי יסוד דאמא, אין החסדים העליונים יורדין ויוצאין דרך פיו ונשארין במקומם, כי מה שיוצאין החסדים התחתונים ונגלים אע"פ שיש שם מסך, אינו רק לסבת היותן למעלה צרים ורחוקים מאד, לכן בוקעים ויוצאין דרך המסך, אבל אחר שיצאו התחתונים, נשארו העליונים מרווחים, לכן א"צ להם לבקוע המסך ולצאת. והנה ע"ד שנתבאר בחסדים דאמא עצמה, כן יהיה ביסוד עצמו דאבא, כי כשיוצא לחוי מן שמה¹²⁴⁸ יסוד דאמא להיותו ארוך יותר, והנה הוא מוכרח לבקוע פי מסך שמה היסוד דאמא, ובצאתו גם הוא מתלבש במסך ההוא, ויורד ומתפשט ולבושו עמו, כי אין אבא מתגלה אלא מתוך התלבשותו באמא.

והנה עתה נבאר ענין ארון ולוחות מה ענינם. הנה בחי' מה שיוצא מיסוד דאבא מתוך שמה יסוד דאמא ומתפשט חוץ ממנה למטה ש"י, זהו בישני בחי' ארון והתורה, כי הוא מתפשט באורך כדמות ארון. וכן ארון גימטריא נז"ר, והוא גימטריא ע"ב קפ"ה, שהם אחרונים פשוטים ומלאים דהוי"ה דיודי"ן אשר ביסוד דאבא כנ"ל בענין אהרן הכהן. נמצא, כי כלי יסוד עצמו של אבא הוא הארון, והאורות שבתוכו הם לוחות, התורה שבכתב, והלבוש שלוקח מיסוד אמא כנ"ל הוא הכפורת הפרוש על הארון. והנה הכפורת גימטריא תשי"א, והענין כי ג' הארות ש"י נה"י דאמא המתלבשין במוחין דז"א, שלשתן מאירין ביסוד אמא, שהוא אמצעי שבהם. והנה הנצח שם י"ה ביודי"ן גימטריא ל"ה, ואח"כ תכה אותו יו"ד פעמים ה"י הרי ש' ול"ה, הרי של"ה בנצח, ובהוד יש בה י"ה בההי"ן גימטריא ל', ואח"כ תכה אותו יו"ד פעמים ה"ה, ר' הרי ל' וריש"י. וביסוד יש י"ה באלפ"יין גימטריא כ"ו, ותכה יו"ד פעמים ה"א גימטריא ק"ך וכ"ו הרי קמ"ו ביסוד, ותחבר שלשתן שהם של"ה ור"ל וקמ"ו גימטריא תשי"א כמנין הכפורת. והנה זה הלבוש הוא עודף למעלה על המוחין ש"י, לפי שהוא נתון בפי היסוד עצמו, והוא גבוה מעט מן הארון, ובחי' זו נקרא זר זהב שעל הכפורת. ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה כי זר גימטריא אל"ף למ"ד אהי"ה, וכבר הודעתך כי שם אהי"ה גימטריא כ"א ועם י' אותיותיו מילוי הוא ל"א, כמנין א"ל, והרי איך שם א"ל יוצא משם אהי"ה, ושניהם באמא, לכן במלת ז"ר נרמז ב' שמות האלו א"ל במילוי ואהי"ה פשוט כנ"ל ש"ה.

שער לב פרק ט מ"ת ש"ו

ונבאר בחי' אחרת שיש ביסוד של ז"א הוא בחי' אפרים בן יוסף. הנה נודע, כי ביסוד יש ב' עורות זעג"ז, וכשמוהלין כורתין הערלה והוא עור הראשון העליון והחיצון, ואז לא יש שם מחיצה מפסקת רק עור אחד לבר, ואז ש"י מתגלה עטרת היסוד לבר, אבל היסוד עצמה עם ש"י האורות שבתוכה עדיין הם סתומים ואין אורם יוצא לחוי, כי ב' עורות אשר עליו מונעין יציאתן להאיר, אבל בעטרת היסוד שנגלית כנ"ל, אז יכולין האורות שבתוכו לבקוע מחיצות ש"י העטרה עצמה ולהאיר לחוי דרך צדדי דופני העטרה¹²⁴⁹, לפי

מאיר האוצר

¹²⁴⁸ איזה גרסא יותר מדויק*##.

¹²⁴⁹ ע"י כללים כלל יז ענף ד' מאות ז' והלאה (לש"ו) בענין סירס את הזכר.

זה בגלל סירס את הזכר, והוא כל בחי' הארת היסוד דאדם קדמון חוץ מיום הראשון שאז האיר ללא הסירוס (כללים ח"א קא ע"ג), ובו זן בחסדו את כל בשר והוא בהסתר פנים (דע"ה ח"ב מה ע"ג), ע"י בהגר"א בספד"צ יב ע"ב סמוך לסופו ובהגר"א בת"ז פט ע"ג ד"ה ותבין, וע"ח שער מ"ד

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שאינן שם ב' מחיצות כמו שיש ביסוד עצמו. והנה הארה זו איננה הארה היוצאת מפי היסוד, רק הארה זו"ש דרך צדדי דופני כלי העטרה עצמה. וזו ההארה היא בחי' אפרים בן יוסף, כי היסוד עצמו דו"א הוא יוסף¹²⁵⁰, ואפרים בנו הוא ההארה היוצאת מדופני צדדי העטרה שבו. ושכחתי מה ששמעתי ממורי זלה"ה אם הוא מהארה היוצאת מצדדי העטרה דרך פנים או אחר.

והנה אפרים צרופו מ"י אפ"ר, כי הנה הה"ג מנצפ"ך שהם גי' אפ"ר עם כולל, הנה הם נתונים בעטרה של היסוד הנקרא כ"ל, שהוא גימטריא מ"י, וזהו אפ"ר מ"י. והענין כמ"ש אצלנו, כי ביסוד עצמו הנקרא כ"ל, יש בו כללות ה"ח מצד אמא, כל א' כלול מ"י, הרי גימטריא מ"י. אבל הה"ג שמצד אמא הם נתונים בעטרה של היסוד הנקרא כ"ל, כי משם נתונות ועוברות בדעת של רחל אשר כנגדה, לפי ששם הם בגלוי לסבה הנ"ל, וכש"ס יכולות לבקוע ולצאת דרך העטרה להנתן בדעת רחל, וזכור טעם זה. והנה אותו ההארה היוצאת מאלו הה"ג ולחון הוא בחי' אפרים. גם הבנת תיבת אפרים מורה על פו"ר, וכמשי"ה (בראשית מא נב) ואת שם השני קרא אפרים כי הפרני אלהים בארץ עניי. ונודע כי פריה ורביה הוא בהכנסת עטרה, ודי בזה.

שער אונאה פרק א¹²⁵¹

ונבאר דין האונאה, ובו יתבאר ענינים רבים שיש בו"א.

הנה נודע, כי ה"ח אשר ביסוד דאמא, הנה הם מתפשטין בז"א מחסד שבו עד הוד שבו, אבל הה"ג יורדות ביסוד ז"א, כנזכר לעיל בענין אפרים בן יוסף, כדי לתת משם בדעת רחל מצד האחר, המכוון ממש כנגד מקום זה. והנה קודם שאלו הה"ג ילכו אל דעת דנוקבא, צריך שיתמתקו תחלה עם החסדים, ולא יהיו דינין קשים וחזקים. אמנם מיתוקם הוא ע"י החסדים התחתונים המגולין, כי המכוסים אין אורם מאירין אפילו לצורך עצמם, מכ"ש לזולתם.

ועוד טעם אחר, כי הנה הם עומדין למעלה ואינן יכולין לירד למטה, כי מחיצות כלי היסוד דאמא הם מעכבות אותם מלירד עד היסוד. אמנם החסדים המגולין, יש בהם ב' הכנות: א', כי הם תחתונים, ויכולין לירד עד היסוד דו"א עצמו, לפי שאין להם מחיצות שמעכבין מלירד. הב', הוא כי הם מגולין ויכולין למתק הגבורות הניתנין ביסוד דו"א. והנה נודע כי גלוי החסדים הוא מהחזה דו"א ולמטה, שהם ב' שלישי החסד שבת"ת דו"א וב' חסדים שלימים שבנצח והוד דו"א הנקרא (ישעיה נה ג) חסדי דוד הנאמנים.

נמצא כל הבי"ש¹²⁵² חסדים הם שלימים ושויין בהשוואה א', אבל החסד הג' הנוגע לחלק ת"ת דו"א אינו שוה בחלקים ש"ס, כי החלק שלישי עליון הראשון הוא סתום ומכוסה

מאיר האוצר

ומ"ן דרוש ה' [שכל אור שיורד עד היסוד נשאר אותו מעלה ורק נגזז ביסוד (כללים ח"א ל ע"ג)] וזהו בא לה ע"א ע"י הארת המהרח"ו ז"ל @? לעיתים רחוקים יוצא מעין עיקר האור ג"כ והוא נשמת הרשב"י והאריז"ל וכיוצא והוא גילוי הזהר וכל תורת האריז"ל שהם מהאור הגנוז כמ"ש בתנא דבי אליהו רבא פ"ג שכל מה שאמר דכל דבר שעתיד להיות הוא עתה לפרקים (דע"ה ח"ב קי ע"ג) אינו נמשך לנוק' אלא רק תמצית הארה דרך דופני הטרסה (ע' שער הארת המוחין פרק ט') והוא סוד סירס את הזכר ונשאר עיקר האור ביסוד שבו ואינה מקבלת הנוק' מאותו האור העיקרי עצמו מאומה ועי' זהר תרומה דף קסז (כללים ח"א פא ע"א).

¹²⁵⁰ עי' הקדו"ש מה ע"א ע"י זהר פ' משפטים (דף קד ע"ב), ויוסף ובנימין הם מיסוד ועטרה דרחל, ואח"כ [כשנלקח יוסף (בהגר"א בס"ד י ע"ג ה' וענין אפרים) כלומר כשנמכר (ב"ע קלח ע"ב), וע' הקדו"ש שער ז פרק ה' אות ז' שזה כאשר עמד בנסיון]. עלה יוסף ביסוד דו"א ובנימין עלה ביסוד דרחל.

¹²⁵¹ ע"ח שער האונאה פרק א.

¹²⁵² גרסא? לקמן כתוב ה' חסדים ?

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ביסוד אמא, וב"ש התחתונים הם מגולין, כנודע כי כל חסד וחסד מאלו הה' מתחלק לג' שלישים. והנה בזה החסד שבת"ת הנחלק לג"ש, הנה כפי הכתוב בתורה יש בו שתות או פחות משתות או יותר משתות, כי לפעמים חלק העליון המכוסה לוקח יותר מן השתות, ונמצא שזה מתאנה וזה מאנה, וצריך להקדים גמרא בדין האונאה, שאמרו שם שאין דין אונאה אלא כשהוא מתאנה בסכום הטעות שווי"ס הדמים אם מכרו ביוקר או בזול, אבל אם הוא טעות חשבון חוזר בכל שהוא, וכן כל דבר שבמדה ובמשקל ובמנין חוזר בכל שהוא. וביאור הענין, כי נודע שכל חסד וחסד מאלו החסדים¹²⁵³ הוא בחי' שם הוי"ה א', והוי"ה זו יש בה ב' בחי' או פשוטה או מלאה. והנה במילוי אין בה אונאה כלל, כי החלקים שוין ונקרא מדה משקל מנין, לכן בכל שהוא חוזר. אבל בפשוטה¹²⁵⁴ א"א לחלקם בחלקים שוין, לכן יש אונאה שתות או פחות או יותר¹²⁵³.

ונבאר תחלה ענין הוי"ה במלואה, ואיך אין בה דין אונאה, ובכל שהוא חוזר. והנה החסדים האלו יש בהם בעצמן ובמציאותן הרבה בחי', הא' היא משקל, והוא היות כל"ש¹²⁵⁵ חסד מהם בסוד החסד שהוא גימטריא ע"ב, והוא הוי"ה א' דמילוי יודי"ן שהוא גימטריא ע"ב (ובל חסד מהם הוא הוי"ה דיודי"ן העולה ע"ב) ש"ס. נמצא, כי מצד החסד שבז"א שהוא גימטריא ע"ב, יהיו כולם בסוד ע"ב דיודי"ן, ובחי' זו נקרא משקל, וכמ"ש בזוהר (כי תשא בר"מ דף קפז ע"ב) אבנא למשקל בה דא יוד כו'. פי' כי הרי המשקל בסוד יודי"ן, שהם הנקרא אבנים ששוקלין בהם, ולכן הוי"ה דמילוי יודי"ן נקרא משקל. ועוד, כי הנה הוי"ה של מילוי יודי"ן אחר שתוציא ממנה אותיות הוי"ה הפשוט נשאר מילוי מ"ו, וי"פ מ"ו גימטריא ת"ס, ועם י' הכוללים גימטריא ע"ת שהוא משקל בגימטריא.

הבחי' ב' הוא נקרא מנין, והוא, כי מצד הגבורה שבז"א, אשר גם בה מתפשט חסד אחד מן הה"ח, והנה מצד החסד הזה המתפשט בגבורה דז"א יהיה כל הה"ח, כל אחד ואחד בחי' גבורה, שהוא גימטריא רי"ו. והענין, כי הנה נתבאר שכל חסד מהם הוי"ה דע"ב דיודי"ן, ונודע איך מינה תליין ע"ב שמהן, כל חד וחד מתלת אתוון, ובין כולו הוי"ן רי"ו כנזכר בהקדמת תיקונים (דף ה' כו ע"ב ש"ס), לכך נקרא מנין לשון מספר, כי נספר מנין אותיותיהן ויהיה גימטריא רי"ו גבורה. גם היותו נקרא מנין הוא בחי' היות החסדים מלובשים ביסוד אמא כנ"ל בדרוש אפרים בן יוסף¹²⁵⁶ (לעיל שער הארת המוחין פרק ח'). והנה ביסוד דאמא הוא אהי"ה דמילוי ההי"ן שהוא גימטריא קנ"א, שהוא בגימטריא מנין ע"ה. והנה, להיות שזהו בבחי' הגבורה כנ"ל, לכן נרמזה בזה הנקבה התחתונה הנקרא אדנ"י, כמ"ש בזוהר דנוקבא תדיר אתקשרת בשמאלא, לכך בהתחבר אהי"ה דההי"ן עם אדנ"י יהיה שניהן (גימטריא רי"ו) ש"א גימטריא גבורה כנ"ל, הרי כי מנין הוא בגבורה.

הבחי' הג' הוא הנקרא מדה, הוא מצד הת"ת שבז"א, אשר מצדו נקראו כולם בחי' מ"ב, לפי שהת"ת כלול מג' ידות שהם: יד הגדולה מימינא, יד החוקה משמאלא, יד רמה באמצעית. והיד האמצעית כוללת עמו היד הימין והשמאל, ומן ג"פ י"ד נעשה מ"ב א' בת"ת עצמו, לכן בחי' מ"ב הוא בת"ת. וענין מ"ב זו הוא, היות כל הוי"ה זו דיודי"ן כלולה מפשוט ומילוי וממילוי דמילוי שהם מ"ב אותיות כנודע. והנה היותה נקרא מדה הוא כמ"ש בתקונים (עי' לז ע"א), כי מדה היא שם מ"ב הנחלק לשבעה שמהן, ומ"ב עם שבעה הרי מ"ט, כמנין מד"ה. והענין הוא, כי כמו שהה"ח מתפשטין בז"א, כן הה"ג מתפשטין¹²⁵⁴ דנו"ק¹²⁵⁵ כנודע. והנה שם מ"ב הוא גבורה כנודע, וכאשר נחלק החסדים כפי סדר הגבורה שהוא שם¹²⁵⁶ מ"ב בכל ספירה וספירה, נמצא כי גם בת"ת יהיה מ"ב א'.

ודע, כי פעם א' שמעתי בענין זה עצמו של האונאה ממורי זלה"ה באופן אחר, כי מדה הוא בספירת החסד, לפי ששם הוא שם מ"ב אבנית"ן כו' כנזכר בתיקונים (גב ע"א).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

כי מן החסד מתחיל שם של מ"ב, ובו נכללין כל הז' שמות. אבל מנין הוא בספירת הגבורה כנ"ל. ומשקל הוא בת"ת שהוא לשון המשקל, האמצעי המכריע בין ב' כפות המאזנים שהם חו"ג. אבל איני יודע לקשרו עם הנ"ל.

ונחזור לענין, כי הנה החסדים עצמן יש בהם כמה מיני אורות חלוקין זה מזה. והנה ג' בחי' הנ"ל שהם: ע"ב, רי"ו, מ"ב, שהם הנקרא דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין הנ"ל, יכול להתחלק ההוי"ה שבחסד שבת"ת לחלקים שוין, ולכן בכל שהוא חוזר. והוא כי אם נשקלם ש"ד במשקל, שהיא היותה בבחי' ע"ב, ונתחלקה לג' שלישים, יהיה כ"ד בכל שלישי מהם, ויהיה כ"ד הראשון מהם בשליש עליון המכוסה למעלה, וב"פ"ש"ה כ"ד התחתונים יהיו בב"ש המגולים התחתונים למטה מהחזה. ואם יחלק במדה שהוא בבחי' אותיות מ"ב פשוט ומילוי ומילוי דמילוי, גם אז תחלק לג' שלישים שוין, י"ד בכל שלישי, והם ד' אותיות הפשוטים, וי' אותיות דמילוי, הם י"ד אותיות בשליש עליון המכוסה ש"ה. וכ"ה אותיות המילוי דמילוי שהם ב' פעמים י"ד, הרי הם בב"ש התחתונים המגולים. ואם נחלק במנין שהוא בבחי' רי"ו אותיות, גם אז תחלק לג' שלישים שוין, ע"ב ע"ב ע"ב בכל שלישי מהם, וזה להורות כי אע"פ שהם גבורות בבחי' רי"ו כנ"ל, עכ"ז הם חסד גמור, כי הרי בהתחלקם נעשין ע"ב ע"ב ע"ב, שכל ע"ב מהם גימטריא חסד, והבן זה.

והרי נתבאר כי בג' בחי' אלו שהם מדה משקל מנין שהם בחי' הוי"ת מלאים במלואם ש"ה אין שום דין אונאה, כי יכולין להתחלק בחלקים שוין. ואם לא נתחלקו ש"ה חוזר בכל שהוא. אבל בבחי' הוי"ה פשוטה בלתי מילוי, אז אינה יכולה להתחלק לג"ש שוין, לכן שייך בו דין אונאה בגלוי ובסתום, כי לפעמים לוקח יותר משות כמ"ש בע"ה. לכן נבאר עתה בחינת אונאה שהוא בחסד הנוגע אל הת"ת של ז"א, בבחינת היותה הוי"ה פשוטה בלתי מילוי כמבואר אצלינו בכמה מיני מדרגות שיש בשמות, כנ"ל בדרוש רפ"ח גיצוצין.

ותחלה נבאר מי הוא מוכר ומי הוא הקונה. והנה השליש העליון למעלה מהחזה הוא המוכר, וב"ש התחתונים הם בחי' הלוקח, כי התחתון מקבל את החסד ולוקח מן העליון, כי כן דרך התפשטות מלמעלה למטה, כנודע. ולפעמים התחתון לוקח יותר משיעורו ומאנה את העליון, ולפעמים להיפך, ושניהן דינן שוה. והנה בהיות הוי"ה פשוטה אי אפשר להתחלק בשוה, ומוכרח הוא שיאנה א' את חברו, לפי שמספר הוי"ה הפשוטה גימטריא כ"ו, ואי אפשר לחלקה לג' חלקים שוין, שאם תחלק לט' ט' יחסר א', ואם תחלק לח' ח' יותר ב', ובהכרח שיאנה א' את חברו, כי לפעמים שלישי העליון שהוא מוכר מאנה לב"ש ש"ה לתחתון, שלוקח ט' בשליש שלו, ונשארו י"ז למטה בב"ש. ולפעמים התחתון מאנה לעליון שלוקח י"ח בב"ש שלו, ונשארו ח' לבד לשליש עליון. ואלו הם ב' מיני אונאה, או המוכר ללוקח או הלוקח למוכר. ולהיות החלקים שוין צריך שיהיה ח' חלקים וב' שלישי מן אות א"ש וי"ז אותיות ושליש אות למטה, ואז היה הכל בשוה, אלא שא"א לחלק האות בעצמו לשלישים, וע"כ מוכרח הוא להיות אונאה בדבר הנ"ל. אמנם אעפ"כ צריך לשער שלא יאנה אחד לחברו, אלא האונאה היותר מועטת שאפשר להיות, והוא הנקרא פחות משתות, ואז הוי מחילה כי א"א לעשות בענין אחר. והענין, כי ג' מיני חלוקת הם, וכולם נקרא פחות משתות: א', שלוקח העליון י' חלקים והתחתון ט"ז חלקים. ב', שיקח העליון ט' חלקים והתחתון י"ז חלקים. ג', שיקח העליון ח' חלקים והתחתון י"ח.

ונבאר הבחי' שהוא י' למעלה וט"ז למטה איך הוא פחות משתות והוי מחילה, וממנו יובנו בחי' האחרות. והוא, כי הנה כתבתי לעיל שאי אפשר לחלק החלק הא' בעצמו ש"ה, שאם הי' אפשר לחלק היינו מחלקין בשוה ח' חלקים וב"ש חלק למעלה וי"ז חלקים ושליש למטה. והנה כאשר נעריך ונאמר שכל חלק וחלק ש"ה מאלו הכ"ו של הוי"ה הפשוטה יש בו ט' נקודות, נמצא שכ"ו פעם ט' הרי רל"ד, נחלקים לג"ש שוין. נמצא שיקח העליון לחלקו ע"ח נקודות שהם ח' חלקים וב"ש חלק ש"ה א', והתחתון יקח קנ"ו נקודות

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שהם י"ז חלקים ושליש^{שפד}. ואמנם עתה שאין החלק^{שפה} מתחלק כנ"ל, לכן לוקח העליון י' חלקים שפ"ו שהם צ' נקודות, נמצא שלוקח י"ב נקודות יתירות בחלקו^{שפ"ו}, ואמנם שתות חלקו שהם ע"ח, הם י"ג נקודות. נמצא שלוקח פחות משתות, כי השתות הוא י"ג והוא אינו לוקח אלא י"ב.

ובבחי' הב' שלוקח עליון ט' חלקים והתחתון י"ז, אז לוקח פחות משתות, כי אפי' בקחתו י' חלקים הוא פחות משתות כנ"ל.

ובבחי' הג', שלוקח העליון ח' ותחתון י"ח, אז התחתון מאנה לעליון גם הוא פחות משתות, לפי ששתות העליון הוא י"ג נקודות, ובלקחו ח' חלקים הם ע"ב חלקים דהיינו נקודות, נמצא שלא נתאנה אלא בו' נקודות, שהם חצי שתות, לפי שכל חלקו הוא ע"ח נקודות כנ"ל. ואמנם, אם האונאה הוא יתר על שתות, המוכר ללוקח או הלוקח למוכר, אז בטל המקח, כי לעולם א"א להתחלק כך למעלה בת"ת דז"א בגלוי ובמכוסה, שהם תחתון ועליון. אבל אם אונאה הוא שתות ממש, אז לא נאמר שיתבטל המקח, והוא חזרת החסד למקומו למעלה בשרשו בדעת, כיון שנחלק בטעות אלא יתקיים המקח שהוא סדר התפשטות החסדים במקומו, לפי שיש זמן שכך מתחלק עם היות האונאה שתות גמורה, אבל לאחר זמן מחזיר האונאה, ר"ל שיש פעמים שיש אונאה שתות שוה ויעמוד כך זמן מה, ואח"כ יחזור האונאה למקומה, אבל התפשטות^{שפ"ח} ישאר במקומו, שהוא בחי' קיום המקח. והנה זהו ענין גניבת השבטים ליוסף אחיהם ומכרוהו למצרים, לא מפני כך נתבטלה האחוה אשר ביניהם, אמנם נשאר הדבר כך בעת ההוא, ואח"כ החזירו האונאה למקומה, וכמ"ש (יהושע כד לב) ואת עצמות יוסף קברו בשכם וגו', וכמ"ש (שמות יג יט) והעליתם את עצמותי מזה אתכם, והחזירוהו למקומו. וענין גניבת ומכירת יוסף נבאר בע"ה למטה. והנה זאת השתות הנ"ל הוא מלבר, לכן פסקו בתלמוד שצריך שיהיה שתות מלבר, ואם אינו אלא מלגאו הוי מחילה. והרי נתבאר ענין שתות ופחות משתות ויותר משתות.

שער לג פרק ב מ"ת שפ"ט

ועתה צריך לבאר איך הסדר הנכון למעלה, ואיך מתחלק החסד שבת"ת הנגלה והסתום. ודע, כי סדר החלוקה האמיתי הוא כך, כי ב"ח של חו"ג ושליש עליון של חסד ת"ת הם מכוסים, וב"ש תחתונים דת"ת וב"ח דנו"ה הם מגולין, ואמנם הג"ש שבחסד הת"ת כבר בארנו כי בו לבד הוא דין האונאה, שתות ופחות משתות ויתר משתות. אמנם הסדר הנכון הוא שהנה הוא הוי"ה א' פשוטה שהוא בנימטריא כ"ו, ומתחלק ח' נקודות למעלה מכוסים, וי"ח נקודות למטה בגלוי, שהוא מבחי"ש"ג' מג' בחי' שיש בחלוקות פחות משתות כנ"ל, וטעם הדבר הוא שהתחתונים שהם המרובים ינצחו את העליונים שהם מועטים, והם יקחו את העודף שהם הב' נקודות היתירות בהתחלקם לג"ש, ח' למעלה וח' בשליש אמצעי וח' בשליש תחתון, נשארו ב' לתשלום כ"ו, ואלו ב' העודפים יקחו התחתונים שהם הרבים.

האמנם יש סבה א"ש"א המונעת ענין חילוק זה, והוא מה שהקדמנו בראשית דרוש זה, והוא שהה' גבורות אשר ביסוד ז"א שצ"ב הם בוקעים מצד האחור וניתנין בדעת רחל נוקבא כנודע, וממתקים החסדים את הגבורות ונשארו ממותקות, ולא יהיה דינין קשים מאד וחזקים. והענין, כי יורדין החסדים המתפשטין מדעת ז"א עד היסוד דיליה כנודע, ומכים שם בסוד הכאה בהמשך הירידה במרוצה, וממתקים את הגבורות אשר שם ע"י הארתן (נ"א הכאתן) אז בירידה. ודע, כי אין כח כ"כ בחסדים להאיר בגבורות ולהמתיקם, אלא בהיותם מגולים, כי אז אין להם מחיצות הכלי של יסוד אמא כדי שיתעכבו, ולכן יורדין עד היסוד למתק הגבורות אשר שם. והנה כולם אי אפשר שימתקו לסבה הנ"ל, לפי שאין כל החסדים מגולים, רק ג' חסדים פחות שלישי שהם נצח הוד וב'

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלישים תחתונים דת"ת, אבל ב"ה של חו"ג ושליש עליון דחסד דת"ת אינן מתגלין, ואין בהם כח למתק הגבורות. ובודאי כי אין יכולין למתק יותר משיעורם, שהם ג' גבורות פחות שלישי. והלא היה מן הראוי שיתמתקו ג' גבורות שלימות, ולא יהיו חסרות שלישי, אמנם אי אפשר כן אם לא בהתגלות גם השליש העליון של הת"ת, ואז יהיו ג' חסדים שלמים מגולים, וימתקו ג' גבורות שלימות בתכלית המיתוק. אמנם להיות הדבר כך, א"א שירד כל החסד שבת"ת למטה בב"ש התחתונים שבו, כדי שיהיה כולו מגולה, לפי שאז יהיה הכלי של הת"ת בבחי' שלישי עליון ריקן מן הארת החסד, וענין זה לא תקרא אונאה יותר משתות, רק גניבה ממש. אבל כוונתינו שישאר שלישי העליון של אור החסד במקומו בכלי ת"ת דז"א בשליש עליון, אלא שיתגלה שם ויסירי כסוי כלי היסוד דאמא אשר שם מעליו, וישאר מגולה שישאר שרשו שם, והארתו תרד ותאיר למטה ביסוד בגלוי, ואז ימתקו ג' גבורות שלימות כנ"ל.

ואמנם נמצא, כי היות הבחי' הא' שהוא ח' נקודות מכוסים למעלה וי"ח מגולות למטה הוא נקרא אונאה פחות משתות, וזה סדר הוא תמיד, ויש פעמים שיש אונאה יותר משתות, והוא מציאות הזה הנ"ל שמתגלה גם שלישי עליון כולו (היורד למטה)⁹, וענין זה מתבטל אחר זמן, ונקרא ביטול מקח לפי שאינו מתקיים אלא נתבטל אח"כ, ואינו מתקיים אלא בשלשה זמנים לבד אשר נבאר בע"ה.

שער לג פרק ג מ"ת

ואלו הם ג' זמנים אשר מתגלה גם שלישי העליון. ושמעתי פ"א ממורי זלה"ה שלא די בשליש עליון מתגלה אז, אלא אף גם ב"ה אחרים של חו"ג מתגלים, נמצא כי כל הה"ח מגולין. ופ"א שמעתי דרך סתם שמתגלה גם שלישי עליון דת"ת, ולא הזכיר גילוי ב"ה הראשונים של חו"ג, והמשכיל יבין מעצמו כפי אשר נבאר. הנה ג' זמנים הנזכר הם אלו: א' מהם הוא ע"י דורמיטא הנזכר לרז"ל בסוד (בראשית ב כא) ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם, שהוא ג"כ בסוד מ"ש אצלינו בכוונת ק"ש שעל המטהי וחזרת התפלה של שחרית בקול רם, שאז מתגלין גם החסדים שבחג"ת דז"א, ועי"כ נגדלין יעקב ורחל ועולין עד שם למעלה נגד חג"ת דז"א, ושם נתבאר טעם הדבר, שהנה סבת כסוי החסדים ההם הוא בזמן שהאם העליונה יורדת ורובצת על האפרוחים למטה, ועי"כ היסוד שלה הוא למטה והם מתכסים בתוכה. אמנם כשאינה רובצת על שניהם רק על הבת לבדה להגדילה, בסוד (שם כב) ויבן ה' אלקים את הצלע, אז אינה רובצת רק זקופה ועומדת כדרכה, ואז היסוד שלה נתון באמצע בין ב' פרקין קדמאין דנו"ה שבה, אשר הם בחי' חו"ב דז"א, והיסוד בסוד הדעת דז"א. אמנם בב"פ האמצעים דנו"ה שבה אשר הם בחי' חו"ג דז"א, אין באמצעם יסוד של אמא מגיע עד שם, ונמצא כי כל החסדים של ת"ת דז"א הם מגולים בלי כסוי יסוד אמא, והרי הם בחי' א' של גלוי חסדים שבחג"ת דז"א, והוא כאשר אינה רובצת רק על הנקבה לבדה להגדילה כנ"ל.

וזמן הב', הוא בסוד תוספת שבת כמבואר אצלינו, שאז עולים ג"ת נה"י דז"א למעלה ממקומם בחג"ת דז"א, ואז בסבת רבוי האורות אשר שם נבקע כלי היסוד דאמא, ואז מתגלין החסדים דחג"ת דז"א ג"כ.

וזמן הג', הוא בחי' מצות מילה ופריעה, וזהו הענין סוד מצות מילה ופריעה. דע כי במצוה זו יש ב' דברים: הא', הוא כריתת הערלה אשר שם, אשר אז יש אונאה פחות משתות כנ"ל. ואח"כ על ידי הפריעה יש אונאה יתר על שתות, ומתגלה גם השליש העליון של חסד דת"ת. וזה פרט ביאורם, הנה נתבאר בזהר (ויקהל דף רג ע"ב) ענין הקליפות, ואיך יש קליפה דקה הנקרא קליפת נוגהי כעין חשמל מתוך האש (יחזקאל א כז), כדין איקרי חשמל, ח"ש ואתגלי מ"ל, מהו מ"ל כדאמרינן מל יהושע וכו'. ואע"פ שאין כאן ביאורו נאמר בקיצור ענינו, כי הנה בתחלה טרם שיתפשטו החסדים בז"א בוק, הנה אז

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הערלה שהוא קל" נוגה חופפת ונאחזת שם ביסוד שלו סביב, וזהו (יחזקאל א ד) ונוגה לו סביב. ושרשה הוא מן הצינור השמאלי שביסוד, שהוא משפיע המותרות ושופכן לחוץ להיות מזון לחיצונים ולקלי¹²⁵⁵, כמבואר בכת"י מורי זל"ה (שער מאמרי רשב"י בראשית דף י ע"א) בענין מאמר בני חת ועפרון החתי וע"ש. וקליפת נוגה הנשרשת בצינור הנ"ל נאחזת שם וסובבת את היסוד הקדוש ונקרא ערלה. ובהיות ערלה זו חופפת על היסוד, אין החסדים יורדין עד היסוד, כדי שלא ינקו הקלי' מהם ולא יתאחזו באורות הגדולים ההם, וע"כ לא די שהם לא ירדו עד היסוד, אלא אפי' בכ"מ המגולה למעלה שהוא בכ"ש תחתונים בת"ת¹ ונו"ה דו"א, אשר משם ולמטה הוא מקום מגולה כנ"ל, כיון שאין שם מחיצות כלי היסוד דאמא, לכן אינם יורדין ונופלין עד היסוד כנודע, וע"כ הם נשארים למעלה בשרשם בדעת דו"א ואינם מתפשטים למטה, כי נאחזת הערלה ביסוד שלו. ואח"כ כאשר נימול, כורתים הערלה ההוא ומסתלקת משם קליפת נוגה הנ"ל, ואז יורדין החסדים הנ"ל ומתפשטים במקומם שהוא בת"ת ובנו"ה דו"א. ונודע, כי כל חסד מהם הוא הוי"ה א' כנ"ל, והנה הוי"ה גימטריא כ"ו, והנה ב' הוי"ת של ב' חסדים אשר בנו"ה הם גימטריא ב"ן, וב"ש התחתונים של החסד דת"ת הרי הם ח"י נקודות, כי הח' עליונות הם מכוסים בשליש העליון כנ"ל, א"כ בהצטרף ח"י עם ב"ן של נו"ה², יהיה ע' אורות מגולים שהם גימטריא מ"ל מן השמל, ואז הוא בחי' אונאה פחות משתות וקיים המקח כנ"ל, והוא בזמן קיום מצות מילה בכריתות הערלה כנ"ל, שאז מתגלים ע' אורות החסדים המגולים שהם גימטריא מ"ל מן השמל הנזכר³ בזוהר פרשה ויקהל, דכד אתעבר קליפת נוגה אקרי מ"ל, וכאשר הערלה קלי' נוגה נאחזת שם מחמת עונות ויונקת שם מאלו ע' אורות המגולים איקרי ח"ש מ"ל, שמיהרה הקליפה לקבל מן האור מ"ל הנ"ל.

ונחזור לענין, כי הנה על ידי המילה שהוא כריתת ערלה, עדיין הע' אורות הנ"ל המגולין לא נתפשטו רק בב"ש תחתונים דת"ת ובנ"ה, אבל עדיין לא נתפשטו ביסוד עצמו דו"א, וזהו ענין ד' אותיות מילה, פירוש מ"ל י"ה, כי מ"ל הם ע' אורות המגולין, וי"ה הם בחי' שלישי עליון המכוסה ולמטה בסוד פריעה. נבאר למה נקרא י"ה, וצריך המוהל לכוין לזה בכריתת הערלה, שע"ז יתגלו מ"ל אורות הנ"ל במקומם עד הוד, ע"ד הנ"ל ויכוין באומרו על המילה, שהוא מ"ל י"ה, כמ"ש ענין י"ה למטה בענין הפריעה, שהוא ג"כ פרע י"ה.

ועתה נבאר מצות ברכת היין כמשארז"ל שמילה טעונה כוס, ואע"פ שהיין בא לאחר הפריעה, עכ"ז נבארו תחלה כדי שיובן היטב עם הנ"ל. כי הנה אלו הע' האורות שהם גימטריא מ"ל, אלו מתגלין תחלה ויורדין ביסוד, ואחר ירידתן מתמתקים הגבורות אשר שם. ואח"כ פ"ב מתגלה גם שלישי העליון דת"ת, ויהיה ע"ח אורות, שגם הח' אורות היתרות ההם, שהם מבחי' שלישי העליון יורדין אח"כ עד יסוד וממתקים חלק מן הגבורות כמ"ש. והנה אחר שעל ידי כריתת הערלה נתגלו ע' אורות כמנין מ"ל, הנה אח"כ ע"י ברכת היין ירדו אלו הע' אורות הנ"ל שלא נתגלו רק במקומן, ועתה ע"י ברכת היין יורדין עד היסוד דו"א, ואז ממתקין הגבורות אשר שם ומאירין בהם. ולא ככולן, כי אם בג' גבורות פחות שלישי כמספר עצמן ע' לע"ז. והנה היין הם סוד הגבורות שאינם נמתקין רק במספר ע' אורות לבד, והם כמנין י"ן, להורות שהיין הם גימטריא ע' אורות הגבורות הנמתקים ע"י ע' אורות החסדים היורדות עתה ביסוד. ונמצא, שתכוין שהיין הם בגימטריא ע' אורות החסדים המגולין שיורדין עתה ביסוד, וגם תכוין שהם ממתקין את ע' אורות הגבורות שהם עצמן סוד היין כנודע. וביאור הענין, כי הנה כאשר אלו הע' החסדים יורדין ביסוד וממתקין הע' גבורות, בהכרח הוא שמתערבין יחד, ויש בחסדים בחי' קצת מן הגבורות המתחברות עמהן, ולכן ברדתם שם נקראו גם הם בחי' יין, שהוא גבורה, כי אינן

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נמשכין רק ע"י ברכת"א היין שהוא גימטריא ע'. ואמנם ע' גבורות הם בחי' הכוס של יין, כי כוס גימטריא אלקים, שהם ה' אותיות כנגד ה"ג כנודע, אבל היין הם ע' חסדים עצמן שנתערבו בגבורות והמתיקום כנ"ל. והרי נתבאר ענין המילה שהוא כריתת ערלה, כי אז נתגלו ע' אורות דחסדים במקומן, ונתבאר ענין כוס היין שהוא ענין ירידת הע' חסדים ביסוד, וממתקים את ע' גבורות. וב' בחי' אלו עדיין אינם רק בחי' ע' אורות, שהם ג' חסדים פחות שלישי, וימתקו ג' גבורות פחות שלישי, אשר כ"ז נקרא אונאה פחות משתות כנ"ל.

ועתה נבאר מצות פריעה שהוא אונאה יותר משתות, כי עתה יתגלה גם שלישי עליון המכוסה, ויהיו ג' חסדים גמורים דת"ת נו"ה מגולין, ומיתקו ג"כ את ג' גבורות שלימות שביסוד. והנה פריעה ר"ל גילוי, כי ע"י הסרת עור ערלה הוא המכסה וסובב אבר הקדוש, נפרע ונתגלה שלישי עליון המכוסה שבת"ת, ואז נגמרין להתגלות ג' חסדים שלמים. אבל בהיות הערלה סובבת על היסוד, אין השלישי העליון הנ"ל רוצה להתגלות, כדי שלא יהיה אחיזת הקליפות בהם יותר מדאי כנ"ל. ואמנם בחינת המילה שהוא כריתת הערלה, אע"פ שהיא גורמת גם כן גילוי החסדים ע"י כנ"ל, שהם ג' פחות שלישי, וגם גורמת גלוי היסוד עצמו, עכ"ז אינו נקרא בשם פריעה, לפי שדרך אותן החסדים להיות תמיד בגילוי, כי אין להם מסך יסוד הבינה, ואינו נזכר רק בשם מילה, שהוא לשון כריתת הערלה. אבל שלישי עליון שהוא תמיד מכוסה ביסוד דאמא, נקרא פריעה וגילוי גמור מחדש, משא"כ בראשונה. והנה מלת פריעה, ר"ל פרע י"ה, כי שלישי עליון נקרא י"ה, לפי שהנה נתבאר שהם ח' נקודות חסדים הסתומים שם, ואלו מתגלים ע"י הפריעה, וע"י יורדין: למטה ג"כ ביסוד, וממתקין ג"כ כנגדן בשיעורם ח' נקודות אחרות של שלישי הגבורות כנ"ל, ונשלמו להמתיק ג' גבורות שלימים. והנה ח' חסדים וח' גבורות גימ' י"ה עם הכולל, והנה ענין פריעה פרע י"ה, כי ט"ז אורות נפרעין ונתגלו עתה ע"י הפריעה, כי ע"י נתוספו עתה ב' האורות ביסוד: א', הוא הארת שלישי עליון של חסד דת"ת. הב', הוא ירידת ע' חסדים המגולין שהם ב"ש חסד דת"ת, וחסדים דנ"ה הרי ע'. וא"ת בענין הפריעה נרמזו ח' אורות דחסדים, וח' אורות דגבורות שהם ט"ז כנ"ל, ובענין מילה לא נזכרו רק ע' אורות החסדים כנ"ל, ולא נזכרו ע' דגבורות, כי הע' דגבורות הם בסוד היין, והם ב' בחי' יין ומילה כנ"ל. ולא נרמזו ע' אורות דגבורות ג"כ, אבל הענין הוא, כי בע' חסדים ראשונים צריך ב' בחי': א', להוריד החסדים משרשם מן הדעת עד מקומם שהוא בת"ת ובנ"ה, ובחי' זו נעשית ע"י מילה כנ"ל. ואחר כך צריך בחי' ב' להורידן משם עד היסוד, וזה ע"י היין הנ"ל. אמנם בשלישי העליון המכוסה כבר ירד מן הדעת עד המקום שלו, ולכן א"צ עתה רק להורידו עד היסוד. והנה כאשר יורד ביסוד מתחבר תקף עם שלישי הגבורה, ואין צריך בחי' אחרת אחריה, לכן נכללין יחד בסוד הפריעה, אבל בענין החסדים האחרים אינן מתחברים עם הגבורות רק בבחי' הב' לבד, ולכן לא נרמזו במילה. והנה יעדנו למעלה לבאר מלת מילה מה ענינה, וזה ביאורה: כי הנה דוגמת מה שנתבאר במלת פריעה שהוא פרע י"ה, כן ענין מילה מ"ל י"ה, פירוש כי ע' חסדים הם גימטריא מ"ל, שהם ב"ח נו"ה וב"ש ת"ת לבדס"ב, וח' אורות, השלישי העליון הוא י"ה של מילה, להיותו מחובר עם ח' אורות הגבורה כנ"ל, ושניהן גימטריא י"ה. ובזה תבין משארז"ל (שבת קלו ע"ב) מל ולא פרע כאלו לא מל, כי ב' אותיות מ"ל של מילה הם ע' אורות התחתונים המגולין ע"י כריתת הערלה הנקרא מילה, ואמנם ב' אותיות י"ה של מילה שהם ח' אורות העליונים הסתומים עדיין לא נגלו עד מעשה הפריעה כנ"ל. נמצא, כי כאשר מל ולא פרע עדיין המילה עצמה לא נגמרה, כי ב' אותיות י"ה מן מילה לא נתגלו עדיין עד הפריעה, כי הריל ב' בחי' נרמזו במילה שהם מ"ל י"ה, ומעם לזה הוא, שאע"פ שב' אותיות י"ה אינן נגלין עד הפריעה, עכ"ז עיקר גילוי הוא מחמת המילה. כי אם לא ימול, לא היה שלישי שהוא יורד במקומו, אלא היה נשאר גם הוא בדעת כנ"ל. נמצא, כי בחי' המילה גורם בחי' הא' שהוא ירידת השלישי העליון למטה בשלישי העליון של

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הת"ת לת"ל דז"א, ואמנם ע"י הפריעה לא נעשית רק בחי' הב' שהוא ירידת השליש (עליון של הת"ת) ל"י למטה ביסוד. וענין בחי' זו טפילה אל הבחי' הא', ולכן במילת מילה נכללו הע' חסדים המגולין במ"ל של מילה, וה"ח עליונים ב"ה של מילה, והרי איך ב' בחי' של פריעה ומילה רומזות במלת מילה לבדה, וא"כ כל זמן שלא פרע, לא נגמרה המילה והוי כאלו לא מל.

שער האונאה פרק דלה

והנה בזה תבין מה שכתב בזוהר (בא לו ע"א) ובאדרא (קמב ע"א¹²⁵⁶) על פסוק והוא יושב פתח האהל כחום היום, אמרו שם אתגלייא חסד (נז ע"ג) בפומא דאמה¹²⁵⁷, פי' כי אברהם הוא סוד החסדים כמבואר אצלנו. והנה התינוק כשנולד, נולד ערלתו עמו וחופפת על היסוד, וכשנמול אתגלייא יו"ד שהוא ראש פי האמה שלו, שהיו"ד הזו הוא בחי' החסדים העליונים הנקרא אברהם כנודע, כי חסד הוא בגימטריא ע"ב, הוי"ה במילוי יודי"ן, כי כל י' הוא בחסד¹²⁵⁸. וז"ש באברהם אחר שנימול (בראשית יח א) וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחום היום, כי אברהם שהוא חסד, וצורת י' אתגלייא בפתח האהל¹²⁵⁹, שהוא פי האמה שצורתה י', שהיא עטרה שביסוד. והענין הוא כנ"ל, כי ע"י הפריעה נתגלו ט"ז אורות, ח' דחסדים וח' דגבורות, ושניהם נצטירו ביסוד עצמו, כי היסוד עצמו הוא צורת ו' ארוכה, ועטרה צורת י', ונגלית ע"י הפריעה, ואז נעשי' י' על ו', וזהו בחי' ט"ז אורות כנ"ל. והמשכיל יבין בסוד טעם היות המילה לח' ימים, שהוא רמז לאצילות המלך הח', שהוא הדר הנזכר בכתבילי מורי זלה"ה במקומו עיין שם.

גם בזה תבין ענין פסוק (בראשית כא ח) ביום הגמל את יצחק, דדרוז"ל על המילה (פרד"א פרק כט). וחלקוהו (תוס' שבת קל ע"א) התיבה לב' תיבות, ואמרו ה"ג מ"ל, שעשה משתה ביום המילה. והענין הוא, כי הגמ"ל גימטריא ע"ח שהם כל ג' חסדים שלימים מגולין וגם שלישי המכוסה, שבין כולם הם ע"ח אורות המתגלין ביסוד ע"י פעולת המילה. (שהם מ"ל) י' וכריתת הערלה שהם ג' חסדים, ג' הויות פשוטות כ"ו כ"ו כ"ו גימטריא הגמ"ל, ואלו מתגלין ע"י מילה שהם מ"ל מן הגמ"ל, וע"י נתגלו ע"ח אורות כמנין כל תיבת הגמ"ל. וביאר הכתוב היכן ניגלו ע"ח אורות אלו, ואמר שנתגלו ביסוד, ונתחברו עם הגבורות אשר שם כנ"ל הנקרא יצחק, וזהו את יצחק, כלומר עם יצחק. ונמצא שהחסדים שהם ע"ח כמנין הגמ"ל, נתחברו עם יצחק שהם הגבורות. ואם תדקדק היטב, תבין איך בתחלה הגבורות לא היו רק מנין ק"ל, שהם ה' הויות ה"ג, ועתה כאשר ירדו הג' הויות ג' חסדים ומיתקו את ג' גבורות, נמצאו ח' הויות שהם גימטריא יצחק שהוא גימטריא ד"פ ב"ן, כמ"ש בהגדה כנגד ד' בנים דברה תורה, והוא חיבור ג' חסדים בג' גבורות, והם ג"פ

סג מאיר האוצר

¹²⁵⁶ כאן לא מוזכר הפסוק והוא יושב פתח האהל.

¹²⁵⁷ עי' מקור הלשון בספד"צ כו ע"ב - אתפשט דכורא ואתתקן בתקונו, באמה בפומיה דאמה, מלכין דאתבטלו הכא אתקיימו באד"ר קמב ע"א ופרק ב' לו ע"א (לש"ו)

¹²⁵⁸ עי' שער ט"ז פרק א' & שמילוי י' הוא בנשמה, א' הוא ברו"ק וה' הוא בנוק'.

¹²⁵⁹ עי' זהר בראשית צז ע"ב בסתרי תורה ז"ל, וירא אליו אתחזי ואתגלי ליה שכינתא גו אינון דרגין דאתחברו בסטרוי מיכאל לסטר ימינא גבריאל לסטר שמאלא רפאל לקמא אוריאל לאחורא, ועל דא אתגליא עליה שכינתא בהני אלוני בוסמין (נ"א צולמין) דעלמא בגין לאחזאה קמייהו ברית (ד"א ל"ג קדמאה רשימו) קדישא דהוה בכל עלמא ברזא דמהימנותא והוא יושב פתח האהל מאן פתח האהל דא אתר דאקרי ברית רזא דמהימנותא כחום היום דא רזא דאתדבק ביה אברהם תוקפא דסטרא דימינא דרגא דיליה האהל רזא דתרעא דצדק פתחא דמהימנותא דכדין עאל ביה אברהם בההוא רשימא קדישא.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ב"ן ב"ן ב"ן, ועוד ב"ן ד' שהוא חיבור ב' גבורות שלא נמתקו. ואמנם לפי שהע' אורות נגלו תחלה ואח"כ הח' אורות הסתומים בשליש העליון, לכן חלקו רו"ל תיבת הגמ"ל לב' תיבות, מ"ל הם ע' אורות מגולין, וה"ג הם ח' אורות הסתומים, ולהיותן עליונים נזכרו תחלה וה"ג והע' תחתונים נזכרו באחרונה מ"ל. ועיין בדרוש אברהם ויצחק ויעקב ויוסף שם בארנו הפסוק פירוש אחר ע"פ הקדמה זו.

שער האונאה פרק ה' 1260

גם בדרוש הנ"ל יובן ענין מכירת יוסף שנגבוהו אחיו השבטים ומכרוהו למצרים גם ענין גנב וגזלן מהם ענינם.

1261 הנה יוסף הוא בחי' היסוד דו"א כנודע¹²⁶², וסבת קריאתו כך הוא כנ"ל, כי יסוד הוא ו' והעטרה הוא י'¹²⁶³, והוא לסבת היות שם הארת הח' חסדים העליונים שבשליש המכוסה¹²⁶⁴, וממתקת לח' אורות הגבורות ושניהן י"ו מיוסף. ושאר האורות התחתונים שהם ע' חסדים וע' גבורות הנמתקים עם החסדים הם ק"ם, כמנין ס"ף מן יוס"ף, שהוא כמנין ג' חסדים וג' גבורות, שהם ג' פעמים ב"ן.

והנה נחלקים י"ו לבד, שהם האורות הבאים ע"י הפריעה¹²⁶⁵, לכן נרמזו בב' אותיות ראשונות יחד, והס"ף שהם אורות הבאים ע"י מילה¹²⁶⁶ הם נרמזו באחרונה בב' אותיות אחרונות ס"ף. נמצא, כי יוסף הוא בחי' האורות של החו"ג, שהם ו' הויות גימטריא יוסף.

וכאשר נגבוהו אחיו, כבר נודע כי ההפרש בין גנבה לגזלה הוא, כי גניבה בהסתר וגזילה בגלוי. ואע"פ שהם נגבוהו כולו, שהם כל ג' חסדים וג' גבורות יחד המכוסים {נז ע"ד} והמגולים, עכ"ז לא נגבוהו רק השליש העליון בסתר, לפי שעיקר הפגם של אחיות הקליפות בחסדים הוא למעלה בשליש עליון המכוסה, כי בחסדים התחתונים, דרכם לאחוז בהם, כי שם גזילה בגלוי, לכן דרכם להתאחו שם, כמבואר אצלינו בסוד חטא עין הדעת טו"ר¹²⁶⁷. ועיקר הפגם הגדול הוא באחיזה בשליש עליון המכוסה, אשר זה נקרא גניבה בהסתר, לכן אע"פ שנגנבו ב' הבחינות שהם גניבה וגזילה, עכ"ז הכל נקרא בשם גניבה, כמ"ש (בראשית מ טו) כי גונב גנבתי מארץ העברים, ב' גניבות, לפי שעיקר הפגם הוא במכוסה.

מאיר האוצר

¹²⁶⁰ ע"ח אונאה ה.

¹²⁶¹ ע"י שער המצות פרשת לך לך.

¹²⁶² ע"י זהר ח"ג רלו ע"א: ויקח משה את עצמות יוסף עמו עצמות צדיק יסוד עלמין דרגא דיוסף הצדיק.

¹²⁶³ ע"י תיקו"ז (ל ע"ב): ולמאן דאיהי אגינת עליה אתמר ביה לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם באברתו יסך לך (תהלים צא ד) דא אבר מן החי צדיק ותחת כנפיו תחסה (שם) אינון ה"ה דאת ז' איהו אברתו כלול י"ו גופא דיליה ו' רישא דיליה י' גדפוי ה"ה.

תרגום: ולמי שהיא מגנה עליו נ אמר בו "לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם באברתו יסך לך", זה איבר מן החי צדיק. "ותחת כנפיו תחסה", הם ה"ה, שאות ז' היא אברתו כלול י"ו, הגוף שלו ו', הראש שלו י', כנפיו ה"ה.

¹²⁶⁴ ע"י לעיל פרק ג.

¹²⁶⁵ שנתגלו י"ו אורות ח' חסדים שבשליש העליון דת"ת המכוסה וח' אורות גבורות שנמתקו עמהם כשירדו ביסוד ואז נעשה היסוד צורת י"ו כי אז נגלית היו"ד שהיא העטרה (שעה"מ).

¹²⁶⁶ שהם נמתקו עמהם (שעה"מ).

1267

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ואחר שגנבו ב' בחינות הנ"ל, מכרוהו למצרים הם הקליפות¹²⁶⁸, ואז חזר האבר הקדוש הנקרא יסוד להתלבש בערלה, וז"ס המכירה למצרים עון פלילי שהיה במכירת יוסף, כנזכר בזהר (שמות ז ע"א) ואעילו ברית קיימא קדישא ברשותא אחרא¹²⁶⁹, כי נאהו הקליפות שהם הערלה ביסוד העליון ח"ו.

^א מהסתכלות העין (מוסגר באוצ"ח).

^ב באח"פ ממקומם עד מקום התחברות בשבולת הזקן כנודע ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה (נ"א בשבולת הזקן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה ואינם מקבלין רק בשבולת הזקן כי משם מתחילים הן ולא (נמחק באוצ"ח).

^ג ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה (נ"א בשבולת הזקן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה ואינם מקבלין רק בשבולת הזקן כי משם מתחילים הן ולא ממה שכנגד העין עד שבולת הזקן) (נמחק בשעה"ק).

^ד מהסתכלות באורות החוטים והפה (מוסגר באוצ"ח).

^ה כנודע כי החוטים מגיע עד החזה והפה עד הטבור (מוסגר באוצ"ח).

^ו ולא משבולת הזקן ולמעלה (נמחק באוצ"ח).

טעם ביטול נה"ם של הכתר הוא סיבת לקיחתו מן הארת האזן המעולה בריחוק מקום בסופו, גם פגמו היה בסופו שהם נה"ם שלו התחנתונים, וגם זה בבחינת חצוניותם לבד, כי כבר לקח אור האזן מכל מקום, גם אם הוא בסופו וכו' כי מהכתר של אלו הנקודות נתחלק חציו העליון לעתיק וחציו לא"א וזה החצי דא"א הוא שאירע בו קצת פגם (מבר"ש ז ע"ב).

^ז מבר"ש ג ע"ד, שעה"ק כב ע"א.

^ח הזקן (נוסף באוצ"ח ושעה"ק).

^ט הזקן (נוסף בשעה"ק).

^י משבולת הזקן ולמטה (מוסגר באוצ"ח).

^{יא} הארת (אוצ"ח).

^{יב} ג' כלים ראשונים יותר חזקים ומאירים ויש בהם יכולת יותר לקבל האור יותר מהז' כלים תחתונים (מבר"ש).

^{יג} חוטים פה (נמחק באוצ"ח, ומבר"ש).

^{יד} כי לקחו כליהם ממקום שעדיין אורות האזן שהם בחי' נשמה נמשכים שם שהוא עד שבולת הזקן (מוסגר באוצ"ח).

הג' כלים ראשונים הם מהסתכלות העין באח"פ ממקומם עד מקום התחברותם בשבולת הזקן כנודע ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן לבד כי משם מתחילים הם (מבר"ש).

^{טו} והטעם שכבר נשלם אור און שהוא משבולת הזקן ולמטה, ולכן נשברו (נוסף באוצ"ח).

^{טז} נמחק באוצ"ח.

^{יז} שמעתי פעם ממורי ז"ל כי טעם מיתת ז' המלכים האלו היה כי הענפים לבד יצאו, אך שרשיהם נשארו בפנים (עי' שער ט' פרק ו), ולכן לא היה כח בענפים לקבל האור ולכן מיתו, וכאשר רצה המאציל העליון לתקנם החזירם לשרשיהם שנשארו בפנים וע"י כן נתקנו. ונלע"ד פירוש הדברים האלה כי הג' עליונות שבז"א הם הם שרשי הז' תחתונות, ולכן בהיותם חסרי המוחין מתו ובעת תיקונם החזירם בסוד העיבור אל שרשיהם שהם השלשה עליונות ויצאו שלמים עמהם ואז נתקיימו גם אפשר שהוא מה שכתוב כי שרשי הי' נקודות נשארו במלכות העקודים וע"ש וכו' ותבין ענין השרשים אם שב' הפירושים הנז' הם יותר צודקים לענ"ד, ואפשר ששרשיהם הם האורות שנשארו בחזה דאדם קדמון אשר משם יצאו ענפים אלו וזה נראה נכון (מבר"ש ו ע"ג).

^{יח} ממה שהראייה שואבת בהסתכלות באור האזן (מוסגר באוצ"ח).

^{יט} ממנו נעשה הכלי אל כתר דנקודים (מוסגר באוצ"ח).

^כ "ואבא לקח ממה שהראייה שואבת מאורות החוטים וגם אור הפה נכלל בו" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ואבא לוקח מאור החוטים (ממה שהראייה שואבת מאורות החוטים וגם אור פה

מאיר האוצר

¹²⁶⁸ כי מצרים נקראת ערות הארץ והיא ערלת היסוד (שעה"מ).

¹²⁶⁹ עיי"ש שזה על ידי נשיאת נשים נכריות.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

נכלל בו הנה ממנו נעשה כלי חכמה דנקודים), ואימא מאור הפה (מהסתכלות בפה לבדה ומשם כלי בין הדנקודים).

הנה ממנו נעשה כלי חכמה דנקודה ואימא מקבלת מהסתכלות בפה לבדה ומשם נעשה כלי בינה דנקודות סכ"י (הגוב"י).

כא עוד טעם אחר, הג"ר חשובות כא' כנודע ולכן היה כח בהם לקבל אורותיהם (מבו"ש ו ע"ג).

כב מבו"ש ב ע"ב.

כג כי האחור היא הנקבה שהיא תשר"ק, והפנים שהוא הקדם הוא הזכר אבג"ד (מבו"ש).

כד שעה"ק כב ע"ב מבו"ש ג ע"ד.

כה וענינם (אוצ"ח).

כו בפנימיותו (אוצ"ח).

כז עי' לעיל הערה 77.

כח ז"א (אוצ"ח ושעה"ק).

כט ז"א (אוצ"ח ושעה"ק).

ל בז"א (אוצ"ח ושעה"ק).

לא אור חדש שבפנימיות א"ק מטבורו ולמטה, כי הנה הוא בוקע דפנות הכלים והגוף של א"ק ויוצא לחוץ דרך גומות השערות ומאיר אל י' נקודים הנזכרים שנתפשטו שם, ואמנם ב' אורות גדולים (שעה"ק).

לב וגם יצא דרך האחור (נוסף בשעה"ק).

לג ונלע"ד פירושו שאינם מתעגלים כאורות נקבי השערות אמנם יוצאים ביושר (שעה"ק).

לד נמחק בלש"ו.

לה נמחק בלש"ו.

לו מבו"ש ד ע"א.

לז לכן גם עתה מזה האור החדש לא יצא להם הארה בבחי' הבלים מורגשים ע"ד הבל הטבור ויסוד (שעה"ק).

לח כי הלא נודע שכל מציאות מוחין באים מלובשים תוך נהי"ם של הקודם אליו, כי המוחין דז"א באים מלובשים תוך נהי"ם דאימא בסוד כונן שמים בתבונה, והנה גם המוחין דא"א הנמשכין אליהם מן הכתר גם הם צריכים שיבואו מלובשים תוך נהי"ם של הכתר בבחי' החיצוניות החיצון שבהם כמו שהוא בנהי"ם דאימא לז"א, והנה כיון שאלו החר"ג של א"א נפלו ונתבטלו ודאי שגם מלבושם שהוא חיצוניות נהי"ם דכתר גם הוא ירד עמהם ונתבטל, והרי זה הוא ג"כ פגם בנקודת הכתר, אמנם בבחי' שכבר נכנסו בא"א ואינם נחשבים עוד מבחי' הכתר, לכן לפעמים נכנס הכל בבחי' ביטול אחוריים דא"א, ולא נזכר ביטול בכתר לסיבה הנ"ל וזכור זה (מבו"ש ז ע"ב).

לט הבלים (לש"ו).

מ ולא נמצא בכלן נקודה שתהיה על האות רק אחת והוא נקודת החולם, גם נקודה אחרת לבד באמצע והיא נקודת שורוק בוא"ו, ושאר הנקודות הם למטה מהאותיות (מבו"ש).

מא באוצ"ח כת"י כתוב להיפך לפי שהת"ת איהו חולם על הכתר, וזה נכונה וכן צ"ל בע"ח ושעה"ק (ביאורים קד ע"ב).

מב תיקו"ז דף קה ע"א ודף קכח ע"א (אוצ"ח).

מג שהם תחת האותיות ולכן יצאו מלמטה מתחת הז' נקודים התחתונים דנקודות (מבו"ש).

מד דנ"ה (לש"ו).

מה הביצים (אוצ"ח).

מו מנ"ה (לש"ו).

מז גבוה (מבו"ש).

מח מבו"ש ד ע"ב.

מט אמנם יש כאן מקום שאלה, כי הרי בז"א המלביש את אימא לנהי"ם שלה כנזכר, הנה היסוד דאימא הוא הדעת של ז"א, וכן כאן בא"ק היה כן, כי הדעת דנקודות יונק מיסוד א"ק ולא חו"ב הגדולים ועליונים ממנו. והתשובה כי האימא דאצילות הנה היא ארכינת עצמה ויתבא רביעא על בריה הוא הז"א לעשות לו מוחין, וכשהיא רובצת מוכרח שנשפל היסוד שלה למטה מרישיה ירכותיה שהם נהי"ם, ולכן דעת דז"א לתתא מחו"ב שלו, אמנם כאן בא"ק הוא עומד ולא רובץ, ואז פרקא קדמאה דיסוד הקבוע בסוף הת"ת הוא הגוף ודאי שהוא גבוה מנ"ה, ונמצא כי בנקו' הדעת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שלהם גבוה למעלה מחו"ב שלהם ונמצא כי מסיום היסוד דאדם קדמון הנתון בדעת הנקודים, משם מסופו יוצא הבל והארה אל חו"ב דנקודים שהם תתאין מיניה (מבר"ש).

¹ אוצ"ח, מבר"ש ד ע"ב ו ע"ד, שעה"ק כב ע"ד.

² זה היה אחר שנזדווג הכתר מיניה וביה כי גם הוא כלול מזכר ונקבה, ובכח הזווג ההוא הוציאם לחוץ בכלי החכמה וכו' כי א"א להוציא אורות אלא בכח זווג ושמור כלל זה (מבר"ש).

³ בינה (מבר"ש).

⁴ אחרות (סכ"י - הגוב"י).

⁵ כולם (אוצ"ח לש"ו).

⁶ בגבורה (לש"ו).

⁷ נמחק באוצ"ח, ומבר"ש.

⁸ זה היה אחר שנזדווג כתר מיניה וביה כי גם הוא כלול מזו"נ ובכח הזיווג ההוא הוציאם לחוץ בכלי החכמה, ע"י מבר"ש ש"א ח"ג כי א"א להוציא אורות אלא בכח זיווג ושמור כלל זה (הגוב"י - ע"ח כת"י).

⁹ נתנם (מבר"ש).

¹⁰ ואח"כ נזדווג (מבר"ש).

¹¹ וז"ת (מבר"ש).

¹² נמחק באוצ"ח, אמנם מופיע במבר"ש ובספרי הלש"ו. מכאן ואילך נמחק במבר"ש.

¹³ של או"א (נוסף באוצ"ח).

¹⁴ שהוא בינה שממנה דינין מתעריין (מבר"ש י ע"א).

¹⁵ ענין המלוכה כמלך היושב על כסאו ואח"כ היו מתים ונופלים מכסאותם (מבר"ש ו ע"ד).

¹⁶ וגם מילוי ו' ספירות הנחרבים (ע"ח מכת"י - הגוב"י).

¹⁷ מבר"ש דף ה ע"א ודף ט ע"ד.

¹⁸ נמחק במבר"ש.

¹⁹ (כי יצא בלעם מסיגי מלך זה הוא דעת העליון, ומ"ש מהררי קדם, כי אלו מלכים קדמאין הנק' הררי קדם, וגם כי הם בסוד המל' לכן נקראים מלכים, ולכן נק' בזוהר ח"א רכ"ג ע"ב חכמת בני קדם חכמה תתאה מלכות) (אוצ"ח).

²⁰ מתחילת הפיסקא עד כאן נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "והדד בן בדד הוא הת"ת החזה של בחי' כל הפרצוף, ושם נעשו הדדים, וזהו הדד בן בדד ב"פ דד, שהם בחזה הת"ת, וכן אותיות בדד ב' דד".

²¹ (נ"א היא העטרה של היסוד של הבינה המתרחבת) (אוצ"ח).

²² נמחק באוצ"ח.

²³ (כי כוונתו היתה להאיר אל המלכות כנז') (אוצ"ח, וכן מבר"ש י ע"ב).

²⁴ נמחק באוצ"ח.

²⁵ ואז אור הראשון מהז' היה חוזר לעלות ולהתעלם אל שרשו והכלי מתבטל (מבר"ש).

²⁶ שני (אוצ"ח ולש"ו).

²⁷ דלית לה מגרמה כלום וכו' (אוצ"ח).

²⁸ נמחק באוצ"ח.

²⁹ ע"ח נקודות ו.

³⁰ הקדמת ענין (אוצ"ח).

³¹ ישיבתם ואחיזתם (נוסף בשעה"ק).

³² עיקר התדבקותם (שעה"ק).

³³ והקוצים הם הקלי' היו יכולים להתאחז בכרם ולינק משם (שעה"ק).

³⁴ זו"ן (אוצ"ח).

³⁵ לכן (נוסף באוצ"ח).

³⁶ ולינק משם (אוצ"ח).

³⁷ ליכנס ולינק (אוצ"ח).

³⁸ מבחי' זווג אב"א (נוסף בשעה"ק).

³⁹ והתפלל תפלות, וקצץ וכתת את החיצוניים, ע"י מעשיו, שלא יתדבקו באותם האחו' (נוסף בשעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

^פ בסוד כותל שבאמצע שני השותפים הנז' בריש מסכת ב"ב (נוסף בשעה"ק).

^צ נמחק בשעה"ק ובאוצ"ח.

^{צא} נעשה להם עתה ב' אחוריים שלמים היה באופן זה (שעה"ק).

^{צב} באר"א (נוסף בשעה"ק).

^{צג} נמחק בשעה"ק ובאוצ"ח.

^{צד} סוד הטיפה דיהיב אר"א בזווגם כנז' (שעה"ק).

^{צה} אין החו"ג יוצאים רק מיסוד דבינה כצ"ל (לש"ו).

^{צו} בהם (אוצ"ח).

^{צז} "כי אין יוצא מיסוד דבינה רק חו"ג, כי מן החכמה ובינה דז"א אינו יוצא רק הארה בעלמא, שמכים החסדים המגולין שם ומוציאין אורותיהן לחוץ" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "והנה סיבת היות נעשה להם עתה ב' אחו' שלימים, היה באופן זה, כי ע"י מצוות ומע"ט של האדם התחתון גרם זווג עליון באר"א, וחזרו לתת להם לז"ג בחי' מוחין אחרים, שהם בחי' החסדים וגבורות של דעת דז"א, אשר הם עיקר סוד הטיפה דיהיב אר"א בזווגם כנז'. והטעם הוא כי תרין מוחין דז"א הנקראים חו"ב, אין אורותיהם מתגלים בז"א כי הם מלובשים תוך נו"ה דאבא ואין יוצא מהם רק הארה מועטת בכח הכאת האורות החסדים המגולים שמכים בהם ומוציאים קצת הארה מהם לחוץ כנודע, משא"כ בחסדים וגבורות המתלבשים בתוך יסוד דאמא המסתיים בחזה דז"א ומשים מתגלים בגלוי גמור ויוציאים לחוץ תוך ז"א ומאירים בו, ולכן העיקר הם החסדים וגבורות כנז'. ונמצא כי בהתפשט החסדים והגבו' למטה בגופא דז"א, אז החסדים ניתנים אל ז"א ובהם נשלם ונגמר בנין אחו' שלו בשלמות, והגבו' ניתנים אל הנוק' כנודע וע"י נשלם אחו' שלה ויש לו אחו' שלם ולה אחו' שלם ואז יכולין לחזור אפין באפי' כיון שאחור' שלימי', ואין עתה יכולת בחצוני' להתאחז שם. משא"כ בתחלה שהיה לזה חצי, אח' ולזה חצי והיו יכולים להתאחז בהם וכו' והנה נמצא כי תועלת כניסת החסדים והגבורות בז"א היתה לב' סיבות שהם, אחת כי הם המגדילים והמשלימים האחו' דז"ן ועוד שע"כ חוזרים פב"פ".

^{צח} נמחק באוצ"ח.

^{צט} פנים (אוצ"ח ושעה"ק).

^ק אחור (אוצ"ח ושעה"ק).

^{קא} אוצ"ח גורס את המוסגר.

^{קב} והנה בהיות אר"א טרם יציאת המלכים האלה מבטן המלאה כבר היו אפין באפין ונשלמו אחוריהם ע"י המוחין שבהם החסדים והגבורות שנמשכו בהם מזווג הכתר מיניה וביה כי פעם הראשונה חזרו אר"א פנים בפנים שלא ע"י מעשה התחתונים ובלוי מייך נוקבין ואז ניתנו באימא הז' מלכין והיו בה אח"כ בסוד מייך נוק' להעמיד אר"א על עומדם באותם המוחין ופנים בפנים. אמנם אחר הפעם הראשונה א"א לשום זווג פנים בפנים רק על ידי העלאת מייך נוקבין, ולכן אם כאשר יצאו שבעה המלכים היו קיימים ולא היו מתים היו מעלין תמיד מייך נוק' בבינה כי הבנים הם הם המעלים תמיד המ"ן והיו מעמידין תמיד את אר"א קיימים פנים בפנים במוחותיהם. אמנם במות אלו המלכים חסר בחי' מ"ן באימא ולכן לא נתקיימו המוחין באר"א הגורם להם בחינת פב"פ כנ"ל ואז אותה הבחינה של החסדים והגבורות של אר"א המגדלת אחוריהם ירדה גם היא למטה וחזרו אר"א אב"א נמצא כי האחוריים שנפלו מאר"א הם בחינת החסדים והגבורות שהיו בהם אשר השלימו אחורי' כנ"ל וירדו החסדי והגבורות וגם בחינת חצי האחוריים שלהם שגדלו ע"י החו"ג הנ"ל (מבר"ש).

^{קג} להחזירם (אוצ"ח).

^{קד} מבר"ש ז ע"א.

^{קה} כי החו"ג הניתנים בזכר ובנקבה הם הם המציירים ובונים ומשלימים חסרון, וחצי האחוריים של הזכר והנקבה ועל"י כך גורמים חזרת הזכר והנקבה פב"פ (מבר"ש).

^{קי} נמחק בשעה"ק, ובאוצ"ח.

^{קיז} נמחק בשעה"ק.

^{קיח} מבר"ש ט ע"ד.

^{קט} לז"ן שהם הז' (אוצ"ח).

^{קי} אחורי (נוסף בשעה"ק).

^{קיא} ז"ן (שעה"ק).

^{קיב} בזהר כתיבת יד (אוצ"ח).

^{קיג} (נ"א מלאכ"ת סופ"ר) (אוצ"ח).

^{קיד} זיונין (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- קטו נמחק באוצ"ח.
קטז ונ"ל חיים כי הרפ"ח ניצוצין הנז' למטה הם בחי' התגין דז"א שהם אורות שלקח העין מאח"ף, והם החופפים אך הנקודות הם האורות עצמם היוצאים מן הטבור דרך העין, ובזה ניחא דאיכא תגין ונקודות שהם ב' בחינות גם אלו התגין שבאותיות אחרים דאו"א (מבר"ש).
קיז נמחק בכת"י (הגוב"י).
קיח מן (נ"א עם) (אוצ"ח).
קיט הנמשכים מלובשים תוך (שעה"ק).
קכ בעולם (אוצ"ח).
קכא בעולם (שעה"ק).
קכב "האורות נשאר" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "אז נתהוו בחי' התגין, שהוא ענין היות האורות עומדים בצורת תגין".
קכג נמחק באוצ"ח.
קכד הוצאת הברה (אוצ"ח).
קכה נמחק באוצ"ח.
קכו ושום הברה (אוצ"ח).
קכז ומתנדנדים (אוצ"ח).
קכח הניגון (אוצ"ח).
קכט נמחק באוצ"ח.
קל נמחק בשעה"ק.
קלא שעה"ק כד ע"א.
קלב נמחק באוצ"ח.
קלג ע"ח שבירה א.
קלד נמשכו (אוצ"ח ושעה"ק).
קלה נ"א מעלין (אוצ"ח).
קלו מלכים כולם (אוצ"ח ובשעה"ק).
קלז נמחק באוצ"ח שעה"ק ומבר"ש, וגורסים את הנ"א.
קלח נמחק באוצ"ח ומבר"ש.
קלט אוצ"ח גורס את המוסגר.
קמ באו"א (נוסף בשעה"ק).
קמא הוחזרו (אוצ"ח).
קמב "אחרי שהיו כבר" נמחק בהגוב"י, ובמקומו איתא "אחר שיצאו כבר בחו"ג אשר היו בבינה".
קמג מן הכתר לאו"א כבתחילה הגה"ה מן היסוד דכתר כי נה"י דכתר נתלבוש במוחין דאו"א (הגוב"י).
קמד להוליד (אוצ"ח).
קמה באו"א (שעה"ק).
קמו עד מקום (שעה"ק).
קמז שהוא דוגמתו של הדעת הזה ולא נתפשטו עוד למטה (שעה"ק).
קמח (בין הכתפים) (נוסף באוצ"ח).
קמט נמחק באוצ"ח.
קנ "הכל לירד" נמחק בשעה"ק ובמקומו איתא "ירידת חסד וגבורה שלהם".
קנא בגופם (אוצ"ח).
קנב נמחק באוצ"ח.
קנג (נ"א בכלי המלך) (אוצ"ח).
קנד והחסדים ירדו ביסוד דאבא (נמחק באוצ"ח).
קנה המוסגר נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אלא", ומבר"ש גורס "להפגם".
קנו ואיך נפרד תיכף עתה מאימא וחזר לאחו' (נוסף בשעה"ק).
קנז שמצד (אוצרות ולש"ו)
קנח (נ"א פנים) הנחזרים (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קנט "אחוריים החוזרים (נ"א פנים הנחזרי) נגד פני הנקבה, אבל אחוריו אינם דבוקים עמה" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא, "הנדבקים ומתחברים עם פני הנקב' ויש בהם בחי' אחוריים שאינם נדבקים עמה".

כל תיבות אלו (אבל אחוריו אינם דבוקים עמה) מוסגרות ונ"ב הוא מיותר ואין לו פירוש וכן בשעה"ק ליתא (לש"ו).

קס מבר"ש גורס את המוסגר.

קסא נמחק באוצ"ח.

קסב (המלך) (אוצ"ח).

קסג "הגבורות ביסוד דאמא (נ"א ה"ג דאמא עלאה שהיו בגופה)" נמחק באצרות, ובמקומו איתא "ה' גבורות בגופא דאמא".

קסד ונפלו גם האחוריים שלה למטה (מוסגר באוצ"ח).

קסה גם נתפשטו כללות ה' חסדים וה' גבורות במלכות דאבא ובמלכות דאימא כי לכן ג"כ נק' המלכות כל"ה כל ה' אך היסוד נקרא כ"ל בלא ה' כנזכר וכאשר מת הת"ת והתחיל למות ולהסתלק האור משליש הראשון עד החזה ירדו כללות הה' חסדים והגבורות דב' יסודות דב' מלכות דא"א עלאין ונגמרו אחוריהם ליפול לגמרי ונמצאו אחורי א"א עילאין יושבין פה למטה באופן זה כי אחורי אבא יושבים בקו ימין ובמקום שהיה חסד דז"א שהוא מלך הב' ואחורי אימא במקום שהיא מלך הג' שהיא גבורה דז"א כנודע כי א"א היו בסוד קוים ובכח היות אלו האחוריים שנפלו עד פה זהו בחי' הכלי החדש שעשו א"א שנתפשטו עד פה ועלו שם אח"כ אור החסד והגבורה כנ"ל והתפשטות ההוא הוא עצמו בחי' האחוריים האלו שנפלו עד שם ולא נפלו יותר למטה כי שם נגמרה נפילתם בעת מיתת החסד והגבורה ושליש הת"ת ולכן נשארו שם ונתעלמו אח"כ ונתלבשו אורות חסד וגבורה בב' אחוריים האלו וגם אורות הנצח וההוד אלא שהכל למעלה במקום החסד והגבורה. (מבר"ש).

קסו נגד (אוצ"ח).

קסז (נ"א או ה"ג) אוצ"ח, או ה"ג (שעה"ק, מבר"ש).

קסח "נגמרו כל אחורי א"א עילאין לירד ו" - נמחק באוצ"ח, וגורס את שאר המוסגר, וכן בשעה"ק.

קסט ירדו כללות ה' חסדים דיסוד אבא עילאה וכללות ה' גבורות ד[יסוד - נוסף בשעה"ק] אמא עילאה ואז נגמר לירד כל בחינת אחורי א"א עילאין לגמרי וגם (עד למטה בגופא דילהון בין הב' כתפין) (אוצ"ח ושעה"ק).

קע אבל עדיין הם עומדים פב"פ (נוסף בשעה"ק).

קעא מבר"ש ט ע"א.

קעב אורות המלכים (שעה"ק). (נ"א אורות) (אוצ"ח).

קעג והיו אחוריים של יש"ס עם פני התבונה כנז' בא"א (נוסף באוצ"ח).

קעד (נ"א אורות) (אוצ"ח).

קעה מתלבש (נוסף בשעה"ק).

קעו היא (אוצ"ח).

קעז שם הוא מתלבש בחי' עטרת יסוד דא"א, ושם נכללת עם היסוד (שעה"ק).

קעח (אחד) דבינה ותבונה יחד כנודע (אוצ"ח).

קעט וכן על דרך זה בענין הפרצוף מלכות דאבא למלכות דישראל סבא ותבונה (שעה"ק).

פה המלכות דתבונה היא במלכות הז"א שהיא מלך השביעי והיא המלכות שכמותה ולכן עלתה בשם כי היא המלכות גמורה, אמנם המלכות של אימא אינה מלכות ממש כי הרי גופא דבינה היא בהיות אימא ותבונה חד פרצוף וגם בהתעלמה בז"א היא בשליש העליון דת"ת שבו שהוא בחי' גופא ולכן שם נכללה בכלל היסוד (מבר"ש).

קפ ע"ח שבירה ב.

קפא ונמצא כי כל מה שנפל מכל הבחינה שהם ז' מלכים ואחוריהם דד' פרצופים א"א וישסו"ת הם י"א בחינות, אשר מהפסולת שבהם נעשו הקלי', ומה שלא נתברר מהם עדיין הם נתונים תוך ה"א קלי', הלא הם סוד י"א סממני הקטורת שהם האורות שם תוך הקלי' כנז' בפרשת יתרו דף סט ע"א ובפרשת ואתחנן ובתיקונים תיקון יח דף לו דלית סטרא אחרא דלית בי הנהירו דקיק חד דנהיר סחרניה, כד"א ונגה לו סביב וכו', וז"ס ומלכותו בכל משלה, ובכל יום ויום אנו מבררים מהם ומעלים אותם, ולכן מועיל הקטורת למיתת המגפה כי המגפה מן הברור כמ"ש בע"ה (מבר"ש).

קפב הב' (שעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קפג כנז' בתיקונים מכתב יד (שעה"ק). והם בז"א כמ"ש בתיקונים (דף לח ע"א) למאן להווא צינור דאיהו ו' דכליל ו' צינורין דכולהו משית אתון דאינון אבגית"ץ גם הוזכר בתיקונים שזהו שם מ"ב דעולם יצירה ונק' חותמא דשעוה ויצירה וז"א הכל א' כנודע (מבר"ש).

קפד באח"ף והם בבריאה (מבר"ש).

קפה כנגד בריאה (שעה"ק)

קפז בעינין (מבר"ש).

קפח כנגד יצירה (שעה"ק).

קפח ועשיה (נ"א הוא בבחי' ז"א שהוא יצירה) - נמחק באוצ"ח, וכן בשעה"ק, אמנם מבר"ש גורס "ועשיה".

קפט שם מ"ב ג' פעמים י"ד (נוסף במבר"ש).

קצ האד"ר והאד"ז (אוצ"ח), אד"ר (שעה"ק).

קצא מתו (אוצ"ח, ושעה"ק).

קצב (אחורי) (נוסף באוצ"ח), ושעה"ק גורסו ללא סוגריים.

קצג למטה במקום ז"א ונוק' (נוסף בשעה"ק).

קצד נמחק באוצ"ח.

קצה מלך הז' (שעה"ק).

קצו קטנה (שעה"ק).

קצז י' זעירא (מבר"ש).

קצח "ר"ק דז"א" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "ו' מלכים הנכללים בז"א".

קצט "אב"ג" נמחק באוצ"ח, וגורס את המוסגר.

⁷ נמחק באוצ"ח של הוצאת אהבת שלום, אבל מופיע באוצ"ח הוצאת החיים והשלום.

^{8א} נמחק באוצ"ח של הוצאת אהבת שלום, אבל מופיע באוצ"ח הוצאת החיים והשלום.

^{8ב} "ושבירה בעלמא ונשאר במקומה" נמחק בשעה"ק ומבר"ש, ובמקומו איתא "בעלמא ולא נתיצה והריסת בנין אלא שנקרע הכלי ונשאר במקומו באצילות".

^{8ג} באה (אוצ"ח).

^{8ד} דיוד"ן בריבוע (נוסף באוצ"ח).

^{8ה} מבר"ש ח ע"ד.

^{8ו} נמחק באוצ"ח.

^{8ז} "וזה נשאר להם (נ"א ועד"ז נעשים)" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ועד"ז עושים (נ"א נעשים)".

^{8ח} הרי נתבאר היטב ענין מיתת הז' מלכים שהם ז"נ, ו"ק שלו לבד, וחלק א' מנוק' לבד, וענין ביטול כל האחורים דא"א וישראל סבא ותבונה ונה"י של הכתר. ותבין ענין הגדלת ז"ן אחר התיקון להשלים שאר אורתיהם שחסרו ולא יצאו מתחילה, ואלו האורות אינם יוצאים בין שלו בין של נוק' אלא מלובשין תוך האחורי' הנז' כי אינם יכולים לקבל אורות בכליהם אלא ע"י הפסק מסך האחו' הנז' והאחוריים להיותם מא"א יכולים לקבל הארות דז"א כי הם אורות לתחתון מהם אך הז"א עצמו אינו יכול לקבלם רק על ידיהם ואז לא יחזרו כליו להשבר (מבר"ש ט' ע"א).

^{8ט} ונתלבשו בתוכם בסוד מוחין (שעה"ק).

והענין כי אנו מבררין אלו האחוריים הנז' מעט מעט להשלים חלקי האחוריים ולהעלותם לא"א למקומם עליון וזהו ג"כ הסוד הנמרץ של העלאת מ"נ שמעלים ז"ן למעלה בא"א ז"א באבא ונוק' באימא הברורין שנבררו לגמרי מאותם כלים של האחוריים שכבר נשלמו ונשארים למעלה ונתקנים א"א מעט מעט וגם אנחנו התחתונים בני ז"ן מעלים מ"ן הם הבחינה שנתקנו מהכלים של ז"ן שירדו במקום המיתה למטה בבי"ע וכל זה נעשה על ידינו אך הברורין דאחוריים דא"א נשארו באצילות ואין מי שיבררו אלא ז"ן והם הם המעלים אותם בסוד מ"ן וכפי גודל הברור שנתברר ועולה נתוסף כח למעלה ויורד שפע מלמעלה ע"י הזווג העליונים להשפיע בתחתונים וע"י השפע היורד מוסיף כח התחתונים ללקוט ולברר והבן זה היטב כי זהו הסוד הנמרץ האמיתות של המ"ן הנז' בכל מקום באמיתות ולא יגמרו להתברר כל אלו הבחינות בין דא"א ובין דז"ן עד שיבא המשיח בב"א ולכן כתיב אז בלע המות לנצח בסוד המיתה של המלכים גם תבין סוד המוחין הבאים אל הז"ן מלובשים תוך א"א מה ענינם והבן זה היטב מאד כי אלו השני כללים של המ"ן של המוחין הם כמעט כוללים כל החכמה הזו ושני הכללים האלו תלויים זה לזה כי האחוריים דא"א שהם לבושי המוחין הם הם המ"ן וזה תיקונם וברורם לכן בכל יום ויום נתוסף תיקון וברור מחודש מחבירו וזהו חיוב התפילות בכל יום ויום ואין תפילת יום א' מועילה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ליום זולתו כי אין זה דומה לזה וכל זה נמשך עד ביאת המשיח כנ"ל ותמיד עד ימות המשיח א"א להמשיך המוחין תוך ז"ן אלא מלובשים תוך האחוריים הנז' (מבר"ש ט' ע"ב).

^ר תיקון (אוצ"ח).

^{ריא} נמחק באוצ"ח.

^{ריב} (מלכי) (נוסף באוצ"ח).

^{ריג} לוקחם (אוצרות ולש"ו).

^{ריד} בקומתם (נוסף באוצ"ח ושעה"ק).

^{רטו} ונכנסים ברישא (נמחק באוצ"ח).

^{רטז} כאשר הנה"י דיש"ס ותבונה עם המוחין שבתוכם הם מתלבשים שניהם תוך ז"א לבדו ואח"כ מן הפרקים בתראין שלהם המתלבשים תוך נה"י דז"א יוצא ההארה שלהם לחוץ להאיר בנוק' דז"א להגדילה ולתקן מוחין דילה ג"כ הנה אז מוכרח הוא שלא יהיו שוים בקומתם רק היא בנה"י או בחג"ת שבו. אבל כאשר הנה"י דחכמה ונה"י דבינה עילאה נכנסים בז"א, והנה"י דיש"ס והנה"י דתבונה נכנסים בסוד מוחין בנוק' דז"א, אז יהיו ז"א ונוק' שווין בקומתם (שעה"ק סה ע"א).

^{ריז} שעה"ק כג ע"א, מבר"ש ט ע"ד.

^{ריח} "ולא ירדו" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "וירדו".

^{ריט} נמחק באוצ"ח.

^{ריכ} מכאן עד בן פלוני מוסגר באוצ"ח.

^{ריכא} נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אל נוק' שהם".

^{ריכב} מבר"ש ד ע"ג.

^{ריכג} אשר ענין התפשטות הסדר הזה הוא הנקרא תיקון אמיתי (שעה"ק).

לא היו עשרה חלקים שבכל נקודה מהם [כח"ב] כלולה מעשר אמנם לא היו עשרה חלקים שבכל נקודה מהם מצויירין ציור פרצוף בצורת קוים רק כל נקו' כלולה מעשרה והיו העשרה מקושרות זו בזו האמנם בכללות השלשה נקודות שלשתם היה בהם קשר אמיץ מאד כי היו שלשתם יחד בבחינת קוים שהיא בבחינת פרצוף כזה חכמה בינה וכו' והיו אלו התלת רישין הנכללים בזו הנקודה הראשונה מתפשטין תוך הט' נקו' שתחתיה והם לבושים אליו (מבר"ש ה ע"ג).

^{ריכד} (הרי לפניך ציור עמידת העשרה נקודות בעולם התהו קודם התיקון).

^{ריכה} כתר
^{ריכז} חכמה
^{ריכח} בינה
^{ריכט} חסד
^{ריכטא} גבורה
^{ריכטב} ת"ת
^{ריכטג} נח
^{ריכטד} הוד
^{ריכטה} יסוד
^{ריכטו} מלכות

^{ריכו} (אוצ"ח מבר"ש). ז"א מתחילת אצילות בעת אצילות המלכים שמתו יצא בחי' ו' נקודות זו ע"ג זו ולא יצאו בו בחי' ג' ראשונות אפילו בבחי' נוק' לא יצאו והששה קצוות יצאו אלא שהיו בבחי' נקודות לבד ולא בבחי' פרצוף אלא היו זו ע"ג זו (מבר"ש מד ע"ד).

^{ריכז} תקנה (אוצ"ח).

^{ריכח} אל הבינה (מוסגר באוצ"ח).

^{ריכט} נמחק בשעה"ק.

^{ריכטא} ונמצא כי לא נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון כי חצי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "ועי"כ לא יצטרך לעלות אל הבינה".

^{ריכטב} לפי שלא נתעלה כל אורו רק חציו לבד וחציו העליון נשאר במקומו (נמחק בשעה"ק).

^{ריכטג} עד מלכות (אוצ"ח).

^{ריכטד} נמחק באוצ"ח.

^{ריכטה} רק (נוסף באוצ"ח).

^{ריכטו} אין (אוצ"ח).

^{ריכטז} ספירה (אוצ"ח).

^{ריכטח} עצמה (אוצ"ח).

^{ריכטט} טעם סיבת הגדלת הכלי הזה היה אם לסיבת ריבוי אור הדעת הנכנס עתה שם וגם כי הדעת הוא נשמת הו"ק, ולכן להיטיב את הת"ת שהוא אחד מהו' קצוות שלו העיקרי לכן נתפשט להיטיב לו שישאר במקומו קרוב אל הכלי שלו. והנה לק' ית' כי אור היסוד והמלכות גם הם עלו עד הדעת הזה וא"כ קשה למה לא נתפשט כלי הכתר כל קו האמצעי עד מקום המלכות ולא יצטרכו לעלות יסוד ומלכות שלא במקומם.

הענין כי כבר ביארנו כי עולם הנקודות הוא עולם האצילות ומתחילין מטיבור דאדם קדמון עד סיום רגליו בקירוב עוד יתבאר כי הנקודות הא' של הי' נקודות אשר ממנה נעשה כתר

מאיר האוצר על אוצרות חיים

האצילות הוא א"א והוא מתפשט עד סיום האצילות אחר התיקון וכל שאר הפרצופים דאצילות מקיפים ומלבישים אותו זה על גב זה ונמצא כי במקום שנתפשט עתה זה הכתר שהוא עד חצי הת"ת דז"א שם יהיה ממש אח"כ בעת התיקון מקום הת"ת שלו עצמו וטיבורו ונודע ג"כ בשערים הבאים כי א"א מלבישים לא"א מן הגרון שלו עד הטיבור ושם מסתיימין ואם אף א"א אחרי התיקון לא יתפשטו יותר משיעור הזה איך א"א שהוא עליון מהם יתפשט וישפיל עצמו קודם התיקון מה שהתחוננים ממנו לא יתפשטו וישפילו עצמם למטה אף אחר התיקון ונ"ל חיים כי כמ"ש לקמן כי סיבת התפשטות א"א עד חסד דגבורה לבד היה מן האחוריים שלהם שירדו שם הנה כן יהי בכתר כי מה שנתפשט ממנו היה בחי' נה"י שלו שנפגמה כנודע כנ"ל ואמנם אחר התיקון יתפשט כולו למטה עד סיום כל האצילות לצורך ז"א כי שם מקומו (מבר"ש).^{רלז} בכלי (לש"ו).

^{רלח} משכיל לאיתן בזמן' דההוא גבר קם בתיאובתא כל שייפין חדאן ומתחבראן לגביה ואיהו סליק עד מוחא עילאה כו' (שעה"ק).

^{רלט} רנח ע"א וז"ל יוסף הצדיק עמודא דעלמא איהו נטיל ברשותיה היכלא טמיר וגניז וברשותיה קיימא היכל' שביעאה ואע"ג דקאמרן דהיכלא דלבנ' הספיר ברשותיה קיימא וכו' (שעה"ק).^{רמ} נמחק באוצ"ח.

^{רמא} אוצ"ח גורס את המוסגר.

^{רמב} שלישי (נמחק באוצ"ח, ובשעה"ק). ובלש"ו נוסף "הא' של".

^{רמג} נמחק בשעה"ק.

^{רמד} נמחק באוצ"ח.

^{רמה} נמחק באוצ"ח.

^{רמו} שהוא שלו (אוצ"ח).

^{רמז} (במקומו) (נוסף באוצ"ח).

^{רמח} ושם נתחבר זה הרשימו שהיא המלכות של הגבורות שבדעת שהם עטרא דנוק' עם החסדים שבדעת שהם עטרא דדכורא כנודע, ועי"ז החיבור האיר הדעת בו"ק של זעיר והרשימו האיר בקו שמאל והשאיר שם את ההוד, והדעת עטרא דדכורא שהם החסדים האירו בקו ימין והמשיכו שם את הנצח שהיה בקו שמאל עם ההוד כנ"ל והמשיכוהו במקומו בקו ימין והרי נתקנו הו"ק כ"א במקומו וכ"ז גרם עליית המלכות עד הדעת (הגוב"י).^{רמט} מה נעשה בהרשימו שהניחו כו' כצ"ל מספר אוצ"ח חיים (לש"ו).

^{רנ} ע"ח שבירה ג.

^{רנא} ע"י (אותן) כח" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "בכח אותם".

^{רנב} ואת הנ"ה (מוסגר באוצ"ח).

^{רנג} ולמה לא נתפשטה הבינה עד ההוד כל קו השמאלי כדי שישאר אור ההוד במקומו ולא כלול בגבורה וכן באבא אירע זה ג"כ במלוך היסוד שנתפשט עד החסד ולמה גם הוא לא נתפשט עד הנצח כל קו ימין (מבר"ש).^{רנד} היו (נוסף בלש"ו).

^{רנה} והענין כי קודם שנתפשט הכתר דרך קו אמצעי היו שניהם א"א בלתי הפסק ביניהם והיו מאירים זה בזה אע"פ שהיו אב"א לסיבת מיתת המלכים ואחרי התפשט כלי הכתר באמצע לא האירו זה בזה ולא היה בהם כח להתפשט יותר מדאי עד נו"ה ובחי' זו נמשך להם הפסד, אך בבחינה אחרת הרויחו כי תחילה היה הכתר רחוק מהם ועתה בהתפשט ביניהם מקבלים הארתו בקירוב ובכח הארה זו יכלו להתפשט כל א' מחצית מקו שלו, ולהפסד הנ"ל לא נתפשטו כל הקוים (מבר"ש).

^{רנו} והנה לק' ית' כי אור היסוד והמלכות גם הם עלו עד הדעת הזה, וא"כ קשה למה לא נתפשט כלי הכתר כל קו האמצעי עד מקום המלכות ולא יצטרכו לעלות יסוד ומלכות שלא במקומם (מבר"ש).

^{רנז} הזה (נוסף באוצ"ח).

^{רנח} העשרה בבחי' פרצוף א', כי אע"פ שביארנו שהם הרבה פרצופים, והם: פרצוף דעתיק, ופרצוף אריך, ופרצוף אבא, ופרצוף אמא, ופרצוף זעיר, ופרצוף נוקביה, עכ"ז הכל הוא פרצוף א' בלבד כמו שנודע, כי כל אלו (נוסף באוצ"ח).

^{רנט} והנה כאשר נעריך אלו הי' נקודים בבחי' פרצוף א' עם היותו כולל פרצופים רבים שהם עתיק ואריך ואו"א וז"א ונוק' כנודע, הנה עם כ"ז הם פרצוף א' כמבואר אצלנו במקומות רבים, כי כולם מתלבשים זב"ז עד שנמצא הכל פרצוף א' כולל כל האצילות מחמעלה למטה (שעה"ק).^{רס} לבד ופרצוף א' (מוסגר באוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

^{סא} לאו"א להתפשט (אוצ"ח), יותר ממקום שיתפשט אח"כ או"א אחרי זמן התיקון (שעה"ק).
^{סב} וענין זה צריך ביאור רחב ונקצר בו, והענין כי כבר ביארנו כי עולם הנקודות הוא עולם האצילות, ומתחילין מטיבור דאדם קדמון עד סיום רגליו בקירוב, עוד יתבאר כי הנקודות הא' של ה' נקודות אשר ממנה נעשה כתר האצילות הוא או"א והוא מתפשט עד סיום האצילות אחר התיקון, וכל שאר הפרצופים דאצילות מקיפים ומלבישים אותו זה על גב זה, ונמצא כי במקום שנתפשט עתה זה הכתר שהוא עד חצי הת"ת דז"א שם יהיה ממש אח"כ בעת התיקון מקום הת"ת שלו עצמו וטיבורו. ונודע ג"כ בשערים הבאים כי או"א מלבישים לא"א מן הגרון שלו עד הטיבור ושם מסתיימין, ואם אף או"א אחרי התיקון לא יתפשטו יותר משיעור הזה איך או"א שהוא עליון מהם יתפשט וישפיל עצמו קודם התיקון מה שהתחוננים ממנו לא יתפשטו וישפילו עצמם למטה אף אחר התיקון (מבר"ש).

^{סג} התחוננים לקבל (אוצ"ח).

^{סד} הויית (אוצ"ח).

^{סה} לכל (אוצ"ח).

^{סו} ג' (נוסף באוצ"ח).

^{סז} גב (נוסף באוצ"ח, ובלש"ו).

^{סח} ג' (נוסף באוצ"ח).

^{סט} (וזה היה בעת העיבור של ז'ין הראשון ומעט קודם לכן) (נוסף באוצ"ח).

^ע כולם (אוצ"ח).

^{עא} וכלי (אוצ"ח).

^{עב} ע"ח תיקון א.

^{עג} גזר והעלה" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "עשה שיעלר".

^{עד} יתחדש למעלה (שעה"ק).

^{עה} נמחק באוצ"ח, וכן שעה"ק.

^{עו} שלשה נקודות (שעה"ק).

^{עז} ואמנם העליה האמיתי של כל ז' הוא בבינה אימא עילאה (מבר"ש), מה שאני אומר שעומדים במקום ג' ראשונות הכוונה היא שעלו בבינה (שעה"ק).

^{עח} תכף עם האורות שלהם (נוסף בשעה"ק).

^{עט} ורביעית (נוסף בשעה"ק).

^פ במקום (מבר"ש).

^{פא} ובסוף המ' יום נגמרו כלם לעלות בסוד מ' יום של יצירת הולד (שעה"ק).

^{פב} לכן כל ה' נקודות צריכים תיקון וכלם צריכים לעלות למעלה בסוד מ'ין נוקבין במקום עליון בשרשם אשר יצאו משם [ההמשך בפרק ב' לקמן] (נוסף במבר"ש).

^{פג} מבר"ש יב ע"א.

^{פד} ודע כי כל אלו העיבורים והתיקונים אינם רק לברר בחי' הכלים שירדו בעולם הבריאה שמהם הסיגים יוצאים וגם שנשברו יען לא היה בהם כח לקבל האורות שלהם, אך העצמות האורות לא היה בהם פגם כי לכך כשנשברו עלו באצילות ולא ירדו בבריאה, אך העיבורים היו לצורך הכלים כי היה נתוסף בהם כלים מחדש משם של מ"ה והיו ג"כ מתבררים קצת ניצוצות מהכלים דב"ן שנשברו ומהכל יחד נעשה כלי הפרצוף על ידי העיבור. ומה שנתוסף על ידי העיבור בעצמות האורות הוא שבתחילה שלא היה פרצוף היה אור כלולה בנקודה א' ולא היה יכולה להוציא ולהראות פעולותיו ובחינותיו, ואחר הפרצוף אז הראתה כל נקודה ונקודה פעולתה ונתחלקה ל' חלקים זה בבחי' און וזו בבחינת עין וכיוצא. ואמנם גם יש בירור באורות והוא באותם הרפ"ח ניצוצין שגם הם ירדו בבריאה עם הכלים במיתתן ולכן גם בהם שייך בירור ותיקון אך לא באורות שנשארו באצילות והבן זה ואל תשכחנו תמיד כי הוא כלל גדול בכל האצילות (נוסף במבר"ש).

^{פה} נמחק באוצ"ח, ומכ"ש לאחרים שתחתיו (נוסף שעה"ק).

^{פז} אוצ"ח, שעה"ק כח ע"ב, מבר"ש יא ע"ד.

^{פח} נמחק באוצ"ח, וכן בשעה"ק.

^{פט} בחי' (נוסף בלש"ו).

^{פס} וזה האור של מ"ה נקרא דכורא, ואותו האור של עולם הנקודים שנשברו הכלים שלו הוא נקרא נוק', והטעם הוא כי האור החדש הזה הנקרא מ"ה נולד ויצא על ידי זווג כל [נדצ"ל של] ע"ב וטעמים דס"ג, ולהיות שנמשך מבח' ע"ב א"כ יהיה גדול ומעולה מן הס"ג שהם אלו הנקודות שבו

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הנקראים מלכים שמתו ונשברו. ועוד טעם אחר כי בשם מ"ה הזה לא היה בו מיתה ושבירה כמו שהיה בס"ג בנקודות שבו ובפרטי, כי מה שאנו קוראים נוק' שלו אינו לכללות הס"ג, כולו אלא לבחי' פרטיות הנקודות שבו בלבד, וכיון שבמ"ה יש בו כללות טנת"א אינו קשה לומר שיהיה גדול מן נקודות לבדם של ס"ג, אמנם הטעמים של ס"ג ודאי שהם יותר גדולים (שעה"ק).

^{רצ} נמחק בכת"י (הגוב"י).

^{רצא} נמחק באוצ"ח.

^{רצב} נמחק בכת"י (הגוב"י).

^{רצג} הוא דכורא ואז נתחבר עם האורות של הנקודות דס"ג שהם המלכין דמתו והם אורות נוק' (נוסף במבר"ש).

^{רצד} כולל (מבר"ש).

^{רצה} לכן קורא לה עתה שם חדש שהוא שם ב"ן (נוסף במבר"ש, וכעין זה בשעה"ק).

^{רצו} נמחק באוצ"ח.

^{רצז} "ועתיק יומין בחי' הדכורא" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "דכורא דעתיק יומין".

^{רצח} חלקי (אוצ"ח).

^{רצט} אוצ"ח, שעה"ק כח ע"ג.

^ש נמחק באוצ"ח ובשעה"ק.

^{שא} נמחק באוצ"ח ובשעה"ק.

^{שב} ונסדר בתחילה סדר יציאתם ונאמר כי הלא בבואם להתקן הנה בתחילה יצאו עשרה עגולי עתיק שהם הנפש שלו, ואח"כ יצאו עשרה עגולי א"א, ואחר שיצאו עגולי אריך, אז יצאו עשר ספירות דיושר דעתיק, שהם בחי' הרוח שלו, ואח"כ יצאו גם עשר ספירות היושר דא"א. ולסיבת הפסק הזמן שבין יציאת עגולי עתיק אל היושר שלו ע"י יציאת עגולי א"א קודם יציאת יושר דעתיק עצמו, לכן נתמעט אור היושר דעתיק ולא נמשך עד עגולי עתיק עצמו רק עמדו רגלי היושר שלו עד עגולי הא"א, משא"כ בא"א כי הנה בין העגולים שלו ובין היושר שלו כולם יצאו קודם צאת עגולי א"א, ולא היה הפסק בין יציאת עגוליו ליציאת היושר שלו, ולכן היה כח ביושר דא"א להתפשט עד עגוליו עצמו במקום שמסתיימן גם יושר דעתיק. וטעם קדימת יושר דא"א טרם צאת העגולים דא"א היה כדי להשוותם. ואיני זוכר פי' להשוותם למי חוזר אם לאו"א או ליושר א"א עם עגוליו וצ"ע.

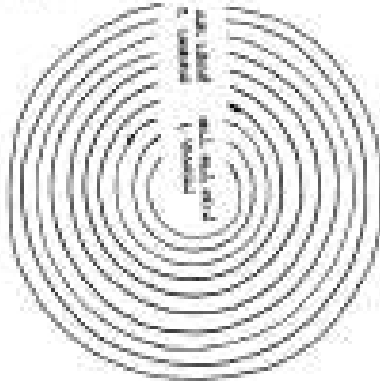
ואח"כ יצאו א"א בחי' עגוליהם. וכבר נודע כי א"א תרווייהו שקילי כחדא, וזה הענין הוא בין בבחינת עגוליהם בין בבחינת היושר שלהם. ונבאר בחי' עגוליהם כי הנה נודע שעגולי אבא מקיפים וסובבים על עגולי אמא, והנה בהיותם כדורי ועגולי אימא תוך כדורי אבא, נמצא כי החצאים העליונים של כדורי אבא הם עליונים מכל כדורי אמא, אמנם החצאים התחתונים של כדורי אבא הם למטה מכל עגולי אמא אפילו מחציתם התחתון. וא"כ כיון שעגולי אבא מחציתם העליון גדול ועליון מכל עגולי אמא, ומחציתם התחתון תחתון מכל עגולי אמא, ועיגולי אימא הם להפך, כי בערך חצאי עגולי אבא למעלה הם תחתונים, ובערך חצאים תחתונים דאבא היא עליונה, א"כ הם שוים א"א, ואין להם יתרון זה על זה, רק שזה מימין וזה משמאל בבחי' הקוים כמש"ל.

אח"כ בא היושר של א"א גם ביחד, ולכן נמשך היושר שלהם בהשוואה אחת ומסתיימן יחד במקום א', כיון שיצאו ביחד, והוא עד טיבורא דא"א. ונמצא כי גם בבחי' היושר שניהם שוים, רק שזה ימין וזה שמאל, וזה טופס הלשון שכתבתי בעת ששמעתי זה הדרוש. ועתה אני מסופק בהבנתו, ולכן אעתיקנו פה וז"ל, בבוא היושר א"א כשיעור אורך אימא בעתיק, כך אורך הישרים האלו, שניהם בא"א. מימין אבא ומשמאלו הג' עליונות של זה וזה, ושבעה תחתונות ע"ז זה באימא, וארכם שיעור הנז'. הרי ביושר שניהם שוים ע"כ.

וצריך לבאר מש"ל איך משתוים א"א גם בבחי' העגולים ואיך יצדק בהם תיקון על ידי קוים, וכבר נתבאר לעיל כי בצאת ג' נקודות ראשונות העגולים יצאו מתוקנים דרך קוים. והנה עתה אחר התיקון פשיטא כי כל תיקונים של כל הי' עגולים הוא היותם בבחי' קוים, וענינם כך, כי הלא עגולי א"א מקיפים על עגולי אבא, ועגולי אבא מקיפים על עגולי אמא. והנה בעגולי א"א מצד הימין יש חלון ונקב א' יורד ונוקב עד עגולי אבא ומאיר בו, וכן בשמאל עגולי א"א יש חלון ונקב יורד ונוקב עיגוליו, ונוקב כל עגולי אבא ויורד עד עגולי אמא. ועם היות שעוברת ההארה דרך עגולי אבא אל אימא, אינו לוקחו אבא ואח"כ נותנו אל אימא, רק אין עגולי אבא משמשים רק למעבר בעלמא, ולכן נקרא זה הארת אימא ממש הנמשכת לה מאריך עצמו. וכן עד"ז יש קוים נמשכים מן אבא שהוא חכמה אל החסד דז"א, כי נוקב ויורד קו הארתו ימין עגולי אבא ונוקבין תוך עגולי אימא עד שיעורין ומגיעים אל עגולי החסד, וכן קו נמשך מעגולי אבא בשמאל ונוקב עגולי אימא ועגולי החסד עד שמגיע אל עגולי הגבורה. וכן עד"ז בכל י' עגולים יש קוים נמשכים דרך ימין ודרך שמאל ודרך אמצע להמשיך הארתם ואינם משמשים העגולים שבאמצעם רק מעבר בעלמא והבן זה, גם הבן ענין הקוים שיש ב"ס מספ"י לחברתה.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ונבאר עתה סדר התלבשות היושר עם העגולים ואיך נאחזים זה בזה. הנה אחר צאת עשרה עגולי עתיק דבחינת נפש כנז' עתה אחר התיקון, וכבר נתבאר כי כל עגולי וכל יושר יש בו ג' בחי', והם אור פנימי והכלי מקיפו ועליו אור מקיף, ואיני צריך להזכיר זה תמיד. ונמצא כי אחרי צאת העגולים דעתיק בכל בחינותיו, הנה כאשר בא אח"כ התיקון שלו שהוא הרוח ביושר כלול מג' בחינותיו, אור פנימי וכלי ואור מקיף, והוא כלול גם הוא מ"ס, הנה הג' ראשונות דיושר נשארו למעלה כנגד העגולים שלו, ופי' כי עשרה עגולים שלו עֲבִיִים באורך ג' ראשונות דיושר, ומתעגלים

עשרה עגולים סביבות ג' ראשונות שבו כזה , והז"ת דיושר דעתיק הם תוך חלל עיגוליו, ואז יצא הא"א וכל עשר ספירות שבו והלבישו לז' תחתונות דיושר דעתיק כמ"ש. ובזה תבין מה שאנו אומרים כי ג' ראשונות דעתיק נשארו מגולות הכוונה היא שאין א"א מלביש אותם, אמנם עגולי עצמו סובבים עליהם ע"ד הנז' כדי שלא יהיה הפסק בין עגוליו ליושרו, ולכן גם כן אין הא"א מלביש כל עשר ספירות דיושר דעתיק כדי לתת מקום אל עגולי עתיק להתאחז עם יושר שלו והבן זה, וכיוצא בו לכל שאר הבחי' שאין הג"ר של העליון מתלבשות בתחתון, ובודאי כי מזה היושר שהוא הרוח נמשך הארתם אל העגולים שהם הנפש והוא באופן זה, כי כתר דעתיק דיושר ממנו נמשך בחי' אור פנימי אל העגולים באותו מקום שמתחברים כנז', וחכמת יושר דעתיק ממנו נמשך בחי' אור פנימי אל הז' תחתונות דיושר עצמו, ובינת יושר דעתיק ממנה נמשך אור מקיף אל הז' תחתונות דיושר עצמו. ואח"כ בבא האריך להלביש את עתיק מלביש את הז"ת לבד כנז' תוך חלל עגולי עתיק, והוא מלביש ע"ג אור המקיף דז"ת דעתיק הנמשך מן הבינה דעתיק, כי אור המקיף דיושר דעתיק הוא מקיף על עגולי א"א, וזהו בחי' אור המקיף לכל הי"ס דיושר דעתיק. אמנם האור המקיף אל הז"ת דעתיק לבד אשר הם מן הבינה דעתיק כנז' הנה אור זה המקיף הוא ממש דבק עם הז"ת דעתיק דיושר ואח"כ בא האריך והלביש את הז"ת דעתיק, ועל אור מקיף שלהם הנז'. ואמנם תחילה יצאו י' עגוליו תוך עגולי דעתיק, והם בחי' נפש, ובבא אח"כ היושר דא"א נמשכו הג"ר דיושר שלו בעובי י' עגוליו דוגמת העתיק, והז"ת שלו נמשכו באורך החלל שבתוך י' עגוליו, ומהכתר שבו נמשך אור פנימי אל י' עגולים ומהחכמה שבו אור פנימי לז' תחתונות דיושר ומבינה שבו אור מקיף אל ז"ת דיושר שלו כנז' בעתיק. אח"כ יצאו א"א והלבישו לא"א הז"ת שבו עד טיבור דא"א ע"ג או המקיף של הז"ת של א"א ותחילה יצאו עגולים והם בחי' נפש ובבא היושר נמשכו ג"ר דיושר שלהם בעובי עגוליהם והז"ת נמשכו בחלל שבתוך עגוליהם ולא בכלו כי אם עד הטיבור דא"א כנז' ואז מן הכתר שלהם דיושר נעשה אור פנימי אל העגולים כנז' בעתי' וא"א וכו' ואח"כ יצא הז"א והלביש לא"א על אור המקיף דז' תחתונות שוב ותחלה יצאו העגולים הכל ע"ד הנז"ל וכן הענין בנקודות דז"א ודי בזה כי הוא מובן (מבו"ש יג ע"א).

שג ע"י התלבשות זה (שעה"ק).

שד שעה"ק כח ע"ד, מבו"ש יב ע"ב.

שה אד"ר קמב ע"ב, בכאן אתבסמו דא בדא מה דלא כתיב בכולהו מהיטבאל אתבסמותא דא בדא, ע' אד"ר קלה ע"ב וז"ל, מ"ט משום דהני לא אתבטלו כשאר אחרנין מ"ט משום דהוה דכר ונוקבא כהאי תמרא דלא סלקא אלא דכר ונוקבא ובג"כ השתא דאשתכחו דכר ונוקבא לא כתיב בהו מיתה כאחרנין ואתקיימו (שעה"ק, וכן מבו"ש).

שו ונ"ל חיים כי ז"ש התם וכולהו אתקריאו בשמהן אחרין בר מההוא כו' כי הס"ג נקרא ב"ן כנ"ל אחרי התיקון ועתה נקרא תיקונא דאדם הנז' שם שהוא שם מ"ה בג' אד"ם (מבו"ש).

שז אדם ישר.

שח נמחק בלש"ו.

שט אדם ישר גורס את המוסגר, "ואיך" נמחק.

שי שכולם (אדם ישר).

שיא מבו"ש יב ע"ב.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שיב הענין הוא כי עתה נתחברו דו"ג שהם מ"ה וב"ן ואתבסמו דא בדא כי שם ב"ן אתבסם ע"י שם מ"ה ולכן עתה נקרא אדם (שעה"ק).

שיג כמש"כ זכר ונקבה בראם ויקרא שם אדם (שעה"ק).

שיד ואיך נקרא אדם נמחק באוצ"ח, ואם כן איך שם מ"ה לבדו נקרא אדם (שעה"ק).

שטו וגבורות (אוצ"ח).

שטז שהוא הו"ה דב"ן (נוסף בשעה"ק).

שיז נמחק באוצ"ח, ושעה"ק.

שיח שם מ"ה (מבו"ש).

שיט נמחק באוצ"ח ושעה"ק.

שכ אז נשתנו שמותם והוא נקרא הו"ה דמ"ה דאלפ"ן והיא הו"ה דב"ן דהה"ן וחיבור שניהם נקרא מהיטבאל (שעה"ק).

שכא כנודע (נוסף בלש"ו).

שכב צ"ל ונתבסם (לש"ו).

שכג ונמצא כי המלך הנז' הנקרא הדר הוא בחי' הו' מלכים שבאו אח"כ לתקן הו' קצוות ומלכים הראשונים, ואשתו מהיטבאל היא המלך השביעי מלכות החדשה, וע"י ז' אלו החדשים נתחברו עמהם הז' מלכים הראשונים שהם ב' בחינות מ"ה וב"ן כנז' ונתבסמו דא בדא ונתקנו. ודע והבן כי הז' מלכים הראשונים להיותם נפרדים בלתי תיקון לכן נק' ז' מלכים אך אלו הז' חדשים כולם נקראים על שם מלך א' שהוא הדר כי באו מחוברים יחד והבן זה (מבו"ש).

שכד דרושים, שעה"ק, ומבו"ש.

שכה כללות המלכים (נוסף בשעה"ק).

שכו שהיא שם ב"ן (נוסף מכת"י מהגוב"י).

שכז נמחק בדרושים.

שכח מבו"ש יב ע"א.

שכט שעה"ק כח ע"ב.

של אוצ"ח גורס את המוסגר, ו"ולתועלתו" נמחק.

שלא לימות המשיח (נמחק באוצ"ח).

שלב ונלע"ד חיים הכותב כי זהו סוד מה שנתבאר אצלנו במקום אחר כי לעתיד תהיה הנקבה עטרת בעלה ושרש קין שהם הגבורות מהו"ה דס"ג ישלטו על החסדים שהם משם מ"ה (שעה"ק). ונ"ל חיים כי ז"ס לע"ל צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם בסוד אשת חיל היא ס"ג תהיה עטרת בעלה בעולם הבא לעת"ל שהוא ס"ג בינה (מבו"ש).

שלג ע"ח עתיק א.

שלד וכולם תגין (נוסף במבו"ש).

שלה וכו' (נוסף באוצ"ח).

שלו שעה"ק כט ע"א.

שלז וכך הם ממש בהתחלקות ה"ס בין דע"ב ובין דס"ג ובין דמ"ה ובין דב"ן, האמנם ה"ס דאצילות הנעשים מאלו החיבורים דמ"ה וב"ן אינם לוקחים אותם על זה הסדר (מבו"ש).

שלח אוצ"ח גורס את המוסגר, והגוב"י לא גורס.

שלט אדם ישר.

שמ שעה"ק כט ע"ב ופיסקא זו נמחק באוצ"ח.

שמא עי' שעה"ק, ז"ל, גם הו"ה דס"ג הנקרא ב"ן.

שמב וז' כתרים שבז' תחתונות דב"ן (שעה"ק).

שמג דכורא שבו לוקח חכמה דמ"ה והום נקודות דמ"ה, ונוקבא שבו לקחה חמשה אחרונות דכתר דב"ן והם נקודות דב"ן (שעה"ק).

שמד נמחק באוצ"ח, וע' מבו"ש יט ע"א ז"ל: ונ"ל חיים שאינו מחציתו בצמצום רק הוא ע"ד כל שאר הפרצופים דא"א וזו"ן שכל א' מהם נחלק לב' חלק העליון עד החזה של הת"ת שבו הוא פרצוף א' ומחזה ולמטה פרצוף ב' וכן הענין בכתר של ב"ן שנחלק לב' ומכתר שבו עד החזה שבו ממנו נעשה נוק' דעתיק ומהחזה ולמטה נעשית נוק' דא"א ונמצא כי נוק' דעתיק ודא"א הם בערך בינה ותבונה ובערך לאה ורחל וכן ערך דכורא דעתיק ודא"א בערך אבא וישראל סבא ובערך ישראל ויעקב כנלע"ד.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

^{שמ} נלע"ד חיים - מה שלוקחים או"א כל א' מב' שמות מ"ה וב"ן תימא בעיני כיון דאימא היא נוק' אין ראוי לקחת רק מב"ן אשר ממנו נעשו הנוק', ואבא ג"כ ממ"ה לבדו. ובאולי נראה כי יש ישראל סבא ותבונה ולקחום לצורכם אלא שנכללו בהם, וכן הדבר בז"ן שלקחום לצורך יעקב ולאה, והראיה לזה כי עתיק וא"א לא לקחו הם אלא ממ"ה לבד ונוקביהן מב"ן לבד וצ"ע (אוצ"ח).
^{שמו} עתיק דכורא נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא דכורא דעתיק.

^{שמו} שעה"ק כט ע"א.

^{שמח} ואמנם כל הי' נקודות יחד, כאשר נעריכם זו עם זו ביחד הנה הנקודה הראשונה, היתה בסוד תלת רישין, שהם, בחי' עתיק יומין, הנק' רישא עילאה, ובחי' א"א, שהוא כללות תרין רישין תתאין, הנק', כתר, וחכמה של זו הנקודה הראשונה. ושאר ח' חלקי נקודה זו, הם מגרון דא"א, עד סופו. ואפילו הבינה שבהם, אינה נק' רישא, כי ירדה בתוך גרון דאריך. ואלו הי' חלקים, של זו הנקודה הראשונה, הנכללת באריך, הם הט' ספירות השרשיות, הנז' אצלינו, בתחלת ביאור אדרת האזינו, והשני חלקים הראשונים שבה לבדם, שהם כתר וחכמה שבה, נק' תרין רישין, להיותם בראש אריך. ועליהם, רישא דלא אתיידע, רישא דעתיק, ולא גופו, ואינם מכלל ט' ספירות שרשיות. ואלו התלת רישין, עם שאר חלקי זו הנקודה הראשונה, היו מתפשטים תוך הט' נקודות אחרות, שהם או"א וזו"ן, ע"ד שהם עתה אחר התקון (שעה"ק נה ע"ד).

^{שמו} עי' שעה"ק שגורס "דא לעילא מן דא ודא לגו מן דא", אמנם בזהר שלנו כתוב כמש"כ למעלה.

^{שני} כי הנה מן הכתר דשם ב"ן נעשה נוק' דעתיק ודא"א (אוצ"ח סכ"י הגוב"י).

^{שנא} דעולם הנקודים (שעה"ק).

^{שנב} מבחי' נקודות נמחק באוצ"ח.

^{שנג} נדצ"ל דכורא דעתיק.

^{שנד} נמחק באוצ"ח.

^{שנה} הרי מוכח בהדיא שכל השאר חוץ מעילת על כל העילות הוא בשיתוף דכר ונוק'. גם יש משם הוכחה אל הנז' כי הנוק' כולה דינין כמ"ש ובג"ד אמר ואין אלהים עמדי (אוצ"ח).

^{שנו} נמחק באוצ"ח.

^{שנז} (נ"א בחד) אוצ"ח.

^{שנח} (נ"א בחד) אוצ"ח.

^{שנט} נמחק באוצ"ח.

^{שס} הוא (אוצ"ח).

^{שסא} תיקן (נ"א ניתן) בו (אוצ"ח).

^{שסב} על הכתר נאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דאיהו יחיד בלי תניינא עמיה ולית ליה נוק' (שעה"ק), אני הוא המלכות אני הוא הכל בפרצוף א' (מבו"ש יח ע"ד).

^{שסג} מבו"ש יח ע"ד.

^{שסד} כי הדינים שם אינם גוברים, ומתבטלים בחסדים (מבו"ש).

^{שסה} האחור (אוצ"ח).

^{שסו} האחר (אוצ"ח).

^{שסז} ובזה תבין מעלת עתיק יומין על כולם, כי אף הנוק' שבו מעולם לא היה אפילו פגם כל שהוא, משא"כ בנוק' דא"א שהיא מה' אחרונות כתר דב"ן שהיה שם קצת פגם. ושמעתי ממורי פעם אחרת כי המלכות דעתיק יומין לא נרמזה בפרטות, אמנם היא בהוד וכמ"ש איהו בנצח ואיהי בהוד, וסימניך ולא נתנו עליו הוד מלכות בספר דניאל. והטעם כי הנוק' משמאלא אתקשרת, והמוח השמאלי שבו שהוא הבינה נעשית מהוד דז"א כנזכר, וכן אימא עילאה כולה נעשית מגבו' דא"א אשר בתוכה הוד דעתיק יומין ושם המלכות דעתיק ומכחה נעשה האימא עילאה בגבורה דא"א, וכן הוא בכל הנוק', ועי' היטב אמיתת הענין. גם יש יתרון נוסף בעתיק מכל השאר, כי העתיק אין בו בחי' פנים ואחור רק הכל הוא בחי' פנים ואין בו אחוריים כלל, וסיבת הדבר נמשך עם הקודם, כי הלא אין לך אורות בעולם שאין בהם פנים ואחור, והנה בשם מ"ה יש בו פנים ואחור וכן בשם ב"ן ג"כ, וכאשר נתחברו מ"ה וב"ן דעתיק היה כך כי הפנים של מ"ה נשארו בצד פנים דעתיק והפנים דב"ן מהם נעשה צד האחור דמ"ה, אמנם ב' האחוריים דמ"ה וב"ן נשארו באמצע דבוקים בין ב' בחינות הפנים דב"ן ומ"ה, וא"כ נמצא כי עתיק בין הפנים בין האחור כולו הוא בחי' פנים, אלא שזה מבחינת מ"ה וזה מב"ן משא"כ בשאר הפרצופים, ואף גם בא"א כי הרי בא"א שם מ"ה הפנים שלו בפנים בא"א והאחור דמ"ה באחור דא"א, וכל זה בצד הימין וכנגדו משם ב"ן בשמאלו פנים ואחור. גם שמעתי טעם אחר בענין הנקבות הנזכר, כי הנה בתחילה לא היה רק פרצוף א' לבדו שהוא העתיק, ולכן גם הוא האציל פרצוף אחר יחידי כמוהו והוא הא"א,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

אמנם אחרי היות ב' פרצופים אז ניכרו אחריהם או"א, אבא מצד עתיק ואימא מא"א, וכן אח"כ ז"א מאבא ונק' מאמא, וטעם הא' עיקרי והרי נתבאר בחלק זה כל החלוקים שיש בכל הנקבות שבאצילות, וגם איך כל בחינתם אינם רק משם ב"ן שהוא בירורי הנקו' עתה נבאר בפרטות נוק' דעתיק ונשלים לבאר מ"ש באדרא ולא אתיידע מה דהוי ברישא דא (מבר"ש).

^{שסח} אוצ"ח, שעה"ק ל ע"א, מבר"ש יט ע"א.

^{שסט} נבאר בפרטות נוק' דעתיק כי כבר נתבאר שדכורא ונוק' דעתיק הכל הוא פרצוף א' אמנם צד הפנים שבו הנעשה משם מ"ה נקרא דכורא דעתיק וצד האחור שבו הנעשה משם ב"ן נקרא נוק' דעתיק ואמנם הדכורא דעתיק כבר ידענו שנעשה מכל הכתר שב"ס דמ"ה החדש בשלימותו אך הנוק' דעתיק בה הם הספיקות דלא אתיידע מה הוי בהאי רישא וכמה בחי' לוקחת משם ב"ן של הנקו' נמצא כי כל הספיקות הם ברישא דנוק' דעתיק וכל מה שנדבר בפ' הבאים בחלק זה אינו אלא בנוק' ושמור כלל זה אך דע כי עם היות שנודע לנו רק שלקח דכורא דעתיק שהוא צד פנים שלו הכתר דמ"ה כולו אך יש בו ספק ג"כ כמו שיתבאר אם ירד ממנו אור הפנימי לבדו או גם אור המקי' אך בשם ב"ן הוא הספק האמיתי כי גם כמה שיעור לוקח ממנו נסתפק לנו ולכן אמר ולא אתיידע מה דהוי ברישא דא דרך כלל בין בבחי' מ"ה ובין בבחינת ב"ן אך ודאי שעיקר מאי דלא אתיידע אינו אלא בשם ב"ן (מבר"ש).

^{שע} נמחק באוצ"ח, ובשעה"ק, כל (לש"ו).

^{שעא} נמחק באוצ"ח ובלש"ו.

^{שעב} נמחק באוצ"ח.

^{שעג} דכתר (נוסף בלש"ו).

^{שעד} מן החכמה דכתר דשם - נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא 'משם'.

^{שעה} "העשירי משם ב"ן" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "א' ממלכות דב"ן".

^{שעו} אך לא היו החלקים שוין כי לא היו כתר דב"ן עם כתר דמ"ה וחכמה דב"ן עם חכמה דמ"ה וכו' (מבר"ש).

^{שעז} בג"ר שבו הנקראים ראשו (שעה"ק).

^{שעה} ודאי שאלו הם מתחברים בכתר דכתר דמ"ה, וב' בחי' אלו לבדם הם כתר דע"י (שעה"ק).

^{שעט} וענין הספיקות בכללו הוא זה כי בין בשם מ"ה ובין בשם ב"ן אנו מסופקים אם באו אור פנימי ואור מקיף שלהם בהך נוק' דעתיק או לאו, והספק של מ"ה תלוי בספק דב"ן, כי הלא הב"ן הוא אשר הוצרך להתקן יען נשברו כליו תחילה ומתו כנודע, אך שם מ"ה לא בא לצורכו רק לצורך תיקון שם ב"ן, וא"כ כפי מה שהיה בב"ן כן יהיה במ"ה. והענין כי נודע שאור המקיף גדול מאד מאור הפנימי ולכן אפשר שנאמר שאור המקיף להיותו גדול לא הוצרך לחזור לבא לתקן על ידי שם מ"ה אמנם נשאר למעלה בשרשו וכו' (מבר"ש).

^{שפ} ובמחצבו שהוא שרש י' נקודות שנשארו תמיד במלכות דעקודים (מבר"ש, ושעה"ק). למעלה בשרשו במלכות דעקודים ולא חזר לצאת להתחבר סכ"י (הגוב"י).

^{שפא} לחזור ולצאת נמחק באוצ"ח, לתיקון (נוסף בלש"ו).

^{שפב} נמחק בני"א (הגוב"י).

^{שפג} ואע"פ שכתבנו למעלה כי נתברר לנו שלקח ג"ר אבא וד"ר דאימא, אינו מוכרח שיהיו בראשו דע"י ואפשר שיהיו בגופו (שעה"ק).

^{שפד} ספקות (אוצ"ח).

^{שפה} ועם הז"ת דכתר דמ"ה ומכ"ז יהיה נעשה גופא דעתיק (שעה"ק).

^{שפו} "שלימה" נמחק באוצ"ח, ובמקומו גורס את המוסגר.

^{שפז} נמחק באוצ"ח, לש"ו, והגוב"י.

^{שפח} ומרוב העלם עתיק יומין נעלם בחי' נוק' ולא ידענו בחינותיה באמיתות כי כפי גודל מעלת המקום כך הוא העלם הנוק' אשר שם (מבר"ש יט ע"ב).

^{שפט} אוצ"ח, מבר"ש יט ע"ב, שעה"ק ל ע"ב.

^{שצ} הגדלת (אוצ"ח).

^{שצא} להתהוות (אוצ"ח).

^{שצב} כתר דב"ן וה"ר שבו (נוסף בשעה"ק).

^א וא"כ הוא, נמצא כי הראש דעתיק יש בו בודאי ג' ראשונות של הכתר דמ"ה, שהכתר דמ"ה הוא כלל כל הפרצוף דעתיק יש בו י"ס, ונמצא כי הג"ר שהם כח"ב דבכתר דמ"ה הם אור פנימי דעתיק ברישא לחוד, והחמשה ראשונות דכתר דב"ן הם אור מקיף אליו. וא"כ ודאי שלא הוצרכו לעלות בכאן בפנימיות דרישא דעתיק אותם ב' כתרים של חו"ב דב"ן, כי לא יהיה הפנימי גדול מן המקיף, שאין בו רק ה' ראשונות דכתר דב"ן אשר גם הם אינם רק אור מועט מבחי' אור פנימי,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וא"כ הספיקו ג"ר דכתר דמ"ה להיותם אור פנימי ברישא דעתיק וה' ראשונות דכתר ב"ן אור מקיף אל הרישא הנז' (מבר"ש).

^ב הכתר (אוצ"ח).

^ג "כי אע"פ שכבר" נמחק באוצ"ח ולש"ו, ובמקומו גורסים את המוסגר.

^ד "עכ"ז" נמחק באוצ"ח ובלש"ו, ובמקומו גורסים את המוסגר.

^ה נמחק באוצ"ח ובמקומו גורס כנ"א, והלש"ו גורס את המוסגר ולא גורס "לה היה (נ"א לא יהיה)".

^ו וכפי זה (נמחק בלש"ו, וכן בהגוב"י דליתא בכת"י).

^ז הכלים (מבר"ש).

^ח והנה כאן עם שיש אור מקיף ופנימי אינם מבחי' א' כי זה מ"ה וזה ב"ן (מבר"ש).

^ט של כלי (מוסגר באוצ"ח).

^י להעשות כלים לחו"ב דכתר דמ"ה (שעה"ק).

^{יא} דה' ראשונות (נוסף בשעה"ק, וכן הגוב"י).

^ב ולכן לא יש כלי לחו"ב דעתיק דכתר של שם מ"ה, ולכן הוצרכו האחוריים של הכלים דכתרי' דחו"ב דב"ן להיותם כלים אל חו"ב דכתר דמ"ה, אך הפנים של הכלים נשארו למטה כמ"ש עם האורות שלהם שלא עלו ביה. ואמנם הכתר דעתיק נעשה מכתר דכתר דמ"ה, ומחמשה ראשונות דכתר דב"ן, ונעשה התחברותם יחד כתר דעתיק בלבד, ובזה אין שום ספק כי א"א שמהכתר דב"ן יעשה בחינת חכמה ובינה דעתיק, ומשם מאיר לג"ר דרישא דעתיק, וכן בחי' הכלי דכתר מ"ה דעתיק נעשה מכלי חמשה ראשונות דב"ן דעתיק, כי ממנו א"א לעשות כלי כנ"ל לסיבת חסרון אור מקיף, אך הספק הוא בחו"ב דעתיק, שהם נעשים ודאי מחו"ב מכתר דמ"ה, ובהם יש ספק אם גם ב' הכתרים של חו"ב דב"ן עלו עמהם בחי' הכלים שלהם דבחי' האחוריים, אך הפני' של הכלים של הכתרים הנז' וגם האורות אינם עולים ברישא אמנם נשארים בגופא דעתיקא באופן זה, כי הלא הז"ת דכתר דמ"ה ודאי שהם בז' תחתונות דעתיק ובזה אין ספק לעולם, והנה כפי הנז' יהיו כל הג' ראשונות דחכמה דב"ן והד' ראשונות דבינה דב"ן כולם למטה בגופא דעתיק האורות עם הכלים דבחי' פנים, אך האורות הם כולם בין בבחינת פנים בין בבחי' אחר. וזה סדרם כי אורות הג' דחכמה דב"ן הושמו בחסד דעתיק ומשם מאירים אל כל ג' אמצעיות, שהם חג"ת דעתיק, והד' ראשונות בינה דב"ן הושמו בנצח דעתיק ומשם מאירים בג' תחתונות שהם נה"י דעתיק, כי כן הכתר דב"ן שברישא אינו עומד רק בכתר דעתיק כנ"ל ומשם מאיר אל הג' ראשונות דעתיק, ולא יהיו פחות מג' דרגין בין אור לאור כי תלתא כלבוד דמי, גם בהיותם שם הם ממשיכים אור ממטה למעלה אל האחוריים של הכלים שלהם שעלו בחו"ב דעתיק כנ"ל יען שיש להם אור פנימי א' לבד ואינו מספיק. ואמנם הז' הכתרים שלוקח עתיק מז"ת דב"ן הם מתחלקות ממש בז"ת דעתיק כמו שמתחלקים שם ז"ת דכתר דמ"ה כנ"ל. גם יש טעם אחר למה אלו הז' כתרים דז"ת דב"ן לא התחלקו ע"ד שנחלקו ז' בחינות דחו"ב דב"ן וגם הם יתחלקו כן, כי ג' אמצעיות יהיו בחסד דעתיק וד' אחרות בנצח דעתיק, והענין כי הרי חו"ב דב"ן בהיותם שם הם ממשיכים אורות שלהם מלמטה למעלה כנז', ואם כה יעשו ג"כ אלו הז' כתרים יחסר האור בתחתונות דעתיק, ולכן הושמה כל א' במקומה כנז', ובהיותם כן הם מאירים כל א' בחבירו דרך קוים כנודע שהוא חסד מאיר בנצח קו ימין, וגבורה בהוד קו שמאל כו'. וסימן ספק הזה הוא אא"ג פי' א' מקיף א' פנימי ג' כלים שהם כלי הכתר דב"ן וב' אחוריים של הכלים דב' הכתרים של חו"ב דב"ן (מבר"ש).

^{יב} נמחק באוצ"ח ובשעה"ק, ובמבר"ש איתא "פנימי".

^{יג} ונתחברו שם עם חו"ב דמ"ה ברישא דעתיק (שעה"ק ומבר"ש).

^{יד} נמחק באוצ"ח.

^{טו} עצמו כיון שאינם בחי' פנים (נמחק באוצ"ח).

^{טז} אך אורות כתר דב"ן עם אורות כתר דכתר דמ"ה ודאי שמתערבים לעולם יחד כנ"ל וכיון שיש ג"כ מקיף ופנימי דמ"ה ודאי שנעשה ג"כ בחי' כלי דמ"ה (מבר"ש).

^{יז} נמחק באוצ"ח.

^{יח} ונחזור לענין כי לא עלו ברישא דעתיק רק אורות האחור של ב' הכתרים דחו"ב דב"ן עם הכלים שלהם ג"כ מבחינת אחוריים ועכ"ז ממקומם משם הם מאירים למטה בגופא דעתיק דרך קוים כנ"ל והנה נלע"ד כי אם הפנים שלהם נשארו לאו"א מכ"ש שאר חלקי חו"ב ונמצא כי לא נשאר בגופא דעתיק רק הז' כתרים של ז"ת דב"ן ומתחלקות כסדר הנז' בז"ת וגם הם מאירים זה בזה דרך קוים ונלע"ד שאפשר ג"כ לומר שב' הכתרים של חו"ב דב"ן כיון שהאורות שלהם של האחור עלו ברישא א"כ אור הפנים ודאי נשאר לאו"א אך שאר החלקים שהם חו"ב דחכמה דב"ן וחו"ב וחסד דבינה דב"ן כיון שהם מחוברים אורותיהם הפנים והאחור אפשר שנשארו בגופא דעתיק ע"ד הנז' בספק הא' שחלקי החכמה נשארו בחסד דעתיק וחלקי הבינה נשארו בנצח דעתיק

מאיר האוצר על אוצרות חיים

וצ"ע והנה לפי שאורות הכתרים דחו"ב דב"ן מאירים מלמעלה עד למטה דרך קוים כנז' לכן היה ג"כ כח בז"ת אלו שהם שבעה כתרים להאיר דרך קוים שהוא התיקון ולהיותם הם למעלה אין בהם כח לקבץ אלו הז' כתרים לשם ג' ראשונות בחסד דעתיק וד' תחתונות בנצח דעתיק ע"ד הנ"ל והרי נת' בפ' זה ב' הספיקות שיש בבחי' הראשונה שהיא שלא בא רק אור הפנימי דב"ן (מבר"ש).

^א מבר"ש כ ע"א.

^{בא} ב' כתרים (נמחק בשעה"ק).

^{בב} שיש כתר דכתר דמ"ה וה"ר דכתר דב"ן (מבר"ש).

^{בג} דב"ן (שעה"ק).

^{כד} גדול כנ"ל (שעה"ק).

^{כה} ברישא דעתיק (נוסף בשעה"ק).

^{כו} נמחק באוצ"ח.

^{כז} דכתר וכלי כתר דמ"ה (נוסף בשעה"ק).

^{כח} "דב' כלים" נמחק באוצ"ח ומבר"ש, ובשעה"ק איתא "דכלים דכתרים וכו".

^{כט} ב' דכתר דכתר במ"ה וה"ר ראשונות דכתר דב"ן וב' אורות פנימיים דב' כתרים דחו"ב דב"ן (מבר"ש).

^ל "והסימן בד"ד פי' ב' מקיפים ד' פנימים א' דמ"ה וא' דב"ן וב' אר"פ דב' כתרים דחו"ב דב"ן וד' כלים ב' דמ"ה ודב"ן וב' בחי' הפנים של הכלים דב' כתרים (דחו"ב) הנ"ל נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "והאחוריים שלהם נשאר למטה בגופא דעתיק ונמצא שהאורות שלהם ג"כ בבחי' הפנים עלו עמהם למעלה ברישא דעתיק והרי הם ב' אורות מקיפים וד' אורות פנימיים שהם אור דמ"ה ואור דב"ן וב' אורות הפנים של ב' הכתרים דחכמה ובינה דב"ן וד' כלים של הד' אורות הפנימיים הנז'".

אבל האחו' שלהם נשאר למטה בגופו וכפי זה יש כאן ד' כלים ונמצא סימן ספק זה בד"ד והם ב' מקיפים וד' פנימיים וד' כלים לפי שכשעלו הפנים דכלים דב' כתרים דחו"ב דב"ן ג"כ עלו עמהם האורות שלהם דבחי' פנים (שעה"ק).

^{לא} שסימנו בב"ו (שעה"ק).

^{לב} "שעלו (נ"א שאולי) נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא "שאולי עלו".

^{לג} "וכאן אמרו שעלו" נמחק באוצ"ח, ובמקומו גורס את המוסגר, ושעה"ק לא גורס את המוסגר.

^{לד} לבד (נוסף באוצ"ח).

^{לה} לבד (נוסף באוצ"ח).

^{לו} ריבוי (נוסף באוצ"ח).

^{לז} והנה עתה אינו כמו הספק הב' דבחינת הראשונה כי אז כיון שאינם עולות רק האורות של האחוריים לכן אינם יכולים להתערב עם אורות חו"ב דכתר דמ"ה הנ"ל אך עתה שגם אלו הם אורות של פנים דחו"ב דב"ן ודאי שיתערבו ויתחברו עם האורות דחו"ב דכתר דמ"ה ודע כי אם היה ג"כ ספק אצלינו אם עלו האורות פנים ואחור של שני הכתרים דחו"ב דב"ן ברישא דעתיק ודאי שאז היינו אומרים כי בחי' הפנים יתערבו ויתחברו עם הפנים דחו"ב דמ"ה ובחינת האחור עם האחור (מבר"ש).

^{לח} ספק ג' והוא שלא עלו למעלה ברישא דעתיק רק ב' האחוריים של הכלים של ב' הכתרים דחו"ב דב"ן, וזה הספיק להגדיל הכלים העליונים דכתר דמ"ה וכתר דב"ן, וגם האורות של האחור של ב' הכתרים הנז' עלו עמהם לסיבה שכתבנו בספק השני כי יש יכולת בכלי דרישא לסבול חצי האורות אלו, שהם או בחי' האחור שהוא הספק השלישי הזה, או בחינת פנים כנז' בספק השני, אך פנים ואחור א"א לסובלם. וגם סימן זה הוא בד"ד שנים מקיפים ד' פנימיים שהם ב' דכתר שבכתר דמ"ה והה' ראשונות דכתר דב"ן וב' אורות האחוריים דב' הכתרים דחו"ב דב"ן וד' כלים שהם כלי דמ"ה וכלי דב"ן וב' אחוריים דב' כלים דב' כתרים דחו"ב דב"ן (מבר"ש).

^{לט} והנה כיון שאורות האחור וגם האחור של ב' הכתרים דחו"ב דב"ן עלו ברישא ודאי שאורות הפנים שלהם לא נשאר למטה מהם בגופא דעתיק, אמנם נשאר לצורך אר"א כנ"ל בספק ב' של בחינה ראשונה. ונמצא עתה שלא נשאר בגופא דעתיק לנוק' דיליה רק ז' הכתרים דז' תחתונות דב"ן, והם נתחברו עם ז"ת דכתר דמ"ה שהוא הדכורא. ויש בהם עתה ב' גרעונות א' כי אינם מקושרות יחד שיהיו הג' עליונות שבהם בחסד דעתיק והד' אחרונות בנצח דעתיק, כי אין כאן שום אורות דחו"ב דב"ן שיקשרם, כי הפנים הלכו באר"א, והאחוריים עלו ברישא דעתיק, וגרעון שני כי אין אלו הז' כתרים דז"ת דב"ן מאירים זה בזה דרך קוים, רק הם עומדים כסדרן בז"ת דגופא דעתיק והראשון מאיר לשני והשני לשלישי כו'. וסיבת ענין זה הוא כי גם אורות האחור דב' הכתרים דחו"ב דב"ן שעלו ברישא הם מאירים משם הארה בלבד לגופא דעתיק, וגם הארה זו אינה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בבחינת קוים, רק הכתר דחכמה דב"ן מאיר משם ממקומו בג' אמצעיות דגופא דעתיק, והכתר דבינה דב"ן מאיר משם ממקומו בד' תחתונות דגופא דעתיק, ולכן גם הז' כתרים דז' תחתונות דב"ן המתפשטים כסדרן בז' בחינות דגופא דעתיק אינם מאירים זו בזו בבחי' קוים (מבר"ש).

מ" ברישא דעתיק" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "בעתיק".

מא נמחק באוצ"ח.

מב דיליה מבחי' חו"ב דב"ן (נמחק באוצ"ח).

מג מבחי' חו"ב דב"ן (נוסף באוצ"ח).

מד נמחק באוצ"ח.

מה אוצ"ח גורס את המוסגר.

מו נמחק באוצ"ח, האחור דכתר (נמחק בשעה"ק).

מז נמחק באוצ"ח. האחור דכתר (נמחק בשעה"ק).

מח נמחק באוצ"ח ושעה"ק.

מט נמחק באוצ"ח.

י ויהיו עמהם ג"ר שבהם עם חכמה דב"ן בחסד דעתיק, וד' אחרונות שבהם עם בינה דב"ן בנצח דעתיק היו גם הם משלחים הארתם למעלה (שעה"ק).

יא נמחק באוצ"ח. דאחור דכתרים נמחק בשעה"ק.

יב מלמעלה (ממנו) למטה בדרך קוין בגופא דעתיק והנה הז' כתרים של הז"ת הם מתחלקים בז"ת דעתיק ע"ד הנ"ל והם מאירין (מוסגר באוצ"ח, אבל מופיע בשעה"ק).

יג "והנה למעלה בספק" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "והטעם הוא כי בסימך".

יד דחו"ב דב"ן (נוסף בשעה"ק).

יה נמחק באוצ"ח.

יו נמחק באוצ"ח.

יז נמחק באוצ"ח.

יח ג' כתרי חג"ת עם החכמה אשר עומדת בחסד (שעה"ק).

יט וד' כתרי נה"ם עם הבינה אשר בנצח (שעה"ק).

ס נמחק באוצ"ח, ובשעה"ק.

סא נמחק באוצ"ח, ובשעה"ק.

סב נמחק באוצ"ח, ובשעה"ק.

סג ע"ד הנ"ל (אוצ"ח).

סד דב"ן (שעה"ק, מבר"ש).

סה ראשונות (נוסף באוצ"ח ומבר"ש).

סו (כיון שמתפשט) שכאן מתפשט (אוצ"ח).

סז מוסגר באוצ"ח.

סח (קוין) פנים (אוצ"ח).

סט אלו (זה לזה) (אוצ"ח).

ע זה על גב זה (שעה"ק).

עא (אז) (נוסף באוצ"ח).

עב שהיא הארה הנכונה (נוסף בשעה"ק).

עג מבר"ש כ ע"ב.

עד אור (נוסף בשעה"ק ולש"ו).

עה דג"ר (נוסף בשעה"ק).

עו כנ"ל (נוסף באוצ"ח).

גם צריך שתדע כלל א' בענין הספקות הנז' והוא בענין אורות חו"ב העולים ברישא דעתיק כנז"ל כי הנה הם מתחברים עם חו"ב דכתר דמ"ה כנודע וכנז"ל אמנם החילוק שיש כפי הספקות הנז' הוא כי אם עולים אוה"פ שלהם אז ודאי כי הם מתחברים עם חו"ב דכתר דמ"ה כנודע אבל אם אין עולים רק אורות האחו' שלהם אז אינם מתחברים עמהם אמנם חו"ב דכתר דמ"ה נעשים בחי' אור פנימי אורות האחו' הנז' דחו"ב דב"ן נעשים בחי' אור אחו' אל אור הפנימי הנז' דמ"ה ואם עולים שניהם האורות הפנימי' והאחו' דחו"ב דב"ן אז הפני' הם מתחברים עם חו"ב דכתר דמ"ה והאחו' האלו הם נעשים אחו' אל אורות מ"ה הפנימי כנ' אמנם אין זה אלא באורות חו"ב

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דב"ן אבל בכתר דב"ן העולה למעלה פשוט הוא כי לעולם הם מתחברים יחד עם כתר דכתר דמ"ה ואין שם שום חלוק ביניהם (שעה"ק).

^{עז} "בחי' יש בו" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "אורות יש בו וכמה לקח".

^{עח} ב' (בחי') (אוצ"ח).

^{עט} ה"ר דכתר (מבר"ש).

^פ דכתר (נוסף בשעה"ק ומבר"ש).

^{פא} ב' כתרים דחו"ב (מבר"ש).

^{פב} דכתר (נוסף במבר"ש ולש"ו).

^{פג} ודע כי ביסוד דעת"י יש בו ה' חסדים וה' גבורות, ואע"פ שע"י כלול ממ"ה וב"ן הנקראים דו"ן כנז"ל, וכפי זה היה מהראוי שיהיו ביסוד שבו ה' חסדים וה' גבורות ממ"ה שהוא דכר וה' חסדים וה' גבורות מב"ן שהוא נוק' כמו שהם כן באר"א וזו"ן, והתשובה היא לפי שבחי' דכו"ן שבעתיק אינם נפרדים אבל הם מחוברים יחד כנז"ל ולכן אין ביסוד שבו רק ה' חסדים וה' גבורות בלבד (שעה"ק).

^{פד} מרוב הארתם (נוסף בשעה"ק).

^{פה} כי לכן נקרא עתיק יומין כי ז' יומין דיליה לחוד הם המתלבשין בא"א (מבר"ש כא ע"ד).

^{פו} מפאת א"א עצמו כי איננו יכול לקבל הארתם בהיותם מלובשים בתוכו (שעה"ק).

^{פז} כסדר זו על גבי זו (נוסף בשעה"ק).

^{פח} מבר"ש כב ע"א.

^{פט} נמחק באוצ"ח.

^צ כדי שינקו מהם א"א ואר"א וזו"ן דעולם האצילות בהיותם עומדים למטה בעולם הבריאה קודם שהגיע זמן תיקון שלהם (שעה"ק).

^{צא} נמצא היות ג"כ בא"א קצת דמיון אל ז"א שהוצרך בו עיבור ויניקה ומוחין וגם בא"א מה שהלביש את הז"ת דעתיק הם הם מוחין דילה אך ודאי שהיניקה של ז"א האמיתית היא מן התבונה והיא זולת זו היניקה דא"א (מבר"ש &).

^{צב} והיסוד בת"ת דא"א ושני פרקין אמצעים דנו"ה דעתיק בנו"ה דא"א ועטרת יסוד דעתיק ביסוד א"א. וצ"ע כי מכאן נראה שמסתיים יסוד דעתיק ביסוד דא"א ולק' בפרק זה נראה שמסתיים בחזה דא"א. ונלע"ד חיים כי עתיק כולל דו"ן ג"כ וזה שבכאן מדבר בדכורא אשר יסודו ארוך זכר ודלק' ביסוד הנוק' הקצר והוא ממש כעין יסודות דאר"א בז"א כנ"ל, ומלכות דעתיק במ' דא"א כי צריך להעשות ממנה פרצוף שלם של הנוק' לכן לקחה מידה א' שלימה ונמצא שנשארו ב' פרקין תתאין בנו"ה דעתיק למטה מכל הנה"ה דא"א ונשארו מגולים ונודע כי רגלי א"א מסתיימין בסוף עולם האצילות ונמצאו אותם תרין פרקין תתאין דנו"ה דעתיק בעולם הבריאה מגולים בלי לבוש, ואלו נתחברו יחד ונתלבשו במלכות דא"א ונעשו שם אליה ב' דדים בב' צדדיה ואלו הם סוד דדי בהמה שהם למטה ברגלים, ומהם היו יונקים המלכים שירדו בבריאה קודם שנתקנו במקומם בא"א ובאר"א ובזו"ן, וגם אחרי שהיו נולדים כל פרצוף ופרצוף היו יורדים תחילה שם ויונקים משם ואח"כ עולים למקומם.

ואמנם בהיות שם המלכים יונקים מהם קודם תיקונם לא היה רק להחיות את עצמם חיות המוכרח להם וז"ס גמולי מחלב עתיקי משדים, כי היו יונקים מהדדים והשדים דעתיק יומין וז"ס המלך הנק' הד"ד בן בד"ד שהם ב' הדדים כנ"ל, ואחר כך נעשה שמו הדר שהוא בחינת יסוד בסוד הדרת פנים זקן כי הסריס אין לו הדרת פנים, והנה אל תתמה היאך עצמות פנימיות דא"א יהיה מלביש את הכלים דעתיק כי הכלים גרועים מאד מאד מן העצמות, אך הענין הוא כדמיון איברי האדם עצמו, כי הרי הגוף יש בו עצמות וכלים, וכן הלב שבתוך הגוף יש בו עצמות וכלים, ונמצא כי כלי הלב עומד בתוך עצמות הגוף, ואין לומר כי איך אפשר להיות כן לולי שכלי הלב גדול מעצמות הגוף, כי זה א"א רק שעצמות הלב גדול אורו מעצמות הגוף, וכן כלי הלב זך יותר מכלי הגוף ועצמות הגוף מתפשט תוך הכלי שלו שהוא הגוף, ועצמות הלב שהוא יותר זך מתלבש בכלי הלב שהוא יותר זך מכלי הגוף, ואין תימא אם יהיו זה בתוך זה. ואמנם הג' ראשונות דעתיק יומין שלא נתלבשו בא"א הם בחי' מקיף לראש הא"א ולמוחין דיליה, והיא בחינת נשמה לנשמה דא"א, כמ"ש, כי הנשמה לנשמה א"א לה ליכנס תוך הפרצוף אמנם נשאר למעלה בסוד אור מקיף על הראש, והוא מבחינת אור חוזר הפנימי כנז' שם. ואמנם מהששה קצוות דעתיק שנתלבשו ממש תוך א"א נעשה סוד בחינת הרוח אל א"א, ומהשביעי דעתיק נעשה נפש אל א"א. ועתה ראה והבן מה ענין התלבשות ז"ת דעתיק בא"א שהוא לעשות בו בחינת נשמה ורוח ונפש כנז', ומזה תלמוד לכל שאר הפרצוף ודי בזה. ואמנם נשמת א"א ממש נמשכה לו מהדעת דעתיק דיתבי בההוא קרומא דאורא דגולגלתא דא"א כמ"ש. והרי ביארנו בחי' נשמה לנשמה ורוח ונפש דא"א ומזה תלמוד לכל שאר הפרצופים ודי בזה, כי בזה תבין בחי' כל המקיפים שיש מקיף מבחינת

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יחידה והוא מקיף דיושר, ויש מבחינת חיה והוא מקיף חוזר, אך הנשמה ורוח ונפש הם מבפנים, וכל ה' בחינות אלו הם נמשכים לא"א מן העתיק, וכן עד"ז בכל הפרצופים.

והנה ענין התלבשות עתיק בא"א הוא ענין פסוק דדניאל ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חיזור כו', פי' כי הא"א הוא לבוש דעתיק וזה הלבוש שהוא א"א יש לו דיקנא כתלג חיזור, וכן שער רישיה דזה הא"א הוא כעמר נקי. וגם אפשר כי כיון שעתיק עצמו מתלבש ברישא דא"א הרי הוא כאילו שער דא"א הוא שער רישיה דעתיק עצמו, ופי' הראשון יותר נכון. והנה העתיק אין בו שערות כי אין בו בירורי המלכים משא"כ בא"א כנ"ל. גם י"ל כי פסוק זה נאמר על א"א כי גם הוא נק' עתיקא כנ"ל, וזה הא"א שער רישא כעמר נקי שהם הנימין והקוצין שבראשו כמ"ש, ולבושיה הוא דיקנא דיליה כתלג חיזור, ונקרא לבושיה יען היותו חופף ומכסה חג"ת שלו ונמשך עד טיבורא דיליה כעין לבוש.

ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל באופן אחר כי מב' פרקין עילאין דנצח דעתיק נעשה חסד דא"א ומב' פרקים דהוד גבורה ומב' פרקין דיסוד ת"ת דא"א נשאר ג' פרקין תתאין דנה"י דעתיק ונעשו נה"י דא"א.

אחר כל הנ"ל שמעתי ממורי ז"ל אופן אחר בענין היסוד דעתיק איך מתלבש בא"א, כי אינו נמשך רק עד החזה דת"ת דא"א ושם מסתיים ועיין בח"ב, וזה קרוב אל מה שכתבתי בראש פרק זה כי נה"י דעתיק נתלבשו בחג"ת דא"א בלבד, אך מהארת היסוד נמשך ונתפשט בנה"י דא"א עד נה"י דז"א המתפשטים בכח החו"ג היוצאות מיסוד דא"י המסתיימת בחזה דז"א.

והנה ביארנו (וגם נבארהו) איך ז"א באין לו המוחין שלו, שהוא אור העצמות דפנימי שלו האמיתי שהוא בגדלותו באין לו מלובשים, תוך האחורים דנה"י דאימא ונה"י דאבא. ועד"ז כל הפרצופים הם כך כי הנה"י של העליון החיצוניות שלהם נעשים בחי' לבוש אל המוחין של הפרצוף שלמטה ממנו, והכל נכנס ומתפשט ברישא ובגופא אל הפרצוף התחתון ההוא. והנה אין מוחין פחות מתלת בחינות, שהם חו"ב ודעת, והנה החכמה היא קו החסד והבינה קו הגבורה והדעת נחלק לב', חציו חסד וחציו גבורה להכריע ביניהם בסוד כי אל דעות ה' תרין דעות כמ"ש. ואמנם החסד הוא בחינת חמשה חסדים והגבורה ה' גבורות כנז' באדרת נשא קמב, והנה בז"א היו ב' דעות חד ממוחין שנמשכו לו מאבא, וחד במוחין שנמשכו לו מנה"י דאימא, וכל א' מהם כלול מה' חסדים וה' גבורות. וטעם לזה הוא כי הלא גם מוחין דא"א נמשכין לו ע"י התלבשות בנה"י דעתיק ביה, והנה עתיק אין בו שני פרצופים נפרדים דכר ונוקבא, אמנם תרואיהו חד פרצופא, ולכן הם בז"א דא"א הו' תרין פרצופים נכנסו תרין בחינות דמוחין א' בנה"י דאבא וא' בנה"י דאימא, אכן הכא דעתיק דר"ג דיליה כולא הו' חד פרצופא ולכן אין בא"א רק תלת מוחין לחוד, ולכן אין בו רק דעת א' ובו ה' חסדים מצד הדכורא שם מ"ה שבו וה' גבורות מצד הנוק' שם ב"ן שבו כי הכל בחינת א' הו', וזכור אל תשכח כלל זה כי לעולם בכל פרצופי האצילות כל החסדים נמשכים משם מ"ה החדש שבא לתקן האצילות וכל הגבורות משם ב"ן של בירורי המלכים, וז"ס הזווג למתק גבורות הנוק' שם ב"ן המתבררות עתה מחדש בכל זיווג וזיווג בסוד מ"ן כנ"ל, ע"י החסדים הנמשכים משם מ"ה החדש. וכבר נתבאר ג"כ שם כי מה שבירר העתיק פעם ראשונה היה לתקן עצמות הפרצוף דא"א בתחילת תקונו, ונתנם בא"א בבחינת מוחין, ואלו החו"ג שנתנם העתיק בא"א בפעם ראשונה מהם נבנה ונתקן פרצוף א"א דר"ג ונשאר שם תמיד קבועים לעולם. וכאשר חוזר גם הא"א לברר לצורך אר"א לתקנם בפעם הראשונה, אז צריך שיקדים אליו זווג העתיק דר"ג ויחזרו להמשיך מוחין חדשים אל א"א ונוק', כדי שיוכלו לברר בירורי חלקי אר"א. ואז באים אליהם החו"ג חדשים, החסדים משם מ"ה והגבורות משם ב"ן. ואז נתקנים שם בתוך הא"א חלקי אר"א כנז' שם ועי' [לקמן]. הרי שיש ב' מיני חסדים וגבורות א' הוא הראשונים לתקן הפרצוף ב' הם החדשים הנמשכים בכל זווג וזווג ובכל פעם ופעם, אשר אלו אינם נשארים שם קבועים רק נתקנים ונעשה מהם צורת הולד ונולד שם.

ונדבר עתה באלו החו"ג הראשונים אשר הם לצורך הגדלת פרצוף דא"א עצמו ונאמר כי הנה נודע כי מוח החכמה מתלבש תוך הנצח ומוח הבינה בהוד ומוח הדעת ביסוד, והנה היסוד דעתיק אשר הדעת בתוכו כולל חו"ג הוא צר ואינו רחב כמו היסוד דאימא הנכנס ברישא דז"א, שהוא יסוד נוק' שהוא בית הרחם אשר בה נוצר הולד והוא רחב ויכול לסבול בתוכו חו"ג משא"כ ביסוד הזכר שהוא צר מאד דרך צנור. ולכן כאשר נכנס הדעת של א"א תוך יסוד עתיק לשיכנסו אחר כך תוך א"א לא היה מקום שם לקבץ החו"ג ביחד בתוכו. אמנם נכנסו תחילה הגבורות כי הם הבחי' השנית האחרונה של הדעת והתחתון נכנס ראשון כנודע, כדי שישארו אח"כ החסדים על הגבורות, ואח"כ כאשר נכנסו החסדים לא היה מקום לסבול את כולם, ואז דחו החסדים את הגבורות שהיו למטה מהם ביסוד ויצאו דרך פי נקב היסוד לחוץ תוך גופא דא"א, ונכנסו החסדים במקומם תוך יסוד דעתיק. ואז הגבורות היוצאים לחוץ חשקם ותאותם להדבק בחסדים, כדרך הנוק' הנאמר בה ואל אישך תשוקתך, ולכן לא ירדו למטה בגופא דא"א להתפשט בו' קצותיו עד"ז ז"א, אמנם חזרו ועלו אחורי יסוד דעתיק והלבישוהו סביבו מבחוץ בסוד אור חוזר נוקב' מתתא לעילא, ואז נמצאו החו"ג במקום א' למעלה מחזה דא"א בשליש העליון של ת"ת דא"א, שעד שם מגיע היסוד דעתיק כנז' [לעיל] ע"ש, ואין ביניהם רק משך היסוד, כי אלו בפנים ואלו בחוץ. והנה בז"א הגבורות

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יורדות עד היסוד בו כנז"ל לפי שהנקבה דז"א היא פרצוף נפרד מהזכר וצריך שירדו שם הגבורות ביסוד דז"א כי שם היא כנגדו דעת דרישא דנוקבא ויוצאין ונוקבין דרך האחור לתקן הפרצוף דנוק' וגם החמשה חסדים אלו מתפשטים בגופו לתקן פרצופו שהוא נפרד ממנה. אמנם בכאן דכר ונוק' דא"א פרצוף א', צד ימין דכורא וצד שמאלו נוק', ולכן אינם צריכות הגבורות לירד ביסוד כמו בז"א אמנם נשארים בתוכו והחסדים מתפשטים בצד ימין והגבורות בצד שמאל כמ"ש ב"ה.

ועוד טעם אחר כי גם אלו החו"ג נמשכו מדכורא ונוק' דעתיק כנז' אשר שניהם פרצוף א' קשור זה בזה ונמצא כי כיון שהם באים מבחי' חיבור דכר ונוק' ונכנסים בא"א שג"כ בו מחוברים דכר ונוקב' לכן נתחברו גם הם החו"ג המגילים את פרצופי שניהם ונתפשטו אלו בימין שהיא בחי' דכורא ואלו בשמאל שהיא בחינת נוק'. וענין התפשטות זה הוא כי הנה אחר שיצאו הגבורות מפי היסוד דעתיק תוך גופא דא"א ונכנסו החסדים במקומם תוך היסוד דעתיק, הנה גם הם צריכים אל התפשטות בגופא דא"א להגדילו, וגם הם צריכים לצאת כמו הגבורות, ובצאתם מוצאין את הגבורות מקיפות את יסוד דעתיק מבחוץ חציים בצד ימין וחציים בצד שמאל, ואז הגבורות אשר רוצים וחפצים להדבק בחסדים ממשיכים אותם עמהם ועולים גם החסדים שם למעלה מהחזה, והנה אין מקום בחזה ולמעלה להחזיק את כולם שם, ואז ב' הגבורות וחצי שהם היותר עליונות שהיו מתחילה בימין הלכו אל צד השמאל שהוא נוק', ואותם ב' הגבורות וחצי שבצד שמאל שהם יותר תחתו' ירדו למטה מן החזה בגופא דא"א בצד שמאל. וכן עושים החסדים כי הב' חסדים וחצי היותר עליונים עלו מן החזה ולמעלה בצד ימין שהוא דכורא ושני חסדים וחצי היותר תחתונים ירדו כנגדם בקו ימין תחת החזה, ועתה נמצאו כל ה' חסדים בצד ימין וה' גבורות בצד שמאל, וגם חצי החסדים העליונים הם למעלה כנגד היסוד וחציים למטה במקום שכבר נסתיים היסוד ששם האורות מגולים בלי מסך היסוד. אח"כ שמעתי ממורי' ז"ל כי לא יצאו כל החסדים אמנם חציים נשארו מלובשים תוך היסוד דעתיק, וחציים שהם ב' וחצי ירדו ונתפשטו למטה מהחזה בצד ימין, נמצא כי החסדים חציים מכוסים וחציים מגולים, אך הגבורות שבקו שמאל כולם מגולות. והנה זהו פ' טובה תוכחת מגולה כו' כי הגבורות הנק' תוכחת נתגלו והאירו יותר בגילוי, אך החסדים הנק' אהבה נשארו סתומים ומסותרים ואין אור שלהם מתגלה היטב. וכבר ביארנו לעיל כי אלו החו"ג הם הראשונות שע"י נגדל פרצוף דא"א. אמנם החסדים והגבורות המתחדשים אח"כ תמיד לצורך זווג אינן עולות למעלה כזכר, אמנם יורדות למטה כדרך שיורדין בגופא דז"א, ובבואם אז החו"ג ראשו' מקבלים הארה מהם בכל פעם ולק' נבאר יותר בזה ע"ש. כי ע"י זה נעשו ד' פרצופים באו"א. וכבר ביארנו בחי' א"א דרך כללות בפ"א בסדר התלבשותו של העתיק בדרך כללות ולקמן בענין ישו"ת (מבר"ש).

^{צב} וכו' (נוסף באוצ"ח).

^{צד} ונלע"ד, כי אבא הוא כללות חו"ב, ואמנם מן ה' עליונות דבינה דמ"ה, נעשת החכמה. ומן ז' תחתונות דחכמה דב"ן, נעשת הבינה. וכן מן ה' תחתונות דבינה דמ"ה, נעשה ישראל סבא. ומן ו' תחתונות דבינה דב"ן, נעשת התבונה. וזהו סוד הבן בחכמה וחכם בבינה. וכן ז"א, נעשה מן ז' תחתונות דמ"ה. ונוקביה, מן שבעה תחתונות דב"ן. באופן, כי כל הזכרים, עתיק, ואריך, ואבא, וישראל סבא, וזעיר, נעשו מן הו"ה דמ"ה. ונוקביהם, נעשו מהו"ה דב"ן, כנז"ל בדרוש ב' בתקון המלכים, ושם נתבאר הדבר על אמיתותו. ובזה יתבאר לך מאמר באדרת האזינו דר"צ ע"ב, דאו"א כחדא נפקין וכחדא שריין וכו' (שעה"ק).

^{צה} נמחק באוצ"ח.

^{צו} היה (נוסף באוצ"ח).

^{צז} כי יסוד דאמא הנכנס ברישא דז"א שהוא יסוד דנוק' שהיא בית הרחם אשר בו נוצר הולד ווהא רחב ויכול לסבול בתוכו החו"ג משא"כ ביסוד הזכר שהוא צר מאד דרך צינור ולהיותו צר (הגוב"י מסכ"י).

^{צח} תוך גופא דא"א (נמחק באוצ"ח, ושעה"ק).

^{צט} כדרך הנוקבא הנאמר בה ואל אישך תשוקתך ולכן לא ירדו למטה בגופא דאריך להתפשט (בנוק') בנ"ה ע"ד הז"א נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אינם מתפשטות ויורדות למטה".

^ק בסוד אור חוזר נוקבא (נמחק באוצ"ח).

^{קא} ונכנסים בדעת שבה כדי שיתפשטו בכל קומת הנקבה (שעה"ק).

^{קב} ועולים הגבורות מחוץ לאח' היסוד וסובבות את החסדים שבתוך היסוד דעתיק (שעה"ק).

^{קג} לתשוקתם להתחבר עם החסדים (נוסף בשעה"ק).

^{קד} מקום בחי' מ"ה בא"א (שעה"ק).

^{קה} כי שם מקום בח' ב"ן דא"א (נוסף בשעה"ק).

^{קי} ה"ח וה"ג נמחק באוצ"ח ובשעה"ק, ובמקומו איתא "הה"ג".

^{קיז} והולכות (נוסף באוצ"ח).

^{קיח} כנגד יסוד הסתומה נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "במקום שהיסוד סתום".

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- קט במקום (אוצ"ח).
קי כנגד (אוצ"ח).
קיב למטה כנגד (אוצ"ח).
קיב אוצ"ח גורס את המוסגר.
קיג אוצ"ח גורס את המוסגר.
קיד אוצ"ח גורס את המוסגר.
קטו אוצ"ח גורס את המוסגר.
קטז העליונים (נוסף בשעה"ק).
קז יצאו מפי היסוד ולחוץ דרך מטה בקו הימין במקום הגלוי (שעה"ק).
קיח נמחק (לש"ו).
קיט מכאן עד סוף הפיסקא נמחק באוצ"ח.
קכ וירדו (לש"ו).
קכא אוצ"ח, שעה"ק לא ע"ד.
קכב וא"ת אחר שאמרנו כי הגבורות כלם הם מגולות הרי אין בהם ב' בחי' ואיך נתחלקו לב' פרצופין בינה ותבונה ו"ל כי אין הדבר הזה (שעה"ק).
קכג בא"א (נוסף בשעה"ק).
קכד באו (שעה"ק).
קכה על ידי (אוצ"ח, לש"ו).
קכו ג"כ (נוסף באוצ"ח).
קכז שהם למעלה (נמחק באוצ"ח).
קכח תמיד כנודע (נוסף באוצ"ח).
קכט והבדל (אוצ"ח).
קל והם עומדים פב"פ וכן עד"ז בישראל סבא ותבונה (שעה"ק).
קלא היה (אוצ"ח).
קלב מעולה על החכמה (נוסף בשעה"ק).
קלג ועכ"ד (אוצ"ח).
קלד נסתמים (אוצ"ח).
קלה עולם הבא נמחק באוצ"ח ובמקומו גורס את המוסגר.
קלו למעלה מראש הצדיקים שהם החסדים הזכרים (שעה"ק).
קלז נמחק בשעה"ק.
קלח והאירו למעלה (נוסף באוצ"ח). כנגד הסתום (שעה"ק).
קלט העליונה (אוצ"ח).
קמ וגדולים (אוצ"ח).
קמא ניתנת (אוצ"ח). נשאר בשלימות (שעה"ק).
קמב אוצ"ח, שעה"ק לב ע"א.
קמג בז"א (אוצ"ח).
קמד נמחק באוצ"ח.
קמה זה לפניו מזה ולא היו שניה' זה למעלה מזה (נוסף בשעה"ק).
קמו א' דיסוד (נוסף באוצ"ח).
קמז מבו"ש דף מו ע"ב (לש"ו).
קמח והפרסה הזו מבדלת בין סיום רגלי או"א הנכללים מד' פרצופים הנז"ל ובין התחלת זר"ן (שעה"ק).
קמט נמחק באוצ"ח, ובמקום זה גורס את המוסגר.
קנ נמחק באוצ"ח.
קנא טרפשתא דכבדא (מבו"ש).
קנב כנגד מקום (אוצ"ח).
קנג ואינם נדבקים זה בזה כמו הכרס (נוסף במבו"ש).
קנד אוצ"ח גורס את המוסגר.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קנה שעה"ק לב ע"ב.

קנו נמחק באוצ"ח ושעה"ק.

קנו אחר שנגמר זמן עבורו של א"א (שעה"ק).

קנה עי' מבר"ש כא ע"ב, שאחרי יניקה של דדי בהמה יש של דדי אדם.

קנט אך לא הלבישום ממש (נוסף בשעה"ק).

קס כי היניקה הראשונה שהיא בסוד דדי בהמה בעולם הבריאה, וכן כל שאר המדריגות שלאחריה שנת' בפרק זה, כולם נכללות בזו וטפילות אליה, וזו היא היניקה האמיתי שאנו מזכירין בכל חבורינו זה (מבר"ש).

קסא עמה (אוצ"ח).

קסב ומתלבישים (נוסף בשעה"ק).

קסג ודע, כי יש לי קצת ספק בזה, כי נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, בודאי הוא כי בזמן היניקה מוכרח הוא שז"א יהיה ראשו בין זרועותיה, כדי שיגיע פיו אל הדדים אשר שם ליינק מהם, והוא עתה ראשו כמו במקום שתהיה ראשו אחר כך בזמן הגדלות דמוחין. אלא שהחילוק הוא, שבזמן היניקה האם רובצת על הבנים, והיא משפלת עצמה ויורדת למטה להניקה, כדי שיהיה ראשם כנגד זרועותיה, והבנים יושבים למטה במקומם. אך בגדלות, הז"א עצמו עולה עד שם, והיא אינה יורדת. וזהו מה שנלע"ד ששמעתי בודאי, אך יש לי קצת ספק, שנלע"ד ששמעתי להפך, כי ביניקה אמו מגבהתו כדי שיניק מדדיה, והוא עולה והיא אינה יורדת. אך בגדלות אינינו מגיע ראשו רק חצי ת"ת התחתון שלה כנודע. והרי תראה זה, כי כמו שנתבאר כמה מדרגות בח"א בענין העיבור, כן יש מדרגות ועליות רבות בזמן היניקה, כי הולך וגדל לאט לאט מדרגה אחר מדרגה (מבר"ש).

קסד שעה"ק לב ע"ב.

קסה 'שהוא ד"ת' נמחק באוצ"ח.

קסו (והוא סוד עתיקי משדים כנז' בס' דרושי הפסוקים) (אוצ"ח).

קסז ונחזר עתה לבארם דרך פרט הנה בראשונה בהגיע זמן העיבור של ז"ן היה כך הנה אחר שנגמר תיקון או"א נשאר ז"מ בלי תיקון גם א"א עצמו היה ערום מבלי לבוש מטבורו ולמטה והנה אי אפשר שיתוקנו ז"מ האלו שהם בחי' ז"ן אלא עד שיעלו ויכנסו בסוד עיבור וכו' (שעה"ק).

קסח ז' כתריהם (אוצ"ח).

קסט ונבאר עתה, ענין תקון ז"ן דרך פרטות, הנה נתבאר, כי אחר שנתקנו ב' פרצופי או"א, נמצאו מלבישים את א"א, מהגרון שבו, עד חצי הת"ת שבו. ונמצאו אז, כי חצי הת"ת והנה"י והעטרה של יסוד דא"א, מגולים בלי התלבושות בזולתו, יען כי עדיין לא נתקנו ז"ן כדי שילבישוהו כנזכר. וזהו סוד מה שאמרו רז"ל כי המים התחתונים נקראו מים בוכים, והענין הוא, כי ג' ספי' נה"י דאריך, נשאר מגולים אחר פרצוף או"א, והיו אור שלהם בגלוי, ויותר מאיר מן הג' אמצעיות חג"ת, להיותם מלובשים כנזכר, והם הנקראים מים העליונים. ואמנם הם בוכים, לפי שנתקנו העליונים, ונתלבושו באו"א. אבל הג' תחתונות נה"י דאריך, נשאר מגולים, כי הכלים הראשונים נשברו, ונתבטלו מליכנס האור בתוכם, והיו רוצים להתלבש גם הם כמו העליונים, וע"כ היו בוכים. וזהו סוד "ברוך כבוד י"הו"ה" ממקומו, ראשי תיבות בכים, חסר וא"ו. והנה רצה המאציל לתקן עתה גם את הנה"י דאריך, וזה יתוקן ע"י תקון פרצוף ז"ן, ע"ד פרצופי או"א, המלבישים לחג"ת דאריך, ולזה הוצרך המאציל העליון, שהנה"י דאריך יעלו למעלה, ויכללו למעלה בתוך חג"ת שלו, באופן זה, כי הנצח, נכלל בתוך החסד. וההוד בגבורה. והיסוד וחצי התחתון של הת"ת המגולה, בחצי העליון של הת"ת המכוסה. והרי איך היו נכללים תלת גו תלת (שעה"ק).

קע וזה סדר (אוצ"ח).

קעא וקודם זה (נוסף באוצ"ח).

קעב דנו"ה (נוסף בשעה"ק, ומבר"ש).

קעג בתוך (נ"א הלבישו) (אוצ"ח), שהיו מלובשין תוך (מבר"ש).

קעד בחו"ג דא"א והתלבושות זה נק' כללות וכל מקום שתמצא לקמן ענין הכללות ר"ל שמלביש זה לזה (מבר"ש).

קעה התחתונים (אמצעים) (אוצ"ח).

קעו אח"כ בסדר הזה גם א"א אסף את הנה"י שלו המגולים והעלם למעלה בחג"ת שלו (מבר"ש).

קעז עלו (שעה"ק).

קעח והלבישו (נוסף בשעה"ק).

קעט תחתון דת"ת (שעה"ק).

קפ של היסוד דא"א הנקראת מלכות דא"א (שעה"ק).

קפא שבז' המלכים ועלתה (שעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קפב בבחי' (אוצ"ח).

קפג נקיבן (אוצ"ח).

קפד ודע, כי פעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל באופן אחר. והוא, כי לא עלו נה"י דאריך והלבישו לחג"ת שלו, כי זה אי אפשר, אמנם הוא כענין עליית העולמות ביום שבת כמבואר במקומו ע"ש. ונמצא, כי חג"ת דאריך עלו תחילה למעלה במקום תלת מוחין דאו"א, ונעשו מוחין להם, ואח"ך עלו נה"י דאריך ועלו במקום חג"ת דאו"א ונתלבשו שם בתוך החג"ת דאו"א ולא בכולם, שנמצא שהוא במקום שהיו בתחילת תלת פרקין אמצעי' דחג"ת דאריך עצמו. ונלע"ד חיים, כי גם בזה יהיה זה דומה אל עליית העולמות, כי הכלים עולים והעצמות נשארים במקומם. ונמצא, כי מה שאנו אומרים שעלו נה"י דאריך והלבישו חג"ת דיליה, ר"ל לעצמות שבהם. אך הכלים דחג"ת, גם הם עלו למעלה ממקומם. ובזה יצדקו ב' הפי' הנז', כנלע"ד.

ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל כי חג"ת דאריך תמיד הם עומדים תוך ג"ר כח"ב דאו"א כנודע, כי מוחין דחב"ד דאו"א נעשו מחג"ת דאריך, חוץ מב' פרקי הכתפים. שאלו נמשכו ונעשו תרין עטרין בדעת דז"א כמ"ש בש"ד*##, ויתבאר בשער זה בח"ג. ונמצא, כי נה"י דאריך לא עלו עתה למקום חג"ת דיליה, רק למקום חג"ת דאו"א כנ"ל. וחצי הת"ת העליון ממנו נעשו ב' דיעות וב' גופי או"א כנז' שם בש"ד ח"א. וחציו התחתון נשאר לז"א ומתחיל מטבורא דלבא שהוא מחצית הגוף ממש ולא מטבורא סתם שהוא שלישי תחתון לבד. והנה זה המחצית תחתון דת"ת דאריך, עלה במקום חציו העליון שהוא תוך או"א. והנה נצח דאריך נכלל בהוד שלו ועלה באבא בחד שלו, והוד דאריך נכלל בנצח שלו ועולה בגבורה דאימא. ויסוד דאריך, חציו הימין ביסוד דאבא וחציו השמאל ביסוד דאימא ע"כ.

ונלע"ד חיים, כי נתבאר לעיל בש"ג ח"א פ"ב כי כל צד ימין דאריך הוא דכורא וצד שמאלו נוק', א"כ נ"ה דדכורא עלו באבא ונצח והוד דנוק' עלו באימא. כי כיון שצד הימין הוא דכורא, ודאי שיהיה כללות הוד בנצח. וכן בצד שמאל שהוא נוק' צריך שיהיה כללות נצח בהוד ההוא. גם תבין כי חג"ת דאריך הם תמיד בג"ר של או"א, שהם הנק' או"א העליוני, ונה"י דאריך עלו בחג"ת דאו"א שהם תבונה ויש"ס בהתחלקות הפרצו'. ושם היה הזיווג והעיבור, ושם הוא חזה דכללות או"א והוא בטן פרטי דתבונה, כנלע"ד (מבר"ש לח ע"א).

קפה ולא הוצרכו לאסוף גם הם רגליהם (שעה"ק).

קפו כי בזה תלוי תקונם שיחברו יחד (שעה"ק).

קפז וא"ת הנה גם ז"א הוא יותר קצר הקוצר מאו"א אף אחרי תיקון פרצופו, כ"ש עתה, כי כמו שאו"א מלבישים ג' אמצעיות דאריך, כן ז"א אינו מלביש רק ג' אחרונות דאריך. וא"כ למה הוצרכו ששה נקודות שלו ליכלל ולהתלבש תלתא גו תלתא, אך הטעם כמ"ש"ל בפ"ז ע"ש היטב. ועוד טעם אחר, כמ"ש"ל פ"ב ויתבאר עוד לקמן בפ"י וי"ו, איך להיות כי סיבת שבירת הכלים של ז"ן היתה לסיבת הפירוד שביניהם, ועתה בסוד העיבור שנכללו תלתא גו תלתא בסוד קוים נתייחדו יחוד גמור ועי"ז נתקנו וע"ש ענין זה. ולכן גם שלא היה צריך ז"א להכלל תלתא גו תלתא, היה כך לסיבת היות בהם קשר אמיץ ויחוד חזק, כי זה עיקר התחלת תיקונו. אמנם עתיק ואריך, שהם ארוכים וגבוהי קומה, ונשארו קצתם בלתי לבוש, הוצרכו לאסוף קצתם המגולה למעלה לעשות להם לבושין ע"י תיקון זעיר ונוקביה כמ"ש.

עוד יש טעמים אחרים להתלבשות עתיק ואריך והכללותם ע"י אסיפת רגליהם, ויתבאר לקמן בע"ה.

עוד טעם למה הוצרך עיבור זה דז"א להעשות על ידי אסיפת רגלים דעתיק ואריך. והענין, כדי שע"י עליה זו נתבקע היסוד דעתיק ונעשו ד' פרצו' או"א ב' פרצו' לבד לצורך עיבור הז"א בתוכם. ועוד ט"א, לצורך ז"א עצמו. כי בהיות נה"י דאריך תלת כלילן בג' שהם חג"ת דיליה, הנה בבוא ז"א להלבישם ישאר גם הוא כמוהו בבחי' תלת כלילן בג', נה"י דיליה בחג"ת דיליה כמו אריך, ועי"ז תהיה התחלת תיקונו כנ"ל. ועוד ט"א לסיבת אריך עצמו, כי ע"י עליית נה"י שלו באו"א נמצא היסוד שלו נתון תוך ב' היסודות של או"א כנ"ל בפרק זה, וכמ"ש בע"ה בפרק שמיני, ואז יוכל להזדקק על ידם, כי נעשין לו בסוד מייך דכורין ונוק', ויוצא טיפה לצורך הז"א לתקנו כמ"ש לקמן בפ"ח (מבר"ש לח ע"ג).

קפח שז"א (אוצ"ח, ושעה"ק).

קפט תחתון של ת"ת (אוצ"ח, ושעה"ק).

קצ והתשובה, כי מבשרינו נחזה אלוה, כי הוולד והעובר נתון במעי אמו בפנימיותה, ולא מפני כך נק' עליון יותר מאמו, כי זה הוכרח להיות כן לצורך העובר להתקן שם וכנ"ל בפ"ב, כי שם אין יכולת אל החיצונים לחזור להדבק במלכים אלו. עוד ט"א, כי הז"א, אפילו בהיותו פרצוף שלם ב"ס אחר התיקון, הוא קטן מאד מאבא או מאימא, כי נה"י של התבונה נעשים מוחים בז"א ומתלבשים תוך כל שיעור קומתו, ומה גם עתה שאין בו רק ששה נקודות קטנות ולא בסוד פרצוף. וגם הם תלת כלילן בתלת, כי נמצא כי כל בחי' ו' קצוותיו אלה הם נכללין יחד ועומדין בחצי התחתון דת"ת דאימא שהוא הבטן שלה ומקום ההריון. ובכל השאר איננו חוצץ בין אריך להם,

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ולכן אין זה נק' חציצה והפסק בזר"ן בין א"א לאר"א. ועוד טעם אחר, כי להיות שנכללו ג"כ אורות רבים שם, לכן אפי' אם היה הז"א מפסיק ממש לגמרי א"א לאבא ואמא אינו מעלה ומוריד מחמת רוב האורות אשר שם (מבר"ש לח ע"ג).

קצא עטרת היסוד (שעה"ק).

קצב המלכים (לש"ו).

קצג (נ"א עצמותיו) אוצ"ח.

קצד נמחק באוצ"ח.

קצה האלו שלהם (אוצ"ח).

קצו ומתו (נוסף באוצ"ח).

קצז דב"ן (נוסף באוצ"ח).

קצח (נ"א מעפר) (נוסף באוצ"ח).

קצט נמחק באוצ"ח.

י (ועל ידו מדברים המתים זה עם זה ומספרים עם החיים כנז' בתלמוד ובזוהר ח"ג קס"ט ע"א וגם תועיל) נוסף באוצ"ח.

יא נמחק באוצ"ח.

יב "בתחיית המתים" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "בתחיה ההיא (וגם לא יקום בתחיית המתים וזהו חיה לא יחיה)", ובמבר"ש איתא "באותה תחיה".

יג בספר הזהר העלימו הסוד הזה בפ' תרומה קמה ע"א וע"ש באומרו ועם כל דא בכלא מנע נהורא האי חויא תקיפא (שעה"ק).

יד נמחק באוצ"ח.

יה ואתחרבו (אוצ"ח). ונשתברו (לש"ו).

יז מ"ת רח"ף כי הרפ"ח היו רוחפים על המתים ומעופפים עליהם להאיר בהם כשהיתה הארץ תהו ובהו שהוא זמן מיתת המלכים ומן בחינת האורות שהם הרוח של הכלים נמשכו אותם רפ"ח ניצוצין וז"ש ורוח אלקים (מבר"ש).

יח ומדרגתם (אוצ"ח).

יח בודאי שאלו הרפ"ח ניצוצין הם האורות היותר גרועים ולכן צריך שבתחילה נקדים סדר האורות ומדרגתם למעלה מזו ובזה נדע מה מדרגה הם האורות הגרועים (מבר"ש).

יט "אחרת והוא" נמחק באוצ"ח ולש"ו, ובמקומו איתא "אחוריים של".

יא אוצ"ח, שעה"ק כו ע"ג, מבר"ש י ע"ג.

יב (כמנין ית"ר) (אוצ"ח).

יג בכל (אוצ"ח).

יד בחצי ת"ת ונה"י נמחק בשעה"ק ובמקומו איתא בנה"י.

יד (מ"מ די לו לסבת גודל אצילות שכל בחי' שם מ"ה הושם בחצי ת"ת דא"א ומנה"י בלבד ושם ב"ן הוא במל' לבדה) והנה נתבאר איך כל הד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כולם הם בז"ת דא"א לבד והרי נתבאר הקדמה א' הנ"ל – נמחק באוצ"ח, ובמקומו כתוב ובנה"י בלבד (נ"א ושם מ"ה הוא בחצי ת"ת ונה"י עם היותו כולל ו"ק גמורים כי הרי זעיר שהוא בחי' ו"ק דאצילות שהם בחי' שם מ"ה הוא שם מחצי ת"ת ונה"י עם היותו כולל ו"ק גמורות מ"מ די לו לסיבת גודל האצילות שכל בחי' שם מ"ה יושם מחצי ת"ת דאריך ובנה"י בלבד) ושם ב"ן הוא במלכות לבדה.

יטו של העיניים (נוסף באוצ"ח).

יטז מבר"ש י ע"ד.

יז משם (אוצ"ח).

יח הז' (נ"א הזו) (אוצ"ח).

יט וי' (אוצ"ח @החיים ושלום).

כ "ולא הפנים דשם עצמו שהוא מדרגה א' רק אחוריים" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא " (שהיא המדרגה הרביעית)."

כא הב' והד' (נ"א המדרגה הרביעית) (אוצ"ח).

כב אוצ"ח, שעה"ק כז ע"א, מבר"ש יא ע"א.

כג הב' (אוצ"ח).

כד בטלים (אוצ"ח).

כה בשם וחשבון (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- רכו בשם וחשבון (אוצ"ח).
רכז נמחק באוצ"ח.
רכח המדרגות (שעה"ק).
רכט נמחק באוצ"ח וכן בשעה"ק
רל שנשארו (אוצ"ח וכן בהגוב"י כת"י).
רלא "במקום שנשברו ונפלו העליונים, ושם נשארים התחתונים עמהם" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "במדרגה העליונה שבהם".
רלב לא ירדו בבריאה במקום הראוי להם עם שאר ניצוצי מ"ה אלא נשאר מחוברים למעלה בי' אותיות מלוי דס"ג להיות שוים במספרם י' וי' (שעה"ק).
רלג (נ"א נתעכבו) (אוצ"ח).
רלד כדרך הבן החושק להיות עם אביו (מבו"ש).
רלה (נ"א ונתעכבו) (אוצ"ח).
רלו והרי הוא כאלו לא ירדו כיון שלא ירדו במקומם להחיות הכלי שלהם (מבו"ש).
רלז ועתה צריך לתת טעם אל השינויים שיש בהו"ה דב"ן. והנה נתבאר, כי להיות הו"ה דב"ן במלכות שהיא תחתונה וגרועה מכלם, שבירתה גדולה מכלם, כי לא עלה ממנה באצילות רק המדרגה הראשונה שבה לבד, וכל שאר מדרגותיה עד א"ס כלם ירדו בבריאה. ובזה תבין סוד למה המלכות לא נשארה רק בחי' נקודה אחת בלבד, כי הרי לא נשאר ממנה רק מדרגתה הראשונה בלבד, שהם בחי' ארבע אותיותיה הפשוטות (שעה"ק).
רלח ואז לא (אוצ"ח).
רלט וא"ת, בשלמא הראשונה ניחא, אבל הב' שהיא בחי' נוקביה עצמה, למה אינה נמנית, אבל הענין הוא, כי גם הו"ה זו נשארת דבוקה למעלה, עם ההו"ה הראשונה, ולכן גם היא אינה נמנית. גם המדרגה הה', והיא בחי' ט' אותיות המלוי שבה לא נמנת, לטעם הנזכר. כי עיקר אותיות ההו"ה זו דב"ן במלוי הוא מן ז"א, ולכן אינה נמנית בנוקביה (שעה"ק).
רמ אך י"ל למה אין אנו חושבין מדרגה ב' שהוא אחוריים הפשוטים כזה י' י"ה יה"ו יה"ה ולא שייך לתרץ כדמתרץ כאן ואי לאו דמסתפינא הוה אמינא שנכנסו במקום אותיות דמ"ה שנכנסו כדלקמן פ"ד אך בפ"ד לא משמע כן וצ"ע (נמחק באוצ"ח).
רמא אוצ"ח, שעה"ק כז ע"ג, מבו"ש יא ע"ב.
רמב ונחשבים לספירה א', ונודע כי בכל ספירה יש הו"ה א' (מבו"ש).
רמג שהוא שם גמור מז' שמות שאינם נמחקים (שעה"ק).
רמד (לכן גם הוא נק' בשם י"ה) (אוצ"ח).
רמה ולכן נקראת כל (זהר בראשית יז ע"א) ולכן גם הוא איננו הו"ה גמורה רק ב' אותיות י"ה (שעה"ק).
רמו אשר אלו לא יצאו מתוך נרתקם כלל כנודע כי פי היסוד דאבא מסתיים בפי היסוד דז"א (שעה"ק).
רמז ולכן היסוד נק' י"ה (מבו"ש).
רמח ה' חסדים (אוצ"ח).
רמט וכשנחבר ג' המדרגות השלישיות אשר בג' י"ה הנז' שבנה"י, יעלו בגימטריא מ"ה, ואלו הם סך ניצוצות שירדו מן הנה"י אל הבריאה, וכלם ממדרגה הג' שבכל אחת מהם, ומכ"ש שירדו כל שאר המדרגות שבהם שמשם ואילך (שעה"ק).
רנ הוהא למעלה (נמחק באוצ"ח).
רנא ס"ג למעלה (נמחק באוצ"ח, אבל מופיע במבו"ש).
רנב אל הס"ג, ועי"ז ישאר המספר של מ"ה במקומם (מבו"ש).
רנג נמחק בלש"ו.
רנד אוצ"ח, ע' הגה"ה במבו"ש י ע"ב, מבו"ש לו ע"ג.
רנה שירותא (נוסף באוצ"ח).
רנו "בטש מחשבה" נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא "גו מחשבה בטש". מחשבה (מוסגר בלש"ו).
רנז "ואפיק ניצוצין" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ניצוצין נציצין".
רנח נמחק באוצ"ח.
רנט שעה"ק לד ע"א.
ז"ל השעה"ק סט ע"ד: דרוש ג', בביאור ב' זמנים הראשונים של ז"א.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ביאור ב' זמנים הראשונים של ז"א. שהם, עיבור הא', והיניקה. ונתחיל מזמן העיבור, כבר ידעת, כי ז"ן וגם כל שאר העולמות כלם, הם מבחי' אותם הז' מלכים שמתו ונתבטלו, לפי שהיו בהם קצת סיגים מעורבים כנודע, וצריך לנקות ולברר את כל הקדושה, ולהוציא ממנה הסיגים שנתערבו בה. ונודע בענין זקוק וצרוף הזהב והכסף, כי אעפ"י שנזדקק ונצרף, ויצאו ממנה הסיגים, מוכרח הוא, שיתערבו קצת ניצוצות טובים, מעורבים תוך רבוי הסיגים ההם, וצריך לחזור שנית, לברר ולנקות ניצוצות המועטים הטובים, מתוך הסיגים המרובים.

והנה המברר הסיגים מתוך הקדושה, לצורך תקון ז"ן, הוא ע"י א"א. אלא שבתחלה, אבא לבדו הוא המברר אותם. כנזכר בסה"ז, בפרשת פקודי, דכלהו ש"ך ניצוצין, שהם סוד אותם המלכים, כלהו אתברירו במחשבה עילאה שהוא אבא. כי אבא הוא שמזדע טיפת זרע מן המוח שלו, לציייר ממנה הולד. ולכן האב הוא המברר הסיגים ההם וזורקם, ונוטל את הטוב והקדוש במוחין שלו, ואז נמשך ונותן הטיפה ההיא, בפומא דיסוד דיליה. ומשם יורד ביסוד הרחם דאימא, והיא מתעברת מאותה הטיפה, ומשתהה שם כל אותם חדשי העיבור. ושם חוזר להתברר יותר בירור א', ויוצאים ממנו, ונפרדים קצת סיגים שעדיין היו מעורבים בו.

ובזה תבין הטיב, מהו כוונת בחי' העיבור במעי אימא. והענין הוא, לב' סיבות, הא' הוא, לפי שנודע שהקליפות אין להם אחיזה אלא בז"ן, אבל באימא אין להם שום אחיזה כלל, ומכ"ש משם ולמעלה, ולכן בהיות ז"ן תוך מעיה אותו הזמן בעיבור, הנה הקליפות והסיגים נבררים ונפרדים מעט מעט, ויוצאים לחוץ עד תומם, בהמשך הזמן הנזכר. עוד סבה ב', נתלית בראשונה, והיא, כי בהיות ז"ן בתוך אימא, הנה הם מקבלים תוספת הארה עצומה עד מאד. ועי"כ האורות הגדולים ההם המחוברים שם יחד, הם מתגברים מאד מאד, ומתחזקים ודוחים את הסיגים והקליפות המעורבים בהם:

ואחר שנתבאר תועלת בחי' העיבור מה ענינו, צריך שנבאר שיעור זמן המשך העיבור. וכו' ונחזור לענין, כי הנה בהיות הולד במעי אמו, בכל המשך חדשי העיבור, מתברר הטוב של הולד מעט מעט, והולד הולך ומתגדל מעט מעט, ממה שמתברר תמיד, עד שנשלם בירורו בחדשי העיבור, ואז נשלם גדולו. ואמנם הסיגים הנפרדים מן הטוב שבו, שהם סיגים גמורים שאין בהם הנאה ותועלת לגוף הולד, הוא נעשה דם טמא, ומתקבץ תוך רחם האשה עד זמן הלידה, ואז נפתח רחמה, ויוצא ממנה הולד, מבורר וזך. וגם יוצאים ממנה הסיגים שנפרדו ממנה, ונתהוו בסוד דם טמא של היולדת כנודע.

אבל צריך שתדע, כי אע"פ שביארנו, כי אלו הסיגים היוצאים בעת הלידה, הם דם טמא, אין הענין כך כפשוטו, אבל פירושו הוא, כי הוא נקרא דם טמא, בערך אותו הולד שנתהווה מן הטוב המבורר. אבל ודאי שלגבי מדרגה אחרת למטה ממנו, יהיה דם טוהר. המשל בזה, כ"א זה הדם היוצא, הוא ממקור אימא עילאה דאצילות, כאשר ילדה ז"ן, אף על פי שבערך ז"ן, הם סיגים ודם טמא, עכ"ז יש בהם ניצוצות קדושה שאינם ראויות לבחי' גוף ז"ן עצמם, ובערכם נקראים סיגים גמורים. ולכן הדם והסיגים ההם, יחזרו אח"כ בסוד העיבור, תוך נוקבא דז"א, ושם יחזרו להתברר, והטוב שבו יתהווה ממנו ולד שלה, והסיגים והדם שנשארים מן הבירור הזה, נקרא סיגים בערך האצילות, ויורדים בבריאה, ושם חוזרים להתברר החלקים הראוים אל הבריאה. והשאר יורדים בבחי' דם ביצירה. ועד"ז יורדים ומתבררים, מדרגה אחר מדרגה, בכל הפרטי פרטים, עד שיורדים בנוק' דז"א דעשיה. ומה שיכול להתברר שם, הוא הטוב שבסיום הבירור, ומה שיוצא ממנה בבחי' דם הלידה, הם סיגים וקליפות גמורות, אשר לא יצלח לכל, והם הקליפות שתחת עולם העשיה, כנודע כי שם מקומם.

^{רס} וגם נוק' נק' חו"ה שהיא מילוי שם מ"ה (מבר"ש).

^{רסא} נמחק באוצ"ח

^{רסב} כל ספי' מאלו הז' נק' אדם הנז' בתיקון ע' דף קיט ע"א [קלח ע"א] לית ספירה שלא אתקריאת אדם וכו' (מבר"ש).

^{רסג} גם המלכות נוק' דז"א כלולה מכל הז' מלכים, כנודע דאיהי שלימו דכל ספי' וספירה. והנה יש בה שט"ו אחרים, ואלו השט"ו ניצוצות דז"א הם בחי' מה שנתברר מאלו הז' מלכים, בסוד הבירור ע"י א"א, ואז הוריד אבא טיפת מ"ד הנק' חסד כלולה מה"ח, וגם אימא הורידה טיפת מ"ן הכוללת ה' גבורות. וע"י טיפות אלו נתבררו ונתקנו אלו השט"ו ניצוצין דז"א, וכן עד"ז היה בשט"ו דנוק' (מבר"ש).

^{רסד} נמחק באוצ"ח.

^{רסה} אם תחבר ה' גבורות דאימא הנז' הנק' מנצפ"ך המתקנים לשט"ו הנז' יהיו כולם ש"ך ניצוצין כי גם הה"ג מנצפ"ך יקראו ניצוצין כי גם הם גבורות ודינים (מבר"ש).

^{רסו} המלכות (אוצ"ח).

^{רסז} כי השמש הוא אדום בסוד גבורות כמ"ש ישיש כגבור לרוץ אורח (מבר"ש).

^{רסח} וכמשז"ל תמר בתמרירותו היתה עומדת כי היא מרה בסוד תמ"ר דינין אלו שבה כי להיותם בנוק' לא נמתקו כמו בז"א (מבר"ש).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רסט כי שט"ו ניצוצין הם בז' מלכים דבחי' ז"א, ושט"ו אחרים בז' מלכים הנכללים בנוק'. ובשט"ו אלו יש בהם בחי' אורות וניצוצות וכלים, ואלו מתקבצים במעוי דאימא להתקן ע"י טיפת מ"ן, מנצפ"ך דאמא. שאע"פ שהם גבורות, הם יותר נמתקות, ומבסמין אלו השט"ו ניצוצין הנז'. כן נמתקים ע"י ה' חסדים דאבא טיפת מ"ן דוכרין כנז'. ונמצא, כי הש"ך דינים אינם רק מבחי' ז' מלכים שהם ז"ן, ולא בחי' ג"ר שמהם נעשו א"א ואו"א (מבר"ש לו ע"ג).

רע שעה"ק פו ע"ג.

רעא ה' דין מאדנ"י ה' שמות אדנ"י כנודע (שעה"ק).

רעב כי ז"א נק' אלם, שהוא ההוי"ה דמ"ה בפשוט ובמילוי דאלפ"ן שהם כ"ו ומ"ה, יעלו בגימ' אל"ם, והנה נוק' דז"א נק' לשון אלם בסוד תורה שבע"פ כנודע, וזו הנקבה הנקראת לשון היא בגי' תר"ן כנזכר (שעה"ק).

רעג נמחק באוצ"ח

רעד וכו' (אוצ"ח).

רעה והענין, כי הנה בחינת שורש כל הגבורות שהיא הנק' בוצינא דקרדנותא, היא גנוזה במעוי דאימא, ולכן מתמן כל דינין מתערין, שהם הז' מלכים שהיו גבורות ודינין, ויצאו ממנה. וזהו פי' אומר מבינה דינין מתערין והבן זה. והנה מההיא בוצינא דקרדנותא יצאו אלו הז"מ אשר נצטרפו ונתלבנו כנ"ל, ומהמותר שבהם נעשה הפסולת והקלי'. ואלו הז"מ הם הש"ך ניצוצין דזריק האי בוצינא דאקרון עלמין קדמאי דאתחרבו, כמש"כ בפרשת האזינו (רצב ע"ב) ניצוצא אפיק זיקין בזיקין לש"ך עיבר וכו', ונתקנו ע"י אותם חמשה גבורות קדישין הנז' בפרשת נשא (דף קמב ע"א וקלז ע"ב), והם חמשה אותיות מנצפ"ך, ונתבסמו על ידם ונעשו שכ"ה כמנין נערה. וזה נרמז ג"כ בפרשת תזריע (דף מח ע"ב) תאנא מן בוצינא דקרדנותא נפקי שכ"ה ניצוצין כו'. גם נרמז זה בפרשת בלק (דף רט ע"א) תלת מאה ועשרין וה' זגין לסטר חד כו', והם סוד פעמוני זהב הגבורה, והם בכל ד' קצוות הבינה.

והנה תחת הבינה, בסימא תחת המלכות שבה, עומדין ש"ך ניצוצין אלו, שהם הז' מלכים. וע"י התעוררות דינין אלו אשר שם היא מתחממת ומזדווגת עם אבא. וש"ך אלו בגי' רעים, כי על ידיהם נעשים רעים זה לזה או"א, ומזדווגים בסוד אכילה, כמ"ש אכלו רעים [ע"י] זהר ויקרא ד ע"א], וכמ"ש אכלה ומחתה פיה, שהוא כינוי אל הזיווג. אמנם בזיווג ת"ת ומלכות, הש"ך ניצוצין אשר במלכות הם באופן אחר, כי הנה ידעת כי ג' בחי' יש בכל ספירה ספירה כנזכר. והנה המלכות שבנוקבא דז"א, כל שלשה בחינותיה הם שמות אדנ"י כנז' שם, ושם במלכות זו הם השכ"ה ניצוצין אשר שם באופן אחר נרמזים בשם אדנ"י, שעל ידם מתחממת היא ומזדווגת עם ז"א. והענין, כי שם אדנ"י, אם תסיר אות א' ישאר דין. והנה חמשה גבורות הם שרש כל הדינין, ולכן כשנחלק הש"ך ניצוצין לה' בחינות, יהיו ה"פ דין, לרמוז כי הם דינים ממש. והנה, ע"י חמשה גבורות דאימא הנמשכין אל הנוק' דז"א במלכות שבה כנז', נמתקין אלו הדינין.

ונודע כי אימא נקרא אה"ה, וא"כ חמשה גבורות שבה יהיו בסוד אהיה. ואלו נמשכין בסוד חמשה אלפין של ה' אהיה, עד מלכות הנוק'. ומצטרפין עם ה"פ דין אשר בה, ונעשים חמשה שמות אדנ"י, ומתבסמין חמשה הדינין עם ה' אלפין אלו, שהם ה"פ או"ר הנז' במעשה בראשית, שהם באימא כנודע בתיקונין דף ז' ע"ב. וכשנתבסמו נק' נערה, שהיא בגי' שכ"ה, כמנין ה"פ אדנ"י, שהם הדינים ממתקים. ואז בהיותה נערה, קבילת עלה דכורא, וראויה אל הזיווג כנז' בפ' בא דף לה ע"ב, כי יהיה נערה בתולה, נער כתיב ע"ש. וזהו שתו ושכרו דודים, כי דודים בגי' דין, ובסוד הש"ך אלו שהם בחי' ה"פ דין הוא זיווג ז"ן הנקרא דודים, ע"ש דין כנז'. וגם דודים עם הכולל הוא אדנ"י, שהוא הנוק', לרמוז על זיווג ת"ת במלכות. ונמצא כי א' של אדני הוא רחמים, כי הוא אל"ף דאהיה שבאימא, ועתה נקרא המלכות דינא רפיא. והטעם, כי תחלה בהיותה ש"ך ונער, היתה דין קשה, ועתה ע"י אות א' דאהיה שהוא רחמים, נמתקה ונעשית דינא רפיא. כי הדין נעשה רפה ע"י אות א' הניתוסף בו. וז"ש באדרת נשא (דף קלב ע"ב) א"ר חזקיה, מסתכל הוינא כו', נהיר וסליק לשכ"ה עיבר כו'. כי עתה בהתחבר עמהם ה' אלפין נהירו וקבלו אור מצד ה' אלפין שהם ה"פ אור כנז', ואז סליקו לחושבן שכ"ה עיבר. והנה כל אלו השכ"ה, שהם הש"ך והה' אלפין, חמשה גבורות דאימא, הם בחי' הגבורות שבמלכות הנוק' דז"א, מפאת הגבורות המתפשטות בעצמה לצורך בנין גופא כנודע בש"ו.

אמנם הה' גבורות של מנצפ"ך הם סוד הגבורות שבזכר עצמו, אשר אח"ך ניתנים בה בנוק' ביסוד שבה, ולא במלכות. וזהו ההפרש שיש בין גבורות מנצפ"ך לשכ"ה ניצוצין, כי אלו הם ביסוד, ונמשכין לה מן הזכר, ואלו הם במלכות שבה, והם מפאת עצמה כנז'.

ופעם אחרת שמעתי בדרוש הי"ח נשים של המלך דוד ע"ה, כי הדינים של שכ"ה הם דכורין, והם במלכות של אבא, כי לכן אמרו בפרשת פקודי (דף רנד ע"ב) דש"ך ניצוצין אתברירו במחשבה שהוא אבא, יען הם דינין דכורין. וגם לכן ביארנו במקום אחר, כי הל"ב נתיבות חכמה, כל אחד כלול מ'י הם הש"ך ניצוצין. אמנם פ"ר דמנצפ"ך הם גבורות נוק' ממלכות דאימא, ולכן הם חמשה גבורות כמנין אות ה' שהיא בינה כנודע. ועיין בדרוש העומר, כי שם נתבאר היטב ענין ש"ך ניצוצין אלו איך הם בסוד ל"ב נתיבות חכמה, וגם בסוד חמשים שערי בינה אחר שניתנים בה וע"ש היטב. ושמעתי פעם אחרת ממורי ז"ל, כי אלו הש"ך ניצוצין נשארו תחת המלכות דאצילות בעולם הבריאה, כי שם אזדריקו אלו הש"ך ניצוצין לתתא כנז' בזוהר. ופי' לתתא הוא בעולם הבריאה, תחת המלכות דאצילות.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

גם שמעתי פעם אחרת, כי זיווג הת"ת והמלכות הוא ש"ך אלו, שהם ה"פ דין כנז'. אמנם בנוק' יש בה החלק שהוא דין א' לבד, הנרמז בשם אדנ"י, שהוא שם הנוקבא. והאלף רמז אל שם אהיה המבסם דין זה.

גם שמעתי פעם אחרת, כי הש"ך ניצוצין הם הם עצמן הרפ"ח ניצוצין שנשארו בתוך הכלים כאשר נשברו, בסוד הבל דגרמי כנז' ש"ב ח"ב פ"ט, שנעשו מן ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ובכל א' הוא ע"ב כנז' שם, הם רפ"ח, ואז היו מתים. וז"ס ורוח אלהים מרחפת, מת רח"ף. אמנם, ע"י רוח אלהים, שהם ל"ב אלהים, שהם ג"כ דינין אחרים, נתקנו קצת ונמתקו מעט ונעשו ש"ך ניצוצין, והם ג"כ ה"פ דין. ואח"ך על ידי התיקון האמיתי, אז נתקנו יותר ונמתקו ע"י חמשה אלפין, חמשה אורות דנחתו מבינה כנ"ל, ונעשו ה' שמות של אדנ"י כנ"ל (מבר"ש לו ע"ד).

רעו דאתחרבו (אוצ"ח).

רעז ואח"כ ע"י (אוצ"ח).

רעח נ"א גופא דאמא (אוצ"ח).

רעט וכו' (אוצ"ח).

רפ ד' (אוצ"ח ומבר"ש).

רפא נהיר (אוצ"ח).

רפב ה"ג (נוסף באוצ"ח).

רפג נמחק באוצ"ח

רפד אז (נוסף באוצ"ח).

רפה נמחק באוצ"ח

רפו מוסגר באוצ"ח

רפז ניצוצין נציצין ונהרין (אוצ"ח).

רפח חשוכין (אוצ"ח).

רפט המזדווג (אוצ"ח).

רצ נמחק באוצ"ח

רצא ניצוצין (נוסף באוצ"ח).

רצב והם בחי' נמחק באוצ"ח, ובמקומו וגם נתוונת בספירת.

רצג נותנם (אוצ"ח).

רצד (של מנצפ"ך) (נוסף באוצ"ח).

רצה אולי אותם (אוצ"ח).

רצו ונלע"ד לפרש, כי הש"ך ניצוצין, שהם ז"פ אדם, הם ז' כלים של המלכים, והרפ"ח ניצוצין הם רפ"ח ניצוצי אורה שבתוכם ומעולים מן השכ"ה שהם כלים ממש כנודע וכו'. או אפשר וכו', כי הרפ"ח ניצוצין עצמן, בהצטרף עמהם ל"ב אלקים שגם הם שרשים הדינים הם ש"כ, והכל א'. ומש"ל כי השכ"ה הם הכלים פ' על הניצוצין שבתוכם שאינם נפרדים מהם תמיד, או אפשר כי אלו הל"ב אלקים הנוספים על הרפ"ח הם בחי' שאול מרחובות הנהר שנחבא בכלי היסוד, כי אלו הל"ב הם נמשכים ממוח החכמה ל"ב נתיבות אל היסוד, ולכן אינם במספר הרפ"ח אשר הם מהחסד ולמטה (מבר"ש י ע"ג).

רצז דרושים. עי' לעיל הערה .

רצח ביאור (דרושים).

רצט הזעיר (דרושים).

ש "והוא נותן" נמחק בדרושים, ובמקומו איתא "וניתן".

שא אוצ"ח, מבר"ש מ ע"ד, שעה"ק לב ע"ד.

שב ולכן אע"פ שהמקום שהיה בתחלה נקרא יסוד בינה עילאה הוא עתה נק' מקום החזה של אימא בהיותה כוללת ונעשת פרצוף א' לבד וכן כיוצא בזה לשאר המקומות (שעה"ק).

שג חצי תחתון דת"ת (נוסף בשעה"ק).

שד דא"א (אוצ"ח).

שה וחצי יסוד ימיני בחצי ת"ת הימיני, וחצי מלכות ימיני בחצי היסוד, והלבישום, כי זהו ענין התכללות הנזכר בכל מקום. ואז נעשו בבחי' קוים, כי זהו תכלית כוונת התיקון וכו', והרי נתקן קו הימין וחצי הימיני של קו האמצעי (מבר"ש).

שו אח"כ ביום הב' של הקליטה, ע"י הטיפה שננתנה אימא ממיין נוקביה בעת הזיווג, ביררה מהשבעה מלכים בחינת אורות וניצוצות וכלים, ועל יד אותה הטיפה שלה נתקן מחצית זה הב' הנתון בתוך אימא זה בזה, הוד בגבורה וחצי שמאלי דיסוד בחצי שמאל דת"ת וחצי שמאלי

מאיר האוצר על אוצרות חיים

דמלכות בחצי שמאלי דיסוד, והיו גם הם לאחדים בדרך קוים בקשר אמיץ, והרי נתקן קו שמאל וחצי השמאלי של קו האמצעי (מבר"ש).

^{שז} והרי נשלמו בגוף א' קשור זה בזה בבחי' ראשונה והם תלת קוים דנה"י כלולים בחג"ת (מבר"ש).

^{שח} ואחרי ג' ימי הקליטה ניתוסף בהם תיקון אחר והיא הבחי' הב' כי כל א' מן ה"ק נכללו מכל הז' בסוד כ"א אזכרות שבתפילין (מבר"ש).

^{שט} ואחדותם (אוצ"ח).

^{שי} [אחרי ג' ימי הקליטה] נתקנו בפרטות הז' כלים דז' מלכים כל בחי' בעצמה (מבר"ש).

^{שיא} מבר"ש מא ע"ב.

^{שיב} והנה שמעתי ממורי ז"ל נוסחאות אחרים בב' העניינים הנז', ורציתי לכותבם פה כי לכאורה נראים חולקים וכו', ואמנם לא שמעתי מפיו אם מדבר בענין הכלים או ניצוצות או האורות, אמנם מה ששמעתי ממנו שמדבר בעיבור הא' דבחי' חיצונית ז"א ולא דפנימיות, וזה עניינו, דע כי זה העיבור הראשון דז"א דחיצונית יש בו שתי בחינות, והם עיבור ז' חדשים למקוטעים ועיבור ט' חדשים (מבר"ש מד ע"ג).

^{שיג} ואח"כ נתבררו ד' האחרים בד' חדשים האחרים. והטעם, כי הגבורה היה קו שמאל והוא דין, גם ההוד, מלבד היותו קו שמאל, גם הוא ירך שהוא לבר מגופא, ושם אחיזת הקלי' בסוד ירך יעקב, ולכן לא נתברר ההוד לגמרי עד זמן היניקה. גם הנצח, להיותו שותף ההוד תמיד וקשור עמו, אשר שניהם הוו תדיר לבר מגופא כנז' ותרומיהו היו תרי פלגי גופא כנודע, קשורים יחד. ועליו נאמר בהדי הוצא לקי כרבא. ולכן גם הוא לא נשלם להתברר לגמרי עד זמן היניקה, ולכן כל אלו לא נתבררו עד החדשים האחרונים, כי הקלי' היתה אחיזה בהם ביותר מהאחרים וכו'.

והנה בזה תבין משז"ל כי הוולד דר שלשה חדשים ראשונים במדור תחתון כו'. והענין, כי ג' מדורות אלו הם שלשה מקומות ויסודות שיש באימא כנז"ל, שהם יסוד בינה ויסוד התבונה ומקום החתך. והנה בשלשה חדשים הראשונים יושבין האורות במדור עליון, והניצוצות באמצעי והכלים בתחתון. והזיווג של חדשים הראשונים הוא בזה המדור התחתון כדי להתחיל תיקון הכלים בתחלה שצריכין יותר זמן. ולכן אז הזיווג קשה לאשה ולוולד. כי כבר בג' ימי הקליטה היה שם הזיווג ההוא, והספיק זיווג ההוא לצורך הכלים והאשה. ובשלשה החדשים האמצעיים עולים הכלים במדור אמצעי עם הניצוצות עצמן, ואז הזיווג בג' חדשים האמצעיים הוא במדור האמצעי שהוא מקום החתך שאינו מקום יסוד וזיווג, ולכן קשה לאשה. אמנם יפה לולד, לפי שזהו הזיווג הא' שלהם שהם הניצוצות, ובג' חדשים האחרים עולים הכלים והניצוצות עד מקום האורות במדור העליון, ושם הוא הזיווג באותם ג' החדשים. ולכן יפים לאשה ולוולד, כי זהו הזיווג הא' שלהם, וגם הוא מקום זיווג שהוא יסוד בינה ואח"ך מתגלגלים כולם בעת הלידה כמ"ש בע"ה (מבר"ש).

^{שיד} כנלע"ד (אוצ"ח).

^{שטו} מן (נוסף באוצ"ח).

^{שטז} מג' (אוצ"ח).

^{שז} שעה"ק מז ע"ד.

^{שיח} הנז' בתפי' ר' נחוניא בן הקנה ע"ה (נוסף בשעה"ק).

^{שיט} אוצ"ח, מבר"ש מא ע"א, שעה"ק לג ע"ב.

^{שכ} ואותו הקו האמצעי שהיה נחלק לב' עתה נעשה קו א' שלם (מבר"ש).

^{שכא} אוצ"ח גורס את המוסגר.

^{שכב} והניצוץ הז' הוא להלשים יט ניצוצין שהם כנגד מלוי שם מ"ה (מבר"ש).

^{שכג} עי' מבר"ש בדף מא ע"ב שם הדברים מתבארים יותר.

^{שכד} ר"ע (לש"ו).

^{שכה} שהר"ע (לש"ו).

^{שכו} ויצר ה' אלהים שהיא הבינה את האדם הוא שם מ"ה דז"א המצטייר ע"י שם ס"ג שהוא באימא ולכן אחר שנכנסו שגם ניצוצי מילוי ס"ג שהם מ' יום נגמר צורת הוולד (מבר"ש).

^{שכז} כי חיבור (אוצ"ח).

^{שכח} והענין, כי בהגמר להכנס בז"א מילוי י"ט דמ"ה, מילוי ל"ז דס"ג, הם בגימ' א"ל יהו"ה. ואז נגמר ציורו, ונקרא עולם היצירה. כנודע, כי ז"א מקנן ביצירה ונק' הז"א. אז א"ל יהו"ה, כי מאז והלאה אחר מ' יום אין שום שינוי יצירה בעובר, רק שמתגדלים איבריו אשר כבר נצטיירו, ואין עוד בחי' ציור מחודשת אחר מ' יום (מבר"ש).

^{שכט} גמורים (נ"א שלמים) (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

של אוצ"ח, שעה"ק לג ע"ג. מבו"ש טז ע"ג בסופו (לש"ו).

שלא שמקבלת בעת הזווג פב"פ (נמחק באוצ"ח).

שלב נמחק באוצ"ח.

שג כולם בבחינת קוים מקושרים אשר הדבר הזה נקרא פרוצוף והבן הקדמה זו וזוכרה שתבין מלת פרוצוף הנזכר תמיד אצלינו שהוא היותם מקושרות זו בזה ע"י קוים המתפשטות (אוצ"ח).

שד וכבר ידעת כי לא נתברר עתה הכל רק החלק הראוי עתה להעשות מהם בחי' ז"א ובהכרח כל הרפ"ח ניצוצין נשארים מלמטה קיימים ואינם נגמרים להתברר עד ביאת המשיח (מבו"ש).

שלה שהוא לבדו (נמחק באוצ"ח).

שלו לפרנסם (אוצ"ח).

שז מוסגר באוצ"ח.

שח בו (לש"ו).

שט הנה בפרק שקדם נתבאר, איך נוצר העובר בהמשך חדשי העיבור בבטן אמו. וכבר נתבאר לעיל בפ"ט כי בחי' זו נקרא משורה, ואז הז"א הוא בבחינת מים. והענין, כי להיות שעתה הז"א נעשה בחינת מים, אין צורך אל המשקל, כי המים הם נמדדין במשורה שהוא כלי הלח ולא נשקלים במשקל. אמנם צריך בחי' אחרות למודדה והיא בחינת הה"א של ההו"ה. כי עד עתה, כשהיתה הטיפה בסוד אור, היתה נמדדת ע"י המשקל ע"ד ההיא אבנא דאיהי יו"ד כנ"ל בפ"ט. אך עתה שניתן ז"א תוך האימא ה"א עלאה, נעשית הה"א בחי' משורה למדוד בה המים אלו לעשות בה בחי' ציור מקום מקובץ בבית קיבול לקבל בתוכה אותה הטיפה שנעשית עתה בחי' מים שלא יתפשטו ויתפזרו. ולכן אלו המים הם צריכים אל משורה א' שתעשה כבית קיבול כשיעור אותם המים ממש וכפי מדתם. והנה הבינה עצמה נעשית עתה בחי' משורה א' וקבלם בתוכה אותם המים בסוד עיבור כדי לציירם ונעשית כמין כלי וגוף א' המקבל בתוכו את המים הפך ממה שנעשית אחר פנימיות אל הז"א אחר שנולד, והז"א נעשה כלי וגוף המקבל אותה בתוכו בזמן המוחין כמ"ש בח"ב כי אז נק' מדה ולא משורה וע"ש.

ונבאר עתה איך עתה הז"א נק' מים ואח"ך נבאר איך הבינה נעשית משורה אליהם. והענין, כי הנה נתבאר בפ"ט כי טיפה זו נמשכה מן החכמה שהיא שם ע"ב דיודין, והנה ע"ב בגי' חס"ד. ונודע כי החסד הוא בחינת מים, הרי איך נתפשטה ונעשית בסוד החסד הנק' מים. והענין, כי עתה נעשה ז"א בבחי' תלת כלילן בתלת כנודע בפ' שקדמו, ואלו הג' הם סוד ויסע ויבא ויט שמהם יוצא שם ע"ב. וזה נרמז בתוספתא דפ' בשלח ד"ן על פסוק ויסע כו' וז"ל, תלת רוחין דכלילן בתלת הוו שקועין בע"ב אתוןן שהוא חסד אתהדרו לאתריהו כו' ע"ש. והבן עתה היטב ענין שם בן ע"ב אשר בחסד מה עניינו. והענין, כי כל שם ע"ב זה, אע"פ שנחלק לתלת בחינות כי הרי פסוק ויסע הוא בחסד ופסוק ויבא בגבורה ופסוק ויט בת"ת, עכ"ז כל שם ע"ב הזה הוא בחסד כנודע. והטעם, כי הוא בסוד החסד שבחסד והחסד שבגבורה והחסד שבת"ת, והבן זה היטב, כי עם היות שם זה בחג"ת, הנה הוא בבחי' החסד שבכל א' מהג' אלו, ולכן שם בן ע"ב הוא כולו בחסד. והנה אלו המים היה בהם בחי' הע"ב מיני מים שיצאו מבחי' שם ע"ב דיודין כנז' וכל ע"ב מיני מים ההם היו כולם מעורבים יחד בטיפה ההיא ומעורבין זה בזה, ולכן הבינה נעשית בחינת משורה לכל א' וא' מאלו הע"ב מיני כוחות מים האלו, כדי שכל א' יהיה נבדל מחבירו. וז"ס ע"ב גשרים של מימי החסד, כי הגשרי' הם בחי' צינורות אשר בתוכם בית קיבול אל המים ההם שיתפשטו ע"ב מיני כוחות שיש במים ההם בע"ב צינורות, כל כח א' בצנור א' המיוחד אליו. וז"ס מי מדד בשעלו מים כו' ונרמז זה בפרשת תרומה דקל"ט ובפרשת ואתחנן דרס"ד ע"ב וז"ל, גליף ואתקין משה כ"ה אתוןן ברזא דפסוקא דיחודא דכתי' שמע ישראל כו' יעקב בעא לאתקנא לתתא כו' ואינון בשכמל"ו כ"ד אתוןן כו' כיון שאשתלים משכנא כו' לא מליל אלא ברזא דכ"ה אתוןן. פי', כי הנה פסוק שמע ישראל הוא כנגד ו' סיטרין דז"א ופ' בשכמל"ו כנגד ו' סיטרין דנוק', כי עתה בסוד העיבור הם בסוד ששה קצוות כנ"ל וכנזכר בפרשת תרומה דקל"ט ע"ב. וז"ל, וע"ד דכורא בו' סיטרין בקרא דשמע ישראל דאינון ו' תיבין ונוק' בו' סיטרין בשכמל"ו דאינון ו' תיבין. ונמצא, כי אלו המים שהם בחי' זו"ן הם מדתם חמשים שערים כ"ה לדכורא וכ"ד לנוק' שהם מ"ט. וכד הוה משכנא בשלימו אשתלימת אף איהי לכה והוה חמשים שערי בינה. ונמצא כי הבינה עצמה נעשית חמשים שערים לקבל חמשים מיני המים אלו ונעשית משורה אליהם בסוד ו' שערים שבה המקבלים ו' מיני המים שבטיפה הנז'. וז"ס מי מדד בשעלו מים, כי הבינה נקרא מ"י כנודע, והוא בסוד חמשים שערים שלה כמנין מ"י וע"י מ"י שערים אלו מדד בשעלו מים, ונעשה המדידה שהיא המשורה הנז' בית קיבול אל המים הנז'. וביאור זה הנלע"ד הוא, כי נודע כי טפת הזכר הוא חמשה חסדים הנמשכי' מע"ב שבחכמה, ולהיותם משם הם בסוד ע"ב מיני מים כמנין שם ע"ב וכמנין חסד. ובבחי' היותם נחלקים לחמשה חסדים וכל אחד כלול מי' נעשים ו' מיני מים. וטיפת הנקבה היא חמשה גבורות הנמשכים מן א', והם סוד חמשה אצבעות היד כנז'. ואלו נק' שעלו, שהוא החופן של האדם ע"י חמשה אצבעותיו, ואלו החמשה גבורות נעשו בית קיבול אל חמשה החסדים. ונודע כי החסדים מגדילים את ז"א ואת נוקב' ולכן נחלקים לכה כ"ה והבן כל זה אע"פ

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שנת' בקיצור. והנה גם משורה זו נק' מדה, אלא שהיא מדת הלח, ולכן מדה בגימטריא מ"ט שהם כ"ה דז"א וכ"ד דנוקבא, כי הבינה נעשית מדה אל מ"ט אתוון דמימי ז"ן, וכד אשתלים משכנא ונעשו כ"ה וכ"ה שהם חמשים, אז הוא ע"י הכולל של תיבת מדה, כי לכן נקר' מדה, לשמש לשתי בחינות כי היא לבדה בגי' מ"ט. וזה כד לא אשתלים משכנא, ועם הכללות של התיבה הם בגי' חמשים שהוא כד אשתלים משכנא והבן זה. וזהו מ"ש בפרשת תרומה דקע"ה ע"ב על מי מדד בשעלו מים כו' רבי אלעזר מתני הכי דא חסד, כי מ"י חוזר אל הבינה ומים חוזר אל החסד, וע"ש ותבין רוב המאמר ההוא ממ"ש בפ"ה.

והנה אע"פ שנתבאר פה כי מים נק' בעת העיבור, ואחרי שנולד נעשה רקיע כמ"ש בח"ב פ"א ופ"ב, עכ"ז גם בעיבור א' עצמו היו בו תלת הבחינות דאור מים רקיע בדרך כללות עם שכולם נק' מים. והענין, כי הנה המים לא נתפרשו מהם הקליפות, ועכירו דבהון עד דאקרישו ואתעבידו רקיע כנז' שם בפרשת תרומה דקס"ז ע"ב.

והנה תחילה היתה אור ואח"ך נעשית מים, וזה בג' חדשים הראשונים. ובהיותם מים עדיין הקליפה נעלמת בהם ומתערבת שם בסוד משז"ל שלשה חדשים הראשונים קשה לאשה וקשה לוולד מפני הרע אשר שם בסוד תלת שנים הראשונים הנק' שני ערלה. ונודע למה הם תלת בסוד תלת קליפין. נמצא, כי בשלשה חדשים ראשונים כולו רע מחמת הקליפה שלא נתבררה עדיין, ואחר תשלום שלשה חדשים ראשונים אז העכירו דאינון מים אתגלו, יען כי עתה מתחילין המים להקריש ונעשים רקיע, והוא הסוד של עור התינוק שמתחיל להתפשט בו אחר שלשה חדשים ראשונים. ונודע כי העור בא מן הרקיע כנזכר בפרשת יתרו דע"ו ע"ש, וגם הוא דמיון הרקיע המתפשט ומסכך כל מה שבתוכו. והענין, כי הקליפה אשר היתה תחילה מעורבת במים יצתה לחוץ ונתגלית בסוד ר"ע של עו"ר, ונודע כי לית סטרא אחרא דלית בה נהירו דקיק דקדושה כנז' בפרשת יתרו דס"ט, ואותה הוא"ו שבתוך אותיות ר"ע הוא ההוא נהירו זעיר שבקליפת העור וחבורם יחד נק' עור, ולא נגלה זה עד אחר שלשה חדשים הראשונים שיצא הרע לחוץ בסוד העור עם ההוא זעיר דנהירו דסטרא דקדושה הנקרא ו' ונעשה עור (מבר"ש מא ע"ד).

^{שמ} אוצ"ח, שעה"ק לג ע"ג דרוש ג'.

^{שמא} נמחק באוצ"ח.

^{שמב} שלם מבחי' הניצוצות ונמצא כי בט' חדשים הראשונים נגמרים ג' שמות אלה"ם שהם חב"ד של התינוק בסוד עיבור מבחי' ניצוצות ואמנם בחי' האורות נתקנו בג' חדשים הראשונים ג"ס והם חת"י והטעם הוא לפי שהת"ת והיסוד הם קו האמצעי והוא רחמים, והחסד הוא ג"כ מקו ימין ולכן אלו נתקנים בתחילה מכלם, אבל הנצח אע"פ שהוא קו ימין כבר ידעת כי הוא נקרא רגל ימין, ובפרט כי הנצח קשור בהוד וכמו שנתבאר אצלנו, כי על הנצח וההוד אמרו (אמרו) רז"ל בהדי הוצא לקי כרבא בדרוש החלב של היניקה שאינו נתקן עד שיהיה דם וחוזר ומתהפך לחלב והם בחינת נה"י שאינם נגמרים להתברר עד זמן היניקה וע"ש (שעה"ק).

^{שמג} נמחק באוצ"ח.

^{שמד} אבל הסיבה היא כפי מה שנבאר עתה כי המוחין שיש לו בעיבור וביניקה אינם חשובין אלא אותן דגדלות ולכן נכנה זמן הגדלות בשם מוחין והבן זה מאד (אוצ"ח).

^{שמה} (כנודע שהם רמ"ח איברים) (אוצ"ח).

^{שמו} בשר (אוצ"ח).

^{שמז} הנקרא ג' חללי (מוסגר באוצ"ח).

^{שמח} נמחק באוצ"ח.

^{שמט} האיברים (אוצ"ח).

^{שנ} עוד שמעתי ממורי ז"ל, כי הניצוצות הם בחי' נפש, אל האיברים חיצוניים. ואורות הם בחינת נפש, אל האיברים הפנימיים. כמו הלב והריאה וכיוצא באלו. ואיני יודע איך נקשר ומתיישב דרוש זה, עם דרוש הנז"ל, שאמרנו שהניצוצות נעשו קרומות, והאורות נעשו מוחין. ואפשר לי ליישב קצת ולומר, כי הניצוצות שהם הקרומות, ממשיכים חיות אל האיברים חיצוניים, שגם הם בחי' קרומות אל האיברים הפנימיים. והאורות שהם המוחין עצמם, ממשיכים חיות אל האיברים הפנימיים, שגם הם בבחי' מוחין, בערך האיברים החיצוניים (שעה"ק).

^{שנא} מוחין (נוסף באוצ"ח).

^{שנב} הנשמות (אוצ"ח, וכן כת"י הגוב"י).

^{שנג} נמחק באוצ"ח.

^{שנד} אוצ"ח, שעה"ק לד ע"א.

^{שנה} והענין נקשר זה בזה (נוסף באוצ"ח).

^{שנו} כל (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

^{שנו} ואל תטעה בדברינו לומר, כי האמצעיים הולד הוא הניצוצות, ובאחרונים הולד הוא האורות. כי הנה זה הוא עיקר העומדים שם, אבל אין ד"נ כי בחי' הכלים, גם הם העולים בג' אמצעיים אל המדור האמצעי. ובג' אחרונים, עולים הכלים והניצוצות במדור הראשון. ואחר כך בעת הלידה, הולד הכולל כלים ניצוצות ואורות, מתגלגל ויורד למטה במדור התחתון, ושם נולד (שעה"ק).

^{שנח} אוצ"ח, שעה"ק לד ע"א, מבר"ש מו ע"א.

^{שנט} ז"א (אוצ"ח).

^{שס} דאר"א (כת"י הגוב"י).

^{שסא} ומה (אוצ"ח).

^{שסב} שהם בעל הבית (נמחק באוצ"ח).

^{שסג} שהוא אורח (נמחק באוצ"ח).

^{שסד} הזר"ן (אוצ"ח).

^{שסה} שיכנסו (אוצ"ח).

^{שסו} והנה צריכה התבונה עתה לסלק את האורות שלה מתוך נה"י שלה לשלשה סיבות א' כדי לדחוק ולדחות את הז"א שיוולד ויצא לחוץ ב' בעבור החלב ג' בעבור המוחין דז"א (מבר"ש).

^{שסז} מנה"י (אוצ"ח).

^{שסח} בחזה (נוסף באוצ"ח).

^{שסט} עם המוחין כנז' ומעצמות' מתגדל ז"א בגדלות ב' וגם עתה מתגדל על ידיהם במוחין דיניקה ולכן נקרא נה"י דילה אבנים ע"ש שנעשים מהם בחינת גוף הבנים עצמו (מבר"ש).

^{שע} אוצ"ח, שעה"ק סד ע"ג.

^{שעא} כמו שנבאר לקמן (אוצ"ח).

^{שעב} תחתון דת"ת (אוצ"ח).

^{שעג} למעלה (אוצ"ח).

^{שעד} באוצ"ח גורס את המוסגר.

^{שעה} ופשוט הוא שאין כח ויכולת ברוחניות של נה"י דתבונה שנסתלקו למעלה להאציל כלים אחרים חדשים ממש, זולתי אותם שנבראו להם בעת אצילות', אבל הענין הוא כדוגמת איברי גוף הקטן, כי הלבושים והכלי' העליונים של מחצית עליון של התבונה נגדלים ומתארכים עד שמלבישים גם את עצמות ורוחניות הנה"י שבה למטה, ונמצא שהכלים העליוני' צריכים ליגדל כפלים ממה שהיו כדי שיספיקו להלביש את הרוחניות של מחצית התחתון של התבונה. (שעה"ק).

^{שעו} תחתון דת"ת (אוצ"ח).

^{שעז} כי אע"פ שאמרנו שהגדלים כפלים, ודאי שנתמעט אור שלה מבראשונה ע"י תוספת הגדול שהוצרכה ליגדל. וא"כ תהיה גרועה מן החכמה ותפסק זווגיהו, ולכן הוצרך שלא תשתנה כלל אמנם ישאר שלישי העליון שבה שלם בכוחו שלא ישתנה מדריגתו, וכיון שבאותו השליש תהיה שוה אל החכמה יספיק לכשיהיה זווגיהו תדיר (שעה"ק).

^{שעח} כדת"י (אוצ"ח).

^{שעט} אוצ"ח, שעה"ק דף פ ע"ד, מבר"ש נה ע"א.

^{שפ} צריך שניתן טעם, למה ז"א לא התחיל ראשו להיות למעלה בת"ת של התבונה, כמו שהוא בראש הנקבה עם הת"ת של ז"א. וכבר נתבאר זה בחיבורינו, ועיין שם. והנה יש לזה שלשה טעמים, (ע"ח פ"ג משער לידת המוחין) הא', הוא לתועלת של התבונה, כ"א ח"ו היתה יורדת היא יותר למטה, שהוא תחת ז"א, היו הקליפות נאחזות אפילו בכתר שבה. השני הוא לתועלת ז"א, והוא, במה שאמרו ז"ל כל אמתא בריבועא, הויה אמתא ותרי חומשי באלכסונוא. וביאור דבריהם יובן, במה שאמר הכתוב דורי נסע ונגלה מני כאהל רעי וכו' (ישעיה ל"ח י"ב). וגם זה יובן במה שאמרו רז"ל על פסוק, אדם כי ימות באהל, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. פירוש, כי שני שלישים התחתונים של הת"ת, וכן הנה"י של התבונה הנקראים מ"י, נשאר חיותם למעלה, והכלים שלהם נשארים ריקנים בלי אור, כמתים בלתי חיות שלהם, ויורדים למטה בתוך ז"א, להתלבש בתוכם המוחין של ז"א כנודע, ונמצא כי מ"י ממית את עצמה, על התורה שהוא ז"א. ועתה צריך להגדיל בתבונה, ולהשלים בה אלו הכלים שלה, שנחסרו ממנה, וניתנו לז"א, ולכן הוצרך שישאר מן התבונה למעלה, אלו הבחינות שלא יכנסו תוך ז"א, והם בינה וחג"ת שבה, כדי שמהם יוגדלו בה הב' שלישי תפארת ונה"י, החסרים בה, כי כל א' מהנז', נגדלת ונעשה כפלים ממה שהיתה. ודע, כי חומש הבינה של דהתבונה, נשארת בחבור עם החכמה של התבונה, ואינה נפרדת ממנה, לפי שכל הבינה עצמה נקרא ה', ולכן החומש שלה נשארת עם החכמה של התבונה כנזכר, וכל שאר הבחי' משם ולמטה, הגדילו והוכפלו, מכח האור של הכלים שנשארו למעלה, ולא

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ירד למטה עם הכלים בתוך ז"א. ודע, כי מאלו הכלים שירדו, נעשו אורות מקיפים לז"א, כי מה שבתבונה נקראים בחי' כלים, נעשים למטה בז"א בחי' אורות מקיפים. והרי נתבאר, למה לא עלה ראש ז"א יותר למעלה.

הטעם השלישי הוא, כי הנה אור הנצח וההוד דתבונה נעשה כמין אהל משופע, מתפשט לצדדין מכאן ומכאן. וכבר אמרנו, כי כל אמתא באלכסון, מוסיף ב' חומשי על רבועא, כי הנה יש הפרש כאשר האור יורד ביושר, מכאשר יורד משופע נוטה לצדדין, וההפרש הוא תרי חומשי כנזכר. והענין הוא, כי חמשה חסדים נרמזים באות נ' של נסע, שבפסוק דורי נסע ונגלה וכו', כי להיות אור החסדים האלו, משופעים כאהל רועי, שקצותיו הם משופעים לכאן ולכאן וכן החסדים האלו משופעים ונוטים לשני הצדדים, בקו ימין ובקו שמאל, ולא ביושר בקו האמצעי, ונטיה זו גרם הפרש תרי חומשי, שהם חמשה חסדים, שהם אות נ' של נסע. ואמנם אלו החמשה חסדים מתחלקים לשני בחי', שהם, ס"ע, של נס"ע. והוא, כי החסדים הסתומים נרמזים באות ס', כי אות ס' מורה על סתום. ועוד, כי החסדים המכוסים הם ב' חסדים ושליש, שהם ב' הויות ושליש הויה, שהם בגימטריא ס'. ואות עי' מורה, על גילוי עינא פקיחא. ועוד, כי הם ג' הויות פחות שלישי, שהם בגימטריא עי'. וזה אומר, דורי נסע ונגלה.

והענין הוא, כי כאשר נכנסו נה"י דתבונה תוך ז"א, הנה המוחין הם שבתוכם, נסעו וחנו ג' חניות, כי בתחלה חנו בג' ראשונות דז"א, ושם הניחו רושם שלהם. ובשניה חנו בג' אמצעיות, וגם שם הניחו רושם. ובשלישית חנו במקומם האמיתי, שהוא בג' אחרונות דז"א. ונמצא, כי בכל המקומות אשר התהלכו שם, הניחו שרשם ורשומם. והנה מפני זה, יש חשק ותאוה אל האורות שנשארו למעלה בבחי' רושם כנזכר, (ו) לירד למטה עד נה"י דז"א. ולכן המאציל העליון, הניח שם באמצע מסך ופרסא חדא, כדי שלא יוכלו האורות לירד למטה, ומסך הנזכר הוא הנרמז בפסוק זה, ונקרא אהל רועי. ואמנם האורות התחתונים שלמטה מן המסך, להיותם אורות מגולים, נגדלים, ומתחזק אורם, ויכולים לעלות ולבקוע המסך, ולעלות למעלה, למקום האורות מכוסים, ומגדילים אותם גם כן. וזה אומר, דורי נסע ונגלה, שהוא ג' בחי' החסדים, נרמזים באותיות נס"ע, ובהם ג' חדרים וחניות כנזכר, וזה אומר דורי נסע ונגלה, ואמנם למטה הם נגלים, וזהו אומר ונגלה. ואחר היותם נגלים, אז בוקעים המסך הנעשה כאהל רועי וכנזכר, ועולים למעלה על המסך, להגדיל החסדים העליונים המכוסים.

עוד יש טעם שני, למה חשק האורות עליונים לירד למטה, והוא, כי הגבורות היו למעלה עמהם בדעת, ועתה שהגבורות ירדו ביסוד דז"א, חשק החסדים לרדת, להתחבר עם הגבורות כבתחלה. ולכן גם לסבה זו הושם המסך הנזכר, כדי שלא ירדו האורות למטה כנזכר. ועיין גם כן בשער הפסוקים, ביאור פסוק זה בישעיה ס"ח ח"ל (שעה"ק מ"ז ע"ב).

ונבאר עתה בפרטות, ענין הכתר שבה, מה עניינו. וגם ענין הכלי, ואור החסד הנכנס בה, כנז"ל. דע, כי מן הכלי של הת"ת של ז"א, ממנו עצמו נעשה הכלי של הכתר של נוקביה. ומן האור שבכלי הת"ת דז"א, שהוא אור פנימי שבו, והוא החסד הג' מן הה' חסדים שנתפשט בו. ממנו נעשה האור הפנימי, שבתוך כלי דכתר דנוקביה. אבל יש שנוי אחד בין האור ובין הכלי שלוקחת, כי אינה לוקחתם בהשוואה אחת. והענין הוא, כי הנה שעור קומת הכתר שלה, הוא שעור ב' שלישים התחתונים של הת"ת דז"א, שהוא מן החזה שלו ולמטה, ולכן היא לוקחת כל הכלי ההוא. אמנם פשוט הוא, שאינה לוקחת כל ב' שלישי הכלי ההוא שבמקום הגלוי, כי ז"א צריך ג"כ כלי אליו. אבל הענין היה כך, כי ב' שלישים אלו נתחלקו, ונעשו ד' חלקים. חצי שלישי, לכלי הת"ת דז"א עצמו, וא' שלישי וחצי שלישי לנוק' באופן זה, כי חצי השליש היה לכתר שלה, וחצי שלישי לדעת שלה, וחצי שלישי לת"ת שבה.

והסבה שהספיק חצי שלישי לת"ת דז"א היא, לפי שכיון שבתחלה כבר היו בו כל ב' שלישים, לכן הספיק עתה חצי שלישי. ועוד טעם אחר, לפי ששם הוא גלוי גמור, כל החסדים דז"א היוצאים מפי היסוד דאימא, מן החזה ולמטה, ובכח האורות הרבים ההם, הספיק חצי שלישי של הכלי, לב' שלישים שבו. ואמנם בחינת האור של החסד שבת"ת דז"א, שלוקחת הנקבה לכתר שבה, הוא מועט, והוא, כי השליש התחתון של החסד שבת"ת דז"א, נחלק לשנים, הציו עלה בכתר דז"א כנזכר שם. וחצי השלישי, האיר לצד האחור ונכנס בכתר דרחל (שעה"ק פ ע"ד).

שפא שעה"ק מז ע"ד.

שפב כי הג' שלישים דכלי הת"ת דז"א הם ג"פ כ"ד (שעה"ק דף פא ע"א).

שפג ונבאר ענין מש"כ רז"ל כי בימי שלמה המלך היתה לבנה במלאוה והענין הוא כי הנה החסד שבת"ת היא הויה א' דיודין דע"ב וכל שלישי ממנו הוא כ"ד והנה בזמן שבית המקדש היה קים היתה לקוחת זה הכ" של אור החסד (שעה"ק).

שפד כ"ד הנקבה הנק' ה' תתאה (שעה"ק).

שפה שהוא בנקבה כנודע (שעה"ק).

שפו ולכן הכ"ד נחלף לד"ך. והנה אין זה אלא בבחי' הכלי, אבל מבחי' אור חסד שבתוכו אינה לוקחת רק חצי שלישי האחרון כנז"ל, באופן שלוקחת לכתר שלה ב' שלישים לכלי וחצי שלישי

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לאור, משא"כ בז"א שלוקח מן הת"ת דתבונה מן הכלי שלישי א' האחרון לבד עם כל האור שבו, באופן, שכתרו בבחי' הכלי, קטן מן כתר בבחי' הכמות. אבל בבחי' האיכות, ודאי כי שעור חצי שלישי ת"ת דתבונה, גדול מכל ב' שלישי ת"ת דז"א. אבל כונתינו לומר, שכפי הערך היה ראוי, שכמו שהכתר שלה, הם שני שלישי הת"ת שבו. כן הכתר שבו, יהיה ב' שלישי הת"ת דתבונה, וכבר ביארנו הטעם שם.

נמצא, כי כתר דז"א, אורו גדול, והכלי קטן. והכתר דנוק' להפך זה, כי הכלי גדול, והאור מועט יותר מדאי. עוד יש שנוי אחר, כי אור כתר דז"א, היא עצמות האור של תבונה, שנכנסת בתוכו. ואור כתר שלה, הוא הארה בעלמא, אשר עוברת דרך מסך הכלי דת"ת דז"א מאחור, אל הכתר שבה. ויען זה הגרעון בכתר הנקבה, משא"כ בז"א, לכן היה גרעון שני גם במוחין שבה, משא"כ בז"א. והוא כי כבר נתבאר בענין המוחין דז"א, שהם ד' מוחין, והם, חב"ד, ודעת כלול מתרין עיטרין. ולפי שבכתר שבו יש אורות רבים, לכן היה כח באורות ההם, להמשיך גם מוח הדעת למעלה בראשו, בין חכמה לבינה כנודע, אע"פ שמקומו האמיתי הוא למטה, כמו שנבאר. אמנם הנקבה, כיון שאור הכתר שבה מועט, אין בו כח להעלות את הדעת הקל שבה, שהוא עיטרא דגבורה לבדה כנודע. ואמנם בראשה, יש תרין מוחין חו"ב בלבד, אבל הדעת שבה, שהיא עיטרא דגבורה כנזכר, עמדה לה למטה, בשליש עליון דת"ת שבה, באמצע ב' הכתפות, ושם נתקבצו בתחלה חמשה גבורות. כי זהו סוד קשר יו"ד, של תפילין דיד, שהם המוחין שלה, כמבואר אצלנו שם.

וזהו שאמרו באדרת האזינו דף רצ"ו ע"א, ונהירו דתרין מוחין גליפן בה וכו', ירצה, כי אין בראשה בבחי' מוחין, רק ב' לבד. גם באמרו ונהירו, רמז אל הנז', כי המוחין שבה, הם הארה מועטת, היוצאה לצד אחורי הת"ת דז"א, משא"כ במוחין דז"א, שהם אור תבונה עצמו, המתפשט בתוך ז"א.

וכבר נתבאר בענין הכתר דז"א, איך החכמה והבינה, נמשכו מן המוחין עצמם דאו"א. אבל הדעת, נמשך מן ה' חסדים המתפשטים בו"ק שלהם. ולכן גם בנקבה, נשאר בין הכתפים כי שם מקומו באבא. אבל בז"א שיש אור רב בכתר שבו, העלה את הדעת שלו למעלה ממקומו כנזכר. והרי נתבאר, ב' השנוים שמן ז"א לנוק', בענין הכתר והדעת (שעה"ק).

^{שפז} וגם הכ"ד הזה חזר להיות דך עני בסוד אל ישוב דך נכל' ולע"ל נאמר והיה אור הלבנה וכו' (שעה"ק מ"ז ע"ד).

סוד לבנה במלואה: ונבאר ענין מ"ש רז"ל, כי בימי שהע"ה, היתה לבנה במלואה. והענין הוא, כי הנה החסד שבתפארת, היא הו"ה א' דיודי"ן דע"ב, וכל שלישי ממנו הוא כ"ד. והנה בזמן שבהמ"ק היה קיים, היתה לוקחת זה הכ"ד של אור החסד, והוא כ"ד אותיות בשכמל"ו. והנה ב"ת עם השבונה שהוא שנים, יהיו בגימטריא תי"ד, והם בגימטריא ב"פ אור אור, ואם תסיר שרשם שהם ב' אלפין, ישאר ב"ת. ואחר חורבן הבית נחרבו אלו ב' אורות שהם בגימטריא ב"ת כנזכר, וגם הכ"ד הזה חזר להיות דך, עני, בסוד אל ישוב דך נכלם. ולע"ל נאמר, והיה אור הלבנה וכו'. ונאמר ושמתי כדכד שמשותיך, הם ב' אורות הנז', הנק' שמשותיך. והנה הם ב"פ כ"ד כ"ד הנזכר, והכונה היא, כי אז תקבל היא בכתר שלה, ב' שלישי האור המגולים, וגם שלישי האור הסתום, שהוא כ"ד שלישי, באופן שמלבד הכ"ד הא', יתוסף בה ב"פ כ"ד כ"ד אחרים, וזה אמרו ושמתי כדכ"ד, ויושלמו לע"ב, ואז כתיב והיה ה' למלך על כל הארץ וגו'. ועיין בחיבורינו במקום אחר, ששם נתבאר כ"ז היטב, ובש"ג שער מאמרי רז"ל במאמר זה במלת שחוק, ביתר שאת (שעה"ק מז ע"ד).

^{שפח} מן ז"א הנק' שמש ומן בחי' הת"ת שבו שגם הוא נק' שמש וזהו שאמר שמשותיך לשון רבים גם רמז אל ב' שלישי הת"ת שכל א' מהם נקרא שמש המאיר בה (שעה"ק).

^{שפט} "האור דאתברי" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ה' אור דאית ביומא".

^{שצ} (נ"א הנשרשים) (אוצ"ח).

^{שצא} שתקחם (אוצ"ח ולש"ו).

^{שצב} הוא במקום אחר (נוסף באוצ"ח הוצאת החיים והשלום).

^א ונמצא שלוקחת ב' שלישי הת"ת בבחי' הגוף וחצי שלישי אור שלו בלבד (אוצ"ח).

^ב נמחק באוצ"ח ולש"ו.

^ג "עצמו דבינה" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "דבינה עצמה".

^ד ומאירה (אוצ"ח).

^ה כי אור כתר דז"א, היא עצמות האור של תבונה, שנכנסת בתוכו. ואור כתר שלה, הוא הארה בעלמא, אשר עוברת דרך מסך הכלי דת"ת דז"א מאחור (שעה"ק).

^ו קל (אוצ"ח).

^ז נמחק באוצ"ח.

^ח נמחק באוצ"ח.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

^ט שבראשם (אוצ"ח).

^י ויש בו ג"פ אר"ר אר"ר, שהם ג' פעמים כ"ד כ"ד כ"ד הנז', לפי שכל חסד נק' אור דיומא קדמא, והנה ג"פ אר"ר, הם בגי' כתר. אבל הכתר דנוק', הם ב' פעמים כ"ד שהם ב' אורות לבד כמנין ב"ת (שעה"ק).

^{יא} אוצ"ח, שעה"ק מז ע"ב.

^{יב} מוסגר באוצ"ח.

^{יג} עד (אוצ"ח).

^{יד} "גדולה" נמחק באוצ"ח, ובמקומו גורס את המוסגר.

^{טו} שבה (נוסף באוצ"ח).

^{טז} עי' לעיל הערה .

^{יז} שעה"ק עו ע"ג.

^{יח} ולכן צריך שיהיה הכלי החיצון יותר גבוה מעט כדי שכאשר יכנס הפנימי בתוכו יהיו שוים, ולכן צריך שהכתר דז"א מצד אימא יהיה גבוה שני שלישי הת"ת שלה, כדי שכשיכנס בתוכו הכתר דמצד ת"ת דאבא יהיה שוה איליו בקומתו, אעפ"י שאינו כל כך גבוה כמו של אימא כנז' (שעה"ק).

^{יט} אוצ"ח, שעה"ק לד ע"ג.

^כ ושלשתן נכללן בשם מוחין (מוסגר באוצ"ח).

^{כא} שהיו בה בעת לידתה (שעה"ק).

^{כב} חצי ת"ת נמחק באוצ"ח, וכן בשעה"ק, ונ"ל שזה טעות כדלקמן בקטע ד"ה בחינה הב', ועי' שעה"ק הערה .

^{כג} והכלים לבד של הנה"י הם הנכנסים תוך ז"א כי בתוך הכלים האלו מתלבשים המוחין דז"א שהם הרוחניות שלו (שעה"ק סד ע"ב).

^{כד} ממש גוף דז"א ועצמותו. אבל הרוחניות שבתוכם, שהיא רוחניות התבונה, נשארה למעלה מז"א. ופשוט הוא, כי בהיות התבונה תוך ז"א, אינה יכולה להזדווג עם ישראל סבא, והנה זווגייהו לא פסיק לעלמין כנודע, ולכן נשאר הרוחניות שבנה"י שלה למעלה, כדי שע"י כן יהיה כח בתבונה, לחזור להמציא כלים חדשים אחרים לנה"י שלה, באופן שתשאר התבונה למעלה מז"א, שלימה בפרצוף שלה, בכל עשר ספירותיה, ועי"כ תוכל להזדווג עם ישראל סבא, ולא יפסק זווגייהו תדיר למעלה מחוץ לז"א (שעה"ק שם).

^{כה} הכלים דנה"י (אוצ"ח).

^{כו} "ט"ס גמורות" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ט" (נ"א י') ספירות (באופן זה כי כלי פ' העליון נדנח בן עשר ספירות גמורות). "ט"ס גמורות" (שעה"ק).

^{כז} ופשוט הוא, שאין כח ויכולת ברוחניות של נה"י דתבונה שנסתלקו למעלה, להאציל כלים אחרים חדשים ממש, זולתי אותם שנבראו להם בעת אצילותם. אבל הענין הוא, כדוגמת הגדלת איברי גוף הקטן, כי הלבושים והכלים העליונים, של מחצית עליון של התבונה, נגדלים ומתארכים, עד שמלבישים גם את עצמות ורוחניות הנה"י שבה למטה. ונמצא שהכלים העליונים צריכים ליגדל כפלים ממה שהיו, כדי שיספיקו להלביש את הרוחניות, של מחצית התחתון של התבונה (שעה"ק).

^{כח} של כלי הנצח (אוצ"ח).

^{כט} שבתבונה והב' שבז"א (נוסף בשעה"ק).

^ל נעשה מן הנה"י החדשים דתבונה הנעשים ממחצית התחתון דת"ת דתבונה (שעה"ק).

^{לא} יש (נוסף באוצ"ח).

^{לב} והאזינו (נוסף באוצ"ח).

^{לג} סדר י' (אוצ"ח).

^{לד} אדם ישר.

^{לה} (כל) - נוסף באדם ישר.

^{לו} אוצ"ח, שעה"ק לד ע"ד.

^{לז} "ת"ת התחתון" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "התחתון של הת"ת".

^{לח} וממנו נעשו (אוצ"ח).

^{לט} ובהיותם אורות הנה"י שם הוציאו והגדילו בחי' נה"י אחרים חדשים ממש מבחי' הכלים, כי אותו הכלי של מחצית תחתון דת"ת דתבונה הגדיל על ידי אורות הנה"י שעלו שם ונעשו ממנו כלים חדשים של נה"י דתבונה. וזה המחצית תחתון דת"ת דתבונה אשר הגדיל ונעשו ממנו ג"כ נה"י חדשים אל התבונה, הנה זה עצמו ממש ונעשה בחי' כת' אל ז"א. והנה בזה המחצית התחתון דת"ת דתבונה ובנה"י החדשי' שלה כנז' הנה מתלבשי' בתוכם האורות עצמם של התבו' שנסתלקו

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בתחילה ועלו מתוך הכלים דנה"י הראשונים, כי כיון שמכח אלו האורות נגדלו אלו הכלים דנה"י החדשים כנז' א"כ מוכרח הוא שיהיו עומדים במקומם בתוכם. עוד ט"א כי בשלמא בתחלה הוצרכו להסתלק האורות מתוך הכלים לג' התועליות הנזכר לצורך הלידה כנז'ל, אבל עתה שאין עוד צורך בהסתלקותם לכן נשארים האורות במקומם עתה באלו הכלים דנה"י חדשים. ועוד ט"א כי א"א שהתבונה תשאר חסירה ומוכרח הוא שתשתלם ותעשה לה נה"י אחרים לצורך עצמה, והנה כבר נעשו לה כנזכר וא"כ מה תועלת יש שיחזרו האורות להסתלק מתוך אלו החדשים לכשתצטרך לעשות עוד נה"י אחרים חדשים ללא צורך פעם ג'. באופן כי האורות עצמם דתבונה שנסתלקו הם עצמם המתלבשים תוך מחצית התחתון דכלי התפארת וג' כלים דנה"י החדשים דתבונה ועתה הם יותר מעולים מבראשונה, לפי שבתחלה לא היו רק הנה"י הראשונים דתבונה ונעשו מוחין אל ז"א ועתה הם הנה"י החדשים וגם מחצית התחתון דת"ת שבתבונה. וכל זה נעשה בתחלה כתר אל ז"א ונודע כי הבחי' התחתונה והקטנה שבספירה העליונה גדולה מכל מה שלמטה ממנה, ונמצא כי זה מחצית התחתון דתפארת דתבונה הוא גדול ומעולה מאד יותר מכל הנה"י יחד. ובזה יתבאר לך איך יש תוספת ומעלה יתירה בכתר דזעיר אנפין יותר ממעלת המוחין שבו, עוד יש תוספת גדול לאין קץ והוא כי המוחין דז"א היו האורות שלו עצמו והכלים היו מן הנצח הוד יסוד דתבונה הראשונים, אבל הכתר שבו הכלים והאורות הכל הוא מן התבונה עצמה ממש כנזכר, ואין ספק כי ענין זה הוא הבדל עצום שאין לו קצבה. ובזה יתבאר לך איך הכתר דז"א עליון ומעולה וגדול יותר מכל כללות פרצוף ז"א כולו לגמרי ובזה יתבאר לך מה שנתבאר אצלנו בש' התפלות בענין ד' כריעות וד' זקיפות שצריך לעשות בתפילת י"ח דשחרית דחול. ושם ביארנו כי כל שרש ורושם הד' מוחין דז"א ארבעתם הם בכתר שלו ושם מושרשים ומשם יצאו ונאצלו הד' מוחין שלו הנכללים בחב"ד שבו. ועוד יתבאר זה עתה למטה בע"ה (שעה"ק).

^מ והטעם הוא, לפי שהכתר לא נתקן אלא אחרון מכל הספירות של ז"א כאשר נתקן הכתר של הנקבה כנז', ולכן לעולם אנו מונים ט"ס מן החכמה עד היסוד, חב"ד חג"ת נה"י, ואין אנו מונים לא את הכתר דז"א ולא המלכות (שעה"ק עא ע"א).

^{מא} נמחק באוצ"ח.

^{מב} "בין תבונה לז"א" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "לאמא על ז"א".

^{מג} "ת"ת התחתון" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "התחתון דת"ת".

^{מד} יתרונות (אוצ"ח).

^{מה} צריכים אנו לתרץ דא"כ שאין לו שום אחיזה עם ז"א למה נקרא של שמו כתר דז"א (שעה"ק).

^{מו} כשהתבונה יורדת למטה ומשפלת עצמה על ראש ז"א, נכנס ראשו שבו כלולים ג' מוחותיו תוך החלל של הת"ת דתבונה, ונמצאו מלבושים ומקופים ומוכתרים בו והת"ת הנז', קצתו התחתון יורד ומכסה ומכתר וסובב כל המוחין דז"א מצדדיו, והוא מבחי' הגלגלתא כנודע. וקצתו העליון עומד ע"ג המוחין למעלה מהם, ובזה תבין למה נקרא כתר (שעה"ק).

^{מז} קכח ע"א (אוצ"ח).

^{מח} אוצ"ח, שעה"ק לה ע"א.

^{מט} "ת"ת התחתון" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "תחתון הת"ת".

^נ וגם (אוצ"ח).

^{נא} ומ"ג עד כ' (נוסף באוצ"ח).

^{נב} מ"ק שעה"ק ס ע"ג.

^{נג} "ת"ת תחתון" נמחק באוצרות, ובמקומו איתא "תחתון ת"ת".

^{נד} נכנסים (אוצ"ח).

^{נה} שמקום (אוצ"ח).

^{נו} בתבונה (שעה"ק).

^{נז} "ת"ת התחתון" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "תחתון הת"ת".

^{נח} תבונה (שעה"ק).

^{נט} האמצעי (אוצ"ח).

^ס הכתר דז"א איננו מחובר עם המוחין דז"א, ואינו מכלל גופו, אלא בחי' ת"ת דאימא המכתיר עליו, ולכן עולה הכתר ויורד כפי רצונו וצרכו (שעה"ק).

^{סא} אוצ"ח, שעה"ק לה ע"ב.

^{סב} והטעם הוא כי כפי שעור התפשטות הנה"י הראשונים דתבונה תוך ז"א בסוד מוחין פנימים, כן הוא שעור התפשטות הנה"י החדשים מאחו' בסוד מקיפים (שעה"ק).

^{סג} נר"ה (שעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- טו כנגד (נוסף באוצ"ח).
- טו אלו הנה"י החדשים הם מתעקמים מעל הכתר דז"א ונמשכים לצד אחר בדרך עקמימות ולכן מתקצר ארכם (שעה"ק).
- טו נמחק באוצ"ח
- טז (כ"כ) (אוצ"ח).
- טז ולהעלים אור עליון ההוא (שעה"ק)
- טז כי אילו היה נמשך ההוא קוצא דשערי דרך פניו דז"א, היה מכסה על פניו ויעלים חלילה וחס השגחתו בתחתונים (שעה"ק).
- גם דע, כי בהיות הכתר והחורא הנזכר, מתפשטים דרך אחר ז"א עד חציו כנזכר, נמצא כי האחר דז"א, שהם דינים תקיפין כנודע, הם מכוסים בהאי חורא, ואין הדינים יכולים לשלוט ולהתאחז בהם כלל. והנה משם ולמטה כבר עומדת שם רחל עמו אחר באחר דבוקים, וגם שם אין יכולת ושליטה אל הדינים להתאחז שם באחר, כמבואר אצלינו למעלה, וגם במקומות רבים, כי לסכה זו יצאו ז"א רחל ונוקבא, מחוברים אחר באחר דבוק גמור, כדי שלא יתאחזו שם הדינים, טרם גמר תקון ז"ו, כי אחר כך יהיו פנים בפנים, ואין יכולת אל הדינים להתאחז באחוריהם (שעה"ק).
- ע דתבונה (נוסף באוצ"ח).
- עא הנעשית ממלכות דתבונה (שעה"ק).
- עב חנה (אוצ"ח).
- עג כי (נוסף באוצ"ח).
- עד שהיא נקראת דינא קשיא (שעה"ק).
- עה כי האימא נקראת כתר דז"א וכתר דנוק' והבן זה ותמצאנו בס' התקיונים והזהר (שעה"ק).
- עו נמחק באוצ"ח
- עז של (אוצ"ח).
- עח נמחק בשעה"ק.
- עט התבונה (אוצ"ח).
- פ דמקיפים (אוצ"ח).
- פא עצמה (נוסף בשעה"ק).
- פב קה"י.
- פג מג' (קה"י).
- פד קה"י.
- פה וביניקה אמצעית של מלכות דתבונה, ובגדלות פנימית של מלכות דמלכות דתבונה (נמחק בקה"י).
- פו אוצ"ח
- פז בבא (אוצ"ח).
- פח רצה המאציל העליון לתקנם כי – נמחק באוצ"ח.
- פט (ויתקשרו ויתחברו יחד) – מוסגר באוצ"ח.
- צ נ"א מאוחד (אוצ"ח).
- צא אוצ"ח גורס את המוסגר
- צב נמחק באוצ"ח
- צג כלילן - אוצורת
- צד דמוחין (נוסף באוצ"ח).
- צה מוסגר באוצ"ח
- צו מבר"ש לז ע"א
- צז החיצוניות הם מציאת העולמות ופנימיות הם בחי' הנשמות והענין כי – מוסגר באוצ"ח
- צח דז"א נמחק באוצ"ח וגורס את המוסגר
- צט בני אדם מוסגר באוצ"ח
- צק (נ"א ואמנם) אוצ"ח
- קא המקדימים שלום (מבר"ש).
- קב אוצ"ח, מבר"ש לז ע"ב, שעה"ק עח ע"ג.
- קג והנה נתבאר לעיל כי בחי' החיצוניות קודם אל הפנימיות, ועכ"ז נבאר תחילה בקיצור גדול ענין הפנימיות, ואח"כ בפ' הבאים נבאר ענין החיצוניות, כי דוגמתן ממש היה בפנימיות, ואין

מאיר האוצר על אוצרות חיים

הפרש ביניהם אלא במספר חדשי העיבור כנז', ומן החיצוניות תלמוד אל הפנימיות בכל שאר הבחי'.

הנה אחר שהיו תרין עיבורין ויניקה א' של החיצוניות, חזר פעם ב' א"א להזדווג מיניה וביה בבחי' פנימיותו, ולא נתלבש תוך אר"א כמו שהיה בחיצוניות, שהלבישו זר"ן בסוד תלת כלילין בג' בנה"י דא"א ואר"א הלבישו לזר"ן. אמנם כאן בפנימיות לא היה כן, אכן א"א מיניה וביה נזדווג בנוק', והמשיך בחי' פנימות אל זר"ן אשר משם נמשכו נמשות הצדיקים כנ"ל.

גם יש בזה הפרש אחר, כי בחיצוניות הלבישו נה"י דאריך להג"ת שלו ונכללו בהם. אך עתה בפנימיות, נכללו נה"י דאריך בחג"ת שלו, ונוסף על זה כי גם חג"ת שלו נכללו ונתלבשו בחב"ד שלו. ונמצאו עתה שנה"י שלו כלולין בג' וג' שהם ט', ונכללו יחד כל הט' ספירות דא"א, ומשם נמשך זה הפנימיות דז"א, והיה בעיבור ט' חדשים כמנין תשעה ספירות דאריך שנכללו יחד. ואז מזה העיבור הא' של הפנימיות דאריך שנזדווג מיניה וביה, ממנו נעשה פנימיות גופא דזר"ן, שהם בחי' ו"ק פנימים שבהם. אח"ך היה זמן היניקה בסוד הפנימיות דז"א, ולא קבלתי ענינה. ואח"כ היה עיבור ב' של מוחין של פנימיות זר"ן, וזה היה זוג עליון גדול מאד, כי הז"ת דעתיק יומין שנתלבשו בשבעה תיקוני דגולגלתא דאריך כנז' בש"ג ח"ב פ"ב, מהם נמשך פנימיות המוחין בג"ר דזר"ן, ולכן עיבור הזה נמשך שבעה חדשים כנגד ז"ת דעתיק. ואמנם בחצי העליון של ספי' החסד דעתיק יומין אין להם שום השגה כלל בשום אפשרות, ומכ"ש משם ולמעלה. ולכן ז' חדשים האלו אינן שלמים, וז"ס משארז"ל כל היולדת לשבעה יולדת למקוטעים, כי כל עיבור שבעה נמשך מכאן ואינם שלמים לסיבה הנז'. והנה גם מזה הפנימיות של המוחין דזר"ן נמשכו ונעשו נשמות הצדיקים, וז"ס אותם הצדיקים הגדולים שכולם נולדו לז' חדשים מקוטעים, כמו משה ושמאל ופרץ וזרח, כי כל אלו הנשמות נמשכין מז' דעתיק שבז' דגולגלתא דא"א, והבן זה (מבו"ש).

י"א ח"א פב ע"א (אוצ"ח).

י"ב מיוחד לעשות (נ"א ונקרא) נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "מאוחד נקרא".

י"ג מוסגר באוצ"ח

י"ד שלו באר"א (אוצ"ח), ו"של אר"א נמחק.

י"ה (נ"א ובבא) (אוצ"ח).

י"ו כלילין (נוסף באוצ"ח).

י"ז יחד (נוסף באוצ"ח).

י"ח נמחק באוצ"ח.

י"ט בחינותם (אוצ"ח).

כ"א ו"א טפל לר' נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אלא שהוא ע"י היות א"א מתלבש בתוכם".

כ"ב הא' (אוצ"ח ולש"ו).

כי אר"א לא הוצרך בהם רק זיווג א' דאריך, אמנם בזר"ן הוצרכו תרין זיווגים, א' דא"א, וא' דאר"א. והטעם הוא, כי אר"א כבר היה להם מציאותם ע"י הדיקנא ושערות רישא דא"א, ולא היה חסר להם רק בחי' נה"י שלהם והמוחין, כי זה תלוי בזה, הנה"י בביאת המוחין כנזכר שם. אמנם זר"ן עדיין לא היה להם שום מציאות כלל, ולכן הוצרך זיווג הא' דא"א להמציא לו את מציאותו הראשון לעשותו בחי' תלת כלילין בג' ע"י עיבור הא', כי בחי' זו היא העיקר שהם שרש ז"א, ואח"ך היה עיבור ב' של המוחין ע"י זיווג אר"א. ואל תתמה איך המוחין הגדולים נעשו ע"י זיווג אר"א, ובחי' ג' כלילין בג' נעשו ע"י זיווג א"א עצמו, שהוא למעלה מהם. והענין, כי המציאות וההו"ה הראשונה שהם הו' קצוות הוא העיקר, ולכן נעשה ע"י א"א, כי מכחו נעשה כל מציאות האצילות, ובו נתלים כולם ומלבישים אותו כנודע. אמנם המוחין שהם תוספת הטובה, הם ע"י אר"א, כי אינו שורש המציאות של זר"ן.

גם טעם אחר קרוב לזה תבינהו כמש"ל, ששאל טורנפוס את רבי עקיבא, איזה מעשים נאים של הקב"ה או של ב"ו וכו', וכונתו היתה לשאול למה ברא הקב"ה את האדם פגום וחסר ע"י הערלה, והוצרך להתקן ע"י בני אדם המוהלים אותו אחר שנולד. והשיב לו, כי השי"ת עושה העיקר והשורש והמציאות הראשון, ורוצה שאח"כ ע"י בני אדם יגמר תיקוני האמיתי, דוגמת החיטים שהם מציאות הראשון, ואח"כ בני אדם בוררים וטוחנים ומרקדים ולשין ואפין ומתקנים, וכל תקונם נעשה על ידיהם, ונעשים אח"ך גלוסקאות יפות.

גם יש ט"א והוא לסיבת הא"א בעצמו, והוא כי הנה נתבאר בש"א ח"ב פ"ג כי אר"א זר"ן הם הם לבושי א"א לגופא דיליה, שאר"א מלבישין אותו מן הגרון עד טיבורא דאריך, שהוא בסוף ב' שלישי הת"ת שלו, וזר"ן מלבישים אותו מן הטיבור עד סיום קומתו. והנה עתה, קודם תיקון זר"ן, היה א"א חציו ולמטה מגולה, והיה צריך להתלבש, ולכן הוצרך הוא בעצמו להזדווג מיניה וביה, להוציא את זר"ן כדי שיתלבש בהם, כי גם לסיבתו היה הז"א בבחינת תלת כלילין בג' כמש"ל בע"ה

מאיר האוצר על אוצרות חיים

בפ"ה, ולכן זיווג הזה לעיבור הא' דז"ן, היה ע"י אריך אנפין עצמו. אמנם, עיבור ב' דמוחין, שכבר א"א אינינו צריך אל לבושים, כי כבר נתלבש, ואז אין צורך אל העיבור ההיא רק אל ז"ן עצמו, לכן נעשה זיווג של צורך עיבור הב' ההוא ע"י א"א, שהם העליונים מז"ן, ונמשכו להם המוחין על ידיהם.

ודע, כי אע"פ שאנו אומרים כי זה העיבור הא' היה ע"י זיווג אריך, ועיבור הב' דמוחין היה ע"י זיווג א"א, הכונה היא כי בעיבור הא' עיקר הזיווג היה בא"א, לסיבות הנ"ל, אמנם להיות מדרגה א"א גדולה על ז"ן, אי אפשר לז"ן לקבל הארת א"א אלא על ידם, ולכן אחר שעיקר הזיווג נעשה בא"א, ומשם נמשך העיקר, אח"ך נעשה זיווג גם בא"א, וקבלו אותו המציאות שנעש' בזיווג אריך, ומהם ניתן לז"ן ע"י זיווגם גם הם. נמצא כי בעיבור הא' שהוא להמציא ו' קצוות ז"א, היה עיקר הזיווג מן א"א עצמו, וזיווג אבא ואימא טפל לו, כמ"ש שהיה ז"א בתוך אבא ואימא בעיבור הראשון הזה, ובפ"ח נתבאר היטב זה ע"ש. אך בעיבור ב' דמוחין, זיווג אבא ואימא היה העיקרי אז להמשיך להם מוחין, אלא שהיה ע"י התלבשות אריך בתוכם כנודע, כי תמיד הוא מתלבש בהם.

ודע, כי זה הזיווג שאנו אומרים שהיה בא"א לצורך עיבור הא' דז"א, הנה נחלק לתרין זיווגים: הא', הוא נקרא זיווג עליון בסוד נשיקין. והב', נק' זיווג תחתון בסוד היסוד. וכבר נתבאר בחי' אלו הב' מיני זיווגים. ונמצא כי תחלה נזדווג א"א לעיבור זה בזיווג עליון דנשיקין, ומשם נמשכה טיפת זיווג ההוא העליון עד היסוד בו, ושם נעשה זיווג ב' תחתון, ומשם חזרה לצאת טיפה ההוא ונמשכה בא"א, וגם הם נזדווגו והמשיכום לז"ן, ואז נשארה בסוד עיבור במעי אימא, כמ"ש כל זה בע"ה בפ"ח ט' וי'. והנה מציאות זיווג זה של הנשיקין העליון שבאריך יתבאר בפ"ו, ולכן נבאר תחילה סדר התלבשות והתכללות דא"א מיניה וביה וז"ן וא"א, וע"י כל זה ההתלבשות נעשו הזיווגים דא"א וא"א כמ"ש בפרק הבא בע"ה (מבו"ש לו ע"ג).

קטז אוצ"ח גורס את המוסגר

קטז והיו (נוסף באוצ"ח). כי המשכה הוא ו' וגם הז"א הוא ו' לכן נמשך מווי"ן והיה בסוד עיבור (כת"י הגוב"י)

קצו הראשונים (נוסף באוצ"ח).

קצ"א בז"א (נוסף באוצ"ח).

קצ"ב אוצ"ח

קצ"ג הא' (אוצ"ח).

קצ"ד נמחק באוצ"ח

קצ"ה הא' (אוצ"ח).

קצ"ו מוסגר באוצ"ח

קצ"ז ומהם נמשך פנימיות המוחין בג"ר דז"ן (אוצ"ח).

קצ"ח (דמוחין) (אוצ"ח).

קצ"ט הז' דעתיק (המלובשים) בז' דגולגלתא" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא ("הז' דעתיק) הז' דגולגלתא".

קכ ע"ה שער המלכים פרק ה'.

קכ"א הנזכר בדף (נמחק באוצ"ח).

קכ"ב ע"י רישא עלאה וא"א תרין רישין תתאין (שעה"ק).

קכ"ג כנזכר שם (מוסגר באוצ"ח).

קכ"ד הראשונה (אוצ"ח).

קכ"ה מוסגר באוצ"ח.

קכ"ו וחזרה להתקן (נוסף בשעה"ק).

קכ"ז כוונת המאציל העליון היתה להיות הבחירה נתונה ביד התחתונים להיטב או להרע וכו', והנה שורש הטוב בא מן האור הגדול אשר בתוך המאנין העליונים, ושרש הרע והקלי' באים מן המאנין תבירין. ואם מתחילה נאצלו בבחי' פרצופים מתוקנים הכל היה טוב לבדו בלי רע כלום, ולא היתה לא בחירה ולא שכר ועונש. אבל עתה שנבראו טו"ר בעולם, יש שכר טוב לצדיקים, אשר ע"י מעשיהם הטובים מעלים נצוצי הקדושה הטובה מתוך הרע והקלי' כנז"ל, ויש עונש אל הרשע אשר ע"י מעשיו מפיל ומוריד נצוצי האור אל הקלי'. ובכל הקלי' עצמה היא הרצועה להכות את הרשע ההוא, בסוד ותמוגגנו ביד עונינו. ועוד טעם ב' והוא כי עתה בהיות' בבחי' נקודה קטנה קודם התקון, נמצאת נקודת המלכות עומדת במקום שהוא עומד רישא דא"א אחר התקון בחי' פרצוף מתפש', וכיון שקדם בחינה זו אז נמצא כי עתה אחר התקון יש כח במעשה התחתונים להחזיר להעלות את המלכות למעלה במקום שהיתה אז בתחלה קודם התקון (שעה"ק).

קכ"ח ע' לקמן הערה 715.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קלו "שכל אחד מנקודה כלול מי' נקודות ממש" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "שנז' או נקודה א' כלולה מי' נקודות או י' נקודות ממש".

קלז וא"כ (אוצרות ולש"ו).

קלח נמחק באוצ"ח.

קלט שאותן (אוצ"ח).

קמ "מכל הי' נקודות" נמחק באוצ"ח וגורס את המוסגר.

קמא ולכן כל א' משלשתם נעשה אח"כ פרצוף שלם (שעה"ק).

קמב של (נוסף באוצ"ח).

קמג שבה (אוצ"ח). "שהם ו' נקודות התחתונים הנקודה ההוא, וחסרו ממנו ג' נקודות הראשונים הפרטיות בה" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "והד' חלקים האחרים לא היו אז בה". ונוסף כאן במבר"ש - "ונשאר דביקות במאצילם שהוא העין דאדם קדמון".

קמד במבר"ש ובשעה"ק "ג"ר" נמחק, ועיין הערה קודמת.

קמה הפרצופים (אוצ"ח).

קמו וזהו הטעם שלכל י' חלקים שבנקודה הראשונה אנו קוראים אותם בשם נקודה אחת וכן לי' שבנקודה השני ולי' שבנקו' הג' לפי שיצאו כל י' וי' מחוברות יחד בבחי' נקודה א' בבחי' נקו' אחת אבל אלו ו' חלקי הנקודה הד' יצאו נפרדות זו מזו ולכך נקרא בשם ו' נקודות אבלאינם רק ו' חלקי נקודה לבד (שעה"ק).

קמז ולזה החלק אנו קוראים נקודה אחת עם היות שאיננה רק חלק העשירית שבנקודה ההיא והרי כי הנקודה דנוק' דז"א יצא בחסרון גדול יותר מחסרון שיש בנקודת ז"א (שעה"ק).

קמח וכל ט' חלקיה התחתונים נשאר דבקים במאצילם ג"כ (מבר"ש).

קמט אדם ישר.

קנ נמחק באדם ישר.

קנא הי' (אדם ישר).

קנב מוסגר באוצ"ח.

קנג הד' ראשונות (אוצ"ח הוצאת אהבת שלום), ג"ר ומלכות (אוצ"ח הוצאת החיים והשלום). ושלושה ראשונות שלו שהם הנקראים כחב"ד שלו שהם המוחין שלו (שעה"ק).

קנד פגם (שינוי) (אוצ"ח).

קנה בז"א (אוצ"ח).

קנו שעה"ק נה ע"ד.

קנז אחרות (נוסף באוצ"ח).

קנח והנקודה אחרונה שהיא חלק אחד מעשרה כנ"ל היתה בחינת מלכות אליהם (מבר"ש ה ע"ג). קנט אבל עכ"ז כל נקו' מהם הייתה כלולה מי' פי' כי נקודה הראשונה היה נכלל בה כללות כל הי' ספירות דא"א אלא שהיתה נקודה קטנה וגם כי לא הייתה בציור פרצוף כמו שהוא עתה אחר התיקון ועד"ז שאר הנקודות (שעה"ק).

קס נמחק באוצ"ח.

קסא אלו הי' נקודות יצאו כלם בחי' עצמות אור וכלים ואמנם כל הי' נקודות יחד כאשר נעריךם זו עם זו ביחד הנה הנקודה הראשונה היתה בסוד תלת רישין שהם בחי' עתיק יומין הנק' רישא עילאה ובחי' א"א שהוא כללות תרין רישין תתאין הנק' כתר וחכמה של זו הנקודה הראשונה, ושאר ח' חלקי נקודה זו הם מגרון דא"א עד סופו, ואפילו הבינה שבהם אינה נק' רישא, כי ירדה בתוך גרון דא"א, ואלו הי' חלקים של זו הנקודה הראשונה הנכללת באריך הם הט' ספירות השרשיות (שעה"ק).

קסב הנז' באד"ז (נוסף במבר"ש).

קסג בבחי' קוין מוסגר באוצ"ח.

קסד דרך קוין מוסגר באוצ"ח, ע' מבר"ש שע"ב ח"ב פ"א דפוס שאלונקי שמפורש שם שהיו בג' קוין כזה חכמה בינה (לש"ו).

קסה נבנה (נוסף באוצ"ח), נברא (נוסף בשעה"ק).

קסו ולכן בתחילת האצילות יצאו ג' הנקודות העליונות שלמות בכל חלקיהם אבל ב' הנקודות התחתונות שהם זו"ן יצאו חסירות (שעה"ק).

קסז אל (עד) (אוצ"ח).

קסח נמחק באוצ"ח.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

קסט נמחק באוצ"ח.

קע מחדש ואילך יבנה (נמחק באוצ"ח).

קעא יחד (נוסף באוצ"ח).

קעב הנק' מאמר אחד (שעה"ק).

קעג שכר לצדיקים ועונש לרשעים (הגוב"י).

קעד יפגמו (יגרעו) (אוצ"ח).

קעה פירוש כי כיון שכונתו היתה להיות שכר ועונש בעולם והפגם שלהם מגיע עד ז'ין לבד כנז' לכן יצא וכו' לא שכר אמיתי כי יש צדיק גורם קיום חלק אחד ויש גורם כל הט' חלקים וצריך לתת שכר טוב לצדיקים כפי שיעור מעשיהם ביושר (שעה"ק).

קעו מוסגר באוצ"ח.

קעז מוסגר באוצ"ח.

קעה החלק (נוסף באוצ"ח).

קעט חלק (נוסף באוצ"ח).

קפ נמחק באוצ"ח.

קפא נמחק באוצ"ח.

קפב מאליהם (אוצ"ח).

קפג אחר הסתלקותו, משא"כ אם לא היו מסתלקין מעליהן ע"י הפגם, לא היה שכר לצדיקים המחזירין אותן והבן זה (מוסגר באוצ"ח).

עתה שבאו בסוד תוספת כאשר יחטאו התחתונים יסתלקו המאמרים הנז' ולא יפגמו ח"ו וכמו שאמרו אם חטאת מה תפעל לו ואין שם רק עונש (אלא) לרשעים או שכר טוב לצדיקים אבל בי' מאמרות עצמם אין פגם נוגע בהם כלל ח"ו (שעה"ק).

וזהו פי' בעשרה מאמרות נברא העולם כו'. כי הוקשה לו מה ששאלנו תחילה שלמה הי"ס דז"א יצאו עשרה מאמרות נפרדות, והרי היו יכולים להכלל להיותם מאמר אחד, ע"ד שיצאו ג' נקודות האחרות (נ"א הראשונות) כל א' כלולה מעשרה נקשרות וקרוים נקו' א', ובהיותם מאמר א' יברא העולם הנברא ע"י ז"א כנודע. ותירץ אלא ליפרע מן הרשעים כו', יראה כי גלוי לפניו ית' שיהיו צדיקים ורשעים בעולם, כי כל כוונתו לברר הקל' מתוך הקדושה כנ"ל, וליתן שכר ועונש, ואלו היו מקושרים יחד כל עשרה מאמרות לא היו הרשעים מקבלים עונש תמים כדין וכשורה, כי הרי עונש החוטא בחלק א' ועונש החוטא בי' חלקים יהיו שוין, כי אם יסתלקו מפני הפגם נמצא שכ"כ יסתלקו בהפגם חלק א' כמו בהפגם כולם, כיון שכולם קשר חדא, וא"א להסתלק א' זולת חבירו. אכן עתה שהם נפרדים אשר זו ג"כ סיבה שלא באו הג"ר רק על ידי תוספת כנז', הנה יש שכר ועונש, כי כפי הפגם שפוגם הרשע כך מסתלק בפרטות אותו החלק הנפגם, ואז משלם לו השי"ת עונש אם מעט ואם הרבה כפי מעשיו, וזהו ליפרע מן הרשעים שמאבדין העולם בהיותו נברא בעשרה מאמרות נפרדים, ועד"ז ליתן שכר טוב לצדיקים כו' אם מעט טוב ואם הרבה. וגם כי אלו היו נקשרים כולם אפשר שלא היה יכולת בפגם להתאחז בהם ולא היה שכר ועונש. אך עתה בהיותם נפרדים הפגם מגיע בהם, ואז השי"ת נפרע על שגרים סילוקם, וכפי המסתלק כן יפרע ממנו.

ע"ל באופן אחר כי אלו היו מתחילה יוצאים כל הי', וגם שיהיו נקשרות, הנה בעת הפגם המצוי שהוא בנז', כי בז"א איננו מצוי כ"כ כנ"ל, יפגמו כולם בהכרח, כי אינן יכולות להסתלק. אכן בהיותם בסוד תוספת הט' דמלכות זה, הנה בבא ח"ו הפגם הם מסתלקין כל ט' חלקי המלכות התחתונות, ואינן נפגמות כלל הם בעצמם. אכן הפגם הוא ברשעים המאבדין העולם כו', וז"ש ליפרע כו', והוא ע"ד אם חטאת מה תפעל בו כו' (מבר"ש).

קפד עצמה (אוצ"ח).

קפה באים (נוסף באוצ"ח).

קפי ואמנם שש קצוות שלו נשארים שם, כי אע"פ שייגיע בהם הפגם, אינו כ"כ חזק, כמו בהגיע בתחתונות דנוק', כי הם היו מתבטלים ח"ו, אבל אלו אינם מתבטלים, ובפרט כי אין מצוי כ"כ, להיות פגם התחתונים מגיע עד ז"א עצמו כנז' (שעה"ק).

קפז יתבאר (אוצ"ח).

קפח אוצ"ח גורס את המוסגר, והגוב"י מוחקו מתוך כת"י.

קפט ואמנם הד' הראשונות דז"א אם היו גם הם יוצאים בעת אצילותם והיו מקושרות יחד, היה הפגם מגיע בהם אח"כ בשלשתם יחד, אף אם לא יפגמו רק באחד מהם, ותהיה אחיזה רבה ויחרב העולם. ואם היו יוצאין גם הם ויהיו נפרדות כמו ה"ק, כדי שאם יפגמו בא' לא יפגמו בכולם, הנה אין לך פגם גדול מזה, שהג' הראשונות יהיו נפרדות זו מזו. ונודע כי ג' ראשונות חשובות כא' ואיך יהיה ח"ו פירוד בהם, ולכן יותר טוב היה שלא יצאו מתחילה רק יבואו אח"כ בסוד תוספת, כדי

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ש'אם ח"ו יפגמו בהם יוכלו להסתלק שלשתם בחיבור א' יחד, ולא יתאחזו בהם. וזה יותר טוב משישאר אחד מהם ויסתלקו הב', כי הם שתיים רעות, א' הפירוד שבהם, שנית נגיעת הפגם בג' ראשונות. וז"ס כל ג' כלבוד דמי (מבר"ש).

קצ' ובזה תבין ענין מה שאמרו חז"ל כל ג' כלבוד דמי גם אמרו ג"ר חשובות כאחד (שעה"ק).

קצ"א נמחק באוצ"ח.

קצ"ב אל הפגם הוא מוסגר בכת"י (הגוב"י).

קצ"ג ובזה תבין ענין מה שאמרו חז"ל כל ג' כלבוד דמי גם אמרו ג"ר חשובות כאחד כי הלא שלשתם מסתלקות יחד בעת הפגם ושלשתם באים יחד בעת התיקון (שעה"ק).

קצ"ד שנפגם (אוצ"ח).

קצ"ה אין הפגם מגיע לכולם (נמחק באוצ"ח).

קצ"ו נמחק באוצ"ח.

קצ"ז (נ"א העליונות) (אוצ"ח).

קצ"ח אוצ"ח גורס את המוסגר, ונמחק בכת"י הגוב"י.

קצ"ט נמחק בהגוב"י.

י' עד כאן נמצא גם במבר"ש, מכאן ואילך איתא רק בשעה"ק.

יא' "ואז נעשה עיבור א' דא"א (נ"א דא"א) והטפה היתה י' אחת" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "ונחזור לבאר בחי' העיבור והלידה והמוחין הנז' הנה בתחילה נתייחדו או"א וטיפת אבא היתה בחי' אות י' אחת ונלקחה מן ב' אותיות ו"ד שבמילוי אות יו"ד שבאבא".

יב' והוא בחינתם מצד אימא (שעה"ק), הבינה (הגוב"י).

יג' ואמנם (שעה"ק).

יד' כנזכר בס"ה בפרשת תרומה (שעה"ק).

יה' ו' זעירא שבתוך אות ה' (שעה"ק), ו"ק ז"א (הגוב"י).

יז' כא' (שעה"ק).

יח' נמחק בשעה"ק.

יט' שהפנמי' שלהם הנקרא נשמה שלהם עולתה למעלה בבטן אמא עילאה להיות שם בחי' מ"ן שבה (שעה"ק). והענין הוא כי בתחלה נזדווגו או"א פעם ראשונה ונותן בה ההוא רוחא ואתגניז בגווה וזהו הרוח נעשה בחי' כלי ובתוכו הם המ"ן שלה ואלולי ההוא רוחא דיהיב בגווה לא היה יכולת אל הנקבה שהיא דינים לקבל מ"ד של הזכר שהם חסדים (שעה"ק).

כ' מאז ואילך כשחוזרים להזדווג יחד נותן הזכר טיפת מ"ד בנקבה בגו ההוא כלי הנק' רוחא דגניז בגווה ואז מצטייר שם צורת הולד ומשתנה שם חדשי העיבור ונולד ויצא לחוץ ואז בהולדו כבר כלו המ"ן ונשאר ההוא כלי בלי מ"ן ולכן אותם הבנים שכבר נולדו להיותם מתחל' מתהוים בתוך הכלי ההוא חוזרים ומעלים נשמתם שם בתוך הכלי ההוא ונעשים שם בחי' מ"ן (שעה"ק).

כ"א מאבא (נוסף בשעה"ק).

כ"ב מוחין (נוסף בשעה"ק).

כ"ג "החוג דא"א הפרקים הראשונים" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "הפרקים הראשונים דחוג דא"א".

כ"ד לזר"ן (שעה"ק), עטרין לאו"א ואו"א נותנין לז"א עם אותן הפרקים שהם להם כו' (הגוב"י).

כ"ה ועוד חוזרים או"א לתת לזר"ן מוחין מבחי' אותם הפרקים הראשונים שמהם נעשו המוחין שלהם (שעה"ק).

כ"ו "במשפטים ובאדרא" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "באדרא דמשפטים".

כ"ז וקאי אחו"ג דא"א כנזכר ואח"כ, אלו הד' מוחין נכללו תוך נה"י דאימא באופן זה כי תרין מוחין הנק' אחסנתא דאבוי ואימיה והם ג"כ נק' אוירא דכינא ואשא דכינא (שעה"ק).

כ"ח המכריע בין תרין מוחין אחרים הנקראים חו"ב דז"א ולהיותו מבחי' חו"ג כנזכר לכן נעשה בחי' מכריע ביניהם (שעה"ק).

כ"ח שעה"ק גורס את המוסגר.

כ"ט והנה בחינתם אחר התלבשם בנה"י קודם שיכנסו תוך רישא דז"א היא שי"ן דתפילין של ג' ראשין ואך בחי' הראשונה שהיו ד' אורות היתה כנגדה שי"ן של תפילין של ד' ראשים והבחינה השנית שהיא אחר הכנסם תוך רישא דז"א אין לה רמז בענין התפילין לפי שהתפילין היא בחי' אור המקיף מבחוץ ולא מבפנים (שעה"ק).

כ"י ונחזור לענין ראשון (שעה"ק).

כ"א כל לילה (נוסף בשעה"ק).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רנב ז"א (שעה"ק).

רנב בעוד היותו בן ט' שנים שעדיין לא באו לו המוחין הוא מעלה נשמתו כדי לקבל המוחין וז"ס מש"כ בגמ' שבן ט' שנים ביאתו ביאה והוא כי בו' שנים הראשונים נגדלו בו ר"ק כל צרכם אח"כ צריך לקבל שני בחינות המוחין שהם בחי' היותם ג' לבד ובחי' היותם ד' כנז"ל והרי הם ז' ועם ו' הראשונות הרי י"ג (שעה"ק).

רנד נמחק בשעה"ק.

רנה שהוא בתוך אשתו (שעה"ק).

רנו היבם (שעה"ק, לש"ו).

רנז ביאתו ביבמתו (נוסף בשעה"ק).

רנח אם היבם הזה ישים לבו וכוונתו אליו רוצה לומר אל אחיו המת יגרום עי"כ כי רוחו של המת שהיה בגו' אתתיה וגם נשמתו של המת שהלכה לה לאותו עולם שתייהם יאסוף יחד וישתתפו ויהיו תוך האשה היבמה הזאת ותתעבר ותלד אותם ויחזור המת בגלגול בעולם הזה ויתוקן (שעה"ק).

רנט שהמלכים (שעה"ק).

רל מבר"ש ד ע"ד, לה ע"ב, שעה"ק נו ע"א.

רלא נמחק באוצ"ח.

רלב בין בהיותם בבחי' נקודות קודם התיקון בין בהיותם בחי' פרצוף גמור אחר התיקון (שעה"ק).

רלג אי אפשר שיהיה זיווג אחר באחור כפשוטו בשום אופן אך הכוונה היא כי הזכר נוטל ה' חסדים להגדיל גופו ולהשלים חצי כותל האחוריים שלו שנתחסרו בהנטל הצלע באחוריו על ידי הנסירה ואז ויסגור בשר תחתונה הם החסדים שעל ידם נשלם אחוריו והה' גבורות נתנים אל הנקבה ואשתלימו אחוריים דילה נמי ואז על ידי הנסירה שנשלמו אחוריהם אז חוזרים פנים בפנים להזדווג ונמצא כי חסדים וגבורות אלו בבחינה אחת יקראו פנים בפנים כי הם הגורמים לה פנים בפנים ובבחי' אחרת נק' אב"א כי על ידי [זה] נגדלו ונשלמו אחוריהם נמצא כי אלו החסדים והגבורות הגדילו בחי' פב"פ וג"כ הגדילו אחורי הזכר והנקבה ואלו הם המוחין החדשים ואור החדש הנתוסף על האורות הראשו' אשר מהם נבראו כל העצמות של הזכר ונקבה ממש ונשארו אחור באחור בכותל אחד לשניהם וזה הבחינה הראשונה נקרא בחינת אחור באחור וזו השני נקרא פנים בפנים (מבר"ש ד' ע"ד).

רלד זכר ונקבה (אוצ"ח).

רלה ישבחה גי' מאחוריים דבינה (הגוב"י).

רלו נמחק באוצ"ח.

רלז שהוא אור נפלא ולא עוד אלא שאין צורך שיתעבה באחור שלה בתחילה רק יכול ההיא לקבלו כמו שהוא זך דרך פנים שלה (שעה"ק).

רלח וכל זה הוא בהיותם בבחי' נקודה קודם התיקון (שעה"ק). והענין כאשר היה העתיק נתקן ניתוסף תיקון בכל מה שלמטה ממנו וכן בתקן אריך כמ"ש (מבר"ש לה ע"ב). והטעם (שלא היה באו"א אב"פ) כי תכף כשנתקן עתיק בא לו הארה גדולה משם, וחזרו בבחי' הג' (פב"א) אמנם זר"ן כל מציאותם הוא מנה"י של א"א, ולכן לא התחילו לקבל שום הארה כלל עד שנתקנה רישא דא"א ועד אז היו אב"א וכשנתקנה רישא דא"א היו אז בו ב' הבחי' אמצעיות (אב"פ ופב"א). והענין כי רישא דעתיק נתקנה בפעם א' כי הג' ראשונות שבו שהם כח"ב שלשתם עומדים בראשו ולכן נתקנו יחד, ולכן אר"א שנמשך להם הארה משם קבלו הארה ב' הבחי' ביחד ותכף בהיותם אחור באחור חזרו אל הבחי' הג' בבת אחת. אמנם רישא דא"א לא נתקנה ביחד, כי הנה ב' ראשונות שבו שהם כתר וחכמה לבד נתקנו תחילה בסוד רישא אח"כ בינה שלו נתקנה בסוד הגרון, ולכן זר"ן הנאחזים בו גם הם היו ב' בחינותיהם בב' פעמים, כי כאשר נתקנה חכמה ברישא דא"א חזרו פנים של הנקבה באחורי הזכר, ובהתקן בינה דא"א בגרון אז חזרו בסוד אחור של הנקבה בפנים של הזכר, וכאשר נתקנו גם אר"א נתוסף בהם הארה וחזרו פב"פ, וכל זה בבחי' היותם עדיין בסוד נקודות קודם התיקון. ונלע"ד כי זהו באורות שעומדים למעלה באצילות ולא בכלים המתים אשר כבר ירדו בעולם הבריאה (מבר"ש שם).

ובזה נבוא אל הביאור דע כי כשנאצלו י' נקודות הנז"ל טרם בא זמן תקונם, שאז נק' עולם האצילות הנה בין אר"א ובין זר"ן כלם היו בסוד אב"א, שהוא המדריגה הגרוע מכלם, כי לא היה כח לא באימא לעמוד עם אבא, ולא בנוק' דז"א לעמוד עם ז"א, אלא באחור באחור, והנה בהיותם אר"א בבחי' אב"א ולא היו יכולים לקבל אור העליון בהיותם אב"א, ואז אותו האחור שלהם מבחי' הכלים שלהם הם הנק' מלכים דאר"א שלא יכלו לסבול ולקיים לקבל האור העליון נתבטלו וירדו מגדולתם למטה, י' כלים דאחור דאבא מבחי' עשר ספירות, וי' כלים דאחור דאימא מבחי' עשר

מאיר האוצר על אוצרות חיים

ספירות שלה, וירדו במקום הנקודה התחתונה העשירית אשר אח"כ בזמן התיקון נעשה פרצוף דנוק' דז"א דאצילות הנק' רחל, והי' אחו' דאבא נתיישבו כנגד צד פנים של אותה הנקודה הי', והעשר אחור' דאימא נתיישבו ועמדו בצד אחור' שלה, והנקודה ההיא באמצע, פניה כלפי אחוריים דאבא, ואחוריה כלפי אחוריים דאימא, מה שא"כ באותם המלכים שירדו מן ז"ל שהיתה בהם מיתה ממש, כי ירדו למטה מעולם האצ"ל אל מקום הקלי' הנקראים מות, ולכן נזכר בהם מיתה. אבל אלו דאו"א לא מתו כנז' אבל ירדו מגדולתם כי בהיותם במקומם היו מלכים וברדתם למטה נקראו שרים, וז"ס פסוק הלא שרי יחדיו מלכים כי אלו האחו' דאימא שירדו למטה ונעשו שרים הנה בהיותם בתחילה למעלה במקומם היו מלכים, ולהלן יתבאר בע"ה כי מאלו האחוריים דאבא נעשה אח"כ בזמן התיקון בחי' יעקב ומאלו האחו' דאימא נעשית אח"כ בזמן התיקון בחי' לאה ולכן נרמז שמה פה במלת הל"א שרי, כי הל"א בהפך אתון היא לאה וגם נקרא שרי במה שהודעתיד כי היא בחי' שרי אשת אברם שהיא בחי' לאה כי שרי היא לאה ושרה היא רחל.

וכבר נתבאר כי סיבת שבירת הכלים שהם המלכים ומיתתם היתה לחסרון התיקון בה' כי אז האור הוא יורד בלי מסך והנה הוא אור גדול מאד ואין בהם יכולת לסבלו ומתבטלים ונשברים וכאשר נעשה בהם התיקון כנודע אז האור העליון יורד דרך מסכים הרבה ומתמעט כחו עי"כ ויש יכולת בכלים לסבלו ואמנם סבת היות או"א אחור באחור קודם התיקון הוא לפי שהנה קודם שהתחיל עתיק יומין להתקן מכל שכן שלא היה שום תיקון בשאר האצילות כלו וכיון שלא היו אז מסכים ומחיצות רבות היה האור העליון יורד בהם בכח גדול ולכן היו אבא ואימא עומדים אחור באחור כי כאשר אור פני או"א ירד וימשך למטה ביושר דרך החזה של או"א עצמו הנה שם מקום מעמד או"א כנודע ואלו היו אז בבחי' פב"פ הנה הכלים דבחי' פנים הם זכים וברים ודקים במאד מאד יותר מן הכלים דאחור וכאשר ימשך אור העליון בהם יכנס בתוכ' בחוזק ובכח רב ולא יוכלו לקבלו וח"ו ימותו וישתברו כמו שמתו המלכים דז"ל וז"ל ויפלו למקום הקליפות ח"ו ויהיה פגם גדול באו"א העליונים ח"ו ולכן היו בבחי' אב"א שהם כלים עבים וגסים יותר ואז כשנמשך האור העליון עד מקום החזה דאו"א אז נכנס בין שתי אחוריים דאו"א אשר שם ולהיותם כלים עבים אין האור נבלע ונכנס בהם בכח רק מועט ועל ידי כן יכולים לקבלו וזהו הטעם שהיו אז או"א בבחי' אב"א (שעה"ק).

רלט נמחק באוצ"ח.

רמ מוסגר באוצ"ח.

רמא בצורת (אוצ"ח).

רמב כי הרי הנקודה קטנה נעשית כצורת ראש ואזן ופה וכיוצא ואז יכלו להראות פעולתם לחוץ (מוסגר באוצ"ח).

רמג גם הועיל התיקון כי לא די בז' תחתונות שהם ז' המלכים דז"ל שנתקנו כנז' כי גם הג"ר עם היות שבתחילה לא מתו להיותם יכולות לקבל אורם עכ"ז אחר התיקון ניתוסף בהם תיקון הפרצוף גם הם עם היות שלא היו צריכים לזה מפאת עצמם רק לסיבת התחתונים שיוכלו לקבל האור הוצרכו גם הם להתקן בסוד פרצוף להמעיט האור לצורך התחתונים ולא לסיבת עצמם (מבר"ש).

רמד שעה"ק נה ע"ג, ומבר"ש לה ע"ג.

רמה חלקי נקודה (אוצ"ח).

רמו בעיבור ב' (מבר"ש לה ע"ג).

רמז "ויניקה ומוחין" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "דמוחין הב".

רמח בהיותם (מחמת היותן) (אוצ"ח).

רמט "ואין" נמחק באוצ"ח ושעה"ק, ובמקומו איתא "וענין".

רנ "נשאר" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ניכרו".

רנא נמחק באוצ"ח.

רנב נדצ"ל הו' מלכים.

רנג וסוד זה נלענ"ד דרמזו בש"ס פ"ק דשבת דתנא להכנסה קרי לה יציאה דהיינו ירידה סכ"י (הגוב"י).

רנד שעה"ק נה ע"ג.

רנה ונבאר עתה, ענין איסור הבורר בשבת. דע, כי אף על פי שנתבאר למעלה, כי הסיגים שבמלכים אלו דז"א ונוק', נתבררו ונעשו מהם הקליפות בעת מיתת המלכים. ואמנם הקדושה שבהם, גם היא נתבררה ועלתה למעלה להתקן בסוד העיבור, באימא עילאה, דע, כי לא נתבררה אז כל הקדושה לגמרי, ונשארו קצת נצוצות קדושה, בתוך הסיגים ההם והקליפות, הנק' רה"ר. והנה ביום השבת, אז הקליפה נבדלת מן הקדושה כנודע, ולכן מי שיוציא שפע מרה"י, שהיא הקדושה הנבררת למעלה, אל אותם הניצוצות שנשארו תוך הסיגים והקליפות הנק' רה"ר, חוזר

מאיר האוצר על אוצרות חיים

לערב קדש בחול, ולהתאחז הקליפה בקדש. וכן להפך, המכניס מרה"ר, מאותם נצוצות הקדושה שנשארו שם כנז', ומעלה אותם לרה"י כנז', גם הוא גורם לערב קדש בחול. והטעם הוא, כי בימי החול דוקא, יורדת נוקבא דז"א, הנקראת הו"ה דב"ן דהה"ן למטה בגלות בקליפות, ומבררת מתוכם לאותם נצוצות קדושה שנשארו שם, ומעלה אותם למעלה אל הקדושה. אבל בשבת אינה יורדת למטה בין הקליפות, לברר אותם נצוצות הישנות, אמנם נבדלת מן הקליפות, ועולה למעלה, ומזדווגת עם ז"א, ויוצאות נשמות חדשות מן הזווג ההוא. ולכן המכניס מרה"ר לרה"י, גורם שהנוק' דז"א תרד אל הקלי' הנק' רה"ר, ותברר משם הנצוצות הישנות הנז', ותעלם לרה"י העליון, והנה הוא מערב קדש בחול, ומוריד הנוק' בתוך הקלי', ונמצא כי איסור המכניס מרה"ר לרה"י ואיסור הבורר בשבת, הכל ענין א' הוא, אלא שזה עניינו, לברור למטה אוכל הקדושה מתוך פסולת הקליפות. וזה עניינו, להעלות האוכל ההוא אשר ברשות הרבים, ולהכניסו ברה"י (שעה"ק).

^{רנו} ונשברים (נוסף באוצ"ח).

^{רנז} וע"כ (אוצ"ח).

^{רנח} לסובלו (אוצ"ח).

^{רנט} והנה בהיותם או"א בבחי' אב"א ולא היו יכולים לקבל אור העליון בהיותם אב"א ואז אותו האחו' שלהם מבחי' הכלים שלהם הם נקראים מלכים דאו"א (שעה"ק).

^{רס} ונפלו (אוצ"ח).

^{רסא} נמחק באוצ"ח.

^{רסב} וז"א (אוצ"ח).

^{רסג} שעה"ק נו ע"ב.

^{רסד} וכשבא זמן תיקון עולם האצילות התחיל התיקון מלמעלה למטה כנז' בריש אדרא נשא אי רישא דעמא לא אתתקן עמא לא יכלי לאתתקנא ואז התחיל להתקן פרצוף עתיק יומין ונתרבו בו הכלים והמסכים כנז"ל וזהו סוד ענין התיקון כדי שיעבור האור בהמעטה ויוכלו לסבלו (שעה"ק).

^{רסה} בן עשר ספירות (אוצ"ח).

^{רסו} שהם רישא (נוסף באוצ"ח).

^{רסז} וא"א גם הוא נתלבש תוך או"א וזו"ן (שעה"ק).

^{רסח} ימים ואלו להיותם ימים יותר עליונים הם ימים עתיקין וזהו עתיק יומין ר"ל עתיק מבחי' ז' ימים שלו (שעה"ק).

^{רסט} שעה"ק נו ע"ד.

^{רע} מוסגר באוצ"ח.

^{רעא} באחור (שעה"ק).

^{רעב} נמחק באוצ"ח.

^{רעג} כנ"ל (לש"ו).

^{רעד} באחור (שעה"ק).

^{רעה} הגרועים (נוסף באוצ"ח).

^{רעו} נמחק באוצ"ח.

^{רעז} של אבא (נוסף באוצ"ח, והגוב"י).

^{רעח} שלה (נוסף באוצ"ח והגוב"י).

^{רעט} "פנים באחור" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אחור כנז"ל".

^{רפ} של עתיק וא"א אשר שניהם ביחד נק' כתר דאצילות עם היותם ב' פרצופים והבן טעם זה מאד שתצטרך אליו להבין המאמר הנז' של ג' רישין (אוצ"ח).

^{רפא} נמחק באוצ"ח.

^{רפב} נמחק באוצ"ח.

^{רפג} הראשון אשר אז נכללו ג' כלילן בג' כנודע והנוק' היתה פסיעה בסופם כנודע. ואח"כ נולדו לחוץ וינקו משדי אמם, ובכח היניקה היא נתפשטו וחזרו להיות ו"ק מתפשטות בבחינת זעיר. ואמנם נוק' הגדילה ונעשית מדה א' שלמה כמו שיתבאר בדרוש הנוק'. ואח"כ חזר העיבור הב' כנודע, ואז נגמרו זו"ן כל א' פרצוף גמור מ"ס, ואז נקראים גדולים ושלמים. ואמנם כבר נתבאר לעיל כי צורך ג' בחינות אלו שלשתן שהם עיבור ויניקה ועיבור ב' לא נצרכו אלא בז"א לבד, ולא היה כן בכל השאר אפילו בנוק' ולעיל ביארנו טעם הדבר (אוצ"ח).

^{רפד} אוצ"ח, שעה"ק נו ע"ב, סב ע"ד.

^{רפה} ובכל (אוצ"ח).

^{רפו} נמחק באוצ"ח

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- רפז באצילות (אוצ"ח).
רפח וענין (אוצ"ח).
רפט שיזדווגו עוד פעם אחת או"א מלבד הזווג שנזדווגו לצורך עיבור ראשון דז"א (שעה"ק).
רצ ג' מוחין חב"ד (שעה"ק).
רצא כלולים מכל ג' מוחין אחרים כיוצא בהם לז"א, הנקראים ג"ר חב"ד, והג' טפת הדעת נק' בחי' ה' חסדים בלבד (שעה"ק).
רצב נמחק בשעה"ק.
רצג אלו המוחין כולם (שעה"ק).
רצד בסוד (אוצ"ח).
רצה (נ"א מהבינה של) (נוסף באוצ"ח).
רצו ג"כ (נוסף באוצ"ח).
רצז מחב"ד (נוסף באוצ"ח).
רצח נמחק באוצ"ח.
רצט ב' (אוצ"ח).
ש "תוך ב' כלים" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "בחוץ בכלים".
שא וכללם (אוצ"ח).
שב אוצ"ח, שעה"ק נז ע"ג.
שג מלובשים תוך או"א (נוסף בשעה"ק).
שד לג' שלישי (אוצ"ח).
שה ג' שלישים (אוצ"ח).
שו נו"ה (אוצ"ח).
שז של פרק הג' (אוצ"ח).
שח דאמא או דאבא (אוצ"ח).
שט דאמא או דאבא (אוצ"ח).
שי דאמא או דאבא (אוצ"ח).
שיא נחשבים (אוצ"ח).
שיב החיצונים (נוסף באוצ"ח).
שיג וכו' ולא אשתארו ביה אלא הנהו ראשי טופרין דאצבען דסחרן לאיננון טופרין וכו' (אוצ"ח).
שיד סטרא (אחרא) (אוצ"ח).
שטו נ"א בזוהר דידן קדישא (נוסף באוצ"ח).
שטז הקדושה (אוצ"ח).
שיו והחצונים (אוצ"ח).
שיח המוסגר נמחק באוצ"ח.
שיט ודקא (אוצ"ח).
שכ "יונקים מהקצוות" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "מקום קצוות".
שכא היותם (אוצ"ח).
שכב של ז"א (נוסף באוצ"ח).
שכג אוצ"ח, שעה"ק נז ע"ג.
שכד כלול מה"ח וה"ג (אוצ"ח).
שכה והוא מקום הרחם בית קבול טפת זרע הזכר ומקומו למעלה באמצע בין פרק העליון דנצח לפרק עליון דהוד (שעה"ק).
שכו מכאן עד סוף הפיסקה מוסגר באוצ"ח.
שכז העליון של (נוסף באוצ"ח).
שכה כי נהר דא בינה, ועטרת זו שלה נקראת רחובות הנהר, כי משם מתרחב ויוצא אור הדעת שיש בתוכה בהתרחבות. וכשיורד מהחזה ולמטה נתוסף עוד גלוי גמור באור ההוא, ומרחיב ומגדיל את גופא דז"א (שעה"ק).
שכט דיסוד (אוצ"ח).
של שם (נוסף באוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- שלא נמחק באוצ"ח.
שלב נמחק באוצ"ח.
שלג דזעיר (נוסף באוצ"ח).
שלה אלא שמתחלקים לג"ש מוסגר באוצ"ח.
שלה והנה פרק היסוד הוא יותר ארוך מאד מפרק העטרה שבו, ולכן פרק היסוד מתפשט בב' בחי', כי ראשיתו העליון, אשר מקומו מחובר באמצע, בין פרק עליון דנצח דאבא, לפרק עליון דהוד דאבא, הנה בחי' זו, מתפשט ומתלבש בקו אמצעי דז"א, בדעת שבו. ועוד הולך ומתפשט יותר, עד החזה דז"א, במקום שמסתיים עטרת היסוד דאימא, כי עד שם מגיע התפשטות בשר התפוח של היסוד. ושאר בחי' היסוד דאבא, הנפרד מנצח והוד דאבא, ואינו דבוק ומתאחז בהם, הוא מתלבש ומתפשט מן החזה ולמטה, עד סיום ת"ת גופא דיליה:
וזהו טעם התחברות תרין דרועין דז"א בשליש עליון של הגוף, עם היותם קוים בפ"ע, והסיבה היא, כי כמו שראשית העליון של יסוד דאבא, מחובר ודבק בו ממש, עם תרין פירקין עילאין דנצח והוד דאבא, ומשם ולמטה מתפרדים ונעשים ג' קוים נפרדים, כן הענין בתרין דרועין וגופא דז"א, המלבישים את נצח הוד יסוד דאבא, כי בראשיתם הם מחוברים יחד, הזרועות עם הגוף, עד מקום החזה, ומשם ואילך מתפרדים לג' קוים, דוגמת נה"י דאבא המתלבשים בתוכם, עד"ז ממש כנזכר:
ועטרת היסוד דאבא, מתפשט' תוך היסוד דז"א, ואין תימא, אם עטרת יסוד דאבא, גדול בשעורו ככל תרין פירקין דיסוד דז"א, כי אבא אריכא, וז"א זעירא. ונמצא, כי נה"י דאבא הם שוים בארכם, בכל קומת ז"א, בכל ג' קוים אלו עד סיומם. ואפילו היסוד שלו, מסתיים בשעור היסוד דז"א, שוה בשוה. משא"כ בנה"י דאימא, כי היסוד שבה, נשלם במקום החזה דז"א ואינו מתפשט עד סיום היסוד דז"א. ונמצא כי אין חלוק בין הנה"י דאבא לנה"י דאימא, אלא בבחי' היסוד שבהם לבד כנזכר. ולכן גם בדעת שבתוכם, היה שנוי, כי הדעת שביסוד דאבא הוא מכוסה, וגניז וטמיר תמיד, בכל קו האמצעי, ואינו מתגלה כלל אורו. אבל הדעת שביסוד דאימא, מתגלה אורו בגלוי גמור מן החזה ולמטה דז"א, בתוך גופא דיליה (שעה"ק).
- שלו שבו (אוצ"ח).
שלו אורך (נוסף באוצ"ח).
שלה בסיום נמחק באוצ"ח ובמקומו גורס את המוסגר.
שלט אוצ"ח גורס את המוסגר.
שמ נ"א אבא (נוסף באוצ"ח).
שמא נ"א אמא (נוסף באוצ"ח).
שמב שעה"ק עד ע"ג.
שמג ג"ת (לש"ו).
שמד שיוצאים (לש"ו).
שמה ונלע"ד, כי בזה תבין שאר כל האיברים הפנימיים, כגון הריאה והכבד וזולותם, שהם בבשר לבד בלי גידים ועצמות, לפי שהם יותר זכים מן הרמ"ח איברים (שעה"ק).
- שמו קה"י.
שמו נמחק בקה"י.
שמח וכן הוא (נ"א האחד הוא ב"ן) שמן" נמחק בקה"י, ובמקומו איתא "א' הוא ענין".
שמש המילוי (קה"י).
שנ אוצ"ח
שבא מן הת"ת – נמחק באוצ"ח.
שבב (יסוד) נוסף באוצ"ח.
שבג מוסגר באוצ"ח
שבד דז"א נמחק בכתי"י (הגוב"י).
שבה דז"א הספיק לצורך ת"ת עצמו נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא (הספיק) לצורך הכלי של ז"א ת"ת עצמו.
שבו וחצי שלישי עלה לכתר שלו, וחצי ניתן אל רחל לכתר שבה – נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא ושליש האור האחר (נ"א הא') שניתן אל רחל לכתר שבה כנ"ל.
שבז דאמא (אוצ"ח).
שבח "ומאלו נעשה" נמחק באוצ"ח, ובמקומו "איתא לצורך".
שבט בקו (אוצ"ח).
שס דת"ת (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שסא הארת (אוצ"ח).

שסב דתי"ם (לש"ו וגוב"י).

שסג אוצ"ח

שסד אוצ"ח גורס את המוסגר.

שסה אוצ"ח גורס את המוסגר.

שסו שעה"ק ס ע"א.

שסז בחי' אחוריים (נוסף באוצ"ח).

שסח ונובלין (ממנו) אוצ"ח.

שסט שם הוא עושה נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא משם הוא נעשה.

שע ג' ז"ס הפ' ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל כי ישראל הוא חצי העליון דז"א אשר שם יסוד דאבא סתום וממנו התורה (מתגלה למטה) במקום חצי התחתון דז"א שהוא כנגד יעקב וזהו ויקם עדות ביעקב כי יעקב הוא עדות (העולה) שם (למעלה בחלק) הנקרא ישראל ומפני שיעקב בחלק התחתון נקט הפסוק קימה וזהו תורה צוה לנו משה שהוא מלגיו ומשם מורשה קהלת יעקב שהוא מלבר בגילוי (נוסף באוצ"ח). פיסוק%

וזהו סוד מ"ש חז"ל ג' נובלות הם, נובלות חכמה של מעלה תורה וכו'. גם נזכר בדברי רז"ל, בלשון נובלות התמרה. והענין הוא, כי מה שנפל מן הג' ראשונות למטה, אינם בחי' הפנים ח"ו, רק בחי' האחוריים שלהם בלבד, אותם האחוריים שהם היותר חיצונים שבהם, שהם דינים קשים ומרים. וזהו ענין נובלות התמרה. ואמנם אומרים נובלות חכמה של מעלה תורה, הוא, מה שנודע אצלנו, כי יעקב הוא הנקרא תורה, הנעשה מן האחוריים שנפלו מן אבא, הנקרא חכמה. אמנם לאה נעשת מן האחוריים של אימא. ונתחיל עתה לבאר ענין לאה, הנה זה הפרצוף הנקרא לאה, שביארנו שנעשה מן האחוריים החיצונים דבינה, אינה מכל האחוריים שלה, אלא מן האחוריים של המלכות של הבינה. משא"כ יעקב, שנעשה מכל ה' אחוריים דאבא, לפי שאבא הוא רחמים, ולכן יכול להתברר יותר. אבל בינה דמינה דינים מתערים, לכן האחוריים שלהם היותר חיצונים שהם דינים, לא יכלו להתברר מהם, רק האחוריים של המלכות שלה לבדה, ומבחי' זו נעשת לאה. והנה ענין תקון שלה נעשה באופן זה, כאשר המוחין דז"א נכנסו לתוכו, בהיותם מלובשים תוך הנה"י דאימא הנה בחי' המלכות שבה, היא יותר תחתונה מן הנה"י, ועומדת למטה מהם, בסיוע הדעת דז"א. והנה לאה עומדת בבחי' נקודה א' בלבד בחוץ ז"א, מכוונת כנגד זו המלכות הפנימית של בינה, כי זו הפנימית מושכת את לאה, שהיא האחוריים שלה, ומעמיד אותה כנגדה, בהיותה בחוץ, ואז מאירה בה מבפנים מן אותה ההארה של המוחין מבפנים, וע"י אותה ההארה נגדלת לאה, שהיא נקודה א', ונעשת פרצוף גמור, ונגדלת מכנגד הדעת ולמטה, לפי שמשם אחיזתה כנזכר, ומתפשטת עד מקום החזה דז"א. (שעה"ק).

שעא אוצ"ח, שעה"ק נט ע"א.

שעב בסוד (אוצ"ח).

שעג זר"ן (אוצ"ח).

שעד פנים באחור (שעה"ק).

שעה מביטין (נוסף באוצ"ח).

שעו ועד"ז גם גם פני אר"א מכוונות כנגד פני א"א כנז"ל כי בהיות אר"א פב"פ נמצאו שניהם עומדים ביושר ממש כנגד פני א"א (שעה"ק).

שעז להסתכל פב"פ דאבא ולכן החזירה אחוריה לצד פני אבא (שעה"ק).

שעח ז"א (שעה"ק).

שעט ואז גם נוקבא רחל עומדת עמו אב"א מהחזה ולמטה (נמחק בשעה"ק).

שפ ז"א (שעה"ק).

שפא וכאשר הגיע זמן תיקון רחל נוק' דז"א (שעה"ק).

שפב ובחי' נוקבא היא אחור – נמחק באוצ"ח.

שפג והנה עתה התחיל תקון יעקב ולא, לכמה סבות, האחד הוא, לפי שכאשר נתקן ז"א, ונכנסו בו המוחין דא"א כנז"ל, הנה כשהתחילו ומוחין ההם לירד, וליכנס בראשו של ז"א, ששם הוא עיקר מקום המוחין, ושם הוא עיקר מציאות גודל האורות ההם, לכן בהגיעם שם, האירו לצד אחור ראשו דז"א, ושם נעשת פרצוף לאה כלה כאחת, וכאשר נתפשטו עוד המוחין הנז' יותר, למטה מן החזה דז"א, אשר שם סיום היסוד דאימא, ושם נגלו המוחין באור מגולה בלי מסך כנודע, הנה אז נגלו יחד ב' הבחי', שהם, נה"י דאבא, ומשם נעשו פרצוף יעקב, מצד פני ז"א, מן מקום החזה ולמטה. גם נתגלו החסדים שבנה"י דאימא, ומשם נעשת פרצוף רחל באחורי ז"א, ממקום החזה ולמטה כנזכר. ועוד טעם אחר, כי הנה אע"פ שיעקב ולא, הם אחורים דא"א, שהם

מאיר האוצר על אוצרות חיים

יותר עליונים מן זר"ן, עם כ"ז אינם, רק בחי' אחורים גמורים החיצוני' שבאר"א. אבל זר"ן, יש בהם בחי' פנים גמורים, והם יותר מעולים מאלו האחורים החיצונים דאר"א, ולכן בתחלה צריך שיתוקנו זר"ן, ע"י הגדלות כנודע. ואח"כ יתוקנו יעקב ולא, שאינם רק אחורים לבד, ואין להם תקון, עד שיתוקנו בתחלה זר"ן כנז'. האמנם, כיון שסוף סוף הם אחורים דאר"א, לכן היתה בהם מעלה אחת, והיא מה שביארנו לעיל, כי המלכים של זר"ן ירדו אל הבריאה, שהיא מקום הקליפות, ולכן נזכר בהם מיתה ממש. אבל המלכים דאר"א, שהם יעקב ולא, לא ירדו רק באצילות עצמו, במקום רחל נוק' דז"א, ולכן לא נזכר בהם מיתה, רק בטול בלבד. ולכן ג"כ בעת תקון שלה, גם אלו המלכים דאר"א, יעלו ויתוקנו עמהם, ונעשים בחי' יעקב ולא כנזכר (שעה"ק).

^{שפד} שעה"ק נט ע"ב.

^{שפה} בהיותם (אוצ"ח).

^{שפו} יומין (נוסף באוצ"ח).

^{שפז} גם (נוסף בשעה"ק).

^{שפח} ועוד טעם אחר, והוא, כי עיקר יניקת לאה, הוא מן בחי' המלכות דאמא, אשר נתלבשה בתוך ראשו של ז"א כנז"ל, ולכן הוצרכה לאה, לעלות למעלה עד אחור ראש ז"א, לקבל הארתה משם. אבל יניקת יעקב, הוא מן היסוד דאבא במקום גילוי, שהוא מן החזה דז"א ולמטה כנודע, ולכן עומד שם למטה. ואמנם רחל נוק' דז"א, עמדה גם היא למטה, לפי כי שם מקומה האמיתי, תחת החזה דז"א, כמבואר אצלנו בכמה מקומות (שעה"ק).

^{שפט} שעה"ק נט ע"ד

^{שצ} אחור (נוסף באוצ"ח).

^{שצא} ד' תחתונים נמחק באוצ"ח, ובמקומו גורס את המוסגר.

^{שצב} כי הנה רחל היא ספי' הי' מי' ספי' שבכללות עולם האצילות והיא פרצוף שלם מבחי' פנימיות וחיצונית הנק' פנים ואחור והיא נוק' דז"א דאצילות פרצוף שלם ככל שאר ה' פרצופים שבעולם האצילות מה שא"כ בלאה שאינה רק אחוריים בלבד של הספי' השלישית דאצי' הנק' אימא ונמצא שאינה ספי' שלמה כספי' רחל כנז' (שעה"ק).

^א הספירה הג' ואין קפידה כ"כ אם יתאחזו בה החיצונים כמו ברחל ועוד כי הנה הוא אחוריים של - מוסגר באוצ"ח.

^ב בסוד כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף (שעה"ק).

^ג אוצ"ח, שעה"ק נח ע"ג.

^ד מוסגר באוצ"ח.

^ה שלנו (אוצ"ח).

^ו ובזה יובן טעם למה נשים פטורות מן התפילין והוא לפי שז"א וגם יעקב הזה שהם זכרים יש להם בחי' אלו הד' מקיפים בכתר שלהם כנז' מה שאין כן ברחל (שעה"ק).

^ז יעשו (אוצ"ח).

^ח יעשו (אוצ"ח).

^ט ועי"כ מתמעט האור הזה מאד מאד ואין בו יכולת רק לעשות בחי' כלי של הכתר דיעקב (שעה"ק).

^י המלוכבש בנצח דאימא בפ"ת שבה הנה הוא - נמחק באוצ"ח.

^{יא} בבינה (אוצ"ח).

^{יב} נעשה ממנה בג"ה דיעקב - נמחק באוצ"ח.

^{יג} דמצד אבא ממש - נמחק באוצ"ח.

^{יד} נמחק באוצ"ח.

^{טו} עד נגד נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא עם.

^{טז} נמחק באוצ"ח.

^{יז} שעה"פ ריש פרשת ויגש

^{יח} אוצ"ח

^{יט} אחרונות (אוצ"ח).

^כ נשארו (אוצ"ח).

^{כא} מבחי' (אוצ"ח).

^{כב} יגמרו (אוצ"ח).

^{כג} שעה"ק נט ע"ג

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- כד אוצ"ח גורס את המוסגר.
כה שנפלו (נוסף באוצ"ח).
כו ופגם שני (אוצ"ח).
כז עמידתם (אוצ"ח).
כח למטה (נוסף באוצ"ח).
כט ד"א (אוצ"ח).
ל שעה"ק נט ע"ג.
לא הארת (אוצ"ח).
לב שלהם (אוצ"ח), של ג' ספירות אלו (שעה"ק).
לג והנה יש ללאה קצת דמיון עם רחל (שעה"ק).
לד ובפרט כי כפי האמת אין בה רק אחוריים דספי' א' בלבד אלא שהאירו בה עוד הארת פנימיות נה"י דאימא ועי"כ נעשת פרצוף מד' ספירות (שעה"ק).
לה ב' ביוד"ן וא' דאלפי"ן וא' דההי"ן (שעה"ק).
לו ג"כ (נוסף באוצ"ח).
לז אות ג' (שעה"ק), הג' (אוצ"ח ולש"ו).
לח נמחק באוצ"ח.
לט וזהו כי גאה גאה ר"ל שנתגאית ועלתה למעלה במקום גאה ורם וגם נעשית בחינת אותיות גאה ממש כנזכר (נוסף באוצ"ח).
מז מ"ק שעה"ק נט ע"ג.
מא ה' (לש"ו).
מב אוצ"ח, שעה"ק ס ע"א.
מג נתקנת (אוצ"ח).
מד נמחק באוצ"ח.
מה אור (אוצ"ח).
מו ואינו עומד אלא נגד מקום התחלת גרון ז"א – מוסגר באוצ"ח.
מז ומש"כ "עד התחלת פרק עליון זרוע ז"א" נמחק באוצ"ח.
מח מב' (אוצ"ח).
מט להגביהם (אוצ"ח).
נז מכאן נמחק באוצ"ח.
נח אוצ"ח
נב מן (אוצ"ח).
נג ימי (נוסף באוצ"ח).
נד של לאה (אוצ"ח).
נה אורות (אוצ"ח).
נו כמנין (אוצ"ח).
נד נמחק באוצ"ח.
נח מה היא (אוצ"ח).
נט שם בו שם (אוצ"ח).
ס כמנין ה"א מוסגר באוצ"ח.
סא (ר"ל) – נוסף באוצ"ח.
סב אוצ"ח
סג חוה הראשונה (נוסף באוצרות).
סד וב' היא חוה נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא וחיה ב'.
סה עומדת (נוסף באוצ"ח).
סו העובר (אוצ"ח, ולש"ו).
סז העליון של – מוסגר באוצ"ח.
סח דינא קשיא (אוצ"ח).
סט חויה בישא נמחק באוצ"ח.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- ע ואח"כ יצאה חוה שניה – מוסגר באוצ"ח.
עא בסתרי תורה (נוסף באוצ"ח).
עב לאה ורחל (אז תקן את לאה) – נוסף באוצ"ח.
עג היא נקראת עצם שהיא דינא קשיא כעצם ועוד כי היא בחי' הצלע כי הרי לאה – מוסגר באוצ"ח.
עד "היה אחורי" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "הוא באחורי".
עה (מעצמיו) נוסף באוצ"ח).
עו נמחק באוצרות ובכת"י הגוב"י.
עז שהוא יש (אוצ"ח).
עח יכול (אוצ"ח).
עט לעיל (אוצ"ח).
פ ממש וז"ס והאדם ידע את חוה אשתו כי זווג זה ע"י הדעת נעשה – מוסגר באוצ"ח.
פא יש (נוסף באוצ"ח).
פב פנחס רכג (נוסף באוצ"ח).
פג מן הלאה נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא בלאה.
פד שעה"ק ס ע"ב.
פה כמו שנבאר (אוצ"ח).
פו ספירות (אוצ"ח).
פז דאימא (אוצ"ח).
פח שפירש בפסוק (אוצ"ח ולש"ו).
פט ויוצא לחוץ (נוסף באוצ"ח).
צ נמחק בלש"ו.
צא לחוץ (נוסף באוצ"ח).
צב (בעד) – נוסף באוצ"ח.
צג מקום (נוסף באוצ"ח).
צד דגבורות (אוצ"ח), דגבורה דדעת (לש"ו).
צה נמחק באוצ"ח.
צו ע"ד (נוסף באוצ"ח).
צז בלבד כנ"ל (אוצ"ח).
צח הענין (נוסף באוצ"ח).
צט בזה (לש"ו).
ק בסוד (אוצ"ח).
קא אוצ"ח
קב בפני (אוצ"ח).
קג לפני (אוצ"ח).
קד מוסגר באוצ"ח.
קה יראת (אוצ"ח).
קו וכו' והקשו רז"ל (נוסף באוצ"ח).
קז לג' (אוצ"ח).
קח הו' (נוסף באוצ"ח).
קט בחינת (אוצ"ח).
קי ומאירים (אוצ"ח).
קיא נקבות (אוצרות, ולש"ו).
קיב נמחק באוצ"ח.
קיג נלע"ד חיים כי ז"ס מ"ש וילון מוציא מערבית ומכניס שחרית כי מוציא [ערבית] לאה הנקראת ערבית כנודע כי תפלת ערבית רשות [ובה] זווג יעקב ולאה אך תפלת שחרית ברחל, ואז בבקר חוזר וילון ונכנס, כי מתבטלת בחינת לאה כי ז"ס ויהי בבקר והנה היא לאה, כי עד הבקר לבד [קיימת] ועדיין אז היא לאה בקיומה ואח"כ נכנסת (נוסף באוצרות).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- קוד מן (נוסף באוצ"ח)
קטו למטה מרגלי לאה – מוסגר באוצ"ח
קטז העקב (אוצ"ח).
קיו בפי' (נוסף באוצ"ח).
קיה עליון הת"ת (אוצ"ח).
קיש יסוד (אוצ"ח).
קכ אוצ"ח גורס את המוסגר
קכא הם (אוצ"ח).
קכב מאחורי (אוצ"ח).
קכג נמחק באוצ"ח.
קכד העטרה (אוצ"ח).
קכה מוסגר באוצ"ח.
קכו נמחק באוצ"ח.
קכז דתבונה (אוצ"ח).
קכח הגהה זו נמחק באוצ"ח.
קכט נמחק באוצ"ח.
קל נמחק באוצ"ח.
קלא החסדים (אוצ"ח).
קלב נמחק באוצ"ח.
קלג נו"ה איננו אשר – נמחק באוצ"ח.
קלד מוסגר באוצ"ח.
קלה שבבינה (נוסף באוצ"ח).
קלו שהיא במקום סיתום האורות שבז"א שהוא מן החזה ולמעלה ובפרט (נוסף באוצ"ח).
קלז אינם (אוצ"ח).
קלח ב' (אוצ"ח).
קלט אל הררי קדם – מוסגר באוצ"ח.
קמ נמחק באוצ"ח.
קמא אוצ"ח
קמב "שחטא חוה היה שסחטה" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "שחטאו היה שחוה סחטה".
קמג נמחק באוצ"ח.
קמד "ואפשר גם כן שזה סוד מיתת רחל מחמת התרפים כמאמר רז"ל" נמחק באוצ"ח, ובמקומו כתוב בגליון "בדרושים כתוב (נלע"ד) חיים כי זהו ענביהו ענבי ראש כי אלו הענבים (שהם עקב) לא ההם עומדים (בראש) רחל וזהו שאמר ענבימו ענבי ראש".
קמה שהם ג"כ בגימ' ענבים (אוצ"ח).
קמו נמחק באוצ"ח.
קמז בביאור (אוצ"ח).
קמח אוצ"ח
קמט שיש בלבושי (אוצ"ח).
קנ מאורות (אוצ"ח).
קנא מאורות (אוצ"ח).
קנב כל מה ששמעתי הנה נלע"ד נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא הנלע"ד שזהו ששמעתי (אוצ"ח).
קנג חר"ג (אוצ"ח).
קנד וגם מאורות ההם נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא וג"ם אורות מהם.
קנה (רחל מלאה עוד) (נוסף באוצ"ח).
קנו נמחק באוצ"ח.
קנז אוצ"ח
קנח נמחק באוצ"ח.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- קנט שניהם (אוצ"ח).
קס מחוברים בתרין פרקין עילאין ובב"פ – נמחק באוצ"ח, ובמקומו כתוב – שבה במקום ב' פרקין.
קסא התחיל (אוצ"ח).
קסב נמחק בכת"י (הגוב"י).
קסג "עד מקום" נמחק באוצרות, ובמקומו איתא "על לוחות".
קסד לחות הברית מוסגר בלש"ו.
קסה פגמים (אוצ"ח).
קסו ליתא בכת"י (הגוב"י).
קסז דיליה (אוצ"ח).
קסח שבלחת אבנים (אוצ"ח).
קסט של זהב – נמחק באוצ"ח.
קע בישא דמטיל נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא תקיפא דאטיל.
קעא נמחק באוצ"ח.
קעב בעורף (אוצ"ח).
קעג נמחק באוצ"ח.
קעד רצה (אוצ"ח).
קעה מעשיהם (אוצ"ח).
קעז "בניינה י"ס" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "בנויה בי"ס".
קעז מוסגר באוצ"ח.
קעח של (נוסף באוצ"ח).
קעט מבחי' (אוצ"ח).
קפ ומסוד (אוצ"ח).
קפא אמת (אוצ"ח).
קפב של (אוצ"ח).
קפג שרשה (אוצ"ח).
קפד בניה (נוסף באוצ"ח).
קפה נראה שצ"ע וכי מה תיקון היה מתתקן בפרצוף לאה, והלא בעת אצילות והשתלשלות העולמות היה כך שלאה נתקנה אח"כ ונעשית פרצוף של עשר ספירות וא"כ מה היה עתה חידוש בתיקונה שאמר הקב"ה למשה ואעשך לגוי גדול והלא כך היה בעת תיקונה בעת בריאת העולם (אוצ"ח).
קפו הנה"י (אוצ"ח).
קפז נמחק באוצ"ח.
קפח אוצ"ח. ועי' שעה"מ תזריע במצות מצורע דף כה ע"ב (הגוב"י).
קפט אוצ"ח גורס את המוסגר.
קצ בנה"י (אוצ"ח).
קצא שהם ב' פלגי גופא וא' של מילוי ה"א הוא ביסוד – נמחק באוצ"ח.
קצב בשליש אמצעי – נמחק בכת"י הגוב"י.
קצג אל (אוצ"ח).
קצד כ"ד כ"ד נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא כדכ"ד.
קצה אחר (אוצ"ח).
קצו דמילוי (אוצ"ח).
קצז נמחק באוצ"ח.
קצח (כתרגומו) סגירו (כד"א) – אוצ"ח.
קצט לעלמא (אוצ"ח).
ר דף מח (אוצרת).
רא לרוח (אוצ"ח).
רב קשה והנה הכהן הוא אבא שהוא (נמחק באוצ"ח), ובמקומו כתוב והוא.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- רג' והד' (אוצ"ח).
רד' זהר ח"א רס ע"ב (נוסף באוצ"ח).
רה' זה משפט המצורע וכיוצא (אוצ"ח).
רו' מוסגר באוצ"ח.
רי' ובניו (אוצ"ח).
רח' בחסדים (אוצ"ח).
רט' להיותם (אוצ"ח).
רי' פסוק זה (אוצ"ח).
ריא' כמ"ש (אוצ"ח).
ריב' האורות של מוסגר באוצ"ח.
ריג' במקורו (אוצ"ח).
ריד' בהיותו (אוצ"ח).
רטו' מחוץ (אוצ"ח).
רטז' דיסוד (אוצ"ח).
ריו' מוסגר באוצ"ח.
ריח' רעות (אוצ"ח).
ריט' לז"א (אוצ"ח).
רכ' בישא (נוסף באוצ"ח).
רכא' נמחק באוצ"ח.
רכב' נמחק באוצ"ח.
רכג' בלתי מילוי ואדני במלואו נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא אדנ"י במלואם.
רכד' שעה"ק נג ע"ג, מקביל לשעה"פ נא ע"ב וספר הליקוטים עז ע"ב.
רכה' דע, כי מן הג' ס"ג וד' אה"ה הנזכר, הם סוד התפלין שבז"א, ומהם נמשכת הארה, ובולטת לחוץ באחורי רישא דז"א, ונעשית קשר של תפילין של ראש, והיא הנקרא לאה אשת יעקב כנודע, ונעשת מן הד' אלפ"ן, של ד' שמות אה"ה הנזכרים, ולכן קשר זה הוא צורת ד', כנגד ד' אלפ"ן הנז' (שעה"ק).
רכו' כי אימא נקראת מ"י כנודע, ונוקבא דז"א נקרא י"ם, תשים הת"ו יהיו תמים. וזהו סוד תמים תהיה עם ה' אלהיך (שעה"ק).
רכז' להיותם שוים (שעה"ק).
רכח' עוד טעם שני, כי נודע שהמוחין של ז"א בתחלה, היו ארבע מוחין, ובהתלבשם תוך נה"י דאימא, נעשו ג' מוחין חב"ד (שעה"ק).
רכט' אשר בהם הם יוצאים ומאירים בלאה (שעה"ק).
רל' ולכן הצמר גרועה בלבנוניתה מן השלג, בסוד מראות נגעים, בהרת, עזה כשלג. שאת כצמר לבן, שהם הקליפות, שכנגדם בקדושה (שעה"ק).
רלא' והיא אימא הנקראת שלג ה' עילאה (שעה"ק).
רלב' אבל נוקבא דז"א, היא בי דינא תתאה, ה"א תתאה (שעה"ק).
רלג' בכתם אופיר שהוא בשעת הזווג העליון שאז הוא שעת רצון (שעה"ק).
רלד' כי זהו סוד בלאדן בן בלאדן, שהיו פניו דומות לכלב, כי זהו שרשם, וזהו הכלב שהיה רבוץ על גבי המזבח, כשלא היו הגונים מעשה התחתונים, ובלאדן שמו, כנזכר בספר הזוהר פרשת צו. וזהו סוד פסוק והוצב גולתה הועלתה, בנחום סימן ב', ותרגום הוצב הוא כלבתא, והיא המלכות הטמאה. וכנגדה בקדושה, היא הנקראת הו"ה דב"ן דהה"ן, שהיא בגי' כלב, כי זו ב"ן, וזו כלב. גם הקדושה נק' אילת השחר, אילה קדושה. ובטומאה כלבתא מסאבא (שעה"ק).
רלה' אוצ"ח
רלו' קנג ע"ב (אוצ"ח).
רלז' מאלו (אוצ"ח).
רלח' הראשונה (אוצ"ח).
רלט' נמחק באוצ"ח.
רמ' הראשון (אוצ"ח).
רמא' שני (אוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- רמב אשר בז"א מוסגר באוצ"ח.
רמג בכללות כל (אוצ"ח).
רמד כבר נודע כי משה הוא ז"א ויעקב הוא מן החזה ולמטה בחלק שמושה נקרא איש וזהו ואנכי איש חלק עוד כי יעקב הוא ז"א היוצא מת"ת דא"א ולמטה אשר אין שם שערות וזהו איש חלק שיצא במקום חלק בלתי שערות דיקנא דא"א הוא עד החזה שלו ומשם ולמטה הוא ישראל (אוצ"ח). פיסוק %
רמה ולמעלה (אוצ"ח).
רמו אוצ"ח
רמז בשיעור (אוצ"ח).
רמח "דלית בה (נהורא)" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "דלא נהרא".
רמט הארות (אוצ"ח).
רנ עם (אוצ"ח).
רנא ההארה (אוצ"ח)
רנב אמנם דור המדבר הזה אחוריה הם נגד פני הז"א ופניה נגד אחורי יעקב – מוסגר באוצ"ח.
רנג והקשר שלהם - מוסגר באוצ"ח.
רנד נקשרת (אוצ"ח).
רנה התפלין (אוצ"ח ולש"ו).
רנו מסוגר באוצ"ח.
רנז נמחק באוצ"ח.
רנח נגמרת ונעשית (אוצ"ח ולש"ו).
רנט מוסגר באוצ"ח.
רס עד שנעשה מרכבה – מוסגר באוצ"ח.
רסא מבחי' (אוצ"ח).
רסב הפנימים וזהו מסט' דיובלא שהוא יסוד דאבא (נוסף באוצ"ח).
רסג וז"ש (אוצ"ח).
רסד כלי (אוצ"ח)
רסה "לפי שהיא" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "סתם". שסתם (לש"ו).
רסו אוצ"ח גורס את המוסגר.
רסז מסך (אוצ"ח).
רסח בפסוק (אוצ"ח).
רסט אוצ"ח
רע בשלח מח ע"א (אוצ"ח).
רעא (דדור המדבר) (נוסף באוצ"ח).
רעב של (אוצ"ח)
רעג דז"א (אוצ"ח).
רעד של (נוסף באוצ"ח).
רעה זוית (אוצורת).
רעו המטות (אוצ"ח).
רעז משה (נוסף באוצ"ח).
רעח בב' (אוצ"ח)
רעט רב (נוסף באוצרות).
רפ "יורש מקומו ולוקח ברכתו" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "לוקח מקומו ויורש ברכתו".
רפא אוצ"ח
רפב ליכנס לא"י – נמחק באוצ"ח.
רפג אוצ"ח
רפד הארות (אוצ"ח).
רפה להאיר (נוסף באוצ"ח).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

רפז ויוצאים לחוץ אל צד האחור (נ"א אל הנקבה רחל) ואז בהכרח מתערבין בהם קצת ניצוצי אורות דיסוד דאבא (נוסף באוצרות וכע"ז בהגוב"י).

רפז מוסגר באוצ"ח.

רפח אוצ"ח

רפט הארות (אוצ"ח).

רצ אור והבל (אוצ"ח).

רצא נמחק באוצ"ח.

רצב נמחק באוצ"ח.

רצג (המכוון ממש כנגד פי (פני) היסוד דז"א הנזכר וזו הנקודה של יסוד דרחל) נוסף באוצ"ח.

רצד כנגד (נוסף באוצ"ח).

רצה של (לש"ו).

רצו תנחומא ראה ח (אוצ"ח).

רצז האורות (אוצ"ח).

רצח נמחק באוצ"ח.

רצט הנעלמות (אוצ"ח).

ש שהוא יסוד אבא מוסגר באוצ"ח.

שא בחצי העליון באחוריו (אוצ"ח).

שב נמחק באוצ"ח.

שג כי (אוצ"ח).

שד בארץ (אוצ"ח).

שה ירצה כי מציון הוא יסוד דז"א אשר היסוד הזה נקרא מכלל יופי מוסגר באוצ"ח.

שו הדרת פנים (אוצרות).

שז העומדת באחור נמחק באוצ"ח וגורס את המוסגר.

שה הנק' (נוסף באוצ"ח).

שט מוסגר באוצ"ח.

שי מבחי' (אוצ"ח).

שיא פי (אוצ"ח).

שיב בחצי (אוצ"ח).

שיג מוסגר באוצ"ח.

שיד ביסוד ואיזה מהם בטבור – נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא 'הוא'.

שטו נ"ב בהשמטות לכת"י א' כאן וז"ל: מהרח"ו זלה"ה – ענין הסלע שחטא בו מרע"ה הוא חטא אדה"ר ממש בענין הכאה במטה (פעמיים), פי' בסוד אין האשה מתעברת בביאה ראשונה, כי בראשונה יוצא דם וכו' ואח"כ מתעברת, וז"ס שפעם ראשונה היה נוטף דם, ובשניה יצאו מים רבים דמיון הזרע, והבן. ובא החטא בהוצאת הדם מצד מטהו הנהפך לנחש טוב ורע, והוא סיבת הדם, כי דרך נחש עלי צור ולא עלי סלע, והבן כי הדברים עומדים ברומו של עולם.

שטז אוצ"ח.

שיו האחרות (אוצ"ח).

שיח שבתוך (אוצ"ח).

שיט "אל צדו" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "מצדו".

שכ נמחק באוצ"ח.

שכא בבחי' (אוצ"ח).

שכב נמחק באוצ"ח ובלש"ו, וכן בכת"י שבגוב"י.

שכג נמחק באוצ"ח.

שכד באחור (אוצ"ח).

שכה בצד (אוצ"ח).

שכו היסוד (נוסף באוצ"ח).

שכז ב' אורות נמחק באוצ"ח ובמקומו איתא אורות ב'.

שכח ועכ"ז (אוצ"ח ולש"ו).

מאיר האוצר על אוצרות חיים

שכט מאמרי רשב"י יז ע"ב

של אוצ"ח

שלא "ת"ת תחתון של"ו נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "תחתון של ת"ת של ז"א".

שלב נ"ב כאן בכת"י ג' הגהה וז"ל: מהרח"ו זלה"ה – יתיב על כרסייא וגו'. סוד זה אין לאומרו כי אם לצנועים. והענין הוא, דע שבכל ספירה וספירה יש אור פנימי ואור מקיף, ויש עוד בחי' שלישית שהיא יותר חיצונה, והוא בחינת מקיף חיצון, והוא בחי' שם אלהים שיש בין כל ספירה וספירה, מחכמה דאצילות ולמטה עד סוף העשיה, והם סוד ק"ך צירופי אלה"ם, שכולם הם בקדושה, ומסוף העשיה מתפשטים אלהים אחרים. ונמצא שא"א הוא יושב למעלה מהתחלת התפשטות אלו האלהים, וז"ס יתיב על כרסייא וגו'.

ר"ל שא"א הוא מקום הרחמים והוא למעלה מזו ההאלהים אשר הוא למעל הממקיף (ממקום) החכמה, ושם אלהים זה הוא מתפשט בין כל ספיר הוספירה חוץ מא"א כנז' בספר הזוהר פרשת מופשטים דף צו כי שם אלהים מתפשט לכמה אורחין ושבילין וכן ג"כ ברע"מ בהר דף קט ע"ב וז"ל ואנת בכל ספירה וספירה באארכה וברחבה עילא ותתא ובין כל ספירה וספיר הובעובי כל ספירה וספירה וכו'.

ומטעם זה נק' אלהים בלשון רבים מה שאין כן בשאר שמות והטעם הוא לפי שמתפשט בהרבה מקומות וגם ז"ס (יהושע כד יט) כי אלהים קדושים הוא. ובזה נבין מ"ש רז"ל בא נחש על חוה והוא סוד (משלי ל) תחת עבד כי ימלוך וגם כן שאדם בא על נוק' דקלי' וז"ס (שם) שפחה כי תירש גבירתה שח"ו אין הדברים כפשוטין אבל עמ"ש יובן הכל והוא שהעוונות גורמים שהפגם מגיע לז"א זכר שבקדושה ואז זכר שבקליפה עולה ויונק מן אלהים שלמעלה ממקיף דז"א וכשז"א מזדווג עם המלכות באותו זמן ח"ו בא נחש על חוה וכשהעוונות אינם מגיעים אלא לנוק' אז עולה הנוק' דקלי' ויונקת מאלהים שלמעלה ממקיף המלכות וכשז"א מזדווג עמה באותו זמן ח"ו ושפחה כי תירש גבירתה. וז"ס (קהלת חיג) וטוב לא יהי לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר איננו ירא מלפני אלהים כי הרשע גורם בעוונותיו שהקלי' לא תהיה יראה מאלו ק"ך צירופי אלהים דקדושה וכצ"ל היינו ק"ך צירופיאלהים הנ"ל שעולים כמנין צ"ל (אוצ"ח). פיסוק%

שלג הנק' (נוסף באוצ"ח).

שלד וכו' (נוסף באוצ"ח).

שלה נתינתם (אוצ"ח).

שלו בהאי (אוצ"ח).

שלו אוצ"ח גורס את המוסגר.

שלח של הבינה (נוסף באוצ"ח).

שלט ג"כ מוסגר אוצ"ח.

שמ הנקרא רחל מוסגר באוצ"ח.

שמא נ"ב כאן בגליון כת"י, וז"ל מהאר"י זלה"ה. עלי באר ענו לה. כבא הודעתך כי ע"י הג' שמות מ"ב מתעלית המלכות למעלה והם מ,ב אותיות של שם מלא יודי"ן ומ"ב אותיות דשם ס"ג ומ"ב דמ"ה. וג' מ"ב אלו הם בגי' קכ"ו כמנין שם אדנ"י בריבוע, וז"ש עלי באר ענו לה, כי ע"י ג' מ,ב אלו שהם בגי' ענ"ו תוכל הבאר לעלות (אוצ"ח). פיסוק%

שמב אוצ"ח.

שמג נמחק באוצ"ח, ובכת"י הגוב"י ובלש"ו.

שמד הארת (אוצ"ח).

שמה מוסגר באוצ"ח.

שמז שולטים ונאחזין (אוצ"ח).

שמז אל (אוצ"ח).

שמח מסך פי (אוצ"ח).

שמט בתוך (אוצ"ח).

שנ ולמטה (אוצ"ח).

שנא נמחק באוצ"ח.

שנב האורות (אוצ"ח).

שנג בהוד (אוצ"ח).

שנד הארון (אוצ"ח).

שנה פשוט כנ"ל נמחק באוצ"ח.

שנו אוצ"ח

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- שנז וכשפורעים גם עור הב' אז (נוסף בכת"י הגוב"י).
שנח נמחק באוצ"ח.
שנט מחיצת (אוצ"ח).
שס היא בחי' אחרת היוצאת (נוסף באוצ"ח).
שסא ולכן (אוצ"ח).
שסב נ"א ד' (אוצ"ח).
שסג בחלקיו (אוצ"ח).
שסד שינוי (אוצ"ח).
שסה הה' חסדים (אוצ"ח).
שסו יש בה אונאה כי (נוסף באוצ"ח).
שסז כי (לש"ו).
שסח אוצ"ח גורס את המוסגר.
שסט ח ע"א (אוצ"ח).
שע בדרוש אפרים בן יוסף מוסגר בלש"ו.
שעא אוצ"ח גורס את המוסגר.
שעב בר"ק (אוצ"ח), דר"ק (לש"ו).
שעג שם יה"ו ר"ל יו"ד ה"ה ו"ו הוא מ"ב שהוא שם וכו' (כת"י הגוב"י).
שעד תחלקם (אוצ"ח).
שעה מן החזה וב' פעמים (אוצ"ח).
שעו למעלה מן החזה (נוסף באוצ"ח).
שעז מוסגר באוצ"ח.
שעח יתחלקו (אוצ"ח).
שעט נמחק באוצ"ח
שפ מן אות א" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אות למעלה".
שפא "לחלק החלק הא' בעצמו" נמחק באוצרות ובמקומו איתא "שיתחלק האות בעצמה".
שפב "חלק וחלק" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "אות ואות".
שפג אות (אוצ"ח).
שפד אותיות ושליש אות (אוצ"ח).
שפה האות (אוצ"ח).
שפו אותיות (אוצ"ח).
שפז (מחלקו) (נוסף באוצ"ח).
שפח ההתפשטות (אוצ"ח).
שפט אוצ"ח
שצ הבחי' (אוצ"ח).
שצא אחרת (אוצ"ח).
שצב דז"א (אוצ"ח).
א נמחק באוצ"ח.
ב כ"כ בחסדים" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "בב' החסדים".
ג נמחק באוצ"ח.
ד רק (אוצ"ח).
ה למעלה (נוסף באוצ"ח).
ו ויוסר (אוצ"ח).
ז בסוד גילוי (אוצ"ח).
ח "הוא תמיד" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ההוה".
ט כולו (היורד למטה) – נמחק באוצ"ח.
י אוצ"ח
יא נמחק באוצ"ח.
יב ק"ש שעל המטה ו – נמחק באוצ"ח.

מאיר האוצר על אוצרות חיים

- יג של חול (נוסף באוצ"ח).
יד כלי (אוצ"ח).
טו בסוד (נוסף באוצ"ח).
טז דת"ת (אוצ"ח).
יז של נו"ה – נמחק באוצ"ח.
יח בגי' ע' ונמצאו עתה (נוסף באוצ"ח).
יט שאז מתגלים ע' אורות החסדים המגולים שהם גימטריא מ"ל מן חשמל הנזכר – מוסגר באוצ"ח.
כ "עצמן ע' לע" נמחק באוצ"ח, ובמקומו איתא "ע".
כא מוסגר באוצ"ח.
כב ע' החסדים (אוצ"ח).
כג הארתם (נוסף באוצ"ח).
כד נמחק באוצ"ח.
כה (ות"ת) (אוצ"ח).
כו וח' אורות דגבורות שהם ט"ז כנ"ל ובענין מילה לא נזכרו רק ע' אורות החסדים כנ"ל – נמחק באוצ"ח.
כז השליש (אוצ"ח).
כח בפריעה (אוצ"ח).
כט שהם ב"ח נו"ה וב"ש ת"ת לבדם – נמחק באוצ"ח.
ל הרי כי (לש"ו).
לא מעשה (אוצ"ח).
לב של החסד (נוסף באוצ"ח).
לג נמחק באוצ"ח.
לד נמחק באוצ"ח.
לה ע"ח אונאה ד
לו בכתיבת ידי (אוצ"ח).
לז נמחק באוצ"ח.